LL
N8138M

NONI MARCELLI

COMPENDIOSA DOCTRINA.

EMENDAVIT ET ADNOTAVIT

LVCIANVS MVELLER.

PARS I.

324149
5. 2. 36.

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI.
A. MDCCCLXXXVIII.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

HERMANNO · HAGENO

HANC

NONI · MARCELLI

EDITIONEM

QVAE · PLVRIMVM · EST · ADIVTA · VIRTVTE · EIVS · ET · FIDE

D · D · D

LVCIANVS · MVELLER

L. S.

Siquis post memoriam hominum inter doctos adversa fuit sorte conflictatus, ego vero me talem sentio, quippe cui natura cum vires Herculis negaret labores imposuerit, ac prope dixerim maiores. Certe illi semel Augiae stabulum obtigit everrendum; nobis primum cum Lucilii, mox cum Ennii librorum ederemus reliquias; ac nunc — iam enim ad Nonium accedo — tertium.

Opus sum aggressus varium, multiforme, vastum, obscurum vix minus quam vitam ipsam antiquissimam populi Romani, de qua — sine Nonio esset ac Festo — parum hercule constaret nobis, denique intricatum ita, ut quo altius huius quasi labyrinthi recessus penetraris, eo longius te abesse existimes a fine. Nam ut mittam ipsius auctoris culpa multa turbata, librariorum qui fuere intra saec. V et IX, tempore studiis infestissimo, tanta fuit vel imperitia vel neglegentia in describendo illo, ut quanto maiorem numerum sustuleris mendarum, tanto plures veluti ex Hydrae cuiusdam cervicibus subnasci videantur.

Anni sunt plus viginti quinque, ex quo tractare coepi Nonium, cuius deinde nullo tempore intermissum est a me studium, sive bene nobis esset sive male, sive aliis rebus teneremur occupatissimi seu laxatis curis omnibus in otio plane graeco versaremur.

Ac tamen semper verebamur ultimam manum imponere incepto, non laboris inpatientia ducti aut cupidine quietis (nec enim segnem egimus aetatem), sed immensitate operis territi probeque recordati Thucydidis illud, quod familiaribus usque ingerebat Hemsterhusius: *ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει.*

Etenim quod subinde iactabant amici ad excitandos nos confirmandosque, siquando deficeremus animo, et laudem multa maiorem et iucunditatem adfore labori nostro, quod qui hoc saeculo in Nonii libro tractando essent versati maiorem partem extitissent deterrimi, id ego longe secus habere existimo. Immo tum potissimum ad summa enitendi spes adest, cum strenuis si inciderit certamen.

Veluti Horatium post Bentleium, Ovidium post Heinsium, Lucretium post Lachmannum aggresso quae calcaria admovebuntur, qui stimuli, ut aut par sis horum virorum sollertiae aut certe ne inferior nimio. Nunc vero quae potest esse gloria, quod decus, tu si Gerlachium vel Gerlachii similes superaveris vel iudicandi arte vel peritia rei grammaticae?

Praeterea critici qui merito vocantur etiamsi in locis difficilioribus, quae est naturae infirmitas humanae, interdum a vero aberrant, relicua ita fere solent tractare, ut nec addi quidquam possit nec demi. At eorum, qui novissime ediderunt Nonium, curae fuerunt tales, ut ne de littera quidem una satis tuto eis posses credere. Hinc quot molestias, quanta taedia nobis putas orta?

Interim per annorum decursum, et maxime temporibus novissimis, nescio quo pacto mirifice augeri inter doctos opinio et fama Nonii nostri; ac saepe a notis pariter ignotisque rogatus sum litteris modo supplicibus, modo minacibus per iocum, ut tandem aliquando ultimam manum ei imponerem.

Nec vero mirum potest videri impatientius a quibusdam hunc, quem manibus tenes, librum efflagitatum florentibus etiamnunc Lachmanni et Ritschelii merito studiis antiquissimi sermonis latini, quibus multum profecto derat, antequam prodisset operis Noniani recensio arte et ratione temperata.

Nam vetustissimae Latinitatis etiamnunc pleraque cum obscura sint et intricata propter ruinam qua conflictata sunt monumenta ingeniorum Cicerone priorum, tamen condicio illius aliquanto magis precaria esset et deposita, nisi extaret Nonii Compendiosa Doctrina.

Quid enim, ut pauca memorem, de Varronis saturis haberemus compertum sine hac? Quanta Ennii Luciliique, quanta tragicorum comicorumque Plauto posteriorum pars eadem continetur! Illud enim praetereo etiam librorum qui tulerunt aetatem vitia multa tolli posse adhibito Nonio.

Et hercule propter scriptorum potissimum locos, quos adfert, omni tempore frequentatus est ille et temptatus a viris doctis pariterque et summi et infimi ordinis criticis praebuit materiam disputandi prope infinitam. Quis enim ipsum Nonium, hominem generis Romani stultissimum, multum curaret?

Sed quod fuere qui dicerent exiguum iam vel nullum fore eius usum, quod plerorumque auctorum, qui ab eo citantur, editis denuo et maiore quidem quam ante arte et cura per tempora

novissima libris ipse nucis cassae instar esset futurus, id ab omni parte falsissimum est vanissimumque.

Namque tam varii ac multiformes fontes sunt, quibus usus Nonius, tam mirifica et singularis indoles ipsius, tantus denique numerus corruptelarum codicibus eius propagatus, ut nemo quisquam uti possit satis Compendiosa Doctrina nisi qui multorum annorum studio compertam habuerit et exploratam.

In qua tractanda quam saepe et quam graviter a vero aberrarint plerique fragmentorum editores, hoc demum emisso libro patefiet.

Mihi vero haec atque talia cogitanti in varias partes diduci animus. Hinc Teubnerus omnibus precibus rogare, ut libri de re metrica poetarum latinorum, cuius olim venissent exemplaria, novam editionem pararem, quem equidem diutius frustrari habebam nefas; hinc tot doctorum eruditione, ingenio, fide conspicuorum accensa in Nonium nostrum studia eisque satisfaciendi cupido.

Igitur diu multumque meditato tandem placuit prius emitti Nonii librum cum Adversariis et Apparatu et Indicibus, adiectis etiam hic illic Commentariis, quantum posset fieri brevissimis, quibus quae maxime enarratione indigerent explicarentur summatim, cetera autem quae de Nonio existimarem dicenda aliis relinquere.

Iam qua via et ratione usi simus in adhibendis codicibus verbisque restituendis Nonii, porro in coniecturis doctorum promendis vel premendis aliisque, quae ad artem pertinent, cum plenissime simus exposituri in Adversariis, hic satis erit monuisse, inde a capite altero magisque a quarto omissa quaedam ex librorum dittographiis, quibus facile carere posse existimarem lectores. Veluti non ubique relatum de *e* et *ae* confusis nec de praepositionibus assimilatis vel non assimilatis in verbis compositis (quae ubi inveniuntur integrae, certe prima Lugdunensis prioris manu scripturam adstrui nostram scito). Porro titulorum quorundam, ut Amphitryonis, Heautontimorumeni, *Γνῶθι σεαυτόν*, corruptelae omissae post caput I. Ceterum haec et talia quo modo essent perscripta in libro Lugdunensi, cuius potissimum solemus sequi exemplum, in auctorum Indice declarabitur.

Praeterea memorandum iam hic ex libro Bambergensi non omnia, sed gravissima quaeque excerpta. Nec de Bernensium dittographiis concludendum ex silentio nostro, licet diligentissime sint adhibiti, neque ea quae desunt ubique notata, cum praesertim de lacunis codicis utriusque satis accurate relatum sit a Meylano.

Loci scriptorum bis vel saepius allati a Nonio post cap. demum II ita, vix quidquam ut desit, indicati in Commentariis. Ex relicuis quidam suppleti in Appendice.

Indicibus alterius voluminis etiam editionum commentariorumque, quibus in opere adornando potissimum usi sumus, brevis adiungetur mentio.

Denique rogamus, ut Appendicis in fine huius libri positae cura habeatur.

Nunc vero tu iam omni missa mora ipsam lege Compendiosam Doctrinam Nonii. Quem etsi ex stolido reddere sapientem non nobis magis contigit quam aut Aldo Iuniove aut Mercero, tamen ita invenies mutatum, ut vix Nonium agnoscas in Nonio.

Dabam Petropoli,
Kal. Dec. A. MDCCCLXXXVII.

COMPENDIA.

I.

Ald.	Aldus Manutius
Bent. (Bentin.)	Michael Bentinus
Iun.	Hadrianus Iunius
Lips.	Iustus Lipsius
M	Lucianus Mueller
Me*)	Iosias Mercerus
Scal.	Iosephus Scaliger.

II.

L**)	Lugdunensis prior
H***)	Harleianus
G†)	Guelferbitanus
C	Lugd., Harl., Guelf.
Bamb.	Bambergensis
Lugd.	Lugdunensis alter
Gen	Genevensis
B	Bernensis prior
A	Bernensis alter
gl.	glosae Lugdunenses.

L, H, G per totum pertinent librum; item Bamb., Lugd. exceptis Cap. III, IV; Gen, B, A per IV; gl. per I, II. Plura de his codicibus in Adversariis Nonianis referentur. Interim Lucilii prooemium consulendum.

---

*) Me_1 priorem significat editionem. Numeris arabicis superiori margini additis cum nota M indicantur paginae editionis Mercerianae secundae.

**) L_1 Lugdunensis prima manus; L_2 altera; similes notae in relicuis libris adhibitae.

***) Hs Harleiani collatio Siversiana; Ho Onionsiana; Hqos lectio pariter Siversii, Onionsii, Quicherati testimonio nixa (h. e. ubi ad Quicherati exemplar nihil dittographiarum notatum a ceteris). Ita h et m litterae ad Gen, B, A additae Hagenum vel Meylanum significant auctorem.

†) Gs collatio Guelferbitani Schneideriana.

Libris a Quicherato collatis propter causas in Adversariis redditas raro sumus usi appositis notis ad intellegendum facillimis. Parisinus 7667, cuius plenior longe meliorque collatio extat in libro Haveti et Meylani, sicubi adfertur, littera P significatur.

III.

cdd.*)	codices
ed. Bas.**)	editio Basiliensis
exc.	excepto
f.	fortasse
l.	lemma; locus; liber
lac.	lacuna
litt.	littera
N. (Non.)	Nonius
n. N.	nugatur Nonius
pr.	prius; prior; praeter
r. m.	ratio musica
ras.	rasura (unius fere vel duarum litterarum)
s. l.	sub lemmate
s. v.	sub verbo
scil.	scilicet
v.	vulgo; versus; verbum; vide.

Punctis in verborum Nonii contextu positis semipedes deficientes indicantur; asteriscis ternis lacunae. Vncis additis delenda notantur, litteris cursivis aliena a librorum memoria.

In Commentariis verba puncto addito imminuta praeter compendia paucula eademque notissima in codicibus leguntur integra. Lineola interposita indicatur quaedam a nobis omissa.

Relicua compendia vel vulgaria ac trita vel quae neminem morari posse videantur.

---

*) hoc compendio plerumque omnes, de quibus innotuit, significantur libri, interdum, ubi aliorum dittographias referre non esset operae pretium, soli nostri.

**) hac nota saepe usi sumus, ubi de Guelferbitani scriptura non constaret aliunde.

NONI MARCELLI

PERIPATETICI TVBVRSICENSIS

COMPENDIOSA DOCTRINA

AD FILIVM.

PRAEFATIO

INDEX.

I. De proprietate sermonum.
II. De honeste set nove dictis per litteras.
III. De indiscretis generibus per litteras.
IV. De varia significatione sermonum per litteras.
V. De differentia similium significationum.
VI. De inpropriis.
VII. De contrariis generibus verborum.
VIII. De mutatis declinationibus.
IX. De numeris et casibus.
X. De mutatis coniugationibus.
XI. De indiscretis adverbiis.
XII. De doctorum indagine.
XIII. De generibus navigiorum.
XIV. De generibus vestimentorum.
XV. De generibus vasorum vel poculorum.
XVI. De generibus calciamentorum.
XVII. De coloribus.
XVIII. De generibus ciborum vel potionum.
XIX. De generibus armorum.
XX. De propinquitatum vocabulis.

COMMENTARIVS
IN TITVLVM ET INDICEM.

Compendiosa Doctrina quid significet et quo auctore inscriptus esse videatur ita liber Nonii, dictum Advers. Non. cap. II initio.

Inscriptione omnino carent L, B; neque in Gen quidquam praefixum nisi titulus capitis IV. at in H, P, G, Montepessul., Spanhemiano, Bamb., A aliisque libris, ut Romanis quibusdam, in fronte operis leguntur haec: Index earum rerum quae hoc codice continentur. Noni Marcelli peripathetici Tuburgicensis de compendiosa doctrina per litteras ad filium. *in quibus dittographiae notandae tales.* Nonius Marcellus peripatheticus *Montepess., A.* — Nonii *G, Bamb.* — *hic, Spanh.* peripatetici. — Tuburgicensis *H; P; Bamb.;* Tiburgicensis *cd. Spanhem.;* Tuburticensis, *quod m. 2 mutat. in* Tuburcicensis *testatur ed. Basil., G;* Tiburcicensis *Montepess., A; ex libro S. Victoris* Tuburcicensis *adfertur a Quicherato.* — Tyburticensis *Vat. 3418;* Tiburticensis *ed. a. 1476 omnesque, ut vid., ante Iun.; item mrg. Iun. et Gothofr.; Me;* Tiburtiensis *Reg. 1469; Vat. 2916;* Tiburiensis *Iun., Gothofr., Me_1.* — de *om. libri recentes, ut ex Rom. Reg. 1469, Vatic. 2916, 3418, tracta scilicet primi capitis nota ad totius operis inscriptionem.* — conp. *Montep.* — per litteras *(unum* t *ubique apographon cd. Spanhem.; compendium in Montepess.); om. ed. a. 1476 al.; cf. Advers. Nonian. cap. II init.*

Praeterea ex libris vel scriptis vel impressis saec. XV, XVI, XVII notanda duxi haec.

In ed. principe ac secunda inscriptio vel subscriptio tituli nulla. in Veneta a. 1476 omnibusque, ut puto, quae praecesserunt Iunianam inscripta haec: Nonii Marcelli peripatetici *(om. Ald., Bentin.)* Tiburticensis compendiosa doctrina ad filium de proprietate sermonum. *Iunii et Gothofredi ac Merceriano a. 1583 exemplari praefixum:* Nonius Marcellus de proprietate sermonum (sermonis *Me_1*). — *in isdem primo capiti praemissum:* Nonii Marcelli peripatetici Tiburiensis de compendiosa doctrina per litteras ad filium. — *recta denique inscriptio restituta a Mercero a. 1614, exc. quod apud eum fertur* Tiburticensis *atque illud* de *perperam servatum; item* per literas.

Et errores quidem quos supra dixi orti titulo totius operis cum primi capitis confuso. quae causa etiam fuit Hincmaro Remensi, cur diceret inscriptum Nonii librum de proprietate sermonum. — *at quarti capitis ut omnium locupletissimi nota addita Nonio in Vatic. 1554; 1555, non quidem nulla facta mutatione. nam in illo legitur:* de significationibus vocabulorum, *in hoc:* de significatione verborum. *nec male in Casauboni codice cap. XII titulus* de doctorum indagine *inscriptus libro.*

Index tribus, quantum nobis innotuit, non pluribus, continetur libris, L, P, Spanhemiano. in principio legitur operis, in P et Span. post titulum. de H neque a Siversio neque ab Oniensio relatum quidquam. sed apparet olim

adfuisse, cum P totus sit ductus ex illo et quidem solo. in Spanhem. omissa inscriptio cap. III.

Index *om. cdd.* — *numeros om. idem.* — II. de honeste set nove dictis *M,* de inhonestis et nove veterum dictis (dicitis *prius L*) *cdd.; G tamen in titulo cap. II* de honestis. — V. VI. signification De inpropriis *P;* significatio *(tum ras. decem fere litt.)* inpropriis *L;* significationum inpropriis *Spanhem.* — per litteras *add. P testante Meylano (nihil notat Keilius).* — VIII. De mutatis declinationibus *M;* De mutata declinatione *libri.* — XIII—XVI; XIX De generibus *M;* de genere *v.* (*etiam ap. Serv. ad Aen. VII, 612 restituendum* Suetonius in libro de generibus vestium). *falsa scriptura orta ex compendio* gener; *recta servata in cap. XVIII.* — XV. *olim fuit post* XVII. — XIX. XX. D . . . . morum. D . . . . vocabulis L_1, *relicuis per aquam adspersam interceptis praeter partem* m *litterae in* propinquitatum; *quae tamen exc.* D *priore suppleta m. saec. XV.* — de propinquitatum vocabulis et partu *P.* — de propinquitate *Spanhem.* — *sane titulus qui in L extat parum plenus; nec tamen illum, qui est in Parisino, a Nonio venisse probabile est.* — *ceterum cum commentario hoc conferenda quae initio capitum singulorum relata de inscriptionibus.*

I.

INCIPIT 1 M.

DE PROPRIETATE SERMONVM.

SENIVM est taedium et odium, dictum a senectute, quod senes omnibus odio sint et taedio. Caecilius in Hephaestione:

tum *autem* ín senectute hoc députo misérrimum,
sentíre ea aetate eúmpse esse odiosum álteri.

---

4 Caecilius Hephaestione.

---

1. **2** *Codicum nostrorum tituli capitibus singulis praefixi ubi ab indicis differebant memoria, cum cura notatum. — praeterea inscript. in libris recentissimis aliquando immutatae vel omissae. de quo nihil fere relatum.* — **1** Inc. *om. C; Bamb.* — **2** Propr. *idem, quod ἐτυμολογία.* — **3** senium est taedium; *non indignum memoria praef. Gell. paragr. 11 legi:* quibus in legendis ante animus senio ac taedio languebit. — tedium — tedio *C, Montep., Bamb.* **4** sunt H_1. — in Hephaestione. *puto a N. in citandis scriptoribus semper fere omissam praepositionem. quae tamen ubi optimorum firmatur librorum consensu a nobis servata.* — Hephaestione *Bothius;* Ephestione *ed. a. 1476;* efesione (f *ex* p *fact.* H_1) *C, Bamb.;* effessione *Paris. 7666.* — **5** autem *add. M; nam idem post* tum *om. in Livii versu 335, s. l.* lustrare; *f.* tum ego. — **6** eumpse *Fleckeisenus ann. philol. 1865 p. 566; Bergk. op. I, 395.* eumpse *pro* ipsum, *ut apud Pacuvium, Non. 124 s. v.* icit, (*ubi item libri* eum ipsum). *ita Fest. 278* reapse *pro* re ipsa; *porro Ennius et Pacuvius* sapsa *pro ipsa. elegantiora quidem haec, quae tamen Ciceronis et Nonii consensu videntur refutari:* séntire te aetate ípsa esse odiosum álteri. — *gravissimae autem in ipso limine huius libri turbae ortae doctorum incuria. quos cum fugisset Ciceronem, qui affert Caecilii versus de sen. cap. VIII, haud sane peritum fuisse metricae comicorum — de qua re ipse testatur plenissime orat. 55, 184 —, Nonium ex Cicerone quam ex Nonio Ciceronem emendare maluerunt. nam is haec habet:* tum equidem in senecta hoc deputo miserrimum sentire ea aetate esse se odiosum alteri. *in quibus illud* in senecta *interpolando apparet ab eo novatum, quod nesciret in* senectute *vulgari usu corripi posse secundam. neque magis recte habet, quod vulgo scriptum* tum equidem in senectute, *cum duplicatus initio trimetri anapaestus parum commendetur r. m.* — *itaque etiam* equidem *errore Ciceronis, neglegentius ut saepe ab eo factum citato auctore, invectum in verba Caecilii.* — *Cicero autem hoc ut aliis locis comicorum metricam artem ad aequalium ipsi tragicorum accommodavit normam, qui quanta sint usi legis severitate, apparet ex conversis ab illo Tusc. II, 8; 9; 10 Sophoclis et Aeschyli versibus; in quibus constituendis docti non ubique versati feliciter.* — *etiam in secundo versu interpolatum a Cicerone, quod offenderetur eo quod est* eumpse.

nam aetatem malam senectutem veteres dixerunt. Plautus Menaechmis:

.... cónsitús súm,
senéctúte, onústúm geró córpu', vírés
relíquére. ut aétás malást mérs, male érgóst.

Accius Amphitryone:

malán aetate mávis male mulcári exemplis ómnibus?

Turpilius Philopatro:

miserúm puto, si etiam ístuc ad malam aétatem accessít mali.

Pacuvius Periboea:

parúmst quod te aetas mále habet, ni etiam, heus, ád malam ||
aetátem adiungas crúciatum reticéntia?

Afranius Vopisco:

si póssent homines délenimentís capi,
omnés haberent núnc amatorés anus.
aetás et corpus ténerumst morigerátio;
haec súnt venena fórmosarum múlierum.
mala aétas nulla délenimenta ínvenit.

bonam aetatem quoque dicimus adulescentiam vel iuventutem. M. Tullius de senectute: 'quodsi *istis* ipsis voluptatibus bona aetas fruitur lubentius, primum parvulis fruitur rebus'. — nam pruden-

---

8 V, 2, 4 || 12 Accius Amphitryone || 14 Turpilius Philopatro || 16 Pacuvius Periboea || 2 Afranius Vopisco || 9 14, 48.

---

8 Menechmis *L, H, Bamb.; ita vel* Menecmis *ubiq. fere L, H, et ut puto G, quamq. Bas. pgg. 1; 3 (bis), 9 edid.* Menaechmis. — **11** relinquere *Bamb.* — ut *e. q. s.*; *cf. pg. 192 l.* aetas. — ut *causale est.* — mers; *cf. Ritschel. Op. II, 652 sqq.* — male ergost *Spengel. de canticis Pl. pg. 277;* mala est ergo *Non. h. l. et 192.* — mala ergost *Pl.* — **12** Amfitryone *L, G,* Amfytrione (y *ex* i *facto*) *H,* Amfytryone *Bamb.* — **13** malan *M,* an mala *v.; f.* malan aetate male mulc. ex. mavis omn.? *ut sit caesura cum tmesi post* ex. — **14** Filopatro *codd. ubique; Φιλοπάτωρ fuit Antiphanis et Posidippi; sed* Philopatōris *non magis potuit tolerari a Turp. quam ab Ennio* Hectōris; *itaque id aptatum ori latino; ut et apud Graecos Ἀντίπατρος, Σώπατρος al.* — **15** *alii trim. constituerunt, quorum prior finiretur post* puto. — aetitem L_1. — **16** Pacubius L_1, *Bamb.* — **17** nisi *Bamb.* — heus *M;* hic *H, G, Bamb.; om. L.* — **1** reticenti *H, G, Bamb.,* L_2; reticentia L_1, *Gulielmus.* — **2** Afranis L_1. — **3** delinimentis *Bamb.* — **5** tenerumst *M (nam* est *ubique inclinari, nisi quando interpunctum ante, notum);* tenerum et *v.; cet. cf. Lucr. IV, 1278 sqq.* — mori generatio *H, Bamb.* — **7** delinimenta *Bamb.* — **9** M. Tull.; *ita longe pluribus locis dicitur a N.; aliquanto rarius Cicero.* — *pro* M. *saepe in L, H integrum nomen scriptum, quod notare supersedimus. aliquando pr. m.* men *positum propter male intellectum compendium* m͠. — istis ipsis *Cic.; om.* istis *codd.* — **10** libentius L_1, *Bamb.* — parvis *G.* — prudentissimae L_1.

dissime noster Maro diei partem primam, quasi eius aetatem puberem, meliorem dixit nono libro:

nunc adeo, melior quoniam pars acta dieist.

senium ipsum positum sic. Titinius Veliterna:

quod péstes, senia et iurgia semét diebus *hísce*
foras émigrarunt!

Novius Gallinaria:

ó operae, coáctor, cantor, cúrsor, senium sónticum!

Accius Epinausimache:

mórs amici súbigit, quod mist sénium multo acérrimum.

Pomponius Praecone posteriore:

cálve, adportas núntium
nóbis disparém, divisum: huíc seni senium ét metum.

Lucilius Satyrarum lib. XV:

in numero quorum nunc primu' Trebelliu' multost
Luciu'; nam arcessit febris, senium, vomitum, pus.

Turpilius Demiurgo:

quia enim ódio ac senio mi haé sunt . . núptiae. ||

---

12 IX, 156 || 14 Titinius Veliterna || 17 Novius Gallinaria || 19 Accius Epinausimache || 21 Pomponius Praecone posteriore || 24 Luc. lib. XV || 27 Turpilius Demiurgo.

---

11 die *G.* — partem primam *v.;* partes primas *C, Bamb.* — puverem L_1, H_2*;* partem, *in mrg.* puerum, *Bamb.* — **12** VIIII l. *id.* — **13** pras actat H_1. — **14** Titinius *Bamb.*, Titinuss L_1, Titinnius *id. 2, H;* (Titinnius *in G ubique esse testatur Rothius in indice; et ita persaepe H, et ex corr. semper fere L*). — **15. 16** quod (*supra scr.* L_2) *pro* quot. — iurgia *producta finali propter caesuram.* — semet diebus hisce foras emigrarunt *M;* sesemet diebus emigrarunt (emicrarunt L_1, emigrarent H_1). — **18** o operae, coactor; o *Munkius addidit;* operae, coactor *Lips. antiq. lect. V, 14;* opere quae *L*, H_2, *G;* opereque H_1, *Bamb.* — cantor *nisi labem traxit, illa satis inter se diversa* coactor *(i. e. pecuniam ac reditus domini qui colligit),* cantor, cursor *allitterationis opportunitate videntur esse iuncta.* — **20** subicit L_1*; etiam in H* g *ex alia littera factum.* — mihi est *cdd.* — **22** calvae L_1. — adportas L_1, *ed. Bas.;* app. *rell.* — **23** diversum *Quicheratus; porro hiatus post quartam thesin in hoc poeta suspectus.* — huic sempsenium *Hqo.* — **24** Lucilius; *subinde* Lucil, Lucl, *transfixo ut plurimum virgula* l, *aliquando et* Lucillius *legitur.* — saturarum L_1. — **25. 26** primus *C,* primum *Bamb.* — Trebelleis L_1. — multost Luciu' *Lchm. comm. Lucr. pg. 66;* multos titos lucios *cdd.* — nam *(ita iam Lchm.)* arcessit *M;* narcessibai *L*, H_1, *Bamb.;* narcesibai H_2, *G* (*fuerat in archetypo* narce^{ssi}bat). — pus *v.;* plus *cdd.* — **27. 28** *in H illa* Demiurgo quia enim *(ut quaedam ex sequentibus) aqua infusa deleta.* — mihi *cdd.* (*in H ex ultimis quattuor verbis tantum haec potuere legi* m — ae. — haec *prius Bamb.* — *f.* q. e. o. ac s. mi haece sunt nunc nuptiae).

Pacuvius Periboea:

métus, egestas, méror, senium, exílium; queis enéctu' sum.

VELITATIO dicitur levis contentio, [dicta] ex congressione velitum. Plautus Asinaria:

vérbis velitátionem fíeri conpendí volo.

idem Menaechmis:

néscioquid vos vélitati éstis intervós duo.

Turpilius Lindia:

conpérce verbis vélitari; ad rém redi.

Afranius Privigno:

intérea verbis vérba lactare ét labris
intérse velitári, velicárier.

Caecilius Pausimacho * * *

*Phrygiones sunt artifices vestium acu pictarum, a Phrygibus dicti, quod in Phrygia hoc genus artis pol*leat. hoc Vergilius probat in lib. nono:

---

1 Pacuvius Periboea ‖ 4 II, 2, 41 ‖ 6 V, 2, 28 ‖ 8 Turpilius Lindia ‖ 10 Afranius Privigno ‖ 13 Caecilius Pausimacho ‖ 16 IX, 614.

---

1 Pacubius L_1, *G, Bamb., etiam H, sed m. 1 corr.* — iboea metus e *ex H evanuerunt.* — 2 maeror *G, Bamb.* — exilium, queis e. s. *M; cf.* enectus siti Tantalus *Cic. Tusc. I, 5, 10.* — exiliumque et senectus *cdd.* (que *in H non comparuit*). — 3 dicta *secl. M.* — *puto* a. c. — 5 verbivelitationem *Meursius.* — 6 Menechmis *L, H, Bamb.* — 7 *f.* velitatis, *quoniam non probabile est admissum a Plauto hiatum, ubi tam facile posset vitari.* — 9 conperce L_1, *Bamb.*, comparce H_1, compaerce *id. 2;* comperce *G;* L_2. — dedi *Bamb.* — 10 Privigno *v.;* Privigna *C, Bamb.* — 11 verbis verba lactare *M;* verba iactare *C*, verbis iactare *Bamb.* — 12 velicarier; vellicarier *Gerlachius;* velificarier *cdd.* — 13. 14 Cecilius *C.* — Pausimachomum interent tamen — aut unde nigerrimus auster leat (lateat *Bamb.*), *interposita pagina, quae inter 406 l.* tamen *verba:* mulcato foede corpore postre, *et 409 l.* triste *illa:* et pluvio *exciderat, cdd.* — *rectus ordo restitutus* Me_2*; et iam in Paris. 7576, qui est saec. XV, ad finem lemmatis* velitatio *notatum:* haec vocabula sequentia ab hoc signo crucis ad aliam crucem debent interponi, *et pg. 409:* desunt quaedam vocabula incipientia a T, quae iuxta principium, ubi est hoc signum crucis, *auctor est Quicheratus.* — *in Montepess., quo magis haec ad usus adaptarentur legentium, omissa illa* Afranius Privigna — Caec. Pausimachomum interent tamen; *tum posita ea quae sunt* toga dicta est *e. q. s. usque ad* simul ac tetigit provinciam *(409, 4); deinde continuatur l.* hostimentum. — 15 leat *nota insignitum in G; in mrg. repetita eadem additum* hic desunt quatuor lineae quae in autentico non erant scriptae. *eadem adscripta legi in Victorino testatur M.* — *excidit autem et Caecilii exemplum et lemmatis Phryg. initium; quod quidem bene est restitutum a Rothio in Addend. pg. 460.* — Vergilius; *ita semper scriptum in L testatur Rothius in Indice; item Zangemeisterus pg. 191; 2 ad l.* artus; arva. *G ubique* Virgilius, *ut puto; neque ex H aliud fere notatum. de quo semel monuisse satis.* — *h. l.* Virgilius H_2, *G, Bamb.*

vobis picta croco et fulgenti murice vestis;

item in eodem [nono]:

o vere Phrygiae, neque enim Phryges!

Titinius Barbato:

. . . . Phrygió fui primó benque id opu' scívi;
relíqui acus aciásque ero atque eraé nostrae . . .

Plautus Menaechmis:

pallam ád phrygionem fért confecto prándio.

Varro Cosmotoryne, περὶ φθορᾶς κόσμου:

Phrygió qui pulvinár poterat
pingére, soliar defúgiebat.

HOSTIMENTVM est aequamentum: unde et hostes dicti sunt, qui ex aequa causa pugnam ineunt. Plautus in Asinaria:

pár pari datum hóstimentumst: ópera pro pecúnia.

unde et hostire dicitur. idem in eadem:

quin prómitto, inquam, hostíre contra, ut mémineris;

id est, aequa reddere. ||

TOLVTIM dicitur quasi volutim vel volubiliter. Plautus Asinaria:

demam hércle *iam* iam de hórdeo, tolútim ni badízas.

Novius Gallinaria:

ó pestifera pórtentifera trúx tolutiloquéntia!

---

18 ib. IX, 617 || 20 Titinius Barbato || 23 III, 2, 4 || 25 Varro Cosmotoryne || 29 I, 3, 20 || 31 II, 2, 110 || 1 III, 3, 116 || 3 Novius Gallinaria.

---

18 nono *seclusit M.* — **19** Phrygiae — Phryges *v.;* Frigiae — Frigis L_1, H_2, Frigiae — Friges L_2, H_1; Frygiae — Fryges (Frygis *Bamb.*) *G, Bamb.* — **20** Titinnius L_2, *H, G.* — **21** Frygio *cdd.;* Frygio fui primo *m. 2 add. in L.* — benque id opu' scivi *M propter r. m.;* beneque id opus scivi *v.* (op' civi *Bamb.*). — **22** atiasque *Bamb.* — atque re *L, H, Bamb.* — *versus constituit Ribbeckius; cet. post* nostrae *videtur olim fuisse verbum quod a vocali inciperet.* — **23** Plaustus *Bamb.; cet. cf. 537* palla. — Menaechmis *ed. Bas.;* Menechmis *L, H, Bamb.* — **24** Frygionem *L, G,* Frigionem *H, Bamb.* — **25** Cosmotorine, r *post* to *eraso;* i *ex* e, *ut vid., per rasuram facto H.* — **26** Frigio *L, H, Bamb.;* Frygio *G.* — **27** defugiebat (pingere) *M;* devigebat *cdd.* — *anapaestos instituit M (plura in hac satura eodem fuere metro).* — **28** hostis L_1. — **29** *f.* quia. — in *om. G.* — **30** dat. host. *Plaut.;* hostimentum datum est *cdd. et hic et 528 s. l.* opera, *exc. quod ibi omissum* est. — **31** ostire *h. l. et 32 ut vid. G.* — **32** p̄mitto *Bamb.* — ut memineris *Nonius; minus eleganter cdd. Pl.* ut merueris; *cf. Ter. Heautont. V, 1, 77 sq.* — **1** quasi lutim *G.* — volubiter *H.* — **2** iam iam *M;* iam *cdd. Non. et Plauti.* — ordeo L_1. — **3** Callinaria L_1. — **4** portentifera *vel* portentifica *Ribbeckius (apud Ovid. Metam. XIV, 55 variant cdd.; ubi Heinsius praefert* portentiferis; *apud Lactantium aliquoties* portentificus *habetur);* pontica fera *C;* ponticam fera *Bamb.* — sontica *Gulielmus; inde nos aliquando* sontica, atra; *quod tamen minus placet propter allitterationem imminutam.*

4 M.

id est, volubilis locutio. Idem Macco Exule:

. . . . em, díxi iturum hominem ín Tuscos tolútim.

[idem] Lucilius Satyrarum lib. VIII:

si omne iter evadit stadiumque acclive tolutim.

idem:

velle tolutim hic semper *et* incepturu' videtur.

Varro Trihodite Tripylio, *περὶ ἀρετῆς κτήσεως*:

nam út ecus, qui ad vehéndumst natus, támen hic traditúr magistro,
út equiso doceát tolutim.

Pomponius Decuma fullonis:

ét ubi insilui in cóculeatum ecúleum, ibi tolútim tortor.

Varro Agathone:

haec postquam dixit, cedit citu' celsu' tolutim.

CAPVLVM dicitur quicquid aliam rem intra se capit. nam sarcophagum, id est sepulchrum, c a p u l u m dici veteres volunt, quod corpora capiat. Plautus Asinaria, dicens de sene:

périi, misera! ut ósculatur cárnifex, capulí decus!

idem Milite:

quíd ais tu? tam tíbi ego videor óppido Acherúntius?
tám capularis?

---

5 Nov. Macco Exule ‖ 7 Lucil. l. VIII ‖ 9 idem ‖ 11 Varro Trihodite Tripylio ‖ 14 Pomponius Decuma fullonis ‖ 16 Varro Agathone ‖ 20 V, 2, 42 ‖ 22 III 1, 33.

---

6 ẽ *G, H,* est *L, Bamb.; septenarii partem agnovit Munkius; molliores tamen erunt numeri ita:* em, d. i. h. tol. in Tuscos. — **7** idem *uncis seclusit M.* — Saturarum L_1. — **8** omnem L_1, *H, G.* — inter H_2, *G.* — **10** et *add. Bouterwekius quaest. Lucil. pg. 12.* — **11** Triodite *L, H.* — Tripylio *Me;* Trifolio *cdd.* (*sed in H prius fuit* Trifilio). — *περὶ ἀρετῆc κτήσεωc Me; cdd. περιαρετηcεωc*; *cf. Serv. ad Georg. I, 34.* — **12** nam *pg. 105 s. l.* equiso; sed *cdd. h. l.* — aecus *L;* equus *H, G, Bamb.* — magistra *L,* H_1, *Bamb.* — **13** equis edoceat L_2, H_1, *Bamb.* — **14** Pomponius; *cf. 105 l.* eculeos; *182 l.* tortor. — **15** coculeatum *Buccheler us; cf. comment. in 105* eculeos; coleatum L_1; cocleatum L_2, *H, Bamb.;* clocleatum *G.* — ibi; *sic* H_1 (ib *in ras.*); *Bamb., ut vid.;* ubi *L, G.* — **17** citu *G m. 1,* citus *rell.* — celsum *equitem significare coll. Pauli pg. 55 recte monet Forcellinus.* Celsus *Iun.* — **18** sarcofagum *cdd.* — **19** sepulcrum L_2, *H.* — **21** perii *v.*; peri *cdd.* — **23** quid ais tu? tam *Me;* quid ais totam *cdd. Non.; at Plauti* q. a. tu? itane. — acheruntius *Bamb.;* hacheruntius *L, G;* hac eruntius *H;* Acheruntícus *libri Plautini.* — *primam in* Acheruns *et quae inde descendant a Plauto productam contendit Ritschelius; cf. proleg. Trin. pg. CLXXI ed. prior.; LXVI poster.; eumque nunc quidem secutus sum, sed ut de ea re amplius quaerendum censeam. illi qui non accesserit ac* d *paragogicum admiserit in Plautum, hoc quidem loco poterit putare legendum* oppidod Acheruntius.

id est, capulo proximus. Pomponius Pappo praeterito:

dum istos ínvitabis súffragatorés, pater,
príus in capulo quam ín curuli sélla suspendés natis.

Lucilius Satyrarum lib. secundo:

quom illic vidissent Hortensiu' Postumiusque, ||
ceteri item in capulo hunc non esse aliumque cubare.

Varro Cosmotoryne, *περὶ φϑορᾶς κόσμου*:

proptér cunam capulúm positum
nutríx tradit pollíctori.

TEMVLENTA dicta est ebriosa, [dicta] a temeto, quod est vinum, quod attemtet. Plautus Aulularia:

. quía temeti níl adlatum intéllego.

idem Truculento:

síve adeo carét temeto, támen ab ingenio ínprobust.

M. Tullius de re publica lib. quarto: ita magnam habet curam disciplina verecundiae: carent temeto omnes mulieres. — Varro Est modus matulae, *περὶ μέϑης*:

quis in ómní
víta héluo *πίνων δέπας* ólfacít temétúm?

---

25 Novius Pappo praeterito || 28 Luc. l. II || 2 Varro Cosmotoryne || 6 II, 6, 6 || 8 Truculento IV, 3, 59 || 10 de re publ. IV || 11 Varro Est modus matulae.

---

25 idem *L*, H_1, *Bamb.* — Pomponius *recte Ritschelius parerg. Pl. 134;* Novius *v.* — *nam neque probabile est Pomponii et Novii aequalium Atellanae auctorum fuisse fabulas prorsus cognomines et mirifice confirmatur Ritschelii opinio altero fragmento quod legitur pg. 468 s. l.* suffragant. *apparet quippe irrideri Pappo Praeterito ineptum quendam eundemque honorum cupidum senem. — eiusdem autem Pomponii fertur* Pappus Agricola. — **26** istos *v.*, isto *C*, *Bamb.* — invitabis *Iun.*, invitavis *cdd.* — **27** suspendis *id.*, suspendes *Me.* — **28** Saturarum L_1, H_2. — lib. II *G, Bamb.* — **29** quom illic *M*, quem *(in mrg. add. m. 1 in G)* illi cum *cdd.* — **2** coss̃ matorene L_1, *G*, coss̃. matorene *Bamb.*, cos (*add.* H_1 s̃) matorene *H*, L_2. — *κοcμοι L.* — **4** pollictori *Me;* pellictori L_2, H_2, *G*, pellectori L_1, H_1, *Bamb.* — **5** temulentast mulier *invenitur ap. Ter. Andr. I, 4, 2; apud Plautum adiectivum illud non videtur extare. igitur in fontibus Nonii fuit potius lemmatis loco* temetum; *quod deinde eius socordia est inversum. ita bene procedit Plautinorum ordo exemplorum. cf. et pg. 39 l.* vituperare dictum est vitio dare. — dicta est; id est *Montepess.; Parisin. 7665.* — dicta *uncis incl. M.* — a temulento L_1. — **6** attemptet *H, G, Bamb.* — Plaut. Aulul.; *cf. Fest. 364; Serv. in Georg. I, 344; Macrob. Sat. III, 11, 2.* — **7** *praec. ap. Plaut. alterius personae illud* qui; *quod f. a librariis Nonii omissum; ut ap. Macr. l. m.* — timenti L_1. — nihil *cdd.* — allatum L_2, *H, G.* — **9** inprobust *docti;* inprobus L_1, *H*, improbus *G, Bamb.*, L_2; timidus est inpr. (impr.) *cdd. Pl.* — **10** lib. IIII *G, Bamb.* — habet curam *M;* h. viam *cdd.* (h. vim *Iun.*) — verecundie carente L_1. — **11. 12** Est modus matulae *v.;* et m. matula *cdd.* — *περιμcοηο* L_1, *πριμcοηο* H_1. — **14** helio *cdd.* (heio *G m. 1*), helluo *Iun.* — *πίνων δέπαc M, qui et sotadeos restituit* (*πιὼν δέπαc Iun.*); olfacit temetum *v.;* *πιοδεπεc*

5. 6 M.

idem Modio: trimodiam amphoram quaerendam temeti ac farris modium.

CINAEDI dicti sunt apud veteres saltatores vel pantomimi, *ἀπὸ τοῦ κεινεῖν τὸ σῶμα*. Plautus *in* Aulularia:

ita fustibus sum mollior magis quam ullus cinaedus.

idem in Milite:

tum ád saltandum nón cinaedus málacus aequest . .

idem in Sticho:

lépidam et suavem cántionem aliquam óccupito cinaédicam;

id est, quae ad saltandum movere possit.

Lucilius Satyrarum lib. primo:

stulte saltatum te inter venisse cinaedos.

Varro, *Ὄνος λύρας*:

mérentis ut quiétus ac demíssu' pes probándus
Ἀχιλλέως ἡρωικός, ἰωνικὸς κιναίδου. ||

EXERCITVM dicitur fatigatum, [dictum] ab exercitio. Sallustius in Iugurtino bello: Nabdalsa exercito corpore. — Plautus Bacchidibus:

quaé sodálem ádque me éxércitos habét.

Lucretius secundo:

conciliis et discidiis exercita crebris.

---

15 id. Modio ‖ 18 III 2, 8 ‖ 20 III, 1, 74 ‖ 22 V, 5, 19 ‖ 25 Luc. l. I ‖ 27 Varro Ὄρος λύρας ‖ 1 71, 1 ‖ 2 Bacchid. ‖ 5 II 119.

---

olf. t. *G, πιοδεπωα* facit temetum *Bamb.; L_1 πιοαεπ*coL facite metum (*m. 2* olface te m.); *H_1 fere πιοαεπ*c. olfac te metum, *m. 2 πιοαεπ*c. olfacit te metum. — **15. 16** Modio *del. H_2; om. G.* — tremodiam *C*, treodiam *Bamb.; Paris. 7666.* — quaerendam *Quicheratus*, que eandem *cdd.* — temeti ac farris (ac farris *Iun.*); timetia *(ita L_1, Bamb., prius f. H;* temetia *L_2, G, H)* carris (caris *Bamb., H_1*) *cdd.* — modum *prius Bamb.$_1$*. — **17** Cinedi *H, Bamb.* — **18** *τὸ Iun. add.* — in *add. M; quod si displicuerit, infra bis erit delendum.* — **19** submollior *cdd.* — quam mullus *L, Bamb.* — cinedus *L, H, Bamb. (ita et in seq.) — locus petitus e scaena, cuius versus ex dimetris iambicis et monometris anapaesticis hypercatalectis compositos esse statuit Spengelius pg. 294 sqq.* — **20** Militem *L, H, Bamb.* — **21** aequae est *L, H;* aeque est *G, Bamb.* — atque ego *add. ap. Plaut.* — **23** cantionum (um *in ras.*) *Bamb.* — occipito *G*, occupito *etiam Bamb.* — **24** possit *v.*, posset *cdd.* — **25** Satirarum *L_1*. — lib. I *G, Bamb.* — **26** cinedis *Bamb.*, (*Montepessul.* cinaedis *hic teste Quicherato*). — **27** honos lyras (liras *Bamb.*) *cdd.; nec umquam graece scriptus hic tit. trad.* — **28** d. p. *M*, demissor *C, Bamb.;* demissior *v.* — **23** probandus *G* αχιαεωc *H_1*, αχια αεωc *Bamb., L_1, atque ita idem plane m. 2, add. rursus supra litt. primis quinque, cum priores punctis essent notatae.* — ηρoικoc (αρoικoc *H_1*) *cdd.* — κιναιαoν *H_1*. — **1** dictum *del. M.* — exertitio *H_1*. — **2** Iugurtino *L_1, Bamb.*, Iugurthino *rell.* — abdalsa *L_1*. — Baccidibus *L_1*. — **4** q: *L_1;* q. *Bamb.* — adque *L_1*, atque *rell.* — **5** secundum *C, Bamb.* — **6** concilis *cdd.* — et *m. 2 add. L;* ex *Bamb.* — crebis *id., H_2*.

6 M.

Afranius Suspecta:

ita ut huíc ero adulescénti, cui suspicium† trádidit,
qui pér mest animi exércitus.

Vergilius lib. III:

nate, Iliacis exercite fatis.

TENVS est laqueus: dictus a tendicula. Plautus Bacchidibus:

nunc áb transenna túrdus lumbricúm petit.
pendébit hodie púlcre: ita intendí tenus!

INLICERE est proprie inlaqueare. Naevius Lycurgo:

alís in alios sáltus inlicite *ilico*,
ubi bipedes volucres líno linquont lúmina.

PELICIS a graeco vocabulo significantiam sapientes inflexam putant, quasi pallex, hoc est ut παλλακίς. quodsi hoc non est *** vana conpositio nominis videri potest.

CALVITVR dictum est frustratur: tractum a calvis mimicis, quod sint omnibus frustratui. Plautus in Casina:

nam ubi domi sola sum, sopor manus calvitur.

---

7 Afranius Suspecta ‖ 10 III, 182 ‖ 12 IV, 6, 22 ‖ 15 Naevius Lycurgo VIII ‖ 22 II, 2, 3.

---

7 Afraunius H_1. — 8 *post* ut *lit. erasa in H;* aut L_1. — suspicionem *Neukirchius; f.* suspicium in me (suspicium *pro* suspicio, *ut* exercitium *pro* exercitio, *al.*) *vel* suspectam memet reddidit. — *caesura post* su, *ut saepius ap. scaen.* — 9 per *add. M.* — exercitur L_1. — 11 liacis — factis L_1. — 12 Baccidibus *H m. 2.* — 13 nunc *om.* L_1. — hic turdus lumbricum *apud Plaut.;* turdus lubricum *cdd.* — 14 pulcrae L_1, pulchrae *H*, pulchre *rell.* — hitendi *Bamb.* — 15 Inlicere L_1, *Montcpess., Bamb.;* Illicere L_2, *H, G.* — propriae L_1, *Bamb.* — inlaqueare L_1, *Bamb.;* illaqueare L_2, *H, G.* — *hic propter lemmatum Plautinorum seriem excidisse Bacchid. 1151 scite coniecit Buechelerus apud Schmidtium pg. 10; sive ea Nonii fuit culpa, sive librariorum.* — Nevius L_2, *H.* — Lygurco H_1, Lycurco *id. 2.* — 16. 17 alis in a. s. inl. ilico *M,* alis sublimen (sublimem L_1) alios saltus inlicite (*ita Bamb.;* inlicitae L_1; *id. 2* illic.; illicite *H, G*). — linquont *M,* linquant (liquant *L; sic et H, sed corr. m. 1*) *v.* — *illud* sublimen *ex sequente* ubi *videtur ortum; quod delatum in locum alienum facile labem potuit trahere praecedente* s *et sequente* in; *turbatum autem olim prioris versus mancus exitus declarat.* — 18 pelicis *l. propter id quod praecedit a Non. hic collocatum; qui aperte verbis ultimis tangit eorum opinionem, qui a pelliciendo id vocabulum ductum vellent; priora petita e Gell. IV, 3, 3. neque improbabile est a loco Plautino, velut Cistell. I, 1, 39 profectam N. disputationem.* — Pelicis; Pellicis *docti;* Peliceos *cdd.* — greco *L; H.* — infexam *Hs;* infixam Ho_1. — 19 pallex *Bamb.*, H_2 *in marg.*, pellex *L*, H_1, *G.* — hocc *L.* — pallacis (pellacis H_1) *cdd.* — quodsit L_1. — 20 *lacuna ita fere explenda:* a pelliciendo ducta, nec vana *e. q. s.* — compositio L_2, *G, Bamb.* — nominis *Iun.*, hominis *cdd.* — 21 *calvos etiam in Atellanis saepius fuisse ludibrio docet Pomponius.* — inimicis *Bamb.* — 22 frastratui *prius H.* — 23 *cf. Spengel. de cant. Plaut. 118.* — sopor *Plaut.*, soror *cdd.*

6. 7 M.

Pacuvius Medo:

séntio, patér, te vocis cálvi similitúdine;

et:

set quíd conspicio? núm me lactans cálvitur
aetás?

Accius Eurysace:

sed mémet calvor. vós istum, *ut* iussi, ócius ||
abstráhite.

Lucilius Satyrarum lib. XVII:

si non it, capito, inquid, eum, et si calvitur, endo
ferte manum.

Pacuvius Doloreste:

ni me cálvitur suspício,
hóc est illud, quód fore occulte Oéax praedixit . .

Sallustius Histor. lib. III: contra ille calvi ratus.

FRIGERE est et FRIGVTTIRE et FRITINNIRE sussilire cum sono vel erigi et excitari, quod quaecumque friguntur vel frigent nimio calore vel frigore, cum sono susum sussiliunt. Plautus Casina:

. . . nam quíd friguttis? quíd istuc tam cupidé cupis?

Varro Virgula divina:

et pullos peperit fritinientis.

idem *Ὄνος λύρας*:

---

24 Pacuvius Medo || 26 Pacuvius (Medo, ut vid.) || 29 Accius Eurysace || 1 Luc. l. XVII || 4 Pacuvius Doloreste || 7 Sallust. Hist. III || 10 II, 3, 49 || 12 Varro Virgula divina || 14 Varro Ὄνος λύρας.

---

25. 26. 27. 28 calvi H_1, *v;* catvi *G, L, Lugd.*, H_2; caty (y *m. rec.*) *Bamb.* — similitudine; et: set *M;* similitudine sedet H_1, similitudine sed *id. 2; G; Bamb.;* similitudines et L_1; *id. 2* similitudine set. similitudine. sed quid *v.; lacunae signum ante illud* sed *ponit Me.* — *fuit qui coniceret* séd quid conspició? num memet láctans aetas cálvitur? — lactens calvitur aevitas *male Scal.* — Aeetes *(potius erat* Aeeta*) Bergkius.* — **29** Actius *Bamb.* — Eurysacae *L, H, Bamb.* — **30** ut *add. Ald.* — iussit otius *Montepess.* (otius *etiam Bamb.*). — **31** abstraite *L, H; item Bamb., sed* h *supra addito;* extraite (*vel* extrahite) *Montepess.* — **1** Satirarum *H*, L_1. — XVI *Bamb.* — **2** id *Bamb.* — inquid *id.*, H_1; inqui H_2. — endo *Carrio;* ergo *cdd.* — **3** ferte manum *M* (ferto m. *Carrio*); fer dominum *cdd.* — **4** Picubius L_1. — doloresti H_1. — *cet. cf. comm. in pg. 90 l.* conciere. — **5** ni me c.; ni c. *Hermannus;* me c. *cdd.* — cavitur L_1. — **6** *f. ante* Sallustius *excidit* malum. — **7** Historiae *L*, H_1, Histori *id. 2;* Histor. *ed. Bas.* — contra ille *v.*, contrullae *L, G, Bamb.*, contrulle *H.* — calutratus *Bamb.* — **8** frigutire *G.* — feritinanire *Bamb., L*, H_1, fritinnire *id. 2; G;* et fritinnire *om. in Montepess. testatur ed. Bas.* — **9** exitari *supra scr.* c *Bamb.*, exitari *L*, exitare H_1; *id. 2 et G* exilire. — quecumque *L, Bamb.*, quemcumque H_1. — **10** susum *om. Montepess.*, L_1, H_1; susus sil. *Bamb.* — Platus *Bamb.;* lautus L_1; *cf. 308 l.* frigit. — **11** cupede L_1. — **13** e L_1. — fritinnientis *Iun.*, fritiniensis *C, Bamb.* — **14** onos *H, G*, L_2, onus L_1, *Bamb.* — lyras *cdd.*

saépe totiús theatri tíbias crebró flectendo
cónmutari méntes, erigi ánimos coram ....

DEFLOCCARE est adterere: tractum a vestibus sine flocco. Plautus Casina:

périi! flocco habébit tibi *iam* iam íllic homo lumbós meos.

DEPEXVM dictum est laceratum. Terentius Heautontimorumeno:

égone? si sivo, ádeo exornatúm dabo,
ádeo depexum, út, dum vivat, méminerit sempér mei.

SARTORES dicti non solum a sarciendo, verum etiam a sariendo. Plautus Captivis:

sartór satorque scélerum et messor máxume.

et in subsequentibus aperuit:

non óccatorem príus audebas dícere?
nam sémper occant príu' quam sariunt rústici. ||

Varro Vinalibus, περὶ ἀφροδισίων: etenim sic vide. utrum *a me* mercedem accipit is, qui meas venit segetes ut sariat, an ego ab illo? sic [ego] cum tu sis sartor, si tu plus laboras quam ego do.

NAVTEA est aqua de coriis vel quod est verius aqua de sentina: dicta a navigiis. Plautus Curculione:

---

18 Casina post V, 4, 3 || 20 V, 1, 77 || 24 III, 5, 3 || 26 III, 5, 4 || 1 Varro Vinalibus || 6 I, 2, 4

---

15 saepo *Bamb.* — teatri *H.* — tibias *M,* tibiis *v.* — **16** commutari *Scal.;* conmutare L_1, commutare *rell.* — erigi *Buechelerus mus. Rhen. XIV, 445; cf. comm. ad 308* frigit; frigi *Non.* — coram *M,* eorum *v.* — *versus agnovit Vahlenus coni. in Varr. satur. reliquias pg. 17. — accusat. c. inf. nescio an fuerit positus absolute. — cet. cf. Cic. de leg. II, 39* illa quidem quae solebant quondam conpleri severitate iucunda Livianis et Naevianis modis, nunc ut eadem exsultant et cervices oculosque pariter cum modorum flexionibus torquent! — **17** defloccare — flocco *v.;* deflaccare — flacco *cdd.* — atterere *G, H,* L_2. — **19** perii *Bamb., v.,* perit *C.* — h. tibi iam iam (*vel* tibi iam h.) *M;* h. tibiam H_1, h. iam *G,* L_2, H_2, *Bamb.;* h. tam L_1. — flocco habere *ut apud Naevium* nauco ducere. — perii, fusti defloccabit iam illic homo lumbos meos *Studemundius lect. Gryphisvaldiens. hib. a. 1871 pg. 15 ex Ambros., in quo tamen illorum quae sunt* perii fusti *pars legi non poterat. atque ita scripsisse Plautum probabile est. locum adsignavit versui idem Studemund. Hermae I, 289.* — **20** Depexum, p *in ras.* L_1. — Terrentius *Bamb.* — Heautontumorumeno H_2*;* Heautontimuromeno *Bamb.* — **21** ego si *Montepess., Paris. 7665. — cet. cf. ed. Vmpfenbachii.* — **23** a sariendo; a sarriendo *v.,* a serendo *cdd.* — **25** s. sartorque L_1. — **27** hoc catorem H_1. — audebas dibas L_2*;* dibas *del. m. 2.* — **28** sariunt *Bamb.,* H_2*.;* sarriunt *L,* H_1, *G.* — **1** περὶ ἀφροδισίων: etenim *Iun.,* peri afrodisio nec enim *cdd.* — *priora vinalia etiam Veneri sacra.* — **2** a me *Vahlenus add.* — segetis *C,* segetes *Bamb.* — sariat H_2, sarriat *rel.* — **3** cum tu sis *M;* cum tussim (*seq.* s) *C,* cunctus sim *Bamb.* — *sensus in fine mancus, ut puto, Nonii culpa.* — **5** coris L_1. — **6** navigiis *M;* nauciis *L, H;* nautis *G, v.; cf. Fest. 165.*

8 M.

nam ómnium únguéntum odór praé tuó nauteást.

idem Asinaria:

naúteam
bíbere malim, sí necesse sít, quam illam oculárier.

TRICAE sunt inpedimenta et inplicationes; et intricare inpedire, morari: dictae quasi τρίχες, quod pullos gallinaceos involvant et inpediant capilli pedibus inplicati. Plautus Curculione:

quód tu argentum? quás mihi tricas nárras?

idem Epidico:

áliqua ope exsolvam, éxtricabor áliqua;

id est, ex inpedimentis liberabor. Lucilius Satyrarum lib. XI:

nec mihi amatore hoc opu' nec tricone vadato.

Turpilius Demiurgo:

iudícia, litis, túrbas, tricas, cóntiones máxumas.

Afranius Epistula:

ita íntricavit húius hanc rem témeritas.

Varro Gerontodidascalo: putas eos non citius tricas Tellenas quam id extricaturos? — Plautus * * *

---

8 V, 2, 44 ‖ 13 V, 2, 15 ‖ 15 I, 2, 49 ‖ 17 Luc. l. XI ‖ 19 Turpilius Demiurgo ‖ 21 Afranius Epistula ‖ 23 Varro Gerontodidascalo ‖ 24 Plautus.

---

7 unguentorum *Bamb.* — odor *cdd. Non. et Pl.* — pretuo *H.* — **10** osculari *Bamb.* — *cet. melius propter r. m. Camerarius:* bibere malim si necessum est *(ita libri Plaut.)* quam illanc oscularier. — **11** impedimenta *H.* — inplicationes L_1, impl. *rell.* — intricare *H, Bamb.; hic* care *in rasura habet scriptum; in illo post* c ori *erasum adserit Sieversius; sed potius Onionsio credendum, qui* intricenare *agnoscere sibi visus est;* intricenare L_2, *G* (inticenare L_1). — inpedire L_1, impedire *rell.* — **12** τρίχες *Me,* tricae (trice H_1) *cdd.* — gallinaceos L_1, *G,* gallinacios L_2, *H, Bamb.* — **13** impediant *Bamb.* — inplicati L_1, implicati *rell.* — **14** quod tu argentum, quas mihi tricas *Bothius;* q. a., quas (quasi) tu m. tr. *cdd. Non. et Pl.* — quas *H cum rasura post* s, *Bamb.,* quasi *rell.* — **16** extricabo H_1. — aliquam *cdd.* — **17** inde *idem,* id est *Iun.* — imp. L_2, *G, Bamb.* — in Sat. (Satir. L_2) *L,* H_1, *Bamb.* — **18** amatore *Bamb.,* amore *rell.* — tricone vadato *passive; conf. Bentl. ad Hor. sat. I, 9, 36.* — **20** trichas *L, H, sed in hoc corr.* — maximas L_1, *Bamb.* — **21** aepistula L_1, aepistola L_2, *H,* epistola *Bamb.* — **22** *supra* intr. *scr. in Bamb.:* vel impedivit. — hanc *om. cum G ed. Basil.* — **23** eos *v.;* eo *cdd.* — concitius *(pro* non citius*) Bamb.* — Tellenas *Turneb. XVII, 21; conf. Arnob. adv. nat. V, 28:* tricas quemadmodum dicitur conduplicare Tellenas; tellanas *cdd.;* Atellanas *Ald.* — **24** Plautus *add. m. 2 in H; in L m. 2 punctis notatum addito ante compendio hoc:* ꝗ *et post simillimo.* — *in hoc relicua pars v., in G quattuor cum dimidia linearum spatium vacat. nullum defectus indicium in H, Bamb.* — *illud* Plautus *nescio an si delendum.*

CAPERRARE est rugis frontem contrahere et asperare: tractum a caprorum frontibus crispis. Plautus Epidico: ||

quíd illud est quod illí caperrat fróns severitúdine?

Varro Eumenidibus:

quin míhi caperratám tuam frontém, Strobile, omíttis?

EXAMVSSIM dicitur examinate ad regulam vel coagmentum: est enim amussis regula fabrorum, quam architecti, cum opus probant, rubrica inlinunt. Plautus Amphitryone:

. . . si véra haec loquitur, éxamussimst óptima.

idem Milite:

ínest in hoc emússitata súa sibi ingenua índoles;

id est, examinata. idem Menaechmis:

ut hánc rem vobis éxamussim dísputem.

Varro *Τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον, περὶ παιδοποιίας*: quare si dium gens est ad amussim, per me licet adsumas *γενεθλιακόν*. — idem Quaestionum Plautinarum lib. secundo: amussis est aequamen, levamentum, id est aput fabros tabula quaedam, qua utuntur ad saxa coagmentanda. Plautus * * *

MVTVS onomapoeia est incertae vocis, quasi mugitus. nam mu sonus est proprie, qui intellectum non habet. Naevius Lycurgo:

---

26 V, 1, 3 || 1 Varro Eumenidibus || 5 II, 2, 213 || 7 III, 1, 38 || 9 prol. 50 || 11 Varro *Τοῦ πατρὸc τὸ παιδίον* || 13 Varro Quaest. Plaut. II || 15 Plautus, sed cf. comm. || 17 Naevius Lycurgo VII.

---

26 Pl.; *cf. 173* severitudine. — **27** quid id illud est *Bamb.* — **1** Euminidibus *L, H.* — **2** quid mihi *Montepess.; id.* ostendis *pro* omittis. — **3** examinata *Bamb.* — vel coagm. *om. Montep.* — quoagm. *Bamb.*, coacm. *L.* — **4** amusis H_1; regula *supra ascr. L.* — **5** illinunt L_2, *H.* — Amfitryone *G*, Amfitrione *Bamb.*, Anfitrione *H*, L_2, Autitreone *id. 1.* — **6** haec *om. ed. Bas.* — examussim est *Plaut.*; haec amussim (amusi, *m. 2* amusim, *H*) est *cdd., exc. quod in Bamb. prius fuit* exam. — **8** emusitata *Bamb.; cet. cf. Loew. Prodrom. 284.* — ingenia L_1. — **9** in Men. L_1, *G, om.* iu *H, Bamb.* — Menechmis *H, Bamb.*, L_2, Menechnis *id. 1.* — **11** *τον om. cdd.*; *παροcποπιαιον περι παιαοποιαc L, G, Bamb., simillime et H.* — ac quare *ed. Bas.* — **12** diu *cdd.*, dium *Palmerius; idem* genus. — *f.* es. — *cet. cf. Verg. Aen. X, 228 sq.* — adsumes G_1, adsumus *id. 2;* assumas L_2, *H.* — *γενεθλιακόν Bentl. ad Ter. Hec. I, 2, 88*, teneo *αιακον L*, H_1, t. *διακον* H_2, *G, Bamb.* — **13** id est *Bamb.* — lib. II *Bamb., G.* — aequamentum *probabiliter Iun.* — vel *add. Ritschel. Parerg. 179.* — **14** levigamentum *id.* — aput L_1, apud *rell.* — utantur *L*, H_1. — **15** coagmentanda *Iun.*; coagmentata *H, Bamb.*, coacmentata *L, G.* — Plautus *f. pertin. ad sequens l. et Mil. gl. 664; cf. Schmidt. de auct. N. 10.* — **16** Mutus; *nullum l. in H.* — onomatopoeta *L, Bamb., prius H.* — voces *L*, H_1. — mu *Gothofred.* (*f.* mut); mutus *cdd.* (mutos L_1). — **17** propriae L_1, *Bamb.* — Nevius Licurgo *L, H, Bamb.*

dúcite
eó cum argutis línguis mutas quádrupedes.

Accius Epinausimache:

item ád mestitiam mútam infantum quádrupedum.

DISPENNERE est expandere, tractum a pennis et volatu avium. Plautus Milite:

úbi lubet: dispénnite hominem díversum et disténnite.

FOCVLA dicta sunt nutrimenta: unde et || foculare dicitur, ut fovere. Plautus Persa:

ad edés! nam iam intus véntris fumant fócula.

BARDVM est vi propria [et] ingenio tardum. nam Graeci bardos tardos dicebant. Homerus Iliados XXIII:

βάρδισται μὲν γάρ οἵ ἔσαν καλλίτριχες ἵπποι,
ἥκιστος δ' ἦν αὐτὸς ἐλαυνέμεν ἅρμα ἐν ἀγῶνι.

Plautus Persa:

nimi' tandem me quidem pro barda et pro rustica reor habitam
esse abs te.

INLEX et EXLEX est qui sine lege vivit. Plautus Persa:

inpúre, inhoneste, iniúre, inlex, labés popli.

---

20 Accius Epinausimache || 23 V, 1, 14 || 1 I, 3, 24 || 4 XXIII, 530 || 7 II, 1, 2 || 10 III, 3, 4.

---

18 ducito *Bamb.* — **19** cum *v.*, tum *cdd.* — quadrupedis *id.* — **20** Actius L_1. — **21** item ac *coni. Adolfus Schoellius.* — mutam *Iun.*, mutuam *cdd.* — infantum *prius Lugd.;* infantium *C.* — *cet. conf. Il. XVII, 426 sq.* — **22** epandere H_1. — pinnis L_1, H_1. — **24** distendite *C, Bamb.* — distennite *Meursius, coll. Don. ad Phorm. II, 2, 16.* — *cet. n. N.; nam* dispennite, *ut* distennite, *ad emolliendum sonum adhibitum a Pl.* — **25** ut *add. in L m. 2, ut vid.* — **1** Platus *L.* — persit, *sed corr.*, *H.* — **2** aedes *cdd.* — fumat, n *supra scr. Bamb.* — **3** propria et *cdd.; del.* et *Quicheratus.* — gregi L_1; greci L_2, greci *H.* — βραδεῖς *Bentin. (vel. Ald.); sed etiam Paul. 34* bardus — trahitur a graeco, quod illi βαρδεῖς tardos dicunt; *ubi cdd.* bardis dicunt. — **4** XXII *ed. Basil.* — **5. 6** βαρακcαιμενταροιεcανκααντριχηcιηποηκιcτοcαεναυτοcεαατνεμεναρμαεναtωνι; *ita L; exc. quod initio m. 1 habet* ba, *2* aβα; *simillime H; in quo tamen prima sic scripta* βαρακcαμεν, *add. supra* α *tertium m. 2* v; *de G et Bamb. non constat. servandum duxi illud* βάρδιcται; *ap. Hom. legitur* βάρδιcτοι. — **8** *ita Pl.;* tandem equidem *cdd.* — rusiica L_1. — *anapaesticum tetrametrum dimetitur Spengel. de cant. Plaut. 386.* — **10** inlex L_1, *item hic et infra Bamb.;* illex L_2, *H,* ilex *G.* — quis L_1. — vivit *Montepessul.*, *ed. Daniel.*, vivat (i *supra scr.*) *Bamb.*, vivat *C.* — **11** impure L_2, *G.* — inhonestae L_1. — inlex *Bamb.;* lex L_1, illex *G,* illex *H,* L_2. — post inlex *in cdd. collocata pg. 11 s. l.* tororum *illa* torialim — appellabant. *ea in suum loc. translata in ed. a. 1476; uncis inclusa in G testatur ed. Bas.; etiam in L ante versus, qui constant his* et torialium — qui in, *item ante* labant *et post vitii indices notae m. s. XV vel XVI. post* torialim *dimidii versus spatium vacuum in L.* — populi H_2, *G.* — *cet. cf. 447* inlix.

Lucilius Satyrarum lib. II:

non dico. vivat licet et vagus exulet, erret
exlex.

Varro Sciomachia, περὶ τύφου:

postremo quaero: parebis legibus an non?
anne exlex solus vivis?

Lucilius lib. XXX:

accipiunt reges, populus quibu' legibus exlex.

Caecilius Harpazomene:

quid nárras, barbare índomitis cum móribus,
inlítterate, inléx?

Sisenna Hist. lib. quarto: armis, equis, conmeatibus nos magis iuverunt exleges: et minus honore dignos putabitis? — M. Tullius pro Cluentio: non quo illi aut exlegem Sullam aut causam pecuniae publicae contemptam atque abiectam putarent.

LVRCONES dicti sunt a lurcando; lurcare enim est cum aviditate cibum sumere. Lucilius Satyrarum lib. II: ||

nam quid Moetino subrectoque huic opu' signo,
ut lurcaretur lardum et carnaria fartim
conficeret?

---

12 Luc. l. II || 15 Varro Sciomachia || 18 Luc. l. XXX || 20 Caecilius Harpazomene || 23 Sisenna Hist. lib. IV || 24 34, 94 || 28 Luc. l. II.

---

12 Lucius L_1. — lib. XII *Bamb.* — 13 *fuit qui conic.* nunc dico: vivat. — vivat *M*, vincat *cdd.* — vacus *L*, H_1, *Bamb.* — exule terret *L*; exulle terret H_1. — 15 sciomacia *cdd.* — περὶ τύφου *Ald.*, περι τυφος *(sic)* *L*, *H*, περυ τυφος *Bamb.* — 16 quero L_1, *Bamb.* — 17 vives *Iun.* — 19 reges *M*, leges *v.*; *cet. cf. comm. in Luc. XXX, 76.* — 20 Harpazomene *Ald.*; sarpazomene *C*, arpazomene *Lugd.* — Harpazomene *ubique N*; *apud Char. 117:* in Ἁρπαζομένῳ, *eademque varietas in Philemonis comoedia reperitur.* — 21 indomitis cum moribus *Ribbeckius*; cum ind. (indomibus L_1) mor. *cdd.* — *illud cum minus commendetur r. m., f. scribendum:* quid narras barbare, heus, cum ind. mor.? — 22. 23 illitterate L_2, *Hs*, *G*, illiterate *Hqo.* — inlex. Sisenna hist. *M*; inlex (illex L_2, *H*, ilex *G*) es *(ita* L_2, *H*, *G*, hes L_1; hist (t *cum virgula*) *Lugd.*; hi sunt, *nisi male compendium intellectum, in ras. Bamb.)* Sisenna *cdd.* — *molliores erunt numeri in Caec. v., si legatur* inlex, inlitterate; *quamquam potest tolerari spondiacum vocabulum in tertio pede trimetri, cum sit compositum.* — lib. IIII *G*, *Bamb.* — commeatibus *G*, *Bamb.* — 24 M. *om. Bamb.*; ·m· *m. 2 add. in L*; men. H_1, m̃. *id. 2.* — 25 Sullam *Cic.*, ullam *cdd.* (unam *prius L*). — pecutiae L_1. — 26 abtectam *L.* — putarent *Cic.*, putarunt *cdd.* — 27 Lubraconis L_1; Luchrones, *corr.* Lurchones *Bamb.*; Lurcones L_2, *H*, *G*. — lurchando *cdd.* — lurchare *C pr.* H_2, *Bamb.* — enim *in Montepessul. add. test. ed. Basil.*; *abest a rell.* — 1 subr. *F. Dousa*; subiecto *cdd.* — 2 lurcharetur *Bamb.*, *C pr.* H_2. — carnalia H_1. — fartim *m. 2 add. L*; furtim *Turneb.*, *Iun.* — *post* f. *add.* parum *L*, *G*, H_2; *om.* H_1, *Montepess.*, *Bamb.* — *post illud* conficeret *exempla tantum non omnia in cap. I om. Bamb.*

11 M.

Pomponius Syris:

lápatium nullum útebatur; lárdum lurcabát lubens.

Plautus Persa:

perénniserve, lúrco, edax, furáx, fugax!

Lucilius Satyrarum lib. V:

vivite, lurcones, comedones; vivite, ventres.

Varro Eumenidibus:

contrá cum psalte Písia et cum Flóra lurcare ác strepis.

TORORVM et TORALIVM designator est Varro de vita populi Romani lib. primo: quod fronde lecticae struebantur, ex eo herba torta torum appellatum. hoc quod inicitur etiamnunc toral dicitur; lecticam qui involvebant, segestria appellabant.

CONCENTVRIARE est colligere, dictum a centuriis quae ad suffragia conveniebant. Plautus Pseudolo:

cum cónceuturio in córde sycophántias.

Terentius Phormione:

égo in insidiis *hic* ero
subcénturiatus, síquid deficiés.

FINITORES dicebantur, quos nunc agrimensores dicimus, [dicti] quod finis dividerent. Plautus Poenulo:

eius núnc regiones, límites, confínia
detérminabo: eius re égo finitor fáctu' sum.

---

4 Pomponius Syris ‖ 6 III, 3, 16 ‖ 8 Luc. l. V ‖ 10 Varro Eumenidibus ‖ 12 Varro de vita populi Romani lib. I ‖ 17 I, 5, 159 ‖ 19 I, 4, 51 ‖ 23 prol. 48.

---

5 lapatium *cdd.* — lurchabat *L, G;* lurchabar H_1, lurcabat *id. 2.* — 7 perenniserve *Plaut.;* perennis herbae *cdd.* — lurco *cdd.* — fucax (*pro* fug.) *prius L.* — 9 ventris *cdd.* — 11 ac str. *Gerlach.;* at str. *cdd.* — 12 *cf. quae sunt notata ad pg. 10 l.* inlex. — tororum *M,* torialim *cdd.* — torialim et *om. Montepess.; Paris. 7665.* — toralium *Lugd.;* torialium *C.* — divita *L.* — populi Romani; *in G plerumque, aliquando etiam in H, L positum* p. r. — 13 libro I *G.* — quod fronde lecticae struebantur *M; cf. Varr. d. l. l. V, 166* (q. fronde lecticas struebant *Madvigius Adversar. II, 654*); quod frontem lecticae struebant (lectica est ruerant *L*, lectica est ruebant H_1) *cdd.* — ex eo *M,* ex ea *v.* — erba *supra scr.* h *Bamb.* — 14 torium *L.* — torus *Varro l. m.; sed cf. Fest. 355.* — 15 laecticam *Bamb.* — qui; *cf. Varr. l. m.:* qui lecticam involvebant, quod fere stramenta erant e segete, segestria appellarunt. — adpellabant *cd. Bas.* — 16 ad *m. 1 L.* — suffragiis *Bamb.* — 17. 18 Pseudolo: cum *v.* (dum *recte cdd. Plauti*); pseudolo cus (pseudo locus *m. 1*) *L;* pseudolo cui (pseudulo *G;* cui *ex* cus *rad. fact. H*), *G, H.* — centurio *G.* — sycophantias *v.;* sycofantia est (sicof. est *H*) *C.* — 19 Formione *C.* — 20 hic *add. v. ex Ter.* — ero *om. cdd. praeter* H_1. — 21 deficias *Bembinus.* — 22 arimensoris L_1. — dicti *seclusit M.* — 23 Poenulo L_2, *G,* Penulo H_2 (Poenullo L_1, Pelulo H_1). — 25 ei *melius cdd. Plaut.* — re *Quicheratus,* rei *C* (regi *prius H*). — finitor factu' sum *Muretus var. lect. XVII, 14;* sum factus finitor (sum *om. vetus Camerarii*) *cdd. Non. et Pl.*

PASSVM est proprie rugosum vel siccum. Plautus Sticho:

ín portum ventó secundo, vélo passo pérvenit;

id est laxo et rugoso. unde et uva passa dicta est quod sit rugis inplicata. Plautus Poenulo: ||

síquidem es tu mecúm futurus pro úva passa pénsili.

Lucilius Satyrarum lib. XVIIII:

rugosi passique senes eadem omnia quaerunt.

EXSPES dicitur sine spe. Accius Eurysace:

ille órbus, exspes líberum.

idem Medea:

éxul inter hóstis, expes, éxpers, desertús, vagus.

EXVLES dicuntur extra solum. Vergilius Georgicon lib. III:

longeque ignotis exolat oris.

et in consequentibus:

et stabula aspectans regnis excessit avitis.

VESTISPICI appellabantur vestium custodes servi, quod frequenti diligentia vestis spiciant. Plautus Trinummo:

nox datur: ducitur familia tota;
vestispici, unctor, auri custos.

Afranius Vopisco:

nóvi non inscítulam
ancíllulam *unam* vésperei *here* vestíspicam.

Varro Pappo aut Indigena: nasturcium [indige] non [in] vides ideo dici quod nasum torqueat; vestispicam quod vestem spiciat?

---

26 II, 2, 45 || 29 I, 2, 99 || 2 Luc. l. XVIIII || 4 Accius Eurysace || 6 Accius Medea || 8 III, 225 || 10 ib. 228 || 13 II, 1, 21 || 16 Afranius Vopisco | 19 Varro Pappo.

---

26 propriae L_1, *Bamb.* — **28** se *pro* sit L_1. — **29** implicata *cdd. pr.* L_1. — Paenulo *H.* — **1** siquidem es tu mecum *v.;* siquide aes tu mecum *L, G,* siquid ea estum ecum H_1, *id. 2* siquide aestum ecum. — pro una H_1. — **2** Lucius L_1. — Sityrarum *L.* — libro VIIII *id.* — **4** Expes L_2, *G.* — Eurisace *L, H.* — **5** orbis *L, H.* — expes *cdd. pr.* L_1. — **7** exuli *cdd.* — expes *C.* — **8** Exsules *Bamb.* — Georgicon L_2, *H, G;* Georgius L_1. — **9** exulat *C pr.* L_1. — **13** vestes H_2, *Bamb. 2.* — spiciant *M, coll. pg. 16 l.* extispices; inspiciant *cdd.; cf. Varr. d. l. l.. VII, 12.* — **14. 15** vestispicium H_1; vestispica *Ambros. Pl.,* vestiplice *eiusdem B, C, D. anapaesticis dimetris discribit Spengelius pg. 418 ita:* nox dátur, ducítur familía totá, vestíplica *(ita Ritschelius),* unctór, aurí custós. — **16** Vobisco L_1. — **17** inscitulam *Gulielm.;* inscituram (instituram H_1) *C.* — **18** ancillulam unam *Onionsius pg. 96;* ancillunam H_1, ancillulam *rell.* — vesperei *M,* vespere et *cdd.* — here *add. M* (vestrae erae vestispicam *Ribbeckius*). — **19. 20** Varro — vestispicam *om. L.* — Indigena: nasturcium *Oehler;* indige H_2, *G;* indie H_1; nasturcium (u *priore ex* r *facto H*) *H, G.* — indige *post* n. *add. H, G, om. ed. a. 1476.* — non *M* (*ita alibi id.*

12. 13 M.

SVPPILARE est involare vel rapere, a pilorum raptu; unde et furtum passi conpilati dicuntur. Plautus Truculento:

haec cúm video fierí, suffuror, súbpilo,
de praéda praedam cápio.

Caecilius Nauclero:

súbpilatumst [eum] . . . . átque ornamenta ómnia. ||

Pomponius Sarcularia:

altér amat potat pródigit, patrém subpilat sémper.

AVSTRA proprie dicuntur rotarum radii, ab auriendo; sicuti graece antlia. Lucretius lib. V:

ut fluvios versare rotas atque austra videmus.

VETERINA animalia dicuntur omnia quae vehere quid possunt. Lucretius lib. V:

et genus omne quod est veterino semine partum.

idem:

ne forte ex homine et veterino semine equorum.

CREPERA res proprie dicitur dubia: unde et crepusculum dicitur lux dubia et senes decrepiti dicti in dubio vitae constituti [creperum bellum, anceps et dubium]. Lucretius lib. V:

exaequataque sunt creperi certamina belli.

Accius Phoenissis:

. . quae ego cuncta ésse fluxa in meá re crepera cónperi.

idem Telepho:

---

22 II, 7, 15 || 25 Caecilius Nauclero || 1 Pomponius Sarcularia || 4 V, 516 || 7 V, 865 || 9 V, 890 || 13 V, 1296 || 15 Accius Phoenissis || 17 Accius Telepho.

---

non vides apud Ennium esse scriptum); nonne *Me;* non in *cdd.* — **20** ideo *Oehlerus;* in eo *cdd.* — ut vestispicam — inspiciat H_1. — **21** Subpilare *Bamb., prius H.* — inde H_1. — **22** compilati *Iun.*, compilari *cdd.* (*conpilari* L_1). — **23. 24** *cf. Spengel. 424.* — fieri *(punct. sub* f *add.) L.* suppilo *C pr.* L_1. — **26** suppilatum est *G.* — eum *ex praecedente* est *videtur ortum. fuit qui coniceret* súppilatumst aúrum et argentum átque o. ó. — ormenta *L*, H_1; osnamenta *coll. Varr. de l. lat. VI, 76 probabiliter Spengelius.* — **2** a. amat, potat *Gulielmus;* alteram adportat (apportat L_2, *H*) *C.* — suppilat *C pr.* L_1. — **3** Austra *C; item cdd. Lucr.; et sic Lachm.* — Haustra *Bamb.* — propriae *Bamb.* — radii *Madv. Advers. II, 654;* cadi *v.* — auriendo *C; Bamb.; in hoc supra scr.* h. — sicuti — antlia *om. Bamb.* — **4** graece ἄντλια *v.;* graece antlia *G*, grece antlia L_2, H_2, gre taceant lia L_1, H_1; *f. scrib.* sicuti [graeca] ἄντλια. — **5** vidimus *L.* — **8** partum *Lucr.*, parturiendi *cdd.* (*seq.* inde). — **10** ne forte ex h. et *Lucr.*, torte homine *cdd.* — quorum *cdd. pr.* H_1. — **11** propriae *Bambergens., item prius L.* — **12** lux *add.* L_2. — dicuntur in dubio *Montepess., Bamb.* — **13** creperum bellum, anceps et dubium *uncis incl. M.* — **14** exaequatique H_1; exaequataquae L_1. — **15** Foenissis (Foenissi H_1) *cdd.* — **16** conperi L_1, comperi *rell.* — **17** Telefo (Taelefo *H*) *C.*

nunc tu ín re crepera tuá quid capias cónsili
vidé.

Lucilius Satyrarum lib. V:

set nunc solu' mihi in magno merore *metuque*,
tristitia in summa, crepera re, inventu' saluti's.

Pacuvius Doloreste:

nón decet animum aégritudine ín re crepera cónfici.

Plautus [in] Asinaria:

quí quidem cum fílio,
pótet una atque úna amicam dúctet decrepitús || senex.

Varro Mysteriis:

prisca hórrideis
silént oracla . . crepera in némoribus.

AVERNVS lacus idcirco appellatus est, quia est odor eius avibus infestissimus. huius rei manifestator est Lucretius lib. VI:

principio, quod Averna vocantur nomine, id a re
inpositumst, quia sunt avibus contraria cunctis.

unde et Vergilius lib. VI:

inde ubi venere ad fauces grave olentis Averni,
tollunt se celeris.

et postea in eodem libro:

quam super haut ullae poterant inpune volantes
tendere iter pinnis. talis sese alitus atris
faucibus effundens supera ad convexa ferebat.

VITVLANTES veteres gaudentes dixerunt; dictum a bonae vitae

---

20 Luc. l. V || 23 Pacuvius Doloreste || 25 V, 2, 12 || 1 Varro Mysteriis || 5 VI, 740 || 8 VI, 201 || 11 ib. 239.

---

18. 19 consilii *cdd.* — *f.* núnc tute in re crépera tua quid cónsili capiás (cons. cap. *iam Bothius*) vide; *Luchs. stud. Argent. I, 72:* nunc tu in re crepera vide quid capias consili. — 20 Saturarum L_1. — 21 set nunc *M;* solu' *Lachm. comm. Lucr. 67* (solus *iam Me*); sannunt solis *cdd.* — maerore *G.* — metuque *add. Scal.; cf. Lucr. VI, 1183.* — 22 summa *v.;* summo *cdd.* — re *add. Lchm.* (in re *Scal.*) — saluti's *Lchm.*, salutis *v.* — 24 non *m. 2 add. H.* — decet *Lchm.;* vetet *cdd.* — aegr. *ed. a. 1476;* aegritudinem *cdd.* — 25 in *del. M.* — 27 potet una atque una *Plaut.;* potest unam atque unam *cdd.* — ductet *Plaut.*, ducit et Ho_1*;* ductitet Ho_2 (ducit Hs_1, ductit Hs_2); ducitet *testante Gerlachio L;* duit et *id. auct. Zangem.;* ductitet *G.* — decrepetus L_1. — 2 horrideis (*seq.* s) *M;* horrida (orrida H_1) *v.* — 3 oracla *v.;* ora clam *cdd.* — *post* oracla *lacunae signum posuit M.* — 5 huus L_1. — manifestaor *L.* — VI *v.;* V *cdd.* — 6 quod *cdd. Non. et Lucr.;* quo *Lchm.* — nomen H_2. — ab re *cdd. Lucr.* — 7 inpositum L_1, impositum *rell.* — 11 in eodem *M;* in eo *v.* — 12 haut L_1, haud *rell.* — inpunae L_1, impune L_2, *H, G.* — 13 pennis L_2, H_2, *G.* — sesse L_1. — alitus *C;* hal. *v.* — 15 vitulantes *L, H, Bamb.;* vitulantis *ed. Bas.*

commodo; sicuti qui nunc est in summa laetitia, vivere eum dicimus. Naevius Lycurgo:

ut ín venatu vítulantis éx suis
lucís nos mittant poénis laceratós feris.

EXTORRIS dicitur extra terram vel extra terminos. Accius Eurysace:

núnc per terras vágus, extorris, régno exturbatus, marí.

Turpilius Lemniis:

néque durare póssumus;
ita húius insciéntia ac deméntia extorrém facit.

Sallustius in Iugurtino bello: sicuti videtis, extorrem patria, domo, inopem et coopertum miseriis || ecfecit. — Vergilius Aen. lib. IIII:

finibus extorris, conspectu avulsus Iuli.

ENODA significat explana; et quae sit proprietas, manifestum est, hoc est, nodis exsolve. Accius Eurysace:

tu abs té quod quaero enóda et quei sis éxplica.

idem Alphesiboea:

quíd ita? tamne obscúre dictumst támve inenodabile?

Ennius Telepho:

vérum quorum líberi letó dati
súnt in bello, nón lubenter haéc enodari aúdiunt.

---

17 Naevius Lycurgo XI || 20 Accius Eurysace || 23 Turpilius Lemniis || 26 14, 11 || 27 IV, 616 || 4 Accius Eurysace || 6 Accius Alphesiboea || 8 Ennius Telepho.

---

17 Nevius *L, H.* — **19** lucis *Me;* locis *cdd.* — laceratos *M; cf. Pacuv. pg. 179 s. v.* tortu; decoratus *L,* H_2, *G,* decoratis H_1. — **22** extorris, regno exturbatus *potius quam* extorris regno, exturbatus *legendum Nonii lemmate fit probabile. — ceterum male, ut puto, Scal. obsequente Hermanno haec anapaestis dispescuit, quorum prior finiretur v.* extorris. — *certe illa haud dubie anapaestica, quae leguntur 193 s. v.* anfractum, *non potuere non intervallo distare longiore ab eis, quae habentur h. l.* — mari; *sequebatur ut puto* iactor. *fuit qui conic.* mori, *cui subiectum esset* opto *vel simile.* — **23** Lemnus *L, H.* — **24** possumus *M,* possunt *cdd.* — **25** insolentia *Maelius.* — ac *Bothius,* atque *cdd.* — **26** Iugurthino *cdd.; sed in L* h *m. 1 vel 2 supra add.* — sicut *fertur ap. Sall.* — **27** ecfecit *M;* et fecit *L,* H_1, effecit H_2, *G.* — Aene L_1, Aeneidis L_2, *H,* Aeneidos *ed. Bas.* — **2** conplexu av. *Verg.* — **3** explena L_1. — **4** exsolvo L_1; *illa* hoc — exsolve *f. glosema.* — Eurisace *L.* — **5** tu abs te quod quaero enoda *M;* tu autem quod quaero enoda (quero inoda *m. 1*) *L;* tu autem q. q. abs te enoda *H, G. apparet* abs te *nihil esse nisi dittographiam, quam vocant, illius* autem, *quod olim fuit* auste, *ideoque in L omissum,* in *G, H traiectum in locum alienum.* — qua sis L_1, quae sit *id. 2; quod ex init. l. irrepsit;* qui sis *H, G.* — **6** Alfesiboea *C.* — **7** quid ita? tamne *Both. ed. II;* quid tam H_1, quid itam H_2, *G,* qui ita *L.* — obscure dictum est *Bothius,* obscuri dicunt est *C* ('libri habent: quiditam obscuri dicunt est' *Me.*) — **8** Telefo *cdd.* — **9** laeto *L, H.*

Turpilius Demetrio:

ab ínitio, ut res sít gesta, enodá mihi.

Pacuvius Periboea:

gnate órdinem omnem, ut út erit, enodá patri.

M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: haec igitur nobis explicanda sunt; sed si enodatius, vos ignoscetis huius aetati. — Varro de vita populi Romani lib. primo: neque ita ut in singulis rebus diutius moremur, ut dixi, atque enodare subtilius velimus.

GRVMMVS dicitur agger, a congerie [dictus]. Accius Oenomao:

quemcúmque instituram grúmmum aut praecisúm iugum.

TORRVS dicitur fax: unde et torridare dicimus conburere. Accius Melanippo:

régina, escit témpus, cum hice tórrus, quem amburí vides.

idem Meleagro:

cúm suae vitae fínem, aetatis ínternecioném fore
Méleagro, ubi ubi tórrus esset ínterfectus flámmeus. ||

EXPECTORARE est extra pectus eicere. Accius Phoenissis:

incúsant ultro; a fórtuna opibusque ómnibus
desértum, abiectum, afflíctum ex animo expéctorant.

idem Erigona:

lóquere própere ác pavórem húnc meum éxpéctorá.

---

11 Turpilius Demetrio || 13 Pacuvius Periboea || 15 V, 9, 27 || 17 Varro de vita populi Romani lib. I || 20 Accius Oenomao || 23 Accius Melanippo || 25 Accius Meleagro || 1 Accius Phoenissis || 4 Accius Erigona.

---

14 gnate *Me*, gnato (gnito L_1) *cdd.* — ut ut erit *Palmer.*; ut dederit *C.* — enoda *Palmer.*, *Me*, enodat (inodat L_1) *cdd.* — pater H_1. — **16** sint *L*, H_1. — huius aetati *v.*; cuius aetati (aetatis *L*, *H*) *C.* *apud Cic. haec sunt:* huius enim aetati et huic nunc haec primum fortasse audienti servire debemus. — **17** lib. I *G.* — neque ita ut in *H*, *Me*; neque ita *L*, neque in ita *G.* — **20. 21** Crummus — crummum *prius L.* — dictus *secl. M.* — conierie L_1. — precisum *H.* — lugum *L.* — **22** Torris H_2, *G.* — *in mrg. G:* torris lignum ardens. hic torre amat' obusto; *cf. Aen. VII, 506.* — *idem infra bis* torrus. — conburere L_1, comb. *rell.* — **24** escit *vel* essit *M*, erit *v.* — hice *Ribbeckius*; hic *cdd.* — torris *e corr. H.* — **25** idem *om. L.* — male agro *libri.* — **26** eum; tum *probabiliter Voss.* — suae *ed. a. 1476*; suum *cdd.* — aetatis *M*; ac fati *v.* — internetionem H_1, *prius L.* — **27** maleagro H_2, *G*; male ago *L*, H_1. — ubi ubi *M*, ubi *H*, *G*, *om. L.* — torrus; *supra* u *eras.* i *H.* — interfaectus *H*; interflectus *G.* — *cet. cf. pg. 449 l.* interfici. — **1** Fenissis *L*, Finissis *H*, Foenissis *G.* — **3** aflictum L_1. — ex animo expectorant; *antiqua elocutio.* — **4. 5** Erigona: loquere *M* (loquere *iam Buechelerus*): Epigono eloquere *cdd.*; Epigonis *Me.* Epigoni *et* Erigona *saepius a librariis confusi.* — propere *Iun.*, proprie *cdd.* — pavore *L.* — *creticis numeris contineri intellexit v. Accii Buechelerus; v. per trim. iambicum discribunt Vossium secuti ita:* eloquere propere ac meum hunc pavorem expectora.

16 M.

Cicero de oratore lib. III:

túm pavor sapiéntiam omnem mi éxanimato expéctorat.

EXTISPICES proprie aruspices dicti sunt, quod exta spiciant. Accius Medea:

princípio extispicum éx prodigiis cóngruens ars te árguit.

Varro Serrano, *περὶ ἀρχαιρεσιῶν*: ait consulem mihi imperio cedere: subsilio et hostias et extispices disputantis relinquo.

LACTARE est inducere vel mulcere vel decipere. Accius Medea:

nisi ut ástu ingenium língua ludam et díctis lactem lénibus.

Pacuvius Iliona:

ne pórro te error, quí nunc lactat, máceret.

Caecilius Hypobolimaeo, Rastraria:

quód prolubium, quaé voluptas, quaé te lactat lárgitas?

Accius Alcimeone:

tantum út frustrando láctans, vanans prótrahas.

Varro *Ὄνος λύρας*:

quibús suam deléctet ipse amúsiam
et áviditatem spéribus lactét suis.

---

6 III, 58, 218 (Ennii Alcmeonis versus) ‖ 9 Accius Medea ‖ 11 Varro Serrano ‖ 13 Accius Medea ‖ 15 Pacuvius Iliona ‖ 17 Caecilius Hypobolimaeo rastraria ‖ 19 Accius Alcimeone ‖ 21 Varro *Ὄνος λύρας*.

---

6 libro tertio *H*. — **7** *Ennii versus est.* — s. o. m. *Cic.;* s. mihi o. *G,* o. s. mihi *L, H*. — **8** Extispicis L_1. — propriae L_1. — aruspicis *L,* H_1*;* haruspices *Bamb.* — aspiciunt, *sed corr. m. 1 H.* — **10** extispicum *Scal.;* extispicium *C. illud verius propter r. m.* — **11** Serano *cdd.* — *αρχαιρεσιωνα* it *L, H (de G non constat).* — imperio *M* (imperium *Oehlerus*), perum *H,* pelum *L, G.* — **12** hostia sed *cdd.;* hostias et *Me;* hostias ad *Oehlerus.* — extispicis *cdd.* — disputanti *id.;* disputantis *Me;* hostias extispici disputanti *Popma.* — **13** mulgere *C pr.* H_2. — vel *M,* vellere *v.* — **14** ludam *M,* laudem *cdd.* — **15** Pacubius L_1. — **16** ne, n *m. 2 add. in H.* — **17** Caelius *G,* Celius *L, H.* — hipobolimea *L,* H_2*;* scipobolimea H_1*;* hypobolimaea *G.* Hypobolimaeo (*ita cdd. Non. pg. 40 s. l.* rabere), Rastraria *Grauertus Analect. hist. et philol. pg. 75 sqq.; qui altero* Rastrariam *nomine vocatam* Hypobolimaeum *cum probabilitate statuit. — idem candem esse fabulam haut absurde existimavit quae alibi* Hypobolimaeus *vel* Hypob. Chaerestratus *vocatur. — cet.* Hyp., Rastr. *solam adfert Non., in cuius archetypo priorem titulum saepius scriptum fuisse* Hypobol. *vel* Hypob. *compluribus demonstratur indiciis.* — **18** proluvium *cum ras. supra* p *et post* u H_1. — *cet. cf. Ter. Ad. pg. 373 s. l.* proluvies. — **19** Alcimaeone *G.* — *id. v. pg. 184 s. l.* vanans. — **20** tantum *Vossius,* tanta *cdd. l. utroque.* — frustando H_1. — **21** onos (*prius* onus) *H,* honos *G, om. L.* — lyras *cdd.* — *cet. cf. 171 l.* sperem. — **23** delectet et *cdd. h. l.* — **24. 25** letans *G;* lactans *docti; et ita N.* — *illa* laetans m. al. *merito suspectat Bentleius.* — delectatoo L_1.

Cicero Tusculanarum lib. IIII: malivolentia laetans malo alieno, delectatio, iactatio et similia.

SVCCVSSARE est susum frequenter excutere. Accius Philocteta:

ágite ac, vulnus neí succuset gréssus, caute ingrédimini.

Lucilius Satyrarum lib. III:

succusatoris, tardi taetrique caballi.

idem lib. XV:

Campanus sonipes succussor nullu' sequetur.

STRENA dicta est a strenuitate. Pomponius Pictoribus: ||

ádside, siquá venturast ália strena strénuae.

ADVLATIO est blandimentum proprie canum: quod et ad homines tractum consuetudine est. M. Tullius de deorum natura lib. II: canum vero tam *fida custodia tamque amans dominorum adulatio.* — *idem* de officiis lib. I: cavendum est ne adsentatoribus patefaciamus auris neve adulari nos sinamus. Lucretius:

gannitu vocis adulant.

Accius Prometheo:

tum ávolans,
pinnáta cauda nóstrum adulat sánguinem.

---

24 IV, 7, 16 || 26 Accius Philocteta || 28 Luc. l. IV || 30 id. l. XV || 32 Pomponius Pictoribus || 3 II, 63, 158 || 5 I, 26, 91 || 6 V, 1070 || 8 Accius Prometheo (Cic. Tusc. II, 10).

---

26 Succusare H_1, *Bamb.* — sursum L_2. — Filocteta *C.* — 27 vulmus *H.* — nei; ne *v.;* nec *cdd.* — succuset L_1, succusset *rel.* — cautae L_1. — 28 Luc.; *cf. 86 l.* caballus. — Saturarum *prius L.* — l. III *M;* l. IIII *cdd. h. l.* (III *prius H*), l. II *id. pg. 86.* — 29 succusatoris L_1, succussatoris *rell.* — taetri tardique *cdd. 86; hic* tardi rarique, *exc. quod in Fiechtiensi legitur* tardi bardique, *f. recte.* — 30 id. lib. XV; *cf. Gell. I, 16, 10.* — 31 sequatur *v. c. Dousae.* — 1 asside *C pr.* L_1. — strenuae *Passeratius* (strenue *Bentinus*), strenae *cdd.* — 2 Adulatio est *om. Bamb.*; *in L l. incipit a* blandimentum. — propriae L_1. — omnes L_1, omines *id. 2.* — consuetudines L_1. — 4. 5 fida — idem *add. docti, om. cdd.; in mrg. hab.* H_2*:* deest aliquid; *G:* hic desunt duae lineae, quae in autentico non erant scriptae. — assentatoribus *C pr.* L_1. — 7 *ita Lucr.;* canit (cannit *G*) vocis adulat *cdd.* — 9 *cf. Prisc. 907.* — tum av. *M* (sublime av. *Me*), tum mei v. *cdd.* — 10 pinnata *m. 1 L et H,* pennata *id. 2 cum G.* — adulat (adolat L_1); *i. e.* leniter atterit. — *non possum probare Me opinionem, qui haec verba a Cicerone, qui Tusc. II, 10 loco ex Prometheo Aeschyli verso eis utitur, de Accii tragoedia dicit translata. nam ex eis quae sunt tradita apud N, nisi hariolari malueris, non potest elici nisi illud* tum avolans *(in libris sinceris Tusculanarum legitur* advolans*). iam si compararis Ciceronis haec:* tum iecore opimo farta et satiata adfatim clangorem fundit vastum et sublime avolans pinnata cauda nostrum adulat sanguinem, *apparet ab auctore Nonii ea quae inter* tum *et* avolans *essent posita ut quae nihil ad rem facerent omissa atque omnia habita pro Accianis. tres autem continuos Accio versus surreptos a Cicerone nullo*

17 M.

MANDVCONES, qui *et* MANDVCI dicti sunt, et MANDONES, edaces. Pomponius Pictoribus:

magnús manduco's, cásmillus cantérius.

Lucilius:

atque ómnes mandonúm gulae.

Varro Bimarco:

mágna uti treméscat Roma et mágnae mandonúm gulae.

SENICA significat senex. Pomponius Pictoribus:

páppus hic aedís inhabitat, séneca non sescúnciae.

idem Praecone posteriore:

sét me exercet sénica nequam, néque illo quid faciám scio.

GRADARIVS est molli gradu et sine succussatura nitens. Lucilius Satyrarum lib. XIIII:

ipse ecu' non formonsu', gradarius, optimu' vector.

Varro Modio:

an quí gradu relínquat te tolútili,
meliús quam tute, mólliter vectús, cito.

EXDORSVARE, dorso nudare. Plautus Aulularia:

tu Machaério,
congrúm, murenam exdórsua, quantum potest.

---

22 Pomponius Pictoribus ‖ 14 Lucilius ‖ 16 Varro Bimarco ‖ 18 Pomponius Pictoribus ‖ 20 Pomponius Praecone posteriore ‖ 22 Luc. l. XIV ‖ 25 Varro Modio ‖ 28 II, 9, 1.

---

adduci possum pacto ut credam. quod cum ita sit, probabile est a grammatico nescio quo, qui haberet in adversariis suis verba Ciceronis sine nomine auctoris et fando de Prometheo Accii audisset, per errorem huic adscripta quae sunt illius. nam Nonius tanto est stupore, ut vel ea quae in locis citatis nominatim tribuuntur aliis scriptoribus illis qui adferunt adsignet. cf. Varronis Gerontodidascalum p. 261 s. l. cernere amittere. — **11** et *prius add. v.; om. cdd.* — et *alt. m. 2 add. in L.* — **12** Pistoribus *G m. 1.* — **13** manduco's *M* (manduco *Ribbeckius*); manducus *C.* — casmillus *Quicheratus;* camillus *cdd.* — *videtur agi de parasita ad cenam ituro ibique se cibis oneraturo.* — **15** gule *H.* — **16. 17** Varro — gulae *in mrg. m. 2 add. H.* — Bimarco *v.,* Vimargo *cdd.* — **17** uti *Meinekius;* ut *C.* — magne L_1. — **19** aedis inhab. *M;* in medio habitat *L, H,* in *om. G.* pappus in cavaedio habitat *Zangemeisterus; f.* p. hic cinaedus habitat. — senica *G.* — sescunciae *Turneb. XVII, 23;* sescuntiae L_1, H_1; sescuntia L_2, H_2, *G.* — **21** sed *C pr.* L_1. — **22** Cradurius L_1. — **23** Saturarum L_1. — **24** *cf. Luc. XIV, 18; 19.* — ipse; *f.* iste. — equus *G, H* (*hic prius* aequus). — formonsus L_1, formosus *rell.* — vector *v.,* victor *cdd.* — **26. 27** *ita M;* an qui gr. tol. te medius (melius *Ald.*) q. tute moll. vectus cito rel. *cdd.;* mediis campis (*pro* m. q. tute) *Me, qui primus agnovit trimetros.* — **28** Exdorsuare *Bamb.* — Plautus; *cf. pg. 95 l.* desquamat. — **29** Macerio *C.* — **30** merenam *L.* — potest *L, prius H;* potes *H post ras., G; item 95 C. cet. cf. comm. in 95 l. m.*

DELIRARE est de recto decedere. lira est autem fossa recta, quae contra agros tuendos ducitur || et in quam uligo terrae decurrit. Pomponius Prostibulo:

iámne abierunt? iám non tundunt? iámne ego in tutó satis?
númquis hic restát qui nondum lábeas lirarít mihi?

id est, confoderit. Lucilius XXVI:

quápropter delíro et cupide offícium fungo rúderum.

Plautus Amphitryone:

. . . delírat uxor.

CENTVRIATIM dictum est abundanter et copiose: a centuriis, quae suffragium in comitiis ferebant. Pomponius Prostibulo:

cóntinuo at te cénturiatim cúrrent qui paném petent.

RVMEN dicitur locus in ventre quo cibus sumitur et unde redditur: unde et ruminare dicitur. Pomponius Prostibulo:

égo rumorem párvi facio, dúm sit, rumen qui ínpleam.

RVDVS stercus, quod raditur. Lucilius Satyrarum lib. XI:

viai
sternendai iaciendum hnc agerem et id genu' rudus.

RVTRVM dictum est a ruendo. Pomponius Pannuceatis:

sárculum hinc illó profectu's, íllim rediistí rutrum.

Lucilius Satyrarum lib. VIIII:

frumentarius em modium hic secum adque rutellum
una adfert.

---

1 Pomponius Prostibulo || 4 Luc. l. XXVI || 6 II, 2, 95 || 9 Pomponius Prostibulo || 12 Pomponius Prostibulo || 14 Luc. l. XI || 17 Pomponius Pannuceatis || 19 Luc. l. IX.

---

31 delilari H_1; delerare *G.* — recedere *docti.* — lera *G.* — ricta L_1. 32 agros *in ras.* H_1. — in quam mugilo *L.* — decurrat *Bamb.*; decurrat *C.* 2 *post* ego sum *add. G, Vrbin. 307,* H_2. — 3 nunquis *C pr.* L_1. — restat *Bothius;* resistit *cdd.* — lilarit L_1; lirarit, *v.* 5 deliro *G, sed utroque l.* e *ex* i *facto.* — 4 li. XXVI *ed. a. 1476.* — 5 cupide *v.*, cupidi *cdd.* — fungor H_2, *G.* — ruderum *Iun.*, ruberum *cdd.* — 6 Amfitrione *L, H,* Amfitryone *G.* — 7 delerat *G.* — 8 copioso a H_1; copiosa ea L_1. — 10 ad te *C pr.* L_1. — 11 simitur *L.* — 12 unde et r. d. *om. Bamb.* — 13 impleam *H, G.* — 14 rudus; *f.* raudus. — liber L_1. — 15 viai *Me,* vim *cdd.* — 16 sternendai *M* (sternendae *Me),* sternenda et *cdd.* — viai stern. *genetivus.* — aggerem *G;* agger *H.* — rudis, *sed corr.*, *G.* — 17 ruendo *Me,* radendo *(quod ex superiore l. irrepsit) v.* — 18 profectu's *Ribbeckius;* profectus *cdd.* — illum, i *supra* u *add. m. 1 vel 2, H, Gifanius;* illum *L,* H_2, *G.* — rediisti *Bothius,* redisti *cdd.* — 20 em *M,* est *v.* — adq. L_1, atq. L_2, atque *H, G.* — et *(om. ed. a. 1476)* rutellum *C.* — 21 una *ed. a. 1476,* unam *G,* unum *L, H.* — affert L_2, *H, G.*

18. 19 M.

Varro Marcopoli, *περὶ ἀρχῆς*: cui celer *δι' ἑνὸς λήμματος, ut λόγος* Antipatri stoici, filius rutro caput displanat.

NEBVLONES et TENEBRIONES dicti sunt, qui mendaciis et astutiis suis nebulam quandam et tenebras obiciebant aut quibus ad fugam [fugitivis] et furta haec erant accommodata et utilia. quod Homerus confirmat Iliados III:

εὖτ' ὄρεος κορυφῇσι νότος κατέχευεν ὀμίχλην,
ποιμέσιν οὔτι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω.

Pomponius Pannuceatis:

quid? eí nebuloni, quém pertaesumst paúperum?

Lucilius Satyrarum lib. XIIII:

Publiu' Pavu' Tuditanus mihi quaestor Hibera ||
in terra fuit, lucifugus, nebulo, id genu' sane.

idem lib. XX:

nugator cum idem ac nebulo sit maximu' multo.

Afranius Epistula:

huc vénit fugiens ténebrione tirrium†

Varro Papia papae, *περὶ ἐγκωμίων*: si et accusator et reus erunt tenebriones uterque, utrumque vituperato. — Varro Gerontodidascalo: Manius Curius consul, *in* Capitolio cum delectum haberet nec citatus in tribu civis respondisset, vendidit tenebrionem.

TRVAM veteres a terendo, quam nos diminutive trullam dicimus, appellari voluerunt. Pomponius Pannuceatis:

---

22 Varro Marcopoli || 27 III, 10 || 32 Luc. l. XIV || 2 Lucilius l. XX || 4 Afranius Epistula || 6 Varro Papia papae || 7 Varro Gerontodidascalo || 11 Pomponius Pannuceatis.

---

22 celere *(adverbium) Roeperus. — graeca hic et v. 23 lat. litt. C.* — ut *add. Madv. Advers. II, 654.* — **23** legos *G.* — rutru *G.* — capud H_1. — **24** qui H_2, *G, Bamb.*; quia *L*, H_1. — **25** obiciebant *M*, obiciant *cdd.* — **26** fugitivis *om. Montepess., Paris. 7665.* — erunt *Montep.* — adcommodata *Bamb.* — vilia *id.* — **26—29** quod — *ἀμείνω huc trai. M; quae v. leguntur ante* Varro Geront. — quid H_1. — **27** omerus L_1. — *ιλιαδος* H_2, *G; ιναδος L*, H_1. — III *L*, in *G*, H_1, *ιπ* H_2. — Iliados *γ v.* — **28. 29** *ευτοπεος* — *ομιχκαηv* — *καεπιηιεννκτωϲλμινο*n *L; simillima H,* in quo legitur pro *κλέπτῃ δέ τε καvπινετε, m. 2 καηπιηετε. de G non constat.* — **30** Pannoceatis L_1. — **31** quid? ei *M*, quid dedi *cdd.* — pertaesum est *Bothius,* pertesunt *cdd.* — **33** Tuditanus mihi *Bouterwekius Quaest. Luc. 16;* m. Tubitanus H_1, *G;* m. Turbitanus *L*, H_2. — questor *C.* — **3** cum idem *M;* cuidem *cdd.* — at H_1. — **4** Epistola *H, ut vid.* — **5** tenebrionem *(ita docti)* Thurium *Guietus. sed illud* fugiens *collato Luc. sat. l. XIV probabile facit potius* tenebrio *restituendum (id quod etiam Buechelerus intellexit). itaque alio opus remedio. f.* h. v. f. tenebrio. nescis reum? — **6** *ενκωμιων L, εναμιαπ* H_1, *id. 2 ενωμιων.* — **7** *pro* Varro *olim fuit* idem. — Gerontodidasculo H_1. — **8** in *add. Ald.;* om. *cdd.* — **9** tenebronem *cdd.* — **10** dimminutive L_2, H_1, *G.* — **11** Pannoceatis L_1.

múlier ubi *iam* aspéxit tam mirífice tutulatám truam.

Titinius Setina:

sapiéntia *gubernátor navem tórquet, non valéntia;*
cocu' mágnum aenum, quándo fervit, paúla confutát trua.

EVANNATVR dictum est ventiletur vel moveatur: a vannu, in qua legumina ventilantur. Pomponius Pannuceatis:

díxi ego illud futúrum. in prima vólvast; vix haerét miser.
évannetur! ét mea fecero ópera ut fiat ócius.

Lucilius Satyrarum lib. VII:

hunc molere, illam autem [ut] frumentum vannere lumbis.

idem lib. VIIII:

creisabit, ut si frumentum clunibu' vannat.

Varro de re rustica: ut quod levissimum est in eo atque appellatur acus ac palea evannatur foras extra aream.

VAFRVM est callidum et quasi valde Afrum et urbanum. Pomponius Praecone posteriore:

tergum várium, linguam *autém* vafram.

M. Tullius de republica lib. III: non sunt in disputando vafri, non veteratores, ‖ non malitiosi. Afranius Divortio:

qui conére noctu clánculum
rus íre, dotem né remittas, pró vafer,
non ést ut latites ét nos ludas díutius.

PARTICVLONES dicti sunt coheredes, quod partes patrimonii sumant. Pomponius Praecone posteriore:

---

13 Titinius Setina ‖ 17 Pomponius Pannuceatis ‖ 20 Luc. l. VII ‖ 22 Luc. l. IX ‖ 24 I, 52, 2 ‖ 26 Pomponius Praecone posteriore ‖ 29 III, 11, 26 ‖ 30 Afranius Divortio ‖ 5 Pomponius Praecone posteriore.

---

12 iam *add. M.* — ubi conspexit *Bothius.* — mirifice tu *in ras. H.* — trullam H_2, *G.* — **13** Titinnius L_2, *H, G.* — **14. 15** gubernator — valentia *add. docti; cf. 503; 87; 249; 186* fervit; confutare; valentia. — magnus *cdd. pr.* H_1. — paula *leg. pg. 87;* paulo *cdd. h. l.* — tua L_1. — **16** Evannatur *Quicheratus;* Evannetur *v.* — ventuletur L_1. — bannu L_1; vanno, *sed* o *in ras. Bamb.* — **18** in *add. m. 2 H.* — volvast *M,* valva est *v.* — heret *C.* — miser *Bothius,* misera *cdd.* — **19** et mea fecero opera ut fiat ocius *M,* et m. ocius op. ut fiat fec. *cdd.* — **21** ut frum. *id.;* ut *del. M.* — vannaere H_1. — lumbis *Me,* tum vis *cdd.* — **23** creisabit *M* (crissabitque *Dousa pater*); *f.* crusabit; *cf. comm. in Luc. IX, 42;* cursavit *cdd.* — **24** re *add. in L m. 2.* — *add. v.* lib. I; *om. edd. saec. XV, L, G, P; itaque etiam ab H abesse probabile est.* — levis levisimum H_1. — **25** accus L_1. — ac palea *om. Varr. libri.* — paleae vannatur *L, H.* — area *cdd.* — **28** lingavam, *fact. ex* lingavum, *si recte intellego Sieversium, H;* linguam *L, G.* — autem *add. M.* — **29** afri *L,* H_1. — **1** clamculum L_1. — **2** rus ire *Gulielm.,* brusire *C.* — remittas, pro *M;* remittat *L,* repromittat *G, item puncto supra ultimam litt. add. m. 2 H;* repromittas *v.* — **3** non est *M,* honeste *v.* — laudas *L,* H_2, *G.*

20 M.

> áge modo, sta gárri; produc párticulones ántibus.

CLEPERE est furari: tractum a κλοπῇ, verbo graeco. Accius Erigona:

> cáque [ut] hoc causa, ut néquis nostra vérba cleperet aúribus.

Plautus Pseudolo:

> rape, clepe, harpaga.

M. Tullius de re publica lib. quarto: non modo ut Spartae, 'rapere ubi pueri et clepere discunt'. Pacuvius Hermiona:

> sérmonem hic nostrum éx occulto clépsit, quantum intéllego.

Varro Octogessi:

> séque ópifició nón probitér clépere ⏑ – –

CORPORARE est interficere et quasi corpus solum sine anima relinquere. Ennius Andromeda:

> córpus contemplátur unde córporaret vúlnere.

Accius Stasiastis vel Tropaeo Liberi:

> córporare abs térgo es ausus?

CIRCVS dicitur omnis ambitus vel goerus: cuius diminutivum est c i r c u l u s. Accius Andromeda:

> quod lúna circos ánnuo in cursu ínstitit.

---

7 Accius Erigone ‖ 10 I, 2, 6 ‖ 12 de re publ. l. IV ‖ 13 Pacuvius Hermiona ‖ 15 Varro Octogessi ‖ 18 Ennius Andromeda ‖ 20 Accius Stasiastis ‖ 23 Accius Andromeda.

---

6 sta *pro* ista; stic *L, H.* — garro H_1. — produc part. *M,* part. (particolones H_1) produc *cdd.* — *cet. cf. d. r. m. 421 sq.* — **7** a κλοπῇ *M* (a κλέπτω *ed. a. 1476*); a clope, o *supra* e *scr. m. 2, L, H;* a *(tum ras.)* clope (*fuerat* clopae), *tum ras.* H_1*;* a clopeo *Montepess.;* a clopoe *G, Bamb.* — greco *L, H; illud* v. gr. *vid. delendum.* — **8** Erigone *Quicheratus,* Epigone *cdd.;* Epigonis *Me.* — **9** eaque ut *cdd., del.* ut *Iun.* — ut *L,* H_1, aut H_2, *G.* — aur. v. cl. (v. *add. m. 2 H*) *cdd., corr. Voss.* — **10** Pseudulo *G.* — **11** arpaga *C.* — r. cl. tene h. *cdd. Pl.* — **12** lib. IIII *H, G.* — *post* ut *erasa litt. in L, H.* — parte H_1*;* spartae *id. 2;* sparte *L, G.* — *illa* 'rapere — discunt' *recte dixit Madvigius ad Cic. de fin. V, 25, 74 et propter* clependi *verbum et propter traiectum relativum videri ex poeta adsumpta; et potuit tetr. troch. initium constitui sic:* rápere ubi puerís et clepere díscunt. — **13** *post* discunt *cd. Fabri et edd. quaed. ut a. 1526 (non 1476; 80; 98) adsumpta addunt ex Cic. haec:* idem de natura deorum lib. III [27, 68] 'agnum inter pecudes aurea clarum coma quondam *(ita cd. Fabri;* quendam *v.)* Thyestem clepere ausum esse e regia'; *om. C.* — Pacubius L_1. — ermiona, *fact. ex* ermione *H.* — **14** culto L_1. — clepsit *Me; cf. Madvig. ad Cic. de fin. V, 25, 74;* clepit *v.* — quandum H_1. — **15** Octogiessi *cdd.* — **16** sequae *L.* — opificio, *mut. radendo in* opifico *H;* opifico *L, G.* — proviter *C; cf. 510 s. v.* probiter. — **17** Corporare; *de hac glosa amplius quaerendum. male Bergkius Op. I, 356* torporare. — sorum H_1. — **20** tropeo *C.* — Liberi *Scriver.,* libro I *cdd.; cf. comment. ad pg. 28 l.* compedes. — **21** abs t.; abs ter *in ras.* H_1. — **22** goerus; *ita p. 189* zonatim, per goerum; girus H_2, *Bamb. (sed hic* i *in ras. duar. litt.); idem in G supra scr.* — dimminutivum *C.* — **24** quod *pro* quot. — circos *Me,*

MEDICINAM dicimus et venenum: tractum a Graecis, qui venenum φάρμακον appellant. Accius Phinidis:

sémentim sterilem ésse illius ópera et medicina aútumans.

CERNVVS dicitur proprie inclinatus, quasi quod || terram cernat. Lucilius Satyrarum lib. III:

cernuus extemplo plantas convestit honestas.

Vergilius lib. X:

eiectoque incumbit cernuus armo.

Lucilius Satyrarum lib. XXVII:

módo sursum, modó deorsum, támquam colus cérnui.

Varro de vita populi Romani lib. I: etiam pellis bubulas oleo perfusas percurrebant ibique cernuabant. a quo ille versus vetus est in carminibus:

íbi pastores lúdos faciunt córiis Consuália.

STRICTVRAE dicuntur proprie scintillae quae de ferro ferventi eunt: quod aut stricte emittantur, id est celeriter, aut quod oculos suo fulgore praestringant. Vergilius lib. VIII:

striduntque cavernis
stricturae Chalybum et fornacibus ignis anhelat.

Lucilius Satyrarum lib. III:

crebrae ut scintillae in stricturis, quod genus olim
ferventi ferro.

CVIRITARE est clamare, tractum ab is qui Quirites invocant. Lucilius Satyrarum lib. VI:

---

26 Accius Phinidis || 1 Luc. l. III || 3 X 894 || 5 Luc. l. XXVII || 7 Varro de vita pop. Rom. lib. I || 13 VIII 420 || 16 Luc. l. III || 20 Luc. l. VI.

---

circulos *cdd.* — curso *C;* cursu *Vatic.; Lips.* — **25** *totum l. om. Bamb.* — venenum — qui *om. L.* — Grecis *H.* — **26** farmacon *C.* — Phinidis *v.;* Finidis H_2, *G,* Fenidis H_1, Finisdis L_1, Fenissis *id. 2.* — **27** sementim *Me,* sevenis *cdd.* — opera et *Me,* operast L_1, *H, G;* e *supra* a *scr.* L_2*;* st *in ras.* H_2. — **28** Cernuus — lib. III *infra add. in G.* m_1. — propriae *L.* — **1** Lucil.; *cf. comm. Lucil. in III, 43.* — **2** comvestit *L et prius H.* — **3** X lib. *cdd.* — **5** lib. XXVII; *cf. 200 l.* collum. — **6** *de petauristis bene intellegit Scal.* — — rursum L_1. — diorsum *id.; f.* devorsum. — colus *C,* collus *v.* — **8** perfusas *docti,* pertusas *cdd.* — **10** ibi *H, G;* sibi (*praec.* s) *L.* — **11** *cf. comment. in 524* stricturae. — Stricture H_1. — propriae L_1. — scintilleque (q: L_1) L_1, H_1. — **12** stricte *Bamb. m. 2; rell.* strictae. — emitantur — cael. *H.* — oculis *L, Bamb.; sed in hoc corr.* — **13** sui *C;* suo, o *fact. ex* i *Bamb.; f.* vi fulgoris. — praestringant *v.,* perstringant *cdd.; cf. 34* praestringere. — **14** str. c. *add. M.* — **15** calibum *L, H,* calidum *G.* — **17** cebraet H_1. — genus *in H add. m. 2.* — **19** Quiritare (Quirittare *prius H*) *cdd.* — iis L_2, H_2, *G;* his *Bamb.* — **20** Luc.; haec — heiulitabit *etiam ap. Varr. VII, 103 extant.*

21. 22 M.

haec, inquam, rudet e rostris atque heiulitabit,
concursans veluti ancarius clar͡eque quiritans.

Nigidius Commentariis grammaticis: clamat, quiritatur.

CARIES est vetustas vel putrilago: unde cariceum† veteres dixerunt. Lucilius Satyrarum lib. VII:

ne auriculam obsidat caries ne vermiculique.

Turpilius Leucadia:

ei périi! viden ut ósculatur cáriem? num hilum illaéc pudet?

Afranius Privigno:

nemo ílla vivit cárie curiósior.

VIROSAE mulieres dicuntur virorum appetentes vel luxuriosae. Lucilius Satyrarum lib. VII:

dixi. ad principium venio. vetulam atque verosam
uxorem caedam potius quam castrem egomet me.

Afranius Divortio:

vigiláns ac sollers, sícca, sana, sóbria, ||
virósa non sum; et sí sim, non desúnt mihi
qui ultró dent: aetas íntegrast, formaé satis.

CAPRONAE dicuntur comae quae ante frontem sunt, quasi a capite pronae. Lucilius Satyrarum lib. VII:

iactari caput atque comas fluitare capronas,
altas, frontibus inmissas, ut mos fuit illis.

---

23 Nigidius Commentariis grammaticis || 25 Luc. l. VII || 27 Turpilius Leucadia || 29 Afranius Privigno || 32 Luc. l. VII || 35 Afranius Divortio || 4 Luc. l. VII.

---

21 rudit H_1. — ex *ap. Varr.* — utque H_1. — heiulitabit *docti;* heilitabit *Varr. Flor.;* heiulitavi H_1; *id. 2* heiulavit; heiulitavit *L, G* (*in hoc testatur Schneid. legi* heuilictavit, *sed puncto posito infra* c). — **22** concursans, *i. e.* trepidans. — angarius (*sec Onions.* anxarius) *prius H.* — quiritas H_1. — **23** Commentariis *docti,* commento *cdd.* — quiritatur *Turneb., Scal., al.;* quiritatum *cdd.;* quiritat *Oudendorp. ad Appul. I, 471; cf. Diom. 377.* — *cet. vid. scribendum:* quiritat, clamat; *cf. lemm. Non.; pg. 40 l.* tintinnire. — **24** cariceum; *puto* cariosum. — **25** Sityrarum *L.* — **26** vermiculiquae L_1; *f.* ne vermiculive. — **28** hei perii *Gulielm. Verisimil. II, 21;* ciperi *C.* — non *pro* num H_1. — hilum *M,* illum *v.; cf. Pacuv. pg. 510 s. l.* amiciter. — illa ecpudet *L,* illa ec pudet H_1; *supra* ec oc H_2; *in marg. tamen m. 2* illaec; illa haec *G.* — illaec *subiectum.* — **30** nemo illa *om. L.* — cari *pro* carie *id.* — **31** Virrosae *H.* — appetentes *C pr.* L_1. — **33** venio; *fuit qui coniceret* redeo. — virosam L_2, H_2, *G* (am H_1). — **34** cedam *cdd.* — **1** sim *Stephan.,* sum *cdd.* — desint *Quicheratus.* — **2** forme L_1. — **3** Caprone — come L_1. — **4** XV *Me, ed. Bas., haud dubie operarum errore;* VII *C.* — **5** iactari *P. Iun. ap. Gerlachium;* actari *cdd.* (acta, *tum ras., suprascr. m. 2* r, i *H*); aptari *male Ald., Iun., Me.* — comes *G.* — fluitare *v.,* fruitare *C.* — **6** altis frontibus *Oudendorp. ad Appul. II, 15.* — inmissas *G,* immissas *H,* missas *L.*

CEREBROSI dicuntur ad insaniam faciles, quibus frequenter cerebrum moveatur. Lucilius Satyrarum lib. XV:

te privum cum istis, insanum hominem et cerebrosum.

GLISCIT est concalescit et colligitur vel crescit vel ignescit. Turpilius Philopatro:

. . cum te sálvum video, ut vólui, gliscor gaúdio.

Accius Aeneadis [dis]:

summa úbi perduellumst? quórsum aut quibus ec pártibus
gliscúnt?

Pacuvius Periboea:

séd nescioquid núnc est: animi créscit, gliscit gaúdium.

Sallustius Histor. lib. III: neque iam sustineri poterat inmensum aucto mari et vento gliscente.

Vergilius lib. XII:

hau secus accenso gliscit violentia Turno.

M. Tullius in Hortensio: ad iuvenilem lubidinem copia voluptatum gliscit illa, ut ignis oleo. — Plautus Asinaria:

témpus est subdúcere hinc me: púlcre hoc gliscit proélium.

STOMIS dicitur ferrum quod ad cohibendam equorum tenaciam naribus vel morsui inponitur, graece, *ἀπὸ τοῦ στόματος*. Lucilius Satyrarum lib. XV:

trulcu' pro stomide huic ingens de naribu' pendet.

TRICONES, morosi et ad reddendum duri. Lucilius Satyrarum lib. XI:

---

8 Luc. l. XV ‖ 11 Turpilius Philopatro ‖ 13 Accius Aeneadis ‖ 16 Pacuvius Periboea ‖ 18 Sallustius Hist. lib. III ‖ 20 Aen. XII, 9 ‖ 22 M. Tull. Hortensio ‖ 23 V, 2, 63 ‖ 26 Luc. l. XV ‖ 29 Luc. l. XI.

---

7 frequenter *om. Me, ed. Bas. cum G.* — 9 privum *M*, primum *v.* — 10 concalescit *M*, congelascit *cdd.* — 11 Filopatro *L, H_2, C;* Filopater H_1. — 12 clioscor L_1. — 13 Aenaeadis *H.* — dis (di H_2, *L*) *del. M.* — 14 ubi *Grotius,* tibi *cdd.* — quorsum *Both. 2* (quosum *Ribbeckius*); quorum *cdd.* — ec *M* (ex *Ribbeckius*); a *Gulielm.;* se a *cdd.* (quibu' se a partibus *Vossius*). — 16 Pacubius L_1. — 17 nunc *M,* nam *v.* — crescit *M,* horrescit (orrescit *H*) *cdd.* — et gliscit *id.;* gliscit *v.* — 18 Historiae *cdd.* — susteneri L_1. — 19 immensum *C pr.* L_1. — 21 hau *M,* aus L_1, haud *rell.* — cliscit L_1. — 22 M.; men L_1, H_1. — libidinum L_1. — 24 pulcrae L_1, pulchrae L_2, pulchre *H, G.* — 25 Stomis *Salmas.;* Postomis *v.* — 26 imponitur L_2, *G, Bamb.* — grece, *L, H; illud* graece *omis. Quicheratus.* — 28 pro stomide *Salmas., cdd.* postomide (posomide H_1). — uhic H_1. — 29 redendum H_1. — Lucilius; *cf. 338 l.* lentum, facile. — lib. XI *cdd. l. utroque; lib. XV ad servandam lemmatum Lucilianorum continuitatem cum Scotomullero Schmidtius pg. 70; item in seq. l.* lib. XVII.

22. 23 M.

> Luciu' Cotta senex, Crassi pater huiu' panaethi,
> magnu' fuit trico nummariu', solvere nulli
> lentus;

id est, facilis.

SAGAE mulieres dicuntur feminarum ad lubidinem || virorum indagatrices; unde et s a g a c e s canes dicuntur, ferarum vel animalium quaesitores. Lucilius Satyrarum lib. VII:

> aetatem et faciem ut saga et bona conciliatrix.

Turpilius Boethuntibus:

> nón ago hoc per ságam pretio cónductam, ut vulgó solent.

LAPIT significat obdurefacit et lapidem facit. Pacuvius Periboea:

> lapít cor cura, erúmna corpus cónficit.

MVNES aput veteres dicebantur non a largitione, [ignota erat] sed consentientes ad ea quae amici velint. Pacuvius Doloreste:

> animúmque * * *

*Sallustius Iugurtino bello: nam etiam*tum largitio multis ignota erat: munificus nemo putabatur nisi pariter volens. — Lucilius lib. XXVI:

> múnifici comésque amicis nóstris videamúr viri.

PETVLANTIA dicta est a petendo. M. Tullius de re publica lib. IIII: itaque a petendo petulantia; a procando, id est poscendo, procacitas nominata est.

---

3 Luc. l. VII || 5 Turpilius Boethuntibus || 7 Pacuvius Periboea || 10 Pacuvius Doloreste || 12 103, 6 || 13 Luc. l. XXVI || 16 de re publica lib. IV.

---

31 Lucius *Gulielmius, al.;* Lucilius *L*, H_1; *om.* H_2, *G*, *hic; item omnes cdd. 338. sed librariis utroque l. Lucilii nomen praegressum fraudi fuisse apparet.* — panaethi; παναίϑου *Iun.* — paneci *G*, paceni *L*, *H*; pacem *cdd. 338.* — Panaeti *(per vocativum) al. cum ed. a. 1476.* — **34** *illud* id est facilis *ex 338 huc videtur illatum.* — **1** dic. *vel h. vel prox. v. f. del.* — feminarum *Quicheratus*, feminae *cdd.* — libidinem L_1. — **2** indagatricis L_1. — et *add.* L_2. — **4** etatem *L*. — **5** Boethontibus L_2, H_2, *G*, Boethotibus L_1, H_1. — **6** sagum L_1. — praetio *L*, *H*. — solunt L_1. — **7** Pacubius L_1. — **9** *cf. 137* munia. — *om. h. l. Bamb.* — Mones *C*. — apud *C pr.* L_1. — non a l. *ed. a. 1476; cdd.* nonam largiatia (a *alterum m. 2 fact. ex alia littera H*, larg^{a}itia *G*). — ignota erat *ut ex Sall. verbis huc illatum del. Me, Guietus;* quae ignota erat *ed. a. 1476.* — **10** consencientes *G*. — ad ea *H*, *ut vid.*, *v.;* ad id *L*, *G*. — quaexamici *L; etiam in H post* ae x, *ut vid., litt. erasa.* — Duloreste L_2, H_2, *G*. — **11** animum quae *C pr.* H_1. — animumque munem *Stieglitzius.* — **12** Sall. Iugurth. — etiam *add. Me.* — **13** neme *L*. — pariter *Sall.;* rariter *C*. — **16** derunt H_1; de re *rell.* — **17** a procando *Bentinus et ut puto Aldus;* a precando (*m. 1* a recando) *H*, a praecando *G*, a petendo *L*.

PROCACITAS a procando vel poscendo: unde et proci dicti sunt matrimoniorum || petitores. M. Tullius de re publica lib. IIII: a procando, id est poscendo, procacitas nominata est. Terentius Hecyra:

malígna multo et mági' procax facta ílicost.

Livius Aegistho:

quin, quód parere méa vos maiestás procat,
tolerátis *animis* témploque hanc dedúcitis?

CALENDARVM vocabulum proprium Varro conplexus est de vita populi Romani lib. I: itaque calendis calabantur, id est vocabantur, et ab eo calendae appellatae, quod est tractum a Graecis, qui καλεῖν vocare dixerunt.

CONSVLVM et PRAETORVM proprietas, quod consulant et praeeant [populis], auctoritate Varronis ostenditur, de vita populi Romani lib. II: [quod] idem dicebantur consules et praetores; quod praeirent populo, praetores; quod consulerent senatum consules.

IGNOMINIA est nominis nota. M. Tullius de re publica lib. IIII: censoris iudicium nihil fere damnato offert nisi ruborem. itaque, ut omnis ea iudicatio versatur tantummodo in nomine, animadversio illa ignominia dicta est. Lucilius lib. XXVIIII:

Apólost numen, quí te antiquis nón sinet
delíciis maculam atque ígnominiam inpónere.

---

20 de re publica lib. IV || 21 I, 2, 84 || 24 Livius Aegistho || 27 de vita pop. Rom. lib. I || 1 de vita pop. Rom. lib. II || 5 de re publica lib. IV || 8 Luc. l. XXIX.

19—26 *illa* Procacitas — deducitis *ap. Ald., Iun., Me posita post l.* Consulum. — **19** a procando *v.*, a precando *H, Bamb.* (e *in ras.*), a praecando *L; de G non constat.* — id est poscendo dicitur *ed. Bas., ut Ald., Iun., Me;* vel poscendo *C, Bamb., exc. quod ex G nihil notatum de* vel. — **20** petitoris *prius H.* — **21** a proc. *v.;* a prec. *H*, a praec. *L, G.* — precacitas H_1. — *post* nom. est *repetita illa* procacitas a praecando (mut. *in* precando *H*) *C.* — **22** Haecyra L_2, *H,* Haecira L_1. — **24** Hegisto *L, H,* Egisto *G.* — **25** quod *accusat.* — m. vos mai. procat *Bothius;* v. mai. (magistas *L*, H_1) m. pr. *cdd.; quo admisso parum eleganter arsis solvitur quinta.* — **26** animis *add. M.* — **27. 28. 29** Calendarum — Calendis calabantur — Calendae *L, H, Bamb., ex more Nonii;* Kal. *G.* — conplexus L_1, complexus *(prius* complexsus *H) rell.* — de vita praeterita lib. I *Bamb.;* lib. VI *prius H.* — appellate L_1. — Grecis L_1, *H.* — **30** καλεῖν *v.;* calin *cdd.* — **1** populis *seclus. M.* — **2** quod *del. M.* — senatum *Popma, Passerat., Lips.; cf. Varr. d. l. lat. V, 80;* senatui *cdd.* — **5** libro *in ras.* H_1. — **6** fere — affert (offert *M*) *v. d. ap. Maium,* ferre — offerent *C* (offerent *lineis m. 1, punctis 2 add. deletum H,* obferent, *m. 2* offerent *L*); *f. scr.* fert (*praecessit* o). — **7** omnes *L, prius H, G.* — **9** Apolost *C.* — numen *quid. ap. Me 1;* nomen *cdd.* — **10** delicis *id.;* deliciis *ed. a. 1476.* — imponere *C pr.* L_1.

FIDEI proprietatem exemplo manifestavit M. Tullius de re publica lib. IIII: fides enim nomen ipsum mihi videtur habere, cum fit quod dicitur.

PORTITORES dicuntur telonearii, qui portum obsidentes omnia sciscitantur, ut ex eo vectigal accipiant. M. Tullius de re publica lib. IIII: nolo enim eundem populum imperatorem et portitorem esse terrarum. optimum autem et in privatis familiis et in re publica vectigal duco esse parsimoniam. — Plautus Menaechmis:

pórtitórém domúm dúxi: ita *ómném* mihí
rém necésse éloquíst, quídquid égi átque agó.

M. Tullius de officiis: primum inprobantur quaestus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, ut feneratorum. — Terentius Phormione:

sed epístulam ab eo adlátam esse audiví modo
et ad pórtitores ésse delatam.

Plautus Asinaria:

égo pol istum pórtitorem prívabo portório.

Vergilius lib. VI:

portitor ille Charon.

Varro Mysteriis: aes defraudasse || coponem, obbam luto opplevisse, cum portitore serram duxe.

SEDITIONIS proprietas a M. Tullio manifestata est in lib. de re publica VI: eaque dissensio civium, quod seorsum eunt alii ab aliis, seditio dicitur.

HAMIOTAS, piscatores, ab hamis Varro Bimarco voluit appellari:

---

11 de re publica lib. IV || 15 de re publica lib. IV || 18 I, 2, 8 || 21 I, 150 || 23 I, 2, 99 || 26 I, 3, 7 || 28 VI, 326 || 1 Varro Mysteriis || 3 de re publica lib. VI. || 6 Varro Bimarco.

---

11 exemplum L_1, H_1. — **14** teloniarii H_1 *et testante Gerlachio L;* teloneari L_1 *secund. Zangem.;* telonearii L_2, H_2, *G.* — **15** sciscitentur *C, non Bamb.* — ut H_1, et *rell.* — **18** Menechmis *C* (Menechimis L_1). — **19. 20** *emendarunt docti ex Plauto;* dixit *C.* — omnem *et* rem *om. id.* — necesse est eloqui *id.* — quidquid L_1, quicquid *rell.* — **21** men H_1. — inpr. L_1, impr. *rell.* — questus *C.* — **23** Formione *id.* — **24. 25** epistolam *L*, H_1. — allatam *C pr.* L_1. — audivi — esse *m. 2 in mrg. add. H.* — portitores *Ter.*, portitorem *cdd.* — dalatam L_1. — **29** ortitor H_1. — Caron *C.* — **1** Misteriis *H.* — cauponem H_2, *G.* — obbam *Cuiac.*, bovam *cdd.* — obplevisse *M,* oblevisse *v.; cf. Corn. Nep. v. Hannib. 9, 3.* — **2** cum *I. Fr. Gron. observ. IV, 5; Rothius;* tum *cdd.* — **3** a Marcus Tullius L_1. — **4** eaquae *L.* — dissensio *Serv. Danielis ad aen. I, 149;* dissensione *cdd.* — seorsis *prius H.* — ab aliis *Clericus,* ad alios *Serv. Dan. et ita C exc. quod* alias H_1, lios (*voluerat prius librarius* lius) L_1. — **6** Hamiotos; *cf. Pl. Rud. 310.* — ap H_1. — amis *G*

. . . chortís cocorum atque hámiotarum aúcupumque.

VALGVM est proprie intortum. Novius Militibus Pometinensibus:

válgus, ventriósus, genibus mágnis, talis túrgidis.

VATAX et VARICOSVS, pedibus vitiosis. Lucilius lib. XXVIII:

ut si progeniem antiquam, quast Maximu' Quintus,
qua varicosu', vatax.

CATAX dicitur quem nunc coxonem vocant. Lucilius Satyrarum lib. II:

Hostiliu' contra
pestem permitiemque catax quam et Maniu' nobis.

SILONES superciliis prominentibus dicti, significatione manifesta. Varro *Γνῶθι σεαυτόν*: 'nonne hominem scribunt esse grandibus superciliis, silonem, quadratum?' quod Silenus hirsutis superciliis fingeretur.

BRONCI sunt producto ore et dentibus prominentibus. Lucilius Satyrarum lib. III:

broncu' Bovillanus dente adverso eminulo hic est,
rinoceros.

COMPERNES dicuntur longis pedibus. Lucius Satyrarum lib. XVII:

---

8 Novius Militibus Pometinensibus ‖ 10 Luc. l. XXVIII ‖ 13 Luc. l. II ‖ 18 Varro *Γνῶθι σεαυτόν* ‖ 21 Luc. l. III ‖ 25 Luc. l. XVII.

---

7 choortis, *supra* oo *scr.* h, *G;* cohortis *L, H;* chortis *Buechelerus (qui et versum agnovit); cf. Varr. d. l. lat. V, 88.* — amiotarum *L.* — 8 Valgus *prius H.* — propriae L_1. — 9 ventriosus *Buechelerus coll. Pl. Merc. 639;* veternosus *cdd.;* veterinosus *parum apte Bothius.* — **10** vatax et varicosus *docti,* vatrax et vatricosus *cdd. cum gl.* — vitiosus *Bamb. 2.* — **12** vacax *(om. v.)* qua varicosus vatax (vatrax H_1) *C.* — *manca haec in fine Nonii culpa; cf. comm. in Luc. XXVIII, 41.* — *cet. gl., mrg. H et G haec habent:* vatrax et vatricosus tortis (intortis *H, G*) pedibus a rane (araneae *H, G*) vocabulo, que (quod *G*) grece votrax dicitur. — *eadem in margine Victoriani; cf. Mercerum ad h. l.* — **13** caxonem L_2, *Bamb.* — vacant *H.* — Lucilius; *cf.* 218 l. permities. — **15** Hostilius *Gerlachius,* hostilibus *cdd.* — **16** permiciemque *L,* H_2, *G,* perniciemque H_1. — Maniu' *M,* Manlius *v.* — **17** Supones *prius L.* — manifestas *H.* — **18** gnotiseauton *C.* — hominem *Oehlerus,* non unum *cdd.; f.* hunc unum. — *fuit qui haec trochaicis dispesceret versibus ita:* nónne hunc unum scríbunt esse grándibus supércilis, | sílonem, quadrátum? — **19** hyrsutis *G;* hirsustis *H.* — *Socratem significari et illa* quod — fing. *Nonii esse adn. Hemsterhusius ad Luc. dial. mort. 20, 4.* — *cet. n. N.; cf. Fest. 340* silus; *Loew. Prodrom. 392.* — **21** Bronci (Pronti *Bamb.*); *n! N.; cf. comm. in Luc. III, 5.* — **23** Bovillanus *Turneb. XVII, 24;* novitlanus *cdd.;* obit (*i. e.* accedit) lanius *Dousa pater;* ovat lanius *Iun.* — hoc est *F. Dousa.* — **24** *cf. Prisc. 688* Lucilius in IIII (VII *Lugdun.,* VIIII *Caroliruh.*) Aethiopus dixit pro Aethiops: rin. v. Aeth.; *quae huc revocavit recte Dousa pater.* — velut Aethiopus *add. Prisc.* — **25** Compernis L_1; Comperni *Bamb.* — **26** XVII *L, prius H;* XVI *G, H post ras.*

25. 26 M.

num censes *καλιπλόκαμον*, *καλίσφυρον* ullam ||
tum licitum esse uterum atque etiam inguina tangere mammis?
Tyronem eupatereiam aliquam rem insignem habuisse,
verrucam, naevum pictum, dentem eminulum unum?
conpernem aut varam fuisse *Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν*
Alcmenam? atque alias, Ledam ipsam denique nolo
dicere: tute vide atque disyllabon elige quodvis.

VARI dicuntur obtortis plantis. Lucilius Satyrarum lib. XVII:

conpernem aut varam fuisse *Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν*?

nam et v a r i c e s inde dicuntur venae in suris inflexae vel obtortae. Varro epistula ad Neronem: nam si tuam *heri* redam non habuissem, haberem varices.

LINGVLACAE dicuntur verbosi. Varro Papia papae, *περὶ ἐγκωμίων*: quare resides lingulacae, optrectatores tui, iam nunc murmurantes dicunt:

μωμήσεταί τις μᾶλλον ἢ μειμήσεται.

RABVLAE, litigiosi: a rabie dicti. Varro Papia papae, *περὶ ἐγκωμίων*: ille [ales] gallus, qui suscitabat aitharum† Musarum scriptores? an hic qui gregem rabularum?

---

7 Luc. l. XVII || 10 Varro Epistula ad Neronem || 12 Varro Papia papae || 16 Varro Papia papae.

---

27 num *Scal.*, nunc *cdd.* — CALIPLOCAMORA *δαλιcφυρον L, G, H, in quo tamen m. 1 fuit λααιcφυρον*; *id. 2, G δαλcφυρον*; *cet. cf. comm. in Luc. XVII, 1.* — ullam *Scal.*, illam *cdd.* — *post* illam *dimidiatus v. vacat in G.* — **1** tum *M*, non *v.* — atque *Iun.*, aquae *C.* — **2. 3** *hos v., qui in libris positi sunt post 6, huc traiecit Hauptius.* — Tyronem *M* (*prius Τυρὼν*); eupatereiam *Hauptius; ριν* (*vel* pin) *ευπατερει.* an *fere C.* — nevum *G*, H_2, neunum *L*, H_1. — pictum *Iun.*, dictum *cdd.* — eminalum *L*, H_1. — **4** compernem *C pr.* L_1. — baram L_1, aram H_1. — *Ἀμφιτρύωνος Hauptius; ἄκοιτιν Iun.;* Amfitreonis (Amfytreonis *G*, Amfitrenis *L*) acoetin (aquoetin *H*) *C.* — **5** *f.* atquei. — Ledam *v.*, lenam (menam *prius L*) *cdd.* — **6** dissyllabon *L*, dissillabon, *tum* disillabon *H.* — **8** compernem *C pr.* L_1. — Amfitrionis *G*, Amfitronis *L, H.* — acoetin (aquoetin *H*) *C.* — **9** varices L_2 (*m. 1* varricis), *G, H, sed hic pr.* varrices — suriis inflexe vel obtorte L_1; optortae *G.* — **10** Varro; *cf. pg. 167 l.* reda. — epistola L_2, *H.* — *cet. probabile est, ubi ap. Nonium singulae epistulae vel Varronis citantur vel Ciceronis errorem subesse plerumque librariorum male intellecto archetypi compendio et reponendum illud* Epistulis. — ad Neronem *Popma, Rothius; cf. Char. 105;* ad Varronem *cdd. h. l.; sed vide comm. in 167.* — quodsi *cdd. 167.* — heri *hic om. id.* — **12** Lingulacae; *id. l. pg. 50.* — varbosi L_1. — papae; pae H_1. — *ενκμον L*, H_1, *ενκμιον* H_2, *G.* — **13** resides *Me*, residit *cdd.* — lingulace *L.* — obtrectatores H_2, obtractatores *G.* — **15** *μωνηcεται C.* — *μαμον L; etiam in H et G corruptum μᾶλλον.* — *μειμήcεται C.* — *apparet haec ab optrectatoribus in alterius, non in huius, quem compellarent, laudes dicta.* — **16** rabiae L_1, *H.* — *ενκωμιων L, ενκωμιον H, G.* — **17** ales *ut ex praec. vocab. ortum secl. M;* ale *(post* e *f.* s *eras.) L; ante* l *ras. in H.* — aitarum H_1; *del. Duenzerus;* Atticarum *Popma.* — **18** qui *Popma;* quia *C.* — ramularum L_1. — *verba Varr. prorsus obscura.*

EBVLLIRE est ecfervescere, a bullis dictum. Cicero Tusculanarum lib. III: qui si virtutis ebullire volent et sapientias, nihil aliud dicent nisi eam vim qua efficiantur eae voluptates, quas supra dixi.

RAPONES a rapiendo dicti. Varro Papia papae, *περὶ ἐγκωμίων*: praetor vester eripuit mihi pecuniam. de eo questum ad annum veniam ad novum magistratum, cum hic rapo umbram quoque spei devorassit. ||

STRABONES sunt strambi quos nunc dicimus. Varro Flaxtabulis, *περὶ ἐπαρχιῶν*: multi enim, qui limina intrarunt integris oculis, strabones sunt facti. habet quiddam [enim] *ἑλκυστικὸν* provincialis formonsula uxor. — Lucilius lib. XXVII:

núlli me invidére, non strabónem fieri saépius
déliciis me istórum.

EXTERMINATVM est praeter terminos missum. Lucilius lib. XXVIIII:

ní rediret ád se atque illam extérminaret míseriam.

M. Tullius de officiis lib. III: atque hoc omne genus pestiferum atque impium ex hominum communitate exterminandum est.

EXODIVM est finis: a graeco tractum, quasi *ἔξω τῆς ὁδοῦ*, id est extra viam. Varro *Ἑκατόμβη, περὶ θυσιῶν*: Socrates cum in vinculis publicis esset et iam bibisset *κώνειον*, sub exodium vitae.

---

19 III, 18, 42 ‖ 23 Varro Papia papae ‖ 1 Varro Flaxtabulis ‖ 4 Luc. l. XXVII ‖ 7 Luc. l. XXIX ‖ 10 III, 6, 32 ‖ Varro Hecatombe ‖ 14 Varro Ἕως πότε.

---

19 haec fervescere *L;* e *primum add. m. 2 in H* (*vid. fuisse* efervescere); eff. *Bamb.*$_2$. — dicere *L.* — Thusculanorum L_1*; id. 2* Tusculanorum. — **21** viam *cdd. Cic.* — qua efficiantur eae *Cic.;* quae fiant *C;* ur͠eae (*virgula, ut vid., m. 2*) *L;* vestrae hae (hae *del. m. 2*) *H;* vestrae *G; v.:* qua fiant vestrae. — **23** Pappapae *L,* H_1. — *ενκωμον L,* H_2*, G, ενκαμον* H_1. — **24** noster *Ald., puto recte; cf. Luc. XI, 4.* — erepuit L_1. — de eo *Quicheratus,* de ea *v.* — **26** devorassit *Vahlenus,* devorasset *cdd.* — **1** strambi *C, Bamb., gl.; cf. Loew. Prodrom. 391;* strabi *v.* — Flaxtabulis *v.;* Flaxabulis *cdd.; recte, ut opinor, ap. Plin. nat. hist. praef. 24* Flextabula; *quamquam nusquam hoc traditum in libris Nonii.* — **3** h. q. [enim] *ἑλκυστικὸν M;* h. q. enim helquisticon *cdd.* (helquesticon *G*); h. enim quiddam *ἑλκυϲτικὸν Turneb.* — **4** formonsula *C.* — **5** sepius *L, H.* — **9** ni *pro* ne; ne (e *ex* i *f. m. 2*) *H;* non *G.* — atque; *f.* utque. — exterminaret *Iun.;* exterminare *cdd.* — miseriam *cd. Fabri; Passeratius; Guietus;* miseram *cdd.;* miserulam, *ita quidem ut de lenone sit sermo prius M, idque ipsum etiam in mentem venit Guieto.* — **12** est *om. Bamb.* — greco *L H.* — *εκζοτηϲοδον* (*m. 1 λ pro δ*) *H, εκζηϲοαου L';* *de G non constat.* — **13** *ϲκατμβεπεριθυϲιων* (*πϲρι L*) *C.* — *ϲοωκρατηϲ L,* H_1*;* H_2 *ϲωκρατηϲ; et ita G.* — **14** *κωνιον C.* — sub *M;* in *C; sed id supra ras. trium litt. add. in H.* — exodio H_2*, G.* — *post κώνειον interpungendum. quae secuntur Nonii culpa truncata; in quibus mentionem factam voti quod Aesculapio diceret solvendum Socrati bene monet Oehlerus.*

— idem *῞Εως πότε, περὶ ὡρῶν*: vide, cursum ut cognoscere possim aeque servitutis et libertatis ab origine ad exodium adductae. — idem *Ταφῇ Μενίππου*:

quod coéperas modo ín via, narra, út ad exodium dúcas.

PVTVS est dictus a putando. Plautus Pseudolo:

púrus putus est ípsus.

Varro *Ἑκατόμβῃ, περὶ θυσιῶν*:

mea igitur hécatombe pura ác puta.

idem Prometheo: 'Chrysosandalos locat sibi amiculam de lacte et cera Tarentina quam apes Galesiae coegerint ex omnibus floribus libantes, sine osse et nervis, sine pelle, sine pilis, puram putam, proceram, candidam, teneram, formosam.' nam et rationes ea causa putari dictae sunt, quotiens ex his fraudis aut falsi aut mendacii aut iniqui aliquid separatur. et ipsum namque, dubitantes cum dicimus puto, significamus, nos in rebus incertis et || obscuris falsis opinionibus [nos] fieri ambiguosos.

COMPEDES non a pedibus dictae, sed ab inpedimento. Varro Prometheo libero:

∪ _ ∪ _ ∪ ∪ ego infelix! nón queam
vim própulsare atque ínimicum Orco inmíttere?
nequeíquam saepe aerátas manuis cónpedes
conór revellere . . . .

---

17 Varro *Ταφῇ Μενίππου* || 19 IV, 2, 32 || 21 Varro Hecatombe || 23 Varro Prometheo || 3 Varro Prometheo libero·

---

15 eos pote *cdd.* — vide *M,* vitae *v.* — **15. 16** possim aeque (aeque *iam Oehlerus*) *M,* possem et quae *cdd.* — adducte L_1, *H.* — **17** eidem H_1. — tafe menippu *fere ubique cdd.; h. l.* minippu L_2, *G.* — **18** ceperas H_1. — narrare *L, H.* — *septenarium agnovit Kochius exercit. crit. Bonnae 1851 ed. pg. 31.* — **19** Potus *L, Bamb.;* u *prius m. 2 in ras. H.* — est *om. G.* — potando *Bamb., prius f. L.* — *in mrg. add.* putus *(m. 1),* purgatus *(2) H.* — Pseudo L_1; Pseudulo *G.* — **20** potus L_2. — **21** κατομβηcπιρθυcιων *C* (περ *G;* νιρ, *sed corr. H*). — **22** *metrica haec, ut Roepero visum, apparet ea re quod ad illud* purus, putus, *cum alias semper ponatur ἀcυνδέτωc, hic additum* ac. — haecat. *C.* — hac *L.* — **23** vocat *L.* — **24** cetera rentina *G,* cera tarentin *L.* — Galesiae *Roeperus;* Milesiae *cdd.;* Brilesiae *non bene Meinekius.* — **25** puram *v.,* curam *C.* — **26** teram *G.* — **27** dicte L_1. — **28** seperatur *L.* — ipsum, *i. q.* idem. — **1** nos *del. Iun.* — ambigosos *G;* ambiguos *v., puto recte.* — **2** dictet L_1; dicta *Bamb.; m. 2* dicti. — impedimento *C pr.* L_1, *non Bamb.* — **3** *ita Oehlerus,* Pr. liberato *Mercerus,* Prom. libro (*vel* lib.) I *cdd.* — *illud* liberato *quamquam magis possit arridere, tamen alterum praetuli, quia vix erat probabile in archetypo Noniano semper pro eo quod est* liberato *scriptum fuisse* libero. *ceterum errorem apparet ortum eodem stupore describentium, quo pro* Quinto, *Titinii fabula, reponere sunt soliti* lib. V. *porro numeri ab isdem ad explendam quae videretur esse lacunam plerumque pro arbitrio additi.* — **4** *f. leg.:* ó ego infelix! — **5** atq *L.* — Orgo *L,* H_1. — inmittere *om. L;* immittere *H.* — **6** nequicquam *Gerlachius*; nequemquam *C.* —

28 M.

idem Flaxtabulis, περὶ ἐπαρχιῶν: domum ex eo intro et pedes corrigiis conpedio. — idem Parmenone:

lepúsculi timéntis hoc quadrángulum
dedít Diana réte nexile, árcyas,
viscúm fugai líneamque cómpedam.

idem Sesquulixe: quocumque ire vellemus, obvius flare. ubi corpori aerinas conpedes inpositas video.

FVLGVRA dicuntur coruscationes, a fulgore. Varro περὶ κεραυνοῦ: cognitio enim trium, fulgetrae, tonitrui, fulguris, a fulmine orta.

COAGVLVM a coagendo, quod est colligendo. Varro Est modus matulae, περὶ μέθης:

vinó nihil iucúndius quisquám bibit:
hoc aégritudinem ád medendam invénerunt,
hoc hílaritatis dúlce seminárium,
hoc cóntinet coágulum convívia.

MVLIEROSI dicti mulierum adpetentes. Afranius Vospisco:

homo múlierosus cónfert alio me ílico.

FLAGRIONES dicti servi, quod flagris subiecti sint, ut verberones a verberibus. Afranius Vopisco:

tu flagrionibus * * *

---

8 Varro Flaxtabulis ‖ 9 Varro Parmenone ‖ 13 Varro Sesquulixe ‖ 15 Varro περὶ κεραυνοῦ ‖ 18 Varro Est modus matulae ‖ 24 Afranius Vopisco ‖ 27 Afranius Vopisco.

---

manuis *Lchm. in Lucr. pg. 141; qui et versus agnovit;* manus *cdd.* — compedes *C pr.* L_1. — 8 domum ex eo *M;* domo exeo *v.* — 9 corrigis L_1, *H, G.* — compedio *C pr.* L_1. — idem; *cf. 451 l.* viscum — 10 *illa* lep. tim. *suspensa a* fugai — compedam. — *cdd.* timentes *h. l.* — quadrangulum *pro* quadruplex, ut τετράγωνον. — 11 archias *cdd. h. l.;* ata *vel* bra *451;* ἄρκυας *Iun.*, arcyas *Scal.; cf. Suidas s. l.* ἄρκυς. — 12 fugai *Me;* fugam *cdd. h. l.*, fuge *451.* — comp. *C.* — 13 Seqnulixe *M;* sesq: *L;* sesq. ulixes *H*, sesq: ulixes *G; ac similiter ubique librarii. quos apparet notioris longe Vlixis nominis deceptos memoria accepisse illud* sesqu *pro* sexque, *ut etiam interdum traditum. ipse Nonius scripsit nimirum* Sesculixe; *quae forma restituta est a doctis Plin. n. h. praef. 24, ubi cdd. habent* sustulit. — *v.* Sesquiulixe. — quocumque; quo que *supra scr. m. 1 cum et hac vel 2 del.* que *H;* quo cum *G; om. L.* — 14 erinas *G;* aerias *Oehlerus.* — inpositas *C pr.* L_1. — video; *quae desunt, Nonii culpa, ut puto, omissa.* — 15 Fulgora *L, Bamb.* — κερα-ʻ cυνον *C.* — 16 fulgetrae, tonitrui *Me* (f. fulgetrei — fulgetri *Salmas.* —, tonitruei); fulget et tonitrum *C.* — fulgoris L_2. — *cf. Plin. n. hist. XXXV, 96* tonitrua, fulgetra, fulgura. — 18 Coangulum H_1. — est *add.* L_2. — 19. 20 περὶ μέθηc: vino *Iun.;* περι μcθη cui non *C* (*ante* π *ras. un. litt.; item post* ι; μcον H_1*; id. 2* μc$\overset{\eta}{o}$;.). — bibit *Iun.;* vivit *cdd.;* quidquam cluit *Muret.; Scal.* — 22 ilaritatis *L*, liritatis H_1. — 23 coangulum H_1. — 24 appetentes *cdd. pr.* L_1, *Bamb.* — 25 confert a. me i. *Quicheratus;* c. me i. a. *cdd.*, conferat se a. i. *Ribbeckius.* — 26 sint *Bamb., L, H;* sunt *ed. Bas. cum priorr.* — 28 *nisi mancus esset locus, potuit scribi:* tu, flagrio, nevis?

EDULIA . . . . *Afranius* Privigno:

iucúnditatis plús inest in te mihi
quam in cónmercatis cónquisite edúlibus.

MERENDA dicitur cibus post meridiem qui datur. Afranius Fratriis:

ínterim *ad* meréndam accurro, || ad cénam. cum vení, iuvat.

PEDETEMTIM et PEDEPRESSIM dictum est caute, quasi lenta et tarda itione. M. Tullius de officiis lib. I: sin minus, sensim erit pedetemtimque faciendum. — Lucilius lib. XXVII:

ílle contra omnia ínter plures, sénsim et pedetemtim *ít* foras,
nequem laedat.

Quadrigarius Annalibus: exercitu instructo pedetemtim milites ducere coepit. — Caelius Annalium * * *: ipse cum cetera copia pedetemtim sequitur.

CALCES a calcando, quod est nitendo, dicta est, non a calcitrando; nam et de omnibus pedibus et [de] hominum et universorum animantium dici potest. [nam sunt calces extrema pars pedum, terrae proxima.] Vergilius lib. V:

ecce volat calcemque terit iam calce Diores.

idem libro X:

tollit se arrectum quadrupes et calcibus auras
verberat.

SVBLIGACLVM est quo pudendae partes corporis teguntur: dictum quod subtus ligetur. M. Tullius de officiis lib. I: scaenicorum qui-

---

29 Afranius Privigno || 32 Afranius Fratriis || 2 I, 33, 120 || 3 Luc. l. XXVII || 6 Quadrigarius Annalibus || 7 Caelius Annalium || 12 V, 324 || 14 X, 892 || 18 I, 35, 129.

---

29 Ed. *add. Me;* Afran. *Iun.* — **30** iugum ditatis *L*, H_1. — plus est *G*. — **31** quam in *Ribbeckius;* qua in *H m. 1;* quam *L*, H_2, *G*. — commercatis *C pr.* L_1. — consequite *G*. — **33** Fratris *cdd.* — **34** interim; *h. e.* donec magis me insinuavero hominibus istis. — ad *add. M.* — accurro *Lipsius;* occurro *cdd.* — ad cenam *om. L.* — caenam *H*, *G*. — **1** Pedetemtim; *cf. pg. 33 idem l.* — Pedetemptim H_2, *G*, *Bamb.* — cautae L_1. — **2** isione L_1. — *vel haustum infra vel obscuratum* pedepressim *l. exempl.* — **3** pedetemptimque *G*. — facienda *Cic.* — **4** ille; *cf. d. r. m. 428.* — it *add. M.* — foras *Bouterwek.;* foris *cdd.* — **5** ledat *L*. — **7** caepit H_1. — Caecilius H_2, *G*. — Annalium *M*, annavi H_1, *Florent.;* a navi *rell.* (Annalibus *Ald.;* Annal. VI *Spengelius*). — coetera *L*, H_2, *Florent.*, *G;* caetera H_1. — **9** calcendo L_1. — dicta est *M;* dictae sunt *v.* (*cf. comm. in 114* fros). — **10** de *inclus. M.* — **11. 12** nam — prox. *secl. M.* — Verg.; *cf. 257* calx; *414* volare. — lib. I H_1. — **13** volans *cdd.* h. l. — **14** sexto libro *C*. — **15** arrecto H_1. — **17** S. e.; subligat lumen H_1; subligelum est L_1. — quo; co H_1. — **18** Men H_1. — lib. I *in mrg. add.* H_2; *om. L.* — scentcorum L_1; schaenisorum *G;* scelicorum H_1; *id. 2* scenicorum.

dem mos tantam habet vetere disciplina verecundiam, ut in scaenam sine subligaclo prodeat nemo.

MEDIOCRITATEM medium dici voluit M. Tullius de officiis lib. I: eadem ratio est habenda vestitus, in quo, sicut in plerisque rebus, mediocritas optima est. — Lucilius lib. XXVII:

paúlo hoc melius quám mediocre; hoc mínu' malumst quam péssumum.

Terentius Andria:

set tamen ómnia haec medíocriter.

Cicero Tusculanarum lib. III: ad haec mihi adferentur mediocritates. quae si naturales sunt, quid opus est consolatione? ||

MODESTIAM a modo dictam M. Tullius auctor est de officiis lib. I: non hanc quam interpretamur modestiam; quo in verbo modus inest.

ANTES sunt quadraturae: unde et antae dictae sunt quadrae columnae. Vergilius Georgicorum lib. II:

iam canit effectos extremus vinitor antes.

CAMERVM, obtortum: unde et camerae, tecta in curvitatem formata. Vergilius Georgicorum lib. III:

et cameris hirtae sub cornibus aures.

INMVNE dicitur sine officio, sine munere. Vergilius Georgicorum lib. IIII:

inmunisque sedens aliena ad pabula fucus.

M. Tullius Philippicarum lib. I: num inmunitates datae?

DIRVM est triste, infestum, et quasi deorum ira inmissum. Vergilius Georgicorum lib. III:

---

21 I, 36, 130 || 23 Luc. l. XXVII || 25 I, 1, 32 || 27 III, 31, 74 || 1 I, 40, 142 || 5 II, 417 || 8 III, 55 || 10 IV, 244 || 13 I, 1, 3 || 15 III, 468.

---

19 tantum *L*, H_1. — in *om.* *L*, H_1. — scenam *L*, H_1; schenam H_2, *G*. — **20** sublieaclo L_1; subligaculo *cdd. Cic.* — **21** Mediocritatem *Quicheratus*, Mediocritas *cdd.* — Men H_1. — **22** ratio *Cic.*, potio *C.* — vestibus *cdd.* — **24** ho *L*, H_1. — malumst q. p. (p. *iam Ald.*) *M*; malum (malus *prius H*) quam ut opes summum *cdd.* — **25. 26** Andriam *prius H*; Andrias et L_1; sed *G*, H_2, sed et H_1; et *cdd. Ter.* — **27** Tusculanorum L_1. — lib. *m. 2 add. H.* — hic mihi adferunt *cdd. Cic.* — ad (*praepos.*) L_1; at *rell.* — hae *C pr.* H_1.— adf. L_1, aff. *rell.* — **28** q: L_1, *id. 2* q̃. — **2** nam *pro* non *L.* — interpraetamur *id.* — vero *cdd.* — **4** et ante L_1, H_1, *G.* — **7** camere L_1, H_1. — **9** camuris *v. ap. V.* — hyrte *G*, irte (*m. 2* irtae) *H.* — **10. 12** Immune — immunisque *C pr.* L_1. — aliaena *H.* — fugus L_1. — **13** Filippicarum *H.* — inmunitates *ed. Bas.*; immun. L_2, *H* (immutates L_1). — date L_1, *H.* — **14** Dirum; *nullum novum l. in H.* — est quasi L_1; quasi *id. 2.* — deorum immissum L_2, *H*, *G*; d. inmissum L_1, *Bamb.*; deorum ira inmissum *G in mrg.*; dirum quasi deorum ira missum *H in mrg.*

priusquam
dira per incautum serpant contagia vulgus.

et Aeneidos lib. IIII:

ultricesque sedent in limine Dirae.

M. Tullius de senectute: intellegi potest ex his fratribus, qui in Adelphis sunt. quanta in altero diritas, in altero comitas!

EXORDIVM est initium: unde et vestis ordiri dicitur, cum instituitur detexenda. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

quonam reginam ambire furentem
audeat adfatu? quae prima exordia sumat?

M. Tullius in Ortensio: perge, quaeso; nec enim impereite exorsus es. — Lucilius lib. XXVIIII:

vérum tristis cóntorto aliquo ex Pácuviano exórdio.

Cicero Timaeo: difficillimum autem est in omni conquisitione rationis exordium. — Varro Ὄνος λύρας:

qui fábularum cónlocant exórdia.

INOPS dicitur sine ope et auxilio. Vergilius lib. VIII:

res inopis Euandrus habebat.

et Georgicorum ‖ lib. I:

atque inopi metuens formica senectae.

Terentius Adelphis:

ferte mísero atque innocénti auxilium;
súbveneite inopi.

M. Tullius de officiis lib. II: nimirum enim inops ille, [et] si bonus est vir, etiamsi referre gratiam non potest, habere certe potest.

---

18 IV, 473 ‖ 20 18, 65 ‖ 23 IV, 283 ‖ 26 M. Tull. in Hortensio ‖ 27 Luc. l. XXIX ‖ 29 Cicero Timaeo ‖ 30 Varro Ὄνος λύρας ‖ 32 VIII, 100 ‖ 1 I, 186 ‖ 3 II, 1, 1 ‖ 6 II, 20, 69.

---

19 cultricesque *L.* — lumine *L*, H_1. — **20** *cf. 100* diritas. — Men H_1. — intelligi H_1. — **21** Adelfis *cdd.* — **25** adf. L_1; aff. *rell.* — **26** Men H_1. — Hort. *C pr.* L_1. — impereite *M;* imperate *L*, H_1; imperite H_2, *G.* — **27** est *prius H.* — **28** verum *Me;* virum *cdd.;* utrum *Iun.* — **29** Timeo *C.* — difficillimum H_1; ditficillimum L_1; *Hs ex corr.;* dicit.facillimum *G*, L_2, *item* H_2 *auctore Onionsio, qui deinde in eo restitutum dicit* difficillimum; Hs_2 diffacillimum. — **30** onos lyras *cdd.* — **31** colloc. *C pr.* L_1. — **33** *v. Aeneid. add. post exemplum ex Georg. I petitum praemisso* item *(om. L; sed cf. infra)* libro VIII L_1, H_1. *sub* item libro VIII *lineola posita* H_2. — Euuandrus L_1. — **2** senectutem (*i. e.* senectae. item) L_1. — **3** Adelfis *cdd.* — **5** subveneite *M;* subveniente *L*, subvenite *rell.* — **6** Men *m. 1 H.* — II *ed. Bas.;* III *L*, *H.* — enim *supra add.* H_2. — si *Cic.*, etsi *cdd.*

DEFRVDARE significat fructum minuere vel per fraudem aliquid exquirere. Terentius in Phormione:

suúm defraudans génium conpersít miser.

Plautus in Asinaria:

ten égo defraudem? cui ípsi nil est ín manu,
nisi quíd tu porro uxórem defraudáveris?

SVDVM dictum est quasi sine udo, ut est aer post pluvias serenus et liquidus. Vergilius lib. VIII:

arma inter nubes caeli regione serena
per sudum rutilare vident.

Plautus Milite:

cam sólis radii *esse* ólim, cum sudúmst, solent.

Lucilius lib. XXVIIII:

nec ventorum flamina flando suda secundent.

IRRITARE dictum est proprie provocare: tractum a canibus, qui cum provocantur irriunt. Lucilius Satyrarum lib. I:

inritata canes quam homo quam planiu' dicit.

Terentius Phormione:

. . . . inrítor.

Vergilius lib. X:

irritatque virum telis et voce lacessit.

Sallustius Histor. lib. I: tunc vero Etrusci cum ceteris eiusdem causae, ducem se nactos rati, maximo gaudio bellum irritare. Lucilius lib. XXVIII:

---

10 I, 10 ‖ 12 I, 180 ‖ 16 VIII, 528 ‖ 19 I, 1,2 ‖ 21 Luc. l. XXIX ‖ 24 Luc. l. I ‖ 26 V, 8, 39 ‖ 28 X, 644 ‖ 30 Sallustius Hist. lib. I ‖ 32 Luc. l. XXVIII.

---

10 in *om. G.* — Formione *cdd.* — *cet. cf. pg. 117; 525 l.* genium; demensum. — **11** sum L_1, sumu *id. 2.* — defrudans L_2, H_2, *G;* ingenium L_2, H_1. — confersit *L*, H_1*;* conspersit H_2, *G;* dissipavit. in quibusdam cod. legitur 'consparsit' *mrg. H.* — conparsit *vel* comparsit *libri deter. Ter.* — **12. 13** in — ego *om. L.* — in *m. 2 del. H; om. G.* — Asinari H_1. — ten ego *add.* H_2, *cum prius positum esset post* defraude. — defraude *L*, H_2, *G*, defrude H_1. — cui ipsi; *pronuntiandum* cuipsi. — ipse H_1. — nihil *cdd.* — **14** qui H_1. — tum *L*, *H.* — defrudaveris L_2, H_1 (*in H pro* u *prius* a). — **15** sine udo *Guietus,* semiudum *v.* — pluviam *Bamb.* — **20** cam (*pro* quam) *M;* cum *cdd.* — radit *L.* — esse *Plaut.; om. cdd.* — sudus (s *poster. m. 2 in ras.*) est *H;* sudu est (*corrupt. ex* sudust) *L*, sudum est *G;* sudumst *vel* sudust *libri Plauti.* — solet *C.* — **22** secundet H_1. — **23** *cf. Donat. in Ad. II, 4, 18.* — Inritare L_1, *prius H.* — propriae *L.* — provocate L_1. — **24** inriunt L_1. — Lucil.; *cf. Luc. I, 27 cum comment.* — **25** irritata *Non.*, *G.* — canes *Charis. 100; 118;* cane *cdd.* — *de* r *litt. agitur.* — **26** Formione *cdd.* — **27** irrito (inrito L_1) *id.* — **29** hirritatque verum L_1. — **30** Historiae *L*, *H*, Hist. *ed. Bas.* — tum *docti.* — Etrusci — ceteris *Me,* et posci — ceteri *cdd.* — **31** causam H_1. — nactus *C, corr. Me.*

31. 32 M.

Lucíli, si in amóre inritarís tuo.

Plautus Amphitryone:

irritabis crabrones.

Varro Sesquulixe:

omnes irritans ventos omnesque procellas.

ABLEGARE est proprie alio mittere: dictum || a legatis, qui cum legationibus mittuntur. Terentius Hecyra:

aliquó mihist
hinc áblegandus, dúm parit Philúmena.

ARCANVM dicitur secretum vel absconditum: quod quae in arcis sunt celata sint et abscondita. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

solam nam perfidus ille
te colere, arcanos etiam tibi credere sensus.

et [Aeneidos] lib. I:

longius et volvens fatorum arcana movebo.

TORMINA, genus morbi, dicti quod dolore torqueat. Cicero Tusculanarum lib. II: quamvis idem forticulum se in torminibus et in stranguria sua praebeat. — et quarto: itaque dicimus gravidinosos *quosdam*, quosdam torminosos.

MONVMENTI proprietatem a monendo M. Tullius exprimendam putavit ad Caesarem Epistularum II: sed ego, quae monumenti ratio sit, nomine ipso admoneor. ad memoriam magis spectare debet posteritatis quam ad praesentis temporis gratiam. Vergilius lib. V:

quem candida Dido
esse sui dederat monumentum et pignus amoris.

---

34 II, 2, 75 || 36 Varro Sequulixe || 2 III, 3, 54 || 6 IV, 421 || 9 I, 262 || 11 II, 19, 45 || 13 IV, 12, 27 || 15 M. Tull. ad Caesarem Epist. II || 18 V, 571.

---

32 libro *m. 2 add. H, om. L.* — **33** si *ex* se *corr. H.* — inritaris tuo *M;* irritarit (inr. L_1) suo *cdd.* — **34** Amphitrione *L, H,* Amfitryone *G.* — **36** sesq: *L,* sesque *H;* ulixes *L, H;* sesqulixes *G testante Schneidero.* — **37** *cf. odyss. V, 292 sq.* — **1** propriae L_1. — **4** hinc *om. cdd.* — Filumena (Filiumena L_1) *id.* — **6** caelata L_2, *H, G, Bamb.,* caelato L_1. — sint *Quicheratus,* sunt *cdd.* — abcondita *L.* — **9** et Aen.; aetate neidos L_1*;* Aen. *seclus. M.* — **10** factorum *G.* — **11** Tormina *Quicheratus;* Tormines *C,* Torminae (ae *in ras.*) *Bamb.* — tormines; sic solent ponere, qui minus considerate locuntur *mrg. H.* — torqueant L_2, *G,* H_1 (torqueat H_2, *sed deinde restitutum illud*). — *f.* dicta q. d. torqueant. — **12** Tusculanorum L_1. — **13** straguria L_1, H_2*;* stransguria L_2, H_1. — et quattuor L_1. — *cet. cf. pg. 115 l.* gravidinosi. — **14** quosdam *add. docti; om. C et Cic. cdd. mel.* — term. L_1, H_1 *; pars mel. cdd. Cic.* — **15** Men H_1. — **16** Cesarem *L, H.* — *puto add.* iuniorem; *cf. comm. in 436* contemnere. — Epistularum *M,* epistula (epistola H_1) *C.* — **17** memoriam agis *L prius;* ma *in ras.* H_1. — **21** esse viderat m. *L.* — monumenti H_1.

RIVALES dicti sunt quasi in unum amorem derivantes. Terentius Eunucho:

> milés Thraso,
> Phaédriae rivális.

GESTIRE significat laetum esse: dictum a gesticulis facilioribus. Terentius in Eunucho:

> Chaerea, quid est quod sic gestis? aut quid hic sibi vestitus quaerit?

Vergilius Georgicorum lib. I:

> et studio incassum videas gestire lavandi.

INVOLARE est inruere, insilire, aut a volatu aut a vola, id est media manu, dictum. Terentius Eunucho:

> ut ego únguibus facile ílli in oculos ínvolem .... ||

Lucilius lib. XXX:

> inde canino *ori si* ritu oculisque
> involem.

PROPINARE a graeco tractum est: post potum tradere. Terentius Eunucho:

> húnc vobis comedéndum [et bibendum] propino ét deridendúm . .

Ennius Satyrarum lib. III:

> Enní poeta, sálve, qui mortálibus
> versús propinas flámmeos medúllitus.

PEDETEMTIM dicitur caute. Cicero in Verrinarum actione I: quae tamen a me pedetemtim cauteque dicentur.

INSVLSVM, proprie fatuum, quasi sine sale. M. Tullius ad Caesarem iuniorem Epistularum secundo: sed ita locutus insulse

---

22 II, 3, 62 || 27 III, 5, 10 || 29 I, 387 || 32 IV, 3, 6 || 1 Luc. l. XXX || 4 V, 8, 57 || 7 Ennius Satyr. lib. III || 10 7, 18 || 12 M. Tull. ad Caesarem iun. Epist. II.

---

22 Rivalis L_1, Rivantes *Bamb.* — dirivantes *id.* — 23 Eunuco L_1. — — 24 Traso L_1. — 25 Faedriae *cdd.* — 26 gestaculis *prius H.* — fac.; *f.* agilioribus *vel* lascivioribus. — 27 Eunuco L_1. — 28 *versus metrum nondum sat expeditum, videturque gravior antiquitus et in hoc in sequentibus duobus propagata interpolatio.* — Cherea *G,* Cerea *L, H.* — aut quid sibi hic vestitus quaerit *maior pars libror. deteriorum Ter.;* quid (quidve *Bembin.*) sibi h. v. q. *rell.* — 30 labandi L_1. — 31 *cf. 128 id. l.* — irruere *C pr.* L_1. — 32 Eunuco L_1. — 2 ori si *add. M.* — ritu *supra* rito *scr. in cd. Fiechtiensi; et ita Aldus;* rito *C.* — 4 greco *L, H.* — 6 *ita M; cdd.* hunc vobis *(add.* hunc, *sed m. 2 del. H)* com. et bibendum et deridendum propino. — *Bembin.* hunc com. vob. prop. et diridendum; *deteriores* h. c. et der. vobis propino *vel* praebebo. — 7 Ennius; *cf. 139 l.* medullitus. — 8 Ennio eta selve *C h. l.* — 10 *cf. pg. 29 l.* pedetemtim. *om. h. l. Bamb.* — in Verrinarum *(vel* in Verrem) *M,* in Verrinis *cdd.* — 11 id.; *corr. Me.* — 11 cautequi H_1. — 12 Insultum *G.* — 13 Epistolarum lib. II *Quicheratus;* epistula (epistola L_2, H_1) secunda *C.*

est, ut mirum senatus convicium exceperit. — et de oratore lib. II: ut nihil aliud eorum quam ipsa insulsitas rideatur.

IGNAVVM et SEGNE, torpidum, feriatum et sine igni. Vergilius Georgicorum lib. IIII:

ignavum fucos pecus a praesepibus arcent.

et [Georgicorum] lib. III:

en age, segnis
rumpe moras.

M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II: in quo tua me provocavit oratio, mea consecuta est segnis. — et de senectute: quae vitia sunt non senectutis, sed inertis, ignavae, somniculosae senectutis.

CALAMITOSVM dicitur malis et calamitatibus praegravatum. M. Tullius in Verrinarum Divinatione: et honoris amplissimi puto esse et accusare inprobos et miseros calamitososque defendere.

SERIVM, triste et quasi sine risu. [M.] Afranius Privigno:

non égo te novi trístem, saevum, sérium?

Plautus Amphitryone:

núnc quidem praetérnos || nemost: díc mihi verum sério.

INTERPOLARE est inmittere et interponere et novam formam e vetere fingere. M. Tullius in Verrem actione II: 'aliquid demendo, mutando, interpolando.' — et est tractum ab arte fullonum, qui poliendo diligenter vetera quaeque quasi in novam speciem mutant. Plautus Amphitryone:

íllic homo me intérpolabit meúmque os finget dénuo.

---

14 II, 54, 217 || 17 IV, 168 || 19 III, 42 || 22 Cicero ad Caesarem iun. lib. II || 23 II, 36 || 27 21, 70 || 29 Afranius Privigno || 31 II, 2, 225 || 3 I, 61, 158 || 6 I, 1, 161.

---

14 convitium H_1. — 15 deorum *L*, H_1. — ipsam H_1. — 16 *cf. 386* segne. — et segne *ed. Bas.*; est s. *L, H, Bamb.* — *puto* et quasi sine. — igne H_1. — 18 pres. *H*. — 19 et *om.* L_1. — Georg. *secl. M.* — IIII *cdd.* — 22 II libro *cdd.* — provocavit *ed. a. 1476*; provocabit *cdd.* — 23 signis L_1, H_1. — 24 inertis *Cic.*, incertae (incerte L_1) *cdd.* — ignave L_1. — 26 calamitas, quod calamos atterat *mg. G.* — calamitalibus *L*. — 27 Verinarum H_1; *puto* in Verrem. — 28 improbos *H*. — 29 risumen H_1; risum̃ *id. 2; et ita* L_1 (*2* risu m̃); risu. M. *ed. Bas.* — *fuit haud dubie olim* risum. — M. *del. Quicheratus.* — *cet. cf. 409 l.* triste. — 30 saevum *Stevechius*, servum *cdd.*; *eadem varietas script. ap. Hor. c. I, 35, 17.* — 31 Amfitreone *L*, Amfitrione *H*, Amfitryone *G*. — 2 immittere L_2, immitere H_1, intermitere *id. 2*, intermittere *G in mrg.* — 3 evertere H_2, *P*; *sed in illo restitutum* e vetere. — 4 fullonum *Quicheratus*, fullonia *cdd.* — 5 veterem H_1. — in *add.* H_2. — 6 Amfitryone *G*, Amfitreone H_2, Amfitrione H_1, *L*. — 7 illuc *L*, *G*; *de H nihil notatum.* — interpolabit *ed. Bas.*, *v.*; interpolavit *L*, *H*. — os finget; offinget *prius H*.

EVERRICVLVM genus est retis piscatorii, a verrendo dictum, vel quod trahatur vel quod, siquid fuerit piscium nactum, everratur. ab hoc M. Tullius Verrinarum lib. V, de signis: quod umquam, iudices, huiuscemodi everriculum ulla in provincia fuit?

DIVARICARI [dictum] est distendi, dictum ab his qui vitio naturae ita sunt pedibus discretis, ut eos in diversum habeant separatos. M. Tullius de signis: Sopatrum, hominem [summum] domi nobilem, summo magistratu praeditum, divaricari ac deligari iubet.

VACCILLARE est trepidare vel cum lassitudine niti, a senibus, qui sint aevo defessi atque ad sustinendam lassitudinem baculo tarditatem levent. M. Tullius Philippicarum lib. III: in Galliam mutilatum ducit exercitum, cum una legione et ea vaccillante.

PRAESTRINGERE dictum est non valde stringere, eludere. Plautus in Milite glorioso:

praestríngat oculorum áciem in acie hóstibus.

Lucilius lib. XXX:

praestringat [oculorum aciem in acie hostibus] splendore micanti.

M. Tullius de senectute: voluptas rationi || inimica est, mentis, ut ita dicam, praestringit oculos nec habet ullum cum virtute commercium. — Varro Andabatis: non mirum si caecutis; aurum enim non minus praestringit oculos quam ὁ πολὺς ἄκρατος. —

---

10 IV, 24, 53 || 14 IV, 40, 86 || 18 III, 12, 31 || 21 I, 1, 4 || 23 Luc. l. XXX || 1 12, 42 || 3 Varro Andabatis.

---

8 piscatorii *Ald.*, piscatorium *cdd.* — **9** vel siq. *m. 2 add.* quod, *H.* — natum everrat *cdd.* — **10** ab hoc *M*, ad hoc *v.* — **11** iudices *ed. Bas., v.;* iudex *L, H.* — **12** Divarricari H_1. — dictum *secl. M.* — vitium *L*, H_1. — **14. 15** s. *secl. M;* s. d. n. *om. L;* summo *m. 2 add. H.* — hominem cum domi nobilem tum s. m. pr. *cdd. Cic.* — praedictum L_1; predictum, *sed eras.* c *H.* — divarricari *Ho.* — delicari *L*, H_1. — **16** Vaccillare *L, prius H;* Vacillare *H post ras., G, ut vid.* — est *om. G.* — nati H_1. — **17** ad *om. L, G.* — bac.; *cf. comm. in 78 l.* bulga. — **19** reg. L_1. — vaccillante *C* (vacillante *rad. fact. H*). — L. fratrem exspectat *add. Cic.* — **20** *cf. pg. 373 l.* praestringere. — Prestringere L_1. — eludere *M;* et laudere L_1; et laudare L_2; *in mrg. add.* ·p; et plaudare, *del.* plaudare *et in mrg. adscr. m. 2* cl(u)adere *H;* et claudere *G;* et plaudere *Bamb.* — **21** *cf. pg. 373 l. m.* — **22** prestringat *L.* — in aciem *L*, H_1. — in acied *Ritschelius.* — **24** *ita M;* praestringant *(ita v. cd. eius)* oculorum aciem splendore micanti *Dousa pater, f. recte;* prestringat L_1. — in *post* hostibus *add. L*, H_1. — **1. 2** *ita Non.; Cic.* impedit enim consilium voluptas, rationi inimica est, mentis *e. q. s.* — volumtas L_1; voluntas *id. 2.* — prestringat *L*, praestringat H_1. — **3** comuercium L_1. — caecuttis H_2, *G.* — **4** prestringit *L, H.* — ποαυcαυκρατοc *(o in init. add. G*, H_2*) C; corr. Turneb.; cf. Menandr. Monost. 420.*

35 M.

Cicero de fato * * * et de finibus bonorum et malorum lib. IIII: aciem animorum nostrorum virtutis splendore praestringitis.

ANGINA, genus morbi, eo quod angat; et graece synanche appellatur. Lucilius lib. XXX:

insperato abiit; quem una angina sustulit hora.

ARQVATVS morbus dictus, qui regius dicitur, quod arcus sit concolor, de virore vel quod ita stringat corpora ut in arcum ducat. [quod] *Lucilius lib. XXX:*

nos esse arquatos? surgamus, eamus, agamus!

Varro Eumenidibus: nam ut arquatis et lutea quae non sunt et quae sunt lutea videntur; sic insanis sani et furiosi videntur esse insani.

PRIVVM est proprium uniuscuiusque; unde et res privata. Lucilius lib. XXX:

culcitulae accedunt privae centonibu' binis.

idem:

abdomina tunni
. . . . priva dabo.

NVGATOR, nugas, turbator. Lucilius lib. XXX:

quo me hoc tempore nugator cognoscere non vis?

FORAMINA quasi diminutive a foribus dicta. Cicero Tusculanarum lib. I: nam nunc quidem, quamquam foramina illa, quae

---

5 Cicero de fato ‖ 5 IV, 14, 37 ‖ 8 Luc. l. XXX ‖ 12 Luc. l. XXX ‖ 14 Varro Eumenidibus ‖ 18 Luc. l. XXX ‖ 20 Luc. l. I ‖ 23 l. XXX ‖ 26 I, 20, 47.

---

5 lib. IV *v., ed. Bas.;* libro secundo *H*, L_2, liber secundus *id. 1.* — 6 prestringitis L_1. — 7 ngina *G, in quo et alibi aliquando omissa initialis lemmatum littera.* — grece *L.* — ϲυνάγχη *docti*, synantea *L*, H_1, synancea H_2, synanca *G.* — 9 *cf. comm. in Luc. XXX, 34;* abiit *Iun.*, abit *cdd.;* obiit *docti* (*praecedit* o). — anguina *G; cet. conf. comm. Luc. l. m.* — 10 arcuatus *Bamb. in ras.* — arcus^{gñ} sit *Bamb.; f. olim fuit:* q. arcus, quae graece dicitur ἶριϲ, sit c. — 12 quod *del. Iun.* — Lucilius lib. XXX *Kettnerus observ. crit. in Varr. scripta et glosaria latina pg. 16; Schmidtius pg. 70; Lucilii v. iam agnovere Bentinus aliique.* — 13 surgam *Bamb.* — 14 et lutea quae *cdd. 549 s. v.* luteus; et uterque *id. h. l.* — 15 et *om. L.* — *ante* quae c, *ut vid., scriptum in L, sed statim delet.* — 18 lib. *om. L*, H_1. — 19 culcituae *L*, H_1*;* cultitulae *prius G.* — accendunt *L, H.* — 20 idem; *lib. I; cf. pg. 159 l.* priva; *Gell. X, 20.* — 21 tunni *C.* — 22 advenientibu' priva dabo *Lucil.* — da *supra add. in G.* — 23 nugis *C, Bamb.; sed H in mrg.* nugas, turbans aliquam rem; nugas *Quicheratius;* a nugis *Me.* — tubator *G* (nugitur *pro* nugis turbator L_1). — Luc. lib. XXX *om. L.* — 24 quo (*vel* quei) *M;* quam *cdd.* — 25 dimminutive *L.* — toribus L_1. — Tusculanorum L_1. — 26 quanquam *C pr.* L_1.

patent ad animum a corpore, callidissimo artificio natura fabricata est.

DISCERNICVLVM, acus quae capillos mulierum ante frontem dividit: dictum a discernendo. Lucilius lib. XXX:

euplocamo digitis discerniculumque capillo.

FRATRVM proprietatem Nigidius acutissime || dixit: frater est, inquid, dictus quasi fere alter.

SVBPLANTARE dictum est pedem subponere. Lucilius lib. XXVIIII:

subplantare aiunt Graeci.

M. Tullius de officiis lib. III: contendere debet, quam maxume possit, ut vincat; subplantare eum quicum certet aut manu pellere nullo modo debet.

CONIVGARE, copulare, dictum est a iugo. Lucilius lib. XXVIIII:

quam mi ílle quantumst ínter humanúm genus
ferúmque interse cóniugat, commúnicat!

FENESTRAE a graeco vocabulo conversum est in latinum, *ἀπὸ τοῦ φαίνειν*. Cicero Tusculanarum lib. I: non eas partis, quae quasi fenestrae sunt animi.

EMVNGI ex manifesta significatione manat. Lucilius lib. XXVIIII:

ín me illis spem esse ómnem, quovis pósse me emungí bolo.

Terentius:

émunxi argentó senem.

---

30 Luc. l. XXX || 32 Nigidius || 3 Luc. l. XXVIIII || 5 III, 10, 42 || 8 Luc. l. XXVIIII || 12 I, 20, 46 || 14 Luc. l. XXVIII || 16 IV, 4, 1.

---

27. 28 animum *Cic.*, animos *cdd.* — fabricata est L_2; fabricatur L_1, G, H_2; fabricatu H_1. — **30** dictum *ed. a. 1476;* dicta *cdd.* — ad H_1. — **31** diligitis *G.* — capillos H_1. — *supplendum ut puta* aptat. — **32** *cf. Gell. XIII, 10.* — **1** inquit G, H_2; inqui H_1. — **2** Supplantare L_2, H, *Bamb.* — supponere L_2, G; supra ponere H_2, *id. 1* sūponere. — **4** supplantare L_2. — Graeci ὑποσκελίζειν dicunt *cdd. ante Me; quae verba a Quicherato adiecta ad Nonii lemma. mihi tamen videntur tradita, quae apte vel in trochaicos vel in iambicos quadrant numeros, habere sat bene. nec enim improbabile est a Lucilio, qui non minus quam Ennius et Cato sermonem ditavit latinum, fictum vocabulum illud ad exemplum Graecorum idque eum ipsum professum.* — **5** maxime L_1. — **6** supplantare L_2, H_2. — certe L, G, H_1. — **8** coniugare *Passerat.;* coniungere *cdd.* — **9. 10** mi ille *M*, mihi *cdd.* — in H_1. — rerumque *C; corr. Me.* — h., f. *genet* (h. *pro* hominum). — coningat *Bentin.;* coniungat *cdd.* — **11. 12** greco *L*, *H.* — *ἀπὸ τοῦ φαίνειν v.;* apo tu fininio *C.* — Thusculanorum L_1. — non aes L, H_1. — **13** sint *cdd. Cic.* — **14** *cf.* **103** emungere. — **15** in me illis *Iun. in Erratis, Carrio, alii;* in mellis *cdd.* — possem emungi volo *id.; corr. Carrio.* — **16** Terentius *v.;* ter *C.*

ADGLOMERARE, inplicare, coniungere; dictum a glomere. Vergilius Aeneidos lib. II:

et lateri adglomerant nostro.

COLLARE est vinculi genus, quo collum adstringitur. Lucilius lib. XXVIIII:

cum manicis, catulo collareique, ut fugitivum,
deportem.

DEPILATI dictum rarefacti. Lucilius lib. XXVIIII:

'Gnató, quid actumst?' — 'dépilati omnés sumus.'

EXCVRIARI, curia excludi. Varro Hippocyne: Apollonium ideo excuriant, quia nihil habebat.

PENSVM significat exaequatum, quod sine inclinatione sunt quae penduntur. Lucilius lib. XXVIII:

nil párvo huic pensi. haut lítteras doceás lutum. ||

AQVA INTERCVS, hydropum morbus; quasi aqua inter cutem. Lucilius lib. XXVIII:

aquam te in ánimo habere intércutem.

M. Tullius de officiis lib. III: siquis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem.

MALTAS veteres molles appellari voluerunt, a graeco, quasi μαλθακούς. Lucilius lib. XXVII:

ínsanum vocánt quem maltam ac féminam dicí vident.

MONOGRAMMI dicti sunt homines macie pertenues ac decolores:

---

19 II, 341 || 22 Luc. l. XXVIIII || 25 l. XXVIIII || 27 Varro Hippocyne || 30 Luc. l. XXVIII || 2 l. XXVIII || 4 III, 24, 92 || 7 Luc. l. XXVII.

---

18 Adglomerare L_1, Ho_2; Aggl. *rel.* — inplicare L_1, *Bamb.*; impl. *rel.*; applicare *Quicheratus.* — 19 id eneidos L_1, in aeneidos *id. 2; G;* aeidos *H.* — *id.* lib. secundo. — 20 agglom. L_2, *H;* aglom. *G.* — 21 quod *Bamb.* — asstr. L_2; astr. *H;* adstringit (it *in ras.*) *Bamb.* — 22 XXVIII *H.* — 23 collarique *Iun.;* collareque *cdd.* — 25. 26 *puto* Dispalati; *nisi n. N.* — dicitur *Bamb. m. 2.* — Gnatho *Me,* nato *cdd.* — 27 Ἱπποκύνῃ *Iun.; sed cf. Gell. III, 18, 5.* — Appollonium (Appollonio H_1) *C.* — 28 qua L_1. — *post* nihil a *litt. erasa in H.* — 29 *non l. nov. in L.* — 30 XXVIII *ed. Bas.;* XX. octavo *L, H.* — 31 nil parvo (*i. e.* puero) huic *M,* nihil parvi ac *cdd.* — haut *M,* uti *cdd.* — littera *id.* (litera H_1); litteras *Gerlachius.* — lutum *de homine dictum, ut ap. Plautum.* — 1 *non l. nov. in L; om. Bamb.* — est hydropum *H;* est *deinde deletum, sed rursus restitutum.* — aquam *cdd.* — 3 *cf. comm. Luc. XXVIII, 18.* — te *om. G.* — alnimo *prius H.* — 4 *cf. 345* medicamentum. — 6 altas *G;* Multas *Bamb.;* Malthas *ed. a. 1476.* — greco *L, H.* — 7 μαλθακούς *ed. 1476* (μαλακούς *al.*), malacus *cdd.* — 8 multam *G.* — vident *Turnebus,* videt *cdd.* — 9 onogrammi *G.* — maciae pertenuaes *prius H.*

tractum a pictura, quae priusquam coloribus corporatur, umbra fingitur. Lucilius lib. II:

vix vivo homini ac monogrammo.

et XXVII:

quaé pietas? monográmmi quinque addúcti pietatém vocant!

PORTORIVM dicitur merces quae portitoribus datur. Lucilius lib. XXVII:

fácit idem quod illí qui inscriptum e pórtu exportant cláncnlum,
né portoriúm dent.

INPERTIRE est participare et partem dare. Lucilius lib. XXVII:

quíbu' potest, inpértit.

Novius Decuma:

si ignótis inpertíbis, fient fácilius.

M. Tullius de re publica lib. V: quod molestiis senectutis suae vestras familias inpertire posset. — et ad Hirtium lib. V: et quoniam, ut hoc tempus est, nihil habeo, patriae quod inpertiam.

SEDVLO significat sine dolo. Lucilius lib. XXVII:

salútem fictis vérsibus Lucílius,
quíbu' potest, inpértit totumque hóc studiose et sédulo.

M. Tullius de finibus bonorum et malorum: sedulo, inquam, faciam; sed 'fortuna fortis': quare conare, quaeso.

SCRIBTVRARIOS veteres, quos nunc tabularios || dicimus, dici voluerunt, quod scripturis et commentariis omnia vel urbium vel provinciarum conplecterentur. Lucilius lib. XXVI:

públicanu' véro ut Asiae fíam scripturárius.

---

11 Luc. l. II || 13 l. XXVII || 16 l. XXVII || 19 l. XXVII || 21 Novius Decuma || 23 M. Tullius de re publica l. V || 24 ad Hirtium l. V || 26 Luc. l. XXVII || 29 III, 4, 16 || 3 Luc. l. XXVI.

---

10 tract *(tum ras.)* um *H*. — **12** viyo H_1; vino *G*. — monogramo *L*. — **13** vicesimo VII *C* (viginti VII L_1). — **14** piaetatem H_1. — **17** *f.* quod i. — scriptum H_1. — clamculum L_1. — **18** portitorium *L*, H_1. — **19** Impertire *C pr.* L_1. — pariem L_1. — Lucilius (Lucius *H*); *cf. sequens l. et 308 l.* fingere. — **20** impertit L_2, *G*. — **21** Nobius L_1. — Decyma H_1. — **22** ignotis *pro* ignaris, *ut vid.* — impertibis *Me*, inpertibus (imp. L_2) *cdd.* — flent *id.*; fient *Ribbeckius*. — **23** molestis *C*; molestias *Me*. — **24** vestras *Quicheratus*, vestris *cdd.* — impertire *C pr.* L_1. — Hircium *L*, *H*. — **25** ut ac *C*; ut hoc *v.* — abeo H_1. — impertiam *C pr.* L_1. — **26** Sedulo *v.*; Sedulum *cdd.* — XXVI H_1. — **27** factis *L*, H_1. — **28** imp. *C pr.* L_1. — **30** fortis *v.* (*cf. Ter. Phorm. I, 4, 25* fortis fortuna adiuvat); toriis *C* (toris H_1). — **1. 2** Scripturarios *cdd. pr.* L_1. — voluerunt *Quicheratus;* volunt *cdd.* — scripturiis L_1. — **3** propinciarum L_1; provintearum H_1. — compl. *C pr.* L_1. — Luc.; *cf. 351 l.* mutare. — **4** publicanum vero *C* (publica numero H_1; publicanus v. *leg. 351*). — fiam *cdd. 351;* fiam ut *h. l.*

38 M.

VERSIPELLES dicti sunt quolibet genere se commutantes. Lucilius lib. XXVI:

ád libertinús Tricorius, Sýrus ipse ac mastícias,
quícum versipéllis fio et quícum conmuto ómnia.

Plautus Amphitryone:

. vérsipellem sé facit, quandó lubet.

CONBIBONES, conpotores, a bibendo dicti. Lucilius lib. XXVI:

quándoquidem res périit magnis cónbibonum ex cópiis.

CAPITAL dictum est capitis periculum. Plautus Menaechmis:

numquam hércle effugiet, tamétsi capital fécerit.

Lucilius lib. XXVI:

fácile deridémur: scimus cápital esse iráscier.

CLANDESTINO est abscondite. Lucilius lib. XXVI:

ád enim dicis, clándestino tíbi quod commissúm foret,
neú muteires quídquam neu mystéria ecferrés foras.

IDIOTA a graeco tractum, inutilis; quasi sibi tantum, non plurimis utilis. Lucilius lib. XXVI:

quídnei tu idem inlítteratum me átque idiotam díceres?

EXPIRARE dictum est vel ab spiritu effuso vel ab spiraminibus. Lucilius lib. III:

exspirans animam pulmonibus aeger agebat.

---

6 Luc. l. XXVI ‖ 9 prol. 123 ‖ 11 Luc. l. XXVI ‖ 13 I, 1, 16 ‖ 15 Luc. l. XXVI ‖ 17 l. XXVI ‖ 21 l. XXVI ‖ 24 l. III.

---

7 ad *C.* — Tricolius H_1; tricosus *Scal., sine causa.* — Sirus *cdd.* — iste *ed. a. 1476.* — ad *cdd.;* ac *Scal.* — mestitias (*pr.* mæst.) H_1; mastigias *v.; f.* masticia, *ut* masticias *sit a librariis scriptum propter praecedens* ad. — 8 comm. L_2, H_2, *G.* — 9 *cf. pg. 41 l.* tergiversari *cum comment.* — Amfitreone L_1, Amfitrione L_2, *H,* Amfitryone *G.* — 10 ita *add. ap. Pl.* — versipellet *prius H.* — 11 Combibones *cd. Palatin. testante Quicherato, v.;* convivones L_2, H_1; Conviviones L_1; onviviones *G;* Conbiviones H_2. — comp. *C pr.* L_1. — dicit H_1. — 12 res periit *Quicheratus, M;* repperi *cdd.* (*prius M in textu* reperti). — combibonum *v.;* convivorum *cdd.* — 13 Menechmis *C.* — 17 Clamdestino L_1; *Bamb.* — Luc.; *cf. 249 l.* committere, credere. — 18 at *C pr.* L_1. — dixi *vel* dixti *Dousa pater.* — clamd. L_1. — 19 mittere *h. l. cdd.* — quicquam *G,* quiquam L_2, *H.* — misteria *C.* — ecferret *L,* H_1. — 20 *ita M;* Idiotas *v.* — greco *L, H.* — inutiles H_2, *G.* — sibi non tantum (non *del. m. 2*) *L.* — plurimis; *f.* pluribus. — 21 utiles *C pr.* H_1. — 22 quidnei tu *M;* quidni et tu (et tu *add.* H_2) *v.* — 23 Exspirare *Bamb.* — a *H.* — spiratu H_1. — 24 Luc.; *cf. 279 l.* deponere, desperare. — 25 expirans L_2, *G;* exalans *cdd. 279.*

idem XXVI:

. . . . út, si eluviem fácere per ventrém velis,
súdor se omnibús distento córpore expirét viis.

ELIMINARE, extra limen eicere. Pacuvius Doloreste:

úbi illic est? me míseram! quonam clánculum se elíminat?

Pomponius Conca:

vós ‖ istic manéte: eliminábo extra aedis cóniugem.

Ennius Medea exule:

antíqua erilis fída custos córporis,
quid síc te extra aedis éxanimata clíminas?

Accius Meleagro:

timide elíminor,
cúm clamore símul ac nota vóx ad aures áccidit.

INCOXARE, in coxam sídere. Pomponius Pannuceatis:

neque ínterim cacándi causa umquam *úsquam* incoxaví nate.

CONDEPSERE, conmiscere, a graeco tractum. Homerus Odyssia:

κηρὸν δεψήσας μελιηδέα.

Pomponius Nuptiis:

partem ínsipavi, cóntusi, condépsui.

DARE VITIO dictum est vituperare, tamquam culpae vel displicentiae. Terentius in Andria:

---

26 Luc. l. XXVI ‖ 29 Pacuv. Doloreste ‖ 31 Pompon. Conca ‖ 2 Ennius Medea ‖ 5 Accius Meleagro ‖ 8 Pomponius Pannuceatis ‖ 10 XII, 48 ‖ 12 Pomponius Nuptiis ‖ 15 prol. 8.

---

26 *cf. 103 l.* eloviem. — **28** sudor se *M*, curare *v.* — *f.* expirat. — vis *cdd.* — **29** *cf. 292 l.* eliminare. — **30** *cf. 292.* — clanculum se *Bergkius* (se *iam Hermannus*) clam clam el. (*292* clamor elim.) *cdd.* — **31. 1** *cf. 292* concavus *L*, H_1. — manete, el. *v.;* manete liminabo *L*, manet eliminabo *H*, *G h. l.; 292 C.* — **2** *cf. 292.* — Ennium L_1; Enius H_1. — et ea *L*, H_1. — **3** antiquerilis H^1. — corporis *cdd. 292; h. l.* H_2, *G;* foris H_1, L_2; poris L_1. — **4** sic te — exanimata *v.;* sit — examinata *cdd. l. utroque.* — eliminas *v.;* elimina *cdd. h. l.*, eliminat *292.* — **6** timide (timida *Ribbeckius*) el.; timide lim. L_1 *h. l.;* tum ut deliminor H_1; tum ut elim. L_2, H_2, *G;* tim. el. *cdd. 292.* — **7** cum *add. M.* — **8** *f. a* coxa *lemmatis in fonte Nonii ductum erat initium. certe quae secuntur usque ad* Verminatim *alphabeti ordine procedunt.* — **9** candida causa H_2, *G.* — usquam *add. M.;* causa cumquam i. n. *Ribbeckius.* — incoxamvi n. L_1, H_2, *G* (incoxam cunate *Gs;* natae *H*). — nates *N. Faber;* natem *Ribbeckius;* nate *legit certe Non.* — **10** *cf. 99* depsere. — commiscere *C pr.* L_1. — greco *L*, *H.* — omerus L_1. — odyssea *G.* — **11** *L* *κερονacνεacsεαιηαεα*; H_1 *κερονacνεacoεαιηαεα; id. 2 post ε alt. add.* c, *ex o inseq. fact.* c. — **13** patem L_1. — insipavi *Iun.;* insipui *v.; fuit qui coniceret* patellae insipui. *cet. cf. Fest. 105; 310.* — contusi *Hildebrandius in Arnob. V, 29;* conclusi *cdd.* — condempsui *G.* — **14** *ita M;* Vitup. d. e. vitio d. *cdd.* — *apparet h. l. initium esse debere a* dare vitio, *cum ob ord. alphab. quem supra notavi, tum quod omnino* vituperandi *voc. non egebat explicatione, adeoque adhibita*

nunc quám rem vitio dént, quaeso, animo adténdite.

et in sequentibus:

id stí vituperant fáctum.

lectum est autem et **vitium dare**, hoc est unicuique rei culpam applicare; sed hoc in incertae auctoritatis scriptoribus invenitur.

ORDIRE est promere, incipere. Accius Amphitryone:

'non párvam *iam* rem ordíbor.' — 'ne retice, óbsecro.'

Afranius Suspecta:

'támen a minimo ordíre oportet *haéc* me.' — 'pausa paúlulum!'

PILARE dictum est, ut **plumare**, pilis vestiri. Afranius Compitalibus:

praetérea nunc corpús meum piláre primum coépit.

Novius Exodio:

patí dum poterunt: ántequam pugaé pilant.

POPVLARE significat populi amorem conciliare: unde **populares** dicti de uno populo amici. Pacuvius Chryse:

átque, ut promeruít, pater mi pátriam populavít meam.

Terentius Phormione:

amícus summus méus et popularís Geta. ||

RABERE dictum est a rabie. Varro, idem Atti quod Tetti:

quid ést? quid latras? quíd rabis? quid vís tibi?

---

17 prol. 15 || 19 cf. commentar. || 22 Accius Amphitryone || 24 Afranius Suspecta || 26 Afranius Compitalibus || 29 Novius Exodio || 32 Pacuvius Chryse || 34 I, 1, 1 || 1 Varro, Idem Atti quod Titi.

---

elocutione multo rariore. — tamquam *L, Bamb.*, tanquam *H, G.* — **16** numquam *H.* — attendite *C pr.* L_1. — **18** id isti *C pr.* L_1. — vituperent *G.* — **19. 20** *credunt hic respici ad Gell. XI, 13, 10, ubi deter. cdd.* non ut C. Graccho vitium darem. — regi *prius H.* — applicare *v.;* amplicare L_2, G_1; anplic. L_1, H_1 (amplificare H_2, G_2). — incerte L_1, *H.* — hauctoritatis *prius H.* — **22** Ordire *L, G, gl.;* Ordiri *Bamb.*, H_1 *(m. 2* Ordire, *sed deinde restitutum illud).* — promere *M* (exponere *Quicheratus*); ponere *cdd.* — Amphitrione L_2, *H,* Amphitrone L_1, Amfitryone *G.* — **23** iam *add. M.* — *f.* ordibo. — **25** a minimo *Buechelerus, M;* animo *cdd.* — ordiri H_1. — me oportet *Vrbin. 307.* obportet H_1. — haec *add. M.* — pausa *Both.;* paula *cdd.; cf. Pl. Trin. 187.* — **26** pelis L_1; pillis H_1. — Comp. *C pr.* L_1. — **28** cepit H_1. — **30** potuerunt H_1. — pugae (πυγαί) *libri Merceri;* puge *C.* — **32** Chryse *Ald.;* gresse *C.* — **33** mihi *cdd.* — **1** rabiae L_1. — anti *G.* — quot *C pr.* H_1. — tetti (tecti H_1) *cdd.;* Titi (Titii *Iun.*) *v.;* Tetti *M. Hertzius comm. in Gell. III, 16, 14, qui recte notat, numquam apud iurisconsultos Attium et Titium, qui ibi aliquando fictarum personarum vices agunt, memorari una. — inepte quidam de tragicis poetis cognominibus cogitarunt, cum praesertim* Accius *audiat tragicus, non* Attius; *receptam autem lect., quae Gellianis quoque libris adseritur, in quibus* tetio, tecio, teti *legitur, etiam allitteratione magis commendari quam alteram bene monet Hertzius.* — **2** lateras *G;* blateras *Ald., al.; minus recte.*

Caecilius Hypobolimaeo, Rastraria:

rabere se ait.

SVPERSEDERE, mittere, aspernari, quasi sine voluntate et consilio sedere. Turpilius Paedio:

ut ille hác sese abstinéret, ego supérsederem núptiis.

Plautus Epidico:

'supérsede istis rébu' iam.' — 'tu ipse, úbi lubet, finém face.'

Sisenna Hist. lib. IIII: de virtute eorum accussanda proloqui supersederunt.

TINTINNIRE dicitur sonare: unde et tintinnacula sunt appellata. Afranius Vopisco:

tíntinnire iánitoris ínpedimenta aúdio.

Nigidius lib. XVIII: itaque aere in saliaribus Albanus 'tintinnat', id est: 'sonat'.

VERMINARI positum torqueri, a vermibus, quod facile se torqueant. Pomponius Hirnea Pappi:

'décumus mensis ést cum factumst.' — 'ita fit, ita sempér solet:
décumo mense démum turgens vérminatur, párturit.'

CANATIM, SVATIM, BOVATIM, canum et suum et boum genere.

---

3 Caecilius Hypobolimaeo ‖ 6 Turpilius Paedio ‖ 8 I, 1, 37 ‖ 10 Sisenna Hist. IV ‖ 13 Afranius Vopisco ‖ 15 Nigidius l. XVIII ‖ 18 Pomponius Hirnea Pappi.

---

3 Cecilius *C.* — Hipobolimaeo trastrabia *L*, Hipobolimaeo trastrabria H_1; *id. 2 cum G* Hipolimaeo rastrabia. *cf. comm. in pg. 16 l.* lactare. — 4 rebere *L.* — agit *H.* — 5 Supersidere H_1. — mittere, aspernari, quasi sine *M*; manere, perseverare quasi in *cdd.* — volumtate L_1. — 6 sidere *cdd.; sed* sideretur filius L_1 (sideretur *Bamb., qui seq. om.*). — Pedio *C, ut saepe.* — 7 i. ac *H.* — supersid. H_1. — 8 Aepid. *H.* — 9 superside H_1. — faces H_1. — 10 isenna H_1. — Hiist L_1; Historia H_1; Historiarum *uterque m. 2;* Hist. *ed. Bas.* — accussanda H_1, accusanda *rell.* — proliqui *L*, *Florent. m. 1.* — 11 supersiderunt H_1, *Fl. m. 1.* — 12 *ut nos, Bamb.; G; H_2;* Cintinnire *L*, Tintinire H_1. — tinam (*mutat. in* tinani) tinacula L_1; tintinacula H_1; titinnacula *G* (titinnabula *Pius ed. a. 1511*). — 13 Vobisco L_1. — 14 *cf. Fest. 364 s. l.* tintinnare, *ubi male* ostiarii imp. tintinnire audio. — tintinire *H*, titinnire *G.* — imp. *C pr.* L_1. — 15 aere (ex aere *Ald.*) *Corssenus de origin. poesis Romanae pg. 81;* ex re *cdd.* — in in *L*, *H.* — Albanus *Lips. Antiq. lect. V, 14; Corssenus; qui recte de Salio videtur intellegere, non ut Lips. de monte;* adtanus (aptanus H_1) *cdd.* — tintinat *H*, titinnat *G.* — 16 id est sonat *suspectat Quicheratus; sed cf. pg. 21 s. l.* quiritare *comm. ad eiusdem Nig. verba.* — 17 Verminare — torquere *Bamb.* — facele H_1. — sedorqueant H_1. — 18 hyrnea *G.* — 19 decimus (detimus H_1) *C.* — menses L_1. — 20 decumomẽ se *L;* decum omnes se H_1. — demun *L*, H_2, demon H_1. — 21 Canatur H_1. — bomatim L_1, *Bamb.;* boatim *gl.* — bovum *(L)* H_2, *G;* boum H_1, *Bamb.; item L testante Gerl.*

Nigidius Commentariis grammaticis: sunt etiam adsimulanter dicta haec: canatim, suatim, bovatim; quae ab animalibus sumuntur.

COSSIM dictum quasi coxim. Pomponius Porcaria:

sciúnt hoc omnes, quántumst qui cossím cacant.

INFABRE, foede; ut est adfabre, pulchre. Pacuvius Niptris:

barbáricam pristim súbinis nostris óptulit,
nová figura fáctam, conmissam ínfabre. ||

SAEPIVNT significat tenent, inpediunt, dictum a saepibus, quae obiectae iter cludunt; unde et Circus Saeptum dicitur. Afranius Materteris:

perii! lácrimae linguam saépiunt.

STICMATIAS veteres punctos [in] notis dici voluerunt. M. Tullius de officiis lib. II: o miserum, qui fideliorem et barbarum et stigmatiam putaret quam coniugem!

RESERARE, aperire: a sera dictum, qua remota valvae patefiunt. M. Tullius de officiis lib. II: nec ita claudenda est res familiaris, ut eam benignitas aperire non possit, nec ita reseranda, ut pateat omnibus. Vergilius lib. VIII:

non secus ac siqua penitus vi terra dehiscens
infernas reserat sedes.

ABVNDARE, supra modum ali, adcrescere. Vergilius Georgicorum lib. IIII:

---

22 Nigidius Comment. gramm. || 24 Pomponius Porcaria || 26 Pacuvius Niptris || 2 Afranius Materteris || 6 II, 7, 25 || 9 II, 15, 55 || 11 VIII, 243 || 15 IV, 139.

---

22 Commentariis grammaticis *docti;* commento L_2, H_2, *G;* conmen L_1, comment H_1; grammo *L, H;* grammatico *ed. Basil.* — adsimultanter H_1, adsimutanter *L,* adsimulantur *G.* — **23** botim L_1. — **24** Cuossim H_1. — *id.* quoxim; coxum *L.* — Procaria H_1. — *cet. cf. Gell. XVIII, 6, 6, ubi* Porcetram *fuisse titulum dicitur.* — **25** hoc sciunt *cdd.; corr. Guietus, Bothius;* hoc scibunt *Ribbeckius.* — quã tum (*prius* cum) *H.* — quoxim H_1. — **26** Infabrae L_1. — fede *H, G, Bamb.* — adfabrae L_1; affabre L_2, H_2, *Bamb.;* afabre H_1, *G.* — pulcre H_1. — Nyptris *Ald.;* Niptra *cdd.; ita semper id. pr. pg. 222 l.* specus, *ubi legitur* Accius Niptris. *illud utrum Nonii an librariorum vitio evenerit haud facile discreveris.* — **27. 28** *cf. 248* conmittere, effigiare. — pristim; pristem *Quicheratus;* pestem *cdd. l. utroque.* — sibunis; *cf. not. ad 248 l. m.; hic cdd.* navibus. — optum *L,* obtulit *G.* — factum (*prius* factam) omnis sam H_1 (commissam L_2, H_2, *G*). — **1** Sepiunt *H.* — segnificant H_1, significant L_1. — imped. *cdd. pr.* L_1, *Bamb.* — sepibus *H, G.* — **2** cludent *L,* H_1. — et Circus Saeptum *M;* et circum septum *C* (ea et L_1); haec et circum septum *Bamb.* — **4** sepiunt *H, G.* — **5** $\bar{\mathrm{f}}$ ticmatios H_1; Stigmatias *docti.* — punctos notis *Me;* punctos in notis *C, Bamb.;* puncto. sinodis *gl.;* punctos in fronte notis *Stewechius ad Veget. pg. 96.* — **6** omnis erum H_1. — **7** sticmatiam *cdd.* — quam c. *om. L, G; del.* H_2. — **9** ciaudenda L_1. — **10** possis — reserenda L_1. — **13** reseret *recte pars cdd. Verg.* — fides L_1. — **14** a., ad.

ergo apibus fetis idem atque examine multo
primus abundare.

tractum ab amnibus qui, cotiens augentur ec crebris imbribus, maioribus undis eriguntur. Vergilius Georgicorum lib. primo:

praesertim incertis si mesibus amnis abundans
exit.

TERGIVERSARI, fallere et dicta mutare. et est quasi tergum vertere; ut ait Plautus Amphitryone:

. vérsipellem sé facit, quandó lubet.

M. Tullius de officiis lib. III: tribus generibus, quo modo possunt, non incallide tergiversantur. — *idem Tusculanarum lib.* V: itaque illam tergiversari non sinent secumque rapient.

PRVDENTIAM a providendo dictam dilucide ostendit M. Tullius in Hortensio: id enim est sapientis, providere: ex quo sapientia est appellata prudentia. — et de senectute: quid multa? sic mihi persuasi, || sic sentio, cum tanta celeritas animorum sit, tanta memoria praeteritorum futurorumque prudentia. — et de re publica lib. VI: tuten igitur expectas prudentiam huius rectoris, quae ipsum nomen hoc nacta est ex providendo?

ADPENDIX dicitur quod alii est adiunctum, quasi ex alio pendens. M. Tullius in Hortensio: vidit enim quod videndum fuit, adpendicem animi esse corpus nihilque esse in eo magnum.

CONVIVII proprietatem M. Tullius de senectute demonstrat:

---

19 I, 115 || 23 prol. 123 || 25 III, 33, 118 || 26 V, 28, 81 || 29 M. Tullius in Hortensio || 30 21, 78 || 2 M. Tullius de re publica VI || 6 M. Tullius in Hortensio || 8 13, 45.

M, aliquid esse *v.* — **16** foetis *C* (tetis L_1; fietis *Hs*, fretis Ho_1). — **18. 19** ab a. *M,* ex a. *v.* (examinibus *L*). — quotiens *H, item G, ut vid.* — augentur ec crebris imbribus, maioribus *M;* augentur imbribus maioribus et cr. *v.* — primo lib. G. *C.* — **20** mesibus L_1, mens. *rell.* — **22** mulare *prius L.* — **23. 24** ut ait — lubet *videntur ab interpol. adiecta; cf. pg. 38 l.* versipellis. — Amphitrione *L, H;* Amfitryone *G.* — ita *add. Pl.* — **25** atque in his tamen tr. g., quoquo m. p. *Cic.* — **26. 27** id. Tusculanarum lib. *add. Me.* — VI *prius H.* — eam *ap. Cic.;* illa *H, G, om. L.* — rapienti *C.* — **29** Hortentio *prius H.* — prodere *L.* — **30** prudentiam *m. 2 del.* m *et add. et eras.* e *ut vid.* H_1; providentiae *G;* prudentiae *L.* — et *om. L, pro quo add. m. 2* idem. — dene sen. *H.* — **1** perversi L_1. — si *pro* sit *H.* — **2** preteritorum *H.* — futurorum *m. 2 add. L.* — **3** tuten, *i. e.* tutine *M;* totan H_1, totam *rell.* — huius, *i. e.* tam inconsulti et temerarii. — rictoris *L, H.* — que *H,* q: *L.* — **4** nata est H_1. — prividendo L_1, prev. *id. 2.* — **5** App. L_2, *Hsoq.* — ali (alii *m. 2, poster.* i *ut vid. in ras.*) est̃ (~ *f. m. 2*) *L;* aliis est *Bamb.* — pendens; pendeat *G, H (hic* at *m. 2 in ras.),* pendat *L;* adpendix quasi ex alio pendens *mrg. H, gl.* — **6. 7** app. L_2, *H.* — **8** Convivi *Bamb.* — *M.;* men *prius H.* — *cet. cf. 193 l.* accubitionem.

bene enim maiores accubitionem epularem amicorum, quae vitae coniunctionem haberet, convivium nominaverunt.

OCCATIONEM ab occaecatis seminibus [qua id efficitur] dici M. Tullius voluit de senectute: sparsum semen excepit, primum id occaecatum cohibet: ex quo occatio, quae hoc efficit, nominata est.

COAGMENTA dicta sunt coniunctiones aptae et conpares a coagendo, id est stringendo; unde et coagulum dicitur. M. Tullius de senectute: vivundi est finis optumus, cum, integra mente certisque sensibus, opus ipsa suum eadem, quae coagmentavit, natura dissolvit.

VERNILITER pro adulatorie, a vernis, quibus haec vivendi ars est. Caecilius Feneratore:

'credó.' — 'nimis tandem hóce fit verníliter.'

PECVNIOSORVM et LOCVPLETIVM proprietatem aperuit M. Tullius de re publica lib. II, a pecore pecuniosos et a possessionibus locorum locupletes appellatos adserens: 'multaeque dictione ovium et boum, quod tunc erat res in pecore et || locorum possessionibus; ex quo pecuniosi et locupletes vocabantur.'

VIRITIM dictum est separatim et per singulos viros. M. Tullius de re publica lib. II: ac primus agros, quos bello Romulus ceperat, divisit viritim civibus. — Plautus Aulularia aliter, sub hac tamen significantia:

divídere argenti díxit nummos ín viros.

---

12 15, 51 || 16 20, 72 || 20 Caecilius Feneratore || 23 II, 9, 16 || 4 II, 14, 26 || 5 I, 2, 30.

---

9 accumbitionem *L*, H_1, *Bamb.* — quae *L*, H_1, *Bamb.*; quia H_2, *G*, *ut ap. Cic.* — *melius pg. 193* quasi. — **11** *cf. pg. 61 l.* occationis. — Ooccationem L_1. — occecatis *G*, obcec. *L*, *H*. — qua id. eff. *secl. M.* — **12** M. Tullius; *cf. 401* subigere, mollire. — excepit *cdd. 401*; cohibet *C* (accipit Ho_2); quae (terra) cum gremio mollito ac subacto sp. s. excepit *Cic.*, *et ita (exc. quod leg.* et sub.) *pg. 401 l. m.* — **13** obcaecatum *L*, *H*, *cd. Bas.* — **14** aptae *M*; artae *C* (arte L_1). — conpares L_1, comp. *rell.* — cogendo (a *supra*) *G*. — **15** men *prius H.* — **16** sed v. e. f. *Cic.* — vivendi L_1, H_1, *G*, vivundi L_2, H_2 (*vid. fuisse in arch.* vivondi). — optimus L_1; obtimus H_1. — **17** quae coagm.; q: (*corr. m. 1 vel 2* q̄:) agm. L_1 (coaugm. *id. 2*); quae coaugm. *H*, *in quo* co *lineolis del.*, *sed deinde restitut.*; que augm. *G*. — **19** adolatoriae L_1. — *post* vivendi *deficit Bamb.* (*non Lugd. alter*) *usque add. pg. 66 l.* manum: noctis diei pars prima. — **20** Cecilius *L*, *H*. — Fener. *Spengelius*; Venatore (Venatori L_2, H_2, *G*) *C*. — **21** *diverbium instituit M.* — tandem *pro* tamen; *cf. 405 l.* tandem. — hocce *Bothius*, hoc *cdd.* — sit *Vrbin. 307.* — verneliter *prius H.* — **22** et *m. 1 vel 2 supra add. L.* — men *prius H.* — **24** asser. *C pr.* L_1. — *affert h. l. et Isid. X, 155.* — multeque L_1, *id. 2 cum G et ut vid. H*; multaque (multaque, e *supra* a *scr.*, *palimps. Cic.*). — dictione *Cic.*; ditione *L*, H_1, dicione H_2, *G*. — **1** bovum — tum *cd. Cic.* — **3** men H_1. — **4** primum *Cic.* — **5** in Aul. *H*. — **6** significantiam H_1.

Varro de vita populi Romani lib. I: et extra urbem in regiones XXVI agros viritim liberis adtribuit.

VERNAS veteres appellabant qui vere sacro fuerant nati; et habebatur nomen hoc pro vili vel maledicto. Plautus Amphitryone:

hic, qui verna natust, queritur.

Lucilius:

. . . . . . vernam ac cercupithecon.

Plautus, ubi supra:

cúm cruciatu tuo ístaec hodie, vérna, verba fúnditas.

CONCINNARE est facere; ut Plautus Amphitryone:

lácrimantem ex abitú concinnas tú tuam uxorém . .

Plautus Asinaria:

aúceps quando cóncinnavit áream, obfundít cibum.

sed proprietas verbi haec est, quod apud veteres cinnus potionis genus ex multis liquoribus confectum dici solet. recte autem CONCINNARE et consentire intellegi potest, quasi concinere, ut multis diverse canentibus unus efficiatur modus. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. IIII: cum is, cum quibus re concinebat, verbis discrepare. — idem in Academicorum lib. I: queicum similitudine verbi concinere maxime sibi videretur.

---

8 Varro de vita pop. Rom. I ‖ 11 I, 1, 24 ‖ 13 Lucilius ‖ 15 Pl. Amphitr. IV, 2, 13 ‖ 17 I, 3, 31 ‖ 19 III, 3, 64 ‖ 25 IV, 22, 60 ‖ 26 M. Tullius Academ. I.

---

8 p. r. *supra add. m. 2 in L.* — **10** ver s. H_1. — fuerat niti *m. 1 L.* **11** — vili vel *M;* vitavili *L,* H_1*;* vitabibi *G;* vitabili H_2, *Lugd.;* evitabili *v. c. Dousae; a. 1476 ed.;* et mal. *Ald.* — Amphitrione *L, H,* Amfitryone *G.* — **12** qui *om. L, m. 2 add. H.* — verna *f. ablat.* — natus est quaeritur *cdd. Non. et Pl.* — *dim. anapaest. instituit Spengelius pg. 233; trim. bacchiacum cum aliis Goetzius, qui scr. cum Ritschel.* natust conqueritur; *sed cf. Spengel. l. m.* — **14** vernam ac cercopithecon *Me,* verna accer (acer H_1) cupit hecon *C.* — **15** ubi *M,* qui *v.* — **16** cruciatur *cdd.* — istahaec *G.* — **17** Concinare H_1. — Amphitreone L_1*;* Amphitrione L_2, *H;* Amfitryone *G.* — **18** lacrimante ex habitu *cdd.* — concennas L_1*;* concinna H_1. — **19. 20** *recte videtur traiecisse huc Quicheratius* (*nam in libris sunt posita post illa* unus efficiatur modus), *ita quidem ut pro* Plautus *olim fuerit positum* idem *vel* et. — offundit *C pr.* L_1. — **23** quas L_1. — concinere *ed. Bas.;* concinnare (*m. 1* concennare) *L;* concinaere (*m. 1* connare) *H.* — **24** efficiatur *Quicheratius;* efficitur *v.* — malorum et L_1. — *in seq. utrum Non. an librariorum socordia turbatum sit vix definias. nam et alibi apud illum inveniuntur exempla, quae non ad lemma, sed ad eius explicationem pertineant, ut pg. 7 s. v. defloccare.* — men H_1. — **25. 26** concinebat, verbis *Cic.;* concinebatur verbis H_2, *G;* concinebatur his *L,* H_1 (concinnebatur H_1*; supra* u *unum vel duo puncta add.* L_1). — in Ac.; in achademinicis *H,* naeadami *L.* — libro II *L, prius H.* — queicum; quae cum *L, H;* quicum *G.* — **27** concinnere *L,* concinnare H_1, *id. 2* concinaere. — maxime *om. L.* — sibi maxime H_1.

43. 44 M.

PAVPERTAS dicta est a pecunia parva. Varro de vita populi Romani lib. I: pecuniaque erat parva: ab eo paupertas dicta. cuius [paupertatis] magnum || testimonium est.

PANDERE Varro existimat ea causa dici, quod qui ope indigerent et ad asylum Cereris confugissent panis *is* daretur [pandere ergo quasi panem dare] de vita populi Romani lib. I: hanc deam Aelius putat esse Cererem; sed quod in asylum qui confugissent panis *is* daretur, esse nomen fictum a pane dando; et quod numquam fanum talibus clauderetur, *dictum* pandere quod est aperire.

BLATIS et BLATERAS, confingis aut incondite et inaniter loqueris * * * aut a balatu. Plautus in Amphitryone:

quí, malum, intellégere quisquam pótis est? ita naugás blatis.

idem in Aulularia:

úbi tute es, quae déblaterasti iám vicinis ómnibus?

PERCONTARI, diligenter inquirere. Plautus Amphitryone:

quí istuc in mentést tibi, ex me, mí vir, percontárier?

et est proprietas verbi ab eo tracta quod vada in fluminibus contis exquirunt.

PRODIGIA dicta sunt porro adigenda. Plautus Amphitryone:

séd, mulier, postquam éxperrecta es, té prodigialí Iovi
aút mola salsa hódie aut ture cónprecatam opórtuit.

---

28 Varro de vita pop. Rom. I || 4 Varro de vita pop. Rom. I || 9 II, 1, 79 || 11 II, 3, 1 || 13 II, 2, 78 || 17 II, 2, 107.

---

29 pecunia quae *cdd.;* pecuniaque *Me; f.* pecunia quia. — **1** paupertatis *secl. M.* — estimonium L_1*; post* testi *ras.* m *litterae ut vid. in H.* — *sententia in fine Non., nisi fallor, culpa manca.* — **2** quod *om. Lugd.* — **3** asilum H_1, *Lugd.* — panis is *M,* panis *v.* — **3. 4** pandere — dare *secl. M.* — **4. 5** h. d.; *i. e.* Pandam. — deam Aelius *Carrio Ant. lect. I, 3 ex cd. Elnonensi;* deam melius *C.* — **5. 6. 7** confugissent *Aldus,* confugisset *C* (confu *prius L*). — is *add. M.* — factum *Popma.* — et — clauderetur, *quae in cdd. leg. v. 4 post* panem dare *huc traiecit M.* — tabulis *pro* talibus *L.* — dictum *add. M.* — quod est *H, G;* hoc est *L.* — **8** *cf. pg. 76 l.* blaterare. — *post* loqueris *dimidius versus vacat in G; etiam in Iun. libro manuscr. defectus indicium.* — *bene graeca desse statuit Iun., ut puta haec:* aut ἀπὸ τοῦ βλάζειν; *cf. Fest. 34.* — **9** ut *L,* H_1, *Lugd.* — ablatur *L;* ablatu H_1. — Amphitrione *L, H,* Amfitryone *G.* — **10** naugas *M;* naugias H_1, nagis *L,* nugas H_2, *G.* — **11** idem *om. L, G; del.* H_2. — **12** tute es *M,* tu es *cdd. Non. et Pl.* (*ap. Pl. legitur minus bene* ubi tu es quae deblateravisti *ex libro interpolato; nam in sinceris est* deblattavisti). — **13** Percontrari *prius H;* Perc. *in* L_1 *non lemmatis modo distinctum.* — Amph.; *eadem varietas quae supra.* — **14** percontrarier *prius H.* — **17** *cf. 429* monstra et ostenta; *435* monstra et prodigia. — adindigenda H_1. — Amphytrione *L,* Amphitrione *H,* Amfitryone *G.* — **18** es, te *Me,* est e (e *add.* H_2) *C; om.* te *libri Pl.* — **19** malas alsa H_1 (molas alsa *L*). — aucture H_1. — conpraecatam L_1, compr. *id. 2;* comprecatam H_2, *G;* comprecatum H_1. — opportuit H_1.

CERRITI et LARVATI, male sani et aut Cereris ira aut larvarum incursatione animo vexati. Plautus Amphitryone:

láruatu's. édepol hominem míserum! medicum quaéritat.

idem ubi supra [in Amphitryone]:

'quaese ádvenienti mórbo medicarí Iovem.' —
'tu cérte aut laruátus aut cerrítus es.'

CALCITRONES, qui infestant calcibus. Plautus in Asinaria:

clamát, procul siquém videt || ire ád se calcitrónem.

Varro Sesquulixe:

ítaque tunc ecúm mordacem cálcitronem *atque* hórridum
míles acer nón vitabat.

VOTITAM veteres religione aliqua prohibitum vel interdictum dici voluerunt. Plautus in Asinaria:

nolo íllam habere caúsam et votitam dícere.

VERBERARE non solum a verberibus dictum est, sed et a verbis. Plautus in Aulularia:

nam cúr me miseram vérberas?

CASSVM veteres inane posuerunt. et arbitrandum est eius verbi proprietatem magis ab aranearum cassibus ductam, quod sint leves ac nullius ponderis, non, ut quibusdam videtur, quasi quassum. Plautus in Aulularia:

vírginem habeo grándem, dote cássam adque inlocábilem.

---

21 Plautus Amphitryone || 23 Plautus Amphitryone || 26 II, 3, 11 || 1 Varro Sesquulixe || 5 IV, 1, 44 || 8 I, 1, 3 || 13 II, 2, 14.

---

20 *post* sani *ras. in H.* — et; *puto* id est (*praec.* i). — au C. H_1. — ut larbiarum L_1. — **21** anmo *prius H.* — Amphitrione *L nec non H*, Amfitryone *G.* — **22** laruatu's *v.;* larvatus *cdd.* — etdepol *prius H.* — **23** ubi *M*, qui *v.* — in Amph. *(ead. var. quae in v. 9) om. v., add. cdd.* — **24. 25** — *cf. 247 l.* advenire. *diverbio haec discripsit M.* — quaese *Acidal.;* quasi *cdd. h. l.;* quaeso *id. 247.* — medicari Iovem *Quicheratus;* medicati iuvenem *C* (iuvem *G, Vict.*). — **25** aut l. (larbatus L_1) es (*add. m. 2 H*) aut c. (ceteris L_1) *cdd.; corr. Acidal.* — **26** Caccitrones *prius L.* — infestent *L*, H_1. — **1** sesqueulixe (*post* x *eras.* s) *H*, sesq: (sesq; *G*) ulixe *L, G.* — **2** tunc *Roeperus, qui et versus agnovit;* tum *C.* — atque *add. M.* — **3** acer *M; cf. Hor. c. III, 2, 2;* ac vir *v.* — **4** Votitum *C exc. quod* Vocitum H_1; V^e^otitum *Par. 7665.* — votitum devotum religiosum *mrg. G;* votitum religiosum *mrg. H.* — **6** abere H_1. — votivam H_1, *id. 2* votitam. — **9** num L_1. — **10** Caseum H_1. — **11** verbis *prius L.* — ceassibus *prius L.* — ductam *M;* dictam H_1; dictum *L, G*, H_2, *sed* u *rursus eras.* — **12** levis *C pr.* H_1. — **13** quasum H_1. — **14** *cf. 340* locare, marito dare. — abeo L_1, H_1. — atque *H, G.* — illocab. L_2, *H.*

Propriam corvorum vocem GROCCITVM veteres esse voluerunt. Plautus in Aulularia:

> símul radebat pédibus terram et vóce groccibát sua.

SVBLEVIT *os* significat inlusit et pro ridiculo habuit, tractum a genere ludi, quo dormientibus ora pinguntur. Plautus in Aularia:

> Fideí censebam máxumam multó fidem.
> en, éa sublevit ós mihi penissume.

INVESTES dicuntur inpuberes, quibus propter teneram aetatem nulla pars corporis pilat. hoc et Aeneidos VIII videtur sensisse Vergilius:

> aurea caesaries ollis atque aurea vestis.

sed melius intellegi potest investes appellatos quasi in Vesta, id est in pudicitia et castitate.

INFERVM ab infimo dictum; unde inferi quibus inferius nihil; *vel* quod infertur; unde inferum recte potest dici || quidquid desuper mittitur. Varro Marcipore:

> nubés aquales frígido veló leves
> caelí cavernas aúreas subdúxerant,
> aquámt vomentes ínferam mortálibus.

SYRVS * * * a graeco magis tractum est, ἀπὸ τοῦ σύρειν. has nos scopas, rustici eo nomine [syrus] vocant. Varro Marcipore:

---

16 IV, 3, 2 || 19 IV, 6, 1 || 24 VIII, 659 || 2 Varro Marcipore || 7 Varro Marcipore.

---

15 *cf. 455* grocire. — grochitum L_1, crocchitum H_1; crochitum L_2, H_2, *G; in margine Ho* grocire (*notat Siev. in mrg. m. 2 hic pro* crochitum *repositum* croghitum, *et 17 pro* crocibat crogibat. *sed aut ipsius aut librarii fuit error, qui vellet refingi* grochitum, grocibat). — 17 simul; *cf. Goetzii ed.* — croccibat *L ex corr.*, H_1, *G;* crocibat H_2, *sed lineola, qua* c *prior transfixa, rursus deleta.* — 18 os *add. Quicheratus.* — illusit *C pr.* L_1. — abuit H_1. — 21 *cf. Charis. 53; item 40.* — Fide *recte ex Charis. Goetzius.* — maximam *C.* — 22 *cf. Char. 170.* — esse: ea *cdd. Pl.;* esse a *C; sed displicet sensus interstitium post primum semipedem. reponendum videtur* en, ea sublevit os m. p.; *nam quae Ribbeckius in libello de particulis latinis a. 1869 edito de* en *et* em *particulis proposuit, argutius quam verius disputata olim diximus.* — 23 imp. L_2, *H.* — 24 lib. VIII *Me;* quinto *L, H;* lib. q. *ed. Bas.* — 26 caesarie ollis L_1. — 28 puditītia H_1. — et in c. *H.* — 29 Inferrum *prius L.* — infimo *Quicheratus,* imo *cdd.* — 1 vel quod infertur; unde inferum *M;* unde quod infertur *L*, H_1, *Lugd.; om.* quod H_2, *G* (unde inferum *Iun.*). — quicq. *C. pr.* L_1. — 3 aquales *Scal.* (*fuerat* aqualis); aquali *v.* — leves, *i. e.* agiles, mobiles. — 5 aquam *propter praecedens* aqualem *suspectum.* — inferam *v.;* inferant *cdd.* — 6 Syrus *dubium an perperam explicetur.* cf. Suid. s. l. cυρφετόc. — *add. velut* a suro putant dictum, sed. — cυριν *cdd.* — 7 h. nos sc. *litteris maiusculis L; item H.* — hos *Quicheratus.* — copas H_1. — *f.* hos rustici eo nomine vocant, nos scopas. — rusticio *H pro* rustici eo H_1. — syrus *secl. M.*

ventíque frigidó se ab axe erúperant,
phrenítici septéntrionum fílii,
secúm ferentes tégulas, ramós, syrus.

EVIRARI dicitur virilitatem amittere, ecfeminari. Varro Marcipore:

spatula évirávit ómnés puerós venérivagá.

LVDIBRIA proprietatem trahunt a levi ac sine pondere et contemnendo aut, quod magis verum est, ludicro. Vergilius lib. VI:

foliis tantum ne carmina manda,
ne turbata volent rapidis ludibria ventis.

FEBRIS proprietatem a feritate morbi vel mali * * * ut a calendo calorem vel caldorem Varro Andabatis aperiendam putat:

ídeoque alterum áppellamus á calendo cáldorem,
álterum a fervóre febrim.

VVLPINARI dictum est fraudibus et mendaciis vera pervertere vel effugere, [dictum] ab incerto et intorto vulpium cursu. Varro Mysteriis:

vulpinare modo et concursa qualubet, erro!

SVFFLATVM dicitur proprie tumidum, erectum et quasi vento quodam elatius factum. Varro Agathone:

neque aúro aut genere aut múltiplici sciéntia
sufflátus quaerit Sócratis vestígia.

VESPERTILIO, animal volucre, biforme, || dictum quod vespero se ad volatum praeparet noctis. Varro Agathone: quid multa?

---

12 Varro Marcipore || 16 VI, 74 || 20 Varro Andabatis || 24 Varro Mysteriis || 28 Varro Agathone || 1 Varro Agathone.

---

9 *corr. Iun.;* frigido sab axe erumpebant (fricidos, *mut. in* frigidos sab *L;* frigidos ab H_2, *G.* — ase H_1) *C.* — *fuerat olim* erumperant. — *f.* v. ab axe fr. se er. — **10** *ita Scal. coni. in Varr. pg. 72 ed. a. 1619;* frenetici *C.* *f.* s. fil. phr. — **11** ramo *H.* — serus L_1. — **12** Evirari *Quicheratus,* Evirare *cdd.* — viritatem *L.* — am., ecfeminari *M,* am. (ammitter L_1), et effem. *v.* — Mancipore L_1. — **14** spatula M_1; spatale *Iun.* — *aut hoc aut illud amplectendum; nam* spatule *ut puto non magis latinum quam* Hecube. — pueros venerivaga *Vahlenus* (p. venerifuga *iam Lachm.*); venerivaga p. *cdd.;* *f.* veneri' vaga. — *cet. cf. Hor. sat. I, 3, 109 sq.* — **15. 16** contempnendo *G.* — ludichro *L.* — **19. 20** fervitate H_1. — *in seqq. excidit etymologia ea, cuius Varro auctor ponitur. cet. cf. et Isidor. IV, 6, 2.* — calorem vel *videtur delendum.* — candorem *L,* H_1. — Andauatis L_1. — **21. 22** *versus restituit M.* — ideoque *Rothius,* idque *v.* — caldorem *M,* calorem *cdd.* — **23** Vulpinari, ἀλωπεκίζειν. — mendacis H_1. — **24** effug. *vid. add. a Non. propter Varr. exemplum.* — dictum *secl. M.* — incerto et (et *iam Riesius*) *M,* inrecto (inrectum H_1) sed *cdd.* — **26** Misteriis H_1. — **26** erro (*seq.* s) *M;* erras, *quod pro* errans *positum volunt, cdd.* — **27** *ante* Suffl. *trium fere litt. ras. in L.* — erectum *Me,* et rectum *cdd.* — **29** iscientia L_1. — **30** querit L_1. — **31** Verpestilio L_1. — bitorme L_1, forme H_1. — vespere *Ald.* — **1** praeparet

47 M.

factus sum vespertilio; neque in muribus plane neque in volucribus sum.

EXPORRECTVM, extentum: porrectum est enim tentum, id est, porro tractum. Varro Endymionibus: quare si in somnum reccideris et ἐν ᾅδου δήποτε eris iterum experrectus.

IVGATVM, coniunctum: a iugo dictum. Cicero Tusculanarum lib. III: hoc quidem est commune virtutum; omnes enim inter se iugatae sunt.

PRODIVS dictum ulterius, longius: a prodeundo, quasi porro eundo. Varro Vergula divina: primum venit in urbem atque intra muros *publicos;* deinde accedit propius atque introit domum id est [intra] privatos muros.

GRANARIA, loca in horreis, servandis seminum granis. Varro Gerontodidascalo:

vél decem messís ubi una saépiant granária.

TORCVLVM (quod usu torcular dicunt), quod intortum laticem vitis vel oleae exprimat. Varro Gerontodidascalo:

víneis ubi ámpla cella, tórculum respóndeat.

CINGILLVM, a cingendo: quod incingulum plerumque dicitur. Varro Gerontodidascalo: novos maritus tacitulus taxim uxoris solvebat cingillum.

---

5 Varro Endymionibus ‖ 7 III, 8, 17 ‖ 11 Varro Vergula divina ‖ 14 Varro Gerontodidascalo ‖ 18 Varro Gerontodidascalo ‖ 21 Varro Gerontodidascalo.

M; praeparat *Bentin. et ut puto Ald.* (*nam ille conicit scribendum* properat); properat *L;* proferat *rell.* — **5** Endimionibus *cdd.* — quare si in *Iun.;* quae (q̃; *H,* q̃: *prius L, sed statim deleta virgula*) res in *C.* — somnum *ed. a. 1476;* somnium *cdd.* — **6** et ἐν ᾅδου *Turnebus;* δήποτε *M;* et αουρεποτε *L,* et αουcρεποτε H_1, *id. 2* et δδουcρεποτε; et δδουρεποτε *G.* — experrectus *ed. a. 1476;* exporrectus *Non.* — **7** Lugatum *prius L.* — **8. 9** commune *C pr.* L_1. — inter se nexae et iug. s. *ap. Cic.* — iugate L_1. — **10. 12** Propius *Buechelerus mus. Rhen. XIII, 597; Ritschel. opusc. IV, 763;* Proius *Non.* — prodius *qui a* prode *adverbio ortum volunt, eos fugit non posse dici* prodius accedere. — ulterius *Pohlius apud Ritsch., Quicheratus;* interius *cdd.* — **11** Vergula L_1; Virgula *rell.* — publicos *addendum esse sensit Roeperus. — videtur Varro hic ut saepe in saturis rem tetigisse grammaticam, ut puto, quo demonstraret etiam aedificiorum singulorum muros posse dici.* — **12** *post* introit *duarum litt. rasura in H.* — **13** intra *secl. M.* — **14** Granaria *pr. m. non lemma in L.* — **15** *(item v. 18)* Gerontodidasculo *H.* — **16** messis *Buechelerus, M;* mensis *v.* — **17** dicunt *M;* dico *cdd.* — intortum *nominativ.* — **18** exprimant *C.* — **20** Cingulum *Lugd., gl.; et ita v.; sed etiam Varr. d. l. l. V, 114* cinctus et cingillum; *not. Tiron. pg. 158* cingillum. — incingulum; *scribendum vid.* cingulum. — **21** tacitulus *Me,* taciturus *cdd.* — uxosis *fact. ex* uxoris *L; etiam pro* x *alia fuerat littera, f.* r; usosis *Ald.* — *fuere qui haec iambice vel sotadice discriberent ita:* novós maritus tácitulus taxim úxoris solvébat | cingíllum *et* nóvo' marítu' tácitulús taxim úxóri' solvébát | cíngíllum; *sed utrum-*

TVTILINA dea est, a tuendo dicta. Varro Hercules tuam fidem:

⏑ – – ⏑ nón Tútilínám, quam ego ípse ínvocó, quód meae aúrés
abs téte óbsidéntúr?

TVTANVS deus, a tutando. Varro Hercules tuam fidem:

noctu Hánnibalis cúm fugavi exércitum, ||
tutátus haec, Tutánu' Romae núncupor:
hacprópter omnes, quí laborant, ínvocant.

SILICERNIVN pessime intellegentes ita posuisse Terentium putant, quod incurvitate silices cernat senex. silicernium est proprie convivium funebre, quod senibus exhibetur. Varro Meleagris: funus exequiati laute ad sepulchrum antiquo more silicernium confecimus, id est *περίδειπνον*. quo pasti discedentes dicimus alius alii: vale.

SVFFVNDATVM dictum est subiectum, [dictum] a fundamentis. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: ut antiqui nostri in domibus latericiis paululum modo lapidibus suffundatis, ut umorem ecfugerent, habitabant.

EDONES et PHAGONES ab edacitate: unum latinum, aliud graecum. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: sunt ἀπέραντοι edones Romae, ut turba incendant annonam; sed propter phagones ficetulam pinguem aut turdum nisi volantem non video.

---

23 Varro Hercules tuam fidem || 26 Varro Hercules tuam fidem || 3 cf. Adelph. IV, 2, 48 || 5 Varro Meleagris || 9 Varro *Ταφῇ Μενίππου* || 13 Varro *Ταφῇ Μενίππου*.

---

que aspernante r. m. — est oratio haud dubie pedestris. — **23. 26** *illa* Tutilina, Tutanus *inverso quidem ordine post* proboscis *l. pg. 49 leguntur in cdd. ante Me.* — **25** *bacchiacos numeros primus notavit M. perinde continuatos eosdem habes pg. 336 s. l.* levare; *ubi conf. comm.* — Tutilam *L*; Titulinam H_1. — abs tete *M*, abs te *v*. — **27** Hannibalis *producta paenult., ut Ennius in Scipione.* — **1** tut. haec Tut. *M* (tut. *iam mrg. Iun.* — Tut. *Scal.*); tutanus hoc tutanum *cdd.* — noncupor H_1. — **4. 5** convium *L*. — exibetur *id.* — Varro L_2 *add.* — Meleachris *L*, meleaorhis H_1. — **6** exequiati *Bentinus*, exiquiatis *C*. — laute *Lips.*, laude *cdd.*; avide, *quod ad sequentia traheretur, Me.* — sepulcrum *C pr.* L_1. — **7** *περιαεπε* non H_1; *id. 2 m*, L_1, *G περιαειτι* non (L_2 *περιαεπι* non); *corr. Cuiac. Observ. XI, 21.* — quo pasti *M*; quo pransi *v*. — **8** dict. *secl. M.* — **9** *Ταφῇ Μενίππου*: ut antiqui *Iun. (T. M.*: antiqui *Ald. cum* H_1; *f. recte)*; tafemenippu tantiqui *L*; tafenippu tantiqui *G*; tafemenippu antiqui H_1, *id 2.* tafeminippu tantiqui. — nostri in *Iun.* (nostri *iam Bentin.*); nostrun L_1, H_1, nostrum L_2, H_2, *G*. — **10** lapidibus *Ald.*; lapiditus *C*. — ecfugerent *Me*, et fugerent *C*. — **12** fagones *C*. — grecum *L*. — edacitale L_1. — **13** *Ταφῇ Μενίππου (ita v.)*: sunt *ἀπέραντοι* ed. *M*; tafe Menippos (Menipsos H_1; Minippos H_2, *G*) *C*; *tum* H_1 *Ειαπααααπτοι* cocedenes; *id. 2 Ειαπααααντοτ* coc cdones; L_1 *Fιαπααααντοι* cocedo nes; *τοι m. 2 iunct. cum seq.*; *post* coc *supra erasa interpunctio, ut vid., quae m. 2 esset addita*; *Fιαπααααντοτ*coc edones *G*. — Romae (*vel* Romanam) *M*; Romani *Me*; Romam *cdd.* — **14** incendant *Me (cf. Varr. de r. r. III, 2, 16; Oehler. Varr. Sat. rell. pg. 223)*; intendant *cdd.* — annonam

ELIXVM, quidquid ex aqua mollitur vel dequoquitur; nam lixam aquam veteres dixerunt. unde et lixæ dicti qui militibus aquam ad castra vel ad tentoria solent ferre. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: in pavimento non audes facere laconam; at in humu canales fac sis elixos.

PAROCOS a graeco tractum est nomen, quod vehicula praebeat: *ὀχήματα* enim graece, latine vehicula appellantur. et est officii genus quod administrantibus paret. Varro Sesquulixe:

hic enim ómnia:
idém sacerdos, praétor, parocos dénique,
idém senatus, ídem erat populí kaput. ||

TROSSVLI equites Romani dicti sunt *quasi* torosuli. Varro Sesquulixe:

núnc emúnt tróssulí
nárdo nítidí talénto Atticó vúlgo ecúm.

PROBOSCIS graecum nomen est, dicta quod ante depascat. et est porrecta corporis pars inhaerens naribus, quae excepto homine in aliquis animalibus invenitur. Varro Sexagesi: invenisse se,

---

18 Varro *Ταφῇ Μενίππου* || 23 Varro Sequulixe || 1 Varro Sequulixe || 7 Varro Sexagesi.

Iun., annona *v.* — et propter *Buechelerus.* — fagones (facones L_1) *cdd.* — ficedulam *docti; sed cf. Lchm. ad Lucr. III, 1014.* — **16** *cf. 62 l.* lixarum. — Clixum H_1. — quidquid L_1, quicq. *rell.* — dequoquitur H_1; decoquitur *rell.* — liq *(sed del.)* lixam *L.* — **17** veteres — aquam *om.* H_1. — veteres esse *cdd.; om.* esse *Quicheratus, per incuriam quidem, sed recte.* — tunde elixae L_1. — **18** Varro; *cf. 488 l.* humu. — tafemenippoy (femenippoy L_1, tafeminippoy H_2) *C.* — **19. 20** addes *G.* — calceos (caleos L_1) facis elixos *cdd.;* c. fac sis el. *M; n. N.; nam V. existimandus est etymologiae quodam ludibrio captus, sicut modo vidimus in illo* aquam vomentes inferam mortalibus *(pg. 45), voluisse* elixum *idem esse quod* prolixum. — *praecesserant autem haud dubie illa quae pg. 544 leg. s. v.* urnarium. — **21** Parochos *v.;* Paracos *cdd.* — greco *L.* — vehiculam H_1. — praebeat *Iun.,* praeeat *C.* — **22** *ὀχήματα Guil. Canterus Nov. Lect. V, 22;* hoc schemate (hoc se hemate L_1) *C.* — grece *L;* graece *f. delend.* — **23** adminustrantibus L_1; aministrantibus H_1; magistratibus *Leopardus; sed cf. pg. 58 l.* accensi: genus militiae est admin. proximum. — sesq: ulixe *L, G;* sesqueulixe *H; ita et 49, 2.* — **24—26** *trimetros agnovit Roeperus.* — praeter *G.* — parochos *v.;* paracos H_2, *G;* paratos *rell.* — id. e.; erat *quod in libris est post* omnia *huc revoc. M.* — popnli *v.,* populus *cdd.* — caput H_2, *G.* — *cet. conf. Archilochi illud (frgm. 69 Bergk.) νῦν δὲ Λεώφιλος μὲν ἄρχει e. q. s.* — **1** Trossuli e. R. d. tross. dicti s. H_1 (*supra* equites *erasa quaedam, f.* dicti sunt); *illa* e. R. d. trossuli *del. m. 2;* Trosuli (Trossuli L_2, *G*) dicti sunt torosuli *L, G.* — quasi *quidam ap. Bentin. add.* — **3. 4** *versus constituit M; cdd.* nardo nit. vulgo Attico talento ecum (equum H_2, *G*). — *quidam septenarios troch. pessimos, quor. prior post* emunt *finiretur, instituerunt.* — **5** grecum *L.* — dicta *Quicheratus,* dictum *cdd.* — *in mrg. H, G haec sunt* proboscis quod inde pascatur a greco qui boscen pascere dicunt. — **6** prorecta H_1. — inherens *L.* — **7** aliquis *M,* alis

cum dormire coepisset tam glaber quam Socratis calva, esse factum ericium cum proboscide e pilis albis.

CETARII genus est piscatorum quod maiores pisces capit, dictum ab eo quod cete in mari maiora sunt piscium genera; *a* quo Vergilius:

inmania cete.

Varro *Γνῶθι σεαυτόν*: non animadvertis cetarios, cum videre volunt in mari thunnos, escendere in malum alte, ut penitus per aquam perspiciant pisces?

TONIMVS positum sonamus cum modo, a tono. Varro Eumenidibus:

tibi týpana nón inání sonitú mátri' deúm
tonimús.

TIBINOS, a tibiis. Varro Eumenidibus:

sonitú mátri' deúm
tonimús modós, tibí nós, tibi núnc sémivirí.

DIERECTI dicti cruci fixi, quasi ad diem erecti. Varro Eumenidibus:

apage ín dierectum á domo nostra ístam insanitátem!

PRAESEPIA non tantum quibus aut cantherii aut iumenta cetera aut veterina animalia pabulantur; sed et omnia loca clausa et tuta dicta praesepia. Vergilius Aeneidos lib. I:

aut agmine facto
ignavum fucos pecus a praesepibus arcent.

---

12 V, 822 ‖ 14 Varro *Γνῶθι ϲεαυτόν* ‖ 17 Varro Eumenidibus ‖ 21 Varro Eumenidibus ‖ 24 Varro Eumenidibus ‖ 29 I, 434.

(aliis *cum Lugd.* L_2, *H*) *C.* — Sexage *(tum ras.)* si *H.* — *cet. cf. 106 l.* ericium. — **8. 9** cepis sed H_1. — claber *L.* — Socrates *106 C.* — calva *M,* calvum *cdd. hic,* galbam *106.* — cum prob. e pilis albis *M;* e pilis (epulis *Bamb. 106*) *cdd. l. utroque.* — *significatur hominem, rhinocerotis similem factum, habere iam pilos in nare stantes, ut Ovidius dicit.* — pilis a. c. prob. *Popma.* — **10** Cetarii *v.*, Cetari *cdd.* — capi H_1. — **11** cetae *L.* — a quo *M (praecedit* a); quod *v.* — **13** immania L_2, *H.* — cetae *L, H.* — **14** cnothi seauton (seaucton *L,* H_1) *C.* — non animaceterarios H_1. — **15** thunnos *Bentinus et ut puto iam Ald.*, thunnas (tunnas *G*) *C.* — sescedere *L.* — **16** *puto* prospiciant. — **17** *cf. seq. l. et 328* iactare, excutere. — **19** typana *G. Hermannus el. d. m. pg. 506;* tympana *cdd.;* typanum *et Catullus.* — inani sonitu *Bentinus (vel Ald.),* inanis sonitum *cdd.* — **21—23** Tibinos — semiviri *om. cdd. saec. XV.* — a tibiis modos *cdd.; ego illud* modos *retraxi ad Varronis exemplum, ubi iam Lchm. opusc. 57 recte* tonimus modos tibi nos. — **22—25** sonitu — Eumenidibus *om. Iun. (sed in add. corr.); Me*$_1$. — sonitus *cdd.* — tibi nos *Scal., Mc,* tibinos *Non.* — nun L_1. — **24** crucefixi *L,* H_2. — **26** *cf. 122 l.* insanitas. — directum *L,* H_1. — adsanitatem *L,* H_1. — **27** cantheria (*seq.* a) *C;* cantherii *Quicheratus.* — cetere *prius H.* — **28** vetera *C pr.* H_1 *(non Paris. 7665; 6; Lugd.).* — tuta vita *cdd. pr.* H_2. — **31** presep. *H.*

Varro *Ὄνος λύρας*:

siquís *μελῳδεῖν scít nec* est *ὄνος λύρας*,
praesépibus ‖ se rétineat forénsibus.

SVBRIGERE significat susum erigere: quo verbo rustici utuntur, cum tritae fruges ad ventilandum in areis eriguntur. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

tot linguae, totidem ora sonant, tot subrigit auris.

LINGVLACAE, locutuleiae, a procacitate linguae et loquendi proprietatem trahunt. Plautus in Casina:

. língulacast . .; nam numquám tacet.

FVRES significationem habere a furvo, quod Romani veteres *furvum* atrum appellaverint et quod per obscuras atque atras noctes oportuna sit eis mali effectio, eos dictos fures Varro *putat* rerum divinarum lib. XIIII: furem ex eo dictum quod furvum atrum appellaverint et fures per obscuras noctes atque atras facilius furentur. — Homerus:

κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω.

VENTORVM proprietates et vocabulorum significationes, in tractatibus nobilium philosophorum quaesitas, has apertissimas potuimus invenire. Eurum dictum *ἀπὸ τῆς ἠοῦς ῥέοντα*, quod flatus eius ab oriente sit hiemali; Austrum, qui graece *Νότος* dicitur, ab umore et nebula, quod *νοτὶς* [graece] umor latina interpretatione dicatur ac sit is ventus sudoris effector, ut est Homeri:

κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρώς;

32 Varro *Ὄνος λύρας* ‖ 4 IV, 183 ‖ 7 II, 8, 62 ‖ 11 Varro rer. divin. XIV (sed sunt verba Gellii a. N. inversa) ‖ 14 Il. III, 11 ‖ 21 Il. XI, 810.

32 onos H_1, L_2; honos H_2, *G*, onus L_1. — liras *H*. — **33** *μελωδεῖν G. Canterus n. l. V, 22;* melodin *cdd.* — scit nec *add. M.* — est *Me*, ist *C.* — onos lyras (lyrase *prius H*) *id.* — **2** Subr. *v.*; Surr. L_2, *Hs.* — significet L_1. — **3** tritas *L*, H_1, *Lugd.*, *Parisini.* — erigunt H_1, *Lugd.*, *Paris.* — **5** surrigit *C pr.* L_1, *G.* — a *pro* auris H_1. — **6** *cf. 26 l.* lingulacae. — a *add.* L_2. — procacitate H_1. — **8** ea lingulacast nobis; n. n. t. *Pl.* — **9** *cf. Gell. I, 18, 4.* — a furu *L*, H_1. — **10** furvum *add. vir doct. ap. Quicheratum in ed. Iun.* — a. atres H_1. — **11** eis *ed. a. 1476*, eius *cdd.* — efectio *L*, H_1. — *illa* eos d. f. *supervacanea existimat Me.* — eos *add.* L_2. — putat *add. M*; *cf. Gell. I, 18, 6.* — **12** furvum *v.*, furum *C.* — **15** *καεττε* (*καετιτε, m. 2 κλετιτε H*) *δε* (*λε* H_1) *τεννκιοcαμινον* (*δμινον δ ex λ facto m. 2 H*) *L, H (de G nihil relat.).* — *cet. Homeri exemplum non e Gellio add. a Non.* — **16** *cf. Gell. II, 22;* tractibus H_1. — **17** philosoforum *L, G, Lugd.* — **18** *ηουc* H_2, *G, libri Me*; *voc L*; *vouc* H_1. — *ϱονταc C.* — **19** grecae *H.* — notos *C.* — dictus *L, G, Lugd.*; dicitur, *corr.* dictus, *sed illud restit. H.* — **20. 21** hum. H_2. — notos *C*; *νοτίc ed. a. 1476.* — grece *L, H*; graece *delendum.* — interpraet. *L.* — dicta *Lugd.* — ac sic *G*; ac ut *prius L.* — omeri L_1. — **22** *de G in seq. parum constat.* *καταταaεvοτιοcϱενιδϱωc* (*ιαϱωc* H_1) *H, L.*

Circium, a turbine ac vertigine; Boream, hoc est Aquilonem, ἀπὸ τῆς βοῆς, quod sonorus sit et procellosus. Homerus:

καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.

et in alio loco: ‖

οὔτε θαλάσσης κῦμα τόσον βοάᾳ ποτὶ χερσόν,
ποντόθεν ὀρνύμενον πνοιῇ Βορέω ἀλεγεινῇ.

PENI *vel* PENVS vel PENORIS (sic enim a plurimis declinatum est) proprietatem docti veteres hanc esse voluerunt, quod, quae in ea sunt, quasi penitus et in penetralibus recondantur. hoc et in antiquis libris et philosophorum tractatibus invenitur.

LEVVM significari veteres putant quasi a levando. Vergilium quoque sub hac ostentatione posuisse voluerunt Georgicorum lib. IIII:

siquem
numina laeva sinunt auditque vocatus Apollo.

Ennius Annalium lib. III:

olim de caelo laevum dedit inclitu' signum.

RVDENTES ea causa sapientissimi dictos volunt, quod funes, cum vento verberentur, r u d e r e existimentur; adque hunc sonum proprium funium, non asinorum putant.

INFESTI proprietatem hanc esse Nigidius voluit, quasi nimium festinantis ad scelus vel ad fraudem.

MATVRARE non, uti consuetudo est, properare dicendum est, sed cum modo studium adhibere festinum: a maturitate dictum, quae ratione naturae modificatione quadam nec praecipitatur, ne

---

24 Odyss. V, 296 ‖ 26 Hom. Il. XIV, 395 ‖ 8 IV, 6 ‖ 11 Enn. Annal. III ‖ 16 Nigidius.

---

25 *αεθρητενετηϲ μετα* (*μετδ* H_2) *L, H.* — *κνα* H_1, *κῦμα om. L.* — *ιναωνετ* H_1, *ικδινδωνετ* H_2; *κυλιναωνετ L.* — 26 et *om. L, H. cf. comm. in v. superiorem.* — 1 *θαλαϲϲηϲ* H_2; *θααασσηϲ L*, *θαααωηϲ* H_1. -- *κιμα* H_1. — *τοϲβον βοα L, H.* — *νοτι* H_1. — *χερων H.* — 2 *τιοντονεν L, H.* — *ορνουμενον ιτνοιη* (*πν.* H_2) *L, H.* — *βορεναααετινηρενι L*; *βορεπααaετινηρενι* H_1; *id. 2 βορεναaλετινη* peni (*ρενι etiam cd. Vict.*). — 3 *cf. Gell. IV, 1.* — Peni *om. cdd.; cf. comm. ad priora.* — *etiam sequentia in cdd. usque ad* Pietatem *ad praecedens l. tracta.* — Peni — decl. est *om. edd. ante Me.* — vel *add. M.* — penus *add. Me ex Gell.* — noris H_1. — *post* plur. *ras. H.* — 4 Pietatem *cdd., etiam Lugd., mrg. H, G* (*in gl.* quare pietas dicatur; quod penitus animo recordat); *corr. Me.* — dicti H_1, *prius L.* — 5 penetrabilibus *H.* — recordantur H_1; recordatur *L, Lugd.* — et *om. G.* — 6 filosophorum L_1, *G*; phil. *etiam Lugd.* — 7 *aliter Gell. V, 12, 13.* — 8 haec L_1. — 10 leva *L, G, Non.* — audique L_1. — 11 Annali *cdd.* — liber L_1; *id. 2* libero. — 12 olli *Passerat.* — levum *C, Non.* — inlitlytus *L*, inclytus *H, G.* — 14 verberemtur L_1. — rudere *v.*; rudere H_1; budere L_1; ludere L_2, H_2, *G.* — atque L_2, H_2, *G.* — 16 *cf. pg. 129; Gell. IX, 12, 6.* — Infestum *non lemma m. 1 in L.* — 18 *cf. Gell. X, 11.* — 20 mature *L;*

praecox quid fiat, neque differtur, ne senio dissolvatur. Vergilius Georgicorum lib. I:

frigidus agricolam siquando continet imber,
multa, forent quae mox caelo properanda sereno,
maturare datur.

LICTORIS proprietatem a ligando ductam vetustas putat: is enim carnificis officium antiquitus fungebatur. M. Tullius pro Rabirio: lictor, inquid, conliga manus. ||

SORORIS appellationem veteres eliganti interpretatione posuerunt; itaque maxime iuris scriptores exprimendam putaverunt. Antistius Labeo: soror, inquid, appellata est quod quasi seorsum nascitur separaturque ab ea domo in qua nata est.

LVES a rebus *luendis id est* solvendis posita. Licinius Macer Annalium lib. II: nequaquam sui levandi *causa* reluont arma [lue].

HVMANITATEM non solum, uti nunc consuetudine persuasum est, de benivolentia, dexteritateque *et* comitate veteres dicendam putaverunt, quam Graeci φιλανθρωπίαν vocant; sed honestorum studiorum et artium adpetitum, quod nulli animantium generi absque hominibus concessus sit. Varro Rerum humanarum primo: Praxiteles, qui propter artificium egregium nemini est paululum modo humaniori *ignotus*.

ADOR, frumenti genus, quod epulis et immolationibus sacris pium putatur; unde et adorare, propitiare religiones, potest dictum videri. Varro de re rustica lib. I: in loco umidiore far adoreum potius serunt quam tritticum. — Vergilius lib. VII:

22 I, 259 || 27 4, 13 || 3 Antistius Labeo || 5 Licinius Macer Annal. II || 11 Varro Rerum hum. I || 16 I, 9, 4 || 17 VII, 109.

naturae, n *ex* m *f.*, *H.* — **23** agricola L_2, H_1; auricola L_1. — **24** mala L_1. — **26** *cf. Gell. XII, 3.* — Lictoris *non l. in L m. 1.* — dictam *cdd.* — is *M*, ita *v.* — **27** fulg. H_1. — **28** lector L_1. — inquit *H, G.* — coll. L_2, *H.* — **1** *cf. Gell. XIII, 10.* — veteris L_1. — eliganti *C.* — interpraetatione *L.* — **2** maximi *Bentin.; Iun.; Me.* — scriptoris L_1. — **3** inquit *L, G.* — **4** separaturquae L_1. — **5** *cf. Fest. 120 s. v.* lues. — *nullum l. m. 1 in L.* — a rebus; tebus L_1. — luendis id est *add. M.* — posita *M*, propos. *v.* — **6** Annalibus *cdd.* — *f.* nequeiquam. — levandi *M*, lavandi (lavadi *L*, H_1) *C.* — causa *add. M.* — reluont *M*, reluant *v.* — lue (luae H_1) *secl. M.* — *quantum ad exemplum, cf. 7* defloccare; *50* fures *al.* — **7** *cf. Gell. XIII, 17.* — *nullum l. in L m. 1.* — consuaetudine *prius H.* — **8** benivolentia *C.* — dexteritateque et comit. *Bentin. (vel Ald.)*; dexteritatem quoque communitatem *cdd.* — **9** Greci *L, H.* — φιλανορωπιαν H_1; φιαδνορωιπαν *L.* — **10** app. *C pr.* L_1. — **11** concessa *cdd.* — pr. *L*, H_1; lib. I H_2, *G.* — **12** Praxitelis *L, H.* — nimini L_1. — paulum *cdd. Gell.* — **13** humanior *cdd.* — ignotus *ex Gell. add. docti.* — **14** iammolationibus H_1. — **15** pium; *f.* aptum. — propitiore L_1. — prop. *i. e.* colere. — religionis H_1. — religiones, *i. e.* numina; *ut 57 s. l.* enixae. — **16** re *add.* H_2. — umidiore *Varro*, umido sed *cdd.* — **17** tritticum L_1, triticum *rell.*

et adorea liba per herbam
subiciunt epulis.

FACIEM, totius corporis formam, *non tantum* *πρόσωπον*, id est os, posuit antiquitas prudens. ut a spectu species et a fingendo figura, ita a factura corporis facies. Plautus Poenulo:

'sed eárum nutrix quá sit facie mi éxpedi.'
'statúra hau magna, córpore aquilost.' — 'ípsa east.'

Pacuvius Niptris:

aetate íntegra,
feróci ingenio, fácie procerá.. ||

Sallustius Historiarum lib. II: Sardinia in Africo mari, facie vestigii humani, in occidentem quam in orientem latior.

VESTIBVLA quidam putant sub ea proprietate distincta, quod in primis ingressibus et in spatiis domorum Vestae [hoc est] arae ac foci soleant haberi. invenitur etiam aput veteres doctos vestibula ob eam significantiam dicta, quod in his locis, ad salutandos dominos domorum quicumque venissent, stare solerent, dum introeundi daretur copia; atque ob hanc constitionem et quasi stabulationem primos ingressus domorum vestibula nominatos. sed sive sic *sive aliter* intellegi debent, non abhorret a vocabuli proprio, *quod dixit* Cicero in Oratore: vestibula nimirum honesta aditusque ad causam faciet.

---

22 V, 2, 151 || 25 Pacuvius Niptris || 1 Sallustius Hist. II || 11 15, 50.

---

19 subitiunt H_1. — **20** *cf. Gell. XIII, 30.* — non tantum *add. Me; cf. Gell. l. m.* — **προcοπον** *L.* — **21** os *om. Lugd.* — antiquitatis H_1. — a sp. *P; Bothius;* ab asp. *cdd. G. et N.* — speties H_1. — **22** Pen. L_1. — **23** mihi *L, G (de H non const.).* — **24** hau *Ambros. Pl.* (haud *vel* haut *rell.*); non *cdd. G. et N.; sed in L* non *m. 1 vel 2 supra add.* — aquilo *cdd. Pl.;* aquilost *vel* aquilo est *cdd. Gell.;* aquilino *Non.* — ipsa est *Gell.; Non.* — **25** Niptris *docti,* nupta *cdd.* — **27** procero *prius H.* — virum *add. docti ex Gell.* — **1** *cf. Isidor. Orig. XIV, 6, 39; 7, 1.* — **2** horientem *prius H.* — in orientem quam in (in *om. QZ*) occidentem *rectius Gell. cum Isidoro.* — lat. prominet *Gell., Isid.* — **3** *cf. Gell. XVI, 5.* — *non tamen ex hoc omnia petita, sed pars ex scriptis inconcinnis et absurdis, quibus de hoc voc. actum testatur G.* — distinta H_1. — **4** hoc est *secl. M.* — **5** *verba* sed — proprio, *quae leguntur in libris scriptis post illud* haberi, *ante id quod est* Cicero *collocavit M.* — *sequentia pr. Cic. exempl. ex G. excerpta, nota quidem socordia, cum velut venientium stabula intellexisse videatur* vestibula *N.* — apud *C pr.* L_1. — dictos L_1. — **6** dictam H_1. — salutandis L_1. — **7** venissent Ho_1, Ho_3; venisset *rell.* — solerent *Quicheratus,* soleant *cdd.* — dum *Me,* cum *cdd.* — **8** quae *pro* atque L_1. — constitionem *Turnebus;* consistione *Gellii et Macrobii libri; ubi recte edd. vetustae* constitione; consictionem L_1, consitionem *rell.* — **10** sive aliter *add. M.* — **11** quod dixit *add. M.* — niminarum H_1. — **12** faciet *v.;* faciem *L,* H_2, *G;* faciam H_1. — illustres *add. Cic.*

BIDENTES qui aestimant ob eam causam oves a Vergilio dictas, quod duos dentes habeant, pessime a vitio intellegunt. nam nec duos dentes habent, et hoc quidem et genus mostri est. et melius intellegi potest, si *bidennis quasi* biennis dixeris auctoritate. Pomponius in Atellana:

Mars, tíbi facturum vóveo, si umquam rédierit,
bidénti verre.

Laberius in Paupertate:

vísus hac noctú bidenti fácere *sum* proptér viam.

et Nigidius Figulus dicit b i d e n t a l vocari, quod bimae pecudes inmolentur.

IVGERI proprietatem Varro designat, de re rustica primo: in agro Romano ac Latino iugeris. i u g u m vocant quod iuncti boves uno die exarare possint * * *

FAENVS ab eo dictum est quod pecuniam pariat || increscentem tempore, quasi fetus aut fetura; nam et graece τόκος dicitur ἀπὸ τοῦ τίκτειν, quod est parere. Varro lib. III de sermone latino: 'faenus autem dictum a fetu et quasi fetura quadam pecuniae.' — nam et Catonem et ceteros antiquiores sine a littera f e n u s pronuntiasse contendit, ut f e t u s et f e c u n d i t a s.

---

16 Pomponius Atellana (Gallis Transalpinis) || 20 Laberius Paupertate || 22 Nigid. Fig. || 24 I, 10, 1 || 2 Varro de serm. lat. III || 4 Cato. antiquiores.

---

13 *cf. Gell. XVI, 6.* — quia L_1. — dictos H_1. — **14** a vitio *M;* a vitiose H_1*;* ac vitiose *rell.* — *nota saepius in hoc capite a praepos. liberius usum N.* — **15** monstri *H, G, Lugd.* — **16** bid. quasi *add. M; cf. Gell. l. m. paragr. 13.* — dixeris *M,* dixerit *cdd.* — auctoritatem *L,* H_1*;* actoritatem *Lugd.* — *omissum sive Nonii sive librariorum culpa illud, quod dixerat Gell. non solas oves dici* bidentes, *quodque etymologia illa ducta ex commentariis iuris pontificii.* — Pomponius atellanarum poeta in Gallis Transalpinis *Gellius.* — **18** tibi f. v. *Fleckeisenus,* tibi v. f. *cdd. Gell. et Non.* — **19** bidentis, *sed eras.* s, *H.* — **20** Paupere *Vrbin. 307.* — **21** hac *v.;* ac *C.* — noctu *Quicheratus,* nocte *cdd.* — bidentis *id.* — bidente *Leopardus;* bidenti *Ribbeckius.* — *recte notat Me coll. Fest. pg. 229 aliis auctoribus agi de sacrificio Herculi oblato.* — facere sum p. v. *Quicheratus,* p. v. f. *cdd.* — **22** bime L_1. — **24** Iugeri *non lemma m. 1 in L.* — primo *v.;* prima *C.* — **25** *praecedit ap. Varr.* metiuntur. — iugum; *aut* iugerum *scr. a Non., aut intercepta quae secuntur ap. Varr.:* versum dicunt centum pedes quoquo versum quadratum; iugerum quod quadratos duos actus habeat. — **27** *cf. Gell. XVI, 12.* — Faenus *C* (Foenus *G m. 2*); Fenus *Lugd.* — increscentem *Quicheratus ex Gellio, ubi est* pecuniae parientis atque increscentis. — **1** foetus — foetura L_2, H_2, *G.* — et *om. Lugd.* — grece *L.* — **2** τίκτειν *v.;* υκτα *L,* H_1 *(de G non constat),* υκται H_2. — de l. s. *cdd.; cet. cf. Gell. l. m. 7.* — **3** fenus L_1*;* foenus H_2, *G.* — faetu H_1*;* foetu L_2, H_2, *G.* — fetura quadam H_1*;* foeturam (feturam *L*) quandam *L,* H_2, *G;* a fetura quadam *Varr. ap. Gell.* — **4** antiquiores *in mrg. add.* H_2. — a *in spatio vacuo add.* H_2*; omitti in L testatur Gerlachius.* — foenus H_2*;* faenus *G, f. recte;* paenus *L.* — pronunciasse H_1*;* pronuntias L_1. — **5** fetus,

54 M.

RECEPTICIVM servum quidam ab ea proprietate dictum volunt, ut, si nequam et nihili sit qui venundatus *est* ob aliquod vitium aut malefactum, a distractore recipiatur. sed vera haec est eius nominis interpretatio: quem in data dote aut donatione quis exceperit, quod est proprie r e c e p e r i t. Plautus Trinummo:

postículum hoc recépit, cum aedeis véndidit.

Cato: mulier et magnam dotem dat et magnam pecuniam retinet. ex ea igitur re familiari, [ex] quam sibi dote data retinuit, *pecuniam viro mutuam dat. eam* pecuniam a viro forte irata repetere instituit. adponit ei flagitatorem *servum* r e c e p t i c i u m, hoc est proprium, suum, quem cum reliqua pecunia receperat nec dederat doti, set exceperat. — Cicero de oratore lib. II: sed dicis te cum aedis venderes ne in rutis quidem et caesis solium tibi paternum recepisse.

SITICINES. ut l i t i c i n e s a lituo, ut t u b i c i n e s a tuba, ita s i t i c i n e s, qui aput funeratos vel vita functos et sepultos, hoc est iam sitos, canere soliti erant honoris causa cantus lamentabilis. hoc in libris Coniectaneorum Atei Capitonis invenitur et Cato id vocabulum indubitanter adposuit.

---

10 I, 2, 157 ‖ 12 (Cato Suasione legis Voconiae; cf. comment.) ‖ 17 II, 55, 226 ‖ 23 Ateius Capito libris Coniectaneorum ‖ 24 Cato.

---

o *supra* e, *sed eras. in H.* — 6 *conf. Gell. XVII, 6; Fest. 282 s. l.* recepticium servum. — quedam H_1. — proprietatae *H;* proprieta L_1. — 7 et *om.* L_1. — nihili *Bentin. (vel Ald.);* nihil *cdd.* (nequam et nulli pretii *Gell.*). — est *add. M* (cum venum esset datus *Gell.*). — vicium ut L_1. — 8 districtore *L,* H_1. — 9 interpraetatio *L, H.* — **11** *cf. 384 l.* recipere, exceptum facere. — recipit *C h. l.; item Gellius* (recipi *X*); recepit *Non. 384 (qui locus non e G. petitus).* — edeis H_1*;* ediis *L;* edis *G;* edes H_2. — **12. 13** *ita verissime libri Non.; item duo optimi ex Gellianis; rell. aperta interpolatione:* pecuniam recipit, hoc est: et magnam dotem dat et magnam pecuniam retinet. *haec qui probarent vel cum Gronovio scriberent* recipit hoc est retinet, *eos fugit paraphrasin Cat. verborum exhiberi a Gellio.* — [ex] quam *M;* ex qua *v.* — **14** pecuniam — eam *ex Gell. add. viri docti; porro apud h. legitur:* eam pecuniam cum viro *e. q. s.* — **15** apponit *C pr.* L_1. — flagitorem *L.* — servum *ex Gell. add. Quicheratus.* — **16** proprium, suum; proprium servum suum *cdd. Gell.;* proprium servum *Ald.* — cum *habet* H_1*, Gell.; om.* H_2*, L, G.* — reciperat L_1. — **17** dotis et *L, H.* — exciperat L_1. — lib. II *ed. Basil.;* in lib. II *L, H.* — *cf. 164; 384 l.* ruta; recipere. — dicet *Cic.;* dicis *ter Non.* — **18** edis *H.* — vinderes L_1. — cessis *L, prius H (deinde* cesis). — solium *Cic.;* obum *C, sed* H_2 solum. — **20** Siticines; *cf. Gell. XX, 2.* — litui H_1*;* litu L_1. — ista L_1. — *cct. vid. scribend.* Siticines, ut liticines a lituo vel tubicines a tuba [ita siticines], qui. *cf. tamen 63* fulguratores. — **21** aput L_1*;* apud L_2*, H, G.* — aput funeratos vel vita functos et sepultos; apud sitos — hoc est vita functos et sepultos *Gell.* — **22** honores L_1. — cautus H_1. — **23** in libris Coniectaneorum *Quicheratus,* in libris Coniectaneis *cdd.* (in Capitonis Atei coniectaneis *Gell.*) — **24** apposuit *C pr.* L_1.

IVMENTVM a iungendo veteres dictum putant, g littera in eo nomine adtrita. nam et vectabulum || dictum, quod nunc vehiculum dicitur.

ARCERA plaustrum est rusticum tectum undique, quasi arca. hoc vocabulum et aput Varronem et aput M. Tullium invenitur. hoc autem vehiculi genere senes et aegroti vectari solent. Varro Gerontodidascalo: vehebatur cum uxore vehiculo semel aut bis anno, cum arceram, si non vellet, non sterneret.

TROPAEI significantiam propriam Varro Bimarco ostendit: ideo fuga hostium graece vocatur τροπή. hinc spolia capta, fixa in stipitibus, appellantur tropaea.

LVXVM, id est vulsum et loco motum, quod nunc luxatum ignari latine dicimus. inde luxuria, quia a recta vivendi via sit exclusa et eiecta.

COLINAM veteres dixerunt, non coquinam, ut nunc vulgus putat. Varro Modio: et hoc interest inter Epicurum et ganeones nostros, quibus modulus est vitae culina. — Plautus Mostellaria:

exi é culina, sís, foras, mastígia,
qui mi ínter patinas éxhibes argútias.

Varro de vita populi Romani lib. I: qua fini sit antica et postica. in postica parte erat culina, dicta ab eo quod ibi colebant

---

4 Varro. M. Tullius || 6 Varro Gerontodidascalo || 8 Varro Bimarco || 15 Varro Modio || 16 I, 1, 1 || 19 Varro de vita pop. Rom. I.

---

25 *cf. Gell. XX, 1, 28. — mrg. G:* a iungendo, alii a iugando. — 1 adtrita L_1, *ed. Bas.;* attrita L_2, *H.* — et tu ectabulum H_1. — dictum *M,* dicunt v. — 3 *cf. Gell. XX, 1, 29.* — 4 aput L_1, *ed. Bas.;* apud L_2, *H.* — aput *ed. Bas.;* apud *rell.* — *V. et C. ap. G. mentio nulla.* — 5. 6. 7 Varrot L_1. — Gerotodidascalo L_1; Gerontodidasculo H_1; *m. 2* Geruntodidascalo, *tum* Gerontodidascalo; *et ita G.* — vehiculo *om. cd. Vrsini; male, cum non omnia vehicula sint arcerae.* — se mala ut H_1. — in anno *ed. a. 1476.* — cum arceram; *falso hic de lacuna suspicati docti, cum nullo pacto possit cogitari hic locum ex XII tabulis, quem Gell. laudat, olim fuisse positum. cf. quaest. Non. cap. II. quamquam Varro quin respexisse videatur locum legis, quem adf. Gell. paragr. 25, non moror. cet.* cum macera *L;* cum marcera H_1; cum arcera H_2, *G.* — si non plueret *minus probabiliter Bentleius m. Rhen. XXXIII, 465; cf. Gell. paragr. 25.* — 8 Tropei *L, H.* — 9 ostium *L,* H_1. — grece *L,* H_1. — trope *cdd.* — 10 tropea *L, H.* — 11 luxatum *Quicheratus;* luxari *v.; cf. Paul. 120:* luxantur *(Pl. Pseud. IV, 7, 6)* a luxu dictum *e. q. s.* — 12 a *m. 2 add. L.* — 14 Culinam H_1, *Lugd.* — v. d., n. c. *Lipsius;* v. c. d., non *cdd.* — coquinam, *mut. in* quoquinam, *Lugd.* — nunc *om. Lugd.* — 15 *cf. 119* ganeones. — 16 colina H_2, *G.* — Plautus; *cf. 239* argutum, audax. — Mustellaria *C pr.* L_1. — 17 colina H_2, *G.* — 18 mihi *cdd.* — patenas L_2, H_1. — 19. 20 qua — et postica *inscriptum fuisse capiti Varronis intellexit Palmerius.* — erant H_2, *G.* — colina H_2, *G.*

ignem. locupletiorum domus quam fuerint angustiis paupertinis coactae, ipsa nomina declarant.

MODESTVM, a modico, hoc est a moderato, positum. Varro Modio: non eos optume vixe qui diutissime vixent, sed qui modestissime [id est modice].

INFANS a non fando dictus est. Cicero in Oratore: || 'nam et infantes actionis saepe fructum tulerunt.' — et est quod aut dici non debeat aut fari non possit; nam et infantes usque eo appellandi sunt donec coeperint fari. Lucilius lib. XVIIII:

ut pueri infantes faciunt, mulierculam honestam.

et XV:

ut pueri infantes credunt signa omnia aena
vivere et esse homines.

Vergilius Aeneidos lib. II:

infandum, regina, iubes renovare dolorem.

Varro *Ὄνος λύρας*:

vocés tragoedum, iúbeas agere Amphíonis
partís, infantiórem quam meus múliost.

Accius Athamante:

priu' quam ínfans facinus óculi vescuntúr tui.

Varro Eumenidibus:

postrémo nemo aegrótus quicquam sómniat
tam infándum, quod non áliquis dicat phílosophus.

---

24 Varro Modio || 1 17, 56 || 4 Luc. l. XVIIII || 6 l. XV || 9 II, 3 || 11 Varro *Ὄνος λύρας* || 14 Accius Athamante || 16 Varro Eumenidibus.

---

21 *puto* vel *(quod compendio scriptum facillime potuit excidere) add. ante* locupl. — locupleticorum H_1. — fuerit H_1. — 22 per sua *pro* ipsa H_1. — 24 vixe *M;* dixe H_2, dixisse *rell.;* vixisse *v.* — vixissent *L, H.* — medestissime *L.* — 25 id est modice *secl. M.* — 2 actionis dignitate eloquentiae saepe fructum tulerunt *Cic.* — quod au L_1. — 4 Lucilius *ex Lactantio Iun.;* Curius *cdd.* — 5 *recte monitum est h. v. subiciendum esse ei qui legitur 149 s. l.* peniculamentum. — 7 ut *Lactantius,* et *C.* — ena *L.* — 8 homnes H_1. — 9 aeidos *H.* — 11 onos lyras (onus L_1) *C.* — 12. 13 *senarios primus detexit Roeperus Philolog. IX, 263.* — 12 *ita M; cdd.* v. Amfionem trag. (trog. H_1 *et si Riesio fides L*), i. Amfionis agere; v. tr., i. a. Amphionem *Quicheratus.* — Amph., *i. e.* omnium heroum disertissimi. — 13 meus muliost *M;* m. est mulio *cdd.;* meust mulio *Roeperus.* — 14 *cf. 416 l.* vesci. — 15 infans *cdd. 416;* infortis *L,* H_1*;* infantis H_2, *G.* — oli culi H_1. — vescuntur *cdd. 416;* vesciuntur *H;* vesciumtur *L;* vestiuntur *G.* — 17. 18 *nota ad rei atrocitatem depingendam Varr. in his v. continuis usum spondeis vel dactylis.* — *cet. cf. Cic. de divin. II, 58, 119.* — egrotus *G.* — somniat an quicquam somniat *C; corr. ed. a. 1476.* — filosophus L_1, *ed. Bas.* (phil. *G test. Riesio*).

56. 57 M.

Cicero de Oratore lib. III: modo hoc constet neque infantiam eius qui rem noverit, sed eam explicare dicendo non queat, neque inscitiam illius cui res non subpetat, verba non desint, esse laudandam.

SARCINATRICIS, non, ut quidam volunt, sarcitricis, quasi a sarciendo, sed magis a sarcinis, quod plurimum vestitum suant. Varro Ὄνος λύρας: homines rusticos in vindemia incondita cantare, sarcinatricis in machinis.

PETAVRISTAE a veteribus dicebantur qui saltibus vel schemis levioribus moverentur: et haec proprietas a graeca nominatione descendit, ἀπὸ τοῦ πετᾶσθαι. Varro epistula ad Caesarem: convocat Ptolomaeum cinaedologon, Nicona petauristen, Diona aulopoion. — idem de vita populi Romani lib. II: nec minus alio in genere sunt ludi velites Galli, Germani petauristae. ||

CVRIAM a cura dictam Varro designat de vita populi Romani lib. II: itaque propterea locus quoque, quo suam quisque domo senator confert curam, curia appellatur.

LEGIONVM proprietatem a dilectu militum Varro de vita populi Romani lib. III dictam interpretatur: 'tum appellatus est dilectus ab electione, et legio. ab hac supervacaneorum consuetudine adscribtivi.'

ASSAS nutrices difficilis multi existimant intellectus. at vero

---

19 III, 35, 142 || 25 Varro Ὄνος λύρας || 29 Varro epistula ad Caesarem || 31 Varro de vita pop. Rom. II || 1 Varro de vita pop. Rom. II || 4 Varro de vita pop. Rom. III.

---

19 constat H_1. — **21** insc. *Cic.;* scitiam *C.* — suppetat *Cic.;* subpeditat L_1, H_1 (*hic* eras. *post* di *litt.*); *at* L_2 suppetit at; H_2 subpedita at, a *priore in ras.* (subpediat at Ho_2, subpedita at Ho_3); subpediat aut *G.* — **23** quandam H_1. — sastitricis *Lugd.* — **24** vestitum *M,* vestium *v.* — suant *Gulielm.;* sumant *v.* — **26** in machinis; 'machinae pergulae sunt, in quibus sarcinatrices opus factitabant' *Gulielm. Verisim. II, 12.* — **27** chemis H_1; schenis H_2, *G.* — *in mrg. H mirifica addita haec:* quod nos dicimus laubias. laop dicitur germanice folium; inde laubia facta tecta ex foliis. — **28** greca *L, H.* — **29** epistula L_1; *edit. Bas.;* epistola L_2, *H.* — *cet. videtur scribendum* Epistulis. — **30** Ptolomeum *L, H.* — cinaedologon *Iun.;* cinedoloco *C* (*seq.* n). — pataurister L_1. — aulopoion *C.* — **31** vita *add.* H_2. — ludii *male Palmerius; sed idem recte, ut vid.,* velites; vellitis *H, G,* vellidis *L.* — **1** curam dictum H_1. — **2** propterea *M,* propter *v.* — curam *quod sequitur ante* curia *reposuit M.* — **3** domo *Me,* domum *cdd.* — saenator *H.* — curia appellatur *Popma,* curiam appellat *v.* — **4** delectu H_2; dilectum tum *pro* dilectu militum L_1. — **5** dictas L_1, *Lugd.* — interpraetatur *L.* — tunc *Lugd.; Par. 7665; 6.* — delectus Ho_2. — **6** ab el., et *M;* et ab el. *cdd.* — *f.* at ab s. — supervacuaneorum *L.* — **7** adscribtivi *Me (in Corrigendis);* adscribuntur L_1, *G;* ascr. *H;* asscr. L_2, *prius H.* — **8** defelicis H_1; dificili L_1; *id. m. 2* dificilis. — intellectu H_1; *id.* sat, *mut. in* ut.

acri intentione potuimus indagare ob eam proprietatem officii eo nomine nuncupari, quod assint his quos nutriant nec vel exiguo divellantur: unde *et* asseculas, ab eo quod assint et omnibus iussis dominorum praesto sint, esse vocitatos.

ENIXAE dicuntur feminae nitendi, hoc est conandi et dolendi, labore perfunctae; *vel* a Nixis, quae religionum genera parientibus praesunt. sed elegantior intellectus, ut ex hoc dictae esse credantur, quod vinculis quibusdam periculi, quibus inplicarentur, fuerint exolutae: nexum enim dicimus aptum et conligatum. Plautus in Amphitryone id probat dicens:

uno út labore absólvat erumnás duas.

REMVLCO TRAHERE dictum quasi molli et leni tractu ad progressum mulcere. Sisenna Histor. lib. II: siqua celeriter solvi poterat, in altum remulco trahit.

CONGENVCLARE est genu replicato cadere. Sisenna Historiarum lib. III: multi, plagis adversis icti et congenuclati, Romanis praecipatis ipsi supra voluti in caput. ||

AGILEM, celerem, ab agendo. Sisenna Historiarum lib. III: agilem dari facilemque victoriam neque fossas aut vallum remoraturum.

18 I, 2, 26 || 21 Sisenna Hist. II || 23 Sis. Hist. III || 1 Sis. Hist. III.

9 indicare L_1. — ob eam *om.* L_1. — **10** nunccupari *H.* — adsint L_1, *G, Lugd.* — **11** et *add. M.* — adseculas — adsint L_1, *G, Lugd.* — **13** Enixe — femine L_1. — **14** perfructae (*cum ras. infra* r alt. *et supra* uc). — vel *add. Quicheratus.* — a Nixis quae *Lips.;* mixisque (mixisq: *L*) *C; cf. Fest. 174 l.* Nixi di *ibique interpretes.* — parietibus *L*, H_1. — **15** eligantior *C pr.* L_1. — esse *om. Lugd.* — **16** impl. L_2, *H, Lugd.* — **17** exolutae *H;* exsolae L_1. — nexum; enixum *Lugd.;* aliter enixum *in mrg.* H_2. — aptum *M;* actum *L, H, Lugd.;* artum Ho_2*;* arctum *ed. Bas.; cf. 234* aptum — conexum et conligatum. — conl. L_1, *ed. Bas.;* coll. *cum Lugd. H,* L_2*; f.* coniugatum. — **18** Amfitrione *L, H,* Amfitryone *G.* — u L_1, H_1 *(in H post* u *litt. eras.);* uno H_2, *G;* ut L_2 *(*Ho_1*);* uno ut *Pl.* — absolvat *Plaut.;* exsolveret (exol. *H*) *cdd.; quod ex praecedente* exsolutae *et sequente* erumnas *vid. ortum.* — **20** Remulco trahere *Quicheratus; cf. infra notata;* Remulcare *cdd.* — molu L_1. — **21** historiae *C.* — lib. I *H, Florent.; suspectus numerus, cum alias nusquam secundus Sis. liber memoretur a Non.; quamquam ab eodem, si codicibus fides, etiam ex VI, IX adeoque XXIII singula adlata cum numeris exempla.* — siqua H_1; siquae *L,* H_2, *G;* sique *Flor.* — **22** remulco trahit *Freundius* (remulco retrahit *Flor. Sabin. ap. Grut. Lamp. Cr. I, 1031*); remulco (*ita* L_1*;* remulca *rell.*) retrahit *C.* — **23** *cf. pg. 89 l.* congenuclare. Congenulare *cdd. et ut puto ipse Non.; certe ap. eund. 361 s. l.* obesum *etiam* tardi ingenulo *legitur pro* tardigenuclo; *ubi vide comment.; rectam formam restit. Forcellinius s. v.* congenulatus. — **24** liber *G.* — multi; *sc.* equi; *cf. pg. 89 l. l.* — congenulati *cdd.* — **25** ipsis *L, G.* — voluti *Bentin.;* volvit *cdd.;* volvi *Passerat.* — **1** melerem L_1. — in lib. H_1, *Flor.;* lib. *G.* — **2** bellum remoratum *C; corr. Me.*

58 M.

EXPEDITI et INPEDITI ex una proprietate habent vocabuli causam, aut exolutis pedibus aut inligatis. Sisenna Histor. lib. IIII: inermos armati, inpeditos expediti sine ullo suorum vulnere cunctos interficiunt.

TESTVDINES sunt loca in aedificiis camerata, ad similitudinem aquatilium testudinum, quae duris tergoribus sunt et incurvis. Vergilius Aeneidos lib. I:

> in foribus divae, media testudine templi.

Sisenna Historiarum lib. IIII: Gaius Titinius queidam, cui minus sobrietas mentis ab natura tradita videretur, primo ante testudinem constitit; deinde aput consulem causam atque excusationem proferre coepit.

INSINVARE est inmitti, quasi sinu accipi. Sisenna Historiarum lib. IIII: agmen perturbatum pedites insinuant ac loco movent.

ADOLERE verbum est proprie sacra reddentium, quod significat votis vel supplicationibus numen auctius facere; ut est in isdem: macte esto. et intellegi debet ab eo quod est adolevit, id est crevit, et adultum, quod est auctum et aut aetate aut aliqua causa maius solito factum, ducere proprietatem. Vergilius Aeneidos lib. I:

> cura penum struere et flammis adolere penates.

idem in septimo:

> adolet cum altaria taedis;

et in Bucolicis:

---

5 Sisenna Hist. IV ‖ 10 I, 505 ‖ 12 Sisenna Hist. IV ‖ 16 Sisenna Hist. IV ‖ 23 I, 704 ‖ 25 VII, 71 ‖ 27 VIII, 65.

---

4 imped. L_2, *H.* — **5** exsolutis *H, G.* — illig. L_2, *H; puto* inplicatis. — Historiae *cdd.* — **6** armati *Iun.;* armat *cdd.* — **8** a L_2. — **11** tum f. *Verg.* — **12** Tintinius H_1; Titinnius L_2, *G.* — Gaius Titius *coll. Cass. Dion. frgm. 100 pg. 90 ed. Bekker. probabiliter admodum Petrus.* — queidam; quadam H_1; quidam *rell.* — **13** sobrietas *M;* mentis *Iun.* (sobria mens *M. Hauptius*)*;* proprietas menis *cdd.* — *notandum hic ut in aliis multis Sisennae fragmentis contortum et affectatum dicendi genus.* — **14** constituit H_1. — apud *C pr.* L_1. — proferre *Rothius,* praeferre *v.* — **16** Insinuare *Quicheratus,* Insinuari *cdd.* — inm. L_1, *ed. Bas.;* imm. *rell.* — **17** peditis *C.* — loco movent *M;* l. commovent *v.* — **18** *cf. 247* adolere. — est *om.* L_1. — **19** vel *LH, Paris. 7665, 6;* ac *Iun., Me (non priores), ed. Bas., errore ut puto omnes; neque ea re quod ex Lugd. nihil a nobis notatum firmari illud* ac *docent libri Danielis et Colbert.* — — **20** hisdem *C pr.* H_1. — macte *i. e.* magis aucte; *cf. 247.* — intellegi; e *alterum m.* 2 *addit erasa litt. H.* — **21** aut aetate *Lipsius;* aucta aet. *cdd.* — **24** poenum L_2, H_1. — **26** *cf. 247* adolere; *440* castitas. — adoletque H_2, *G;* dum

verbenasque adole pinguis et mascula tura;

quod est: adde, cumula; et Georgicorum lib. IIII:

Panchaeis adolescunt ignibus arae.

ACCENSI genus militiae est administrantibus || proximum. Varro Rerum humanarum lib. XX: 'ut consules ac praetores qui secuntur in castra accensi dicti, quod ad necessarias res saepius acciantur, velut accensiti.' — *hi,* quos nunc dicimus, deputati.

NEFARII proprietatem in lib. I de vita populi Romani Varro patefacit a farre: 'quod adoreum est, [in] quo scelerati uti non debeant, non triticum, sed far.' — hoc quoque idem adsignificat, quod qui indigni sunt qui vivant nefarii vocentur. — ADOREVM quoque ab eo dictum putat quod cibi ora, id est principium, sit far.

PROPITIVM dicitur prorsus pium aut proprie pium; ut apud Terentium in Adelphis:

. . . quam ea quaé parentis própitii;

aut certe porro pium, quod est vehementer et valde; ut aput eundem [Terentium] in prologo Andriae:

dehinc út quiescant, pórro moneo, et désinant
maledícere, malefácta ne noscánt sua.

---

29 IV, 379 || 1 Varro rerum hum. XX || 5. 7. 8 Varro de vita pop. Rom. I || 12 I, 1, 6 || 15 v. 22.

Vergil. (cum *libri etiam 247; 440*). — alteri atedis, *m. 2* altaria tedis *H.* — **28** adolet L_1. — **29** liber H_1. — **30** Pancheis *C.* — **1** admin.; *cf. 48 l.* parochos. — **2** Rer. hum. *Scal.;* rhetoricorum *H, G;* rethoricorum (rheth. *m. 2*) *L.* — **4** accersiti H_2, *G.* — hi *add. M.* — quos n. d. d. *om. Ald.; Iun.; f. recte.* — deputati; *cf. Veg. de rc. m. II, 19:* ad obsequia tamen iudicum uel tribunorum nec non etiam principalium deputabantur milites, qui vocabantur accensi, hoc est postea additi, quam fuisset legio completa; quos nunc supernumerarios vocant. — **6. 7** adhorreum L_1*; id. 2* adhoreum; ad reum *Lugd.* — est in *cdd.* (in *del.* L_2*; item* H_2*, sed ut deinceps sit restitutum; ed. a. 1476*). — debeant; *aut* debent *scribendum aut illud* est *cum parum commodo loco sit positum cumque* debeant *possit servari, si alterius auctoris, ut saepe, a Varrone adlatam statuerimus opinionem, dubito plerumque an locus ita sit constituendus:* quod adoreum, quo scelerati uti non debeant, non triticum siet, sed far. — **8** nefari L_1, *Lugd.* — vocentur *M;* vocantur *v.* — Ad.; *nov. l. cdd.; v.* — Adhorreum L_1*; id. 2* Adhoreum. — **11** dicimus *edd. inde a Iun.* — prorsus picium H_1. — propriae L_1. — **12** Adelfis *C; cet. cf. 463* propitios. — **13. 14** quam illa *Ter.;* quam ut ea *cdd. 463.* — parentes *cdd. Ter.; item Non. 463.* — propitii aut *v.;* propitia ut *Lugd.*, H_1*;* propitiat aut *id. 2, G;* propiciat (propit. *m. 2*) ut *L.* — poro H_1*;* pro L_1. — ut *om. L.* — apud *C pr.* L_1. — **15** Ter. *secl. M.* — **16** porro *ad* moneo *rett. Non.*, cum *ad* quiescant *deberet trahi. neque* valde *illud significat, sed* in futurum. — **17** *post* maledicere *ap. Ter. videtur excidisse* ut. — noscans *prius H.*

59. 60 M.

INPANCRARE est invadere: verbum a graeco tractum, quasi πᾶν κρέας consumere. Varro: eccos. iam in regiam arcam inpancrarunt!

MANSVETVM dictum est quasi manu suetum, quod omnia, quae sunt natura fera, manuum permulsione mitescant. unde Vergilius Georgicorum lib. III:

et plausae sonitum cervicis amare.

et Aen. lib. VII:

ille manum patiens;

quoniam supra dixerat:

pectebatque ferum puroque in fonte lavabat.

CINNVS est conmixtio plurimorum; unde et concinnare dicitur. Cicero in Oratore: est autem quidam interiectus inter hos medius et quasi temperatus nec acumine posteriorum nec flumine ‖ utens superiorum, ut cinnus amborum, neutro excellens, utriusque particeps vel utriusque, si verum quaerimus, potius expers.

ENVCLEATE dicitur purgate, exquisite et sine asperitate aut duritia, ab eo quod nucibus separatis, id est testis, nuculeorum utilis usus habeatur. Cicero in Oratore: modo id eleganter enucleateque faciat, eum solum attice dicere. — idem Tusculanarum lib. IIII: habes ea quae de perturbationibus enucleate disputant.

RVTVNDVM a rota dictum est vel rota a rutundo. et est rutundum collectum et per omnem circuitum sine offensione asperi aut anguli leve. quam significantiam Cicero in Oratore etiam ad

---

19 Varro; cf. comm. ‖ 23 III, 186 ‖ 25 VII, 490 ‖ 27 Verg. Aen. VII, 489 ‖ 30 6, 21 ‖ 5 9, 28 ‖ 7 IV, 14, 33 ‖ 10 13, 40.

---

18. 19 Inpancrare *(ita C); n. N.; recte a* pancra *i. e.* rapina *deducit Loewius Prodrom. 340.* — greco *L, H.* — tactum L_1. — pancreas *cdd.* — Varro; *ad saturas recte rettulere docti.* — eccos; iam *vel* ecce, iam *M;* ecclesiam *C;* ercles iam *Vahlenus;* Varro Ecclesia: *Scal.* — arcem *cd. Fabri.* — **21** manu suetum *M;* mansuetum H_1; manu assuetum (adsuetum L_1) *L*, H_2, *G.* — **22** permultione (permultiono H_1) *cdd.* — mitescunt *Lugd.* — **24** cervices *L*, H_1. — **26** manum *ed. Bas.*, manu *L, H.* — **28** lababat L_1. — **29** conm. L_1, *cd. Bas.;* comm. L_2, *H.* — **30** in hos H_1. — **1** ut cinnus *Non.; H, G;* vicinus *prius L, ut Cic.* — in neutro *cdd. Cic.* — nutro *prius L; post* neutro *ras. in H.* — **2** utrius H_1. — popotius *prius* H_1; potius *om. L.* — **3** asp.; ase experitate L_1. — **4** testis H_1; testi *L*, *H* o_2, *G;* testi, *supra* i *scr.* v, *H* s_2. — nucleorum *Lugd.* — **5** ut illis *L*, H_1. — eliganter L_2, *G;* eligantur *H.* — **6** diceret L_1, H_1. — Tusculanorum L_1. — **8** *cf. 164* rutunde. — et est; et *(in ras. m. 2)* ẹç *(punct. add. m. 2)* · ẽ · *H.* — **10** ut *Lugd.* — anguli *G;* augulis *Lugd., L* (s *f. m.* 2 *add. L*); anguliṣ *punct. add. m. 1 vel 2 H.*

humani ingenii transtulit formam: 'Theodectes autem praefractior nec satis, ut ita dicam, rutundus: primus instituit dilatare verbis.'

RABVLA a rabie dictus est: quem nunc advocatum vel causarum patronum dicimus. Cicero in Oratore: non enim declamatorem aliquem de ludo aut rabulam de foro, sed doctissimum et perfectissimum quaerimus. — inde et Sallustius: canina, ut ait Appius, facundia exercebatur.

MERIDIES manifeste medius dies. Cicero in Oratore: iam videtur nescire dulcius. ipsum meridiem cur non medidiem?

INEPTI proprietatem Cicero de oratore lib. II patefecit: quem enim nos ineptum vocamus, is mihi videtur ab hoc nomen habere ductum quod non sit aptus.

DEVORSORIA dicta sunt hospitia, a devortendo. Cicero de oratore lib. II: quiescam in Caesaris || sermone quasi in aliquo opportuno devorsorio.

SANNIONES dicuntur a sannis qui sunt in dictis fatui et in motibus et in schemis; quos moros vocant Graeci. Terentius in Eunucho:

solus sánnio servát domi.

Cicero de oratore lib. II: quid enim pote tam ridiculum quam sannio est? qui ore, vultu, imitandis motibus, voce, denique corpore ridetur ipso.

HEREDIOLI proprietatem indicat Varro de re rustica lib. I: bina iugera, quod a Romulo primum divisa viritim, quae heredem sequerentur, *herediolum appellarunt.*

---

14 15, 47 || 16 Sallustius (historiarum libris); Appius || 18 47, 157 || 20 II, 4, 17 || 24 II, 57, 234 || 5 IV, 7, 10 || 7 II, 61, 251 || 10 I, 10, 2.

---

11 ingenti *L.* — Thucydides *codd. Cic.;* Theodorus *recte Ernestius.* — **12** anstituit *L, H_1.* — **13** rabiae — quaem *fact. m. 2 ex* rabia — quam *H.* — est *f. m. 2 add. in L.* — **15** de udo *L.* — **16** pertectissimum *L.* — **21** his *prius H.* — ho *L_1.* — **22** ductum *v.*, dictum *C, Lugd.* — **23** Devarsoria *L_1.* — devarando *prius L;* devorando *H_1; L ex corr.; Lugd.;* devortendo *H_2, G* (a devertendo *mrg. G*). — **1** oportuno *L_2, H_2, G;* peropportuno *Cic.* — **3** a sanniis *Lugd.; porro sec. ed. Basil. G, L; item Hqo, P;* a sànnis *Hs; Me.* — **4** montibus *L, H_1.* — scenis *L, H_1;* schenis *rell.; corr. Lips.* — **7** pote *M;* potest *C; Erlang. alt. Cic.; ubi v.* potest esse. — **8** qui are *L, H_1;* quare *H_2, G.* — motibus *sec. ed. Bas. G, idque verissime;* moribus *L, H; cdd. Cic.* — **9** ipso corpore ridetur *minus bene lege eurythmiae cdd. Cic.* — **10** Haeredii *Ald. ex Varr.* — re *suprascr. m. 2 in H.* — **11** div. dicebantur viritim *cdd. Varr.* — vitim *L_1.* — q: *L,* que *H.* — **12** sequerentur *Varro;* sequentur *cdd.* — herediolum appellarunt *ex Varrone add. docti, ap. quem legitur* heredium.

61. 62 M.

LEGVMINA Varro de re rustica lib. I dicta existimat quod non secentur, sed [quod] legantur: 'cetera quae velluntur *e terra, non subsecantur; quae quod ita leguntur*, legumina dicta'.

PORCAE agri, quam dicimus, significantiam Varro designat de re rustica lib. I: qua aratrum vomere lacunam, striam facit, sulcus vocatur. quod est inter duos sulcos elata terra, dicitur porca, quod ea seges frumentum porricit. — Accius Parergorum lib. I:

venaé proscissae cóssim goerare órdine
porcás bidenti férro, rectas cérnere.

[porcae sunt signa sulcorum, quae ultra se iaci semina prohibeant; porcere enim prohibere saepius legimus.]

OCCATIONIS proprietas his indiciis aperitur. Varro de re rustica lib. I: et postea occare, id est conminuere, ne sit gleba: quod ita occidunt, occare dictum. — Serenus:

occátio occaecátiost.

POMORVM a Varrone proprietas explanata est de re rustica lib. I: aquam addi cotidie vesperi; || a quo, quod indigent potuis, poma dicta esse possunt.

FRACCESCERE, tamquam fricari et putrefieri vetustate. Varro de re rustica lib. I: haec, de qua fit oleum, congeri solet acervatim dies singulos in tabulata, ut ibi mediocriter fraccescat.

LIXARVM proprietas haec est, quod officium sustineant militibus aquae vehendae; lixam namque aquam veteres vocaverunt;

---

13 I, 23, 2 || 17 I, 29, 3 || 19 Accius Parergorum I || 25 I, 31, 1 || 26 Serenus (opusc. rural.) || 1 I, 31, 6 || 4 I, 55, 5.

---

13. 14 quod non *Quicheratus;* non quod *v.* — sed quod; quod *vid. delend.* — *ap. Varr. fertur* hoc enim (cicer) quoque legumen, ut cetera, quae velluntur e terra, non subsecantur; quae quod ita leguntur legumina dicta — **16. 17** *cf. Fest. 238.* — qua *Varro,* quae *cdd.* — lacunam *del. Guietus.* — istriam *C, Lugd.* — fecit *libri Varr.* — **18** quod est; quod *pro* quoad. — **19** seges *Varro,* secus *C, Lugd* — porrigit *cdd. Non., item Varron. praeter alt. m. Parisini et mrg. exemplaris Politiani* (porrigant *et Festi cd. l. m.*). — *cet. aliter Varro de l. l. V, 39.* — **20** venae proscissae *M,* bene proscissas *cdd.* — cossim girare (goerare *M*) *Scal.;* cossigerare *cdd.* — **21** rectas, *sc.* lineas. — cernere (*i. e.* cernendo efficere) *M,* derevere *cdd.* — **22. 23** *illa* porcae — legimus *ab interpolatore addita. a porcendo autem etiam Fest. 218 porcae nomen repetit, alia quidem addita explicatione.* — porcaere enim *L.* — **24** *cf. 42* occationem. — **25** conminuere L_1, *ed. Bas.;* comm. L_2, *H, Lugd.* — glebat L_1. — **27** occecatio est *L, H.* — **1** *cf. 502* dativus pro ablativo. — vesperi *om. cdd. Varr.* — potuis *Quicheratus;* potui *Non. 502; h. l.* potui *L, G,* potus (s *in ras. m. 1 vel 2*) *H*; potu *Lugd.; Paris. 7665; 6; libri Varr.* — **3** Fraccessere H_2, *Lugd.* — friari *Lugd., prius L* (c *add. ut vid. m. 1*); *H in mrg. m. 2* aliter friari. — **5** fraccescant *Lugd.* — **6** *cf. 48* elixum. — **7** lixam; *ita et H; sed* lixa *in ras.*

unde elixum dicimus aqua coctum. lixa etiam cinis dicitur vel umor cineri mixtus; nam etiamnunc id genus lexivum vocatur. Varro de vita populi Romani lib. I: proinde ut elixum panem ex farre et aqua frigida fingebant.

CALONVM quoque proprietas haec habetur, quod ligna militibus subministrent: *κᾶλα* enim Graeci ligna dicunt. ut Homerus:

ἐπὶ δὲ ξύλα πόλλ' ὑπέθεντο.

CONFLVGES, loca in quae rivi diversi confluant Livius Andromeda:

cónfluges ubí conventu cámpum totum inúmigant.

CONSEDO, a consedendo, ut adsedo vel adsessor. Cassius Hemina Annalium lib. IIII: nemo vicinus consedo.

CONTICINIVM, noctis primum tempus, quo omnia quiescendi gratia conticescunt. auctores multi sunt mihi, sed auctoritate deficiunt.

---

10 Varro de vita pop. Rom. I ‖ 13 Homerus (cf. comm.) ‖ 15 Livius Andromeda ‖ 18 Cassius Hemina Annal. IV.

---

8 lixa *M; lix cdd.* — 9 humor H_2; *G.* — lixivium *Paris. 7665; 6.* — 11 ferre L_1. — 12 *cf. Fest. 62.* — haec *m. 1 vel 2 add. in L.* — 13 subministrent *ed. Bas.;* subministret L_1, H_2; sumministret L_2, H_1; subministrant *Lugd.* — greci *L, H;* graece l. dicuntur *G,* Ho_2, *sed ut deinceps restituta sit scriptura prior, cum Me.* — 14 *etiam h. l. quae tradita erant antiquitus, desperata illa prorsus ac deposita, ad sanitatem tandem revocare ut liceret, antiquissimorum criticorum opera est effectum. nec enim dubitari potest, quin recte a nobis haec accommodata sint ad Il. VIII, 547, cum in C habeantur talia:* πιαεξυλαλυπεθεντο; *excepto quod in H m. altera del. α prius, item priore scriptum* ξυc. — *scilicet verissime coniectavit Me non ad probandum illud* κᾶλα, *quod apud Homerum ne invenitur quidem (nam hymnos in quibus semel ponitur non magis respexit Non. quam Hesiodum apud quem item legitur), allata verba illa, sed quo demonstraretur iam olim calonum usum fuisse in re bellica. — itaque exemplum adlatum, sicuti saepius, non pertinet ad glosam ipsam, sed ad eius explicationem. cf. pg. 7; 18; 50 l.* defloccare; nebulones; fures. — *notabilis autem lectionis varietas apud Non.; sicuti supra pg. 10 s. l.* bardum. *nam aperte apud Homer. post illud* ἐπὶ δὲ ξύλα πόλλ' ἐλέγοντο *(sic enim ibi fertur) hiat oratio, cum ignis incensi et epularum apparatarum et sumptarum a Troianis plane contra usum Homericum nulla usquequaque fiat mentio. — itaque quod leg. ap. Non.* ὑπέθεντο, *ab auctore petitum est, qui uteretur Homeri exemplari vel pleniore quam quale nunc est (et addidere docti h. l. pro supplemento versus quosdam parum aptos quidem ex Platonis Alcibiade) vel in quo illud substitutum esset loco eius quod est* ἐλέγοντο *rudi quodam conatu emendandi.* — 15 Confluges *C, Lugd.; cf.* confrages *ap. Isid. XIV, 8, 27.* — 17 confluges *H;* confluge *L, H ex corr.;* conflugae *G.* — conventu *Iun.;* conventum *C.* — 18 considendo H_1. — adsedo L_1, *ed. Bas.;* assedo L_2; assaedo *H.* — adsessor L_1, *ed. Bas.;* ass. L_2, *H.* — 20 *cf. Varr. VI, 7; VII, 79; Macrob. I, 3, 12.* — Concinium L_1. — 21 conciscunt L_1; conticiscunt *gl.* — miri *cdd.; corr. Iun.*

DELIBRATVM, decorticatum; ut deartuatum, per artus discissum. Vergilius Georgicorum lib. II:

udoque docent inolescere libro.

EXTEREBRARE est vi aliquid extorquere aut curiosius quaerere et scrutari. Plautus in || Astraba, cum in curiosum iocaretur:

térebra tu quidém pertundis.

GRVMAE sunt loca media, in quae directae quattuor congregantur et conveniunt viae. est autem gruma mensura quaedam, qua fixa viae ad lineam deriguntur, ut est agrimensorum et talium. — Ennius lib. XVIII [gruma derigere dixit]:

degrumare forum.

Lucilius lib. III:

viamque
degrumabis, uti castris mensor facit olim.

LVCVLENTVM, pulchrum et bonum et perspicuum: dictum a luce. Licinius Macer Annalium lib. I: auspicia pulchra et luculenta conmemorat. — Plautus Cornicula:

púlchrum et luculéntum hoc nobis hódie evenit proélium.

LOGI, a graeco, sermones, dicta vel ridicula et contemnenda. Cicero pro Gallio: ego te certe scio omnes logos, qui ludis dicti sunt, animadvertisse. Turpilius Canephoro:

'testamentum érgo celabís?' — 'logi.'

FVLGVRATORES. ut *extorum* extispices et aruspices, ita

---

24 II, 77 || 1 Plautus Astraba || 6 Ennius Ann. XVIII || 8 Luc. l. III || 12 Licinius Macer Ann. I || 13 Plautus Cornicula || 16 Cicero pro Gallio || 17 Turpilius Canephoro.

---

23 artum *L*, H_1, *Lugd.* — discessum L_1. — 24 *Verg.; cf. 451* librum. — 25 docendi nolescere L_1, *ut 451.* — 26. 1 *ita M;* et scrutari aut curiosius quaerere (curiosus *C pr.* H_1. — querere *L*) *C.* — 1. 2 locaretur — terebratum *C; correx. Turneb.* — partundis H_1. — 3 *cf. Paul. pg. 96 s. l.* groma. — Brumae *G*, Grume L_1. — 4 grumma H_2. — 5 fixae *L*, H_1 (*in mrg. H:* qua posita). — deriguntur *Par. 7665; 6;* dir. *C.* — et talium *om. Lugd.* — 6. 7 *ita Vahlenus* (dixit *secl. M*)*;* gr. der. (dir. H_1, *G*) d. degrumari ferrum *C.* — 8 Licilius *L.* — 9 viamquae *C.* — 10 degrumabis *Me;* degrumavis *C.* — ut *id.;* uti *M;* ut in *Merula.* — 11 Luculentum *non lemma m. 1 in L.* — prespic. L_1. — 12 Lucinius L_1. — annali *C.* — auspitia H_1. — comm. *H.* — 13 Corn.; *ita et 147 s. l.* oculitus; *Diomed. 378; at N. 134 bis* Cornicularia; *220* Cornice; *cf. Ritschel. Parerga Plaut. 154 sq.* — 15 Logi *m. 1 non l. in L.* — greco *L*, *H.* — sermone *cdd.; corr. ed. a. 1476.* — dicta (*i. e.* dicteria) vel *Me;* vel dicta *L*, *G*, *Lugd.;* dicta, *supra add.* vel, *sed rursus del., H.* — 16 pro Gallio *Ald.;* pro Callio *C.* — certe (*prius* certę) *eraso* o *supra* e *altero H;* certo *L*, *G.* — 17 Caneforo (Canoforo H_1) *C.* — 18 caelabis *G.* — *diverbio haec contineantur necne non sat constat.* — 19 Fulguratoris (Fulgurtoris L_1; Fulgorat. L_2, *Lugd.*) *cdd. pr.* H_1. — extorum *add. M.* —

hi fulgurum inspectores. Cato de moribus Claudi Neronis: haruspicem, fulguratorem siquis adducat.

MOLETRINA, a molendo, quod pistrinum dicimus; ut ferratrina aut fetutina. Cato in Thermum: nervo, carcere, moletrina.

PANIS proprietatem a pascendo putant veteres aestimandam. Varro de vita populi Romani lib. I: pastillos et panes; haec vocabula *a* pastu, quod esse pascere dicebant.

MVSTVLENTVM, ut vinulentum et feculentum. Plautus Cistellaria:

nam ita mústulentus || aéstus nares ádtigit;

ut sit odor musti aut musto oblitus ac madens.

CONVICIVM dictum est quasi e vicis iactum, *in* quis secundum ignobilitatem loci maledictis et dictis turpibus cavilletur.

PROLVBIVM * * *

prolubiumst pétere amicitiam ét fidem.

Accius Andromeda:

mulíebre ingenium, prólubium, *hora,* occássio.

Naevius Colace:

ét volo et vereór et facere in prólubiost.

---

20 Cato de moribus Claudi Neronis || 23 Cato in Thermum || 25 Varro de vita pop. Rom. I || 27 Plautus Cistellaria || 6 tragicus incertus || 7 Accius Andromeda || 9 Naevius Colace.

---

extispicis et aruspicis *cdd. pr.* H_1. — **20** fulgorum L_2. — inspectoris H_1; *f.* spectores; *cf. 16* extispices. — haruspicem *C.* — **22** pistirnum L_1. — feratrina *cdd.; corr. Me.* — **23** aut; ut H_2, *G.* — foetutina *Paris. 7665; 6;* faetutina *Lugd.* — Coto H_1. — **24** a *add.* L_2. — aestimandum *cdd.* — **25** pastillas H_1. — hae *L,* H_1. — **26** vocabula a pastu (*vel* a pastu sunt) *M ann. philol. a. 1867 pg. 490;* vocabula pastus *C* (passus *Hs*); *Lugd.; Paris. 7665; 6.* — esse (*i. e.* edere) *M ib.;* esset *v.* — **27** Mustolentum ut *Paris. 7665; 6;* Mustulentum et *C.* — vinolentum *Parisini.* — et L_1, *Lugd.;* ut L_2, *H, G; de Par. non constat.* — faculentum *Lugd.* — *cet. cf. quae ad inseq. l. finem sunt notata.* — Cist. *cdd. et hic et 415 s. l.* ventus; Clitellaria *Scal.* — **1** nam *om. cdd. 415.* — itta L_1. — estus *H,* L_2 (L_1 estur). — attigit *C pr.* L_1. — ita mustilentus ventus naris obtigit *cdd. pg. 415.* — **3** *cf. Fest. 41.* — Convitium *L, Lugd.* — vitiis *C* (vicis H_2*; in mrg. G*), *Lugd.* — iactum *M;* locum *C, Lugd.;* iocum *Me; sed* iocum *alibi non videtur inveniri.* — in quis *M* (*seq.* s); qui *cdd.;* quia *Lips. ant. lect. I, 2.* — **4** cavilletur *passive;* cavillentur *Lips.; post* cav. *add.* L_1*:* mustolentum et vinulentum ut faculentum. *haec del. m. 2.* — **5** *cf. Varro de l. lat. VI, 47.* — Prolubium *add. Lips. ant. lect. IV, 17; qui et exemplum tragici haud dubie poetae agnovit.* — *cet. in mrg. H:* patentem amicitiam; potius: immunditias. profluvium *(ita et G in mrg.)* a fluendo, proluvies a lubidine. lucus Veneris libentina. — **6** Proluvium est *cdd.; item ubique per* v *in seqq.* — patere *id.; corr. Lips.* — **8** hora, occassio *M;* hoccassio *prius H;* occasio *id. ex corr.;* occasio *L, G.* — **9** Nevius *C.* — **10** proluvium *habere primam correptam hoc pariter et seq. exemplo docet r. m.*

64 M.

Laberius Conpitalibus:

quó quidem
me á matronalí pudore prólubium meretrícium
prógredi coégit!

Varro de lingua latina lib. V: prolubium et [pro] lubidinem dici ab eo quod lubeat: unde etiam lucus Veneris Lubentinae dicatur.

PEDATV positum pro repetitu vel accessu, quasi per pedem, sicuti nunc vulgo dicitur. [tertio pedato] Cato Originum lib. I: igitur tertio pedatu bellum nobis facere. — idem in Dissuasione de feneratione: tertio autem pedatu item ex faenore discordia excrescebat.

PRAECLAVIVM, pars vestis quae ante clavum texitur. Afranius Omine:

tértium diém praeclavium únum *te* detéxere!

idem Fratriis:

mea nútrix, surge, sí vis; profer púrpuram.
praeclávium contéxtumst.

PROPAGES est series et adfixio continuo vel iuge ducta. pages enim conpactio; unde conpages et propagare genus, iuge [longe] emittere. Pacuvius Antiopa:

---

11 Laberius Conpitalibus ‖ 15 Varro de lingua latina V ‖ 19 Cato Orig. I ‖ 20 Cato in Dissuasione de feneratione ‖ 23 Afranius Omine ‖ 26 Afranius Fratriis ‖ 31 Pacuvius Antiopa.

---

11 Laverius *C.* — Conpital. L_1, *ed. Bas.;* Comp. L_2, *H.* — **13** pudure *G.* — ad prol. *Guietus; quod si cui placuerit, scribendum erit supra* quom quidem. — meretricium *Ribbeckius,* meretricis *cdd.* — **15** IIII *H, G;* V *L* (*videtur fuisse in archet.* IV). — *seq. male quidam rettulere ad Varr. VI, 47.* — proluviem *C; corr. Guietus.* — lubidinem *Quicheratus;* proluvidinem (proluvidine L_1, proluvidinum H_1) *C; f.* porro lubidinem. — **16** habeo *prius H.* — libeat L_1. — Lubentina (Lib. L_1) *C.* — **18** *cf. Charis. 191.* — Pedatu *Leopardus VI, 16; cf. et Turneb. XXVIII, 1;* Pedato *ubique cdd. et f. ipse N.* — accensu *L.* — **19. 20** tertio pedato *seclus. M* (tertio pedato Cato *male Acidal.*). — fecere *Acidalius.* — dissuatione H_1; dissuassione *L.* — **21** veneratione H_1. — fenore *ed. Bas.* — **23** texitu H_1. — **24** Omine *mrg. Iun. pg. 421 s. l.* cupido; *Bothius;* Homine *hic ut plerumque cdd.* — **25** te detexere! *M,* texere *cdd.* — **26** item *H.* — Fratriis *v.;* Fratris (Fratri H_1) *cdd.* — **28** contextumst *Ribbeckius* (*fuerat* contextust); contextus *C pr.* H_1; *qui* contextum. — **29** adfixio L_1, H_1, *ed. Bas.;* aff. L_2, H_2 (*in hoc teste Sieversio supra* i *additum* l, *quod deinde eras.; hinc P* afflictio); adfixi *Paris. 7665; 6; f.* adnexio. — continuo *M;* continua *v.* — iuge *Quicheratus;* longe *cdd.* — **30** compactio L_2; conpectio H_2. — compages L_2. — et propagare genus, iuge emittere *M (nisi illud* iuge emittere *putaris secludendum);* et pr. g., iuge (iugae L_1) longe mittere *cdd.* — (*post* genus *vel* propagare *add. edd. inde ab Aldo:* id est; *om. C, Lugd., Paris. uterque).*

salvéte, gemini, méa propages sánguinis.

Ennius:

nobis unde forent fructus vitaeque propagen?

PRAEGRADAT, antevenit, dictum a gradu. || Pacuvius Atalanta:

éxtremum intra cámterem ipsum Párthenopaeum praégradat.

PROMICARE, extendere et porro iacere, *a micando;* unde e m i c a r e. Naevius Agrypnuntibus:

'siquidém loqui vis, nóli perdocére *me*
tam múlta!' — 'longe prómicanda orátiost'.

PRAEVIVS dictus est antecedens. Cicero Alcyonibus:

hunc genuit claris delapsus ab astris
praevius Aurorae, solis noctisque satelles.

DIGLADIARI [dictum] est dissentire et dissidere: dictum a gladiis. Cicero Academicorum lib. I: quid autem stomachatur Mnesarchus? quid Antipater digladiatur cum Carneade tot voluminibus? — idem tertio: digladiari autem semper, depugnare in facinorosis et audacibus quis non cum miserrimum, tum etiam stultissimum dixerit?

AEQVOR, ab aequo et plano Cicero Academicorum lib. II vocabulum accepisse confirmat: 'quid tam planum videtur quam mare? e quo etiam a e q u o r illud poetae vocant'.

MAENIANA ab inventore eorum Maenio dicta sunt; unde et co-

---

33 Ennius || 1 Pacuvius Atalanta || 4 Naevius Agrypnuntibus I || 7 Cicero Alcyonibus || 11 Cic. Academ. I || 13 Academ. III || 16 Academ. II.

---

32 *cf. 221 l.* propago. — salvaete L_1. — mei *Madv. Adversar. II, 659.* — 33 *cf. 221 l. m.* — 34 nobis *Iun.;* novis *cdd. h. l.;* bonis *221.* — florent *L, Hqo.* — vitaequae *L.* — propaginem *cdd. hic,* propagmen *vel* propagimen *221; corr. Columna* (propagmen *male Iun.*). — 1 Praegradat *M;* Praegreditur *cdd.;* Praegradat, praegreditur *Iun.* — Tantalo *cdd.; corr. Iun.* — *cet. cf. quae pg. 84 ad l.* cette *sunt notata.* — 2 camterem, *i. e.* campterem. — Parth. praegr. *Quicheratus;* praegr. Parthenoreum *(corr. Scal.) cdd.* — 3 *nullum l. in L.* — est *(m. 2 del., sed restit.)* extendere *H.* — a m. *add. M.* — aemicare *L.* — Nevius *H.* — τϱυπνουντιβουϲ *C; corr. Iun.* — 5. 6 noli *M;* non *cdd.* — me tam *add. M.* — *diverb. instit. M.* — promicando *L, H.* — oratiosi *L;* oratio est *G.* — 7 tantecedens L_1. — Alcyonibus *Quicheratus;* Alcion *L, H;* Alcyon *G (titulum libri inesse in hoc iam Olivetus intellexerat); cf. Iul. Capitol. Gordian. 3.* — 8 hunc *i. e.* Ceycem; ut H_1. — claris *Ald.;* cladis *L,* H_1*;* claudis H_2, *G.* — 9 Aurore *L, H.* — 10 Dicladiari L_1*;* Digradiari H_1. — dictum *secl. M.* — disesidere *prius H.* — 11 Mnesarchus *Iun.;* mnsarcus *C; in L post* N *(sic) supra erasa littera;* minisarcus H_1. — 12 digladiatur *v.;* digladietur *C.* — 18 e quo; ego L_1. — paetae, *ut vid.,* L_1. — 19 *cf. comm. Lucil. 283.* — Meniana *C, Lugd.* — Moenio *G;* Moenia *L,* H_1*;* Monia H_2*;* Menia *Lugd.* — unde et c. M. *om. Lugd.*

65. 66 M.

lumna Maenia. Cicero Academicorum lib. IIII: interim ille, cum aestuaret, veterum, ut Maenianorum, sic Academicorum umbram secutus est.

NATRICES dicuntur angues natantes. Cicero Academicorum lib. IIII: (sic enim vultis) tantam vim natricum viperarumque fecerit? — Lucilius Satyrarum lib. II:

si natibus natricem inpressit crassam et capitatam.

EXVLTARE dictum est exilire. Cicero Academicorum lib. III: et ut nos nunc sedemus ad Lucrinum || pisciculosque exultantes videmus. — Vergilius Aeneidos lib. III:

exultantque vada atque aestu miscentur harenae.

EXCORDES, *VAECORDES* CONCORDESque a corde significantiam ducunt. Cicero Tusculanarum lib. I: aut unde, magna dissensio est. aliis cor ipsum animus videtur: e quo excordes, væcordes concordesque dicuntur.

MANVM dicitur clarum: unde etiam mane post tenebras noctis diei pars prima; inde Matuta, quae graece Leucothea. nam inde volunt etiam deos Manes manes appellari, id est bonos ac prosperos, quod melior mors sapientibus quam vita probetur. Cicero Tusculanarum lib. I: 'quid? Ino, Cadmi filia, nonne *Λευκοθέα* nominata a Graecis Matuta habetur a nostris?' — inde inmanes, non boni, ut saepe.

---

20 Cic. Acad. IV (II, 22, 70) || 23 Cic. Acad. IV (II, 38, 120) || 25 Lucil. l. II || 27 Cic. Acad. III || 2 III, 557 || 5 I, 9, 18 || 11 I, 12, 28.

---

20 item ille *Cic.* — **21** Menianorum L_1, *H.* — Acdademicorum H_1. — umbram *Cic.*; viam *cdd.* — **24** *praemissa ap. Cic.*: cur deus, omnia nostra causa cum faceret. — **25** Saturarum L_1; Satirarum *H.* — **26** inpr. L_1, *ed. Bas.*; impr. (impraessit *H*) L_2, *H.* — **1** pisciculosquae (o *ex* a *fact.*) *H*; *id mutatum in* pisculosque *quod habent L, G* (*L* pisculosquae). — **2** videmus *Iun.*; videamus *C.* — **3** exultantquae *L.* — extumescentur L_1, *id. 2* estu miscentur. — arene H_1. — **4** vaecordes concordesque a corde *M*; concordesvae ex corde L_1, H_1; concordesve ex corde L_2, H_2, *G*; *Lugd.*; excordes concordesve a corde *Ho in mrg.* — **5. 6** dicunt *Lugd.* — Tusculanorum L_1, *Lugd.* — *ap. Cic. praecedunt haec:* quid sit porro ipse animus aut ubi. — dissentio *Ho*; dissensiones tatilis cor L_1, *Lugd.* — e quo *M*; *cf. l.* aequor; aequo L_1, *Lugd.*; ex quo *rell.* — exordes *prius L.* — vaecordes *L, G*; vecordes *m. 1 in mrg. suppletum H.* — **7** concordes L_1; *Lugd.*; concordesquae *prius H.* — **8** eti *prius H.* — noctes L_1. — **9** grece *H.* — Leuchotea L_1; Leuchothea *H.* — **10. 11** Manes *del.* L_2. — manes del. *H m. 1 vel 2; om. Lugd.*; *f. recte; cf. 55 l.* infans: nam et infantes usque eo appellandi sunt. — quod melior mors *add.* L_2. — sapientibus *ed. a. 1476*; sapientioribus *cdd.* — vitam H_1. — Tusculanorum L_1. — **12** qui L_1. — Leucotea L_1; Leucothea *id. 2, sed del. et suprascr. Λευκοθεα.* — **13** Grecis *L, H.* — Mutata L_1. — habeatur *H.* — inm. L_1, *ed. Bas.*; imm. L_2, *H.* — **14** bono H_1. — saepae *H.*

FODICARE est fodere, a fodiendo dictum. Cicero Tusculanarum lib. III: non est enim in nostra potestate fodicantibus eis rebus quas malas opinamur dissimulatio vel oblivio.

POLITIONES, agrorum cultus diligentes: ut polita omnia dicimus exculta et ad nitorem deducta. Ennius Satyrarum lib. III:

testes sunt . . . .
lati campi, quos gerit Africa terra politos.

idem Annalium lib. VIIII:

rastros dentefabres† capsit causa poliendi
agri.

Varro: quid vero? ex agri politionibus deiciuntur; hic in cenaculo polito recipiuntur.

PRAEFICAE dicebantur aput veteres quae athiberi solerent funeri, mercede conductae, ut et flerent et fortia facta laudarent. Plautus [in] Frivolaria: ||

superáboque omnis árgutando praéficas.

idem Truculento:

praéfica,
quae álios conlaudáre, eapse *sése* vero nón potest.

Lucilius lib. XXVII:

út mercede quaé conductae flént alieno in fúnere
praéficae multo ét capillos scíndunt et clamánt magis.

Varro de vita populi Romani lib. IIII: dein neniam cantari

---

16 III, 16, 35 || 19 Ennius Sat. III || 22 Ennius Annal. IX || 25 Varro (in saturis, ut vid.) || 29 Plautus Frivolaria || 2 II, 6, 14 || 5 Luc. l. XXVII || 8 Varro de vita pop. Rom. IV.

---

15 est *v.;* et *cdd.* — est fodere *delendum videtur Quicherato.* — Tusculanorum L_1; Tuscularum *H.* — **16** enim *om. ed. a. 1476.* — nostra *om. G; ed. a. 1476.* — **19** Satirararum L_1, H_1. — **20. 21** *cf. Cic. de or. III, 42, 167.* — testes sunt campi magni *om. rell. Cic.* (testes *dest Abrincensi*). — testes sunt campi magni virtuti' meai *M in ed. Ennii; sed f. scrib.:* testes sunt campi magni . . . . quos gerit A. t. p. — **22** Annali *cdd.* (i *f. m. 2 add. in L*). — **23** ratros *L;* rastoros H_1. — dentefabres *corruptum;* dentiferos *Hugius.* — **25** vero *M;* mirum *v.* — pol. deiciuntur *M;* depol. eic. *C.* — **27** apud *C pr.* L_1. — hathiberi L_1; adhiberi *rcll.* — solerent *Quicheratus,* solent *cdd.* — **1** omnes *ed. Bas.* — praeficas *mut. in* pref. *H.* — **2. 3** idem Truculento praeficas *m. 2 add. H;* Trululento L_1. — *cet. cf. Varr. de l. l. VII, 70.* — pro praefica *Plaut., Varro* (profecta *libri Plauti*); praeficas *cdd.;* praeficast *f. Non., nisi illud irrepsit ex superioribus.* — **4** que *G, item H post ras.* (*fuerat* quae). — conlaudat, eapse sese *Bothius;* conlaudare (coll. *ed. Bas.*) a se *C;* conlaudate apsa se (*vel* abse se) *cdd. Pl.* — **5** XXVII *M,* XXII *cdd.* — **6** ut *add. M coll. Hor. ep. II, 3, 431 sqq.* — **8. 9** *III* H_1; *cet. cf. 145* nenia. — neniam *L, H;* naen. *ed. Bas.* — cantari solitam at *cdd. 145;* cantoris (cantaoris *L*) solatam (solitam H_1) at *(de* at *ex H nihil notat.,*

67 M.

solitam at tibias et fides eorum quei ludis troicis cursitassent. haec mulier vocitata olim praefica usque ad poenicum bellum.

PARENTACTOI, qui de pueritia veniunt ad pubertatem; a graeco vocabulum sumptum. Lucilius lib. VIIII:

'unde parentactoe?' — 'chlamydast ac barbula prima.'

idem XXVIII:

ephébum quendam, quém parentactón vocant.

Varro de compositione Saturarum: parentactoe adsunt mulierque [mulier] venusta.

PROLETARII dicti sunt plebei, qui nihil rei publicae exhibeant, sed tantum prolem sufficiant. Cato de tribunis militum: expedito pauperem, plebeium atque proletarium. — Cassius Emina Annalium lib. II: tunc Marcius pro consule primus proletarios armavit, — Varro de vita populi Romani lib. I: quibus erat pecuniae satis,

---

12 Luc. l. IX ‖ 14 Luc. l. XXVIII ‖ 16 Varro de compos. saturarum ‖ 19 Cato de tribunis militum ‖ 20 Cassius Emina Annal. II ‖ 22 Varro de vita pop. Rom I.

---

sed habet P) h. l. — eorum qui ludis Troicis *Scal.;* eorumque (eorumquae H_1) ludis tricas *C.* — cursicassent (cursiccassent *prius H*) *C;* cursitassent *ed. a. 1476;* — bae H_1. — **10** profica *prius H.* — **11** Parentactoe *Bentl. m. Rhen. XXXIII, 465; Onionsius pg. 94 coll. Suid. l.* *παρεμβολή (826 ed. Bekker): παρένταξις ἡ τῶν ἀνομοίων* (*παρένθεσις*) *οἷον ὁπλιτῶν πρὸς ψιλοὺς ἢ ψιλῶν πρὸς ὁπλίτας*; Parectatohi *L, G, Bamb.;* Parectatum hi H_1, *id. 2* Parectaton (*in mrg.* parectato) hi; Parettatoi *Turic.;* parectato quasi aetate iactato *mrg. G.* — *cet. cf. 449 s. l.* interfici: Cic. Oiconomico. — **12** suptum *L;* sumtum *prius H.* — **13** inde H_2, *G.* — parentactoi? chlamydast *M;* parectato ecalami (*tum ras. trium litt., f.* des *vel* his) *L;* parectato et calumi H_1*;* p. e calumides *id. m. 2;* parectato ecalamides *G.* — **14** XXVIII *M,* vicesimo tuum *cdd.* — **15** efoebum *id.* — *supra* quendam amo *scr. m. 2 in G.* — parentacton vocant *Onions.;* vocant parectaton *H, G;* vocant praeutacton (eu *f. in ras. m. 2*) L_1, *id. 2* pareùtaton, *deinde hoc punctis deleto infra in mrg.* parectaton. — **16. 17** Satyrarum L_2*;* Satirarum *H.* — parentactoe *Onions.;* praeutactae *L;* pareutacte (parentacte *Ho*) H_1*;* parectate *id. m. 2; G.* — assunt L_2, *H.* — mulierque venusta *M;* mulierque mulier venus caput (capud H_1) *C* (put *ortum ex seq. l. initio*; *fuerat olim* venus cap̄). — **18** *cf. 155* proletarii. — Proletarii L_2, Ho_1*;* Proletari L_1, H_2, *G; Bamb.;* Proletani Hs_1. — regi *prius H.* — publice *H.* — exibeant *L.* — **19** prolem *ex* ilicem *corr. m. 1 vel 2 in L; quod irrepsit ex sequente* militum. — expedito; ex atque proletarium pedito H_1. — **20** atque prol. *om. L; in mrg. add.* H_2. — **20** Annali *cdd.* — **21** thunc L_1. — Marcus *C; corr. Lips.; cf. Enn. Ann. 183 sqq.; Oros. IV, 1 pg. 206 ed. Zangem.* — pro consule *Petrus;* praetor *Lipsius;* praeco *cdd.* — primus *Freinshemius ad Flor. III, 1, 13; qui praeterea male* tum C. Marius consul; *cf. Petri Histor. Rom. Rel. pg. 103;* primum *C.* — prolaterios L_1*;* prolaetarios *H.* — **22** erat *M,* erant *codd.* — pecunie *H.*

locupletis, adsiduos; contrarios proletarios. adsiduo neminem vindicem voluerunt *nisi adsiduum id est* locupletem.

PROSAPIES, generis longitudo: dicta a prosupando aut proserendo. Cato Originum lib. I: 'veteris prosapie.' — et multa talia aput multos.

OPTIONES in chortibus qui sunt honesti gradus, ut optatos, quod est electos, et adoptatos, ‖ quod adscitos, Varro de vita populi Romani lib. III existimat appellatos: 'referentibus centurionibus et decurionibus adoptati in cohortes *et in turmas* subibant, ut semper plenae essent legiones. a quo optiones in turmis decurionum et in cohortibus centurionum appellati.'

---

26 Cato Orig. I ‖ 1 Varro de vita pop. Rom. III.

---

23 assid. *C pr.* L_1. — prolaetarios *H.* — assid. *C pr.* L_1. — **24** nisi adsiduum id est locupletem *Turneb. XXIX, 15.* — locupleti (locupepleti *prius H*) *cdd.* — *cf. Gell. XVI, 10, 5.* — **25** Prosapie L_1, Prosapiaes, *tum* Prosapiae *H*, Prosapia *Bamb.* — **26** veteris prosapie *M* (veteris prosapiae *Iordanus*); veteres prosapia (*seq.* e) *libri; cf. Sall. Iug. 85, 10* hominem veteris prosapie, *ubi item fertur* prosapiae. — talia *M*, alia *v.* — **27** apud *C pr.* L_1. — **28** chortibus L_1; quohortibus H_1; cohortibus L_2, H_2, *G.* — sunt *v.*; sint *C, Bamb.* — onesti H_1. — et *pro* ut H_1. — **1** quod est *in ras.* H_1. — quod *v.*; quodquod L_1; quodquot H_1; quotquot L_2, H_2, *G*; *Turicens.*; quotquod *Bamb.* — adscitos L_1, *Bamb.*; ascitos *C pr.* L_1. — **2. 3** referentibus *quidam ap. Bentinum*; referentur *C.* — et decurionibus *solus H; in quo haec m. 2 del.* — quoortes, *tum* quohortes *id.* — et in turmas *add. M.* — subibam H_1; subiant *G.* — **4** esset L_1. — obtiones *H.* — in turmis dunturmis *L.* — **5** quoortibus H_1, quohortibus *id. 2.*

II.

INCIPIT
DE HONESTE SET NOVE DICTIS
PER LITTERAS.

INCIPIT PER A LITTERAM.

APVD, iuxta. Sisenna Historiarum lib. IIII: dum pristinum vitium apud ignem per sudorem corpore exhauserunt. — M. Tullius de officiis * * * *idem de re publica lib. III:* cuius focum mirari solitus Cato; apud quem ille sedens Samnitum, quondam hostium, iam clientium suorum, munera repudiaverat. — et de oratore lib. II: cum etiam tum in lecto Crassus esset et apud eum Sulpicius sederet.

APISCI, invenire. Sisenna Historiarum lib. IIII: itaque postero die legatos Iguium redeuntis apiscitur.

---

11 Sisenna Hist. IV || 13 M. Tull. de officiis (III, 30, 109; de re publica) III, 28, 40 || 16 II, 3, 12 || 18 Sisenna Hist. IV.

II. *Hinc omitti iam dittographias eas, quae ad orthographiae minutissima quaeque spectarent, item alias, quibus cognitis neque utilitas ulla neque iucunditas praeberetur legentibus, Quaest. Non. cap. VI est adnotatum. — de inscriptione cf. et Indicem.* — **7. 8. 9. 10** Explicit de proprietate verborum. Incipit de inhonestis et nove veterum dictis per litteras, id est (i. e. *del. m. 2*) per A litteram incipit (eram incipit *m. 2 add.*, *supra* tt *erasa virgula*) *H.* — Incipit — per litteras (et *minusculis litteris postea interpositum*) id est populi romani A litteram *L.* — Incipit de honestis et nove veterum dictis per litteras. Per A litteram incipit *G.* — *in Bamb. inscriptiones capitum praeter minutias eaedem ubique quae in L, H.* — **8** honeste *i. e.* decore dicta; *ut pg. 148* opuliscere — dictum decore; *ita saepe ultimorum temporum grammatici.* — set nove; *declarat N, quae hoc cap. notentur non ex proprietate verborum, sed auctorum ex arbitriis fluxisse. quamquam qua est idem levitate subinde etiam origines respiciuntur.* — *notandum autem quod in hac parte multa lemmata inveniuntur, quae careant enarratione.* — **11** Apud (Aput *gl.*), iuxta; *cf. 522* aput. — Sisennam L_1. — historiarum *ed. a. 1476;* historiographus *cdd.* — **12** vitium *Iun.*, vinum *cdd.* — corpora *Vrsinus.* — exauserunt *G, Bamb.* — *locus num iam satis sit apertus et expeditus amplius quaerendum.* — M. *add.* L_2. — **13** *videntur excidisse ut puta haec:* lib. III: cum male pugnatum apud Caudium esset. — idem de re publica lib. III; *nam turbatum olim in archetypo ea re comparet, quod etiam* cuius *om. L. verba ex l. III de rep. etiam adlata pg. 522, et quidem ex uberiore fonte et puriore; totus ibi l. conferendus.* — **14** solitos H_1. — Capto *C pr.* H_2. — Sannitum H_1; Samnitium *cdd. 522.* — **15** tum iam *cdd. 522.* — suore *L.* — **16** in lecto *ed. a. 1476;* intellecto *C; idem vitium in verbis Varr. de v. p. R. pg. 540 s. l.* toga. — **18. 19** *cf. pg. 74 l.* apisci. — Aspici *L, Bamb.* —

ABSTEMIVS * * * abstemius est, immo scit quo rete leporem teneat lupum non teneri. — Apuleius in libro Ludicrorum:

sei fuisti quóndam Athenis párcus atque abstémius.

Lucilius Satyrarum lib. VI:

ϑαῦμα μέγ', inquid balba, sororem
lanificam dici, siccam atque abstemiam ubi audit.

Varro de vita populi Romani lib. I: quantopere abstemias mulieres voluerint esse, vel ex uno exemplo || pote videri.

ADIPATVM veteres honeste pro pingui et suculento et opimo posuerunt. Cicero in Oratore: adsciverunt *aptum* suis auribus opimum quoddam et tamquam adipatae dictionis genus.

ADAMARE. Cicero Academicorum lib. II: qui enim serius honores adamaverunt, vix admittuntur ad eos, nec satis commendati multitudini possunt esse.

ADSTIPVLARI positum est adsentiri. Cicero in Academicorum libro IIII: falsum esse stoici dicunt et eorum adstipulator Antiochus.

---

20 auct. inc., f. Varro in saturis || 21 Apuleius libro Ludicrorum || 23 Lucil. l. VI || 26 Varro de vita pop. Rom. I || 3 8, 25 || 5 Cicero Academ. II || 8 Academ. IV (II, 21, 67).

---

istoriarum *ed. a. 1476,* historiographus *C.* — die legatos *Iun.;* Iguvium *Turnebus* (Signiam *Iun.*); deligato siguvium (siguium H_1) *C; cf. 162* proicere. — redeuntur *Flor.;* redeuntes, *prius* redeundes, *Hs.* — aspicitur *L, item* G_1, *Flor.*$_1$. — **20** *ita Rothius;* Abstemius est *C cum Bamb.* — abstemius, de vino abstinens *mrg. H;* Abstenens, subrius *gl.* — *illa* abstemius — teneri *f. Varronis Menippei.* — inmo *H.* — **21** tenebat *G.* — Aplileius *prius L;* Apelius *Bamb.* — *illa* in l. Lud. *posita in cdd. post* paucius atque abstemius. — *quod in L inveniuntur puncta bina supra* us *in* Apul. *et* in, *commaculata haec pagina punctis quattuor, quae pg. 69 s. l.* adamare *posita sunt supra* am *in* adammittuntur. — luderorum H_1; ludricorum *G;* ludiccorum *prius L.* — **22** sei *M;* in se *C (cf. comm. ad v. praeced.), Bamb.;* in sise *Turicens.* — parcus *ed. a. 1476;* paucius *cdd.* — **24** ϑαῦμα μέγ' *M;* thaûma mén *Lachmann. Opusc. pg. 73;* thaunumeno *L,* thaunomeno *H, G.* — inquit H_2, *G.* — balba *Dousa pater;* valva *cdd.* — **26** quantoper *L, prius H;* quantopere *H ex corr., G.* — **1** potest L_2, *H, G.* — *post* videri *litt. eras. in H; quae fuit f.* t. — **2** seculento *L.* — **3** puerunt L_1. — de oratore *cdd.;* in Orat. *Me.* — assciverunt L_2. — aptum suis auribus *Cic.;* suis artibus *cdd.* — **5** adamare, obligare, inherere *(om. G),* ab hamo tractum *mrg. H, G;* Adamare, oblegari, inherere, ab amo trahere *gl.* — Academico *L, Bamb.;* Academicho H_1. — **6** adamaverunt; *multi acceperunt pro* adhamaverunt, *etiam Scal. Catal. pg. 286; qui comparat Petronii illud 5:* artis severae siquis hamat (amat *cdd.*) effectus; *ubi male Buechelerus:* ambit. — adammttuntur, i *supra add. L.* — **8** Asstipulari L_2, H_2; Astip. H_1. — adsentiri L_1, *Bamb.; ed. Bas.;* assentiri L_2, H_2; assentire H_1; Adstipolari, adsentire *gl.* — Academicis *C;* Academici *Bamb.* — **9** astipulator *H;* asstipulator L_2. — Anthiochus H_1.

69. 70 M.

ADDICTVM est quasi devotum vel obnoxium. Cicero Tusculanarum lib. II: qui certis quibusdam destinatisque sententiis quasi addicti et consecrati sunt.

AQVILEX. Varro Quinquatribus: an hoc praestat Herophilus Diogeni, quod ille e ventre aquam mittit? [ad] hoc te iactas? ad hoc pacto utilior te Tuscus aquilex.

AEQVIMENTVM positum est non aequamentum, quasi parem vicem, sed merces pro eo quod dicitur admissura. Varro Sexagesi: an, seiquam emisses quadripedem, ut meo asino Reatino admitteres, quantum poposcissem, dedisses aequimenti?

AERIFICVM dictum quod fit ex aere. Varro *Γνῶθι σεαυτόν*:

nil súnt Musae *ad* Polyclís vestrae,
quas aérifice duxtí.

APLVDAS frumenti furfures dixerunt rustici veteres. hoc in antiquis invenitur, quorum in dubio est auctoritas; quamquam et Plautus in Astraba || fabula ita dixerit. cuius incertum est an sit comoedia; atque ideo eius versus de eo ponere supersedimus.

ADVLTERIONEM pro adultero Laberius Cophino. quem si quis

---

11 II, 2, 5 || 14 Varro Quinquatribus || 18 Varro Sexagesi || 21 Varro *Γνῶθι σεαυτόν* || 1 Plautus Astraba || 3 (Laberius Cophino.)

---

11 hobnoxium H_1. — Thusculanorum L_1. — **14** Aquilex, aquam colligens *gl.* — Varro; *cf. 371* praestare, antecellere. — prestat *L*, H_1. — Herophilus *Iun.;* Herofilius *cdd. loco utroque.* — Herophilus, *Chalcedonius, medicus Ptolomaei Lagi tempore celeberrimus. — recte dicit Oehlerus compellari medicum arte sua tumentem. cf. et Turneb. Advers. XXIX, 3.* — **15** Diogeni *Turneb.;* Diogenis *cdd. h. l.;* Diogene *371.* — e (ae L_1) ventre, *scil. hydropici.* — ad hoc te *cdd.: del.* ad *Riesius.* — ad (*pro* at) *C.* — **17** Equimentum *L, gl.;* Aequim. *H, G, Bamb., sicut ipse N. illud quidem verius videtur, ductum ab equiendi verbo, quo usus est Plinius, nisi Varronem etymologico quodam lusu existimaris lapsum. cf. quae pg. 48 s. l.* elixum *ad Varronis verba sunt notata.* — **18** admissura *Oehlerus; cf. et Turneb. XXIX, 3;* admissum *cdd.* — **19** an seiquam *M;* an si equam *v.* — *cet. cf. pg. 106 l.* equilam. — **20** dedisses *Ald.;* dedisse *C.* — aequimenti *Ald.;* aequamenti (eq. *L*) *C.* — **21** Aerificum *Bamb.* (eriificum *gl.*); Aerificium (Er. *L*) *C.* — Varro; *cf. 283* ducere, fabricare. — **22. 23** *dimetros anapaesticos iam agnovit Hermannus el. d. m. 388; al. ita scandunt:* nil sunt Musae ád Polyclis | vestraé, quas aerificé duxti. — nihil *cdd.* — ad *add. M.* — Polyclis *Lipsius;* policis *cdd.* (populicis G_1). — vestrae *om. G.* — quasi *cdd. h. l.* — erif. *L;* aerificae *G.* — duxti *cdd. pg. 283; hic L,* H_1 dixi, H_2, *G* duxi. — *apparet a Varrone carpi malum sculptorem, ut supra fastidiosum medicum. — de Polycle cf. Cic. ad Att. VI, 1, 17:* in illa item (statua), quae est ad *Πολυκλέους* Herculem (*sc.* Musarum). — **24** *cf. Gell. XI, 7.* — flum. *(ita et Bamb.)* furfure L_1. — dix. *Quicheratus;* dicunt *cdd.* (*idem error pg. 54 s. l.* iumentum); *cf. Gell. l. m. 5:* legerat — apludam veteres rusticos frumenti furfurem dixisse. — **25** quam *L;* quanquam *H, G.* — **2** comoedia; atque ideo eius versus de eo *M;* eius com. (comedia L_1) a. i. versus eosdem *cdd.* — **3** *cf. Gell. XVI, 7, 1—2;*

legere voluerit, ibi inveniet et fidem nostram sua diligentia adiuvabit.

ANTICIPARE posuerunt veteres praevenire, hoc est antecapere. Varro Bimarco:

ipseí scitis δὸς καὶ λάβ', id est: sivís contendite sívi,
antícipate atque addíte calcar, stultós contemnite dócti.

AVRIGATVR honeste positum pro moderatur ac regit. Varro Modio: asse vinum, asse pulmentarium, secundas, quoi natura aurigatur, non necessitudo.

ARCHITECTARI. Cicero de finibus bonorum et malorum [et Marcus] lib. II: an quod ita callidast, ut optime possit architectari voluptates?

AIAT, [quod] est dicat. Cicero de finibus bonorum et malorum [et Marcus] *lib. II*: quasi ego id curem, quod ille aiat aut neget.

ANELLVS. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: nec tamen Epicuri licet oblivisci, si cupiam; cuius imaginem non modo in tabulis nostri familiaris, sed etiam in poculis et in anellis habent.

AMATIO. Plautus Rudente:

nimi' paéne inepta atque ódiosa eius amátiost.

ADESVM, consumptum. Sisenna Historiarum lib. III: isdem temporibus Aesernini, duplici fossa valloque || circumdati, frumento adeso quod ex arvis in oppidum conportatum erat.

---

7 Varro Bimarco ‖ 11 Varro Modio ‖ 14 II, 16, 52 ‖ 17 II, 22, 70 ‖ 18 V, 1, 3 ‖ 22 IV, 5, 14 ‖ 24 Sisenna Hist. III.

---

cuius testimonio per socordiam abusus Non. uni Cophino tribuit, quae passim ex mimis Laberii decerpta a se ille memorat. — cf. 140 l. mendicimonium. — cophino *cdd. Gell.;* quoprino *L, G, prius H;* coprino *H ex corr.; Bamb.;* cropium *vel* gropium *cdd. pg. 140.* — **8** *ita M;* ipse fistis dicite labdeae et vivos contemnite vivi *C.* — δὸς καὶ λαβέ; *cf. Sexages. pg. 502 s. l.* fervit: δὸς καὶ λαβὲ fervit omnino. — sivis; *cf. Varr. VII, 107* persibum (persibus *v.*) a 'perite'. itaque sub hoc glosema 'callide' subscribunt; *Paul. 336* sibus, callidus sive acutus. — contendere *cum dat., ut ap. Lucr.* quid enim contendat hirundo cycnis? — **10** *cf. 353* necessitudo. — **11** asse vinum, asse *cdd. 353;* ad se unum esse *h. l.* — secundas, *i. e.* mensas. — quoi *M,* quo *v.* — *hominis divitis eiusdemque sobrii mores describi apparet.* — **13** *(item 16)* et malorum et marcus *C; om.* et marcus *ed. a. 1476.* — *apparet in archetypo pro eo quod praecedit* et malorum *scriptum fuisse* et mal. *atque ita ortum errorem.* — **14** callidast; callida est *Cic.;* classidas *C.* — archetectari *L, H.* — **16** quod *secl. M (modo praecesserat).* — **17** quid ille *recte cdd. Cic.* — **19** Epicuri *Cic.;* Epicureum *cdd.* (Epicurum *minus bene Bentin. vel Ald.*). — **20** familiaris *nominativus.* — **21** habent *Cic.;* habebant (abebant L_1) *cdd.* — **23** pene *L, G;* penae *Bamb.* — eius *monosyllabum.* — **24** hisdem *L.* — **1** Aesernini *Ald.;* eserenni (es. erenni *H*) *C.* — **2** adeco L_1*;* adeoso *G.* —

71 M.

ADTENDERE, pro intendere, cogitare. Cicero de oratore: 'nihilne vobis in mentem venit quod praeterea a Crasso requiratis?' — 'id mercules ipsum, inquit, adtendo.'

ADCOMMODAT, adiungit, adplicat. Cicero de oratore lib. II: Africano illi superiori, coronam sibi in convivio ad caput adcommodanti. — Vergilius Aen. lib. II:

laterique Argivum adconmodat ensem.

AVTVMNITAS pro autumno. Varro Serrano, περὶ ἀρχαιρεσιῶν: retinet viatorem meridie praetereuntem fons, quod autumnitas in anni tetrachordo mensum praeterierat. — idem Quinquatrubus:

cape hánc caducam Líberi mollém dapem
de frónde Bromiae autúmnitatis úvida.

neutro. Varro Ephemeride navali: etesiae diutius et uberius flarant et autumnum ventosum fuerat.

ARITVDINEM pro ariditate. Varro Prometheo libero:

humánae quandam géntem stirpis cónquoquit,

---

3 I, 35, 160 ‖ 6 II, 61, 250 ‖ 8 II, 393 ‖ 10 Varro Serrano ‖ 12 Varro Quinquatrubus ‖ 15 Varro Ephemeride navali ‖ 17 Varro Prometheo libero.

---

arvis *M;* areis (ariis L_1) *C.* — opidum H_1. — conportatum erat *M;* portatum est *v.* — **3** cogere *L* (*del. supra* e *priore* i); H_1. — in oratore *cdd.; corr. Me.* — **4** nobis H_1. — nihil in oratore in m. v. *L.* — quid *cdd.* — **5** id mercules; *cf. Lachm. comm. in Lucr. pg. 152.* — id me Hercules *Me;* idem herculis *C;* id mehercule *cdd. Cic.* — inquit, ipsum *id.* — **6** adiungit *etiam gl.;* adiungat *G;* adiugat *Me; sed conf. 244* accommodatum dicitur adiunctum. — adpl. *ed. Bas.;* apl. L_1; appl. L_2, *H, Bamb.* — libro secundo *H.* — **7** maiori *cdd. mel. Cic.* — sibi, *m. 2 add.* in, *H;* in *om. L.* — accommodant (adc. L_1) *C.* — **8** Verg.; *cf. 244* accommodatum. — Aenei *L;* Aeneidis *H.* — **9** adconmodat L_1, *ed. Bas.;* acconm. L_2; accomm. *H.* — **10** Varro; *cf. 193* autumnus — feminini. — varrano *pro* V. S. *Bamb.* — Serano (n *in ras.*) H_1; μαρχαιρεσιων *C, Bamb.* — **11** fons *Guietus;* fontem *cdd. l. utroque.* — **12** tetrachordo mensum *cdd. 193; hic* tetraordo (tretaordo *prius G*) mensem. — *de tetrachordo cf. Macrob. I, 19, 15.* — mensum *pro* mensura *positum intellexit Oehlerus.* — Quinquatribus H_2, *Bamb.*$_2$. — **13** *cf. 253* capere, accipere, *ubi citata illa:* cape — dapem. — care *cdd. h. l.* — caducum *Bamb.; C pr.* G_1. — **13. 14** dapem de fronde *Scal. Coniect. pg. 86;* dapem *cdd. 253; hic* depende frondem. — Bromiae *Scal.* (Bromii *male Ald.*), bromi *cdd.* — autumnitalis *C pr.* H_1; autumnitas *Bamb.* — uvida *M,* uvidam *Scal.;* ubidam *cdd.* — **15. 16** *recte dicit Quicheratus videri haec ad tertii libri l.* autumnus, *quod est pg. 193 referenda.* — efemeridae *C, Bamb.* — navali *C;* naudi *Bamb.* — etesiae *Ald.;* ellesiae *cdd.* — flavant *id.;* flaverant *Iun.; sed hoc contra usum Varr.; cf. Spengel. emend. Varr. spec. I pg. 5; Kettneri comm. in Varronem et glosaria pg. 1;* flarant *Rothius.* — **17** Antitudinem *prius H.* — aritate L_1. — Varro Prometheo *(ita iam Ald.)* libero *Oehlerus* (Prom. liberato *Me*); Varro metheo in libro I *H, G;* Varro methoan libro I *L.* — **18** humanae *Scal., qui et versus agnovit;* humanarum (rerum hum. *ed. a. 1476*) *cdd.* — quondam *Ribbeckius trag. lat. rel. ed. I pg. 302.* — conquoquit; conquit *cdd.;* concoquit *Iun.*

frigús calore atque úmore aritúdinem
miscét.

ABORIATVR pro abortum *faciat.* Varro [pro] Gallo ad Fundanium, de admirandis [rebus]: vinum, quod ibi natum sit in quodam loco, si pregnans biberit, fieri ut aboriatur.

ADVLESCENTIARIS. Varro *Τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον, περὶ εὐκαιρίας*: tu quidem ut taceas censeo, quoniam tu quoque athuc adulescentiaris.

ANCILLANTVR pro serviunt. Titinius || Proelia:

verum énim dotibu' delíniti ultro etiam úxoribus ancíllantur.

Accius Meleagro:

quam invíta ancillans dícto oboedierís viri.

---

21 Varro Gallo ad Fundanium || 24 Varro Τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον || 1 Titinius Proelia || 3 Accius Meleagro.

---

19. 20 *quae secuntur ex septenario trochaico Ennii reficta (sat. 40):* frigori miscet calorem atque umori aritudinem. — umore, *supra add.* h, *L;* humore *rell.* — **21** pro abortum faciat *M;* pro abortiat *Iun.;* pro abortu *C;* pro abortet *mrg. H, G;* per avortet *gl.* — Gallo *v.;* pro callio *H, Bamb.; item L, in quo* g *supra* c *eras.;* pro gallio *Montepessul., Parisin. 7666, Ho_2;* pro *om. ed. Bas., haud dubie per incuriam.* — ad Fundanium *M; cf. comm. ad pg. 205 l.* fretum; vel Fundanio *cdd.* — **22** de adm. rebus *id.; om. illud* rebus *Quicheratus; quod librariorum potius quam N. culpa videtur additum.* — ubi *Bamb.* — **23** pregnans *L, H, Bamb.;* praegnans *ed. Bas.* — oboriatur *L_1.* — **24** adulescentiaris, luxuriaris *mrg. H;* Aduliscenciaris pro luxoriaris *gl.* — *Τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον*; *exitus trimetri iambici vel tetr. troch., ut illud* mutuum mali scabunt; *cet. cf. Gell. XIII, 29, 5; Athenaei IV pg. 160; Turneb. Advers. XXIX, 3;* tire πιτη φακημυρον *C, Bamb.* (φακμυρον, *m. 2* φακμιρον *H;* μιρον *etiam Bamb.*). — περὶ εὐκαιρίας *Buechelerus, M;* περι ευτερια ac *cdd.* — *illud quidem ut sententiae optime convenit, facillime potuisse abire in ea, quae in libris Nonii leguntur, intercepta ante* ε *dextra parte* κ *litterae, cum* αι *mutata esset in* ε, *sine negotio intellegent libr. veterum periti. male Turnebus* εὐτελείας; *nam illo* τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον *demonstratur homo loco et tempore aliena agens.* — **25** taceas *vel* facias *Erycius in exemplari ab Hertzio nunt. doct. Monac. a. 1845 pg. 507 memorato;* faciat *cdd.* — geneseo *L_1.* — athuc *L_1,* adhuc *rell.* — adolescentiaris *L* (*supra* o *eras* u), *H_1.* — **1** Titinius; *cf. 278* delenitus, mente alienatus. — Praelia *ed. Bas.; Hqo.* — **2** delinito *L,* deleniti *H, G.* — *anapaesticum tetrametrum statuit esse C. F. W. Muellerus prosod. Plaut. 105; neque habeo cur fuisse talem negetur; nam illud* enim *pyrrichiacum insequente consona apud Titinium in initio certe versus nihil videtur habere offensionis, neque opus esse eo quod Bongarsius coniecit:* viri enim. *non est quidem admodum elegans versus, tamen ut ferri possit. trochaici autem numeri non possunt concinnari nisi sic:* verum enim | dotibus deleniti etiam ultro ancillant uxoribus, *violentiore paulo mutatione ac ne sic quidem ut satisfiat ab omni parte rationi musicae.* — **4** *f.* quom. — oboedieris *M,* oboediens (obediens *ut vid. H*) *C, contra r. m.* — *fuit qui coniceret:* viro quam invita ancillans, dicto oboediens *ac simili errore peccatum moneret pg. 507 s. v.* nivit. — *agitur de Atalanta coniugia adspernante.*

ABSONVM, sine sono. Cicero de oratore: sed sunt quidam aut ita lingua haesitantes aut ita voce absoni.

ALGV pro algore. Accius Andromeda:

misera óbvallata sáxo, sanie, pédore alguque ét fame.

Varro Ἔχω σε, [aut] περὶ τύχης:

tegés pruina né iacentem súb *deo*
deálbet algu déntientem, frígore.

Lucilius:

manca algu atque rigore manus.

Lucretius lib. III:

morbis alguque fameque.

AETATEM positum pro saepe aut diu. Plautus Asinaria:

ádeo ut aetatem ámbo ambobus *nóbis* sint obnóxii.

idem eadem:

aétatem velím servire, Líbanum qui modo cónve[n]am.

ALTILE, non solum pingue, ab alendo, verum etiam opulentum. Plautus Cistellaria:

prohibét divitiis máximis, dote áltili atque opíma.

ASSVLATIM, ut minutatim. Plautus Captivis:

príu' quam pulsando ássulatim fóribus exitiúm dabo.

---

5 I, 25, 115 ‖ 7 Accius Andromeda ‖ 9 Varro Ἔχω σε ‖ 12 Lucilius ‖ 14 III, 732 ‖ 16 II, 2, 18 ‖ 18 II, 2, 8 ‖ 21 Plautus Cistellaria ‖ 23 IV, 2, 52.

---

5 de or.; I de oratore *Me*, in or. *cdd.* — **6** hes. *L*, H_1. — **8** misere *Both.* — obvallata *Delrio, Passerat.;* obvalla (obvala H_1) *C.* — sanie *M;* senio *v.; cf. eiusd. Androm. v. pg. 323 s. l.* inmane: inmanei tabei templum, obvallatum ossibus. — pedore *L, H;* pudore *G.* — **9** Ἔχω σε; Ἔχω σε ἢ *Iun.; cf. 179* terta; *327* torquem; *342* modicum; ethos aut *C.* — *recte confert Oehlerus Cic. Tusc. V, 26* Metrodorus 'occupavi te' inquit 'Fortuna atque cepi' e. q. s. — **10. 11** teges *Scal. Catal. pg. 232; quod tamen pro participio accipi praestat;* leges (LEGes *L*) *C.* — pruina *Passerat., Roth. (quod pro nominativo habendum);* ruina *cdd. (id. vitium ap. Prop. I, 8, 7).* — deo *add. Scal.* — dealbet H_1; deabbet *rell.* — *scil.:* dentientem algu, frig.; *cf. Lucilii v.* — dentientem *Scaliger,* danti *v.* — *a Scal. ita, minus quidem bene, constitutus locus:* teges ruina, ne iacentem sub deo ambesset algus dentientem frigore. — **13** manca *M;* nantam *L;* natam, *supra scr.* n, *G;* non tam H_1, *id. 2* nam tam. — rigore *Gerlachius;* nigrore *cdd.* — maius *id.;* manus *Iun.* — **14** IIII *L, prius H.* — **15** albuque L_1. — **16** Aetatem *v.;* Aetate *cdd.* — saepe aut diu *Paris. 7666;* saepe ac diu aut diu *Parisin. 7665, Bamb.;* saepe ac diu *C.* — **17** adeo ut aetatem *Plaut.;* abeo ut ad aetatem *(om.* ut *G) C.* — nobis *Plaut.; om. C.* — **18** *cf. 270* convenire, videre. — **19** qui (*pro* ut) modo convenam *M,* qui convenam modo H_1; qui conveniam modo *rell.;* Libanum ut conveniam modo *per interpol. cdd. Plaut.; item Non. 270.* — **20** Attile L_1. — **22** divitiis *v.*, divitis *C.* — **23** Asulatim *gl.* — **24** pultando *Plaut.* — exit. adfero *cdd. Pl.*

Sueius Pullis:

escam ec iúre in os pulló dato
fítillas, simul ássulatim víscus assumít cibum.

Plautus Menaechmis:

... nisi dédolabo ássulatim víscera.

ANXITVDO. Attius Eurysace:

persuásit meror, ánxitudo, egrór, dolor.

idem Armorum iudicio:

úbi curast, ibi ánxitudo.

M. Tullius de re publica lib. II: quartaque anxitudo, prona ad luctum et merens semperque ipsa se sollicitans.—Pacuvius Hermiona:

tristítia atque animi intóleranda || anxitúdine.

ACERBAT * * * acerbat ibi cuncta consiliorum ratio et fortitudine fit * * *

ALBITVDINEM pro albore. Plautus Trinummo:

úbi habitet, item álterum ad istam cápitis albitúdinem.

ADHAESVM ab adhaerendo dixit Lucretius lib. III:

nam neque pulveris interdum sentimus adhaesum.

idem lib. IIII:

tenue locis quia non potis est adfigere adhaesum.

AMOLIMINI est recedite vel tollite. Terentius [in] Andria:

proinde hínc vos amolímini; nam mi ínpedimento éstis.

Pacuvius Hermiona:

---

25 Sueius Pullis || 28 V, 2, 106 || 30 Accius Eurysace || 32 Accius Armorum iudicio || 34 II, 41 || 35 Pacuvius Hermiona || 2 auctor incertus || 4 IV, 2, 32 || 6 III, 381 || 8 IIII, 1242 || IV, 2, 24 || 12 Pacuvius Hermiona.

---

25 Sueius *M*, uaeius *C*; *cf. Lucil. ed. pg. 319.* — **26. 27** *ita M;* escam hic iure inops pullo da adscint ille (ascilserit illae Hs_1; *id. 2* ascintille; assint illae Ho_1; adsint illae Ho_2; ascintille Ho_3) s. assul. vis *(post* s *ras. in H)* aias sumit cibum *C.* — **29** assullatim *H.* — iscera *L.* — *f. ap. Pl.:* atque huíc seni | mále mi sit nisi ássulatim dédolabo víscera. — **31** meror *C.* — aegror *Lachm. c. Lucr. pg. 416;* error *cdd.* — **31. 32. 33** error — ibi anx. *om. Bamb.* — **35** merens *C.* — **2. 3** Acerbat — fortitudine fit *huc transtul. M in libris posita post illud:* ubi curast, ibi anxitudo. — Acerbat *cum lacunae signo add. M.* — acervat i. L_1, *Lugd., Paris. uterq., Montepess.; Bamb.:* accius *(sed in ras.)* vatibi. — ibi *f. irrepsit e v. Accii.* — cuncta *accus.* — et fortitudine fit *M;* et fortitudine sit H_1; et fortunae sit L_1, *Bamb. (qui sequentia omittit);* et f. (fortune *H*) sic L_2, H_2, *G.* — **4** alvore L_1, *Bamb.* — **5** et item *cdd. Pl.* — ad ipsam *C;* ad istane *cdd. Plaut.;* istanc *v.* — **6** Adaesum *L*, H_1; Adhesum *G*, *Bamb.* — ab adhaerendo *M;* a coherendo *cdd.* — Adhesum, coherentem *gl.* — lib. IIII *Bamb.* — **7** adhesum *C*, *Bamb.* — **9** iocis *cdd.* — affligere H_2 (affigere *m. 1*), *G.* — adhesum *C pr.* H_2? *Bamb.* — **11** amalimini H_1. — mihi *cdd.*

73 M.

non tú te e conspectu hínc amolire? . . .

idem Antiopa:

nonne hínc vos propere *e* stábulis amolímini?

Sisenna Histor. lib. IIII: inpedimentum omne de cunctis itineribus amoliuntur.

ACRIMONIA est animi vivacitas. Naevius Lycurgo:

ne ílle mei ferét ingenui aeque ánimi acrem acrimóniam!

Accius Neoptolomo:

vím, ferociam, ánimum, atrocitátem, iram, acrimóniam.

ABIVGAT, separat, alienat. Pacuvius Medo:

'quae rés te ab stabulis ábiugat?' — 'certúmst loqui.'

ANGVSTITATEM. Accius Oenomao:

sáxum id facit angústitatem et súb eo saxo exúberans
scátebra fluviae rádit rupem.

[Angustitatem dictum pro angustia.] Accius Alphesiboea:

sét *speluncam* angústitate inclúsam ac saxis squálidam.

ADSESTRIX femininum est ab eo quod est assessor. Afranius Fratriis:

dimíttit adsestrícem, me ad sesé vocat.

ATRI dies dicuntur quos nunc nefastos vel inprosperos vocant. Afranius Fratriis:

Septémbris heri caléndas; hodie atér dies. ||

---

14 Pacuvius Antiopa || 16 Sisenna Hist. IV || 18 Naevius Lycurgo XX || 20 Accius Neoptolomo || 22 Pacuvius Medo || 24 Accius Oenomao || 27 Accius Alphesiboea || 29. 33 Afranius Fratriis.

---

13 *addi potest* ocius. — **15** prospere *L, pr. H.* — e *add. Buechelerus.* — **16** Historiae *C.* — **18** Nev. *C.* — Lec. L_1; Lic. H_1. — **19** feret ingenui aeque *M;* feri (fieri H_1) ingeni (ingenii *prius H*) atque *C.* — agrem L_1; arrem *pr. H;* aerem *Bamb.* — **20** Neoptolomo H_2; L_2; Neobtolomo L_1; Neoptolomeo H_1; Neoptolemo *ed. Bas.* — **23** certum eest (*prius* c. elst.) *L.* — **24** Angustitatem dictum pro angustia *Bamb., qui rell. om.;* Angustitatem pro angusto *gl.* — Oenoemao *L, H.* — **25** augustitatem *L (supra* gu *ras.), H* (*prius* augustatem), G_2. — **26** catebra *prius L.* — fluviae eradit L_1; fluvia eradit *L ex corr., H.* — **27** Ang. *(lemma in L; ut puto, et in H, G)* d. pr. ang. *secl. M.* — **27. 28** Accius; *olim fuit* idem. — Alfesiuoeas et L_1; Alfesiboea sed L_2, *H, G.* — speluncam *add. M.* — angustitate *Vossius* (*f.* angustitatei); angustitatem *C.* — **30** fratris *cdd.* — **31** ad se H_1. — **32** improsperos *Bongarsius;* posteros *cdd., defendit Me, quod Gell. V, 17 dies qui sint postridie Kalendas, Nonas, Idus, quos vulgus imperite nefastos dicat, dictos habitosque esse atros scribat.* — **33** fratris (atris L_1) *C.* — **34** calendas *M; non tamen ut definiatur, utrum accusativus sit, qui potuit ex praecedentibus pendere, an nominativus; cet. cf. libr. de v. Saturn. pg. 73;* calendae (calende L_1) *L, H;* Kalendae *ed. Bas.* — ater H_2, *G;* atri H_1; aliter L_1; *id. 2* altri.

ADIVTAMINI pro adiutate. Pacuvius Chryse:

adiutámini et deféndite.

AERA, numeri nota. Lucilius lib. XXVIIII:

haéc est ratio pérversa, aera súmmai subducta ínprobe.

ADPETONES ab adpetendo dicti. Laberius in Virgine:

álienum adpetónibus
viaé paratae, déverticula súnt *bona.*

ADVOCASSE pro vocasse. Lucilius lib. XXVIIII:

amícos hodie cum ínprobo illo audívimus
Lucílio advocásse.

ARMILLVM. Lucilius lib. XXVIII:

hinc, a me! ílicet
anu' rússum ad armillum . . . .

ADULESCENTVRIRE. Laberius:

íncipio adulescénturire et néscioquid nugárum facere.

AVXILIATVM, ut subpetiatum. Lucretius lib. V:

alituum porro genus *alis* omne videmus
fidere et a pinnis tremulum petere auxiliatum.

ARDVM pro aridum. Lucilius lib. XXVI:

árdum, miserum, *atrum* ádque infelix lígnum sabucúm vocant.

AVERRVNCARE, avertere. Lucilius lib. XXVI:

dí monerint melióra! amentiam áverruncassínt tuam!

---

1 Pacuvius Chryse || 3 Luc. l. XXVIIII || 5 Laberius in Virgine || 8 Luc. l. XXVIIII || 11 Luc. l. XXVIII || 14 Laberius || 16 V, 1039 || 19 Luc. l. XXVI || 21 l. XXVI (Pacuvius Chryse).

---

1 Aiutamini pro aiutate *C, Bamb.;* Adiutamini, adiutare *gl.* — Crise *C.* — **2** aiutamini H_2. — **3** notam *L*, H_1, *Bamb.* — **4** hoc *cdd.* — era L_1, *G.* — summai *M* (summae *Scal.*); summa et *cdd.* — **5** Apetones *L*, H_2*;* Apectones H_1*; in mrg. id. 2:* aliter apeditones; Appeditones *Bamb.* (*h. c.* Adpetones); Appetones *ed. Bas.* — ad L_1. — appetendo *C pr.* L_1. — sin L_1. — **6** alienum *genet.* — apetonibus *C, Bamb.* — **7** paratae *M;* perditae (perdite *Bamb.*) *cdd.;* expeditae *Buechelerus; qui scilicet optime novit appetonum genus.* — deverticula sunt bona (*vel* proba) *M;* deverticulas (div. *Bamb.*) *cdd.* (deverticula sunt *Quicheratus*). — **8** Advocase *G.* — **9** hamicos, *eras. supra* h *puncto, L.* — **11** *f.* lib. XXVIIII; *qui praecedit numerus.* — **12** a me *Fr. Dousa, qui* a *praepos. esse voluit;* ad me *cdd.* — ilicet *M;* hinc licet *cdd.* — **13** annus H_1. — russum *prius L;* rursum *rell.* — ad arm.; *cf. comm. in Luc. 257.* — **14** Aduliscenturire (adulesc. *mrg. H*), nugari *gl., mrg. H.* — **17** alituum *Lucr.;* tum *cdd.* — alis *add. Lucr.* — **18** pennis L_2, H_2, *G.* — **19** XXVI *G;* XXVII *L, H.* — **20** miserum, atrum *M* (*id. de re m. 353* miserulum); miserrimum *L*, H_2, *G;* miserinum H_1. — utque H_1*;* atque L_2, H_2, *G.* — lignum *Iun.;* signum *C.* — samb. *v.* — vocant *v.;* vocat *cdd.* — **21** *cf. 185* verruncent. — Aberruncare *C, non Bamb.*; Aberuncare *gl.* — evertere (everte G_1, aevertere L_1) *C, Bamb.; gl.;* avertere *Turicens.* — *seq. Pacuvii*

Pacuvius Medo:

possim égo istanc aps te cládem averruncássere!

M. Tullius de finibus bonorum et malorum:

di mónerint meliora átque amentiam áverruncassínt tuam!

APISCI, adipisci. Lucilius lib. XXVI:

út ego effugiam, quód te in primis cúpere apisci intéllego.

ACCEPSO, accepero. Pacuvius Teucro:

haúd sinam quidquám profari, príu' quam accepso quód peto. ||

ADAVCTAVIT, auxit. Accius Aeneadis:

quíbu' rem summam et pátriam nostram quóndam adauctavít pater.

ADAXINT, adigant. Plautus Aulularia:

utinám me divi adáxint ad suspéndium!

AFFECTARE, afficere. Plautus Bacchidibus:

túa flagitia aut dámna aut despoliábula,
quíbu' patrem et me téque amicosque ómnis affectás tuos.

ADIVGARE, adiungere. Pacuvius Chryse:

terra máter est.
éa parit corpús. *pater tum fétu* animam aether ádiugat.

---

23 Pacuvius Medo || 25 (M. Tull. de fin. bon. et mal.) Pacuvius Chryse || 27 Luc. l. XXVI || 29 Pacuvius Teucro || 1 Accius Aeneadis || 3 I, 1, 11 || 5 III, 1, 9 || 8 Pacuvius Chryse || 11 Pacuvius Iliona.

---

v., ad irridendum adhibitus a L.; cf. infra posita sub hoc l., item 507 moneris; *Varr. VII, 102; Paul. 373.* — libro VI *pr. H.* — **22** monerint *cdd. 507; Varr.; Paul.;* minuerint *h. l.* (monuerint H_2). — aberruncassint (aberruncassent H_1; aberruncasint L_1) *C.* — **24** possim *Vrbin. 307;* possum *C.* — istanc aps te *M* (istanc a te *Lips.*); istam capite *cdd.* — **25. 26** *apparet hic turbatum a Nonio vel librariis. et videtur quidem ille neglegentia ductus attulisse Ciceronis de finibus libros loco alius operis eiusdem, in quo usus esset versu Pacuviano.* — di maluerunt meliora (ameliora *L, prius H*) *C.* — aberr. *C.* — tuam *Lucil.; Paul.; omittit Varr.;* meam (*praecedit* t) *C.* — **27** *cf. 68* apisci. — **28** ut et ego effugiam H_1; *f.* ut ego ecfugiam (effuciam, *m. 2* effutiam, *L*). — *cf. Luc. XXVI v. 21; item Ter. Andr. 332* nuptias effugere ego istas malo quam tu adipiscier. — efficiam *Lips.* — quod ego te *G.* — **29** accepero *Quicheratus;* accipio *cdd.* — **30** quicquam L_2, *H.* — **1** ausit L_1, H_2, *G, Lugd., Turic., gl.* — **2** pagriam L_1. — **3** Adanxint (adanxuut *vel* adanxiiut H_1) *C.* — adicantur L_1; igant H_1. — **4** adaxint *prius* L_1; adanxint *rell.* — **5. 6. 7** Affectare, afficere, affectas *C.* — Baccidibus L_1. — despoliabula *Dousa pater;* disp. *cdd.;* desidiabula *rectius libri Plauti.* — adflictas (*vel* affl.) *cdd. Pl.* — *v. 10 cum seq. suspectat Ritschel.* — **8** Pacuvius *Ald.;* Plautus *C.* — Chrise *C.* — *cet. cf. Varr. V, 60:* recte igitur Pacuius quod ait: animam aeter *(ita Flor.)* adiugat. — **9. 10** *ita M;* mater est terra *e. q. s. C.* — p. t. f. *add. M.* — a. aeter *Varro;* anima mater (*ita et* H_1; *id. 2* animam aer) *C.*

idem Iliona:

blándam hortatricem ádiugat
voluptátem.

AEDITVOR, id est aedem tueor. Pomponius Aedituo:

quí postquam ti appáreo atque aedítuor in tempíó *tuo,*
éc mortalibús nec me aliud úllum in terra míseriust.

AETERNARE. Varro Rerum humanarum lib. II: litterisque ac laudibus aeternare.

ALBICATVR, candidatur, exalbescit. Varro Cave canem:

. ubi rivus praécipitatus . . . . in némore deorsum
rápitur atque offénsus aliquo a scópulo lapidoso álbicatur.

ABSCONDIDIT, pro abscondit. Caecilius Exule:

nunc híc in tenebris íntus sese abscóndidit.

Pomponius Maccis geminis:

'périi! non puérulast!' — 'numqui abscóndidisti intér nates?'

ATTIGE, continge. Turpilius Leucadia:

'ne me áttige atque aufér manum, *malum!*' — 'héia, quam feróculast!'

Accius Epigonis:

age age, ámolire, abíte, cave vestem áttigas!

Plautus Bacchidibus:

---

14 Pomponius Aedituo ‖ 17 Varro Rer. hum. II ‖ 19 Varro Cave canem ‖ 22 Caecilius Exule ‖ 24 Pomponis Maccis geminis ‖ 26 Turpilius Leucadia ‖ 28 Accius Epigonis ‖ 30 III, 3, 41.

---

11. 12 idem — adiugat *om. G; edd. saec. XV.* — voluptatem *Me,* voluntatem (volumtatem L_1) *C.* — 14 *cf. Gell.* XII, 10. — Pomp. Aedituo L_1*;* Pomp. Aedituor *rell.;* Aeditumus *recte ap. Gell.* — 15 postquam ti *M; cf. l. de v. Saturn. pg. 106;* p. ubi *cdd. Non.;* p. tibi *Gell.;* qui tibi postquam *Munkerus.* — appareo L_2*, G;* apareo *H.* — aeditumor *recte Gell.* — tuo *add. ex Gell.* — 16 *ap. Gell. non legitur.* — ec mortalibus nec me aliud ullum *M;* nec m. (mortalis H_2*, G*) nec mortalium ullum (ullo H_1*; om. G*) *C.* — nec *pro* non. — miseriu'st *Munkius;* miserius est *cdd.* — 19 Albigatur L_1. — 20. 21 *versus agnovit Roeperus.* — ubi; *f.* veluti; uti *Roeperus.* — praecipitatus *Quicheratus;* praecipitatur (praecipatatur L_1) *C.* — *sequens dipodia explenda ut puta per illud:* inter saxa. — 22 Abscondit pro abscondidit *cdd.; corr. Passerat., Roth.* — 23 nam hic in tenebris *cdd.;* nunc *pro* nam *Buechelerus.* — abscondit *H, G.* — 24 Mactis *L, H.* — 25 puerula est *M;* puella est *edd. antiquiss.;* puellula est *cdd.* — nunc quid *id.;* numqui *M* (numquid *v.*). — 26 Attige, continge *M comm. Luc. pg. 274* (*non, ut fingit Ribbeckius praefat. com. lat. pg. XXXVI,* Attiga); *cdd.* Attigat continget (contingetur *Bamb.; seq.* Turpilius). — Leucadica *pr. H.* — 27 ne me; nonne *G.* — attige *M;* attiga *G;* atiga L_1*, id. 2* attigat; attigat, *sed* t *finali del., H.* — h. q. f.; *nisi statueris inter* manum *et* heia excidisse *aliquid veluti* malum, *poterunt illa haberi pro clausula ita:* héia q. feróculast.' — 28 Epigonis *Me,* Erigonis *cdd.* — 29 abite (*vel* abbite) *M;* amitte *v.* — 30 Baccidibus L^1.

ne áttigas puerum ísta causa, quándo fecit strénue. ||

AVGIFICAT, auget. Ennius Andromacha:

quíd fit? seditió tabetne? an números augificát suos?

ATROX, crudum. Naevius Belli Poenici lib. III:

simítu
atrócia porrícerent éxta mínistratóres.

ADQVO, pro in quantum. Afranius Promo:

ut scíre possis ád quo te expediát loqui.

idem Privigno:

ni tántum amarem tálem tam meritó patrem,
irátus essem, ad quó liceret.

ALTERNATIM, per vices. Quadrigarius Annalium lib. IIII: item gaudium atque aegritudinem alternatim sequi.

APRICARI, in aprico esse. Varro Mysteriis: licet videre multos cotidie hieme in sole apricari.

ABSENTE NOBIS et PRAESENTE NOBIS, pro absentibus nobis et praesentibus nobis. Plautus Amphitryone:

néc nobis praeséntest [aliquis] quisquam, nísi *ego,* servus *Sósia.*

Afranius Auctione:

ades, si heíc absente nóbis veniérít puer.

ANTIQVARI, obsolefieri, ec memoria tolli. M. Tullius de officiis

---

1 Enn. Andromacha || 3 Naev. b. P. l. III || 6. 8 Afran. Promo. Privigno || 11 Quadrigar. Ann. IV || 13 Varro Mysteriis || 16 cf. comm. || 18 Auctione.

---

1 Andromaca *H*, L_2, Andromaga *id. 1;* Andromeda *Me.* — **2** tabetne *Lips.*, *Scal.;* tabesne *cdd.* — numeros *v.*, numerus *C; fuit qui coniceret* nervos. — **3** Autrox L_1. — Nevius *C* — Phoenicis *Bamb.;* lib. IIII *id.; Montepessul.* — **4** simitu *M*, simul *v.* — **5** atroci, *sed m. 1 corr.*, *H.* — porricerent *Iun.*, proicerent *cdd.* — exta H_1, *Bamb.;* extra H_2, *G*, exstra *L.* — ministratores; *pronuntiand.* minstratores. — **6** Aquo *L.* — pro in quantum *Ald.*, propinquantum *L*, pro quantum *H*, *G*, *Bamb.* — **7** aquo *L; id. m. 1* expeditio qui. — **8** Provigno L_1, *Bamb.* — **9** ni tamen *Vrbin. 307.* — *f.* te merito. — **10** iratus *Bamb.*, *Gulielmus Quaest. in Aulular. cap. I.* — miratus (*praecessit* m) *C.* — adquo liceret *Bamb.*, *Gulielm.;* aquo (adquo *Hsqo*) licere *C.* — **11** viges L_1. — Annalium *prius H; id. mut. in* Annalibus; Annalibus *L*, *G.* — **12** alternatum *G.* — **13** Apricari; pricari *in ras.* L_1. — ultos *L*, H_1*; f.* inultos. — **14** cottidie H_2. — **15. 16** *cf. 154* praesente. — praes. n. et abs. n. *cdd.* — **17** *Non. ap. auct. vid. fuisse haec:* nec nobis praesentest quisquam nisi ego, servus Sosia *sive* alius quisq., nisi ego, S.; *cdd.* nec nobis praesente aliquis quisquam nisi servus. *hunc autem l. spectare ad Amph. I, 1, 244* nec nobis praeter med alius quisquam est servos Sosia *intellexit Ioh. Schroederus* 'de fragmentis Amphitruonis Plautinae' *paragr. 2.* — **19** ades *Iun.*, adest *cdd.* — heic *M* (hic *Me*), hac *cdd.* — *post* ab *3 litt. ras. H.* — *f.* ades huc, si absente. — invenierit *G*, venerit H_1. — puerit *L.* — **20** ec *M*, et *v.*

lib. II: perniciose enim Philippus in tribunatu, cum legem agrariam ferret, quam tamen antiquari facile passus est *et* in eo vehementer se moderatum praebuit.

ADLECTAT, inlicit, delectat. M. Tullius de senectute: ad quem fruendum non modo *non* retardat, verum etiam invitat atque adlectat senectus.

ABVSA, utendo vel in usum consumta. Plautus Asinaria:

'úbi illa quae dedi ánte?' — 'abusa. nám si ea durarént mihi,
múlier mitterétur ad te néc te quicquam póscerem.

ASSA voce, sola vice linguae tantummodo || aut vocis humanae non admixtis aliis musicis esse voluerunt. Varro de vita populi Romani lib. II: in conviviis pueri modesti ut cantarent carmina antiqua, in quibus laudis erant maiorum, et assa voce et cum teibicine. — idem Cato vel de liberis educandis: 'melos [alterum] in cantibus est bipertitum: unum quod est [in] assa voce, alterum quod vocant organicon.' — [assum autem aestimandum est, ut in obsoniis, sine pigmento saporis alieni; quemadmodum merum dicitur solum.]

ARCI. Varro de vita populi Romani lib. IIII: eoque pecuniam magnam consumsisset, quod arci, quos suo aere fecerat, fessi pondere, diffracti celeriter corruissent.

ADMINICVLAVI positum pro adiuvi. Varro Cato vel de liberis educandis: quod petisti, ut eius educationis fierem tibi socius, quoad potui, adminiculavi tuam voluntatem scribendo.

INCIPIT PER B LITTERAM.

BETERE, id est ire. Varro *Τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον, περὶ παιδοποιΐας*:

---

21 II, 21, 73 || 24 16. 57 || 27 I, 3, 44 || 2 Varro de vita pop. Rom. II || 5 Varro Cato || 10 Varro de vita pop. Rom. IV || 13 Varro Cato || 17 Varro *Τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον.*

---

21 pernitiose H_1. — est et *Cic.; om.* et *C.* — **25** non *alterum ex Cic. add. docti.* — **27** cosumpta *H;* consumpta *G.* — **28** illaec *cdd. Pl.* — nam si *Plaut.;* nimis *cdd.* — **29** nec te; numquam *cdd. Plaut.* — quiquam L_1. — pascerem *cdd.* — **1** Assas L_1, *Bamb.* — voce *H, G, Bamb., v.* — **2** de v. *om. L.* — **3** conviis *L,* H_1. — **4** laudes H_1. — **5** tib. *Ald.;* tub. *cdd.* — alterum *secl. Quicheratus.* — **6** in *secl. M.* — **7** organicum H_1. — **7. 8. 9** *illa* assum — solum *videntur secludenda.* — adsum L_1. — ut in obsoniis; *assa caro intellegitur.* — picmento *G.* — **11** consumpsisset *H, G; f.* consumsisse. — suo aere *M,* summo opere (o *posterius in ras. H*) *cdd.; ita pg. 104 s. l.* eluvio: operis *pro* aeris. — fessi; *f.* flexi. — **12** diffracti *Quicheratus;* diu facti *cdd.* — **14** ducationis *Bamb.;* educationes L_1. — **15** volunt. *om. Bamb.* — **17. 18** Baetere *Bamb.;* H_1*;* Bet. *rell. cum gl.* — *Τοῦ* — annos *Turneb.;* *τοϱυ* (to ϱυ L_1) *πανϱοcτο* (*πανϱοτοc prius H*) *πατιν* (*παιιν G; H ex corr.; pr. παιτιν*) *πεϱι*

annos multos quod parere ea non poterat, mulierem foras baetere iussit. — Pacuvius Niptris:

vos hínc defensum pátriam in pugnam bítite.

idem Medo:

si résto, póscit út eam; si ire cónor, prohibet bétere.

BELLIORES est meliores. Varro Testamento, περὶ διαθηκῶν: venio nunc ad alterum genus testamenti quod dicitur φυσικόν; in quo Graeci belliores quam Romani nostri.

BRVTVM dicitur hebes et obtusum. Lucretius lib. III:

an contracta suis e partibus obbrutiscat.

Pacuvius Hermiona [et]:

obnóxium esse || aut brútum aut elinguém putes.

BVLGA est folliculus omnis, quam et cruminam veteres appellarunt. et est sacculus ad braccium pendens. Lucilius Satyrarum lib. VI:

cui neque iumentumst nec servus nec comes ullus,
bulgam et quidquid habet nummorum secum habet ipse;
cum bulga cenat, dormit, lavit: omnis in unast
spes homini *bulga;* bulga haec devincta lacertost.

---

19 Pacuvius Niptris || 21 Pacuvius Medo || 23 Varro Testamento || 26 III, 545 || 28 Pacuvius Hermiona || 3 Luc. l. VI.

παιαοποιι (*τιαια. L; παιδ. G*) as sanos *C; simillime Bamb.* — baet. *Bamb.;* baeterat L_1; baretere H_1; betere H_2, *G.* — *recte notat Havercampus Sp. Carvilium videri intellegi; cf. Gell. IV, 3.* — **19** Pacubibs L_1. — Nyptris *v.;* Niptra (Nyptra *G*) *C.* — **20. 21** vos *v.;* bos *C.* — betite. idem *Iun.;* idem bibite *C.* — **22** poscit ut *M;* pergitur *C;* pergit *(ita iam Iun.)*, ut *Me, minus concinne.* — proibet *L, H.* — **23** *om. h. l. gl.* — Bellioris — melioris *C cum Bamb.* — *διαθηκῶν Ald.; διηκων C, Bamb.* — *etiam Menippi aliorumque philos. memorantur test. iocose ficta sive serio.* — **24** ad alterum *Turic.; Ald.;* ad adulterium *G;* ad adulterum *Bamb.;* L_2; Ho_1 (ad ulterum Hs_1); ad aduterum *L m. 1;* ad ad alterum Ho_2 (ad alterum Hs_2). — ad adulterinum *Iun., vix recte.* — fisicon *C cum Bamb.* — physicon dici *putat Oehlerus, quod co natura constituti declarentur heredes; Graecos autem laudari, quod Solon vetuerit, si legitima adesset suboles, aliis bona legari.* — **27** obrutiscat (obrutis ob, *prius* obbrutis ob *L*) *cdd. Non.*, obrutescat *Lucretii.* — **28** ermiona *L*, H_2, *G;* ermione H_1. — **1** et *(del. Ribbeckius)* obn. *cdd.; illud* et *ex dittographia* ermione *ortum;* et obnixum *aperta interpolatione Vrbin. 307.* — **2** Bulga; *cf. 187 l.* vulga; *ubi sui temporis barbariem secutus est Non.; contrario lapsus errore idem pg. 34* vaccillare *a* baculo *repetit; nam ibi reponendum* Baccillare *ideo probabile, quod* baccillum *certe ab illo per* b *elatum proximum docet l.* — criminam G_1. — **3** braccium L_1; bracchium *G*, L_2; brachium *ed. Quicherati; neque quidquam notatum de H.* — **6** quicquid *C pr.* L_1. — **7** vulga *G.* — lavat *H, G.* — in unast *Lachm. comm. in Lucr. 66;* in una seti *cdd.* — **8** spes *add. M;* res *Lachm.* — homini *Me* (hominis *ed. a. 1476*); hominibus (homibus

Varro Octogesi, περὶ νομισμάτων: in quo† nobilius est philippeum quod accipimus quam quod bibimus, cum alterum addamus in bulgam, alterum in vesicam. — Lucilius lib. XXVI:

íta uti quisque nóstrum e bulgast mátris in lucem éditus.

BACCILLVM. M. Tullius de suppliciis: denique proximus lictor Sextius, de quo saepe iam dixi, converso baccillo oculos misero tundere vehementissime coepit. — Afranius Omine:

baccíllum delicátum corneolúm procit.

Cicero de finibus bonorum et malorum lib. II: ut baccillum aliud est inflexum et incurvatum *de industria*, aliud ita natum.

BACCHARI veteres non solum Bacchi numine furere dici voluerunt; verum et loca, in quibus sit debacchatum, bacchata dixerunt. Vergilius [in] Georgicorum lib. II:

o ubi campi
Sperchiusque et virginibus bacchata Lacaenis
Taygeta?

nam et quidquid vehementius conmovetur, bacchari voluerunt. Santra Nuntiis Bacchiis:

ita obspletúm sono
furéntum ab omni párte bacchatúr nemus.

BLATERARE, confingere per mendacia. Afranius Augure:

quid pródest istuc té blaterare atque óbloqui?

---

9 Varro Octogessi ‖ 11 Luc. l. XXVI ‖ 13 V, 54, 142 ‖ 15 Afranius Omine ‖ 17 II, 11, 33 ‖ 21 II 486 ‖ 26 Santra Nuntiis Bacchiis ‖ 29 Afranius Augure.

H_1; homnibus *G teste Schneidero*) *cdd.* — b.; b. h. d. lacerto est *Lachm.*; b. haec devincta certo est *cdd.* — 9 νομιcαδτων *L, H*; νομιcαατων *G.* — in quo *corruptum.* — nobilius; *f.* nobis bellius. — est est *C.* — 12 uti *M,* ut *cdd.* — 13 Bacillum *Bamb.* (Baccillum *etiam gl.*). — lictor *Cic.*; lictori *C, Bamb.* — 14 vaccillo *L, prius H.* — 15 tondere *L,* H_1. — hominem *C;* homines *Bamb.* — 16 deligatum *C, non Bamb.* — procit *Passerat.,* poscit *cdd.* — 18 aliut L_1. — inflexsum *prius H.* — de industria *add. Cic.* — 19 Baccari L_1, *Bamb., gl.* — nomine *cdd.; corr. Ald.* — 20 debaccatum L_1. 21 Georgicis *C.* — 22. 23 campis percis L_1. — Lacenis *L, H.* — 24 Taigta *L;* Tageta H_1; Taigeta H_2. — 25 nam *add.* H_2. — quicquid *C pr.* L_1. — baccari L_1. — 26 Nuptiis *Ribbeckius.* — Bacchiis *Gulielm.*; Bacchi *Ribbeckius;* Bacchis (Baccis L_1) *cdd. et hic et 104 s. l.* expergo. — 27 obspletum; oppletum *Gulielm. in Cistellar. cap. IV;* obsoletum *cdd.*; *cf. quae de Santra dicta quaest. Non. cap. II.* — 28 furentum *vel* furentei, *quod ad illud* sono *referendum, M* (furente *Buechelerus*); furenter *H (prius* fuerenter; er *in fine f. postea add.)*; *G;* ferenter *L.* — bacchato H_1. — nemes *C* (nemens Ho_1). — 29 *cf. 44* blatis. — 30 prodest H_1; est *rell.* — obliqui *L;* oblioqui *prius H.*

78. 79 M.

idem Incendio:

illúd memento || in prímis, ne quid blátieris.

BLANDITIES. Caecilius Hymnide:

síne blanditie níl agis
in amóre, inermu's.

BOVNT dictum a boum mugitibus. Pacuvius Medo:

clamóre et sonitu cólles resonantés bount.

Vergilius Georgicorum lib. III:

reboant silvaeque et magnus Olympus.

Varro Parmenone:

exeunt citi, strepunt [exeunt], bount.

BAIVLARE, ferre. Plautus Asinaria:

ego báiulabo; tu, út decet dominum, ánte me ito inánis.

BIPINNE manifestum est id dici quod ex utraque parte sit acutum; nam nonnulli gubernaculorum partes tenuiores ad hanc similitudinem p i n n a r i a vocant eleganter. [et] Varro Marcipore:

telúm, bipinnis út levis passérculus.

idem eodem:

at nós caduci, naúfragi, ut cicóneae,
quarúm bipinnis fúlminis plumás vapor
perússit, alte mésti in terram cécidimus.

---

31 Afranius Incendio || 2 Caecilius Hymnide || 5 Pacuvius Medo || 7 III, 223 || 9 Varro Parmenone || 11 III, 3, 70 || 15 Varro Marcipore || 17 Varro Marcipore.

---

1 inprimis ne quid *Hermannus opusc. V, 282;* nequid in primis *C.* — blatieris *M;* blateres *C.* — **2. 3** Blandities *add. Onionsius pg. 94.* — Hymnide: sine *id.;* imni desine L_1, H_1; imnis desine *rell.* — blanditiae *L, G.* — nihil *cdd.* — agis *M;* agit *v.* — **4** inermu's *M,* inermus *v.* — **5** Buunt, sonant, a mugitu bovum *gl.* — **6** *f.* strepitu. — **9** Parmenione L_1. — **10** *vid. haec ducta e carm. puris iambis perscripto, ita quidem, ut pr. versus finiretur in* citi. — strepunim *L.* — exeunt bount *cdd.; om.* exeunt *Ald.* — bouunt *Gs.* — **11** *cf. 80* baiolum; Baiulare *etiam gl.* — dominum *Plaut.;* dolonum *L, G;* dolomum H_1; dolonem *id. 2.* — **13** Bipinne *M,* Bipennis *C, Bamb., gl.* — est *supra add. L.* — **15** pinnaria H_1; pinnari *L, G,* H_2; pinnarim *Bamb.;* pinnas *Ald.* — eleganter et *non habet Bamb.;* elegater et L_1; eliganter et *id. 2, Hqo, G;* et *om. ed. a. 1476; quod f. v. 14 collocandum post illud* nam. — **16** telum *M,* delune *H,* delunae *L, G.* — bipennis H_2, *G.* — et levis H_1. — paserculus *G.* — **17** in eodem *ed. Bas.; om.* in *L, H.* — **18** at nos *Iun.;* annos *C* (dannos, a *f. ex* u *facto, prius H*). — naufragi ut ciconiae *Iun.;* naufragii ut H_1; naufragii it H_2, *L, G;* cicero nec *C.* — **19** fulminis *om. L.* — vapos *Scal.* — **20** perussit *Iun.;* perursit *cdd.* — mesti in terram; *haec corrupta; nam tota tempestatis descriptio quae pg. 451; 45; 46 s. l.* meridiem; inferum; syrus *legitur cum graecanicis constet iambis, illis quae sunt* maesti in terram *metrum corrumpi apparet. et recte quidem videtur*

idem Parmenone:

feréns férream úmeró bipínném secúrém.

BIVIRAS, quas usus viduas appellat. Varro Lege Maenia: ad biviram venio. cum vellem ostendere quid vellem, Metamelos, Inconstantiae filius, me reprehendit.

BOVINATORES, quos nunc malitiosos et tergiversatores dicimus. Lucilius lib. XI:

[hic] si tricosu' bovinatorque ore inprobu' duro.

BVBVLCITARE. Varro Manio: Autumedo meus quod aput Plotium rhetorem bubulcitare *instituerat*, 'laterali' dolor' non defuit. — Plautus Mostellaria:

decét me amare et té bubulcitárier.

BASIS. Varro Ὄνος λύρας: primum eam esse φυσικήν, quod siet ἔμφυτος, ut ipsa vox, basis eius. ||

BADIVS. Varro Ὄνος λύρας:

equí colore díspares itém nati:
hic bádius, iste gílvus, ille múrinus.

---

21 Varro Parmenone || 23 Varro Lege Maenia || 27 Luc. l. XI || 29 Varro Manio || 31 I, 1, 50 || 33 Varro Ὄνος λύρας || 1 Varro Ὄνος λύρας.

---

habere id quod est alte cecidimus; *nam ita et Seneca dixit Herc. Oet. v. 405; at neque* maesti *neque* in terram *satis placet. gravius autem opinor latere vitium.* — caecidimus *L, G, Hqo.* — **21** ad Parmenonem H_1*; L testante Rothio* (Parmenonem *auct. Zangem.*). — *quae secuntur, subiungenda eis, quibus utitur Non. pg. 86 s. l.* caballus *intellexit Scal.* — *continuatis autem in hac satura usus est creticis continuis Varro, ut alibi bacchiis.* — **22** humero H_2, L_2 (*id. 1* numero), *G.* — bipennem *G, item* (*fact. m. 2 ex* bipinna) *H.* — securam H_1. — **23** Biberas, biduas *gl.; videtur et hic* biveras *restituendum et ap. Varr.* biveram. — Legi L_1. — Maenia *v.;* minia (mini H_1) *C.* — **24** Metammelos *prius H.* — **25** repraehendit *L, H.* — **26** *cf. Gell. XI, 7, 7.* — Boviatores *C cum Bamb.; corr. docti ex Gell.* — ergiversatores *pro* et terg. L_1. — **28** si tricosus *cdd. Gell.; Hertzius* (sit tr. *probabiliter C. Dziatzko*); hic si tricosus *Non.; cui fraudi fuit quod praecedit ap. Gell.:* est autem in Lucili XI versus hic. — boviatorque *C.* — **29** Manio *Iun.;* Moenio H_1*;* Maeonio H_2, *G, Bamb.;* Moe. *L.* — aput L_1, apud *rell.* — Plotum *Bamb.* — **30** ret. H_1, *G.* — inst. *add. M.* — laterali' dolor *M (petitum hoc ex Ennii Annal. 509);* alterili dolori *C, Bamb.* (laterali dolore non debuit *inepte Kochius*). — *pertinent haec ad carpendum L. Plotium, primum rhetorem latinum, cui multos fuisse aequalium parum fuisse aequos tumidumque dicendi genus obiectum a M. Caelio Sueton. de rhetor. libro demonstrat.* — **31** Mustellaria *C pr.* L_1. — **32** bubulcitarier *Plaut.;* bubulcitare *C.* — **33** *om. h. l., item seq. Bamb., gl.* — Bases *C* (Bassas *prius H*). — eam, *i. e.* artem musicam. — fisicen *C.* — siet *M* (sit *v.*); siit *C.* — emfitos *id.;* emphytos *Me.* — **2. 3** *choliambos agnovit Carrio Emendat. II, 16.* — aequi *prius H.* — item; *de hominum diversitate dixisse ante videtur Varro.* — murimus G_1.

80 M.

BINVM MILIVM NVMERO, pro binis milibus. Sisenna Historiarum lib. III: ad binum milium numero saucieis utrimque factis.

BALBE, obscure. Varro Rerum humanarum lib. XX: praeterquam duobus in primis est scriptum * * * spectare velit potius quam voluntatem debeam non datum dicere magistratum.

BAIOLVM. Cicero de oratore lib. II: 'rémigem aliquem aut báiolum' nobis oratorem descripseras.

BALBVTTIRE est cum quadam linguae haesitatione et confusione trepidare. Cicero Academicorum lib. IIII: plane ut supra dictus stoicus perpauca balbutiens. — et Tusculanarum lib. V: me quidem auctore etiam peripatetici veteresque academici balbuttire aliquando desinant.

BVRA dicitur pars aratri posterior decurvata. Varro de re rustica lib. I: et saepe fracta bura relincunt vomerem in arvo. — hanc Vergilius [in] Georgicorum lib. I [in] burim vocavit:

continuo in silvis magna vi flexa domatur
in burim.

BLITEA, inutilis, a blito, herba nullius usus. Plautus Truculento:

blítea et luteast méretrix.

Laberius [in] Tusca:

bípedem bliteam béluam.

---

4 Sisenna Hist. III ‖ 6 Varro Rer. hum. XX ‖ 9 II, 10, 40 (Caecilius) ‖ 12 II, 45, 137 ‖ 13 V, 26, 75 ‖ 16 I, 19, 2 ‖ 18 I, 169 ‖ 21 IV, 4, 1 ‖ 24 Laberius Tusca.

---

4 pro binis milibus (malibus L_1); *rectius dixisset N.:* pro bina milia; *nam vix potest dubitari, quin illud* binum milium *ab eo pro accusativo sit habitum; cf. cap. IX initium.* — **5** m. non vero L_1. — saucius *L;* saucciis *G;* sauciis *H.* — uterique H_1. — *cet. cf. Caes. de b. civ. III, 53* ad duorum milium numero — cecidisse; *ibique commenta doctorum.* — **6** *om. l. Bamb., gl.* — r. unarum H_1. — *f.* praeterq. quod. — **7** scriptum balbe *Riccobonus, Popma.* — *sequentia lacuna foeda et prorsus obscura. f.:* spectare velit populus, qua voluntate debeamus mandatum gerere magistratum. — exspectare (espectare Ho_1) H_1. — **9** *cf. 79* baiulare. — Baiolum, portitorem *gl.* — III *G.* — *illa* rem. — bai. *Caecilii sunt.* — **10** descripseras *Cic.*, discripseris *C* (descripseris *Bamb.*, H_2). — **11** Balbutire *gl.* — hesitatione *L, H.* — confussione *H.* — **12** plane et *G.* — **13** dictus (dic L_1) *Non.* (*nisi fuit olim* dictumst); dixi *Cic.* — balbuttiens *ed. Bas.;* balbutiens *L, H.* — **14** achad. *H*, L_2. — **16—20** Varro *e. q. s.; ita dispos. M; in cdd. leguntur haec*: Verg. Georg. — in arvo. hanc Verg. in burim vocavit; *dubium tamen an priscus sit ordo servandus et illa* hanc — voc. *expungenda.* — **17** sepe *L, H.* — relingunt L_1; relinquunt *H.* — **23** bliteae clautea est *L;* blittea ec lautea e. *ed. Bas.;* blitęae clauteam est *H; corr. docti ex Pl.* — **24** Tusca *Bothius* (Tusco *Iun.*); Tucca *cdd.* (Tusca *Charis. 181; Non. cdd. 135; 137* Tucca; Tusco). — **25** ui pedem L_1.

BVCERIAS [boum greges]. Lucretius lib. II:

lanigerae pecudes et equorum duellica proles
buceriaeque greges.

BAVBARI, latrare, a canum voce. Lucretius lib. V:

et cum deserti baubantur in aedibus omnes.

BELLOSVM, bellicosum. Caelius: tantum bellum suscitare conari adversarios contra bellosum genus? ||

BVAS, potionem [positum] parvulorum. Varro Cato vel de liberis educandis: cum cibum ac potionem pappas ac buas vocent et matrem mammam, patrem tatam. — Lucilius lib. VIII cum diceret v i n i b u a s, vinulentas designavit.

INCIPIT PER C LITTERAM.

COMEST, pro comedit. Varro Marcopoli, περὶ ἀρχῆς:

natura humanis omnia sunt paria:
qui pote plus, urget, piscis ut saepe minutos
magnu' comest, ut avis enicat accipiter.

Titinius Gemina:

líbram aibant satis ésse ambobus fárris tritei: plús comest
sóla uxor.

---

26 II, 661 || 29 V, 1071 || 31 Caelius; cf. comm. || 1 Varro Cato || 6 Varro Marcopoli || 10 Titinius Gemina.

---

26 B. bovum gr. *gl.* — *illud* boum gr. *aut delendum aut post Lucr. v. relegandum, praemisso ut puta:* id est. — 27 lanigenae (lanigene L_1) *C.* — 28 luceriaeque *L.* — *cet. cf. 208* greges. — 29 Baubari *prius H;* baubare *rell. cum gl.* — 30 desertibus aubantur *cdd. Lucr.; apud quem videtur reponendum* desertis. — omnes; aut cum plorantis fugiunt *Lucr.* — 31 *diu meditato visum est membranarum potiorem sequi fidem; nam L* Caelius, H_1 Celius, *Bamb.* Coelius; *contra* H_2, *G* Caecilius (Cec. H_2)*; quamquam possunt videri numeri non spernendi:* tántum bellum súscitare cónari adversários | cóntra bellosúm genus; *ita quidem, ut postremis contineatur clausula.* — *nec male haec a Nauta et Petro initio bellici Punici historiae tribuuntur comparata Hannonis ap. Liv. XXI, 10 oratione.* — 1 potionum *Bamb.* — positum (*quod corruptum ex* potum) *secl. M.* — 2 ueducandis — cium L_1. — pappas ac buas *M;* buas ac pappas (pappo *L*) *v.* — vocent *Palmer.* (dicunt *Popma*); docent *C.* — 3. 4 mam pnam (*prius f.* mam mam) *L.* — tata *Bamb.* — diceret *Iun.;* disceret *cdd.* — vinulentas, *quod in libris legitur ante* disceret, *hic collocavit Passeratius* (*qui scr.* cum vinibuas diceret, vinulentas designavit); *id. intellexit Lucilii tantum esse illud* vinibuas. *nam quod fuerunt qui Passeratianum amplexi inventum putarent haberi septenarios trochaicos Lucilianos irriderique tragicum nescio quem, qui cum pronum esset scribere* vinibibas *infantium in modum balbutisset, ab omni abhorret fide.* — 7 humana *prius L.* — 8 surget *prius L.* — 9 abis *L,* H_1. — enecat H_2, *G.* — 10 tinius L_1, titinnius *rell.* — 11 aibant *M* (aiebant *Ald.*)*;* agebant *C.* — farris tritei *M,* faris intritae *G;* fratri sint inritae *L;* farris in farris (f. *del. m. 1*) trite *H.* — *voluerat archetypi librarius* trit$\overset{i}{e}$. — comes *cdd.* — 12 usor *id.*

81 M.

idem Fullonibus:

ego mé mandatam meó viro male árbitror,
qui rém disperdit ét meam dotém comest.

Afranius Aequalibus:

íste, ut tu rem nárras, *mea* bona híc comest quotídie.

Plautus Mostellaria:

sine módo venire sálvum, quem absentém comes.

idem Trinummo:

quod ecbibit, quod comest, quod facit sumti.

Pomponius Pistore:

décipit vicínos; quod moléndum conduxít, comest.

Novius Fullonibus feriatis:

vortít se in omnis béstias; quidquíd tagit, totúm comest.

idem Agricola:

edepól, paternam quí comest pecúniam?

Lucilius Satyrarum lib. IIII:

conmanducatur totum conplexu' comestque.

et XXX:

conficit ipse comestque.

M. Tullius in Ortensio: se ad extremum pollicetur probaturum. quod efficit dialecticorum ratio, quae se ipsa comest.

CVIA, pro cuius. Lucilius lib. XXX:

cuia opera Troginu' calix per castra cluebat.

---

13 Titinius Fullonibus ‖ 16 Afranius Aequalibus ‖ 18 I, 1, 11 ‖ 20 II, 1, 22 ‖ 22 Pomponius Pistore ‖ 24 Novius Fullonibus feriatis ‖ 26 Novius Agricola ‖ 28 Luc. l. IIII ‖ 30 l. XXX ‖ 32 Cicero Ortensio ‖ 34 Luc. l. XXX.

---

13 Fullonibus *Ald.; ed. Bas.;* fullonius *L, H.* — **14** mandata *H.* — **15** ren *L, G.* — dotem *om. G.* — **17** narres *G.* — m. b. (b. *Passer.*) hic comest (comest *edd. veteres*) *Ribbeckius;* dona comes hic *cdd.;* . . iste ut tu rem narras bona comest hic quot dies *Goetzius Act. soc. philol. Lips. VI praef. XI; conf. ib. 240 sq.; 326.* — **18** Mustellaria *C pr.* L_1. — **19** sine *Plaut.;* ne *C.* — **20** *cf. 484* sumpti. — **21** ecbibit *Me;* et bibit *cdd. h. l.;* ebibit *pg. 484.* — comes *G.* — sumpti *H, G.* — *dim. anapaest. dimetitur Spengelius pg. 418 ita:* quod ecbíbit, quod cómest, quod fácit sumptí. — **25** quidquid tagit (*cf. Fest. 356; N. 75* attige), totum comest *M;* comest q. (quicq. H_2) tetigit tantum *cdd.;* comest quod tetigit totum *Buechelerus.* — **26. 27** agricole depol L_1. — **29** *cf. 477* manducatur; *478* conmanducatur. — conplexu' *M;* complexa (conpl. L_1) *cdd. h. l.;* conplexum *id. 478.* — comestque *v.;* comisque *cdd.* — **30** *cf. 269* conficere, consummare. — XXX (ta *suprascr. m. 2*) *G;* triginta *L, H.* — **31** se conf. *Dousa pater.* — comestque *cdd. 269, hic* comesque. — **32** hort. *C pr.* L_1. — probaturum *M,* prolat. *C.* — **33** *illa* quae — comest *ante* quod *posita traiecit M.* — ipse *G.* — **34** Cuiusa *pro* Cuia L_1. — **35** *cf. 87* cluet. — terginus *Scal.; l. obscurus; cf. ed. Luc.* — luebat H_1.

CONTOLLERE, contra tollere. Plautus Aulularia: ||

contollám gradum.

CLARITVDO pro claritas. Sallustius [in] Iugurta: cum praesertim tam multae variaeque sint artes animi, quibus summa claritudo paretur. — Sisenna Histor. lib. III: quod fortassean ex voluntate sua summa cum claritudine celeriter confecisset.

CONLVVIO, labes ex inmunditia. M. Tullius de senectute: cumque ex hac turba et conluvione discedam.

CONMALAXARE est exercere ac maturefacere. Varro Flaxtabulis, *περὶ ἐπαρχιῶν*: et dolere *et gaudere* adiaphoron esse, quod philosophia conmalaxare me a puero *instituit* neque irato mihi abenas dedi umquam neque cupiditati non inposui frenos.

CETRAM. Varro Vae victis, *περὶ φιλονικίας*:

quís rutundam fácere cetram néqueat?

CORACEM nove positum pro corvo. Cicero de oratore III: quare Coracem istum vestrum patiamur nos quidem pullos suos excludere.

CANITVDINEM, pro canitie. Varro Aboriginibus, *περὶ ἀνθρώπων φύσεως*: sed neque vetulus canterius quam novellus melior nec canitudini comes virtus.

CONDOCEFACERE. Cicero Tusculanarum lib. V: nemo est enim eorum quin bonorum animum putet esse iudicem eumque condocefaciat ut ea, quae bona malave videantur, possit contemnere.

CONSCRIBILLAVI, pro conscripsi. Varro Columnis Herculis,

---

36 V, 1, 6 || 2 4 || 4 2, Sisenna hist. III || 6 23, 84 || 8 Varra Flaxtabulis || 12 Varro Vae victis || 14 III, 21, 81 || 17 Varro Aboriginibus || 20 V, 31, 87 || 23 Varro Columnis Herculis.

---

2 in *om.* *L.* — Iugurtha *C pr.* L_1. — paratur H_2, *G; cdd. Sall.* — **4** Historiae *C.* — **5. 6** confecisset — Tullius; communditia Marcus Tullius L_1; *add.* *2* Colluvio laves *(ita et* H_1*)* ex imunditia. — Conl. *ed. Bas.* — inm. *H, G.* — *cet. cf. 524* turbam. — **7** turbae colluvione H_2. — **8** mature L_1. — **9. 10. 11** *σπαρχιων* H_2, *G; σπαρχ L; σναχρχ* H_1. — et *M;* nec (*praec. N*) *C.* — dolere *Me,* dolore *C.* — et g. *add. M.* — adiafuron *C.* — pil. *L.* — conm. — inst. *M;* (me *iam Popma*); conmalaxarem ea patre *C.* — habenas *v.;* avenas *C.* — cupiditati *Popma,* cupiditas *C.* — imposui H_1; imposuit (inp. L_1) *rell.* — **12** Ceteram L_1. — *H in mrg.; gl.:* cetram, obstaculum, scutum. — Vae victis *Iun.;* devictis *cdd. h. l.; item 156; 492; 500.* — *περὶ φιλονεικίας docti; πειρι φιαονικιας C cum Bamb.* — **13** retuncdum H_1. — *illud* nequeat *vid. corrupt.; cf. comm. in 555* cetra. — **14** curvo *L, prius H.* — **17** canicie L_1, H_2, *Bamb.* — canitiae H_1. — *πειρι L,* H_1. — *ανερωτων L, G,* H_2; *απνερωζων* H_1. — **18** *φυσεων G.* — **21** eorum quin *Ernestius;* qui in (qui L_2, *H, G*) eorum *C, Bamb.;* qui eorum *cdd. Cic.* — esse *add.* L_2. — ut ea quae; tute atque L_1, *Bamb.* — mala L_1; *Bamb.* — **23** Conscribellavi *gl.* — Conscribilla L_1. — Varro *om. C pr.* H_1. — Columnis *Momsenus hist. Rom. III, 588 ed. tert.;* columna *C.*

περὶ δόξης: itaque eas inceravi *et conscribillavi* Herculis athlis. — idem Marcipore: astrologi ‖ non sunt, qui conscribillarunt peringeniose caelum?

CONMICTILIS. Pomponius Praecone posteriore:

sciscam quid velís, quasi servi cómici, conmíctilis?

CONTENTE, parce et continenter. Plautus Asinaria:

quamquam íllum mater árte contentéque habet.

CARIES est vetustas. Varro Cosmotoryne, περὶ φθορᾶς κόσμου: sicubi ullos lectos stratos habuimus, amisimus propter cariem et tinias. — Lucilius lib. XXX:

clauda unast pedibus cariosis mensa Liboni.

CHORTES sunt villarum intra maceriam spatia. Varro Papia papae, περὶ ἐγκωμίων:

dum vixi, promis caris mei in cortibu' pavi.

idem de re rustica lib. I: nec minus, ec pabulo cum redierunt anseres, sues, porci, in chorte exteriore. — idem de vita populi Romani lib. I: ad focum hieme ac frigoribus cenitabant; aestivo tempore in loco propatulo; rure in chorte; in urbe in tabulino, quod menianum possumus intellegere tabulis fabricatum.

CVPAS. Varro Est modus matulae, περὶ μέθης: cupas vinarias sirpare noli. adde cyathum vini in uxorculae pocillum. — idem

---

1 Varro Marcipore ‖ 3 Pomponius Praecone posteriore ‖ 5 I, 1, 63 ‖ 7 Varro Cosmotoryne ‖ 9 Luc. l. XXX ‖ 11 Varro Papia papae ‖ 14 I, 13, 3 ‖ 15 Varro de vita pop. Rom. I ‖ 19 Varro Est modus matulae ‖ 20 Varro Sequulixe.

---

24 πειϱλοηϲ *L*, πειϱοης H_1. — *f.* itaque tabellas inc. — inceravi et conscribillavi *Roeperus;* inceravi *C.* — adlis *id.; corr. Me.* — **1** peringeniose *M;* pingentes *v.;* figmentis *Oehlerus, qui zodiacum significari intellexit.* — **3** Conmicilis L_1; Conmilicis *Bamb.;* Commictilis (Conm. *ed. Bas.*) *rell.* — Conmicilis, conpositi *gl.* (*l.* conspurcati); commictilis, compositi *mrg. G.* — **4** sciscam *Quicheratus;* si sciam *v.* — servi comici (comiti H_1); *quia hi multi in explorandis dominorum consiliis.* — commictilis, *pro* commictiles, *C* (conm. L_1). — **5** Contentes *L.* — **6** quanq. *C pr.* L_1. — **7** Cosmotorynae *C.* — **8. 9** sicubi ullos lectos stratos *M;* singulos l. str. (istr. L_1) ubi *cdd.* — abuimus L_1. — tineas *Buechelerus;* tiniam *H, G;* inaniam (*praeced.* t) *L.* — **10** claude *Guietus;* plauda *cdd.;* plauta *Scal.* — mensa Sabino *M* (mensa Liboni *Scal.*); mensuiabino H_1; *id. 2* mensulibano; *atque ita L, G.* — **11** spacia H_1. — **12** Papiapape *C.* — ενκωμιον *L, H,* ενκωμιων *G.* — **13** promis caris *obscurum.* — mei *pro* mihi. — chortibus *C praet.* L_1. — pavit *C; corr. Popma.* — **14** ec *M;* et a *C.* — palo *L.* — **15** suos *G;* sua, *ut vid., prius L.* — chori L_1. — *Varro:* hic bibunt, hic perfunduntur, nec — porci. in chorte exteriore lacum esse oportet. — **16** hiemem *L, prius H.* — **17. 18** tabulono *L.* — menianum *C.* — **19** cucupas *C;* tu c. *Oehlerus, f. recte.* — **20** noli *add.* H_2. — cyathum *Bentin.;* quiatum *C.* — uxorculae *ed. a. 1476;* uxorculem *L, H; item G vel* uxorculae in. —

Sesquulixe: alteram viam deformasse Carneadem virtutis se * * * cupis acris aceti.

COMEDIM, pro comedam. Plautus Bacchidibus:

quód dem scortis, quódque in lustris cómedim, congraecér, pater.

Cicero ad Varronem epistola Paeti: set cura, si me amas, ut valeas, ne ego te iacente bona tua comedim. statui enim tibi ne egroto quidem parcere. Pomponius || Prostibulo:

égo quaero quod edim; heísce quaerunt quód cacent: contráriust.

* * *

CONMEMORAMENTVM. Caecilius Plocio:

pudébat, credo, cónmemoramentúm stupri.

CONSPICILLVM, unde conspicere possis. Plautus Medico:

in cónspicillo ádservabam pállium [observabam].

COLVSTRA, lac concretum in mammis. Lucilius lib. VIII:

hiberam insulam fomento omnicolore colustra†.

Laberius in Virgine:

---

23 IV, 4, 91 || 25 Epist. ad Fam. IX, 20, 3 || 1 Pomponius Prostibulo || 4 Caecilius Plocio || 6 Plautus Medico || 8 Luc. l. VIII || 10 Laberius Virgine.

---

pocillum *Turnebus;* opocillum *L*, H_1; opicillum H_2; *G.* — **21** Sesqueulixe *C.* — depormasse L_1. — def. C.; *cf. 99* desubulare. — *post* se (*f.* securum) *lacuna maior, ut vid.* — e *pro* se H_2, *G.* — **23** Comedi *L.* — Baccidibus L_1. — **24** illustris L_2, *H*, *G.* — comedim et *cdd. Plaut.; om.* et *melius C.* — congraecer *Rothius;* congreger *C;* congregem *cdd. Plaut.;* congraecem *Camerar.* — **25** ad Varronem; *quod incipit lib. IX ab epistulis ad M. Varronem datis.* — epistola *C.* — Paeti: set; petisset *C.* — **1** aegroto H_2, *G.* — Proistibulo L_1. — **2** *ita M; vel:* ego quaero quod comedim *(ita Munkius)*, heis quaerunt; *cdd.:* e. q. q. e. has. — heisce; heis *nominat.* (his *Ribbeckius*). — quod *v.;* quos *cdd.* — *de pathicis agitur; cf. simillima Novii, quae leg. pg. 507 s. l.* edim: quod editis, nil est; si vultis, quod cacetis, copiast. — contrarium est *Munkerus;* contrarius est *cdd.* — *potuit scribi* contrarinst. — *post Pomponii exemplum* ante Commemoramenti *lemma excidisse Asoti Caecilianae versum qui habetur 507 s. v.* edim *eamque causam fuisse librariis aberrandi ad Caecilii Plocium scite coniecit Ribbeckius coroll. com. lat. rell. pg. LXXXII.* — **4** Com. *add. Iun.* — Plotio *L.* — **6** Conspicillum *Me coll. Plaut. Cist. I, 1, 93;* Conspicilium *cdd.* — *f.* conspici possit. *glosae Placidi:* conspicillo; ita ut conspici possint. — **7** conspi[c]uo L_1; conspicilio *rell.;* conspicillod *Loewius Prodr. 281.* — ads. pallium observabam *cdd.* (ads. pall. *omittit L*); observabam *del. M; f.* in conspicillo ego observabam pallium. — **8** *fuit qui coniceret ante* colustra *interceptum l.* columnam. — Colustra *Bamb., rel. om.;* Columnam (Columnum H_1), *suprascr. m. 2* lustra, *L, H;* Colustra lumnam *G.* — concretum in *Hauptius;* chonereiunmi L_1, H_2; chonereuinmi *G;* coneregium ere H_1; *glosae:* colustrum, lac concretum in mammis. — **9** beram H_1; berai L_1. — insuam *pr. G;* sulam *L.* — **10** Laverius *C, Bamb., qui om. Luc. exempl.*

84 M.

síquidem mea colústra fartus fécisset * * *

CRETERRA * * * *Naevius:*

. . . aquám creterris súmere ex fonte . . .

CONQVINISCERE [et OQVINISCERE] inclinari significat. Plautus Cistellaria:

fáciundumst puerîle officium: cónquiniscam ad cístulam.

idem Pseudolo:

si cónquiniscet ístic, cevetó simul.

COPI, pro copioso. Plautus Pseudolo:

átque ego nunc me ut glóriosum fáciam et copi péctore.

Turpilius Epiclero:

té quidem omniúm, pater, iam cópem causarúm facit.

Pacuvius Periboea:

ó multimodis várie dubium et prósperum copém diem!

CONLVTVLET significat dedecoret. Plautus Trinummo:

haec famigerátio
té conestet, mé conlutulet [et], sí sine dote dúxeris.

CONGENERAT est adiungit, adsociat. Accius Phinidis:

Quaéve hanc Graio tíbi congenerat géntum aut generum adfínitas?

---

12 Naev. Lycurg. XV || 14 IV, 1, 5 || 17 III, 2, 75 || 19 II, 3, 8 || 21 Turpilius Epiclero || 23 Pacuvius Periboea || 25 III, 2, 66 || 28 Accius Phinidis.

---

11. 12. 13 fartus *M;* fretus *C, Bamb.* — *tum:* terris studere fec. sum. aq. ex f. (fontem *Bamb.*). — *in his reliquias l. Naev. 547 s. l.* creterra *agnovit Ribbeckius.* — et oq. *secl. M;* oquinesc. *Bamb.* — **17** Pseudolo *Lips.;* et dolo *C.* — **18** si iden *L.* — conquiniscet *Pl.;* conquiniscesi (conquiniscaesi *L*) *C.* — ceveto simul; conquiniscito *Pl. cd. A., recte; illud enim* ceveto, *ut crassius, ab interpolatore invectum;* conquiniscito simul *fere rell. Pl. libri.* — **19** Pseudulo *G.* — **20** ne ut H_1. — **22** p. i. — caus. *Bothius;* i. p. — causa rem *C.* — **24** multimodiis *C.* — variae *L*, H_1. — dubium et prosperum; *genetivi.* — **25** Conludet, dedecoret *gl.;* collutilo, πηλόω *glosae Labbaei.* — **26** famieratiae H_1. — **27** te conestet (*i. e.* cohonestet; *cf. Acc. v. pg. 317 s. l.* herbam) *M; minus placet* ted honestet; te honestet (honestet et *H*). — collutulet et (me conlutelet et L_1) *C;* conlutulent et *B C ap. Pl.;* conlutulent E *D h. l.; posteriore (nam post v. 704 692—694 iterantur perperam)* autem conlutulent et *id.;* me conlutulentet *Bergkius, Ritschelius coll. Placidi glosis ap. A. Maium auct. class. III, 478; VI, 565; puto recte. analogia tamen omnino destitutum v.* conlutulandi *non dixerim cum Ritschelio. certe ut Novius dixit* gallulascit *a* gallulo, *Varro* puellascunt *a* puella, *etiam a* lutulo conlutulo *potuit duci.* — dute L_1; dete H_1. — **28** et sociat *Bamb.* — fidinis *C; corr. Me.* — **29** quaeve hanc Graio tibi *M;* que ut eueat graio tibi H_1; queue (quaeve *G vel cd. Victor.*) atgrafo (atfrafo *prius G vel cd. Victor.*) tibi *L*, H_2, *G.* — hanc, *sc.* Idaeam. — tibi, *sc.* Phineo. — conigenerat L_1. — gentum *Bothius;* gentium *C; ita* gentum *ap. Acc. 185 s. l.* vastescant; classum *ap. Liv. 335 s. l.* lustrare.

CETTE significat dicite vel date, ab eo quod cedo. Naevius Lycurgo:

proinde húc Dryante régem prognatúm patre
Lycúrgum cette!

Ennius [in] || Medea:

sálvete, o pia pígnora!
cétte manus vestrás measque accípite!

Accius Melanippo:

Oéneum aliquis cétte in conspectum, aút nos, ubi ubist, dúcite ad eum.

Pacuvius Atalanta:

---

30 Naevius Lycurgo XXVII || 1 Ennius Medea || 4 Accius Melanippo || 7 Pacuvius Atalanta.

---

31 Licurco L_1, *id.* 2 *cum H* Licurgo. — 32 proinde huc Dryante *Ribbeckius;* proin Dryante *Iun.;* proin dustriant te (pro industriam te *Gs*) *C.* — patrem *G.* — 1 in Med. *C.* — 2 o pia *M;* pignora *Henr. Stephanus, M;* optima corpora *v.* — 5 Oeneum *Passerat.;* aeneum *C.* — ubi ubi est *Grotius;* ubi est *C.* — 7 Atalanta *ed. Bas.*, Athalanta *L, H, atque ita plerumque cdd. — de fabula autem ipsa, in qua restituenda oleum et operam perdidit Ribbeckius, haec fere dicenda. Atalanta Iasi Arcadis filia congressa cum Meleagro, postquam is matris opera periit, filium infantem pudore victa in Parthenio monte exposuit eodemque tempore Auge, Alei filia, conceptum ex Hercule. pastores cum invenissent, alteri Parthenopaeo, Telepho alteri indiderunt nomen. qui adulti cum oraculi iussu profecti essent ad requirendos auctores generis et in proxima Arcadiae loca delati, invenere Atalantam. quae cum redisset ad patrem et ab eo recepta esset et agnita, sed post Meleagrum nollet nubere alteri, qui regnum posset suscipere, Iasus fessus aetate uni ex fratribus tradidit rem summam. sed hi cum crudeliter ac superbe exercerent imperium civiumque a se alienassent animos, Iasus cum filia, quam esse eius negarent, expulsus est. is igitur, et propria ira et civium suorum precibus victus, impetravit tandem a filia, ut denuo nuberet, sed ita, ne admitteret virum nisi qui se celeritate pedum vicisset, proposita simul morte ei, qui fuisset inferior. — igitur re audita cum Parthenopaeus simul cum aliis inisset certamen, victor iam paene in fine stadii superatus est ab Atalanta. iamque ad supplicium trahebatur, cum Atalanta cura divinitus iniecta de origine hunc et amicum percontari coepit. tum cum ei suspicio esset orta veri, anuli, quem dederat filio, antequam exponeretur, fide agnovit prolem suam. igitur servatus ad reddendam gratiam matrem et avum reduxit in regnum. — fragmenta autem potissima hoc fere ordine collocanda. I) Non. 450* abdicare; *verba Atalantae in prologo posita. II) Non. 258* callet; *verba legatorum Arcadum apud Iasum querentium de saevitia novi regis et segnitatem popularium excusantium. III) Non. 262* confidentia; *fortasse eorundem Iasum ad reditum cohortantium. IV) Non. 429* urbs — civitas; *verba Iasi ad filiam de coniugio ineundo instantis. V) Non. 512* aequiter; *verba Atalantae ad patrem declarantis se cursus certamine proposito potestatem coniugii sui facturam procis. VI; VII) Non. 495* accusativus pro genetivo; *490* itiner; *verba Parthenopaei. VIII) Non. 65* praegradat; *ῥῆσις ἀγγελικὴ de victo Parthenopaeo. IX—XI) Non. 226* stirpem; *id. 116* geminitudinem; *id. 85* cette; *verba Atalantae suspectantis de*

85 M.

cette, ís vestrorum utér sit, cui signúm datumst.

CVPPEDIA, cupiditas. Cicero Tusculanarum lib. IIII: ambitio, mulierositas, pervicacia, ligureitio, vinulentia, cuppedia.

CASTITVDINEM, pro castitatem. Accius Phoenisis:

ibi fás, ibi cunctam antíquam castitúdinem.

CVBITASSET, pro cubuisset. Accius Erigona:

cum aútem Aegisthus — heú me! — eodem lécto cubitassét patri.

CITVMA sunt proxima * * * caelo milia. M. Tullius de re publica lib. VI: ex quibus erat ea minima, quae ultima a caelo, cituma terris luce lucebat aliena. — et [in] lib. primo: quare, si placet, deduc orationem tuam de caelo ad haec citeriora.

CLARET, clara sit vel clareat. Turpilius Pedio:

cuius ádventu insula hódie *da* clarét Cypros.

Ennius Telamone:

nam íta mihi Telamónis patris, avi Aéaci et proaví Iovis
grátia astet átque hoc lumen cándidum clarét mihi.

CASTERIA, locus ubi, cum navigatio conquiescit, remi et gubernacula conquiescunt†. Plautus Asinaria:

quín pol, si reposeívi remum, sóla ego in castéria
úbi quiesco, omnís familiae caúsa consistít tibi.

---

9 IV, 11, 26 ‖ 11 Accius Phoenisis ‖ 13 Accius Erigona ‖ 15 cf. comm. ‖ 16 VI, 3 ‖ 17 M. Tullius de re publ. I ‖ 19 Turpilius Pedio ‖ 21 Ennius Telamone ‖ 25 III, 1, 16.

---

origine Parthenopaei et Telephi et mox coram eos interpellantis. XII) huc etiam pertinet servatus a Festo 375 s. v. ungulus *versus, quamquam ad eam fabulae partem referendus videtur, qua primum se obtulerat Parthenopaeus Atalantae, nisi pro* ostendo *scribendum* ostende. *XIII—XVII) Non. 506* expedibo; *Fest. 334* sexu; *Non. 160* porcet; *id. 486* parti; *id. 382* rimari; *verba Atalantae filium de rebus utriusque docentis.* — **8** cette *h. l. repos. a M; post* datum est *legitur in C.* — his *G.* — *fuit qui creticum esse putaret tetram.; f. rectius.* — **9** Cupedia *Bamb.* (Cuppedia, mulierositas, pervicacia, linguiatio, violencia *gl.*). — **10** ligureitio *M;* liguratio L, H_1, *Bamb.;* ligurritio H_2, *G.* — **11** castitate *C.* — foenisis H_1; foenissis *rell.* — **13** Cobitasset (*i. c.* cubitasset) *Passeratius, Guietus;* Comitasset *C, Bamb.; gl.* — cubuisset *Bamb.;* cobuisset *C;* habuisset *gl.* — **14** cum *M;* tum. — Aegistus (Eg. *L, H*) *C.* — heu me *M;* si me esse *C;* simul *Guietus.* — patri, *pro* cum patre. — **15** Cytuma, proxima *gl.* — coelo *Bamb.* — *ante illud* caelo *excidisse exempli pars videbatur Mercero; ego dubito an* caelo *ex seq. v. sit repetit.,* milia *ex* M. Tullius *ortum.* — M. Tull.; *cf. Prisc. 607.* — **16** ea *add.* H_2. — a caelo L_1; caelo *rell.* — **17** et lib. I *ed. Bas.* — *cet. cf. 289* deducere, revocare. — **18** de caelo *cdd. 289;* de eo loco (deoloco H_1) *hic C.* — **19** sit *M;* est *v.* — **20** da *add. M* (*seq.* cla). — hoc die cl. *Ribbeckius.* — **22** avi Aeaci et *Bergkius;* atque faciet *C.* — tovis *L.* — **23** astet *Buechelerus,* ea est *cdd.* — **24** navigiotio L_1. — **26** pol si; pulsi *C.* — reposeivi; reposivi *Plaut.;* repulsavi *C* (repulsivi H_2). — rem *L.* — **27** familia *H.* — cibi *L*, H_1; ibi *G*, H_2.

COQVINATVM, ad quoquendum. Plautus Aulularia:

néque ego umquam, nisi hódie, ad Bacchas véni in bacchanál coquinatum. ||

CVRIO, curiosus. Plautus Aulularia:

volo scíre ego ex te, quí sit agnus cúrio.

CVLCITA. Varro Quinquatribus: quam in testudineo lecto culcita plumea in diem dormire. — idem de vita populi Romani lib. I: qui primum uxorem ducebat, duabus culcitis ac duabus tori plagulis cum strasset.

CITRVS. Varro Gerontodidascalo:

ín quibus Libýssa citrus fásceis cingít fores.

CAECVTTIVNT. Varro Gerontodidascalo: utrum oculi mei caecuttiunt? an ego vidi servos in armis contra dominos?

CABALLVS. Lucilius lib. II:

succusatoris, taetri tardique caballi.

Varro Parmenone:

áli' cabállum árborís râmo in úmili ádligátúm relínquít.

idem Sesquulixe: in castris permansi; inde caballum reduxi ad censorem.

CODA. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: sed ut canis sine coda.

CASNARES, seniculos. Varro Sexagesi: vix ecfatus erat, cum

---

29 III, 1, 3 || 1 III, 6, 27 || 3 Varro Quinquatribus || 4 Varro de vita pop. Rom. || 7. 9 Varro Gerontodidascalo || 11 Luc. l. II || 13 Varro Parmenone || 15 Varro Sesquulixe || 17 Varro *Ταφῇ Μενίππου* || 18 Varro Sexagesi.

---

28 Coquinatum *C, cdd. Plaut.; Goetzius; Sauppius Quaest. Plaut. pg. 10; at Paul. 61* coquitare pro coctitare, id est frequenter coquere, Plautus posuit. — ad coquendum *Bamb.* — **29. 30** Baccas *prius H.* — in in *L.* — baccanal *C pr.* H_1. — coquintum H_1. — **2** volo ego ex te scire *minus concinne cdd. Plaut.* — que H_1. — **3** Culta *prius H.* — **4** in diem *vir doctus apud Oehlerum;* in die *v.* — **5** primum *M;* primus *v.* — tori *Guietus;* toros *Popma;* toris H_2, *G;* oris *L;* toribi H_1; H_2 *in mrg., Bamberg., Montepess.:* toribus. — **7** Cytrus *L, G, non H, Bamb.* — Varro; *cf. 451* fasceam. — Gerontodidasculo *H.* — **8** Libyssa *docti ex 451;* libia *C;* lybia *Bamb.* — citrus et H_1. — fasceis *Bentinus;* fasces (faces H_1) *cdd. h. l.;* fasciis *451.* — forem *cdd. 451.* — **9. 10** Cecuttiunt *L, H;* Cecutiunt *Bamb.;* Cicuciunt cuppiunt (*legend.* lippiunt) *gl.* — *in seq. illud* mei *utrum nomin. sit an dat. definiri nequit. porro* utrum oculi *(om. Ho)* cecuttiunt lippiunt oculi mei cecuttiunt H_1; *id. 2* utrum oculi mei (ih) cecuttiunt; mihi *L, G, Bamb.;* cecuttiunt *L, G;* caecuttiunt *Bamb.* — ango *pro* an ego H_1. — **11** Lucilius; *cf. 16* succussare. — **12** succussatoris H_1; succusatori *L*, H_2, *G;* succusator *Bamb.* — tetri *H, G.* — caballo L_1. — **13** *cf. 79* bipinnis. — **14** ali' *M;* alius *r.* — arboris *ed. a. 1476,* arbori *cdd.* — humili *H, G.* — **15** redduxi *G.* — **17** tafe *om. Bamb.* — Menippo L_1; *Bamb.;* Minippo H_1, L_2. — Minippu H_2, *G.* — secoda *Turic.* — **18. 19** Casnares *Iun.;* Carnales *cdd.* — seniculos *M* (senes

more maiorum ultro casnares arripiunt, de ponte in Tiberim deturbant.

CRASSVM positum pro hebeti et stulto. Varro Sexagesi:

> sénsibus crassís homulli nón videmu' quíd fiat.

CANVM, vetus, anticum. Vergilius lib. I:

> cana Fides et Vesta.

Varro Eumenidibus:

> écce de inproviso ad nos accédit cana Véritas,
> Attices philosóphiae alumna.

CISSIVM, vehiculi biroti genus. M. Tullius Philipp. libro II: delituit in quadam caupona atque ibi se occultans perpotavit *ad vesperam. inde* cisio domum venit. ||

CELERATIM, celeriter. Sisenna Historiarum lib. V: quo magis celeratim poterat, *in* insidiis suos disponit.

COPIANTVR, a copia, honeste positum, ut lignantur et pa-

---

21 Varro Sexagesi || 23 Aen. I, 292 || 25 Varro Eumenidibus || 28 II, 31, 77 || 1 Sisenna Hist. V.

Iun.); sedules (sedulas H_1; *id. 2* setdules; seddules *prius G*) *C;* se *Bamb., Tur.* — *cf. Varro VII, 29* senem quod Osci casnar appellant; *item Paul. 47. at Rothius:* Carnales, edules; *neque abhorret ab omni probabilitate eum, qui Viriatum habuit pro adiectivo, in corrupto* casnarium *vocabulo perinde ridiculo modo lapsum.* — ecfatus (*vel* haec fatus) *Iun.;* et fatus (effatus H_1) *C;* et factus *Bamb.* — **19** de ponte *Iun.;* de fonte *cdd.* — *huic praecedit frgm. illud quod legitur 214 s. v.* murmur. — **21** ebeti *L;* hebet *pr. Hs;* ebet Ho_1, ebeti Ho_2. — sulto *Bamb.* — *f.* pro hebete, stulto. — **22** sensibus cr. homulli *Meinekius;* senibus (*idem vitium 106 s. l.* edulcare *in verbis Mattii)* cr. homuli humuli G_1; homili H_1, humili *L*) *C.* — videmus *Scal.; Meinekius, qui versum agnovit,* vidimus *v.* — videmu' *Lachm. ad Lucr. pg. 29 propter r. m., idque melius, quamquam fallitur, cum negat a Varrone in scazontibus umquam iambum paenultimum mutatum spondeo. quod ne in eos quidem cadit, qui plane graecanica arte sunt compositi; cf. vv. illius pg. 199 s. l.* calx. — **23** antiquum H_2, *Bamb.* — Verg.; *cf. 313* fides. — **25** Varro; *cf. 242* alumnos. — **26. 27** *versus agnovit Meinekius.* — et ecce *bis cdd.; delevit Fleckeisenus; idque melius, cum vix sit probabile Varronem iambos et trochaeos promiscue in eodem carmine admisisse. illud quidem* et ecce, *quo et Verg. et alii usi, recte habet.* — inproviso *cdd. 242; h. l. H;* inprovisos *G,* inprovisus *L.* — Atticis *hic C.* — *item* filoprae (filopre *H*). — alumina H_1. — **28** Cass. *L;* Ciss. *H, G, Bamb.* — uiroti *L,* H_1, *Turic.* — M. Tull.; *cf. Gell. VI, 11, 6; ex quo tamen ducta Noniana non constat.* — philippi (fil. L_1) *C;* philipp *Bamb.* — **29. 30** delituit *Cic.;* delevit *cdd.* — cauponula *Cic.; Gell.* — ubi *Bamb.* — occulans *cdd. Gell.* — perpotavit ad vesperam (vesperum *Gell.; deter. cdd. Cic.*). — inde cisio *Cic.; Gell.;* perpotum cissim (scissim *L; Bamb.*) *C, Bamb.* — celeriter ad urbem advectus d. v. ore obvoluto (invol. *cdd. det. Cic.; Gellius*) *Cic.; Gell.* — **1. 2** *cf. Gell. XII, 15; ex quo num sua sumpserit N., incertum.* — celatim *ter cdd. Gell.; sed* celeratim *melius.* — celiter *L.* — in historiarum sexto *Gell.* — quam (*f.* qua) maxime *recte Gell.* — poterat, in *Gell.;* poterant *C.* — **3** *cf. Gell. XVII, 2, 9.* — Copiatur L_1, *Bamb., G.* —

bulantur et aquantur. Caelius lib. I: *multis* armis et magno commeatu et praeda ingenti copiantur. — Vergilius Georgicorum lib. IIII:

sub moenibus urbis aquantur.

CONFVTARE est confundere vel conmiscere. Varro Manio: harum aedium asymmetria confutabat architectones. — idem lib. I * * * Titinius Setina:

cocu' mágnum ahenum, quándo fervit, paúla confutát trua.

CONPLVRIES, frequenter. Cato Suasione in legem *M.* Popili: quod conpluries usu venit homini, *in* tempore anteventum e re publica credimus. — idem Originum lib. IIII: conpluries eorum milites mercennarii inter se inulti alteri alteros in castris occidere. — Plautus in Persa:

'quíd? metuis?' — 'metuo hércle vero: sénsi ego *hoc* conplúries.'

COGNOMINE, eiusdem nominis. Afranius Divortio:

letium genus cognominationis morborum cognominis†.

CLIPEAT. Pacuvius Hermiona:

---

4 cf. comm. ‖ 5 IIII, 193 ‖ 8 Varro Manio ‖ 9 Varro lib. I ‖ 10 Titinius Setina ‖ 12 Cato Suasione in legem M. Popilli ‖ 14 Cato Orig. IV ‖ 16 IV, 3, 65 ‖ 18 Afranius Divortio ‖ 20 Pacuvius Hermiona.

---

4 Celius H_1; Coelius *G.* — Claudius *Gell.; cf. lemma et paragr. 2;* Caelius *falso hic ut 129* inlatebrare; *405* subnixum; *113* frunisci; *ubi hoc utitur item capite, quo excerpta a se ex Q. Claudii primo annali contineri testatur Gell., praeterea cf. pg. 100 l.* diurnare. — *atque ex his locis apparet, quanta cum levitate aliquando usus sit N. fontibus suis.* — multis *om. C.* — **5** commeatu (cumm. *prius L*) set (sed L_2, *H, G*) *C;* et *Me;* praedaque *Gell.* — *V. exempl. non petit. e G. et f. ab interpol. add.* — in G. H_1. — **7** menibus L_1. — **8** Confuture *L.* — commiscere *docti ap. Me;* committere (conm. H_1) *C; f.* conmovere; *cf. 249* confutare. — **9** asummetria *Aem. Bacrensius;* summeatria *C.* — architecthones H_1. — **10** Titinnius Setina *Bentin.;* nius sedina (sed in H_1) *C.* — *cf. 19* truam; *186* valentia; *249* confutare; *503* fervit. — **11** magnum a. *v.;* magnus nahenum *C.* — tria L_1; r *(tum ras.)* na *prius H.* — **12** *cf. Gell. V, 21, 15 sqq.* — suasionem *C.* — populi *L, H;* poli *pr. G;* M. Popili *Momsenus;* Petillii *Bolhuisius.* — **13. 14** homini, in tempore (*vel* homini, tempori) *M;* omni tempore *C, Bamb.* — ant. e *M,* a. esse *cdd.;* ant. esse e *H. Keilius.* — re publica credimus *H. Keilius;* rem publicam reddimus (reddidimus H_1) *C, Bamb.* — **15** mercennarii *Montepess.; Bamb.; Gell.;* mercennari *L, G,* H_2; mercenari H_1. — inulti *Turic. et fort. Bamb.; Me;* multi *C, item cdd. Gell., apud quem videtur ortum ex eo quod* sequitur* conpluriens multi. — in castris *om. cdd. Gell.* — **17** sensi ego *Gell.; Non.;* sensi ego iam *cdd. Pl.; minus bene propter r. m.; Pl. scripsisse puto:* sensi ego hoc conpl. — **18** Cognomine *Neukirchius;* Cognomen est. — **19** *verba corrupta, neque quidquam profectum doctorum commentis.* — *in illud* cognominationis *puto illatum id quod est* cognomines. — *videtur autem latere septen. troch.* — laetium *Bamb.; Montepess.* — **20** Clipeat coperit (op. *mrg. H*), galeare (gall. *gl.*) operire *mrg. H., gl.* (*l.* Cl., clipeo op.; galeare, galea op.).

cúrrum liquit, clámide contorta ástu clipeat bráccium.

ita et galeare. Cinna in Epigrammatis:

miseras audet galeare puellas.

CONVASARE dicitur furto omnia† colligere. Terentius Phormione:

áliquid convasássem atque hinc me [ego] coícerem protinam ín pedes.

CLVET, nominatur. Lucilius lib. XXX:

cuia opera Troginu' calix per castra cluebat.

Ennius || Ambracia:

pér gentes Asiaé cluebat ómnium misérrimus.

Pacuvius Iliona:

set heíc cluentur hóspitum infeidíssimi.

Varro *Ὄνος λύρας*:

Pacvi discipulus dicor. porro is fuit *Enni*,
Enniu' Musarum. Pompilius clueor.

CIBICIDAS. Lucilius lib. XXVII:

víginti domi án triginta an céntum cibicidás alas.

CONTENTVRVM. Lucil. lib. XXVII:

tu Lucílium
crédis contentúrum, cum me rúperim, summa ómnia
fécerim *ima?*

CIBARIVM. Varro Cato vel de liberis educandis: vel maxime

---

22 Cinna Epigrammatis || 24 I, 4, 13 || 26 Luc. l. XXX || 1 Ennius Ambracia || 3 Pacuvius Iliona || 5 Varro *Ὄνος λύρας* (Pompilius) || 8 Luc. l. XXVII || 10 Luc. l. XXVII || 14 Varro Cato.

---

21 liquid *Bamb.;* linquit *Quicheratus, f. recte.* — clamyde *ed. Bas.;* clamide *L, H Bamb.; Flor. Varr. d. l. l. V, 7.* — clipeatur *Bamb.; Montepess.;* clupeat *Varr.* — bacchium *Flor. Varr.;* etaccium *cdd.* (operit clipeat etaccium H_1*;* accipium *Bamb.*). — **22** calcare *cdd.* — **23** g. p. galeare operire H_1. — **24** Conversare L_1, Convars. *id. 2;* Convass. H_2. — T. form. *C.* — **25** me *om. L.* — ego *om.* H_1. — oicerem, *m. 2* eicerem *L.* — protinam *Nigidius legit ap. Ter.;* protinus *cdd. huius et Non.* — **26** Luc.; *cf. 81* cuia. — **27** quia *cdd. h. l.* — **1** Ambratia *C.* — **2** Asiae *Buechelerus, M;* esse *v.* — **4** sed L_2, H_2, *G;* est H_1. — heic *M;* haec *cdd.* — infeidissimi *M* (infidissimi *Guietus*); infidelissimi *cdd.* — **6** Pacvi *Lachm. comm. in Lucr. 306;* Pacuvius *C.* — poreis H_1*;* poro is *id. 2, G.* — Enni *add. Rothius.* — **8** Tibicidas *hic et infra cdd. (nullum novum lemma in H, G, gl.); corr. Iun.* — tibicidas, tibicinas *mrg. H, G;* tibicinas, tibicidas *gl.* — XXVIII *Lugd.* — **9** an trig.; a trig. *Lugd.; f.* aut trig. — an *M;* vel *C.* — cibicidas *recte videtur dictum vocari parasitos.* — **10** Contenturi H_1*;* Contenturum, contentum *Bamb.; mrg. H; gl.* — Lucil.; *cf. 382* rumpere. — **12** c. m. ruperim *Iun.;* c. m. ruperint (cum mercum perint H_1) *C.* — **13** ima *add. M.* — **14** Cibarius *add. Popma.* — *cf. 93* cibarium.

illic didici et sitienti videri aquam mulsum *et* esurienti panem cibarium siligineum et exercitato somnum suavem.

CANICAS veteres furfures esse voluerunt. Lucilius lib. XXVII:

quánti vellet quántum canicai ad púltem ec maconis manu.

CONCORDITAS, pro concordia. Pacuvius Hermiona:

concórditatem auspício adiunctam pérpetem
probitáte conservétis.

CONMENTVM, pro conmonitum. Plautus Amphitryone:

fac *iám* iam Amphitryonem ádvenientem ab aédibus
ut ábeat quovis pácto [fac] conmentús sies.

CRIBRVM. Lucilius lib. XXVI:

críbrum in cerniculum, ín laternam lúcem, in telam lícium.

CONTEMNIFICVM. Lucilius lib. XXVI:

égo enim contemníficus fieri et fástidire Agamémnonis.

CORDI EST, honeste dictum, animo sedet. Lucilius lib. XXVI:

ét quod tibi magno ópere cordist, míhi vementer dísplicet.

idemque:

sí tibi || porro istaéc res cordi idcírcost, quod rere útilem.

CONGENVCLARE. Caelius Annalium lib. VII: ipse regis eminus equo ferit pectus advorsum. congenuclat percussus, deiecit dominum.

CAVSARI, causam dicere vel defendere. Accius Medea:

---

17 Luc. l. XXVII || 19 Pacuvius Hermiona || 22 III, 3, 23 || 25 Luc. l. XXVI || 27 l. XXVI || 29 l. XXVI || 31 Lucil. || 2 Caelius Annal. VII || 5 Accius Medea.

---

15 videri aquam (*fuit olim* acam) *Iun.*; teriacam *C.* — mulsam *G.* — et *add. Riesius.* — 16 silicineum *L*, H_1. — 18 quantum canicai ad pultem ec *M;* quam canicas a pulte et (apud te et *G*) *C.* — magonis *G, H; in hoc eras. post* g c *vel* o. — 20 auspicio *M* (*scil.* nuptiali); hospitio (hospicio L_1) *C.* — 21 probitate *Delrio;* probitatem *cdd.* — 22 *n. N.* — pro conmunitum (comm. L_2, *H*) *C;* commentum (*om. mrg. G*) pro commonitum *mrg. H, G; gl.* — 23 fac iam iam *M;* faciam *C.* — Amfitrione (Amfitryone *G*) *C;* fac Amphitrionem *cdd. Plaut.* — *ceterum illud* faciam *cum potuerit originem trahere ex seq. vocabulo, nescio an melius Pylades scripserit:* fac Amphitruonem huc adv. ex aed. — 24 ut abigas *recte cdd. Pl.; cf. Caesar pg. 75.* — *post* ut abeat *interpunctum voluit N.* — fac conm. *C; corr. Pareus.* — 25 VI *Bamb.* — 26 in laternam lucem *M;* lucernam in laterem *C (in L supra* rem *videtur* N *deletum);* luc. in lateram *Bamb.;* l. in laternam *v. c. Dousae.* — in t. *om. Bamb.;* in tellam *Lugd.* — 27 lib. *om. L; in mrg. add. H.* — VI *Bamb.* — 29 animo sed *L, prius H.* — 30 vehementer *cdd.* — 31 *puto* idem. — 1 cordi idcircost *M,* idcirco est cordi *v.* — rere *Iun.;* re *cdd.* — 2 *cf. 57* congenuclare. — Cecilius *H;* Coelius *Bamb.* — Annalium l. *M;* Annali libro *C;* Annalibus *Bamb.* — 3 equo *add.* L_2. — advorsum *ed. a. 1476;* avorsum *cdd.* — deiecit, *praesens.* — 4 dominum, *i. e.* Syphacem.

89 M.

quí potis est refélli quisquam, ubi núllust causandí locus?

Afranius Emancipato:

vide, út facunde cóntra causerís patrem!

Pacuvius Armorum iudicio:

. . . qui sése adfines ésse ad causandúm volunt,
dé virtute his égo cernundi dó potestatem ómnibus.

CELEBRESCAT. Accius Diomede:

et quális fuerit, fáma celebrescát tua.

COEPERE, incipere. Caecilius Hypobolimaeo, Rastraria:

'ere, óbsecro hercle, désine'. — 'itane?' — 'coépiam'.

Plautus Menaechmis:

néque ego insanió neque pugnas néque ego litis coépio.

idem Truculento:

dum hábeat, tum amet; úbi nil habeat, álium quaestum coépiat.

* * *

ábeam quondam et coépiam.

CERTISCANT, certa fiant. Pacuvius Chryse:

atque eccos, únde certiscánt.

CELEBRE, non solum frequens, sed etiam velox. Accius Aegistho:

celebrí gradu gressum ádcelerasse *núnc* decet.

CALLVERVNT pro occalluerunt. Cato de bello Carthaginiensi: aures nobis calluerunt ad iniurias.

---

7 Afranius Emancipato ‖ 9 Pacuvius Armorum iudicio ‖ 12 Accius Diomede ‖ 14 Caecilius Hypobolimaeo, Rastraria ‖ 16 V, 5, 57 ‖ 18 II, 1, 23 ‖ 20 cf. comm. ‖ 22 Pacuv. Chryse ‖ 24 Accius Aegistho ‖ 26 Cato de bello Carthagin.

---

6 refelli *Gulielm.;* repelli *cdd.* — nullus est *id.;* nullu'st *Vossius.* — **8** vide ut *Bentinus;* videt *cdd.* — causaris *id.;* causseris *Iun.* — **10** adfines *Gothofredus;* adfinem *cdd.* — **11** is *C pr.* H_1. — **13** *f.* ecqualis. — **14** Cepere *L, H, gl.* — Hypobolimaeo; Hypobolimea *Scal.;* Periboea *cdd.* — **15** obsecro *Spengelius;* obscuro *C.* — itane *M, qui et personas distinxit;* mane *v.* — copiam L_1. — **17** sanio *G.* — neque ego *cdd. Pl.;* ne *C;* ego nec *Ritschelius.* — **18** Trunculento L_1. — **19. 21** *ita M; apparet quippe propter similitudinem sonorum duos locos in unum conflatos, deinde cum pararetur tollere vitium in alienum locum aberratum;* dum abeam quodam et ubi nihil coepiam; *tum post Catonis verba in l.* calluerunt: habeat alium quaestum (questum *L,* H_1) coepiat *C; versus prior ex Plauto emendatus; ap. quem haec fere sunt:* dum habeat (habet *Geppertus*), tum amet, ubi nihil habeat (habet), alium quaestum coepiat. — **21** quondam (*pro* aliquando) *M;* quodam *cdd.* — **22** Certissant *cdd.* — certo *Bamb.* — fiat *gl.* — *f.* certiscam; certus fiam. — Crusae L_1*;* Crysae L_2*, H;* Chrysae *G.* — **23** atque *Vrbin. 307;* aquae *C.* — certiscant *Quicheratus; f.* certiscam; certissent *C.* — **24** *cf. Serv. in Aen. IV, 641.* — egisio *L,* H_1 (*id. 2* egisto). — **25** adc. *Iun.;* adcelebrasse (acc. L_2*, H*) *C.* — nunc *add. M.* — decet *Bent.;* docet *C.* — *Serv.:* c. g. g. adcelerate. — **26. 27** Calluerunt *hic et ap. Cat. M;* Calliscerunt *v. (videtur verbum quod est*

CONMETARE, conmeare. Novius Bubulco cerdone:

cum ád lupam nostrám tam multi crébro conmetánt lupi.

Afranius Virgine:

'quo tú conmetas?' — 'úbi confixus désides?' ||

CONCALLVIT. M. Tullius ad Atticum lib. IIII: locus ille animi nostri, stomachus ubi habitat, olim concalluit. — et de deorum natura lib. III: quorum, tamquam manus opere, sic animus usu concalluit.

CONCIERE, cum perturbatione conmovere. Accius Medea:

nisi quás terrestris póntus strages cónciet.

Afranius Deposito:

dí sunt iratí tibi,
qui cónciere cógites tantúm mali.

Ennius * * * *Pacuvius* Duloreste:

éxtemplo Aegisthí fidem
núncupantes cónciebunt pópulum.

CONGLOMERARE, involvere, superaddere. Ennius Thyeste:

éheu, mea fortúna, ut omnia ín me conglomerás mala!

CONGERMINASCERE, coalescere, coniungi vel consociari. Quadri-

---

28 Novius Bubulco cerdone || 30 Afranius Virgine || 1 IV, 16, 10 || 2 III, 10, 25 || 5 Accius Medea || 7 Afranius Deposito || 10 Ennius. Pacuvius Duloreste. sed conferendus comment. || 13 Ennius Thyeste || 15 Quadrigarius Annal.

---

calliscere *olim in mrg. positum perperam in textum irrepsisse).* — occalluerunt *Bentin.;* ut calluerunt *cdd.* — ad iniurias; *cf. comment. ad l.* coepere. — **29** lopam L_1, *G*, H_2, *P.* — crebo *L, H.* — **31** defixus *Bentl. ad Ter. Hautont. III, 1, 35.* — **1. 2. 3. 4** Concalluit *v.;* Concaluit *ter cdd.;* concaluit, incaluit (inculuit *gl.*) *mrg. H, G, gl.* — stomacus L_1, *prius H.* — ubi habit *Bamb.* — et deorum L_1*;* ut deorum *Bamb.* — tamquam onus *Bamb.* — *cet cf. auct. de dubiis nominibus (gr. lat. V, 575) s. l.* callum. — **6** *cf. Cic. de nat. deor. II, 35, 89.* — **8** sint *probabiliter Ribbeckius.* — **9** cogitas *Vrbin. 307, f. recte.* — **10** Ennius; *utrum errore quodam Ennii nomen sit positum pro Pacuvii an huius exciderit cum exemplo Enniano definiri nequit.* — Doloreste H_1, *G; ita et L ex corr.; sed deinde restitutum illud.* — *atque* Doloreste *potius quam* Duloreste *codicum Nonii stat auctoritate. quod utrum evenerit librariorum stupore qui interpretarentur titulum istum per* dolores te *an a Pacuvio sit ita inversum* Dolorestes, *ut ex* λάγυνος *factum* lagona, *incertum.* — **11** exemplo H_1. — egisti *L, H.* — **12** noncupantes *G.* — conciebant G_1. — **13** in Thieste *ed. a. 1476;* tithe *v.* — **14** eheu *Lachm. ad Lucr. I, 360;* eu *cdd.* — glomeras *G.* — **15** Congerminascere *Salmasius hic et infra*, Congermanescere *cdd.* (Congermaniscere *gl.*). — *quod non magis potest esse verbum probae latinitatis quam* congermanus, confrater, concivis. — consortiare H_1*;* consori *prius L.*

garius Annalium * * * facite exemplo eorum, ut vos cum illis congerminascere sciatur. — Varro Rerum humanarum lib. III: postea cum his una rem publicam coniuncti ac congerminati tenuere.

CONLABELLA. Laberius Anna Peranna:

cónlabélla ósculúm.

CYMBALISSARE. Cassius Hemina lib. III: *una* mulier cantabat tibiis Phrygiis et altera cymbalissabat.

CONCINNARE, conficere vel colligere. Naevius Belli Poenici lib. IIII:

transít Melitám Románus [exercitus], ínsulam íntegram, *óram*
urít, populátur, vástat, rem hóstiúm concínnat.

CATVLIRE, surire vel libidinari. Laberius [in] Lacu Averno:

scínde una exoléto inpatienti *hánc* catulientém lupam. ||

CADVCITER, praecipitanter. Varro Erratione:

ut frígidos nimbós aquae cadúciter ruéntis
pertímuerunt aquátiles querquétulae natántes!

CVPIENTER, cupidissime. Accius Philocteta:

cui potéstas *si* detúr tua,
cupiénter malis mémbra discerpát suis.

Ennius Phoenice:

---

17 Varro Rer. hum. III || 19 Laberius Anna Peranna || 21 Cassius Hemina l. III || 23 Naev. bell. Poen. l. IIII || 27 Laberius Lacu Averno || 1 Varro Erratione || 4 Accius Philocteta || 7 Ennius Phoenice.

---

16 Annali VIII *Quicheratus* (*id. lib. citatur 478 s. l.* murmurari). — exemplo *Petrus;* exempla *cdd.* — 17 sciatur; *puto* sentiatur. — 18 ac *L, H;* et *G.* — congerminati H_1*;* congerminata *id. 2;* congermanita *L,* congermani *G.* — 19 collabella, adiunge (adiungere *gl.*) labra *mrg. H; gl.* — Anna *Iun.;* Annalium *C.* — 20 *puto* conlabella, oscula! — 21 heminis L_1, H_1, *Bamb.;* emina *G.* — una *add. Quicheratus.* — 22 frigiis *C;* frygiis *Bamb.* — cimbalissabat *L, G.* — 23 concinarre, hic dissipare, alibi componere (conp. *gl.*) *mrg. H, G, gl.* — Nevius *C.* — 25 Romanus exercitus *cdd.;* exerc. *del. Vahlenus.* — oram *add. M.* — 27 Catullire *cdd.* — surire; est surire *Gesnerus in Thesauro s. v.* catulio; esurire (*praecedit* e) *cdd.* — in *om. L.* — Averno *Bentin.;* balerna *C.* — 28 una *cum dativo,* *ut* idem; *ita et Verg. Aen. VIII, 104 sq.;* una cum *Quicheratus, ut sit octonarius iambicus.* — exoleto *Aldus;* excoleto (exculeto H_1) *C.* — hanc *add. M.* — inpatientem *G, f. recte.* — catulentem *L.* — 1 Erratione *Me;* et ratione *C;* et trionem *cd. a* Me_1 *memoratus. ita eiusdem Varronis fuit Περίπλους.* Aethrione *non inscite Vahlenus. certe illius et Agatho fertur et Synephebi. et Synephebi quidem, item Aethrio vel Aetherio etiam Caecilii fabulae fuere.* — 2 ut *M;* aut *C.* — ninbos G_2. — aquae *Scal.;* aqua icta (*seq.* ca) *C.* — 3 aquatilis *C; quod si servetur, reponendum erit* natantis. — 4 filocteta *C.* — 5 si *add. Passerat., Scriver.* — *fuit qui coniceret* tuei. — 6 cupientis L_1, H_1. — *ante versum qui est* — lis membra d. suis *in mrg. add.* L_1 CVPIDA. — menbra *H.* — 7 Foenice *C.*

stúltus est sicuí cupido cúpiens cupientér cupit.

CONMEMORARE, conmonefacere, in memoriam reducere. M. Tullius de senectute: Pythagoriorumque more exercendae memoriae gratia quid quoque die dixerim, audierim, egerim commemoro vesperi. — idem de Finibus bonorum et malorum lib. V: sed a te oportune facta mentio est. studet enim meus audire Cicero, quaenam sit istius veteris, quam conmemoras, Academiae de finibus bonorum peripateticorumque sententia.

CONSECTARIVM, efficax, perfectum. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. IIII: illud vero minime consectarium, sed in primis hebes illorum.

CONCVBIA nocte, primi somni. Sisenna Historiarum lib. IIII: ipsi legati, concubia nocte oppido digressi, iam supra hostium munitionem succedunt.

CISTAS. Sisenna Histor. lib. IIII: cistasque, quae erant legum ferendarum gratia postae, deiecerant.

CENTONES et CILICIA. Sisenna Historiarum lib. IIII: puppis aceto madefactis centonibus integuntur, quos supra perpetua ac laxe suspensa cilicia obtenduntur.

CREBRITVDINEM, pro crebritatem * * *

CLANDESTINA. Sisenna Histor. lib. IIII: nam clandestina celeriter transigi, aput notos cogitata dici decet, non explanari.

---

10 11, 38 ‖ 12 V, 3, 8 ‖ 17 IV, 18, 50 ‖ 19 Sisenna Hist. IV ‖ 22 Sisenna Hist. IV ‖ 24 Sisenna Hist. IV ‖ 27 cf. comm. ‖ 28 Sisenna Hist. IV.

---

8 *ita M;* st. e. qui cupida *C.* — **9** redducere H_2. — **10** Pythagoreorumque (Pith. *H*) L_2, *H*, *G;* Pythagorioquem L_1. — remeae (*pro* more) L_1. — **11** gratiae L_1. — die *add.* L_2. — commem. *C.* — **12** ·U· H_1; I *rell.* (V *Me*). — **13** studet *Cic.;* sed et *C.* — meuis L_2, *H*, *G.* — **14** conmeras L_1; commemoras L_2, *H.* — Academicorum et de *cdd.* — **16** Consectarium *Muret.;* Coniectarium (coniecturarium *mrg. G*) *C*, *Bamb.;* coniecturarium, a coniectura, suspicacem *mrg. H*, *gl.* — **17** minime consectarium *Cic.;* mihime coniecturarium *C.* — hebes *v. ap. Cic.; Iun.;* habes *cdd. Cic. (exc. quod de B dubitatur) et Non.; idem error de fin. IV, 24, 65.* — **19** prima L_2. — s. *om. L.* — pr. s. tempore *Quicheratus.* — lib. IIII *om. L*, *item Flor. m. 1.* — **20** concupia L_1. — **21** succedunt *suspectum.* — **22** Cystas *gl.* — Historiae *C;* Histor̄ *Bamb.* — quaerant *Bamb.* — **23** postae; positae *Petrus;* partha *L*, H_1, *Florent.*, parta H_2, *G*, *Bamb.;* paratae *Bentin.* — deiecerant *Passerat.;* defecerant *cdd.* — **24** poppis *C*, *Bamb.* (*in H prius* puppis, *dein m. 2 ex* u *fact.* o, *tum ead. supra* o *repositum* u, *item ex* i *fact.* e); puppis *Flor.* — **25** teguntur L_1. — ac laxe *Salmas.;* classi (*praecedit* a) *v.* — **26** cicilia *H*, *Flor.* — obtund. *Flor. m. 1*, *G.* — **27** Crepitudinem *gl.* — Celeritudinem pro celeritatem *et in sequentibus* celeritudine *male coniec. N. Faber. apparet quippe aberratum ab uno Sis. loco ad alt.* — **28. 29** Cland. *add. M; cf. 38* clandestino. — Historiae *C.* — clamd. L_1 *(in H post* an *ras.).* — transii H_1. — apud *C pr.* L_1. — notos (totos G_1), *i. e.* gnaros. — dici; ci *in ras.* H_1.

CAEMENTA, lapides non magni modi, quibus || aedificia consurgunt. Sisenna Histor. lib. IIII: formidine oppressus, quod humilem caementis structum oppidi murum sciebat. — Varro Bimarco: non te pudet, Mani, cum domi tuae vides conmilitonum tuorum cohortis servis tuis ministrare caementa?

CIS positum pro citra. Sallustius *Histor. lib. I: omni Gallia* cis Rhenum atque inter mare nostrum et Oceanum, nisi qua paludibus invia fuit, perdomita. — Varro rerum humanarum lib. XX: eo die cis Tiberim redeundum est, quod de caelo auspicari ius neminist praeter magistratum.

CVADRIFARIAM. Varro Rerum humanarum lib. XX: et ea quae ad mortalis pertinent quadrifariam dispertierim: in homines, in loca, in tempora, in res.

CONCALFACERE, exercitare vel incendere vel hortari. Cicero de oratore lib. II: et ait idem, cum brachium concalfecerit, tum se solere pugnare. — idem ad Pansam lib. III: nos Ventidianis rumoribus concalfacimur.

CAVILLANTVR, ut iocantur. Cicero de oratore lib. III: cavillantur aut aliquid de oratoris arte paucis praecipiunt libellis.

CATVS pro sapiente. Cicero Tusculanarum lib. II: sed homo catus numquam terminat nec magnitudinis nec diuturnitatis modum.

CONTRAHI dictum est honeste quadam tristitia laborare et sollicitudine aut merore. Cicero Tusculanarum lib. III: hoc detracto, quod totum est voluntarium, egritudo erit sublata illa

---

2 Sisenna Hist. IV || 3 Varro Bimarco || 6 Sallustius; cf. comm. || 8 Varro Rer. hum. XX || 11 Varro Rer. hum. XX || 15 II, 78, 316 || 16 Cicero ad Pansam l. III || 18 III, 31, 122 || 20 II, 19, 45 || 23 III, 34, 83.

---

1 Cementa *Bamb.* — 2 Historiae *C.* — 3 cementis *L, G.* — structum *M;* instr. *C.* — Varro; *cf. 196* caementa. — 5 mistrare *prius L.* — *item* cementa. — 6 citra *Guietus;* ultra *cdd. cum gl.; cf. Gell. XII, 13, 8.* — Sall.; *cf. Victorin. ad Cicer. rhetorica pg. 5 ed. Orellii; Dietsch. histor. frgm. I, 8.* — Histor. lib. I: omni Gallia *add. e Victorino Quicheratus.* — 7 quia *Lugd., Paris. 7665.* — 8 fuerit *Bamb.* — rerum humanarum *Popma, Me;* rhetoricorum (rethoricorum L_1) *cdd.* — 9 auspicari ius *H;* auspiciarii i. *id. prius;* auspiciari i. (auspiciarius *L*) *L, G.* — 10 neminist *M;* nemini sit *cdd.* — magistratum *Ald.;* magistrum *C.* — 11 Cuadr. *Paris. 7577;* Quadr. *C, Bamb.;* quadrifaria *gl.* (*in hoc l. nullum*). — rhetoricorum (reth. *L*) *C, Bamb.; corr. Popma, Me.* — 12 mortales *Bamb.* — pertinet *H.* — 13 in loca, tempora *prius L.* — 14. 15 Concalfacere pro califacere *gl.* — excitare *Bamb.* — de oratore *Passerat.;* de deorum natura *C.* — 16 sole *L.* — 17 concalfacimur *M;* calfacimur H_1; calficimur *L*, H_2, *G.* — 20 Castus *L, Bamb., prius H, gl.* — 21 castus *L*, H_1, *Bamb.* — 22 laborare *Guietus;* liberari *cdd.* — et *add.* L_2. — 23 ut L_1. — maerore H_2, *Bamb.* — *f.* ec soll. aut maerore. — III *om. L.* — 24 volutarium *H.* — aegritudo H_2, *G.*

merens; morsus tamen et contractiunculae quaedam animi relinquentur. || et lib. quarto: itaque haec prima definitio est, ut egritudo sit animi adversante ratione contractio.

CICVRES. Cicero Tusculanarum lib. V: partim solivagas, partim congregatas; inmanes alias, quasdam autem cicures; nonnullas abditas terraque tectas.

CVIAS, unde. Cicero Tusculanarum lib. V: Socrates quidem, cum rogaretur cuiatem se esse diceret, mundanum, inquit.

CIBARIVM, aut de pane sordido aut de alio indigno, quod nunc * * * dicitur. Varro Modio: in cubiculo dormirem mallem scilicet potius, *potus* vinum meum cibarium quam ego dominus cubarem. — idem Ὄνος λύρας: tuus autem iste frater cibarius fuit Aristoxenus? — Cicero Tusculanarum lib. V: cui cum peragranti Aegyptum comitibus non consecutis cibarius in casa panis datus esset, nihil visum illo pane iucundius.

COMEDONES, ab edendo. Varro Modio: putat fore hoc, quod nunc comedonibus venit usu, quibus, mota voluptate com edunt, dumtaxat gula gaudet.

COLEM, vitis robur [quem dicimus caulem, ut Vergilius lib. XII:

puberibus caulem foliis].

Varro de re rustica lib. I: e sarmento coles qui nati sunt, de is, qui plurimum valent, primum ac secundum, nonnumquam etiam tertium relinquere, reliquos decerpere.

---

1 IV, 6, 14 || 3 V, 13, 38 || 6 V, 37, 108 || 9 Varro Modio || 11 Varro Ὄνος λύρας || 12 V, 34, 97 || 15 Varro Modio || 18 XII, 413 || 20 I, 31, 2.

---

25 maer. H_2. — haec contr. *L*, H_1. — relincuntur *L*, H_1. — **1. 2** lib. IIII *ed. Bas.* — ita L_1. — et egr. L_1. — aegr. H_2, *G*. — **3** *om. h. l. Bamb.; gl.* — **4** cicuras *C pr.* H_1. — non alias *L*, H_1. — **6** Cuiatis, cuius *gl.* — V *om.* H_1. — **7** cuiautem L_1, cuiantem *prius H.* — inquid *Bamb.* — **8** indigno *add.* L_2. — quod nunc *in cdd. post* Cib. *pos. huc traiec. et lacunam signif. M.* — **9** dicitur *Riesius;* dicatur *cdd.* — Modo *id.* — in bucolico *G, libri Merceri.* — dormirem *M*, dormire *v.* — **10** potius, potus *M* (potus *Bentin.*); potius *cdd.* — dominus, *sc.* convivii. — *f.* quam heic dominus cubarem. — *de cena fastidiosa taediosaque, frequentissima satiricis materia, agi apparet.* — **11** iste *M, qui et interrogandi signum apposuit;* ipse *v.* — Aristoxenus; *musicus nobilissimus.* — **12** peragranti *Cic.;* peregrinanti *C.* — **13** consecutis *cdd. Cic.;* secutis (*praec.* non) *Non.* — **14** visum est *cdd. Cic.* — **15** Modo H_1; Medio *Bamb.* — **16** nunc *M*, huic *cdd.* — venit *Laurenbergius*, convenit *v.* — mota voluptate *Popma* (voluptate *iam Iun.*), nota voluntate (nota volutate H_1) *C, Bamb.* — **18. 19. 20** Colem *M;* Caul. *v.* — *tum* v. r. Varro d. r. r. l. quem d. c. ut — (lib. XX *H*) foliis. e sarm. *e. q. s.* — libro I *Bamb.; Montepess.;* libro X L_2, *H, G;* libro L_1. — *illa* quem — foliis, *ut ab interpolatore adscripta, uncis incl. M.* — ex s. *cdd. Non.* — pampinare est e s. *Varro.* — coles *Varro;* caules *C, Bamb.* — **21** his *cdd.* — primum *om. cdd. Varr.*

CONTINVARI, convenire, concurrere. Sisenna Historiarum lib. VI: Marius ostio Liris evehitur adque Aenariam suos continuatur.

CINEFACTVM, in cinerem dissolutum: figuratio, ‖ ut tepefactum et labefactum. Lucretius lib. III:

ad nos horrifico cinefactum te prope busto.

COXENDICES, coxas. Lucilius:

cáput *ut* collo, sústentatur trúncus coxendícibus.

Varro de re rustica lib. I: lata fronte, naribus simis, lato pectore, crassis coxendicibus.

CONDITANEVM, quod condi vel condiri potest, recte dici Varro de re rustica lib. I *ostendit:* 'in agro crasso et calido oleam conditaneam, radium maiorem, sallentinam, orcitem, puseam, sergianam, albicerem, colmineam.'

CENATVS, ut pransus, ut potus, ut lotus, id est confecta cena. Varro de vita populi Romani lib. III: ut eius convivium, qui triumpharet in Capitolio, videretur esse proprium et ipse potius domum reduceretur cenatus a convivio.

CIRROS. Varro Cato vel de liberis educandis: itaque Ambraciae primum capillum puerilem demtum, item cirros, ad Apollinis ponere solent.

CATELLOS. Varro Cato vel de liberis educandis: quare meliusculae *curae* consuetudinis puerilis illorum, qui suis catellis ministrant quod edint.

---

23 Sisenna Hist. VI ‖ 2 III, 906 ‖ 4 Lucilius ‖ 6 I, 20, 1 ‖ 9 I, 24, 1; cf. comm. ‖ 13 Varro de vita pop. Rom. III ‖ 16 Varro Cato ‖ 19 Varro Cato.

---

23. 24 Continuari *Me,* Continuare *cdd.; cf. infra.* — lib. V *G.* — hostio G_1. — adque *Me,* atque *v.; f.* atque ad; *cf. comment. ad pg. 34 l.* vaccillare. — continuatur *om. L, m. 1 Florent.; f.* continuat. — **1. 2** Cinef., i. c. *add.* L_1 *in mrg.* — *illa* figuratio ut (et *L,* H_1) — labefactum *videntur secludenda.* — **3** ad *pro* at. — horrifico — busto *Lucr.;* horritico — cobus *C.* — **4** Coxendices *Guietus;* Coxendicas *Montepess.; Bamb.;* Cocsendicas *H, G;* Cocsendica *L.* — coxa *L;* cosas G_1. — Coxendicas, coxas *gl.* — Lucil.; *cf. comm. in Lucil. 285.* — **5** *ita M* (collo sust. *iam Ald.*)*;* caput colos temtatur (temptatur *G, Bamb.*) truncus (truccus H_1) sustinetur a cocsendicibus (coxend. *Montep., Bamb.*) — **6** s., l. *Varro;* simulato *L, G;* simul lato *H.* — **7** classis *C.* — **8** vel cond. *del. Quicheratus.* — **9** Varro; *immo Cato (de re r. cap. 6), quem citat V.* — ostendit *add. Me.* — oleam H_1*;* oleo *L,* H_2, *G.* — **10. 11** conditivam *Cato.* — horcitem *C.* — pusseam *G; ap. Varr.* poseam (posseam). — sergianam *Varro;* serginam *cdd.* — albicurem (abicurem *G*), colminiam *C;* colminiam, albicerem *ap. Varr.;* colminianam, albicerem *ap. Cat.* — **12** Caenatus *H.* — caena *Bamb.* — **13** ut eius; *cf. Valer. Max. II, 8, 6.* — **14** triumfaret L_1, *G.* — videtur *L.* — et ipse *M,* ut ipse *v.* — **15** redduceretur H_2, *G.* — **17** demptum *C pr.* L_1. — circo H_1. — Apollinis *Gothofred.;* Apollinem *C.* — **20** curae *add. Ald.* — ministrent *G.* — **21** edint *H* o_2*; Me;* edent *C.*

INCIPIT PER D LITTERAM.

DEXTIMA, pro dextra. Varro *περὶ αἱρέσεων*: porro inde ab unoquoque compito ternae viae oriuntur, e quibus singulae exitum ac *τέλος* habent proprium. a primo compito dextimam viam munit Epicurus.

DESVEVI illum, pro desuefeci illum, id est consuetudinem ei abstuli. Titinius Gemina: ||

párasitos amóvi, lenonem aédibúst abstérrui,
désuevi nequo ád cenam iret éxtra consilióm meum.

DAPALIS cena est amplis dapibus plena. Titinius Varo:

tóto *tibi* fit ín foco
delíniens dapális cena.

DIVITANT, pro ditis faciunt. Accius Astyanacte:

nil crédo auguribus, qui aúris verbis deívitant
aliénas, suas ut aúro locupletént domos.

Turpilius Thrasyleone:

di me deívitant.

DESQVAMAT, squamis spoliat. Plautus Aulularia:

Dromó, desquama píscis; tu, Machaério,
gongrúm, murenam exdórsua, quantúm potes.

---

23 Varro *περὶ αἱρέσεων* || 28 Titinius Gemina || 3 Titinius Varo || 6 Accius Astyanacte || 9 Turpilius Thrasyleone || 11 II, 9, 1.

---

23 Varro; *cf. Priscian. 607* et praeterea dextimus et sinistimus. extimus quoque pro extremus dicebant antiqui. — *δερcεων L; αερcεων* H_1*; αερεcεων id. 2;* G_1*; δερεcεων id. 2.* — **24. 25** ex quibus *pars cdd. Prisc.* — sinegulae H_1; sineulle *L.* — exitum ac telos (ad caelos *Caroliruhensis m. 2*) *cdd. Prisciani;* extume exitum ad caelos *C.* — a *om. L.* — conpito *H.* — **27** prodes uesicullum, id est L_1. — consuitudinem *L.* — ei *om. Bamb.* — **1** lenon est *Bamb.;* lenonum *Lachm.* — aedibus (edibus *cum Bamb. L, H*); *difficile potest credi etiamtum Titinii tempore, quod Naevii ac Plauti fieri potuisse non neges, productam finalem dativi pluralis tertiae. neque tamen idonea suppetit medela. — non male Bothius* deterrui; *Hermannus* proterrui. — *fuit qui scriberet* aedibus vi absterrui. — *trochaicos autem esse omnino numeros sequente versu demonstratur.* — **2** ne *om. Bamb.;* nae L_1. — quod *L;* quoḍ (ḍ *in ras. m. 2*) *H. illud* quod *qui tuerentur fuere frustra.* — caenam *C, non Bamb.* — exiret *L.* — **3** plaena L_1. — Varo *Bentin.;* Varro *C.* — **4. 5** *ita M;* toto fit in f. delignis in (*pro hoc, quod ex superioribus huc illat., edd. saec. XV* mihi) d. c. (caena H_2*; G;* caenae H_1) *C.* — **6** Devitant *L,* H_1*, Bamb.;* Div. H_2*, G.* — ditis; viditis L_1; vites *Bamb.;* divites L_2*, H, G* (*in H supra* es *eras.* i). — Accius; *cf. Gell. XIV, 1, 34.* — **7** nihil *cdd. Non.;* nihil, nichil *Gell.* — aures *ap. Gell.* — verris *L.* — devit. *hic et infra L,* H_1: div. H_2*, G.* — **8** dómus *plures libri ap. Gell.* — **9** Transilione *C.* — **11** spoliat *M;* expoliat *v.* — Plaut.; *cf. 17* exdorsuare. — **12** Dromo *Pl.;* drome L_1*,* H_2*;* adrome *id. 1;* dromae *G.* — Macherio *C.* — **13** gongrom *H;* congrum *cdd. Pl.* — munerenam L_1. — exdordna L_1*, ut vid.*

Lucilius Satyrarum lib. VII:

rador, subvellor, desquamor, pumicor, ornor,
expolior, pingor.

DEARTVARE est quasi per artus concidere. Plautus Captivis:

tum ígitur ego derúncinatus, deártuatus súm miser.

idem in eadem:

Deártuasti dílaceravisti átque opes
Confécisti . . . .

DEMOLIRI, diruere. Sallustius Historiarum lib. IIII: pluteos rescindit ac munitiones demolitur locoque summo potitur.

DIVIDOS, id est separatos. Accius Andromeda:

nósque ut seorsum dívidos leto ófferas.

DISPVLVERARE est dissolvere. Naevius Gymnastico:

sáxa, silvas, lápides, montes díssicis, dispúlveras.

DIFFERITAS, pro differentia. Lucretius lib. IIII:

tantaque in his rebus distantia differitasque.

DEBIL, debilis. Ennius lib. VIIII:

debil homo. ||

DOMITIONEM. Pacuvius Hermiona:

nam sólus Danais híc domitioném dedit.

Lucilius lib. XXVI:

dómitionis cúpidi imperium régis paene inmínuimus.

---

14 Luc. l. VII || 17 III, 4, 109 || 19 III, 5, 14 || 22 Sisenna Hist. IV || 24 Accius Andromeda || 26 Naevius Gymnastico IV || 28 IV, 636 || 30 Enn. Ann. IX || 1 Pacuvius Hermiona || 3 Luc. l. XXVI.

— quam tum L_1. — potest *melius L, H_1 pg. 17.* — *pro* exdorsua quantum potest *male cdd. Pl.:* exossata fac sient. — **15** rador *Turneb.;* sador *C.* — subbellor *id.;* subv. *cd. Dousae; Turneb.* — **16** exp. *Dousa pater;* expilor *C.* — **18** derunc. *Bentin.;* deuntus L_1, *id. 2* deunctus; deuniatus H_1*;* deunciatus H_2*, G.* — **20. 21** conficisti L_1. — *Pl.:* me meamque rem — delacer. deartuavistique opes; conf. omnis res ac rationes meas. — **22** Demolliri L_1, *Bamb.* — deruere L_1*; Lugd.; Paris. 7665; G.* — Sallustius *postea add. in L.* — **23** monitiones H_1. — **24** Devidos *L;* Dividus id est separatus *Bamb. m. 1.* — **25** *propter r. m. aut scribendum cum Ribbeckio* sevorsum *aut scandendum ita:* nósque ut sorsum dívidos leto ófferas. — divides L_1, H_1*;* devidos L_2. — offeras *Scriverius,* offeres *C.* — **26** Nevius *C.* — cimnastico L_1*;* gimn. L_2, *H.* — **30. 31** debil *Lipsius;* debilo *v.; conf. comm. Enn. pg. 194.* — debiles L_1. — **1** Domitionem *M, et ita P; cf. de re m. 419 sq.;* domutionem *cdd. rell.;* Doe muotionem *gl.* — Paccuvius *Bamb.* — **2** Danais *v.;* Danaps (Dalanaps H_1) *C, Bamb.* — domutionem *id.;* domit. *M.* — **4** domutionis *C (om. hoc exempl. Bamb.),* domit. *M.* — pene *C.* — *cet. cf. Luc. XXVI, 34.*

DISSIGNARE, cum nota et ignominia aliquid facere. Terentius Adelphis:

illa quae ante fácta sunt
omítto: modo quid díssignavit?

DEBLATERARE, obloqui, confingere. Lucilius lib. XXX:

deblaterant; blennus bonu' rusticu' concinit una.

DELETILE, non quod deleatur, sed quod deleat. Varro Modio:

si dísplicebit tám tibi latúm mare,
parábi' tantum spúngeam delétilem.

DATATIM, id est invicem dando. Plautus Curculione:

túm isti, qui ludúnt datatim sérvi scurrarum ín via.

Afranius Omine:

datátim uxorem ut lúdas.

Pomponius Adelphis:

quid ílle dicit, cúm datatim in lécto tecum lúsi?

Novius Exodio:

non lúdunt in molís pila raptím datatim vórsa?

DIVIDIA est taedium. Accius Armorum iudicio:

huius mé dividia cógit plus quamst pár loqui.

Turpilius Epiclero:

. . . sperabám consilia nóstra dividiaé tibi,
cum aetás accesset, nón fore.

DVLCITAS, DVLCIDO, pro dulcitudo. Accius Tereo:

---

5 I, 2, 6 || 9 Luc. l. XXX || 11 Varro Modio || 14 II, 3, 17 || 16 Afranius Omine || 18 Pomponius Adelphis || 20 Novius Exodio || 22 Accius Armorum iudicio || 24 Turpilius Epiclero || 27 Accius Tereo.

---

5 Dissinnare H_1; Designare *G* (*at in mrg.* disignare); *gl.* — 6 Adelfis *C; ita et v. 18.* — antehac *Ter.* — 8 homitto H_1. — dissingnavit H_2. — designavit *Bembin., quid. cdd. interpol. ap. Ter.* — 9 Depl. *Bamb.* — obliqui *L.* — confringere *Bamb.* — lib. XX *G.* — **10** deplaterant H_1; deblaterat *edd. ante Me.* — blennus *Iun.; conf. comm. Luc. 272;* plennus *L, G ex corr.;* plenus (cplenus H_1) *H, pr. G.* — concinnit *pr. H.* — *f.* deblaterat blennus, bonu' rusticu' c. u. — **13** parabis t. *Iun.;* partis quantum *C;* para, vis quantam *Popma.* — parabi' quantam *si scripsit Varro, hominem πολυγράφον ab eo apparet irrisum; alterum si est eius, de se ipso videtur locutus; cf. 176* scenatilis. — **15** d. s. sc. *Pl.;* servi scurrarum (servis curarum H_1; *id. 2* servi scurarum) datatim *C.* — **16** hominem *L*, H_1; homine H_2, *G.* — **19** quid *M;* quod *C.* — dixit *Quicheratus.* — **21** *ita M; h. e.* nonne etiam servi aliquando ludunt? in molis non ludunt raptim pila datatim (datim L_1) morso. — **22** est id est *Bamb.* — tedium *C, Bamb.* — armi L_1. — **25** consilio H_2. — **26** *f.* accresset. — **27** dulcido, pro dulcitudo *M;* dulcitudo, pro dulcedo *v.* — Dulcitas, dulcido *gl.*

o suavem línguae sonitum! [o] dúlcitas
conspírat animae.

Caecilius Syracusiis:

tántan huic invásit in cor dúlcitas?

Cicero de oratore lib. III: quin etiam gustatus, qui est sensus ex omnibus maxime voluptarius quique dulcedine praeter ceteros sensus commovetur.

DISCORDITAS, pro discordia. Pacuvius ‖ Hermiona:

quántamque ex discórditate cládem inportem fámiliae.

DELETIO. Lucilius lib. XXVIIII:

delétionem nóstri ad unum exércitus.

DEPEILASSERE ac DEARGENTASSERE et DECALAVTICARE *et DESPECVLASSERE.* Lucilius lib. XXVI:

dépeilassere áliqua sperans me ác deargentássere,
décallauticáre, eburno spéculo despeculássere.

DIFFLARE est flatu disturbare. Plautus:

cuius tú legiones dífflavisti spíritu.

Lucilius lib. XXVI:

párs difflatur vénto, pars autem óbrigescit frígore.

DANVNT, dant. Pacuvius Iliona:

di me étsi perdunt, támen esse adiutam éxpetunt,
quod, príu' quam intereo, spátium ulciscendí danunt.

Plautus Pseudolo:

cui séruitutem dí danunt lenóniam.

Naevius Belli Poenici lib. IIII:

---

30 Caecilius Syracusiis ‖ 32 III, 25, 99 ‖ 1 Pacuvius Hermiona ‖ 3 Luc. l. XXVIIII ‖ 6 l. XXVI ‖ 9 Milit. gl. I, 1, 17 ‖ 11 Luc. l. XXVI ‖ 13 Pacuvius Iliona ‖ 16 III, 1, 1 ‖ 18 Naev. Bell. Poen. IIII.

---

28 o *add. Iun.* — o *del. M.* — **29** conspirat *M* (*i. e.* congruit); conspiratum H_2, *G;* conspiritum *rell.* — **30** Cecilius *L, H;* Caelius *G.* — Seracusis *L,* H_1*;* Siracusis *G* (*sed prius testante Schneid.* Siracusiis), H_2. — **31** tantan' *Me,* tantam (tanta H_1) *C.* — hinc *libri Merceri.* — in cor *M* (hinc inv. in cor Davi *Me*); in corda in *C.* — **32** de oratore *v.;* de deorum natura *cdd.* — *id. vitium 92 s. v.* concalfacere. — **33** dulcedine H_1*;* dulcitudine *rell.* — **1** ermiona *H.* — **2** corditate *L, H.* — **5. 6** Depeil. *hic et infra M;* Depeculassere H_2*;* Depoc. *L,* H_1, *G, Bamb.* — *mrg. H* quasi pecus auferre. — Decalanticare *Iun.* — Depeculassere deargentasse. re dedauticare *gl.* — et desp. *add. Quicheratus.* — **7** depeculassere *L,* H_2*;* depoc. H_1, *G.* — me, *puto* meme. — **8** decalauticare *G;* decalluticare L_1. — depeculassere *C;* despeculassere *L. F. Schmidtius comm. ad Luc. l. IX pg. 12.* — **12** *fuit qui coniceret* obbrutescit. — **13** Pacubius L_1. — *cet. cf. 104* expetunt. — **14** petunt *cdd. h. l.* — **15** spacium *(ut saepe)* L_1. — **16** Pseudulo *G.* — **18** Ponici L_1.

eám cárnem
victóribús danúnt.

Caecilius Plocio:

at é re quondamst, quándo optata nón danunt.

DEAMARE, vehementius amare. Afranius Vopisco:

voluptátem capio máximam, cruciári tua te cúlpa.
quid dé te et de illa péssime, quam déamas, promerére?

DECOLLARE, ex collo deponere. Caecilius Notho Nicasioni:

habés quidem tibi; trádidi; in tuo cóllost: decollés cave.

DEGVLASSE est gulae dedisse. Afranius Brundisina:

ímmo iamdudum áccubuisse, dégulasse opórtuit.

DELECTARE, inlicere, adtrahere. Ennius Thyeste:

sét me Apollo ipsús delectat *átque* ductat Délphicus.

Quadrigarius Annalium lib. III: Fabius || de nocte coepit hostis castra simulare obpugnare, eum [hostem] delectare, dum collega id caperet quod captabat.

DELICA, explana, indica. Accius Achille:

qua re ália ex crimine ínimicorum effúgere possis, délica.

Caecilius Obolostate:

'immo véro haec ante sólitus sum'. — 'res délicat'.

Titinius Quinto:

quíd istuc est? aut *quíd* istic sibi vult sérmo? mater, délica.

---

21 Caecilius Plocio || 23 Afranius Vopisco || 26 Caecilius Notho Nicasioni || 28 Afranius Brundisina || 30 Ennius Thyeste || 1 Quadrigarius Annal. III || 4 Accius Achille || 6 Caecilius Obolostate || 8 Titinius Quinto.

---

21 Plothio *L*, H_1; Plotio H_2; Plocio *ed. Bas.* — **22** at e re quondamst *M;* atiere quod dant H_1; patiere quod d. *rell.* — danunt, *sc.* di. — **23** Vobiso L_1. — **24** volupt. *Vrbin. 307;* volunt. *v.* — te *add.* H_2. — **25** quid *M*, qui *v.* — de te et *Scal.;* det et *cdd.* — pessime *Palmer.;* pessima *cdd.* — promere *L.* — **26** Nicasioni; *cf. Lachm. ad Lucr. I, 739.* — **27** quidem *M;* vide *v.* — **28** Brumdisini *L, H;* Brundisini *G* (Brundisinumo *pro* Brundisini immo *in G esse testatur Schneid.*); Brundisinis *Bentin.* — *sed cum maior Donati de com. pg. XVII Kl. et Festi pg. 321 auctoritas quam Prisc. pg. 879 Brundisinae adserat titulum, hunc in corruptis N. l. et hic et pg. 123 s. l.* inplicare *existimavi restituendum.* — **29** hoccubuisse *C pr.* H_2, *qui* occ.; acc. *Madvig. Adversar. II, 656; recte, nisi veteres ut* obire *pro* adire, *ita* occumbere *pro* accumbere *dixisse statueris.* — **30. 31** Theestes et *C.* — ipsus *Bothius;* ipse *cdd.* — atque *add. M.* — Delficus *C.* — **2** hostis *Guietus;* hostibus *C.* — hostem *expunxit Quicheratus; f.* eo hostem. — delatere H_1. — **3** captabat; *f.* optabat. — **4** Delica (Delicae L_1); *cf. 277* delica. — **5** alia *cdd. pg. 277;* aliae *h. l.* — **6** obolostate *cdd. 277;* obolio istate *hic.* — **7** *cf. comm. in eundem v. pg. 277.* — vere H_1. — haec sol ante solitum sum *L.* — **8** in Quinto *cdd. 277;* libro (lib.) quinto *hic.* — **9** quid istic *cdd. 277,* istic *h. l.*

98 M.

DEVORARE, absumere, eripere. Accius Aeneadis:

pátrio exemplo ut mé dicabo aeque ánimam devoro hóstibus.

DIGNET, dignos putet. Pacuvius Iliona:

quis deós infernos, quíbu' caelestis, dígnet decorare hóstiis?

DEBILITER, debilitate. Pacuvius:

miserét me; lacrimis língua debilitér stupet.

DEMAGIS, valde [demagis]. Lucilius lib. XVI:

rex Cotus ille duo hos ventos, eurum atque aquilonem,
novisse aiebat *se* solos demagis; istos
ex nimbo austellos nec nosse nec esse putare.

DIV, pro die: unde et interdiu dicitur. Titinius Fullonibus:

nec nóctu nec diú licet fullónibus quiéscant.

Plautus Mercatore:

noctuque et diu ut viro subdola sis.

idem [in] Aulularia:

nec nóctu nec diú quietus úmquam eram: nunc dórmiam.

DVBITATIM, dubitanter. Caelius Annalium lib. III: imperator

---

10 Accius Aeneadis ‖ 12 Pacuvius Iliona ‖ 14 Pacuvius ‖ 16 Luc. l. XVI ‖ 20 Titinius Fullonibus ‖ 22 Plautus Casina IV, 4, 5; sed cf. comm. ‖ 24 Plautus Aulularia ‖ 26 Caelius Annal. III.

---

10 Dev., ads. *gl.* — **11** patrio L_1 *in ras.* — ut — aeque *M;* et — atque *v.* — devoro *pro* devovero. — **12** *cf. 281* dignatus; *286* dignatus. — **13** quis cael. *Bothius; f. recte.* — hostis *C; corr. Iun.* — **16. 17** Demagis valde [demagis] *M;* Dem. valde magis *v.* — XVI: rex; X uirex *L*, H_1. — **17. 18. 19** *tandem hos versus licuit expedire, qui in editione Lucilii nondum erant absoluti. Cotus quippe, hiemalis terrae rex, tantum dicebat sc nosse ventos ibi maxime flantes; austrum, qui rarus et invalidus in Thracam veniret, nosse se negabat.* — duo *Salmas.;* duos (*seq.* hos) *C.* — eurum *M;* austrum *v.* — ‘in aliis scriptum repperi: novisse aiebat se solos’ *Bentinus;* novissime alebat (aiebat H_2, *G*) solos *C.* — solos se *Salmas.* — demagis, σφοδρῶς, *gl. Philoxeni; Paulus 71* demagis pro minus; *ubi tamen docti* ‘nimis’. *N. certe post* demagis *voluit interpunctum, potestque id videri factum ut* derepente. — *an negantis vel adversantis potius sit adv. scribendumque cum ed. Turic.* novisse aiebat solos, sed d. i., *amplius quaerendum.* — demagis *per* ceterum *expl. comparato Hispanorum* demas *Buechelerus m. Rhen. XXXVII, 524.* — **19** nos seneces putare *L.* — **20** interduo H_1. — **22** Mercatore. *sequitur v. Casinae. excidisse v. Mercatoris 862* non concedam neque quiescam cusquam noctu neque dius (diu *Bothius et, si usus est hoc exemplo, Nonius*) *scite coni. Buechelerus mus. Rhen. XV, 440. illud potest dubitari, Noniine an librariorum neglegentia sit peccatum.* — **23** nec diu H_1. — subdolola H_1. — **24** idem *add.* L_2. — **25** *f. haec in fine Aululariae, qui intercidit, fuere.* — eram H_1*;* eam *rell.* — **26** Caecilius *H; Flor.* — Annalium *Iun.;* Annalis *cdd.* — lib. IIII *Bamb., Montepess.* — necclamat G_1, conclamant *Bamb.; Paris. 7665; 6.* — velites; ut velites *Ald.;* avelitatis *cdd.* — a sinistro *Quicheratus* (*cf.* avelitatis); in sinistro *C;* in inisstro *Bamb.; nisi error subest Halmii* (inistro *Lugd.*); inistro

conclamat de medio, velites a sinistro cornu removeantur, Gallis non dubitatim inmittantur. — Sisenna Historiarum lib. IIII: quod hostem non dubitatim cum pluteis ac scalis iter || facere cernebat.

DISCEDERE, hiare, dividi, distendi. M. Tullius de officiis lib. III: hinc ille Gyges inducitur a Platone. qui cum terra discessisset magnis quibusdam imbribus. — Sisenna Historiarum lib. IIII: armati, dextera ducti, *magis* magisque in latitudinem discedunt.

DELEGARI veteres discedere posuerunt vel dispertiri. Plautus Amphitryone:

sicuí favitores délegatos víderint.

DEPSERE [a graeco magis significantiam vel originem trahit. Homerus Odyssia:

δεψήϲαϲ κηρὸν μελιηδέα].

Varro Mysteriis: sed tibi fortasse alius molit et depsit.

DOLITVM, quod dolatum usu dicitur, [quod] est [per caelum] vel abrasum vel effossum. Varro Agathone:

numnám celatus ín manu dextrá scyphus,
caeló dolitus, ártem ostentat Méntoris?

---

28 Sisenna Hist. IV || 4 III, 9, 38 || 5 Sisenna Hist. IV || 9 prol. 67 || 12 XII, 48 || 14 Varro Mysteriis || 16 Varro Agathone.

Paris. 7666 (avelitati sinistro *Paris. 7665; Montepess.*). — *ad pugnam Senensem haec referenda coll. Liv. XXVII, 48 scite suspicatur Petrus.* — **28** lib. quarto *H.* — *om. hoc exempl. Bamb.* — **1** honestem H_1. — **3** Discere *Bamb.* — M. Tull.; *cf. 330* inducere. — **4** giges; e *cum ras. m. 2 fact. ex* a *H;* gygyes L_1. — **5** discesset H_1. — inbribus L_1. — **6** magis magisque *Guietus;* magisque *C.* — **8** Delegari — dispertiri *Quicheratus;* Delegare — dispertire *cdd.* — Amfitreone *L;* Amrione H_1; Amfitrione L_2, H_2; Amfitryone *ed. Bas.* — **10** sicui *Plaut.;* cui *cdd.* — *ab illo* cui *usque ad finem paginae, hoc est usque ad* cruribus *in l.* descobinatis, *omnia in rasura scr.* L_1. — favitores H_1; fautores *rell.; cd. B. ap. Pl.* — delegatos *Pl.;* delegatores *C.* — **11. 12. 13** *cf. pg. 39* condepsere. — Depserere H_1. — *om. h. l. gl.* — *illa* a graeco — *μελιηδέα, ut ex pg. 39 huc translata, secl. M.* — Omerus L_1, *Bamb.* — Odissia *L, H;* Odyssia *ed. Bas.;* Odyssa *Bamb.* — *iam L λδεπcηcα κηρουμεαιηλεα, G habet αδεπcηcαc,* H_2 *λδεπcηcαc (prius λλεπηcα); rell. utriusque cd. et Bamb. dittographias afferre non est tanti.* — **14** Myst. H_2; Mist. *rell.* — alius *add.* L_2. — **15** Delitum *Bamb.; gl.* — quod *secl. M.* — p. c. *Passerat.; secl. M;* percaesum *v.* — *fraudi fuisse quod errore ap. V. scriptum esset* dolitus *pro* politus *statuere Dubnerus in actis Athenaei Gallici a. 1855 pg. 107; Madvigius Advers. II, 656; vix recte, cum a Varrone poculum rudi arte factum appareat irrideri; cf. Priap. 10, 4.* — **16** Varro; *cf. 436* celare et caelare. — **17** umnam H_1; numquam *G.* — caelatus *L, H; ipse Non. 436.* — scifus *C.* — **18** celo *C.*

99. 100 M.

[Cicero dolatum Academicorum lib. IIII: non enim est e saxo sculptus aut e robore dolatus.]

DENTHARPAGAS, quas Graeci ὀδοντάγρας vocant, latine voluit appellari Varro Quinquatribus:

hic fórcipes bipénsiles, denthárpagae.

DESCOBINATIS, sauciis et abrasis et desectis. Varro Meleagris: sin autem delectationis causa venamini, quanto satius est salvis cruribus in circo spectare quam his descobinatis in silva cursare!

DESVBVLARE, perfodere†. Varro Sesquulixe: unam enim viam Senona moenisse duce virtute: hanc esse nobilem; alteram Carneadem desubulasse, bona corporis secutum. ||

DORMITIO. Varro Sexagesi:

o stúlta nostri péctoris dormítio vigilábilis!

et alio loco idem: quid mihi somno, si dormitio tollitur?

DISSENTANEVM, discors et dissentiens, ut consentaneum contra. Nigidius: eum locum facit dissentaneum.

DECIDVA quae decidant, ut occidua quae occidant. Laberius in * * *

---

19 II, 31, 101 || 22 Varro Quinquatribus || 24 Varro Meleagris || 27 Varro Sesquulixe || 1 Varro Sexagesi || 3 Varro (in saturis, ut vid.) || 5 Nigidius || 6 Laberius.

---

19. 20 Cicero — dol.; *haec ab interpol. vid. adiecta.* — e xaso *G.* — sculptus aut *Cic.;* aut cultus *cdd.* — e robore; ebore *cdd. Cic.* — **21** Dentarpagas *C, non Bamb.* — οδοντατρας *L, H, Bamb.* — harpa *(non ut lemma)* forceps *gl.; cf. et comment. in 120* hallec. — **23** *ita M; trim. graecanicus.* — hic bipensile (bipins. L_1; *Bamb.*) *C;* bipensiles *Iun.* — forcipes *id.;* forcipen *C;* forcipem *Bamb.* — denthaspagae H_1; dentarpagae H_2, *G;* dentbarpage *Bamb.* — bipénsiles hic fórcipes denthárpagae *Guietus.* — *male Buechelerus:* hic bipennis, ille (*debebat certe esse* huic bipennis, illei); *nam bipennibus hic nullus locus.* bipensilis *ut ap. Auson. Epigr. 79, 7 ed. Schenkl.* trifissilis. — **24** sacciis H_1; *id. 2* saucciis; saucius *Bamb.* — **25** delectationes L_1. — **26** spectare H_1 (*in mrg. add. m. 2* ex); expectare *rell. cum Bamb.* — curare *C;* currere *Iun.;* cursare *Volberius.* — **27** Desuberrare *Bamb.;* Desublare *gl.;* desabulare *Scal.* — desubulare *a subula ductum.* — pertodere *prius L;* pertundere *gl.* — *illud* perfodere *parum aptc delectum. melius pro* poliendo *poni dicit Oehlerus; cf. 66 l.* politiones. — sesqueul. *C.* — unam enim viam *Popma* (unam viam *Iun.*); unam veniam *C.* — **28** Zenona (Senona *M*) moenisse (molivisse *Roeperus*) *Lips.;* esse nonamovisse *(post* movi *ras. H) C.* — **29** bonam *L, H.* — bona corporis; *ita perperam a Varrone reddita, quae Carn.* τὰ πρῶτα κατὰ φύσιν *dixit; cf. doctorum commenta ad Cic. de fin. II, 12, 35; V, 7, 20.* — **1** Varro; *cf. 158* puellos; *ubi locus plenior. minus bene propter r. m. hoc frgm. octonariis iambicis contineri putant v.* — **2** o *om. Bamb.* — peccatoris *Bamb.* — vigilabis *cdd. h. l.* — *illud* vigilabilis *obscurum.* — **3** id est L_1, *Bamb.* — *ad saturas recte sequentia rettulere docti.* — *f.* somnum. — **4. 5** dissentanium *bis* L_1. — **6** dec. *Quicheratus;* cadant *cdd.* — occididua H_1. — **7** *lacunae signum add. M;* sin L_1.

autúmno ubi caurus áffatim decídua folia pándit.

DVOVICESIMO, ita ut duodecimo. Varro Humanarum rerum lib. XVI: mortuus est anno duovicesimo; rex fuit annos XXI. — Cato in quarto Originum: deinde duovicesimo anno post dimissum bellum, quod quattuor et viginti annos fuit, Carthaginiensis sextum de foedere decessere.

DIVRNARE, honestum verbum pro diu vivere, ut aput veterem prudentem auctoritatis incognitae: ʻneque optumum quemquam inter nos sinunt diurnare.'

DVRITVDO, pro duritia. Cato in Veturium: ʻqui illius', inquit, ʻinpudentiam [qui] norat et duritudinem'.

DELICIA, numero singulari; quod aut rarum est aut singulare. Plautus:

méa voluptas, méa delicia.

DIRITAS. M. Tullius de senectute: in altero diritas.

DERISSISSIMVM. Varro Bimarco:

scéna quem seném latina vídit derisíssimum.

DIIS, diutinis ac iugibus. Varro *Ὄνος λύρας*:

---

9 Varro Rer. hum. XVI ‖ 11 Cato Orig. IV ‖ 15 Q. Claud. I; cf. comm. ‖ 17 Cato in Veturium ‖ 20 Poen. I, 2, 152 ‖ 22 18, 65 ‖ 23 Varro Bimarco ‖ 25 Varro *Ὄνος λύρας*.

---

8 autumno *Ribbeckius* (in aut. *Bothius*); altum non *H, G;* alium non *L.* — caurus (*pro quo cdd. saepius* carus) *Ribbeckius; caput cdd.* — affatim *M;* a foliis (a folis L_1) *C.* — 9 *cf. Gell. V, 4; ex cuius loco sub finem mutilo omnia a N. petita recte statuit Hertzius.* — Duovicesimo *Iun. hic et infra;* Duodevicesimo *ubique cdd. Non.; ap. Gell.* duodevicesimo *cdd. in lemm.; alias* duoetvicesimo; duoetvicesimo *male Me; cf. Hertz. l. m.* — *potius* Rer. human. — 10 *illa* rex — XXI *Hertz. non Varronis, sed Iulii Pauli, quem adfert Gellius, putat.* — 12 *post* bellum sed *eras. in G.* — Carthaginenses *Flor., G.* — 13 federe *G, L, prius Flor.;* fodere, *supra* o *scr.* e, *H.* — decessere *Me e Gell. X, 1, 10;* decernere *cdd.; f.* decleinare. — 14 *cf. Gell. XVII, 2, 16; ubi legend.:* nam in hoc. — vivere *Gell.;* videre *cdd.* — aput L_1, apud *rell.* — ap. v. pr.; *Gellium dicit N, cum seq. sint ex. Q. Claudii l. I.* — 15. 16 quemquam *etiam Gell.;* quemque *ed. a. 1476.* — inter nos sinunt *Gell.;* in suos solent (salent *Bamb.*) *cdd.* — diurnare *si scripsit Cl., ac non* diuturnare, *fortasse pro* incolumem esse *voluit dictum. cf. quae praec. ap. G.* — 17. 18 *cf. Gell. XVII, 2, 20, ubi* in L. V. — inquit *Catonis esse putavit N.* — impudentiam *Gell.;* inprudentiam (impr. L_2, *H, G*) *C.* — norat *Gell.;* qui norat *C;* quia norat *Rothius contra artis leges.* — 19 *cf. Gell. XIX, 8, 6.* — Deliciam *cdd.;* Dilatia *gl.* — 21 dilicia L_1. — 22 *cf. 30* dirum. — Duritas L_1. — 23 Dirissississimum *L,* H_2, *G; Montepess.;* Disriss. H_1. — Dirissimum *mrg. G, Bamb.;* Dirissimum, severum *mrg. H; gl.* — uimarco *cdd. praet.* H_1. — 24 senem, *scil.* Pappum. — derisissimum L_1*;* dirisissimum L_2, H_2, *G;* disrisissimum H_1*;* dirissimum *Bamb.* — 25 diutinis ac iug.; *n. N.*

divúm lyram qua móbilem sol hârmoge
quadám gubernans mótibus diís veget. ||

DICTERIA. Varro Ὄνος λύρας:

neque órthophallicum áttulit psaltérium,
quibús sonant in Graécia dictéria.

DISPALARI est separari. Sisenna Historiarum lib. III: dispalati ab signis, digressi omnes ac dissipati. — idem: tanto plures passim dispalantur.

DILORICARE dictum est scindere. Cicero de oratore lib. II: qui in causa peroranda non dubitavit excitare reum consularem et eius diloricare tunicam et iudicibus cicatricem adversam senis imperatoris ostendere.

DIVITIOR. Cicero de oratore lib. III: inde ille licentior et divitior fluxit dithyrambos.

DETVRBARE, deicere, demovere. Sallustius lib. II: moenibus deturbat. — Vergilius lib. V:

puppi deturbat ab alta;

et lib. VI:

inde alias animas, quae per iuga longa sedebant,
deturbat.

DIVIDAE, ut dissensiones. Accius Phoenisis:

ne horum dívidae [et] discórdiae
díssipent, [et] distúrbent tantas ét tam opimas cívium
dítias.

---

1 Varro Ὄνος λύρας || 4 Sisenna Hist. III || 5 Sisenna || 7 II, 28, 124 || 11 III, 48, 185 || 13 Sallustius lib. II || 14 V, 175 || 16 VI, 411 || 19 Accius Phoenisis.

---

26. *cf. p. 183* veget. — d. l. qua m. s. h.; *ita M; cdd. l. utroque hoc ordine:* q. m. d. l. s. h. — lyras *h. l. id.* — qua *Scal.; f.* quom; quam *cdd. l. utroque, exc. quod hic* quem *L*, H_1. — nobilem H_1. — harmoge *Bentin.;* ermoge *cdd. h. l.;* aroge *183.* — **27** viget *id. hic.* — **2** quam mobilem neque *C, Bamb.* — orthophallicum *Iun.;* orhopsalticium *C, Bamb.* — orthophallicum *active positum.* — attuli *Buechelerus; cf. 176* suscitabulum*; 372* producere. — **4** *ita Quicheratus;* Dispalare (Disparare *Bamb.*) est separare *cdd.* — *n. N.* — **5** discipati H_1. — **7** Dilodic. L_1; Dilordic. H_1. — **9** dilodicari *Cic. cd. Abrincensis.* — cicatrices adversas *melius cdd. Cic.* — adhersam H_1. — **11** *non videtur scribendum* ditior; *cf. 95* divitant. — lib. IIII *L; Bamb.; prius H.* — **12** vitior H_1. — dithyrambos (dithirambos *L, H*); dithyrambus *ap. Cic.* — **13** menibus L_1. — **17. 18** sedebat deturbant L_1. — **19** Divitiae *prius H.* — dissensionis L_1, H_1, *gl.* — foenisis *L, H, Bamb.;* foenissis *G.* — **20** neorum L_1*; Bamb.;* ne eorum *Scal.* — dividae discordiae *M, ita quidem, ut illud* dividae *sit adiectivum;* dividae et discordiae *C, Bamb.;* dividiae et discordiae *v.;* dividiae, discordiae *minus eleganter propter r. m. Fleckeisenus.* — **21** et dist. *(praec.* ent) *cdd.; del.* et *Scal.* — et tam opimas *cd. Fabri, Lips., al.;* et iam optimas *C, Bamb.* — quivium *Bamb.* — **22** *ita M;* divitias *cdd.*

DEINTEGRARE, deminuere. DEIVGARE, deiungere, separare, dissociare. DENASCI, decrescere. Caecilius:

nómen verginís, nisi mirumst, deíntegravit.

Pacuvius Chryse:

pérque nostram régiam
unánimitatem, quám memoria déiugat.

Cassius Hemina Annalium lib. II: quae nata sunt, ea omnia denasci aiunt.

INCIPIT PER E LITTERAM.

ELVRESCAT. Varro Prometheo libero:

átque exsanguibús dolore ⁂ elurescát colos. ||

EVALLAVERO dictum excludam et quasi extra vallum mittam. Titinius Prilia:

quam égo hodie extorrem hác domo
fáciam pilatrícem palli púlchreque evallávero.

Varro Epitaphionibus, πεϱὶ τάφων:

donéc foras nos íntus evalláverunt.

---

24 Caecilius || 26 Pacuvius Chryse || 29 Cassius Hemina II || 32 Varro Prometheo || 2 Titinius Prilia || 5 Varro Epitaphionibus.

23—30 *tria lemmata, item tria exempla in unum conflata; quae in ordinem redacta ap. Iun. et Me auctore Bentino, qui dicit se in codicibus invenisse.* — *l.* deiug. *om. gl.*; denasci *om. gl., Bamb.* — 23 deminuere *Bamb.*; L_1; dim. *ed. Bas.*; dimm. *H*, L_2. — 25 verginis *L*, H_2; virginis *v.* — novem virgines *Me, ingeniose, sed, ut puto, frustra. quod si scripsit ita Titin., bacchiacus tetram. est instituendus:* novem vergines, ni mirumst, deintegravit. — 26 *cf. 142* memoria. — Crise *L, H.* — 27 regiam *Vossius*; egregiam *Non.* — 28 unianimitatem *L, H.* — immemoria *Vossius; vix recte, si priora respexeris. cf. comm. in pg. 142.* — 29 Annalium lib. II; lib. *vel* libro II annali *C* (Annalium *Petrus*). — et omnia H_1. — 32 Elurescat *M*; Eiurescat *L, Bamb.*; Evirescat *H, G; v.* — Eiurescat (evirescat *mrg. H*), pallescat *gl., mrg. H.* — Prometeo L_1. — libero *Oehlerus*; lib. XV *C*; *om.* XV *Bamb.* — 33 exsanguinibus *Bamb.*, L_2, H_1; exsanguibus *proleptice.* — dolere H_1. — *post* dolore *ut puta* faxo *potest suppleri.* — elurescat *M*; eiurescat *L*; *Lugd.*; evir. *G, H.* — 1 Evallavero *Quicheratus* (Evallaro *Me; cf. infra*); Evallare (Evallere L_1, H_1) *cdd.* — 2 pilia *prius L*, H_1. — 3. 4 quam *Bothius*; qua *C.* — extorram L_1. — hac *Bothius*, hanc *C*; — palli; pallii *Lips.*; pallae *Buechelerus*; pulchreque evallavero *M* (pulchre evallavero *Bothius*; evallavero *iam Lips.*); palia evallavito pulchre *C.* — *numeros disposuit Quicheratus.* — *ingeniose Hermannus:* qua égo hodie extorram hánc domo actam pílatricem pállium | évallaro púlchre; *quod nescio an sit praeferendum, ut tamen reponatur* quam — hac. — 5 *ita Oehlerus*; επιταφιονιβουϲ (*cf. similem errorem 65 s. v.* promicare) *C.* — πεϱι ταφιον *C exc. quod H hic, ut supra,* λ *pro* α. — 6 intus; *i. e.* ex domo. — evallaverint *v. d. in ed. Basil.*

102 M.

EXCANTARE significat excitare. Plautus Bacchidibus:

nam, crédo, cuivis éxcantare cór potest.

Lucilius Satyrarum lib. II:

quaeso nunc Aemilium atque precando
exigo et excanto.

Varro Eumenidibus: ubi vident se cantando ex ara excantare non posse, deripere incipiunt.

EXTVNDERE est extorquere vel invenire. Afranius Epistula:

itaque ádeo extundo, exfício; mandatúr mihi
custódiendus.

Vergilius Georgicon lib. I:

ut varias usus meditando extunderet artis
paulatim.

EXCVLPERE est extorquere. Plautus Cistellaria:

in quaéstione víx exculpsi ut díceret.

Lucilius Satyrarum lib. II:

nunc Nomentani quae ex testibus ipse rogando
exculpo, ecdicam.

idem VII:

esuriente leoni ex ore exculpere praedam.

E REGIONE positum est ex adverso. Cicero Academicorum lib. IIII: nec ego non ita. vos etiam dicitis esse e regione nobis, in contraria parte terrae, qui adversis vestigiis stent ad nostra vestigia?

---

7 Plautus Bacchidibus || 9 Luc. l. II || 12 Varro Eumenidibus || 14 Afranius Epistula || 17 I, 133 || 20 II, 2, 6 || 22 Luc. l. II || 25 l. VII || 27 II, 39, 123.

---

7 excitare *M;* excludere, *quod ex superiore lemmate videtur irrepsisse v.; gl.;* Exantare, excludere, subripere; *cf. Varronis locum.* — Plaut.; *cf. Serv. in bucol. 8, 71.* — Baccidibus *L*, H_2. — 8 nam tu quidem cuivis excantare cor facile potes *Serv. l. m.; inde Ritschelius:* nám tu quidem (equidem *Abrahamus hebdomadariis philologicis a. 1885 pg. 271; Goetzius*), credo, éxcantare cuívis facile cór potes. — 10. 11 *ita M* (*vel* quaeque rogo nunc); quae ego nunc Aemilio praecanto atque exigo (exigo no Hs_1; exigno Ho_1) et excanto *C.* — 13 diripere H_1. — 14 Epistola *C pr.* L_1. — 15 exficio; *ita L;* ex officio *H, G; ac potius videtur reponendum* ecficio. — mandatur *M;* datur *v.* — 18 varios *G.* — artes H_1. — 21 questione *L, H.* — ut *pro* vix *L.* — 23 nunc Nomentani quae *Scal.;* nunc nomen iamque *cdd.* — 24 ecdicam *M*, haec dicam *v.* (edicam *Iun.*). — 25 idem VII *M;* idem uti *cdd.* — 26 esuriente *docti ap. Me;* esurienti ex ore leoni exc. pr. *Dousa pater.* — *cet. hoc frgm. iungendum cum illo quod leg. 457 s. l.* catuli *olim monuimus.* — 27 E rigione *G (ita et infra).* — 28 nec; neque *cdd. Cic.* — non ita. vos etiam dicitis; *cdd. Cic.:* non enim etiam dicitis *vel* n. enim d. e. *vel* nonne etiam dicitis. — 29 e contrar. p. terrae *cdd. Ciceronis. male haec verba a nonnullis pro glosemate habita, quibus omnino opus ad explicandum*

EXORBEBO pro exhauriam. Plautus Epidico:

iam ego mé convortam in irúdinem adque horum éxorbebo sánguinem.

Turpilius Leucadia:

iam ego istám tibi
trístitiam exorbébo.

EGVRGITEM exauriam significat. Plautus || Epidico:

átque *argentum* egúrgitem domo prórsum?

EXPAPILLATO brachio, quasi usque ad papillam renudato. Plautus Milite glorioso:

íd conexum in úmero laevo, écpapillato bráchio.

Exos dicitur sine osse. Lucretius lib. III:

exos et exsanguis tumidos perfluctuat artus.

EXTRARIVM, quasi alienum. Afranius Suspecta:

ut me ésse in hac re dúcat abs te extrárium.

ERRABVNDVS, pro errans. Vergilius:

siqua forte ferant oculis sese obvia nostris
errabunda bovis vestigia.

EXCANDESCENTIA. Cicero Tusculanarum lib. IIII: lubidini ira, excandescentia, odium, inimicitiae, discordia. — idem [in] eodem: excandescentia autem est ira nascens et sine modo aestuans.

---

31 II, 2, 4 || 33 Turpilius Leucadia || 1 IV, 2, 12 || 4 IV, 4, 44 || 6 III, 721 || 8 Afranius Suspecta || 10 Bucol. 6, 57 || 13 IIII, 7, 16 || 14 IV, 9, 21.

---

illud e regione. — quia H_1. — st. ad n. *Me;* stent contra nostra *cdd. Cic.;* stent ad (stenad H_1) contra *C.* — *f.* adstent contra nostra. — **31** Exsorboero *Bamb.;* Exibebo, *ut vid.*, L_1. — exhauriam *Quicheratus;* exorbeam L_2, *H, G;* exsorbebeam L_1*;* exsorbeam *Lugd.;* Exsorbebo, exsorbeam *gl.* — *f. scribend.* exorbam; *nam saepius talia quae ad coniugandi potius vel declinandi modos pertineant in hoc capite referuntur.* — Plautus; *cf. pg. 479 l.* exugebo. — **32** erundinem *libri 479.* — urundine L_1*;* irundines L_2, *G;* urundinem Hs_1*;* irudinem Hs_2*;* urundinis Ho_1*;* hirudines Ho_2*; in quo utique* h *videtur falsum.* — atque *H, G.* — eorum *cdd. 479.* — exurbebo L_1. — exugebo *cdd. 479.* — **1** exhauriam *H, G, Bamb. ex corr., non gl.* — **2** atque argent. egurgitem *cdd. Pl.* — *pro* domo, *quod corruptum,* omne *Guietus.* — **3** *n. N.; res tamen nondum expedita: cf. Fest. pg. 79* expapillato; *item 83* effafilatum; *Caesar. pg. 65.* — **5** in num. levo *C.* — ecpapillato *M;* et pap. *L;* expap. *H, G.* — *cet. cf. Ritschel. ad Pl. v.* — **7** arcus L_1. — **8** Extranium *gl.; f. recte.* — **9** acre H_1. — **10** Errabundus properans *L.* — Verg.; *cf. 265* claudere. — **11. 12** opvia H_1. — nostri serabunda L_1. — **13** Excadescentia L_1*;* Excandiscentia, iracundia frequencia (*l.* frequens *gl.*) — Thusculanorum L_1. — lubidini *Cic.;* ludisne *cdd.* — irae L_1. — excadiscentia L_1. — **14** inimititiae *L,* H_1*;* inimiticiae *Bamb.;* inimicitia *recte apud Cic.* — in eod. *C;* eod. *Bamb.* — **15** est; (ut) sit *Cic.* — *puto* ira subito nascens. — aestuans *M;* existens (exs. L_1) *C.* — i. n. et m. existens *cdd. Cic.*

EMVNGERE, sine labore tollere. Terentius Phormione:

émunxi argentó senem.

EFFVTIRE, commenticia dicere. Terentius Phormione:

ne vos fórte inprudentés *foris*
effútiretis.

Cicero Tusculanarum lib. V: nec haec sic agit ut ex tempore quasi effutire videatur. — Lucretius:

multa licet simili ratione effutiat ore.

ELEVIT, maculavit. Lucilius lib. XXVI:

si hic vestímenta elevít luto,
ádeo risum mágnum inprudens ác cacinum súbicit.

ELOVIEM, purgationem. Lucilius lib. XXVI:

út *si* eloviem fácere per ventrém velis. ||

EXPONERE, pro exempla boni ostentare. Cicero Academicorum lib. II: frangere avaritiam, scelera poenire, vitam suam exponere ad imitandum iuventuti.

EXPETVNT, pro volunt. Pacuvius Iliona:

di me étsi perdunt, támen esse adiutam éxpetunt,
cum príu' quam intereo spátium ulciscendí danunt.

EXPALPARE, elicere. Plautus Poenulo:

'quíd faciam?' — 'exorá, blandire, expálpa.'

Pomponius Collegio:

síquid expalpáre possim ab íllo.

---

16 IV, 4, 1 || 18 V, 1, 18 || 21 V, 31, 88 | 22 V, 910 || 24 Luc. l. XXVI || 27 l. XXVI || 1 Cicero Acad. II || 4 Pacuvius Iliona || 7 I, 2, 144 || 9 Pomponius Collegio.

---

16 Emungere *H* (*m. 2* Emulgere, *sed rurs. corr.*); *Bamb.*; *gl.*; Emulgere *rell.* — Em. per fallaciam (falaciam *gl.*) tollere (circumvenisse *add. gl.*) *gl.*, *mrg. H.* — T. form. *cdd. hic et 18.* — *cet. cf. 36* emungi. — 17 emunexi (*pro* emuncxi) H_1. — 18 comm. *M;* cum (com *H*) mendacio (mendatio *L*, H_1, *Bamb.*) *cdd.*(Eff. vana d. *gl.*) — 19 ne *et* f. *om. C.* — 21 in temp. L_1. — 22 effuttire L_2, H_2. — 23 maulta H_1, mata *rell.* — dicet H_1. — similis *cdd.* — ratiore *L*, *H.* — 24 Elevavit H_1; Elevit, perleniit (*l.* perlevit), polluit *gl.*; *mrg. H.* — XXVI *Scal.*; VI *cdd.* — 25 sibi *pro* si hic H_1. — elovit (*pro* eluvit) *prius M.* — 26 adeo *M;* ab eo *v.* — inprudens ac cacinum *M;* ad (ac *Me*) chacinum (*ita* L_1; *id. 2* chacinnum; cacinnum *prius H;* cachinnum *H ex corr.*; G_1; *id. 2* chachinnum) inpr. (impr. L_2, *H*) *C.* — 27 Eloviem (*pro* Eluviem) *M;* Eleviem *C; gl.; ita ipse, ut puto, N;* Elevem *Bamb.* — Luc.; *cf. 38* expirare. — 28 si *om. h. l. cdd.* — eloviem *M;* eleviem *cdd. h. l.;* eluviem *38.* — per ventum *cdd. hic.* — 1 *n. N.* exemplo *G.* — academicis (ach. H_1) *C.* — 2 scelerato H_1. — poenire *Guietus* (*f.* punire); ponire L_1; ponere *rell.* — 3 mitandum L_1. — 4 Pac.; *cf. 97* danunt. — 5 dii *C.* — ad uitam H_1. — 6 cum *melius h. l. C;* quod *pg. 97.* — spacium L_1. — 8 exhora *L*, *prius H.* — exblandire *bene Goetz.* — palpa *Ambros.*

Plautus Vidularia:

num sérvus argentum á patre expalpábitur?

EXPERGO, pro expergefacio. Accius Antigona:

heús, vigilés, properáte, expérgite!
péctora tárda sopóre, exsúrgite!

Santra Nuntiis Bacchiis:

extemplo éxcita evadít quie
genetríx et omnis vócis expergít sono.

EXTRABVNT, pro exibunt. Afranius Auctione:

simul límen intrabo, ílli extrabunt ílico.

EFFLICTIM, vehementer. Plautus Poenulo:

earum híc adulescens álteram efflictím perit.

Pomponius Dotata:

scío pol te illam amáre efflictim.

Laberius Belonistria:

domina nóstra privignúm suum
ámat efflictim.

EXPVLSIM, dictum a frequenti pulsu. Varro Serapi: reite *te* purgatum scito, quom videbis Romae in foro ante lanienas pueros pila expulsim ludere. — Nigidius Commentariorum *grammaticorum* lib. XX: cuiusmodi genus adverbiorum, a verbis [motu] quod venit, ut expulsim, cursim.

---

11 Plautus Vidularia ‖ 13 Accius Antigona ‖ 16 Santra Nuntiis Bacchiis ‖ 19 Afranius Auctione ‖ 21 prol. 96 ‖ 23 Pomponius Dotata ‖ 25 Laberius Belonistria ‖ 28 Varro Serapi ‖ 30 Nigidius Comment. gramm. lib. XX.

---

11 Pl.; *cf. 476* expalpabitur. — **12** num *M;* nunc *cdd. h. l.; om. 476.* — expalbabitur *H, prius L.* — **15** sopere *H.* — exsursgite L_1*;* exurgite *id. 2.* — **16** Santra *Bentin.;* Satra *C.* — Bacchis *cdd.; cf. comm. ad 78* bacchari. — **17** exemplo L_1*;* H_2*; G.* — excita evadit *Pontanus;* excit evadit *C;* excitae vadit *iam ed. a. 1476.* — quie *M;* qua *C.* — *ita ap. Laevium:* complexa somno corpora operiuntur ac suavi quie dicantur. — **20** illico L_1. — **22** adolescens H_1. — **25** Bel. *Iun. Adv. VI, 10;* Bell. *C.* — **28** Serapi: reite *M* (Serapi: recte *Iun.*); sera parecte *L, G;* sera perrectae H_1*; id. 2* sera parectae. — *ex compendio male intellecto eius quod est* Serrano περὶ ἀρχαιρεσιῶν *ortum illud suspicatur Quicheratus* (Serano: recte *Merklinus*). — te *add. Riesius.* — **29** quom *Riesius;* quum *Iun.;* quam *cdd.* — lanienas *Turneb.;* ianienas *C* (ante ianuas *Laurenbergius;* ante Iani aedes *v. d. ap. Quicheratum;* ante Iani ad pueros *Iun.*). — ante lan. — ludere; *h. e.:* quando in foro R. nulla erit frequentia hominum. — **30** Commentariorum *Quicheratus;* Conmento L_1, *ed. Bas.;* Commento L_2*, H.* — gramm. *add. M.* — **31** a verbis *Me;* adverbii *C* (i *alterum f. m. 2 add. in L*). — motu *quod ex illo* modi videtur ortum *secl. M;* a verbis motus *male Me, qui significari putat sic verba transitiva.* — quod venit *Me;* quae venit *C.*

ELVVIO, corruptus et morbifer aeris tractus. ‖ M. Tullius de officiis lib. II: qui collectis ceteris causis eluvionis, pestilentiae, vastitatis.

EXHIBERI, inferri. M. Tullius de officiis lib. III: quod cum audivisset adulescens filius negotium exhiberi patri.

ECVLEOS diminutivum ab equis M. Tullius in Hortensio dici voluit: 'ut igitur domitores equorum non verbera solum adhibent ad domandum, sed cibum etiam saepe subtrahunt, *ut* fame debilitetur eculeorum nimis effrenata vis'. — Varro Eumenidibus: neque furentem eculeum Damacrianum† insanus equiso ex hibus morbi fluctibus educat umquam. — Pomponius Decuma Fullonis:

> ét ubi insilui in cóculeatum ecúleum, ibi tolútim tortor.

EMANCVPATVM, submissum, deditum. M. Tullius de senectute: ita nimirum senectus honesta est, si se ipsa defendit, si ius suum retinet, si nemini emancipata est, si usque ad ultimum spiritum dominatur in suos.

EXIVRARE, ut DEIVRARE, id est valde iurare, et d e a m a r e. Plautus Amphitryone:

> exiúravisti té mihi dixe pér iocum.

EXORNARE, ornare; ut e x t r u e r e, struere. Plautus in Aulularia:

---

2 II, 5, 16 ‖ 4 III, 31, 112 ‖ 6 M. Tull. Hortensio ‖ 9 Varro Eumenidibus ‖ 11 Pomponius Decuma Fullonis ‖ 13 11 ‖ 18 Plautus Amphitryone ‖ 20 IV, 10, 54.

---

1 morbifer aeris *Guietus, Me* (morbifer aer, infecti aeris tractus *Iun.*); morbiferis operis *C, Bamb.* — *ita supra p. 77 s. v.* arci: summo opere *pro* suo aere. — *cet. n. N.* — M. T.; *cf. 184 l.* vastities. — **6** dimmin. *C;* dimin. *Bamb.* — **8** subtraunt *prius H.* — ut *edd. add.* — **9. 10. 11** effranata H_1; effraenata *id. 2.* — Varro*; cf. infra s. l.* equiso. — neque *e. q. s.;* Damacrianum, *pro quo infra* Damacrinum, *quo modò emendandum sit vel explicandum, nemo quisquam hactenus expedivit.* — ex hibus *Rothius;* exhibebis *h. l. C, exc. quod* H_1 exhibetis; exhibebis *vel* exibebis *id. infra;* ex saevis (*pro quo errore expressum* ex sevis) *Turneb. XXIX, 22.* — educet *cdd. infra.* — *fuere qui haec numeris contineri crederent. cuius rei causam certam video nullam. quamquam poterunt haud ita difficile hexametri concinnari in h. m.:* nempe furentem eculum *(ita Ribbeckius)* Damacrinum† insanus equiso educat morbi saevis ex fluctibus umquam? *nam* equiso *quin producat alteram, ut* agaso, *non videtur posse dubitari.* — Pomp.; *cf. 4* tolutim; *182* tortor. — Decima L_1. — **12** *h. l. C* ubi insiluit in culenarum (culeratum H_2, *G*) e., i. t. t. — **13** Emancip. *Bamb.* — subm. *M;* obnoxium *Guiet.;* subnixum (subnixsum H_1) *cdd.* — **14** nimir. *M;* nimis *C;* enim *minus bene cdd. Cic.* — **15** sin *G.* — menti H_2, *G; pars Cic. cdd.* — mancipata est *cdd. Cic.* — utimum L_1, *prius H.* — **16** in suos *ex cdd. Nonii solus habet* H_1. — **17** Eiurare *gl.* — et dei. *G.* — et *M;* ut *cdd.* — deam.; *cf. pg. 97.* — **19** *cf. Amphitr. III, 2, 35* equidem ioco illa dixeram dudum tibi. — iovem (*suprascr.* cum) *G; sed cf. Poen. V, 3, 50.* — **20** Exhornare *H.* — orare *Bamb.* — struere *Quicheratus;* instruere *cdd.*

répudium rebús paratis, éxornatis núptiis?

[Vergilius Aeneidos lib. IIII:

pulcramqne uxorius urbem
extruis.]

Cicero Tusculanarum lib. II: *si* modo est aliqua patientia; si nulla est, quid exornamur philosophia?

EQVISO, pro equite. Varro Trihodite tripylio, *περὶ ἀρετῆς κτήσεως*:

nam út ecus, qui ad vehéndumst natus, támen hic traditúr magistro,
út equiso doceát tolutim.

idem Marcipore: quam nautici || equisones per viam quom ducerent loro. — idem Eumenidibus: neque furentem eculeum Damacrinum† insanus equiso ex hibus morbi fluctibus educet umquam.

EVNVCHARE. Varro Lege Maenia:

siqui pátriam
máiorem paréntem extingit, ín eost culpa, quód facit
pró sua parte is quí se eunuchat aút alis quei líberos
pérducit.

EQVILAM. Varro Lege Maenia: nemo est tam neglegens, quin summa diligentia eligat asinum, qui suam saliat equilam.

---

22 IV, 266 || 25 II, 14, 33 || 27 Varro Trihodite tripylio || 1 Varro Marcipore || 2 Varro Eumenidibus || 4 Varro Lege Maenia || 9 Varro Lege Maenia.

22—24 *seclusit M.* — pulchr. L_2, *H corr.*, *G.* — 25 si *om. cdd.* — aliquam patientiam H_1. — filiosophia, *m. 2* philiosophia *L.* — quid exornamus philosophiam *male cdd. Cic.* — 27 pro equito L_2, H_1. — Eqneso, equiti *gl.* — Varro; *cf. 4* tolutim. — triodite (trihodite *G*) trifilio (triphilio *H*) periaretes eos *C.* — 29 sed ut *cdd. 4;* nam aut (eut L_1) *h. l.* — equus H_2, *item teste Riesio G.* — ad hendum est H_1. — 1 idem; *cf. 450* equisones. — nautitiae quisones L_1; *id. 2* nautiti aequisones; nautictiae quisones H_1; nautica eq. *prius G.* — quum *Scal. catal. pg. 242;* qua *cdd. h. l.;* quam (q *G*) *450; fuit qui scribi vellet* p. v. d. l. — 2 loro *Iun.;* lora *cdd. hic* (lorạ H_2); loco *450.* — *sensus Nonii haud dubie mancus culpa.* — idem; *cf. supra l.* eculeos. — 3 quis *L*, Ho_2, *P*, *prius G.* — exhibebis *H*, *G;* exibebis *L.* — educat *cdd. supra.* — 4 Eunucare *Bamb.* — moenia *id.*, H_1. — 5. 6. 7. 8 *versus agnovit Vahlenus.* — patrem vel patriam *Bamb.;* patrum *Montepess.* — extinguit *cdd. pr. L.* — enucat L_1. — alis (alii *prius*) quei *M*, aliqua *L*, H_1; aliqui H_2, *G;* aliquid *Bamb.* — perducit *M;* producit *v.* — 9. 10 legem *L*, H_1. — moenia *H*, *Bamb.;* menia L_1. — *sequentia si versibus continentur, sicut olim putavimus, scribendum erit* asinum suam qui saliat equilam, *ut continui decurrant iambici octonarii. tamen res incerta; quamquam humilitate sermonis non impediri quominus numeros inesse in illis putes qui saturas norunt Varronis facile intellegent.* — qui in *L; Bamb.;* quin, *supra scr.* i, *sed eras.*, *H.*

106 M.

ESVRIGO. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: 'ubi lubet, ire licet accubitum. accede!' strenuo sussilimus, quod esurigo findebat costas.

ERICIVM. Varro Sexagesi: se cirumspexe atque invenisse *se*, cum dormire coepisset tam glaber quam Socratis calva, esse factum ericium cum proboscide e pilis albis.

ELVCIFICARE, dictum a luce. Laberius:

sic égo fulgentis spléndorem pecúniae
volo élucificare éxitum aetatís meae.

EXIGOR, pro a me exigitur. Caecilius Aeschino:

ego illúd minus nilo éxigor portórium.

EDVLCARE, pro dulcius facere. Mattius:

quaprópter edulcáre convenít vitam
curásque acerbas senibus† gubérnasse.

EQVITEM, pro equo. Vergilius Georgicorum lib. III:

atque equitem docuere sub armis
insultare solo et gressus glomerare superbos.

Ennius Annalium lib. VII:

ac non quadrupedes equites.

---

11 Varro *Ταφῇ Μενίππου*; cf. comm. ‖ 13 V. Sexagesi ‖ 16 Laberius ‖ 19 Caecil. (Hypobolimaeo) Aeschino ‖ 21 Mattius (mimiambis) ‖ 24 III, 116 ‖ 27 Ennius Ann. l. VII.

---

11 Minippou *C;* Minippu *Bamb.* — ubi lubet, licet ire accubitum *ap. Plaut. legi Menaechm. 368 adnotarunt docti; sed probabile est haec vel simillima sexcenties adhibita hominibus Romanis.* — u. libet — acubitum *Bamb.* — **12** accede *Laurenbergius;* accedo *cdd.;* a sede *Oehlerus.* — strennuo *Bamb.* — desurigo L_1. — quostas H_1. — **13** *cf. 49* proboscis. — se *ante* cum *h. l. om. cdd.* — **14. 15** *idem:* Socrates galbam, *item* e pilis (epulis *Bamb.; Montepess.*) albis (alvis L_1, *Bamb.*) cum proboscide (prouoscide L_1, *Bamb.*). — **16** *cf. Gell. X, 17, 4.* — Elucificare, lucidare *mrg. H, gl.* — **17** ego *Gell.;* ito *cdd.* (cito *male edd. vet.*). — fulgenti *L, H, Bamb.* — splendorem *ed. Gell. Tornaesiana;* splendore *cdd. N.;* splendore (spendore) in *Gell.* — **18** velo *cdd. Gell. pr. X.* — elucifecare *L*, H_1. — aetati *cdd. Gell.* — *ceterum in his versibus Gellium, ut saepius, memoria lapsum suspicor, editumque a Laberio:* sic ego splendore fulgentis pecuniae volo elucificarei exitu aetatis meae. — **19** *cf. Gell. XV, 14.* — Hypobolimaeo Aeschino *Gell.;* Excino *cdd. Non.* — **20** nihilo *cdd. Non.; item Gell., exc. quod apud hunc XII* nihil, nichil. — **21** *cf. Gell. XV, 25.* — **22** edulcare *cdd. Non. et Gell.; f.* edulcasse; *cf. infra.* — **23** curasque *Gell.;* plurasque *cdd.* — acervas L_1, *Bamb.* — *illud* senibus, *pro quo* sensibus *cdd. Gell., corruptum.* — gubernasse *cdd. Non.;* gubernare *Gell.* — **24** *cf. Gell. XVIII, 5; pg. 295* equites. — *Gellio etiam usus Macrobius VI, 9, 8.* — pro eoquo H_1. — Verg.; *cf. 295* equites; *330* insultare; *391* superbum. — **26** solo egressus L_1. — **27** Annalium *Quicheratus;* Annali *cdd.* — **28** ac *Rothius;* at *Bentin.;* an *C.* — *cf. Gell.* quod Q. Ennius in septimo annali 'quadrupes eques' ac non 'quadrupes ecus', ut multi

Equitare quoque Lucilius ecum dicit, cum sit hominis ecum insidentis:

quis hunc || currere ecum nos atque equitare videmus,
his equitat curritque oculis.

EXEQVIANTVR, ab exequiis, ut convivantur et epulantur. Varro Bimarco:

ipsúm propter vix líberti semátrati exequiántur.

EXEDRA. M. Tullius de [officio et de] finibus bonorum et malorum lib. V: sunt in ipsis locis indicia summorum virorum, tamen ego illa moveor exhedra. — et de oratore lib. III: tunc dedita opera quiescentibus aliis in eam [iam] exhedram venisse, in qua Crassus posito lectulo recubuisset.

ERGO positum pro [ea] causa. Vergilius Aeneidos lib. VI:

illius ergo
venimus et magnos Erebi trasnavimus amnes.

Sisenna Historiarum lib. IIII: milites, ut lex Calpurnia concesserat, virtutis ergo civitate donari.

ENIXIM, pro enixe. Sisenna Historiarum lib. IIII: ego illos malos et audaces semper enixim contra fortunas atque honores huius ordinis omnia fecisse ac dixisse sentio.

---

29 Lucilius || 4 Varro Bimarco || 6 f. Cic. de deor. nat. I, 6, 15; cf. comment.; de fin. V, 2, 4 || 8 III, 5, 17 || 11 VI, 670 || 14 Sisenna Hist. IV || 16 Sisenna Hist. IV.

---

legunt, scriptum reliquit. — *in editione Ennii putaram a Nonio venisse haec:* 'quadrupes eques' ac non 'quadrupes equus'. — *nunc tamen, cum praesertim unus ex melioribus Gellii cdd. l. m. habeat bis* quadrupedes, *potius existimo Nonium ea socordia, qua in I maxime et II capite usus est, leviter inspecto Gellio foedissimum admisisse errorem.* — 29 cum *L*, H_1; equm H_2; equum *G*. — ecum *Rothius;* secum *C* (equum H_2, *v.*). — 1 equum H_2, *G*. — nos atque *Gell.;* non aquae *C*. — videmus *Gell.;* videbat *C*. — 2 oculis *ad priora tractum, cum pertineat ad sequentia.* — 3 Exiquiantur, exiquias agunt *gl.* — 5 i. propter; *i. e.* circa ipsum. — propere *Vahlenus;* protervi (*poterat* proptervi) l. *Turneb., minus bene* propter *r. m.; illud* propter *recte se habet; nam* exequiari *hic, ut testatur N., intransitive positum; aliter ap. eund. Varr. 48 s. v.* silicernium. — semiatrati *cdd.* — 6 de officio et de f. *cdd.; delevit* d. o. et *Me. quamquam potest videri illud* d. o. *corrupt. ex* de deor. nat. *et haustus locus, qui legitur I, 6, 15* offendi eum sedentem in exedra et cum C. Velleio senatore disputantem. — malorum et bonorum *Bamb.* — 7 etsi — sunt *Cic.* — sunt morum H_1. — 8 exedra *H*, *Bamb.* — 9 alis L_1; *Bamb.* — in eam *Cic.;* in eam iam *cdd.* — exedram *H*, *Bamb.* — venisset *Bamb.* — 11 pro causa *Chiffletius; cf. Serv. ad Aen. VI, 670* multi — dicunt positum esse pro causa. — lib. V *Bamb.* — 13 trasnavibus *L*, H_1 (transnavibus, *m. 2* tranavibus *Medic. Verg.*); transnavimus H_2, *G*, *Bamb.* — amnis *Bamb.* — 15 donare H_1. — 16 Enixim; E *m. 2 in ras. duar. litt. H.* — pronixe H_1. — 17 renixim L_1. — honoris H_1, *Flor. m. 2.* — 18 ordines *L*, H_1, *Flor.* — ac dixisse *add.* H_2.

107. 108 M.

EXINANITA. Sisenna Historiarum lib. IIII: denique exinaniteis castris Romani, qui clauso se loco potuerant expedire.

EXANCLARE est perpeti vel superare. Cicero Academicorum lib. IIII: credoque Clitomacho ita scribenti, velut Herculi quendam laborem exanclatum. — et Tusculanarum lib. I: quod, cum exanclavisset omnes labores, tum incideret in mortis malum sempiternum.

EVGIVM, media pars inter naturalia muliebria. Lucilius [in Epodis]:

Hymnís, sine eugio *áccipi me* ac déstina.

Laberius in Centonario:

quare tam árduum
ascéndas? scindere án concupiisti eúgium? ||

EXOTICVM, adventicium: a graeco. Plautus Mustellaria:

non ómnes possunt ólere ungenta exótica.

EBRVLARE, ebrium facere, et EBRIACVS, ebrius. Laberius in Hetaera:

ébrulati méntem hilaria arrípuit.

idem in Aulularia:

homo ébriacus sómno sanarí solet.

EXFVNDARE, a fundo evertere. Coelius [Antipater] lib. VII: res publica† amisso, exfundato pulcherrimo oppido.

---

19 Sisenna Hist. IV || 21 II, 34, 108 || 23 I, 49, 118 || 26 Lucilius. cf. comm. || 29 Laberius Centonario || 1 I, 1, 41 || 3 Laberius Hetaera || 6 Laberius [Aulularia] || 8 Coelius [Antipater] lib. VII.

---

19 Exinanita, vacua *mrg. H, gl.* — exinaniteis *M;* exinanitis *v.;* exinanitas *cdd.* — 20 quae H_1. — seculo se putuerat H_1; se loco se *Flor.* — putuerant *prius G.* — 22 Clitomaco *C.* — velut *M;* ut *C; om. cdd. Cic.* — 23. 24 quo L_1. — exanclavis *(om. mediis)* sed in L_1. — inc. quae in H_1. — 26 in Ep. *secl. M; cf. comm. Luc. 256;* libro XXVIII *adscr. v. in ed. Luc.* — 28 sene H_1. — accipi me *add. M.* — 29 Centenario *G; item L auctore Zangem.; negante Rothio.* — 30 ardium H_1. — 31 sc. an conc. eug. *Ribbeckius;* an concupisti eug. sc. *C.* — 1 adventitium H_1. — 2 umgenta H_1. — 3 Ebrulare *etiam gl.* — ebriatus H_1. — 4 Hetaera *Carrio Emend. I, 2; qui ita in sanctioribus, quos dicit, libris perscriptum testatur;* there *C.* — 5 ebrulati *M;* ebruilati *C;* ebriolati *Carr., f. recte, quamquam saepius* i *propter euphoniam omissa olim, ut et Accius dixit* augura. — hilaria (*i. e.* hilaritas) *Bothius;* hilariam *cdd.* — *Carrio in optimo et vetustissimo Parisiensi libro repperisse se narrat:* ebriolati mentem hilariam accipiunt. — 6 Aulularia *corruptum;* Augure *Stephan.; cf. Charis. 183.* — 7 ebriatus Ho_1, *libri quidam Bentini; sed ut a* mero merācus, *ita ab* ebrio ebriācus *videtur posse deduci; cf. de hoc voc. Carr. l. m.; Dietzii lexicon Roman. s. v.* ebbriaco. — 8. 9 Exfundere *G; edd. vet.;* Efundare *gl.* — a fondo *Bamb.* — a fundevetere L_1. — Antipater *cdd.;* Annalium *Iun.; ac recte notat Petrus pg. 161 num-*

EXTERNAVIT, ut consternavit, id est dementem fecit. Catullus:

a misera! adsiduis quam luctibus externavit
spinosas Erycina serens in pectore curas.

EXCISATVM, laniatum, vulneratum. Plautus Cistellaria:

capíllo scisso atque éxcisatis aúribus.

EDVSAM et POTINAM deas praesides vult haberi puerorum Varro Cato vel de liberis educandis: cum primo cibo et potione initiarent pueros, sacrificabantur ab edulibus Edusae, a potione Potinae nutricis.

ESCVLENTVM et ESCARIVM, ab escis et ab edendo dictum. Varro Cato vel de liberis educandis: fortuna se illos, non natura praestare, siquid his datum sit esculentum. — Plautus Menaechmis:

ea ením fere lenta víncla sunt escária.

EPHIPPIVM, tegumen equi ad mollem vecturam paratum. Varro Cato vel de liberis educandis: mihi puero modica una fuit tunica et toga, sine fasceis calciamenta, ecus sine ephippio, balneum non cotidianum, alveus rarus. ||

---

10 64, 71 || 13 Plautus Cistellaria || 16 Varro Cato || 19 Varro Cato || 21 I, 1, 18 || 23 Varro Cato.

---

quam alias a N. hoc cognomen adici. quod ego ab interpolatore existimo additum, illudque quod sequitur respub. (res pub: *L;* respub; *H;* respub, *tum ras., Flor.;* respubus *G*) *corruptum ex* rerum punicarum, *quod sciret homo de bello Punico altero relatum a Coelio. ac nescio, an haec sumpserit ex Cic. Orat. 69, 230; cf. et comment. in 188 l.* venalicii. — lib. IIII *Flor. m. 1.* — **10** Exterminavit *L, Bamb.; Ho_2; mrg. G; gl.; inter* r *et* n *ras.* i *litt., ut vid., Hs.* — Exterminavit, finibus suis evertit *gl.; mrg. H.* — conternavit *L, H_1, Bamb.* — Catulus *C.* — **11** exterminavit *L_2.* — **12** Ericina *L, H.* — serens *Cat.;* ferens *C.* — in pectora curas *H_2; id. 1* in pectoras. — **13** Excisatum *H_1;* Exciss. *rell.* — Excissutum, excissum *gl.* — **14** excisatis *H_1; Meursius;* excissatis *H_2, L, G.* — **15** praesidis (praessid. *L_1*, presid. *Bamb.*) *cdd.* — vul *L_1, H_1;* aberi *H_1.* — **16** Varro; *cf. 480* sacrificantur. — primo *cdd. 480;* pro *h. l.* — civo *L_1.* — **17** sacrificantur *h. l. cdd.* — edusae *Bamb. p. 480* (Educae *bene Prellerus*); aedusae (aeduse) *rell. utrobique.* — potina (potinam *H_1*) *hic cdd.* — **18** Potinae *v.;* pontinae (pontine, *prius* n *m. 2 in ras., H*) *cdd. h. l.; om. 480.* — nutricis (*pro* nutrices) *Riesius;* nutrici *cdd. l. utroque.* — **19** et scarium *G_1;* et escarum *L.* — sed ab edendo *Bamb.* — aedendo *L.* — Esculentum et scarium ab esca *gl.* — **20** fortunasse illos *L, H_1.* — nature *H_1.* — prestare *H.* — **21** his; *puto* is. — Plautus; *cf. 338* lentum. — **22** ea enim fere *om. pg. 338;* ita istaec nimis lenta *cdd. Plauti; qui videtur scripsisse:* ea enim nimi' lenta. — escaria *Plaut.;* scaria *cdd. l. utroque.* — **23** Efippium *cdd.* — tegumen *L_1, Bamb.;* tegimen *rell.;* tegumentum *gl.* — **25** falceis *L* — calciamenta *Bongarsius;* calciamenti *cdd.* — equus *H_2.* — efippio (efipio *H_2*) *cdd.* — **26** cotidianum *H_1;* cottid. *rell.* — albeus (albetis *H_1*) *cdd.*

INCIPIT PER F LITTERAM.

FAMVLANTVR, pro serviunt. M. Tullius de re publica lib. III: est enim genus iniustae servitutis, cum hi sunt alterius qui sui possunt esse; cum autem hi famulantur. — et de officiis lib. III: quam miser virtutis famulatus servientis voluptati!

FIRMITVDO, pro firmitas. Plautus Asinaria:

si ístam firmitúdinem animi óptines, salví sumus.

M. Tullius de re publica lib. I: habet aequabilitatem quandam, qua carere diutius vix possunt liberi; deinde firmitudinem.

FORTVNARE est prosperare et ominibus bonis augere. Plautus Trinummo:

di fórtunabunt vóstra consilia.

M. Tullius ad Curionem: tibi patrimonium di fortunent! — Afranius Emancipato:

deós ego omnis, út fortunassínt, precor.

FALAM, pro falaricam. Novius Decumis:

me nón vocavit. ób eam rem hanc fecí falam.

FICITATEM dictum ut olivitatem, id est fructus fici. Novius Ficitore:

ómnes captant fícitatem; mérs est sine moléstia.

FIMBRIAE sunt omnis extremitas * * *

---

2 III, 25, 37 ‖ 4 III, 33, 117 ‖ 6 II, 2, 54 ‖ 8 I, 45, 69 ‖ 11 II, 4, 175 ‖ 13 Cic. ep. ad fam. II, 2 ‖ 14 Afranius Emancipato ‖ 16 Novius Decumis ‖ 19 Novius Ficitore ‖ 21 cf. comm.

---

2 men tullius cicero *prius H.* — libro tertio *H.* — **3** iniuste *L, H.* — his (*seq.* s) *prius H.* — **4** sunt esse H_1. — famulantur (famulanter *L*); *sententia abrupta Non. culpa. supplebat Maius:* qui sibi moderari nequeunt, nulla iniuria est. — lib. III *add.* L_2, H_2. — **5** quam miser virtutis *Cic.;* quam hi servitutis *cdd.* — et serv. *id.* — voluptati *Cic.;* voluntati *(post* i *ras. in H, f.* s *litt.) C.* — **7** si istanc animi firmitudinem *Bothius.* — **8** habet *Cic.;* habent *cdd.* — quand. magnam *Cic.; Hqos.* — **9** qua *id.; H post ras.;* quae *rell.* — **10** omnibus *cdd.; M* ominibus. — **12** di *Rothius;* de *C* (dei H_2). — vestra H_1. — **13** diffort. *L.* — **15** fortuna sint *G.* — praecor *L, H, ut saepe.* — **16** Falam *(ita auctore Bothio)* pro falaricam *M; quamquam siquis Nonii stupore vitium putarit ortum, vix videtur contra dicendum. veterem certe subesse errorem probat Placidus pg. 43 ed. Deuerling.* — Fallam pro fallaciam *cdd.;* Fallam, falaciam, *corr. in* fallaciam *gl.* — **17** vocavit *Iun.;* vocabit *C.* — falam *Bothius;* fallam *cdd.* — **19. 20** Ficitore *Munkius;* ficitores *cdd.* — si omn. *Munkius.* — captant *M;* capiunt *cdd.;* cupiunt *Ribbeckius.* — mers; *cf. Plaut. Menaechm. pg. 1 s. l.* senium. — **21** *haustum videri exemplum ex Naevii carminibus petitum cum lemmate quod est* florus *bene monuit Me.*

FLORA, *florida*. Naevius Lycurgo:

út videam Volcáni opera haece flámmis flora fíeri.

FAMVLITAS est servitus. Accius Andromeda:

nam póstquam per nos vós oppressit fámilitas.

Pacuvius Atalanta:

quás familitas, vís, egestas, fáma, formidó, pudor.

FIDELITATEM, id est fidem. Accius Myrmidonibus:

nolo équidem; sed tu huic, quém scis quali in té siet
fidélitate, ob fídam naturám || viri
ignósce.

Afranius Vopisco:

íd sist intus áctum, periit ópera nimirúm meae
éx animo fidélitatis.

FALSVM HABVIT, pro fefellit. Sallustius in Iugurta: neque ea res me falsum habuit.

FAMVL, famulus. Ennius lib. VIIII:

mortalem summum *miserum* Fortuna repente
reddidit, exutus regno ut famul infimus esset.

FLACCET, languet, deficit. Lucilius lib. VII:

hic est Macedo, sei Gentio' longiu' flaccet.

Accius Achille:

---

22 Naevius Lycurgo XXIV || 24 Accius Andromeda || 26 Pacuvius Atalanta || 28 Accius Myrmidonibus || 3 Afranius Vopisco || 6 10, 1 || 8 Enn. l. VIIII || 11 Luc. l. VII || 13 Accius Achille.

---

22 Ligurgo *L*, H_1; Licurgo H_2. — 23 Vulgani L_1, H_1. — haece *M*; haec *C*. — *f.* utinam v. V. opera haec. — flora fieri *Ribbeckius;* fieri flora *C.* — 24 Famulitas; *l. h. om. Bamb.; gl.* — 25 per nos *M;* parvos *v.* — *verba videntur esse Cephei ad Aethiopas promittentis se filiam monstro marino, cui tributum pendere essent coacti, iam ad finiendas miserias oblaturum.* — famulitas *H, G.* — 26 Pacuus *L.* — tatanta L_1; Athalanta *id. 2, H.* — 27 famulitas *H, G.* — form., pavor *G.* — 28 Mirmidonibus *L, H.* — 29 hic L_1. — 1 fidelitatate *L;* fidelitatem *prius H.* — fidam *f. corruptum.* — 3 Vobisco *L, prius H.* — 4 sist *M;* est *C.* — periit *Vrbin. 307; Hermannus;* perit *C.* — mimirum *L.* — mea H_2, *G; cf. infra.* — 5 ex *add. Herm.* (*praec.* ae). — animo *Hermannus;* accio L_1, Hs_1; actio L_2, Ho_1; eaio H_2, *G.* — *haec si recte habent, ita explicanda:* memoria laborum, quos pro aliis suscipere fidelis me impulit animus, apud hos intercidit. — 6 fellit H_1. — Iugurgta L_1; Iugurgtha *id. 2;* Iuguntha H_1; Iugurtha H_2, *G.* — 7 abuit L_1. — 9 summa *L*, H_1. — miserum *add. M.* — repennte L_1, repentente *G.* — 10 exutus *M* (e summo *Gifanius*); summo *add.* — ut f. *Gifanius;* f. ut *C.* — infimus *Lips.; cf. Lucr. III, 1034 sq.;* optimus *(supra* s *punct. add. L m. 1 vel 2) C;* ultimus *N. Faber.* — 11 Flacet *G.* — langet G_1. — 12 sei Gentio' *M;* si agrion *C* (agrion L_2); fragrion, *om.* si, *v. c. Dousae; ed. a. 1498.* — *cf. Luc. VII, 1.* — Gentio' *pro* Gentios; *cf. comm. Luc. pg. 217.*

110 M.

an scéptra iam flaccént fera?

Afranius Divortio:

dispérii! proturbáta sum! iam fláccet fortitúdo.

Ennius Thyeste:

sín flaccebunt cóndiciones, répudiato et reícito.

FVLGORIVIT, fulgorem fecit vel fulmine afflavit. Naevius Danae:

suo sónitu claro fúlgoreivit Iúpiter.

Lucilius lib. XXVI:

lúcorum exactórem Albanum et fúlguritorem árborum.

FRIGET, frigidum est. Vergilius lib. VI:

corpusque lavant frigentis et ungunt.

Terentius Phormione:

abi, tánge. si non tótus friget, me énica.

FAVITOREM. Lucilius lib. XXVIIII:

favitórem tibi me, amícum, amatorém putes.

FOLLICVLVM Lucilius posuit pro corpore lib. XXVI:

égo siqui sum et quó folliculo núnc sum indutus, nón queo.

FLIGI, adfligi. Livius Aegistho:

ipsús se in terram saúcius fligít cadens.

---

15 Afranius Divortio ‖ 17 Ennius Thyeste ‖ 19 Naevius Danae XI ‖ 22 Luc. l. XXVI ‖ 24 VI, 219 ‖ 26 V, 9, 5 ‖ 28 Luc. l. XXVIIII ‖ 30 Luc. l. XXVI ‖ 32 Livius Aegistho VII.

---

14 *haec f. integrum per clausulam effecere metrum, ut alibi apud Acc.:* an haec iam obliti sunt Phryges? — sceptra *pro* imperiis. — flacent *L, G.* — fera *Quicheratus;* ferat *v.* — **16** proturbata *M;* perturbata *v.* — sunt *L.* — **18** sin *Gulielmus;* in *C.* — fracebunt, *i. e.* displicebunt, *scite Ribbeckius, Bergkius. quamquam potest videri flaccendi verbum, perinde ac iacendi, ut infirmitatis, ita contemptus continere notionem.* — conditiones *cdd.* — reicito *M;* reddito *v.* — **19** Fulgorivit *L, Bamb., gl.;* Fulgoravit H_1*;* Fulgurivit H_2, *G.* — affl. *cdd.* — f. affl.; *cf. Aen. II, 649* fulminis afflavit ventis. — Nevius *L, H.* — Danae *Iun.;* sane a *C.* — Danam *fabulam a Naevio videri inscriptam dixi in ed. Naevii fabul. pg. 48 sq.* — **21** fulgoravit H_1, fulgurivit *L,* H_2*, G.* — Iuppiter *ed. Bas.* — **23** lucorum *Lachmann.;* luporum *C;* lutrarum *prius M; cf. comm. Lucil. 251.* — exactorem (*i. e.* custodem) *Lips.;* exauctorem *C.* — fulguritorem; fulguratorem *Passerat.;* fulguritarem Hs_1 (fulguritarum Ho_1); fulguritatem *L,* H_2*, G* (*hic m. 1* fulgoritatem). — **25** libant L_1. — **26. 27** Phormione: abi, tange *docti;* formavit angens (angues *G*) *C.* — **28** Fabitorem *cdd.;* fabitorem (favitorem *Ho*), fautorem *mrg. H.* — Fabtorem, factorem *gl.* — **29** fabitorem *H;* fautorem *Bamb.* (*de Lugd. dittographia nulla a me notata*). — amatorem; *f.* ac Mentōrem. — **30** VI *prius L.* — **31** induutus *om. rell. Bamb.* — **32** adfligi *gl.,* affl. *rell.* — Aegisto *H.* — **33** ipsus *Bothius;* ipse (*seq.* s) *cdd.*

Accius Epinausimache:

nec pérdolescit flígi socios, mórte campos cóntegi?

idem Aegistho:

heu!
cuiátis stirpem fúnditus flígí studet! ||

FRAGESCERE, frangi. Accius Aegistho:

néque fera hominum péctora
fragéscunt, donec vím persensere ímperi.

idem Erysace:

númquam erit tam inmánis, cum *non* méa opera extinctúm sciet,
quín fragiscat.

FVAM, sim vel fiam. Pacuvius Doloreste:

respónsa explanat; mándat ne matrí fuat
cognóscendi umquam aut cóntuendi cópia.

Titinius Fullonia:

perii hércle vero! Tíberi, nunc tecum óbsecro,
ut míhi subvenias, né ego maialís fuam.

Livius Hermiona:

óbsecrato Ancíale, matri néquid tuae advorsús fuat.

Afranius Promo:

cave ne péndeas,
sí fuas in quaéstione.

Ennius Hectoris lytris:

---

34 Accius Epinausimache || 36 Accius Aegistho || 1 Accius Aegistho || 4 Accius Erysace || 7 Pacuvius Doloreste || 10 Titinius Fullonia || 13 Livius Hermiona || 15 Afranius Promo || 18 Ennius Hectoris lytris.

---

34 Epinausimachae *C pr.* L_1. — **35. 36** *puto:* nec perdolescit fligi socios Marte, campos contegi; *ita quidem, ut in sequente v. fuerit* caesorum strage *vel simile.* — perdoliscit *C.* — mortem H_1. — contegi *v.;* contigi *C.* — Aegisto *L, H* (contigit demaegesto H_1). — **38** *illud* cuiatis *non sat intellego.* — **1** Fligestcere L_1; Frangescere H_1; *Bamb.;* Frogiscere *gl.* — flangi L_1. — egisto L_1; aegisto *H.* — **2** *f.* fere. — **3** persensere (*vel* persensint) imperi *Hermannus;* imperi persenserint *Bothius;* persenserim (H_2 persenserint) imperii *C.* — **4** Eurysace *C pr.* L_1. — **5** tam *add.* H_2. — cum ea H_1. — non *add. Bothius.* — sciet *Me in mrg. ed. Iun.;* sciat *v.* — **6** quin *Me;* qui (quiqui *L,* H_1) *C.* — fragescat *C pr.* L_1. — **8** mandat *supra add.* H_1. — ne *Iun.;* me *cdd.* — **11** peri *cdd.* — tibi H_1. — tecum obsecro; *ut Ennius:* quod tecum precibus pater orat. — **12** ut *pro* ne *L.* — quam *id.;* fuam *add.* H_2. — **14** obsecrato *vel* obsecra tu *M;* obsecra te *L,* H_1, G_1; obsecro te H_2, G_2; *v.* — Anciale *C;* Anchiale *Iun.;* Amphiale *Voss.; nam Pyrri et Andromachae filius* Amphialus *audit ap. Hyginum.* — fuat *M;* fuas *v.* — **17** questione *L, H.* — **18** Haectoris *C.* — lytris *L;* litris H_1; listris H_2, *G.*

át ego, omnipotens *Iúppiter,*
téd exposco, ut hóc consilium Achívis auxilió fuat.

FACVL, pro faciliter; huic contrarium est difficul. Lucilius lib. VI:

peccare inpune rati sunt
posse et nobilitate facul propellere iniquos.

Pacuvius Teucro:

nos íllum interea pérmulcendo própitiaturós facul
remúr.

Afranius Auctione:

'haut fácul', ut ait Pacúvius, femina *úna* invenietúr bona.

Accius Meleagro:

érat istuc viríle ferre advórsam fortunám facul.

Varro Bimarco:

quod utrúm sit magnum an párvum, facile an dífficul.

FAMVLANTER, pro suppliciter. Accius Tereo:

deúm Cadmigena nátum Semela adfáre et famulantér pete.

FLVCTVATIM, iactanter et solute. Afranius Pompa:

tené tu! in medio némost. magnificé volo
fluctátim ire ad illum. accípito hoc, tege tu et sústine!

FORTVNATIM, prospere. Ennius Annalium lib. || I:

quod mihi reque, fide, regno vobisque, Quiritis,
se fortunatim, feliciter ac bene vortat!

---

21 Luc. l. VI || 25 Pacuvius Teucro || 28 Afranius Auctione || 30 Accius Meleagro || 32 Varro Bimarco || 34 Accius Tereo || 36 Afranius Pompa || 39 Ennius Ann. l. I.

---

19 at ego; aego L_1; a. ego L_2; *supra* ae *eras., ut vid., punctum.* — Iuppiter *add. Ribbeckius.* — **20** ted *Bothius;* te *cdd.* — ut *add.* H_2. — auxilii *C; corr. Vossius.* — **21** Facul, faciliter *gl.* — huic; ut hic L_1. — **24** nolitate *L.* — **26** permulcendo *M;* praeficiendo *C* (o *in H cum ras. fact. ex* e). — propitiares H_1. — **28** Autione H_1. — **29** *irridetur Pacuv. propter illud* facul; *quod etiam Varro videtur vitavisse, si modo scripsit quod traditur* 'quod utrum sit magnum an parvum, facile an difficul.' *v. infra.* — haut H_1*;* haud H_2*;* aut *rell.* — ait *monosyllabum.* — una *add. Lachmann. comm. in Lucr. III, 400.* — **31** istuc virile *Vossius;* virile istuc (istud *prius H*) *C.* — adversam H_1. — **32** Bimarcho *H.* — **33** an parvum *om. L.* — facul an *Ald.* — **34** Famulantur L_1*;* simpliciter L_1 (*m. 2* sumpl.), H_1. — Acc.; *cf. 463* adfari. — Terei H_1. — **35** Cadmigena natum *Vossius;* catmo venatum *cdd. h. l.;* cadmo generatum *id. 463.* — **38** fluctatim *Ribbeckius;* fluctuatim *cdd.* — accipito *M;* accipite *v.* — tege tu; u *in ras.* H_1*; f.* tegito. — **39** Fortunatum H_1*;* Furtunatim *gl.* — Annalium lib. I *M;* Annali lib. I H_1*;* Annalibus I *rell.* — **1** *cf. carmen a Macrob. III, 9, 11 citatum.* — quod *Vahlenus;* ea *C.* — reque; reique *Rothius;* reliquae *C* (raeliquae *Hs;* raliquae Ho_1*;* reliquae Ho_2). — fidei *cdd.* — vobis qui e H_1. — **2** feliceter *L.*

FRVSTATIM et FRVSTILATIM, per frusta, ut minutatim. Pomponius Verre aegroto:

vérum illi valeánt qui . . lúctant cum leónibus:
eís ted obiectés frustatim pásserinum prándium?

idem Satura:

non frústilatim néc minutatím dari.

FASTIDILITER, fastidiose. Varro Cras credo, hodie nihil:

quíbus instabilis ánimus ardens mútatiliter hávet habere,
[et] nón habere fástidiliter ínconstanti péctore.

FVGERE dictum est deterius fieri. M. Tullius de officiis lib. III: siqui vinum fugiens vendat sciens.

FATIGARE positum pro fatigari. Vergilius lib. VIII:

olli remigio noctemque diemque fatigant.

FRAVSVS pro fraudatus [id est: ad fraudis fructum ne venerit]. Plautus Asinaria:

nón placet. metuo ín commune néquam fraudem fraúsu' sit.

FAXS, pro faces. Varro Gerontodidascalo: *coetus* confluit mulierum tota Roma * * * quae noctu fieri initio solita etiamnunc spinea faxs indicat. — idem Sexagesi:

---

3 Pomponius Verre aegroto ‖ 7 Pomp. Satura ‖ 9 Varro Cras credam, hodie nihil ‖ 12 III, 23, 91 ‖ 14 VIII, 94 ‖ 17 II, 2, 20 ‖ 19 Varro Gerontodidascalo ‖ 21 Varro Sexagesi (Ennius Alexandro).

---

3 Frustatim, frustilatim *gl.* — Fjrustatim L_1, *Bamb.*; Frustrotim (*post* o *eras.* tim) H_1. — frustulatim *Bamb.*; frustillatim *docti.* — frustra L_1, *Bamb.* — 5 valeant *M;* valent *v.* — *f.* qui validis. — luctant *Bothius;* luctantur *v.* (qui vi luctantur *Ribbeckius*). — 6 eis ted *Bothius* (tete *Ribbeckius*); et (ei H_1) te *C.* — frustratim *L*, H_1. — 7 Lucilii *nomen Iunius;* Ennii *Planckius addidere. sed rectius, nisi fallor, Ribbeckius per id, quod codd. hab.*, saturarum *Pomp. alteram fabulam significari statuit, cuius bis meminit Priscianus.* — *et potuit post* prandium *facile intercidere* idem. — 8 minutim L_1, H_2, *G.* — 9 Fastidiligenter H_1; *ita et bis in sequentibus.* — Varro; *cf. 139* mutatiliter. — **10. 11** *metrum agnovit Meinekius.* — ennius *pro* animus *L.* — mutabiliter *male cdd. h. l.* — havet habere *Bongars.; cf. comm. ad 139;* habere *hic cdd.; sed v. infra.* — et *secl. M; add. cdd. l. utroque.* — *ad priorem v. male adiunxit Meinekius.* — *post* fastidiliter *add. C* habet habere fastidiliter. — **13** qui *minus concinne cdd. Cic.;* siquis *ed. a. 1476.* — *pro* vinum venenum *cdd. Cic. plerique.* — **14** *n. N.* — **16** *n. N.* — id est — venerit *ut glosema ad Pl. versum pertinens secl. M cum Goetzio.* — ne; non *L, H, Bamb.; om. ed. Bas. cum plerisque priorum;* nisi *ap. Ald.* — **19** Faxs *L, G, Bamb.; non H, Montepess., gl.* — faces *Quicheratus; cf. 114 l.* fros; face *v.* — coet. *add. M.* — mulierem G_1.! — **20. 21** tota R.; *cum neque confluendi verbum cum genetivo iunctum possit tolerari, nec sequentia, quibus nuptiarum veterum Romanarum ritus perscribuntur, ullo modo coeant cum prioribus, quae ad Isidis sacra vel ad alia spectant sollemnia,*

'adest fax ínvoluta incéndio.'

idem de vita populi Romani lib. II: cum a nova nupta ignis in face adferretur *e* foco eius sumtus, [cum] fax ex spinu alba esset et eam puer ingenuus anteferret.

FLAVISAS [eas] dici Varro aestimat, quos Graeci thensauros vocant, in epistula quam ad Servium Sulpicium dedit: Quintum Valerium Soranum solitum dicere, quos thensauros graeco nomine appellaremus, priscos Latinos flavissas dixisse, || quod in eos non rude aes argentumque, set flata signataque pecunia conderetur.

FORMIDVLOSVM, et quod ipsum formidet et quod sit formidabile. Sallustius in Catilina: non armatus hostis formidulosus.

FRVNISCI, pro frui. Lucilius lib. XVIII:

aeque fruniscor ego ac tu.

---

23 Varro de vita pop. Rom. II || 26 Varro epistula ad Servium Sulpicium (verba ipsa Gellii) || 5 7, 5 || 6 Luc. l. XVIII.

---

apparet hic quaedam hausta, illa autem quae secuntur ad alium pertinere locum Varronis atque priora. — initio *Riccobonus;* initia *cdd.* — spinea *Scal.; cf. l. infra pos.; Fest. 245 s. v.* patrimi; pinea *v.* — faxs *L, H_2, G,* fax H_1. — Varro; *cf. 328* involutum. — Sexagiesi L_1. — **22** *ex Ennii Alexandro petita haec. conf. ed. pg. 92 sq.* — involuta *Varro l. utroque;* obvoluta *melius Cic. de div. I, 31, 67.* — **23** Varro; *cf. comment. in 182* titionem. — **24** face *v.;* facie *cdd.* — e foco *Scal.;* foco H_1*;* fuco *rell.* — sumptus *C pr.* L_1. — *post* sumtus *illud* cum *repetitum legitur v.; quod om. L,* H_1. — ex spinu *Scal.;* (e spina *Turneb.*); ex pinu *C* (ex finu L_1*;* ex spin H_1). — abbae L_1*; id. 2* ablata. — **25** et — anteferret *M;* ut — afferret (adf. L_1) *C; cf. Fest. 245.* — **26** *cf. Gell. II, 10.* — Flavisas, thensaurus *gl.* — flavisas *semel cdd. Gell.; alias omissa* l. — eas *del. Quicheratus.* — estimat *L, Bamb.* — Greci *L, H.* — thesauros *cdd. pr.* L_1. — **27** epistola H_1*, Bamb.;* aepistula, *m. 2* aepistola *L.* — ad Servium *Me; cf. Gell. init. l. l.;* ad servos marcum *Bamb.;* adversus (adveruus L_1) marcum *C.* — **28** Soranum *Gell.;* coram nunc *C, Bamb.;* quoram nunc *Montepess.* — diceret *cdd. pr.* H_2. — thesauros *cdd. pr.* L_1. — greco *L, H; quod scripturae genus notare iam supersedebo.* — **1** latinos H_1*, Bamb.; plane ut Gell. l. m. 3;* latine *rell.; v.* — flavisas *cdd. pr.* L_1. — **2** rue *Bamb.* — *pro* aes a is L_1. — set; esset (*praec.* e) *L,* H_1*, Bamb.;* sed H_2*, G.* — signa atque (atquae *H*) *L,* H_1 (*prius* signut atquae); signu atque *Bamb.* — **4** *cf. Gell. IX, 12.* — Formidolosum, formidabile *gl.* — Formidolosum H_1. — *deinde H:* eo (et *m. 2*) quod ipsum eo *(id lineolis add. supra et infra del.)* formidet *(hoc lineola notatum infra, sed eadem erasa)* et *(add. m. 2)* q. s. f. (eo quod ipsum et formidet quod sit Ho_1); *at L, G, Bamb.:* et (eo *L*) quod ipsum et quod sit formidabile (formida *rell. om. Bamb.*). — *f. addendum* aliis. — *ap. Gell. est:* ut formidulosus dici potest et qui formidat et qui formidatur. — **5** Catillina *L, G;* Catilinario, *m. 2* Catilina, *Hs;* Sall. in Catilina *Gell.* — ostis *L, G.* — formidolosus H_1. — **6** *cf. Gell. XVII, 2, 5 sqq.* — rui H_1. — **7** aequa H_1*; id. 2* aequae. — rego *G;* eso *L.* — *vix placet reponi* aeque fruniscor res ac tu.

Coelius lib. I: domus suas quosque ire iubet et sua omnia frunisci. — Novius Parco:

quód magno opere quaésiverunt, íd frunisci nón queunt.

FELLARE, sugere, lambere. Varro Manio: tam eum ad quem venerint in hospitium lac humanum fellasse.

FALLACILOQVENTIAE. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. IIII: quae diligentissime contra Aristonem dicuntur a Chrysippo. ex ea difficultate illae fallaciloquentiae.

FABELLAE. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: libenterque se cum his congregant dantque se ad ludendum fabellarumque audeitione ducuntur.

FERA VITE positum pro agresti. Sisenna Historiarum lib. IIII: et partim fera vite, partim lauro et arbuto ac multa pinu ac myrtetis abundant.

FORAMEN. Sisenna Historiarum lib. IIII: neque porta neque ullum foramen erat, qua posset eruptio fieri.

FLEXANIMA. Cicero de oratore lib. II: tantam vim habet illa, quae recte a bono poeta dicta est 'flexanima atque ómnium regína rerum orátio'. — Pacuvius Hermiona:

ó flexanima atque ómnium regína rerum orátio! ||

---

8 Coelius lib. I. cf. comm. || 9 Novius Parco || 11 Varro Manio || 14 IV, 25, 68 || 16 V, 15, 42 || 19 Sisenna Hist. IV || 22 Sisenna Hist. IV || 24 II, 44, 187 (Pacuvius Hermiona) || 26 Pacuvius Hermiona.

---

8 Caelius *H;* Q. Claudi *Gell. in lemm. et paragr. 2.* — lib. I *v.;* lib. II *C.* — quosque *Quicheratus; et ita puto scripsisse Gellium, posterioris aetatis usu ductum, cum ipse Claudius edidisset:* suam quemque domum. — quoque *C;* quemque *cdd. Gellii.* — suam L_1; *id. 2* sua ni. — **9** pareo *C pr.* H_1; parcus *plerique libri Gellii* (partus *Z,* parens *Q*). — **10** quesiverunt L_1. — nequeunt G_1. — **11** *om. h. l. Bamb.; gl.* — Fellare, exsugere *v.* (sugere *M*); Fallere exsurgere *C* (exur. *H*). — lambere *Me;* iam vere (iam vero G_1) *C.* — Varro *om. cdd. pr.* H_1. — tam *ex eo quod praecedit* iam *suspicor ortum;* tum *quod non videtur posse tolerari, nisi praecessit* cum, *Iun.;* etiam *Vahlenus.* — **12** venerint *vel* veniant *M; cdd.* veniunt. — in *Iun.;* et *cdd.* — hospicium Ho_2; ospicium *L;* ospitium *G.* — veniunt hospitem *Guietus.* — l. h. f.; *i. e.* et ipsum esse hominem. — **13** Fallaci. loquencia, false dicta *gl.* — **14. 15** a Chrysippo *ed. Bas.;* a chiseppo (*m. 2* a chrisippo, *ut et Bamb., tum* a chrisyppo) *L;* archisyppo, *m. 2* a chrisyppo, *H.* — illae fallaciloquae *(ita Manutius;* fallaciloquelae *cdd.),* ut ait Accius, malitiae natae sunt *Cic.* — **16** Fabulae L_1; Fabellae, fabulae *gl.* — M. Tull.; *cf. 191* auditus; *282* duci. — **17** congrecant L_1. — audeitione; audacione L_1; andutione H_1; auditione L_2, H_2, *G.* — **19** vite *hic et infra Canterus, al. multi;* bite *cdd. h. l.; item H infra;* bita *gl.; illud* vite *h. l. videtur delendum.* — historia H_1. — **20** et *add.* H_2. — partim H_2; paratim *rell.* — tera *prius L.* — bitae *L, G.* — arbuto H_2, *Quicheratus;* arbusto *L,* H_1, *G, v.* — muta *L,* H_1. — **21** mirtetis *L,* H_1, *G.* — **23** quas L_1. — **24** vim *om. Bamb.* — **25** rictae L_1. — **26** Pacuvius *e. q. s. om. Bamb.* — **27** o *Bentin.;* hoc *cdd.* — flexanimus *hic*

FROS, pro frondis. Vergilius Georgicorum lib. II:

praecipue cum fros tenera inprudensque laborum.

Varro de re rustica lib. I: quod Cato ait, circum fundum ulmos et populos, unde fros ovibus et bubus sit.

FALAE turres sunt ligneae. Ennius lib. XV:

malos diffindunt; fiunt tabulata falaeque.

haec sunt et in Circo, quae aput veteres propter spectatores e lignis erigebantur.

FORIA, stercora liquidiora. Pomponius Macco:

cónforisti mé, Diomedes!

Laberius [in] Panilicis:

foríolus, em, vidéris; in coleís cacas.

Foriolus, qui foria facile emittat, soluti scilicet ventris.

FLOCES, fex vini. Caecilius:

ad pól ego neque florém neque floces vólo mihi: vinúm volo.

FEBRVARE positum pro purgare et purefacere. Varro de vita

---

1 II, 372 ‖ 3 I, 24, 3 ‖ 5 Ennius Ann. l. XV ‖ 9 Pomponius Macco ‖ 11 Laberius Panilicis (cf. comment.) ‖ 14 Caecilius (Polumenis) ‖ 16 Varro de vita pop. Rom. I.

---

active, ut ap. Catullum; alibi ap. Pac. passive. — reginarum *pro* regina rerum *L.* — **1** Fros pro fronde *gl.;* Frons *cdd.* (ns *f. in ras. L*); *cf. Charis. 105.* — frondis *Quicheratus coll. Seren. Samm. v. 185;* fronde (funde *Bamb.*$_1$; frode H_1) *v.; mrg. H:* quia frons et frondis dicunt veteres. — *ita id. Non. 553* glandis; *112* faces; *29* calces; *145* neces; *nisi* facis *potius scribendum et* calcis *et* necis. — Verg.; *cf. 486* frons. — lib. II *om. L.* — **2** precipue (praecipuae *teste Onions.*) cum *solus habet* H_1. — dum *Vergilius.* — frons *C.* fros *apud V. legisse Servium, quod et h. l. restituit Lips., satis docent, quae adscripsit Ribbeckius adhibitis codicibus.* — **4** fros *Char. 105;* frons *C; cdd. Varr.* — obibus L_1. — sit et materies, seri oportere *Varro.* — **6** diff. *Merula;* defindunt *cdd.* — **7** haec *C.* — et circo *G.* — apud *C pr.* L_1. — **8** eligebantur L_2, H_1 (eleg. L_1). — **9** Feria L_1. — tercora H_1. — Maccho *C.* — *neglegentia lapsum Non. et h. l. et pg. 238 s. l.* adtendere Maccum *adferre pro* Macco milite *vel* M. sequestri *vel* M. virgine *probabiliter statuit Ritschelius Parerg. 134. primum tamen titulum ideo excludi praestat, quia M. miles a N. non citatur alibi.* — **10** conforiasti *Salmas.* — **11** Laverius *C.* — Panilicis; *f.* Paliliis *vel* Pariliis (Paliliciis *male Bothius*), *rustica ablat. flexione, ut* Hilariis, iliis; *cf. Neuii gr. lat. I, 291.* — **12** fer. *G.* — em *M;* esse *v.* — videres *L, H,* G_1. — coleis; coles (*i. e.* caules) *Buechelerus;* coleos (culeos H_1) *C.* — coles *obscene dictum.* — **13** feria H_1. — solutis *H;* lutis *L.* — licet *id.* — **14** *cf. Gell. XI, 7.* — flocces *cdd. Gell.* — flex *L,* faex *ed. Bas.;* seces *gl.; f.* feces; *cf. comm. in l.* fros. — fini H_1. — Caec.; in Polumenis; *cf. Gell.; qui tamen v. non adfert.* — Polumenis *pro* ad pol *ingeniose Bentinus; quamquam hoc videtur aptissimum. f. illud* Polumenis *per compendium scriptum ante id quod est* ad pol *excidit.* — **15** ad *pro* at. — neque floces neque florem *Vrbin. 307.* — noque florem L_1; neoque *id. 2;* H_2, *G.* — florem, *sc.* vini. — **16** pura facere *G.*

populi Romani lib. I: in eorum enim sacris, liba cum sunt facta, incerni solent farris semine; ac dicunt se ea februare, id est pura facere.

INCIPIT PER G LITTERAM.

GRVNNIRE dicuntur porci, quod eorum proprium vocis est. Varro Aboriginibus, περὶ ἀνθρώπων φύσεως:

grúndít tepidó lácte satúr molá mactátús
pórcús.

Cicero Tusculanarum lib. V: aut grunditum, cum iugulatur, suis. — Laberius in Sedigito:

grúndientem aspéxi scrofam.

Grundulis Lares dicuntur Romae constituti ob honorem porcae quae triginta pepererat. ||

GRANDIRE est grandefacere. Varro rerum divinarum lib. II: cum humus aut semina recipere non possit aut recepta non reddat aut edita grandire nequeat. — Plautus Aulularia:

testúdineum istum tíbi ego grandibó gradum.

Lucretius lib. II:

quae nunc vix nostro grandescunt aucta labore.

---

22 Varro Aboriginibus || 25 V, 40, 116 || 26 Laberius Sedigito || 28 cf. comm. || 1 Varro Rer. hum. I || 3 I, 1, 10 || 5 II, 1160.

---

18 incerni, *supra scr.* inicere, *G.* — incernere *Quicheratus; f. recte; quod si ita est, servari potest infra* dicere. — semina *Riccobonus, satis probabiliter; cf. tamen Heind. ad Hor. sat. II, 4, 75.* — dicunt *M;* dicite *prius H;* dicere *rell.* — 21 Grundire *v.* — *cf. 464* grundire. — Grunire *prius H.* — vocis *om. Bamb.* — 22 Varro; *cf. 156* pipare; *450* gannire. — *πριανορωντων φυcεοο L, H; περι αανορωντων φυcεοc G.* — 23. 24 *vv. constituit Lachm. opusc. pg. 68.* — tepido *Iun.;* lepido (laepido H_1) *C.* — 25 *post* Tusculanarum *add.* q̄ H_1. — gruntitum *prius L.* — iulatur H_1. — 26 Laberius; *cf. 464* grundire. — Sedigito *Bentin.;* Sedicito *h. l. cdd.; 464* Sedicit. — 28 *ante* Grundulis *nescio an Varronis libr. rerum humanarum vel de v. p. R. notio exciderit.* — Grundulis Ho_2, *ed. a. 1476;* Grundules *Quicheratus;* Grundulsis *cdd.; gl.* — onorem *L.* — 29 portae *Bamb.* — *ante* pep. *addend. vid.* capita *vel* fetus, *ut Cass. Hemina:* sus parit porcos triginta; *cf. et mrg. H.* — peperat *Bamb.,* L_1. — *in mrg. H haec legi testatur Onionsius:* Aeneas cum venit in Italiam habebat porcam, ex qua divinationem solebat capere, quae elapsa peperit XXX porcellos. in eius honorem erant ista sacra, quae istic dicuntur. — 1 grande facere *gl.;* grandem f. *rell.; v.* — Varro; *cf. Cic. de sen. 15, 51* ipsius terrae vis ac natura delectat *e. q. s.* — II *L, prius H;* I *H post ras.; G.* — 2 humus aut *M;* aut humus *v.* — semina recipere *Popma;* seminari (seminare H_1) incipere *C.* — 3 edita; *puto* reddita. — nequeant L_1. — 4 grandivo *C.* — grandum H_1. — 5 lib. III *cdd.* — 6 grandesunt *C pr.* H_1. — aucta *Lucr.;* acuta *C.*

115 M.

idem lib. I:

quidque sua de materie grandescere alique.

Accius Meleagro:

fruges próhibet pergrandéscere.

Pacuvius Doloreste:

néc grandiri frúgum fetum pósse nec mitíscere.

GRANDITATEM. Sisenna Historiarum lib. IIII: neque aetatis granditatem neque aera merita neque ordinis honestatem aut *vitae* dignitatem sibi esse excusationi.

GRAVIDINOSI. Cicero Tusculanarum lib. IIII: itaque dicimus gravidinosos *quosdam*, quosdam torminosos.

GRALATORES sunt colobathrarii: g r a l a e enim sunt fustes, quis innituntur. Varro Mútuum mulí scabunt [graece], *περὶ ψωρισμοῦ*: *ut*, g r a l a t o r e s qui gradiuntur, perticae sunt ligneae sine *ῥυθμῷ* et ab homine eo, qui in is stat, agitantur; sic item

---

7 I, 191 ‖ 9 Accius Meleagro ‖ 11 Pacuvius Doloreste ‖ 13 Sisenna hist. IV ‖ 16 IV, 12, 27 ‖ 19 Varro Mutuum muli scabunt.

---

8 sua de *Lucr.;* surdae *C.* — materie *L;* matereae, *m. 2* materiae *H;* materia *ed. Bas.; item cdd. Lucr.* — alique *Lucr.;* aliqua *C.* — **10** frugis *C.* — **11** Pac.; *cf. 343* mitis — maturus. — Doloreste H_1; Dul. *rell.* — **12** foetum *H.* — mitescere *C pr.* L_1. — **14** aera *Me;* ea *C; f.* neque emerita stipendia. — neque ord. *G;* ne ord. (hordinis *L*, horridinis *Flor. m. 1*) *L, H, Bamb., Montepess., Flor.; cf. comm. in 124, 17 h. ed.* — vitae *add. Teuffelius ann. philol. a. 1871 pg. 280.* — **15** esset H_1. — excusationem *prius Bamb.* — **16. 17** *cf. 32* tormina. — quosdam *alter. om. hic ut 32 cdd.* — terminosos *G, ut 32* L_1, H_1; terorminosos *Bamb.* — **18** *om. hoc l. gl.* — Gladatores *L, Bamb.;* Gladitores H_1; Glaratores *G*, H_2 (*hic pr.* Gladrat.)*; cf. Varr. VII, 69; Paul. 97; Placid. 50.* — colobathrarii *Bentin.* (*id. coni.* calob.); colobathatrari *L, H*, G_2, *Bamb.;* colobatatrari G_1. — grallae *Bentin.;* gralare *L, H, Bamb.*, G_1; glarale *id. 2.* — **19** quis innituntur *Pius; fort.* quis nituntur; qui mittuntur (mituntur *prius H*) *C, Bamb.* — *mrg. Ho:* forsitan gladiatores, qui certabant gladiis; *item:* illi fustes, qui in certamine mittebantur, sic dicuntur; mataras, materellos quos dicimus. — Mutuum muli scabunt *Pius;* mutum mulis (malis H_1) calvunt *C.* — *animadverte illud esse hemistichium posterius trim. iamb. vel troch. tetram.; nam et alia multa Romanorum proverbia ex comoediis fuere petita.* — *post* scalvunt *add. in cdd.* graece; *om. Ald.* — **20. 21** *ψωρισμοῦ Scal. ad Auson. pg. 75, Me;* ατωριϲμουτ *C.* — *περὶ χωρισμοῦ cdd. 167* pollictores; *228* tractus; *234* aptum, *facili illud quidem errore; et ita inepte v.* — ut *add. Rothius; cf. supra.* — glatatores L_1; glaratores H_2, *prius G;* gladatores L_2, H_1; glaatores *G post ras.* — qui *C;* quis *Salmas.; sed potest servari illud; cf. comm. in pg. 11 l.* tororum. — graduntur *L*, H_1. — ligna *(ita iam Oehlerus)* sine ῥυθμῷ et *M;* lignae finaremolet H_1; lignae (ligne *G*) finareinolet (fyn. *L*) *rell.* — in iis stat *Muretus;* inistat *C.* — agitantur *Muretus;* agitantur *item* H_1; angitantur *rell.* — item *M;* ili *C.* — **22** a. u. *L, G;* am IN *(in ras. m. 2)* r̃i *H.* —

animi nostri sunt gralae crura ac pedes [nostri]: ex se ἀκείνητοι, sed ab animo moventur.

GRANDILOQVI. Cicero in oratore: nam et grandiloqui, ut ita dicam, fuerunt cum ampla et sententiarum gravitate et maiestate verborum. — et Tusculanarum lib. V: qui tandem, isti grandiloqui contra haec duo, quae maxime angunt?

GVTTATIM. Plautus Mercatore:

quód guttatim cóntabescit, quási in aquam indiderís salem.

Ennius Hecuba:

vide húnc, meae in quem || lácrumae guttatím cadunt.

GRACILITVDO pro gracilitas et GRACILENTVM et GRACILENS et GRACILVM pro gracile. Accius Amphitryone:

támen et statei grácilitudo própemodum et luctús facit,
né dubitem.

Ennius lib. VII:

deducunt habiles gladios filo gracilento.

Laevius Protesilaodamia:

gracilenti' colorem;

idem:

ex hoc gracilens fit.

Turpilius Canephoro:

---

24 6, 20 || 26 V, 31, 89 || 28 I, 2, 92 || 30 Ennius Hecuba || 3 Accius Amphitryone || 6 Ennius Ann. l. VII || 8 Laevius Protesilaodamia || 10 Laevius || 12 Turpilius Canephoro.

---

grallae *Iun.*; galaea *L*, H_1; galae H_2; galeae *G*. — nostri *del. Quicheratus.* — ex se ἀκίνητοι *Muret.*; essiare *(litt. capitalibus)* κεινητοι *C (illud* RE *ex seq.* KEI *ortum).* — ἀκείνητοι; *ita pg. 5 s. l. cinaedus:* ἀπὸ τοῦ κεινεῖν. — **25** gravitatem et maiostate L_1. — **26** thusculorum *prius L*; thusculanorum *corr. id. m. 1*; thusculanarum *2.* — gradiloqui L_1. — **27** maximae L_1. — agunt *pr. L.* — *ap. Cic. seq.:* melius se habent quam Epicurus. — **28** Plaustus *Bamb.* — Plaut.; *cf.* 223 salis. — **29** quod *Pl.*; quo *cdd.* — in aqua *cdd. et hic et 223.* — **30** Haecuba *C.* — **1** hunc — in quem *Me*; hinc — inquam *C* (vi dehinc *omissis mediis* lacrimae Ho_1). — lacrimae H_1; meae *L.* — **2. 3** *ita M;* Grac. et gracilens pro gracilis et gracilentum (gracilemtum *Bamb.*) pro gracili (gracilis *prius H*) et gracilium (pro gracili et gracilium *om. Bamb.*) pro gracilitas *cdd.*; Gratilitudo, Gratilitas *gl.* — *Quicheratus:* Gracilitudo pro gracilitas, et gracilens, gracilentum et gracilum pro gracile. — **4** statei *M;* statuae et *C.* — *cf. Lucil. l. XXVIII:* quare pro facie, pro statura Acciu' statum? — et propem. *C; del.* et *Grotius.* — **6** Enius *H.* — **7** radios *Lips.*; *sed conf. comment. Enn. 189.* — gracilendo *G.* — **8** Laevius *Osannus;* Naevius *C.* — Protesilatidamia H_1; *id. 2, L, G* Protesilaodemia. — **9. 11** *in Laevianis anaepaestici numeri sint an ionici discerni nequit.* — **9** gratilentis H_1. — **10. 11** idem: ex h. *Vossius;* dum ex h. *v.* — gracilens *Ald.*; gracilans *C.* — **12** Caneforo *C.*

116 M.

nosti quám sit cracilo córpore.

GRANDAEVITAS. Accius Alcimaeone:

quia néc vos nec ille inpúne inriderét meam
grandaévitatem.

idem Bacchis:

quia néque mors neque vetústas neque grandaévitas.

Pacuvius Hermiona:

quod tamen ipsa órbitas
grandaévitasque Pélei penúria
stirpís subaxit.

GEMINITVDINEM. Pacuvius Atalanta:

hábeo ego, istam quí distinguam intérvos geminitúdinem.

GNARITAS. Sallustius Histor. lib. III: diversa, uti solet rebus perditis, capessivit; namque alii, fiducia gnaritatis locorum, occultam fugam sparsi, *pars* globis eruptionem temptavere.

GALLVLASCERE, pubescere. Novius Exhodio:

púerum mulierí praestare némpe scit, quantó siet
mélior cuius vox gállulascit, cúius iam ramus róborascit.

---

14 Accius Alcmeone ‖ 17 Accius Bacchis ‖ 19 Pacuvius Hermiona ‖ 23 Pacuvius Atalanta ‖ 25 Sallustius Hist. III ‖ 28 Novius Exodio.

---

13 gracilo *Quicheratus;* cracile L, H_1; gracili H_2, G. — *cum illo* cracilo, *quod optimis adseritur libris, conf. l. Pauli 53* cracentes, graciles. — corpus *in L esse refert ed. Bas.* — 14 Grandaevitas; *nullum l. in L; om. Bamb.; gl.* — Grandevitas L_2, H; gramdevitas L_1. — Alcimaeone; Alcimachone L, G; Alcimacchone *prius H.* — 15 quia *f. ex seq. exemplo irrepsit.* — nos *G.* — grandevitatem L_2, H (gramdev. L_1). — 18 quia; quae *Scal.;* quin *Bothius; fuit qui illud* quia ex *Alcmeonis versu h. l. putaret repetitum.* neque m. n. v. *M;* neque v. n. mors *C.* — grandevitas *L, H.* — 20 quod *pro* ad quod. — 21. 22 grandevitasque *L, H.* — penuria *(ablat.) M* (penuriam st. subauxit *male Ribbeckius*); per penuriam *cdd.* — *displicet quippe illud* per; *quamquam* Pelei *disyllabum in iambico metro potest tolerari; ut alibi ap. Pac.* Capherei *trisyll. in trochaeis; cf. de re m. 266 sq.* — subaxit *Bothius;* subaxet *C.* subaxit *pro* coegerit; *agitur de Pyrrhi coniugio.* — 23 Paccuvius *L.* — Atalanta *ed. Bas.;* Athalantha *L, H;* Athalenta *Bamb.* — 24 abeo L_1, H_1, *Bamb., Montepess.* — gemitudinem *G.* — 25 Sall., *cf. Prisc. 902* (*ubi est* div. — cap.). — istol, *m. 2* istor *L;* histor *G;* historiarum *H.* — 26 capessiū *Bamb.; quod vel* capessium *potest esse vel* capessivit (*velut 108 s. l.* externavit *habet id.* conternaū *pro* consternavit); capessium *Quicherato teste Paris. 7665; 7666. Bentinus* capessunt; *vix recte, cum Prisc. utatur h. l. ad asserendum perfectum* capessivi; *et potuit praecedere* turba *vel simile.* — fidutia H_1. — 27 pars *add. Colerus;* fugam, pars *Me.* — 28 Gallulascere *Quicheratus;* Gallulare *cdd.; gl.* — exhodio H_1; exodio *rell.* — 29. 30 nempe scit *M;* noenu scis *Ribbeckius;* nemo scit *C.* — siet melior *Bothius;* melior sit *C.*

GRATVLARI, gratias agere. Ennius Hecuba:

Iúppiter, tibi, súmme, tandem mále re gesta grátulor.

Naevius belli Punici lib. I:

manúsque súsum ad caélum sústulít suás rex
Amúliús *ac laétus* grátulábat dívis.

Afranius Cinerario:

quod sálvús venís méliusquést, grátulór dís. ||

GARRIRE, quasi inepte strepere. Cicero de oratore lib. II: nam et seclis multis ante gymnasia inventa sunt quam in his philosophi garrire coeperunt.

GARGARIDIARE. Varro epistula ad Fufium: Quintiporis Clodi, Antipho eris; ac poemata eius gargaridians dices:

ó fortuna! o fórs fortuna!

GALLINAS. Cicero Academicorum lib. IIII: qui gallinas alere permultas quaestus causa solerent, i, cum ovum inspexerant, quae gallina peperisset, dicere solebant.

---

31 Ennius Hecuba || 33 Naev. Bell. Pun. I || 36 Afranius Cinerario || 1 II, 5, 21 || 4 Varro Epistula ad Fufium (Ter. Phorm. V, 6, 1) || 7 II, 18, 57.

---

31 cannius L_1. — **32** Iupiter L_1, *H*. — **33. 34** nevius (neu *in ras.* H_2) *C*. — I *M*; manusque *Merula; III:* isque *v*. — sustulit *om. L*. — rex *Stephanus;* res *C*. — **35** *id.* Amullus; Amulius *quid. ap. Bentin.* — ac laetus (*vel* cunctisque) *add. M.* — gratulabat *id.;* gratulabatur *v*. (*prius M:* Amúliús divísque grátulábátur). — **36** Afran.; *cf. Prisc. p. 804.* — **37** cum *pro* quod *Priscianus.* — meliusque est *Prisc.;* melius est *C*. — diis *C et pars libr.' Prisc.* — *totum fragmentum ita instaurandum:* ió, Séxte frátér, mi sálvé. reváluí (*om. Prisc.*). — quod (*vel* cum) sálvús venís méliusquést grátulór dís. — **1** ineptae L_1. — **2. 3** seclis *C;* seculis *vel* saeculis *ap. Cic.* — cymnasia L_1. — filosophi L_1; philosophia H_1. — **4. 5** Gargaridiare *etiam Montepess.;* Gargadiare *L; Bamb.; gl.;* Gragadiare H_1. — Varro; *cf. 425* fors et fortuna. — epistola L_2, *H*, *Bamb.* — Clodi, Antipho eris *M* (Clodi Antipho fies *Riesius; Antiphonis nomen iam invenit Buechelerus*); clodiant foriae *C;* Clodiani foriae *Scal.; at Clodium, non Clodianum dictum hominem apparet ex l. Bimarci pg. 448 s. v.* edolare. — gargaridi[s]çens *Bamb.;* gargaridans *G teste Schneidero.* — gargaridiare *pro* gargarizare, *ut* Medientius *pro* Mezentius *in quibusdam Vergilii libris, ut* Ariobardianes *pro* Ariobarzanes *ap. Gran. Licin., al.* — *sensus autem, a nemine hactenus perspectus, idque Nonii culpa. nam omissa ab eo, unde suspensum illud Quintiporis Clodi. fuere olim ut puta talia:* invitatus ad audiendos versus Quintiporis Clodi, Antipho eris. *illa autem* o fortuna, o fors fortuna, *quae ironice dicta apparet, cum verba sint Getae Terentiani, qui Phorm. V, 6, 1 tali praeconio prosequitur felicitatem Antiphonis, hic apte translata ad ipsum Antiphonem.* — *male quidam de surreptis a Quintipore, qui et ipse comoedias scribebat, Terentio verbis cogitarunt.* — **7. 8** IIII *Me;* III *cdd.* — i *M;* ii *alter Lugdunensis apud Halmium,* hii *prior et Vindobonens.;* lib. (libro *L*) II *aperta erroris origine* L_1; *Bamb.;* idem lib. (libro *L, H*) II L_2, *H, G; del.* 'idem lib.' hi *Me.* — *cet. cf. Cic. l.* — quae id *cdd. Cic.*

GABALVM crucem dici veteres volunt. Varro *Ἄμμον μετρεῖς, περὶ φιλαργυρίας*:

nos bárbari, quod ínnocentes ín gabalum suffígimus
Romános, vos non bárbari, qui nóxios absólvitis?

GENIALIS, hospitalis. Santra de antiquitate verborum lib. III: scis enim geniales homines ab antiquis appellatos qui ad invitandum *comiter vino* et largius adparandum cibum promtiores essent.

GANGRENA est cancer. Lucilius Satyrarum lib. I:

serpere uti gangrena malum ad quem herpestica posset.

Varro *περὶ ἐξαγωγῆς*: non vituperamus, cum scimus dictum praecidi oportere, si ob eam rem gangrena non sit ad bracchium ventura. — idem de vita populi Romani lib. III: quo facilius animadvertatur per omnes articulos populi hanc mali gangrenam sanguinulentam permiasse.

GENIVM, parsimoniam. Terentius in Phormione:

suúm defraudans génium conpersít miser.

Lucilius lib. XXVI:

cúret aegrotúm, sumtum homini praébeat, geniúm suum
fraúdet, alii párcat.

GOMIAE, gulosi. Lucilius lib. XXX:

illo quid || fiat, Lamia et Pytho oxyodontes
quod veniunt, gomiae viles, vetulei, inprobei, ineptei?

---

10 Varro *Ἄμμον μετρεῖς* || 14 Santra de antiquitate verborum III || 17 Luc. l. I || 19 Varro *περὶ ἐξαγωγῆς* || 21 Varro de vita pop. Rom. III || 24 I, 1, 10 || 26 Luc. l. XXVI || 29 Luc. l. 30.

---

10 *Ἄμμον* — *φιλ.* *Iun.; δμουμεμειο περι φιααρτυραν C.* — 12 nocentes *male Mc.* — 13 Romanos *M; pro quo v., quod misere abundat,* homines; *cum piratis vel rebellibus, qui captos Romanos cruci affixerant, agi apparet.* — qui *Rothius;* quod *Bentin.;* quid *C.* — absolvitis *Bentin.;* obvestis *C.* — 14 hosp. *Bamb.;* ospicialis *L;* ospitialis *prius H;* ospitalis *H post ras., G, gl.* — 15 *f.* scito. — abpell. quid L_1. — 16 com. vino *add. M.* — adparandum; *puto* adponendum. — ciuum L_1. — promtiores L_2; promtioris *id. 1;* promptiores *H, G.* — 17 Gangrena, cancer *gl.* — carter *Bamb.;* carcer *Par. 7665; 6.* — Lucil. *v.,* Lucretius *C.* — 18 *cf. comm. Luc. pg. 196; Ovid. metam. I, 190 sq.* — malum *M;* malo *C.* — ad quem *(intellegitur populus Romanus) L, H;* atque *G.* — erpestica *prius G.* — 19 *ϑπερι C.* — scimus *M;* sciamus *v.* — dictum, *pro* digitum; *quod coniec. Lips.* — 20 cagrena L_1. — bacchium *C.* — 21 id est L_1, H_1. — lib. IIII *prius H.* — 23 permiasse *Quicheratus;* perimasse *C;* permeasse *v.* — 24 Ter.; *cf. 31* defrudare; *525* demensum. — form. *C.* — 25 defraud. *L,* H_1, *Bamb.;* defrud. *H post ras., G.* — conspersit *C, Bamb.; qui seq. exemplum omittit.* — 27 egrotum *L.* — sumtum *C.* — 28 fraudet *M;* defraudet H_1; defrudet *L,* H_2, *G.* — alii *v.;* ali *C.* — 29 Gemie, golosi *gl.* — Gomiae *M;* Gemiae *cdd.;* Gumiae *v.; cf. comm. in Luc. IV, 2.* — 1 laminae H_1. — Pytho oxyodontes *Scal.;* pitto ixiodontes *C.* — 2 viles *M;* illiae *L; H;* illi, *supra scr.* ae, *G.* —

GLVMAM Varro folliculum grani frumentarii dici putat, de re rustica lib. I: granum dictum, quod est intimum soldum; gluma, qui est folliculus eius; arista, quae, ut acus tenuis, longe eminet.

GERDIVS. Lucilius lib. XXX:

curate, domi sint
gerdius, ancillae, pueri, zonariu', textor.

GRAVIDAVIT, implevit. Caecilius Titthe:

pér mysteria híc inhoneste, *incéste* gravidavít probro.

GERMANITVS, fideliter: dictum a germanitate. Pomponius Praefecto morum:

ut, síquis est
amántis animi, gaúdet sicui quíd boni
evénit, cuius amícus est germánitus.

GENEROSVM, nobile vel forte. M. Tullius de officiis lib. III: cumque de imperio certamen esset cum rege generoso ac potenti.

GRATIOSVM, multae gratiae. M. Tullius de officiis lib. III: qui esset, ut argentarius, aput omnes ordines gratiosus.

GRATIFICARI, gratum facere. M. Tullius in Hortensio: quare adgredere, quaeso, et gratificare reipublicae.

GERRAE, nugae, ineptiae; et sunt gerrae fascini, qui sic in Naxo, insula Veneris, ab incolis appellantur. Plautus Asinaria:

gérrae!
qui sése parere ápparent huius légibus profécto.

idem:

---

4 I, 48, 1 ‖ 6 Luc. l. XXX ‖ 9 Caecilius Titthe ‖ 11 Pomponius Praefecto morum ‖ 16 III, 22, 86 ‖ 18 III, 14, 58 ‖ 20 Cicero Hortensio ‖ 23 III, 3, 10 ‖ 26 Plautus Pers. I, 3, 9.

---

vetulei, inprobei, ineptei *M;* vetulae, inprobae, ineptae *v. contra lemma Non.* — *cf. comm. Luc. in XXX, 39.* — **3** frumentarii *prius H;* frumentari *rell.* — **5** aris tamquam H_1; aristaque *L, Bamb.* — tenus loco *Bamb.* — longa *minus bene ap. Varr.* — eminet e gluma *ibid.* — **6** *malc mrg. H* gerdius, textor; *gl.* gerdius, toxtor. — **7** curate *Passerat.;* curare *cdd.* — curare *omisso* ut; *cf. comm. in Luc. XXX, 40.* — **8** textor *Iun.;* tector *C, Bamb.* — **9** Gradavit *L.* — Titthe *Iun.;* titte *C.* — **10** misteria *L, Bamb.* — inceste *add. M.* — probo H_2, *P, G.* — **11** Germanus L_1. — **14** amantis animi *M;* amicus amici *cdd.* — sicui quid *Schneiderus, Duebnerus;* sicui qui *prius H;* sicut qui *L, H ex corr., G;* sicut quid *Bamb., Montepess.* — **15** cuius *ed. a. 1476;* cui *v.* — **17** potente *cdd. Cic.* — **19** quid *L,* H_1. — apud *C pr.* L_1. — **20** Gratificari *Ald.;* Gratificare *cdd.* — gratum f. *G, gl.;* regratum f. *Bamb., L,* H_1; *id. m. 1 vel 2 expuncto* re *supra scr.* se; *quod del. 3 refert Onions.* — **22. 23** *om. h. l. Bamb., gl.* — *f.* et sunt gerrae fascini venerii, qui sic in Naxo insula ab incolis appellantur. — fascini, *sc.* pudenda. — qui sin Naxo *L.* — in Naxo; *Sicula urbs intellegenda; ubi in fano Veneris magna ostentabantur fascina.* — in Asin. H_1. — **25** sese p. *Plaut.;* se esperare H_1; sesperare L_1, *G;* se sperare L_2, H_2. — prof. *ap. Pl. ad seq. pertinet.* — **26** id est H_1.

hic aderit, crédo, congerró meus.

ut conlusor [meus], qui easdem exerceat nugas. Caecilius Portitore:

'fur, dépopulator!' — 'gérro!' ||

GALLARE, id est baccare. Varro Eumenidibus: cum illo venio, video gallorum frequentiam in templo, qui, dum messem hornam adlatam inponunt aedis signo, seic deam gallantes vario recinebant cantu. — *idem* eodem:

nam quaé venustas hís adest gallántibus!

GANEONES a ganeis dicti, ut popinones: ea sunt loca vinulentiae ac libidini apta. Varro Modio: et hoc interest inter Epicurum et ganeones nostros, quibus modulus est vitae culina. — M. Tullius in Catilinam: quis ganeo, quis adulter, quae mulier infamis, quis corruptor iuventutis?

GLVBERE. Varro de re rustica: duritia est enim causa, quod non

---

28 Caecilius Portitore || 1 Varro Eumenidibus || 4 Varro Eumenidibus || 7 Varro Modio || 9 II, 4, 7 || 11 I, 55, 1.

---

27. 28 adherit *G.* — aderit credo *in ras.* H_1. — congerro meus *Bentin.*; congerrae omnia eius H_1; L_2; *id.* *1* congeri omnia eius; cōgerrae, *in mrg.* cōgerio meus, *del.* omnia eius, H_2; congerius meus congerrae *G.* — meus *secl. M.* — qui easdem; *puto* quia easd.; *illa* quod, quia *solere a N. cum coni. iungi notum.* — **30** fur, depopulator (*puto* depilator; *ut alibi invenitur* expilator), gerro *Rostius;* cur depopulator (depopulato *L*) gerrae (gerre L_1) *C;* 'cur depopulatur?' — 'gerrae!' *v.* — **1** id *Me;* ut *cdd.* — baccare *L, H, Lugd., gl.;* bacchare *ed. Bas.;* bacchari *Salmas.* — Eomenidibus H_1. — illo *Bentin.;* illos *C;* illoc (*pro* illuc) *Ribbeckius.* — **2. 3** venio *Salmas.;* vento *C;* ventum *Quicheratus.* — dum messem hornam adl. imponunt *Lachm.;* dum essena hora nam adl. imponeret (inp. L_1) *C.* — aedis signo, sic deam *Iun.;* aedilis signosiae et deam (deum Ho_1) *C;* Attidis signo, synodiam *non bene Lachmannus;* dum messem hornam adlatam imponeret aedilis signo Cybelae *(hoc male) Riesius, qui coll. inscriptionibus aedilem eum qui pontificium munus obtineat dici volt.* — **4** recinebant *Guietus, Lachm.;* retinebant *C.* — recinebant cantu: idem (idem *iam Passerat.*) *M;* recinebant studio *C.* — idem eodem; *cf.* *267* castum. — **5** nam quae *v.;* namque *cdd. l. utroque;* vetustas *id. h. l.* — his *Salmas.;* hic *cdd. l. utroque.* — **6** Ganneonis a ganneis *gl.* — popinones *Ald.;* popiones *C, Bamb.* — ea sunt *M;* et sunt *v.* — vinolentiae, u *scr. supra* o, *H.* — **7** libidinis *L,* H_1. — Varro; *cf.* *55* colinam. — **9** Catilina (Catillina *L*) *C.* — q. g., quis nepos *(om. cd. Rhenaugiensis),* quis adulter *Cic.* — **11** Gluvere *C;* Gluere *Bamb.;* Glubere, distringere (destr. *mrg. H*) *gl., mrg. H.* — Varro; *cf.* *403* stringere, decerpere: quod non — glubit. — duritia *om. Bamb.;* duricia *G.* — causa *(per compendium scriptum) M;* ea *cdd.* — *ap. Varr. sunt haec:* durities enim eorum (*sc.* digitabulorum) quod; *quae non intellego;* quod *autem ne existimes delendum iuncta Varronis et Non. hic pariter ac 403 librorum obstare videtur auctoritas. ipsum V. puto dedisse:* durities enim eorum causa, quod.

solum stringit bacam, sed etiam ramos glubit ac relinquit ad gelicidium.

GRAMIAE, pituitae oculorum. Caecilius:

grammónsis oculis ípsa, atratis déntibus.

GIGERIA, intestina gallinarum cum isiciis cocta. Lucilius lib. VIII:

gigeria insunt
sive adeo hepatia.

GLIS, nominativus ab eo quod est glires. Laberius in Aquis caldis:

et iam hic me opímus somnus [premit] óppremit,
ut glís * * *

Plautus genetivo plurali: glirium examina.

GENVS, generis. Laberius [in] Imagine:

genus [generis] nostrí parens.

INCIPIT PER H LITTERAM.

HAVENTIA, ut industria, sapientia, concordia. Claudius libro septimo: 'animos eorum haventia inflarat'. — ab eo quod est havere. ‖

HORA, iuventutis dea. Ennius Annalium lib. I:

teque, Quirine pater, veneror, *bene* Horamque Quirini.

---

14 Caecilius ‖ 16 Luc. l. VIII ‖ 20 Laberius Aquis caldis ‖ 24 Plautus ‖ 25 Laberius Imagine ‖ 28 Claudius lib. VII ‖ 1 Enn. Ann. l. I.

---

12 stringit, *scil.* manus. — bacam L_1, H_2, *G*; baccam L_2; vaccam H_1, *Bamb.* — ramos *Varro;* ramis *h. l. cdd.;* ram *403.* — gluvit *cdd. h. l.* — relinquit *Varro;* reliquit *cdd.* — ad gelicidium retectos *Varro.* — **15** grammosis H_2, *G;* gramiosis *Me.* — *ita* flexosus *pro* flexuosus, *sim.* — dentibus *Ald.;* gent. *C.* — **16** Gigerica H_1. — *cf. comm. in Luc. VIII, 8.* — cum is. *I. Dousa;* conhis et ita *C (om.* conhis et ita cota *Bamb.).* — **18** gigeria *(ita Bentin.);* insunt *M;* gizerini sunt *C.* — **19** hepatia *Iun.*, hepetia *C.* — **20** est *M;* sunt *v.* — **22. 23** et iam *M;* etiam *v.* — opimus *Passerat;* optimus *C.* — opprimit, ut glis *M;* premit (p̄mit *L, H*) opprimitur glis (ut premitur *cd. N. Fabri*) *C.* — **24** genit. *C pr.* L_1. — plurari L_1. — gliuium *L*, H_1. — eximina *G.* — **25** *om. gl.* — Genus *M;* Genus *supra* u *scr.* i *L*, genius *H, G.* — Genius, generis deus *male v.* — *mrg. H inepta interpolatione, ut saepius:* genius naturalis deus, qui ortum nostrum excipit. — in *om.* H_1; *habet et Bamb.* — **26** genus *M*, genius *v.* — generis *del. M.* — *quod fuere qui dicerent non admittendam coniecturam nostram, quod non agatur hoc capite de mutatis declinationibus, eos numquam legisse hoc caput satis apparet.* — **28. 29. 30** Habentia — habentia — habere *cdd.; corr. Gifan.* — *n. N.* — ut *add.* H_1; aut *L.* — l. septimo (VII *G, Lugd.*) Claudius (Cladius *H*) *cdd.* — animus L_1. — habentia *om. G.* — inflaret *G.* — ab — havere *f. delend.* — **1** iuventatis L_1; Iuventas dea *Merula; f. recte.* — Annalium *Quicheratus;* Annali *v.* — liber primus L_1; *id. 2* libro primo. — **2** teque *(add. Columna)* Q. p. v. bene H. Q. *vel* teque

HALLEC, genere neutro. Plautus in Aulularia:

qui mi ólera cruda pónunt, allec ádduint.

Oratius in lib. II Sermonum:

ego faecem primus et allec
miscui.†

HALOPHANTAM, ut sycophantam, hominum genus nequam, quod ob suenda mendacia miserrima mercede conducitur. Plautus:

hálophantam an sýcophantam mági' dicam esse . . .

et alius nobilitatis obscurae:

halophántam mendacém velit.

HIPPOCAMPI, equi marini, a flexu caudarum, quae piscosae sunt: et est graecum. Menander:

οὐχ οὗτος ἱππόκαμπος ἔστ' ἐν αἰθέρι;

Naevius Sirenocirce:

délphino cinctís vehiculis híppocampisque ásperis.

---

3 Plautus Aulularia (cf. comment.) ‖ 5 II, 4, 73 ‖ 9 Plaut. Curc. IV, 1, 2 ‖ 11 comicus incertus ‖ 14 Menander ‖ 16 Naevius Sirenocirce.

Quirine pater bene H. Q. *M;* quirine (quirinė *H*) p. veneror horamque q. (quirint *L*) *C; cf. vit. Enn. pg. 159 sq.* — **3** in *om. H_2, G.* — sopularia L_1. *vid. latere mendum.* — **4** mihi *cdd.* — hallec *H.* — adduint *Quicheratus;* duint *C* (L_2 danunt); etiam allec duint *Wagnerus.* — *servi putat verba Goetzius praeter libertatem donum poscentis.* — **5** oratius *L, G,* horatius *H.* — **6** e. faecem primus et allec *Hor.;* ego primus face nec allec (hallec *H*) *C.* — **7** miscui; *ap. Hor. haec:* primus et invenior piper album cum sale nigro incretum puris circum posuisse catillis. — *f. lacunosus locus Nonii. quamquam quod in gl. seq.* Harpa, forcipes, *id videtur potius repetitum ex pg. 99 ubi post l.* Delitum, dolatum *legitur pro* Dentarpagas harpa, forceps. — *quod autem* hallec *lemma huic capiti potius insertum quam sequenti, vix credo librariorum ac non ipsius Nonii incuriam accusandam, qui cum in alteram partem diversissima inter se congessisset, quae honeste quidem, sed nove dicta ei esse viderentur, postea illa retractare noluit.* — **8** Halofantam *cdd*; Halostatum *gl.* — *halophantae nondum satis expeditum nomen; cf. Paul. 101, ubi legitur* halapanta. *ibi dicitur vocatus* ἀπὸ τῆς ἅλης, *i. e. a fallente, quod fallat* (*v.* halet) *omnia.* — ut *gl.;* aut *cdd.* — sycofantam *cdd.; gl.* — **10** halophantamne *Guietus (posset etiam* halophantam anne, *si modo constaret de quantitate primae);* halofantam (al. L_1) *C.* — an *Plaut.;* aut *C.* — sycofantam (sec. L_1) *id.* — hunc *add. Pl.* — magis dicam esse *Bothius;* magis esse dicam *cdd. Non.;* magis hoc (*praec.* hunc) esse dicam *Plauti.* — nescio *add. Pl.* — **11** novilitatis L_1. — **12** *verba comici.* — halofantam *C.* — **13** Hipocampi L_1. — a fluxu *G.* — piscosae *suspectum.* — **14** Meander H_1. — **15** *ita Scal., exc. quod* ἔστ' *add. a Bentleio;* uchutos (ucutos L_1) hippocampus (hippicantus, *m. 2* hippocantus, *L;* hippocamphus H_2, *sed* h *del.*) in aeter (aeter *iunctum cum seq.* nae *vel* ne *in cdd.*) *C, Bamb.* — *illud* ἔστ' *servat accentum propter caesuram.* — **16** Laevius *Hermannus* (Naevius *Iun.*); nae (ne *H, G*) usus *C;* nae (*vel* ne) uius *Bamb.* — Sirenocirce *M;* sireno circes *Bamb.;* sireno citer (cicer *L*) *C.* — **17** delfino *cdd.* — iunctis *Scal.* — ippoc. *G.*

Lucilius transverso ordine posuit: **camphippi**; et: **patherocamelos.**

HARA est porcorum stabulum. Varro Prometheo libero: in tenebris ac suili vivunt; nisi non forum hara atque homines, qui nunc, plerique sues sunt existimandi. — Cicero in Pisonem: ex hara producte, non schola.

HILARITVDINE, pro hilaritate. Plautus Milite glorioso:

> és, bibe, animo obséquere mecum atque ónera te hilaritúdine.

HISCERE [est] pro loqui. Accius Armorum iudicio:

> hem, véreor plus, quam fás est captivum, híscere.

HONESTITVDO, pro honestas. Accius Oenomao:

> hórrida† honestitúdo Europae príncipum primo éx loco.

idem Myrmidonibus:

> tua ‖ honéstitudo Dánaos decepít diu.

HILVM, breve quoddam. Lucilius lib. XXX:

> quo tua *tu* laudes, culpes? non proficis hilum.

Cicero Tusculanarum lib. I: tum illud, quod

> Sisýphu' versat saxúm sudans
> niténdo neque profícit hilum.

HORNVM, ipsius anni. Lucilius lib. XXVIII:

---

18 Lucilius ‖ 20 Varro Prometheo ‖ 22 16, 37 ‖ 24 III, 1, 83 ‖ 26 Accius Armorum iudicio ‖ 28 Accius Oenomao ‖ 30 Accius Myrmidonibus ‖ 2 Luc. l. XXX ‖ 4 I, 5, 10 (tragic. inert.) ‖ 7 Luc. l. XXVIII.

---

18. 19 *Luc.; om. hoc. exempl. Bamb.* — camphippi *e. q. s.; ita M;* hippocampi elefanto camillos *C;* camphippelephantocamelos *I. Dousa. cf. comm. Lucil. in frgm. inc. 47; 48.* — **20** percorum *prius H.* — libero *Oehlerus;* libro I *C.* — **21** vivunt *H, ut vid.; v.;* viunt *L, G.* — qui; ibi *Gerlachius.* — **23** ara L_1. — productae *L,* H_2*, G;* producta est H_1. — scola *L,* H_1*;* non ex schola *cdd. Cic.* — **24** Hilaritudine *Quicheratus;* Hilaritudinem *cdd.* — **25** es (est *B, C, D*) bibe *Plaut.;* sive *cdd.* — honera H_1. — **26** H. pro loqui *M;* H. est proprie (propriae L_1) loqui *cdd.;* Hiscere, loqui *gl.* — **27** captivam *Grotius, Hermannus ad Tecmessam referentes; sed potius videtur id quod traditum est; quod puto pertinere ad unum ex Troianis, qui captivi iudicium tulere de Aiace et Vlixe.* — **28** Honestudo L_1. — honestitas *G.* — **29** horrida, *quod etiam propter r. m. displicet, corruptum.* — Europe L_1*, H.* — principum *Vossius, idque recipiendum propter r. m.;* principium *C.* — **1** decepit *Delrius;* decipit *C.* — **3** quo tua tu *M;* quod tua *C.* — laudes *v.;* lades *C.* — culpas, *mut. in* culpaes, H_1. — **4** Cic.; *cf. 353* niti. — num *docti ap. Cic. sine causa.* — **5. 6** *versus disposuit M; cet. cf. comm. Luc. 169.* — Sisyphus *Cic.;* isi syfus L_1*;* sisyfius *id. 2;* H_2*; id. 1 ut vid.* sisyfeus; sifyus, *si recte notavi, G.* — intendo L_1. — *molliores sunt numeri, si legatur:* neque nitendo proficit hilum; *et potuit facile memoria labi Cic.* — hilum *etiam Pacuvius dixit in tragoedia pg. 510 s. l.* amiciter. — **7** ipsius; *i. e.* eiusdem.

121 M.

utrum ánno an horno téte abstuleris á viro.

Varro Eumenidibus: cum in eo essem occupatus atque in schola 'curarer', ut scribit Scantius, 'horno' per Dionysia.

HILARESCO. Varro epistularum latinarum lib. I: immo, cum amicorum domus fumat, hilarisco.

HOSTIRE est conprimere, retundere, dictum ab hostia. Pacuvius Teucro:

nisi cohérceo proptérvitatem atque hóstio feróciam.

Hostire, offendere, laedere. Laevius Erotopaegnion lib. II:

numquód meum admissúm nocens
hostít voluntatém tuam?

HALVCINARI, aberrare et non consistere atque dissolvi et obstupefieri atque tardari honeste veteres dixerunt, ut est: 'et adsiduo

---

9 Varro Eumenidibus ‖ 11 Varro Epistularum lat. l. I ‖ 13 Pacuvius Teucro ‖ 16 Laevius Erotopaegn. II ‖ 20 (Gell. VIII, 3.)

---

8 tete *M;* te *C.* — **9** Varro; *cf. 355* occupare, detinere. — **10** in schola (scola L, H_1); *de balneis videtur agi.* — curarer, ut scr. *cdd. 355;* curaret inscribit *h. l.; f.* uti scr. — orno *L, G.* — 'curarer horno' *pro* 'delectarer musto' *insolentius dictum notat Varro.* — Dionysia (Dyon.) *cdd. 355;* Dionisiam *h. l.* — *illud* 'per Dionysia' *pro* 'per Bacchanalia' *positum vix potuit in Scantio notari ab eo qui ipse plurima in scriptis promiscue adhiberet graeca.* — **11** Hilarisco (hilaresco *mrg. H*), hilaris fio *gl., mrg. H.* — Epistularum latinarum *M;* epistula (*ita* L_1, *ed. Bas* ; epistola *Bamb. H,* L_2) latina *cdd.* — *nihil de his certi apud Ritschelium opusc. III, 478. equidem non video cur non potuerint esse duo corpora, ex quibus alterum universas Varronis epistulas, quas plurimas fuisse probabile est, complecteretur, alterum discretas graecas ac latinas, sicut et M. Bruti ferebantur litterae graecae pariter ac latinae. atque cdd. Non. omnino adseritur titulus ille.* — in epistola L. Atinii *ingeniose Popma; quamquam de tali Varronis litterarum commercio nihil constat aliunde.* — immo cum *Me;* in voccum *C, Bamb., Montepess.;* libro II: nunc cum *Riesius pg. 43 ed. Satur. Menipp.* — **12** hilaresco *Bamb.; C pr.* L_1. — **13** conprimere *ed. Bas.; gl.;* conmere L_1; comprimere L_2, *H, Bamb.* — retundere *Bentin.;* recidere *Quicheratus;* recedere *cdd.* — dictum *add.* H_2. — Pacuv.; *cf. 490* ferocia; *Fest. 270, qui dicit* hostire *h. l. positum pro* aequare. — *nec tamen ap. N. licet reponi, quod fuit qui coniceret* conprimere, reddere. — **15** coerceo *Vrsinus;* coeaceo *cd. Festi;* cohercuero *L,* H_1; coerc. H_2, *G (mancus est locus pg. 490).* — coherceo *trisyll., ut ap. eundem Pac. pg. 262 s. l.* confidentia coherce *disyll.* — propteruitatem *L,* H_1; prot. H_2, *G;* protervitates *cd. Festi.* — *cf. Bergk. Opusc. I, 380; Loew. Prodr. 356; Goetz. ad Bacch. 612.* — hostiaero H_1. — **16** laedere *Hildebrandius ad gloss. lat. Parisin. pg. 163;* cedere *C, etiam Bamb., qui seq. om.* — Laevius *Me;* Pacuvius *cdd.* — Erotapegnion *C.* — **17** numquod (*fuit* nunquod) *M;* hunc quod *cdd.;* nunc quod *quid. ap. Bentin.* (in aliis addita comperi haec verba: nunc id mihi molestum est quod etc.). — **19** *cf. Gell. VIII, 3; IV, 20, 7, 8; item XVI, 12, 3; II, 3, 3.* — Haluniari *Bamb.* — et obstupef. atque tard.; *cf. Gell. XVI, 12, 3* a tarditate quadam animi et stupore *(ita scribend.),* qui alucinantibus plerumque usu venit. — **20** et adsiduo *e. q. s.; ex Gell. VIII, 3 petita haec intellexit Me.*

oscitantem vidit atque illius quidem delicatissimas mentis et corporis alucinationes'.

HILARETVR. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. II: verum hoc loco sumo verbis his eandem certe vim voluptatis Epicurum notasse quam ceteros. omnes enim iucundum motum, quo sensus hilaretur, graece ἡδονήν, latine voluptatem vocant.

HEBES positum pro obscuro aut obtuso. Cicero Academicorum lib. II: quid? lunae quae liniamenta sunt? potesne dicere? cuius et nascentis et insenescentis || alias hebetiora, alias acutiora videntur cornua.

HINNOS [vel hinnas] sub quo sensu accipere debeamus, Varro designat. ait enim, ex equis et asinis qui nascantur, hinnos vocari.

HILLAS intestina veteres esse dixerunt: unde Bohillae, oppidum in Italia, quod eo bos intestina vulnere trahens advenerit. Laberius:

lávite item hillam. cócu' si lumbum adússit, caedetúr flagris.

idem Catulario:

'nonne áliter hunce pédicabis?' — 'quómodo?' —
'video, ádulescenti nóstro caedis hírulas.'

---

24 II, 3, 8 || 28 Cicero Acad. II || 3 Varro de re rustica II, 8, 6 || 7 Laberius (vid. fabulae nomen haustum) || 9 Laberius Catulario.

---

21 deligatissimas L_1. — 22 alucinationes *L, G;* hal. *H, ut vid.;* aluciones *Bamb.* — 23 Hilariter, iucunde (ioc. *gl.*) *gl.; mrg.* H_1, *G.* — *add. mrg.* Hs_2*:* laetetur, exultet, iucundetur. — M. Tull.; *cf. 396* sumere, suscipere. — 24 sumo *cdd. 396;* summo *h. l.* — verbis *om. Bamb.* — voluptatis *cdd. 396,* voluntatis *hic.* — 25 nosse *cdd. Cic.;* non nosse *C;* non esse *Bamb.;* notasse *recte Davisius.* — 26 grecae *L.* — ἡδονήν *v.;* hedonem *cdd. Cic.;* hedoneum *C, Bamb.* — 28 Haebes *H;* Habes *L;* Hebes *G, Bamb.;* Hebes, obscurum *gl.* — obstuso *G.* — *scribend. vid.:* Hebes pos. pro obstuso. — 29 laeniamenta H_1. — sint *Iun.* — potestne *G.* — cuius *v.;* necuius (*praec.* potesne) *C.* — 1 et inseniscentis *H, G; om. L.* — haebetiora *H;* habetiora *L; cf. comm. in pg. 91 l.* consectarium. — 3 Hinnos vel hinnas *cdd.;* Hinnos quid sit *gl.; del.* vel hinnas *Quicheratus.* — 4 asinis *Guietus;* ex equo et asina *Varro;* in nullis L_1, H_1*;* mulis L_2*;* inulis H_2*;* innulis *G;* hinnullis *Bamb.* — innos *L.* — 6 Hilla, intestina, unde boelle dicte *gl.;* hilla intestina, unde bohilla dicta *mrg. H.* — Hillas *H.* — Bohilla *C; Bamb.* (Boilla *prius H*); Bohillae *Quicheratus; cf. gl.* — 8 lavite item *Ribbeckius* (lavit it. *Rothius*); lavitatem (lavititem H_2*;* labititem *G*) *C.* — illam *L,* H_1*; f.* hillas. — coccus H_1. — adusit *prius L.* — fragilis *L,* H_1*;* flagris H_2 *in mrg., G;* caeditur (ced. *L*) *C;* caedetur flagris *Ribbeckius; f.* fragulis caeditor; *cf.* fragellum *ap. Prob. gr. lat. IV, 198.* — 10 nonne *Quicheratus;* neve *C.* — aliter, *i. e.* mollius. — hunce *Ribbeckius;* hunc *C.* — 11 adulesc., i *supra* e *pos., H.* — cedis *L.* — hirulas; hirulam (hillas *Iun.*) *Ribbeckius;* hilla *L, ed. Bas.;* hillam, *deinde* illa *H* (illa *etiam G teste Schneid.*).

122 M.

HINNIBVNDI, pro hinnientes, ab eo quod est hinnio. Claudius annalium lib. XVI: equei hinnibundei, inter se spargentes terram calcibus.

INCIPIT PER I LITTERAM.

INCVRVISCERE. Cicero de oratore lib. III: ut

bacarum ubértate incurvíscere.

ita et [in] Tusculanarum lib. I.

INFINITATEM. Cicero Academicorum lib. IIII: ad hoc Anaximandro, populari et sodali suo, non persuasit. is enim *infinitatem naturae dixit esse. — idem Tusculanarum lib. V: quibus* infinitatem rerum atque naturae et in hoc mundo ipso caelum, terras, maria cognoscimus.

INSANITAS. Cicero Tusculanarum lib. III: insipientia autem, quasi insanitas, quae est insania eademque dementia. — Varro Eumenidibus:

apage ín dierectum á domo nostra ístam insanitátem!

INFRACTIONEM. Cicero Tusculanarum lib. III: in quem cadat aegritudo, cadere in eum timorem et infractionem quidem animi.

IVGLANDES, agrestes nuces. Cicero Tusculanarum lib. V:

---

12 Claudius lib. XVI ‖ 16 III, 38, 154 (Ennius Eumenidibus) ‖ 18 I, 28, 69 (Enn. Eum.) ‖ 19 II, 37, 118 ‖ 21 V, 36, 105 ‖ 24 III, 5, 10 ‖ 25 Varro Eumenidibus ‖ 28 III, 7, 14 ‖ 30 V, 20, 58.

---

12 *gl.* Hinnitores; *altero lemm.* Hinnibunde. — *non tamen credo excidisse aliquid in cdd.; sed illud corruptum ex seq.* hinnientes; *cf. comm. ad 125* infestum. — Hinnibundi *M* (Hinnibundae *Quicheratus*); hinnientes *Quicheratus;* Hinnibunde — hinnienter *C (om. l. Bamb.); similis error pg. 130 s. l.* iactuosae. — hinnio *v.;* hinno *C.* — Annalium *M;* Annalibus *C.* — **13** equei (equi *Iun.*) hinnibundei *M;* eque L_1*;* equae *rell.;* hinnibunde L_1, H_1, *Florent.;* hinnibundae L_2, H_2, *G.* — **16** Incurpiscere L_1*;* Incurviscere *etiam gl.* — **17** bacc. ub. inc.; *Ennii Eumenidibus iure tribuit Hermannus; cf. fab. Enn. 229 sqq.* — rami bacarum ubertate incurvescere *Cic. in Tusc.* — bacarum *prius L, ed. Bas.;* baccarum *L ex corr., H, Bamb.* — ubertatem *cdd.; f.* ubertatei. — incurvescere *bis ap. C.* — **18** *haec f. secludenda* — Tusculanarum *Quicheratus;* Tusculanis (Tuslanis *L*) *C, Bamb.* — *ibi plenior adfertur Ennii l.* — **19** III *prius H.* — ad (*pro* at) *etiam Cic. cdd. meliores a pr. m.* — **20** populari *v.;* popularis *C, Bamb.* — his *C;* et *(nota scriptum)* his *Bamb.* — is enim — infinitatem; *lacunam post haec et unde explenda esset locum significavit Rothius.* — **24** Tusculanorum *L, Bamb. hic et l. seq. sine correctura.* — lib. III *v.;* lib. I *cdd.* — **25** insanitas quaedam *Cic.* (quaed. *f. librariorum culpa om.; nam. seq.* quae). — est *Cic.;* esset *cdd.* — eadem quae L_1, H_1. — Varro; *cf. 49* dierecti. — *om. Varr. exempl. Bamb.* — **28** Infr., torporem *gl.; mrg. H.* — **29** quidem *cdd. mel. Cic.;* quandam *aliquot interpolati.* — **30** iuglantes nucias glandes *add. ad prius lemma gl.* — Cicero *postea add. in L.*

instituitque ut candentibus iuglandium putaminibus || barbam sibi et capillum adureret.

INGENERARETVR, ut innasceretur. Cicero Academicorum lib. III: in tanta animantium varietate homini ut soli cupiditas ingeneraretur cognitionis et scientiae.

IVVENITAS, pro iuventus. Varro Tithono, περὶ γήρως:

quam déreliquid múlticupida iúvenitas.

ITVM, pro incessum. Titinius Setina:

itum,
géstum, amictum quí videbant éius.

IGNAVAVIT, id est ignavum fecit. Accius Aeneadis aut Decio:

fáteor; sed saepe ígnavavit fórtem in spe expectátio.

INPLICARE positum pro ornare. Afranius Brundisina:

parte ínferiore hic ínplicabatúr caput.

INANIIS, pro inanitate. Plautus Aulularia:

ita inániis sunt óppletae atque aràniis.

INCITAS dicitur egestas. Plautus Trinummo:

alii éxsolatum abiérunt; alii emórtui;
. . . . . . hem nunc hic, cúius est,
ut ad íncitas redáctust!

---

3 Cicero Acad. III || 6 Varro Tithono || 8 Titinius Setina || 11 Accius Aeneadis || 13 Afranius Brundisina || 15 I, 2, 6 || 17 II, 4, 134.

---

1 instituit L, H_1. — cadentibus L, H; cand. *ed. Bas.*; *Cic.* — adurerent *Cic.* — 4 ingereraretur L_1. — 6 Iuvenilitas *C, Bamb.*; Iuvenilias *gl.* — Varro; *cf. 433* iuventus. — Tithono, περὶ γήρωϲ *v.*; tithonio, περι τηρωϲ (τηρωϲ *plerumque cdd.*) *C.* — 7 quam *cdd. 433;* qua *h. l.* — *quidam:* quom. — dereliquit *prius H.* — iuvenitas G_1; *Buechelerus;* iuvenilitas *rell. hic et 433.* — 8 incessu *cdd.;* Itum, incessum *gl.* — Sedina H_1; sed in *L.* — 9 itu *L.* — 10 cestum *L.* — 11 Ignavavit *Buechelerus, M (item in seq. v.);* Ignavit *cdd.* — *cet. cf. 126 l.* Ignavavit. — ignauuum *H.* — 12 *h. v. post Afranii collocatus in cdd.; reduxit in suum locum ed. a. 1476; excepto primo verbo, quod addidit Me., totum lemma om. Iun.* — ignavit *cdd. h. l.; 126* ignabat. — 13 Brundisina; *cf. comm. in pg. 97 l.* degulasse; Brumdisio in *C;* in *v. ad sequentia relatum, ubi delevit Neukirchius.* — 14 *illud* parte inferiore *obscurum.* — huic *Quicheratus.* — 15 Inaniis *Iun.;* Inanis *cdd., gl.* — 16 inaniis *Pylades;* inanis *cdd. Pl. et Non.* — opletae *L, H.* — araniis; araneis *cdd. Plaut.;* arantes *C.* — 17 incistas *sine lemmatis nota* L_1. — Incitas, egestas *gl.* — f. Incitae *(ita Quicheratus)*, egestas. — 18 exolatum *A ap. Pl.;* exulatum *rell.;* exsolati *C.* — 19. 20 alii se suspendere *Pl.; om. C.* — em *melius A, B ap. Pl.* — hemunc *prius H.* — cuius (quoius) est, ut ad *cdd. Pl.;* cuius tuta *C.* — redactust *Ritschelius;* redactus *cdd. Pl.;* redactus est *C* (ut ad incitas. redactus *A; in quo videtur olim fuisse* ut ad incitast redactus; *quod si fuerit, per* ad incita est *esse explicandum recte putant Bergkius et Ritsch.*).

idem Poenulo:

profécto ad incitás lenonem rédiget, si eas abdúxerit.

Lucilius Satyrarum lib. III:

illud ad incita cum redit atque internecionem.

idem lib. XV:

vilicum Aristocratem, mediastrinum atque bubulcum
conmanducatus conrupit, ad incita adegit.

INCERTAT, incertum facit. Pacuvius Doloreste.

set méd incertat díctio: quare éxpedi.

Plautus Epidico:

lónga dies meum incértat animum.

ICIT significat percutit, ab ictu. Plautus Truculento:

fréndit, ícít femúr.

idem Vidularia:

ibi || út piscabar, fúscina ici vídulum.

Pacuvius Armorum iudicio:

nám canis quandóst percussa lápide, non tam illum ádripit
quí sese icit quam [illum] eúmpse *morsu* lápidem qui ipsa ictást petit.

Afranius Simulante:

offéndit, fligit, rúmpit, icit póculo.

Caecilius Demandatis:

si úmquam quisquam vídit quem catapúlta aut balista ícerit.

Lucretius lib. III:

esse animam cum animo coniunctam; quae cum animi vi
percussast, exin corpus propellit et icit.

---

21 IV, 2, 85 || 23 Luc. l. III || 25 Luc. l. XV || 28 Pacuvius Doloreste || 30 IV, 1, 19 || 32 II, 7, 42 || 34 Plautus Vidularia || 2 Pacuvius Armorum iudicio || 5 Afranius Simulante || 7 Caecilius Demandatis || 9 III, 159.

---

22 profecto *ed. Bas.;* profectu *L, H.* — ad incita (incitam H_1) *C.* — *item* leonem. — 24 ad *supra add. G.* — incitam H_1. — redit *Iun.;* rediit *C.* — aque *prius L.* — 25 idem; *cf. 143* mediastrinos; *478* conmanducatur. — 26 Aristocratem *cdd. 143; 478;* magistograten (magistograthen H_1) *h. l.* — 28 Duloreste H_2. — 29 sed L_2, *Hs.* — med *Bothius* (me *Iun.*); ne *C.* — quare *mscr. Palatin.; Scriverius;* quam rem *C;* quin rem *Scal.* — 32 a victu L_1. — 1 ici *v.;* vici (ci *in ras.* H_1) *C.* — 3 arripit *M;* appetit (adp. L_1) *v.* — 4 sese icit *Vossius;* se sicit L_1*;* se icit *rell.;* sed icit *Ritschel. nov. Plaut. excurs. pg. 51.* — quam illum *C; del.* illum *Quicheratus.* — eumpse *Vossius; cf. Caecil. Hephaestionem pg. 1 s. l.* senium; eum ipsum *C.* — morsu *add. M.* 5 Simulante *v.;* Simulantem *C* (Simulante *f.* L_1). — 6 fligit *M;* regit *C* (fregit, rupit *parum apte Ribbeckius*). — 8 quam (*m. 2* quaem) H_1. — *puto* icier. — 9 Lucreticius *H.* — 10 animam H_1*;* animum *rell.* — coniunctum *G.* — vi *docti ap. Lucr.; om. cdd.;* vis *C.* — 11 percussast *cdd. Lucr.;* perculsa est *C.* — et icit *Lucr.;* eicit *C.*

Turpilius Demetrio:

'nam si íceris me pósthac, credas míhi velím',
inquít — quid censes? 'túm dolebit scílicet.'

Naevius Danae:

quam quondam fúlmine icit Iúppiter.

INVNCARE, quasi unco invadere et arripere. Lucilius lib. XV:

at qui nummos tristis inuncat?

INSOLVM, insolitum. Afranius Crimine:

órbitatem tuaé senectutí malam
metuí, quod in solúm non venit caéco ac dementí tibi.

idem Virgine:

né veniret, quód nunc agitur, ín solum.

INIBI, pro sic et mox. Afranius Materteris:

postquam sé videt
inibi ésse, gnatam párvulam soróribus
conméndat.

Caecilius Plocio:

'libérne es?' — 'non sum líber, verum inibíst quasi.'

Pacuvius Iliona:

profécto aut inibist aút iam potiuntúr Phrugum.

---

12 Turpilius Demetrio ‖ 15 Naevius Danae VII ‖ 17 Luc. l. XV ‖ 19 Afranius Crimine ‖ 22 Afranius Virgine ‖ 24 Afranius Materteris ‖ 28 Caecilius Plocio ‖ 30 Pacuvius Iliona.

---

12. 13 Demetrio: nam *v.;* Demetriona nam *C.* — mehi H_1. — *f.* mihi credas. — **14** quid censes tum? *Bothius;* tum quid censes *C.* — tum, *sc.* dixisse eum. — *verborum a nemine intellectorum hic sensus. introducitur gloriosus quidam idemque ignavus nebulo, qui cum primo versu videretur ingentibus minis viam munisse, sequente nihil addit nisi male sibi fore, si iterum vapulasset. nota hodieque narratiuncula de redariis duobus in angiportu congressis alteroque ad locum dandum alteri simili vanitate minandi compulso.* — **15** nevius *H;* inequius *L.* — **16** quam (*sc.* Semelen) *Delrius;* quae *C.* — quandam *cdd. pr.* H_1. — flum. *G.* — **17** Inungare L_1. — **18** at *L, H;* aut *G.* — qui; *i. e.* quo pacto. — **19** *hic vel Nonium superavit stultitia Nonius; nam* in solum *duobus vocabulis efferendum est. primus id notavit Me.* — **20** tuae senectui *Bothius;* sen. t. *C.* — malam, *i. e.* noxiam. — malum *Ribbeckius.* — **21** dementi tibi *Bothius;* deme tibi *C.* — **22. 23** *puto* Virgine: venit *vel* veniet; ni veniret *Ribbeckius.* — nunc *Iun.;* num H_2*, G; om. L,* H_1*;* non *Vrbin. 307, edd. ante Iun.* — **25. 26. 27** *institui cum Ribbeckio senarios; quamquam res dubia. nam cum ab illo* inibi *verba per septenarium decurrant iambicum, nescio an priora sic sint constituenda:* . . . . postquám se vidit ílla. — videt *Quicheratus;* vidit *C.* — inibi esse, *i. e.* in eo statu esse. — gnatam *Quicheratus;* gignatam (gigna, *tum* s, *ut vid., eras.*, tem H_1) *C.* — **29** *f.* nondum liber. — liber *et* quasi *om. C pr.* H_1. — inibi *pro* sic. — **31** *cf. Cic. Phil. XIV, 2, 5:* quod sperare — debemus — aut inibi esse aut iam esse confectum. — aut iam; *ita* H_1*;*

IGNOTI, id est inscii. Naevius Lycurgo:

> ígnoteis iterís sumu'; tute scís?

INIVRE dictum pro iniuriose. Naevius Lycurgo:

> 'óderunt di hominés iniuros.' — 'égone an ille iniúre facimus?'

INCILARE est increpare vel inprobare. Accius Meleagro:

> quis erít qui non me spérnens, || incilâns probris,
> sermóne indecorans túrpi fama dífferet?

idem Clytemestra:

> mátrem ob iure fáctum incilas, génitorem iniustum ádprobas?

Pacuvius Doloreste:

> síquis hac me orátione incílet, quid respóndeam?

Lucilius lib. XXX:

> nunc, Gai, quoniam incilans nos laedi' vicissim.

INNVBERE positum transire, quod hae, quae nubunt, ad domos maritorum transeant. Lucilius Satyrarum lib. VI:

> sese animam insinuare *aeque* atque innubere censent.

INFESTVM MARE HABERET, pro mare latrocinando infestaret. M. Tullius de re publica lib. III: nam cum quaereretur ex eo, quo scelere conpulsus mare haberet infestum uno myoparone: 'eodem, inquit, quo tu orbem terrae.'

---

32 Naevius Lycurgo XII || 34 Naevius Lycurgo XXII || 36 Accius Meleagro || 3 Accius Clytemestra || 5 Pacuvius Doloreste || 7 Luc. l. XXX || 10 Luc. l. VI || 13 M. Tull. de re publica III.

Lips.; tam iam *rell.* — frugum *cdd.; Pacuvius Ennium suum secutus videtur scripsisse* Brugum. — **32** Ignoti — inscii *M;* Ignote — inscie (insciae *H*) *C; Bamb.; gl.* — Naev. (Nevius *C*); *cf. 485* iteris; *Prisc. 695.* — Licurgo *L, H.* — **33** ignoteis *M;* ignotae *cdd. h. l.;* ignoti *485 et ap. Prisc.* — **34** Iniure *M;* Iniurie (iniuriae L_1; H_1) *C, Bamb.;* Iniuriae *gl.* — iniuriosae L_1. — Ligcurgo L_1; Licurgo L_2, H_1; Ligurgo H_2. — **35** oderunti L_2, *prius H;* oderunte, *ut vid.*, L_1. — dii *C.* — iniuros *Bothius;* iniuriosae H_1; iniuniosae *ut vid.* L_1; iniuriose *rell.* — iniure *M;* iniurie (iniuriae L_1) *v.* — *cf. Plaut. Persae 408.* — **36** improbrare L_2. — **1** qui rit *L.* — ingilans *L.* — **2** differet *Iun.;* differret *C.* — **3** Clytemestra *ed. Bas.;* Clistemestra L_1, *H;* Clitemestra L_2. — **4** matrem ob *Grotius;* matre meo *C.* — **5** Dul. H_2, *G.* — **8** nun *prius G.* — gat *L.* — vicissem *id.* — **9** nubant *L.* — **10** transeunt *cdd.* — **11** *cf. comm. Lucil. 215 sq.* — sese animam *M;* suam enim *cdd.* — insinuare *Lachm. comm. Lucr. 181, a quo tamen summa rei non perspecta;* invadere *v.; ita pg. 159 s. v.* priva *pro* insinuari *legitur* invadi (*ex* insinuare, insinuari *prius factum* inuare, inuari). — aeque *add. M.* — **12** *gl.* Infestumare; *tum novo l.* Infestare mare; *cf. comm. in 122* hinnibundi. — infestinaret *G.* — **13** M. Tullius; *cf. 318* habere, facere; *ubi rectam dabimus lectionem; 534* myoparo. — **14. 15** myoparane *L.* — quo tu *C; L prius f.* quo di.

IMBRICES ac TEGVLAS. Sisenna Historiarum lib. III: dissipatis imbricum fragminibus ac testis tegularum.

INPIGRITAS, pro inpigritia. M. Tullius de re publica lib. III: numquam viri fortissimi fortitudinis, inpigritatis, patientiae * * *

INTOLERABILIS, id est qui tolerare non possit. Afranius Privigno:

quod si fecíssem paulo saépius,
didicísset ferre et nón esse intolerábilis.

INCONSVLTI, quibus consulentibus religio nihil diceret. Vergilius Aeneidos lib. III:

inconsulti abeunt sedemque odere Sibyllae.

INLVVIES, sordes. Vergilius Aeneidos lib. III:

respicimus: dira inluvies.

Lucilius lib. XXX:

inluies, scabies oculos huic deque petigo
conscendere.

Varro Manio: ac periret

'squalé scabreque, inlúvie et vastitúdine.'

Lucilius lib. XXVI:

hic || cruciatúr fame,
frígore, inluvie, ínperfundie, ínbalnitie, incúria.

---

16 Sisenna Hist. III || 18 M. Tull. de re publica III || 20 Afranius Privigno || 25 III, 452 || 27 III, 593 || 29 Luc. l. XXX || 32 Varro Manio || 34 Luc. l. XXVI.

---

16 *om. h. l. gl.* — 17 fracminibus *L, H; Paris. 7665; 6.* — 19 *illud* fructu caruerunt *addendum putat Maius.* — 20 Intollerabilis *Bamb.* — qui tolerare *Bongarsius;* quae tolerari (tollerari *Bamb.*) *cdd.* — *om. hoc l. gl.* — 23 didicisset *Scal.* (didicisset is *iam Bentin.*); didicit esse is f. *C.* — intolerabilis *utrum active, ut N. putat, an passive hic sit positum, discerni vix potest.* — 24 religio nihil diceret; *ita Phaedrus in appendice de oraculo Delphico:* mugit adytis religio; *cf. et 57 l.* enixae. — 26 aberunt *L.* — odere *om. L;* odore H_1. — Sybille *H;* Sibillae *L.* — 27 Illuvies *C* (Inluviis L_1); Inluvis *Bamb.* — Verg.*; cf. 130* inmissum: *330* inmittere; *373* proluvies. — 28 dirae *G.* — inluvies (ill.) *cdd. rell. locis; Verg.;* inluviae L_1; illuviae *G;* illuvie L_2, *H.* — 29 Lucil.; *cf. 160* petigo. — 30 inluies L_1 (*m. 2* ill.); illuvies *H, G.* — deque petigo *Fruterius;* denique spei *C h. l.;* denique petigo *160.* — 32. 33 Varro; *cf. 168* scabre; *184* vastities; *225* squalor. — ager derelinqueretur *add. Non. pg. 225* (derelinquere, *om.* agro, *cdd. 168*). — ager periret; ager relinqueretur ac perbiteret *Meinekius sine causa; nam sequentia a Varrone, ut multa in saturis, ex poeta vetustiore petita, puta ex tragoedia Pacuvii, qui, ut amat crassiora, bis in fragmentis dixisse reperitur* illuviem; *non autem, nisi omnis traditionis fides spernitur, ex Teucri versu, de quo dicetur ad 152 l.* paenitudinem. — scabieque *h. l. C;* scabreque *rell.* (scabre atque *pg. 168, f. recte*). — inluviae L_1; illuvie L_2, *H, G.* — 2 inluviae L_1; illuvie *rell.* — inperfundie, inbalnitie (inbalnitie *Scal.*) *M;* in-

126 M.

INVIDIOSVM, quod sit vitabile ad videndum. Lucilius lib. XXVI:

scúlitate súmma ac scabie súmma in erumna óbrutam,
néque inimicis ínvidiosam néque amico exoptábilem.

INDVLGITATE, pro indulgentia. Sisenna Historiarum lib. III: Bassus adsiduitate, indulgitate victus.

IEIENTARE. Pomponius Buccone adoptato:

iéientare núlla invitat.

Plautus Curculione:

quid? án te pones Véneri ieientáculo?

Afranius Crimine:

haéc ieiuna iéientabit.

Varro Marcipore: ut eat ac rem publicam administret, quod pulli ientent.

[IGNAVAVIT, ignavum fecit. Accius Aeneadis:

fáteor, sed saepe ígnavavit fórtem in spe expectátio.]

INAVDIRE, audire. M. Tullius ad Pansam lib. I: quorum erupit illa vox, de qua ego ex te primum quiddam inaudieram.

Novius Malivolo:

únde hoc tam repénte *tam* iucúndum inaudiví melum?

---

3 Lucil. l. XXVI || 6 Sisenna Hist. III || 8 Afranius Buccone adoptato || 10 I, 1, 73 || 12 Afranius Crimine || 14 Varro Marcipore || 16 Accius Aeneadis || 18 M. Tullius ad Pansam I || 20 Novius Malivolo.

---

vallnitie *L;* invallnitia H_1*;* invalnitiae *id. 2;* invalnitie *G;* inperfundiae *L, H;* inperfundie *G.* — **3** videndum *v.;* vivendum *C, Bamb.* — Lucil.; *cf. 225* squalor; *401* summum. — **4. 5** *ex tragoedia quadam, ut puto, Pacuvii haec petita, ut multa, a Luc.* — sculitate *pro* squalitate; *ita 401* isculitate; *198 l.* culest. — *plebeia haec ac rustica, sed servanda, ut Nonii; nam auctoribus ab eo allatis non tribuerim.* — erumna *cdd. 225; 401;* re summa *h. l.* — **6** *indulgitatis vocabulo etiam Coelius in VII usus.* — **7** bassas G_1. — adsiduus itate *L;* assiduitate *rell.* — victus *participium.* — **8** Ieientare, ientare *gl.* — Ieientare *L,* H_1*, Bamb.; ita idem in sequentibus:* ieientare, ieientaculi, ieientavit; Ientare, ientare, ientaculi, ientavit H_2*, G; at in ultimo exemplo omnes* ientent (ientant). — Pomponius *Neukirchius de fab. tog. 168; Ritschel. Parerg. I, 134;* Afranius *C, Bamb.;* Pomp. Bucco adopt. *ter citatur a Non.* — adoptatio *Bamb.* — **9** nulla invitat; *ut* nullus dubito. — **11** an te *Pontanus ap. Pl.;* ante *v.* — ieientaculo *M;* ieientaculi (ient.) *C, Bamb.;* aientaculo *vel* alentaculo *cdd. Plauti.* — **12** Crimine *in ras.* H_1. — **13** ieientabit *M;* ieientavit (ient.) *C, Bamb.* — **14** Varro *om. Bamb.* — **15** polli H_1*;* publi *Bamb.* — ientant *Bamb.;* ientent *rell.; puto* ieientent. — **16** *cf. 123* ignavavit. — *uncis hoc lemma incl. M.* — Ignavit, ignavum (ignavium L_1) facit *cdd.; gl.* — Aen. aut Decio *pg. 123.* — **17** ignabat *C.* — **18. 19** Inrudere, audire *gl.* — *f.* quorsum eruperit illa noxa. — **20** Maliuolo *C.* — **21** tam iuc. *Bothius;* iuc. *C.* — indaudivi *male Ribbeckius euphoniae lege laesa; nam praecedit* iucundum.

Pacuvius Armorum iudicio:

quod égo inaudivi accípite et qui sit fácto opus decérnite.

Afranius Divortio:

ita nóbis dictes, quaéso, ne ille inaúdiat.

INFELICENT. Caecilius Nauclero:

út te di omnes ínfelicent cúm male merita mémoria!

Plautus Poenulo:

di illum ínfelicent ómnes!

INIQVAT. Laberius Nuptiis:

aequum ánimum indigna iníquat contumélia.

INTEGRARE, redintegrare. Vergilius Georgicorum lib. IIII:

ramoque sedens miserabile carmen ||
integrat.

Accius Antenoridis:

namque húce venio, ut méa ope opes Troiae íntegrem.

Pacuvius Chryse:

set césso inimicitiam íntegrare.

Sisenna Historiarum lib. IIII: ultro citroque integrant in oppido caedem.

IRASCERE, pro irasci. Pomponius Hetaerista:

nóli, quaeso, iráscere:
móre fit, moríri *semper* suám quisque uxorem út velit.

---

22 Pacuvius Armorum iudicio || 24 Afranius Divortio || 26 Caecilius Nauclero || 28 II, 1, 1 || 30 Laberius Nuptiis || 32 IIII, 514 || 2 Accius Antenoridis || 4 Pacuvius Chryse || 6 Sisenna Hist. IV || 8 Pomponius Hetaerista.

---

23 indaudivi *Kiesslingius*. — qui *M;* quid *v.* — 25 ita *add. M.* — nobis dictes *Lips.;* novis dictis *C* (dictis *abesse ab L tradit Rothius*). — q: so *L;* queso H_1. — inaudiatid L_1*;* f. ne ille id inaudiat; *ut* ille id in *aequet tribrachum;* ne ille indaudiat *Ribbeckius.* — 26 Infelicent *hic et sqq. vv. Guietus; Bothius;* Infeliciteut *cdd.* — 27 dii *H.* — merita *M;* monita *C;* molita *Bamb.* — 29 dii *C.* — 31 aeq. *ed. Bas.;* eq. *L, H, Bamb.* — indigna *Passerat.;* indignat L_2, Ho_1 (indignati L_1, Hs_1), *Bamb., Paris. 7665; Montepess.;* indignant *Paris. 7666;* indignanti H_2, *G.* — niquat L_1. — 33 ramoque *v.;* ereboque (*del.* H_2*;* eroboque *G*) *C. olim videtur fuisse* flet noctem ramoque. — 3 huce v. (v. *iam Iun.*) *M;* huc invenio *C.* — Troiae *Iun.* (*ante hunc* togae); troge L_1, H_1*;* trogae *rell.* — 4 Chrise *L, H.* — 5 sed L_2. — ceso *L.* — *f. interrogandi signum ponendum.* — 6 citoque L_1. — 8 Hetaerista *Quicheratus* (hetaerista *i. q.* scortator); etacrista H_1*;* etarista *rell.* — Hetaerisca *Salmas.;* Citharista *Me.* — 9 neli *L.* — queso *L,* H_1. — 10 semper *add. M.* — quisque *om. L.* — *post* uxorem *litt. quinque spatium relictum a librario in L* (*f. quod omissum erat* quisque).

127 M.

Nigidius Commentariorum grammaticorum lib. VIIII: ita irascere, quod nunc irasci dicitur.

IAMDIV, pro olim. Turpilius Hetaera:

Rhodiénsist, sed stuc cónmigravit iám diu.

Ennius Alcmeone:

factumst iám diu.

Caecilius Pausimacho:

líbera essem iám diu,
habuíssem ingenio sí sto amatorés mihi.

Livius Aiace:

mirúm videtur, quód sit factum iám diu?

INCVRSIM, pro celeriter. Caecilius Fallacia:

núllus sim, nisi meám rem iam omnem própero incursim pérdere.

INDISCRIMINATIM, indifferenter. Varro de lingua latina lib. XVIII: quibus nos in hoc libro, proinde ut nihil intersit, utemur indiscriminatim, promisce.

INSANVM, pro insane; ut INMANE pro inmaniter. Plautus Nervolaria:

insánum uterque déamat.

Sallustius lib. II: inmane quantum animi exarsere [nomen positum pro adverbio].

IVXTIM, pro iuxta. Sisenna: [ab] urbe condita iuxtim Numicium flumen obtruncatur. — Livius Aegistho:

---

11 Nigidius Comm. gramm. IX ‖ 13 Turpilius Hetaera ‖ 15 Ennius Alcmeone ‖ 17 Caecilius Pausimacho ‖ 20 Livius Aiace II ‖ 22 Caecilius Fallacia ‖ 24 Varro de lingua lat. XVIII ‖ 27 Plautus Nervolaria ‖ 30 Sallustius lib. II ‖ 32 Sisenna ‖ 33 Livius Aegistho VI.

---

11 conmentio L_1; commento *rell.* — grammaticis *L*, H_1; grammatico H_2, *G* (*in hoc prius* grammaticos). — **12** quod *Rutgersius;* quid *C.* — irasci dicitur *Quicheratus;* irascitur *C.* — **13** Iam diu *pro uno vocabulo accepit N., ut* iamdudum. — Hetera *C* (Hetaera *Hs*). — **14** Rhodiensist (*om.* sed) *Carrio;* Rhodiensis est *C.* — stuc L_1; istuc *rell.* — **17** Pausimacho *Me;* nausimacho L_1; H_1; epinausimacho *rell.* — **18** libera *Iun.;* liber *C.* — **19** hab. ing. *om. L.* — si sto *Lachm. comm. Lucr. 197* (si isto *Me*); si ston *L, H, G* (H_1 si ston hab. ingen.). — abutores *L; f.* favitores. — **22** pro fallacia H_1. — **23** sim *M*, sum *v.* — incursem L_1. — **24** indiffirenter L_1. — **27** Insantum L_1. — immane *C* (imm *m. 1 vel 2 in ras. L*). — inmare (inane *Lugd.*) pro inaniter *Bamb.; Lugd.* — **28** Nervolaria *Lips.;* nervo *C.* — **29** insanum *Lipsius;* insanum valde *C* (valde *ad id quod praecedit* nervo *videtur olim pertinuisse*). — **30** *illa* nomen — adv. *puto secludenda.* — **32** urbe cond. *Me;* ab urbe cond. *C;* at u. c. *Quicheratus.* — *post* u. c. *punctum add.* L_2. — **33** obtruncatur, *sc.* Aeneas. — Aegisto *ed. Bas.;* Egisto *L, H.*

in sedes cónlocat se régias,
Clyteméstra iuxtim, tértias natae óccupant.

INANIMA, sine anima. M. Tullius de officiis || lib. II: quae ergo ad vitam hominum tuendam pertinent, partim sunt inanima, ut aurum, argentum. — et in Ortensio: nam cum omnis sollertia admiranda est, tum ea quae efficit ut inanima quae sint vivere et spirare videantur.

INDOLENTIAM, quod sine dolore sit, nove M. Tullius de officiis *lib. III:* ut i qui rem expetendam vel voluptate vel indolentia metiuntur.

INDICARE, pro remittere, addicere. M. Tullius de officiis lib. III: Scaevola, Publi filius, cum postulasset, ut sibi fundus, cuius emptor erat, semel indicaretur.

INEPTITVDO, pro ineptia. Caecilius Harpazomene:

qui *tú,* homo ineptitúdinis cumulátus, cultrum oblítus es?

IGITVR positum pro postea. Plautus Amphitryone:

sin alitér sient animáti neque dent quaé petat,
sese ígitur summa ví virisque eorum óppidum oppugnássere.

INVOLARE, inruere, evolare vel insilire vel invadere. Plautus Amphitryone:

cúm clamóre ínvolánt ímpetu álacri.

Cicero de oratore lib. III: ista prudentiae doctrinaeque possessio, in quam homines, quasi caducam atque vacuam, abundantes otio nobis occupatis involaverunt.

---

1 II, 3, 11 || 3 M. Tull. Hortensio || 6 III, 3, 12 || 9 III, 15, 62 || 12 Caecilius Harpazomene || 14 I, 1, 54 || 18 I, 1, 90 || 20 III, 31, 122.

---

35 Clitemestra *L, H.* — nate *C.* — **3** Ortensio L_1; Hort. *rell.* — **5** sperare L_1. — **6** *ita M; cdd.* Indol. nove M. Tullius quod sine dolore sit de officiis. — **7** lib. III *Quicheratus;* III *Me add.* — ut i; ut ii *L; Turicens.;* ut hi *Bamb.;* ut II H_1; II ut H_2, *G.* — res expetendas *Cic.;* rem expetendam *C* (q. r. exp. *add.* L_2). — indolentiam H_1. — **9** pro remittere (*vel* tramittere) *M;* promittere *v.* — **10** vim sibi *L.* — **12** ineptiae *Bamb.* (ineptia *etiam gl.*). — Harpazomene *Bentin.;* arpazone *C.* — **13** quid *Me.* — tu *add. M.* — cultrum *Bothius;* cultum *C.* — *v. septenarium trochaicum ponunt, satis quidem illum elumbem.* — **14** pro postea; *cf. Donat. add. Eun. I, 1, 1:* igitur pro deinde, ut Pl. in Amph.: sin aliter — oppugnassere. — **15** sient *Pl.;* essent *C.* — petant *C (ut ap. Pl. prius D).* — **16** vi virisque *Pl.;* viresque *C. illud* virisque *haud immerito suspectat Caesar pg. 31.* — oppidum oppugnassere *Lindemannus; cf. Donat.;* opp. expugnassere *ap. Pl. D;* opp. expugnasse (expugnassee *E*) *BIE*; oppugnatus se oppidum *C.* — **17. 18. 19** Plautus — involant *om. Bamb.* — imp. al.; *cf. Goetzii comment.* — **20** Cicero *om. Bamb.* — nostra est, inquam, omnis ista *Cic.* — prudentiae *id.;* prudentia *cdd.* — **21** quasi caducam *Cic.;* caducam quasi *cdd.* — **22** novis *cdd.*

IVDICATVM, *adiudicatum* atque addictum. Plautus Asinaria:

> mále cubandumst: iúdicatum me úxor deducít domum.

INPENDIO [pro magis]. Plautus Aulularia:

> atque ílle vero mínu' minusque inpéndio
> curáre minu'que me ínpertire honóribus.

INDIPISCERE, petere, usurpare. Plautus || Aulularia:

> nec partém tibi
> áb eo, cuiust índipisces; néque furem excipiés?

INCRVSTATVM. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: lithostrota pavimenta et parietes incrustatos.

INPOTENS, valde potens. Cicero Tusculanarum lib. V: qui nihil metuant, nihil angantur, nihil concupiscant, nulla inpotentia ecferantur.

INAVDITVM, quod non audiat, in veteribus prudentibus lectum est: quaedam animalium aliud alio carent; aut caeca natura gignuntur aut inodora aut inaudita.

INFESTVM, quod aliunde sit INFESTATVM. M. Tullius pro Plancio:

---

23 V, 2, 87 || 25 prol. 18 || 1 IV, 10, 44 || 4 Varro *Ταφῇ Μενίππου* || 6 V, 7, 17 || 9 veteres prudentes (Gellius VI, 6) || 12 1, 1.

---

23 adiudicatum atque addictum *Freinshemius;* atque indictum *cdd.;* Indicatum ad iudicium ducit *gl.* — **24** maie H_1. — iudic. atque indictum me *Bamb.* — deducit *M; quod cum cavillatione videtur positum, cum alias sit honorificum deduci domum principumque virorum proprium;* ducit (dicit *L*) *cdd.; v. ap. Pl.* abducit, *ubi libri* adducit. — *minus bene habet propter r. m.* med uxor ducit domum. — **25** Inpendio *mrg. G;* Inpedio *G;* Impedio *L, H, Bamb.;* Inpedio, |inpendio *gl.;* impedio, impendio *mrg. H.* — pro magis *non habet gl.; mrg. H; G; uncis incl. M; ineptum certe esse apparet. vix enim puto legendum* demagis; *cf. 98* demagis. — **26** inpedio (imp. L_2, *H*) *cdd.* — **27** me *om. G.* — impertire L_2, H_2 (H_1 pertire). — **1** Plaut.; *cf. 293* excipere. — **2** neque *cdd. Pl.* — **3** ab eo *Pl.;* adeo *cdd. l. utr.* — cuiust *M;* cui sit *cdd. hic;* cuivis *sim. 293;* cuiquam est *cdd. Pl.;* quoiust *Goetzius.* — inde posces *rectius cdd. Pl.* — **4** intafemenippu H_1; L_2; itafemenippu L_1; itafeminippu *Bamb.* — *λιϑόςτρωτα Iun.* (*f.* et *λιϑ.*); *μεϑοςτροςτα C, Bamb.* — **5** incrustatos *Laurenbergius;* crustatos *Iun.;* crustatus *cdd.* — **6** Inp., valde potens *(ita et gl.); idem Nonii stupor pg. 527 s. l.* inpotentiam. — **7** angantur *Cic.;* agant *C.* — impotenti laetitia *Cic.;* inpotentia (imp.) *cdd.* — **8** ecferantur *G;* haec fer. *L, H* (ecferant *cdd. mel. Cic.*). — **9** *cf. Gell. VI, 6.* — Inauditum *cdd.; et ita ipse haud dubie N.* (Inauditas, auditu carenta *gl.;* inaudita, auditu carentia *mrg. H*); Inaurita *Quicheratus ex Gell.* — **10** alia alio *minus bene cdd. Gell.* — et aut caeca n. *Quicheratus e Gell.;* aut a natura *C;* aut ora natura *Bamb. testante Beckero.* — **11** inaurita *Quicheratus.* — **12** *cf. Gell. IX, 12, 1 sqq.* — Infestim H_1. — quod aliunde sit infestatum *M;* aliud aliud (*praecesserat supra* aliud alio) sit infestum *C, Bamb.;* Infestum, quod magis infestetur *gl.;* infestum aliud et aliud infensum *mrg. H.* — *cf. Gell.:* cui aliunde impendet malum, is quoque infestus dicitur. — Plantio *C.*

dolebam, iudices, et acerbe ferebam, si huius salus ob eam ipsam causam esset infestior, quod is meam salutem atque vitam sua benivolentia, praesidio custodiaque texisset.

IGNARVM, quod nesciatur aut sit incognitum. Vergilius Aeneidos *lib. X:*

ignarum Laurens habet ora Mimanta.

Sallustius Iugurtino bello: amore humanae cupidinis ignara visendei.

INLATEBRARE a latebris honestissime dictum. Caelius Annalium lib. I: arma plerique abiciunt atque inermis inlatebrant se [inlatebrant].

INIMICITIA numero singulari. Ennius:

⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ – eo ego íngenio
natús sum – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ –
⏑ amícitiam atque inimícitiam in
fronteí promtam gero – ⏑

INPVNO, quod est inpudens. Lucilius lib. II:

homo inpuratus et inpuno estque rapister.

---

16 X, 706 ‖ 19 Sallust. (Iugurth. 93, 3; sed cf. comm.) ‖ 21 Caelius Annal. I; cf. comm. ‖ 24 Ennius (Achille) ‖ 29 Luc. l. II.

---

13 doleram L_1; dolebram H_1. — **14** his *L*, H_1. — aque *prius L.* — **15** benivolentia *C, cdd. Gell.* — texisse *L, H.* — **16** *cf. Gell. IX, 12, 20.* —
tur a
nesciatur aut Ho_3, Hs_2, *qui dicit haec tradita* nesciat ut, t *supra scr. in ras.;* nesciat ut H_1; nesciat cura ut Ho_2; nesciat cur aut *L, G* (*L* at *in ras.; item ex parte* ura). — **17** Aen. *G;* Aeneidos *L, H; om. Gell.* — **19** Iug. bell. *addidit N.; cf. Iug. 93, 3; Historiis rectius tribuere docti.* — in Iug. *ed. Bas.* — Iurgurtino *prius L;* Iugurthino *rell.* — more *recte cdd. Gell.* — **20** visenda *L;* visendi *H, G.* — **21** *cf. Gell. XVII, 2, 3.* — Coelius *G;* Claudius *Gell.* — Annalium *M;* Annalibus *v.* — **22** at *pro* atque *L*, H_1. — inhermis *L*, H_2, *G.* — inermes H_1; inermi (inhermi) *melius cdd. Gell.* — in latebras se inlatebrant *N.; cuius ingens hic stupor. nam ap. Gell. haec sunt:* 'arma plerique abiciunt atque inermi inlatebrant sese.' inlatebrant poeticum verbum visum est, sed non absurdum neque asperum. — **24** *cf. Gell. XIX, 8, 6.* — Ennius; *Achilli tribuit Ribbeckius coll. Il. IX, 312 sq.; et fort. ap. Gellium legendum:* in Achille (*cdd.* in illo) memoratissimo libro *dixi in editione Ennii, nisi magis arridet quod Oiselius invenit:* in illo memoratissimo loco. — **25. 26. 27. 28** *ita M.* — eo; ego H_1. — ego *om. cdd. Gell.; add. m. 2 L.* — amicitia modo inimicitiam *L.* — frontei *M;* frontem *C, Bamb.; Gellii X;* fronte *Montepess.; cdd. Gell. pr. X.* — proptam *H;* promptam *G.* — *totus locus ita fere refingendus:* eo ego ingenio | natus sum. odio mihi sunt falsi, | qui amicitiam atque inimicitiam in | frontei promptam gero semper. — *verba enim Ennii a Gellio adulescentulo memoriter excepta et ita multis annis post litteris mandata l. supro adlato monui.* — **29** Inpono, inpune *gl.* — Lucilius; *cf. 167* rapinatores. — **30** estque *M;* est *C.*

INFINITIO, quod sit sine fine et infinitum. Cicero de finibus bonorum et malorum lib. I: quorum incursione non solum videamus, sed etiam cogitemus; infinitio ipsa, quam apeirian vocant, || *tota ab illo est.*

IN POPVLVM, pro ad populum. Sisenna Historiarum lib. III: servulum eius, praemio libertatis inductum magno cum tumultu convenientium in populum produxit armatum.

INMISSVM, pro demissum, prominens et longius pendens. Sisenna Historiarum lib. III: cum conplures menses barba inmissa et intonso capillo. — Vergilius Aeneidos lib. III:

respicimus: dira inluvies inmissaque barba.

IVSSO, pro iussu. Sisenna Historiarum lib. IIII: tamen Tudertibus senati consulto et populi iusso dat civitatem.

IACTVOSAE positum pro iactantes. Cicero in oratore: tum sunt *maxime* luminosae et quasi iactuosae partes duae.

INCISIM. Cicero in oratore: haec quidem duo binis pedibus incisim; deinde membratim: 'tu dicere solebas'.

INPORTATVM, pro inlatum, quomodo exportatum *pro* ablatum. Cicero de oratore *lib. I:* publicis rebus quae adiumenta per homines eloquentissimos inportata. — idem lib. II: modo enim huc ista sunt inportata.

---

31 I, 6, 21 || 2 Sisenna Hist. III || 5 Sisenna Hist. III || 7 III, 593 || 9 Sisenna Hist. IV || 11 36, 125 || 13 63, 213 || 16 I, 9, 38 || 17 II, 12, 53.

---

31. 32 quod sit —infinit. *M;* quasi (quia *Bamb.*) — indefinitio *cdd.* — atomi — quorum incursione *Cic.;* quarum incursionem *cdd. ac f. ipse Non.* — **33** apeirian; aparian *L*, apiriau *H, G.* — vocant; *add. ap. Cic.* tota ab illo (*i. e.* Democrito) est. — **3** indictum *C pr.* H_2. — tumulto H_1; tumulo *m. 2 add. Flor.;* tulo L_1; populo *prius Flor., item* L_2. — convenientium *vel* coeuntium *M;* conventum *v.* — **5** prominens *add.* L_2. — Sisenna; *cf. 188* vicatim. — **6** sum *pro* cum *L auctore Rothio.* — **7** intonsa *C pr.* H_1. — Verg.; *cf. comm. ad 125* inluvies. — **9** Iussu pro iniussu *gl.* — iussu *ed. a. 1476;* iniussu (iniusso *prius L*) *codd.* — IIII *L*, H_2; III H_1, *G*, *Flor.* — tamen tu desertibus *Flor.*$_1$; *prius H.* — **10** senati H_2, *Flor.*$_2$, *G;* sati L_1; *id. m. 2 cum Flor. 1* satis; sentis H_1. — iusso *ed. a. 1476;* iussu H_2, *Flor.*$_2$; *ed. Bas.;* tussu *L*, *item G auctore Petro;* iussum H_1; ussa *prius Flor.* — **11** *n. N.; nam ap. Cic. merito fertur* actuosae. — Iactuosae — iactantes *Iun.;* Iactuose — iactanter *cdd.; idem error pg. 122 s. l.* hinnibundi. — Cic.; *cf. 132* luminosum. — tum *cdd. 132;* cum *h. l.* — **12** max. *id. 132, om. hic.* — luminose — iactuose *C h. l.; cf. comm. in 132 l.* luminosum. — parteduat *L*, H_1. — **13** Incisim H_2, *G;* Inhisim *L*, H_1; Inhissim *Bamb.; mrg. H cum gl.:* Inhisim, simul. — bonis H_1. — **14** incisim H_2, *G;* inhisim *L*, H_1; inhissim (*vel* inhisim) *Bamb.* — tu *Cic.;* tum *C.* — tu solebas dicere *Pideritus.* — **15** pro abl. *Quicheratus;* abl. *cdd.* — **16** de or. lib. I; lib. I de oratore *Me;* in oratore *C.* — plura proferre possim detrimenta publicis rebus quam adiumenta *e. q. s. Cic.*

INFITIATORES sunt falsi criminis obiectores. Cicero de oratore lib. I: non intellegebat, ut, si ille infitiator probasset iudici, ante petitam esse pecuniam quam esset coepta deberi.

INSIGNITE, cum indicio notae. Cicero de oratore lib. II: nec inprobum notari ac vituperari insignite posse.

INVITIVS, ab eo quod est invitus. Cicero de oratore lib. II: quem ego paulo sciebam vel pudentius || vel invitius, nolo enim dicere de tam suavi homine: fastidiosius.

INEXTINGVIBILIS. Varro Cato vel de liberis educandis: mala enim consuetudo, diu inroborata, est inextinguibilis.

INNVMERALI, pro innumerabili. Lucretius lib. II:

non esse unica, sed numero magis innumerali.

INCIPIT PER L LITTERAM.

LATER. Varro Hecatombe, πεϱὶ ϑυσιῶν:

Ludón fluens sub Sárdibus flumén tulit
aurúm, later quod cónquadravit régius.

idem Sesquulixe:

. . . ubeí deicuntur bárbari innumerábiles
láteres aureós habuisse.

idem Manio:

hic út quadrato látere stipataé strues.

LVTAVI, pro lui. Varro ʽΕκατόμβῃ, πεϱὶ ϑυσιῶν: habes qui

---

19 I, 37, 168 || 22 II, 85, 349 || 24 II, 89, 364 || 3 Varro Cato || 5 II, 1086 || 8 Varro Hecatombe || 11 Varro Sesquulixe || 14 Varro Manio || 16 Varro Hecatombe.

---

19 *n. N.* — Infinitores L_1; Infititores H_1. — **20** *praec. ap. Cic.*: quod petitoris causa comparatum esse. — illi *C.* — inficiator *L;* infaciator *H.* — **21** petiam *L.* — deberi; *add. Cic.*: petitor — ne exceptione excluderetur. — **23** ac vitup. sine vitiorum cognitione satis i. atque aspere p. *Cic.* — **1** quam H_1. — impud. (inp. L_1) *C pr.* G_2. — **3** mala *Me;* male *cdd.* — **4** inroborata *Riesius, M;* inproborata H_1*; Bamb.; Montepess.;* inprorata *rell.* — **5** Innumerali *Quicheratus* (Innumeralis *Me*)*;* Innumera *cdd.* — **6** unica — sed — innumerali *Lucr.;* una — se (sine H_1) — innumera *C.* — **8** Varro; *cf. 520* lateres. — hecatombe *L, G;* hecatonbe *Bamb.;* hec λτουβε *H;* hecaton *maiuscul. litt. supra scr. in L.* — ϑυcιον *C, Bamb.* — **9** Ludon *maiusculis litt. velut ad priora pertineret L, H; ut puto, etiam G et Bamb.;* Ludo *Bamb.; Montepess.; L; in hoc ras. supra* o (*videtur fuisse* Ludō). — **10** regius *cdd. 520;* religio (regio L_1) *h. l. C, Bamb.* — **11** sesqueulixe *H, G;* sexq: L_1*;* sesq: ulixe L_2*;* sexq. *(sic) Bamb.* — **12** ubei *Roeperus;* deicuntur *M* (dicuntur *Oehlerus*); ubi educantur *C;* ubi edicuntur *Bamb.; Montepess.* — barbari *Iun.;* barbati *cdd.* — innum. *accusat.* — **13** *si trimetrum implent quae praecessere, hic ordo instituendus* habuisse (flavisse *Roeperus*) l. aur. — **16** Latavi *Bamb.* — ουcιων *C* (ϑυcιων *prius H*).

et cuius rei causa fecerim hecatomben. in quo ego, ut puto, quoniam est luere solvere, lutavi.

LVCVNS. Varro Periplu lib. II, περὶ φιλοσοφίας:

non ulla ambrosia ac nectar; sunt alia, sardae,
panis, pemma, lucuns, cibu' qui purissimu' multost.

idem Sciamachia, περὶ τύφου:

vinum, pemma, lucuns, nil adiuvat ista ministras.

Afranius Fratriis:

'pistóri nubat.' — 'cúr non scribilitário,
ut míttat fratris fílio lucúnculos?'

LONGVRIO, id est longus. Varro Triphallo, περὶ ἀρρενότητος: ego nihil [Varro] video: ita hic obscurat, qui ante me est, nescio qui longurio.

LOTIOLENTE dictum veluti lutulente, a lotio. Titinius Varo:

'lótiolente!' — 'flócci fiet.' — 'cúlei || cultor!'

LENITVDINE, pro lenitate. Turpilius Philopatro:

míra lenitúdine
ac suávitate abúndat.

Cicero Tusculanarum lib. V:

lénitudo orátionis, móllitudo córporis.

---

19 Varro Periplu II || 22 Varro Sciamachia || 24 Afranius Fratriis || 27 Varro Triphallo || 30 Titinius Varo || 2 Turpilius Philopatro || 5 V, 16, 46 (Pacuv. Niptris).

---

17 haecatomben *L, G;* haecatombem *Hqos.* — **18** *cf. pg. 52* lues. — lutavi; *ad* litandi *verbum allusisse Varronem apparet.* — **19** Periplum *C, Bamb.* — liber *G.* — φιαοσοφι ac *L, H;* φιαοσοφιας *G, Bamb.* — **20. 21** non ulla *M; f.* hic nulla; nulla *cdd.* — ambrosia — nectar *ed. a. 1480;* ambracia — nector *cdd.* — sunt allia sardae (a., s. *iam Iun.*), panis *M;* non alium et sarde set panis *C, Bamb.* (*in quo* pani spem maculans; maculans *etiam Montepess.*). — sed *Montepess.; Paris. 7666; Hqos.* — lucans L_1. — **22** sciamaca *L; item, supra scr. m. 2* ia, *H; inde P* sciamaca ia; sciamacia *G.* — **23** pemma *Iun.;* remma *C.* — nihil *C.* — ista ministras *(particip.);* ista ministrans *Oehlerus* (i. ministrat *Iun.*); istam instrat *L, H,* G_2*;* i. instrant G_1. — **24** fratris *C.* — **25** nubat *Lips.;* novat *C.* — scribilitario H_2*, G; M;* scribitario *L,* H_1. *primum* i *correptum ut in* conscrĭbillo; scriblitario *v.* — **26** lucunculos *Lips.;* luculentulus *H, G;* liculentulentulus *L.* — **27** tripallo *C.* — αρρενοτετος *L, H;* αρρενοτετοτ *G.* — **28** Varro *del. Duentzerus ann. antiquitat. studior. a. 1848 pg. 483;* video *Lambecius ad Gell. II, 15* (*qui scr.* ego vero nihil v.); ego nihil varro ideo *C.* — obscurat *Lambecius, Rothius;* curat *C.* — **30** *l. om. Bamb.; gl.* — Liciolente H_1. — lotiolentus *ut* violentus; *si recte habet illud.* — fitinius L_1*;* titinnius *rell.* — Varo *Stephan.;* Varro *C.* — **1** latiolente *H;* lotilente *Ribbeckius.* — fiet H_1*; v.;* fiet et *rell.* — culei *Neukirchius; quod repetendum a nomin.* culus; cular *C.* — **2** *cf. 134* lentitudinem. — filopatro *C.* — **3** *f.* mire. — **4** habundat *L.* — **5** lib. V *v.;* lib. IIII *C.* — **6** *ad Pacuv. Niptra recte rettul. Ribbeckius.*

ea si bona duces, quid erit in philosophi gravitate? — et in Verrem: quanta me tua non modo lenitudo.

LAETITVDINE, pro laetitia. Accius Alcmeone:

út me depositum ínmerentem núntio repéntino alacrem
réddidisti adque éxcitasti ex lúctu in laetitúdinem!

idem Bacchis:

quanta ín venando afféctist laetitúdine!

LARGITAS, pro largitione. Turpilius Paraterusa:

eho díc mi, an oblita óbsecro's eius crébras mansiónes
ad amícam, sumpti lárgitatem? . . . .

M. Tullius de re publica lib. III: Pyrri videlicet largitas Fabricio aut Samnitium copiae Curio defuerunt.

LVMINOSVM positum pro claro. Cicero in oratore: tum sunt maxime luminosae et quasi iactuosae partes duae.

LAXITAS. Sallustius Historiarum lib. IIII: simul eos * * * et cunctos iam inclinatos laxitate loci plures cohortes atque omnes, ut in secunda re, pariter acres invadunt. — M. Tullius de officiis lib. I: et admittenda hominum cuiusque modi multitudo, adhibenda cura est laxitatis.

---

7 Cic. in Verrem (f. IV, 61, 136) ‖ 9 Accius Alcmeone ‖ 12 Accius Bacchis ‖ 14 Turpilius Paraterusa ‖ 17 M. Tull. de re publica III ‖ 19 36, 125 ‖ 21 Sallustius Hist. IV ‖ 23 I, 39, 159.

---

7 si *Cic.;* sibi *C.* — duces *M;* ducens *C;* ducemus *cdd. Cic.* — filos *L.* — et in V.; *confert Me Verr. II, 4, 61, 136* nimia in istum non modo lenitudine, sed etiam liberalitate. — 9 Laet. H_2*;* Lenitudine L_1 *(in quo prius fuit* Let.); H_1*; G (cd. Victor.);* Letitudine L_2*; Bamb.* — letitia *L, Bamb.* — Letitudinem, leticiam *gl.; f.* Laetitudinem pro laetitiam. — Alcmenone *C* (Almenone H_1*;* Acmenone L_1); Alcimeone *Vrbin. 307.* — **10** depositum *Palmerius;* rep. *C.* — et maerentem *Iun.; quod quidem friget admodum.* — immerentem *utrum sit* innocentem *an* indignum, *definiri nequit.* — nuntio repentino alacrem *Bothius;* rep. n. a. *C.* — **11** atque excitasti *Me* (excitasti *iam Bentin. et, ut refert Quicheratus, Perottus*); adive hesitastis *C.* — letit. *L,* H_1. — **12** Baccius *C.* — **13** *de Agaue Penthea persequente agitur.* — venando; *cf. Enn. trag. 366.* — affecteist *M;* affectio est *cdd.* — letit. *L,* H_1. — **14. 15** Paraterusa: eho *Iun.;* parateruseo *C.* — obsecro es *cdd.* — **17** videlicet *Lambin.;* videt *C.* — Fabricio *Iun.;* acos *C; fuit qui coniceret* Fabricio consuli. — **18** copiae *Maius;* copia *C.* — **19** pro praeclaro *prius H.* — Cic.; *cf. comm. in 130* iactuosae. — **20** luminose *L, H.* — lactuose *L,* H_1*;* iactuose H_2*;* actuosae, *supra scr.* i, *G.* — **21. 22** Laxitas, latitudo *gl.;* laxitas, laxitudo *mrg. H.* — IIII *postea insertum in L.* — *lacunam significavit M.* — cunctos (cuntos L_1) *C, Bamb.; f.* cuneos. — laxitate *Me;* laxitas et *cdd.* — laxitate l.; *ablativus causae qui iungendus est cum sequentibus.* — choortes *G.* — **23** ut secum dare *Bamb.* — acres *Me;* acre *cdd.* — M. Tullius; *cf. 340* laxum. — **24** cuius *L,* H_1*;* cuiusque *cdd. etiam 340.*

LAMENTAS, pro lamentationes. Pacuvius Hermiona:

laméntas, fletus fácere conpendí licet.

LAETARE et LAETISCERE, laetificare *et laetum fieri.* Livius Aegistho:

iamne óculos specie laétavisti optábili?

Accius Pelopidis:

et te ut tríplici laetarém ‖ bono.

Sisenna lib. IIII: utrumne divi cultu erga se mortalium laetiscant an superna agentes humana neglegant.

LITTEROSVS, litteratus. Cassius Hemina Annalium lib. III: homo meire litterosus.

LATIBVLET et LATIBVLETVR, pro lateat. Laevius Erotopaegnion * * *:

nocte ut opertus amictu latibulet.

Publilius Putatoribus:

praegrédere et nequis látibuletur próspice.

LVPARI, ut scortari vel prostitui. Atta Aquis caldis:

quid? cúm meretrices nóstro ornatu pér vias
lupántur.

Lucilius lib. V:

---

26 Pacuvius Hermiona ‖ 28 Livius Aegistho 1 ‖ 31 Accius Pelopidis ‖ 2 Sisenna Hist. IV ‖ 4 Cassius Hemina Annal. III ‖ 6 Laevius Erotopaegn. ‖ 9 Publilius Putatoribus ‖ 11 Atta Aquis caldis ‖ 14 Luc. l. V.

---

26 pro lamentatione *Bamb.* — 27 *f.* lamentas *verbum et scrib. ita:* lamentas? fletus facere conpendi licet. — 28 Letare et Letiscere *L, H.* — letificare *H, Bamb., non L, G.* — Livius (Lucilius *Bamb.*); *cf. 386* species. — Aegistho *ed. Bas.;* Aegisto *L, H, Bamb.* — 30 spectie H_1; spetie *Bamb.* — letavisti L_2, *H, Bamb.* (letavisto L_1); laetavere *melius, ut puto, cdd. 386.* — obtabili L_1. — 31 Pelopedis H_1. — 2 divi *Iun.;* uiri (u *in ras. H*) *C.* — erga se *del. Guietus.* — letiscant *H, Flor.* — 3 superna agentes *Ald.;* supernae (superne *L, G*) egentes *cdd.* — *post* humana: annalium, *sed del. G.* 4 Litteratus *Bamb.;* Litteras, litterosus *gl.* — 5 meire (mire *Madvigius Advers. II, 657*) *M;* mere *v.* — 6 Laevius *Me;* Nevius *C.* — Erotopecnion (Erotopegnion *prius H*) *L, H;* Eratopaecnion *fact. ex* Erotop. *G.* — 8 *de metro non constat; f. initio quaed. hausta.* — latibulet *ed. Bas. falso tribuit Iunio;* latibuletur (latibuleter *pr. G*) *cdd.* — 9 Publilius Putatoribus (*ita ed. a. 1476*) *Iun.;* Publili liputatoribus (lipit. G_1). — 10 praegredere *Quicheratus;* progr. *v.* — prospice *Vrbin. 307; ed. a. 1476;* persp. *C.* — 11 ut; *puto* id est. — Acta *L, prius H, Bamb.* — Aquis Caldis *Me;* atquis calis *C, Bamb.* — 12 quid? *add. M.* — meretrices *Me;* meretrice e (meretricae e *L, H; in L* e *ante* nostro *m. 2, ut vid., add.*) *C;* metrice, *om.* e, *Bamb.* — *cet. haud absurde Buechelerus:* cum lupantur nostro ornatu per vias meretricie. — *apparet autem dicta haec a matrona sive de filii cuncta meretricibus largientis sive de filiarum ultra decus virosarum querente moribus.*

et divos ture precemur,
consilium fassi, placeatne inpune luperis.

LVSVS vel LVSIO, qui ab nobis ludus dicitur. Varro Marcipore: utri magis sunt pueri? hi pusilline, qui spectant nundina, ut magister dimittat lusum. — idem Cato vel de liberis educandis: ab huiuscemodi lusionibus radices crudelitas agere solet.

LABORIOSVM, in quo laboretur. Calvus Poematis:

durum rus fugit et laboriosum.

LVTESCIT honeste dictum *a Furio* in poematis, tametsi auctoritatis sit ignobilis:

sanguine diluitur tellus, cava terra lutescit.

LIBELLIONEM, ut tabellionem. Varro Manio: tum ad me fuerunt, quod libellionem esse sciebant.

LIMVM, obtortum. Varro Manio: altus alieno *sumptu neque post respiciens neque ante pro*spiciens, sed limus intra limites culinae.

LACESSERE positum provocare. Cicero in oratore: et Aristoteles Isocraten lacessivit et Xenophontis ‖ voce Musas quasi

---

17 Varro Marcipore ‖ 19 Varro Cato ‖ 21 Calvus Poematis ‖ 23 Furius Poematis ‖ 26 Varro Manio ‖ 28 Varro Manio ‖ 31 19, 62.

---

15. 16 *cf. schol. Veronens. in Aen. VIII, 106.* — placeatne *M* (placeat tu *iam Iun.*); placent tune *C.* — luperis *Scal.;* superbis *C.* — 17 nobis *M;* nibus L_1*; id. m. 2* hominibus; omnibus *H, G.* — Varro; *cf. 214* nundinae. — 18 hi pusilline *M;* hi pusilli nigri (*seq.* qui) *cdd. h. l.;* hi pusillini *214;* hi pusilli pigri *Wehlius Quaest. Petronianar., Bonnae a. 1861 ed., thesi VI;* hi pusilline, aegre *Madvigius Advers. Crit. II, 657.* — exspectant *id.* — nundina *C* (nundinam H_1, *prius L*), *f. recte, quamquam* nundinas *ipse Non. 214.* — 19 lusum *supinum.* — item H_1. — *cf. p. 211 l.* lusus. — 20 ad H_1. — 21 *cf. Gell. IX, 12, 10.* — Calvus *Bentinus;* Gallus *C; f. scrib.* Gaius Calvus. — *ap. Gellium cdd. meliores* C. Calvus *pr. Q, Z, B, qui om.* C. *ita 354 s. v.* necessitudo: C. Caesar, *ubi item Gell., ad quo petitus locus:* C. Caesaris. — 22 fugit et *cd. N. Fabri;* fugite *C;* fugiet *Z ap. Gell., minus eleganter;* fugi et *vel* fugi sed *rell.;* fugis et *Bentin.; Paris. Gell. ed. a. 1536.* — 23 *cf. Gell. XVIII, 11.* — Lutescet *L, H,* G_1, *Bamb.;* Lutescit G_2, *mrg. H, gl.* — a Furio *add. vir doctus ap. Quicheratum in mrg. ed. Iun.* — *Furium autem Antiatem quod et h. l. et pg. 145 s. l.* noctescere *obscura auctoritate dixit N., videri id factum ignorantia aetatis eius, iam quaest. Non. cap. II est monitum.* — poma ista etsi L_1. — auctotatis L_1. — 26 Libellonem *L, Bamb., P; nam etiam in H radendo attemptata* i *altera;* Libellionem *cum H, G gl.* — utabellionem L_1. — 27 iverunt (*debebat* ierunt) *Me;* ferunt *Popma.* — 28. 29 *cf. 237* altum; *442* prospicere. — alieno sciens sed *C; restituere docti ex 442.* — 31 et aristote *(haec punctis del.)* et aristoteles *L.* — 1 Isocratem *Cic.;* socraten (sacraten H_1) *C.* — Is. ipsum *cdd. Cic.* — exenofontis L_2, H_1*;* exenofrontis L_1*;* xenofontis H_2, *G; cf. Varr. ap. Quintil. X, 1, 99.*

134 M.

locutas ferunt. — et Tusculanarum lib. V: *non modo* inpulsi sumus ad philosophiae scribtionem, verum etiam lacessiti.

LENTITVDINEM pro lenitate. Cicero Tusculanarum lib. IIII: eamque, quam lenitatem nos dicimus, vitioso lentitudinis nomine appellant.

LEAE, pro leaenae. Lucretius lib. V:

inritata leae iaciebant corpora saltu.

LIGELLVM, tuguriolum, domicilium breve. Plautus Aulularia:

a suó ligello fúmus siqua exít foras.

LICITARI, congredi, pugnare. Ennius:

pars ludicre saxa
iactant, inter se licitantur.

Caecilius Hymnide:

'quae narrare inepti est scutras ferventis†'. —
'quín machaera lícitari adversum aéreum coepís sciens?

LANGISCERE, langidum fieri vel frangi. Ennius lib. XVII:

neque corpora firma
langescunt quicquam.

idem:

cum soles tandem faciunt langescere longei.

---

2 V, 41, 121 ‖ 4 IV, 19, 43 ‖ 7 V, 1318 ‖ 9 II, 4, 22 ‖ 11 Ennius ‖ 14 Caecilius Hymnide ‖ 17 Ennius l. XVII ‖ 20 Ennius.

---

2 et Tusc. (Thusculanorum L_1); *cf. 174* scriptione. — non modo inp. s. *Cicero.* — ad philosophiae (fil. L_2) *cdd. l. utroque;* script. *C pr. L;* scriptiones *cdd. 174;* ad philosophas scriptiones *cdd. mel. Cic.*, philosophicas *quid. deteriores, male utrumque, cum neque* philosophus *neque* philosophicus *adiectivum ap. C. inveniatur.* — 4 *cf. 132* lenitudine. — Lentitudinem; Lentitudine *Bentin.;* Lenitudinem *L*, H_1, *Bamb.;* Lenitudine H_2, *G; om. l. gl.* — Thusculanorum L_1. — 5 qua *L.* — lenitate *id.* — vitiose *G.* — lentit. *Bentin.;* letinitudinis *prius L;* lenitudinis *L ex corr.*, *H*, *G.* — 8 irritate *G.* — 9. 10 *deceptus falsa lectione Nonii auctor, nisi putabitur* ligillo *scribendum cum Pio idque accipiendum pro lignorum strue parvula.* — de suo tigillo fumus siqua e. f. *cdd. Pl.;* tuo (tua *G*) ligello fuisti qua exis foras *C.* — 12. 13 *vv. distinxit Vahlenus.* — ludicre (ludicrae *L*); *accusativus neutri gen. pro adverbio positus; cf. Prisc. pg. 769.* — 14 Himnide *L;* Himndae, *m. 2* Himnidae *H.* — 15 *apparet h. l. esse lacunosum.* — ferventis scutras *Bothius;* sc. (scrutans *prius G*) ferv. *C.* — 16 macera licitaria *C.* — aereum coepis *M;* aeneum coepisti (*seq.* sciens) *C; nam illud* coepsti, *quod olim placuit nobis, iure videtur improbari a Madvigio Opusc. II, 68.* — *sententia, nisi labor animi, hunc in modum olim fuit concepta, ut in exprobratione mutua obiceretur alteri, quod temerarias semper res et maiores viribus moliretur, ut puta sic:* 'quein' manu tractare, inepte, coepis ferventis scutras?' — 'quein' machaera licitari adversum aereum coepis sciens?' — 17 *ita Th. Hugius* (*Ennio tamen reddendum* langescere); Longiscere, longum fieri vel frangere *cdd.* — 19 longiscunt *L*, *G;* longicunt *H.* — 21 soles *Vahlenus,* sola est *C.* — facient *L*, H_2, G_2. — longiscere *C.* — longei *M;* longe *v.*

LIGVRRIRE, degustare: unde a b l i g u r r i r e, multa avide consumere. Oratius:

semessos pisces tepidumque ligurrierat ius.

Catullus:

o Priape . . de mero ligurrire libidost.

LATROCINARI, militare mercede. Plautus Cornicularia:

latrocinatus annos decem * * * [mercedem].

Cato in Tiberium: qui aput regem in latrocinio fuisti, stipendium acceptitasti. — Ennius:

fortunasque suas coepere latrones
inter se memorare.

LAVERNA, dea cui supplicant fures. Plautus Cornicularia:

iam míhi Laverna in fúrtis celebrassít manus!

Lucilius lib. XVII:

semissis facit || is Musas, si vendi' Lavernae.

LVCVLENTITATEM, a luculento. Caecilius Hymnide:

vide lúculentitátem [eius] et magnificéntiam!

---

24 Hor. Serm. I, 3, 81 || 26 Catullus || 28 Plautus Cornicularia || 30 Cato in Tiberium || 31 Ennius || 34 Plautus Cornicularia || 36 Luc. l. XVII || 2 Caecilius Hymnide.

---

23 ablig. *Iun.;* alligurire (adl. L_1, *ed. Bas.*) *C;* ligurrire *Bamb.* — Ligorire, degustare; adligurire, vorare (vocare *cd.*) *gl.* — **24** oratius *L,* hor. *H, G.* — **25** semesos *H, G.* — epidumquae *L.* — ligurrierat ius L_1*;* ligurrier attius L_2*, H, G;* ligurrierit ius *Hor.* — **26** Catullus *v.;* Catulus *C.* — **27** Priopo *cdd.;* o Priape *M.* — *male Lachmannus:* Catullus Priapeo, *cum numquam citetur Catullus a Nonio addita libri nota.* — de mero *M,* de meo (demio H_1) *v.* — *v. fuit Priapeus; lacuna per* ubi *potest expleri.* — **28. 29. 30** militari *Bamb.* — Plautus; *cf. Varr. VII, 52* in Cornicula: qui regi latrocinatus decem annos Demetrio; *ubi Ritschelius:* quí decem latrócinatu's régi annos Demétrio; *Spengelius:* qui regí decem | latrócinatus ánnos sum (*vel* es, est) Demétrio. — latrocinatos H_1. — *pro* decem . X . *L, G, item, ut vid., H.* — [mercedem] Cato in Tiberium *M;* mercedem (merecedem *prius G*) in Tiberio *C, Bamb.* — *cf. Gell. II, 14, 1* in libro vetere M. Catonis, qui inscribitur contra Tiberium exulem. — apud *C pr.* L_1. — **32** suas *Me;* quas *C.* — cepere H_1*;* cepe *Bamb.* — **33** int. serare *L.* — **34** *sine l. indicio* L_1*;* H_2*; om. Bamb.; gl.* — Laverna dea *Ald.;* L. ea (Lavernea H_1) *C.* — suplicant *L.* — **35** iam *add. M.* — mihi Laverna *Scal.* (mihi Lavernam *Iun.*); litaveram Lavernam *Ald.;* militaveram nam· *C.* — celebrassit; *cf. 89* celebre; celerassit *L.* — manus *Ald.;* manius *C.* — **1** semissis *Dousa;* si messes *C.* — facit is *M;* facis *C.* — **2** Luculentitatem (Lucedentitatem *Bamb. test. Beckero*); *cf. 146* opulentitas. — Himnide *L, H.* — **3** luculentitem L_1. — eius *secl. M; idque magis placet quam quod etiam in mentem venit:* vide luculentitatem eius, magnificentiam. — *non inscite Buechelerus:* vide luculentiam eius et magnificentiam, *in l. ante* Luculentitatem *excidisse ratus* Luculentiam et.

135 M.

Laberius Tusca:

dóminus *nunc* nostér tua
lúculentitáte captus.

LVSTRATVS, luxuriosus: a lustris, abditis locis. Plautus Casina:

unde es, nihili? ubi lustratu's? ubi bibisti?

LVSCITIOSI, qui ad lucernam non vident et μύωπες vocantur a Graecis. Varro Disciplinarum lib. VIII: vesperi non videre, quos appellant luscitiosos. — idem Andabatis * * * idem:

edepol, *tú quidem*
caécus, non luscítiosu's.

LEMVRES, larvae nocturnae et terrificationes imaginum et bestiarum. Varro de vita populi Romani lib. I: quibus temporibus in sacris fabam iactant noctu ac dicunt se lemures domo extra ianuam elicere.

---

4 Laberius Tusca ‖ 7 II, 3, 29 ‖ 10 Varro Disciplin. VIII ‖ 11 Varro Andabatis. Plaut. Mil. II, 3, 51 sq.; cf. comment. ‖ 15 Varro de vita pop. Rom. I.

---

4 Laverius *C.* — Tusca; *cf. comm. in 80* blitea; Thucca L_1, H_1; Tucca L_2, H_2, *G.* — **5** nunc *add. M.* — nt̃ L_1; *id. 2* nst̃. — *f.* captust. — **8** *cf. Spengel. de cant. Plaut. 139 sq.* — his *vel* is *cdd. Pl.;* es *C.* — nihili *Pl.;* nihil *C.* — *seq. ap. Pl.* ubi fuisti; *quod utrum Nonii an librariorum errore sit omissum incertum.* — lubi *prius H.* — lustratu's *Plaut.;* lustretur *C; sed cf. lemma.* — ubi bibisti *Pl.;* ibi bibatur *C.* — cubi *ad hiatus vitandos cum probabilitate reponit Ritschelius Opusc. III, 137; quod si fit, etiam* cunde *scribendum.* — **9** Luscitiosi *Lindemannus;* Lusciosi *C, Bamb. ac f. ipse N; cf. infra.* — μύωπες *Beroaldus, Me;* moeopes *C;* meropes *Bamb.;* meopes *Lugd.; Paris. 7665; 6.* — vocantur *v.;* vocentur *cdd.* — **10** vespere H_1. — non vident *v. d. ap. Quicheratum.* — **11. 12. 13** *cdd.* lusciosos idem Andabatis edepol idem caecus non lusciosus est. *ap. Pl. Mil. II, 3, 51 sq. fertur:* verbero, edepol tu quidem caecus, non luscitiosus *(ita B,* lusciosus *CD). possit ambigi, utrum locus ita sit conformandus:* idem Andabatis*** Plautus Milite glorioso: 'mirumst lolio victitare te tam vili tritico.' — 'quid iam?' — 'quia luscitiosu's.' — idem: edepol, tu quidem caecus, non luscitiosu's, *an statuendum Varronem, qui et alias in saturis Plauti saepe fuit memor, hic usum esse eius verbis. aliquanto tamen hoc minus probabile propter Fulgentii l. pg. 561, quod quin ex Nonio fluxerit non videtur posse dubitari. nam eius verba sunt haec:* luscitios dici voluerunt in die parum videntes, quos Graeci myopes vocant. unde et Plautus in Mercatoris comoedia ait: 'mirum lolio victitare te tam vili tritico.' — 'quia luscitiosus es.' dicunt enim quod lolium comedentibus oculi obscurentur. — *cogitavit etiam Ritschelius Op. III, 367 de lacuna, qua et Varronis verba essent hausta et haec:* Plautus Milite glorioso; *nec tamen quid rei esset introspexit. — illud autem* tu quidem *utrum Nonii an librariorum culpa exciderit, incertum.* — **16** dicant H_1. — lemures *Bentinus;* lemurios *C.* — **17** elicere *M;* eicere *v.*

INCIPIT PER M LITTERAM.

MOLLITVDINEM, pro mollitiem. Varro Papia papae, *περὶ ἐγκωμίων*:

sigílla, in mento inpréssa Amoris dígitulo,
vestígio demónstrant mollitúdinem.

Cicero de oratore lib. III: in ipso tactu modum et mollitudinis et levitatis.

MIRIVS, magis mirum. Varro *Γνῶθι σεαυτόν*:

non súbsilis ac plaúdis et ab Aráto poscis ástricam
corónam? quid enim hoc mírius?

MANDARE positum pro conmendare. Sisenna Histor. lib. III: 'post principia paulatim recedunt atque inde cum paucis fugae se mandant'. — unde et procurationem mandare [commendare] vel causam || *dictum* sentire poteris.

MACRITVDINE, pro macie. Plautus Captivis:

ossa átque pelli' súm miser macritúdine.

MVSTVM non solum vinum, verum novellum quidquid est, recte dicitur. Naevius Gymnastico:

'*áge*, utrumst melius, vírginemne an víduam uxorem dúcere?' —
'vírginem, si mústast.'

MAXIMITAS positum pro magnitudine. Lucretius lib. II:

ne quaedam cogas inmani maximitate.

---

19 Varro Papia papae || 23 III, 25, 99 || 25 Varro *Γνῶθι σεαυτόν* || 28 Sisenna Hist. III || 2 I, 2, 32 || 5 Naevius Gymnastico I || 8 II, 498.

---

19 mollitie (mollicie *H*) *cdd.* — Mollitudinem, mollitiem *gl.* — papiapape *(litt. maiusculis)* πεϱι ευcomion *C.* — 21 sigilla *Bentin.;* sulla *C.* — 22 demonstrant *Iun.;* demonstrat *C.* — 23 M. Tullius Cicero H_1. — libro VI *L.* — tactu *Cic.;* factu *C.* — esse modum *cdd. Cic.* — 24 lenitatis H_1; laev. *ed. Bas.* — 25 Varro; *cf.* 374 poscere *ibique comm.* — 26. 27 *metrum agnovit Roeperus.* — non *add. m. 2 H; om. L.* — piaudis L_1. — aratro *prius G.* — poscis *Me;* posces *cdd. l. utroque.* — oronum *C hic.* — astricam coronam; *contra in Marcipore* chorean astricen. astrica corona *iocose dictum, ut* c. civica. — *verba male intellecta v.; dicit Varro auctori carminis astronomici nescio cui tribuendam coronam quam antea optinuerit Aratus; cf. Hor. Satur. I, 10, 48 sq.* — enim *om. G.* — 28 Historiae *C.* — 29 tricipia *C; em. Bentin.* — sae *L*, si *(post ras.) Flor. m. 1.* — 30 commendare *secl. Quicheratus.* — 1 dictum *add. M.* — 2 Macritudinę *Quicheratus;* Macritudinem *cdd.;* Macritudinem, maciem *gl.* — 3 pellisum *C;* pellis sum *cdd. Pl.* — macritudine; *male quidam* aegritudine; *quasi illud* macritudo *longam haberet primam.* — 4 quicquid *C pr.* L_1, *Bamb.* — 5 Nevius Gemnastico *C.* — 6 *cf. Plaut. Stich. 118 sq.* — age *vel* da *add. M.* — virginem ducere *om. mediis L.* — 7 si mustea est *v. d. ap. Gerl.* — *quod si recte habet, erit clausula.* — 9 nequae adam (quae adam *L*) *L, prius H;* neque adam *H ex corr., G.*

MVLTESIMA pars nove posita, quantitas infinita. Lucretius lib. VI:

quam *sit* parvula pars et quam multesima constet.

MISERITVDINE, pro miseria vel misericordia. Accius Astyanacte:

Tróiast testis: quaére ex aliis, qui íllius miseritúdine
nómen clarum in túmuli saxo múltis memorant vócibus.

idem Alphesiboea:

cum ipsá simeitu míseritudo meórum nullast líberum?

MESTITVDO, pro mestitia. Accius Telepho:

. . . . . quem ubi aspexi égo, virum memorábilem
íntui vidérer, ni vestítus taeter, méstitudo,
vástitudo praédicarent hóminem esse *abiectíssimum.*

Plautus Aulularia:

cuí tanta mala méstitudoque optigit.

MAGNITATE, pro magnitudine. Accius Bacchis:

. . nam neque sat fíngi neque dicí potest
pro mágnitate.

MACELLVM dictum pro macilentum Lucilius probat lib. VI:

si nosti, non magnus homost, nasutu', macellus.

MACORE, pro macie. Pacuvius Periboea: ||

corpusque meúm tali
meróre, aegrore, macóre senet.

---

10 VI, 651 || 13 Accius Astyanacte || 16 Accius Alphesiboea || 18 Accius Telepho || 22 IV, 10, 2 || 24 Accius Bacchis || 27 Luc. l. VI || 29 Pacuvius Periboea.

---

10 Multissima (*i. e.* Multessima) *gl.* — 12 quam sit *Lucr.;* quam *C.* — multasima L_1. — constat *L*, H_1. — 13 pro miseria prdia L_1. — Miseritudine, miseria *gl.* — *puto* miseria vel *delendum, cum* miseritudo *in seq. loco utroque dici videatur pro* misericordia. — Astianacte *L.* — 14 Troia est testis, *sc. virtutis Hectoris.* — alis L_1. — illius *quamquam potest aequare tribrachum, tamen* eius *reponendum non improbabile est.* — miseritudine *ed. a. 1476;* miseritudinem *C.* — 15 tumuli *Duentzerus;* umili *L*, humili *H, G.* — *f.* versibus. — 16 Alpesiboea *L.* — 17 cum ipsa *obscurum; f.* cum ipsiu', *h. e.* cum misericordia ipsius; *ut verba sint Alphesiboeae de fratribus.* — simeitu; simitu *Bothius;* simeta *C.* — meorum *Vossius;* eorum *C.* — ṇulla est *H;* ulla est *rell.;* nulla est *D. Heinsius.* — 18 Maestitudo pro maestitia *Bamb.* — Telefo *C.* — 19 q. ubi asp. ego *M;* q. ego ubi asp. *v.* — vir *C;* virum *Vrbin. 307, v.* — venerabilem *Buechelerus.* — 20 *puto* taeter ni v. *propter r. m.* — 21 maestitudo *H.* — abi. *add. M;* obscurissimum *Ribbeckius.* — 23 cui *cdd. Pl.;* qui *C.* — mala t. *Bothius.* — obt. *G.* — 24 Bacchis *Bentin.;* vacces *C.* — 25 *cdd.* nam quae; neque *ed. a. 1480;* nam neque *Quicheratus, qui falso adscribit Bentino.* — ne dici *L*, H_1; *cf. comm. in Plauti Menaechmorum v. pg. 89 s. l.* coepere. — 28 homo est, nasutus *om. L;* nansutus H_1. — 1 tabe *Bentin.* (tabi *Ribbeckius*), *male.* — 2 aegrore *Lachm. comm. Lucr. pg. 416;* errore (error *L*) *C.* — semet H_1.

Varro Serrano, περὶ ἀρχαιρεσιῶν:

nóster Axiús ruralis hómo item in curiám lectus
cómmacescebát.

MATRESCAM, matris similis fiam. Pacuvius Doloreste:

útinam nunc matréscam ingenio, ut meúm patrem ulciscí queam!

MVNIA, officia. Sallustius Histor. lib. III: ac tum maxime, uti solet in extremis rebus, sibi quisque carissimum domi recordari cunctique omnium ordinum *munia* strenue exsequi. Plautus Mercatore:

dicéns pro meritis grâtum me et munêm fore.

METARI, partire [unde et metatores]. Vergilius Georgicorum lib. II:

si pinguis agros metabere campi,
densa sere.

Caelius Annalium lib. VI: 'omnes simul terram cum classi accedunt, navibus atque scaphis egrediuntur, castra metati signa statuunt.' — unde hodieque metatores dicimus.

MAMMEATAM, mammosam. Plautus in Poenulo:

cúius amicam mámmeatam.

MVSIMONES, asini, muli aut equi breves. Lucilius lib. VI:

praedium emit, qui vendit equum musimonem?

Cato de L. Vetorio: asinum aut musimonem aut arietem.

---

3 Varro Serrano ‖ 6 Pacuvius Doloreste ‖ 8 Sallustius Hist. III ‖ 10 I, 1, 104 ‖ 14 II, 274 ‖ 17 Caelius Annal. VI ‖ 20 I, 2, 181 ‖ 22 Luc. l. VI ‖ 24 Cato de L. Vetorio.

---

3 sereno peri arceresio (arcerisio *m. 1 H; in eod. post* o *ras.*) *C.* — 4. 5 *versus constituit M; cf. eiusd. sat. frgm. pgg. 477; 334 s. l.* rixat; liquidum; *quae secuntur hunc l.* — nt̃ L_1, *id. 2* nst̃. — Axius *M; cf. d. r. r. III, 2;* Attius H_1; Atticus *rell.* — ruralis *Popma;* rivalis *C.* — item in curiam lectus *M,* item lectus in c. *v.* — commacescebat *Iun.;* cummacescebat (cummacessebat H_1) *C.* — 6 oreste L_1; duloreste H_2, *G.* — 7 *verba Orestis.* — 8 *cf. 23* munes. — Munia, offitia. Munem (Munema *cd.*), a muniis *gl.* — historiae *C.* — 9 recordari *ed. a. 1480;* recordavi *C.* — 10 munia strenue exsequi *M;* extrema (*praec.* num) sequi *C;* munia sequi *Ald.;* exsequi *v. d. ap. Quicheratum.* — 12 dicens; dico eius *Pl.* — 13 Metari *ed. a. 1476;* Metare *cdd.* — partire *M;* parare *v.* — *cf. Verg. Georg. I, 126 sq.; Ov. Met. I, 135 sq.* — unde et m. *secl. M.* — 16 sere id Ho_1. — 17 Coelius *G.* — Annali *cdd.* — 18 scaptis L_1; scafis *rell.* — metatis *H.* — 20 *cf. v. seq.* — 21 huius amica mammeata *Pl. et f. ipse N.* — 23 praedium *Dousa;* praecium L_1, *id. 2* praetium; p̃tium *H;* pretium *G.* — 24 de L. Vetorio (*i. e.* Veturio) *Iordanus; cf. Fest. 344; Prisc. 789; 886; ubi item est* de Veturio *vel* de L. Veturio; *quamquam ap. Fest. videtur scribend.* in L. Veturium. — *minus probabiliter Maiansius* de L. Turio, *quod ap. Gell. XIV, 2 citetur Cat. or. pro L. Turio.*

MESTAS, pro mestificas. Laberius Tusca:

cóncitata, móbilitata ménte maestas.

MICTILIS, paupercula [pulmentaria]. Lucilius lib. XX:

pulmentaria et intibus aut aliqua id genus herba
et ius menarum bene habet, sei mictilis haec est.

MESTARET, pro merentem faceret. Accius Myrmidonibus:

quódsi, ut decuit, stáres || mecum aut méu' *te* mestarét dolor,
iám diu inflammári tetre návis vidissént suas.

MADORE. Sallustius Histor. lib. III: evasit par in oppido festinatio; et ingens terror erat, ne ex latere nova munimenta madore infirmarentur; nam omnia oppidi stagnabant redundantibus cluacis adverso aestu maris.

MERCATIS, pro mercatibus. Sallustius Historiarum lib. V: ceteri negotia sequebantur familiaria legatorum aut tribunorum, et pars sua conmeatibus, mercatis.

---

25 Laberius Tusca || 27 Luc. l. XX || 30 Accius Myrmidonibus || 3 Sallustius Hist. IV || 7 Sallustius Hist. V.

---

25. 26 Movilitata, mota *gl.; neque improbabile illud fuisse lemma Nonii, nisi iungenda potius haec cum eis quae statim secuntur* Mestaret pro merentem faceret. — mestificas *v.;* mestifices *cdd.* — Tusco *C; cf. comm. in 80* blitea. — concitata mob. mente; concitataamente *L;* concitatam m. m. *H, G; porro in H* mobilitata *notat. punctis, sed ea del.* — mestas *H.* — *f.* me maestas. — **27** Mictyris *L;* Myctiris *H;* Myctyris *Bamb.;* Mictiris G_1; Mictilis G_2; Mycteris (mictilis *G,* myctilis *H*), pauper apparatus (appatus *gl.*) *gl., mrg. G, H. — cum a μύττειν v. non videatur posse deduci quod Lucilii metro conveniat, recipiendum duxi illud* mictilis. *neque raro in N. cdd. latina graece reperiuntur inversa. cet. conf. pg. 83 l.* conmictilis. — paupercula *M;* p. pulmentaria (pulmenta H_1) *C, Bamb.* — Lucil.; *cf. 208* intiba. — lib. XXX *male cdd. 208; cf. comm. in Luc. XX, 3.* — **28** et *Franckenus; M;* ut *cdd. l. utroque.* — entibus *C.* — aliquod g. *cdd. h. l.;* aliqua et id genus, *ubi* et *videtur esse correctura praecedentis* ut, *idem 208.* — **29** sei *M;* se *C;* sed *v.* — mictyris *C.* — haec est meri *C* (haec est H_1); *del. Rothius* meri, *quod ex seq. vocab. ortum. cf. comm. in l.* mestaret. — *omissum sive Nonii seu librariorum errore illud* cena. — **30** Mestaret *Bamb.;* Mertaret *H, G;* arat L_1 *sine l. novi indicio.* — *om. h. l. gl.* — Mirm. *L, H.* — **1** quodsi, ut decuit, stares *Gifanius, al.;* quod sicut d. istares (hist. L_1) *C.* — te *add. Me.* — mertaret *C (om. exempl. Bamb.).* — **2** inflamari *L.* — tetre *Bothius;* et re *C* (atre H_1); Atridae *Me.* — *cet. cf. Il. IX, 643 sqq.* — **3** Madore, infusione *gl., mrg. H.* — Sallustius (sallus sallius L_1); *ap. Priscian. 699:* mun. m. inf. — historiae *C* (historia H_1); histoř *Bamb.* — lib. IIII *C, Bamb. cum cdd. Prisc.;* lib. III *ed. a. 1476; et recte videntur docti referre ad Cyzici obsidionem, quae hoc l. enarrata.* — evasit *M;* quasi *C;* quas *Bamb.; f.* queis (dat. neutr.). — **4** fest.; *i. e.* trepidatio. — ex l., *i. e.* latericia. — **5** am L_1. — omnia; moenia *male Ald.* — reduntibus L_1. — **6** cloacis L_2, H_2, *G.* — **7** mercantibus *L,* H_1, *Bamb.* — **8** citeri *L, H.* — **9** comm. L_1; *H.*

MACERIES. Afranius Excepto:

si in haéce nunc consént it, facere vís satis?
quanta íllius mors fíet maceriés tibi!

MANVBIAS, [manus] exubias. Naevius Danae:

mánuvias subpétias prome!

MVTVVM, pro mutuo. Lucilius lib. XXVII:

étsi maxime, íd quod spero, mútuum hoc mecúm facis.

MORDICVS. Lucilius lib. XXVI:

mórdicus petere aúrum ec flamma expédiat, e cenó cibum.

Plautus Menaechmis:

. . . iamdúdum oportet násum ademptum mórdicus.

MONSTRIFICABILE. Lucilius lib. XXVI:

núnc ignobilitás his *miserum*, mírum ac mostrificábile.

MENDICARIER pro mendicare et MENDICABVLVM pro mendicatione. Plautus Vidularia:

malím moriri meós quam mendicárier:
boní miserantur íllum, hunc inridént mali.

---

10 Afranius Excepto || 13 Naevius Danae VIII || 15 Luc. l. XXVII || 17 Luc. l. XXVI || 19 I, 3, 12 || 21 Luc. l. XXVI || 24 Plautus Vidularia.

---

10 Maceries *v.;* Maceria est *cdd.* (Maceriest H_1). — Maceries, maceratio *gl., mrg. H, G.* — **11. 12** si in haece nunc consentit, facere vis satis *M;* si ille haec nunc sentit facere illi satis vis *C.* — *Bothius:* si ille haec nunc sentit, facere vis illi satis? — *sed enim triplex pronomen non potest ferri.* — fiet *Bothius;* sit *v.* — **13** manus *secl. M.* — exuvias *Quicheratus;* exubiae *cdd.* — *Non. vel* Manubias, exubias *vel* Manuvias, exuvias *scripsisse sat constat.* — Dane *C.* — **14** manubias *C pr.* L_1. — *cet. n. N.; nam* man. *hic Iovis fulmina.* — subpetias *M;* suppetat (subp. L_1) *C.* — pro me *v.* — *verba sunt Danaes Iovem implorantis.* — **15** pro mutuum *G; etiam in H* mutuo (v superscr.), *sed* v *eras.* — XXVII; *potius* XXVI *propter ordinem lemmatum Lucilianorum.* — **16** maxime *C.* — ịḍ quod *H;* quod *rell.* — mutuum — facis; *n. N.; nam illud idem quod* communicas. — **17** Mordicus; *cf. 139* mordicibus et mordicus. — Lucilius lib. XXVI; lib. XXVI Lucilius *C; ed. Bas.;* L. lib. XXVII *edd. ante Bas.* — **18** ec *M* (ex *Iun.*); et *edd.* — e ceno cibum *C; idque retinendum duxi euphoniae lege;* ecce nobum *Bamb.;* ecc̣e nobum *Lugd.;* ecenobum *Paris. 7665; 6; Montepess.* — **20** oportet *M;* oportuit *C.* — ademptum *v.;* adeptum *cdd.; ap. Pl. melius, nisi fallor,* abreptum; *in cuius cdd. v. ita traditus:* nam si amabas, iam oportebat nasum abreptum mordicus. *at Nonii auctor videtur invenisse dittographiam hanc:* nam si amas, iamdudum oportet nasum ademptum mordicus. — **21** *nullum l. in L, H; om. Bamb., gl.* — **22** his; *i. e.* optimatibus; *cf. VI, 2.* — mirum, taetrum *prius M, f. recte; alii* miserum *ante* mirum *addiderunt.* — monstrificabile *v.;* mortificabile *C.* — **23** Mendicaries *L,* H_1, *Bamb.* — **25** malum L_1. — mendicare *L.* — **26** *ita post Studemundium Quicheratus Lipsium secutus, qui voluit repositum* boni im miserantur, illunc irrident mali; boni (ni H_1) ministrantur illum nunc irrident (inr. L_1) mali *C.*

idem Aulularia:

memoráre nólo hominum mendicábula.

MERTARET, mergeret. Accius Antenoridis:

fortásse an sit quod híc nos mertarét metus. ||

idem Deiphobo:

vae!
hic quí me aperte effrénata inpudéntia
praeséntem praesens díctis mertare ínstitit?

MVGINARI, murmurare. Lucilius lib. VII:

muginamur, molimur, subducimur.

Atta Aquis Caldis:

átque ita muginántur hoc die! át ego fore me occlúsero.

MEDVLLITVS, a medullis. Varro Cras credo, hodie nihil:

átque ut igni férvido medúllitus
aquilóniam intus éruat frigédinem.

Plautus Truculento:

osténdit sese iám mihi medúllitus,
scio mi ínfidelem númquam, dum vivám, fore.

---

27 IV, 8, 3 || 29 Accius Antenoridis || 1 Accius Deiphobo || 5 Luc. l. VII; sed cf. comm. || 7 Atta Aquis caldis || 9 Varro Cras credo, hodie nihil || 12 II, 4, 85.

---

28 nolo hominum; *ita etiam Plauti cdd.;* m. n., regum mendicabula *Scipio Gentilis; ac latet altior corruptela.* — **29** Mertare, mergere H_1, *f. recte;* Mertaret (Mertares Hs_2), mergeret Ho_2 (Hs_1), G, L_2, *Bamb., gl.* — Meditaret, meretret L_1*; et quidem* t *utrumque finale punctis notatum; sed haec rursus deleta; cet. cf. Paul. 124; 81 s. v.* mertat; exfuti; *ita* pultare *pro* pulsare. — **30** quos H_2, *G.* — nos *Lips.;* non *C.* — mertaret *Iun.;* mertet *v.* — *f.* quod vos h. non mertet m. — **1** Deifobo *C.* — **2** vae *M;* vel *C.* — **2** aperte *Rothius;* a parte *C.* — effenata L_1. — **5. 6** muginari *a mugiendo ductum; male Paul. 147; conferendum mutiendi verbum.* — Luc.; *cf. 346* moliri. — lib. VII; *cum duri admodum numeri sint horum verborum, si dactylico contineantur metro, dubito an reponendum sit* lib. XXVII *et trochaicus versus instituendus ita:* .... múginamur, mólimur, subdúcimur. — molimus *cdd. h. l.* — subdicimur H_1. — **7** acta *L*, H_1. — Aquis caldis *v.;* qui scaldis (quis *H*) *C.* — **8** ita *Iun.;* eia (eta *G*) *C.* — hoc die; at ego fore me occlusero *M;* hodie atque (*praec.* atque) ego oculsero (culsero, *supra scr.* o, *G;* occulsero *H*) fonteme *C* (fontem H_2, *G*)*;* fore me *iam Fr. Dousa.* — *mrg. H* oculsero, occuluero. — *agitur de rixantibus in via. illud* fore se occludere *est* munire se obiecta fore. — **9** Varro; *cf. 206* frigus. — **11** eruat *Buechelerus; qui et trimetros primus agnovit;* servat *cdd. l. utroque.* — *post* frigedinem *in H sunt haec addita:* Plautus Tr. ostendisse sciam mihi med. aquil. int. serv. frig., *sed eadem lineolis subditis deleta.* — **13** ostendit sese i. m. *Me;* ostendisse sciam mihi *C;* ostendit mihi iam sese *cdd. Pl.* — **14** *C:* inf. n. dum vivam fore; *ap. Plaut. fertur* se mi (mihi *cdd.*) infidelem numquam dum vivat (*ita cd. Paris. quidam; Spengelius;* ne vivat *BCD*) fore. — *in verbi quod est* ostendit *variante structura cum haut ita immerito offen-*

Ennius Satyrarum lib. III:

Enní poeta, sálve, qui mortálibus
versús propinas flámmeos medúllitus.

MERITISSIMO. Turpilius Paraterusa:

meritíssimo te mágni facio.

Caecilius Asoto:

meritíssimo hic me eiécit ex hac décuria.

MINITABILITER, pro minaciter. Accius in Aeneadis:

Gallei vocé canora,
fremitú peragrant minitábiliter.

Pacuvius in Antiopa:

mínitabiliterque íncrepare díctis saevis íncipit.

MORSICATIM. Sueius Pullis:

síc incedunt ét [in] labellis mórsicatim lúsitant.

MVTATILITER, a mutando. Varro Cras credo, hodie nihil:

quíbus instabilis ánimus ardens mútatiliter hávet habere,
[et] nón habere.

MORDICIBVS et MORDICVS, pro morsu [pro morsibus]. Plautus Aulularia:

ásini me mordícibus scindant, bóves incursent córnibus.

Cicero Academicorum lib. IIII: perspicuitatem, quam mordicus || tenere debemus, abesse dicamus.

---

15 Ennius sat. l. III || 18 Turpilius Paraterusa || 20 Caecilius Asoto || 22 Accius Aeneadis || 25 Pacuvius Antiopa || 27 Sueius Pullis || 29 Varro Cras credo, hodie nihil || 33 II, 2, 57 || 35 II, 16, 51.

---

derentur Buechelerus et Schoellius, pro se mihi *hic* sensi, *ille* scio mi *scripsere. atque hoc praetulimus.* — **15** Enn.; *cf. 33* propinare. — **17** medullitos L_1. — **18** Turpulius *Bamb.* — Paraterus L_1, *ut vid.;* H_1 *(post* s *ras.); Bamb.* — **19. 20** meritissimo — Asoto *om. Bamb.* — magnificio *L*, H_1. — **21** meretissimo *Bamb.* — eicit L_1. — **22** Munitab. L_1. — eneadis *L, H.* — **23** Gallei *Lips.;* calleti *L, H;* calle, *supra scr.* ti (ri *Gs*), *G.* — *ante* Gallei *obiectum excidit*, *ut puta* saltus; Galli laeti *Quicheratus.* — **24** peragant H_1. — — **26** minitabiliter (minitabiter *L*) quae *C.* — dictis saevis *ed. Bas.;* dictis sevis H_2; dicitis sevius *id. m. 1;* dictis (dicitis *sec. Rothium*) secuis *(supra* c *et infra eraso puncto) L.* — **27** Sueius *M;* suis *cdd.* — **28** et labellis *Bothius;* et in labellis *C*, *Bamb.* — lusitante *Bamb.* — **29** Mutabiliter G_1; *Bamb.;* Mattatiliter *gl.* — mutatilis, *ut* deletilis, ductilis, fictilis, *al.* — Varro; *cf. 112* fastidiliter. — **30** habet *C.* — **31** et non *C.* — **32** *cf. 138* mordicus. — Mordicibus, morsicius (morsicicus *H*) *gl.*, *mrg. H;* morsicicus *mrg. G.* — Mordicitus *Scioppius; sed vel hoc cum exemplo careat, propius abest a fide auctorem Nonii deceptum falsa lectione, quod in cod. quodam Pl. repperisset* dic morsibus; *cf. et Ritschel. opusc. II, 248.* — **34** asinis *L, prius H.* — me mordicus *libri Pl.;* mordicus me *recte Bentleius.* — scidant *L*, H_1. — boves *monosyllabum.* — **35** lib. IIII *Me;* lib. III *v.* — **1** dicemus *Cic.*

140 M.

MAEANDER est picturae genus, adsimili opere labyrinthi tortum, claviculis inligatum. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: *περιέχοντα χωρία* mihi facies maeandrata et vermiculata atque in medio pinges orbem terrae. — Vergilius lib. V:

victori chlamydem auratam, quam plurima circum
purpura maeandro duplici Meliboea cucurrit.

MANSVM, *a* mandendo, ut mansatum. Varro *Γνῶθι σαυτόν*:

dein cérto alvi fructu út sucum
parerét mansum, quo vénarum
sanguíne rivos conpléret.

Lucilius lib. XXX:

sperans aetatem eadem *me*
haec proferre potesse et mansum ex ore daturum.

MVLIERAVIT, ut effeminavit. Varro *Γνῶθι σεαυτόν*:

ét rex et miséllus [ille] pauper ámat habetque ignem íntus acrem.
híc ephebum múlieravit; híc ad moechada ádulescentem
cúbiculum pudóris primus pólluit.

MEMORDI, PEPOSCI, PEPVGI, SPEPONDI in veteribus lecta sunt. Atta in Conciliatrice:

---

3 Varro *Ταφῇ Μενίππου* ‖ 5 V, 250 ‖ 8 Varro *Γνῶθι σεαυτόν* ‖ 12 Luc. l. XXX ‖ 15 Varro *Γνῶθι σεαυτόν* ‖ 20 Atta Conciliatrice.

---

2 Meander *L, H, Bamb., gl.;* Maeander *ed. Bas.* — adsimili opere labyrinthi tortum *M;* a. o. labyrinthorum (libarint L_1) ortum *(om. Bamb.,* H_1*;* hortum *L,* H_2) *C.* — Meander, multiplex pictura a meando iure vocabiliter (*l.* a meando inrevocabiliter; *cf. Aen. V, 588—91*) modo labyrinti *gl.* — 3 item inippu H_1*;* tafe minippu *L,* H_2*;* tafe menippu *G.* — *περιέχοντα χωρία M; περιεχονταριαν C.* — 4 facias H_1*;* faciaes *id. m. 2.* — meandrata *C.* — vermiculata *ed. a. 1476;* vinculata *C;* virgulata *Ribbeckius.* — atque in medio; et in medio *Vahlenus, qui delet illud* atque; a. etiam adeo *C.* — 5 pinges *Rothius;* inges *C.* — lib. V *v.;* lib. I *C.* — 6 victor hi *L.* — clamidem *H;* chlamidem *L.* — 7 Meandro *L, H.* — dupli *L.* — Melibea *H, L.* — 8 Mansum, a mandendo *gl.;* Mansum, mandendum *cdd.* — ut *Quicheratus;* aut *cdd.* — manducatum *Quicheratus.* — Gnothisauthon L_1*;* Gnothiseauton *G;* Gnothisseaution H_1*;* Gnothiseauthon L_2, H_2. — 9 certo *Hermannus El. d. m. 388;* certu H_1*;* certe H_2*, L, G.* — alvi *M (non Herm., ut Quicheratus dicit;* alui *Popma*); alii (ali L_1, H_1) *C.* — fr. *Riesius;* fl. *C.* — sucum *M;* sicum (sicut H_1) *C.* — 13 aetat.; *cf. Luc. I, 17.* — eadem *Gulielm. Verisim. II, 2;* me *Quicheratus;* eandem *C.* — eadem, *i. e. verba qualia sunt* pulle, catelle. — 14 proferre H_1*;* proferro *rell.* — potesse et *Gulielm.;* posset et H_1*;* posset *rell.* — daturum *pro* daturam, *ut l. XI Luc.* nupturum; *nam sunt verba nutricis.* 16. 17 ille *ut ex praecedente* misellus *ortum videtur delendum. aliter id quod est* et rex *ad priorem v. retrahendum.* — ephebum *Cauchius;* efebitum (eff. *G*) *C.* — moechada *Scal.;* mecada *L, H;* medeca *G.* — aducentem *L.* — 18 pollut L_1. — *sententia, ut vid., manca.* — 19 *cf. Gell. VI, 9.* — posci pugis L_1. — pondii L_1*;* spopondi *H;* Mem., pep., pe pugis perpondi *gl.* — 20 Atta *Gell.* (acta *V, P*); Accius *cdd. Non.* — Concil. *Gell.;* honilia atricae L_1*; L, H;* honiliaatrice *G.*

ursum sé memordisse aútumat.

Laberius in Gallis:

de íntegro património
meó memordi céntum nummum mília.

Ennius:

meum nón est: ut si mé canis memórderit.

cetera in obscurioribus invenimus.

METVS nove et eleganter positum. Sallustius Historiarum lib. I: 'id bellum excitabat metus Pompei victoris'; hoc est, quod de Pompeio metueretur.

MENDICIMONIVM et MOECHIMONIVM Laberius in libro quem Cophinum inscripsit. in eo verba haec inveniet, qui doctrinae studium putaverit || adhibendum. in eo quoque libro manuatus, quod est furatus, invenire *est*.

MEDIOXIME, medie aut cum modo. Varro Modio:

quid áliud est quod Délphice canát columna lítteris
sculptís: ἄγαν μηθέν, iubens nos fácere mortalem ád modum,
medióxime, ut quondám patres nostrí loquebantúr . .?

---

22 Laberius Gallis || 25 Ennius (sat. l. III) || 28 Sallustius Hist. I || 31 Laberius Cophino; sed cf. comm. || 1 Laberius (Cophino) || 3 Varro Modio.

---

21 autum ad L_1. — 22 in Gallis *Gell.;* in Callis *C.* — 23 patromonio L_1. — 24 memordi nummum centum milia *Bothius;* centum milia nummum memordi *Non. et Gell.* — *possis et octonarios instituere iambicos, ex quibus prior initio sit mancus:* de integro patrimonio meo centum nummum milia | memordi. — 25 Q. Ennius in Saturis *Gell.* — *ad Scipionem rettulit M; cf. vit. Ennii pg. 110.* — 26 meum *om. C.* — ac si (*prius* at si *R*) *cdd. Gell.* — 28 *cf. Gell. IX, 12, 13 sqq.* — eliganter *C pr.* L_1; eleganter *etiam Bamb.* — 29 ad bellum *L.* — Pompeiusctoris *L.* — 31 *cf. Gell. XVI, 7.* — *om. l. gl.* — Medimonium *Bamb.* — moechimonium *cdd. Gell.;* moccim. *C, Bamb.* — in libro; in mimo *Gell.* — 32 Cophinum *Gell.;* Cropium (Gropium L_1) *C.* — *cet. n. N.; nam illa* mendic., moech. *non ex eodem mimo ducta ex quo id quod sequitur; cf. et comm. in 70* adulterionem. — vebba *L.* — inveniret *L, Bamb.;* invenerit H_1. — 1 in eo quoque libro *Iun.;* in eo l. q. *cdd.* — manuatus *cdd. Gell.;* maustus *C, Bamb.; in quo an aliud lateat quaerendum.* — 2 est *add. M. ann. philol. a. 1868 pg. 439.* — 3 *null. l. in L.* — Medioxime, medie aut cum modo *M;* Medioximum (medioximim L_1) medio (medie H_1, *Bamb.*) acutum modo (m. *om. Bamb.*) *cdd.;* Medioximum, medie acutum *gl.; Paul. 123* medioximum, mediocre. — Modio *v.;* modo *C.* — 4 *metrum agnovit Meinekius.* — delfice *C.* — delphice — columna; *ita in Eumenidibus* attices philosophiae. — canit *Riesius.* — 5 sculptis *M,* suis *v.* — αταν *L, H.* — μηθὲν *Me;* μεοεν *C.* — iubens *Bergkius ap. Meinekium;* iudam *C.* — mortalem ad modum *M* (ad mortalem modum *Iun.*); *sunt enim hi octonarii, ut alii ap. Varronem, item septenarii, graecanica plane arte compositi.* — *nota autem propter metrum etiam celeberrimum illud* μηθὲν ἄγαν *inversum.* — adit mortalem m. *H, G;* adiz mort. m. *L.* — 6 quandam *L,* H_1.

MASCVLVM, pro forti ac vehementi. Varro *Ὄνος λύρας*: si [non] plus testiculorum offenderis quam in castrato pecore in Apulia, vincor non desse masculum ad rem *vigorem*.

MANCVM, debilem. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. III: sed etiam alteris tribus, qui mancam fore putaverunt sine aliqua accessione virtutem.

MINVTVM positum pro brevi. Varro Epistulis latinis: veni, sis, Capuam, quod et pueros minutos vides libenter et maioris animadvertere non vis. — M. Tullius Verrinarum lib. III: reticulumque ad naris admovebat tenuissimo lino, minutis maculis, plenum rosae.

MACERIAE. Sisenna Historiarum lib. III: post villarum macerias ac parietinas quinque cohortis in insidiis reliquid.

MANIPVLATIM, collecta manu. Sisenna Historiarum lib. III: requiescendi spatium nacti com densi in orbes manipulatim resistere hostibus instituissent.

MVLTIFARIAM, partibus multis. Sisenna Historiarum lib. III: quod loca * * * palustriaque erant et arte multifariam confossa.

MARSVPPIVM, sacculum. Varro Cato vel de liberis educandis: ec quo perspicuum est maiorem || curam habere nos marsippii quam vitae nostrae.

---

7 Varro *Ὄνος λύρας* || 10 III, 9, 30 || 13 Varro Epistulis latinis || 15 II, 5, 11, 27 || 18 Sisenna Hist. III || 20 Sisenna Hist. III || 23 Sisenna Hist. III || 25 Varro Cato.

---

7 forti ac ac *L.* — non, *quod ex sequentibus irrepsit, secl. M;* sin plus *Ribbeckius.* — 8 Apula *prius H; f.* quam in castrato pecore [in] Apulo. — 9 vincor *pro* convincor; *ut apud Accium pg. 432 s. l.* pervicacia. — desse *M;* esse *v.* — ad rem, *scil.* veneream. — vigorem *add. M.* — **10** M. *add.* L_2. — **12** virtutum *G.* — **13. 14** Epistulis latinis: veni, sis *M;* epistula (epistola *H*) latina si venisses (venissis L_1) *C.* — maforis *L.* — **15** M. Tull.; *cf. 221* reticulum; *350* maculosum; *441* tenue. — lib. III *si recte habet, de quo dubites, videntur Divinatio, Actio I, II singulorum instar librorum habitae ab auctore Nonii.* — **16** ad n. sibi admov. (*deteriores* apponebat) *cdd. Cic.; item Non. 350; 411;* sibi ad nares admovebat *apud anonym. de schem. dianoeas pg. 73 ed. Halm.; om.* sibi *cdd. h. l. et 221 idque ab interpolatoribus additum varietas hic notata videtur evincere.* — masculis *prius H.* — **18** Maceriae, parietes *gl., mrg. H.* — **19** cohortes *Bamb.* — reliquit *H, G, Bamb.* — **20** manu *v.;* manus *cdd.* — **21** spacium L_1. — cum densi in orbes *Palmerius;* condensiores *cdd.;* cum densiores *Me.* — **22** inetituissent L_1. — **24** paulus tria L_1. — quae *cdd.* — arte *M;* alte *v.* — **25** Marsuppium *L, H;* Marsupium *G, Bamb., gl.* — **1** ec quo *M;* et quo *C* (ex quo H_2). — marsippii L_1; marsuppii *G,* L_2; marsyppii *H; cet. cf. comment. ad. Varr. Ἀνθρωπόπολιν pg. 503 s. v.* lavit.

MOLIMENTVM, pro conatu. Sisenna Historiarum lib. IIII: Galli contra magno cum molimento ac perpetuo sonu procedunt.

MODIMPERATORES, quasi modum imperantes. Varro Rerum humanarum lib. XX: modimperatores in conviviis, qui sunt instituti potandi magistri.

MAGNILOQVENTIA. Cicero in oratore: quod ille dactylicus numerus hexametrorum magniloquentiae sit accommodatior.

MINISTRATRIX positum pro ministra. Cicero de oratore: sed omnes comites ministratricesque esse [de] oratoris diceres.

MALE AVDIAM. Cicero de oratore lib. II: in quo ego, non quo libenter male audiam, sed quia causam non libenter remitto, nimium patiens et lentus existimor.

MVLTITVDO positum pro frequentia aut copia. Cicero de oratore lib. III: sed ut pontifices veteres propter sacrorum multitudinem tresveros epulones esse voluerunt. — *idem* in eodem: hunc etiam, qui familiarior nobis propter scribtorum multitudinem est.

MVLIEROSITAS, cupiditas femineae voluptatis. Cicero Tusculanarum lib. IIII: similiterque ceteri morbi, ut gloriae cupiditas, ut mulierositas, ut ita appellem eam quae graece *φιλογυνία* dicitur.

MEMORIA positum pro vetustate. Pacuvius Chryse:

pérque nostram régiam
unánimitatem, quám memoria déiugat.

---

3 Sisenna Hist. IV ‖ 5 Varro Rer. hum. XX ‖ 8 57, 191 ‖ 10 I, 17, 75 ‖ 12 II, 75, 305 ‖ 16 III, 19, 73 ‖ 17 III, 19, 71 ‖ 20 IV, 11, 25 ‖ 23 Pacuvius Chryse.

---

3 Galli *hab.* H_1*; add. Flor. 2; om. rell.* — **4** sonu *Rothius; cf. 491* soniti; sona *cdd.;* sono *v.* — **5. 6** Modimperatores *bis Popma;* Modiperatores *cdd.* — **6** *illud* modiperatores *in cdd. post* putendi *vocabulum positum. in initio enuntiati collocavit M; nisi potius reponendum in fine.* — **7** potandi *Me;* putendi *C.* — matristri *L.* — **8. 9** quod ille *cdd. Cic. et Non.;* cum ille *recte Ernestius.* — dactylicus — hexametrorum *Cic.;* dactilus (dactylus *G*) — exam. *C.* — accomod. *ed. Bas.* — **10. 11** de or.; *addend. vid.:* lib. I. — sed ut o. *cdd. Cic.* — *id.* ac ministras *vel* ministros. — de oratoris *C.* — **12** Male audiam (maleudiam *Hs*), maledicta feram *gl., mrg. H.* — **13** male *supra add. in L.* — relinquo *cdd. Cic.* — **14** paciens L_1, *Bamb.* — **16** ponit ficis *L;* pontificis H_1. — sacrificiorum *Cic.;* sacrorum H_1; sacorum L_1; saccorum *rell.* — **17** tresveros; tresviros *cdd. Cic.;* tres vero *C.* — epulonis *L,* H_1. — voluerint H_1. — idem *add. M.* — **18** scriptorum *C pr.* L_1. — **19** cupitas H_1. — **20** cupitas L_1. — **21** eam *Cic.; G;* ea *L, H.* — *φιλογυνία Cic.;* filogenea *C.* — **23** Memoria pro vetustater *gl.;* Memoriam *C, Bamb.* — Pacuv.; *conf. 101* deintegrare. — Chrise *L;* Chrisse *H.* — **24. 25** egregiam *C.* — imemmoria *Vossius; quod tamen minus probabile videtur propter ea, quae praecedunt. propius a vero abest Nonii auctoris culpa intercepta*

MVRMVRILLVM, murmuratio. Plautus || Rudente:

. . nolo ego múrmurillum néque susurrum fíeri.

idem:

quid múrmurillas técum et te discrúcias? . . . . .

MEDIASTRINOS, non balnearum solum ministros, *set* et curatores aedium legimus. Lucilius lib. XVII:

vilicum Aristocratem, mediastrinum atque bubulcum.

Cato in Praeceptis ad filium: mediastrino [illi] imperator tu, ille ceteris.

INCIPIT PER N LITTERAM.

NVPERVM pro recenti positum, ab eo quod est nuper, id est ante non multum temporis. Plautus Captivis:

quid? tu úna nocte póstulavisti ét die
recéns captum hominem, núperum, novícium?

NEMINIS positum pro nullius. Plautus Captivis:

néminis
me míseret *certe;* nám mei miseret néminem.

Lucilius lib. XXX:

neminis ingenium tantum confidere oportet.

---

26 V, 3, 48 || 2 Plautus || 5 Luc. l. XVII; cf. comm. || 7 Cato praeceptis ad filium || 11 III, 5, 59 || 14 III, 5, 106 || 17 Luc. l. XXX.

---

quaedam quibus contineretur, cur Chrysae et Thoantis regum concordia tum temporis esset labefacta. quod si ita est, memoria non, ut Nonius vult, vetustatem significat, sed recordationem. — defugat *L.* — **3** discrutias H_1. — **4** *cf. comm. in Luc. XV, 8.* — solum m., set et c. *M;* sed m. et c. *C, Bamb.* — **5** aedum L_1. — Medie astrinus non solum balniatores sunt et curatores legi *gl.; at mrg. H:* quasi medias partes tenentes, quos nos corrupte mastinos dicimus. mediastrinos non solum balneatores, sed et curatores. — Lucilius (Lucilium L_1); *cf. comm. in 123* incitas. — lib. XVII *cdd. h. l.;* lib. XV *pg. 123 et 478; ille numerus ex sequentis vocabuli initio videtur labem traxisse.* — **6** viculum Aristrocratem H_1. — **7. 8** *ita M;* illi imperator (inp. *ed. Bas.*) tu, ille ceteris mediastrinum (mediastrinus *v.*). — *et hic quidem* mediastrinus *idem quod* vilicus, *de quo cf. Cato de re r. cap. 142, non autem in versu Lucilii; cf. comm. in XV, 8.* — **13** non vitium *L.* — **14** *prima m. nullum lemma in L, H.* — itum *pro* positum L_1, *H, Bamb.* — nalius, *deinde* non alius *L;* nullalius H_1. — Plautus; *cf. Charis. 111; 133; Diomed. 323; Prisc. 683.* — **15** meminis H_1. — **16** me *add.* H_2. — certe (*vel* hercle) *add. M.* — me *C; ap. Plautum haec feruntur:* neminis (nemini *libri mel.*) misereri certum est, quia mei *(om. m. 1 B)* miseret neminem; *et ita fere cdd. Char., Diom., Prisc.* (nemo *Prisc.*). — *porro mrg. H:* nullius misereor, quia nullus miseretur mei. — **17** Luc.; *cf. Prisc. 683.* — **18** ingenio *libri Prisc.; Nonii cd. Spanhemii; f. recte.* — quemquam *pro* tantum *male idem; cd. Spanhemii.*

NOXITVDO, pro noxia. Accius Armorum iudicio:

.... quei nóxitudo oblítteretur Pélopidum
ac pér nos sanctescát genus.

NVBERE veteres non solum mulieres, sed etiam viros dicebant, ita ut nunc Itali dicunt. Pomponius Pannuceatis:

sédmeus
fráter maior, póstquam vidit mé vi deiectúm domo,
núpsit posteriús dotatae, vétulae, varicosaé, vafrae.

NITIDITATEM, pro nitorem. Accius Bacchis:

formaé, figurae nítiditatem, hospés, geris.

NVMEN, pro ornatu. Vergilius Aeneidos lib. II:

vadimus inmixti Danais, haut numine nostro.

NOENVM, pro non. Lucilius lib. XXX:

sed || tamen hoc dicas quid rest? si noenu molestumst.

Varro epistula ad Fuffium: si hodie noenum venis, cras quidem, sis, veneris meridie [die] natali Fortis Fortunae.

NEVVLT, pro non vult. Titinius Setina:

ipsús quidem hercle dúcere *hanc* sané nevult.

Plautus Trinummo:

'fíliam meam tíbi desponsam esse aúdio.' — 'nisi tú nevis.'

---

19 Accius Armorum iudicio || 23 Pomponius Pannuceatis || 27 Accius Bacchis || 29 II, 396 || 31 Luc. l. XXX || 2 Varro epistula ad Fufium || 4 Titinius Setina || 6 V, 2, 32.

---

19 Noxitudo; *nullum l.* L_1*; om. Bamb.;* Noxitudo, noxa *gl.* — **20. 21** quei *M;* ocule (*praec.* o) *C.* — Pelopidum *M;* Pelopidarum *C; id. vitium in Agamemnonidis Accii pg. 146 s. l.* oblitterare. — *qui priorem v. pro trimetro habuerit, non pro parte tetram., licet huic reponatur:* ac pér nos genu' sanctéscat. — *Quicheratus servato illo* Pelopidarum *post* noxitudo *creticum vocab. excidisse statuit et huic continuari tetram. integrum.* — per vos *Hermannus.* — santescat *C.* — **23** Panuceatis H_1. — **25** vi deiect. *Me;* indeiectum *C; f.* illa deiect. — **26** nubere *cum cavillatione dictum, ut ap. Martial. VIII, 12.* — vafrae *Iun.;* afrae *C.* — **27** Nitiditatem; *ita M;* Nitiditate *v.;* Nitidate *Bamb.;* Niditate *gl.* — nitore *cdd.* — **28** geris *Me;* regis *C.* — *affert Me Eur. Bacch. 453:* ἀτὰρ τὸ μὲν σῶμ' οὐκ ἄμορφος εἶ, ξένε. — **30** haut in numine *Bamb.* — numene L_1. — **31** *cf. comm. in Luc. XXX, 20.* — Moenum *Bamb.* — pro noni *L.* — **1** rest *Lachm. comm. in Lucr. 150;* est *C;* sit *Santenus.* — si nenu *Iun.;* si noenum *C* (inaenum L_1*; id. 2* noenum). — **2** epistola L_2, *G, H* (*in hoc prius* epistala). — Fuffium *C.* — nenum L_1. — **3** sis *M;* si *v.; del. putat Scal. Coniect. in Varr. pg. 223.* — meridie, natali (n. *iam Iun.*) *Scal.;* meridiem die natalis *C.* — Fortis *om. L.* — natali Fortis Fortunae, *h. e. die anniversario sacrati deae templi.* — **4** Sedina L_1, *prius H.* — **5** hanc *add. Quicheratus.* — **7** desponsam *vetus Plauti; Hermannus;* desponsatam *Non. cum rell. Pl. cdd.*

144 M.

NIGRET, nigra fit. Pacuvius Chryse:

sólisque exortú capessit cándorem, occasú nigret.

Accius Bacchis:

sóle splendet saépe, ast idem nímbis interdúm nigret.

NITIDANT, abluunt: dictum a nitore. Ennius Cresphonte:

Méropam secum abdúcunt, eunt ad fóntem, nitidant córpora.

Accius Thebaide:

qui ubi ád Dircaeum fóntem adveniunt, múndule
nitidántur vulgum quádripedantum sónipedum.

NIXVRIRE, niti velle. Nigidius Commentariorum grammaticorum XXV: nixurit, qui niti vult et in conatu saepius aliqua re praepeditur.

NOTIFICEM, notum faciam. Pomponius * * * *Accius* Atreo:

nunc te óbsecro,
stírpem ut evolvás meorum *rém*que notificés mihi.

NVMELLAE, machinae genus ligneum, ad discruciandos noxios paratum, quo et collum et pedes inmittunt. Plautus Asinaria:

---

8 Pacuvius Chryse || 10 Accius Bacchis || 12 Ennius Cresphonte || 14 Accius Thebaide || 17 Nigidius Comment. gramm. XXV || 20 Pomponius. Accius Atreo. cf. comment. || 23 III, 2, 5.

---

8 Niget *Bamb.* — nigra facit H_1, *Bamb.;* L_2*;* nigrea fit L_1. — Nigret, nigra fit *gl.* — 9 capessit *Bentin.;* rapessit *C.* — nigret *v.;* nigri *C.* — **10** Bacchis *Bentin.;* Bacchidem (Baccidem *L*) *C.* — **11** sole *add. Bothius.* — *nota* ast *in tragoedia pos.* — idem; *scil.* aether; *cf. Eur. Bacch. 1264 sqq.* — **12** Nicidanta luunt L_1. — albunt H_1*;* alluunt *Bamb.* — dicunt *id.* — Nitidant, alvent (albent *H*) *gl., mrg. H.* — Cresponte *C.* — **13** Meropam secum abducunt *M;* opie eam secum advocant *C.* — ad fontem *v.;* ad fortem *C.* — **15** qui ubi ad *Bothius* (dein ad *Voss.*); Dircaeum fontem *Vossius;* quin id circeo (circo H_1*;* circaeo *G*) fonte *C.* — advenient *L, Ho.* — mundule *Voss.;* mundulae *C.* — **16** nitidantur vulgum *M; ubi* nitidantur *habet vim activam* (nitidatur vulgus *Ribbeckius*); n. vulgo *C.* — vulgum; *ita Ennius* avium *dixit* vulgus; *cf. frgm. inc. sed. XXIV.* — q. *Me;* quapripedanter (pripedantur *L*) *C.* — soni *L.* — **17** Commentariorum grammaticorum *M;* commento grammaticae *C* (commegram L_1*;* c. grammatice *H*). — **18** XXX *Ald.* — nuxurti, *m. 2* nuxurire *L;* nitixurit Hs_1*;* niiixurit Hs_2. — eonatu *L,* H_1. — aliqua re praepeditur *M;* a. re perpellitur *v.* — **20** notam faciam *L, H, Bamb.;* nota f. *G; sed cf. gl.* notificum, notum factum. — Pomponius; *vix credibile post ea quae Bernhardius Schmidtius mus. Rh. XVI, 596 quaeque nos de re m. pgg. 26 et 93 disputavimus extitisse rursus, qui Pomponio Secundo, aequali Senecae, v. vindicarent sequentem. extitere Ribbeckius et Quicheratus. cum tragici aperte tumoris sit ille, aut Nonium Pomponii nomen pro Accii substituisse putabitur aut, quod aliquanto magis probabile, excidisse cum verbis Pomponii Accii nomen.* — **22** evolves H_1. — remque *M;* que (*praec.* meorum) *C;* iamque *B. Schmidtius.* — **23** discruciendos *G.* — **24** tollum *H.* — quo ei *L teste Rothio.* — inmittunt; *puto* inmittuntur. — Plaustus *prius H.* — Asin. *Ald.;* Aulularia *C; ac f. ipse N.*

nervós, catenas, cárcerem, numéllas, pedicas, bóias.

NVGIVENDOS Plautus dici voluit omnes eos, qui aliquid mulieribus vendant; nam omnia, quibus matronae utuntur, nugas volunt appellari. Plautus in Aulularia:

ubi núgivendis rés solutast ómnibus. ||

NIDVS, pro poculo. Varro Quinquatribus:

quam lýmpha melius é lacuna fóntium
adláta nido póculi permísceat.

NIDVLANTVR. Varro Hebdomadon primo: dies deinde illos, quibus alcyones hieme in aqua nidulantur, eos quoque septem esse dixit.

NESCIVM, pro incognito. Plautus [in] Rudente:

quae ín loceís nésciís nésciá spé sumús.

NOCTESCERE, caecari. Furius Poematis, etsi est auctoritatis incertae:

omnia noctescunt tenebris caliginis atrae.

NEPAM quidam cancrum putant ad illud Plauti:

retróvorsum . . . cedam; imitabór nepam.

et illud aliud:

aut cum nepa * * * est.

---

27 III, 5, 51 || 1 Varro Quinquatribus || 4 Varro Hebdomadon I (sed cf. comm.) || 7 I, 5, 17 || 9 Furius Poematis || 12 Plaut. Cas. II, 8, 7 || 14 f. Ennii; cf. comm.

---

25 nervos H_1; nervus *rell.* — boias *om.* L; boiias Hs_2. — **26** *f.* Nug. dici volunt. — diei L_1, H_1. — noluit H_1. — qui *add.* H_2. — **28** volunt M; voluit *v.* — **29** nugigerulis *cdd. Pl.* — **1** pro oculo *Bamb.* — **2** limfa *Scal.*; lymfam (*seq.* m) L, H; nimfam G. — elancula H_1. — **3** allata *Scal.*; adlatā t̤am̤ L; allatum H_1; allatam L_2; H_2; G. — nido *Me*; nidos C. — poculi *Iun.*; potili C *et ut puto ipse Nonius.* — nido poculi *videtur dictum pro* ventre p. — **4** *cf. Gell. N. Att. III, 10.* — Varro; *hic N., eadem, qua pg. 54 s. l.* recepticium, *levitate perditus Gelliana accepit pro Catonianis, Varroni tribuit quae sunt Gellii; ac similis error supra pg. 112 s. l.* flavisas *adnotatus.* — Hebdomadon primo *Bentin.*; pro hepdomadon prima C; *Bamb.*; *cf. Gell.* — **5** hieme naqua *Bamb.*; hiemana qua *Montepess.*; hieme in qua G; hieme anni in aqua *Gell.* — septem *id.*; lentem *cdd.* — *cet. cf. Hertz. comm. in l. Gellii.* — **7** *cf. Gell. IX, 12, 18 sqq.* — in *om.* L_1. — **8** *cf. Plaut.*; quae (que L_1) in loco si nescis (*tum ras. H*) nescias pessumus C; *etiam Gellii cdd.* nescias (necias Z) pessimus. — **9** *cf. Gell. XVIII, 11, 3 sq.* — auctoritatis incertae (incaeriae L_1); *cf. comm. in pg. 133 l.* lutescit. — **12** Plautus L_1. — **13** retroversum L_1, *Bamb.* — *potuere olim esse:* retrovorsum hinc iam concedam. — nepa *Bamb.* — recessim cedam ad parietem; imitabor nepam *melius cdd. Pl.* — **14** *respici putant docti hic Ennii illud (fabular. frgm. v. 75)* cum capra aut nepa aut exoritur lumen aliquod beluae. *et certe apparet quaedam hausta.* — aliut L_1; aliud *rell.* — **15. 16** nepas *Bamb.* — est. set M (es. sed *Quicheratus*); esset C.

set dubium in utroque. nam vere nepa scorpius dicitur. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: serpere anguiculos, natare anaticulas, volare merulas, cornibus uti videmus boves, nepas aculeis, suam denique cuique naturam esse ad vivendum ducem.

NEX, pro neces. Sisenna Historiarum lib. IIII: quoniam neque mea nex neque intercessio posse videtur illorum dementem reprimere audaciam.

NENIA, ineptum et inconditum carmen, quod a conducta muliere, quae praefica diceretur, is, quibus propinqui non essent, mortuis exhiberetur. Varro de vita populi Romani lib. IIII: ibi a muliere, quae optuma voce esset, [perquam] laudari; dein neniam cantari solitam at tibias et fides.

INCIPIT PER O LITTERAM.

OBSCAEVAVIT, quasi scaevum, malum omen || obstulit. Plautus in Asinaria:

métuo, cum illic óbscaevavit meaé falsae falláciae.

OPIMITAS, ab opimo. Plautus Asinaria:

máximas opímitates, gaúdio exfertíssimas.

---

17 V, 15, 42 || 21 Sisenna Hist. IV || 26 Varro de vita pop. Rom. IV || 1 II, 1, 18 || 4 II, 2, 16.

---

16 scorpus L_1. — 17 anguigulos *C* (angulos H_1; *in L supra alterum* g *adscriptum* c, *sed idem elutum*). — 18 nare, *quod exquisitius est, cdd. Cic.* — anaticulas *cdd. Cic.*; anaticulos *G*, *item H post ras.*; anatiticulos *prius H*; anauculos *L*. — evolare *cdd. Cic.* — videamus *C*. — 19 ad videndum H_1. — 21 pro neces *M*; *cf. comm. ad pg. 114 l.* frons. — pro necessi (*seq.* Sisenna) L_1; pro nece *rell.* — 22 nix L_1. — *puto* neque illorum intercessio p. v. d. r. aud. — 24 Neninia H_1. — neptum L_1. — a conducta muliere *M* (conducta *Guietus*); adducta mulier *cdd.* — 25 dicoretur L_1. — iis *C*; his *Bamb.* — 26 exiberetur *L*; exhiberetur H_1, *Bamb.*; exhiberet H_2, *G*. — Varro; *cf. 67* praeficae. — 27 optuma *Guil. Canterus*; *al.* (obtuma *Me*); obtutum a *L*, *H*; obtutama *ed. Bas.* — optuma voce; *h. e. inter mulieres mercede conductas ad plorandum.* — perquam (*quod corruptum ex* praefiqua — *et* praefica *recte* repositum *a Gronovio ad Liv. VII, 2, 10* —, *quae in mrg. glosa olim erat adscripta ad illud* muliere *ac petita ex pg. 67 l.* praeficae) *scl. M.* — neniam *cdd. pg. 67*; neneniam *L*, *H*; nemiam *G*. — solitu, *m. 2* solita *H teste Onions.* — 28 at *cdd. h. l.*, *ut 67.* — tibiis H_1. — vides *cdd. h. l.* — 1 Obscelavit H_1; *L (in hoc* l *puncto notatum et supra scr. litt.*; *sed utrumque eras.)*; Obscellavit *gl.*; Obscevavit *rell.* — scevum *cdd.* — Obscaevavit — scaevum *v.* — momen (*praec.* m) H_1. — obstulit *M*; abstulit *cdd.*; attulit *v.* — 3 metuo *Pl.*; etuo *C*. — quod *cdd. Pl.* — illio *L*. — obscelavit *L*, H_1; obscev. H_2, *G*. — 4 Optimitas (Obtimitas *gl.*) ab optimo *cdd. cum gl.*; *corr. Iun.* — *ita* optimus *pro* opimus; optimas *pro* opimas *pg. 119; 101 s. l.* glis; dividae. — 5 *v. hunc cum tribus qui secuntur ap. Plaut.*

idem Captivis:

máximas opímitates ópiparasque offért mihi.

OBBA, poculi genus, quod nunc ubba dicitur. Varro Est modus matulae, περὶ μέθης: dolia atque apothecas tricliniaris, melicas† Calenas obbas et Cumanos calices.

OPVLENTITAS, pro opulentia. Plautus in Milite glorioso:

quásique eius opuléntitatem révereearis.

Caecilius Plocio:

opuléntitate nóstra sibi *eam* iniúriam
factám.

ORBITVDINIS, pro orbitatis. Accius Amphitryone:

miserét lacrimarum, lúctuum, orbitúdinis.

Turpilius Thrasyleone:

hoc te óro, ut illius cónmiserescas míserulae orbitúdinis.

Pacuvius Doloreste:

vae, cum íllum videas sóllicitum orbitúdine?

OQVINISCERE est proprie inclinari. Pomponius Prostibulo:

ut núllum civem pédicavi pér dolum,
nisi ípsus orans últro qui oquinísceret.

---

6 IV, 1, 2 ‖ 8 Varro Est modus matulae ‖ 11 IV, 4, 35 ‖ 13 Caecilius Plocio ‖ 16 Accius Amphitryone ‖ 18 Turpilius Thrasyleone ‖ 20 Pacuvius Doloreste ‖ 22 Pomponius Prostibulo.

---

citat Gell. VI, 17, 12. — opimitates *Pl.; Gell.;* optimitas et *C.* — effertissimas *cdd. Gell.; et sic vel* effertissumas *Pl.* — **7** opimitates *Pl.;* optimitas *C.* — oppirasque, *m. 2* oppiparasque, *H.* — offert *C;* offers *Plaut.* — **8** Oobua L_1. — paculi L_1. — Obpa, poculum *gl.* — nunc ubba; quidam existimant id dici obbam quod nos nunc cuppam dicimus *mrg. H.* — Varro; *cf. 545* obba; *ib.* dolia; *ib.* calices. — περι μεθεc *C; om. cdd. 545.* — **9** apotecas G_1. — triclinearis *C;* tricliniares *cdd. ter 545.* — apothecas tricliniaris; *minores putat apothecas Oehlerus, ad triclinia appositas, comparatque Germanorum illud* Flaschenkoerbe. — **10** melicas *(quod fortasse ex seq. vocabulo labem traxit) nondum expeditum.* melicas obbas *dici existimat Oehlerus a* μέλη, *poculi genere, quod Anaxippus comicus memoret ap. Athenaeum XI, 486.* — *a Buechelero et Riesio, ut plerumque in locis difficilioribus, nihil adnotatum.* — calenas *bis, sed prius del. G.* — tumanus *H;* cumanus *L, G;* cumanos *cdd. 545 s. l.* obba; calices; decumanos *Palmerius.* — **11** Opulentitas; *ita supra* luculentitas. — **12** quasi quae — opulentitate *C.* — **13** plocio H_1; potio *rell.* — **14** eam *add. M.* — **15** factam *Me;* faciam *C.* — **16** orbitate *cdd.* — **18** Traseleone *L, H;* Thrasel. *ed. Bas.* — **19** theoro *L.* — ore *prius H.* — ilius *L.* — miserulae *Ribbeckius;* miserae (misere L_1, *H*) *C.* — **20** Duloreste H_2, *G.* — **21** vae *M;* vel *v.; id. vit. pg. 139 s. l.* mertaret *in v. Accii.* — cum ultim *L.* — **22** *cf. 84 l.* conquiniscere; *quod quidem ex hoc loco interpolatum.* — Oquiniscere, *non* Ocquin., *ubique cdd.* — inclinare *cdd.; sed gl.:* Oquinescere seu inclinari. — *puto* Oquiniscere pro inclinari; *cf. 120 l.* hiscere, *cuius tamen non prorsus eadem ratio.* — **23** at *Bothius.* — **24** ipsius *G.* — q; H_1.

idem Pistore:

> nísi nunc aliquis súbito . . óbviam occurrít mihi,
> qui óquiniscat, quó conpingam términum in tutúm locum.

OBLITTERARE est obscurefacere et in oblivionem ducere. Accius Agamemnonidis:

> ínimicitias Pélopidum
> extínctas iam atque oblítteratas mémoria
> renováre.

OFFENDO, offenso. Afranius Vopisco:

> quaéque nunc offéndo, semper prócul *a* vostreis sínt mala. ||

OLAT, pro oleat. Afranius Fratriis:

> nón potest quin ílla stacta lóngeque et multís olat.

Pomponius Aleonibus:

> áleo *non* lúdam sane, *né* meae male olánt manus.

OBSORDVIT, obsolevit. Caecilius Hypobolimaeo, Rastraria:

> obsórduit iam haec ín mea erumna míseria.

OBSTRIGILLARE, obstare. Ennius Satyrarum lib. II:

---

25 Pomponius Pistore || 29 Accius Agamemnonidis || 33 Afranius Vopisco || 1 Afranius Fratriis || 3 Pomponius Aleonibus || 5 Caecilius Hypobolimaeo, Rastraria || 7 Ennius Sat. l. II.

---

27 quo *pro* ut. — term. *obscene dict.* — in tutum in totum *L*, H_1. — 28 Obliterare *gl.* — obscurare facere *Bamb.*; H_1; *Rothio testante L* (*ut Zangem. refert* obcurefacere *habet* L_1, *id. 2* obsc.). — *f.* adducere. — 29 Agamennonuidis (*vel* -iudis) L_1; Agamemnonuidis (*vel* -iudis) *id.* *2.* — 30 Pelopidum *Vossius;* Pelopidarum *C.* — 31 *ita plane* H_1; *Iun.*; extincta tam obl. H_2, *L*, *G.* — 33 *om. h. l. gl.*; *in quo seq.* Octingentum, octingenta, *quod leg. pg. 149 s. l.* pondo. — offenso *M;* offensio *v.* — Vobisco *prius L.* — 34 quaeque *e. q. s.; ita M* (quaeque — procul a *iam Ribbeckius;* semper *Bothius*); quoque nunc offendo saepe (sepae *L*) procul nostra sint (sit *L*, *G*) mala. — *vix crediderim illud* quaeque *causam praebuisse Nonio vel auctori eius, cur illud* offendo *pro substantivo haberet.* — 1 Afran.; *cf. Prisc. pg. 838.* — fratris *C pr.* L_1. — 2 qui in H_1. — illas tacta H_1; *L*; illa tacta H_2, *G.* — illa est acta (*vel* illa acta) *cdd. Prisc.* — solat *L.* — longeque et cunctis olat (olit *quid. libri*) *male Prisc.* — *agitur de puero delicato vel femina, quae unguenti quo utatur pretiosissimi odore dicitur multorum ad se conversura oculos. nam dativus est* multis. — 3 P. in lenonibus *Vrbin. 307.* — 4 non *add. Bothius; item* ne. — sanae *L.* — oleant *cdd.* — *apparet* aleae *et* alei *i. e.* allii *verborum ludi similitudine.* — *de eo quod est* aleum *cf. Ritschel. in Mostell. 48.* — 5 Obsurduit *male Bamb.* — Obsorduit, sordidate est (*i. e.* sordida facta est) *gl.* — obsolebit L_1. — hybovoli (*post* 1 *ras. in H*) ristraria *C.* — 6 in mea *Fleckeisenus;* in me *cdd.* — herumna *L*, H_1; aerumna *ed. Basil.* — *dicit, qui verba facit, tam frequentia in se ingruere mala ut quod nuperrime evenerit, iam sit antiquatum sibi et loco contempto.* — 7 Obstrigillare L_1; Obstringillare *rell. cum gl.* — *illud* obstrigilare *unice probandum videtur Kettnero lib. de Varrone et glosariis latin. pg. 21 sq.; qui a strĭgĭli repetit; alios tamen*

réstitant, occúrsant, obstant, óbstringillant, óbagitant.

Varro Manio: lex neque innocenti propter simultatem obstringillat neque nocenti propter amicitiam ignoscit. — idem de re rustica lib. I: *tu*, inquid, invides tanto scriptori *et* obstrigilandi causa *figlinas reprehendis*, [ut] cum praeclara quaedam, ne laudes, *praetermittas*. — idem de vita populi Romani lib. IIII: quod Curio dicebat amicis, ut illi renuntiaretur se, cum id fecisset, obstringillaturum, ne triumphus decerneretur aut ne iterum fieret consul.

OBVARARE, pervertere, depravare: dictum a varis. Ennius Achille:

nam cónsilieis *Danai* óbvarant,
quibu' iám concediti' córde.

OBSECVNDANTER, obsequenter. Nigidius de dis lib. I: cum autem id quid sit quaerimus, obsecundanter naturae vivere.

OCVLITVS, ut animitus, medullitus. Plautus Cornicula:

amánt ancillam meám Phedullium óculitus.

OSSICVLATIM, ut [si] minutatim. Caecilius Fallacia:

óssiculatim Pármenonem dé via liceát legant.

---

9 Varro Manio ‖ 10 I, 2, 24 ‖ 13 Varro de vita pop. Rom. IV ‖ 16 Ennius Achille ‖ 20 Nigidius de dis I ‖ 22 Plautus Cornicula ‖ 24 Caecilius Fallacia.

---

a stringendo *repetisse ut a* conscribendo conscribillare *v. Ennii, qui sequitur, ostendit.* — **8** occursant *M;* occurrunt *v.* — obagitant *Bentin.:* ovagitant *C; cf. comment. in Enn. pg. 208.* — **9** obstringillant H_1; obstringillat, *sed eras. punct. L.* — **10** nocent pr. amititiam noscit *L.* — de re rustica lib. I *Ald.;* de re publica lib. V *C.* — *similis error pg. 148 s. l.* olivitatem. — **11. 12. 13** *emendarunt docti ex Varrone. nec tamen sat constat, num plane eadem dederit Non.* — *C:* qui quod invidis tanto scriptori obstrigilandi *(ita L,* H_1; *ed. princ. Varr., item, ut vid., lib. Politiani;* obstringillandi H_2, *G;* obstrigillandi (obstrigillando) *rell. Varr. libri)* causa, ut cum praeclara quaedam quae laudes. — **14** cum id fecisset *in cdd. post* Curio *positum; traiecit M.* — **15** triumfus L_1. — decernar., *m. 2* decernaer. *H.* — *puto* ac. — *de Caesare agitur; cf. Vellei. II, 48, 4.* — **16** Obvarrare *L, gl.* — pervetere L_1. — **18. 19** *ita M;* n. consilius (consiliis *v.*) obvarant (obvarrant L_2) quibus tam concedit hic ordo *C.* — *cf. comm. ad fab. Enn. 96. 97.* — *pro* corde *nescio an melius reponatur* cordei; *nam et alibi* ei *corrupta in* o. — **20** Obsecundantur *G.* — diis *C.* — cum *e. q. s.; cf. Horat.:* vivere naturae si convenienter oportet. — **21** vivere *Rutgersius;* viverent *C.* — **22. 23** Cornicula: amant *Ritschelius Parerg. 155* (Cornicularia *Iun.*); *non tamen satis potest definiri, utrum sic sit scribendum an* Cornicula: qui (*vel* quia) amant. — Phedullium (fedulium *C*) *ab eo quod est Φειδύλλα, ut* edyllium *pro εἰδύλλιον.* — *elegantiores erunt numeri tales:* amant meam ancillam oculitus Phedullium. — **24** si *utrum ex sequente syllaba originem traxerit an potius legendum sit* singulatim (*vel* singillatim), minut., *non constat.* — Caecilius; *cf. 332* legere, rursum colligere.

147. 148 M.

OFFICERE, obesse. M. Tullius de officiis lib. III: demoliri ea, quorum altitudo officeret auspiciis. ||

OLIVITATEM, fructus oleae. Varro Inglorio, *περὶ φθόνου*:

tum dénique, omnis cúm lucerna cónbustast
in lúcubrando olívitasque cónsumptast.

idem de re rustica lib. I: non modo integra eximi, sed etiam maiora quam in arbore umquam pependerint. de olivitate. oleas esui optime condi scribit Cato.

OCCEPSO, coepero. Plautus in Amphitryone:

ní ego illi puteó, si occepso, ánimam omnem intertráxero.

OSA SVM, pro odi. Plautus in Amphitryone:

inimícos semper ósa sum optuérier.

ORBITVM, ductum per orbem. Varro *Γνῶθι σεαυτόν*:

ut sidéra caeli,
dió circum terram ádque axem
quae vólvuntur motu órbito.

OPVLISCERE, ab opulento, dictum decore. Furius Poematis:

quo magis in patriis possint opulescere campis.

OCCVLE, occulta. Cicero de oratore lib. II: interiuncta argumentorum plerumque occulas, nequis ea numerare possit. — Vergilius Georgicorum lib. II:

---

26 III, 16, 66 || 1 Varro Inglorio || 4 I, 59, 3 || 7 II, 2, 41 || 9 III, 2, 19 || 11 Varro *Γνῶθι σεαυτόν* || 15 Furius Poematis || 17 II, 41, 177 || 19 II, 346.

---

26 lib. IIII *C;* lib. III *cdd. 346 s. l.* moliri. — **1** oleae *Quicheratus,* olei *cdd.;* Olivitatem (Oll. *gl.*), oleae nimietatem (nimitatem *gl.*) *gl.; mrg. H.* — Gloria, *περὶ φθόνου Iun.* (*ap. quem expressum* Gloriam, *sed v. Indic.*). — *cf. 325* ignoscite; inglorio peri oton H_2, G_2; per, *tum, eraso ut vid.* i, oton H_1; peritoton G_1; pertoton *L* (in glotto *cd. Iun.*). — **2** omnis, *si Riesio fides, G; Iun.;* omnes *H, L.* — lucernae *L, prius H.* — **3** in lucubrando *v.;* in lucubrandi *C.* — consumptast *scr. Varro, non, ut quibusdam placuit,* consumpta, *propter r. m.* — **4** de re publica *cdd.* — **5** maior *C.* — pependerint *Varro;* G_2 *testante ed. Bas.;* pependerit *H;* rependerit *L,* G_1. — **6** esut *L;* esuiut H_1. — **7** Occoepso *Bamb.* — Plautus; *cf. 233* anima, aqua; *410* trahere — levare. — **8** si semel occepso *ad tollendum hiatum Goetzius; puto:* ni ego illi puteo, sin occepso *e. q. s.; cf. comm. in Lucil. pg. 210.* — **11** ductum *Chiffletus; doctus quid. ap. Quicheratum;* dictum *v..* — Orbitum, ab orbe dictum *gl.; mrg. H.* — **12. 13. 14** *versus Hermannus el. d. m. pg. 388 notavit.* — dio *M;* divum *C; ita idem Varro "Ονος λύρας* motibus diis. — circum *Bentin.;* eacum *C.* — atque *C pr.* L_1. — motu H_1; motur *rell.* — **15** Opuliscere *cdd.; gl.* — ab opulente *Bamb.* — Furius; *cf. Gell. XVIII, 11, 4.* — **16** in patriis *Gell.;* in campis *C.* — opulescere H_1; *cdd. Gell.;* opuliscere *rell.* — **17** interpuncta *recte cdd. Cic.* — **18** oculas H_1. — Verg.; *cf. 365* premere, deponere.

quod superest, quaecumque premes virgulta per agros,
sparge fimo pingui et multa memor occule terra.

OPINABILEM. Cicero Academicorum lib. I: itaque hanc omnem artem rerum opinabilem appellabant.

INCIPIT PER P LITTERAM.

PAENVLARIVM, quasi theca et vagina paenulae. Novius Fullonia:

. . . . . . non multo póst sonam acceptam ábscidit.
conséquitur paenulárium, || cilotrum† petit.

PLEBITATEM, ignobilitatem. Cato pro L. Turio: propter tenuitatem et plebitatem. — Hemina in Annalibus: quicumque propter plebitatem agro publico eiecti sunt.

PETVLVM, tenue et exile. Lucilius lib. XXII:

insignis varis cruribus et petilis.

---

22 I, 8, 31 || 25 Novius Fullonia || 2 Cato pro L. Turio || 3 Hemina Annal. || 5 Luc. l. XXII.

---

20 praem. *L, H.* — 21 fumo *G.* — 22 Opinabile *cdd., non gl.* — hoc L_1. — 23 partem *recte cdd. Cic.* — opinabile *Orell.* — appellabat *C.* — 25 *om. h. l. gl.* — Poenularium *C* (Pen. L_1); Paen. *Bamb.* — penulae *ed. a. 1480;* pendulae *cdd.* — Fullonia *(qualis et Titinii fertur) M;* fullonico *ed. a. 1476; Vrbin. 307;* filonico *C, Bamb.;* Philonico *Iun.* — *dubitandum autem non videtur, quin aut hoc fragmentum pariter atque ea, quae pg. 221; 81; 233, s. l.* pastillus; comest; anima, Fullonibus *sive* Fullonibus feriatis *tribuit Non., omnia ad eandem pertineant Atellanam, aut certe* Fullonia *eadem sit ac* Fullones. — 26 sonam (*pro* zonam) *M;* sonarum *C.* — acceptam abscidit *M* (abscidit *iam Munkius*); abscidit *M;* accepit absedet *C.* — 1 consequifur L_1. — poenularium *C;* pen. *Bamb.* — paenularius, *qui paenulas vendit.* — cilotrum *cdd.;* psilothrum *ed. a. 1476; quod huic l. non convenit. mirum quod illud adseritur glosa marginali cd. H, quam talem extare refert Onionsius:* psilotrum est confectio quaedam ex calce et auripigmento, qui pili adimuntur. — *f.* chirodytum petit; *cf. Lucil. II, 17.* — *neque est improbabile haec in fini olim versus fuisse collocata et post* paenularium *aliquid haustum.* — 2 Plebitatem *Bamb.; Iun.;* Plevitatem *C;* Plebitatem a plebe *gl.* — pro L. Turio *Maiansius, Popma;* in L. Veturium *Meyerus; idem pessime* C. Cotta pro Veturio *quam memorat orationem Charis. pg. 195; v. quae de oratoribus a Non. citatis dicta sunt cap. II; conferenda etiam quae notavimus ad pg. 137 l.* musimones. — 3 plebitatem *Iun.;* plevitatem *C (ita et v. 4).* — Hemina; *plerumque* Cassius Hem. audit *ap. Non. et alios, qui eum memorant.* — in annalibus *v.;* in annos *C.* — *sane modo* historias, *modo* annales C. H. *citat N.; videndum tamen an h. l.* ina *ex praecedente vocab. repetitum scribendumque sit* Hemina: hos quicumque. — 5 Petilum *C, Bamb.;* Petulum *gl.* — *recte dicit secundam corripi in hoc vocab. Meursius Exercit. crit. II, 108; qui refert ad πέταλον.* — lib. XXII *M;* lib. XII *v.* — 6 varis cruribus *Bentin.;* variis crucibus *C.* — ex G_1. — petilis *cdd.; a Lucilio nimirum et seq. v. auctore venit* petulis — petulust.

149 M.

Plautus Plocio:

namqué coloratum fróntem habet, petilúst, habrus.

[petilis tenuis dicit; habris mollis dici.]

PACES plurali numero nove positum. Varro de vita populi Romani lib. III: animadvertendum primum, quibus de causis et quemadmodum constituerint paces; secundum, qua fide et iustitia eas coluerint.

PONDO MILLE OCTINGENTVM nove Varro de vita populi Romani lib. IIII: itaque rettulit auri pondo mille octingentum septuaginta quinque * * * Graeci enim heron† a mole dixerunt.

PANVS, tramae involucrum, quam diminutive paniclam vocamus. Lucilius lib. VIIII:

foris substemini' panus.

est tumor quoque inguinum, ex formae similitudine sic vocatus. Afranius Materteris:

ínguen plane pápulam, panum, týmpanum.

Novius Optione:

qui mé nimirum míseriorem réddidit
quam pánus puerum;

---

7 Plautus Plocio ‖ 10 Varro de vita pop. Rom. III ‖ 14 Varro de vita pop. Rom. IV ‖ 16 cf. comment. ‖ 18 Luc. l. VIIII ‖ 21 Afranius Materteris ‖ 23 Novius Optione.

---

7. 8 Plautus; *cf. 204* frontem. — Plocio *Iun.;* namque *Bothius;* plocinonam H_1; plocinona *L;* plocino nam H_2, *G; at 204 C* nam, *om.* Plocio. — *cum de Caecilii tantum Plocio constet, non de Plauti, initium versus in illo* Plocino *latere suspicatur Ritschelius Parerg. pg. 171; mihi vel errorem Nonii subesse vel extitisse aliquando Plauti Plocium, quod Caec. f. retractarit, videtur probabilius. vix credo illud* plocino *ortum ex* plautus nam. — coloratilem *cdd. 204.* — habeat H_1. — petilust (petilus *Scal.*) *Ritschelius pg. 172, a quo relicua parum bene gesta;* petilis *C;* petulis *cdd. 204.* — habrus *Scal.;* habis (*statim* habris) *cdd. hic; om. 204;* petilis labris *male Iun.* — **9** *haec, in quibus bis* dicitur *scribendum, ab interpolatore addita intellexit Iun.* — **10** *cf. Hor.* bella quis et paces longum diffundit in aevum? — Parces *Bamb.* — **12** pacis *C pr.* H_1. — quam fidem et iustitiam *prius H.* — **14** *cf. 163* pondo. — **15** lib. III H_1. — rettullit *L;* retulit *H.* — auri *v.;* auro *C.* — **16** *post* quinque *verba ex libris antiquit. vel de ling. lat. petita videntur intercidisse.* — hieronimole H_1; heron a mole *rell.;* λίτραν a mole *G. Canterus nov. lect. V, 22.* — **17** tranae H_1. — quem L_2. — paniculae *Charis. 81;* panuclam *C;* panulam *ed. a. 1476;* Panus, panucula (panucla *H*) *gl., mrg. H.* — **18** Luc.; *cf. Prisc. 618; Char. 81; Luc. IX, 17.* — *versus est Luc.:* intu' (*f.* indu) modo stet rectu' foris subtemini' panus. — **19** substeminus *L,* subteminus H_1; subteminis *G,* H_2. — pannis G_1; *id. 2* pannus. — **20** vocatus *M;* vocatur *v.* — **21** Materteris *Passerat.;* Matertera *C.* — **22** inguen *Passerat.;* plane *M;* in quem (inquam H_1) plenam *C; cf. Lucil. frg. inc. XIV.* — *audacius erit scribi:* inguen papularum plenum (plenum *iam Passerat.*), panum, tympanum. — **24** nimirum *M;* miserum *v.*

quod pueri egrius patiantur hoc genus morbi.

PENICVLAMENTVM a veteribus pars vestis dicitur. Ennius Annalium lib. XII:

splendent peniculamenta unum ad quodque pedule.

Lucilius lib. XVIIII:

peniculamento vero reprehendere || noli.

Caecilius Feneratore:

vólat exsanguis, símul anhelat, péniculamentum et†
pallio datur.†

PRAEGNAVITER, strenue, fortiter et constanter. Plautus Persa:

'égo scio hercle utrúmque belle.' — 'age, índica praegnáviter.'

Ennius Annalium lib. VI:

divi, hoc audite parumper,
ut pro Romano populo praegnaviter armis
certando prudens animam de corpore mitto.

PERPEROS, indoctos, stultos, rudis, [et] insulsos, mendosos. Accius Pragmaticis:

describere ín theatro pérperos
pópularis.

idem eodem:

ídeo plectuntúr poetae quám suo vitio saépius
aút ductabilitáte nimia véstra aut perperitúdine.

---

27 Ennius Ann. l. XII || 30 Luc. l. XVIIII || 2 Caecilius Feneratore || 5 IV, 4, 39 || 7 Ennius Ann. l. VI || 12 Accius Pragmaticis || 15 Accius Pragmaticis.

---

26 aegrius H_2, *G.* — 27 Penniculamentum *Bamb.; et ita m. 1 vel 2 corr. in L.* — 27. 28. 29 Annalium lib. XII: splendent *M;* lib. XI (XII *ante ras. H; etiam in L ras. post XI;* XXI *ed. a. 1476; Parisin. 7577*) annalis pendent *C.* — unum ad quodque pedule *Scal.;* unum ad quemque pedum *C.* — 30 Luc.; *cf. comm. in Luc. v. qui legitur pg. 55 s. l.* infantes. — 1 peniculamento vero *Ian. Dousa;* penulamento vere *C.* — repraehendere *L, H.* — nobi *prius G.* — 3. 4 exsanguis *Bothius;* sanguis *C.* — penulamentum H_1. — et pallio datur *C;* tenet | palliolatim, *i. e.* pallioli instar succinctum, *non inscite Ribbeckius.* — 5. 6 *cf. 154* praegnaviter. — Praegnaviter *Acidal.;* Prognariter *cdd. l. utroque.* — Plautus; *cf. 154 l. m.* — Persa: ego *(sic Pl.);* persecor *C.* — haercle *L;* herclae *H.* — utrum *C.* — belle (bella, *m. 2* bellae *H*) *C;* belle *et Ambros. ap. Pl.; at recte in Palat.* velle. — age; ate *C h. l.* (te H_1). — indica *Pl.;* H_2, *G;* indie ac (c *supra add. m. 2 L*) H_1, *L.* — prognariter *C; etiam Plauti cdd.; item glosarium Plaut.* — 8 divi *Iun.;* diu *C.* — 9 prognariter *C.* — 10 prodens G_1. — anima *C.* — 11 rudes H_1*; non Bamb.* — insulsos *Bamb.;* L_1*;* et ins. *rell.* — mendosos *M;* mendaces *v.* — 12 Pregmaticis H_1*;* Praegm. *L.* — *cet. cf. ed. Luc. pg. 321.* — 13 discribere *L, H.* — teatro *C.* — 14 papularis *H.* — 16 ideo *Iun.;* et eo *v.* — poaete, *m. 2* poete *H.* — 17 aut *add. Hermannus; om. C.* — ducibilitate *mrg. H, G.* — peritudine H_1.

150 M.

PRAECOX et PRAECOCA, quod est inmatura. Ennius Annalium lib. VIII:

praecoca pugnast.

Lucilius lib. XXVIII:

amícula aspera átque *praecox.*

Varro Synephebo, περὶ ἐμμονῆς: ea praecox est fuga.
Novius:

. huíc puellae praécoquis libído inest . . .

POPVLATIM, per populos. Pomponius Macco:

huiús poema plácuit populatim ómnibus.

PRAEDATORES, [nocturni] praedones. Naevius Agrypnuntibus:

nam in scénam vos noctúrnos coepit praédatores tóllere.

POPVLARIA, ut nugalia vel puerilia. Laberius late loquentibus:

et dum populária
agimús per ludum.

POSSESTRIX, a possidendo. Afranius Liberto:

éius monilis póssestricem.

---

19 Ennius Ann. l. VIII ‖ 21 Luc. l. III ‖ 23 Varro Synephebo ‖ 24 Novius ‖ 26 Pomponius Macco ‖ 28 Naevius Agrypnuntibus I ‖ 30 Laberius Late loquentibus ‖ 33 Afranius Liberto ‖ 35. 36 cf. comm.

---

18 *cf. 156* praecox. — inmaturae *prius H.* — Annalium *Quicheratus;* Annali (Annal L_1) *C.* — **20** praecoca *M;* praecox *v.* — **21** XXVIII *M;* III *C;* VIII *Iun.* — **22** amicula *v. c. Dousae; ed. a. 1476;* anicula (annicula H_1*;* aniculu *prius G*). — aspera *videtur hic idem esse quod* cruda, immitis; *cf. Hor. c. III, 11, 11 sq.; II, 5, 10.* — **23** Varro Synephebo, περὶ ἐμμονῆς: ea praecox est fuga. — *excidisse hic locum Varronis, qui legitur pg. 156 s. l.* praecox *vidit Palmerius; ego ultima eius verba reponere satis habui, unum versiculum aberrando ad idem vocabulum in archet. Noniano haustum ratus.* — **25** *haec iubente r. m. septenarii vel octonarii iambici partem efficere volui.* — poellae L_1. — libido *v.;* livido *C.* — **26. 27** *cf. 154* populatim. — Maccis (*i. e.* Maccis geminis, *ut coniecit scribendum Iunius, Bothius;* huius *M* (cuius *Buechelerus*); magnius *C.* — Pomponius: magnus poeta *v. ante Iun.;* Pomponius: Maccis (*immo* Macciu') poeta, *ut de Plauto dictum sit, Bergkius.* — **28. 29** Praedatores *M;* Praemiatores *v.* — nocturni *secl. M.* — Praemiatores, praedonis *gl.* — amnagremnuntius *C.* — in scenam *M;* in scena *v.* — praedatores *M;* praemiatores *v.* — in scenam tollere *idem, quod:* in publicum efferre. — **30** Popularia *Gesnerus s. v.* Popularia; Populacia *v.;* Populatia (populacia Ho_1) *C, Bamb.* — aut nug. H_1. — vel puerilia *add.* L_2. — Populi vastantes nugalia *gl.; videtur latere aliquid.* — liberius *Bamb.;* L_1. — Latine loquentibus *Ritschelius Parerg. pg. 143; at cf. glos. Labbaei* latiloquens, πλατυλόγος. *vid. legendum* Late loquente, *quae inscriptio invenitur pg. 220 s. v.* pluvia, *et ipsa Laberii verba incohanda a* dum. — **31** et H_1*;* e *rell.* — popularia *Gesnerus;* populacia *v.;* puerilia *cdd.* — **33. 34** Possestria *L, Bamb., gl.* — a possedendo *gl.* — Liberto *Me;* aliberto *C.* — eius *Scal.;* tui *Me;* tius *C* (aliber totus *libri Merceri*).

ita tonstrix, ita inpulstrix, ita curstrix, ita plaustrix, ita adsestrix.

PERPETVASSINT, perpetuum, aeternum *fecerint.* Ennius Annalium lib. VIIII:

libertatemque ut perpetuassint,
quaeque axim.

PRAECISVM et OMASVM, partes carnis et || viscerum. Naevius Nervularia:

. praecisum, omásum, pernam, cállum, gliris, glándia.

Lucilius lib. XX:

illi praeceiso atque epulis capiuntur opimis.

PISCVLENTVM positum piscosum, ut pulverulentum. Cato Originum lib. V: [origine] fluvium Naronem magnum, pulchrum, pisculentum. — et lib. VII: fluvius Hiberus oritur ex Cantabris, magnus atque pulcher, pisculentus.

PASCEOLVS, ex aluta sacculus. Plautus Rudente:

praeterea centum denaria philippea in pasceolo seorsum.†

Lucilius lib. XIII:

adde Syracusis sola pasceolumque et alutam.

Cato in Pansam: pueris in ludo stilos, pasceolos furare.

---

37 Ennius Ann. l. VIIII || 1 Naevius Nervularia || 4 Luc. l. XX || 6 Cato Orig. V || 8 Cato Orig. VII || 10 V, 2, 27 || 12 Luc. l. XIII || 14 Cato in Pansam.

---

35. 36 *quae secuntur etiam ex comoediis videri petita olim monuimus.* — tontrix L_1, *prius H.* — impulsatrix (inp. L_1) *L*, H_2*;* impultrix H_1. — curstrix *M;* curatrix (curitrix L_1) *C.* — plaustrix *v.;* plautrix (*eras.* s *supra* t *in H*) *C.* — adsextrix *L.* — **37. 38** Perpetuassint *Bentin.;* Perpetuassent *gl.;* Perpetuitas sit *C.* — p., aet. fecerint *M;* perpetua, aeterna *cdd.;* perpetuum fecissent *gl.* — Annalium *Quicheratus;* Annali (Annal L_1) *C.* — **39** perpetuitas sint *C* (perpetiassint L_1). — **40** quaeque axim *M;* que maxime (maximae *L*) *C; cf. comm. in Enn. Annal. v. 334. sed f. illud* que *ex v. 39 repetitum scribendumque in seq.:* partes carnis et maxime visc. — **1** Ennius *cd. Iun.* — Nervularia *Ritschelius Parerg. 97;* herularia *L, H;* erularia *G.* — *fuit et Plauti Nervularia.* — **3** callum, glires *Bentin.;* gallus, glifis (clifis *L*) *C.* — glandia *ed. a. 1476;* grandia *C.* — **5** praecioso L_1, *H*, G_1*;* praeeciso L_2*;* praetioso *corr. in G.* — **7** origine *secl.* Me_1. — paronem magnom G_1. — **8** fluvius Hiberus oritur *Flor.;* H_1*;* fluvium Hiberum is or. *rell.* — Cantabris *Iun.;* Catinatis *C, Flor.* (Cacinatis G_1). — **9** magnis H_1. — **10** Pacceolus muta cius sacculus *gl.* — Pasceolus; *cf. comm. Lucil. in XIII, 10.* — **11** *ita C exc. quod* philyppea *H;* pr. centum mna philippia in pasceolo sorsus *Palatini; unde Reizius bene* praeterea centum Philippeae minae in pasceolo seorsus, *exc. quod* Pilipeae *pronuntiandum et* sorsus. — **13** Seracusis L_1. — pasceolumque et alutam (alutam *iam ed. a. 1476*) *I. Dousa;* pasceolum alutamen *C* (alutameni H_1). — **14** in pensam G_1. — ludo stilos *Rothius;* ludos tellos *C; quodsi recte habet lectio recepta,* furare *videtur* positum pro furari. — pueri in ludo solent pasc. furari *Bentin.*

PIEM, colam, custodiam. Plautus Asinaria:

úbi piem pietátem, si istoc móre moratám tibi
póstulem placére, mater, míhi quo pacto praécipis?

PORTISCVLVS proprie est hortator remigum, id est, qui eam perticam tenet, quae portisculus dicitur, qua et cursum et hortamenta moderatur. Plautus Asinaria:

ét meam partém loquendi ét tuam tradó tibi:
ád loquendum atque ád tacendum túte habes portísculum.

Ennius Annalium lib. VII:

tosamque tenentes
parerent, observarent, portisculu' signum
cum dare coepisset.

Laberius Hetaera:

néc palmarum púlsus nec portísculi.

PERPLEXABILE, figuratum; quod aliud audiatur, aliud sentiatur. Plautus Asinaria:

nec úllum verbum fáciat perpléxabile.

PRAESEGMINA proprie Plautus in Aulularia ea dici voluit quae unguibus eminulis praesecantur: ||

quin ípsi pridem tónsor ungues démserat;
collégit, omnia ábstulit praeségmina.

---

15 III, 1, 3 || 20 III, 1, 14 || 23 Ennius Ann. l. VII || 27 Laberius Hetaera || 30 IV, 1, 47 || 32 II, 4, 33.

---

15 Piem *v.;* Pien *cdd.* — Plautus; *cf. 375* postulare. — 16 ubi; qui *Goetzius.* — piem L_1; pientolam *id. m. 2;* H_1; piencolam H_2, *G.* — isto *cdd. Pl.* — 17 psecipis (*m. 2* precipis) *L.* — 18 Postisculus *Bamb.;* Posticulus *Lugd.;* Pertisculus *cd. N. Fabri; cf. Goetz. ad Pl. Asin. III, 1, 15.* — id est *Bamb.;* idem *C.* — que *Bamb.* — eam *v. d. ap. Quicheratum;* eandem (eadem L_1) *cdd.* — 19 particam L_1. — tene L_1. — qua et cursum *Quicheratus;* qua (quae *L;* que H_1) excursum *edd.* — hortamenta *ed. a 1476;* exhortamenta (exort. *L, Bamb.*) *cdd.* — 21 loquendi; *ita et Pl. cdd.;* loquendi ego (*seq.* et), *quo hiatus vitetur, probabiliter Reizius.* — tum tardo *C.* — 22 *cf. Isid. XIX, 2, 13.* — ad iacendum *C.* — tute *cdd. Pl.; Isid.;* tu ut *C.* — habes; *ita et Isidorus; f.* habe; habeas *cdd. Pl., minus bene propter r. m.;* tu ut habeas *Me.* — 23 lib. (libro) VIII Annalium (VII *Merula*) *cdd.* — 24 tonsamque *Carrio;* tusante *C; ita ap. Lucil. p. 401 scriptum* subigam ante *pro* subigamque. — 27 Hetaera *Carrio Em. I, 2 ex sanctioribus quos vocat libris;* Cythera *C; cf. comm. in 108* ebrulare. — 28 porticuli L_1. — 29 Perpexabile *cdd.;* Perpexabile, perploxum *(sic) gl.;* perplexabile, perplexum *mrg. Ho.* — 31 perpexabile *C.* — 32 Plaut.; *cf. 273* colligere. — volunt *Bamb.* — *f.* pr. ea d. volunt quae — praesecantur. Pl. in Aul. — 1 quin *cdd. Pl. et Non.;* quin quom *verissime O. Seyffertus Philolog. XXV, 442.* — ipse *cdd. Non. l. utroque.* — quidem *cdd. h. l.* — *item* ungues deserat; unguis dempserat *273; Plaut.*

PIPVLO, pro convitio. Plautus Aulularia:

ita me bene amet Laverna! te iam, nisi reddi
mihi vasa iubes, pipulo [te] hic differam ante aedis.

PICOS veteres esse voluerunt quos Graeci grypas appellant. Plautus Aulularia:

picí divitiis, qui aúreos montés colunt,
eos sólus supero.

PERCELLERE, evertere, percutere. Varro Parmenone:

áli' tenéllam ábietém sólu' pércéllit.

PINSERE, tundere vel molere. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: nec pistorem ullum nossent, nisi eum qui in pristino pinseret far. — idem de vita populi Romani lib. I: nec pistoris nomen erat, nisi eius qui ruri far pinsebat [nominati ab eo quod pisunt].

PORCAS. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: non vides in publico ante tabernas, qua populus ambulat, meando proinde ut in arato porcas reddi?

PVTIDVM, putre. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: inde putidas uvas acinis electis et comestis extendit in lectis quondam. — Cato Originum lib. V: set indu navis putidas atque sentinosas commeatum ponere solebant. — Caecilius Andrea†:

---

3 III, 2, 31 ‖ 7 IV, 8, 1 ‖ 10 Varro Parmenone ‖ 12 Varro *Ταφῇ Μενίππου* ‖ 14 Varro de vita pop. Rom. I ‖ 16 Varro *Ταφῇ Μενίππου* ‖ 18 Varro *Ταφῇ Μενίππου* ‖ 19 Cato Origin. V ‖ 21 Caecilius Andrea (cf. comm.).

---

3 convitio *L*, H_1, *Bamb.*; convicio H_2, *G*. — Plaut.; *cf. 284* differre, dividere vel scindere; *Varro de l. lat. VII, 103.* — **4. 5** *cf. Spengel. de cant. Plaut. pg. 294 sqq.; Goetzius ad III, 2, 1; ib. 31 sq.* — mihi iubes vasa *prius H.* — pipulo te hic *cdd. h. l.; om.* te *cdd. Pl.*, hic *cdd. Non. 284, item Varro.* — populo *vel* populos hic *cdd. mel. Pl.* — **6** grypas *L, G, Bamb.;* grysppas *H* (gryppas *Hqo*); Picos, grypas (gripas *gl.*) *gl.*, *mrg. H.* — **8** picis, icis, pici, vites *cdd. Pl.;* picos *Angelius.* — divitis *C.* — quia *L.* — **9** ego *cdd. Pl.; idque verum duco, sed ita, ut Angelii recipiatur commentum.* — **10. 11** ali' tenellam *M;* alius teneram *v.* — **12** *cf. 163* pisare. — tafemenippa *H, G;* tafeminippa *L.* — **13** pistrino H_2; *cf. Ritschel. Opusc. II, 459 sqq.* — far *Schneiderus ad Varr. de re r. I, 69* (*seq.* idem); farinam *v.* — **14** ne *pro* nec H_1. — nisi eius qui *ed. a. 1480;* qui nisi eius *C.* — **15** ru far H_1; ruritar *L.* — nominati ab eo quod pinsunt *ed. a. 1480;* nominativa quod eo pinsunt *C* (nominata H_2; nomina tua *G;* pisunt L_1); *verba expunxit Quicheratus.* — **16. 17** *cf. 61* porcae. — Porcas; *nullum l. in L, H (de G siletur); om. Bamb., gl.* — Varro — reddit *om. G.* — tafeminippo *L, H.* — in publico *Gerlachius;* ante *Vahlenus;* in publica nocte te *C.* — ambulat, meando *M;* ambulando *v.* — perinde *G;* proinde *L; item H Oniensio ac Riesio testantibus; nihil notavit Sieversius.* — reddi *M,* reddit *v.* — **18** *cf. 161* putidum. — Put. putre *om. G; cf. lemma superius.* — tafe (tofe L_1, *G*) minippu (Menippu *ed. Bas.*) *C.* — **19** excendit L_1. — **20** lib. V *M;* lib. II *v.; nam haec ex historia belli Punici secundi petita, cuius partem quinto Or. libro narratam constat; cf. Liv. XXV, 3 sq.* — s. indu n. *M;* si inde ignavis *C;* si indu naves *Scal.* — potidas L_1. — sentinotas *L*, $Flor._1$. — **21** ponere *Lips.;* onere (commeatu

condúcit navem pútridam.

Afranius Augure:

vísus est falláci aspectu páries pictus pútidus.

PAENITVDINE. Pacuvius Teucro:

quae désiderio alúmnum, paenitúdine
squalés scabresque incúlta vastitúdine.

PRAEBITIO, a praebendo, id est exhibendo. Varro Eumenidibus: quod ea die mea erat praebitio, || in ianua CAVE CANEM inscribi iubeo.

PVEROS, pro servis. Varro Eumenidibus: vix vulgus confluit non Furiarum, sed puerorum atque ancillarum.

PAXILLVS, diminutivum, a palo. Varro Eumenidibus:

ubí dicatur prímus
Zenón novam haeresím novo paxíllo suspendísse.

idem Bimarco: ut novum cribrum novo paxillo pendeat.

PROXVMI *DIE*, id est proxumo. Cato contra Furium [die proxumi]

---

23 Afranius Augure || 25 Pacuvius Teucro || 28 Varro Eumenidibus || 3 Varro Eumenidibus || 5 Varro Eumenidibus || 8 Varro Bimarco || 9 Cato contra Furium; cf. comm.

---

monere) *cdd.* — solebant *M;* volebant *C.* — Andrea; Andria *v.; cf. Ritschel. Parerg. 133; f.* Aethrione, *pro quo 536* s. l. prosumia *C habet* Anthrione *vel* Antrione; Androgyno *Ribbeckius, a quo tamen* Andria *defenditur.* — **22** *illud* putridam *servandum; nam quod vulgo existimant* putre *et quae inde descendunt, si odorem significent, longa, sin mollitiam, brevi esse priore, quam et nos in indice Summarii orthogr. et prosod. latinae secuti sumus opinionem, id mihi iam non probari, ac potius* u *in omnibus vocabulis istis ambiguum ac duplicem notionem, ut in* tabis *verbo, ex principali quae est 'madore corruptum' ortam in libro de v. Saturn. pg. 115 expositum.* — **23. 24** Augure: visus est *M* (Augure *et* est *iam Ribbeckius*); augurius et *C.* — partes pictus *L.* — putidis H_1. — **25** Poenitudine *Quicheratus;* Penitudinem (Poen. *ed. Bas.;* Plen. *Bamb.*) *cdd.* — *om. h. l. cum sequent. duobus gl.* — Pacuvius; *cf. 169* scabres; *184* vastities; *243* alumnum; *Fest. 372* vastum; *comm. in Varr. pg. 125 s. l.* inluvies. — Teuchro *L, G;* Teucro *Bamb., item ut vid. H.* —, **26. 27** penitudines quales *libri 169; 184; 243;* penitudinis quales *hic L, H. Bamb.;* poenitudini squale *ed. Bas.* — caverisque *h. l. L, H;* scaverisque *ed. Bas.* — desiderio — paenitudine; *ablativus causae;* inculta vastitudine *abl modi.* — **28** id est exh. *om. L;* exibendo *Bamb.* — **1** praebitio *Ald.;* praebitioni (praebitio ni *H*) *C.* — in ianua *Quicheratus;* in ianuam *C.* — inscrlbi *prius L.* — **3** Varro; *cf. 242* atrum; *421* vix; *item 356* opinio. — **5. 6. 7** dimin. *Bamb.;* dimmin. *C.* — dicitur H_1. — heresim *L, H.* — **8** Vimarcho *L, H;* Vimarco *G.* — ut *e. q. s.; fuit qui haec ad iambicum metrum revocanda putaret et quidem sic:* novo út paxillo péndeat cribrúm novum. — novum *pro* novo *G.* — **9** *cf. Gell. X, 24, 10; 8; item pg. 441 l.* die quarto — Proxumi die, id est proxumo. Cato contra Furium; *ita M;* Proximi id est proxumo (proxumo *Bamb., qui rell. om.,* H_2, *G,* proximo H_1, *L*) Cato contra Furium die proxumi (proximo L_1, proxumo *G,* proximi L_2, H_1, *tum* proximu; proxumi *id. m. 2*). — Proximi a proximo *gl.* —

hoc dicit; sed eadem declinatione a veteribus et crastini et pristini et praefiscini dictum est.

PROPERATIM, id est properanter. Caecilius:

properátim in tenebris ístuc confectúmst opus.

PERMITIES, periculum, exitium. Lucilius lib. XXVIIII:

non tu
contraheris? volgi imperiis versere necessest,
nec sine permitie.

Plautus Asinaria:

pellecebrae, permities.

PARCVIT, pepercit. Naevius Quadrigeminis:

suó labori is núllus . . párcuit.

PERBITERE, perire. Pacuvius Periboea:

nam me perbítere
quovís exitio cúpio, dum possim íllis opitulárier.

Titinius Fullonia:

iám pridem egra es. út * * * perbíteres.

Livius Tereo:

égo puerulum intérea ancillae súbdam lactentém meae,
né fame perbítat.

Ennius Hecuba:

set númquam scripstis, quí parentem aut hóspitem
necásset, quos quis crúciatus perbíteret.

---

12 Caecilius ‖ 14 Luc. l. XXVIIII ‖ 18 I, 2, 7 ‖ 20 Naevius Quadrigeminis ‖ 22 Pacuvius Periboea ‖ 25 Titinius Fullonia ‖ 27 Livius Tereo II ‖ 30 Ennius Hecuba.

Gell. l. m.: sed ut plerique 'die pristini', ita M. Cato in oratione contra Furium 'die proximi' dixit. — contra F.; *fuit oratio Catonis et in L. Furium de aqua et in P. Furium pro Hispanis.* — **10. 11** eadem (*seq.* de) *M;* ea *v.* — a veteribus; auctoribus *L.* — orastini *id.* — praeficini *id.;* praefiscisni *prius H.* — dictum est H_1*;* dictum *rell.* — **12** *cf. 154* propere; *abundare l., quod h. l. legitur, recte notat Quicheratus.* — Properatum *Bamb.* — dictum est *pro* id est H_1, *L.* — **14** Permities *G, mut. in* Pernities; Permitiis *L, H, Bamb.;* Permiciis (permities *H, G*), pernicies *gl.; mrg. H, G.* — exicium L_1. — lib. XXVIIII *L,* Ho_1*;* XXVIII *G, Hs,* Ho_2. — **15. 16** *ita M* (contr. *et* v. necesse *iam Me*); nunc tu contra venis vel qui in nuptiis velse seneces te (vel sese negeste *H,* v. se se neges te *G*) *C.* — *cf. Luc. XXIX, 84.* — **17** permitiae *C.* — **19** pellecrebre permitiis *C.* — **20** Nevius *C.* — **21** labori is *M;* laboris *cdd.;* labori *v.* — **22** Perbitere *v.;* Pervitere *cdd.* — Pac. *om. Bamb.* — **23. 24** *ita Quicheratus* (possim *iam Me*); nam me pervitere, illis opitularier quovis exitio cupio dum prosim *C, Bamb.* — **26** egra es (*vel* egres). ut *M;* egressa aut *C.* — *lacuna sic fere explenda:* ut ego timui saepe, ne perbiteres (*ita Quicheratus;* perbiteris *C*). — **28** puerulum *M;* puerum *C.* — lactentem *Bongarsius;* laetantem *H, G;* let. *L.* — **31** scripstis *Vossius;* scripsistis *C. de poetis hoc dictum.* — qui *Iun.;* quis *C.* — **32** necasset *Iun.;*

PIGRARE, timere. Accius Epigonis:

> fáteor; sed cur própter haec pigrem aút huius dubitem párcere
> cápiti?

idem Chrysippo:

> meliús || pigrasse, quóniam properassést nefas.

PROBITERE, promovere, ecferre. Pacuvius Teucro:

> aut me óccide, illinc sei úsquam probitám gradum.

PVELLASCERE ecfeminari ut *PVERASCERE* revirescere. Varro Bais quod non solum innubae fiunt communis, set etiam veteres puerascunt: et multi pueri puellascunt.

PALAESTRICOS, quasi ex usu palaestrae. Afranius Excepto:

> etiám depellis míhi manum [pape] palaéstricos?

POPVLATIM. Caecilius Obolostate:

> 'ego pérdidi te, qui ómnes perdo sérvolos
> populátim.' — 'quaeso, ne ád malum hoc addás malum.'

PRAESENTE, coram vel praesentibus. Pomponius Syris:

---

33 Accius Epigonis || 36 Accius Chrysippo || 2 Pacuvius Teucro || 4 Varro Bais || 7 Afranius Excepto || 9 Caecilius Obolostate || 12 Pomponius Syris.

---

necassat *C.* — quos quis cruciatus *M;* q. q. cruciatur *C;* quo quis cruciatu *Iun.;* is quo cruciatu *Pontanus.* — *construenda haec ita:* quos quis cr. perb., qui p. aut h. n.; *cf. vit. Enn. pg. 210.* — **33** *aut ante h. l. aut post excidisse probabile est l.* pigret, *quod nunc legitur illatum tertio capiti pg. 219 s. v.* pigror; *similis librariorum error notatus pg. 71 s. l.* autumnitas. — timere (*praecedit* re) *M;* pertimere *Bothius;* retinere *cdd. praeter G, in quo est* pertinere. — Epigonis *Me;* Ericonis *C* (Erig. *G*). — **34** pateor *L, H_1.* — propter haec pigrem *Ribbekius ed. I,* propter re (proferre *H_1;* proterre *id. m. 2*) pigrem haec *C.* — **36** Chrisippo *L, H.* — **1** quoniam (*vel* quando) *M;* quam *C.* — **2** *n. N.* — Probitere *Stewechius;* Providere *cdd.* — prom., ecferre *M;* movere et ferre (efferre *Stewech.*) *cdd.;* Providere, promovere *gl.* — **3** *f.* at. — illinc si (sei *Ribbeckius*) usquam *Vossius;* illa hinc sine usquam *C.* — provideam *C;* probitam *Stewechius.* — **4** etfeminari *prius L, H_1.* — ut puerascere revirescere *M;* vel revirescere (evir. *Ho_1*) *H_1;* vel revirdescere *ex corr. L;* v. revirdiscere *prius L, H_2, G;* v. reviridiscere *Bamb.;* Puellascere, verdiscere (revird. *H*) *gl.; mrg. H.* — **5** quod; *f. pro* quot. — set *L_2;* se *L_1;* sed *H, G.* — puerascunt *M;* puellascunt *v.* — **7** Palestricos — palestrae *cdd.* — **8** palaestricos *Bothius;* paperalestricos *L;* pape palestrios (c *supra scr.*) *H;* paper palaestricos *G.* — pater, palaestr. *Mercerus non bene.* — **10. 11** *cf. 150* populatim. — *diverbium instituit Ribbeckius. res tamen non satis certa.* — ergo *H.* — perdite qui *Bamb.* — *illud* perdidi *suspectum, cum homo nondum perierit, sed potius instantem perniciem deprecetur. aut igitur scribendum ut puta* perduim, *aut* perdidi, *ut* perii *saepissime, intellegendum de eo qui nondum perierit, sed extremum in periculum sit adductus.* perduo *male Ribbeckius, cum non persuaserit Schoellius de XII tab. pg. 81 sqq. in eo quod est* perduo *ac similibus vim inesse futuri. cf. Corssenii de pronunt. lat. II, 402.* — omenes *prius L.* — perdo servolos *M;* servos perdo *C, Bamb.* — hoc *pertinet ad seq.* malum. — **12** Praes.; *cf. 76* absente. — coram *om. G.* — Syris *vel*

quí quidem aput forúm praesente téstibus mihi véndidit.

Accius Melanippo:

ést res aliqua, quám praesente his príu' maturare ínstitit.

Fenestella Annalium lib. II: et quaedam exta praesente suis, quaedam absente porrecissent. — Novius Mania medica:

té volumus donó donare púlchro, praesente ómnibus.

PRIMITER pro prime et PRIMITVS pro primo. Pomponius Maccis geminis:

'quín bono animo es!' — 'vídeo, erepsti prímiter de pánnibus.

Lucilius lib. V:

sicut, cum primos ficos propola recentis
protulit et pretio ingenti dad primitu' paucos.

PRAEGNAVITER, audaciter. Plautus Persa:

age, índica praegnáviter.

PROPERE et PROPERATIM et PROPERITER, celeriter, properanter. Quadrigarius Annalium lib. II: eo consules || propere exercitum redducunt. — Pomponius Buccone adoptato:

pergís properatim?

14 Accius Melanippo || 16 Fenestella Annal. II || 17 Novius Mania medica || 19 Pomponius Maccis geminis || 22 Luc. l. V || 25 IV, 4, 39 || 1 Quadrigarius Annal. II || 2 Pomponius Buccone adoptato.

de mancipiis vel de scopis (*cf. pg. 46 l.* syrus) *intellegi posse monet Munkius.* — **13** qui quidem *M (ita, ut* aput *pyrrichium aequet);* quidam *Iun.;* quidem *C.* — apud *C pr.* L_1. — vindedit L_1. — **14** *cf. 348* maturum. — Menalippo *cdd. 348;* Menalippa *C.* — **15** quam *Grotius;* quae (q̄: *L*) *cdd. h. l.; om. 348.* — praesentem *L.* — te his *cdd. h. l.* — matura *id. h. l.;* maturare *vel* mature *348.* — **16. 17** Annalium *ed. a. 1476;* Annali *C.* — exta *Palmerius;* extra *C.* — suis *ed. a. 1476;* exsuis (*praec.* e) *C exc. quod L, H* exuis. — porrecissent (porrecissem *sec. ed. Bas. Palmer.*); proiecissem *C.* — minia (i *alterum radendo ex* t, *ut vid., factum*) H_1 (munia Ho_1). — **18** dona donare H_1. — **19** *cf. 488* pannibus; *506* es; *item Charis. 187 sq.* — **20** Maccis; Accius *cdd. h. l.* — M. g.; *apud Charis., sed eum solum, legitur* in Maccis geminis prioribus; *ubi illud* prioribus *ex sequente* pannibus, *quod huc traiectum sit, ortum haud absurda est Buecheleri coniectura.* — **21** *de sententia versus plura dicta in comm. ad pg. 488.* — quin *om. cdd. pg. 488; 506; Charis. 188.* — est *cdd. h. l.* — video *om. Char.* — erepsti *Buechelerus;* eripis *cdd. h. l.; Char. l. m.;* eripisti *pg. 488;* derepis *506.* — da panibus *G;* panibus *etiam* L_2, H_2*;* de pann. *om. Char.* — **22** *cf. pg. 281* dare. — **23** *cf. comm. Luc. in V, 19.* — sicut *Lachm. comm. in Lucr. 106;* sicuti *v.* — primus *cdd. 281.* — propula *L.* — **24** protulit et *Iun.;* protuli (protulim H_1) item *H, G;* item protuli *L;* pirotulit et *cdd. 281.* — praetio *L, H.* — dat *cdd. 281;* ad *h. l.* — **25. 26** *cf. 150* praegnaviter. — Praegnaviter *Acidalius;* Prognariter *cdd.;* Pronaciter, *supra* a *scr.* ri, *gl.* — Persa ge L_1. — prognariter *C.* — **27** *cf. 153* properatim. — *nullum l. in L.* — Propere et *om. cdd.* (Propere *add. Quicheratus*); Properiter, celeriter *gl.* — **1** Annalium; Annali *C.* — et consules H_1. — **2** redducunt *C.*

155 M.

Caecilius Plocio:

properátim in tenebris ístuc confectúmst opus.

Pacuvius Teucro:

mihi classem ímperat
Théssalum nostrámque in altum ut próperiter dedúcerem.

Accius Telepho:

remísque nixi próperiter navem ín fugam
tradúnt.

PRAEFRACTVM, durum, inflexibile. M. Tullius [de officiis lib. III: ego etiam cum Catone meo saepe dissensi. nimis mihi praefracte videbatur aerarium vectigaliaque defendere, omnia publicanis negare. — et] in Ortensio: his contrarius Aristo Cius, praefractus, ferreus, nihil bonum nisi quod rectum atque honestum est.

PVLCRITAS, pro pulcritudo. Caecilius Harpazomene:

dí boní, quíd illud ést púlchritátís . .?

PROLETARII cives dicebantur qui in plebe tenuissima erant et non amplius quam mille et quingentos aeris in censum deferebant. Ennius Annalibus:

proletariu' publicitus scuteisque feroque
ornatur *ferro*.

PROSPICA et DESPICA, intenta et contenta. Naevius assitogiola:†

---

4 Caecilius Plocio || 6 Pacuvius Teucro || 9 Accius Telepho || 12 III, 22, 88 || 15 M. Tull. Hortensio || 17 Caecilius Harpazomene || 21 Ennius Annalibus; cf. comm. || 24 Naevius; cf. comm.

---

4. 5 *cf. 153 l. m.* — Caecilius Pl. pr. *om. L.* — plocio H_2, *G;* louo H_1. — istuc H_1*;* stunc *rell.* — **7** imperat *Passerat.;* impetrat *C.* — **8** Thessalam *Bentin.* — **9** *cf. 307* fuga; *347* molle. — Telefo *C.* — **10** in figuram H_1. — **11** transdunt *cd. Cuiacii; cf. comm. in 307 l. m.* — **12—15** *illa* de off. — et *vid. delenda.* — praefractum *L*, H_2, *G.* — **15** Hort. *C pr.* L_1. — hic G_1. — aristocius L_1, H_1*;* aristotius L_2, H_2, *G.* — **17** Pucritas *(sic)* — pulcritudo L_1*;* Pulchritas — pulchritudo *rell.* — Harpazomene *v.;* arpaiomene (arpaio. mene *H*) *C.* — **18** *vulgo in duos versus vel iambicos vel trochaicos, sed fracto plano et elumbi numero, discerpunt.* — **19** *cf. 67* proletarii; *Gell. XVI, 10.* — Proletari L_1. — qui *supra add. in L; om. Bamb.* — pleue L_1. — tenuissimi *Me, ut Gell.:* qui in plebe Romana tenuissimi pauperrimique erant. — **21** Annali *cdd.;* Enni liber ex Annalibus *Gellius.* — *l. VI recte adscr. Vahlenus.* — **22. 23** proletarius *Gell.;* proletari ut *C.* — publ. iam *Q*, *Z ap. Gell.* — scuteisque *Gronovius* (scutisque *ed. Iuntin. Gellii*)*;* scutaque *C;* sicuti isque, sicut iisque, si uti isque *cdd. Gell.* — feroque ornatur ferro *Gell.;* ferique (fierique H_1) ornatus *C.* — **24** contenta *M;* contempla *C; Lugd.; Paris. 7665; 6.* — contemta *Me; quod si recte se habet, apparet nugatum Nonium; nam* despica *non potest non habere vim activam. f. scribendum* contemptrix. *cf. pg. 160 l.* perfica. — Nevius *C.* — assitogiola *C;* Astrologa *vel* Astiologa *Ribbeckius; etiam alia sunt praesto veluti* Aretologo. — **25** hac — hac *Bothius;* ac — ac *C.* — sibi; tibi *Bothius; certe* sibi *non licet referri ad* despica.

hác sibí próspica, hác déspica . . . .

potest ergo prospicus et despicus dici.

POLENTIA, potentia: a polendo dicta. Plautus Rudente:

ne ínpiorum pótior sit poléntia.

polere vero conmune est.

PROPITIABILIS, a propitiando. Ennius Cupuncula:

hinc est ánimus propitiábilis.

ita et adulabilis.

PAVXILLISPER, a pauxillo. Plautus Truculento: ||

plús decem pondo amoris† paúsillisper pérdidit;

id est, per particulas.

PONDERITATEM, a pondere, ut gravitatem. Accius Pragmaticon lib. I:

et cúncta fieri cétera
ínbecilla ob pónderitatem grávitatemque nóminis.

PVRITIA, puritas. Varro Rerum divinarum lib. I: quae in puritia est frequens polluta.

PRAELVMBARE, lumbos praefringere. Novius Vindemiatoribus:

---

27 III, 2, 4 || 30 Ennius Cupuncula || 33 V, 21 || 3 Accius Pragmaticon I || 7 Varro Rer. divin. I || 9 Novius Vindemiatoribus.

---

26 *illa* potest — dici *videntur esse secludenda.* — 27. 28. 29 Pollentia — pollendo — pollentia pollere *v.* — polendo *L, G;* pollendo *H (in quo prius* 1 *lineola inducta del., sed deinde restitut.), Bamb.* — Polencia a polendo *gl.* — rudenti L_1. — ne inpiorum *Pl.;* ne ineptorum *C.* — pollentia *cdd. Pl.* — pollere *H.* — vero *M;* ergo *v.* — conmune, *i. e.* vulgo usitatum. — 30 a propitiando *Paris. 7665; 6;* a propitiendo *Bamb.;* ad propitiandum *C;* Propiciabilis, clemens *gl.* — *prius nos in ed. Ennii:* propitiabilis, facilis ad propitiandum. *sed et in praecedente l. et in sequentibus duobus originis a N. ratio est habita.* — Cupuncula *Vahlenus;* cupiuncula *C;* Capeduncula *Bentin.* — 31 huic *ed. a. 1476.* — 32 adolabilis *L,* H_1. — adolabilis, sine dolore *gl., mrg. H.* — 33 *nullum lemma in L.* — a pausillo *L,* H_2*;* a paux. H_1*, G, Bamb.* — Pauxillis per pauxillo *gl.* — 1 plus *add.* H_2. — amoris *corruptum;* moris *cdd. Pl., apud quem superiore v. legitur* amor; *cet. cf. Spengel. ad h. l.* — pausillisper L_1, H_2 (pauxillis H_1); paux. *rell.* — perdidit *cdd. Non.;* perdidi *Plautus.* — 3 Pragmaticon *Iun.;* pracmatico *L, G;* pracmactico *H.* — 6 invecilla L_1. — ob — nominis *Madvig. Opusc. I, 110;* non quod — hominis *C.* — 7. 8 Pueritia *cdd.;* Pueritia, innocencia *gl.; emend. Passeratius. et hoc quidem quin pro* pueritia *accipiendum sit, sicut apud Ausonium (profess. Burdig. 10, 17)* purities *legitur, apud Lucr. IV, 1026* puri, *non potest dubitari. illud incertum, utrum* puritas *sit retinendum an pro eo restituendum* puerilitas. — *cet. cf. comment. in pg. 494 l.* pueritas. — in puritia est frequens polluta *M;* pueritia est infrequens polluta *C; et ita v.* — quae; *sc.* infirmitas *vel aliud tale.* — polluta *ad* pueritia *pertinet.* — 9 praefringere *ed. a. 1476;* perfr. *cdd.* — Praelumbare, lumbos frangere *gl.*

coepit únumquemque praélumbare fústibus.

PVERAE, pro puellae. Varro Vae victis, περὶ φιλονικίας:

properáté
vívére puerae, quá sinit aétátula *flúxá*
lúdere, ésse, amáre ét Venerís tenére bígás.

idem de vita populi Romani lib. II: sic in privatis domibus pueri liberi et puerae ministrabant.

PVPAE et PVPI. Varro Aboriginibus, περὶ ἀνθρώπων φύσεως: itaque brevi tempore magna pars in desiderium puparum et sigillorum veniebat. — idem Tithono, περὶ γήρως:

ac mammam lacti sugentem pascere pupum.

PIPARE proprie gallinae dicuntur. Varro Aboriginibus, περὶ ἀνθρώπων φύσεως:

múgít bovis, óvi' bálat, equi hínniúnt, gallíná
pípát.

PROCVDERE [dixit] prolatare, producere. Varro Τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον, περὶ εὐκαιρίας: legendo autem et scribendo vitam procudito. — Vergilius Georgicorum lib. I:

durum procudit arator
vomeris obtunsi dentem.

PRAECOX, id est praecoqua. Varro Synephebo, περὶ ἐμμονῆς: verere, ne manu non mittat? cum tot Romae vicarios honestos

---

11 Varro Vae victis ‖ 15 Varro de vita pop. Rom. II ‖ 17 Varro Aboriginibus ‖ 19 Varro Tithono ‖ 21 Varro Aboriginibus ‖ 25 Varro *Τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον* ‖ 27 I, 261 ‖ 30 Varro Synephebo.

---

10 coepi *Buechelerus; quo recepto oritur senarius integer; possis et* cupit. — **14** Vae v. *Iun.;* Devictis *v.* — **12. 13. 14** *metrum agnovit Lachmannus Op. pg. 69.* — quas H_2*; G.* — etatula *H;* atula *L;* ettula *G.* — fluxa *add. M.* — esse *pro* edere. — **15** sigin *L.* — privatas H_1. — **17** *h. l. om. Bamb., non gl.* — ανθρωπον *C.* — **18** paparum H_1. — **19. 20** titono *C.* — περὶ γήρως: ac; περτηρωσαc *L,* H_1*;* περιτ. H_2*, G.* — lacti *M;* lactis (*seq.* s) *H, G;* iactis *L.* — pupam L_2, H_1. — pascere *ed. a. 1476;* pascere et *C.* — **22** *cf. 114* grunnire; *450* gannire. — Pypat gallina *gl.* (y *ex* i *facto, ut vid.*). — ανθρωπον *C.* — **23. 24** bos *edd. ante Me.* — *versus agnovit Lachm. Opusc. 68.* — múgit bós ovís bálat *Lachm. sine causa.* bovis *enim nominativus etiam apud Petron. cap. 62 reperitur. neque obstat, quod Varro de l. lat. VIII, 74 iam in usu dicit esse* bos. *nam multa a Ciceroniani temporis more aliena sunt in saturis illius.* — **25** dixit *secl. M.* — ta (to H_2, *G*) epte facem myron (miron *G*) *litt. maiusculis (de G tamen nihil notatum)* περι (περα *L,* νερα H_1) εντεριαc *C; cf. comm. in 71 l.* adulescentiaris. — **30** *cf. 150* praecox. — Praecox, praecoca *gl.* — Synephebo *Bentin.;* in eridebo *L,* H_1*;* in eiybo H_2, *G.* — εμμονεc *C.* — **31** tot Romae vicarios *Oehlerus;* toctro (trocto H_1) medicarios *C.* — honesto *L.* — **1** audissemus; caudissemus *L;* avidissimo *Oehlerus;* aut HS semis *Palmerius; illud* audissemus *ex sequente illo* si me audies *turbatis verbis perperam repetito videtur corruptum.*

[audissemus] dare possis, || mittet; quod si non mittet, fugies, si me audies. cum tempus revocat, ea praecox est fuga.

PAVPERAT, id est pauperem facit. Plautus in Milite glorioso:

quae ínprobast, pro mércis vitio dóminum pretio paúperat.

idem Acharistione:

quám ego tanta paúperavi pér dolum pecúnia?

Titinius Prilia:

nam quíd ego feci te aút patrem advorsúm meum,
quem paúperetis ámbo vestris súmptibus?

idem Varo:

aecúmst me habere: eos paúperem sumptú meo?

POTVS [a bibendo]. Lucilius lib. XXX:

serus cum ec medio ludo bene potu' recessit.

PAVCIENS pro raro dici veterum auctoritas docet. Titinius Gemina:

nam póstquam factus *tú's* maritus, hác domo
abhórres, tuam etiam uxórem video paúcies.

idem in eadem:

---

3 III, 1, 134 || 5 Plautus Acharistione || 7 Titinius Prilia || 10 Titinius Varo || 12 Luc. l. XXX || 14 Titinius Gemina || 18 Titinius Gemina.

---

2 es fuga *cdd.;* est fuga *v.; cdd. pg. 150 s. l.* praecox. — 3 Pauperat *Quicheratus;* Pauperavit *cdd., gl.* — pauperem fecit H_1*; gl.* — Platus *L.* — Pl.; *cf. comm. in 415 l.* virtus. — in *videtur delendum.* — 4 pro mercedis *habet vet. Camerarii. cum ad* quae *supplendum sit* merx, *ego corruptum esse suspicor illud* mercis. — praetium *L,* H_1*; id. 2* praetio. — pauperet *ap. Pl. Acidal.; ubi cdd.* pauper erit. — 5 item *cdd.* — acaristione *H, G;* acaristudio *L;* in Acharistione *ap. Plin. nat. hist. XIV, 92 legitur.* — 7 Prilia *M;* Privia L_1*;* Privigia H_1*;* Privigna *rell.* — *numquam alias* Privigna *memorantur Titinii;* Prilia *vero apud Non. et alibi saepius occurrit.* — 8 feci et H_1*;* fecit et *rell.;* feci te *Iun.* — aut p. adv. m. *M;* adv. aut patrem meum *cdd.;* adv. aut patruom meum *Buechelerus.* — ted advorsum *Rothius; inde Ribbeckius:* n. q. e. f. ted adv. aut meum patrem (*sive* aut tuum patrem). — 9 quem; *puto* quor. — 10 Varro *C.* — 11 aecum est *L, G;* aequum est *H.* — habere *absolute, ut ap. Ovid. in Metam. I:* amor sceleratus habendi *et alibi saepe. scite tamen Ribbeckius:* aécumst sat me habére, ne eos paúperem sumptú meo. — 12 *illa* a bibendo (a vivendo *gl.*), *quae in L m. 2 sunt add., secl. M;* a potando *Quicheratus.* — 13 serus *I. Dousa,* secus *C* (sucus *m. 1 G*). — ec *M* (e *I. Dousa*); eo *C.* — medio ac *C; del.* ac, *quod ex* ec *praeced. vid. ortum, Gerlachius.* — *alii* ludo ac. — 14 Pauciens L_1*,* *H,* G_1*, Bamb.;* Paucies L_2*,* G_2*, gl.* — 16 nam *add. M.* — posquam *Vrbinnas 307.* — tu's *add. M.* — hanc domum *Paris. 7577;* hanc domo *C;* hac domo *Quicheratus.* — *cf. Kuehneri gramm. II, 269 sqq.* — 17 *cf. Paul. 220* pauciens dicebant pro raro. Titinius: u. p. v. — video paucies *Neukirchius;* paucies video *C;* pauciens video (*vel* videbo) *cdd. Pauli.* — 18 in eandem *L,* H_1.

157. 158 M.

tu fácis inique, paúcies solés venire in úrbem.

Caelius Annalium lib. VI: consulto non paucies arcessitum. POLLICTORES sunt qui mortuos curant. Varro Mútuum mulí scabunt, *περὶ ψωρισμοῦ*: itaque si plures dies inter medici discessum et adventum pollictoris interfuerunt, et id aestate, videas * * * Varro Cosmotoryne, *περὶ φθορᾶς κόσμου*:

proptér cunam capulúm positum
nutríx tradit pollíctori.

Plautus Asinaria:

écquis currit póllictorem accérsere?

PVTAMINA non solum arborum sunt, verum omnium rerum purgamenta; nam quidquid ex quacumque re proicitur, putamen appellatur. Plautus in Captivis:

núculeum amisí; reliqui pígneri putámina.

PESTILITAS, pestilentia. Lucretius lib. || VI:

atque *ea* vis omnis morborum pestilitasque.

PENITVRVM. Accius Epinausimache:

quod sí procedit, néque te neque quemquam árbitror
tuae paéniturum laúdis. quam ut servés, vide.

PAVSA est quies alicuius rei. Accius Epigonis:

sed iam Amphilochum·huc vadére cerno et
nobís danitur pausá loquendi.

---

20 Caelius Annal. VI || 21 Varro Mutuum muli scabunt || 24 Varro Cosmotoryne || 27 V, 2, 60 || 31 III, 4, 122 || 1 VI, 1098 || 3 Accius Epinausimache || 6 Accius Epigonis.

---

19 tu facis inique (in. *iam Iun.*) *C. F. W. Muellerus;* tus (tis H_1) ac iniqui *C.* — paucies soles (*pro* solens) venire in urbem *M;* in urbem paucies venire soles *C.* — **20** Caecilius *Flor., pr. H.* — Annali *cdd.* — **21** Polinctores (*vel* Poll.) *Bamb.;* Pollinctores H_2 *(*Ho_3*), G;* Pollectores L_1*;* Ho_2*; Paris. 7665; 6;* Polectores *gl.* — *omittit exempla Bamb.; de quo falsa refert Riesius.* — **22** *περὶ ψωρισμοῦ Scal.; περὶ χωρισμοῦ v.* — medici *Iun.;* medicis L_1, H_1*;* medicos *rell.* — medicorum *Guietus; non bene, quia sequitur* pollictoris. — **23** pollictores L_2*, H, G;* pollectores L_1*;* Ho_2. — **24** Varro; *cf. pg. 4* capulum. — motorenae *L, G;* motoraene *H.* — *κοcμοcυ L, H; κοcμοcι G.* — **25** caputum, *m. 2* capitum *L.* — **26** pollicturi L_1*;* pollinctori H_2. — **28** ecquis *v.;* etquis *C; item boni l. ap. Pl.* — pollinctorem H_2 (pol lict. *Pl. l. boni*). — acersere H_1*;* accersere *etiam Pl. cdd.* — **29** arbores *Bamb.* — **30** quicquid (quid L_1) L_2*, H, Bamb., puto et G.* — **32** nuculetim H_1. — reliqui; retinui *docti; cf. Caes. pg. 97.* — pignori *cdd. Pl.* — **1** V *pr. H.* — **2** ea *om. C.* — omnium *C.* — **3** Penituram *L, H;* Poen. *ed. Bas.; om. h. l. Bamb.;* Peniturum, permisurum (*l.* pertisurum) *gl.* — Epinausimace (Epinaucimace L_1) *C.* — **5** paen. *H;* pen. *L;* poen. *ed. Bas.* — **6** Accius; *cf. Charis. cap. de v. Saturn. (gr. lat. I, 288).* — Epigonis *Char.;* Epigono *C.* — **7** Amfilo cum *(sic) C;* Amphilochum *ap. Char.* — **8** danitur *M;* datur bona *ineptissime Non., Char.; cf. vit. Enn. pg. 238.*

Lucilius Satyrarum lib. I:

haec ubi dicta dedit, pausam *facit* ore loquendi.

PROSPERARI, inpetrari. Lucilius lib. XXVI:

néc minima ei prósperatur páx, quod Cassandrám *deae*
sígno deripuít.

PVELLOS, pueros. Varro Testamento, *περὶ διαθηκῶν*:

sic síc ílle puéllús Venerís repénte Adón
cecidít cruéntus ólím.

Lucilius Satyrarum lib. IIII:

cumque hic tam formonsu' tibi ac te dignu' puellus.

Lucretius:

nactae pos *sunt* tamen unde puellum
suscipere et partu possent ditiscere dulci.

Ennius:

suos divis sacrificare puellos.

Varro Marcipore:

Pélian ei permíssisse, ut se vél vivum deglúberet,
dúm modo redderét puellum.

---

9 Luc. l. I ‖ 11 Luc. l. XXVI ‖ 14 Varro Testamento ‖ 17 Luc. l. IIII ‖ 19 IV, 1252 ‖ 22 Ennius ‖ 24 Varro Marcipore.

---

10 pausam facit ore loquendi *ed. a. 1476;* fecit pausam o. l. *Studemandius;* pausam ore loquendi *C.* — **11** Prosperari *prius L;* Prosferari *L ex corr.; H; G ex corr.; Bamb.;* Proferrari *prius G;* Prosferari, prosperari *gl., mrg. G; at mrg. Ho:* prosperari (*m. 2* prosferari), impetrari. — Propetrari *Gifanius; f. recte.* — Lucil.; *cf. comm. in Luc. XXVI, 40.* — **12** nec minima ei *M*; nec minimo et *C.* — ei, *i. e.* Aiaci minori; ei *spondiac.; cf. de re m. 272.* — prosperatur *M; ita et Guietus;* prosferatur *C;* propetratur *Gifanius.* — pax, *sc.* a dis. — Casandram H_1. — deae *add. M; fuit qui mallet* sacro. — **14** *περι αιαθηκος L, H; περι αιαθνκως G.* — **15. 16** *de Attis immatura morte agitur.* — sic sic *M;* sic ille sic *Quicheratus.* — Adon *Me;* vadon *C; de eo quod est* Adon *pro* Adonis *cf. de re m. 109.* — **17** *cf. Fest. 249; Prisc. 697; Hageni exc. gramm. XXVI.* — **18** formonsus L_1*;* formosus *rell.* — tibi; homo *male Fest. et Prisc.* — ac te; apte *exc. gramm.* — **20** nactae pos sunt *Lucr.;* nos *C.* — puellos *Lucr.; et ita f. Non.* (*seq.* s). — **21** partus posset *C.* — ditescere *cdd. Lucr.* — **22** Ennius; *cf. Fest. 249; Paul. 248.* — l. VII *tribuit Merula.* — **23** *ita C.* — *at Festus:* Paeni (Poeni *ap. Paul.*) solitis vos (soliti suos *Paul.*) sacr. p.; *unde nos in editione Ennii cum Hugio:* dis Poeni soliti s. sacr. p.; *nisi praestat coniunctis Nonii et Festi testimoniis reponi:* Poeni | sunt soliti divis suos sacrificare puellos. — **25** Pelian ei (*vel* Peliam ei) *M;* Pelian Medeae *Iun.;* Pelian me et *C.* — permississe *H;* permisisse *L, G.* — *f.* Pelian Medae permisse ut se. — se veluvium (seu eluvium Ho_2) Hs_2. — **26** dummodo redderet *Iun.;* dum madore addere *H, G; om.* addere *L.* — *haec eodem metro composita et conexa cum illis quae leguntur pg. 451; 344; 178 s. l.* raedam; merum; tudiculare.

idem Sexagesi:

o stúlta nostri péctoris dormítio vigilábilis,
quae mé puellum inpúberem cepísti.

PECVS *et* PECVDES non solum quadrupedes [animal], verum omnia animalia dicuntur. Plautus Rudente:

non vídes referre me úvidum retém sine squamosó pecu?

Livius Aegistho:

tum autém lascivum Nérei simúm pecus.

Vergilius Georgicorum lib. IIII de apibus:

et pecudum custodia sollers.

Lucretius lib. II:

praeterea genus humanum mutaeque natantes
squamigerae pecudes.

Lucilius Satyrarum || lib. V:

lascivire pecus nasi rostrique repandum.

PERCITVM dictum est percussum. Plautus Amphitryone:

. . . 'deleírat uxor.' — 'átra bili pércitast.'

PECVA et PECVDA ita ut pecora veteres dixerunt. Naevius Gymnastico:

hómines, pecua béluasque.

---

27 Varro Sexagesi || 31 IV, 3, 5 || 33 Livius Aegistho III || 35 IV, 327 || 37 II, 342 || 1 Luc. l. V || 3 II, 2, 95 || 5 Naevius Gymnastico III.

---

27. 28 idem *add. ed. a. 1476; om. C.* — Sexagesi; *cf. 100 l.* dormitio. — mos ultra (sexagesimos ultra) nutri *h. l. cdd.* — vigilab. (vigilabis *cdd. pg. 100*) *obscurum.* — **29** inpuberem *ed. a. 1476;* inpubere *C.* — coepisti *H_2, G.* — **30. 31** *cf. 460* pecudes. — Pecus et pecudes non solum quadrupedes [animal], v. o. a. d.; *ita M;* Pecus non solum quadrupedes (quadrupes *H_2, G*) animal, v. o. a. pecudes d. *C, Bamb.* — pecus *collective ut plerumque.* — Plautus; *cf. Charis. 113; Prisc. 719; 759.* — **32** uiduum *L_1.* — retem *a Pl. pos. affirmat Prisc. 759;* rete *C, cdd. Pl..* — **33** Liv.; *cf. 335* lustrare. — egisto *L, H;* Aegistho *ed. Bas.* — **34** lascivium *ed. Bas.* — nereis simum *cdd. 335; h. l.* rei simum; *cf. et ad h. v. et ad Lucilii qui sequitur Pacuvii illud:* Nerei repandirostrum, incurvicervicum pecus. — **35** Verg.; *cf. 460* pecudes. — *pessime autem credidit Quicheratus ante hoc exempl. excidisse Georg. IV, 168* ignavum fucos pecus a praesepibus arcent, *cum appareat ideo a Non. adiectum illud:* de apibus, *quia non, ut in ceteris versibus, ex ipsis verbis auctoris intellegi posset non agi de quadrupedibus.* — **36** solers *L_1.* — **39** quamigere *L; ap. Lucr. melius fertur* squamigerum. — **2** lacivere *prius G.* — nasi rostrique *Balthasar Venator ap. Gebhardum testante Quicherato* (rostrique *iam Crinitus, ut refert Bentinus*); nisi (niri *L_1, Ho_2*) nostrique *C.* — *cet. cf. supra.* — **4** deleirat; dilarat *H_1;* delirat *rell.* — *ad hunc v. addita in Ho glosa mirifica:* ut nostra colera. — **5** veteris *L_1.* — Nevius *C.*

idem Lycurgo:

Sine férro manibus, pécua ut, ad mortém meant.

Accius Astyanacte:

in celsis móntibus
pécua atque inter cólles pascunt Dánai in Phrygiae términis.

idem Medea:

vagánt, pavore pécuda in tumulis déserunt:
quís nos pascet póstea?

M. Tullius de re publica lib. IIII: cum adhibent in pecuda pastores. — Accius Diomede:

passímque praeda pécua vallebánt agris.

Caecilius Imbriis:

et hómini et pecubus ómnibus.

Sisenna Historiarum lib. IIII: iumenta, pecuda locis trepidare conpluribus.

PVTRET. Pacuvius Teucro:

quamquám *iam* annisque et aétate hoc corpús putret.

Accius Erigona:

nam quámquam exanguest córpus mi atque annís putret.

PROTOLLERE est differre. Lucilius Satyrarum lib. I:

si non amplius, ad lustrum hoc protolleret unum.

PRIVA significat singula. Lucilius Satyrarum lib. I:

ad cenam adducam et primum hisce abdomina thynni
advenientibu' priva dabo.

---

8 Naevius Lycurgo XIII ‖ 10 Accius Astyanacte ‖ 13 Accius Medea ‖ 16 M. Tull. de re publica IV ‖ 17 Accius Diomede ‖ 19 Caecilius Imbriis ‖ 21 Sisenna Hist. IV ‖ 23 Pacuvius Teucro ‖ 25 Accius Erigona ‖ 27 Luc. l. I ‖ 29 Luc. l. I.

---

9 manibus (*i. e.* vi) pecua ut (pecua *iam Me; pecuda minus bene ed. a. 1476) Bergkius;* pecora manibus ut *C; f.* sine ferro pecua mansueta ad mortem meant. *sunt autem verba satellitis mirantis Bacchi eiusque comitum nulla vi temptata se tradentium regis militibus patientiam vel ignaviam.* — 10 Astianacte *L, H.* — 12 in Phrygiae terminis *Iun.;* in froegia et (in phroegia et *Hs*) terminis *C.* — 13 idem; *cf. 467* vagas. — 14 deserunt *cdd. 467;* sederunt *h. l.* — 15 *clausula.* — qui H_2, *G.* — nos; vos *D. Heinsius, Ribbeckius.* nos *si recte habet,* pascet *pro* nutriet *positum.* — 18 passim quae *C.* — *puto* pecuda. — vallebant, *i. e.* peribant, *G;* vellebant *L, Hqo;* vellabant *Hs;* balabant *Ald.* — 19 Imbriis *Iun. in Indice pg. 8;* himbris *C.* — 20 pecubus *vel* pecudis *(hoc f. rectius) Spengelius;* pecudibus *C.* — 21 Sysenna *Flor.; C pr.* H_2. — 23 Putret, putridum (est *add. H*) *gl., mrg. H; om. h. l. Bamb.* — Tecro L_1. — 24 quanquam L_2, *H; item 26.* — iam *add. M;* nam quamq. *Ribbeckius.* — 26 nam *add. Ritsch. Opusc. II, 621; om. C.* — mihi *C.* — 28 no *pro* si *G.* — ad *pro* at. — lustrum *v.*; iustrum *C.* — 29 *cf. Gell. X, 20, 4; pg. 35 l.* privum. — 30 caenam *L, H.* — abducam

Lucretius lib. III:

quodsi forte animas extrinsecus insinuari
vermibus et privas in corpora posse venire
credis.

PRODIGITAS dicta profusio. Lucilius Satyrarum lib. VI:

nequitia occupat hos, petulantia prodigitasque.

PORCET significat prohibet. Pacuvius Atalanta: ||

mi gnáte, id verear éloqui; porcét pudor.

Accius Epigonis:

. quibus oculis quísquam nostrum póterit illorum óptui
vúltus, quos iam ab ármis anni pórcent?

Ennius Telamone:

deúm me sancit fácere pietas; cívium porcét pudor.

Varro Manio:

húnc Ceres cibí ministra frúgibus suís porcet.

Lucilius lib. VI:

non te porro procedere porcent.

PROLIXITVDINEM. Pacuvius Doloreste:

[oro mi] ne pléctas fandi mí prolixitúdinem.

PERFICA, perficiens. Lucretius lib. II:

denique ad extremum crescendi perfica finem
omnia perduxit rerum natura creatrix.

---

32 III, 722 || 36 Luc. l. VI || 38 Pacuvius Atalanta || 2 Accius Epigonis || 5 Ennius Telamone || 7 Varro Manio || 9 Luc. l. VI || 11 Pacuvius Doloreste || 13 II, 1116.

Dousa pater. — hisce *v.;* isce *C.* — abdomina tunni *cdd. 35; h. l.* addominat hymni *L, H;* add. himni *G.* — **32** Lucret. *v.;* Lucilius *C.* — **33** insinuari *Lucr.;* invadi *C; cf. comm. in pg. 125 l.* innubere. — **34** corpora *Lucr.;* eorum *C.* — **37** hos *Dousa pater;* hoc *C.* — petulantia *Bentin.;* peculantia *L, H;* penulentia *G.* — **38** Athalanta *L, H.* — **1** magna te *G.* — id *M;* ut *v.* — eloqui *Iun.;* loqui *C.* — **2** Epigonis *Iun.;* egones *L,* H_1*;* eligones H_2*;* ligones *G;* Erigona *Ald.* — **3** *puto* set quibus o. — **4** quos *Scal.;* quod *C.* — **6** deum pietas; *i. e.* pietas in deos. — sancit *Bergkius;* sentit *v.* — *de constructione verbi quod est* sancire *cf. comm. in Enn. fab. v. 217.* — **8** Ceres cibi *Popma;* ceris tibi *C.* — porcet *v.;* porcit *cdd.* — **11** Prolixitudinem a prolixo *gl., mrg. H; om. l. Bamb.* — doreste L_1*;* dolorem tes H_1*;* duloreste *rell.* — **12** *prius nos:* Oresta mi; oro (ero G_1) mi *C; at nunc illa ex praecedente* Doloreste *et sequente* mi *conflata existimamus.* — o ere mi *Fridericus Leo; cf. Ribbeck. Coroll. frgm. poet. com. pg. CXX.* — ne plectas *Bothius;* ne flectas (n effl. H_1) *C;* plectere *hic i. q.* exprobrare. — mi *C.* — *cet. cf. comm. in 184 l.* vanitudo. — **13** perficiens *Iun.;* perfectrix *Lachm. ad Lucr. II, 1116;* perficeris *C;* Perfica, perfice *gl., mrg. H* (perfice *etiam mrg. G*). — Lucilius *C.* — **14** donique *Lucr.* — extremum *etiam Lucr. cdd.;* extremam *Lachmannus ex more Lucr.* — **15** naturae *L,* H_1.

PETIOLVS, a pede, diminutive. Afranius Excepto:

atque ádeo [nólo] nudo pétiolo's!

PVS * * *

PETIGO, genus morbi. Lucilius lib. XXX:

inluvies, scabies oculos huic deque petigo
conscendere.

PORRIGO, genus morbi. Lucilius lib. XXX:

tritum et corruptum scabie et porrigini' plenum.

PROFLIGARE verbum pessimum ad usum trahi coeptum est. nam cum sit profligatum perditum et ad internicionem adductum, nunc perfectum *prope et* absolutum aut aedificium aut aliquod utile inceptum dicendum putant; cum adfectum dici debeat, non profligatum. M. Tullius tamen Tusculanarum lib. V: profligata iam et paene ad exitum deducta quaestio est. — idem de provinciis consularibus: bellum adfectum videmus. — et infra: nam ipse Caesar quid est quod in ea provincia conmorari velit, nisi ut ea, quae per eum adfecta sunt, || perfecta rei publicae tradat? — et in Oeconomicis: cum vero adfecta iam prope aestate *uvas* a sole mitiscere tempus est.

PATRITVM, ut avitum. Varro Manio: funere familiari conmotei avito ac patrito more precabamur. — idem Rer. hum.

---

16 Afranius Excepto || 19 Luc. l. XXX || 22 Luc. l. XXX || 28 V, 6, 15 || 29 8, 19 || 30 12, 29 || 2 M. Tull. Oecononomicis || 4 Varro Manio || 5 Varro Rer. hum. XX.

---

16. 17 diminutivae H_1; dimminutive *rell.* — Pediolus — pediolo *Ald.* — nolo nudo *C; om.* nolo *Quicheratus, per neglegentiam quidem, sed recte.* — p. es *edd.* — **18** pus *quod in fine v. 17 legitur novi l. initium esse collatis quae secuntur* petigo, porrigo *bene statuit Ribbeckius.* — **20. 21** *cf. 125* inluvies. — deque *Fruter.*; denique *C; cf. glosae Philoxeni pg. 68:* depetigo; λέπρα, *λειχήν. — et h. v. et 23 de cane videtur agi morboso.* — **22** g. m. *Quicheratus;* m. g. *cdd.* — *sane utroque modo loquitur N.* — **23** tritum *M,* tristem *v.* — *f.* correptum. — scaviae L_1. — **24** *cf. Gell. III, 16, 18 sq.; XV, 5; quo tamen non solo auctore usus est N.* — **25** internicionem H_1; interitionem *rell.* (intericionem *Bamb.*). — **26** perfectum prope et absolutum *M;* perfectum solutum *H, G, Bamb.*; p. solum tum *L;* (perfectum et absolutum *Chaucus ap. Iun.*; prope absolutum *Me*). *ap. Gell.:* quae prope absoluta adfectaque sunt. — **27** aliquod *pro* aliud quod. — *f.* inceptu. — **29** pr. i. haec et p. ad ex. adducta *cdd. Cic.* — pene *L, G.* — **30** v. et, vere ut dicam, paene confectum *Gell., Cic.* — **31** cur in *cdd. Cic.* — in ea *Gell. et Non.*; in *Cic.* — **1** adfecta sunt perfecta sunt perfecta *L,* H_1. — **2** Oeconominis *L;* Oeconomico *Gell.* — aestate *Gell.*; aetate *C.* — **3** uvas *hab. Gell., om. C.* — mitescere H_1, *G.* — **4** uvitum L_1. — conmotei; commotii (commoti Ho_1) H_1; commoto (conm. *L*) *rell.* — **5** habito *L;* abito *H ex corr., G.* — ac *prius H;* at *rell.* — praec. *L, H.* — Rerum humanarum *Popma;* reipublicae *C.*

161 M.

lib. XX: secundum leges avitas et patritas. — Cicero Tusculanarum lib. I: patritam illam et avitam, ut ait Theophrastus, philosophiam.

PERTIDERE, ut distidere. Cicero in oratore: concisum, non concaesum. ec quo quidam pertisum etiam volunt.

POPINONES, a popinis, vel hi, quos nunc dicimus tabernarios, vel luxoriosi, qui se popinis dedunt. Varro Modio:

qui póculis ardéntium intro ibít chorum, popíno.

Lucilius lib. I:

infamem quaestum turpemque odisse popinam.

PVTIDVM, non putre, sed odoris mali. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: non inscite illud dictum videatur in sue, animum illi pecudi datum pro sale, ne putesceret.

PERCVRSIONEM. Cicero Tusculanarum lib. IV: propter animi multarum rerum brevi tempore percursionem.

PRAEFESTINATIM. Sisenna Historiarum lib. III: idemque per-

---

6 I, 19, 45 ‖ 8 48, 159 ‖ 11 Varro Modio ‖ 13 Luc. l. I ‖ 16 V, 13, 38 ‖ 18 IV 13, 31 ‖ 20 Sisenna Hist. III.

---

6 avitas et *Rothius;* habitasset *C.* — Thusculanorum L_1. — 7 patriam *male cdd. Cic.* — et ait *L.* — Theoprastus (Theoparastus *pr. H*) *L*, H_1; Theofrastus *rell.* — filosophiam L_1. — 8 Pertidere, ut distidere *M* (Pertaedere, ut distaedere *Leopardus*); ut *iam ed. a. 1476;* Percidere vel decidere H_1; Percedere vel decedere *rell.;* Percedere (*prius* Procedere), ut decedere *gl.; om. h. l. Bamb.* — *cf. Paul. 72* distisum et pertisum dicebant, quod nunc distaesum et pertaesum. — 9 concesum *C.* — ec quo *M;* et quod *C;* ex quo *cdd. Cic.* — pertisum *Cic.;* percisum H_1; percesum *rell.* — bolunt L_1. — pertisum *P. Scipionem dixisse ferunt; cf. Luc. frgm. inc. CXXXIII cum comment.* — 10 Popiones *Bamb. m. 1.* — a pop. (poponis *pr. G*) *in cdd. pos. post* tabernarios; *traiecit M.* — hic L_1. — poponis *pr. G.* — 11 luxuriosi *cdd. pr.* L_1. — 12 quis H_2, *G.* — ardentium *Oehlerus;* argenteum *C.* — intro ibit chorum *M propter r. m.; nam hic perinde purus septenarius atque alter eiusdem saturae, qui leg. pg. 229 s. l.* tibia; chorum introibit *C.* — *f.* qui p. a. ch. intro iit, popino. — 14 infamem *(ita ed. a. 1476)* quaestum (*prius* infamam veitam) *M;* infamam honestam *C;* infumam egestatem *Lachm. comm. in Lucr. pg. 99.* — hodisse *prius H.* — infamem, turpem atque inhonestam odisse popinam *Passerat.* — 15 *cf. 152* putidum. — putre *M, ut 152;* putrem (pupem H_1) *cdd.;* Putidum, putens, non putre *gl., mrg. H.* — odores L_1. — 16 ut non *Cic.* — 17 sue *Cic.;* suave *C.* — animam — datam *Lambin.* — putisceret *C;* putresceret *cdd. Cic.* — *Ho in mrg.:* animam aebeti (hebeti) corpori pro sale dari Ciceronem dixisse. — 18 Percursionem (Percursione *gl.*), excursum *gl., mrg. H.* — *om. h. l. cum seq. Bamb.* — IIII *Me;* V *L, G;* N *prius H.* — 19 percursionem *Cic.;* percursiones (percussiones L_1) *C.* — 20 Perfestinatim (praef. *H*), festine *gl., mrg. H.* — lib. III *Riesius ad servandum exemplorum ex Sisennae historia petitorum ordinem* (*et sequitur* idem; *ac nescio an fuerit antiquitus traditum* lib. III iidemque); lib. IIII *C.*

severaverunt, uti lex perveniret at quaestorem ac iudices, quos vellent, instituerent praefestinatim et cupide.

PRESTOLARI est expectare vel manere. Sisenna Historiarum lib. III: occulti tacitique adventum cohortium praestolari occipiunt.

PERMITTERE, pro mittere, incitare vel || praecipitare. Sisenna historiarum lib. III: et inde ecum concitatum princeps ad hostium permittit aciem. — idem lib. IIII: multi praemissis armis ex summo se permitterent.

PROICERE honeste positum. Sisenna Historiarum lib. IIII: tum posquam aput Iguinos ac Perusinos eius facti mentionem proiecit.

PETVLANTIAM, pro inprobitate. Cicero de oratore lib. II: illud adsequor, ut, siqui mihi forte maledicat, petulans aut plane insanus esse videatur.

PRESSV, quasi conpressione. Cicero de oratore lib. III: Valerium Soranum lenitate vocis atque ipso oris pressu et sono facile vincat.

PAVPERTATES nove positum numero plurali. Varro de vita populi Romani lib. I: quid inter hos Ioves intersit et eos, qui ex marmore, ebore, auro nunc fiunt potes animadvertere et horum temporum divitias et illorum paupertates.

---

23 Sisenna Hist. III || 1 Sisenna Hist. IV || 3 Sisenna Hist. IV || 5 Sisenna Hist. IV || 8 II, 75, 305 || 11 III, 11, 43 || 14 Varro de vita pop. Rom. I.

---

21 at L_1, ad *rell.* — questorem *C, Flor.* (*m. 1 L* atque storem). — indices *prius H.* — **22** pide *Flor. m. 1.* — **23** Prestolari *L ex corr., H, Lugd.; gl.;* Prestolare *pr. L;* Praest. *ed. Bas.* — expestare L_1. — **24** lib. IIII *prius H.* — occulti *Wernickius;* occulte *C* (occulte taciteque *Iun.*). — adventum *Iun.;* advenientium *C* (advenientiam *male Popma*). — prestolari *L, H* (prestul. L_1); praest. *ed. Bas.* — occipiunt *Passeratius;* accipiunt *C.* — **1** pro mittere *v.;* promittere *cdd.* — **2** et inde; *f.* exinde. — praeceps *Petrus.* — **4** se *om. L, Flor. m. 1;* mitterent H_1*;* permitteret G_1*;* perm L_1, *id. 2 add.* itti; *f.* se permittere. — **5. 6** Proicere, effundere *gl., mrg. H.* — *om. l. Bamb.* — Sisena *Flor. m. 1.* — posquam *Flor. m. 1;* postquam *rell.* — aput L_1*;* apud *rell.* — Iguinos; Iguvinos *Popma;* eginus *cdd.; cf. 68 l.* apiscitur. — Purusinos G_1. — **7** proicit *Flor. m. 1.* — **8** *cf. 23* petulantia. — Petulantia *Bamb.; sed cf. 134* lentitudinem. — Petulans (*pr.* Petulas), quod prior petat *gl.* — **9** siquis mihi maled. *cdd. Cic.* — plane *cdd. Cic.;* sane *C.* — **11. 12** nemo est quin litteratissimum togatorum omnium Q. Val. Sor. *cdd. Cic.* — lenitate vocis *Cic.;* levitate focis *C.* — oris *Cic.;* vocis *C.* — **14** Varro; numero L_1. — libro L_1*;* libro XI *id. m. 2; item Ald.* — **15. 16. 17** *in his utrum* quid — intersit *perinde ac* divitias *e. q. s. suspensum sit a* potes animadvertere *an praecesserit verbum, ad quod pertineret interrogatio obliqua, non potest definiri.* — Iovis H_1. — euore L_1. — animadvertere H_1*;* anima adverte (*vel* anima advere) L_1*;* animo advertere *rell.* — et orbitemporum L_1*; f.* et nostrorum t.

PAVPERTINVM. Varro de vita populi Romani lib. I: ut in cetero cultu quae sunt, consentanea, quod sunt paupertina, sine elegantia ac cum castimonia.

PLVMARIVM. Varro Cato vel de liberis educandis: etenim nulla, quae non didicit pingere, potest [bene] iudicare quid sit bene pictum plumario aut textorei in pulvinaribus, plagis.

PVRPVRASCIT. Cicero Academicorum lib. II: quid? mare nonne caeruleum? ad eius unda, cum est pulsa remis, purpurascit, et quidem aquae tinctum quodam modo et infectum.†

PERPENDICVLI et NORMAE. Cicero || Academicorum lib. II: adqui si id crederemus, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis.

PINGVE positum pro inperito et inepto. Cicero Academicorum lib. IIII: quod ipsi Antiocho pingue videtur et sibi ipsum contrarium.

PROBATV DIFFICILE. Cicero Tusculanarum lib. V: quod etsi difficile est probatu propter tam varia et tam multa tormenta fortunae.

PALPO, quasi [a] palpando. Plautus Mercatore:

palpo pércutit.

PEMINOSVM, mali odoris: a pedore dictum. Varro de re rustica

---

18 Varro de vita pop. Rom. I || 21 Varro Cato || 24 Cicero Academ. II || 1 Cicero Academ. II || 4 Cicero Academ. II, 34, 109 || 7 V, 1, 1 || 10 I, 2, 42 || 12 I, 51, 1.

---

18. 19 *hoc et seq. tria l. om. Bamb.* — ut in cetero cultu quae *Scal.;* ut inciter occultuque *L, H, Gs;* ut in citerocultoque *ed. Bas.; f.* ut in cetero cultu aeque s. cons. — consentenea L_1. — elegantia L_1; elig. *rell.* — **22** bene *secl. M.* — **23** aut textorei (*seq.* i) *M;* aut textore *H, G;* autextore *L;* a plumario aut textore *Iun.;* plumario a textore *Rothius.* — plagis *v.;* plagiis *C.* — **25. 26** ceruleum *L, H.* — ad L_1; aut H_1; at *rell.* — ius *prius L.* — aqui etinctum quod admodo L_1. — *puto* aquae tinctu quodam [modo] et infectu. — aquae tinctae quodam modo et infectae *Guietus.* — **1** Perpendiculi a perpendendo *gl., mrg. H.* — Perpendicula *Quicheratus.* — **2** adqui L_1; atqui *rell.* — si id; sub *G.* — non egeremus *om. L.* — egeremus *Hqos;* egerimus *G.* — **4** imperito *Gulielm.;* impedito (inp. L_1) *C;* inpedimento *Bamb.* — **5** ipso *L.* — Anthioco *L, H.* — videbatur *cdd. Cic.* — **7** *nullum l. in H; om. Bamb., gl.* — Probatu *v.;* Probatur *C.* — Thusculanorum L_1; Thusculanarum H_1. — **8** difficili *pars meliorum cdd. Cic.* — probatum *prius, ut videtur, L.* — tam varietatem e multa *prius L;* tam varie (variae *H*) multa *L post ras.;* H_1. — **10** Panpo L_1. — quasi palp. *Quicheratus;* quasi a p. *v.* — **11** percutit *C;* percutis *Plaut.* — **12** Paeminosum *G, Bamb.* (*in hoc videtur fuisse prius* Poeminosum). — Peminosum, fetidum, a pedore *gl.* — *quod ad paraphrasin lemmatis, n. N., cum illud* peminosus *potius idem esse videatur ac* perforatus, rimosus.

lib. I: solida terra pavita, maxime si est argilla, ne, *si* sit aestu peminosa, in rimis eius grana oblitescant.

PISARE, frangere vel tundere. Varro de re rustica lib. I: promendum hieme, ut in pristino pisetur ac torreatur.

PRAECIDANEVM est praecidendum. Varro de vita populi Romani lib. III: quod humatus non sit, heredi porca praecidanea suscipiendum Telluri et Cereri. aliter familia pura non est.

PALANGAE dicuntur fustes teretes, qui navibus subiciuntur, cum adtrahuntur ad pelagus vel cum ad littora subducuntur. unde etiamnunc palangarios dicimus qui aliquid oneris fustibus transvehunt. Varro de vita populi Romani lib. III: cum Poenus in fretum obviam venisset nostris et quosdam cepisset, crudelissime pro palangis carinis subiecerat, quo metu debilitaret nostros.

PONDO DVCENTVM nove Varro saepe; de vita populi Romani lib. III: Delphos Apollini munera missa, corona aurea pondo ducentum. ||

INCIPIT PER R LITTERAM.

RVTVNDE positum eleganter, concinne vel collecte.† Cicero de finibus bonorum et malorum lib. IIII: regem, dictatorem, divitem solum esse sapientem, a te quidem apte ac rutunde. quippe; habes enim a rhetoribus.

RVTA dicuntur diruta. Cicero de oratore lib. II: set dicis te, cum aedis venderes, ne in rutis quidem et caesis solium tibi paternum recepisse. — Vergilius Georgicorum lib. I:

cumulosque ruit male pinguis harenae.

15 I, 63 || 17 V. de vita pop. Rom. III || 23 V. de vita pop. Rom. III || 26 V. de vita pop. Rom. III || 3 IV, 3, 7 || 6 II, 55, 226 (Crassus) || 8 I, 105.

13 si sit aestu *M;* situ *C;* aestu (*vel* estu) *cdd. Varr.* — 14 in rinis *L, H_1*. — oblitiscant *C.* — 15 *cf. 152* pinsere. — tondere *Bamb.* — 16 hieme *Varr.;* diem *C.* — pristino *L, H;* pistrino *G;* pistino *ap. Varr. cd. Politiani; cf. comm. in Varr. l. p. 152 s. l.* pinsere. — pisatur *cd. Polit.* — 17 *cf. Gell. IV, 6, 7 sqq.; al. tamen auctorem secutus N.* — 18 IIII *L, H_1*. — susc. *M;* suscipienda *v.* — 20 Plance *gl.* — terentes *L, H_1*. — 21 subducantur *L, H_1*. — 23 Varro; *cf. Val. Max. IX, 2 ext. 1.* — III *Thilo, Kettnerus;* IIII *v.* — 24 coepisset *C.* — credulissime *L.* — 26 sepe *m. 2 add. H.* — 27 Delfos *C.* — Apolloni *Ho.* — 2 *cf. 60* rutundum. — Retunde *L_1;* Rotunde *Hs (non Hqo); Bamb.; gl.* — eleganter *L_1, Bamb.;* elig. *rell.* — concine *Bamb.* — collecte *corruptum; f.* compte (*vel* conposite). — Rotunde, conposite *gl.* — 4 a te quidem *Cic.;* ad equitem (aeq. *L*) *C.* — rotunde *H_1*. — 6 Cic.; *cf. comm. in eund. l. pg. 54 s. l.* recepticium. — sed *Cic.; cdd. 54;* et *id. h. l. et 384.* — dicet *Cic.* — 7 solium *Cic.;* solum *C.* — 8 recipisse *L.* — libro II *L.* — *cet. cf. 380 l.* ruere, diruere, conplanare.

164 M.

RAVVM, furvum. Cicero Academicorum lib. IIII: quia nobismet ipsis tum caeruleum, tum ravum videtur; quodque nunc a sole conlucet.

RAVIS est raucitas. Plautus Aulularia:

ubi, síquid poscam, usque át ravim poscám prius.

idem Cistellaria:

expúrigabo hercle ómnia ad raucám ravim.

RVRANT, pro rusticantur. Plautus Captivis:

dum *rúri* rurant hómines, quos ligúrriant.

Varro Serrano, περὶ ἀρχαιρεσιῶν: dum in agro studiosius ruror, aspicio Triptolemum sculponeatum bigas sequi cornutas.

RARENTER, pro rare. Caecilius Plocio:

tú nurum non vís odiosam tí esse, quam rarénter videas?

Pomponius Ergastilo:

'lónge ab urbe vílicari', quó erus rarentér venit.' —
'nón *enim* vilicári, sed dominárist mea senténtia.'

RVCTVS a ructando dictus. Plautus Pseudulo:

'pergin ructare in os mihi?' —
'suavi' ructus mihist. sic sine, Simon.'

---

10 II, 33, 105 || 13 II, 5, 10 || 15 Plautus Cistellaria || 17 I, 1, 16 || 19 Varro Serrano || 21 Caecilius Plocio || 23 Pomponius Ergastilo || 26 V, 2, 9.

---

10 furvum *M;* fulvum *C;* falvum *Bamb.* — **11. 12** ceruleum *L, H.* — q. n. i. modo caeruleum videbatur, mane ravum (flavum *deter. cdd.*), quodque nunc, qua a sole conlucet, albescit et vibrat; *in quibus priora rectius perscripta quam apud N.; sed hoc duce reponendum:* quodque (*i. e.* quoadque) nunc a sole conlucet, albescit et vibrat. — **13** Pl.; *cf. 374* poscere. — **14** poscamus quae *C.* — *item* at. — **15** Clitellaria *male Scal.; cf. Studemund. Hermae I, 298.* — *neque umquam Nonius usus est hac fabula.* — **16** expurigabo *Ritschelius nov. excurs. plaut. pg. 53;* expurgabo *cdd.* — ravinum *L;* ad rauc. r. *etiam Pl. Ambr.* — *illud* ravis a *habere correptam et hic v. docet et in priore probabile reddit r. m.; vitiosum igitur quod fertur in Poenulo 778:* nego et negando, siquid refert, ravio; *ubi omnino futuro opus est legendumque* raviero. — **18** ruri *om. cdd.* — **20** roror G_1. — **21** *cf. 515* rarenter. — **22** non vis, *i. e.* negas. — ti (*cdd.* tibi) *M; cf. libri de v. Saturnio pg. 106.* — Pompon.; *cf. 186* vilicari; *515* rarenter. — **24. 25** *diverbium reposuit M.* — vilicari' *M;* vilicari *v.; cet. cf. comm. ad 515 l. m.* — enim *add. M.* — sed dominari *om. L.* — sest L_1, *item* sentia. — *sine diverbio satis eleganter Bothius:* longe ab urbe vilicari, quo erus rarenter venit, id non vilicari, sed dominari est meā sententiā. — **27. 28** *cf. Spengel. de cant. Plaut. 407.* — percin (*in H ras. post* n; percinc L_1) *C.* — sic sine simon (sines imon *ed. Bas.*) *C satis bene, dittographia petita, ut etiam O. Seyfferto visum (cf. Leutschii Indicis Philol. XIV, 444), ex alia atque Palatinorum recensione.* — Simo *recte Seyffertus; cf. infra.* — sic sine modo *B, C, D ap. Pl.; in Ambros. legere sibi videbatur Ritschelius* sinitemo —; *id. Studemundio teste potius:* s... inesimo. *cf. Caes. pg. 129.* — sic sine: i modo *Gulielmus; f.* sic sines, Simo, *ut metrum sit idem atque in v. priore.*

Lucilius Satyrarum lib. III:

exhalas tam acidos ex pectore ructus. ||

RESVPINAS, honeste [id est] ab incepto revocas vel pervertis significat. Accius Antigona:

quid agís? perturbas rem ómnem ac resupinás, soror.

RINGITVR, irascitur. Terentius in Phormione:

cúm tibi sit quod pláceat, illeríngitur, tu rídeas.

RISCVS, loca in parietibus angusta. Terentius Eunucho:

. . . . in rísco. odiosa céssas?

RECIPROCA * * *

réciproca animum, inquám [odiose]!

Ennius Andromeda:

. . . . rúrsus prorsus réciprocat fluctús fera.

REPEDARE. Lucilius lib. XXVI:

rédiisse ac repedásse, ut Romam bítat gladiatóribus.

idem:

queís acteis ego á Metelli [Romam] *rús* repedabam múnere.

REDANDRVARE, reddere. Lucilius lib. VIIII:

ut vulgu' redandruet inde.

Pacuvius Chryse:

Gráios nil medíocriter
redándruare.

---

29 Luc. l. III || 2 Accius Antigona || 4 II, 2, 27 || 6 IV, 6, 16 || 9 auctor scaenicus || 10 Ennius Andromeda || 12 Luc. l. XXVI || 14 Lucilius || 16 Luc. l. VIIII || 18 Pacuvius Chryse.

---

30 tam *M;* tum *v.* — **1** i. e.; *f.* dictum. — pertis *pr. L.* — **3** soror *Iun.;* sorori *C.* — **4** formione (firm. *pr. H*) *C.* — **5** dum t. fit *Ter.* — turgideas *L*, H_1. — **6** Riscus, repositorium *gl.* — longa *pro* loca L_1. — eunocho *H.* — **8** Reciproca, recipe (recepe *gl.*) *mrg. H; gl.;* Reciprocare *add. Me.* — **9** Reciproca *ut l. scr. in H; etiam in L locus vacuus capitali litterae relictus.* — Recipocra *H.* — odiose *secl. Duentzerus.* — **10** Enn.; *cf. 384* rursus. — **11** rursus L_1; russus H_1 (*quod non potest admitti, nisi si scripseris* prossus); riscus L_2, H_2, *G.* — fructus *cdd. h. l.* — fera *Bergkius;* feram *cdd. utrobique.* — **13** rediisse *Guietus;* redisse *C.* — repidasse L_1. — Romam bitat *Scal.;* Roma vitet *C.* — *cf. comm. in Luc. XXVI, 62.* — gladiatoribus; *h. e.* quando editur munus gladiatorium. — **14. 15** idem: queis actis *Gulielmus;* idemque sanctum *C.* — a Metelli rus rep. m. *M;* a Metello (Metollo G_1) Romam *(quod ex sup. v. irrepsit)* reped. m. — **16** Redandruare, redire *gl.* — *cf. Fest. 270* redantruare. — reddere *vir doctus ap. Quicheratum;* redire *v.; cf. Fest. l. m.* — **17** redrandruet *G.* — *totus v. legitur ap. Fest.:* praesul ut amptruet (ampiruet *cd.*) hinc (inde *cd.*), ut *(om. cd.)* vulgu' redamptruet (redamplavit *cd.*) inde *(om. cd.;* at, *quod sequitur, Festi est*). — **18** chrise *L*, H_2; grise H_1. — **19. 20** *plenius hoc frgm. leg. ap. Festum.* —

REDOSTIT, reddit. Accius Amphitryone:

. écquid hic redóstit vim, cometem obtet† fácilius?

idem Didascalicon lib. II:

út, dúm brevitátém velint cónsequí verbórúm,
áliter ác sit réllatúm, redhóstiánt respónsúm.

REPVERASCERE. Novius Agricola:

'quíd ita?' — 'quia enim répuerascis, fúgitas personás, pater.'

M. Tullius de oratore lib. II: cum Scipione solitum rusticari eosque incredibiliter repuerascere esse solitos, cum rus ex urbe, tamquam ex vinculis, evolavissent. — et de senectute: et siquis deus mihi largiatur ut ex hac aetate repuerascam et in cunabulis vagiam. ||

RHETORISSAT. Pomponius Medico:

'dolásti uxorem; núnc eapropter mé cupis
concídere?' — 'etiam rétorissas?'

---

21 Accius Amphitryone || 23 Accius Didascalicon II || 26 Novius Agricola || 28 II, 6, 22 || 30 23, 83 || 1 Pomponius Medico.

Graios *recte Fest.*; Graecos (Grec. *L*, *H*) *C.* — nihil *cdd. Non. et Fest.* — redamptruare *cd. Fest.* — **21** *cf. Fest. 270* redhostire. — Redostit *etiam gl.* — reddit *Iun.*; redit *cdd.*; *cf. Fest. l. m.:* redhostire, referre gratiam; *Non. pg. 4 s. l.* hostimentum: hostire — id est aequa reddere. — Accius *cf. Fest. l. m.* — **22** cedo, ecquid *Festus;* quid (*praec.* e) *cdd. Non.* — vim *Quicheratus;* viam *C; ap. Festum est:* cedo ecquid te redhosti titum *(cf. H. Keil. mus. Rhen. VI, 624).* — obbiet H_2, *G;* obhiet *cd. Iun.;* cum eas sem obiectet *cd. Festi.* — *locus nondum expeditus. ac difficillima emendatio, cum de argumento Amph. Accianae non constet. fortasse* co mei (quo mihi) se obiectet (*i. e.* obiciatur) facilius. *potuere haec dici ab Amphitryone de Pterelao obsesso a se et obviam egresso hostibus.* — quo *iam Mercerus.* — *Comaethus, quae Pterelaum patrem prodidisse dicitur, nomen latere in illo* cometem *vel* cum eas sem *suspicatur Ribbeckius, qui de fabula Acciana egit libri de tragoedia latina pgg. 553 sqq.* — **23** *Διδασκαλικῶν Bentin.;* didascalico *C* (didascalicō *prius H*). — II *om. L;* I *edd. ante Me.* — **24. 25** *versus constituit Lachmann. Opusc. 70 sq.* — brevitatem velint *Lachm.;* velint (velin *L*, H_1) brevit. *C.* — ac sit *G*, H_2; assit H_1; aliter *L.* — rellatum *Lachm.;* relatum *C.* — redhostiant r. *Hermannus;* redhosti r. (redostire sponsum, *m. 2* redhostire sp. *H*) *C.* — **26** Repuerascere, in puerum redire *H, Bamb., gl., mrg. H.; in H illa* in p. r. *punctis additis deleta;* eadem *m. 1 vel 2 add. L; om. G.* — Repuerascere; *cf.* puerascere *154 s. l.* puellascere. — **27** quid *Aldus;* quod *C.* — fugitas *Me;* fugit has *C.* — **28. 29. 30** *ita Quicheratus; v. infra.* — cum — rusticari *om. hic cdd.* — repuerescere *cdd. Cic. optimi; cf. Halm. ad Cat. m. 23, 83.* — **31** repueriscam *cdd. Cic.* (repuerescam *frgm. Bernense*). — in cunis (in cunas *frgm. Bern.*) *cdd. Cic.* — **32** *post* vagiam *add. C:* et de oratore libro II: c. Sc. s. r. eosque (eos qui H_1) i. r. e. s. — **1** Rhetoriscat H_1; Retoriscat (rhetoriscat *H*), retorice (rhetorice *ex correct. H*) loquitur *gl., mrg. H.* — **2** dolasti *prius H; ed. a. 1480;* dalasti *H ex corr., L, G.* — **3** retorissus L_1; rbetorissas *prius H; in quo et alias* b *et* h *confusae;* rhetorissas L_2, *H ex corr., G.*

166 M.

RAMICES dicuntur pulmones vel hirnea. Plautus Mercatore:

tui caúsa rupi rámices, atrúm dum sputo sánguinem.

idem Poenulo:

néque nos quemquam flágitamus néque nos quisquam flágitat;
tuá causa nemó nostrorumst suós rupturus rámices.

Varro Trihodite, περὶ ἀρετῆς κτήσεως: priusquam in orcestra pythaules inflet tibias, domi suae ramices rumpit. — Lucilius Satyrarum lib. VIIII:

quod deformi' senex, ἀρθριτικὸς ac podagrosus
est, quod mancus macerque, exilis, ramice magno.

Varro Gerontodidascalo: rapta a nescio quo mulione raptoris ramices rumpit.

RVSPARI est scrutari. Accius Nyctegresia:

iúben nunc adtemtáre, iuben nunc, ánime, ruspari Phrygas?

idem Meleagro:

vagént ruspantes sílvas, sectantés feras.

REGREDERE, revocare. Ennius Achille:

quo núnc incerta re átque inoratá gradum
regrédere conare? . . . .

RVMINARI dictum in memoriam revocare. Varro Tanaquile:

---

4 I, 2, 27 ‖ 6 III, 1, 36 ‖ 9 Varro Trihodite ‖ 11 Luc. l. VIIII ‖ 14 Varro Gerontodidascalo ‖ 16 Accius Nyctegresia ‖ 18 Accius Meleagro ‖ 20 Ennius Achille ‖ 23 Varro Tanaquile.

---

4 Ramites, pulmones *gl.; mrg. H;* ramites (*non* Ram.), *supra scr.* t *L.* — pamones *L, H_1, Bamb.* — hirenea *pr. G.* — 5 tua *cdd. Pl.* — ramites *pr. L;* ramites, tramites *cdd. Pl.* — *ita* remites *pro* remiges. — iamdudum *bene cdd. Pl.;* atrum dum *C;* atrum iam *displicet recte Ritschelio.* — puto *L.* — 6 Penulo *L, H.* — 7 flagius neque *L.* — 8 nostrorumst; nostrorum si *cdd. Pl.*, nostrum est *C.* — rupturos *C.* — ramittes *L_1;* ramites *cdd. Pl.* — 9. 10 περι αιηϲ (ατηϲ *H_2, G*) καιτηϲεωϲ (καιτηϲεω *L,* κιτηϲεωϲ *G*) *C.* — orchestra *H, ut vid.* — pythaules; *cf. Hor. Epist. II, 3, 414 sq.* — imflet *L;* ymflet *H_1.* — tibi has *H_1; post* tibi *ras. in L* (tibi has *id. test. ed. Bas.*). — ramites *prius L.* — 12 ἀρθριτικὸς *Franckenus;* arthriticus *v.; f. vere, cum interdum in cdd. Non. Graeca in latinum sermonem recepta graecis scribantur litteris;* apopititus *L;* apptitus *H_1;* apepiticus *Hs_2;* apθϱiticus *Ho_2, vix recte;* apepititus *G.* — ac podagrosus *H_2; Ald.;* as potagrosus *L, H_1, G.* — 13 macerque *M;* miserque *C* (macer *iam I. Dousa*). — ramite *prius L, H_1.* — 14 cerontoditascalo *L_1.* — annescio *C* (aṅnescio *H*); a nescio *Iun.* — raptoris *Popma;* raptori *Lips., puto recte;* rapturis *C.* — 15 ramitis *prius L;* ramicis *rell.* — 16 Ruspicari est strutari *Bamb.* — Nyteresia (Nict. *H*) *C.* — 17 iuben *bis M* (iube *Bentin.*); iuve (*seq.* n) *bis C* (iuvae *H_1 l. pr.*). — adtemtare *L_1; id. 2* att.; adtemptare *H, G.* — anime *Ribbeckius;* animo *C,* — frygas (frigas *G*) *C.* — 19 rospantes *L.* — sectantes *cd. N. Fabri;* sextamtes *C.* — 20 chennius, *tum* cennius *L_1.* — 21 morata *G;* ignorata *Turneb., Guietus.* — 23 Ruminari *Vossius;* Ruminare *cdd. (om. h. l. gl.).* —

non modo absens *nihil* quicquam de te sequius cogitabit, sed etiam ruminabitur humanitatem. — Livius Aegistho:

nemo haéce vostrum rúminetur múlieri.

RVSTICATIM, pro rustice. Pomponius Aleonibus:

ád ego rusticátim tangam; *nam* úrbanatim nescio.

RVMIFERARE dictum honeste rumoribus || ferre. Plautus Amphitryone:

quámque adeo civís Thebani véro rumiferánt probam.

RETVRARE, aperire, contra id quod dicitur opturare *operire.* Varro Agathone: pueri obscenis verbis novae nuptulae aures *returant* * * * habeant.

RVTVBA, perturbatio. Varro Sexagesi:

ergo tum Romae parce pureque pudentis
vixere. en patriam! nunc sumus in rutuba.

REVOCARE positum per vices mutuo vocare. Varro Sexagesi: qui nobis ministrarunt pueri diebus festis cicer viride [qui] nos [pro vocare] advocare cum audeant, nos illos revocare timemus?

RECENTARI honeste positum pro novari. quod est graece *ἀνανεοῦσθαι.* Maccius:

---

25 Livius Aegistho IV || 27 Pomponius Aleonibus || 1 II, 2, 46 || 5 Varro Agathone; cf. comm. || 7 Varro Sexagesi || 10 Varro Sexagesi || 14 Maccius.

Tanaquile; *logistoricis Varronis libris adscribendum hunc inscriptumque altero titulo* de pudicitia *probabiliter coniecit Mercklinus; Saturis addidere alii.* — 24 nihil *add. M;* non modo non absens quicquam *Quicheratus.* — cogitabit *Turnebus;* cogitavit *C.* — etiam tuam r. *Quicheratus.* — 25 Aegistho *ed. Bas.;* aegisto *L,* egisto *H.* — 26 haece *M;* haec *C* (baec L_1). — vostrum *D. Heinsius* (*seq.* rum); voster *C.* — 27 Pomp.; *cf. 408* tangere — circumvenire. — 28 at H_1. — nam *add. Guietus.* — 1 *om. Bamb.* — 2 q. ad. *Pl.;* quanquam (quamq. L_1; *G*) ideo *C.* — cuius *G.* — tebani *L, H.* — vero rumificant, verorum mirificant *fere cdd. meliores Pl.* — 4 Ret. *Iun.;* Redurare *cdd.* — obdurare H_1; *id. 2* obturare. — *cet. cf. Paul. 184.* — operire *add. M.* — 5 Agathone (Agatone *C*); *cf. 356* obscenum, inmundum. — nuptulae *cdd. 356;* nuptae (nupte *G*) *h. l. C.* — aures redurant *ed. a. 1476* (returant *Me praeeunte Iun.;* obturant *Popma*); aures reiurant, redurant, restaurant *cdd. 356;* aures habeant *h. l.* — *recte dicit Riesius post* aures *quaedam hausta; quae num fuerint Varronis incertum.* — *cet. n. N.; nam* ret. *idem quod* replere. — 7 *om. l. Bamb.* — 8 puremquae H_1; purequae L_1. — 9 vixere *Gulielmius;* vivere *C.* — en patriam *Lachm. comm. in Lucr. pg. 56;* in patria *v.* — 10 Saxagesi *L.* — 11 virde L_1. — [qui]; *del. Duentzerus.* — 12 [pro vocare] advocare (*scil.* ad cenam) *M;* provocare advocare *C; cf. 74 l.* advocasse pro vocasse. — illos *v.;* illo *C.* — *agitur de servis per turbas temporum Varronianorum ad divitias et potentiam provectis.* — 13 *cf. Gell. XV, 25.* — Recentari — novari *v.;* Recentare — novare *cdd.; cf. Gell.* — *ἀνανεοῦσθαι (ita ed. a. 1476).* Maccius (Matius, *ut apud Gell., Bentin.*); ananeutem accius *prius L;* ananeuten accius *prius H;* ananeute accius *G, item ex corr. L, H.*

iamiam álbicascit *Phoébus* et recéntatur;
commúne lumen hóminibus *volúptatist.*

RAPINATORES pro raptoribus. Varro Bimarco: in invidiam veniant [in] hoc ipso rapinatores. — Lucilius lib. II:

homo inpuratus et inpuno estque rapister.

REDA. Varro epistula ad Neronem: quodsi tuam heri redam non habuissem, varices haberem.

RECENTIORVM. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. II: horum recentiorum, numquam dictum ab illo, quod sciam.

RVMAM veteres mammam dixerunt. Varro Cato vel de liberis educandis: dis Semonibus lacte fit, non vino; Cuninae propter cunas, Ruminae propter rumam, id est prisco vocabulo mammam; a quo || subrumi etiamnunc dicuntur agni.

REICVLAS oves, aut aetate aut morbo graves. Varro Cato vel de liberis educandis: seicut in grege opilio oves minus idoneas removere solet, quas reiculas appellant. saepe enim unus puer petulans atque inpurus inquinat gregem puerorum.

17 Varro Bimarco || 18 Luc. l. II || 20 Varro epistula ad Neronem || 22 II, 26, 82 || 24 Varro Cato || 2 Varro Cato.

15. 16 albigcascit *L.* — Phoebus *docti add. ex Gellio.* — et recentatur (recentur *L*) commune (cōmmune, *punct., ut vid., m. 2 L*) lumen hominibus *Non. nota incogitantia;* et recentatur; commune lumen hominibus voluptatist (*ita M;* et voluptatis *cdd.*) *Gell.* — **17** pro *om. L.* — Vimarco *C.* — **18** in *del. Popma.* — Lucil.; *cf. 129* inpuno. — **19** h. inpudicus et inpune est rapinator *cdd. h. l.* — **20** Reda, vehicolum (vehiculum *H*) *gl., mrg. H.* — vehiculum *om. G; habet Bamb.; punctis del. in H; m. 2 add. in L.* — Varro; *cf. 26* vari. — ad Neronem: ad uerronem *prius G;* ad varronem *rell., ut pg. 26.* — nam si *cdd. 26.* — he redam L_1*;* heri *om. cdd. 26.* — haberem varices *cdd. 26.* — **22. 23** Rec.; novorum *add.* L_2*,* H_1*, Bamb.; gl.; mg. H.* — *Ciceronis verba haec sunt:* attulisti aliud humanius horum recentiorum, numquam dictum ab ipso illo, quod sciam. — ab ullo H_2. — **24** de libris L_1. — **25** dis Semonibus (*vel* his S.) *Lips. Antiq. Lect. II, 18;* hisce manibus *C;* hisce numinibus *Prellerus Mythol. Rom. ed. I pg. 54; f.* hisce omnibus. — *male Scal.:* hisce Maniabus; *cf. commenta doctorum ad Varr. de l. lat. IX, 61; Fest. pg. 129 l.* Manias. — Cuninae *Iun.;* cunina *C.* — **26** Ruminae *v.; et ita G;* rumine *H; om. L., in quo rasura spatio fere aequans illud* ruminae, *sed ut aliud videatur ibi scriptum fuisse, exc. quod prima esset littera* r. — propter rumam, id est — mammam; *cf. Varr. de re r. II, 11, 5.* — **3** de libris *L.* — seicut (*praeced.* s) *M;* et ut *v.; fuit qui putaret illud* et *delendum.* — **4** appellant *cd. Paris. 7577;* appellat *C.* — **5** inquinat *Ald.;* inquit (inquid *L,* H_1) *C.*

INCIPIT PER S LITTERAM.

SALTVATIM. Sisenna Histor. lib. VI: nos una aestate in Asia et Graecia gesta litteris idcirco continentia mandavimus, ne vellicatim ac saltuatim scribendo lectorum animos inpediremus.

SCAPVM. Varro Bimarco: misique, diu cum stilo nostro papyri inlevi scapum [capitio], novom partum poeticon.

SVTRINAS, a suendo. Varro Hercule Socratico: quid? sutrinas facere inscius nihil, homo, agis?

SCABRE. Varro Manio: *ager* derelinqueretur ac periret:

'scualé, scabreque inlúvie et vastitúdine.'

STRIGOSVS aput veteres morbus dicitur iumentorum, qui corpora stringat aut fame aut alia vitii causa, quasi stringosus. Masurius Sabinus lib. XVII: censores, inquid, Publius Scipio Nasica et Marcus Popilius cum equitum censum agerent, ecum nimis strigosum [equitum] et male habitum, sed equitem eius uberrimum et habitissimum viderunt.

---

7 Sisenna Hist. VI ‖ 10 Varro Bimarco ‖ 12 Varro Hercule Socratico ‖ 14 Varro Manio ‖ 18 Masurius Sabinus XVII.

---

7 *om. h. l. et sequens Bamb.* — Saltuatim; *cf. pg. 187* vellicatim; *Gell. XII, 15.* — historiae (hyst. *H*) *C.* — in historiarum sexto *Gell.;* lib. (libro) I *cdd. Non.* — aetate *h. l. cdd.* — *mrg. H* 'una estate' forsitan debet esse, quia tunc fiunt bella, vel 'una etate' uno seculo. — **9** bellicatim *C pr.* H_1*; mrg. H; gl.* — ac *Non. cdd. l. utroque;* aut *mel. Gellius.* — saluatim L_1. — **10** Scapum, dividum *(cf. Varr.) gl., mrg. H.* — uimarco *C.* — misique, diu cum *M;* mihique dividum *C.* — stili rostro *Roeperus.* — papiri (pari G_1) *C.* — **11** inlevi *Rothius;* nolevii (nolevi H_1) *C; cf. Hor. Sat. I, 4, 36.* — scapum *M;* scapos capitium *duplicato, ut saepe in cdd. Nonii factum, vocabulo, quod semel erat scribendum C.* — novum (novom *Riesius*) partum *Oehlerus;* novo partu *C.* — *verba sunt Varronis ad amicum, cui destinavit libellum, iungenda illa cum eis quae leguntur pg. 448 s. l.* edolare. — **12** Sutrinas *v.;* Subtrinas *cdd.; gl.* — quid H_2, *G;* qui *rell.* — subtrinas *C.* — sutrinas facere, *ut* mercaturas facere *sim.* — **13** nihil, homo, agis; nihilo magis *Rothius, sententia quidem imperfecta. recte si habet lectio vulgata, apparet perstringi hominem βάναυσον, qui omnia vulgi commodis metirctur neque quidquam honore dignum putaret nisi quod ad usus quotidianos pertineret.* — **14. 15** Varro; *cf. comm. in 125 l.* inluvies. — Manto *L.* — ager *om. C.* — derelinquere quam perire sic vale *C.* — scabre atque *h. l. cdd.; f. recte.* — inluvae L_1*;* illuve H_1*;* alluvie *G;* illuvie *rell.* — **16** apud *C pr.* L_1. — **17** a fame *prius L.* — streng. *L.* — **18** *cf. Gell. IV, 20, 11.* — mas. scabrius *cdd.* — **18. 19. 20. 21** cessores *prius L.* — lib. XVII; in septimo memoriali *cdd. Gell.* — inquid (inquit *H, G*) *ex Gellio transcripsit N.* — Nasia H_1. — ecum; et cum H_1*;* equum *id. m. 2.* — stricosum *C pr.* H_1. — equitum *om. Gell.* — habitissimum *Gell.;* habilissimum *C; et ita f. ipse Non.*

SVSPICIOSVM, qui in suspicione sit. Cato de re Floriana: sed nisiqui palam corpore pecuniam quaereret aut se lenoni locavisset, etsi famosus et suspiciosus esset, vim in corpus liberum non aecum censuere atferri.

SVBICES nove positum, non a subiciendo, || sed *ab* altitudine. Ennius Achille:

. . . . . . per ego deúm sublimas súbices,
úmidas, unde óritur imber.

[Vergilius Georgicorum lib. IIII:

ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit.

idem in Bucolicis:

quantum vere novo viridis se subicit alnus.]

SCRAPTAS, SCRVPIPEDAS, STRETTIVELLAS, exprobratio vitii aut deformitatis meretricum. Plautus Nervularia:

scrattaé, scrupipedae, stréttivellae sórdidae.

---

22 Cato de re Floriana || 2 Ennius Achille || 5 IV, 385 || 7 10, 74 || 10 Plautus Nervularia.

---

22 *cf. Gell. IX, 12, 7.* — **23** nisi qui *Gell.;* si qui *H, G,* qui *L.* — torpore *C pr.* H_2. — aut sele locavisset *prius L.* — **24** fuisset *cdd. Gell.* — liberam *C.* — ecum *L,* H_1; equum H_2, *G.* — **25** censueri *C.* — atferri; acferri *C.* — **1. 2** *cf. Gell. IV, 17, 14; Fest. 305 l.* subices. — *om. h. l. gl.* — Subicis *cdd.* — ab *in notis ad h. l. add. Me.* — *cet. cf. Gell.:* subices pro aere alto ponit, qui caelo subiectus est. — Acille L_1, H_1. — **3** sublimes *deteriores quid. cdd. Gell.;* sublimas *om. Fest.* — subicis *C.* — **4** humidas *ed. Bas.* — imber (inber L_1); sonitu saevo et spiritu *add. app. Enn.* — **5. 6. 7. 8** *apparet haec contraria Nonio et ab interpolatore adiecta.* — Verg. Georg. lib. IIII: ter — reluxit. idem in Bucolicis *M;* Vergilius Georgicorum libro IIII *L,* H_1; Vergilius in Bucolicis H_2, *G; cf. 387 l.* subicere, susum iacere, *ubi eadem exempla inverso quidem ordine. sine hoc esset, posset cogitari de addendo II, 18, 19:* etiam Parnasia laurus *e. q. s.; cf. Gell. IV, 17, 5.* — **9** *cf. Gell. III, 3, 6; Varro VII, 65; Fest. 333 s. l.* scraptae; *Ritschel. Parerg. 84; Loew. Prodrom. 281.* — *om. hoc. l. Bamb.; gl.; in Bamb. etiam sequentia quattuor, duo in gl. desunt.* — scraptae *cd. Festi in lemm.;* sartae *Paulús.* — scrupedas *C.* — strettivellas *M; cf. infra;* strictivellas *C.* — exprobratio *ed. a. 1476;* exprobatio *ed. Bas.;* expraebatio *L, H.* — vitii *Bentin.;* lutio *C; cf. Gell.:* delectatus faceta verborum antiquitate meretricum vitia atque deformitates significantium. *at Festus:* scraptae dicebantur nugatoriae ac despiciendae mulieres — ab is quae screa idem appellabant, id est quae quis excreare solet. ab screando (ab excreando *Flor.*) *etiam Varro l. mem.* — **10** Nervol. *(sic) Bentin.; cf. Gell.; nisi ipsius Nonii est error; cuius similem iam aliquotiens deprendimus levitatem;* Aulularia *C.* — **11** scrattae *Ritschelius;* escrate (escrapte *G,* H_2) *C;* scratte *Reg.; Rott. Gell.;* sacrate *Vatic.; ap. Varr. Flor. bis* scraties (*utrobique seq.* s); *Fest. prius* scraptae, *dein in v. Titinii, quem adfert,* scrattiae; *glosae Loewii e Festo ductae* scrattae, scrate. *tamen nescio an sit praeferendum* scraptae; *cui allitteratione melius convenit cum sequente* scrupipedae. — scrupipedae *O. Muellerus ad Varr.*

169 M.

SABVLVM. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: non vides in magnis peristylis, qui cryptas domi non habent, sabulum iacere a pariete aut e xystis, ubi ambulare possint?

SVCTV. Varro *Γνῶθι σεαυτόν*:

> út cremento córpora
> fierént maiora párvo, ut suctu cándidei
> lactís.

SVPER, valde, vehementer. Vergilius Aeneidos lib. I:

> his accensa super iactatos aequore toto
> Troas.

et lib. III:

> o mihi sola mei super Astyanactis imago!
> sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat.

SCABRES, pro scabra es. Ennius Andromeda:

> scroépeo investíta saxo, adque óstreis squamaé scabrent.

Pacuvius Teucro:

> quae désiderio alúmnum, penitúdine
> squalés scabresque incúlta vastitúdine.

---

12 Varro *Ταφῇ Μενίππου* ‖ 15 Varro *Γνῶθι σεαυτόν* ‖ 19 I, 29 ‖ 22 III, 489 ‖ 25 Ennius Andromeda ‖ 27 Pacuvius Teucro.

---

l. l., ubi ruppae. ides *Flor.;* crupede *C;* scrupede *cdd. mel. Gell. — cf. Varr.:* scrupipedam (scruppidam *Flor.*) Aurelius scribit ab scauripeda; Iuventius comicus dicebat a vermiculo piloso, qui solet esse in fronde cum multis pedibus; Valerius a pede ac scrupea. — scrabipedae, *quod a* scabrendi *vocabulo repetit, parum probabiliter Loewius.* — strettivellae *M;* strittivillae *Ritschel.;* strictibile *C;* strittiville *Reg., Rottend. Gell.;* sritiville *Vatic.;* rittabillae (*vel* riatabillae) *Flor. Varr.; idem infra* strittabillas (strittabillae *Spengelius*) a strettillando; strittare ab eo, qui sistit aegre. — sordide *L, H;* sordidae *G;* tantulae *Flor. Varr. — illud* sordidae *propter allitterationem minime videtur temptandum. — ea quae sunt* scrattae, scrupipedae, strettivellae *quid significent, nondum satis expeditum. et* scrattas *quidem vel potius* scraptas *nescio an ad* scabrendi *vocabulum liceat referri, facta litterae* r *metathesi, cuius aliquot inveniuntur in lingua latina exempla; velut habes* pristinum *pro* pistrinum. — **12** tafe minippu *L, H;* tafe menippu *G.* — **13. 14** peristyliis *Scal.;* perstilis *C.* — criptas *L, H.* — a pariete *f. corruptum.* — e xystis *Scal.;* egistis *C. — xystos Riesius coll. Vitruv. VII, 6 pg. 150 sq. ed. Ros. recte intellegit hypaethras ambulationes.* — **15** *nullum lemma in L.* — **16** cremento *Iun.;* crementa *C.* — cremento *pro* incremento. — **17** parva *Popma.* — ut; *aut truncatus finis fragmenti aut delendum videtur* ut. — candidei *M* (candidi *Ribbeckius*); candida *C.* — **19** *n. N.; sed cf. Serv. ad Aen. III, 489.* vehenter L_1. — **20** accenso *L;* accenset H_1. — equore *L.* — **23** Astianactis *L, H.* — **24** ille *om. L, G.* — **25** Scabres, pro scabra es *Quicheratus;* Scapres pro scabres *C;* Scupres, scabres *gl.* — **26** scroepeo *M;* screpeo *L;* scrupeo *H, G.* — atque *C pr.* L_1. — squamae scabrent *Mc;* quam excrabrent *C.* — **27** Pac. (Pacuius L_1); *cf. comm. in 152* paenitudinem. — **28. 29** penitudines (poen. *L*) quales *L, H;* poenitudine squales *ed. Bas.* — scabres qua *C.*

SECVNDARE, prosperare. Vergilius lib. VII:

di nostra incepta secundent!

Propertius Elegiarum lib. IIII:

iam liquidum nautis aura secundat iter.

SIMAT, deprimit. Lucilius lib. VII:

sic movet ac simat nares, delphinus ut olim.

SCVRRILE, quasi vulgare; ab scurris. || Cicero de oratore lib. II: vitandum est oratori utrumque, ne aut scurrilis iocus sit aut mimicus.

SORDET, sordidata est. Accius Aegistho:

cui mánu' materno sórdet sparsa sánguine.

SVBLABRARE, cibum intra labra mittere. Novius Decuma:

iam égo illi subiens súblabrabo véscus illud sínciput.

SVBLIMARE, extollere. Ennius Medea:

sol quí candentem in caélo sublimát facem.

SVPERSTITENT, salvent. Ennius Melanippa:

regnúmque nostrum ut sóspitent, supérstitent.

SEPTVOSE, obscure. Pacuvius Antiopa:

ita séptuose díctione abs té datur,
quod cóniectura sápiens egre cóntuit.

SEMPITERNE. Pacuvius Medo:

populóque ut faustum sémpiterne sóspitent!

---

30 VII, 259 || 32 IV, 21, 14 || 34 Luc. l. VII || 1 II, 59, 239 || 4 Accius Aegistho || 6 Novius Decuma || 8 Ennius Medea || 10 Ennius Melanippa || 12 Pacuvius Antiopa || 15 Pacuvius Medo.

---

30 prosperari H_1. — **32** lib. IIII *M;* lib. III *v.* — **34** Simat, depraemit *gl.* — **35** sic *M;* si *v.* — ac simat *Rothius;* aximad (amaximad H_1) *C.* — delfinus (definus L_1; delfinis G_1) *C.* — **1** scorris L_1. — Varro de oratore H_1. — **2** scurrillis L_1. — **3** amicus *C pr.* H_2. — **4** sordita est L_1*;* sordida est *Paris. 7577, ed. a. 1476; puto recte.* — egisto *L, H;* aegisto *G.* — **5** cum *L,* H_1. — sparsa *Bentin.;* sparso *C;* sparsa sordet *Ribbeckius sine causa.* — **6** nobius decima L_1. — **7** illi *add.* H_2. — vescus (*i. e.* esuriens) *M; cf. Gell. XVI, 5, 7;* esui *C;* bene suillum s. *Buechelerus.* — **9** sublimas *Columna.* — **10** *cf. 176* sospitent. — **11** sup. *Acidalius;* superstitentque *cdd. l. utroque* (superstitenque *hic* L_1). — **12** Pacuvius *cd. Scriverii; Bergkius;* Livius *C.* — **13** septuosed H_1. — dictione *Ribbeckius* (*qui et* septuosa); dictio *C.* — **14** coniectura *Rothius;* consectura *L,* H_1*;* consecutura H_2*, G.* — aegre *ed. Bas.* — contuit *Vossius;* contulit *C.* — *cet. cf. Cic. de divin. II, 64, 133.* — *ac monendum haec non, ut v. fit, ante versum illum* non intellegimus, nisi si aperte dixeris *collocanda, sed post; id quod et ratione ipsa et Ciceronis confirmatur testimonio.* — **15** Sempiterne (semperterne *H*), semper *gl., mrg. H.* — *om. h. l. et sequens Bamb.* — Pacuvius; *cf. 176* sospitent. — med H_1. — **16** populoque H_1*,* G_1*;* puloque *L,* H_2*,* G_2*;* populo qui *om.* ut *cdd. 176.* — *videntur vel praemissa esse vel secuta ut puta haec:* rerum statum.

SEPTIFARIAM, ut multifariam. Santra de verborum antiquitate III: quod volumen unum nos lectitavimus, set postea invenimus septifariam divisum.

SIMVLTER, pro similiter. Plautus Pseudolo:

éxossabo ego illúm simulter ítidem ut murenám cocus.

SCRIPTA, puncta tesserarum. M. Tullius in Hortensio: itaque tibi concedo, quod in duodecim scriptis solemus, ut calculum redducas, si te alicuius dati penitet.

SVCCIDIAM, successionem necessariam. M. Tullius de senectute: 'iam hortum ipsi agricolae succidiam || alteram vocant.' [dicitur ut suicidia quod est laridum.]

SIGNATAM virginem vetustas voluit dicere. Lucilius lib. XXVIIII:

prímum Chrysi cúm negat se . . gnatam rédere.

SVPERBOS veteres mortuos dixerunt. Plautus Amphitryone:

fáciam ego hodie té superbum, ni hínc abis.

et post:

aúferere, nón abibis.

---

17 Santra de verb. antiquit. III || 20 I, 3, 148 || 22 M. Tullius Hortensio || 25 16, 56 || 3 Luc. l. XXVIIII || 6 I, 1, 201 || 8 I, 1, 202.

---

17. 18 Septifariam *ed. a. 1476;* Septecfariam *L;* Septemfariam *rell.; v.;* Septefariam, septies *gl.* — Santra H_2, *v.;* Sata *L*, H_1, *G.* — antiq. lib. II (*vel* III) *Lerschius;* antiquitate in (antiquitatem L_1) *C.* — set *M;* et (*praec.* s) *v.* — **19** septifariam *ed. a. 1476;* septemfariam *v.* — **20** Simulter, *ut* difficulter. — Pseudulo *C pr.* H_1. — **21** ego *om.* H_1. — similiter *cdd. Pl. omnes; apud quem* exossabo (exossabitur *C*) sim. ego illum *B, C, D; at eodem quo Non. verborum ordine A.* — mur. *per* e *hic, ut ubique fere boni libri, C, item cdd. Plauti cum A.* — **22** *om. h. l. Bamb.* — Scripta (*ita iam Bentin.*), puncta tesserarum *Rothius;* Scriptat cunctat esse rarum *C;* Scriptat, cunctat *gl.* — **23** in XII. scriptis *ed. Bas.* — solemus H_1, *v.;* solimus *L*, H_2*;* olim (*praec.* s) *G.* — redducas *C.* — **24** dati; *i. e.* promoti; *cf. Quintil. XI, 2, 38.* — poenitet *ed. Bas.* — **25** *n. N.* — Succidam H_1, *Bamb.;* Succidiam, successionem (successione *gl.*) *gl., mrg. H.* — succisionem *quid. v. d. ap. Quicheratum.* — successionem *pro* hereditate *videtur posuisse Non.* — *Cic. exemplum om. Bamb.* — **1. 2** hortum *pars cdd. ap. Halm.;* ortum *rell. cum C.* — ipsius *L*, H_1. — vocant; appellant *cdd. Cic.* — *illa* dicitur ut suicidia quod est laridum *ab interpolatore addita.* — dicitur et *om. Bamb.* — ut *M;* et *cdd.* — succidia H_2*; G;* succidam *Bamb.* — q. est *om. id.* — **3** Signatam, integram; integram *punctis del. in H; add. m. 2 L; om. G;* Sign. integram *gl., mrg. H; item Bamb., qui rell. om.* — **5** primum *F. Dousa;* primam *C; f.* primo; *cf. Il. I, 25 sqq.* — Ch. c. *Scal.* (Chrysae cum *Iun.*); crisicum *C.* — se gnatam *Me;* signatam *Non.* — redere; redire *prius G; v.* reddere. — **6** *non minus inepte in hoc quam in superioribus duobus lemmatis n. N.* — Surperbos *H.* — **7. 8. 9** *f.* nisi abis hinc. — ni *Camerarius ex cd. interpolato;* nisi *L, H cum sinceris libris Pl.;* si *G.* — *id.* abhis. — abisset post H_1. — auferre *G.* — abibis H_1 *cum cdd. Pl.;* abiis *rell.*

SVGGILLARE, obtundere. Varro Lege Maenia: lex Maenia est contra inpietatem, ne filii patribus luci claro suggillent oculos.

SATVLLEM, pro saturem. Varro περὶ αἱρέσεων:

neque índu labro mýstico coquám carnes,
quibús satullem córpora ac famém ventris.

SINGVLVM, pro singulare. Plautus Cistellaria:

atat singulum video vestigium.

Varro Periplu lib. I: tu vero doces historiam necessariam, semel unum singulum esse. — idem Octogesi, περὶ νομισμάτων: hoc erat incommodi, quod nesciebamus semel unum singulum esse. — et aput alium auctoritatis incertae: nisi dixerat, nummo singulo multabatur.

SPEREM veteres spem dixerunt; unde et prospere dicitur, hoc est pro spe. Varro Aboriginibus, περὶ ἀνθρώπων φύσεως:

íta sublimis spéribus
iactato nomina tuo voluntatis altos nitens trudito.†

idem Ὄνος λύρας:

quibús suam deléctet ipse amúsiam
et áviditatem spéribus lactét suis.

SCALPVRRIRE. Plautus Aulularia:

10 Varro Lege Maenia ‖ 12 Varro περὶ αἱρέσεων ‖ 15 IV, 2, 34 ‖ 17 Varro Περίπλου I ‖ 18 Varro Octogesi ‖ 20 Gell. XVIII, 13, 6 ‖ 23 Varro Aboriginibus ‖ 26 Varro Ὄνος λύρας ‖ 29 III, 4, 8.

10. 11 Sugillare H_1. — obcludere *cdd.;* obtundere *M.* — Sugillare, cludere (claud. *H*) *gl., mrg. H.* — lege Maenia *Passeratius;* geminia (gemina H_2, *G*) *C.* — lex Maenia est contra inpietatem *M;* contra l. M. est in pietate (piaet. H_1) *C.* — fili *C.* — suggillant G_1 *teste Riesio, item* suggilent *L.* — *cf. Fest. 302.* — **13. 14** *metrum agnovit Scal.* — indu labro mystico *M* (in pōlubro mystico *contra versus legem Scal.*); in pulvere mitico *C.* — carnes *Bent.;* carnem *C.* — satulem *C praeter* H_1. — *iam illa* corpora ac famem ventris *si recte habent, id quod est* famem ventris *ab alio verbo, ut puta* coherceam, *fuit suspensum.* — **16** atat *Plaut.;* et ad *C.* — **17** Periplu *C.* — tu *ed. a. 1476; Paris. 7577;* tum *v.* — necessariam *om. L.* — **18** semel *docti ap. Me;* simul *C.* — cingulum *L*, H_1. — esse *Iun.;* esset *C; infra.* — νμιcματον *C.* — **20** esse. et *Quicheratus;* esset *L*, H_1*;* esse H_2, *G.* — apud *H, G; prius, ut vid., L.* — alium *(ita v.;* album *C); cf. Gell. XVIII, 13, 6.* — intertae *L*, H_1. — nis *L*, H_1. — **22** pro spem *G.* — **23** Aborigine *C.* — περ *H.* — ανορωπων *L;* αντρωπων, *m. 1* ανορων, *si recte intellego, H.* — **24** ita *capitalibus litteris L, G, puto et H; om. Paris. 7577.* — superibus *G.* — **25** nominativo *ed. S. Victoris; pr. G; L testante Zangem., negante Rothio;* notio *ed. a. 1476.* — volitantis H_2, *L, G.* — *locus desperatus; in quo temptando ab Harleiano libro proficiscendum apparet.* — alios *probabiliter Prellerus Act. litter. Ienens. a. 1847 pg. 625.* — *numeros autem trochaicos vel iambicos esse liquet.* — **26** id.; *cf. p. 16* lactare. — **27** sua *C.* — delectat G_1. — **28** et habitatem (habitantem H_2) *C.* — **29** Scalpullrire, *mut. in* Scalpudrire L_1*;* Scalpurire *gl.;* Scalpturrire

171. 172 M.

úbi erat haec defóssa, obscepit íbi scalpurrire úngulis. ||

SOMNVRNAS [dixit], quae in somnis videantur. Varro Prometheo libero:

levís mens numquam sómnurnas imágines
adfátur, non umbrántur somno púpulae.

SATIAS, pro satietas. Accius Astyanacte:

quorúm crudelitátem numquam ulla éxplet satias sánguinis.

Varro Prometheo libero:

cúm súmere coépissét, volúptás retinérét;
cúm sát *sibi* habérét, satiás manúm de ménsá
tóllerét.

Sallustius Historiarum lib. II: i saltibus occupatis Termestinorum agros invasere frumentique ex inopia gravi satias facta. — Lucilius lib. XXVIIII:

quíd mihi proderít, quam satias iam ómnium rerúm tenet [facta]?

Terentius:

nam ut [me] fórte satias cépit, conmutó locum.

---

1 Varro Prometheo || 5 Accius Astyanacte || 7 Varro Prometheo || 11 Sallustius Hist. II || 13 Luc. l. XXIX || 15 Eun. V, 5, 3.

Guietus; pro quo rectius Pareus scalpturire. — *at* scalpurrire *videtur fictum ut* ligurrire. — scalpurrire *ap. Pl. etiam Goetzius.* — *post* Scalpurrire *illud* scalpere *punctis del. in H; in L add. m. 2; om. G; habent Bamb.; gl.; mrg. H.* — 30 defosa L_1. — obscepit H_1; obcepit *rell.*; occepit *cdd. Pl.* — scalpurire *H; D ap. Pl.* — 1 Somnurras *Bamb.; Paris. 7665; 6; om. h. l. gl.* — Somnorinas *edd. ante Me.* — Somnurnus *ut* nocturnus, diurnus. — dixit *secl. M; cf. pg. 156 l.* procudere. — 2 lib. (*vel* libro) I *C.* — 3. 4 levis; *cf. Petron. frgm. XXX ed. Buechelerianae:* nam cum prostrata sopore urguet membra quies et mens sine pondere ludit. — numquam *Salmas.*; umquam *C.* — adfatur *si recte habet, comparari potest quod Aeneas in II Aeneidos narrat a se ultro in somnis compellatam imaginem Hectoris oblatam. sed altiorem suspicor latere corruptelam. f.:* levi' numquam mens per somn. im. agitatur. — umbrantur *Scal.*; umbratur *C.* — popule L_1; populae G_1; pupule L_2, *H.* — 5 Actius H_1. — 6 satias *v.*; satietas *C.* — 7 lib. (libro) II *C.* — 8. 9. 10 *sotadeos agnovit Vahlenus.* — summere *C.* — cipisset *L*; cepisset *H, G.* — sibi *add. M.* — satias (sacias H_1) *om. G.* — tolleret *Me*; tollere *C.* — 11 i *M*; hi *Iun.*; his *Me*; in *C.* — occupatus *G.* — Term. *Lips.*; *cf. Flor. II, 10, 9; Drumanni hist. Rom. IV, 370.* — tmextrinorum L_1; terme-gros extrimorum ame (a me Ho_1) externorum *Hs*; tamen externorum L_2, *Hs ex correct.*, *G*; tamen etiam externorum *parum probabiliter* Ho_2. — 12 frumenti quae *L, G, prius H.* — sacias L_1. — 13 lib. XXVIII H_1. — 14 quem *Iun.*; *f.* quom. — satias *H post ras.*; *G*; satiasti L_1, *prius H testante, sed ut dubitaret, Sieversio*; satias te Ho_1, L_2. — tenet facta *C*; *del.* facta, *quod ex Sall. verbis irrepsit, Bentin.* — 15 Tenerentius L_1. — *videtur excidisse* Eunucho. — 16 nam ut (ubi H_2, *G*) me forte satias coepit *C*; me *del. M*; cepit *ed. a. 1476*; *cdd. Ter. minus eleganter:* ubi satias (*vel* saties) coepit fieri, commuto locum.

Lucretius lib. II:

quam tibi iam nemo, fessus satiate videndi.

SQVALAM, pro squalidam. Ennius Telamone:

stráta terrae lávere lacrimis véstem squalam et sórdidam.

SOCIENNO, socio. Plautus Aulularia:

íbo intro atque illí socienno tuó iam interstringám gylam.

SCATVRREX. Varro Est modus matulae, πεϱὶ μέϑης:

Íménias hic Thébogenés fluít scatúrréx.

SOMNICVLOSVS, quod somnos advocet. Laberius Sororibus:

ecastor mústum
somníoulosum!

SAEVITVDO, pro saevitia. Plautus Bacchidibus:

víncla, vírgaé, molaé; saévitúdó malá
fít peiór. ||

SVAVITVDO, pro suavitas. Plautus Bacchidibus:

cór meúm, spés meá,
mél meúm, suávitúdó, cibús, gaúdiúm.

Turpilius Leucadia:

intércapedine ínterficior, désiderio dífferor:
tu míhi cupiditas, suávitudo et méi animi expectátio.

SEVERITVDINE, pro severitate. Plautus Epidico:

quíd illud est quod illí caperrat frós severitúdine?

SORDITVDINEM, pro sordes. Plautus Poenulo:

---

17 II, 1038 || 19 Ennius Telamone || 21 IV, 4, 32 || 23 Varro Est modus matulae || 25 Laberius Sororibus || 28 Plautus Bacchidibus || 1 Plautus Bacchidibus || 4 Turpilius Leucadia || 7 V, 1, 3 || 9 V, 2, 10.

---

18 vivendi *C.* — **19** Squalem G_1. — Ennius; *cf. 504* lavere. — Talamone *C.* — **20** terrae; *cf. pg. 504.* — terra elavere H_2, *G.* — lacrimis *C.* — squalem *G.* — **22** ibo hinc intro *male cdd. Pl.* — gulam H_2, *G.* — **23. 24** *om. h. l. Bamb.;* Scatur. rex *gl.* — μεϑηcιc maenias (moenias *H*· monias, *deinde* menias *G*) *C;* Ismenias *(ita Iun.) recte per* Ἰσμηνιὰς *interpretatur Lachmannus Opusc. pg. 69.* — hic *adverbium.* — Thebogenes *Iun.;* Thebagenes *Bentleius ep. ad Mill. pg. 519; Lachmann.;* theobogenes *C.* — *sotadeum agnovit Lachm. Opusc. l. m.* — **25** *cf. Gell. IX, 12, 11.* — *om. h. l. gl.* — Somniculosus *cdd.* — quod somnos advocet *M;* quod ad somnos vacet (sumnos L_1*;* quod a somno si iacet H_1) *cdd.; cf. Hor. Ep. 2, 28* somnos quod invitet leves. — **26** mustum *Me;* multum *C.* — **28** Baccidibus *L, Hqo, G.* — **29. 30** *illa* mala fit peior *suspecta.* — **1** Baccid. *C pr.* H_1. — **4** Turpidius (Turpillius L_2) L_1, H_1. — Leugadia L_1. — **5** differror *L, H.* — **6** tu *Grauthoffius;* tua *C.* — *recte si relicua habent,* cupiditas *dicitur pro* causa cupiditatis, *sicut* amor, ignis, cura; mei animi *etiam ad priora refertur.* — **7** Plaut.*; cf. 8 l.* caperrare. — **8** illic aperrat L_1*;* illi caperat *ed. Bas.;* frons *C pr.* L_1. — **9** Sorditudinem *Paris. 7666;* Sorditudine *rell.* — sordes *M;* sorde *cdd.* — Sorditudo, sordes *gl.*

ut mi ábsterserunt ómnem sorditúdinem!

SENTENTIA, sensibilitas. Lucretius lib. IIII:

internoscere, verborum sententia quae sit.

Lucilius Satyrarum lib. III:

vertitur oenophoris fundus, sententia nobis.

idem lib. V:

si tam corpu' loco validum ac regione mearet,
scriptoris quam vera meat sententia cordi.

SPECIEM, specimen vel exemplar. Lucilius lib. XXX:

sicut te, quem aequae speciem vitae esse putamus.

SODALIS. Cicero de oratore lib. II: quod tamen eum defenderem, qui mihi sodalis esset.

SOLITATEM, pro solitudinem. Accius Erysace:

. . . tuam sólitatem mémorans, formidáns tibi.

SVBITI dictum pro repentini. Accius Armorum iudicio:

béne facis. sed núnc quid subiti míhi febrim excivít mali?

SANCTITVDO, pro sanctitas. Accius Tereo:

ália hic sanctitúdost, aliud nómen || et numén Iovis.

idem Phoenissis:

delúbra caelitum, árae, sanctitúdines.

---

11 IV, 561 || 13 Luc. l. III || 15 Luc. l. V || 18 Luc. l. XXX || 20 II, 48, 198 || 22 Accius Erysace || 24 Accius Armorum iudicio || 26 Accius Tereo || 2 Accius Phoenissis.

---

10 mihi (mihihi *prius H*) *cdd. Non. et Pl.* — omnem *Pl.;* omnes *C.* — sordituditudinem L_1*;* sortitudinem *G.* — **11** lib. III *G.* — **12** hiternoscere *G.* — **13** Lucil.; *cf. Lucil. III, 38 cum comment.* — IIII *prius H.* — **14** oenoforis *C.* — **16. 17** loco *et* regione *dativi.* — mearet — meat *M;* maneret — manet *v.* — scriptoris *Dousa pater;* scriptores *C.* — **19** sicut *Lachm. comm. Lucr. 106;* sicuti *C.* — quem aequae s. v. esse put. *Dousa pater;* qui ea quae speciem vitae putamus esse *C; f.* te, quem aequae speciem vitae esse putamu', secuti. — **20** Sodales L_2, H_2, *G, Bamb.* — *post* Sodalis socii *add.* L_2*;* socis *Bamb.* — Sodalis (sodales *H*), socii *gl., mrg. H.* — **21** qui mihi quaestor fuisset *v. ap. Cic.; ubi testante Orellio Abrincensis cum Erlangensi altero* legatus *pro* quaestor; *eandemque dittographiam ex Harleiano nobis enotavit Ruehlius; at supra 47, 197 legitur* in accusando sodali meo, *ubi libri deteriores* sodali et quaestore meo. — **22** Solitatem *Bamb.;* Solitate *rell.* — solitudinem *Quicheratus;* solitudine *cdd.* — Accius; *cf. 445* miserari. — Erisace L_1, H_1*;* Eur. L_2, H_2*;* Eurysace *ed. Bas.* — **23** sodalitatem G_2. — memoras, formidas *cdd. 445, ubi vide comm.* — **24** dictum *ed. a. 1476;* dicti *cdd.* — **25** qui *L,* H_1. — febrim excivit; febrem excivit *Hermannus, Bothius;* febris escivit *C; f.* mi in fibris (*pro* in iecore; fibris *iam Grotius*) saevit. — mihi *pro* mali *L.* — **1** numen *Aldus;* nomen *C.* — **2** fenissis *C.* — **3** dulubra L_1*;* dulebra H_1. — caelitum, arae (*seq.* s) *Lips. Epistol. quaest. IV, 8;* caelitumaris *L,* H_2*, G;* caelimaris H_1*;* caelitum aras *Bergkius.* — *cf. Eurip. Phoen. 367.*

Turpilius Leucadia:

míseram terrent me ómnia,
mari' scópuli, sonitus, sólitudo, sánctitudo Apóllinis.

M. Tullius de re publica lib. IIII: eosdem terminos hominum curae atque vitae; sic pontificio iure sanctitudo sepulturae. — Afranius Suspecta:

tuam máiestatem et nóminis matrónae sanctitúdinem.

SATV positum pro semine. Accius Pelopidis:

nam me út credam ex tuo ésse conceptúm satu,
tot árgumenta rédigunt animum et cónmovent.

idem Telepho:

profécto hauquaquam médiocrist ortús satu.

SCRIBTIONE, pro scribtura. Varro Ἀνθρωποπόλει, περὶ γενεθλιακῆς:

vulgóque avarus fénerator spé lucri
rem scríptione dúplicarat.

Cicero Tusculanarum lib. V: inpulsi sumus ad philosophiae scribtiones.

SEGNITAS, pro segnitia. Accius Aeneadis aut Decio:

et núnc, quae eorum ségnitas, arás, focos.

idem Andromeda:

námque ut dicam ségnitate tímidum dubitare haút meumst.

Cicero de oratore lib. I: et quoniam de inprudentia diximus, castigemus etiam segnitatem.

4 Turpilius Leucadia ‖ 7 M. Tull. de re publica IV ‖ 9 Afranius Suspecta ‖ 11 Accius Pelopidis ‖ 14 Accius Telepho ‖ 16 Varro Ἀνθρωποπόλει ‖ 20 V, 41, 121 ‖ 22 Accius Aeneadis ‖ 24 Accius Andromeda ‖ 26 I, 41, 185.

4 Leucadice H_1. — **6** scopulis H_1. — Apollonis L_1, *H*. — **12** credam *Me;* heredam *C*. — **13** tot arg. *Vossius;* ut arg. *C;* tua arg. *Madvig. Advers. II, 658.* — *f. illud ut recte habet, sic quidem, ut secutum esse putemus* ita, *tum* addita, *cur is qui verba facit de origine sua rursus dubitare se diceret.* — **14** Telefo *C*. — **15** hauquaquam *Fleckeisenus;* auim quamquam *L*, H_1; haudquaquam H_2 (*pr.* haudquanquam), *G*. — med. est ortus satu *Luchsius Stud. Argentor. I, 15; id quod exigit r. m.;* est ortus mediocri satu *v*. — **16** scribtione L_1 — scribtura *L;* scriptione — scriptura *rell.* — *ανθρωποαι περι τεθλιδικες L; G*, H_1; *exc. quod hic ανθραποαι*, ο *supra* α *alterum posito; idem m. 2 τενεθλιδικες; G περγενεολιαικες.* — **20** Cic.; *cf. 133* lacessere. — philosophae H_1. — **21** scriptiones *C pr.* L_1; scriptionem (scribt.) *cdd. p. 133.* — **22** Aeneidis *C*. — **23** quae *Fruterius; Lips.;* quod *C*. — aras, focos *M* (focos *iam Dan. Heinsius*) ardet focus *C;* ardet locus *Lips.* — *sequebatur ut puta:* in dubio esse. — **25** segn. timidum dubitare *M;* te metu aut segnitate addubitare (aut dub. H_2, *G*) *C*. — aut *L*, H_1; haud *G*. — *ita pg. 39 s. l.* eliminare *in v. Accii pars librorum:* tum ut eliminor *pro* timide eliminor. — **26. 27** Cic.; *cf. 251 l.* castigare. — et

SCELEROSI, pro scelerati. Lucilius Satyrarum lib. I:

non tamen aetatem tempestatem hanc scelerosi
mirentur.

Afranius Divortio:

ó diem scelerósum, indignum!

SPERATVM, id est sponsum. Afranius Fratriis:

curre, ecnúntia
veníre et mecum *mé* speratum addúcere.
vide út puellam cúrent, confirmént bene.

idem in eadem:

sperátam || non odí tuam.

SCREARE. Terentius Heautontimorumeno:

gemitús, screatus, tússis.

SERESCIT positum pro siccatur, quod serenitas sicca sit. Lucretius lib. I:

denique fluctifrago suspensae in litore vestis
uvescunt; eaedem candenti sole serescunt.

inde Vergilius docte Georgicorum lib. I:

unde serenas
ventus agat nubes;

hoc est, siccas. idem et alio loco:

atque arida differt
nubila.

---

28 Luc. l. I || 31 Afranius Divortio || 33 Afranius Fratriis || 37 Afranius Fratriis || 2 II, 3, 132 || 5 I, 305 || 8 I, 461 || 11 Georg. III, 197.

---

quoniam — segnitatem *in mrg. add.* H_2. — imprudentia (inp.) *cdd. l. utroque;* impudentia *Cicero.* — dixi *cdd. libr. de or.* — segnitiem *per interpolationem id.* — *seq. ap. Cic.* hominum atque inertiam. — 28 Scelerosi — lib. I *in mrg. add.* H_2*; ibid. infra duo versus et dimidiatus erasi.* — scelarati *L.* — Luc.; *cf. Donat. ad Ter. Eun. IIII, 5, 8.* — *praec. ap. Luc.* ut multos mensesque diesque. — 29 nam *pro* non *H.* — tammen *L.* — pestatem *L.* — 32 o di, me scelerosum *Maelius.* — 33 Speratum pro sponsum *Bamb.;* Speratus, sposus, *add.* n *supra* o, *gl.;* speratus, sponsus *mrg. H.* — Speratam — sponsam *sine causa Scal.* — Fratris *cdd.* — 34 ecnuntia *M* (enuntia *Kiesslingius*) *secundum morem comicorum, qui sine copula solent iungere imperativos;* et nuntia *C.* — 35 me speratum *M;* speratum *C.* — adducere H_1*;* adduce *rell.* — 36 ut *Lips.;* at H_2, *G;* ad *L,* H_1. — confirment *ed. a. 1476;* conforment *v.* — bene *M;* iube *v.;* probe *Studemundius.* — 37 idem an in *prius H.* — 1 odit H_1. — *f.* speratum non odi tuom. — 2 Screare; expuere *add.* L_2*; Bamb.* (*in quo* exsp.); *om.* L_1, *H, G.* — Screare, expuere *gl., mrg. H.* — heautonitimorumenoni, *m. 2* heautontimorumenoni *L;* heautontimorumsenon H_1, *ut vid.;* H_2*:* eautontimoruenon; heautontimorumenon *G.* — 3 gemitus scr. t. risus abstine *Terent.* — 6 fluctivago L_2, H_2, *G.* — litore *H;* littore *L, G.* — vestes H_1. — 7 umescunt (uniescunt Hs_1) Ho_1.

SVCERDAE. Lucilius lib. XXX:

hic in stercore humi stabulique fimo atque sucerdis.

SIMITV, simul. Lucilius lib. XXX:

gratia habetur utrisque, illisque tibique, simeitu.

Plautus Amphitryone:

nón ego cum vinó simitu ébibi imperiúm tuum.

idem Mercatore:

ita trés simitu rés agendae súnt, quando unam occéperis.

SVBSICIVVM, secundum, sequens. Lucilius lib. XXVIII:

proptérea haec subsicíva, siquandó voles,
operá.

[subsicivum positum succedens, succedaneum.] Cicero de oratore lib. II: an se haec nescire? quae ego sero, subsicivis operis, ut aiunt.

SVPPLOSIONEM, plausum vel percussum. Cicero de oratore lib. III: ec quo vereor ne nihil sim tui, nisi supplosionem pedis, imitatus.

SVPERBILOQVENTIA. Cicero Tusculanarum lib. IIII:

. . animique ínpotentiam ét superbiloquéntiam.

SARCINATOR. Lucilius lib. XXVIII:

sárcinatorem || ésse summum, súere centonem óptume.

---

14 Luc. l. XXX || 16 Luc. l. XXX || 18 II, 1, 84 || 20 I, 2, 7 || 22 Luc. l. XXVIII || 25 II, 89, 364 || 28 III, 12, 47 || 31 IV, 16, 35 (tragicus incert.) || 33 Luc. l. XXVIII.

---

14 *om. h. l. Bamb., gl.* — 15 hinc H_1. — hic in stercore humi fabu *in ras.* L_1. — stabulique *Passerat.; I. Dousa;* fabulisque *C.* — 17 illisque tibique *Iun.;* illisque sibique H_2*;* illisquae sibiquae *rell.* — simeitu; simetu L_1*,* simitu *rell.* — 19 simitur *bene Ritschelius.* — 20 Mercatore *om. L.* — 21 simu *prius L.* — una hoccoeperis (occoeperis H_2*;* hocceperis *ed. Bas.*) *C.* — 22 Subsicium L_1, *Bamb.* — sequis *prius G.* — Subsicium, sequens *gl.* — 23 praet. *C pr.* H_1. — subsicuia H_1. — 24 opera *I. Dousa;* operam *C.* — 25 subsicivum — succedaneum *uncis incl. M.* — *ab illo* succedens *novum lemma incipiunt C (pr.* H_2*), Bamb., gl.; in Bamb. om. id quod est* subsicivum positum. — *apparet in archetypo Nonii eundem iam fuisse errorem, qui adeo in Ciceronis verba irrepsit; sed dubium an verba* succedens, succedaneum *ad illa* secundum, sequens *sint adicienda expunctis eis quae sunt* subsicivum positum. — succedaneum H_1*;* succid. *rell. cum gl.* — 26. 27 subsicivis operis *Bentinus;* succedens (succendens *L*) oneris *C.* — quae ego sero, quae cursim arripui, quae subsicivis operis, ut aiunt *Cic.* — 28 Suplosionem L_1*;* Subplosionem, percussionem *gl.* — 29 ec quo *M;* et quo *L, G;* ex quo *cum Cic. cdd. Quicheratus; neque quidquam adnotatum de Harleiano. sed Paris. 7577, qui vid. fluxisse ex illo,* et quod. — sim *Cic.;* sint *C.* — 31 *nullum l. L,* H_1. — *om. h. l. cum sequente gl.* — Cic.; *poetae tragici verba.* — 32 ob scelera animique *Cic.* — superbisloq. H_1*;* superbusl. L_1. — 33 Sarcinatorem, sutorem L_2*; Bamb.; mrg. H.* — 1 centunem *L.* — optime H_1.

176 M.

SOSPITENT, salvent. Ennius Melanippa:

regnúmque nostrum sóspitent, supérstitent.

Pacuvius Medo:

populó qui faustum sémpiterne sóspitent.

SINGVLATIM et SINGILLATIM, a singulis. Caecilius Hypobolimaeo, Rastraria:

hos síngulatim sápere non minus árbitror.

Coelius Annalium lib. I: primum *in* malo publico grata singulatim nomina. — Lucilius lib. XVIIII:

sic singillatim nostrum unusquisque movetur.

SOLLEMNITVS, pro sollemniter. Livius Aegistho:

sollémnitusque deó dicat laudés lubens.

SCENATILIS vel SCENATICVS, pro scenico. Varro Modio:

sed, ó Petrulle, né meum taxís librum,
si té pepugerit híc modus scenátilis.

idem *Ὄνος λύρας*:

ut mímici, cinaédici, scenátici.

SAPERDAE, quasi sapientes vel elegantes. Varro Modio: omnes videmur nobis esse belli, festivi, saperdae, cum simus *σαπροί*.

---

2 Ennius Melanippa ‖ 4 Pacuvius Medo ‖ 6 Caecilius Hypobolimeao, Rastraria ‖ 9 Coelius Ann. I ‖ 10 Luc. l. XVIIII ‖ 12 Livius Aegistho V ‖ 14 Varro Modio ‖ 17 Varro *Ὄνος λύρας* ‖ 19 Varro Modio.

---

2 Suspitent *gl.* — Enn.; *cf. 170* superstitent. — Menalippa *G.* — **3** n. ut *cdd. 170.* — superstitentque *C.* — **4** Pac.; *cf. 170 l.* sempiterne. — **5** populoque (*vel* puloque) ut *cdd. 170.* — **6** et singulatim *Bamb.;* Singulatim, singillatim *gl.* — *dubitat an* singulatim *sit falsum dignumque quod aboleatur Fleckeisenus libelli de emendanda orthograph. latina pg. 29.* — a *om.* L_1. — Hypoboli *C; cf. comm. in 16 l.* lactare. — **8** nos sing. *Bothius.* — non minus *Bothius,* nos m. *v.* — **9** Coecilius H_1, G_1. — Annali *C.* — primum *f. del.* — in *add. Quicheratus.* — grata (*seq.* s) *M;* gratias *v.* — *recte si habet lectio recepta, significari videtur Romanos afflictis rebus mutandae in melius fortunae duces et auctores circumspexisse.* — **12** Soll., solemnitem *(sic) gl.* — Liv. *Bentin.;* Lucilius (Lucilius lib., *sed hoc del. G*) *C.* — Aegisto *C.* — **13** deo dicat *v. d. Zarnckii act. litter. a. 1872 pg. 422;* adeo ditali *H, G;* adconditali *L;* laudes *M;* laudet *C;* dedicat laudem et (laudem *v. d. l. m.*) *Hermannus.* — **14** *om. l. Bamb., non gl.* — Schenatilis — schenaticus — schenico H_2, *G; ita id. et in seq.* — Varro; *cf. 180* taxis. — **16** pepugerit *M;* pepigat *C.* — hic modus *Oehlerus* (hic modo *Iun.*)*;* haec modo (*seq.* s) *C.* — **18** mimici *Vahlenus;* comici (comi G_1) *C.* — cinaedici *Scal. Coniect. pg. 121;* nothidi (*praec.* ci) *C.* — **19** *cf. Fest. 325.* — elig. *G, H,* L_2, *non Bamb.* — **20** tum H_1. — saperdae cum simus σαπροί *Bothius; Madvigius Advers. II, 658; male. nam etsi saperdam piscem pessimum esse adserit Festus, qui tamen et ipse in Varronis l. pro sapiente dictum adfirmat, fuisse aliquando magnum pretium eidem apud Romanos Lucil. IV, 5 demonstrat haud dubie. itaque post Gracchorum aetatem, ut et acipenscrem, contemni coeptum apparet, Varronem autem in hoc ut*

SVRDITATEM. Cicero Tusculanarum lib. V: in surditate vero quidnam est mali? erat surdaster M. Crassus.

SIMPLICITVS, simpliciter. Plautus Mercatore:

sed eám simplicitus dícam, si operaest aúribus.

SVSCITABVLVM honeste positum incitamentum. Varro *Ὄνος λύρας*:

phonáscus assum, vóci' suscitábulum,
cantántiumque gállu' gallináceus.

SIMILITAS, similitudo. Caecilius Syracusiis: ||

vide, Démea, hominis quíd fert morum símilitas.

SALEBRAS. M. Tullius de finibus bonorum et malorum: hic si definire, si deividere potuisset, si loquendi vim, si denique consuetudinem verborum teneret, numquam in tantas salebras incidisset. — idem lib. V: venit ad extremum; haeret in salebra; cupit enim dicere. — et in Oratore: alter enim sine| ullis salebris, quasi sedatus amnis, fluit.

SVBLESTVM est leve, frivolum. Plautus:

nam ubi ád paupertatem áccessit *iam* infámia,
paupértas gravior fít, fides subléstior.

---

21 V, 40, 116 || 23 prol. 10 || 25 Varro *Ὄνος λύρας* || 29 Caecilius Syracusiis || 2 II, 10, 30 || 25 V, 8, 84 || 6 12, 39 || 8 Pers. III, 1, 19.

---

in plurimis Lucilii exemplum secutum. praeterea omnis lepos ac sal orationis perit, nisi illa saperdae — *σαπροί opponantur inter se.* saperdae *autem vocabulo Varro non sine respectu* sapiendi *verbi videtur esse usus.* — **21** *om. l. Bamb.* — in surditatem *L*, H_1. — **22** Grassus L_1. — **23** *n. N.* — sinpliciter *Bamb.* — **24** sed ea (eam *cdd.*) ut sim inplicitus *Plaut.* — opera est *C.* — **27. 28** phonascus adsum *Iun.*; fonicia sum *C.* — *falsos fuisse apparet, qui vel φοινίκιον, instrumentum musicum, in cdd. corruptela latere existimarent vel adeo illud* phonicia *velut a φωνῇ et* ciendo *deductum vellent reponi.* — voci' — gallu' *recte Riesius.* — gallinacius L_2, *H*, *Gs.* — *cet. mrg. H habet haec:* unde symphonia dicitur concentus vocum diversarum. — **29** Syracusiis *Iun.*; *cf. Indicem;* Siracusis *L*, *H*; Syracusis *ed. Bas.* — **1** *f.* homini. — fert *v.*; feret *C.* — **2** *om. h. l. gl.* — Salebras (Salaebras *H*) L_1, *H*, *G.* — Salebrae a saltu dictae (dictas *prius* L_2) L_2; *Bamb.*; *mrg. H*; *in quo haec addita:* salebrae ab exiliendo. compas solent vulgares dicere. — *f.* et mal. lib. II. — **3** devidere L_1, H_1; dividere *rell.* — potuissent L_1; didicisset *recte cdd. Cic.* — **5** heret *C pr.* H_2. — **6** de or. *C*; *corr. Me.* — **7** fuit *L.* — **8** Subletum H_2. — frivolum H_1; fribulum L_1; *Bamb.*; fribolum L_2, H_2, *G.* — **9. 10** *cf. Fest. 294 s. l.* sublesta. — nam *om. Festus.* — ad paupertatem si *cdd. Plauti et Festi.* — iam *add. M*; *nec enim ausim credere perfectorum finalem* it *ap. Pl. inveniri productam nisi praecedente brevi.* — infamia *ed. a. 1476*; infamiam *C* (infamam H_1). — admigrant infamiae *A*, *simillime B, C, D*; immigrant infamiae *Fest.*

177 M.

SVPELLECTILIS. Cicero in Oratore: verecundus erit usus oratoriae quasi supellectilis. supellex * * *

SCVRRILE, a scurris, ridiculum cum turpitudine. Cicero in Oratore: ridiculo sic usurum oratorem ut nec nimis frequenti, ne scurrile sit; nec subobsceno, ne mimicum; nec petulanti, ne inprobum.

SPORTAS. Sallustius historiarum lib. II: e muris canes† sportis demittebant. — Varro de vita populi Romani lib. I: neque enim obsonium, in totam cenam coemptum ex variis rebus, [cum] coniectum in unam sportam perspicitur.

SODES, non ut aput comicos, sed: si audes. Cicero in Oratore: libenter etiam copulando verba iungebant, ut sodes pro 'si audes.'

SCOPAS. Cicero in Oratore: etsi hoc vilius dictu est, scopas, ut ita dicam, mihi videntur dissipare.

---

11 24, 80 ‖ 13 26, 88 ‖ 17 Sallustius Hist. II ‖ 18 Varro de vita pop. Rom. I ‖ 21 45, 154 ‖ 23 71, 235.

---

11. 12 Supellectilis *Ald.;* Supellectiles *f. Non.;* Superlectiles *C; om. h. l. Bamb., gl.* — oratoriae quasi supellectilis *Cic.;* oratori et quasi superlectiles *C atque ipse f. Non.* — supellex; suppellex H_1, L_2; supplex L_1, *G;* suplex H_2. — *apud Cic.:* supellex est enim quodammodo nostra, quae est in ornamentis, alia rerum, alia verborum. — *haec utrum addenda sint, an* supellex *potius habeatur glosema referendum ad* Superlectiles *sitque hoc a Nonio pro nominativo habitum, sicut* supellectilis *recto casu affertur a Festo pg. 294, haud facile potest diiudicari. ceterum et alia adest via loci expediendi, quae nescio an sit magis probabilis, ut statuatur a Nonio plene relata verba Ciceronis, quae supra adscripsimus, lemma autem fuisse hoc:* Supellex pro Supellectiles. — *cf. l. Festi ante dictum quaeque adscripta sunt a nobis pg. 114 ad l.* fros pro frondis. — **14. 15** ne scurrile sit *Cic.;* nec scurrilis sit *C.* — subobscenum ne minicum *G.* — nec improbum H_1. — **17** Sportas; *add.* L_2, *Bamb.:* aut ab spartu quasi sparteas aut ab sportando (ab asportando *L*); *gl., mrg. H, G:* Sportas aut ab spartu (sportu *pr. H*) quasi sparteas aut a portando (ab asportando *G,* ab sportando *H*). — *cf. Isid. XX, 9, 10:* sporta vel quod ex sparto fieri solet vel quod sportat aliquid. — *in mrg. H add. haec:* sunt vasa quaedam ex sparto facta. in illis etiam positus fuit sanctus Paullus. — canes†; *machinam quandam bellicam ratus est Kritzius coll. Isidor. XX, 15, 4 hisce:* lupus qui et canicula, ferreus harpax; *id. coni.* spartis; *neutrum probabiliter; nec placet Lipsii illud* cives. — panes *Brossius apud Quicheratum; quod ita probes, ut dolum quendam obsessorum referri existimetur obiecta abundantiae cibariorum specie famem dissimulantium.* — portis H_1. — demittebant *Aldus;* dimittebant *C.* — **19. 20** in totam coenam *Quicheratus;* in tota caena *L, H;* in toto cena *G; suspectum tamen illud* totam; *f.* coco (*i. e.* coquo) in cenam. — coeptum *G.* — ex variis *v.;* ex acris H_1; ex varis *rell.* — coniectum *ed. a. 1476;* cum coniectum *C.* — **21** Sodes, si audes (audis *gl.*) *om. rell. Bamb., gl.* — apud L_2, H_2, *G.* — ap. comicos; *ubi significat* sodalis, ἠϑεῖε. — *mrg. H* sodes, socius, unde sodalis. — **22** prout si audes *C.* — **23** *om. Bamb., gl.* — hoc vilius *M;* hoc illius (ocillius *prius L*) *C;* humilius *cdd. Cic.* — dictu *M;* dictum *v.* — est, tamen simile est *cdd. Cic. pleriq.* — **24** dissolvere *cdd. Cic.*

SCIVNTVR, pro cognita sunt. Cicero de || oratore lib. II: ars enim eorum est quae sciuntur; oratoris autem omnis actio opinionibus, non scientia continetur.

INCIPIT PER T LITTERAM.

TETRET, foedet, polluat. Pacuvius Periboea:

béluarum *ut* écferarum advéntus ne tetrét locá.

TETINERIT, pro tenuerit. Pacuvius Medo:

cedo, quórsum itiner tetinísse aiunt?

Accius Clytemestra:

út, quae tum *fidém, me* absente in rébus dubiis, cóniugei
tétinerit, nunc pródat victorem? . . . .

Pacuvius Hermiona:

tuó iudicio quae ómnes Graios tétinerim.

TETVLIT, tulit. Accius Andromeda:

donéc tu auxilium, Pérseu, tetulistí mihi.

Caecilius Hypobolimaeo:

erumnam páriter tetulistí meam.

TAXIM, sensim vel obculte. Pomponius Buccone adoptato:

clándestino tácitus taxim pérspectavi pér cavum.

TEMERIVS. Accius Didascalicon lib. II:

. . . sed Eúrípidi', quí chorós temériús
ín fábulis.

---

1 II, 7, 30 || 5 Pacuvius Periboea || 7 Pacuvius Medo || 9 Accius Clytemestra || 12 Pacuvius Hermiona || 14 Accius Andromeda || 16 Caecilius Hypobolimaeo || 18 Pomponius Buccone adoptato || 20 Accius Didascal. II.

---

2 earum rerum est *cdd. Cic.* — 5 fedet H_2, *G.* — polluit H_1. — Petriboea L_1. — 6 ut ecferarum *vel* haec ecferarum *M;* ac ferarum *C.* — necteret *pro* ne tetret H_1*;* ne taetret *ed. Bas.* — 7 tentinnerit H_1. — *laetiores magisque rei congruentes anapaestici numeri quam trochaici, quibus etiam conveniunt haec verba.* — 8 cedo *Me;* credo *C.* — quorsom L_1. — itiner *Ald.;* itinere *C.* — tecinisse H_1. — 9 Clitemestra L_2, *H;* Cletemestra L_1. — 10 ut quae tum fidem me absente in r. d. coniugei (*pro* coniugii) *M;* ut quae tum absentem r. d. coniugem *C.* — 11 probat *ed. N. Fabri.* — *id.* victorem; ultorem (ulltorem L_1) *C; f.* ultro. — 12 germiona L_1. — 13 tuo *Vossius;* sub *v.* — Graios *Me;* grados *C.* — *si recte habet iam versus, verba sunt Hermionae ad Orestem vel Pyrrhum pulchritudinem eius extollentem.* — tetinerim *pro* detinuerim, devinxerim. — 16 hippobolimen *C* (ippobolimen H_1*; in eod. post* n *rasura*). — 18 obculte L_1*; ed. Bas.; Paris. 7665; 6;* occulte L_2, *H; Bamb.* — adoptatu *C.* — 19 cavum *Me;* cautum *C.* — 20 *om. Bamb., gl.* — Ascius *G.* — Didascalico (Didascalo *G*) *C.* — 21. 22 erupidis, *m. 2* eurupidis *L.* — Euripides *Madvigius.* — sei Eúrípidi' quí chorós temérius íncilábít *Lachmann. Op. 70.* — qui choros temerius in fabulis; *haec nisi truncata sunt in fine, apparet supplendum illud* adhibuit *vel* tractavit.

TESTATIM. Pomponius Verre egroto:

iam ístam calvam cónminuissem cólaphis testatím tibi.

TRACTIM, ut sensim, id est diutine, longo tractu. Plautus Amphitryone:

quíd si ego illum tráctim tangam, ut dórmiat? . . . .

TVDICVLARE, conmovere. Varro Marcipore:

haéc in aeno bísve terve túdiculasse.

TRAPS. Varro Parmenone:

álta tráps prónis ín humum áccidéns próxumaé frángit rámós cadéns. ||

TEGILLVM, diminutivum a tecto. Varro Sesquulixe:

iúgére volitáns vísus aquam é núbibu' tórtám
índicát fore, út tigíllum pástór sibi súmát.

TERTA, pro tersa. Varro Ἔχω σε, περὶ τύχης:

aerea terta nitet galea.

idem Cato vel de liberis educandis: alii ita sunt circumtonsi et terti adque unctuli, ut mangonis esse videantur servi.

TEMPERATVRA, pro temperie. Varro Ἄμμον μετρεῖς, περὶ

---

23 Pomponius Verre egroto || 25 I, 1, 157 || 28 Varro Marcipore || 30 Varro Parmenone || 1 Varro Sesquulixe || 4 Varro Ἔχω σε || 6 Varro Cato || 8 Varro Ἄμμον μετρεῖς.

---

23 Testatim, minutim *Bamb.; mrg. H;* minutim *m. 2 add. in L;* Testatim, minutatim *gl.* — aegr. H_2, *G.* — **24** calvam *habet* H_1*; om. rell.* — conmin. col. *Ribbeckius;* colafis conmin. (comm. *H*) *C.* — *ad v. supplendum Quicheratus, cum ignoraret scripturam Harleiani, haud inscite:* iam istam colaphis comm. testam testatim tibi. — **25** *cf. Charis. 196.* — longo tractum L_1, *Bamb.* — **27** tractu L_1. — **29** haec in aeno bisve; haeccine nobis H_1*; id. 2* hecine nobis; *G* hec inenobis; haec cin aeno bis *L testante Rothio.* — haec; *scil.* Peliae membra. — bisve *M;* bis *v.* — terve *cd. N. Fabri;* terne *rell.* — *de Medea haec dicta; cuius res tetrametris trochaicis persecutus erat Varro in Marcipore.* — **30** *om. h. l. Bamb.;* Traps uardo parmenone *gl.* — Trabs *G.* — Varro; *cf. 494* pronis. — Parmenione *C.* — *creticos agnovit Meinekius.* — **31. 32** alta *Oehlerus;* alia *cdd. bis.* — accidens *id. 494;* accedens *h. l.* — proxumae (*scil.* arboris) *Scal.;* proxume *cdd. hic;* proxime *494.* — cadens *del. Quicheratus.* — **1** Tegillum *C, Bamb.; atque ita Non.* — dimuminutivum L_1*;* dimminutivum *rell.* — Tigillum a tecto *gl.* — sesqueul. *C.* — **2. 3** *sotadeos agnovit Roeperus Philol. IX, 572.* — iugere *Scal.; cf. Paul. 104* iugere milvi dicuntur, cum vocem emittunt; vigere *C.* — visus *Gulielmius;* mulsus *C;* milvus *Iun.; quod vel ideo displicet, quod* miluus *ad Phaedrum usque semper fuit trisyllabum.* — foro *L,* H_1. — tigillum *M;* texillum (exillum *prius H*) *C; ita 189, 19 L,* H_1*:* toxis; *cet. cf. Plaut. Aulul. II, 4, 22;* tegillum *contra metrum v.* — partor G_1. — subi *L,* H_1. — **4** *ιιεϱ L, H; πεϱ G.* — *τιχηc H.* — **5** area *(capitalibus litteris L, H; de G siletur) L,* H_1*;* aerea H_2, *G.* — gelea *G.* — **6** alii ita *Me* (alii *Bentin.*); alita *C.* — **7** atque (atquae *prius H*) *H, G.* — hunctuli *C.* — mangonis H_1*;* magonis *rell.* — **8** *Ἄμμον μ., π. φ.; αααονμαααειcϱεϱιαο C, exc. quod μεαααειc pro μαααειc* H_2, *G.*

φιλαργυρίας: quaero, te utrum hoc adduxerit caeli temperatura an terrae bonitas.

TORTV, pro tormento. Pacuvius Doloreste:

nam te ín tenebrica saépe lacerabó fame
clausam ét fatigans ártus tortu dístraham.

TONSVS, pro tonsura. Plautus Amphitryone:

súra, pes, statúra, tonsus, óculi, nasum vél labra.

Accius Amphitryone:

sét quaenam haec muliér funestast véste, tonsu lúgubri?

TVBVRCINARI significat raptim manducare. Titinius Proelia:

tubúrcinari síne me vultis réliquias.

Plautus Persa:

tubúrcinari dé suo, siquíd domist.

Turpilius Boethuntibus:

Melésia, intus céssas? credo hercle, hélluo
tubúrcinatur.

TABIFICABILE vel TABIFICVM. Accius Medea:

perneíci orbificor líberorum léto et tabificábili.

Cicero Tusculanarum lib. IIII: atque ut hae tabificae mentis perturbationes sunt.

TVATIM, tuo more. Plautus Amphitryone:

écceré iám tuátím
facít.

---

11 Pacuvius Doloreste ‖ 14 I, 1, 288 ‖ 16 Accius Amphitryone ‖ 18 Titinius Proelia ‖ 20 I, 3, 42 ‖ 22 Turpilius Boethuntibus ‖ 25 Accius Medea ‖ 27 IV, 16, 36 ‖ 29 II, 1, 4.

---

9 hoc *pro* huc; *quod reposuit Quicheratus.* — **11. 12. 13** Tortu *(bis) Guietus;* Torto *cdd.* — *sed nescio an retineri possit illud, sicut habes 130* iusso *pro* iussu. — Dul. *H_2, G.* — tenebrica, *om.* in, *Scal. in Varr. de re rust. pg. 246; qui male iungit cum fame;* tenebricas (*seq.* s) *C.* — *illud* saepe *ablativus, non adverbium. ita Cic. in Prognosticis dixit* scopulorum saepe; *Ov. Trist. IV, 1, 81* portarum saepe. *primum id notatum a Mercero, qui pulchre comparat Eurip. Bacch. v. 549* σκοτίαισι κρυπτὸν εἱρκταῖς. — clausam *O. Iahnius Herm. II, 232, ut ad Electram pertineat;* clausum *C.* — **15** vel *corruptum.* — **17** sed *H, G.* — haec mulier funestast *M;* haec est mulier funestat *C;* haec m. est funesta *Voss.* — et tonsu *pr. H;* consu *L_1.* — **18** Praelia *ed. Bas.* — **19** *post h. v. add. H v. 20, tum rursus 19; sed haec punctis deleta.* — **21** domi est *cdd. Pl.;* domi sit *C.* — **22** Boethumtibus *L_1;* Boethantibus *H_1;* Boethontibus *L_2, H_2, G.* — **23** Melesia *Bergkius;* Melexia (Melexea *L*) *C.* — cessat *C pr. H_1.* — helluo *C.* — **25** Tibific. *H_1.* — tabiscium *L.* — media *H_1.* — **26** pernici *Gulielm.;* parneti *L, H_1;* parneci *H_2, G.* — lecto *H_2, G.* — **27** ut haec *meliores cdd. Cic.* — **28** perturbationis *C.* — **29** *cf. Charis. 196* tuatim. — **31** facit *C;* facis *Plaut.*

179. 180 M.

TETRITVDO. Accius Philocteta:

quod te obsecro, haéce ne aspernábilem
tétritudo méa || *me* inculta fáxsit.

TEMNERE, contemnere. Lucilius lib. XXX:

quodque adeo fuerint, qui te temsere superbei.

Vergilius lib. VI:

discite iustitiam moniti et non temnere divos.

TAXIS, pro tetigeris. Varro Modio:

sed, *ó* Petrulle, né meum taxís librum.

TIPPVLA, animal levissimum, quod aquas non nando, sed gradiendo transeat. Varro Bimarco:

út levis tippúla lymphon frígidos transít lacus.

Plautus:

levior es quam tippula.

TONESCIT, pro tonat. Varro Bimarco:

túnc repente caélitum altum tónitribus templúm tonescit.

TRANSENNA, non, ut quidam putant, transitus est, sed fenestra. Cicero de oratore lib. I: nunc pete a Crasso, ut illam copiam ornamentorum suorum, quam constructam uno in loco quasi per trassennam praetereuntes strictim aspeximus. — Sallustius Histo-

---

32 Accius Philocteta || 2 Luc. l. XXX || 4 VI, 620 || 6 Varro Modio || 9 Varro Bimarco || 11 Plautus; cf. comm. || 13 Varro Bimarco || 16 I, 35, 162 || 18 Sallustius Hist. II.

---

32 Tertritudo H_1. — filoctita *C.* — **33. 1** quod te obsecro; *cf. Verg. Aen. VI, 363 sqq.* — haece ne *M;* ne haec *C.* — tecritudo L_1. — mea me inculta *Scal.;* mea inocculta *C.* — fax sit *H;* faxit *ed. Bas.* — quod te obsecro, aspernabilem | ne haec tetr. mea me inculta faxit *Hermannus.* — **3** quod *pro* quot *(ita Scal.) positum videtur probabile.* — te temsere; te tempsere *Dousa pater;* te temnere H_1*;* temere L_1*;* demnere *id. testante Zangem. m. 2;* temnere H_2, *G.* — superbei; superbi *Dousa pater;* superbum *C.* — **5** et contempnere *G.* — **6** V.; *cf. 176* scenatilis. — **7** sed petule — liberum *C.* — **8** tippula; *cf. Paul. 366* tippula. — **9** *(item v. 13)* uimarco *C.* — **10** ut *om. L,* H_1. — limfon *C.* — frigidis *L,* H_1. — **12** *cf. Hor. c. III, 9, 22.* — *comparant Pers. II, 2, 62* néque tippulae lévius pondust quám fides lenóniae; *quem Paul. adfert l. m.* — *quod si recte habent, ut probabile est, Noniana, post* levior es *finis versus fuit.* — **13** uim. *C.* — **15** est, sed *M;* sed est *v.* — Trausena, fenestra *gl.* — *etiam* trasenna, trassenna *invenitur; cf. Ritschl. comm. in Pers. IV, 3, 11; item quae infra notata sunt a nobis.* — **16** Cic.; *cf. 512* strictim. — similiter nunc petes *cdd. Cic.* — **18** transsennam *L, H;* transennam *G.* — strictam H_1. — in lucem proferat *add. ap. Cic.* — Sall. (Salustius L_1*; ed. Bas.*); *cf. 286 l.* demittere, desuper mittere; *Serv. in Aen. V, 488; Macrob. III, 13, 6 sqq.; qui longe pleniorem reddit locum.*

riarum lib. II: transenna demissum Victoriae simulacrum cum machinato strepitu coronam capiti inponebat.

TIRONEM positum pro ignaro. Cicero de oratore lib. I: fateor enim callidum quendam hunc et nulla in re tyronem ac rudem nec peregrinum et hospitem in agendo esse debere.

TRVTINA. [M. Tullius] Cicero de oratore lib. II: ad oblectandos animos, ad inpellendos, ad ea probanda, quae non aurificis statera, sed populari quadam trutina examinantur. — Varro de vita populi Romani lib. II: aut aliqua ex argentaria trutina aut lingula pensum prae se omnes ferent. ||

TVRPARI, a turpidine. Cicero Tusculanarum lib. III:

Iovis áram sanguine túrpari.

TENERASCERE, tenerum esse. Lucretius lib. III:

scilicet in tenero tenerascere corpore mentes.

TRICINVM, tardum et quasi intricatum vel siccum et sine suco, ut sunt capilli, qui graece τρίχες dicuntur. Varro Eumenidibus: 'quod tunc quaestus tricinus erat, nunc est uber'; ut quaestus sit *haut ita* magnus.

---

21 I, 50, 218 || 24 II, 38, 159 || 26 Varro de vita pop. Rom. II || 1 III, 19, 45 (Ennius Andromacha) || 3 III, 765 || 6 Varro Eumenidibus.

---

19 *praec. ap. Macr.:* praeterea tum sedenti. — transsenna *H.* — in transenna (trasenna *Bamberg. m. 1*) *male Macrobius.* — demissum *Parisin. Macrob.;* dimissum *cdd. l. utroque.* — victoriale *L.* — simulachrum *H.* — cum *om. L.* — 20 chinato *L.* — cum mach. strep. tonitruum *Macrob.* — cor. ei imponebat *id.* — *pg. 286 perperam tradita verba in hunc modum:* cum machinis strepitu dimissum Victoriae simulacrum coronam capiti inponebant. — *ap. Serv. om. rell. haec leguntur:* machinato strepitu transenna corona in caput (in capite) inponebatur (ponebatur). — 21. 22 frater enim *C.* — hinc *L, H_1.* — re *om. L, sed cf. comm. in v. 26.* — tyronem *C.* — 23 atque hosp. *cdd. Cic.;* ospitem *L_1.* — in agendo *cdd. Cic.;* concedo *C.* — 24 M. Tullius *om. ed. a. 1476.* — ab oblectandos *L.* — 25 ad implendos *G.* — aurif. *Cic.;* artificis *C.* — 26 trutinare *L_1, H_1;* trutina re *L_2.* — examinantur *H_1.* — 27 *puto* ut. — argentaria; *sc.* taberna. — lingula *v. d. ap. Quicheratum;* lingua *C.* — 28 per se *Gs.* — ferent (*seq.* t); *f.* ferre. — *non abhorret a probabilitate his verbis a Varrone notari scriptorum aequalium nimiam circa dicendi genus curam.* — 1 a turpidine *L;* a turpitudine *rell.* — turpido, *ut* dulcido, gravido. — III *L_1;* IIII *rell.* — 2 *haec ex Ennii Andromacha; cf. Fab. 169 sqq.* — 3 Lucilius *cdd.* — 4 mentem *Lucretius.* — 5 Trichinum *Aldus; sed cf. seqq.* — et quasi intricatum *M;* et q. impeditum (inp. *L_1; ed. Bas.*) *v.; at gl.:* Tricinum, tardum, intricatum. — sucu *L_1; Lugd.; Paris. 7665; 6.* — 6 et sunt *H_1.* — grece *L_2, H;* greget *L_1.* — τρίχεc *ed. a. 1476;* tricis *C, Bamb.* — 7. 8 quod *utrum pronomen sit an coniunctio non apparet.* — questus *L, H.* — tricinus *H_2; v.;* tricenus *L, G;* trucenus *H_1.* — *illa* ut — magnus, *quae aliena esse a Varrone intellexit Passeratius, f. secludenda.* — haut ita *add. M.*

181 M.

TETRICA est severa. Varro *Τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον, περὶ παιδοποιΐας*: an, etiamsi audisset, reddere potuisset mulieri tetrice [horrentis] educatam ad Appiam moribus bonis *virginem?* — Vergilius Aeneidos lib. VII:

qui Tetricae horrentis rupis montemque Severum.

TARDITVDINE et TARDITIE, pro tarditate. Plautus Poenulo:

pódagrosi estis *ác vicistis* cócleas tarditúdine.

Accius Alcmeone:

atque éccos segneis sómno et tarditúdine.

idem Diomede:

multa ámittuntur tárditie et socórdia.

TEMERITVDINEM, pro temeritatem. Pacuvius Doloreste:

heu, nón tyrannum nóvi temeritúdinem?

TENTA, dictum pro extensa. Lucretius lib. II:

tympana tenta tonant palmis et cymbala circum.

idem lib. VI:

duraque inhorrescens rictum frons tenta tumebat.

Lucilius Satyrarum lib. VI:

tres a Deucalione grabati restibu' tenti.

idem lib. XI:

huc ubi concessum pellesque ut in ordine tentae.

---

9 Varro *Τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον* ‖ 12 Aen. VII, 713 ‖ 14 III, 1, 29 ‖ 16 Accius Alcmeone ‖ 18 Accius Diomede ‖ 20 Pacuvius Doloreste ‖ 22 II, 618 ‖ 24 VI, 1195 ‖ 26 Luc. l. VI ‖ 28 Luc. l. XI.

---

9. 10 tu patroso (patrosio H_2; patros to *G*) pedion (pedi*ον* *L*; pedi*οπ* H_1) *περι παιαοποιιαcαν* etiamsi *C*. — audisset; *puto* voluisset. — poputuisset *G*. — mul. *Iun.*; mulier *C*. — tetricae *C pr.* L_1. — **11** horrentis *C*; *del.* horr., *quod ex Vergilii v. irrepsit, Iun.* — educatam (educata *Quicheratus*) ad Appiam (*f.* ad aviam) m. b. virginem (virginem *Oehlerus add.*; *seq.* Vergilius); *ita M*; *C*: ducat ad Appiam m. b. — *recte si habent nostra, agitur de puella a genetrice abiecta et in pudica domo educata, ac tum rursus a matre requisita.* — **12** Verg.; *cf. 390* severum, asperum. — **13** *ingens hic Nonii stupor.* — tetrice (tretice, *m. 2* treticae, *H*) *C*. — rupis *Me*; rupit *C*. — **14** Tarditudinem et tarditiem *cdd.*; Tarditudine, tarditate *gl.* — **15** quodagrosi *C*. — ac vicistis *om. id.* — cocleas *C*; cocleam *cdd. Pl.* — **16** Acc. Alcm. *om. L.* — Actius *H*. — Alcmaeone *Iun.*; Alcmene *H*, *G*. — **17** segneis; signas *L*; signis H_1; segnis H_2, *G*. — **18** am. *Bentin.*; mittuntur (*praec.* a) *C*. — tarditie *ed. a. 1476*; tarditia (*seq.* e) *C*. — gocordia H_1. — **20** temeritate *cdd., non gl.* — Dul. H_2, *G*. — **21** h., n. *Me in notis*; euno *C*; *f.* heus, n. — **25** duraque *om. L.* — inhorr. rictum *Rutgersius*; in ore iacens rictu *C*; inhoretiacet (*vel* inoretiacet) rectum *cdd. Lucr.* — tumebat *Lachm.*; manebat *C*; mebat *cdd. Lucr.* — **27** deucaligine H_1. — grabbati L_2, *H*, *G*. — **29** huc *M*; hic *C*. — ordine *v.*; ordines (ordinis *prius G*; ordine Ho_1) *C*.

et [in] lib. XXX:

hic ut muscipulae tentae atque *ut* scorpio' cauda
sublata.

TRISTITAS, pro tristitia. Pacuvius Atalanta: ||

quid istúc est? vultum quaé caligat trístitas?

Turpilius Leucadia:

ántefacta ignósco. mitte trístitatem, Dórcium.

TORPORAVIT, pro torpefecit. Turpilius Hetaera:

eru' stúpidus adstat: íta eius aspectús repens
cor tórporavit hómini amore.

TITVBARE, trepidare. M. Tullius Philippicarum lib. XIIII: titubare, haesitare, quo se verteret nescire. — Vergilius Aeneidos lib. V:

vestigia presso
haut tenuit titubata solo.

Terentius Heautontimorumeno:

verum ílla nequit títubet.

TORTOR, pro torqueor. Pomponius Decuma fullonis:

ét ubi insilui in cóculeatum ecúleum, ibi tolútim tortor.

TVNICARE, pro vestire. Varro Logomachia:

haec lánigeras detónderi docuít tunicareque homúllum.

---

30 Luc. l. XXX || 1 Pacuvius Atalanta || 3 Turpilius Leucadia || 5 Turpilius Hetaera || 8 M. Tullius Philipp. XIV (sed cf. comment.) || 9 V, 331 || 13 II, 3, 120 || 15 Pomponius Decuma fullonis || 17 Varro Logomachia.

---

30 *cf. 265* contentum — extensum; *385* sublatum, erectum. — **31** muscipulae tentae; m. tantae *cdd. 385;* muscipula (mosc. L_1) tentae (tentei *L;* tenta H_1) *h. l.;* muscipula contenta *265.* — atque (adque L_1) ut *cdd. 385; om.* ut *266; h. l.* atque H_1*;* eaque *L;* aque H_2, *G.* — scorpius *cdd. 385.* — **1** Tristitas *Guietus, al. plures;* Tristitias *cdd.* — **2** istuc *prius G;* istic *H, L, G post ras.* — quae caligat *Buechelerus (potuit* calligat; *cet.* caligandi *verbum iam ab Scal. inventum);* alligateque (alligataeque *H*) *C.* — tristitias *C.* — **4** antefacta ignosco. mitte *Grautoffius;* antefacta igne committo *C.* — ignosco *cum accusat., ut ap. Plaut. Amphitr. I, 1, 101* ignoscamus peccatum suum. — tristitatem *Guietus;* tristitia ante *C.* — Dortium *L, H.* — **5. 6** torpefacit *Bamb.; Paris. 7665; 6.* — Hetaera *(ita iam Bentin.)*: herus *Iun.;* hetererus *C.* — eius *pyrrichiacum; cf. Lachm. ad Lucr. I, 149; III, 374.* — **8** *non exstat hic locus ap. Cic.; confert Rothius Phil. II, 29, 74* haerebat nebulo; quo se verteret, non habebat. — **9** hesitare *L,* H_1. — verteret *v.;* vertere *C.* — **12** aut L_1*;* haud H_2. — **13** eautontimorumenon *L, H* (m *alterum add.* H_2); Heaut. *ed. Bas.* — **14** nequit *etiam Ter. cdd.* — **15** D. f. *Bentin.;* fullonis ducum *C.* — *cf. comment. in 4 l.* tolutim. — cocleatum *C* (colleatum L_1). — ubi *L,* H_1. — **17** logomacheia *L.* — *cet. cf. Porphyr. in Hor. sat. II, 4, 1.* — **18** hec H_2, *G;* hiclec L_1*; id. m. 2* hillaec; ille H_1. — *Minervam significari putat Popma.*

TITIONEM, fustem ardentem. Varro de vita populi Romani lib. II: contra a novo marito cum item e foco *ignis* in titione ex feleici arbore et in aquali aqua adlata esset.

INCIPIT PER V LITTERAM.

VVLGAVIT, honeste positum, vile habuit et quasi in vulgus dedit. Plautus Amphitryone:

> huius, quaé me absente córpus vulgavít suum?

[vulgare, in vulgus dare et quasi multis audientibus ac non tacituris dicere.] Vergilius lib. X:

> quid me alta silentia cogis
> rumpere et obductum verbis vulgare *dolorem?*

Varro *Ὄνος λύρας*: *iurgare* coepit, dicens:

> quae scís age quei in vulgúm vulgas artémque expromis inértem? ||

VEGET, pro vegetat vel erigit vel vegetum est. Pomponius Maiali:

> animos Vénu' veget voluptátibus.

Ennius Ambracia:

> et aequora salsa veges ingentibu' ventis.

Varro Manio: nec natus est nec morietur: viget, veget, utpote plurimum. — idem *Ὄνος λύρας*:

> divúm lyram qua móbilem sol hármoge
> quadám gubernans mótibus diís veget.

VERECVNDVM est audax et confidens. Plautus Amphitryone:

---

19 Varro de vita pop. Rom. II || 24 Plautus Amphitryone || 27 X, 63 || 30 Varro *Ὄνος λύρας* || 1 Pomponius Maiali || 4 Ennius Ambracia || 6 Varro Manio || 7 Varro *Ὄνος λύρας* || 10 III, 2, 20.

---

19 fustum L_1. — Varro; *cf. 302* felix, fructuosus. — *iungenda haec cum fragmento, quod legitur pg. 112 s. v.* Faxs, *intellexit Scal.* — **20** ignis *ante illud* in titione *add. Quicheratus, post* arbore *Thilo.* — in tione *G;* in itione *L.* — **21** felici *cdd. 302;* felaci *h. l.* — et in aquali aqua *Iun.;* et iam qualis qua *cdd. h. l.;* et in aequali aqua *302.* — **23** pro vile h., *sed* pro *eras. H.* — in vultus L_1. — **25** huius, quae *Schroederus;* cuiusque *C.* — ucorpus *L;* utcorpus H_1. — vulga sum L_1; vulgata sum L_2, H_1. — **26. 27** vulgare — dicere *ut glosema ad Verg. locum adscriptum secl. M; habet etiam Bamb.; in quo exempla huius l. omissa.* — X *cdd. 382 s. l.* rumpere; XI *hoc loco C.* — **29** dolorem *e Verg. add. docti.* — **30** V. *Ὄνοc λύραc*: iurg. *ex eis, quae sunt 230 s. l.* vulgus, *supplevit Me.* — decoepit, *sed* de *punctis notato, H.* — **31** age, quei *M, qui et metrum notavit;* atque *cdd. l. utroque.* — **1** pro vegeat H_1. — **4** Ambrachia *C.* — **5** equora *L*, H_1. — **6** veget *pro* viget *L*, H_1. — veget; *huc pertinet Nonii illud* vegetum est. — **7** idem; *cf. pg. 100 l.* diis. — **8. 9** quam mobile (movile H_1, *G, L, in quo* mo *supra add.*) divum lyram sol aroge (arege G_1) quaedam g. m. d. v. *h. l. C.* — **10** est *habent Bamb.,* H_1*; idem m. 1 add. in L, del.* H_2*, om. G.*

'síc est, vera praédico:
nisi étiam hoc falso díci insimulatúrus es.' —
'nimis verecunda es.'

VENOR, circumvenior. Ennius Nemea:

teneór consipta, undíque venor.

VICISSATIM, per vices. Naevius Belli Punici lib. IIII:

vicíssátim
volví victóriam.

VISCERATIM. Ennius Andromeda:

alia flúctus differt, díssupat
vísceratim mémbra; maria sálsa spumant sánguine.

VNOSE, simul. Pacuvius Iliona:

óccidisti! ut múlta paucis vérba unose obnúntiem.

VTRASQVE, pro utrimque vel utrobique. Hemina Historiarum lib. IIII: in Hispania pugnatum bis. utrasque nostri loco moti. — Caecilius Titthe:

atque hercle utrásque te, cum ad nós venis,
subfárcinatam vídi.

VIVVM, pro vehementi vel novo. Vergilius Aeneidos lib. I:

paulatim abolere Sychaeum
incipit et vivo temptat praevertere amore.

VEGRANDE, valde grande. Lucilius lib. XXVI:

nón idcirco extóllitur nec vítae vegrandí datur.

1 VANANS dictum pro fallens. Accius || Alcmeone:

---

14 Ennius Nemea || 16 Naev. Bell. Pun. IV || 19 Ennius Andromeda || 22 Pacuvius Iliona || 24 Hemina Hist. IV || 26 Caecilius Titthe || 29 I, 720 || 32 Luc. l. XXVI || 1 Accius Alcmeone.

---

12 simulaturus H_1; insimilaturus *mel. Pl. libri.* — es *Pl.*; est *C.* — 13 nimis verecunda es *cdd. Pl. et Non.*; nimis iracunda es *recte Lambin.* — 14 menea *prius G.* — 15 consipta *Scal. coll. Paul. pg. 62:* consiptum apud Ennium pro conseptum reperitur; consepta *L, H;* concepta *G.* — 16 Vicisatim *gl.* — pervicit L_1; *id. 2* pervicices. — Nevius *C.* — 19 Visceratim, per viscera. per viscera *punctis del. H; add.* L_2, *Bamb., gl., mrg. H; om. G.* — 22 unose *pro* univorse *dictum recte statuit Lachm. comm. Lucr. pg. 230.* — eliona H_1. — 23 verba *om. L.* — 24 Vtraque *Ald.; Iun.; Me; Guietus; Lachm. comm. Lucret. pg. 104; sed videtur recte defendere illud* utrasque *Buechelerus libelli de decl. lat. pg. 32; quod pro genetivo habet collatis eis quae sunt* alias, alteras *(Paul. p. 27),* interutrasque. *et hoc quidem septies invenitur ap. Lucret.* — utrobique *Lachm.;* utrosque *C, Bamb.* — Vtrasque, utrumque *gl.* — 25 bis *Bentin.;* vis *C.* — 26 Caecilius Titthe *Me;* caeleus tihe *C.* — 27. 28 te *Me,* et *C.* — suffarcinatam *Me;* suffraginatam *L, H;* subfr. *ed. Bas., Gs.* — *septenarios, quorum prior finiretur post* hercle, *parum eleganter cum Bothio instituit Ribbeckius.* — 30 sycheum *H, G;* psyceum *L.* — 32 Luc.; *cf. 297* ecferre, educere, provehere. — 1 fallans *L.* — Actius H_1. — Alcimeone (Alcimaeone) *cdd. pg. 16 s. l.* lactare; Alcmena *h. l.*

tantum *út* frustrando láctans, vanans prótrahas.

VANITVDO, pro vanitate. Plautus:

pól, ego ut rem videó, tu inventu's véra vanitúdine.

Pacuvius Doloreste:

'primum hóc abs te oro, ní me inexorábilem
faxís.' — 'ni vanitúdine aetatém tuam
turpássis.'

VARIANTIA, pro varietas. Lucretius lib. I:

talibus in causis nedum variantia rerum.

idem lib. III:

principiis, unde haec oritur variantia rerum.

VISCVS positum pro viscera. Lucretius lib. I:

visceribus viscus gigni sanguenque creari.

[Vergilius Georgicorum lib. I:

tum laqueis captare feras et fallere visco
inventum;

id est, tractu visceris.] Lucilius Satyrarum lib. XIIII:

idne aegrist magis an quod pane et viscere privo?
quod viscus? dederas. tu quidem hoc est viscera largi.†

VAGOR dictum pro vagitus. Lucretius lib. II:

et superantur item; miscetur funere vagor.

---

3 Captiv. III, 4, 37 ‖ 5 Pacuvius Doloreste ‖ 9 I, 653 ‖ 11 III, 318 ‖ 13 I, 837 ‖ 15 I, 139 ‖ 18 Luc. l. XIV ‖ 21 II, 576.

---

2 tanta *C l. utroque.* — ut *om. h. l. cdd.* — frustando H_1. — protrahit *C; neque est improbabile a Nonio data haec:* tantum (*vel adeo* tanta) frustrando lactans, vanans protrahit. — **4** inventu's *v. ap. Pl.;* inventus *cdd.* — vera *Pl.;* vero a *C.* — **5** Duloreste (Duloriste L_1) L_2, H_2, *G.* — **6. 7. 8** *haec diverbio videntur constare, ut et Ribbeckio visum; cuius quidem mirificae de h. l. alucinationes; cf. libr. de tragoedia lat. pg. 245 sq. — puto agi inter Oresten vel Pyladen et unum ex filiis Nauplii, qui Aegistho auxilio venerant, vel senioribus huius sociis.* — ni (*pro* ne) me *Lachm. comm. in Lucr. II, 734;* ne me *Hermannus;* nimis (nimi L_1) *C.* — ni van. aet. t. turp. *vel* ni tuam turp. van. aet. *M;* ni turp. van. aet. t. *C.* — *pessime his subiuncta a Lachm. quae leguntur pg. 160 s. l.* prolixitudinem. — **10** *illud* talibus in causis *ad priora pertinet ap. Lucr.* — **11. 12** *bis repetit L, sed haec omnia m. 2 punctis additis deleta.* — principiis *v.;* principis (principus *semel, sed mutat. in* principis *L, idem infra bis* principis) *C.* — varriantia *L bis, sed primo loco* variantia. — **13** pro viscera *M;* pro viscere *v.* — Lucr.; *cf. 224* sanguis. — **14** sanguemque *prius H.* — crearit *L.* — **15–18** Vergilius — visceris *secl. M.* — **16** capere H_1. — **18** tractu visceris; tactu visci *Passeratius.* — Lucil.; *cf. 470* largi. — **19** vicere *prius G.* — **20** tu quidem hoc est viscera largi *cdd. l. utroque;* quod viscus? dederas tu billam, hoc est viscera, large *(ita Gerlachius) M in ed. Luc.* — **21** vargitus *L*, H_1. — II *om. L.* — **22** superamtur *L, H.* — ite *C.*

VETVSTAS et ANTIQVITAS vel felix vel sapiens vel mansueta est habita. Terentius in Hecyra:

quís mest fortunátior vetustátisque adeo plénior?

VASTITIES et VASTITVDO et VASTITAS, horror et desertio et contagium. Plautus Pseudolo:

distráctio, discídium, vastitiés venit.

Accius Erysace:

sed átra deformátu's veste et taétra vastitúdine.

idem Meleagro:

quae vástitudo haec aút unde invasít mihi? ||

M. Tullius de officiis lib. II: qui collectis ceteris causis eluvionis, pestilentiae, vastitatis. — Pacuvius Teucro:

quae désiderio alúmnum penitúdine
squalés scabresque incúlta vastitúdine.

Varro Manio: ac periret

squalé scabreque, inlúvie et vastitúdine.

VASTESCANT significat inhorrescant vel deserantur. Accius Phoenissis:

iussít proficisci quóquo vis gentum éxulem,
ne scélere tuo Thebáni vastescánt agri.

M. Tullius de deorum natura lib. II: quid iam de hominum

---

24 V, 4, 8 || 27 I, 1, 68 || 29 Accius Erysace || 31 Accius Meleagro || 1 II, 5, 16 || 2 Pacuvius Teucro || 5 Varro Manio || 7 Accius Phoenissis || 11 II, 39, 99.

---

24 Haecyra *L, H.* — 25 venustatisque *Terentius.* — 27 Pseudolo *L,* H_2*;* Pseudulo H_1*, G.* — 26 *cf. cum hoc et seq. l. pg. 415* vastum; *417* vastitas. — 29 Erysace; ericacec L_1*;* erisaces L_2*;* ericaces (*seq.* s) H_1*;* erisace H_2*;* Eurysace *ed. Bas.* — 30 sed atra deformatu's veste et taetra vastitudine *M* (sed atra veste *iam Scal.* — deformatus *Me*); sed ut ratus taetra (ratusta etra *L,* H_1) veste et v. tradeformatuis *C; in H puncta supra* ratus *tria, quae tamen ex adversa pagina macula tracta originem duxere. — f.:* . . . sed átra veste et taétra vastitúdine | déformatu's. — 32 mehe *coll. Quintil. I, 5, 21 Bergkius.* — 1 *cf. 104* eluvio. — collegitis (colligitis H_1) *C.* — caeteris *H.* — 2 Pacuvius; *cf. 152 l.* paenitudinem. — 3. 4 desidero *L.* — poenitudine squales *ed. Bas.;* penitudines quales *L, H.* — scabresquae *C.* — 5. 6 *Varr. l. recte, nisi fallor, huc revocavit Quicheratus; nam in libris finem sequentis l. obtinet. — videntur enim haec propter eundem Pacuviani fragmenti exitum omissa prius, deinde de margine in alienum locum delata.* — Varro; *cf. comm. in Varr. pg. 125 s. l.* inluvies. — ac periret squale *v.;* asperum valde (ld *in ras.* L_1) *C.* — inluviae *prius L;* illuvie *rell.* — 7 desiderantur *L,* H_1. — *om. h. l. Bamb.;* Vastissant, disserant, solenter (*l.* desolentur) *gl.* — fenissis *L, H;* Foen. *ed. Bas.* — 9 quoquo vis gentum exulem *M* (quovis gentium exulem *Voss.*); exilium quovis gentium *v.* — gentum; *cf. comment. in Acc. v. pg. 84 s. l.* congenerat. — 11 M. Tull.; *cf. 417* vastitas; de deorum natura *cdd. 417;* de oratore *h. l.* — iam *om. G.*

genere dicam, qui quasi cultores terrae constituti, non patiuntur eam nec immanitate beluarum ecferari nec stirpium asperitate vastari. — Sallustius in Iugurta: aberat mons fere milia passum XX, tractu pari, vastus ab natura et humano cultu.

VICISSITATEM, pro vicissitudinem. Accius Phoenissis:

vicíssitatemque ínperitandi trádidit.

VLSO, pro ultus fuero. Accius Erigona:

quí, nisi genitorem úlso, nullum meís dat finem míseriis·

VERRVNCENT, id est vertant. Accius Aeneadis aut Decio:

te sáncte venerans précibus, invicte, ínvoco,
porténta ut populo, pátriae verruncént bene.

Pacuvius Periboea:

veniám precor peténs, ut quae egi, ago, áxim, verruncént bene.

Afranius Divortio:

'haec pónito.' — 'avorrúncent cum syrmá simul.'

VILITANT, vilem faciunt. Turpilius Lindia:

quin móneam, quin clamem ét querar tua vítia, quae te vílitant.

VILICARI est rusticari vel villae praeesse. || Pomponius Ergastilo:

'lónge ab urbe vílicari', quó erus rarentér venit.' —
'nón *enim* vilicári, sed dominárist mea senténtia.

Afranius Suspecta:

---

14 48, 3 || 16 Accius Phoenissis || 18 Accius Erigona || 20 Accius Aeneadis || 23 Pacuvius Periboea || 25 Afranius Divortio || 27 Turpilius Lindia || 1 Pomponius Ergastilo || 5 Afranius Suspecta.

---

12 paciuntur L_1. — **13** immanitatem *L*, H_1. — etferari H_1, *prius L.* — **14** vastari *Cic.;* vastare *C.* — in iniugurtha *H.* — Iugurta *prius L;* Iugurtha *rell.* — passum *C.* — **15** vastatus *L, prius H.* — ab (a *prius H*) natura *om. L, G; del.* H_2. — *post illud* cultu *seq.* Varro Manio; *v. l. superius.* — **16** vicissitudine *cdd.* — foenissis (fen. *H*) *C.* — **17** inp. *C.* — **18** Vlso *Vossius;* Vllo *cdd.* — ulltus *pr. L.* — Erigone *Passerat.;* Epigonis *Me;* epigone *C.* — **19** genitores *L, prius H.* — ulso; ullo (nullo L_1) *C.* — eis *H, G.* — **20** *cf. 74* averruncare. — Veruncent, vertant *gl.* — Aeneidis *C.* — **21** venerans H_1*; Iun.;* verans *rell.* — praecibus *L*, H_1. — **22** populo, patriae; *cf. Hor. c. III, 6, 20.* — verruncent *ed. a. 1476;* verruncant *C.* — **23** Pacuv.; *cf. 505* axim. — **24** veniam precor *Gulielm.;* prec. (praeocor L_1; praecor *H*) v. *C.* — axim; exim *cdd. h. l.;* vel axim *id. 505.* — **26** haec (*sc.* res ad mundum mulierum pertinentes) *M;* et *C.* — avorruncare *pro* furari, rapere, *ut* avertere. — *f. sine diverbio:* et (*vel* haec) pone *(praepos.)* te avorruncent cum syrma simul. — **27** Vilitare, *ut* nobilitare. — **28** quaerar *L, H.* — **1** Vilicare *gl.* — pre esse *H.* — Pomp.; *cf. 164* rarenter. — **3** vilicari *C.* — eris *C.* — **4** enim *om. C.* — dominari mea est *h. l. minus eleganter C.*

in Norsínos iam, quantúm pote,
éxplodam hominem, ut vílicetur.

Turpilius Paraterusa:

ego étiam nondum hic vílicabar, Phaédria.

idem Hetaera:

illíc ante urbem vílicor. nunc rús eo.

VINNVLVM * * *

vínnulum sensí locum;

id est inlecebram. — Plautus Asinaria:

cómpellando blánditer,
ósculando, orátione vínnula, venústula.

VITABVNDVS, pro vitans. Sallustius Histor. lib. III: duos quam maximos utris levi tabulae subiecit, quam super omni corpore quietus invicem tracto pede quasi gubernator existeret. ea inter molem atque insulam mari vitabundus classem hostium ad oppidum pervenit.

VOLENTIA, id est, quae vellent. Sallustius Historiarum lib. IIII: multisque suspicionibus volentia plebi facturus habebatur.

VALENTIA, fortitudo. Naevius Danae:

omnés formidant hómines eius valéntiam.

Titinius Setina:

sapiéntia gubernátor navem tórquet, non valéntia.

---

8 Turpilius Paraterusa ‖ 10 Turpilius Hetaera ‖ 13 comicus incertus ‖ 14 I, 3, 69 ‖ 17 Sallustius Hist. III ‖ 22 Sallust. Hist. IV ‖ 24 Naevius Danae XII ‖ 26 Titinius Setina.

---

6 in N. *Bergkius;* in horpinos *C.* — pote *Iun.;* potei (*ut ego notavi* pote) L_1; potes *rell.* — 7 explotam — vilice (*seq.* Turp.) *L.* — 8 Paterusa *G;* Paraterus L_1. — 9 ego etiam nondum *Grautoffius;* ego nond. et. *C.* — huic (hic H_2, *G*) *ex sequentibus putes irrepsisse.* — vilicar *L*, H_1. — faedria *C.* — 10 hetera *L;* ethera H_1; etera H_2, *G.* — 11 illic ante urbem vilicor *M;* huic (hic H_2, *G*) vil. a. u. *C.* — 12. 13 Vmnulum L_1. — Vinnulum, dilecta bile (*l.* delectabile) *gl.* — *excidit nomen comici et* vinn. — 14 illecebram *M;* illecebrosum *Quicheratus;* illecebrum (inl. *L*) *C, Bamb.* — 16 ven. *Pl.;* venusta *C.* — auscultando orationi vinnulae, venustulae *pulchre Acidal.* — 17 historiae *C.* — duos *om. L.* — 18 qua super *ed. a. 1480.* — 19 tracto pedes *C;* tracto pede *Ald.;* tractu pedis *minus bene ed. a. 1476.* — quas *L*, H_1. — existeret *v.;* extiteret *C.* — 20 molem *ed. a. 1498;* inolem *C.* — molem; *i. e.* munimenta hostium in litore extructa. — atque *Iun.;* quae *C.* — *ante* mari (ari *H*) *quiddam videtur excidisse veluti* tranquillo. — honestium *L*, H_1. — 23 multisque; *f.* multorumque *sive* vulgique; *cf. comm. in Luc. v. p. 284 s. l.* differre, dividere vel scindere. — pleui L_1. — 24 damne *L, prius H;* dane *rell.* — 25 hom. *Voss.;* hominis *C.* — eius (et *prius G*); *i. e.* Iovis. — voll. L_1; *id. 2* vol. — 26 *cf. comm. in 19 l.* truam. — Setina *v.;* sedin *C.*

VOMICA†, concava loca, vetustate exesa.

* * *

VOMICA * * * Lucilius lib. XXVIIII:

Círoneo et nón mortifero adféctus vomicai vúlnere.

VIRIATVM dictum est magnarum virium. Lucilius lib. XXVI:

cóntra flagitiúm nescire béllum, vinci a bárbaro
víriato, Anníbale.

VESCVM, minutum, obstusum. Lucilius lib. XXVI:

quám fastidiósum ac vescum [cum || fastidio] vívere .....

Vergilius Georgicorum lib. III:

nec vescas salicum frondes.

Afranius in Sororibus:

ad púer est, vescis, ínbecillis víribus.

VOLVP, pro voluptate. Plautus Asinaria:

híc senex, siquíd clam uxorem súam animo fecít volup.

VIRGINDEMIAM, ut vindemiam, hoc est virgarum adparatum vel demtionem vel decerptionem ob verbera. Varro Agathone: * * *

Naevius Lampadione:

---

30 Luc. l. XXIX || 32 Luc. l. XXVI || 35 Luc. l. XXVI || 2 III, 175 || 4 Afranius Sororibus || 6 V, 2, 92 || 9 Varro Agathone || 10 Naevius Lampadione.

---

28 *hic hausta quaedam; nam* vomicam *in Luc. v. significare* loca concava, vetustate exesa *ne Non. quidem potuit credere. — sed quid exciderit, obscurum.* — Vomica, cava *gl.* — exesa *Bamb.;* exaesa *C* (*L prius* excaesa). — 31 Chironeo *Dousa pater;* tyroneo *C.* — vomicai *M;* vomica et *v.* — vulnere *ed. a. 1476;* vulnera *C. — de Chironeo vulnere dictum comm. in Lucil. XXIX, 65.* — 32 magnum virum *prius L.* — 33 nescire bellum *M;* n. bello *C.* — vici *prius H.* — 34 viriato *Non.;* Viriatho *Lachm. comm. in Lucr. 329.* — anibale G_1*;* hannibale H_2. — *a Luc. haec fere putamus venisse:* vinci a barbaro Viriato, Annibale fuerant qui superiores duce. — 35 *cf. Gell. XVI, 5, 6 sq.; quo tamen non usus videtur Non.* — obstusum *(quod ad Lucilii v. spectet) M;* obscurum *cdd.; om. gl.* — 1 vescum vivere *Gerlachius;* vescum fastidio (v. cum fast. H_2, *G*) vivere *C.* — 2 libro IIII *L.* — 4 Afran.; *cf. Philargyr. in Georg. III, 175.* — 5 at *C pr.* L_1*;* ah, puer est *Philarg.* — inbecillis H_1*;* inbecillus *rell.;* vescus, inbecillus *Philarg.* — 6 Volup̄ *L.* — *om. h. et seq. duo l. Bamb.* — 7 si quiddam H_1. — suo *cdd. Pl.* — faecit (*pr.* facit) *H.* — voluptare *L*, H_1. — 8. 9. 10 Virgendemiam a virgis, ut vindimiam *gl.* — Virgidemiam *Scal., ut in Rudente fertur, v. 636; sed a Naevio fictum* virgindemiae *vocabulum ad exemplum* vindemiae, *et id a Varrone, puto etiam a Plauto, non mutatum.* — vindemia *L.* — *illud* vel demt. *non delend.* — dempt. *ed. Bas.* — vel dec.; vel de *in ras.* L_1. — decerptionem ob verbera *Bentin.;* decreptionem (decept. H_1) ob verra *C.* — Varro Agathone; *recte statuit Buechelerus propter alienum a Varronis aetate adverbium* antidhac *de Naevio potius auctore vers. seq. cogitandum; et aberrasse librarios ab* Agathone *Varronis ad illud* Lampadione *scite coniecit Roeperus.*

quid trístiorem vídeo te esse quam ántidhac,
Lampádio? numquid fámiliaris fílius
amát, nec spes est aúxili argentáriei,
ideóque scapulae métuunt virgindémiam?

VERACIAM, magnarum virium. Varro Meleagris: si non malit [vir] veraciam uxorem habere Atalantam.

VVLGA, capacitas vel sinus cum laxitate. Lucilius lib. II:

in bulgam penetrare pilosam.

Varro Sexagesi: eo ut viaticum ex arcula adderem in bulgam.

VERRVNCAM positum pro loco edito. Cato libris Originum: censeo, inquit, si rem servare vis, faciundum, ut quadringentos aliquos milites ad verrucam illam ire iubeas eamque uti occupent imperes.

VIBICES, plagarum vulnera. Cato de falsis pugnis: ubi societas? ubi fides maiorum? insignitas iniurias, plagas, verbera, vibices, vis, dolores atque carnificinas per dedecus atque maximam contumeliam inspectantibus.

---

15 Varro Meleagris || 17 Luc. l. II || 19 Varro Sexagesi || 20 Cato libris Originum (Gellius) || 24 Cato de falsis pugnis.

---

11 te *a Carrionis abest membranis.* — antidhac *Carrio Emend. II, 16;* angit hac (agit hanc, *m. 2* angit hanc, *H*) *C.* — 12 Lampadio, numquid *Me;* lampadionem quid *C.* — familiaris *v.;* familiares *C.* — 13 nec spes *Carrio;* haec spes *C.* — argentarii *Carrio;* argentaria *C.* — 14 virgindemiam *ed. a. 1476;* virgarumdemiam *C.* — 15. 16 Veraciam *M; cf. infra;* Viratium *ed. a. 1480;* Vercium *cdd.* — *om. h. l. gl.* — magnarum virium (virum *L, prius H*); *n. N.* — *cet. cum maiore librorum auctoritate adseratur illud* virum, *suspicor aliquando illud* magnarum *ex l.* viriatum *pg. 186 huc translatum aliamque a N. datam paraphrasin, ut puta:* Veraciam, imitantem virum. — Meleagro (*seq.* s) *C.* — vir *vid. delendum.* — viraciam *Scal.;* viracciumș *L,* viracius *H, G.* — *olim fuisse* veraciam *l. ostendit Nonii.* — 17 Vulga; *cf. 78* bulga. — 18. 19 vulgam *Non.;* bulgam *docti.* — eo *utrum verbum sit an positum pro* ideo, *non constat.* — adderem *Perottus,* addere *C.* — vulgam *cdd.* — 20 *cf. Gell. III, 7, 1 sqq.* — Verruncam *L,* H_1; Verrucam H_2, *G, Bamb.;* Verrugam, locum qui emeneat *gl.* — Cato libris Originum; *sequentia non ipsius sunt Catonis; sed quae l. m. paragr. 3—17 referuntur de Q. Caedicio ex Originum libris, ad hanc fere sententiam fuisse dicit Gellius; in fine tantum capitis se non iam suis, sed Catonis uti verbis testatur.* — *cf. quae notata sunt pg. 54 s. l.* recepticium *ad eiusdem Catonis, quem adfirmat esse Non., locum; item 145 l.* nidulantur. — 21. 22 quadringendos H_1. — verruncam L_2. — *ap. Gell. haec:* ad verrucam illam (sic enim Cato locum editum asperumque appellat). — 24 Vivices *gl.* — Cato; *cf. Gell. X, 3, 17:* in eo — libro, qui d. f. p. inscriptus est, ita de Q. Thermo conquestus est. — 25 maiorem *L.* — signitas *id.* — iniuriam *C.* — 26 vis *Perottus 365, 59 ed. Ald., Bentin., probante Me;* eis *C;* eos *cdd. Gell.* — *quamquam dubium an* eis *vel* eos *potius sit delendum, statuendumque olim in codice Gellii* eis *supra* vibices *scriptum, ut reponeretur* vibiceis. *cf. comment. in pg. 139 l.* mordicibus. — carnificinas *Gell.;* carnificans *C.* — 27 inspectantibus *etiam Gell. cdd.; f.* spectantibus. — *seq. ap. Gell.:* popularibus suis atque multis mortalibus te facere ausum esse?

VELLICATIM. Sisenna Historiarum *lib. VI:* nos una aestate in Graecia et Asia gesta litteris idcirco || continentia mandavimus, ne vellicatim ac saltuatim scribendo lectorum animos inpediremus.

VICTVRVS victoriam potiturus auctoritas prudentium putavit esse: Pyrrusne rex an Manius Curius proelio victurus esset.

VIRESCIT, maiorum virium fit. Furius poematis:

increscunt animi; virescit vulnere virtus.

VIRO etiam pro virtute naturali. Lucretius lib. II:

concoctosque suo servare† et perdere viro.

VENERATA, pro veneranda. Vergilius lib. III:

cursusque dabit venerata secundos.

VTER, pro uterus. Caecilius Imbriis:

núnc uter
créscit, non potést celari.

VICATIM. Sisenna Historiarum lib. III: cum conplures menses barba inmissa et intonso capillo lugubri vestitu populum vicatim flens una cum liberis circumiret.

VVLTVOSVM. Cicero in oratore: in quo cum effeceris nequid ineptum sit aut vultuosum.

VERMICVLATI, pro minuti. Cicero de oratore lib. III:

---

28 Sisenna Hist. VI || 3 prudentes (Gellius XIV, 1, 24) || 5 Furius poematis || 7 II, 853 || 9 Aen. III, 460 || 11 Caecilius Imbriis || 14 Sisenna Hist. III || 17 18, 60 || 19 III, 43, 171 (Lucilius).

---

28 Vellicatim; *cf. 168* saltuatim. — *om. l. Bamb.* — Vellicatim, ut salutatim *gl.* — lib. VI *om. C; cf. comm. in pg. 168 l.* saltuatim. — aetate *L.* — 2 ac s. *om. L.* — imp. *H,* L_2. — **3** Veturus H_1. — **4** Pyrrusne *e. q. s.; Gellii sunt XIV, 1, 24.* — a manius, *m. 2* inmanius *H* (an manius Ho_2). — proeilio, *m. 2* praelio *L.* — **5** Viriscit *gl.; om. l. Bamb.* — *cf. Gell. XVIII, 11, 4.* — poemaus L_1. — *hic ad ultimum cum usus sit N. loco Gelliano compluries excerpto, non videtur alienum a re adnotare versibus Furii non unum, ut putarunt multi, sed quinque contineri fragmenta, diversa inter se et seiuncta, ita quidem, ut quarto addendus sit quintus, relicui singillatim stent per se.* — *praeterea in quinto reponendum videtur* dum. — **6** increscunt *Gell.;* crescunt (crescent H_1) *C.* — **7** natuli L_1. — **8** concoctosque *Lucr.;* concoctasque *C.* — suos servare *C;* suo *(ita v.)* superare *Forbiger;* suo contractas (*i. e.* contractans) *cdd. Lucr.;* s. contractas; contractans; contractos *Prisc. 722.* — *et verum vid. illud* contractas. — **9** lib. (libro) VI *C.* — **11** pro uterus *M;* pro utero *v.* — *cet. cf. exc. ex Char. arte (gramm. Lat. I, 540)* uter, γαστήρ. — Imbris *C.* — **14** Vicatim, per vicos L_2, *Bamb., gl., mrg. H* (per vices *prius H*). — Sis.; *cf. 130 l.* inmissum. — **15** cappillo *L.* — **16** circumibet L_1. — **17. 18** Vultuosum; tristem *add. G,* L_2, H_2, *Bamb., gl., mrg. H.* — efficeris L_1. — nequid ineptum aut vultuosum sit *minus rotunde cdd. Cic.* — **19** Vermiculati pro minuti *M;* Vermiculatim pro minuto *C;* Vermiculatim, munutim *gl.; cf. Lucil. frgm. l. inc. X cum comment.* — de oratore *Bentin.;* in or. *C.* — libro IIII *L.* — *etiam Orat. 44, 149 citantur hi versus.*

lexis conpostae, ut tesserulae, omnes
arte pavimenti adque emblemati' vermiculati!

VENALICII positum pro venditoribus. Cicero in Oratore [Cornelianae lib. II]: neque me divitiae movent, quibus omnes Africanos et Laelios multi venalicii mercatoresque superarunt.

VOCARE positum trahere, ducere. Cicero de oratore: si de iure civili, tecum serram vocabit, || te, hominem prudentissimum, *in* his ipsis rebus, quas abs te didicerit, dicundi arte superabit.

VERECVNDARI, verecundia teneri. Cicero de oratore lib. III: alterum cunctantem et quasi verecundantem incitabat.

VERSVTILOQVAS. Cicero de oratore lib. III:

an nón nosse huius me vérsutiloquas málitias?

videtis enim et versutiloquas et expectorat ec coniunctione facta esse verba.

VNCINATVM, ab unco. Cicero Academicorum lib. IIII: nec ut

22 Orat. 70, 232 (orat. Corneliana II) || 25 I, 15, 66 || 3 III, 9, 36 || 5 III, 38, 154; sed cf. comm. || 9 II, 38, 121.

20 comp. *v.;* composui (conp. L_1; *G*) et *C.* — tessurulae *C pr.* H_1. — 21 pavimenti atque emblemati' vermiculati *M;* pavimento atque (adque L_1) emblemate (emblaemate *H, prius L*) vermiculato *cdd. Non. et Cic.; cf. comment. Luc. l. m.* — 22 Vernalici *Bamb.* — in Oratore [Cornelianae lib. II] *M;* in oratione Corneliana (Cornelia H_1; Cornelia ana *L*) lib. (libro *L, H*) II *C.* — *Cic. verba sunt haec:* ut et haec nostra in Corneliana (*videtur olim fuisse* in Corneliana secunda) et deinceps omnia. — *quae seclusimus, ab eodem interpolatore adiecta, qui et Antipatri cognomen ex Oratore addidit Coelio pg. 108 s. l.* exfundare *et alia quaedam notavit haud indocte. — minus artis legibus conveniret reponi* in orationum Cornelianarum libro II, *quoniam Non. verba Ciceronis ex Oratore sumpsisse apparet eumque non solere curare num, quae memorat ab auctoribus, quos adfert, ex aliis citentur scriptis iam supra dixi; cf. et comm. in pg. 113* fallaciloquentiae. — 24 venalicii *ap. Cic., qui servos venales habent; cf. Pl. Trin. II, 2, 51.* — 25 de orat. *Me;* in orat. *C.* — *f. addend.:* lib. I. — sin *cdd. Cic.* — 1 serram vocabit *Me, qui* serram vocare *idem putat atque* serram ducere; seram vocavit *C;* tecum communicabit *cdd. Cic.* — *apparet altius haerere vitium; nam ut certum est Nonium scripsisse* serram vocabit, *ita ne hoc quidem potest esse sanum. quis enim praeter Non. existimabit* vocare *h. l. idem significare quod* ducere? — teque h. pr. et peritissimum *cdd. Cic.* — 2 in *om. C.* — dicendi L_1. — superabit *Cicero;* superavit *C.* — 5 Versutiloquax *cdd.* — Versuti. loquarum *(sic)* versuta *gl.* — *non abhorret a stupore Nonii putasse eum ap. Ciceronem inveniri* versutiloquax, *quamquam talia, qualia sunt* doctiloquax, luciferax, *simil., aetatis sunt ultimae.* — 6 *Accii Armorum iudicio haud improbabiliter adscripsere docti.* — an non nosse *M* (non novisse *Bothius*); annum novis *C.* — versutiloquax malitia *C.* — num non vis huius me versutiloquas malitias *cdd. Cic.; qui et or. 49, 164 habet illa* versutiloquas malitias. — 7 versutiloquax *C.* — et *add.* H_2. — expectorat, *ex Ennii Alcmeone.* — ec *M;* et H_1; ex *rell.* — 9 Vncitiatum *Bamb.*

ille, qui asperis et levibus et amatis uncinatisque corpusculis concreta haec esse dicat.

VENDITATIONEM veteres pro ostentatione posuerunt. Cicero Tusculanarum lib. II: quin etiam mihi quidem laudabiliora videntur omnia, quae sine venditatione et sine populo teste fiunt.

VIERE, vincire, inflectere. Varro de re rustica lib. I: ut habeas vimina, unde viendo quid facias.

VNDVLATVM, nove positum purum. Varro de vita populi Romani lib. I: et a quibusdam dicitur esse Virginis Fortunae ab eo, quod duabus undulatis togis est opertum, proinde ut non reges nostrei undulatas et praetextatas togas soliti sint habere.

VERBECEM. Varro de vita populi Romani lib. I: aut bovem aut ovem aut verbecem habet signum.

INCIPIT PER Z LITTERAM.

ZONATIM, per goerum. Lucilius lib. VI:

[per] zonatim || circum inpluvium cineraris cludebat.†

---

13 II, 26, 64 || 15 I, 23, 5 || 17 Varro de vita pop. Rom. I || 21 Varro de vita pop. Rom. I || 24 Luc. l. VI.

---

10 unciatisque *G.* — corporibus *minus bene ap. Cic.* — 12 ostentationem *C pr.* H_2*;* ostene *Bamb.* — 15 vincire H_2*;* vincere (vicere L_1) *rell.* — inlectere L_1. — 16 h. v. *Varro;* habeam ut mina *C.* — unde viendo *v.;* unde utendo *cd. Politiani;* inveniendo *C.* — quod *C.* — 17 *cf. comm. doctor. in Ovid. Fast. VI, 569 sqq.* — 18 et a quibus *L,* H_1. — 19. 20 *f.* ideo; adeo *L,* H_1*;* abeo H_2*, G, v.* — duabus *v.;* duobus *C.* — toxis *L,* H_1. — nostrei undulatas *(ita v.) M;* nostri eundulatis *C;* nostri et undulatas *ed. a. 1476.* — thocas *L;* thogas H_1. — soletis int *L,* H_1. — 21. 22 *om. l. gl.* — Verbecem *v. 21 et 22 C, Bamb.;* Verv. *mrg. H, G.* — vit bovem L_1. — *de pecunia antiquissima Romanorum agitur; cf. Plut. v. Poplicolae cap. 11.* — 23 *illa* Incipit per Z litteram *add. M; nisi haec ab ipso Non. omissa, quod uno lemmate contineretur littera Z.* — 24 *nullum l. in H, L neque ut puto in G, quamquam de hoc nihil notatum;* Zonatim, ingenuorum *gl.* — lib. IIII *Bamb.* — 1 zonatim *v.;* per zonatim *C, Bamb.* — cineraris cludebat; *corrupta haec;* *f.* cinis ardu' (*pro* aridus) fluebat.

III.

INCIPIT
DE INDISCRETIS GENERIBVS
PER LITTERAS.

INCIPIT PER A LITTERAM.

ANGIPORTVS generis masculini, ut aput multos. ‖ Neutri. Plautus Cistellaria:

quae quási carnificis ángiporta púrigans.

[M. Tullius de Divinatione angiporta dixit.] Terentius Adelphis:

íd quidem angipórtum non est pérvium.

idem [in] Eunucho:

in ángiportum quóddam desertum . . .

8 Plautus Cistellaria ‖ 10 I, 32, 69 ‖ 10 IV, 2, 39 ‖ 12 V, 2, 6.

Primum hoc ab Aldo a. 1513 additum vulgatis exemplaribus caput et quidem ex libris Gallicis iam in Quaest. Nonian. est adnotatum. — solum extat in codice Vrbinati 308. — quibus potissimum fontibus usus esse videretur auctor, item in Prolegomenis expositum. qui in frequentia vel raritate generis aestimanda suae maxime aetatis respicit usum, cui quidem saepius parum conveniebat cum aetate optima. — neque propriae illum socordiae in hac parte operis oblitum iure animadvertit Mercerus. — porro haud indignum memoria saepius hic quam in relicuis capitibus sola auctorum nomina praeponi exemplis. — denique Lucilii libri qui sunt a XXVI ad XXIX raro, tricesimus numquam adhibitus. — **3** Incipit *m. 2 add. H.* — **5** *post illud* per litteras *et quidem proprio versu subicitur* H_2 id est. — **6** Incipit H_1*; del. m. 2;* id est *L, G; cf. supra.* — **7** Angiportus generis masculini — Neutri. *cum duplici modo generum diversitas significari soleat in hoc capite, aut ita, ut factum h. l., aut addita altera nominis forma, ut puta:* Artus masculino genere appellamus — Artua neutro, *hunc a librariis puto invectum, illum ipsius Nonii. de quo tamen hic monuisse satis visum. — praeterea cum modo genetivo, modo ablativo generum differentia indicetur, post illum punctum positum a nobis, hic cum sequentis nomine auctoris coniunctus. quamquam utro magis casu usum esse existimes Nonium valde incertum, cum in archetypo librorum qui extant generum notionem plerumque per compendium scriptam sit probabile.* — **7** apud *C pr.* L_1. — **9** anciporta L_1, *ut vid.; id. m. 2* angiportu. — purigans; *cf. Ritschel. Opusc. II, 433, qui docuit improbanda illa* purgitare, clarigitare *(v. Lachm. ad Lucr. V, 946);* purgitans *G, H;* purgitaris *L.* — *f. scribendum* purigas. — **10** *ea quae sunt* M. Tullius — dixit *ut ab interpolatore addita secl. M. — ap. Cic. legitur illud* vias omnis angiportusque. *neque alibi nisi semel in capite quarto libris de divinatione usus N.* — Ter.; *cf. Prisc. p. 714.* — Adelfis *C.* — **11** itque idem L_1*;* idque idem L_2, H_1. — est parvium *G;* est portum *L.* — **12** eunocho *H.* — **13** quodam *L.*

190 M.

ARBITRIVM generis neutri, sicut saepe. || Masculini. Plautus Asinaria:

ni in quadrìduo
abálienarit, quom ábs te argentum accéperit,
tuus árbitratus sít: conburas, sí velis;
ne illí sit cera, ubi fácere possit lítteras.

ARMENTA genere neutro plerumque. || Feminino Ennius:

ipsius armentas ad easdem.

Pacuvius:

tu córnifrontes páscere armentás soles.

ABSINTIVM generis est neutri. Lucretius lib. IIII:

absintia tetra medentes
cum dare conantur.

|| Masculini. Varro Quinquatribus:

quid médico mihi erit ópu'? nempe ideo, absíntium
utí bibam gravem ét castoreum . . .
levémque robur.

AERARIVM neutri est generis, ut saepe. || Masculini. Varro Gerontodidascalo: hoc est: magnum censorem esse, ac non: studere multos aerarios facere.

ADMONITIO usu genere dicitur feminino. || Masculino M. Tullius

---

15 IV, 1, 19 || 20 Ennius || 22 Pacuvius || 24 IV, 11 || 27 Varro Quinquatribus || 31 Varro Gerontodidascalo.

---

16 ni *add. docti ex Plauto.* — quatriduo *Hqo.* — **17** abalienatrit *pr. L.* — quom abs te *Abrahamus Stud. Plaut. pg. 212;* quod abs te *C;* quo abs te *mel. cdd. Pl.;* quo ex te *minus boni;* quo ex *Acidal.* — **18** tuus *cdd. Pl.;* tum is (tum his *G*) *C; post* is *duae vel tres litterae rasae in L.* — arbitratus; *iure arguitur a Mercero, quod inter generum indiscretorum exempla referantur ea, quae derivationis diversae lege aliud sequantur genus. bene tamen Nonio sit vel propter stuporem, cui tot egregia scriptorum debemus exempla.* — comburat (conb. L_1, *G*) si velit (vellit *pr. L,* H_1) *C.* — **19** nulli sit *C.* — **20** *cf. Paul. pg. 4.* — **21** ipsius ad armentas eosdem (easdem *v.*) ad armenta *C; sed in L lineolis supra* ad *et* armentas *additis videtur significari permutanda haec locis;* ad armentas ipsius easdem *Scal.* — **22** Pac. *Scal.;* Livius *Iun.;* uiuius *C.* — **23** tu corn. p. a. s. *Iun.;* tu p. corn. s. a. *C.* — cornifrons, *ut* cornipes. — cuni frontes *Ald.; unde* curvifrontes *Bentin.* — *a Masvicio haec Ennii et Pacuvii exempla addita eis quae Servius notavit ad Aen. III, 540; cf. Thilonis comment.* — **24** Absinthium *H, non L, Gs.* — **25** absinthia *H, ed. Bas.* — **27** Varro; *cf. 314 l.* grave, amarum; *336* levare, minuere. — **28. 29. 30** *versus constituit M; ante alii trimetros, alii tetrametros, sed utrosque barbare, posuerant.* — medeo H_1. — mihi erit (*vel* mihi sit) *M, quo molliores fierent numeri;* mihi (m, *supra scr.* i, *H*) est *C.* — ideo *A. Kochius;* tuo *C.* — absinthium *H;* absentium L_1, *G.* — ut *cdd. h. l.* — cravem L_1. — *post* castoreum *adiectivum, ut* noxium *vel* incommodum, *videtur haustum.* — levemque *cdd. 336;* leveque *hic et 314.* — rubor H_1. — **31** et saepe L_1. — Masculini*; ingens hic Nonii stupor.* — **32** striderem *L, Ald.*

de finibus bonorum et malorum lib. V: || ut acrius aliquanto et adtentius de claris viris locorum admonitu cogitemus.

AVDITVS est generis masculini. || Feminini [auditio]. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: lubenterque se cum his congregant dantque se ad ludendum fabellarumque auditione ducuntur.

ARTVS masculino genere appellamus. Vergilius Georgicorum lib. III:

micat auribus et tremit artus.

|| Artua neutro genere Plautus Menaechmis:

íta mihi inperás, ut ego huius mémbra atque ossa atque ártua.

ANGVES masculino genere dici Vergilius testis est *lib. II:*

ecce autem gemini a Tenedo tranquilla per alta,
horresco referens, inmensis orbibus angues.

et [in] lib. V

adytis cum lubricus anguis ab imis.

Naevius Lucurgo:

alté iubatos ángues inlaesaé gerunt.

Lucilius lib. XXVI:

nísi portenta anguísque volucris ác pinnatos scríbitis.

|| Angues feminino Plautus Amphitryone:

dévolant angués iubatae *deórsum* in conpluviúm duae.

Varro Atacinus:

cuius ut aspexit torta caput angue revinctum.

ACHERONTEM masculino genere dicunt [veteres]. Vergilius lib. VI:

---

1 V, 2, 4 || 4 V, 15, 42 || 7 III, 84 || 10 V, 2, 102 || 12 Aen. II, 203 || 15 Aen. V, 84 || 17 Naevius Lycurgo IV || 19 Lucilius l. XXVI || 21 V, 1, 56 || 23 Varro Atacinus || 26 VI, 107.

---

1 aut acrius H_1. — **2** adtentus L_1; *id. 2* attentius. — admonitum *C.* — **3** auditio *secl. M.* — M. Tullius; *cf. comm. in 113 l.* fabellae. — **4** secum *L, H.* — his *om. L.* — **8** *cf. 347 l.* micare. — **9** micant *L*, H_1. — **10** Plaut.; *cf. Prisc. pg. 714.* — **11** imp. L_2; *H.* — cuius *C.* — artua comminuam *Prisc., Plaut.* — **12** testis est; li. III *(sic) add. Paris. 7579.* — **14** oibus *L.* — **16** anguies *L.* — **17** lucurgo L_1; lygurgo H_1; lycurgo *rell.* — **18** *fuere qui conicerent* aliae *vel* aliei. — iubatos *Iun.;* iugatos *C.* — inlaesae *Bothius;* in sese *C; cf. Hor. Carm. II, 19, 18 sqq.* — **22** iuvatae L_1. — iuvati (iubati) *cdd. Pl.;* iubati *etiam interpolator Servii ad Aen. II, 206.* — deorsum *om. C.* — in conpluvium *C;* in (ut) inpl. *cdd. Pl.* — duo *C pr.* H_1, *in quo est* dua euarro; *cdd. Pl.* — **23** Atacinus *Bentin. ex Charis. pg. 70;* acinnius *C.* — **24** cuius *add.* H_2. — revinctum *Charis.;* devinctum *C.* — **25** *illud* veteres, *ut ex seq. v. ortum, secl. M.*

et tenebrosa palus Acheronte refuso.

|| Feminino Plautus Captivis:

.... vérum enimvero núlla adaequest Acherons
átque ubi ego fui.

AMNEM masculino genere appellamus. Vergilius Georgicorum lib. I:

atque alius latum funda iam verberat amnem.

Feminino Plautus Mercatore:

néque mihi ulla obstábit amnis néc mons atque adeó mare.

Naevius Lucurgo:

síc quasi amnis || císta ruit, sed támen in fluxu fléctitur.

Accius Epinausimache:

ét Scamandriam úndam salso sánctam obtexi sánguine
átque acervos álta in amni córpore explevi hóstico.

idem Epigonis:

ápud abundantem ántiquam amnem et rápidas undas Inachi.

Varro Periplu lib. I: in hac civitate agros colunt harenosos. praeter hos fluit amnis, quam olim Albulam dicunt vocitatam.

ARANEAE [et] feminini sunt generis. Titinius Gemina:

evérrite aedis, ábstergete aráneas.

Vergilius Georgicorum lib. IIII:

laxos in foribus suspendit aranea casses.

Ennius: bussus * * * araneae. || Masculini. Plautus [in] Sticho:

---

28 V, 4, 2 || 31 I, 141 || 34 V, 2, 18 || 36 Naevius Lycurgo XXI || 2 Accius Epinausimache || 5 Accius Epigonis || 7 Varro Periplu I || 9 Titinius Gemina || 11 IV, 247 || 13 Ennius || 13 II, 2, 24.

---

29 Acherons *prima producta; cf. comm. in pg. 4 l.* capulum. — 33 alius altum L_1, *H*, *G*. — 35 neque ulla mihi *C*. — obstabit *v.*; obstavit *C*; obsistet (ops., obsistat) *cdd. Pl.* — emnis H_1. — neque adeo *cdd. Pl.*, *minus bene propter r. m.* — *f.* aut adeo. — 36 lucurgo (*vel* lac.) L_1; lygurgo H_1; lyc. *rell.* — 1 sic *Ribbeckius*; sed *C*. — cita ruit *M*; cis rapit *C*. — in fluxu *Me*; inflexu *C*. — 3 et Scamandriam *Vossius* (Scam. *iam Fruterius, alii plures*); umandriam *C*. — obtexi *Iun.*; obtexus *C*; *vid. fuisse* obtexei. — 4 acerbos — in omni *C* (acervos *cd. N. Fabri*). — 5 Ep. *Me*; epigono *C*. — 6 *f.* Argivam amnem. — 7. 8 *nihil valet Varronis locus.* — in ac *L*. — propter hos *Ald.* — olym *H*. — 9 Areneae L_1. — et *secl. M.* — 9. 10 *cf. 420 l.* verrere. — Gemina: ev.; genere verrite H_1. — 13 bussus *Quicheratus*; buxus (buxis H_1) *C*. — *poterit statui legendum* bussus aranae, *ut finis sit hexam. dactyl., si illud* arani, *quod legitur ap. Lucr. III, 383,* ab aranus *descendere existimaris. nam* araneae *trisyllabum apud Ennium non licet admitti.* — Sticho *M*; isticho L_1; in sticho *rell.*

út operas aráneorum térgam et texturam ínprobam
déiciamque eorum ómnis telas.

idem Asinaria:

iussín columnis déici telás araneórum?

AETAS feminini est generis. Plautus Menaechmis:

. . . ut aétás malást mérs, male érgóst.

|| Aetas masculini. Plautus Trinummo:

própter eosdem, quórum causa fui hóc aetate exércitus.

ACCIPITER generis est masculini. Vergilius lib. XI:

quam facile accipiter saxo sacer ales ab alto.

Feminino Lucretius lib. IIII:

accipitres somno in leni si proelia pugnas
edere sunt persectantes visaeque volantes.

ARVA neutri sunt generis. Vergilius:

arva aliena iugo premere.

|| Feminino Naevius Lycurgo:

líberi,
quaquómque incedunt, ómnis arvas ópterunt.

Pacuvius:

póstequam calámitas plures ánnos arvas cálvitur.

ANFRACTVM masculino genere dici putant. || Neutro || Accius Erysace:

super Óceani stagna álta patris
terrárum anfracta revísam.

---

16 II, 4, 19 || 18 V, 2, 6 || 20 IV, 3, 83 || 22 XI, 721 || 24 IV, 1009 || 27 Aen. X, 78 || 29 Naevius Lycurgo II || 32 Pacuvius || 1 Accius Eurysace.

---

14 ut operam omnem *recte cdd. Plauti.* — araneorum *etiam Pl. cdd.;* aranearum *Pylades.* — inprobem (impr. L_2, *H*) *C.* — **15** earum *Palatini.* — tellas L_1. — *porro A (cf. Caes. pg. 130) habet* miseri *vel* misere algebunt; *et hoc verum videtur commendaturque Palatinorum scriptura, quae est* misera falgebunt, fulgebunt, fulgebant. *nam adverbia etiam in antiquissimis libris haud ita raro per* ae *scribi sat notum.* — **17** iusin L_2, *H*, *Gs.* — columnis *Pl.;* columem *L*, H_2; colomem H_1; columen *G.* — operas *pro* telas *non bene cdd. Pl.* — aranearum *id.* — **18** Plaut.; *cf. pg. 1. l.* senium. — mala est ergo *C.* — **20** Trinummi *C.* — **21** hac aetate *recte cdd. Pl.* — *cf. Ritschel. ad h. l.; qui putat Non. lectionem ortam ex* hoc aetatis. — **23** alis *L.* — **25. 26** proelia *cdd. Lucr.;* p̄lia *H;* p̄elia *L;* praelia *G.* — pugnas sedere H_2, *G;* p. sed re *(post* d *ras. litt. H)* *L*, H_1. — usaeque *L*, H_1. — **29** Nevius *C.* — Lygurgo H_1. — **30** Liberi *Me; ego pro adiectivo habendum existimo;* lib. (libro) II *C.* — *non bene hoc verbum cum sequentibus in unum versum cogetur; cf. ed. nostram.* — **31** quacumque *Voss.;* quaque (quaquae H_1) *C.* — **33** postequam *M;* postquam *C;* postquam calamitas per plures a. *Bothius.* — **1** m. g. solum dici *Quicheratus.* — **2** Erysace *M;* aeresace L_1; eurisace L_2, *H;* Eurysace *ed. Bas.* — **4** infracta H_1.

Varro Parmenone:

. . . cántus e frónde utí cum ínrigavít caváta aúrium ánfrácta in silvám vocáns.

AEVVM generis neutri. || A e v i t a s feminini. Varro Tithono, περὶ γήρως:

quá voluptate aévitatis éxtimam attigít metam [aevitas]!

AERA, neutri. M. Tullius in Hortensio: quid? tu, inquam, soles, cum rationem a dispensatore accipis, si aera singula probasti, summam, quae ex his confecta sit, non probare? * * *

ACINA genere neutro frequenter Varro posuit. || A c i n u s masculino M. Tullius de senectute: quae ex fici tantulo grano aut ex acini vinaceo. — Mattius obscurae auctoritatis:

pressúsque labris únus acinus árebat.

AVTVMNVS generis masculini. || Feminini. Varro Serrano, περὶ ἀρχαιρεσιῶν: retinet viatorem meridie praetereuntem fons, quod autumnitas in anni tetrachordo mensum praeterierat.

ALVVS generis feminini. Vergilius Aeneidos lib. II:

in latus inque feri curvam conpagibus alvum
contorsit.

|| Masculino Accius Annalibus:

---

5 Varro Parmenone || 8 Varro Tithono || 11 Cicero Hortensio || 14 Varro || 15 15, 52 || 16 Mattius || 18 Varro Serrano || 21 II, 51 || 24 Accius Annalibus.

---

5 Varro; *cf. comm. ad 79, 21 s. l.* bipinne. — **6** cantus e fronde *M;* cavo (*seq.* cavata) fonte *v.* — uti *Vahlenus;* ut *C.* — **8** thitono *G.* — **9** τηρωϲ *L, H.* — **10** *metrum agnovit Meinekius.* — voluptate *Gerlachius; cf. Addend. pg. 463;* voluntatem *C* (voluntate *Paris. 7579*). — extimam *Oehlerus;* extima *C.* — me G_1*;* meam H_1*;* met L_1. — aevitas *del. M.* — **11** quid tu umquam H_1. — **12** a disp. *Iun.;* ad dispensatorem *C.* — sincula L_1. — **13** ex is *pr. G.* — non probare; *lemma quod inceperit ab illis* Aera feminini *intercidisse recte statuit Quicheratus. ac bene observavit Mercerus ideo notari* aera *genere neutro, quod Nonii aetate femininum magis fuisset in usu; putatque adeo pg. 74 s. l.* aera *Lucilianum* aera *ab eo habitum pro singulari.* — **16** acini (acili H_1) *C; Parisin. saec. X Cic.;* acino *rell.* — Mattius *M, qui et versum agnovit;* et alii *C;* et alius *Quicheratus.* — **17** praessusquae L_1*;* praessusque *id. m. 2 cum H.* — ardebat H_1*;* herebat *(sic) Me.* — **18. 19.** Varro; *cf. 71 l.* autumnitas. — serano *G;* sarrano H_1. — peri arceresion *C.* — fontem *cdd.* — **20** autũnitas, *supra* tu *scr.* vn *(sic)* L_2. — annit L_1, H_1*;* ani *G.* — *post illud* praeterierat *reponenda videri ea quae sunt pg. 71 vv. 15, 16* neutro (*f. legend.* neutri.) Varro — fuerat *l. m. est adnotatum.* — **21** Albus L_1. — **22** compag. L_2, *H.* — **24—28** *prius exemplum etiam Annalibus Accii adscribit Priscian. pg. 718; alterum id. pg. 654 eiusdem Annalium l. I tribuit, neque possis sat discernere, huius sit error an Nonii, quamquam suspicio est vera a Nonio tradi adeoque in fonte communi utriusque ex primo Annalium Accii libro prolatum versum priorem.* — **24** annibalibus *L,* H_1.

ut quam fragilissimus alvos.

et alius auctoritatis obscurae:

Maia nemus retinens gravido concepit in alvo.

ACCVBITIONEM genere feminino M. Tullius de senectute: bene enim maiores accubitionem epularem amicorum, quasi vitae coniunctionem haberet, *convivium nominaverunt* * * * ||

INCIPIT PER B LITTERAM.

BVBO generis feminini. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

seraque culminibus ferali carmine bubo.

|| [genere] Masculino Agellius† Historiarum lib. I: et quod bubo in columna aedis Iovis sedens conspectus est.

BALNEAE generis feminini. M. Tullius pro Sexto Roscio: occisus est ad balneas Pallaceinas, rediens a cena, Sextus Roscius. — Plautus Asinaria:

ílle in balineás iturust; índe huc veniet *póstea.*

---

26 poeta incertus; sed cf. comm. || 28 13, 45 || 2 IV, 462 || 4 Agellius Hist. I; sed cf. comm. || 6 7, 18 || 8 II, 2, 90.

---

25. 26 alvos. et *Rothius;* alvo (albo L_1) sed *C.* — alvus L_1*; id. m. 2* aliis. — *f.* et Calvus obsc. auctoritatis. *nam Euphorionis cantores potissimum hoc probro a Non. adfectos in prooemio est expositum. et potuit versiculus esse ex Ius epyllio; in quo Mercurii mentio facta.* — 27 mala *L.* — *illud* nem. ret. *suspectum; cf. tamen Catull. 64, 9.* — grado *L.* — concoepit *id. teste Rothio,* H_1. — 28 M. Tull.; *cf. 42 l.* convivii. — 29 aepularum *L,* H_1*;* aepularem H_2. — quasi *recte L,* H_1*;* quia *rell.* — 30 habent *L,* H_1. — convivium nominarunt *add. pg. 41.* — Accubitum masculino *add. Quicheratus; cf. Isidor. Or. XX, 11, 9.* — 3 solaque *Verg.* — 4 Asellio *Augustinus; probat nunc Petrus. neque id a fide videtur alienum, cum* Sempronius Asellio *citetur pg. 481 s. l.* gliscitur. — *ita alius historicus modo* Hemina, *modo* Cassius Hemina *dictus Nonio. contra vix placet illud* Gellius, *quod scripsit Mercerus; vel, quod in maiore historic. latin. rell. editione Petrus,* A. Gellius. *nam etsi satis probabile est duos fuisse Gellios haut ita multum post Catonem historicos, tamen neque* Aulo *praenomen alteri fuisse constat neque ullum memoratur alibi fragmentum, quod certo possis huic tribuere. — iam cum nc in Cn. quidem Gellii libro primo, ut qui res priores urbe condita contineret, verba a Nonio adlata videantur habere potuisse locum (de quo dixit Petrus Prolegom. pg. CCXXXVIII sq.), Augustini potissimum amplectendum censeo inventum, ita tamen, ut incertum maneat, an Nonii culpa, ut pro Claudio Gelliano substitutus est compluries* Caelius, *ex Asellione factus sit* Agellius, *quod scilicet nomen nimis quantum illi esset notum conscientia furtorum.* — 5 in culmine *bene N. Faber.* — 6 generis *Paris. 7579;* nominis *C.* — 7 occiditur *ap. Cic.; ut Non., Pomp. V, 162; Serv. in Don. IV, 431.* — pallacenas *C; compluries h. l. afferunt gramm. Non. posteriores, quo monstretur balneas dici fem. gen.; cf. gr. lat. VII, 585.* — Rosc. om. *L;* troscius H_1. — 8 Plautus *m. 1 vel 2 add. L.* — 9 ille in b. iturust (iturus est *vel* es *cdd.*) *Pl.;* unde in balneas (balleneas *L*);

194 M.

Caecilius Synephebis:

quíd mihi non sunt bálneae?

|| Neutri. M. Tullius in Hortensio: primus balneola suspendit, inclusit pisces.

BALTEVS masculini generis. Vergilius lib. XII:

umero cum apparuit alto
balteus.

|| Neutro Varro Rerum divinarum lib. XI: tragica vincula baltea sunt. — Accius Didascalicon lib. VIII:

áctóribu' mánuleás *et* báltea *ét* machaérás.

Livius lib. VIIII: auratae vaginae, aurata baltea illis erant.

BVXVM generis neutri. Vergilius Georgicorum lib. II:

et torno rasile buxum.

|| Feminini. Ennius:

búxus vincta, táxus tonsa.

BLANDIMENTVM generis neutri, ut saepe. || Feminini. Cicero de re publica lib. IIII: in cive excelso atque homine nobili blanditiam, ostentationem, ambitionem [meam] esse levitatis.

---

10 Caecilius Synephebis || 12 M. Tullius Hortensio || 14 XII, 941 || 17 Varro Rer. divin. XI || 18 Accius Didascal. VIII || 20 IX, 40; cf. comm. || 21 II, 449 || 23 Ennius || 25 Cicero de re publica IV.

---

cyrus *C* (currus *Paris. 7579*). — hic *C.* — veni *C;* v. p. *docti ex Plauto. nec tamen spoponderim haec a Non. ita perscripta.* — **10** Synephebis *Ribbeckius Corollar. pg. XXIII; exemplum aliquod ex hac fabula petitum intercidisse male ratus;* infoebis H_1*;* inphoebis *Vrbin. 308;* in imbris *rell.;* in Imbriis *v.; cf. Iun. Ind. pg. 8.* — **11** balineae *bene Quicheratus.* — **12** balneolas (*seq.* s) *probabiliter docti.* — inclusit; *sc.* C. Sergius Orata; *cf. interpretes ad Valer. Maxim. IX, 1, 1.* — **18** didascalico L_1. — **19** auctoribus *G.* — manuleas *v. d. ap. Madvigium;* manuleos *C.* — et *bis add. Lachm. Opusc. 71.* — maceras *C.* — **20** luvius *pr. H; et ita, quod mirum, pg. 196 l.* consortium; *197* calles; *ib.* cuis; *207* gelu. — *non recte olim secuti Hertzium haec Livii Andronici existimavimus; historici sunt, de quo etiam cogitavit Hertzius. nam Odysscae numquam aut Nonius aut alius grammaticorum adfert librorum numerum, nisi semel Priscianus. — et iungenda haec cum eis, quae adfert Probus gr. lat. IV, 129 sq. sub Lucilii vel Vergilii nomine, auct. explanat. in Donat. ibid. 542 sub Livii:* erant et equorum inaurata (*l.* aurata) tapeta *olim monuimus. addenda autem haec videri Liv. IX, 40 post illa:* magnitudini corporum adderent *et hausta ante haec fere:* sed maxime equitum facies oculos in se convertit *libri de v. Saturnio pg. 110 dictum est.* — **22** et *etiam Cledon. pg. 1896;* aut *Verg.* — **24** vincta *Iun.;* icta *Me;* victa *C.* — taxis *C; corr. Iun.* — **25** neutri Cicero L_1, *prius H (in L id corr. m. saec. XIV vel XV).* — **26** nobilis *C.* — **27** ostentationem; assentationem *cum Ruhnkenio (Mnemosyn. II, 419) Halmius.* — meam *om. Paris. 7579* (*praec.* m, *seq.* e). — meram esse levitatem *Iun.; f.* merae esse levitatis.

INCIPIT PER C LITTERAM.

CLIVVS generis masculini, ut plerumque. || Neutri aput Memmium invenimus, cuius auctoritas dubia est:

ardua nunc nitens fortunae escendere || cliva.

Cato de tribunis militum: loca ardua et cliva depressa.

CIMA, neutro, ut Lucilius:

ásparagi mollés et viride címa.

|| Feminino Cornelius Celsus, etsi minoris auctoritatis, posuit: laetam formosamque cymam.

CONSITVRA, generis feminini. M. Tullius de re publica lib. I: quae videlicet ille non ex agri consitura, quam cernebat, sed ex doctrinae indiciis interpretabatur * * *

CRVX generis feminini saepe. || Masculini. Ennius Annalium lib. XI:

malo cruce, fatur, uti des,
Iuppiter!

CVLTER et CVLTELLVS generis sunt masculini. Varro Gerontodidascalo: noctu cultro coquinari se traiecit; nondum enim [mihi] invecti erant cultelli empaestei e Bithynia * * *

COR generis est neutri, ut dubium non est. || Masculini. Ennius lib. XIII:

---

29 Memmius || 2 Cato de tribunis militum || 3 Lucilius || 5 Cornelius Celsus || 7 I, 17, 29 || 10 Ennius Ann. l. XII || 14 Varro Gerontodidascalo || 17 Ennius l. XIII.

---

29 apud *C pr.* L_1. — 1 ardua nunc *Hertzius per litteras;* ne *(quod ex compendio vid. ortum)* ardua *C.* — f. esc. *Me;* fortunae scendere *C.* — *anapaestica dimensus eram de re m. 115:* ne ardúa nitens | fortúnae escendere clíva; *sed cum ex cantoribus Euphorionis soli Varro et Laevius, qui fuere omnium maxime πολύμετροι, hisce usi esse reperiantur, id iam in ed. Catulli retractavi.* — *male quidam* ardua nec. — 3 Cima (ima *G*) *C; cf. de hoc voc. Charis. pg. 41.* — 4 molle set L_2; H_1; molle sed H_2; *G.* — virde L_1. — 9 *add. Quicheratus:* Consitus, masculini. — *et certe* obsitu *invenitur ap. Naev. 322 s. l.* ingenium. — 10 Annali *C.* — 12 cruce *dativus.* — 14 et cultelle L_1; et cultelli *id. m. 2.* — 15 quoquinari *G.* — 16 mihi *del. Buechelerus (praec.* m, *seq.* i); illi *Oehlerus;* ibi *Popma.* — invecti *Buechelerus;* inventi *C.* — *ἐμπαιστοί (sic) Buechelerus;* empestati *C.* — ae *L, H.* — bithinia *H.* — *add. Quicheratus:* Cultrum neutro. — *et* cultellum *habetur in appendice Probi, gr. lat. IV, 197, 24.* — 17 *ingens hic Caesellii Vindicis error, levitate contractus; quem sequitur Non. Gellio, qui notavit illum (VI, 2), neglecto. nam, ut solent ingenia frivola, mutato subito consilio inde a capite tertio parum iam curat Noctes Atticas. — quamquam ne lecto quidem Gellio potuit Caesellius convinci erroris, cum Ennium, si masculino poneret genere* cor, *accusandi casu oportuerit dicere* cordem. — 18 XII *pr. H.*

Annibal audaci cum pectore de me hortatur,
ne bellum faciam. quem credidit esse meum cor?

CVPRESSVS generis feminini, ut dubium non est. ‖ Masculini. Ennius:

capitibu' nutantis pinos rectosque cupressos.

CARRA neutri generis esse consuetudine persuasum est. ‖ Masculini. Sisenna Historiarum lib. IIII: inpedimentum conlocant omne, construunt carros et sarraca crebra disponunt. — Varro Prometheo libero: Gallica petorrita, carros adcura, Tusca pilenta.

CERTAMEN generis est neutri. ‖ Feminini. Sisenna Historiarum lib. IIII: iaculis celeriter consumptis ad ‖ gladios certationem revocaverunt.

CVERELLAE generis feminini, ut saepe. ‖ Masculini. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

tantos illa suo rumpebat pectore questus.

COMPITA generis neutri. Vergilius Georgicorum lib. II:

praemiaque in gentis pagos et conpita circum.

‖ Masculino Varro de scenicis originibus lib. III: ubi compitus erat aliquis. — Caecilius Titthe:

[ubi] ádiacentem cómpitum.

---

22 Ennius ‖ 25 Sisenna Hist. IV ‖ 26 Varro Prometheo libero ‖ 28 Sisenna Hist. IV ‖ 4 IV, 553 ‖ 6 II, 382 ‖ 8 Varro de scenicis originibus III ‖ 9 Caecilius Titthe.

---

19 hannibal H_2, *G.* — audaci cum *Gell.;* laudacium *C.* — **20** meum cor. *seq. apud Enn.:* suasorem summum et studiosum robore belli. — **22** Ennius; *cf. Gell. XIII, 21, 13.* — **23** captibus *(quod per syncopen accipiendum) docti. parum simile veri videri ab Ennio grammaticorum pravis praeceptis inducto solutam vel in primo versus heroici pede arsin v. Enn. pg. 224 est monitum.* — nutantis *cdd. Gell.* (*exc. quod X m. 1* nutantibus); nutantibus *C. f.* nutantis capitis. — *olim (de re m. 138) sotadeum instituceram talem:* cápite nútantís pínos réctósque cupréssós. — **25. 26** imp. *C pr.* L_1. — omne *Vrbin. 308; Me;* omni *C; cf. 73, 16 s. l.* amolimini (*ubi item cdd. pr.* L_1 impedimentum). — sarroca *C.* — **27** Prom. lib.; Promethei liberi *inscriptionem latere suspicatur Oehlerus pg. 65;* caei (cei *G*) lib. (libro) II *C; om.* caei *spatio rel. Vrb. 308.* — Gallica *etiam ad* carros *pertinere existimo.* — petorita *(sic) Scal. Catal. pg. 243;* porta *C; cf. Gell. XV, 30.* — carrus *pr. H.* — adcura *M;* Tusca pilenta *Scal.;* adcurat (acc. L_2, H_2, *G*) usque politos (polytos *H*) *C.* — **1** iacolis *Lipsius;* ac telis *v. d. ap.* Me_1 *(cf. Errata);* accolis *C.* — c. agladios *G.* — **3** *sine l. nota* quaerellae, *m. 2* quaerelae, *L;* Quaerelae, *tum* Quaerellae *H.* — quaestus masculini H_1. — **7** *adnotat Philargyrius:* quidam 'ingeniis' legunt. *et ita scripsisse Vergilium satis constat.* — conpita L_1, *ed. Bas.;* comp. *rell.* — **8** scaenicis *H, f. recte; cf. de l. lat. VII, 96.* — **10** ubi *ut ex Varr. verbis illatum secl. Ribbeckius.* — adiacentem *v. d. apud Stephanum, Guietus;* adicientem *C.*

CONSORTIVM neutri generis. ‖ Consortionem, feminini. Lucilius lib. XXVIIII:

déierat ením *se* scribse, et póst non scribturúm: redi
ín consortiónem.

M. Tullius de officiis lib. III: dissolvatur necesse est omnis humana consortio. — [Titus] Livius: quaenam ista societas, quaenam consortio est?

CHARTAM generis feminini. ‖ Masculini. Lucilius lib. XXVII:

'nescís, ubi
Graéci, ubi nunc Socrátici charti?' — 'quídquid quaeris, périimus.'

CLIPEVS generis masculini. Vergilius:

ardentis clipeos atque aera micantia cerno.

‖ Neutro Vergilius:

et clipeum super intonat ingens.

Licinius Macer: pars magna laeveis clipea portant. — Laberius Sororibus:

hoc vóluit clipeum próici contra péluem.

CAEMENTA neutri, ut est usus. Varro Bimarco: non te pudet, Mani, cum domi tuae vides conmilitonum tuorum cohortes servis tuis ministrare caementa? ‖ Feminini. Ennius:

labeí labuntur sáxa, caementaé cadunt.

---

11 Lucilius l. XXIX ‖ 15 III, 6, 26 ‖ 16 VI, 40 ‖ 18 Lucilius l. XXVII ‖ 21 Aen. II, 734 ‖ 23 IX, 709 ‖ 25 Licinius Macer ‖ 25 Laberius Sororibus ‖ 28 Varro Bimarco ‖ 30 Ennius.

---

11 Consortione *C*. — 12 XXVIIII *pr. G; et ita Dousa;* XVIIII *rell.* — 13 deierat *perfectum*. — se *add. M*. — scribsisse L_2, *H;* scripsisse *G*. — et; *supplendum* iurat. — scribiturum *G;* scrbturum *(sic) L;* script. *H*. — 15 dissolvetur omnis *cdd. Cic.* — 16 *illud* Titus (titius L_1) *uncis existimavi includendum, ut ex fine praecedentis* consortio *ortum.; v. quae dicentur ad p. 208 l.* gelu. — societas *Liv.;* sucavetas L_1*;* suavitas *rell.* — 18 Cartham *L*, H_1. — 19 nescis, ubi *Lips.;* nec sic ubi *C*. — 20 carthi *L*, H_1. — quicquid L_2, *H, G*. — quaeris *M;* quaeritis *C*. — periimus *Quicheratus, Lachm.;* perimus *C*. — quicq. quaerimus *Vrbin. 308*. — *recte si iam habet locus, apparet agi de homine, qui in re angustissima cum a philosophia peteret auxilium irrideretur a sociis*. — 21 Clypeus *H*. — Verg., *cf. 348 l.* micare, fulgere. — 22 clipeus L_1. — 25 lucinius H_1. — in Marte *C; corr. Iun*. — Licinius Macer *ubique dictus a Non. praeter p. 221 l.* patibulum; *de quo tamen l. recte dubitatur*. — laevis *Me;* levius *C*. — laverius *C*. — 27 clypeum *v.;* clipeus *C*. — proici contra peluem (*vel* pelluem) *M;* contra peluem proici *C*. — *cf. Velius Long. pg. 2227:* apud antiquos τρισυλλάβως pelluis; *Bergk. Opusc. I, 392*. — *nam et pg. 543 s. l.* pelvis *in v. Laberii habetur* peluim *tribus syllabis et producta prima*. — 28 *nullum l. in L*. — usu *pr. L; cf. 202, 28*. — Varro; *cf. 91 l.* caementa. — uimarco *C*. — 29 comm. L_2, *H*. — 31 labei *M; cf. comm. in Enn. fab. v. 398;* labat *C*. — labuntur *v.;* lababuntur *C*. — caementae *Iun.;* caementa *C*.

CLVNES feminino Oratius:

quod pulcrae clunes, breve quod caput, ardua cervix.

|| Masculino Plautus Agroico:

quási *sim* lupus, ab ármis || valeo, clúnes distortós gero.

CAELVM neutro. || Masculino Lucretius:

quis pariter caelos omnis convertere et omnis
ignibus aetheriis terras suffeire feracis?

Varro Rerum divinarum VI [deum significas, non partem mundi]: sic pater magnus, mater magna his sunt Caelus, *Tellus*. — Ennius:

fortis Romani * * *

* * *

quamquam caelu' profundus.

idem:

Saturno,
quem Caelus genuit.

CASTITAS et CASTIMONIA generis feminini. || Masculini. Varro Rerum divinarum lib. I: nostro ritu sunt facienda civi libentius quam graeco castu. — idem: et religiones et castus id possunt, ut ex periculo eripiant [nostro]. — Naevius carmine belli Punici:

res dívas édícit, praédicít cástus.

---

32 Sat. I, 2, 89 || 34 Plautus Agroico || 2 II, 1097 || 5 Varro Rer. divin. VI || 7 Ennius || 9 Ennius || 11 Ennius || 14 Varro Rer. divin. I || 16 Varro || 17 Naevius carmine belli Punici.

---

32 hor. H_2, *G*. — **33** pulcre L_1; pulchrae *rell.* — **34** abroico *C; Ἀγροίκῳ Iun.; de* oi *cf. comm. in 67 l.* parentactoi. — Agroecus *Gell. III, 3, 9.* — **1** *cf. Paul. pg. 61 l.* clunes masculine. — quas *L.* — sim *add.* ***M.*** — desertos *C;* distortos *Ritschelius op. III, 184; qui tamen praefert quod ap. Paul. legitur* infractos. *cf. Petron. cap. 21 illud* extortis clunibus, *de cinaedo dictum.* — fero *Paul.* — **2** *potius* neutri. — **3** caelos amnis *C.* — *id.* converterit (converteret *cdd. Lucr.*) o. — **4** atheris (atheriis *pr. H*) *C.* — suffeire *Me;* sufferre *C;* suffire *cdd. Lucr.* — **5. 6** VI *Me;* ut *C.* — deum — mundi *ut ab interpolatore addita ad irridendum Nonium secl. M.* — significas *pro* significans, *quod coni. Me.* — mater magna *Iun.;* materna *C.* — his sunt *Quicheratus;* hiš, *m. 2* hiše *L;* hi sunt *H;* hist *virgula supra* st *addita Gs.* — caelis H_1. — Tellus *add. M* (et Tellus *Quicheratus*). — sic pater magnus Caelus, mater magna his est Tellus *coni. Iun.* — **7—10** *cf. Charis. pg. 55:* caelum — etiam masculine veteres dixerunt ut Ennius — item 'quamquam caelu' profundus'. — *apparet igitur, quod vel per se intellegi potuit, haec non cohaerere cum verbis* fortis Rom. — **10** quanquam L_2, *H.* — caelis H_1. — **12. 13** *illa* quem Caelus genuit *etiam Charis. pg. 55; id quod est* Saturno *num in fine versus olim fuerit incertum.* — Saturno, quem Caelu' genit *Scal.* — *recte hoc frgm. l. I Annalium adscripsere docti.* — **15** civi libentius quam *M;* quam scivilibus *L;* quam his civilibus *H, G.* — **16** castu *Aldus;* castitu *C.* — *puto* id prosunt. — **17** eripiant nos *Scal.; sed potius videtur illud* nostro *irrepsisse ex prioribus.* — Nevius *C.* — Punici belli *C.*

CALLIS generis masculini. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

praedamque per herbam
convectant calle angusto.

|| Feminino Livius lib. XXII: nisi pecorum modo per angustos saltus et devias calles. — idem sic frequenter.

CVLLEVS masculino saepe. || Neutro Varro de re rustica lib. I: in singula iugera dena cullea vini fiunt.

CORBES * * * || Corbulas * * * Varro de re rustica lib. I: cogit aliquod corbulas uvarum et frondem iucundissimam ministrat ovibus. — Caecilius Philumena:

qui? pánis soli córbulam?

CVIS et generi feminino adtribui posse veterum auctoritas voluit. Livius:

múlier, quisquis és, te volumus.

Caecilius:

quaéso igitur, quis és, mea mulier?

Pacuvius:

quís tu es, mulier, || quaé me insueto núncupasti nómine?

Ennius:

écquis illaec ést quae lugubri . . succinctást stola?

CANALIS masculino Gadullius Gallicanus: ego vero confiteor certo canali cuncta decurrere. || Feminino Lucilius ὑποκοριστικῶς canaliculam dicit.

---

19 IV, 404 || 22 XXII, 14 || 24 I, 2, 7 (Cato Originibus) || 26 I, 15, 1 || 28 Caecilius Philumena || 31 Livius || 33 Caecilius || 35 Pacuvius (Medo) || 2 Ennius || 4 Gadullius Gallicanus || 5 Lucilius.

---

19 genere H_2. — masculino L_1; H_2. — 21 anugusto L_1. — 22. 23 XXII *Lips.*; XII *C.* — nisi *(a nitendo) C;* nos hic *Livius.* — per aestivos saltus *cdd. Liv.;* fert angusto saltu (*post* u *ras. H*) *C; corr. Lips.* — deviasque c. exercitum ducimus *Liv.* — 25 *ex Catonis Orig. haec; V. ipse ante* culleos. — 26 C. genere masculino. C. *(vid. delend.)* feminino *Quicheratus.* — 27 aliquot *C pr.* L_1. — forondem, *m. 2* fir. *L.* — 28 Celius (Caelius *G*) *C; corr. Iun.* — fil. *C.* — 29 *puto* quid? — soli *genetivus.* — 30 qui *vel* quis L_1; *add. m. 2 l. nota;* quisquis *id. m. f. s. XIV vel XV;* Quis *H.* — 34 quis *M;* quisquis *(cf. v. 32) v.* — 35 *ex Medo* (medio *cdd.*) *esse petita haec testatur Varro VI, 60; sine fabulae nota adferunt partim citra poetae nomen Diom. 449, al. deteriores; cf. et Char. 240.* — 1 quis *Varro; Diom.; rell. praeter Iulianum aetatis ultimae hominem (gr. lat. V, 319), qui habet* quisnam; quisquis *C.* — 3 ecquis *M;* set quis *Ribbeckius (qui novum versum incipit ab illa* succinctast); et quis *C.* — 4 Gallican.; *hunc eundem videri, quem Fronto memorat pg. 160 ed. Naber, de re m. 27 est adnotatum.* — 5 decurre L_1. — hyporisticos *L; G; Ho;* hypocoristios *parum probabiliter Hs; emend. Bentin.* — 6 caniculam H_1. — *de ingenti Nonii stupore coll. Pauli pg. 45 l. quod est* canalicolae *suspicatus sum comm. ad Luc. libr. inc. frgm. 49.*

198 M.

CINIS masculino Vergilius in Bucolicis:

cinis ipse. bonum sit.

et Georgicorum lib. I:

neve
effetos cinerem inmundum iactare per agros.

|| Feminino aput Caesarem et Catullum et Calvum lectum est, quorum vaccillat auctoritas * * *

cum iam fulva cinis fueris.

COLVS generis feminini. Cicero de oratore lib. II: quid tu, Decilla mea? quando ad me venis cum tua colu et lana? * * *

CAPILLVS masculini est generis. Terentius in Phormione:

capíllus passus, núdus pes; ipsa hórrida.

|| Neutri. Plautus Mostellaria:

. . . . víde, capillum sátin conpositumst cónmode?

CVRSVS omnium consensu masculino genere dicitur. Vergilius:

hic cursus fuit.

|| Cursura feminino Plautus Asinaria:

nón vides
me éx cursura anhélitum etiam dúcere? . . . . .

---

7 Bucol. VIII, 106 || 9 I, 80 || 12 Caesar. Catullus. Calvus; cf. comm. || 14 Calvus || 15 II, 68, 277 || 17 I, 2, 56 || 19 I, 3, 97 || 21 I, 534 || 23 II, 2, 60.

---

7 Cinus H_1. — bucolico *C.* — 8 nis L_1. — bonu; *tum* s, *ut vid., erasa* L_1; bonu sit *id. m. 2.* — **11** effectos *G.* — inmundam H_1. — **12** apud *C pr.* L_1. — Catulum *C* (*idem vitium pg. 108 s. l.* externavit); *corr. Me in Ind.* — **13** quorum vaccillat (vacillat *G*) auctoritas (autoritas *H*). *recte quidem Lachmannus in ed. Lips. Propert. pg. 141 dicit videri hausta Caesaris et Catulli exempla. quod ad Caesarem, apparet ex poeticis eius scriptis fuisse petitum, non ex pedestribus. ap. Catullum 68, 90* acerba cinis *invenitur; item 101, 4* mutam cinerem. — *male autem idem Lachmannus dicit inepta ea quae sunt* quorum vaccillat auctoritas. *nam haec loco quodam Fulgentii librorum de aetatibus mundi, qui Reifferscheidii primum merito post longam oblivionem reducti quasi sunt ad superos, integra esse olim demonstravimus. est autem hic:* ex quo Philippi in hoc negotio vacillavit auctoritas patris. — *Fulgentium autem studiosum fuisse Nonii demonstratum est in prooemio et ibidem declaratum, cur vaccillare potius quam stare visa sit Nonio Caesaris Catullique et Calvi auctoritas.* — **14** *eadem verba, quae utrum hexametri initium an finem pentametri effecerint parum constat, Charis. pg. 78; ubi et hic Calvi versus:* forsitan hoc etiam gaudeat ipsa cinis. — fueris *L,* H_1; fuerit H_2, *G;* fuero *Charis.* — **15** quit tu *L.* — **16** decilla (decilia *Paris. 7579*) *C.* — Egilia *Cic.* — et lana; ellana L_1; abellana L_2; auellana *Ald.* — Masculini *add. Quicheratus; cf. Catull. 64, 311.* — **17** formione (firm. *pr. H*) *C.* — **19** mustellaria *C pr.* L_1. — **20** conpositum (comp. L_2, *H*) sit *C.* — commode L_2, *H.* — viden capillus satis compositust commode *Pl. cdd.* — **21** Virgil. *etiam L; ita pluries in hoc cap.* — **23** Pl. sisennaria *L; Ald.*

idem Cistellaria:

pol ád cubituram, máter, magi' sum exércita
feré quam ad cursuram: eó sum tardiúscula.

CVRRICVLVM neutro genere Cicero Timaeo: ratione igitur et mente divina ad originem temporis [curris] curriculum inventum est solis et lunae * * *

CVLEST, pro qualis est; neutrum positum pro masculino. Plautus Amphitryone:

edepol† condígnum donum, quálest qui donúm dedit. ‖

CONTAGIO feminino genere appellatur. Sallustius: post, ubi contagio quasi pestilentia invasit. ‖ Contagia neutro Lucretius lib. III:

quandoquidem penetrant in eum contagia morbi.

Vergilius:

nec mala vicini pecoris contagia laedent.

CATELLAE diminutivum est catenarum; et dicuntur genere feminino. Caecilius Plocio:

catéllae * * *

‖ Neutro, a catulis similiter diminutivum, Plautus Curculione:

délicatum te hódie faciam, cúm catello ut áccubes,
férreo ego dico.

---

26 Plautus Cistellaria ‖ 29 Cicero Timaeo (cap. 9) ‖ 33 I, 3, 39 ‖ 1 Catil. 10, 6 ‖ 3 III, 471 ‖ 5 Bucol. I, 50 ‖ 8 Caecilius Plocio ‖ 10 V, 3, 13.

---

27. 28 ad cubituram *Muret.; Scal.;* accubituram (ac cub. *L, G;* accubitarum H_1) *C.* — magi *pr. G.* — exercita fere *G;* exercitare *L; Ald.;* exercitata H_1; exercitat$\overset{\text{re}}{\text{a}}$ H_2; *illud* re *rursus deletum* Hs_2. — exercita a te *Mur.* — ad cursuram *Mur.; Scal.;* a cursura (accursur L_1; a cursura *id.* m_2, *add.* a *in ras. ut vid.* eo *litterarum*). — eo *om. L; Ald.* — **29** timeo *L, H.* — ratione H_1; *Sigon.;* rare H_2 *cum rell.* — **30** curris *del. Sigon.;* currentis *Iun.* — **31** Curriculus masculino *add. Quicheratus.* — **32** *cf. pg. 218; 224; 227 l.* pingue est; simile est; tale. — Culest *L; cf. comm. ad 126, 4, 5 s. l.* invidiosum; Cul est *H, G;* Cuale'st *H. Iordanus Commentor. in ling. lat. a. 1879 ed. pg. 94.* — neutrum *M;* neutro *v.* — **34** ecastor *pro* edepol (adepol *G*) *cdd. Pl.* — *f. ap. Non. vel auctorem eius fuit:* edepol hoc cond. — quale H_1; cul est (culest *L*) *rell.;* quale est *B, D ap. Pl.;* qualis est *E, I; v. inseq. ap. cund.* qualest *B, D, E;* qualis est *I;* qualest *Goetzius; qui adfert, quod legitur ap. Fest. 173 Aulular. v. 324* dinale est *pro* nundinalist. *et verum hoc existimo, quamquam n. N. — nam in eis quae sunt* talist qualist *sim. propter frequentiam usus* i *existimo attenuatam, sicut dixerunt* nise, quase, sibe, here. *aliter statuit Ritschel. Op. II, 617; at non offendit in lectione vulgata Lachmannus comm. Lucr. pg. 29.* — **4** cont. orbi *L.* — **6** vini pecoris *L;* vici p. G_1. — **7** dimmin. L_2. — **10** *n. N.* — Neutro *M;* Neutrum *v.* — a catulis *coll. Paul. 45 l.* catulus *Quicheratus;* a *(om.* H_1*)* catellis *C.* — dimmin. *L.* — **12** ferreo *cdd. Pl.* (ferreum *Bothius*); ferro *C.*

199 M.

CORIVM neutri est generis. ‖ [Corium] masculini. Plautus Poenulo:

tris fácile corios cóntrivisti búbulos.

Varro Eumenidibus:

num córius ulmum *sát* tuus depávit? pergis? héia.

CALX est generis feminini. Vergilius lib. XI:

ferrata calce fatigat.

‖ Calx masculini. Plautus Poenulo:

quín priu' dispereíbit faxo quam únum calcem cíverit.

Varro Marcopoli, περὶ ἀρχῆς:

némini Fortúna currum a cárcere intimó missum
lábi inoffensúm per aecor cándidum ad calcém seivit.

CORTEX utriusque est generis. masculini. Varro Prometheo libero:

sum utí subernus córtex ad cacúmina
moriéntum in querqueto árborum aritúdine.

idem Tithono, περὶ γήρως: sic invitata a natura anima corporeum corticem facile relinquit. — Vergilius lib. VII:

raptus de subere cortex.

‖ Feminino Vergilius in Bucolicis:

tum Phaethontiadas musco circumdat amarae
corticis.

---

14 I, 1, 11 ‖ 16 Varro Eumenidibus ‖ 18 XI, 714 ‖ 20 IV, 2, 86 ‖ 22 Varro Marcopoli ‖ 25 Varro Prometheo libero ‖ 29 Varro Tithono ‖ 30 Aen. VII, 742 ‖ 32 VI, 62.

---

13 Cor. *secl. M;* Corius *v.* — **15** bubulo *L.* — **17** num *M;* nunc (*seq.* c) *C.* — sat *add. M.* — depuvit (*debebat esse* depuviit) *Bentin.* — *v. agnovit Roeperus.* — **18. 20** Calix H_1. — **18** XII *C.* — **21** disperavit *L;* H_1*;* disperivit H_2*; G;* disperibit *cdd. Pl. cum A.* — unam *idem.* — civerit; quaerit H_1*; Ald.* — **22** bimarco poli *H; sed m. 2 del.* bi; bimarcopoli L_2. — **24** labi *Gulielm.;* levi *C.* — ecor *C pr.* H_1. — seivit; subit H_1*;* sibit *rell.;* sivit *Popma.* — *notandus paenultimo loco spondeus in graecanicis tetr. troch. claudicantibus; quos primus agnovit Meinekius.* — **25. 26** prometheo lib. (libus L_1, *id. m. 2* libro) *C.* — **27. 28** *verba Promethei siti macerati.* — sum *Oehlerus;* uti *Riesius;* tum ut si *H, G;* tum uisisuper, *m. 2* tum uisu, *L.* — subernus L_1*;* supernus L_2*;* H_2*; G;* superius H_1. — ad *Rothius;* aut *C.* — lad cacumina; *h. e. in ea parte quae maxime solis radiis uritur et minime agri umore rigatur.* — morientium *H.* — querqueto *Isaacus Vossius ad Catull.; Rothius; alii;* Hs_2*;* Ho_2*;* querquu et (uu et *m. 1 in elutis litteris*) *L;* querquito Hs_1*;* querqueto et Ho_1*; G.* — aritudine L_1*;* G_1*; Scal.;* aritudinem L_2*; Hs;* amaritudine G_2*; Hqo.* — **29** id est H_1. — titono *H;* titone *L.* — περιτηρωc H_2*;* ριτηρωc *L,* H_1. — invitata (*ita Iun.*) a natura *Me;* invitatam matura *C.* — **30** reliquit *G; et illud* relinquit *potest esse perf.* — libro (*m. 1* iber) septimo *L.* — **32** vero *pro* Verg. *L.* — **33** fetontiadas *C.* — amaro *R ap. Verg.*

Lucretius lib. IIII:

quae quasi || membranae vel cortex nominitandast.

CALOR generis masculini. Vergilius Georgicorum lib. II:

si non tanta quies iret frigusque caloremque
inter.

|| Neutri. Plautus Mercatore:

néque frigus neque cáldor metuo.

CASEVS generis masculini. Vergilius in Bucolicis:

pinguis et ingratae premeretur caseus urbi.

|| [Caseus] neutri. Novius Macco:

'pecunia?'. —
'quíd? bonum brevést', respondi; '*e* Sárdis veniens cáseum!'

Plautus Medico parasito:

.. cum virgis cáseum radí potest.

COLLVM neutri est generis. Vergilius:

et colla comantia pectunt.

|| Collus masculino Accius Epigonis:

quid césso ire ad eam? em, praésto est camo† collúm gravem.

---

35 IV, 51 || 2 II, 344 || 5 V, 2, 19 || 7 I, 34 || 9 Novius Macco || 12 Plautus Medico parasito || 14 XII, 86 || 16 Accius Epigonis.

---

35 liber (*m. 2* libro) *L h. l. et sq. v. 2.* — quarto *id.* — **1** membrana (membrane L_1) *C.* — nominanda (nominatanda L_1) est *C.* — **2** Color *L.* — Verg.; *cf. 310 l.* frigoris; *326 l.* indulgere. — georgi — secundo *L.* — **3** tantum *L.* — **5** neutri *Rothius*; neuiri *L*, H_1; *om.* H_2, *G*; *edd. ante Basil.* — **6** caldor *M;* calorem *C;* neque frigus neque calor *Philargyr. ad Georg. l. l.;* nec calor nec frigus metuo *cdd. Pl.* — *interpungit post* frigus *Pareus, ita quidem, ut* calor, frigus *fiant nominativi.* — *affirmat Prisc. pg. 658 inveniri et* 'hoc liquor'. — *tamen altius haerere vitium puto.* — **9** Caseus *secl. M;* Caseum *v.* — maccho (machi L_1; macchio H_2) *C.* — *vel Maccum Coponem vel M. Exulem (priorem non memorat Non.) et h. l. significari et pg. 518 s. l.* derepente *probabiliter statuit Ritschelius Parerg. pg. 133. cf. comm. in 114 l.* foria. — **10** pecunia; *praecessisse videntur, quibus is qui verba facit interrogaretur, num causa laetitiae, quam prae se ferret, esset pecunia.* — **11** quid bonum quid bonum respondi *L.* — e *add. Munkius; cf. seq. dittographiam.* — veniense *L*, H_1; veniens H_2, *G.* — **12** Plautus Medico parasito; *eandem esse fabulam, quae ap. Non. pg. 84 s. l.* conspicillum *et ap. Prisc. pg. 872 Medici citetur titulo, recte statuit Ritschelius Parerg. pg. 132 sqq.* — **13** *obscura prorsus haec; neque quidquam de eis Franciscus Winterus pg. 44 frgm. Plauti.* — *f.* rodi; *h. e. licet tibi caseum degustare, si eodem tempore experiri vis virgas.* — *multa de virgarum poena iocosa ap. Plautum.* — **14** neutri esse (essi L_1) gen. Verg. docet *(add. m. 2) L.* — **15** collo comancia L_1. — **16** Epigonis *Me;* epigono *C.* — **17** *equidem illud* camo *idem quod* κάμπτω *olim putaveram. sed ne sic quidem sententia satis facilis et commoda. vulgo ita explicatur, ut camus sit* κημός, *et significet, quod exemplo caret, vinculum collare. propius a vero existimo* catellae (*cf. pg. 199 l.* catellae) *vocabulum latere et*

200 M.

Lucilius Satyrarum lib. VII:

calda simeitu
ac bene plena ei vasa olerorum atque anseri' collus.

idem lib. XXVII:

módo sursum, modó deorsum támquam collus cérnui.

Caecilius Harpazomene:

hunc collum Lúdo praecidí iube.

idem Synephebis:

ad réstim res redit; ímmo collus, nón res; nam ille argéntum habet.

Cato in Sercia†: accipite, si vultis, hoc onus in vestros collos. — Naevius Cor†:

vérum scapulae plús an collus hábeat calli néscio.

Plautus Amphitryone:

málae, mentum, bárba, collus.

Varro Sexagesi:

út nitens pavónis collus, níl extrinsecús sumens.

CASTRA generis sunt neutri. ‖ Feminini. Accius Aeneadis aut Decio:

---

18 Lucilius l. VII ‖ 21 Lucilius l. XXVII ‖ 23 Caecilius Harpazomene ‖ 25 Caecilius Synephebis ‖ 27 Cato in Sercia; cf. comm. ‖ 28 Naevius comm. inc. XVIII; cf. comm. ‖ 30 I, 1, 289 ‖ 32 Varro Sexagesi ‖ 34 Accius Aeneadis.

---

hausta quaedam, quibus octon. iamb. impleretur, ut puta: quid césso ire ad eam? em praéstost. et catélla *(ablat.)* habet collúm gravem. *nam interdum in hoc metro caesuram neglegi notum. illa quin de Eriphyla dicta esse videantur non intercedo. at pessime puto factum, quod Epigonos Accii eandem cum Eriphyla habuit fabulam Ribbeckius duasque res diversissimas Thebarum expugnationem et Eriphylae caedem una tragoedia contineri existimavit.* — **18** liber septimus L_1; *id. m. 2* libro septimo. — **19** calda simeitu *M;* caldissime (caldaisseme L_1; caldussime *pr. H;* ca$\overset{d}{l}$idissime) *G.* — **20** plena ei *M;* vasa olerorum *A. Kochius;* plenai (H_1 plena) iasolorum *C.* — collus (colliis *L*); *scil.* apponuntur. — **21** *cf. pg. 20 l.* cernuus. — XXVII; vigissimo septimo L_1; *id. m. 2* vicesimo septimo. — **22** *puto* devorsum. — colus *cdd. 20.* — cernis *cdd. h. l.* — **23** sarpazomane *C* (sarpazomene H_1). — **24** Ludo (*i. e.* Lydo, *pro* servo malo) *M;* ludo *v.* — precipi *L.* — iude L_1. — **25** soenefebis *H, G;* soeneiiebis *L.* — **26** Cad (cad *H*) *L,* H_1. — resum *L.* — immo collus; *quidam per diverbium accipiunt versum ita, ut ab his nova incipiat persona.* — *cet. cf. Ter. Phorm. 685 sq.* — **27** in Sercia; in Ser. Galbam *Wassius.* — vultus L_1. — collus *L,* H_1. — **28** Nevius *C.* — Colace *Iun. Advers. VI, 10 ex codice suo;* Corollaria *Ribbeckius, minus secundum artis leges, cum haec numquam alias a Non. citetur fabula;* cor *C.* — **29** verum *M* (*nisi magis placet* at utrum); utrum *C* — angulus *pro* an collus *L.* — habeat calli *Hermannus;* calli habeat *C.* — **31** barra *C pr.* H_1. — **33** nihil *C.* — sumens *Me;* umens *C.* — *v. agnovit Meinekius.* — **34** Castra; *cf. Ennii versum 355 s. l.* occupare — praevenire.

'cástra haec vestrast'. — 'óptume essis méritus a nobís.'†

COPVLAE generis feminini. Accius Phinidis:

obtórque prorim ac súppa tortas cópulas. ||

* * *

CEPE generis neutri. Lucilius lib. V:

flebile cepe simul lacrimosaeque ordine talae.

idem lib. XVI:

'hoc aliud longest' inquid qui cepe serebat.

Varro Bimarco: avi et atavi nostri, cum alium ac cepe eorum verba olerent, tamen optume animati erant. — idem Manio:

dúlcem aquam bibát salubrem et flébile esitét cepe.

|| [Cepe] feminini. Lucilius Satyrarum lib. V:

lippus edenda acri assiduo caepariu' caepa [lacrimosa].

Varro Eumenidibus:

ín somnis venít, iubet me cépam esse et sisýmbrium.

idem Cato vel de liberis educandis: ut cibo utatur modico et idoneo, ut vitet acria, ut est sinapi, cepa, alium.

CVBITVS masculini generis. || Neutri. Lucilius Satyrarum lib. XVI:

Lysippi Iuppiter ista
transibit quadraginta cubita altu' Tarento.

---

37 Accius Phinidis || 2 Lucilius l. V || 4 Lucilius l. XVI || 6 Varro Bimarco || 7 Varro Manio || 9 Lucilius l. V || 11 Varro Eumenidibus || 13 Varro Cato || 15 Lucilius l. XVI.

---

36 escis *Bothius; cf. 15, 24.* — optime est is meritus de nobis *Vossius, puto vere; nisi parcendum coniecturis, cum in fine verba appareat uno iambo truncata.* — **37** finidis (findis L_1) *C.* — **38** obtorque *Passeratius;* abtorque *C.* — prorim *G;* prorem L_1; proram L_2, *H.* — *ita ap. Lucr. II, 554 cdd.* prorem. — supra *L*, H_1. — **1** Copulatum neutri *vel* Copulatus masculino *videtur haustum.* — **2** Lucilius s̄ā̄ē lib. quinto *L testante Zangemeistero.* — **3** tallae *Scal.* (talae *M*); talpae *C.* — *cf. commentar. in Lucil. V, 14.* — **4** id est *G.* — sexto decimo *L.* — **5** inquit *H, G.* — **6** uimarco *C.* — atavi H_2; avi *rell.* — alium accipi L_1. — **7** animati *dictum per amphiboliam; cf. 232 l.* anima. — **8** fleuile L_1. — esitet *Iun.;* sit (*praec.* e) *H, G; om. L.* — sipe L_1. — **9** Cepe *secl. M;* Cepa *Quicheratus.* — saturarum lib L_1. — quinto *L.* — *cf. Priscian. pg. 681; qui affert e libro VI.* — **10** lippo sedenda L_1. — acris H_1; agri L_1. — assido L_1; assiduae H_1; assidue *Prisc.* — cepeirius H_1. — cepa lacrimosa *C; om. illud* lacrimosa, *quod e v. 3 vid. irrepsisse, Prisc.* — **12** esse *pro* edere. — sisymbrium *v. d. in ed. Basil.;* fessiminum *C.* — **13. 14** modico eopdoneo L_1 (p *non satis certum*); *f.* modico eoque idoneo. — agria *L;* acria est H_1. — ut est ut est *L.* — sinapi H_1; sinape *rell.* — cepa *supra add. in L.* — **17** lisippi *C.* — ista *f. corruptum.* — **18** transibit *M;* transivit *C; cf. comm. in Luc. XVI, 9.*

COLVBER generis masculini. Vergilius Aeneidos lib. II:

coluber mala gramina pastus.

|| Colubra feminini. Lucilius Satyrarum lib. XX:

iam disrumpetur medius, iam, ut Marsu' colubras
disrumpit cantu, venas cum extenderit omnis.

Turpilius Leucadia:

arrípuit colubram mórdicus.

Varro Eumenidibus:

quid dubitatis, utrum nunc sitis cercopitheci
an colubrae an volvae [an] de Albuci subus Athenis?

CONTEMTVS generis masculini. || Contemtio feminini. M. Tullius de re publica lib. V: quae virtus fortitudo vocatur; in qua est magnitudo animi, mortis dolorisque magna contemtio. — idem de officiis lib. III: in illo *quem habet locum fortitudo*, quae est dolorum laborumque contemtio. — et in Hortensio: magnitudo animi, patientia || laborum, mortis dolorumque contemtio. — ita et in Tusculanarum lib. I.

CONPENDIVM * * * Conpendiaria. Varro Sciamachia, *περὶ τύφου*: hoc dico: conpendiaria sine ulla sollicitudine ac molestia discundi ad eandem voluptatem posse perveniri.

CROCVM generis neutri. Sallustius Hist. lib. II: iter vertit ad Corycum, urbem inclitam specu atque nemore, in quo crocum gignitur. || Masculini. Vergilius Georgicorum lib. IIII:

---

19 II, 471 || 21 Lucilius l. XX || 24 Turpilius Leucadia || 26 Varro Eumenidibus || 29 M. T. de re publ. V || 32 III, 33, 117 || 33 M. T. Hortensio || 2 I, 40, 95 || 3 V. Sciamachia || 6 Sallustius Hist. II; cf. comm. || 8 IV, 182.

---

22 marsaus H_1. — colobras L_1. — 25 *haec utrum initium an finem efficiant metri iambici incertum.* — 27 cercophiteci *H.* — 28 volvae *Rothius;* bolvae *C.* — an *del. Vahlenus.* — de Albuci subus *Rothius;* de albucibus (albueibus *L, pr. H*) labus *C.* — *de Albucio eiusque commoratione Atheniensi cf. Luc. inc. libr. frgm. IX.* — 29 Contemptus — Contemptio *H, G.* — 31 contentio L_1, *G;* contemptio *H.* — 32 IIII L_1*;* H_2*; G.* — in illo q. h. l. fortitudo *M;* apud eum q. h. l. f. *cdd. Cic.;* milia *om. rell. C.* — 33 laborum *C.* — contentio (comt. L_2) L_1 *(sic);* contemptio *H, G.* — 1. 2 contemptio *H, G.* — *illud* ita et in Tusc. lib. I *f. ab interpolat. addit.; cf. 190 l.* angiportus; *203* despectus. — 3 *puto olim fuisse* Conpendium *(ita* L_1*; ed. Bas.;* Comp. *rell.)* generis neutri *(add. Quicheratus).* Feminini. — *illud* Conpendiaria (Comp. *C pr.* L_1*; ed. Bas.*) *vid. delendum.* — sciamathia *L, G;* sciamatia *H.* — 4 *τυφυ L,* H_1. — solicit. L_1. — 5 discundi *M;* iucunde *Riesius;* ducundi *C.* — 6 Hist. *ed. Bas.; om. L;* H_1*;* Historiarum *add.* H_2. — in I historiarum *illa* ad Corycum *fuisse testatur Prisc. pg. 1008; cui iure accessit Carrio.* — inter vertit *C pr.* H_1. — 7 coricum *L,* H_2*, G;* coricem H_1*;* Corycum *Bentin.* — specu atque *Havercampius;* pastusque *C; cf. Dietschii et Kritzii comm. ad h. l.*

et glaucas salices casiamque crocumque rubentem.

CONATVS masculino. ‖ Neutro Accius Atreo:

ego incipísso; conata éxequar.

CANDELABRVM generis neutri, ut saepe. ‖ Masculini. Caecilius Meretrice:

en, ínibi ardentem cándelabrum lígneum!

CARDO generis masculini. [Vergilius Aen. lib. II:

et emoti procumbunt cardine postis.]

‖ Feminino Gracchus in Peliadibus:

sonat ínpulsa
regía cardo.

CENSVS generis masculini. ‖ Neutro Cicero de consulatu suo:

quorum luxuries fortunas, censa peredit.

CRINES genere masculino Vergilius Aeneidos lib. IIII:

et crines flavos.

‖ Feminino Plautus Mostellaria:

gerúndum morem cénseo tibi ét capiundas críneѕ.

Atta * * * in epigrammatis:

praeterea tum sit resoluta crine capillus.

---

10 Accius Atreo ‖ 12 Caecilius Meretrice ‖ 15 II, 493 ‖ 17 Gracchus Peliadibus ‖ 20 Cicero de consulatu suo ‖ 22 IV, 559 ‖ 24 I, 3, 69 ‖ 26 Atta. Cinna epigrammatis; cf. comm.

---

9 salicis *C.* — **10** *puto* masculini. — **11** incipisso *M;* incipio *C.* — **13** Meretrice *Bentin.;* meretricem *Vrbin. 308 (non 307);* meletricem *C.* — *idem vitium pg. 317 s. l.* habere — habitare *in Afranii Excepto nec non alibi.* — *atque Meretricis fabula etiam 536 s. l.* prosumia *usus Nonius. male igitur Gulielmus* Molitrice. — **14** en, inibi *M;* memini ibi *C.* — inibi *pro* ibi. — ard. c. l. *M;* c. l. ard. *C.* — **15. 16** *exemplum Vergilianum, cum generis voc., quod est* cardo, *nullam habeat notam, secl. M.* — procumbant card. in postis *L.* — **17** Gracchus *Scriver.; Langius;* graius (graus H_1) *C;* caius *Vrbin. 308.* — **18** inpulsu *probabiliter Delrius; quamquam monometri potius quam dimetri anapaestici videntur esse. cf. de re m. pg. 93 sq.; 106.* — **20** neutri *H, G.* — de cons. suo *M;* in cons. suo *C; cf. Christii notam ad Cic. de div. I, 11, 17.* — **21** fortunas *M;* fortunata *C;* fortunae (fortunai *Lips.*) censa *non bene Me.* — peredit *Lips.;* peperit *C.* — **24** must. *C pr.* L_1. — **25** mor. gerund. c. tibi *Ritschelius;* tibi *post* crines *locatum in C;* senseo *pr. H.* — capiendas L_1. — soli gerendum censeo morem et capiendas (capiendos) crines *cdd. Pl.* — **26** *suspectat Attae nomen Me, neque id immerito, cum nec Nonius quidquam praeter fabulas agnoscat eius nec aliunde constet nisi de fabulis. itaque cogitavit de Tibulli vel, quod verius, de Cinnae nomine hausto. quem secutus Quicheratus coll. quod leg. pg. 87 s. l.* clipeat *scripsit* Cinna in Epigrammatis. — Epigr.; epigrammatibus (ephigr. *L*) *C.* — **27** tum sit *M;* tu sis *C.* — resol. *Me;* desoluta (desulata G_1; tesoluta L_1) *C.* — *ita pg. 191 s. l.* anguis *in v. Varronis Atacini* devinctum *pro* revinctum. —

CVMMI generis neutri, ut est usu, monoptoton. ‖ [tamen] Feminini. Cinna:

Alpinaque gummis;

ut sit genetivus eius huius cummis, ut puppis, febris, pelvis. ‖

INCIPIT PER D LITTERAM.

DORSVM neutri est generis. Vergilius Aeneidos lib. I:

dorsum inmane mari summo.

‖ Dorsus iterum masculini. Plautus in Milite:

timeó quid rerum gésserim: ita dórsu' totu' prúrit.

DECOREM generis masculini. ‖ Decentiam feminino M. Tullius de deorum natura lib. II: colorum etiam et figurarum tum venustatem atque ordinem et, ut ita dicam, decentiam oculi iudicant.

DESPECTVS generis masculini. ‖ Despicientia feminini. M. Tullius de officiis lib. II: ergo et haec animi despicientia admirabilitatem magnam facit. — et Tusculanarum lib. I: in omnium rerum humanarum contemtione ac despicientia, in omni virtute ponamus.

DOMINATIO generis feminini, ut plerumque. ‖ Masculini. M. Tullius de re publica lib. I: quid? tu, cum es iratus, permittis

---

29 Cinna ‖ 2 I, 110 ‖ 4 II, 4, 44 ‖ 7 II, 58, 145 ‖ 11 II, 11, 38 ‖ 12 I, 40, 95 ‖ 16 I, 38, 59.

---

orino cap. L_1. — crinis *hic idem quod* cirrus; *cf. Varro de vita p. R. I pg. 236 s. l.* apertum, nudatum: minoris natu capite aperto erant, capillo pexo vittisque innexis crinibus. — **28** Commi G_1. — tamen (*praec.* ton) *secl. Quicheratus.* — Feminina *L.* — **30** cummis *Leopardus;* gummi L_1; cummi *rell.* — *quominus* gummis *ederetur a N. non obstare, quod ipse hoc nomen scripsit per* c, *iam in Prolegomenis adnotatum.* — **31** genitivus *L, G, non H.* — **2** Verg.; *cf. 459 l.* dorsa. — liber (libro L_2) primo *L.* — **3** imm. L_2, H_2; immare H_1. — **4** masculini nam *L; in quo* nam *delet., tum restitut.* — **5** gesserim *C; A ap. Pl;* gesserit *rell.* — dorsum totum *A.* — **6** genere masculino H_1. — nam *add.* L_2; H_2; *G;* non L_1; *om.* H_1. — Decenciam L_1. — feminini H_2; *G.* — **7** deorsum L_1. — *id. h. v. et 11* liber. — tum *secl. Lambin.* — **8** venus tamem *L* (tamen *secundum Rothium*). — et ut ita; ec tututata (u *secund. non satis perspicuum*) L_1. — **10. 11** Dispectus H_1. — Despiciencia L_1 (*ita et v. 11; at 13* dispiciencia). — M. T.; *cf. 490 l.* mirabilitas. — ego *pr. L.* — animi *om. h. l. C pr.* H_1. — **12** lib. I: in omnium *Me;* lib. IIII, *tum spatium vacuum,* Omnium *L;* lib. IIII omnium H_1; lib. II in omnium H_2, *G.* — **13** contentione *L, G;* contemptione *H.* — et in *cdd. Cic.* — **15** ut pl. masc. *add.* H_2. — **16** de republicalibus l L_1; de re publica libro I *id. m. 2.* — tu cum es *M;* tunc cum es H_1; tum cum es (mes *pr. L*) *rell.;* tum cum tu es *cd. Cic.*

illi iracundiae dominatum animi tui? — et de officiis lib. II: * * * *et de re publica lib. I:* quorum est levis fructus, incertus dominatus.

DEBITVM generis est, ut manifestum est, neutri. ‖ Feminini. M. Tullius pro Plancio: nam alia est debitio pecuniae, alia gratiae.

DILVVIVM generis habetur, ut saepius, neutri. Vergilius lib. VII:

diluvio ex illo.

‖ Feminini. Lucretius lib. V:

pars etiam glebarum ad diluviem revocatur
imbribus.

Oratius Carminum lib. IIII:

horrendamque cultis
diluviem minitatur agris.

INCIPIT PER E LITTERAM.

EVENTVS generis est masculini. ‖ Neutro Lucretius lib. I:

nam quaecumque cluent, aut his ‖ coniuncta duabus
rebus ea invenies aut horum eventa videbis.

idem [in] lib. I:

eventum dici poterit, quodcumque erit actum.

M.' Tullius in Hortensio: tu me et alias nonnumquam et paulo ante adhortatus es, aliorum *ut* facta et eventa conquirerem. — idem *de* consulatu suo lib. II:

---

17 II, 1, 2; cf. comm. ‖ 18 de re publica I, 17, 27 ‖ 21 28, 68 ‖ 24 Aen. VII, 228 ‖ 26 V, 255 ‖ 29 IV, 14, 27 ‖ 33 I, 449 ‖ 3 I, 470 ‖ 5 M. Tull. Hortensio ‖ 7 M. Tull. de consulatu suo lib. II.

---

17 dominatum H_1*; cod. Cic.;* dominatus *rell.; in L* -tus *corrigendo mutatum, sed statim restitutum.* — liber L_1; libro L_2; *quae iam non notabitur dittographia.* — II *L*, H_1; I H_2; *G.* — *cet. cf. II, 1, 2* cum autem dominatu unius omnia tenerentur. — **18. 19** *haec ex primo de re p. libro petita intellexit Quicheratus; ubi haec sunt:* quod earum rerum videatur ei levis fructus, exiguus usus, incertus dominatus. — **20** *f.* est *prius delendum.* — **21** plantio *C pr.* L_1. — debutio L_1. — quamquam dissimilis est d. p. et gr. *ap. Cic.; Gell. I, 4, 3.* — **23** Dil. g. (*supra scr.* masculini) h. ut (*mut. in* et) *G.* — **24** lib. *om. L.* — VIII (VIIII H_2, *G*) *C.* — **26** Lucrecius L_1. — VI *H, G;* sex L_1; sexto *id. m. 2.* — **27** gleuarum L_1. — diluvium *C;* diluviem *cdd. Lucr.* — **30** orendamque, *m. 2* orundamque, *L.* — cultus *C pr.* H_2. — **31** minatur *C;* minitatur *pars cdd. Hor.; Bentleius;* meditatur *alii.* — **33** Neutri *L*, H_2, *G* (Neutris *pr. L*). — lib. primo *L.* — **1** cluunt *L* (*supra prius* u *eluta* e); *f.* cluunt. — **2** horum inventa H_1. — **4** eventum ici *C.* — quocumque *id.* — **5** nonnuncquam L_1. — **6** ut *post* aliorum *add. M; alii ante.* — **7** idem de consulatu suo *M;* idem consulatus sui *C.*

atque animo pendens *quae* noctu eventa timebat.

ERROR masculini est generis. Vergilius Aeneidos lib. X:

gratusque parentibus error.

Feminini. Accius Neoptolemo:

sáti' iam dictumst; néque ego errantiae ánimi prave mórigerabor.

|| Neutri. M. Tullius ad Hirtium lib. II: qua in re si mediocriter lapsus sum, defendes meum tolerabile erratum.

EPVLVM generis neutri est. || Feminini. Lucilius Satyrarum lib. XIII:

idem epulo cibus atque epulai Iovis omnipotentis?

qui versus utrumque designat. — Vergilius lib. VI:

epulaeque ante ora paratae
regifico luxu.

ERVVM generis neutri est, ut plerumque. || Feminini. Varro Longe fugit qui suos fugit: sed uti serat haec legumina arte [parva] pauca: cicer, ervillam, asparagiam, alium [spiria] ceteris * * *

INCIPIT PER F LITTERAM.

FRONTEM feminino genere Vergilius:

et frontem obscenam rugis arat.

|| Masculino Titinius Setina:

quasi hérmaphroditus fímbriatum fróntem gestas . . .

---

9 X, 392 || 11 Accius Neoptolemo || 13 M. Tull. ad Hirtium II || 15 Lucilius l. XIII || 18 Aen. VI, 604 || 21 Varro Longe fugit qui suos fugit; cf. comm. || 26 Aen. VII, 417 || 28 Titinius Setina.

---

8 animi *Guiet.; cf. Baiter. ad Tusc. I, 40, 96.* — pondens H_1. — quae n. ev. (*i. e.* quae nocte evenire solent) *M; om.* quae *C;* nocturna eventa *Iun.* — *non ausim scribere* noctus, *licet Ennius dixerit* hac noctu. — **11** Femini *L, H; ita aliquotiens idem, puto et G; item* masculi; *quod notare supersedi.* — neoptelemo *L, G;* neoptholomo *Vrbin. 308.* — **12** errantia H_1. — morigebor H_1. — **13** M. *supra add. L.* — **14** eratum *pr. L.* — **17** id H_1*;* ide, *tum* id *L.* — epulai *M;* epulae *Lips.;* epulatio (aepulatio *H*) *C.* — Iovis *supra add. L.* — Iovis omnipotentis *iungendum cum* epulo. — **21** Erbum (Eerbum *pr. L*) *C.* — **22** Longe f. q. s. f.; *haec, si* fugit *perfectum, priorem partem tetrametri aequant trochaici; cf. comm. in 115, 19 l.* gralatores. — ut is erat *L, G;* ut his erat H_1*; corr.* H_2. — **23** parva *secl. M;* pauca *Duentzerus. at magis probabile rariori elocutioni usitatiorem additam a librariis.* — erui illam H_1*;* erviliam *Iun.* — asparagiam, alium, *M;* ac paregia alia *C.* — spiria *secl. M.* — *vid. olim supra* ac pareg. *fuisse adscr.* spara. — *hoc dicit V., non esse colenda in horto nisi quae convenirent simplicitati Romanae et maiorum mori, ceteris quae phagonum irritandae inservirent gulae relictis, h. e. omissis.* — **26** Vergilius ait (*seq. mox* arat) *C pr.* H_1. — **28** secina H_1. — **29** hermaf. *G;* hermafrond. *L, H.* — timbr. *pr. L.*

[Feminino] Pacuvius:

vóce suppressa, ínplicato frónte, vultu túrbido.

Cato de re militari: una depugnatio est fronte longo, quadrato exercitu. — Caecilius Subditivo: ||

nam hi súnt inimici péssimi fronte hílaro, corde trísti,
quos neque ut adprehendas neque ut vitare scias.†

Plautus:

namqué coloratum fróntem habet, petulúst, *habrus.*

FINEM masculino genere dicimus. Vergilius Aeneidos lib. X:

hic finis fandi. solio tum Iuppiter aureo
surgit.

|| Feminino Lucretius primo:

et merito; nam si certam finem esse viderent.

Accius Phinidis:

neque úlla interea fínis *his* cureís datur.

Vergilius Aeneidos lib. III:

quam fessis finem rebus ferat.

Caelius Annalium lib. V: ad aliquam huic bello finem facere.

---

30 Pacuvius || 32 Cato de re militari || 33 Caecilius Subditivo; cf. comm. || 3 Plautus (Plocio) || 5 X, 116 || 8 I, 107 || 10 Accius Phinidis || 12 III, 145 || 14 Caelius Ann. V.

---

30 feminino *del. Me.* — **31** inplicato *M; cf. Hor. III, 29, 16;* innato (innata *pr. H*) *C.* — frontet *pr. L; supra e ras. in H.* — turbido *Passeratius, Vossius, al.* (*Vossius etiam, quod non placet,* torpido); turpido *L, H;* turpitudo *G, libri Me.* — **32** *eadem om. Cat. nom. Veget. de re mil. III, 20.* — quadro *Veg.* — **33** Caec.; *cf. Gell. XV, 9; quo tamen non usum Non., sed potius eodem fonte satis constat.* — Subditivo; *cf. comm. 16, 17 s. l.* lactare. — Subditivum *et Gell. vocavit l. m. et Non. 514 s. l.* iracunditer; *idem 178 s. l.* tetulit Hypobolimaeum; *et sic relicui.* — **2** *locus difficilis.* — *ap. Gell. Hertzius:* quos neque ut adprendas (adprehendas *sim. cdd.*) neque uti dimittas (*ita Spengelius;* ut dimittas *excerpta Monacens.;* ut mittas *libri Gellii*) scias, *satis bene, si statueris, in variandis metris Caecilium eadem licentia usum qua sectatorem eius Terentium. nam et* dimittendi *verbum aliquanto aptius videtur quam* vitandi. — *ap. Non.* quis H_1. — adpraehendas L_1; appraehendas L_2, *H;* adprehendas *ed. Bas.* — ut vitare H_1; *Vrbin. 308; om.* ut *rell.* — *videtur quondam fuisse, quod tamen parum placet:* quos néque ut adprendas tú scias *(ita C. Dziatzko ap. Hertzium)* neque út vitare líceat. — **3** Plautus; *cf. 149 l.* petulum. — *h. l. cdd.:* nam coloratilem (coloralilem *pr. H*) frontem habet petulis (petilis H_1). — *minus placet, quod quidam de creticis cogitarunt talibus:* . . . nám colórátilém fróntem habét | pétulus, hábrus. — **7** surgat H_1. — **9** si ceratam — vident *C.* — **10** finidis *C.* — **11** his (*praec.* is) *add. M.* — curis *Iun.;* curas *C;* curai *non bene Passerat.; et deterius alii illud* curas *pro genetivo acceperunt;* curarum *Quicheratus.* — **12** Aen. *om. H.* — IIII *C.* — **14** annali *C.* — ad *coniunctio.*

205 M.

— Cassius Hemina Historiarum lib. IIII: qua finei omnis res atque omnis artis humanitus [quae] aguntur? — Varro Meleagris: currere, vigilare, esurire, haec quando [haec] facere oportet, quam ad finem? — Sisenna Historiarum lib. IIII: et prope editam ad finem ripae pervenerant. — Varro de vita populi Romani lib. IIII: ita huius belli horribilis finis facta.

FVNIS masculini est generis. || Feminino Lucretius lib. II:

aurea de caelo demisit funis.

FRETVM neutri tantum generis esse volumus. Vergilius lib. III:

et crebris legimus freta concita terris.

|| Masculini. Lucretius lib. VI:

nam fretus ipse anni permiscet frigus ad aestum.

Naevius:

dubií faventem pér fretum introcúrrimus.

Ennius:

crássa pulvis óritur; omnem pérvolat caelí fretum.

Lucilius:

seréna caeli lúmina et salsí fretus.

---

15 Cassius Hemina Hist. IV || 16 Varro Meleagris || 18 Sisenna Hist. IV || 19 Varro de vita pop. Rom. IV || 21 II, 1154 || 23 Aen. III, 127 || 25 VI, 364 || 27 Naevius trag. inc. I. || 29 Ennius || 31 Lucilius.

---

15. 16 Cassius; *cf. 514 l.* humanitus. — qui G_1. — finei; fini *cdd. 514;* finem *h. l. L, H;* fine *G, Flor.* — omnis res atque omnes artes *C;* omnis artis atque *cdd. 514.* — humanitus aguntur *cdd. 514;* humanitas quae *L, G.* huminitasque *(sic) H.* — humanitus usque *Harlessius; sed* quae *potius ortum ex praecedente* atque. — **17** haec quando fac. *Me;* quando haec f. *Ald.;* ecquando haec facere oportet? *minus bene Rothius.* — haec; *i. e.* currere, vigilare, esurire. — **18** prope (*vel* propemodum) editam *M;* prope mediam *C.* — **19** perveniant *H.* — **21** *cf. Gell. XIII, 21, 21, qui et praec. v. adfert; 214 l.* metus. — **22** aurea *Gell.; Lucr.;* aureas *C.* — dimisit L_1. — f. in arva *Gell.; Lucr.* — **23** *f.* volunt. — **24** conci *L;* concita *et Servius, qui explicare conatur;* consita *Verg.* — turris G_2. — **26** animi H_1. — et *(om. cdd.)* aest. *recte v. ap. L.* — **27** Nevius *C.* — **28** furentem *Quicheratus.* — **32** serena *Scal. ad Auson. pg. 295 ed. Tollianae; Lachm. ad Lucr. VI, 1067;* serana *L,* H_2*;* saerana (*pr.* sarana) *G;* seranae H_1. — coeli *Ald.;* caecili (seranaecae cili; *ante* l *ras.*) *H;* caecaeli (seranacae caeli) *L;* caecili *G.* — lumina *M;* momina *Lachm.;* nomina H_1*;* nomine *rell.* — salsi *Scal.;* salis *C.* — *male hunc v. Iac. Beckerus putavit Porcii Licini esse, quod apud Charis. 103 legeretur:* fretus; huius fretus Porcius Licinus, ut Plinius eodem sermonis dubii libro VI refert: salsi fretus. — *nec enim umquam Porcii Licini mentio fit ap. Non.* — *ac potuit quidem illud* salsi fretus *apud utrumque pariter inveniri poetam. sed cum cd. Neapol. non habeat* Licinus, *verum* lucinni: *(sic) supra* u *scr.* i, *propius abest a vero reponendum hoc:* fretus; 'huius fretus' Porcius Licinus (*sive* Porcius; *nam ita etiam ap. Varr. V, 163; VII 104 vocatur neque alias eius meminit Charis.*). Lucilius *(cf. de hac nominum permutatione comm. Luc.*

Varro Gallo ad Fundanium: inter Italiam et Siciliam qui est fretus, inter Regium et Messanam.

FAVOR est generis masculini. || Feminino Accius || Oenomao

augustam ádhibeant
favéntiam; ore obscéna dictu ségregent.

FETVS masculini. Vergilius Georgicorum lib. II:

aut ovium fetum aut urentes culta capellas.

|| Feminino Vergilius Bucolicis:

ad tu,
si fetura gregem suppleverit, aureus esto.

idem Georgicorum lib. III:

---

33 Varro Gallo ad Fundanium || 1 Accius Oenomao || 4 II, 196 || 6 VII, 35 || 9 III, 62.

---

pg. 193) 'salsi fretus.' — *quod postponitur ita auctoris nomen verbis citatis, utpote paucissimis, saepius habes idem; veluti pg. 101:* domi suae Varro de sermone latino libro V — Cato de multa contra L. Furium: domi meae saepe fuit. — **33** Gallo ad Fundanium *M;* Gallo aut Fundania *C.* — *librum hunc inscriptum fuisse titulo hoc:* Gallus, de admirandis *testatur Macrobius III, 15, 8; neque umquam Varro nisi singulis nominibus propriis constare voluit duplicis Logistoricorum inscriptionis priorem partem. documento sunt illa:* Catus, de liberis educandis; Curio, de deorum cultu; Marius, de fortuna; Messala, de valetudine; Orestes, de insania; Pius, de pace; Sisenna, de historia; Tubero, de origine humana. — *hinc apparet neque* Gallum Fundanium *neque* Gallum vel Fundanium *inscribi potuisse librum. — iam ex memoria codicum Nonii, quae habetur pg. 71; 205; 216 s. l.* aboriatur; fretum; putei, *restituimus illud* Gallo ad Fundanium, *duos fuisse Varronis Logistoricos rati, qui Galli nomine fuerint inscripti, et ad hos discernendos alteri additum nomen eius, ad quem datus erat. quod autem Char. 45; 111; Prisc. 758 citant Varronem in Fundanio, unum eis erroris auctorem idem docet exemplum, quo utuntur. — ut Gallus, etiam Catus destinatus erat dedicatusque amico Varronis, qui eius de liberis educandis voluisset uti consiliis. minime vero credo statuendum cum Ritschelio (Op. III, 409 sqq.) personarum inscripta logistoricorum libris nomina honoris causa delecta, cum eis significati sint homines vel aequales aetate Varroni vel superiores, qui inducerentur disputantes de rebus, quas optime nosse viderentur, veluti de historia Sisenna, de Fortuna Marius, de insania Orestes. — Fundanium autem illum socerum fuisse Varronis probabiliter admodum coniecit Schneiderus de Varronis vita et scriptis pg. 217.* — **34** Regium; *ita rectissime C; cf. Nipperdeii comm. in Tac. Ann. I, 53.* — **1** Fatur H_1. — Accius; *cf. 357 l.* obscenum — maledicum. — **2. 3** augustam — ore *cdd. 357;* agustam (augustam H_1) — more *h. l.* — ore *iungendum cum* segregent. — dictu; dictu ut *Albertus Langius Quaestion. metric. pg. 8;* dictis *h. l. cdd.;* dicta (dicti) *id. 357.* — segregens *hic traditum.* — **4** III *C.* — **5** ocium L_1*;* onium H_1. — fetum *Palatin. Verg.;* fetus *C; Priscian. in appendice l. V (gr. lat. II, 192); Mediceus Verg.;* fetus ovium *quidam huius libri.* — **6** feminino, *quod post* bucolicon *legitur in cdd., ante illud* Vergilius *revocavit Quicheratus.* — bucolicon *C.* — **7** at *C pr.* L_1.

206 M.

cetera nec feturae habilis nec fortis aratris.

FRENOS masculini. Vergilius *Georgicorum* lib. III:

et stabulis frenos audire sonantis.

|| Neutro Vergilius lib. VIII:

frenaque bina, meus quae nunc habet aurea Pallas.

Accius:

Pars fréna texta auro óri equorum accónmodant.

FORVM generis neutri. || Masculini. Lucilius lib. III:

Romanis ludis forus olim ornatu' lucernis.

Sallustius lib. I: illum nautis† forum. — Pomponius Petitore:

balnéa, forus, macéllus, fana [portus], pórticus.

FRIGVS generis neutri, ut plerumque. || Feminini. Varro Cras credo, hodie nihil:

. átque ut igni férvido medúllitus
Aquilóniam intus éruat frigédinem.

FVLMENTVM neutro, ut est in proverbio veteri, quo Varro utitur saepius: fulmenta lectum scandunt. || Feminino Lucilius lib. XXVIII:

fulméntas sene vis átque anu subdúcere?

---

11 III, 184 || 13 Aen. VIII, 168 || 15 Accius || 17 Lucilius l. III || 19 Sallustius Hist. I. || Pomponius Petitore || 21 Varro Cras credo, hodie nihil || 25 Varro (cf. comm.) || 27 Lucilius l. XXVIII.

---

10 futurae H_1. — abilis *L;* abillis *G.* — **11** G. *add. Quicheratus.* — stabulo *Verg.* — **13** VIIII *C.* — **14** binam ceus *G;* binam eus *L.* — palles *Lr.* — **16** pari *L, H;* pary *G;* pars *Me.* — texta auro ori (tersa ori *Me*) *Bothius;* tesauri (thesauri L_2, *H*) *C.* — acconmodant *C.* — **18** foris H_1. — olym *H.* — **19** Sall.; *cf. Pomp. gramm. lat. V, 163:* quamquam Sallustius — masculino genere dixerit: illum raptis forum. et castra nautica Sertorius instituerat (mutaverat *cdd.;* conmodaverat *Dietschius*). — *ubi non bene Keilio et Kritzio Dietschioque omissa interpunctio.* — *ceterum* forum *neutro genere legitur Iug. 47, 1.* — Petitore; *cf. pg. 474 l.* ominas. — **20** balneae *Me;* balneas *Ribbeckius; at neutrum potest admitti.* — portus (fortus L_1, *pr. H*) *ut ex seq. voc. ortum seclus. M; nam apparet hoc versu solita hominum otiosorum notari conciliabula.* — foros, macellos *non male Ribbeckius; quo admisso etiam minus loci habet* portus. — porticis H_1. — **21** *illud* cras cr., h. n. *finem trim. iamb. vel tetram. troch. aequat.* — *cet. cf. 139 l.* medullitus. — **24** servat (*praec.* s) *cdd.* — fregedinem L_1. — **25. 26** *fuit qui illud* saepius *ad initium lemmatis revocaret sic:* Fulmentum saepius neutro (*potius* neutri) *vel ad V. verba traheret.* — *quamquam hunc frequenter in saturis proverbiis usum constat.* — fulmentum lectum *L*, H_1. — fulmenta lectum scandunt; *ut Germani dicunt:* 'das pferd sitzt im wagen und der herr zieht'. — **28** sene vis atque anu *M;* aeneis (*ita etiam* L_1, *auctore Zangem., non* eneis; eis H_1*; Paris. 7579*) atque aeneis *C.* — *alii alia temptarunt.* — *recte si habent nostra,* fulmenta *translate dicta ut lib. XXII* servos — Lucili columella. — sene — anu *dativi.*

et lib. IIII:

subicit huic soldum; fulmentas quattuor addit.

Plautus Trinummo:

fúlmentas iubeám subponi sóccis.

FAMVLATIO, ut dominatio, plerumque genere feminino. || Masculino Cicero de amicitia: ut in fabulis qui aliquandiu propter ignorationem stirpis et generis in famulatu fuerint, || cum agniti sunt et aut deorum aut regum filii inventi.

FLVVIVS, ut amnis, plerumque masculini generis. || Feminini. Sisenna Historiarum lib. IIII: quod oppidum tumulo in excelso [loco] propter mare parvis moenibus inter duas fluvias infra Vesuvium conlocatum. — idem eodem: transgressus fluviam, quae secundum Herculaneum ad mare pertingebat.

FLEXVS genere masculino Vergilius Georgicorum lib. I:

maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis.

|| Feminino Cicero in Oratore: cum alter alteri obicit vocis flexiones. — idem in eodem: ipse se moderans et virili laterum flexione.

INCIPIT PER G LITTERAM.

GVTTVR neutri est generis. Vergilius lib. VI:

ille fame rabida tria guttura pandens.

|| Masculino Plautus in Milite glorioso:

---

29 Lucilius l. IIII || 31 III, 2, 94 || 34 19, 70 || 4 Sisenna Hist. IV || 6 Sisenna Hist. IV || 8 I, 244 || 10 18, 57 || 11 18, 59 || 14 Aen. VI, 421 || 16 III, 2, 22.

---

30 subicit *Salmas.;* sucit *C.* — soldum *M;* fuldum (fulcum Hs_2*;* suldum Ho_1*;* sulcum Ho_2) *C.* — **32** *praec. ap. Plaut.:* quid ego nunc agam, nisi uti. — suppingi *cdd. Pl.* — soccis *Camerarius;* socios (sotios) *cdd. Pl.;* foco H_1*;* fico *rell.* — **34** amititia L_1. — aut (ut *Hqo*) in H_1*; Lr;* G_2. — **1** in *om.* H_1*; Lr.* — fuerint *etiam Cic. cdd.;* fuerunt *Madvigius, Halmius.* — cum agniti *Me;* cogniti *C;* cum cogniti *non bene cdd. Ciceron.* — **3** Fl., ut amnis, pl. m. g. Feminini *M; cf. l. superius.* — *C:* Fl. m. g. Feminini ut amnis plerumque. *cf. pg. 191* amnem masculino genere appellamus. — *non placet cum Quicherato sic interpungi:* Feminini, ut amnis, plerumque Sisenna. — *neque Sisennae ulla mentio pg. 191 s. l.* amnem — feminino. — **5** loco (*praec.* lso) *secl.* Me_1. — infra *Rothius* (contra *Quicheratus*); intra *C; om. Flor.*$_1$. — **6** Vesuvium H_1*;* Vessuvium *L,* H_2*, G.* — fluviam *v.;* fluvium *C.* — fluvia *etiam in v. Accii pg. 73 s. l.* angustitatem *reperitur.* — *cet. cf. Lachm. ad Lucr. pg. 326.* — **7** heraclaneam *Flor.* — pertingebat *M;* perfinebat *L, Flor.*$_1$*;* pertinebat *rell.* — **9** flexus inuos elibatur L_1. — **10** altera iteri *L,* H_1. — **11** flexiones *cdd. Or.;* inflexiones *C.* — id.; *praec. haec:* trunco magis toto. — se ipse *cdd. Or.* — ex vir. *C; et f. ipse Non.* — flexione *cdd. Cic. et Non.;* inflexione *bene Pideritus.* — **15** gutura *L.* — p. *(sic)* H_1.

207 M.

namními' calebat, ámburebat gútturem.

Lucilius:

et ventrem et gutturem eundem.

Naevius:

ingúrgitavit úsque ad imum gútturem.

Varro Lege Maenia:

éxercebar ámbulando, quí cibi capácior
ád cenam veníret guttur.

Plautus Aulularia:

etiámne obturas ínferiorem gútturem?

GENV neutri est generis. Vergilius lib. V:

genua labant; vastos quatit aeger anelitus artus.

|| Masculini. Lucilius Satyrarum lib. IIII:

haeret verticulis adfixum in posteriore
parte atque articulis; nam ut nobis talu' genusquest.

GELV, neutri generis. [Titus] Livius pisi† Aiace mastigophoro:

virtúti laus praestátur, set multo ócius
senió tabescit *quám* gelu.

|| Masculini. Afranius Epistula:

18 Lucilius || 20 Naevius com. inc. IV || 22 Varro Lege Maenia || 25 II, 4, 25 || 27 Aen. V, 432 || 29 Lucilius l. IIII || 32 Livius Aiace mastigophoro; cf. comm. || 35 Afranius Epistula.

17 *ap. Pl.* caleb *A;* caleuit *C, D;* caluit *B. illud* calevit *cum Ribbeckio tutatur Reblinus pg. 34.* — amburebat *Camerarius;* ambureuat *cdd. Pl.;* adurebat (at *in ras. L*) *C.* — gutturem; militem H_1. — **19** guturem G_1. — **20** nevius *C.* — **23** *metrum agnovit Quicheratus.* — exercebar *v. d. in ed. Basil.;* exercebam *C.* — qui *M;* ut *v.* — cibi *Popma*; siti *v.* — **24** caenam *L, H; non G.* — **26** obturas *L, H;* obteras *G;* obturat *Plaut.; Prisc. pg. 649; ap. quem pars cdd.* obdurat. — **28** lavant L_1. — anhelitus *H, G.* — **29** Luc.; *cf. Fest. pg. 371.* — **30** heret *L, H.* — verticulum *L.* — **31** aerticulis *pr. L.* — nobis *Iun.;* novis *C.* — **32** neutro *L.* — genere *id. m. 2.* — *illud* Titus *a librariis suspicor esse additum confusis, ut saepius factum, poeta et historico. ac ne hunc quidem Titum Nonio dictum existimarim, cum non soleat is praeter M. Tullium scriptorum citare praenomina nisi ubi exscribit Gellium pg. 354 s. l.* necessitas; *cf. et comm. in 133 l.* laboriosum. — titus livius in aiace mastigho foro *Vrbin. 308;* titus livius pisi (ipsi *pr. G*) adtacematico foro *C. et tragoediae quidem Livianae titulus apte positus in Vrbinati, sive ea coniectura fuit librarii saeculi XV seu codicis antiquioris et quidem Harleiano similis memoria; quamquam eadem pg. 127 s. l.* iamdiu *solo Aiacis nomine citatur.* — *illud* pisi *tamen quo sit modo expediendum obscurum.* — **33. 34** v. l. pr. *M;* pr. l. v. *Ribbeckius;* pr. v. l. *C.* — set multo ocius senio tabescit quam gelu; *ita M;* gelu (genu *G*) set (sed *H, G*) multo ocius (otius H_1) venio (vento H_1; *in cod. ras. supra* o *et infra*) tabescit *C.* — senio (*praec.* s) *iam Turneb.; cf. pg. 1 l.* senium. — *apparet autem ad intellegendum genus a Nonio h. l. debuisse poni nominativum vel accusativum.* — *cet. cf. Soph. Aiac. v. 1266 sq.* — **35** epistola L_2, *H.*

quís tu es ventoso ín loco
soleátus, intempésta noctu, súb Iove,
apérto capite, || sílices cum findát gelus?

Accius Prometheo:

tńm profusus flámine hibernó gelus.

Cato Originum lib. II: Libui [qui] aquatum ut lignatum iubentur ire: securim atque lorum ferunt, gelum crassum excidunt, eum loro conligatum auferunt.

GRANDO generis feminini. Vergilius Georgicorum lib. I:

quam multa in tectis crepitans salit horrida grando.

|| Masculini. Varro Trihodite tripylio, περὶ ἀρετῆς κτήσεως:

néc coruscus ímber, alto núbilo cadéns multus,
grándine inplicátus albo.

GLADIVS masculini. || Neutri. Lucilius:

haerebat mucro gladiumque in pectore totum.

GANEA, generis feminini. || Ganeum neutro Varro Sesquulixe:

quí se in gáneum ác cénsum cóniécit amícaé.

GRVES genere feminino Vergilius Georg. lib. I:

Strymoniaeque grues.

Lucilius lib. IIII:

---

2 Accius Promethco || 4 Cato Orig. II || 7 I, 449 | 9 Varro Trihodite tripylio || 12 Lucilius || 14 Varro Sesquulixe || 16 I, 120 || 18 Lucilius l. IIII.

---

37 sub Iove *Ribbeckius;* sub divo *C; cf. Hor. Carm. I, 1, 25. f.* sub deo; *ut in Varronis loco pg. 72 s. l.* algu. — *neque vero hoc genus dicendi dedecet comoediam, cum Naevius (inc. comoed. frgm. XX) adeo posuerit illa:* cocus edit Neptunum, Venerem, Cererem. — *non potest probari* sub dio *vel* sub diu; *cf. Lachm. comm. in Lucr. pg. 226 sq.* — **1** findit *Quicheratus.* — **3** tum *om. Prisc. pg. 685.* — *f. recte Passeratius scripsit* tum porro fusus. — flammine *H.* — **4** lib. II: Libui *Rothius* (Ligui *Gerlachius; puto recte*); qui *secl. M;* lib. II libri qui *Flor.;* libro II libii (*m. 2* libyi) qui *L;* lib. II; qui (*m. 2 supra* II *scr.* li, *supra* qui bii) *H;* lib. II libri qui *G.* — aquantum *pr. L,* H_1. — ut — iubentur *Lips.;* et — videntur *C.* — **5** lorum *Lips.;* solum (s. folum *L*) *C.* — exc. *Ald.;* exhidunt *L,* H_1; exidunt H_2, *G.* — **6** coll. *H,* L_2; conligatums L_1. — **7** Grado *pr. L.* — **8** quam *etiam Terent. Maur. v. 1240;* tam *Verg.* — crepitant L_1. — grande L_1. — **9** Varro *add.* H_2. — triodite *G.* — tripolio (tripolito *L;* tripolo *pr. G*) *C.* — καιηcεωc *C.* — **10** *metrum agnovit Meinekius.* — ymber *H.* — **11** implicatur H_2, *G.* — **13** herebat *C;* haerebit *I. Dousa.* — muero *G, libri Merceri.* — gladiumque *I. Dousa;* gladium *C.* — **14** Ganea generis feminini *add. M* (Ganea, genere feminino, ut plerumque *Quicheratus*). — sesquiolexes *L, tum* sesqueolexes; sesq: olexes, *m. 2* sesq: ulexes, *H;* sesq; ulixe *G testante Riesio.* — **15** accensum *L, H.* — *sotadeum agnovit Vahlenus.* — **16** Grues *nom. singul.; ita* gruis *ap. Phaedr. I, 8, 7. cf. et comm. in 114 l.* fros. — **17** strimoniaeque *L, H.* — **18** Lucilius; satyrarum *add.* H_1.

longior hic quam grus, grege concita cum volat olim.

|| Masculino Laberius in Fullonicis:

vérum tu gruém Baliaricum húnc esse anne hominém putas?

GREGES, ut saepe, generis masculini sunt. || Feminini. Lucretius lib. II:

lanigerae pecudes et equorum duellica proles
buceriaeque greges.

INCIPIT PER H LITTERAM.

HORREA genere neutro, ut saepe. || Feminino Calidius oratione in Quintum Gallium: quarum iacent murei, nec ullae horreae curiaque et tabulariae publicae. — [eiusdem generis tabularias quo et horreas dixit.]

INCIPIT PER I LITTERAM.

INTIBA generis neutri. Vergilius Georgicorum lib. IIII:

quoque modo potis gauderent intiba rivis.

|| Masculini. || Lucilius Satyrarum lib. V:

intubu' praeterea pedibus praetonsus equinis.

idem XX:

---

20 Laberius Fullonicis; cf. comm. || 23 II, 661 || 27 Calidius oratione in Quintum Gallium; cf. comm. || 32 IV, 120 || 1 Lucilius l. V || 3 Lucilius l. XX.

---

19 grege *I. Dousa;* grue *C.* — concita *M;* tota *C.* — grege concita, *ad terras calidiores petendas.* — longior hic congrus grue tota, cum volat olim *Lachmannus.* — **20** *Fullo Laberii a Gell. XVI, 7, 3 memoratur.* — *f.* in Fullonica *vel* Fullonia; *cf. comm. in pg. 148 l.* paenularium. — **21** verum (*vel* at utrum; *cf. comm. in 200, 29*) tu gr. B. hunc esse anne hominem putas? *M;* virum tu hunc gruem baliaricum (balialicum *pr. L;* balearicum L_2, *H, G*) an hominem putas esse *C.* — utrum *iam Gulielmus;* anne hominem *Bothius.* — **23** *cf. pg. 80 l.* bucerias; *Lucil. II, 22 cum comm.* — lib. (libro) IIII *cdd. h. l., non pg. 80.* — **24** et quorum *G.* — **25** bucaeriaeque *H.* — **27** Feminini *L*, H_2. — Claudius *C; et ita haud dubie Non.;* Calidius *recte Meyerus in orator. Romanor. fragmentis pg. 437.* — **28** in Q. (Quintum *Ald.*) Gallium *idem;* in quintium Gallum *C. cf. et Petri historicor. Rom. rell. prooem. pg. CCCII.* — quorum *probabiliter Iun.* — iacent *H;* iaceni *L, G.* — muri *Iun.;* nec ullae horreae *v. d. in ed. Iun.* (nec ulla horrea *Popma*); murena (munera *H*) ulla horrea *C.* — **29. 30** *illa* eiusdem — dixit (*f.* ei. g. horreas d., quo et t.) *videntur secludenda.* — **1** Luc.; *cf. Charis. pg. 77; Serv. cd. quidam ad georg. I, 120.* — **2** intibus (intib: *H*) *C pr.* L_1*; Charis.* (intybus herba *cd. Servii*). — praetensus *C;* praetonsus *G. Wagnerus disputationis in Prolegomenis memoratae pg. 594.* — perserpsit *Charis. Neap.;* perserpit *ib. v. c. Dousae;* praecerptus *Ribbeckius Coroll. frgm. com. Rom. pg. LXXXI;* pressus *Serv.; hic f.* perpressus. — **3** *cf. 137* mictilis. — XXX *C.*

pulmentaria et intubus aut aliqua id genus herba.

Pomponius in Placenta:

rústici
edúnt libenter [pedibus] trístis, atros íntibos.

INTERITVS generis dicitur masculini. M. Tullius Philippicarum lib. II: Gnaeum Domitium non patris interitus, clarissimi viri. || Feminini. M. Tullius Verrinis, in Frumentaria: cum bis in eadem provincia magnae fugitivorum copiae versatae sunt, [cum] aratorum interitio facta nulla est.

INSOMNIVM generis neutri. || Feminini. Caecilius Plocio:

conséquitur comes insómnia; ea pórro insaniam áffert.

INTESTINVM generis neutri. Lucretius lib. IIII:

horum intestinum quodvis quale esse putandumst?

|| Masculino Varro Marcopoli, περὶ ἀρχῆς: sensus portae; venae hydragogiae; clavaca intestini.

INGRESSVS generis masculini, ut saepe. || Feminini. M. Tullius in Oratore: ac profecto video hanc primam ingressionem meam non ex oratoriis disputationibus ductam, sed e media philosophia repetitam.

---

5 Pomponius Placenta || 8 II, 11, 27 || 10 III, 54, 125 || 13 Caecilius Plocio || 15 IV, 118 || 17 Varro Marcopoli || 20 3, 11.

---

4 p. ut intubus aut aliqua et id genus herba (herbae H_1) *C.* — 5 piacenta *L, pr. H.* — *fabulae nomen primus agnovit Aldus.* — 6. 7 *si reposueris* rusticis *nominativo, erit tetrameter trochaicus.* — pedibus, *ut e Lucilii v. priore huc illatum, del. Ribbeckius; hoc servato Munkius:* rústici edunt libénter pedibus trítos atros íntibos; *et ita vel* p. pistos *prius nos. sed praestat illud vel ideo, quod primus pes tetram. troch. tali pacto parum convenit Pomponii elegantiae.* — tristis; *cf. Verg. Georg. I, 120:* et amaris intiba fibris. — adros intribos *L.* — 8. 9 *f.* genere dicitur masculino. — lib. III *G.* — gneum *C.* — vibi L_1. — 10. 11 Verrinarum *C.* — *puto* in Verrem Frum. — cum his *pr. H.* — in ea prov. *cdd. Cic.* — cum (tum *L*, H_2, *G*) *ut ex superiore v. repetitum secl. M;* tamen *Cic. cdd.* — 12 internicio *cdd. quid. Cic.* — 13 plochio *L*, H_1. — 14 *f.* cos (quos) s. — *hiatus in caesura septenarii iambici.* — affret *G;* aufert *L.* — 16 quale eis *C;* quale esse *Lucr.* — putendum est H_1; putandum est *rell.* — 17 Masculino *Quicheratus;* masculinum *C.* — Varro; Cicero *L sec. Rothium; nihil notat Zangem.* — marcopoli *G*, H_2 (marco poli H_2); vimarco poli H_1; marco L_1; vimarco L_2. — νερι αρχhc *L.* — poriae *L.* — venae *Iun.;* verre H_2, *G;* verro *L*, H_1. — 18 idragogiae *L, G;* idragogae *H.* — clavada *L.* — clavaca; *cf. appendix Probi gr. lat. IV, 198:* cluaca, non clavaca. — *Varronem dedisse puto* clovaca *vel* cluaca. — 20 ac profecto *M;* perfecto hac H_1; perfectu Hs_2; perfectum hanc *L;* perfectum *G;* Ho_2; ac *libri Cic.* — *id.* primam; primum *C.* — 21 oratoriis *Strebaeus;* oratoris *C; item plerique cdd. Cic.* (oratorum *Vitebergensis*). — se *pr. L.* — e; di L_1; de L_2, H_1. — phylosopia *L.* — 22 repetita *L.*

IOCVS genere masculino. Cicero pro Caelio: ludus, iocus, sermo paene est familiarium deserendus. || Neutro Laevius Protesilaodamia:

in eum inruunt cacinnos
ioca dicta missitantis.

Sallustius in Iugurtae bello: ioca atque seria. ||

INCIPIT PER L LITTERAM.

LENTEM consuetudo feminino genere dici vult. Vergilius Georg. lib. primo:

nec Pelusiacae curam aspernabere lentis.

|| Masculino Titinius:

. . . . . . lenti cálido, elvella, rápula,
rómice.

LVX feminini est generis. Vergilius in Bucolicis:

si mihi non haec lux toto iam longior annost.

|| Masculini. Plautus Aulularia:

lúci claro dísripiamus aúrum matronís palam.

Varro Bimarco:

nos ergó nihil
égimus, quod légem lucei cláro latam scutulans. †

---

23 19, 46 || 24 Laevius Protesilaodamia || 28 96, 2 || 3 I, 228 || 5 Titinius || 8 VII, 43 || 10 IV, 10, 18 || 12 Varro Bimarco.

---

23 pro celio *L;* p lio, *m. 2* pro celio *H.* — lud., ioc., convivium *cdd. Cic.* — **24** sermo paene *Cic.;* sermone *C.* — disserendus L_2, H_2, *G.* — Laevius *Osannus;* nevius *C.* — Protesilaodamia *Carrio;* pro *(unius vel duar. litt. ras.)* te *(unius vel duar. litt. ras.)* silao dam *L;* protheosilao dam H_1*;* protesilao dam H_2*;* Protesilaodam *ed. Bas.* — **26. 27** *dim. anacreontei, quibus saepius usus Laevius.* — in eum *Vossius;* ineunt H_1*;* iniunt *rell.* — cachinnos H_1. — missitantes *Bothius;* riisitantis *L, G;* risitantis (*sed ita:* dictari sitantis) *H.* — *prius nos:* in eum inruunt cachinnos ioca dicta reisitantis; *ut transitive dictum esset illud* inruunt. — **28** salluscius L_1. — iugurte L_1*;* iugurthae *rell.* — **3** georgius L_1*;* georgicorum H_1*;* georgicon *rell.* — lib. I *ed. Bas.* — **4** asparnavere L_1. — **6** elvelle *G.* — rapula *Scal.;* trapula *C.* — rapulum *ap. Hor.* — **7** romicae *H;* romice (*vel* romioe) *L;* rumice *Turnebus.* — **10** *et* **20** platus *L.* — **11** luce claro der. (dir.) *cdd. Pl.* — luce *L,* H_1. — diripiamus H_1. — **12** uimarco (marco L_1) *C.* — **14** quod; *f.* quom. — luce claro l. *Ald.;* lucani claro latam *L;* lucanas (lucaniam *m. 2*) luci claro latam non latam (non latam *del. m. 2*) *H;* Lucanum (*teste Riesio;* Lucaniam *ed. Bas.*) luci claro latam *G. ex hisce satis apparet illud* lucanas *vel* lucanum, *in quo frustra argutati sunt docti* (*sagacior ceteris* Liciniam *Oehlerus*), *ortum ex sequente* lucei claro. — *quae res etiam numeris, qui haud occulti insunt verbis Varronis, confirmatur.* — scutulans; sustulimus *Oehlerus; debebat certe esse* sustuli *vel* quom — sustulam. *sensus cum* obscurandi *verbum requirat, suspicor latere ut puta* ἐσκοτίσαμεν.

idem Synephebo, *περὶ ἐμμονῆς*: hodie, sis, possumus quod debemus populo in foro medio luci claro dequoquere. — M. Tullius de officiis lib. III: * * *

et cúm prior ire lúci claro nón queo.

LVCRVM secundum consuetudinem neutri est generis. ‖ Masculini. Plautus Persa:

nunc ea narrabo, unde tu pergrandem lucrum facias.

LABIVM neutri [est] generis. Serenus in Opusculis:

labiúmque insigne revéllit.

‖ Labea rursum feminini. Plautus in Sticho:

áge, tibicen, quando† bibisti, réfer ad labeas tíbias.

Novius Macco exule:

vérberato pópulus homini lábeas pugnis caédere.

* * *

idem Praecone posteriore:

---

15 Varro Synephebo ‖ 17 III, 31, 112; cf. comm. ‖ 18 poeta scenicus ‖ 20 IV, 3, 23 ‖ 22 Serenus Opusculis ‖ 24 V, 4, 41 ‖ 26 Novius Macco exule ‖ 29 (Pomponius) Praecone posteriore; cf. comm.

---

15 idem in efoebo (efebo, *pr.* coebo *H*) *C.* — sis *M;* si *v.* — εμμονhco die *L.* — **16** decoquere *L, G.* — **17** *indicavit Mercerus haustum Ciceronis exemplum; apud quem III, 31, 112 sunt haec:* quod cum audivisset adulescens filius negotium exhiberi patri (*affert haec N. pg. 105 s. l.* exhiberi), accurrisse Romam et cum prima luce (*ita cdd. boni;* cum primo luce *vel* luci *Non.*) Pomponii domum venisse dicitur. — *ab eis quae sunt* et cum *Nonius videtur esse orsus et ita causa orta, cur ad versum, quem recte dixit Quicheratus, comici ut puto poetae aberraretur.* — **18** *verba videntur esse malefici hominis vel timidi.* — non que *L.* — **19** *nullum l.* L_1. — est *om. L.* — **21** *etiam hic ut pg. 192 s. l.* aetas *falsa lectione deceptum N. recte statuere docti.* — ne *pro* nunc *L;* H_1. — eam *cdd. Pl.* — pergrande *cdd. Pl. cum A.* — *ap. hunc anapaesticis tetrametris haec discreta ita:* nunc eam nárrabo | unde tú pergrande lucrúm facias. — **22** Labium *v.;* Lauium (Lautum *L, pr. H*) *C.* — est *om. L,* H_1. — serenum L_1. — **23** *metrum paroemiacum; quod valde placuit saec. a. u. c. X et XI poetis.* — labiumque H_1*;* lauiumque (lautumque L_2) *rell.* — vellit *L.* — **24** Labia *Bentin.* (Labeae *Me*); Labeare *C.* — in *vid. delend. (seq.* s *impura).* — stigo L_1. — **25** acc *L.* — tibicem *L, H.* — biristi *L.* — quando bibisti; *eadem corruptela in Plauti libris.* — quom bibisti *Bothius;* quando biberis *Ritschelius.* — reter *L.* — tibeas *L,* H_1. — **26** macho *C.* — **27** verberato *Bentin.;* verberatio *C.* — cedere *L, H.* — *recte Praeconem posteriorem abiudicat a Novio Ritschelius Parerg. 134. cf. et Bentin. ad h. l. — neque tamen credo confusum eius nomen cum Pomponii, sed interceptum ex Prostibulo huius vel illum v.:* quis hic est? quam ob rem hic prostat? rictum et labeas cum considero (*Non. 455 l.* rictum) *vel talem:* numquis hic restat qui nondum labeas lirarit mihi (*Non. 17 l.* delirare). *cf. et comm. in pg. 505 l.* a tivit.

ego dédita opera té, pater, solúm foras
sedúxi, ut nequis ésset testis tértius
praetér nos, tibi cum túnderem labeás lubens.

Lucilius Satyrarum lib. vigessimo II:

Zopyrion labeas caedit utrimque secus.

LACERTI generis masculini. || Neutri. Accius Atreo:

cónquoquit
partém vapore flámmae, veribus ín foceis
tribuít lacerta.

LOCA generis sunt neutri. Vergilius Aeneidos || lib. I:

loca feta furentibus austris.

|| Masculini. Vergilius Aeneidos lib. I:

devenere locos, ubi nunc ingentia cernis
moenia.

Naevius belli Punici lib. III:

convenit, regnum simul atque locos ut haberet.

Cicero in Oratore: *e quibus ea* ducantur, duplices loci: uni *e* rebus ipsis, alteri adsumpti.

LAPIDES et feminino genere dici possunt, ut aput Ennium:

tanto sublatae sunt agmine tunc lapides .;

ad Homeri similitudinem, qui genere feminino λᾶας posuit.

LVXVRIA generis feminini. || Masculini. Varro Manio:

nec sumptibu', [finem] *luxu*
legibus *et poenis* statues finemque modumque.

---

33 Lucilius l. XXII || 35 Accius Atreo || 1 I, 51 || 3 I, 365 || 6 Naev. Bell. Poen. III || 8 35, 122 || 10 Ennius || 13 Varro Manio.

---

30 ergo *C; corr. Iun.* — **31** sedixi H_1. — tercius L_1. — **32** tunderem *L, Iun.;* tonderem *deinde factum, sed* o *elutum;* tonderem *H, G.* — *cf. Varr. pg. 171 s. l.* suggillare. — **33** saturarum L_1. — lib. XXII *H, G;* lib. vigessimo (*m. 2* vicesimo) II *L.* — **34** *cf. Luc. IX, 45.* — zopirion *C.* — cedit *C.* — **35** *nullum l.* L_1. — **36** *videtur haustum* aeno (*praec.* Atreo). — concoquit *C pr.* H_1. — **37. 38** flammae *Voss.;* flammam *C.* — veribus in f. tribuit lacerta; *sic vel* tribuit in foco veribus lacerta *Ribbeckius;* tribuit veribus lacerta in focos (foco *Voss.;* foceis *M*) *C.* — **3** lib. II *H, G; om. L.* — **6** Nevius *C.* — lib. III *M;* lib. (libro) VI *C; libro VII non bene adscr. Merula.* — **7** *hexameter dactylicus; cf. l. de v. Saturn. pg. 113.* — non *pro* ut *L.* — haberet *Merula;* haberent *C.* — **8** e quibus ea *ex Cic. add. Quicheratus.* — e *om. C.* — **9** assumptis (ads. L_1; *G*) *C.* — **10** apud *C pr.* L_1. — **11** toto G_1. — *f.* lap. his. — **12** λάας *(sic) Iun.;* lapides *C.* — **14. 15** finem *del. Quicheratus;* luxu *(dativ.) add. M.* — legibus *Rothius;* lepitus *C.* — et poenis *add. M;* nec sumptibu' finem legibu'. nec luxu statues f. m. *male Lachm. ad Lucr. pg. 141; ita exc. quod scr.* nec sumptibus umquam (unquam *add. Quicheratus*) *Buechelerus.*

LVSVS vel LVDVS genere dicuntur masculino. || Feminino [Lusiones] M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: cum hi vero paulum processerunt, lusionibus vel laborioseis delectantur. — idem de oratore: qui pila ludunt, non utuntur *in* ipsa lusione artificio proprio palaestrae. — Varro Cato vel de liberis educandis: ab huiuscemodi lusionibus radices crudelitas agere solet.

LABRVSCA genere feminino. Vergilius in Bucolicis:

silvestris raris sparsit labrusca racemis.

Neutro Vergilius in Culice:

densaque vergultis avide labrusca petuntur.

LIBA generis neutri. Vergilius in Bucolicis:

sinum lactis et haec te liba, Priape, quodannis.

Masculino Nigidius de dis: 'deinde surgat, faciat libos quattuor'; et infra: 'libos duos ad dextram et duos laevorsus.'

LVPINVM neutro Varro de re rustica lib. I: || lacum esse oportet, ubi maceretur lupinum * * *

LIMFA [aqua] genere feminino, ut saepe. || Masculino Lucilius:

inpermixtum limporem.

LICENTIAM feminino. || Masculino Laberius in Paupertate:

meó licentiátu.

LATRINA genere feminino; et est lavatrina, quod nunc balneum dicitur. Lucilius lib. XI:

qui in latrina languet.

---

17 V, 20, 55 || 19 I, 16, 73 || 20 Varro Cato || 22 V, 7 || 24 Vergilius Culice 53 || 26 VII, 33 || 28. 29 Nigidius de dis || 1 I, 13, 3 || 3 Lucilius || 5 Laberius Paupertate || 8 Lucilius l. XI.

---

16 Luxus v. *G.* — Lus. *secl. M.* — **18** *puto* i; *om. cdd. Cic.* — processerint *male id.* — laboriosis *cdd. Cic.;* laboriosius *C.* — **19** de or. *Mc;* in or. *C.* — ut qui *Cic.* — pala L_1. — in *om. C.* — lusone *L.* — **20** e proprio H_2; proprioe H_1; propriae *L, G.* — palestrae *C.* — Varro; *cf. 133 l.* lusus. — **22** *cf. 449 l.* labra. — **23** solvestris L_1. — racimis L_1. — **24** in Culice; *hoc solo l. opusc. Verg. mentionem facit Non.; ex quibus Culex longe fuit celeberrimus fama, nec tamen qui exstat est ipsius.* — **25** virgultis *C pr.* L_1. — **27** laba L_1. — quotannis *C pr.* L_1. — **28** quatuor *Hqos.* — **29** et infra *Rutgersius, qui duo esse Nig. exempla intellexit;* et intra *C.* — ad dexteram *M;* ad dextram *Quicheratus;* ad dextera H_1; ad dextra *rell.* (a dextra *Ald.*). — laevorsus *M;* devexos *C.* — **1** de re populi pr̃ L_1; p *tertium punctis notat. m. 2;* de re populi rom̃ *H;* de re p̃r. *G.* — **2** *masculini generis exempli defectum notavit Quicheratus.* — **3** aqua *vid. delend.* — **4** inperm. *C.* — limporem L_1; limforem *rell.* — **5. 6** *puto* feminini. — paupertatem eo *L,* H_2. — licentiatu *Guietus; Gesnerus;* licentatus *C.* — **7** Latrina *v.;* Latrinas *C.* — et est latrina H_1. — **9** languet *Iun.;* languae *G;* lanq: *supra scr. m. 2* uae *L;* lan quae *H.*

212 M.

|| Neutro Laberius Conpitalibus:

séquere *me* in latrínum, ut aliquid gústes ex Cynica haéresi.

hic latrinum ventri finem locum dixit. — Lucilius lib. VI:

hac tu ab re credis quemquam latrina petisse?

LVTVM genere neutro. et aput Ciceronem in Epistolis ad Hirtium lectum est plurali numero: luta et limum adgerebant. || Masculino Claudius Annalibus: pluvia inibi lutus erat multus.

LANITIVM genere neutro. Vergilius Georgicon lib. III:

si tibi lanitium curae.

|| Feminino. Laberius Paupertate:

nil réfert *ergo*, móllem e lanitia Attica
an térgore ex hircórum vestitúm geras?

INCIPIT PER M LITTERAM.

MERCATVS generis habetur masculini. Serenus Ruralibus:

ad mercatum eo, vilice.

Varro Sexagesi:

ubi túm comítia habébant, íbi nunc fít mercátus.

|| Mercatura feminini. Plautus Trinummo:

mércaturane án venalis hábuit, ubi rem pérdidit?

---

10 Laberius Conpitalibus || 12 Lucilius l. VI || 14 Cicero Epistulis ad Hirtium || 16 Claudius Annalibus || 17 III, 384 || 19 Laberius Paupertate || 23 Serenus Ruralibus || 25 Varro Sexagesi || 27 II, 2, 51.

---

10 cōnpitalibus *(sic) L;* conp. *cd. Bas.;* comp. *H.* — **11** me *add. Bothius.* — aliquit L_1. — gustus *C pr.* H_2. — cineca *L*, H_1; cinicą H_2; Cynica *ed. Bas.* — heresi *C.* — **12** venter *hic ut interdum pro excrementis.* — **13** hac tu ab re *M;* hoc tu apte *C.* — credis *I. Dousa;* credit *C.* — *recte si habent nostra, dicit Lucilius non potuisse fieri, ut quisquam a re tam tristi tamque gravi latrina, loca deliciis et luxuriae destinata, peteret.* — **14** et *om.* H_1. — apud *C pr.* L_1. — epistolis *C.* — **15** irtium *L*, H_1. — adger. L_1; ager. H_1; agger. *rell.* — **16** Annalibus *M;* annalium *C;* annalium lib. IIII (libro quarto *Ald.*) *Paris. 7579; Ald.* — inibi *M;* imbri *C.* — luctus erat multis G_1. — **17** Laum H_1; Lanicium *L, G.* — genere masculino H_1. — Georgicorum *Hqos.* — **19** Lauerius *C.* — **20** nihil *C;* nil *Bothius.* — ergo *add. M.* — **21** tergore *Bergkius;* pecore *C.* — hyrcorum *H.* — vestitum *Lips.;* vestium *L, H;* vestigium *G.* — an pecore ex hirto crassum vestitum geras *Marquardtus Antiq. Rom. V, 2, 87.* — **23** Serenus; *cf. 431 l.* merx, *ubi* Serenus opusculis *memoratur et versus additur.* — **25** Varro; *cf. ibid.* — **26** *metrum saturnium agnovit Meinekius; quo in veteris temporis frugalitate cum sui luxuria comparanda haud inscite usus est Varro.* — ubi tum *cdd. 431; h. l.* suptum (*praec.* s) *L, H;* sumptum *G.* — cometia *L*, H_1. — habebat H_1. — **28** mercaturane an *cd. F ap. Pl.;* mercaturamne an *B, C, D;* mercaturam eam *cdd. Non.;* mercaturan an *Ambros.; Ritschelius.*

Novius in Militibus Pometinensibus:

ísta mercatúra, spero, rém faciet; frugíst homo.

Lucilius Satyrarum lib. VIII:

verum et mercaturae omnes et quaesticuli sti
intuti.

Turpilius Lindia: ||

consílium hoc cepi: lítteras misi ád senem
nostrúm processe nóbis ex senténtia
mercáturam . . . .

M. Tullius de officiis lib. III: ad quos cum tamquam ad mercaturam bonarum artium sis profectus. || Mercimonium neutri. Plautus Amphitryone:

ut vós in vestris vúltis mercimóniis.

Turpilius Thrasyleone:

vidére cupio véstrum mercimónium.

MELOS genere neutro. Naevius Lycurgo:

suavisonúm melus.

|| Masculino Accius Baccis:

ácris crepitantés melos.

Pacuvius Periboea:

thyasantém fremitu
commítte melum.

Varro Parmenone:

[paci in] huiús nascuntur púeri Rhythmus ét Melus.

---

29 Novius Militibus Pometin. || 31 Lucilius l. VIII || 34 Turpilius Lindia || 4 III, 2, 6 || 6 prol. 1 || 8 Turpilius Thrasyleone || 10 Naevius Lycurgo V || 12 Accius Bacchis || 14 Pacuvius Periboea || 17 Varro Parmenone.

---

30 ista mercatura *M;* instant mercaturam *C;* instat mercaturam *male Scal.* — spero rem H_1*;* *v.;* peiorem *L* (i *ex* r *radendo factum*); *G;* perorem *pr. L;* periorem H_2. — **31** sitararum libro VI H_1*:* libro VI *etiam L testante Rothio.* — **32. 33** mercatorae G_1. — questiculi *L, H.* — isti (sti *M*) intuti *Scal.;* instituti *C.* — **1** hoc coepi *C;* hoc cepi *v.; f.* accepi. — **2** nostrum; *f.* notum *vel* nostram. — processe *Gifanius;* prodesse (prodeesse L_1) *C.* — nebis *L.* — sentia *pr. L.* — **4** M. Tull.; *cf. 431* merx. — **5** protectus *L.* — **7** mercimonus L_1. — mercimoniis voltis *Paris. 7579.* — **8** thrasileone *L, H.* — **9** vestrum; nostrum *in L esse dicit Rothius.* — **10** lecurgo L_1*;* lig. H_1*;* lic. *id. m. 2.* — **11** suavisonum *Gulielm.;* suave summum *C.* — melus *M* (*ut* pelagus); melos *v.* — *neque enim graecanica flexione tali tam vetus poeta uti potuit. a Nonio tamen positum* melos *non negarim.* — **12** Bacchis *Iun.;* vaccis *C.* — **13** acreis *Iun.;* acri *C.* — crepitantes H_1*; Ald.;* crepantes *rell.* — **15** thyasantem *Scriver.;* thesiantem (tesiantem G_1) *C.* — fremitu *v.;* fremita *C.* — **16** committe *M;* concidi *C;* concite *Ribbeckius.* — **18** paci in, *ut ex praec. voc. ortum, delet Duentzerus;* patris *Ribbeckius;*

idem Cato vel de liberis educandis: omnes enim qui locuntur habere debent quosdam melos.

MEDIMNVM generis neutri. || Masculini. Lucilius Satyrarum lib. XV:

praeterquam in pretio primus semisse, secundus
nummo, tertiu' iam plurest quam totu' medimnus.

MARGARITVM generis neutri. Varro *Ἑκατόμβη, περὶ θυσιῶν*:

ubi ílla phalera gémmea atque ephíppia
et árma margaríta kandikántia?

|| Feminino Varro Papia papae, *περὶ ἐγκωμίων*: inperito nonnumquam conca videtur margarita, vitrum smaragdos. — M. Tullius in Verrinis, de signis: ullam gemmam aut margaritam. — Varro Marcipore: altera exorat patrem libram ocellatorum, altera virum semodium margaritarum.

MESSEM generis feminini. || Masculino Lucilius lib. XXVII:

pótius quam non mágno messe, || nón proba vindémia.

MENDVM neutro M. Tullius ad Atticum lib. II: Castricianum

---

19 Varro Cato || 21 Lucilius l. XV || 25 Varro Hecatombe || 28 Varro Papia papae || 30 IIII, 1, 1 || 30 Varro Marcipore || 33 Lucilius l. XXVII || 2 II, 7, 5.

---

patris en *per tetram. troch. prius nos; f. recte.* — rithmus *C.* — e L_1. — Melus *Quicheratus;* melos *C.* — **19** C. valde *G.* — quo *L; f.* quom. — loquuntur *G.* — **20** debent *Iun.;* debeant *C.* — **23** praecio L_1; praetio *id. m. 2, H.* — semisse *v.;* seminisse *L;* se meminis H_1; *id. m. 2* se minis; seminis *G.* — **24** plurest *M; cf. frgm. inc. Luc. 93;* pluris *Iun.* — **25** *φυσιων* *L*, H_1; *φυσιωϲ* H_2; *θυσιωϲ* *G.* — **26. 27** *trimetri graecanici, non tamen exclusis a sede impari spondeis, id quod soluta v. 26 demonstrat arsis.* — falera *C.* — gemmea atque *Meinekius;* gemmeaque *L, G;* gemme (*m. 2* gemmae) aque *H;* gemme atque *Paris. 7579.* — efippia *C.* — margarita *M;* margariti *C; debuit scilicet reponi forma, qua de neutro genere constaret.* — kandikantia *M; κανaικaντια C;* candicantia *v.* — candicare *cum accusativo, ut* lucere *apud Plautum et Ennium; conf. comm. in Ann. pg. 158.* — **28** *παπιαπαπαι G; παπαπαπατ* (*m. 2 παπιαπαπατ*) *H; πατιαπαπαι L.* — *ενκωμων L*, H_1; *ενκωμυνων* H_2; *ενκωμμιων G.* — nonnunquam *Hqos.* — **29** margarita *Iun.;* margaritam *C.* — vitrum smaragdus (sm. *iam Iun.*) *Me;* ut amisi margdos *C.* — *vix puto V. illo* simaragdos *usum, cum graecam finalem servaverit; sed videtur illud ortum ex* ismaragdos. — **32** mergaritarum *H.* — **1** *ante* potius *dimidia fere pars versus vacat in L.* — non magno messe *Me;* non magnum esse *L*, H_1, *G;* non magnum me est H_2; non magnum messem esse (*del. Me*) *Ald.; Iun.;* non probam vindemiam *Iun.; sed non opus est accusativo; quem interdum in lemmatis pro nominativo poni iam in superiore capite vidimus.* — non magno messo *Lachmann.; at cum nominum in* -is *exeuntium alioqui sit tanta generum varietas, non video cur* messis *non potuerit masculine poni a Luc.* — vindemedia H_2, *G;* vi indemedia *L.*

mendum nos corrigemus. — Feminino M. Tullius in Verrinis: quam mendam† ista denique litura *correxit?* ‖ Lucilius:

nam [in] quibu' mendae
omnibus in rebus fiunt fierive potissunt.

METVS masculino Naevius:

magní metús tumúltus péctorá possídit.

‖ Feminino Ennius:

nec metus ulla tenet, fretei virtute quiescunt.

MVRMVR neutri est generis. ‖ Masculini. Varro Sexagesi:

accití sumus,
ntí depontarémur. murmur fít ferus.

MVNDVS muliebris, generis masculini. ‖ Neutri. Lucilius lib. XVI:

legavit *quidam* uxori mundum omne penumque.

MISERIA, ut saepe, generis feminini. ‖ Neutri. Laberius Carcere:

hómo frugi, quod tíbi relictumst, rétines miserimónium.

---

3 II, 2, 42, 104 ‖ 4 Lucilius ‖ 7 Naev. (Bello Punico) ‖ 9 Ennius ‖ 11 Varro Sexagesi ‖ 14 Lucilius l. XVI ‖ 17 Laberius Carcere.

---

3 nos corrigemus *Cicero;* non corrigeris *C.* — Feminino; Feminini nomen *pr. L;* Feminini *L post corr.; G.* — *de H nihil notatum; cf. infra.* — M. *supra add. in L.* — quam mendam ista denique litura *Victorius;* quae mendosa (mundosa *G*) denique litora *C.* — denique *om. cdd. Cic.; Eutyches pg. 2174.* — correxit *ex Cic. add. docti.* — *sed rectius Quicheratus Mercerum secutus sic scripsit:* quod mendum *(ita cdd. Cic.; Eut.)* ista denique litura correxit *et illud quod est* Femin. *ante Luc. nomen collocavit.* — *nec enim alias* menda *invenitur ap. Cic.* — *antiquum tamen errorem esse apparet, cum Nonius scripserit potius* idem in Verrinis. — 5 in (*seq.* omnibus in) *del. M;* ut *I. Dousa.* — quib. *dativ.* — 6 f. *M;* fierique *C.* — 7 masculini *G;* masculino feminino H_1*;* masculini non feminino *L; in quo supra* non fem. *et infra puncta addita sed deleta.* — Nevius *C.* — 8 metus *Ald.;* intus (uitus L_1) *C.* — possidit L_1*; Spengelius;* possidet *rell.* — *cet. n. N., cum aperte haec sic sint construenda:* metus tumultus magni pectora possidit. — 9. 10 feminino *om. cdd.; sed cf. supra.* — nec *Me;* ni *C;* L_2*:* n. i. *(sic).* — Metus *per lemma* L_1. — ulla (tilla *G*); *possis suspicari antiquitus fuisse traditum* ullu', *perinde atque ap. Lucr. pg. 205 s. l.* funis aureu'. *tamen satis constat antiquissimos Romanorum poetas in immutando genere multum sibi sumpsisse licentiae.* — *et alias* metus *ap. Ennium feminino genere invenitur; cf. Paul. 123; Fest. 286.* — tenet, freti *Me;* tenet rite *H, G;* tenne triae *L.* — 11. 12 Murmun neutrius generis L_1. — Varra *L.* — sexagesi sia actiti, *mut. in* sexagesi ia ctati (*voluit* iactati) *L;* sexagesi acciti H_1*; id. m. 2* s. iacciti; *et ita G.* — 13 uti *M, qui versus agnovit;* ut *C.* — depontaremur. murmur *Iun.;* deputare murmur (*pr.* mur) *L;* depontaremur mur H_1*;* depontaremurmur H_2*, G.* — ferus *M;* verus *H, G;* ieris *L.* — 14 muliebris H_1 (*prius* mulierris), *et ita v.;* mulieris *rell.* — gen. est m. H_1. — 15 *cf. Gell. IV, 1, 3; Luc. XVI, 6.* — XVI *Gell.; pr. H;* XVII *rell.* — 16 legavit quidam *Gell.;* legat *C.* — 18 retines (retine *id. 2*) miserim. *Bothius;* miseri, *supra* ri *scr.* ae, munium r. *L;* miserii (*m. 2* miserie) munium r. *H;* miseriae

INCIPIT PER N LITTERAM.

NVNDINAE generis sunt feminini. Varro Marcipore: utri magis sunt pueri, hi pusilline, qui spectant nundinas, ut magister dimittat lussum? || Masculini. Lucilius lib. XXVI:

paúcorum, atque hoc pácto si nil gústat inter núndinum.

Varro Gerontodidascalo: quotiens priscus homo ac rusticus Romanus inter nundinum barbam radebat? — idem *Ταφῇ Μενίππου*: Romani psammacosioe, non qui in urbe inter nundinum calumniarentur. — idem Rerum humanarum lib. XX: decemviri cum fuissent, || arbitrati septenis nos *diebus* nundinum divisum habuisse.

NASVS masculini. || Neutri. Lucilius lib. VII.

queis oculi non sunt neque nasum et qualia sanis.

idem lib. XXII:

nasum rectiu' nunc hominist soeraene pedesne?

NEPOS dici et femina potest Ennio auctore, quae nunc neptis dicitur:

Ilia, dia nepos, quas erumnas tetulisti!

---

20 Varro Marcipore || 22 Lucilius l. XXVI || 24 Varro Gerontodidascalo || 25 Varro *Ταφῇ Μενίππου* || 27 Varro Rer. human. XX || 2 Lucilius l. VII || 4 Lucilius l. XXII || 6 Ennius.

---

mumium (miseraemumium *Gs*) r. *G.* — miserimonium; *ita idem Laberius* mendicimonium et moechimonium; *cf. Non. pg. 140 l.* mendicimonium; *Gell. XVI, 7, 1; apud quem haustum esse inter* mendicimonium dixit *atque* et moechimonium 'et miserimonium' *suspicatur Hertzius. versum tamen non ex hoc fonte petitum a Non. loci Gelliani ratio facit probabile.* — **20** Nundi *pr. L.* — V.; *cf. pg. 133 l.* lusus *ibique comment.* — utri *cdd. 133; h. l.* neutri L_1*;* H_1*; om. rell.* — magis *cdd. 133; hic* maius H_1*;* maiuses L_1*;* maiores *rell.* — **21. 22** hi pusillini q. *h. l. cdd.* — expectant H_1*; Paris. 7579; Ald.* — nundina *cdd. 133.* — dimittat lusum *cdd. 133;* dimittussum (dimittus su *L*) *C.* — **23** paucorum (paucarum *pr. G*); *sententia initio manca, ut vid., culpa Nonii.* — nihil *C.* — inter nundinum H_1*; Turneb.;* internundino *L;* inter nundino H_2*; G.* — **25** tafe minippu *C.* — **26** Romani psammacosioe *Me;* romam ipsam marcosioe; *cf. Macrob. V, 20, 13:* ψαμμακόσια — pro multis Varro saepe in Menippeis suis posuit. — urbe *Me;* orbe *C.* — **27** calumn.; *sequebantur ut puta:* sed qui pure viverent ruri. — **1** arbitrati *recte v., nisi Nonii stupore omissa, unde penderet infinitivus;* arbitrari *C.* — septenis nos (*scriptum erat, ut puto, antiquitus* VII^{nis} nos) diebus *M;* vinos *C.* — *cf. Varr. de re r. l. II initium:* itaque annum ita diviserunt, ut nonis modo diebus urbanas res usurparent, reliquis septem ut rura colerent. — **3** queis *Iun.;* quos *C.* — sanis *vel* cunctis *M;* sunt *C.* — *f.* sunt *perperam iteratum et l. lacunosus.* — **5** soeraene *M;* serene *C* (surene H_1); *ita pg. 169 s. l.* scabres: scroepeo. — surae nec *Ald.* — pedesne *M* (*seq.* ne); pedes *C* (ped *G;* pedes dici c *L; sed* dici c *elutum;* pedes dici H_1*; et ita Ald.*). — **6** *cf. Enn. Ann. 47 cum comment.* — **8** alia H_1. — dia *Charis. pg. 70; alii;* da *L, G;* de, *m. 2* dea, *H.* — neptis *L.* — tetulisti *Charis.;* netulisti *C.*

215 M.

NVNTIVS generis masculini. ‖ neutro aput aliquos non receptae auctoritatis lectum est, sed doctos.

NERVI masculini sunt, sicuti plerumque. ‖ Nervia, feminini, aput doctos lectum est saepe [verum]. Varro *Ὄνος λύρας*:

Sciéntia
dóceat, quem ad modum ín psalterio éxtendamus nérvias.

Neutri. Varro *Ὄνος λύρας*: ei indicunt suam Breseidem producere, quae eius nervia tractare solebat.

NOVALIA genere neutro Vergilius in Bucolicis:

inpius haec tam culta novalia miles habebit.

‖ Feminino Vergilius Georgicon lib. I:

alternis idem tonsas cessare novalis.

INCIPIT PER O LITTERAM.

OBSEQVIVM neutro genere habetur. Terentius in Andria:

obséquium amicos, véritas odiúm parit.

OBSEQVENTIA feminino Plautus in Asinaria:

qui mi aúscultabunt, fácient obsequéntiam.

---

9 scriptores non receptae auctoritatis; cf. comm. ‖ 12 Varro *Ὄνος λύρας* ‖ 15 Varro *Ὄνος λύρας* ‖ 17 I, 70 ‖ 19 I, 71 ‖ 22 I, 1, 41 ‖ 24 I, 1, 50.

---

9 Neutri H_2, *G.* — apud *C pr.* L_1. — **10** est *om.* H_1. — aliquos; *f.* aliquot. — *respici probabile est Catull. 63, 75:* geminas deorum ad auris nova nuntia referens. — *cf. quae prooemii capite II sunt exposita.* — **11** sicut *L.* — **12** aput (apud *C pr.* L_1) doctos; *cf. Gell. IX, 7, 3:* nervias in fidibus brumali die alias digitis pelli, alias sonare. — verum, *ut ex seq.* Varro *ortum, delendum.* — Scientia; *sc.* dea. — **14** extend. *Gulielm.;* est tendamus *C.* — **15** *f. olim fuit:* Nervium neutri, *quamquam ipse Non. videtur scripsisse et supra:* feminino aput doctos *et hic:* neutro Varro *omisso utrobique substantivo. cf. comm. in 190, 7.* — *neque inscite suspicatur Quicheratus illud* neutri, *ut ex praecedente* nervias *ductum, delendum et servandum quod infra habent codices* nervias. — *repugnat tamen quod sequitur* Varro ὄνος λύρας *pro eo quod expectes*: idem eodem. — ei indicunt *M* (ei edicunt *Ribbeckius*); et id dicunt *C.* — *quod ad rem, cf. Il. I, 326 sqq.* — Bres. *C;* ut edyllium, Polycletus; Bris. *v.* — **16** nervia *Ald.:* nervias *C.* — tractare *Bentin.;* tracitare H_1*;* traciare *rell.* — **19** Georgicorum *H.* — II *C.* — **20** idem *om. L,* H_1. — novales L_2, H_1. — **22** turemtius L_1. — **23** ver. edium *G.* — **24** Obsequentiae *lemma restituit Bothius comm. ad Afranii locum; Neukirchius de fabula tog. pg. 236 sq.;* Obsequella *Non.; neque enim librarios eius culpandos docet exemplum Plautinum.* — Obsequentia; Obsequellam *L; porro in sequentibus ubique prior* l *duplici notata puncto;* Obsequelam *G; H; sed in hoc ad* l *appos. punctum et in margine ascript.* L *praemisso puncto, ut sit* Obsequellam, *quod non recte per* Obsequilam *interpretatus est Onionsius. idem huius error in sequentibus, ubi eaedem adiectae notae et in mrg. ad 28, 31, 1, 3 apposita* L, l, l, l. — *unum* l *ubique ed. Bas.* — **25** mihi *C;* mihi *vel* michi *cdd. Pl.* — facient *Plaut.:* faciunt *C.* — obseq. *Gruter.;* obsequellam *cdd. Pl.*

Turpilius Epiclero:

set néqueo ferre hunc díutius
miserári et conquerí nec desse suaé palam obséquentiae.

idem Thrasyleone:

cum intérea nil quicquam á mest praemi néque *preti,*
era, tuaé benignitáti atque obsequéntiae.

Sallustius Histor. lib. II: ibi Fimbriana e seditione qui regi per obsequentiam orationis et || maxime odium Sillae graves carique erant. — Afranius Privigno:

quam míhi sit grata illíus obsequéntia.

OSTREA generis feminini. Lucilius Satyrarum lib. III:

ostrea nulla fuit, non purpura, nulla peloris.

Turpilius Demetrio:

in ácta coperta álga inoras óstreas.

Varro *Τὶ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον, περὶ εὐκαιρίας*:

nec múltinummus píscis, ex saló captus,
helóps neque ostrea úlla magna capta†
quivít palatum súscitare.

---

26 Turpilius Epiclero || 29 Turpilius Thrasyleone || 32 Sallustius Hist. II || 2 Afranius Privigno || 4 Lucilius l. III || 6 Turpilius Demetrio || 8 Varro *Τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον.*

---

26. 27 Epiclero *Bentin.;* sed *Me;* etgleros et *C.* — nequeo ferre *Canterus;* neque offerre (offerrae *L*). — **28** miserari (*praec.* ius) *M;* errari *C.* — nec; *sc.* queo. — desse — palam *M;* esse — parum *v.* — suae obsequentiae (obsequentiae *Neukirchius*); *i. e.* proprio officio. — **29** thrasileone *C.* — Thrasyleone *ubique cdd. Non., numquam* Thrasyleonte; *sicut* leonis *dicitur,* chamaeleonis, draconis. — **30** nihil *C.* — quiquam L_1. — praemii *C.* — preti *add. M.* — **31** hera *Quicheratus;* erat (*seq.* t) *C.* — benignitati *M;* benignitatis *C.* — obsequentiae *Bothius (id. corr. 216, 3).* — **32** historiae *C.* — Fimbriana e *Me;* fimbriane *L, G;* fimbriana H_1*; Paris. 7579;* fimbrianae H_2. — **1** obsequillam, *tum* obsequelam *L.* — *quamquam potest recte habere illud* obsequellam, *quod vocabulum antiquum esse confirmat Paulus pg. 192* (*ubi est:* obsequela, obsequium), *tamen cum medium sit interpositum inter exempla haud dubie falsa elocutionis eiusdem, non putavi tolerandum.* — sillae *L, H;* Syllae *ed. Bas.* — graves carique *Paris. 7579; Ald.;* grave scarique H_1*;* scarique *rell.* — *cf. Accii Deiphobi v. 314 s. l.* grave, multum. — *interpolatione deceptus Me:* Sullae Scaurique; *neque recte Quicheratus:* grati carique. — **3** ipsius *G.* — **4** *cf. Luc. III, 17—20.* — **5** pelobis L_1*; id. m. 2* pelopis. — **7** acta; *i. e.* litore. — coperta *pr. L;* cooperta *rell.* — alga *Palmerius;* age *C.* — *illud* inoras, *quod* sine ore *esse volunt coll. Paul. pg. 114 l.* inori, *valde suspectum.* — **8** *το* (*ιο L; om. G*) *επιπη* (*επιτη G*) *φακη μυρον περι ευcηριαc* (*ευιcηριαc G*) *C.* — **9** *hipponacteos graecanicos agnovit Scal.* — multinummus *Iun.;* multum nummus (m. nunummus *pr. L) C.* — sala *H ex corr.; G;* sola *L.* — **10** helops *Bentin.;* helaps *C.* — hostrea *H.* — ulla *Iun.;* illa *C.* — capta; captata *Scal.; quod propter illud* captus *valde displicet.* — *itaque perperam repetito eo quod est* captus *vera scriptura videtur esse extrusa. f. olim fuit* Lucrina *sive quod Buechelero placuit* Baiana (*praec.* na). — **11** *f.* quibit.

Afranius Excepto:

concás, echinos, óstreas marínas.

M. Tullius in Hortensio: sollertiam eam, quae posset vel in tegulis proseminare ostreas. — Varro Sexagesi:

tunc núptiaé vidébant óstriám Lucrínam.

|| Neutri. Lucilius Satyrarum lib. VIIII:

quin ergo, si ostrea ceno,
non norim fluvium, limum ac caenum sapere ipsum?

idem lib. XIII:

hoc fit idem in cena. dabis ostrea milibu' nummum
empta?

Varro *Ἕως πότε, περὶ ὡρῶν*:

non posse ostrea se Romae praebere et ecinos.

OVES generis feminini, ut plerumque. || Masculini. Varro Rerum humanarum lib. XXIII: ut etiam annotant illos, qui oves duos, non duas dicunt, Homerum secutos, qui ait:

πολλοὶ δ' ὄϊες.

idem: *M.* Terentio, quando citatus neque respondit neque excusatus est, ei ego unum ovem multam dico.

OBSIDIO feminino. Vergilius Aeneidos lib. III:

cingique urbem obsidione videret.

|| Neutro Ennius:

cum saevo obsidio magnus Titanu' premebat.

---

12 Afranius Excepto || 13 M. Tullius Hortensio || 15 Varro Sexagesi || 17 Lucilius l. VIIII || 20 Lucilius l. XIII || 23 Varro *Ἕως πότε* || 25 Varro Rer. hum. XXIII || 27 Homerus (Il. XXIII, 31) || 29 Varro (cf. comm.) || 31 III, 52 || 33 Ennius.

---

12 excepto quod H_1. — **13** *pars iambici octon. vel septen.* — ethinos H_1. — **14** sollertiam eam, quae (qua *Iun.*) *docti ap. Cic.*; sollertiamque eam *C.* — *cet. cf. comm. in 194, 12.* — **16** ostream *Iun.*; ostrinam *(ut lemma* L_1, H_1*) C.* — *v. agnovit Meinekius.* — *cf. comm. in 212, 26.* — **18** quin ergo *M* (ergo *Lachm. comm. Lucr. pg. 122*); quid ego *C.* — o. caeno *I. Dousa;* cerno o. *C.* — **19** cognorim *Bentin.;* cognorit *C.* — cenum *C.* — *de sententia horum verborum cf. comm. in Luc. IX, 8.* — **21** ho fit *L*, H_1. — **23** eos pote *C.* — **24** ecinos *C.* — **25** *cf. Gell. XI, 1, 4.* — plerumq: (*vel* plerum) quae *pr. L.* — **26** XXVII *L;* XXII H_1*; Paris. 7579.* — annotant illos *M;* nutantibus (*praec.* am) *C.* — **28** *νομοιαοεc L*, H_1; *πομοιαοεc* H_2; *πομοι δ οεc ed. Bas.; corr. Iun.* — **29. 30** *libris Rer. hum. probabiliter adscripsere docti, et quidem XXI coll. Gell. l. m. 5 Kretzschmerus; XXIII Mirschius.* — M. (*praec.* m) *add. Iun. ex Gell. l. m.* — excusatus *Gell.;* excitatus *C.* — ei ego *Iun.;* ego ei *Gell.;* eum ego *C.* — **34** saevo *Iun.;* suo *C.* — Titanu' *Merula;* titanum *C.*

INCIPIT PER P LITTERAM.

PVTEI sunt genere masculino. Vergilius Georg. lib. III:

ad puteos aut alta greges ad stagna iubeto
currentem ilignis potare canalibus undam. ||

|| Neutro Varro Gallo ad Fundanium, de miris: secundo, de stativis aquis, ut sunt lacus et stagna et putea et maria.

PISCATIO generis, ut saepe, feminini. || Piscatus masculini. Cicero de finibus bonorum et malorum lib. II: istius generis asotos iocunde putat vivere: mundos, elegantis, optumis cocis, pistoribus, piscatu, aucupio, venatione.

PVLVIS generis masculini, ut saepe. || Feminini. Ennius Annalium lib. VIII:

iamque fere pulvis ad caelum vasta vegetur.

idem lib. VIIII:

[iamque fere] pulvis fulva volat.

POSTICAM feminino genere consuetudine appellamus. Lucilius Satyrarum lib. III:

non peperit, verum postica parte profudit.

Varro *Ταφῇ Μενίππου*: perrexit *in* interioris partis domuis posticae, ut ait Plautus, penitissimae. || Neutro Titinius in Veliterna dici probat:

atque dúo postica, quaé loco
mercéde.

idem Fullonibus:

---

36 III, 329 || 1 Varro Gallo ad Fundanium || 4 II, 8, 23 || 7 Ennius Ann. VIII || 10 Ennius Ann. IX || 13 Lucilius l. III || 15 Varro *Ταφῇ Μενίππου* || 16 Plautus; cf. comm. || Titinius Veliterna || 20 Titinius Fullonibus.

---

37. 38 a put. *L.* — aut alta *om.* H_1. — iubebo *pars cdd. V.* — iubet occurrentem *L.* — currente in *G.* — ilignis H_1; elignis *rell.; P ap. V.* — portare *L,* H_1. — 1 G. ad F. *M;* gallo vel *(om. L)* fundanio *C.* — 2 stagnae *L,* H_1. — putei *C.* — mari *L.* — 3 feminino *L.* — 4 *praec. ap. Cicer.* nemo nostrum. — 5 iocundae H_1; L_1; iucundae H_2; iucunde *rell.* — mundo *H.* — eleganus *L;* selegantis H_1; seligantis *id. m. 2;* eligantis *G.* — cocis H_1; cogis *rell.* — 6 *seq. ap. Cic.* — vitantis cruditatem. — 7. 8 masculino L_1. — Annalium lib. VIII *Quicheratus;* lib. VIII Annalium *C.* — 9 vegetur *Bergkius;* videtur *C.* — 11 iamque fere *del. Hugius.* — 12 consuitudine *L.* — 13 IIII *pr. H.* — 14 peperi H_1. — verum *Bentin.;* virum *C.* — profudit *C. Barthius;* profundit H_2; *G;* protundit H_1; pro Tundit (T *rubrum*) *L.* — 15 Varro; *cf. 491 l.* domuis. — tafe minippu *C.* — perrepsit (perepsit *Paris. 7579*) *Quicheratus, f. recte;* perrexit *cdd. etiam 491.* — in *h. l. om. C.* — domus *hic idem.* — 16 ut ait Plautus; *cf. Pers. IV, 3, 53; 71:* ex Arabia penitissuma. — penitissimae *Me;* penitissime *C.* — Tit. neutro *C.* — 20 *cf. 366* patibulum.

síquis hodie praéter hac postícum nostrum pépulerit.

Lucilius lib. VIII:

pistrinum adpositum; posticum, cella, culina.

Varro Prometheo libero: detrimenta cibi qua exeirent per posticum, canalem feci.

PARTVS masculini est generis. Vergilius:

quin idem Veneri partus suus et Paris alter.

|| Partitudo et Partio feminini. Plautus Aulularia:

probrúm, propinqua pártitudo cui ádpetit.

idem in eadem:

núnc probrum atque pártitudo própe adest.

Afranius Vopisco:

nón dolorum pártionis véniet in mentém tibi,
quós misella pértulisti, ut pártum proicerét pater.

Plautus Truculento:

horrésco misera, méntio || quotiéns fit partiónis.

PRAESEPIA neutri sunt generis. Vergilius lib. XI:

qualis ubi abruptis fugit praesepia vinclis.

|| Feminino Plautus in Curculione:

quin réciperet se huc éssum ad praesepím suam.

---

22 Lucilius l. VIII || 24 Varro Prometheo libero || 26 Aeneid. VII, 321 || 28 I, 1, 36 || 30 II, 3, 9 || 32 Afranius Vopisco || 35 I, 2, 93 || 2 Aeneid. XI, 492 || 4 II, 1, 13.

---

22 si quisquam *cdd. melius 366.* — praeterhac *C. F. G. Muellerus;* praeter has *cdd. h. l.;* praeter hanc *366.* — poepulerit *pr. Hs;* pepullerit *Hqo.* — **23** pristrinum *L.* — adp. *C.* — cella *Gulielm.;* sella *C.* — **24** lib. II (II *in ras.* L_1) *C.* — detr. *M;* retr. *H, G;* trimenta *L;* recrementa *Popma; cf. Gell. XVII, 11, 2.* — quae *L,* H_1. — exirent *Popma;* exierint *C* (exierunt *Lr*). — **25** canalem *Ruhnkenius ad Xenoph. Memorab. I, 4, 6;* vallem *C* (*praec.* cum). — **27** idem venerit *L, H.* — **28** Paritudo *C.* — partitio, *m. 2* paritio *H.* —.feminino *C.* — alularia L_1. — **29** *praec. ap. Pl.:* neque iam quo pacto celem erilis filiae. — cui *etiam Plauti libri.* — **31** nam *unus ex mel. Pl. libris; cf. Goetzium l. m.* — pactitudo *G, Hqo.* — probe *G.* — abest *I. Dousa;* ad. *in cdd. Pl. ex priore v. vid. irrepsisse.* — **33** partitionis H_1. — venit *Both.* — *de Vopisco dicetur comm. ad 493 l.* effigia. — *verba ad matrem data, quibus exprobraretur viro, qui divortium cum ea fecerat post vopiscum editum, sed in gratiam redire cupiebat, facti pristini saevitia.* — **34** misella *M;* miserula *Bothius;* misera *C;* quos tu misera *Hermannus.* — **35** Plaut.; *cf. Prisc. pg. 710.* — troculento L_1. — **1** sentio *B, C, D; non A;* mentionem *Prisc.* (*qui et* miseram). — quotiens fit *Ambros.; Prisc.;* quod diis fit *B, C, D;* quod fit *cdd. Non., et ipse f. Non.* — *f. olim fuit* quando. — parationis *ap. Pl. B, C, D.* — **4** *cf. Charis. pg. 59.* — **5** essum *Fleckeisenus;* esum *cdd. Pl. et Char.;* cessum (*praec.* c) *C;* cessim *Passerat.* — praesepium H_1*;* praesepiam *Ald.;* praesepem *Char.;* presepem (presepe) *cdd. Pl.*

218 M.

idem:

ád meum erum arbitrúm vocat me hic íntra praesepeís meas.

Varro de re rustica lib. I: contra hic laudabatur ab illis, si habebat culinam rusticam bonam, praesepim latam, cellam vinariam.

PANIS consuetudine masculino genere appellatur. || Neutro Plautus in Curculione:

haéc sunt ventris stábilimenta, páne et assa búbula.

PINGVE est, pro pinguis est, neutrum pro alio genere positum. Novius Tripertita:

si aútem pinguest, mále cubandumst . . putent pántices.

PERDIX * * * et masculino genere dici potest. Varro in Admirandis: perdicas Boeotios.

PALPEBRVM genere neutro consuetudo dici vult. || Palpebrae feminino Lucretius lib. IIII:

brachia palpebraeque cadunt poplitesque cubanti.

Varro Papia papae, περὶ ἐγκωμίων:

quos cálliblepharo náturali pálpebrae
cinctaé vallatos móbili septó tenent.

M. Tullius de deorum natura lib. II: munitaeque sunt palpebrae [quae] tamquam vallo pilorum.

PANNVS usu generis masculini. || Neutro Novius Tabellaria:

---

6 Rudent. IV, 3, 99 || 8 I, 13, 6 || 11 II, 3, 88 || 14 Novius Tripertita || 16 Varro Admirandis || 19 IV, 952 || 21 Varro Papia papae || 24 II, 57, 143 || 26 Novius Tabellaria.

---

7 intra intra (*supra scr.* in Hs_2) praesepias *C.* — **8** contra — illis *N.;* quae nunc sunt pleraque contra. illic laudabatur villa *Varro.* — si *V.;* is (his H_1; ir L_1) *C.* — **9** bonam *Varro;* vinam *C* (unam H_1); unam praesepim latam *Me.* — praesepiis laxas *cdd. Varr.* — **11** culeone, *supra scr.* cur L_1. — **12** ventri *cdd. Pl.* — stabulimenta L_1. — panem *cdd. Pl.* — **13** *cf. 198 l.* culest *cum comment.* — generi L_1. — **14** nevius *Vrbin. 308.* — tripertita *cdd. 517 s. l.* desubito; triperdita *h. l.* — **15** pantices *Iun.;* panticas *L, H;* ponticas *G.* — **16** *l. olim tale videtur fuisse:* Perdix usu generis feminini. sed et *e. q. s.; cf. Prisc. pg. 658; auct. de dubiis nomin. gr. lat. V, 587.* — **17** Boeotios *Bentin.;* veotios (veocios H_1) *C.* — **18** Palfebrum L_1. — **18—25** *illa* Palpebrae (Palfebre L_1) — pilorum *in cdd. posita post v. 31, h. e. post finem l.* purpurissum. — *in suum locum revocavit Ald.* — **20** bracchia *cdd. Lucr.* — palfebrae quae *L; id. m. 2* palpebrae quae; palpebre quae (*m. 2* que) *H;* palpebraequae *G.* — poplitisque cavanti *C; corr. docti ex Lucr.; ap. quem secuntur haec*: saepe tamen summittuntur virisque resolvunt. — **21** ενκωμιων (ενκωμιον H_1) *C.* — **22** call. *Iun.;* calliblefaron (*seq.* n) *C.* — palf. L_1. — **23** cinctae *Scal.;* tinctae *v.* — vallatos *cd. N. Fabri; Passerat.; Scal.;* vallato *C.* — mobili septo *Passerat.; Scal.* (septo *iam Iun.*); mobilis septos *C.* — **24** de deorum natura *Me;* de oratore *C.* — palfebrae L_1. — **25** quae *om. ap. Cic.* — tanquam *L, G.*

quí habet uxorém sine dote, pánnum positum in púrpurast.

PVRPVRISSVM genere neutro Afranius Omine:

cedo púrpurissum.

|| Feminino Novius Sannionibus:

ínlino cretám, cerussam, púrpurissam.

PERMITIES generis feminini. Lucilius Satyrarum lib. II:

pestem permitiemque catax quam et Maniu' nobeis. ||

|| Neutri. Accius Melanippo:

parátus sum, ubi vis, pétere partem pérmiti.

PALVMBES feminino Vergilius in Bucolicis:

nec tamen interea raucae, tua cura, palumbes.

|| Masculino Lucilius lib. XIIII:

macrosque palumbes.

Plautus Bacchidibus:

quia enim intéllego:
duae unum† expetitís palumbem.

Pomponius Divite:

quó palumbem [unum] ex óre tollit?

PIGROR generis masculini. Lucilius Satyrarum lib. X:

---

28 Afranius Omine || 30 Novius Sannionibus || 32 Lucilius l. II || 1 Accius Melanippo || 3 I, 57 || 5 Lucilius l. XIIII || 7 I, 1, 17 || 10 Pomponius Divite || 12 Lucilius l. X.

---

27 qui; *cf. Enn.:* ea libertas est, qui pectus purum et firmum gestitat. — ux., *sc.* pulchram. — **28** hom. *C.* — **30** N. *Me;* nevius *C.* — S.; *cf. Cic. de or. II, 61, 251.* — **31** creto *L.* — purpurissum *L*, G_2. — **32** permites L_1; Pernities, n *ex* m *facto G; idem bis infra.* — Luc.; *cf. 25 l.* catax. — **33** pesmitiemque L_1. — *post hoc v. radendo* ae *videtur delet. in G.* — Manlius *cdd. l. utroque.* — nobis *id. pg. 25; hic H, G* novius (novis *pr. H*); *L* novus. — **1** melaneppo L_1; malanippo H_1; *id. m. 2* maelanippo; menalippo *G.* — **2** partem *M;* pestem *v.* — permiti *Ribbeckius* (*nominativus* permitium; *ut supra* lanitium *pro* lanitia, lanities) permities (pern.) *C.* — **3** Palumbes *Quicheratus;* Palumbi (alumbi *G*) *C* (*seq.* f). — *cet. cf. Char. pg. 82.* — **4** palumbis L_1. — **5** Lucilius XIIII *Neapol. Char.;* Lucilius XVI *Cauchianus.* — **6** palumbos *cd. Charis.; in exc. orthogr. pg. 2796 cd. Paris.:* palumbes; *Montepessul. et Lugdun.:* palumbos. *ab ipso tamen Charisio editum* palumbes *docent ea quae secuntur.* — **7** baccidibus H_1; *pr. L.* — **8** qui *C.* — **9** duae unum expetitis palumbem; *ita etiam Pl. cdd. — et hoc quidem constat non tolerandum hiatum. praeterea vix posse explicari cur duas unum expetere dicat h. l. Plautus iudicat C. F. W. Muellerus. relicua incerta, cum praesertim etiam altera pars versus graviorem traxerit corruptelam.* — **10** Divite *Bothius;* de vitae *C.* — **11** unum, *ut ex v. 9 huc illatum, secl. M.* — *fuit qui coniceret:* quo palumbem unum ec re (ex re, with c written above) tollit? — **12** saturarum L_1.

219 M.

obrepsitque pigror, languor torporque vietus.

|| Feminini [pigritia] * * *

PIGRET. Ennius lib. XVI:

post aetate pigret supferre laborem.

Accius Clytemestra:

. ómnes gaudent fácere recte, mále pigrent.

PALI genere masculino. || Neutro Varro Flaxtabulis, *περὶ ἐπαρχιῶν*: quid? tu non vides in vineis quod tria pala habeant tripales dici?

PERICVLVM generis neutri. Terentius in Andria:

ad stúc periclum in fília fierí gravest.

|| Periclitatio feminini. M. Tullius de deorum natura lib. II: sicut ex quibusdam stirpibus et herbis, quarum utilitatis longinqui temporis usu et periclitatione percepimus.

PARATVS generis masculini. || Paratio feminini. Afranius Privigno:

siléntio opus est; núlla enimst parátio.

PENVS generis feminini. Lucilius:

magna penus parvo spatio consumpta peribit. ||

---

15 Ennius Ann. XVI || 17 Accius Clytemestra || 19 Varro Flaxtabulis || 22 III, 3, 34 || 24 II, 64, 161 || 27 Afranius Privigno || 30 Lucilius.

---

13 obrepsitque *(ita Iun.)* pigror, languor torporque vietus *M; at C:* languor (langor *G*) obressitque (obressit quae *L*) pigror (pigor G_1) torporque quietis (quietus *ante rasur. G*). — *quod dicit Hauptius Observat. crit. pg. 45 in Parisino antiquissimo esse* obrepsit *et* quietus, *res eum fefellit. nam P hic deficit. — abundantiam synonymorum in tragicis latinis videtur irridere Luc.* — vietus *producta secunda; cf. de re m. 257.* — **14** *illa* Feminini pigritia *huc traiecit Quicheratus; in libris leguntur post v. 18;* pigritia *secl. M.* — **15—18** *ex secundo capite translata facile apparet. et habuerunt haud dubie locum pg. 153 vel ante l.* pigrare *vel post. — huc autem traiecta extitere causa cur et l.* pigritia *deturbaretur loco suo et exempla addita exciderent.* — **15. 16. 18** *puto* Piget; piget; pigent. — *cf. 475 l.* paenitebunt. — **16** potestate *L,* H_1. — supferre L_1; sufferre L_2, *H;* subferre *ed. Bas.* — **17** tytesemestra (tite semestra *H*) *C.* — **18** *f.* at omnes (*praec.* a). — male (*sc.* facere) *Bothius;* mali *C.* — **19** masculino H_1; feminino *L,* H_2, *G.* — Neutri *L,* H_2. — flaxtabilis H_1. — **20. 21** επαρχιον *C.* — quid *e. q. s.; haec sine ulla mutatione in trochaicos possunt redigi numeros sic:* quid? tu nón vides in víneis | quód tria pala habeánt tripales díci? — tripales *v.;* tripalles *C.* — **23** at *C pr.* L_1 *et Ho.* — istuc *cdd. Ter.;* stuc *C.* — periculum fieri in filia grave est *C.* — **24** M. Tull.; *cf. 364 l.* periculum, experimentum. — **25** sucut L_1. — surpibus *L;* sirpibus *G.* — longiqui *pr. L.* — **29** enim est *vel* mi est *Ribbeckius;* inest *v.* — **30** Luc.; *cf. Prisc. 659; 713.* — *qui et ipse omisso numero libri auctores adfert Donatum et Caprum.* — **31** parvo *Prisc.;* varro H_1; pervo H_2; *G;* per vos *L.* — spacio L_1.

Masculini. Pomponius Dotata:

> únum penem, quei ómnem ceterum álium praeberém penum.

Novius Dotata:

> meum ín penum conpónam satiust.

|| Neutri etiam lectum est aput plurimos, quorum || auctoritas non probatur.

POLYPVS, generis *masculini.* || Feminini. Lucilius lib. XXVIIII:

> paulisper comedent iam haec sese, ut polypus, ipsa.

PAVPERTAS generis feminini. || Neutri. Caecilius Plocio:

> ibo ád forum et paupérii tutelám geram.

PAPAVER· neutri. Vergilius:

> spargens umida mella soporiferumque papaver.

|| Masculini. Varro Admirandis: infriasse [ne] papaverem. — Plautus:

> quam sí formicis óbicias papáverem.

PILLEVS generis masculini. Plautus Captivis:

> pílleum, quem habuít, deripuit eúmque ad caelum sústulit.

---

32 Pomponius Dotata || 34 Novius Dotata || 1 scriptores, quorum auctoritas non probatur || 3 Lucilius l. XXVIIII || 5 Caecilius Plocio || 7 Aen. IV, 486 || 9 Varro Admirandis || 9 Trinumm. II, 4, 8 || 11 Plautus Captivis.

---

32 Dotata *Palmer.; Me; quae etiam alias a Non. citatur fabula;* Dotali *Bothius.* — 33 *ita M* — penum quae *C.* — alium *Palmer.;* aliam *C.* — praebere in penum L_2. — *verba haec esse hominis luxuria ad egestatem redacti et ob id uxorem locupletem captantis de re m. 429 est monitum., praecessere ut puta haec:* feneratores liquerunt cunctis solum de bonis. — 34 D. *Palmer.; Me;* dofacta *C.* — 35 meum in penum *Ald.;* mea in penum (in poenum *H;* impenum *G*) L_2; H_1; G_2; meam penum L_1; G_1; meam poenum H_2. — conp. *suspensum a* satiust. — satiust *M;* satius est *C.* — 1 *potius* Neutro. — apud *C pr.* L_1. — a. pl.; *cf. pg. 51 l.* penus: penoris (sic enim a plurimis declinatum est); *Gell. IV, 1, 2* nam et 'hoc penus' et 'haec penus' et 'huius peni' et 'huius penoris' veteres dictaverunt; *ib. 23* esse ea sola penoris putat (Masurius Sabinus). — *ceterum cum ex Char. 57 et Priscian. 659 (cf. et 713) constet apud Plautum et Afranium, poetas auctoritatis minime obscurae,* penum *lectum neutro, apparet etiam hic Non. socordia ductum, quod Gellius non attulisset exempla notorum auctorum neutri gen. adhibiti, posuisse ea quae in fine lemmatis leguntur.* — 3 masc. *add. Quicheratus.* — 4 *n. N.* — comedent iam *Gerlachius (comedendi verbum a Scal. inventum);* cui medemtia (medemptia *G*) medem *C.* — sese *M;* se *C.* — ipsa *nominativus.* — 5 Neutri; *n. N.* — plochio *C.* — 6 pauperii (*ut* dii, facii) *Ribbeckius;* pauperi *C;* pauperie *Caec.* — 7 Verg.; *cf. 404 l.* spargere. — 9 Varro; *cf. Char. pg. 64:* Varro in Admirandis. — Admirandis *Iun.;* noprandis *L*, H_1; adnoprandis H_2, *G.* — ne *om. Char.; del. h. l. Scal.* — Pl.; *cf. Char. pg. 64.* — 10 quam *cdd. Pl.; Char.;* an (*pro* cam *puto*) *C.* — papaveram H_1. — quam si tu ob. form. papaverem *cdd. Pl. cum A; Char.* — 12 deripuit *v. ap. Pl.;* diripuit (dirr. L_1) *C.* — sustulit *Bothius;* tollit *C.*

|| Neutri. Plautus Cornicula:

en, te óbsecro,
Lýde, pilleúm meum, mi sodális, mea salúbritas.

PROSECTA, exta quae aris dantur ex fibris pecudum dissecta, sunt generis neutri. Aemilius Macer in Ornithogonia:

Vulcani tosta vapore
cum virgis prosecta ferunt.

|| Feminino Lucilius lib. XIIII:

cenam, inquit, nullam neque divo proseciam ullam.

Varro Rerum divinarum lib. XI: prosiciem extorum vel in mensam porrigere.

PEDIS, quem nos pediculum dicimus, generis masculini est. Novius:

est pédis unus íngens in nasó..

|| Feminino Plautus Vidularia:

ubi quámque pedem víderat, supfúrabatur ómnis.

PLVVIA, ut saepe, generis feminini. Vergilius Georg. lib. I:

tum cornix plena pluviam vocat inproba voce.

|| Masculini. Laberius Late loquente:

quí pedem ex tabérna tulimus, tántus cum instarét pluor. ||

PASTILLVS masculino Novius Mania medica:

'lacrimaé calent.' —
'cadét pastillus.'

---

13 Plautus Cornicula || 17 Aemilius Macer Ornithogonia || 20 Lucilius l. XIIII || 22 Varro Rer. divin. XI || 25 Novius || 27 Plautus Vidularia || 29 I, 388 || 31 Laberius Late loquente || 1 Novius Mania medica.

---

13. 14 Cornic. (*pro* Cornicula): en *Ritsch. Parerg. pg. 155;* cornicen L_1*;* cornicem *rell.;* Cornicularia *Bentin.* — **15** lide *H;* nide *G.* — pilleum m.; *vocativus.* — **17** Aemilius *Voss.; cf. 518 l.* picumnus; licinius (lucinius H_1) *C.* — hornithogonia (hornito gonia H_1) *C.* — **18** vulgani *H;* vulgari *Paris. 7579.* — **19** cum fibris *Palmer.* — prosecta; pro *in ras. L.* — **21** inquin (*seq.* n) *L;* inqui (*pro* inquit) *prius M.* — proseciam *M;* prosiciem *Scal.;* prosectam (prosecam *pr. L*) *C.* — **22. 23** Varro; *videtur intercidisse exempl. petit. ex libris de v. p. R.* — Rerum *Ald.;* ertipr̃ *H; G;* ertipr., *virgula supra* tipr. *addita, L.* — immensam L_2, *G;* in mensa *H.* — **24** est *om.* L_1. — **28** *f.* ubiquomque. — viderat *Fleckeisenus Ann. philol. a. 1861 pg. 575;* videbat *C.* — subpurabatur L_1*; id. m. 2* suppur.; suffurabatur H_2, *G.* — **30** tunc (*seq.* c) *L, G.* — pluvia *L, G;* pluviam *Hs;* pluiam *Ho.* — **31** Late loquente; *cf. comm. in 150 l.* popularia. — **32** instaret *M. Hauptius;* staret *C.* — **1** Pastillus *M;* Pestillus *L;* Pistillus *H, G.* — nouris *L.* — minia *C; cf. 154 l.* praesente. — **2** calent *M;* cadent (cadunt G_1) *C* (lacrima et addent *cd. Cuiac.*). — **3** cadet pastillus *cd. Cuiacii;* calet pistillus *C.* — *lamentanti mulieri respondet cavillator, nisi flere desinat, fore ut pastillus, quem formae conservandae causa induxerat ori, madore corruptus cadat.*

idem Fullonibus:

testas, pátinas, pastillós mihi
cantant.

|| Neutro Munatius: pastillum grande est.

PROPAGO, PROPAGES, ut saepe, generis est feminini. Pacuvius Antiopa:

salvéte, gemini, méa propages sánguinis.

|| Neutri. Ennius:

nobeis unde forent fructus vitaeque propagen?

PATIBVLVM genere neutro. || Masculino Licinus Rerum Romanarum lib. XXI: [deligat] ad patibulos deligantur et circumferuntur,† cruci defiguntur. — Plautus Carbonaria:

pátibulum ferát per urbem, deínde adfigatúr cruci.

INCIPIT PER R LITTERAM.

RICTVS generis est masculini. Titinius:

cálve, exporge fróntem; semper hábeat facito *rísum* rictus.

RICTA neutri. Lucretius lib. V:

mollia ricta tremunt, duros nudantia dentes.

M. Tullius de Signis: ut rictum mentumque eius paulo sit adtritius.

---

4 Novius Fullonibus || 7 Munatius; cf. comm. || 8 Pacuvius Antiopa || 11 Ennius || 13 Licinus Rer. Rom. XXI || 15 Plautus Carbonaria || 18 Titinius || 20 V, 1064 || 22 IV, 43, 94.

---

5 testas *Bothius;* testis *C.* — petinas (pestinas *Lr; sic Aldus*) *L.* — pastillos Me_1; pistillos *C.* — **6** cantent H_1; *f. recte.* — **7** munatius L_1; H_1; *Vossius;* Muntius *Ald.;* oratius (hor. L_2) *rell.* — *non indignum memoria ap. Hor. in Sat. inveniri* pastillos. — pastillum *M;* pistillum *v.* — **8** *cf. 64 l.* propages, *ubi exempla eadem.* — **12** *cf. l. m.* — *hic L;* H_1*:* boni secunde; *rell.:* bonis unde. — *f.* nobeis cunde. — ut aeque *C.* — propagimen *H, pr. L;* propagmen *rell.;* propaginem *Paris. 7579.* — **13** neutri H_1. — Licinus *Augustinus; Petrus in ed. minore; cf. tamen 535 l.* pristis; Licinius *C* (Lucinius H_1). — **14** deligat (deligata *L, pr. H*) *del. Lips. Op. III, 1195.* — circumferunt *Lips.* — *sed altius videtur haerere vitium.* — *f.* patibulos adligatei circumferunt. — **16** patibulum ferat; *hoc si recte habet, Nonius inepte, ut infra v. 34, exemplo usus.* — adfigatur *v. d. in ed. Bas.;* affigat (adf. L_1; H_2; *G*) *C.* — *male Bothius Lipsium secutus:* patibulus ferar per urbem, deinde suffigar cruci. — **18. 19** Titin.; *cf. 456 l.* rictum. — calve *Quicheratus; cf. pg. 6 l.* calvitur; cave *cdd. l. utroque.* — Titinius Caeco *Neukirchius;* Tit. Cane *Ribbeckius.* — exporge; excorde *cdd. 455.* — semper habeat *M;* habeat semper *cdd. h. l.;* labeat s. *456.* — facito *Iun.;* facto *cdd. l. utroque.* — risum *add. M.* — **20** Rideat *(sed ut lemma sit)* L_1; rideat *Onionsio teste, sed ut dubitaret, m. 1 H, in quo nullum l.;* ric *(tum ras.)* at Hs_1. — **21** premunt *cdd. Lucr.; recte docti* fremunt. — nudantia H_1; nudantes *rell.* — **22. 23** ut signum H_1. — eius ac mentum *cdd. Cic.* — attritus H_1.

ROGVS masculini generis. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

hoc rogus iste mihi, hoc ignes araeque parabant?

|| Neutri. Afranius Epistula:

púlchre hoc incendí rogum:
ardét; tenetur; hóc sepulchrum sépeliet.

RVDENS generis est masculini. Vergilius Aeneidos lib. III:

excussosque iubet laxare rudentis.

|| Feminino Plautus in Rudente:

dum hánc rudentem cónplico.

RETICVLVS genere masculino M. Tullius in Verrem Siciliensi: reticulumque ad naris admovebat, tenuissimo lino, plenum rosae. — Fenestella Annalium * * * fasceam pectoralis reticulus. || Neutro || Claudius primo: privisque ductoribus indidere reticula galearia.

RAMENTVM generis neutri, ut saepe. || Feminini. Plautus:

raménta fiam plúmbea propénsior.

RASTROS genere masculino dicimus, ut apud Vergilium et Terentium. || Neutro apud Cornelium Celsum: omnes rastra et adtollunt et adigunt.

RAPTVS generis masculini. || Feminini. Terentius [in] Adelphis:

dispérii! Ctesiphóntem audivi fílium
una ádfuisse in ráptione cum Aéscino.

---

24 IV, 676 || 26 Afranius Epistula || 29 III, 267 || 31 IV, 3, 1 || 33 II, 5, 11, 27 || 35 Fenestella Annalibus || 1 Claudius lib. I || 3 Bacchidibus III, 4, 15 || 5 Vergilius; cf. comm. || 6 Terentius; cf. comm. || 6 Cornelius Celsus || 8 III, 3, 1.

---

26 epistola *C pr.* L_1. — **27. 28** sepulcrum *Ribbeckius;* sepulchro L_1*;* *H;* sepulcro *rell.* — sepe (saepe *G*) licet H_2*; G.* — rogus *de amoris flammis.* — sepulcrum, *ut ap. Propert. IV, 14, 9:* cuncta tuus sepelivit amor. — **30** excissosque *L.* — **32** ..... dum hanc tibi quam trahi' rudentem conplico *Pl.* — **33** Reticulum *cdd.* — M. Tull.; *cf. comm. in pg. 141 l. minutum.* — in Verrem *M;* in Verrinarum *v.* — **34** siciliem si H_1*; Paris. 7579;* siciriemsi *rell.; corr. Ald.* — de suppliciis *recte Non. pg. 350; 411.* — pleno *C.* — **35** Annalium; *non putavi reponendum cum Aldo vel Quicherato illud* Annalibus *vel* Annali; *sed cum verbis quibusdam Fenestellae libri notam haustam existimo.* — fasceam *Quicheratus;* fascem *C.* — *accusativus tamen num recte habeat propter lacunam incertum.* — **1** privisque ductoribus *Lipsius;* prius hisce (i *add. m. 2 in H*) auctoribus (actoribus H_2). — indidere *M* (indit *Lips.;* indere *Hertzius*); inde (*seq.* re) *C.* — **3** at L_1. — platus *L.* — **4** fiam *C*; fiat *Plaut.* — plumca *cdd. Pl., et ita v.* — **5** Verg.; *cf. Georg. I, 164; II, 421; Buc. IV, 40.* — **6** Ter.; *cf. Hautontim. I, 1, 36; V, 1, 58; Serv. in Georg. I, 94.* — Cessum *G.* — **8** ad adelfis L_1*;* in adelfis *rell.* — **9. 10** disperii Ctesiphonem — una *Ter.;* disperrecte si fontem audivi filumina *C.* — fuisse *Bembin.*

REDITVS generis masculini. Vergilius Aen. lib. *XI:*

hi nostri reditus expectatique triumphi?

‖ Feminini. Varro Rerum humanarum lib. XX: omnis Tarquinios eiecerunt, nequam reditionis per gentilitatem spem haberent. — [idem [in] eodem: ad milites facit reversionem. — M. Tullius Philippicarum lib. I: exponam vobis breviter consilium profectionis et regressionis meae.]

INCIPIT PER S LITTERAM.

SEXVS masculini generis esse manifestum est. ‖ neutro Sallustius dixit Historiarum lib. II: ad Metellus in ulteriorem Hispaniam post annum regressus magna gloria concurrentium undique virile et muliebre secus per vias et tecta omnium† visebatur. — Sisenna Hist. lib. IIII: tum in muro virile ac muliebre secus populi multitudine omni conlocata.

---

11 XI, 54 ‖ 13 Varro Rer. hum. XX ‖ 15 Varro Rer. human. XX; sed cf. comm. ‖ 16 I, 1, 1 ‖ 20 Sallustius Hist. II ‖ 23 Sisenna Hist. IV.

---

11. 12 III (IIII *L*) nostri *C;* XI: hi nostri *Me; quem secuti sumus in illo* III *vel* IIII *latere rati* hi *vel* hii. — *cet. etiam in II invenitur id nomen hoc versu:* sanguine quaerendi reditus animaque litandum. — expectati quae trium *L.* — **13—17** *in his turbatum. nam ea quae sunt* M. Tullius — meae, *cum ante Varronis in libris posita sint exempla, locanda in fine lemmatis pariterque cum altero Varronis loco secludenda. — nec enim solet in hoc capite Non. similia exempla addere eis, in quibus summa rei versatur, quod alibi nonnumquam facit. — neque priva institui poterunt lemmata, cum* reversus *certe pro* reversio *non dicatur. — petita autem haec, ut quae pg. 168 s. l.* subices *notavimus, ex ipso Nonio; Varroniana ex cap. IV, pg. 245 l.* anceps, *ubi legitur* Varro de vita populi Romani lib. IIII: Caesar reversionem fecit; *Ciceroniana ex eod., pg. 299 l.* exponere. — *in Varronis autem verbis citandis interpolatorem fefellit memoria. conferenda tamen quae infra ad lemma* anceps *sunt notata.* — **13** tarquilinios *L, H_1.* — **14** eiecerunt *Quicheratus; f.* eicere; eicerent (*seq.* n) *C; cf. v. 26* animadvertisse; *comm. in 215, 1.* — necquam *L, H.* — redditionis *L, H_1.* — **15** in *om. L_1.* — filippicarum *L_1.* — **19** Sexus *H_1* (Saexus *id. m. 2*), e *et* x *in ras.* (x *paulo insolentius scriptum; sed etiam Onionsius agnoscit*); Secus *L_1;* Specus *L_2, G.* — Sall. (Salluscius *L_1*); *cf. Macrob. III, 13, 6 sqq.; pg. 180* transenna; *Charis. pg. 61; Prob. 1463.* — **20** at *C pr. L_1; Parisin. Macrob.;* ac *Bamberg.* — metullus *H_1.* — **21. 22** concurrentibus *cdd. Macrob.* — virileci *pro* virile et *L.* — ac *pro* et *Prob.* — sexus (sex *in ras. m. posteriore*) *H;* specus *L_2, G.* — omnium *cdd. Non. et Macrob. antiqua corruptela, cuius curandae ratio nondum suppetit. nec enim placet substitui illud* hominum. — domuum *in mentem venit Quicherato.* — visevatur *L_1.* — *ut nunc res habet, illud* concurrentium — omnium *suspensum a* gloria, *ut et visum Kritzio. — suspicor tamen altius latere vitium; quod quomodo sit tollendum parum comparet.* — **22** Sisanna *L_1.* — **23** hist. *L cum virgula supra* t (t *m. 2 in ras.*); Hist. *ed. Bas.;* historiarum *H.* — tum in muro; iu mina iuro *L.* — sexus (x *in ras. m. posteriore*) *H;* specus *L_2, G.* — **24** collecta *Iun.*

SPECVS genere masculino Varro Rerum divinarum lib. IIII: ibi cum amissam capram desiderarent, animadvertisse quendam specum tenebricosum. — Ennius *Hectoris* lytris:

íferum vastós specus.

|| Feminino Ennius Annalium lib. XVII:

concava || sub monti late specus intu' patebat.

Pacuvius Niptris:

inde ádveno montem Oétam scruposá specu.

STRIGILIM manifestum est esse generis feminini. || Neutri. Varro Bimarco: κατάχρησις est enim vera, cum in candelabro pendet strigile.

SORTES genere feminino Vergilius lib. X:

nescia mens hominum fati sortisque futurae.

|| Masculino Vergilius lib. III:

quae sortitus non pertulit ullos.

SALIS genere masculino Terentius:

labóre alieno mágno partam glóriam
verbís saepe in se tránsmovet qui habét salem;
quod ín test.

Plautus in Mercatore:

quási in aquam indiderís salem.

---

25 Varro Rer. divin. IV || 27 Ennius Hectoris lytris || 29 Ennius Ann. XVII || 2 Pacuvius Niptris || 5 Varro Bimarco || 7 Aen. X, 501 || 9 Aen. III, 323 || 11 Eunuch. III, 1, 9 || 15 I, 2, 92.

---

26 amissam *v.;* aa masam *L;* admissam *H, G.* — capriam *L.* — animadvertisse *M;* animadvertissent *C;* animadvertissentque *Iun.* — quendam; e *in* a *mutatum, sed hoc elutum in L.* — **27** tenebricos L_1. — **27** Hect. *om. C.* — **29** Ennius; *cf. Prisc. pg. 713; Fest. 343; Serv. in Aen. VII, 568.* — **1** comcava L_2*;* tum cava *Prisc.;* tum causa *cd. Festi.* — montei *O. Muellerus;* montis *C;* monte *cdd. Prisc. et Festi.* — late *H; Prisc.;* latet *L, G;* alte *cd. Festi.* — petebat *L,* H_2. — **2** Pacuvius in Niptris *Prisc. pg. 713;* Accius N. (Nitris L_1) *C.* — **3** advenio in scruposam specum *rell. om. Prisc.* — adveno *M;* advenio *cdd. Non. et Prisc.* — Oetam *v.;* aetam *C.* — Aetnam *Ribbeckius, cuius quidem mira de Niptris somnia.* — scruposa specu *(abl. qualit.) M;* scruposam (scripsam *L*) specum *C.* — in scrupulosam *vel* scropulosam specum *cdd. Prisc.* — **4** Neutri *om.* H_1. — **5** uimarco *C.* — kataxphcic *L;* η *in ras.* H_2. — **6** strigile *Guietus; Oehlerus;* strigilis (*seq.* s) *C* (stricilis L_1). *ita* salis, sale; retis, rete, *al.* — strigil *Quicheratus. quod potest videri dictum ut* mugil *et secus acceptum a Non.* — **7** Sortes *nom singul.* — **9** IIII *pr. L.* — **11** Salis; *cf. gr. lat. V, 560:* ut dicit Plinius in libris dubii sermonis 'hic salis'. — Ter.; *cf. 318 l.* habere, dicere. — **12** magnam *cdd. deter. Ter.* — **13** erbis H_1. — qui habet salem; *ita Non. l. utroque, item alii. grammatici (cf. Vmpfenbachium), denique libri Ter.* — *sed recte videtur Bentleius scripsisse* qui sal habet. *eius comment. conferendus.* — **15** Plaut.; *cf. 115 l.* guttatim. — **16** in aqua *cdd. utrobique.* — alem *G.*

|| Neutro Varro: '*in* conmentario veteri Fabi Pictoris legi: muries fit ec sale sordido, quom [sale] pistum est et *in* ollam rudem fictilem abiectum [est].' — et postea: 'id sal virgines Vestales serra ferrea secant.'

SOCRVS et masculino genere veteres dici posse voluerunt. Naevius Pellice:

desím socru tuo, frátri patruelí meo?

SALVM neutri generis est vulgari consuetudine. || Masculini. Ennius Hecuba:

undantém salum.

SIBILVM neutro, ut apud Serenum:

suave sibilum.

|| Masculino Vergilius in Bucolicis:

nam neque me tantum venientis sibilus austri.

Lucilius:

saxa et stridor ubi atque furentum sibilus instat.

SAGVM generis neutri, ut plerumque. || Masculini. Ennius:

tergus igitur sagu' pinguis opertat.

Varro Vergula divina:

---

17. 19 Varro || comment. vetus Fabi Pict. || 22 Naev. Pellice || 25 Enn. Hecuba || 27 Serenus || 29 V, 82 || 31 Lucilius || 33 Ennius || 35 Varro Virg. div.

---

17. 18 in *om. C; habent frgm. Varr. pg. 179.* — legi: muries fit ex (ec *M*) sale *Cuiac.;* legimus tes fit et sale *C.* — sordido — pistum; *ita M* (pisum *Vrsin.;* pinsum *Scriver.;* tunsum *Cuiac.*); quo sale sordidum si-istum *C* (ii *in ras. Ho;* sustum *G*). — in *add. Cuiac.* — **19** fictilem *id.;* fac idem (faci de *L*) *C;* facilem *Paris. 7579.* — abiectum *id.; Ald.;* adiectum *C;* coniectum *ex Festo Cuiac.* — est *del. Quicheratus.* — et postea *quidam Varronis esse putant.* — ferreo H_2, *G.* — *ad explicandum hunc locum faciunt Festi verba pg. 158 s. l.* muries: muries est, quemadmodum Veranius docet, ea, quae fit ex sali sordido, in pila pisato et in ollam fictilem coniecto ibique operto gypsatoque et in furno percocto, cui virgines Vestales serra ferrea secto et in seriam coniecto, quae est intus in aede Vestae in penu exteriore, aquam iugem vel quamlibet praeterquam quae per fistulas venit addunt atque ea demum in sacrificiis utuntur. — **21** Socrus; *cf. Prisc. 698* vetustissimi — hic et haec socrus efferebant. — **22** P. *Meursius; Bothius;* pellico *C.* — **23** d. *Bothius;* desine *v.* — socru *Quicheratus;* socri *C* (socrui *Paris. 7579*). — patrueli *Guietus, Me;* patrui *C.* — **24** Saluum L_1. — et vulg. L_1. — **27** Sibillum L_1. — **28** suaves L_1. — sibillum *L.* — **30** sibillus L_1. — **32** furentum (*vel* ruentum) *M;* erunt (er̃ *H*) dum *C.* — *pertinet illud* furentum *etiam ad priora.* — sibillus L_1. — instat (*vel* infit) *Lips.;* institis (*seq.* s) *C.* — *apparet haec de coronae infestae minis accipienda, non autem, ut quidem putarunt, de maris turbis. quorum secutus opinionem Lachmannus de itinere Siculo Lucilii cogitavit, Ribbeckius scripsit* rudentum sibilus. — **35** Varro; *cf. 538 l.* sagum. — virgula *C pr.* L_1.

cúm neque aptam móllis umeris fíbulam sagús ferret.

SPARI [quod est genus teli] masculino genere, || ut est apud Vergilium:

agrestisque manus armat sparus.

|| Neutro Lucilius:

tum spara, tum rumices.

SANGVIS masculino genere in consuetudine habetur. Vergilius Aeneidos lib. II:

vos o, quibus integer aevi
sanguis, ait.

|| Neutro Ennius Hecuba:

heú me miseram, intérii! pergunt lávere sanguen sánguine.

Lucretius lib. I:

visceribus viscus gigni sanguenque creari.

Accius Amphitryone:

cum pátri' parvos parat hóstifice
sanguíne sanguen miscére suom.

idem [in] Aeneadis aut Decio:

vim Gállicam obduc cóntra in aciem exércitum,
reparáto hostili fúsum sanguen sánguine.

---

2 XI, 682 || 4 Lucilius || 7 II, 638 || 10 Ennius Hecuba || 12 I, 837 || 14 Accius Amphitryone || 17 Accius Aeneadis.

---

36 molis *cdd. h. l.* — sagis *L.* — **1** quod est genus teli *secl. Quicheratus; cf. pg. 555* sparum telum agreste. — **2** Verg.; *cf. pg. 555.* — **4** Luc.; *cf. Fest. 330; 270 l.* spara; rumex; *Paul. 331.* — **5** rumices *Bentin.;* rumicis *C;* murices *Paul.* — **6** habebatur *puncto supra* a *add. et virgula posteriore* b *iuncto cum* t *m. 2* (*voluit haud dubie scriba restituere illud* habetur) *L.* — **8** integre vi *L.* — **10. 11** Ennius; *cf. 466 l.* lavare; *504 l.* lavere. — hecube eheu eheu me H_1; hecubae heu me L_1, H_2; hecuba eheu me L_2. — labere (lambere H_1) *C.* — **12** *cf. 184 l.* viscus; *Lachm. in Lucr. I, 837.* — **15. 16** *Amphitryonis de obscuritate iam in comm. ad 165, 22 monuimus. — bellorum tamen gravissimorum inter consanguineos gestorum in illa frequentem fuisse memoriam eis, quae alibi de Amphitryonis rebus tradita sunt, satis comprobatur.* — patri' *M;* patre *v.; cf. infra v. 22.* — parvos *nominat. — erat cum scribendum putarem* purus *pro* puerus, *quod vocab. agnoscit Prisc., quamquam documento praeter vocativum* puere *usus nullo. — sed illud* parvos *videtur ad rei atrocitatem augendam non sine contemptu adhibitum.* — parat *Vossius;* patrum *C.* — miscere *Passerat.;* hiscere *C.* — suum *Vossius;* suo *v.* — **17** in Aeneadis *L, G; om.* in *Hqos.* — **18** vim Gallicam *suspensum a* contra. — in aciem *Delrio;* in acie *v.* — **19** reparato *M* (reparatum *Neukirchius*); ve (exercitumve *G;* vae L_1) patrum *C.* — *male Buechelerus* lue patrium (patrium *iam Bothius*), *ut saepe facit litterarum potius apices secutus quam sensus. nam pater Decii non ceciderat in pugna adversus Gallos aut Samnites, sed adversus Latinos.* — fusum *Ald.;* fuso *C.*

Varro Cosmotoryne, *περὶ φϑορᾶς κόσμου*:

Africa terribilis contra; concurrere civis
civi atque Aeneae misceri sanguine sanguen.

Cicero de finibus bonorum et malorum lib. V: quotusquisque est cui, mors cum adpropinquet,

nón refugiat tímido sanguen, átque exalbescát metu?

SVBCVBONEM positum pro succuba Titinius testis est in Psaltria:

contémpla ancillas, quam árbitres illárum subcubónem [esse].

SIMILE est, pro similis est; pro masculino positum neutrum. Titinius Fullonibus:

formicae pól persimilest rústicus.

Naevius Gymnastico:

[pol] haut párasitorum aliórum similest *híc* homo.

Novius in Militibus Pometinensibus:

---

20 Varro Cosmotoryne ‖ 23 V, 11, 31 (Ennius) ‖ 26 Titinius Psaltria ‖ 30 Titinius Fullonibus ‖ 32 Naevius Gymnastico V ‖ 34 Novius Militibus Pometinensibus.

---

20 Cosmototyne *L, H;* Cosmototine *G.* — φοορας *L*, H_1. — κοcμυ *L, H.* — **21. 22** *versus invenit Lips. Epist. quaest. IV, 23.* — *v. post* terrib. *vel* concurrere *interpungunt.* — civis civi *N. Faber;* ibis *C. ita pg. 274; 321 s. l.* conducere, utile esse; iuxta *in Cicer. et Varr. verbis* ibi; ibis *pro* civi; civis. — Aeneae H_1*; Ald.;* Aenea *rell.* — sanguine *dativus.* — *apparet hic famam secutum V., qua, contra atque Verg. asserit, ferebatur Dido ante fugam de Aenea concepisse subolem.* — **23. 24** quis est enim aut quotus quisque, cui *Cic.* — cum mors cum *L teste Rothio.* — appropinquet *etiam Cic. cdd.; puto* adpropinquat. — **25** non *e. q. s. verba sunt ex Ennii Alcumeone. cf. comm. in Fabul. v. 236. eodem exemplo Ciceronem in Hortensio usum docet Prisc. pg. 708.* — non; quin *Ennius.* — fugiat *C.* — sanguis *cdd. Cic.* — exalbescat; *praecesserat ap. Ennium cum anacolutho:* quae nemo est tam firmo ingenio et tanta confidentia. *igitur ex illo* nemo *supplendum subiectum ad* exalbescat. — **26. 27** Subcubonem *Me;* Subcuboneum *C* (a *supra* um *pos.* H_2*; ideoque Paris. 7579, qui ex eo ductus est,* succuboneaum). — *nec vero locum habet* succubonea, *cum de mutatis agatur generibus.* — saltria *H;* psalteria L_1. — **28** contempla *Bothius;* contemplari *C.* — arbitres *Both.* (*f.* arbitrere); arbitrer (abirer H_1) *C.* — subcubonem *Me;* subcuboneam *C.* — esse *delevit Bothius; f.* illam esse subcubonem. — *cf. Prisc. gr. l. II, 144, 7; 146, 8.* — *Cornel. Severus ap. Charis. pg. 66:* Phoebe, fraternis successor equis; *item Terentian. v. 2170:* Ausone terra. — **29** Simile est; *cf. comm. in pg. 198 l.* culest. — *etiam in seqq. cdd. habent* persimile est, simile est. — **31** *cdd.* rusticus homo; *hoc vocabulum Ribbeckius in primum versum traiciendo integrum effecit senarium.* — *displicent tamen nimis longo intervallo inter se dirempta ea quae sunt* homo *et* rusticus. *quare magis probo, quod idem ad Naeviani versus finem transtulit illud* homo. — **32** gemnastico *C.* — **33** pol *secl. M.* — haud *Bentin.;* aut *C.* — hic *add. M.* — homo *om. h. l. cdd.* — *f.* haut paras. a. pol s. homo. — **34** prom. L_1*;* H_1.

tú pueri pausílli simile's, quía enim ad os fers quícquid nanctu's.

SCHEMA feminino genere dici veterum usurpat auctoritas. Plautus Amphitryone:

quod ego húc processi síc cum servilí scema.

Pomponius Prostibulo:

'sí valebit, púls in buccam bétet, sis.' — 'dicín || scema?'

|| Neutro Naevius Lycurgo:

pérgite,
thyrsígerae Bacchae, cómmodo cum scémate.

Lucilius lib. XXVIIII:

ín gymnasio ut scéma antiquom spéctatores rétinerit.

SCROBES feminino genere. || Masculino Plautus Amphitryone:

íbi scrobes fodíto *tu plus* séxagenos ín die.

idem Aulularia:

scrobés ego ecfodiébam denos ín die.

---

37 prol. 117 || 39 Pomponius Prostibulo || 2 Naevius Lycurgo X || 5 Lucilius sat. l. XXVIIII || 7 Plautus Amphitryone || 9 Plautus Aulularia.

---

35 simile es *Bentin.*; simile est *C.* — quicquid *C.* — nactu's *Munkius* (nanctu's *Ribbeckius*); nanctus est L_1; natus est *G*; nactus est *rell.* — 36. 37 *nota usurpandi verbum cum accusativo et infinitivo iunctum.* — Plaut.; *cf. Charis. gr. lat. I, 53; 144; Prisc. II, 199; Prob. Cathol. IV, 6; Pompeius V, 197; Mar. Plot. VI, 471.* — 38 praecessi *L*, H_1. — schema, *per* h, *ut hoc v. ita in sqq. ubique* H_2, *G.* — 1 si valebit, puls in buccam *Ribbeckius* (si valebit puls, in b. *Palmerius ap. Grut. IV, 777*); si valebit plus in b. *C.* — betet *Palmer.*; vetet *C.* — sis *M*; si *C.* — dicin; *pro* dicisne. — *qui verba facit iratus, quod cibus negaretur aegroto, exprobrat alteri, fortasse medico, quod ornatius dixisset* puls in buccam betet *pro* vescetur pulte. — 2 Legurgo L_1; Lygurgo *rell. pr.* H_2. — 4 thyrsigerae Bacchae *Bentin.*; tyrsigere (tirsigere *H*) brehcae *C.* — commodo cum *M*; modo bacchico cum *C.* — 6 in gemnasio (gemnaseo L_1) *C.* — antiquom *M* (antiquum *Gerlachius*); antiquo et H_2, *G*; antiquo est *L*; antiqua est H_1. — peccatores *L*, H_1; *in L ex* c *secundo factum* t, *sed hoc elutum.* — retinerit *M*; retineres *C.* — tetinerit *Quicheratus.* — 7 *cf. Prisc. 657; 751; porro Prob. Cathol. 1462; Serv. ad Georg. II, 288; Commenta Bernens. ad Lucan. VIII, 756.* — tu plus *addidi ex Prisciano, ubi restitutum est ab Hertzio; cdd. plerique priore loco* effodito plus *vel* effodi duplus (duplos), *altero longe plures* effodito plus, *pauci* effodito duplus (duplos). — *Hertzius*: ibi scrobes effodito tu plus sexagenos in dies. *mihi quartae coniugationis forma videbatur servanda propter maiorem auctoritatem Nonii. etiam schol. Bernens. cd. Bruxellensis:* scrobes sexagenos fodi in die. — in die *cd. Bruxell. schol. Luc.; Schroederus; Goetzius; cf. exempl. seq.*; in dies *Non.*; *Prisc.* — 10 scrobes ego ecfodiebam (*f.* ecfodibam) denos in die *M*; ego ecfodiebam (haec fodiebam *L*, H_1) in die denos scrobes *C* (ego eff. denos in die scrobes *male Quicheratus*).

Varro Rusticarum rerum lib. I * * * *idem* * * * scrobiculum dicit. — Idem Manio: quod dum administrant, in scrobe fodiendo inveniunt arcam.

SYNGRAPHAS feminino genere M. Tullio auctore dicimus: praebe negotiatoribus Achaeis syngraphas, quas nostra voluntate conscripsimus. || Masculino Plautus Asinaria:

agedum, ístum ostende, quém conscripsti, sýngraphum.

SILEX omnium consensu feminino appellatur genere. Vergilius in Bucolicis:

a, silice in nuda.

|| Masculino Lucretius lib. I:

unde queant validi silices ferrumque creari.

idem lib. V:

non ruere avulsos silices a montibus altis?

SPICAE generis sunt feminini. Varro Sexagesi:

síc canis fit é catello, síc e triticó spica.

M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. IIII: non enim, quod facit in frugibus, ut, cum ad spicam perduxerit. || Neutri. M. Tullius de senectute: culmoque erecta geniculato vaginis iam quasi pubescens includitur. ec quibus cum *emersit*, fundit fruges spici ordine structas. — Varro Lege Maenia: neque in bona segete nullum est spicum nequam neque in mala non aliquod bonum.

---

11 Varro Rer. rust. I, 37, 4 || id. alibi || 12 Varro Manio || 14 M. Tullius || 16 IV, 1, 1 || 19 I, 15 || 21 I, 571 || 23 V, 313 || 25 Varro Sexagesi || 27 IV, 14, 37 || 29 15, 51 || 31 Varro Lege Maenia.

---

11 *hausta haec:* ad alia in praeparando faciendi scrobes. — scrobiculum *ubi dixerit V., incertum.* — **12** quoddam adm. *L*, H_1. — *agi vid. de Numae libris; cf. Varr. ap. Augustin. de civ. dei VII, 34; comm. doctorum in Liv. XL, 29.* — **14** Syngrafas (Sin. *H*) *C* (*ita et* **15**). — M. *om.* L_1. — praebe *M;* pro (prae H_1) *C.* — **15** negotiatorebus L_1. — acheis *L*, *H.* — quas *v.;* qua *C.* — *illud* nostra voluntate *suspectum.* — **17** conscripsti *v.;* conscripsisti *cdd. Non.; Plaut.; Prisc. pg. 571.* — syngrafum (sin. *H*) *C.* — **18** g. a. *pr. H.* — V.; *cf. Testimon. ap. Ribbeck.* — **20** ha *H.* — sicile *G.* — **26** *tetram. scazon italicus, ut pg. 200 s. v.* collus. — si H_1. — spicam *L.* — **27** M. *om.* L_1. — **28** ut cum *Cic.;* victum *C.* — *add. Cic.:* ab herba, relinquat et pro nihilo habeat herbam, idem facit (natura) in homine *e. q. s.* — **29** Neutri *Quicheratus;* Masculini *v.* — sectute *H;* senetute L_1. — camoque *L*, H_1; calmoque G_1. — **30** ec *M;* et *L*, H_1; e H_2, *G.* — emersit *ex Cic. add. docti.* — **31** frugem — structam (structo, exstructo) *recte cdd. Cic.* — spicum illustre *dicit Cic. in Arateis de deor. nat. II, 42, 110.* — *possit tamen illud* masculini *v. 29 servari et ante Varr. locum inseri* neutri. — moenia *C.* — **32** in bona segete H_1; in bonam segetem (bona, *ut vid.*, L_1; *id.* Segetem *ut lemma*) *rell.* — **33** aliqud *pr. H.*

SQVALOR masculini est generis. ‖ Feminini. Accius Eurysace:

pro di ínmortales! spéciem humanam ‖ invísita,
tam egrégiam, indignam scábie et squalitúdine.

idem Telepho:

nam étsi opertus squálitatest lúctuque horrificábili.

Varro Manio: ager derelinqueretur ac periret

'squalé scabreque inlúvie et vastitúdine.'

Lucilius lib. XXVI:

squálitate súmma, scabie súmma in erumna óbrutam.

SVASIONEM generis feminini. * * *

SERVITVS generis feminini. ‖ Neutri. Accius Clytemestra:

scíbam hanc mihi suprémam lucem et sérvitei finém dari.

SCVTVM generis neutri. ‖ Masculini. Turpilius Demiurgo:

quia nón minus res hóminem quam scutús tegit.

SEPLASIVM generis neutri. Varro *Ἀνθρωποπόλει, περὶ γενεθλιακῆς*:

dotí dato insulám Chrysam, agrum Caécubum, seplásia
Capuaé, macellum Rómuli.

‖ Seplasia Feminini. Varro Synephebo, *περὶ ἐμμονῆς*:

---

34 Accius Eurysace ‖ 3 Accius Telepho ‖ 5 Varro Manio ‖ 7 Lucilius lib. XXVI ‖ 10 Accius Clytemestra ‖ 12 Turpilius Demiurgo ‖ 14 Varro Ἀνθρωποπόλει ‖ 18 Varro Synephebo.

---

34 Eurisace (Eutrisace L_1) *C.* — **1. 2** invisita tam (invisito tam *Bothius*) *M;* inusitatam (inusitatem L_1) *C.* — tam *f. delend.* — scabie *M;* ciade *C;* clade *v.* — squalitudine *Iun.;* squaliisdine *C.* — *cf. Lucilii v. ex Pacuvio, ut videtur, petitum, qui sequitur.* — **3** Telefo *C.* — **4** luctusque *pr. H.* — horrificabili *Vossius;* horrificali (horrificiali H_1) *C.* — **5** Varro; *cf. comm. in 125 l.* inluvies. — dereliqueretur L_1. — **6** squales *H.* — **7** Luc. lib. XXVI *om. C; cf. 126 l.* invidiosum *ibique comm.* — **8** ac scabie *rectius cdd. 126.* — scavie *L;* scaviae *H.* — summa *iungendum cum* erumna. — obruta *C.* — **9** Suasionem *M;* Suasione (Suasiones *pr. H*) *C.* — generes feminine L_1. — *add. Quicheratus* Suasu (*debebat* Suasum) masculini. — *cf. Terent. Phormion. V, 1, 3.* — *lacunae causa quae fuerit manifestum.* — **10** acius L_1. — cletemestras L_1*;* clitemistra H_1*;* clitemestra L_2, H_2*;* Clytemestra *ed. Bas.* — **11** cibam *L (praepos.* s, *sed eluta);* ibam H_1. — suppremam (subpr. L_1) *C.* — servitei; servitii *Voss.;* servitas (*seq.* f) L_1*;* servitutis *rell.* — **13** hominum *G.* — secutus L_1. — **14. 15** *ανθρωποποαπιϲριτενεθαιακπϲ L; ανθρωνονολνιϲριτενεθλιακηϲ* H_1*; ανθρωποποαιτενεθλιακηϲ G; ανθρωποπολιπεριτενεθλιακηϲ* H_2. — **16. 17** *octonarios instituit M.* — doti *Ald.;* dotis *C.* — insulam (insolam *C*) Chrysam (*ita Me;* chrisam G_1*;* chriam *rell.*); *cf. Plin. Nat. hist. VI, 80.* — agrum *longa priore; nam extra scaenam post Ennium in metris scaenicis easdem servatas positionis leges atque in hexametro dactylico pridem monui.* — accubum *C; corr. Ald.* — Romoli *pr. H.* — **18** sinefoebo *C.*

hic nárium seplásiae, hic hédycrum Neápolis.

Pomponius Quinquatrubus:

venit, ínquid, nos rogátum quando nóstrae essent seplásiae.

STVPOR generis masculini. || [Stupiditatem] *Feminini.* Accius Erigona:

ita ínperitus stúpiditate erúmpit se, inpos cónsili.

STATVRA generis feminini. Lucilius lib. XXVIII:

quare pro facie, pro statura, Acciu', status?

Masculini. M. Tullius de officiis lib. I: in corporis denique motu et statu cernitur.

STIRPEM generis feminini. Vergilius Aeneidos lib. VII [dixit]:

heu stirpem invisam et fatis contraria nostris
fata Phrygum!

|| Masculino Ennius Annalium lib. VI:

numini' Pyrrus, uti memorant, a styrpe supremo.

Pacuvius Atalanta:

dúbito quam insistám viam
aut quód primordiúm || capissam ad stírpem exquirendúm *virum.*

Vergilius Aeneidos lib. XII:

namque diu luctans lentoque in stirpe moratus.

---

20 Pomponius Quinquatribus || 22 Accius Erigona || 25 Lucilius l. XXVIII || 27 I, 35, 126 || 29 VII, 293 || 32 Ennius ann. l. VI || 34 Pacuvius Atalanta || 2 XII, 781.

---

19 hedycrum *Forcellinus* (hedychrus *Passerat.*); hedycus *L*, H_2; hedycis H_1; hedicus *G; cf. Cic. Tuscul. III, 19, 46.* — *f.* hedycrust (*i. e.* hedycrumst). — ἡδύπνους *Oehlerus.* — Neapolis *(genet.)*; meapolis *C.* — *tetram. iamb. M, dimetros Meinekius posuit.* — *post* seplasiae *in caesura hiatus.* — **20** quinquatribus *H, G.* — **21** venit nos rogatum *Bothius;* venit, inquit (inquid *L*) rogatum nos *C.* — *cum perfectum haud dubie magis rei conveniat (quamquam et praesenti locus), non dissimile videtur veri, Bothium recte coniectasse, illud autem* inquid *a Non. ex auctoris, quem sequitur, verbis eadem incogitantia translatum, quam pg. 168, 18 observavimus.* — quando *causale.* — seplesiae *C.* — **22** Stupid. *seclus. M.* — Feminini; femin. *add. Paris. 7579; om. C.* — **23** Erigona *Me in Indice;* aepigona *C;* Epigonis *Bothius.* — **24** imperitus *C; quod mutavi propter sequens* inpos. — consilii (consilit L_1) *C.* — **26** prostratura *pr. H.* — Status *novo lemmate C.* — *fortasse* Acciu' statum? — *cet. cf. comm. in L. XXVIII, 39.* — **28** metu *L*, H_1. — **29** Styrpem *G.* — Verg.; *cf. 303; 455 l.* fatum. — VIII H_2; *G.* — d. *secl. M.* — **31** frygum (frigum *H*) *C.* — **32** *cf. Fest. 313; Enn. Ann. 179 sq.* — VI *Merula;* V *C.* — **33** numini' *M;* homines *C;* nomine *ed. Fest.* — Pyrrhus *ed. Bas.;* Burrus *Ennius.* — styrpe *C.* — **34** Athalanta *C.* — **1** ad H_1; *v.;* a *rell.* — exquirendum *Bentin.;* exquirentem *C.* — virum *add. M* (*seq.* Verg.); *cf. comm. in pg. 84 l.* cette. — *metrum constituit M.* — **3** in tirpe *G.*

227 M.

SATIO generis feminini. Vergilius Georg. lib. I:

vere fabis satio.

|| Masculini. M. Tullius de senectute: quid ego vitium ortus, satus, incrementa conmemorem?

INCIPIT PER T LITTERAM.

TACTVS generis masculini, ut saepe. || Feminini. Cicero Tusculanarum lib. IIII: qualis haec aurium, tales sunt et oculorum et tactionum et odorationum et saporum.

TALE positum pro talis. Titinius Setina:

accéde ad sponsum audáciter. vergo úlla talest Sétiae?

TONITRVS positum pro tonitru. Plautus Amphitryone:

strepitús, crepitus, sonitús, tonitrus.

TERGVM neutro genere dici et consuetudo et veterum firmat auctoritas. Plautus Pseudulo:

numquam édepol vestrum dúrum† tergum erít quam hoc tergínúm meum.

|| Masculino Plautus in Asinaria:

hábeo, opinor, fámiliarem térgum, ne quaerám foris.

TEXTVS masculini est generis. || Neutri. Lucretius lib. V:

tris species tam dissimilis, tria talia texta.

idem lib. VI:

propter dissimilem naturam textaque rerum.

---

4 I, 215 || 6 15, 52 || 9 IV, 9, 20 || 12 Titinius Setina || 14 V, 1, 10 || 17 I, 2, 19 || 19 II, 2, 53 || 21 V, 94 || 23 VI, 990.

---

5 bene f. *L.* — favis *C.* — **6** ortus satus *etiam Cic. cdd.; ubi docti* satus, ortus. — **7** ingreme tagon memorem *L.* — **9** thusculanorum L_1. — **10. 11** qualis, *sc.* voluptas. — et q. est haec *cdd. Cic.* — aur. tactus t. H_1. — sunt tocul. L_1; s. oc. *cdd. Cic.* — et actionum H_1; *L;* tactionum *G.* — sarorum *L.* — **12** *f.* Tale est — talis est. *cf. 198 l.* culest. — **13** ad sponsam *male Ribbeckius (non Iun.).* — audacter *Vrbin. 308.* — virgo *C pr.* L_1. — ulla talest S. *M* (ulla est tali' *Duebnerus*); nulla est talis etiae *C* (talis etiae *L;* talis etiae H_2; *Gs;* talis etiam est H_1; tale etiam est *Ald.*). — *illud* tale' *v. probavere, etiam Lachmannus comm. in Lucr. pg. 29. sed abhorret omnino a fide ibi a Titin. subtractam* s *attenuatamque vocalem, ubi id non suaderet r. m.* — **14** Tonitus H_1. — tonetru L_1. — **15** crepitus *v.;* screpitus *H, G;* strepitus (t *prius m. 2 in ras.*) *L.* — **16** et vetveterum *L.* — **18** hoc tergum meum *Vrbin. 308.* — vestrum durius tergum erit *cdd. Pl. cum A; ita Fleckeisenus, qui pyrrichiace metitur illud* erit; *probat C. F. G. Muellerus de prosodia Plautina pg. 56.* — hoc *ap. Pl. om. A;* terg. hoc *B, C, D.* — *cet. cf. Caesar. 134; Reblin. 42.* — **20** abeo L_1. — familiare *cdd. Pl.* — queram *C.* — **22** speties H_1. — dissimiliis L_1. — **24** dissimilam L_1.

Accius Nyctegresia:

iám iam scandet aúra laterum téxta Vulcaní vorax.

TERRICVLAE generis feminini. ‖ Neutri. Accius Epinausimache:

ubi núnc terricula tánta sunt?

idem Telepho:

proínde istaec tu aufér terricula atque ánimum iratum cónprime.

TORQVEM generis masculini. Lucilius Satyrarum lib. XI: ‖

conventus pulcher. bracae, saga, fulgere; torques
induti magni.

M. Tullius de officiis lib. III: atque hic Titus Manlius is est, qui ad Anienem Galli, quem ab eo provocatus occiderat, torque detracto cognomen invenit. ‖ Feminino Varro Ἔχω σε, περὶ τύχης:

téla déxtrá vibránt, rússa trína émicánt,
átque insígnítu' *dùx* Márti' tórque aúreást.
scúta caéláta Hibéro *éx* argéntó graví
crébra fúlgént.

Claudius Quadrigarius, describens Manli Torquati pugnam: ubi eum evertit, caput praecidit, torquem detraxit eamque sanguinulentam sibi in collum inponit. — Varro de vita populi Romani lib. II: auri pondo duo milia acceperunt ex aedibus sacris et

---

25 Accius Nyctegresia ‖ 27 Accius Epinausimache ‖ 29 Accius Telepho ‖ 31 Lucilius l. XI ‖ 3 III, 31, 112 ‖ 5 Varro Ἔχω σε ‖ 10 Claudius Quadrigarius (Ann. I) ‖ 12 Varro de vita pop. Rom. II.

---

25. 26 Nyct.: iam iam *Bothius;* scandet *M* (scandit *Canterus*); scindit *Par. 7579; f.* excindet; nyctegresias scendit *L; H_1; id. m. 2* nyctegresi ascendit; Nyctegresia scendit *ed. Bas.* — aura *Palmer.;* hora *C.* — vulgani *G.* — *cf. Il. X, 42 sqq.* — **27** Neutri *om. H_1.* — epinausimace *C.* — **28** t. tanta *Ribbeckius; M comm. Luc. 210;* terriculata *C;* t. tua *Me.* — **29** id est *pr. H.* — telefo *C.* — **30** istaec *Bothius;* ista haec *C.* — tu (*seq.* a) *M;* tua *v.* — **31** *cf. 506 l.* fulgit. — **1** *de Gallorum agitur concilio.* — bracae *cdd. 506;* braces (*seq.* s) *L; H_1;* braches *H_2; G.* — torquem *cdd. h. l.* — **2** induti *M;* datis (*praec.* torquem) *C; om. cdd. 506; del. h. l. Bentin., Iun., al.* — **3. 4. 5** atque hic — invenit. *haec verba cum eis quae secuntur ap. Cic. usque ad illud* in filium *ut antiquum emblema haud immerito suspectavit Ernestius, seclusit Baiterus; cuius conferenda adnotatio.* — **4** anienum *C.* — **5** Feminini *C pr. H_1.* — εχα *H_1.* — τιαηϲ, *m. 2* τιχηϲ, *H.* — **6. 7. 8. 9** *creticos agnovit Riesius.* — **6** russa trina *Roeperus* (russa tria *Iun.*); russatia *C; f.* russae pinnae micant (m. *Riesius*); *cf. Polyb. VI, 23, 12.* — **7** i. d. *Riesius;* insignibus *C.* — dux Martis, *i. e.* dux belli. — torque *Riesius;* torquetis *L;* torqueas *H_1; Lr;* torques *H_2; G.* — aureast *M;* aureas et *H_1; L_2 auctore Roth.;* aureae *H_2; Lr_1; G; at Zangem. testatur in L scriptum esse m. 1* aureti . . . s; *supra* i *eras.* s, *post* i *rasur.; m. 2 ex* s *factum* set. — **8** cuta *L_1.* — celata *H_1.* — ex *add. Riesius.* — **10** Claud.; *cf. Gell. IX, 13, 18.* — quadrigarum, *ut vid., L_1.* — describens — pugnam; *cf. Gell. IX, 1—4.* — cribens mali *H_1.* — **11** eam *C.* — praecidi *L, H_1.* — **12**; p͠r. *L, G.* — R.; r͠m *H.* — **13** II *Popma;* I *C.* — acc. *Bent.;* acceperint *C.* — et *del. H_2; om. G.*

matronarum ornamentis * * * a quibus postea id aurum et torques aureae multae relatae Romam atque consecratae.

TIMOR generis masculini. ‖ Feminini. Pacuvius Periboea:

ecfáre, quae cor tuúm timiditas térritet?

M. Tullius de re publica lib. II: esse autem angores, si *sis* miseria adflictus aut abiectus timiditate et ignavia. — idem de oratore lib. II: pudore a dicendo et timiditate ingenua quadam refugisti. — *idem* [in] eodem: neque illa mihi cautio et timiditas in causis propter praestantem prudentiam Crassi neclegenda est.

TRACTVS generis masculini. ‖ *Neutri.* Varro Mútuum mulí scabunt, πεϱὶ ψωϱισμοῦ: ut venalem tuniculam poneret cotidie, ut vieret torum, denique etiam suis manibus lanea tracta ministraret infectori.

TRIBVLAE feminini. ‖ Neutro Vergilius Georg. lib. I:

tribulaque traheaeque et iniquo pondere rastri.

Varro Rerum rusticarum lib. I: quod fit aput alios iumentis, hic tribulo fit. ‖

TORPOR generis masculini. Lucilius:

tantus conduxerat omnia torpor.

---

16 Pacuvius Periboea ‖ 18 M. Tullius de re publica II ‖ 20 II, 3, 10 ‖ 21 II, 74, 300 ‖ 23 Varro Mutuum muli scabunt ‖ 27 I, 164 ‖ 29 I, 52, 1 ‖ 1 Lucilius.

---

14 orn.; *intercidit mentio subactae postea a Romanis Senonum gentis, quae ceperat Romam; cf. Sueton. Tiber. c. 3.* — a quibus; *sc.* Romanis. — **17** ecf. *Passer.; Me;* et fare *C.* — tum L_1. — territ et *L*, H_1; terret et H_2; *Ald.* — **18** angeres H_1. — sis *add. M.* — **19** afflictus aut abiectus *Gerlachius;* adfictas (aff. L_2, *H;* afflictas *v.*) aut abiectas *C.* — tumiditate *G.* — **20** ad dic. *L, H.* — **21. 22** idem *add. M.* — in *om.* L_1. — *cf. 491 l.*cautio. — mea caut. *Cic.* — in causis — Crassi neglegenda est *cdd. 491; h. l.* in cauti — crastinate legenda est. — **23. 24** Neutri *add. Passerat.* — motum muli *C.* — scab H_1. — χωϱιϲμον (χωϱιϲμυ *L*, H_1) *C.* — **24** cottidie L_1. — **25** vieret torum *Scal. ad Tibull. pg. 121;* videret totum *C.* — lenea *L; etiam in H* e *supra* a *pr. pos., sed eluta.* — ministraret *Quicheratus;* ministrasset *C.* — **26** infectori Ho_1; *Paris. 7579; Ald.;* intectori *L, idque f. in H fuisse ante ras. adnotavit Siversius;* inpectori H_2, *G.* — **27. 28** *secutus sum Quicheratum. nam in cdd. illud* feminini (feminino *Quicheratus; et ita H, G;* femino *L*) *excipitur exemplo Verg.* — georgicorum H_1; georgicon H_2, *G.* — tribulaque traheaeque *Verg.;* tribulaeque traheaequae H_1 (tribulaeque trahe aequo *Vrbin. 308*); *id. m. 2* tr. traheaeque; tribulaeque trahaeque *G; at L:* sublimaequae trahequae. *quod dum considero, dubito plerumque, an N. falsa lectione deceptus feminino genere a Verg. dictum affirmarit* tribulum *scribendumque sit:* feminino V. G. lib. I: triblaeque traheaeque. — pastri *L.* — **29** neutro Varro *C.* — fit *om. Vrbin. 308.* — apud H_2, *G; om. L.* — **30** hic tribulo fit (sit *Hs*) *C; neque mutare sum ausus. apud Varr. haec sunt:* quod fit apud alios iumentis iunctis ac tribulo. id fit e tabula lapidibus aut ferro asperata. — **1. 2** Lucilius *Rothius;* Lucretius *C; ante illud*

|| Torpedo feminini. Sallustius Historiarum lib. I: haec si placent, si tanta torpedo animos obrepsit.

TAPETE generis neutri. Turpilius [et Caecilius]: glabrum tapete. || Masculini. Vergilius:

pulchrosque tapetas.

TRIBVTVM neutri. || Masculino Cato Originum libris: ne praedia in ludibrium diriberentur, cum tributus exigeretur.

TESTA genere feminino saepe invenitur. || Neutro aput obscurae auctoritatis, sed summos scriptores legimus.

TVRDI masculini sunt generis, ut plerumque lectum est. ||

---

3 Sallustius Hist. I || 5 Turpilius; cf. comm. || 6 Aen. IX, 358 || 8 Cato Originum libris || 10 obscurae auctoritatis scriptores; cf. comm.

---

tantus tertio *excidisse suspicati ad iter Siculum rettulimus; cf. III, 30; si scripseris* conduxerit *collocari posse apud Lucretium in lacuna quam statuit post VI, 839 existimat Lachmannus; post VI, 1195 ed. Lachm. ponit Weilius.* — conduxerat *si recte habet, dictum videtur pro* constrixerat *vel* contraxerat. — torpore *pr. H.* — 3 *cf. Charis. pg. 66.* — Salustius L_1. — Historiarum; hist. *L, G.* — obprepsit H_1; obressit L_1; obpressit H_2; oppressit *G.* — oppressit *Vatican. Sallust.; item Kritzius; qui adfert ex l. III historiarum hoc:* verum occupavit nescioqua vos torpedo. — *sed cf. 219 l.* pigror. — 5 gener *H.* — Turpilius et Caecilius. *numquam Non. tali modo iungere solet scriptorum testimonia. nam quod legitur pg. 198:* feminino apud Caesarem et Catullum et Calvum lectum est, quorum vacillat auctoritas: cum iam fulva cinis fueris, *id ab hoc loco alienum est. cf. ibi comm. — iam cum ipse Non. asserat pg. 542* glabrum tapete *dixisse Turpilium ac Festus pg. 351 quamvis manco loco et lacunoso Turpilium in Demetrio* tapetis *vocabulo usum ostendat, illud* et Caecilius *secludendum; quod ortum apparet ex eis quae sunt* neutri Turpilius. *non enim credo intercidisse exemplum illudque* et Caec. *reponendum post* glabr. tap. — 6 Verg.; *cf. Testim. ap. Ribbeckium.* — 7 tabetas L_1. — 8 neutro *C.* — 9 in ludibrium diriberentur *M;* in lubricum dirigerentur (derigerentur *L;* dirigentur *G*) *C.* — *id melius visum, quam quod etiam venit in mentem:* ne praeda in ludibrium dirigeretur (*pro* verteret); *qua admissa lectione de remisso post Persei bellum civibus Romanis tributo cogitandum.* — eum *G, Flor.*$_1$. — 10 Neutro; *cf. Hertz. Opusc. Gell. pg. 125; Prisc. pg. 624; Phocas 1692; Char. 23; 49; 118. — qui cum pg. 118 tradit Capro auctore Mummium in Atellana et Afranium dixisse* testu, *in Afranium obscurae auctoritatis crimen cadere non potuit; potuit in Mummium, sive non constabat Nonio de aetate eius, sicut propter eandem causam Furium dixit auctoritatis ignobilis, sive innotuerat et ipsi, quod Macrobius tradit Saturn. I, 10, 3, eum diu post Novium et Pomponium vixisse. nam Sullani temporis exitu contineri auctores, quos auctoritatis haud dubiae esse putaret Nonius in Prolegomenis demonstratum est. — videtur igitur vel omissum in fonte Nonii Afranii nomen vel quod secundo loco poneretur ab eo per socordiam neglectum.* — 11 summos; *potuit hoc dici, quod Mummium haud ignobilem fuisse Atellanarum scriptorem apparet ex verbis Macrobii:* qui post Novium et Pomponium diu iacentem artem Atellaniam suscitavit.

229 M.

Feminini. Varro Quinquatrubus: tu, Pledi†, contra turdas audes dicere, cum in eborato lecto ac purpureo peristromate cubare videas egrotum et eius prius alvum quam typhon subducere malis?.

TARDITAS, generis feminini. ‖ Masculino Varro Bimarco:

ne mé pedatus vérsuum . . tardor
refrénet, arte cúm paro rythmón sertum.

TIBIA generis feminini. ‖ Masculini. Varro Modio:

quateí meas lubídines at tíbios bilínguos.

TARTARA neutro genere. Vergilius lib. VI:

at laeva malorum
exercet poenas et ad impia Tartara mittit.

‖ Masculino Vergilius lib. VI:

tum Tartarus ipse
bis patet in praeceps tantum.

---

13 Varro Quinquatribus ‖ 16 Varro Bimarco ‖ 19 Varro Modio ‖ 21 Aen. VI, 542 ‖ 24 Aen. VI, 577.

---

13 quinquatrubus *L; pr. H;* quinquatribus *H post ras.; G.* — pledi *C pr.* H_1*; in quo est* pleni *(ita et Vrbin. 308);* Phaedime (Phedi *cd. Bas.; Oehlerus*) *Quicheratus: ac sane videtur requiri nomen graecum, ut medici.* — conta *L,* H_1. — turdas audes *Oehlerus;* caudes audes *C.* — *f.* te, Pledi†, contra turdas dicere? — **14** in H_1*; Vrbin. 308; del.* Hs_2 (i *id. sec. Riesium;* i in, *quod parum probabile,* Ho_2); i *L, G.* — eboreato *Vrbin. 308.* — purpureo peristromate *Rothius;* purpure operisto *L;* purpure operis toro H_1*; G;* purpureo. peris toro H_2*;* purpureo operis thoro *Vrbin. 308.* — **15** aegrotum H_2*; Vrbin. 308* — alvum *Scal.;* album *C.* — alvum, *i. e.* excrementa alvi. — typhon; τῦφον (*i. e.* fastidium *vel* perversitatem) *Leyius de Menippo cynico pg. 14;* typen *C, Vrb. 308* (*hic in mrg.* stipen). — *obicitur medico, quod stomachi languentis turdam avidius sumptam ac non totius vitae pravitatem dicat causam.* — **16** uimarco *C.* — **17. 18** *trimetri hipponactei graecanici; primus agnovit Vahlenus.* — *excusat Varro, quod iam prosa aut certe non scazontibus usurus sit.* — **17** *lacuna potest expleri cum Vahleno per* nimis (ne me p. iste v. t. *Riesius*). — pedatos *auctore Riesio* (pedatas *sec. ed. Bas.*) G_1*; item* tardo. — **18** refrenet arte *Popma;* neprenettarte *L;* nep̄nettarte *H, G; in H supra* ne *et* rt *appositum* c, *sed utrobique elutum.* — paro rythmon (ῥυθμῶν *Oehlerus;* rhythmon *Riesius*) *M;* pritymon *L, H;* prytinon *G.* — sertum *Oehlerus;* certum *C.* — ne praemet tartareum pritimon certum *Vrbin. 308.* — rythmon *priore brevi.* — sertum; *cf. Hor. Carm. I, 26, 7 sq.; Pindar. Olymp. 6, 86 sq.; Nem. 7, 77 sqq.* — **19** medio *C.* — **20** *metrum agnovit Meinekius.* — quatei *M* (quate *Oehlerus*); quare *C.* — lubidinis (lib. L_1) *cdd.* — at; ad *Iun.;* tibios *Roeperus Philol. XVIII, 464;* ac tibias *C.* — bilingues *Oehlerus.* — *cet. cf. Varr. ap. Serv. ad Aen. IX, 615.* — *suspicor autem Nonium hic ut aliquando in Plauto et alibi vitiosa deceptum lectione ac dedisse Varronem* at tibias bilingueis. — *ita supra, pg. 49, notatus eiusdem ridiculus error in Varronis verbis sub l.* tibinos. — **22** ac *L sec. Rothium; pr. H.* — leva *C.* — **23** impia *C.* — **24. 25** libro uit um L_1. — tartaris *L,* H_1. — **26** tantum t. q. s. a (t. q. s. Ho_1) *H; quod deinde deletum.* — *item Paris. 7579 add.* t. q. s. u.; *in quibus agnovit Quicheratus Vergiliana* tenditque sub umbras.

INCIPIT PER V LITTERAM.

VTERVS masculino genere dicitur. || Neutro Plautus Aulularia:

perií, mea nutrix! óbsecro *te,* uterúm dolet!

Turpilius Philopatro:

dispérii misera! || *ut* úterum cruciatúr mihi!

Afranius [in] Vopisco:

consédit uterum, nón ut omninó tamen.

VENATVS masculini est generis. Vergilius lib. VIIII:

venatu assiduo et totum cognovimus amnem.

et [Georgicon]:

sed rami atque asper victu venatus alebat.

|| Venatura feminini. Plautus in Milite glorioso:

víden tu illam oculis vénaturam fácere atque aucupium aúribus?

VVLTVS masculino genere appellatur. Vergilius lib. V:

mene salis placidi vultum fluctusque quietos?

|| Neutro Lucretius lib. IIII:

ut patribus patrio; sed quos utriusque figurae
esse vides iuxtim, miscentes vulta parentum.

Ennius:

aversabuutur semper vos vostraque volta.

VVLGVS neutro genere solum dici putant. Lucilius Satyrarum lib. XIIII:

dilectum video studiose vulgus habere.

|| Masculino Sisenna Historiarum lib. III: inperitum concitat vulgum. — Vergilius Aeneidos lib. II:

---

28 IV, 7, 10 || 30 Turpilius Philopatro || 2 Afranius Vopisco || 4 Aen. IX, 245 || 6 Aen. VIII, 318 || 8 IV, 1, 43 || 10 Aen. V, 848 || 12 IV, 1212 || 15 Ennius || 18 Lucilius l. XIIII || 20 Sisenna Hist. III || 21 II, 98.

---

28 *cf. gr. lat. IV, 213, 5 cum nota Keilii.* — Vteros L_1. — **29** te *add. cdd. Pl.; f.* obsecro hercle. — ut eorum H_1. — **30** filop. (filip. *L*) *C.* — **1** diis peri *C.* — ut *add. Grautoffius.* — **3** consedit *Buechelerus libelli de declin. lat. pg. 12;* sedit (*praec.* eo) *C.* — **4** Verg.; *cf. 275 l.* cognoscere, nosse. — *illud* venatu adsiduo *ap. Verg. ad priora pertinet.* — **6** Georgicon *del. Quicheratus.* — **7** vix tu *L*, H_1. — **8** plaustus *L.* — **9** vident villam *L;* videntu illam *H.* — **11** plaucidi *L.* — **13** patrio *Lucr.;* patri *C.* — **16** avorsabuntur *Scal.;* adversabantur *C;* aversabantur *Quicheratus.* — vos *Iun.;* vivos *C.* — vostraque *C; sed idem* vulta. — **19** delictum H_1. — abere L_1. — **20** hystoriarum *L.* — contat *L; Ald.;* constat $Flor._1$. — **21** aene *L;* Aen. *ed. Bas.*

tunc spargere voces
in vulgum ambiguas.

Accius [in] Eurysace:

diffídens posse sése Iphidamantém neci
dare túrbat vulgum [ambigua Accius], evítat, moeros dísicit.

idem Epigonis:

et nónne Argivom frémere bellum et vélle vi vulgúm videt?

Varro in Cycno, *περὶ ταφῆς*: quare Heraclides Ponticos plus sapit, qui praecepit ut conburerent, quam Democritus, qui, ut in melle servarent. quem si vulgus secutus esset, peream si centum denariis calicem mulsi emere possimus. — idem *Ὄνος λύρας*: iurgare coepit, dicens:

quae scís, age quei in vulgúm vulgas?

VSVS generis masculini. Cicero de oratore lib. I: adiungeretur usus frequens, qui omnium magistrorum ‖ praecepta superaret. ‖ Feminino Plautus in Amphitryone:

usúramque eius córporis cepít sibi.

Accius in Oenomao:

atque hánc postremei sólis usurám cape.

Varro [in] *Ταφῇ Μενίππου*: Diogenem litteras scisse, domi usioni quod satis esset.

VECTIS generis masculini. Lucilius Satyrarum lib. IIII:

---

24 Accius Eurysace ‖ 27 Accius Epigonis ‖ 29 Varro Cycno ‖ 32 Varro *Ὄνος λύρας* ‖ 35 I, 4, 15 ‖ 2 prol. 108 ‖ 4 Accius Oenomao ‖ 6 Varro *Ταφῇ Μενίππου* ‖ 8 Lucilius l. IIII.

---

22 hinc sp. *Verg.* — **24** eurisace *C.* — **25. 26** diffidens posse sese Iphidamantem (*vel* Amphidamantem) *M;* Iphid. *iam Rothius;* diffidamantem (difid. *Hs*) *C.* — diffidens; *Teucer sive Eurysaces.* — *Iphidamanti vel Amph. vid. nomen fuisse ei, qui Telamonem regno deturbarat.* — neci dare *Iun.;* necidere *C.* — *illa* ambigua Accius *secl. Rothius; cf. v. 23 sq.* — discicit H_1; dissicit *id. m. 2.* — **27** Epigonis *Mc;* epigono *C.* — **28** et *dubitat an sit tollendum Ribbeckius.* — Argivom *M;* Argivos *C* (Argivos — velle vim *v. auctore Scriverio*). — vides *D. Heinsius.* — **29** in orono H_1; in crono *Ald.* — Ponticos *Me* (Ponticus *Bentin.*); pontificos *C.* — **30** praecipit H_2, *G.* — comburerent *Ald.;* conbureret (comb. *H*) *C.* — **31** si centum H_1; sic c. *rell.* — **32** calicem masi *L.* — idem; *cf. 182 l.* vulgare. — **34** facis *cdd. h. l.* — atque (*pro* age quei) *idem utroque.* — vulgum vulgus H_1. — **35** II *C.* — **3** coepit *C; cdd. Pl.* — **4** aggius L_1. — **5** postremei *M;* postremo *v.;* postremam *Bergkius.* — solic *L.* — rape *Bergkius.* — **6. 7** Varro; *cf. 248 l.* bellum. — itafemini L_1; in tafeminippu *rell.* — domi usioni; *ita legit haud dubie Non., ut ex lemmate apparet;* domusioni *Buechelerus coll. Petron. cap. 46:* quia volo illum ad domusionem aliquid de iure gustare; *puto recte;* dum usioni *C; item cdd. plerique pg. 248.*

num agitare manu tu
pessulum et hunc vectem poscis? cuneis opus..

Vergilius:

centum aerei claudunt vectes * * *

VEPRES generis masculini. Vergilius:

sparsi rorabant sanguine vepres.

|| Feminini. Pomponius Porco, per hypocorisma:

décedo cacátum * * * *veprecula.*

[*a* vepre est veprecula.]

Lucretius lib. IIII:

nam saepe videmus
illorum spoliis vepres volitantibus auctas.

VADVM generis neutri. Vergilius Aeneidos lib. I:

in vada caeca tulit.

|| Masculini. Sallustius Historiarum lib. I: et mox Fufidius adveniens cum legionibus postquam tantas spiras, haud facilem pugnantibus vadum, cuncta hosti quam suis oportuniora videt.

VESPERA feminini. *Novius* Dotata:

tér manus meas véspera
oriénte clanclum férri ad speciem délino.

---

11 Aen. VII, 609 || 13 Aen. VIII, 645 || 15 Pomponius Porco; cf. comm. || 18 IV, 61 || 21 I, 536 || 23 Sallustius Hist. I || 26 Novius Dotata; cf. comm.

---

9 num *M;* ne *v.; f.* nei. — agitare *Gerlachius;* agitarem (*seq.* m) C. — **10** pessulum *Gerlachius;* pessulus *C.* — poscis *I. Dousa;* possis *C.* — cuneis opus *iam scripsi; in Lucilii ed.* cuneost opus ipso (cuneo ipso *Iun.*)*; sed illud* ipso *parum hic videtur aptum.* — **12** *excidit:* Vectis feminini; *cf. Caper de verb. dub. pg. 2250:* vectes hae et hi, ut veteres. — **14** parsi *L.* — orabant *G.* — **15. 16** Porco *Bothius;* porto *C* (Portitore *Iun.*); *cf. 40 l.* cossim, *ubi eadem fabula audit* Porcaria. *ap. Gell. XVIII, 6* Porcetra *memoratur ut Pomponii fabula. quae si eadem est cum* Porcaria, *h. l. erit scribendum* Porca. — per hypocorisma *G;* per hipocorisma H_2*;* per ipocori H_1*;* per hipocons *L;* peri pocons *Ald.* — decedo cac. *om. L;* H_1*; Ald.;* decaelo, *tum* decaedo H_2 (accius porto peripetoris male cedo cacatum *Vrbin. 308*). — **17** a *(add. M)* vepre (vepra *C*) est veprecula *uncis incl. M.* — *apparet in archetypo locum fuisse obscurum adeoque ipsa verba Pomponii praeter duo hausta.* — *frustra igitur fuere docti; e quibus ingeniosiores ceteris, excepto quod metrum laborat, Iunius* vipera est in veprecula; *Scal.* prope est veprecula *scripsere.* — vide, prope est veprecula *Munkius.* — **20** volatantibus H_1. — **21** aenei *L;* Aen. *ed. Bas.* — **22** in vade *L.* — **23** Salustius L_1. — *de verbis conf. Kritz. ad I, 68.* — et uox *L.* — Fufidius; *cf. Plut. Sertor. cap. 12.* — stipidius *an* fupidius *habeat L non sat constat.* — **24** tantas spiras; *cf. Fest. pg. 330 s. l.* spira; *comm. in Enn. Ann. 502.* — tantas asperitates *Iun.;* cautes asperas *Quicheratus.* — **25** suadum *L.* — oportunio pavidet *L.* — **26** feminino H_2*, G.* — *Novii vel Pomponii nomen haustum videtur.* — Dotata *Scal.* (*qui* Turpilius Dotata: manus); Atta *Me;* optatum *C.* — **27** ter manus *(cf. supra) M;* germanus *C.* — **28** clanclum (*ut* circlus) *M;* clamculum L_1*;* H_1*;* clanc. L_2*;* H_2*; G.* — *agitur de homine delicato et nuptiarum locupletium cupido, qui antequam ad puellam viseret summa cura*

|| Masculini. Plautus in Amphitryone:

haec íllis est pugnáta pugna† úsque a mani ad vésperum.

Vergilius Georgicorum lib. III:

cum frigidus aethera vesper
temperat.

Terentius Heautontimorumeno:

numquám tam mane egrédior neque tam vésperi
domúm revortor.

VTRES usu generis masculini tantummodo deputantur. || Neutri. Lucilius:

Andronis flacci leget utria.

VIGILIAE generis feminini sunt, ut plerumque. || Neutri. Varro in Endymionibus: animum || mitto speculatum tota urbe, ut, quid facerent homines, cum experrecti sint, me faceret certiorem; siquis melius operam insumeret, ut eius consilio potius vigilium adminicularem nostrum. quid vidit aliud curantem extremo noctis tempore * * *

[VICTVS, pro vita positum, genere masculino. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: persecutus Aristoteles animantium omnium ortus, victus, figuras.]

---

29 I, 1, 97 || 31 III, 336 || 34 I, 1, 15 || 38 Lucilius || 40 Varro Endymionibus || 6 V, 4, 10.

---

corpus suum exornare soleret. cf. Ov. Art. am. III, 433 sqq. — **30** illic *cdd. Plaut. plerique;* illi *E.* — pugna; *ad hiatum removendum* inde a mani usque *Goetz.;* abusque m. *Pylades.* — ad mani H_1; ad mane *Ald.;* amane *cdd. Pl.* — **31** georḡ. *L;* Georg. *ed. Bas.* — **32** aethera H_1; aetra *L;* aethra H_2; *G;* aera *cdd. Verg.* — **34** heautontimorumenon (*add. L* libro VII) *C.* — **35. 36** *ita Ter.;* n. t. m. domo egr. neque tam vesperi revortor (vesper trevortor *L;* vesperi revertor H_1) *C.* — **37** tantummodi L_1. — **38. 39** *male Iun.:* Livius Andronicus: Flacci teget utria; *numquam enim* Andronicus *vocatur ille a Nonio.* — Andronis flacci *M* (flacci *iam Ald.*); andronius flacchi *C.* — leget (*id est* surripiet; *cf. comm. in Luc. inc. libr. frgm. LVI*) *Scriver.* (androgynus Flacci leget utria); teget *C.* — **1** endimionibus *C* (endimionibilis L_1). — *fuit qui coniceret* amicum. — animum meum mitto *Scal.* — orbe L_1. — **2** facerent *v.;* facere ne *C;* facerem *non bene Rothius.* — sint; *puto* sunt. — faceret *v.;* facere *C.* — cerciorem L_1. — **3** me melius *Scal.* — insumeret (*praec.* m) *M* (sumeret *Passerat., Scal.*); superet *C.* — vigilium *v.;* vigilius *C* (vigilias L_2). — adminicultarem H_1; amminicularem H_2; *G;* amminicutarem *L.* — **4** qui videt H_1; *edd. ante Basil.* — alium H_1; aliad, ad *ex* ud *facto (sic), L.* — curantem *Rothius;* curvantem *C.* — extremo noctis tempore *Iun.;* extrema noctis tempori *C.* — *sententia fortasse ipsius Nonii culpa manca, qui potuit concludere exemplum verbo* nostrum. — *sequebantur ut puta:* nisi quo potissimum modo rem pararet. *cf. Hor. Epist. I, 1, 53 sqq.; ib. 65 sqq.* — **5. 6. 7** *haec ab interpolatore suspicor addita, cum eis cum relicuis mutati generis exemplis, quotquot posuit in hoc capite Nonius, non conveniat.* — Vitus L_1. — pro victa H_1. — persecutus est *cdd. Baiteri praeter Palatinum recentiorem.* — ariscotelis ainimantium L_1. — ortus fictus L_1. — Finit Nonii Marcelli Peripatetici de indiscretis generibus per litteras ad filium *H.*

IV.

INCIPIT

DE VARIA SIGNIFICATIONE SERMONVM

PER LITTERAS.

INCIPIT PER A LITTERAM.

ADVORSVM contra significat. Terentius [in] Adelphis:

neque sérvulorum quísquam, qui advorsum íerant.

---

13 I, 1, 2.

Sequitur caput longe amplissimum (nam plus tertia parte continet totius operis) idemque gravissimum. — argumento quantum differat a primo et secundo, item ab aliis locis Compendiosae Doctrinae, ubi paraphrases proponuntur elocutionum, ipso indicatur titulo. — fontibus autem usus est Nonius obscuris quidem plerumque et incertis, neglecto, ut plurimum, Gellio, sed saepius egregiis. — et quamquam stuporis fidem superantis ne in hac quidem parte desunt exempla (neque ullum est magis vulgatum vitium inter grammaticos quam in explicandis scriptoribus supponere sensus, non exponere), tamen, nisi labor animi, maiore nonnihil cura et sollertia in ea videtur esse versatus, pariter atque in quinta et sexta; quas inter priores duodecim tempore esse ultimas facile possis persuadere animo. — porro notandum Ciceronem et Vergilium, cum et alibi multum memorentur, hic tamen longe citari frequentissime. cuius quidem rei causa in aperto est. — quod autem dicit Mercerus caput hoc fere totum propria constare lectione Nonii, fefellit eum opinio. ac potius agnoscas hominem perinde atque ante libris aliorum grammaticorum serviliter addictum. quamquam quin plura quam alibi ex propria vulgatissimorum scriptorum, Ciceronis et Vergilii, lectione addidisse videatur, non intercedo. — his cum plurimum innitatur, quartum caput in exemplis auctorum pauciores relicuis traxit corruptelas. contra saepius aberratum in lemmatum partibus suo loco ponendis. quae propter causam manifestam in archetypo cum excidissent, deinceps a correctore non ubi oportebat repositae. — in hac parte quam secuti simus viam, in prooemio expositum. — ceterum cum tractatus hic et propria mole sit gravissimus et tribus assumptis codicibus operosior, etiam magis quam ante minutiae mittentur. veluti non iam monebitur de ταφῇ Μενίππου latinis litteris scripta neque aut sesque ulixe *pro* Sesquulixe *aut* heautontimorumenon *pro* heautontimorumeno *positum adnotabitur. — porro in Graecis ubicumque nec de vero posset ambigi nec occurreret in dittographiis, quod alioqui videretur notabile, unius libri sive Lugdunensis sive Harleiani scripturam apponere satis visum. — ab hoc autem capite cum aliquanto saepius quam ante auctorum librorumque nomina per compendium essent scripta in Lugdunensi (et maxime quidem* Vergilii, Georgicorum, Aeneidos), *nos illa plena posuimus, in his notandis eum expressimus. — etiam in Harl. iam crebrius imminuti tituli eodem modo. qui perinde manci in Gen. — denique libris Helveticis, hoc est Gen. ac Bern. utroque, quomodo uti instituerimus, iam in prooemio declaratum.* — **11** P. L. *om. L, G.* — **12** *cf. comm. in 68, 7—10; 190, 6.* — Incipit *om. L, G, Gen;* Id est *H; in quo illa* Id est per A litteram *capitalibus litteris addita in mrg.* — **13** Adversum *ubique Montepess.; Tornaes.; h. l.* Adversum L_1*; B; A ex corr.* — in L_2, H_2, *B, Montep.; om.* L_1, H_1, *Gen, A, ed. Bas.* — adelphis *H, Gen, B, A,* adelfis *L, G.* — **14** sermorulorum H_1. — adversum *B.* —

Plautus [in] Asinaria:

quaé illa praedast? íbo advorsum atque électabo quídquid est.

|| A d v o r s u m rursum apud significat. Titinius Gemina:

múlier, credo, advórsus illum rés suas conqueritúr . .

Terentius [in] Andria:

et id grátum fuisse advórsum te habeo grátiam.

Ennius Telepho:

te ipsum hóc oportet prófiteri et próloqui
advórsus illam míhi.

Afranius Excepto:

de víta ac morte dómini fabulábere
advórsum fratrem illíus ac dominúm tuum.

Plautus [in] Aulularia:

egone út te advorsum méntiar, matér mea?

|| *Advorsum, erga.* M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. III: nec vero pietas advorsum deos nec quanta is gratia debeatur sine explanatione naturae intellegi potest.

ANIMA est secundum consuetudinem spiritus quo vivimus. Vergilius Georg. lib. IIII:

animasque in || vulnere ponunt.

---

15 II, 2, 29 || 17 Titinius Gemina || 19 I, 1, 15 || 21 Ennius Telepho || 24 Afranius Excepto || 27 IV, 7, 9 || 29 III, 22, 73 || 33 IV, 238.

---

ierant *C, Gen, A;* inerant *B.* — ierant *et cdd. Ter.; Donatus; qui probat. — a Terentio venit illud* iverant. — **15** in *vid. delend.* — **16** illaec (illa aec) *cdd. Pl.* — ibi L_1. — quidq. *Gen;* quicq. *C.* — **17** Adversum A_2, B_1. — **18** advorsus *M;* advorsum *v.* — **19** in *hoc v.* (*et* **27**) *secl. M.* — **20** et it *pr. Gen.* — adversam L_1; adversum *Gen; A (item 26); B.* — te *om. ed. Bas.* — abeo *L*, H_1. — **21. 22. 23** Telefo *C, Gen.* — advorsus *M;* advorsum *C, Gen.* — profiteri *producta prima; cf. de re m. 362 sqq. — potuit etiam scribi* ted ipsum op. hoc, *servata* o *brevi in* profiteri. — *Quicheratus per octonarium iamb.:* te ipsum hoc oportet proloqui et profiteri adversum illam mihi; *f. recte.* — **25** divita *pr. L;* de vito H_1. — fabulabere *Bothius;* fabulavere *C, Gen* (fabulare *pr. H*). — **26** tuum *Bothius;* suum (sum L_1) *C, Gen.* — *recte si habent iam omnia, servus videtur moneri, ut caute circumspecteque loquatur de mortuo ero apud praesentem, ad quem iure hereditatis transierat.* — **28** *cf. Mil. glor. IV, 2, 88.* — ut te *Pl.;* ut ea *C, Gen.* — advorsu *Gen;* avorsum *pr. L.* — **29** Advorsum, erga *add. Quicheratus.* — **30** nec *Cic.;* haec *C, Gen.* — vero *om.* H_1. — nec quanta his (hys) *cdd. Cic.;* ne (nec *G sec. ed. Bas.*) qua isti *C, Gen;* ne quanta isti *cd. Tornaes.* — **31** explanatione *ap. Non. legi dicit Baiterus; sed* expiatione *habent H*, L_2, *Gen;* explatione *G, f.* L_1. — explicatione *cdd. Cic.; et ita v. ap. Non. — ac nescias, utrum praeferas.* — **32** Anima *m. pr. non l. in L.* — **33** XII *pr. L.* — **1** vulnere H_1, *Gen;* vulnera H_2, *G;* vulnerea *L.* — vulnera *pars cdd. Verg.; item Macrobii Parisin. VI, 6, 19; schol. in Iuven. 4, 91.*

|| Anima rursum alitus oris et odor. Vergilius Georgicon lib. II:

animas et olentia Medi
ora fovent illo et senibus medicantur anelis.

Titinius Fullonibus:

intérea faetida ánima nasum obpúgnat . . . . .

Plautus Asinaria:

animan fétet uxorí tuae?

idem Mercatore:

ieiúnitatis plénus, anima fétida.

Caecilius:

quaé mihi,
ubí domum adveni, atsédi, extemplo sávium
dat iéiuna anima.

|| Anima, aqua. Plautus Amphitryone:

ní ego illi puteó, si occepso, ánimam omnem intertráxero.

|| Anima, sonus. Varro Eumenidibus:

Phrygiós perósa córnús liquidá canít animá.

|| Anima, iterum significat iracundiam vel furorem; unde et animosi dicuntur iracundi. Plautus Amphitryone:

animam cónprime.

---

2 II, 134 || 5 Titinius Fullonibus || 7 V, 2, 78 || 9 III, 3, 13 || 11 Caecilius (Plocio) || 15 II, 2, 41 || 17 Varro Eumenidibus || 20 Plautus Amphitryone.

---

2 Georg. *ed. Bas.; om.* H_1 (*m. 2 add.* georḡ), *Gen.* — 4 favent *pr. L.* — tillo *L.* — anelis; h *supra* e *add. H;* anhelis *Gen.* — 6 faetida *L, H, Gen;* foet. *ed. Bas.* — anema L_1. — obp. *cum* L_1 *et H* (*in quo prius fuit* opugnat) *etiam Gen.* — interea nasum oppugnat anima foetida *cum probabilitate Bothius; aliter pars est octonarii iamb.* — *illud* anima fetida *utrum nominativus sit an ablat. incertum.* — 7 in As. L_2, H_2, *G.* — 8 animan' foetet u. t. *Quicheratus;* an fetet (faetet *H;* foetet *ed. Bas.*) anima (animae *pr. H, Gen; utrobique corr. in mrg.*) tuae uxori *cdd.* — anima faetetne (fetetne) uxori tuae *cdd. Pl.* — 9. 10 mercator ei eiunitatis *Gen.;* mercatore *(post littera eras.)* ei unitatis H_1. — anima *ed. Bas.;* animam *L, H, Gen.* — fetidat *H, Gen* (*pr. H* faetidat). — 11 *ex Plocio haec petita; cf. Gell. II, 23; quo tamen usum esse N. non potest demonstrari.* — atsedi, *supra* t *scr.* s, *L;* adsedi *Gen;* adsedit H_1*;* assedi H_2, *G.* — savium *Gell.;* avium *C, Gen.* — 15 aqua *Quicheratus;* aquae *v.* — 16 *cf. comm. in 148 l.* occepso. — si hoc cepsio (si hoo cepsto L_1*;* si hoc cepsitio *pr. H*) *cdd. h. l.* — 17 Varro; *cf. 334 l.* liquidum, suave. — 18 frigios (frios *pr. H*) *cdd.* — perossa *C, pr. Gen; A; B; v.;* perosa *cd. Tornaes.; Gen post ras.; Madvigius Advers. II, 660.* — perosa; *de Atti evirato videtur agi; cf. Catull. c. 63.* — anima *om. G; Gen sec. Hagenum et Meylanum; non A.* — 19 Anima *om. L, H, B; ab* iterum *novum l. in L, H, B; in G* animatum *pro* Anima iterum *esse testatur ed. Bas.* — iracundiam vel furorem *A; Montepess.; cd. Tornaes.;* iracundum (iracundiam *in mrg. Genm*) vel furorem (furorum L_1) L_1, H_1, *Gen, B;* iracundum vel furiosum L_2, H_2, *G.* — 21 conprime *cum* L_1 *Gen;* B_1.

233 M.

Accius Melanippo:

égone auxilio núdus temere ut hósti me animato ófferam?

idem Epinausimache:

ut núnc sum animatus, *si* íero, satis armátu' sum.

Novius Fullonibus fereatis:

nil ést pericli. dábo tibi validúm verum,
animósum.

M. Tullius de re publica lib. I: 'ergo non probares, *si* consilio pulso lubidines, quae sunt innumerabiles, iracundiaeque tenerent omnia.' — 'ego vero nihil isto animo, nihil ita animato homine miserius ducerem.' — idem de re p. lib. V: tum virtute, labore, industria tueretur summi viri indolem, nisi nimis animosa et ferox natura illum nescio quo * * * Vergilius Georg. lib. II:

quas animosi Euri adsidue franguntque feruntque.

et Aeneidos lib. XI:

pone animos et pulsus abi.

Lucilius lib. XXX:

atque animosam
Thessalam et indomitam frenis subigamque domemque?

---

22 Accius Melanippo || 24 Accius Epinausimache || 26 Novius Fullonibus fereatis || 29 I, 38, 60 || 32 M. Tull. de re publica l. V || 34 II, 441 || 36 XI, 366 || 38 Lucilius l. XXX.

---

22 Menalippo *C, Gen.* — 23 auxilium *pr. H.* — nudus *Lips.;* motus *C, Gen.* — honesti *Gen; pr. H.* — 25 ut nunc sum animatus, si iero *Madvigius Advers. II, 660;* ut nunc cum animatus (animatos *pr. H*) iero *C, Gen.* — 26 fer$\overset{i}{e}$atis *Gen.* — 27. 28 nihil *cdd.* — tabo L_1. — d. tibi *Ribbeckius;* d. t. verum *C, Gen.* — verum; *pro* virum. — *f. olim septenarius fuit in hunc modum:* nil ést pericli. dábo tibi validúm verum, acrem, animósum (*vel* validúm verum atque animósum). — animosim L_1. — 29 si *add. Me; habet Cic. cd.; om. C, Gen.* — 30 libidines L_1, *H, Gen.* — quae sunt *om.* H_1. — innumerabilis *Gen.* — iracundiaeque *Me;* iracundiaequae *C, Gen;* iracundiaeve *cd. Cic.* — terrent H_1, *Gen, cd. Tornaes.* — 31 animatio *pr. L.* — homine *supra add.* Gen_2. — 33. 34 tueretur *Me;* quaereretur *L*, H_2, *Gen;* quereretur H_1, *G.* — animosa et *M;* animose *C, Gen.* — nescio quo impelleret *Guietus, Me; sed plura videntur hausta.* — 35 quos *cdd.; et f. ipse Non.* — euri; eun (*vel* euni) ria L_1; euria *Gen.* — ads. (adsiduae *pr. L*) *cum* L_1 *et H Gen.* — frangunt quae *Gen, pr. L.* — ferunt quae *pr. Gen.* — 38 *cf. 401 l.* subigere, mollire. — 40 tessalam *cdd. 401;* thessaliam *h. l.* (tessal. *pr. H;* G_1). — indolitam L_1; *Gen; pr. H; P.* — subigamque domemque *Bentin.;* subigantque domentque (doentque *pr. L;* domenque *Hs;* domemque *Ho*) *C, Gen.; 401 cdd.* subigam ante domemque. — *post* subigantque domentque *Iun., Gothofredus, Me addunt* bellando. — apparet *Iun., si non ipso Guelferbitano, certo apographo inde ducto usum; nam in G margini adscriptum v. illud, sed ita ut ad versum Pacuvii, 234, 26, pertineat; qui legitur in columna altera.*

‖ Anima, ventus. Vergilius lib. VIII: ‖

quantum ignes animaeque valent.

Lucretius lib. V:

aurarumque leves animae calidique vapores.

Varro Marcopoli, περὶ ἀρχῆς: noctilucam tollo, ad focum fero, inflo anima; reviviscit. — idem Cosmotoryne, περὶ φθορᾶς κόσμου:

detís habenas animaé leni,
dum nós ventus flamíne sudo
suavem ád patriam perdúcit.

Accius Myrmidonibus:

trahere ín salum
classís et vela véntorum animae inmíttere.

Plautus Aulularia:

. néquid animae . . emittat dórmiens.

APTAM, necessariam. M. Tullius de re publica lib. IIII: ea denique obiectu mutuo aeque umbram noctemque efficiat, cum ad numerum dierum aptam, tum ad laborum quietem. ‖ Aptum, eleganter ac necessarie conpositum. M. Tullius de officiis lib. I: ut enim pulcritudo corporis apta conpositione membrorum movet oculos et delectat. — idemque: sed facile iudicabimus, quid eorum

---

41 Aen. VIII, 403 ‖ 2 V, 236 ‖ 4 Varro Marcopoli ‖ 5 Varro Cosmotoryne ‖ 9 Accius Myrmidonibus ‖ 12 II, 4, 24; 26 ‖ 14 M. Tull. de re publica IV ‖ 17 I, 28, 98 ‖ 19 de off. I, 41, 146.

---

4 Marcopolis *C; Gen.* — noctilucam; NOCTIlucam *H, Gen.* — *in L* NOCTI *supra* noctilucam *m. 1, ut vid., additum.* — ad f. foro *L.* — 5 *alii:* inflo; anima reviviscit. — *sive hoc sive illud probaris, pro ablativo accipiendum* anima; *neque* ventus *est, sed* halitus. — cosmotor *ννε H, Gen* (cosmotor; *ννε L sec. Riesium*). — *κοϲμοι G solus.* — **6** a. l.; animasve ni (*pr.* amas veni) *L.* — **7. 8** sudo suavem *cd. Tornaes.;* sudos ualem *L;* sudosualem *H ex corr.;* sudes uadem *pr. H;* studos valem (vadem *Genm*) *Gen;* sudo Sualem (S *propter novi v. initium*) *ed. Bas.* — perducat *Scal.* — **9** mermidonibis L_1; myrmidonibis L_2; *G;* meridonibus H_1; *Gen;* mirmidonibus H_2; mieridonibus *cd. Tornaes.* — **10. 11** *ita Grotius;* lassis (classes *Iun.;* classis *Me*); trahere in salum et vela ventorum animae immittere (inm. L_1, *Gen*) *C, Gen.* — *non bene haec scandas per octonarium iamb.:* classís trahere in salúm me *(add. Hermannus)* et vela véntorum animae inmíttere. *in quo secundus pes displicet propter r. m.* — vela ventorum animae inmittere; *cf. Aen. III, 61:* dare classibus austros. — **13** *cf. Prisc. 649.* — nequit *L.* — an. forte *Pl.* — amittat *melius cd. Tornaes.; libri Pl.; Prisc.* — **14** III *B.* — **15** eademque *v.;* ea denique *cdd.* (cademque *non recte Bm*); *f.* eadem quom. — ob. m. aeque *M;* obiectum (obl. *B*) vivo atque *cdd.;* obiectu suo *v.* — **16** numeret L_1. — aptam, tum *Turneb.;* aptum (abtum L_1) *L, H, Gs, Gen, B.* — eliganter L_2, H_2, *G, non Gen, B.* — **18** enim *om.* H_1. — pulcr. *pr. B;* pacr. *pr. L;* prcritudo *(sic) pr. H;* pulchritudo *rell.* — apia L_1. — conpositionem (comp. L_2) *L.* — menbrorum *H.* — **19** idemque; *raro admodum exemplo dictum pro* idem. — sed facile; ex ceteris similibus facile *Cic.; et ita exc. quod legitur*

apte *fiat, quid* ab officio naturaque discrepet. — M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. III: itaque natura sumus apti ad coetus, concilia, civitatis. ‖ Aptus significat adeptus. Accius Melanippo:

óbviam ensi it. quem ádvorsum aptus álter in promtu óccupat.

Pacuvius Hermiona:

quód ego in acie crébro obiectans vítam bellando áptu' sum.

Lucilius lib. XXVIIII:

ut si íd quod concupísset non aptús *foret.*

‖ Aptum [conpositum], paratum. Vergilius Aeneidos lib. III:

interea classem velis aptare iubebat
Anchises.

idem lib. X:

proiecto dum pede laevo
aptat se pugnae.

Pomponius:

heús! aptate, púeri, munde atque ámpliter convívium!

‖ Aptum rursum conexum et conligatum significat. Vergilius Georg. lib. III:

ipsis e torquibus aptos
iunge pares. ‖

Accius:

demer hinc colomen ala† géminis aptum córnibus.

---

20 III, 19, 63 ‖ 22 Accius Menalippo ‖ 25 Pacuvius Hermiona ‖ 27 Lucilius l. XXVIIII ‖ 29 III, 472 ‖ 32 Aen. X, 587 ‖ 35 Pomponius (Herede petitore) ‖ 38 III, 168 ‖ 1 Accius.

---

et ceteris *Non. 258 s. l.* contentio, perseverantia. — *pro* sed *Quicheratus* sequentibus; *at pessime, cum id non soleat dici nisi de eis, quae proxime subsecuntur.* — iudicavimus H_1, *Gen.* — **20** apte fiet (fiat *ed. a. 1476*) quid *ex Cic. cd. princ.;* aliter *cdd.* — **21** naturaque (*praec.* itaque) *pr. H.* — **22** concilia *Cic.;* consilia *C, Gen.* — **23** Menalippo *cdd.* — **24** obviam ense *Grotius* (ensi *Quicheratus*); it *Bothius curis secundis* (obviam est, itque adversum, aptus; alter in promptu occupat); quem *M;* obvia mens idque *C, Gen.* — promptu *Gen.* — **25** pacuius *Gen.* — hermione *pr. H.* — **26** quod *incertum an per* quot *sit explicandum, cum potuerit praecedere ut puta* tropaea. — crebro *Passerat.; Me;* celebro *cdd.* — bellando; *cf. comm. in 233, 40.* — **28** foret *add. I. Dousa.* — **29** *illud* compositum (conp. *L*) *nisi corruptelam traxit, e v. 17 huc videtur translatum.* — **30** clasem H_1. — belis L_1*;* Gen_1. — **33** levo *cdd.* — **35** *cf. 511* ampliter. — **36** heus *cdd. 511;* eius *h. l.* — pueri *cdd. 511;* puer *H, L, Gen; item Gs.* — convivia *L;* H_2*; Paris. 7577; Gs.* — **37** Aptum, Atque *supra scr.* ptum *L.* — conligatum (coll. L_2*; G*); *f.* coniugatum *vel* coiugatum. *cf. tamen pg. 263 s. l.* contentus: contentum, conligatum, coniunctum. — **1. 2** hic *supra scr.* n *H.* — ala H_1*; Gen;* ale *L,* H_2, *G.* — hinc Colomena lece minis *cd. Iun.* — Accius * * *

Lucilius Satyrarum lib. X:

tonsillas quoque praevalidis ni funibus aptas.

idem lib. XVI:

ibat forte aries, inquit. iam quod genu'! quantis
testibu'! vix uno filo hosce haerere putares.
pellicula extrema exaptum pendere onus ingens.

Varro Mútuum mulí scabunt, *πεϱὶ ψωϱισμοῦ*:

úbi lúcus opácús tenerís frúticibus áptús.

M. Tullius de deorum natura lib. II: quis enim hunc hominem dixerit qui, *cum* tam certos caeli motus, tam statos astrorum ordines, tamque inter se omnia conexa et apta viderit, neget his ullam inesse rationem? — Sallustius Historiarum lib. III: quod ubi frustra temptatum est, socordius ire miles obcipere, non aptis armis, ut in principio, *et* laxiore agmine. — Lucilius lib. XXX:

clinas consternit nobis vetu' restibus aptas.

M. Tullius in Hortensio: altera est nexa cum superiore et

---

3 Lucilius l. X ‖ 5 Lucilius l. XVI ‖ 9 Varro Mutuum muli scabunt ‖ 11 II, 38, 97 ‖ 14 Sallustius Hist. III ‖ 16 Lucilius l. XXX ‖ 18 M. Tull. Hortensio.

---

idem Erigona (*potuit* Epigono *pro* Epigonis) *coni. Kiesslingius. sed etiam supra s. l.* aptum, paratum *nomen fabulae omissum in Pomponii v., quamquam alibi ab ipso Nonio est additum. ipsa potius Accii verba latere existimo in illis* demer hinc colomen; *in quibus tetrametrum troch. catalect. facile agnoscas. — emendatio tamen procedere nequibit, antequam illud* demer *sit expeditum.* — hinc colomen alte geminis aptum cornibus *Ribbeckius, de Parnaso intellegens;* hinc colo Maenalium g. a. c. *Iunius; cuius invento hoc potissimum obstat, quod desideratur substantivum ex illo* demer *fortasse eliciendum.* — **4** tonsillas *Iun.;* consellas *cdd.* — praevalidis *vetus liber Dousae, Turnebus;* validis *cdd.* — ni *Ribbeckius;* in *cdd.* — funibus *L, H, Gen.;* finibus *G.* — aptas; *non adiect. videtur esse, sed verbum. — talem si scripsit Lucilius versum, recte dicit Ribbeckius monere eum firmis retinaculis navem in litore religandam, ne venti aut fluctus abripiant.* — **6—8** *cf. comm. in Luc. XVI, 10.* — hosce *Gerlachius;* hoc se *cdd.* — herere *idem.* — pericula *H_1; Gen; P;* pellicula *in mrg. P.* — **9** Mutuum; multum (*pr., ut vid.*, muctum) *L;* mutum *H, G, Gen.* — scabant *cdd.* — *π.* (*πιοϱι L_1; ποϱι H, Gen, G*) *χωϱιςμον C; Gen.* — **10** *versum sotadeum agnovit Lachm. Opusc. 69.* — fructicibus *Gen_1.* — aptum *Gen; pr. H, P.* — **11** III *L.* — **12. 13** cum *ex Cic. add. docti.* — statos *v.;* status *C, Gen;* ratos *(quod vid. ex paragr. 95 irrepsisse) cdd. Cic.* — ordine *cdd.* (statutum — ordinem *A*). — o. quaenexa *L.* — in his *A; Cic.* — **15** temptatu *L, Gen.* — socordius *cdd.* — occipere *Me;* milites occoepere *Iun.;* obcepere (pe *supra scr. H*) *C, Gen.* — **15. 16** non aptis armis; *pro* aptatis; *cf. Catull. 28, 1* Pisonis comites cohors inanis aptis sarcinulis et expeditis. *nam n. N.* — et *add. Iun.* — **17** clinas *M;* unus *v.* — nobis *Turneb.;* novis *cdd.* — vetus; *i. e.* vetulus. — pestibus *L;* restibus *H_1* (*hic pr.* rebus); *G;* prestibus *H_2.* — aptas *M;* aptus *v.* — *cf. Luc. VI, 7.* — **18** hortentio *H_1;* hortemsi *pr. L.* — superiores *pr. H.*

inde apta atque pendens. — et Tuscul. lib. V: fulgentem gladium e lacunari seta equi aptum demitti iussit.

AEQVALES sunt similes et ex aequo. Afranius Vopisco:

> équidem te numquám mihi
> parasítum, verum amícum, aequalem atque hóspitem
> cotídianum et laútum convivám domi.

|| Aequales rursum aequaevi. Vergilius Aen. lib. X:

> nec non Euanthen Phrugium Paridisque Mimanta
> aequalem.

Lucilius Satyrarum lib. V:

> verum unum cecinisse tamen seni' Tiresiai
> aequalem constat.

Afranius Privigno:

> novi amícum atque aequalém meum.

Vergilius lib. V:

> ast illum fidi aequales.

Terentius in Eunucho:

> patrís cognatum atque aéqualem [te] Arcidémiden
> nostín?

M. Tullius de officiis lib. III: P. || Scipionem, Marce fili, eum qui primus Africanus appellatus sit, dicere solitum scripsit

---

19 V, 21, 62 || 21 Afranius Vopisco || 25 X, 702 || 28 Lucilius l. V || 31 Afranius Privigno || 33 Aen. V, 468 || 35 II, 3, 36 || 1 III, 1, 1.

---

19 apta atque *Halmius;* aptaeque *L, G;* apteque *H, Gen.* — tuscul *L, H,* Gen_2 (thuscul, *pr.* thucul, *L et* Gen_1); Tusculan. *ed. Bas.* — **20** me l. *L;* Gen_1. — s. et aequi Gen_1. — equina *cdd. Cic.* — dimitti *C, Gen.* — iusit *Gen.* — **21** Afran.; *cf. 337 l.* lautum, elegans. — **22** *potuere esse velut haec:* eq. putari volui te numquam mihi. — equidem *cdd. pg. 337;* et quidem *h. l.* — nunquam *Hqos.* — **23** rerum Hs_2. — **24** convivam *h. l. Bentin.; pg. 337 ed. a. 1476;* convivium *cdd.* — **25** rursus *pr. H.* — aen *H, Gen, G;* aenei *L.* — **26** euantent L_1; euanten *Gen;* euantem *rell.* — frugium L_1; fryg. L_2, *G;* frig. *H, Gen.* — paradisque *L;* H_1; *Gen.* — minanta *L;* H_2; *G.* — **28** saterarum L_1; Gen_1; satirarum Gen_2. — **29** verum *Me;* veterum *cdd.* — cecinisse tamen *Franckenus;* cecidisset a me *L,* H_1, *Gen;* cecidisse tamen H_2, *G. et ita nos olim, de comissatore vetulo, qui nocturnis rixis esset implicitus et in fuga praepeditus, locum accipiendum esse rati.* — seni' *Franckenus;* senem (se senem *G*) *cdd.* — sene *pro dativo Me, minus recte, cum illud* Tiresiai *non possit non esse genetivus. cf. Lachm. comm. Lucr. pg. 40.* — Tiresiai *Me;* Tiresiam *cdd.* — *ita Lucretius* Geryonai. — **30** constet, *supra scr.* a, *H.* — **32** novi *pro* agnovi; *nisi scribendum* nosti. — aeq. eum *H; Gen.* — **34** ilum H_1. — fidere quales *C pr.* H_1; fidire quales Gen_1. — **35** eunuco L_1, Gen_1. — **36** archidemidem *cdd. Ter.* (archidemiden *G*); te marcidemiden (ti marcidem H_2) *C; Gen; A;* te archidemiden *cd. Tornaes.* — *Ter. scr.* Arcidemidem. — **37** nosti *A;* nostine *Bentl.;* novistin *Bembin.* — **1. 2** *cf. 238 l.* appellare. — P.; p̃. *supra add. in L;* P. *(sic) H, Gen;*

Cato, qui fuit fere eius aequalis. — et de senectute: ego vero propter sermonis delectationem temperius quoque conviviis delector, nec cum aequalibus solum, qui pauci admodum restant, sed cum vestra etiam aetate.

APERTVM, purum, serenum. Vergilius Aeneidos lib. I:

scindit se nubes et in aethera purgat apertum.

|| Apertum dicitur patefactum. Vergilius lib. VIII:

iamque adeo exierat portis equitatus apertis.

Terentius Adelphis:

ábi prae strenue ác foris aperi.

|| Aperit, mitigat, placat. Vergilius Aeneidos lib. I:

et vastas aperit syrtis et temperat aequor.

|| Apertum, nudatum. Turpilius Demiurgo:

apértae surae, bráchia alte prócera horrorém mihi
ex córde exsuscitábant.

Sallustius Histor. lib. V: quibus de causis Syllam in victoria dictatorem uni sibi equo descendere, surgere de sella, caput aperire solitum. — M. Tullius de officiis lib. I: verentur enim ni, siquo

---

3 14, 46 || 7 I, 587 || 9 Aen. VIII, 585 || 11 II, 1, 13 || 13 I, 146 || 15 Turpilius Demiurgo || 18 Sallust. Hist. V || 20 I, 35, 129.

---

pae, *lineolis traiectis deletum, G.* — fili, eum *Cic.;* fili *L*, H_1, *Gen;* filium H_2, *Gen; item cdd. 238.* — primo *L, H, Gen;* primus *ed. Bas.; cdd. 238; et ita Cicero.* — afranius Gen_1. — apellatus *pr. H.* — est *cd. Bamb. Cic.;* sit *rell.; item Non. libri l. utroque.* — **3** eius fere *cdd. Cic.* — et de sen.; *cf. 378 l.* restare — superesse. — **4** prompter L_1. — temperius *habent L, Gen, A;* tempestivis *Hqos, G* (*Genm*$_2$); tempestiiis $Genh_2$. — *ac* temperius *illud etiam adfirmat Charis. pg. 196 in tractatu de adverbiis, ubi cd. Neapol. leni cum corruptela et in lemmate et in verbis Ciceronis* tempestius; *in illo excerpta Bernensia per interpolationem manifestam* tempestive. — **5** ne *L*, H_1, *Gen, pr. A;* nec H_2, *A ex corr., G; cdd. 378.* — **5. 6** secum L_1; Gen_1; sed tum H_1. — vestra *om.* $Genm_1$; vestram Ho_1. — aetatem H_1. — **8** nobes L_1; nobis *Gen; supra scr.* nubes. — **9** VIIII *cdd.* — **10** portus *B.* — aequitus *B.* — **11** adelpis H_1; adelfis *rell.* — **12** pre *L, Gen;* per *pr. H.* — fores *L, Gen, G.* — **13** V.; *cf. 246 l.* aequor. — **14** syrtes *B; post* r r *vel* t *erasa in L;* e *del. in Gen.* — **15** dem uirgo *Gen;* de inuirgo *B.* — **16** a. s.; *cf. 237, 1.* — *L m. 1* aperi ae (aperi aesurae); aperto, *supra* o *pos.* e, *H;* aperte *G, Gen.* — bracia L_1. — alte *M;* autem *v.* — **18** Sall. (Salluscius L_1); *cf. 397 l.* surgere, erigi. — historiae *cdd.* — Syllam *C, Gen.* — victaria *L, H* (victariam Ho_1), *Gen.* — **19** dictatore Hs_1; *Gen.* — uni; *post* i *in L a correctore additum* a, *sed elutum; supra* i *adiect.* a *m. 2.* — uni sibi equo; sibi munia equo H_1; sibi muni aequo (equo *m. 2*) *Gen.* — uni sibi *etiam Arusian. Gr. lat. VII, 454.* — descendere equo *id.* — sylla *L*, H_1, *Gen.* — adsurgere sella *elegantius Arusian.* — **20** ni *pro* ne. — ni, siquo; nisi (ne nisi *ed. Bas.*) quod *cdd.*

casu evenerit ut corporis partes quaedam aperiantur, aspiciantur non decore. — Vergilius lib. VI:

aperit ramum qui veste latebat.

Varro Eumenidibus: capite aperto esse iubet, ante lucem suscitat. — Sisenna Historiarum lib. III: adoriuntur adversos vi apertis lateribus. — Varro de vita p. R. lib. I: minoris natu capite aperto erant, capillo pexo, vittisque innexis crinibus. ‖ Aperire, erigere, ostendere. Vergilius Aeneidos lib. III:

quarto terra die primum se adtollere tandem
visa, aperire procul montis.

idem Aeneidos lib. VIII:

patriumque aperitur vertice sidus.

Varro Meleagris: non modo suris apertis, sed paene ‖ natibus apertis ambulans.

AVTVMARE est dicere. Pacuvius Periboea:

fléxa, non falsa aútumarei díctio Delphís solet.

idem Hermiona:

quíd benefacta meí patris, cuius ópera te esse ultum aútumant?

Lucilius lib. XXVIII:

Sócraticum quidám tyranno mísse Aristippum aútumant.

Plautus Amphitryone:

---

22 Aen. VI, 406 ‖ 24 Varro Eumenidibus ‖ 25 Sisenna Hist. III ‖ 26 Varro de vita pop. Rom. I ‖ 28 III, 205 ‖ 31 VIII, 681 ‖ 1 Varro Meleagris ‖ 3 Pacuvius Periboea ‖ 5 Pacuvius Hermiona ‖ 7 Lucilius l. XXVIII ‖ 9 Plautus Amphitryone.

---

21 causu H_1, *Gen.* — asp. *m. 1 vel 2 add. L.* — decoreae *cdd.* — **24** *cf. 452 l.* torrere. — **25** susc. *supra addit. L.* — libro IIII *L.* — aversos *pr. L, H_2, G.* — vi *Me;* ut *cdd.* — **26** minoris *nominativ.* — **27** aperte *pr. H; Gen; L_2; id. m. 3* apertae. — vittisque *Popma;* utique *cdd.* (utrinque *Quicheratus*). — *de eo quod est* utique *cf. Lachm. comm. in Lucr. pg. 250.* — **29** *cdd.* quarto die terra. — prima L_1. — adt. L_1, *H, G, Gen, A.* — **30** mentis *Gen_1; C pr. H_1; non A, B.* — **1** pene (penae *pr. L*) *cdd.* — **2** apertibus *Ho_1;* apertib *Hs_1.* — **3** Auct. *pr. L.* — **4** plexa *Bergkius; coll. Fest. pg. 230 l.* plexa; *sed vide Pacuv. Dulor. pg. 260 s. l.* contendit, proripuit: quorsum flexivia dictio contenderet. — *etiam propter allitterationem sublatam displicet illud* plexa. — autumarei *M;* autumare *v.* — Delfis *cdd.* — **6** benefacta mei *Me;* benefaciam ei (et *L*) *cdd.* — patri H_1. — opera opera *cdd.* — autumant *Gen. m. 1; Bothius;* autumat (autum ad *pr. L*) *rell.* — *verba sunt Orestis ad Menelaum.* — **8** Socraticum *Iun.;* Socratium *L, H_2, G;* Socratum *H_1, Gen.* — Socratem *Lachm. comm. Lucr. pg. 170; qui male trimetros instituit.* — quidam *Lachm.;* quidante *pr. G;* quiddante *rell.* (*seq.* tyranno). — quidam *f. pro dativo accipiendum.* — misse *Guietus; Lachm.;* mississe *H, G;* misisse *L, Gen.* — tippum (*prius* p *supra scr.*) H_1.

nisi hóc ita factumst proínde ut factum esse aútumo,
non caúsam dico, vér, quin insimulés probri.

|| Autumare est sperare. Pacuvius Doloreste:

aut híc est aut hic ádfore actutum aútumo.

ALTVM non solum aerium vel profundum, sicuti plerumque. || Altum ab alendo dictum. Varro Manio: habens antepositam alimoniam, sedens altus alieno sumptu. || Altum, magnum vel gloriosum. Vergilius Georg. lib. III:

te sine nil altum mens inchoat.

|| Altum, vetus, anticum. Vergilius Georgicon lib. IIII:

altius omnem
expediam prima repetens ab origine famam.

et lib. VIII:

quid causas petis ex alto?

Accius Armorum iudicio:

cur vétera tam ex alto ádpetissis díscidi Agamemno, *initia?*

|| Altum, pressum, obscurum. Vergilius lib. X:

quid me alta silentia cogis
rumpere?

idem [in] eodem:

---

12 Pacuvius Doloreste || 15 Varro Manio || 17 III, 42 || 19 IV, 285 || 22 Aen. VIII, 395 || 24 Accius Armorum iudicio || 26 Aen. X, 63 || 29 Aen. X, 625.

---

10 ut factum est *pr. H.* — autumon *L.* — 11 vir *Quicheratus;* verum *cdd.* — quin insimules *Me;* qui insimules *Gen;* qui insimiles H_1; quin simules *L*, H_2, *G.* — quin vero insimules *cum Brandtio et Langeno Goetzius; f. recte.* — 12 Aut. est sperare; *n. N.* — doloreste H_1; dul. *rell.* — 13 *cf. Pl. Epidic. 257* nam ille quidem aut iam hic aderit, credo hercle, aut iam adest. — atutum *supra scr.* c *L*, *Gen.* — 14 profundes *pr. L.* — prof. sed plerumque *A.* — 15 Altum *om. B.* — ab alimento H_1, *Gen*, *B*, *A.* — dictum altum *B.* — Varro; *cf. comm. in pg. 133* limum, obtortum. — 15. 16 antepositum (u *corr. in* a) alimonium B_1 *auctore Hageno.* — altum G_1. — 17 IIII *L*, *Gen*, *pr. H*, *B.* — 18 nil *Gen; B; A;* nihil *rell.* — 19 antiquum *H*, Gen_2, *G.* — *n. N.* — georg *Gen;* Georgic. *ed. Bas.;* georgicus *pr. L.* — georgicorum *h. v. ut et 17 H.* — III *L*, H_1, *Gen*, *B.* — 20 omnem *C*, *Gen;* omen *B.* — 21 repetentes *ed. Bas.* — famam *Verg.;* fatum *L*, H_1, *Gen; A;* factum H_2, *G;* famam *B.* — 22 *cf. 366* petere, repetere. — 23 petas *pr. L.* — ab alto *B.* — 25 adpet. *cum H*, L_1 *etiam Gen;* adpetisses *Montepess.; A.* — discidi, Agamemno, initia *M propter r. m., cum non sit probabile ab Accio praeter primum pedem in numeris iambicis admissum proceleusmaticum;* discidia Agamemno (Agameno *pr. L;* Agamenno *H*, *Gen*) *cdd.* — 26 obcurum *pr. H.* — Verg.; *cf. pg. 182; 382 l.* vulgavit; rumpere, retentum proferre. — XI *L*, *Gen*, *G*, *B*, *H ante rasuram.* — 29 item *Gen; B.* — in *om.* H_1, L_1, *Gen.*

sin altior istis
sub precibus venia ulla latet.

ADITVS, interpellatio. Terentius in Andria:

aliquód me adierunt, éx te auditum esse.†

Vergilius lib. X:

regem adit et regi memorat nomenque genusque.

Lucilius lib. XXVII:

cúm pacem petó, cum placo, cum ádeo et cum appelló meam.

|| Aditus est ingressus. Vergilius lib. VIIII:

huc turbidus atque huc
lustrat equo muros aditumque per avia quaerit.

M. Tullius de suppliciis: in ipso aditu atque ore portus. || Aditus rursum adventus. Accius Medea:

tún, dic, || Meda es, cúius aditum expéctans pervixi úsque adhuc?

M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: et aut ad consules aut ad te aut ad Brutum adissent, his fraudi ne esset, quod cum Antonio fuissent.

ADTENDERE est intendere. M. Tullius de officiis lib. III: set si, cum animum adtenderis, turpidinem videas adiunctam. — Accius Diomede:

simul aúrem adtendo, ut quírem exaudire ámplius.

Lucilius lib. XXVIIII:

praeterea ut nostris animos adtendere dictis
atque adhibere velis.

---

32 III, 2, 3 || 34 Aen. X, 149 || 36 Lucilius l. XXVII || 38 Aen. IX, 57 || 41 II, 5, 12, 30 || 42 Accius Medea || 2 M. Tull. ad Caesarem iuniorem l || 5 III, 8, 35 || 7 Accius Diomede || 9 Lucilius l. XXX.

---

33 aliquot L_2; *ed. Bas.; cdd. Ter.* — ex te auditum qui aibant hodie filiam *e. q. s. Ter.* — **35** rei H_1. — **37** placito *Gen; pr. H.* — apello *H, Gen.* — **39** atque illuc *cdd.* — **40** p via L_1. — **41** *cf. 459 l.* os. — supleciis L_1; *item* Gen_1. — ore *Cic.*; opere *cdd.* — **42** rursus Gen_1. — Meda *cdd.; f. recte; quamquam alibi etiam ap. Nonium* Medea *tantum habetur inscriptio; cf. comm. in v. seq.* — **1** tun dic Medea es *Lachm. in Lucr. pg. 162* (tune dic iam *Barthius;* Meda es *M;* Mede's *Ribbeckius, f. recte*); tunc (tum L_1) diomedes et *cdd.* — tune dia (*debebat esse* tun) Medea es *male cum Passerat. Me; cf. vit. Ennii pg. 206.* — expectans *Passerat.;* expectant (exspectant *ed. Bas.*) *cdd.* — **3** et aut ad te H_1, *Gen.* — aut a Br. L_1. — essent *Gen; pr. H; etiam in L* n *scriptum supra* et. — **5** Adt. *cum* L_1, *H, Gen; et ita ubique* L_1, *H, Gen in sequentibus pr. v. 6; 8; 18.* — sed *Cic.*; et *cdd. Non.* — **6** att. *L.* — turpidinem H_1; *Gen;* turpitudinem *rell.* — adiunctam *Cic.*; adunatam *cdd. Non.* — **7** diome H_1. — **8** simil L_1. — att. *pr. H.* — attendi *Bothius; at praesens historicum frequens in fabulis vetustissimis, perinde atque in inscriptionibus.* — **10** nostris *Bentin.;* nostros *cdd.* — *post* adtendere de re *add. cdd.; om. ed. princ.;* attendere *om. rell. A.*

idem lib. XXVII:

rém cognoscas símul et dictis ánimum adtendas póstulo.

Pacuvius Antiopa:

sed cúm animum adtendi ád quaerendum quíd siet.

Pomponius Macco:

quíd futurumst, sí pol discere ártem ego hanc adténderim?

‖ Adtendere, perseverare. Accius Diomede:

numquám perpellar, gnáte. ‖ pol, ne adténderis
petere á me id quod nefás sit concedí tibi.

APPELLARE est familiariter respondere. Lucilius lib. XXVII:

cúm mei me adeunt sérvuli, non dóminam ego appellém meam? ‖

Appellare, nominare. M. Tullius de officiis lib. III: Publium Scipionem, Marce fili, eum qui primus Africanus appellatus sit.

APPELLERE est applicare. Afranius Excepto:

ábi tu, appellant húc ad molem nóstram naviculám *iube.*

Lucilius lib. XXVI:

ágere in iaciéndo siqueis víneis actís opust,
prímum id dant operam út quamprimum appéllant.

* * *

12 Lucilius l. XXVII ‖ 14 Pacuvius Antiopa ‖ 16 Pomponius Macco ‖ 18 Accius Diomede ‖ 21 Lucilius l. XXVII ‖ 23 III, 1, 1 ‖ 25 Afranius Excepto ‖ 27 Lucilius l. XXVI.

12 *cf. 275 l.* cognoscere. — **13** postula *cdd. h. l.* — **15** animum *Iun. convenienter lemmati;* animo *v.* — querendum *ed. Bas.* — **16** Pomp. Macco; *cf. comm. ad 114 l.* foria. — **17** *puto:* quid futurumst pol, si. — discere a. ego h. *M;* ego hanc discere artem *cdd.* — **18** Attend. *L, non H, Gen.* — **19** n. p. *M;* si umquam perpediar *C, Gen* (praepediar *A; Montepess.*). — gnate *Grotius;* gnato *cdd.* — pol *M;* puer *cdd.* — **20** concede H_1*;* concedit *L, G.* — ibi *pr. L.* — **22** cum ei *pr. G.* — adeant *Guietus; quod possit placere, si dictum sit modo concessivo,* appellare *autem perinde atque* adire *sit* interpellare. — servili L_1. — **23–29** *obsequendum existimavi Quicherato, qui vv. 23, 24 in libris post 29 positos traiecit ac v. 25 restituit (ut et nos in ed. Luc. pg. 87)* Appellere, *ubi libri* Appellare. — *nam Nonium, quantumvis sit bardus et rudis, ignorasse ut existimem* ut *finale iungi cum coniunctivo nullo equidem possum adduci pacto. — quod cum ita sit, post v. 29 quaedam hausta esse apparet, quibus varia significatio* appellendi *verbi illustraretur.* — **23** M. Tullius; *cf. pg. 235 l.* aequales — aequaevi *cum comment.* — **24** Marce; *per compendium* m *vel* .M. *vel* M. *omnes (M. ed. Bas.; in relicuis addita supra virgula).* — fili, eum, filium *cdd.* — **25** Appellare *cdd.; v. supra.* — **26** iube *add. Buechelerus.* — **27** *cf. 243 l.* actum, admotum; *327 l.* iacit, facit. — **28** agere *pro* aggere *cdd. ter.* — agere in; agerem H_1. — iaciendo *Gs; item* (iacendo Gen_1) *rell. cum A.* — siqueis *M;* siquo est in L_1*;* Hs_2 (Ho_3*;* Ho_2 siquid; *pr.* Hs_2*:* siq with i above); *G post correcturam;* siquod est in *A; Montepess.;* G_1*;* L_2*;* H_1*; hic* siqd *ducta per* d *lineola; eodem cum compendio Gen.* — *243 cdd.*

AEMVLVS est invidus. Vergilius Aeneidos lib. V:

aemula necdum
temporibus geminis canebat sparsa senectus.

et lib. VI:

aemulus exceptum Triton. ||

Aemulus est sectator vel imitator. M. Tullius pro Marco Marcello: illo aemulo atque imitatore studiorum meorum ac laborum. — Sallustius Hist. lib. III: sed Pompeius a prima aduliscentia, sermone fautorum similem fore se credens Alexandro regi, facta consultaque eius quidem aemulatus erat. — Vergilius Aeneidos lib. X:

spemque meam, patriae quae nunc subit aemula laudi.

|| Aemulus, similitudinem vitae vel instituti sequens. M. Tullius de re publica lib. I: quei enim iudicatur iste optimus? doctrina, artibus, studiis? audio. quando * * *

ARGVTVM significat sonans. Vergilius Bucolicis:

forte sub arguta consederat ilice Daphnis.

et multa huiusmodi. || Argutum, audax, malitiosum. Lucilius lib. XXVIII:

agite, ágite, furei méndaci argutámini.

---

31 V, 415 || **34** VI, 173 || **1** 1, 2 || **3** Sallustius Hist. III || **5** X, 371 || **9** I, 33, 50 || **11** VII, 1 || **13** Lucilius l. XXVIII.

---

siquos tu; *327* siquost *vel* siquo est. — opust *M;* opus *h. l. cdd.; id. 243* opost; *327* opust, opus est, opus. — **31** est *supra adscr. in H.* — **32** aemula, adversa virtuti *Serv.* — **34. 1** *cf. 437 l.* aemulatio; *ubi alio fonte usus N.* — Marco *ed. Bas.; rell. ut 238, 24.* — **2** imitatione H_1, *Genm, B.* — stud. ac (et) lab. meorum *cdd. Cic.* — **3** Sall. (Salustius *pr. L*); *cf. 501 l.* accusativus pro genetivo. — historiarum *ed. Bas.;* hist *cum virgula supra* t *H, Gen, L* (*hic prius* histus, *tum* histori). — adulescentia *C pr.* L_1*;* Gen_2. — **4** se fore *A.* — **5** aemulatus *verbum post* aemuli *substantivi lemma nihil quidquam habet offensionis. cf. l. sequens vel pg. 234* aptum, paratum. — *scite tamen Dietschius* aemulator. — *cf. comm. in pg. 501.* — **7** patriaeque nunc *L, G.* — **8** institutis *L, pr. Gen.* — **9** quei; qua *L, H, Gen;* qui *ed. Bas.;* quid *deleto* d *cd. Cic.* — **10** *illud* audio, *nisi forte ex praecedente vocab. ortum est, videtur positum noto usu pro* concedo. — **11** *cf. 245 l.* argutari. — bucolicorum *cdd.* — **12** considerat *B.* — dafnis *cdd.* — **13** Arg., audax (*f.* mendax), malitiosum; *n. N.* — **14** *libro XXIX propter haud dissimilis argumenti fragmenta plura adscr. M in ed. Luc.; cf. XXIX, 19—37.* — **15** *nota proceleusmaticum in primo pede.* — furei *M;* fures *cdd.* (furos *pr. A;* furu *pr. B*). — *illud* furei *non de homine furaci sed pro convicio videtur positum; cf. IV, 12.* — mendaci (mendati *L*); *olim fuit* mendacei. — argutamini *si recte habet, significat* argutiis detinete. *et argutandi verbum cum dativo iunxit Propertius.* — *f. tamen scribendum* furei, mendacei, arguto nimis (fures mendaci arguti nimis *male Ribbeckius*).

Plautus Mustellaria:

exi é culina, sís, foras, mastígia,
qui mi ínter patinas éxhibes argútias.

|| Argutum, parvum, adductum. Vergilius Georg. lib. III:

argutumque caput, brevis alvus obesaque terga.

ACCIPERE, tractare, increpare. M. Tullius in Verrinarum actione secunda: male accipit verbis Habonium. — et ad Caesarem iuniorem lib. I: roga ipsum, quemadmodum eum ego Arimini acceperim. || Accipere est datum sumere. Vergilius Aeneidos lib. III:

accipe et haec, manuum tibi quae monimenta mearum
sint, puer.

|| Accipere, sentire. Terentius Heautontimorumeno:

. . . . . Clínia, aliter túum amorem atquest áccipis.

|| Accipere, videre. Vergilius lib. VIII:

ut te, fortissime Teucrum,
accipio agnoscoque libens!

Accipere, concipere. Vergilius lib. VIII:

alii ventosis follibus auras
accipiunt redduntque. ||

|| Accipere, audire. M. Tullius: accipite nunc aliud eius facinus nobile. — Lucilius lib. XXX:

hoc etiam accipe quod dico; nam pertinet ad rem.

---

16 I, 1, 1 || 19 III, 80 || 21 II, 1, 54, 140 || 22 M. Tullius ad Caesarem iun. I || 24 III, 486 || 27 II, 3, 23 || 29 Aen. VIII, 154 || 32 Aen. VIII, 449 || 1 in Verr. II, 2, 34, 82 || 2 Lucilius l. XXX.

---

16 *cf. 55 l.* colinam. — in must. *B.* — **17** exceculi nasis *A;* ex cotulinasis B_1; ex ceculinasis B_2. — e; c, *pr. L.* — **18** mihi *cdd.* — exhiberes *B; A;* exiberes H_1 (*m. 2* exibes); *Gen.* — **19** add. *M;* ac lectum H_1; *Gen; B;* ac letum *L, G;* ac laetum H_2. — **20** *cf. 361 l.* obesum. — capud B_1. — obscque Gen_1. — **21** *puto* in Verrem. — **22** secundum H_1; *Gen; B.* — habonium H_1; *Gen; B; A;* abonium *L,* H_2, *G.* — Habonium *ubique in hac oratione Iordanus, cuius conferendus comm. in 50, 132;* habonius, habonis, abonius, babonius *cdd. Prisc. gr. lat. III, 258, 13; 263, 11.* — Rabonium *al. ap. Cic.; quod minore stat librorum auctoritate.* — **22. 23** et ad Caes. iun.; *cf. 383* rogare, quaerere. — roga — arimini — acceperim *cdd. 383;* rogo — arini (arinia *H*) — acceperit *C, Gen.* — ego eum *cdd. 383.* — **25** accep L_1. — manuumque tibi mon. *C* (*sed L pr.* manuum tibi quae); *Gen.* — eorum *pr. L;* meorum Gen_1. — **27** heautontimorumeno *pr. H;* heautontimorumeñ *H ex corr.;* beautontimorume ñ *Gen;* heautontimorumenon *L, G.* — **28** tuum (tuom) amorem *cdd. Ter.;* cum amore *N.* — **29** *n. N.* — *post* **31** *Ald. add.:* Varro de re rustica li. III: cum diceret nullam se accepisse villam, qua magis delectatus esset; *at Non. pr. id, quod fertur 122 s. l.* hinnos, *e solo lib. I exempla petiit.* — *leguntur III, 2, 8.* — **33** ali L_1, H_1, *Gen.* — **1** accipite *H, L,* Gen_2, *B; A;* accipete Gen_1; accipere *ed. Bas.*

240 M.

Vergilius Aen. lib. II:

accipe nunc Danaum insidias et crimine ab uno
disce omnis.

|| Accipere, pascere. Terentius [in] Eunucho:

áccipit homo némo melius prórsus neque prolíxius.

|| Accipere, decipere. Lucilius lib. XXVIIII:

sic ínquam veteratórem illum vetulúm lupum
Hanníbalem acceptum.

|| *Accipere, admittere.* Plautus in Aulularia:

tam óptumumst: tu cóndicionem hanc áccipe .....

ARDERE est igniscere, concremari. Vergilius Aeneidos lib. V:

namque volans liquidis in nubibus arsit harundo.

idem [Vergilius] lib. II:

iam proximus ardet
Vcalegon.

|| Ardere, festinare. Vergilius Aeneidos lib. I:

instant ardentes Tyrii: pars ducere muros
molirique arcem et manibus subvolvere saxa.

idem lib. XII:

ardet in arma magis.

|| Ardere, fulgorem et splendorem emittere. Vergilius Aen. lib. IIII:

tyrioque ardebat murice lena.

idem lib. X:

ardet apex capiti cristisque a vertice flamma
funditur.

---

4 II, 65 || 7 V, 8, 52 || 9 Lucilius l. XXVIIII || 12 II, 2, 60 || 14 V, 525 || 16 Aen. II, 311 || 19 I, 423 || 22 XII, 71 || 25 IV, 262 || 27 Aen. X, 270.

---

5 danuum L_1; *Gen*$_1$. — crimine; crina H_1. — **7** in *om.* B_1; *hab. C, Gen,* B_2. — eunuco *pr. L.* — **8** homo *C, Gen, B; ed. princeps;* hominem *pars deteriorum Ter. cdd.; Non. ed. a. 1471 et insequentes ante Quicheratum.* — prosus *pr. H.* — neque; atque (adque L_1) *cdd. Non.; cf. comm. in Plauti Mercat. v. pg. 191 s. l.* amnem. — **9** Acc., dec.; *n. N.* — accipere *idem quod* tractare. — XXXIIII *G.* — **10** sic inquam; scinquam *L.* — illum; *pronuntiandum propter r. m.* ˇlum *vel adeo* lum. — vetum B_1. — lupus *pr. L.* — **11** Hann. *L, H, Gen, B, A;* Ann. *G.* — **12** Accipere, admittere *add. Pius.* — **12. 13** Aulularia: tam *(ita Pl. cdd.) M;* aululariam *L, H, Gen;* Aulularia *ed. Bas.* — optumumst *docti ap. Pl.; ubi cdd.* optimum est; optumus (*pro* optumust; *seq.* t) *C* (autumus H_1); optimus *Gen.* — conditionem *C, Gen.* — **14** Arderest ign. L_1. — ignescere *B.* — concremarius L_1. — **19** V.; *cf. 283 l.* ducere, struere; *346* moliri, extruere. — **23** in ar, *supra scr.* ma magis, *L.* — **26** *cf. 541; 549 l.* laena; murex. — maurice H_1. — **27** XI H_2. — *cf. 312 l.* fundere.

|| Ardere, dolere vel irasci. Vergilius Aeneidos lib. X:

proxima quaeque metit gladio latumque per agmen
ardens limitem agit ferro, te, Turne, superbum
caede nova quaerens.

ACRE significat celer, velox. Vergilius Georg. lib. III:

calidumque animis et cursibus acrem.

idem Aen. lib. IIII:

ad puer Ascanius mediis in vallibus acri
gaudet equo.

|| Acre, austerum, acerbum, asperum. M. Tullius in Hortensio: quod alterius ingenium sic *dulce* ut acetum Aegyptium, alterius sic acre ut mel Hymettium dicimus. — Varro Parmenone: ||

demítis acris pectóre curas cantú castaque poési.

|| Acre, severum. M. Tullius de officiis lib. I: suum quisque igitur noscat ingenium acremque se et bonorum et malorum suorum iudicem praebeat. — idem [in] eodem: utendum est fortasse vocis contentione maiore et verborum gravitate acriore.

|| Acre, forte. Vergilius Aen. lib. VIII:

aut acrem dubites in proelia poscere Turnum.

Cicero Tusculanarum lib. V: in rebus gerundis virum acrem et industrium, eundem tamen maleficum natura.

---

30 X, 513 || 34 III, 119 || 36 IV, 156 || 39 M. Tullius Hortensio || 41 Varro Parmenone || 2 I, 31, 114 || 4 I, 38, 136 || 6 VIII, 614 || 8 V, 20, 57.

---

30 d. irasci vel amare *A*. — V.; *cf. 391 l.* superbum. — **33** caedens H_1; cede *L*, *G*, *Gen*. — **34** celerem, velocem *A*. — celer; *pro* celere. — **35** animus *L*. — **37** at *C pr.* L_1; *Gen*. — **39** Acrem *cdd.*; Acre *Iun*. — acervum L_1; *Gen*. — *post* asperum *repetunt* acerbum (acervum L_1, H_1, *Gen*) *C*; *Gen*; *non B*. — Acrem austerum acerbum (acervum *m. 1*) asperum severum *mediis om. A*. — **40** altius *pr. H*. — dulce *add. Nobbius*. — acceptum H_1, *Gen*. — **41** ymetium *H*, *G*, *Gen*; metium *L*. — *quod ad sententiam, cf. Augustin. de vita beata c. 14:* nescio quomodo contortum hoc et aculeatum quod posuisti; ut ait ille de melle Hymettio: acriter dulce est nihilque inflat viscera. — Varro; *cf. 267* castum, suave. — demitis *cd. Tornaes.*; dimittis *rell.*; *cf. et comment. in 267*. — pectore *dativus; fuit qui coniceret* pectori'. — curas; luctus *minus bene, propter allitterationem imminutam, libri 267*. — cantum (cautum *pr. H*) cantasque (cantusque *Tornaes.*) *h. l. cdd*. — **2** suum quisque igitur *etiam Cic. cdd*. — **3** et bonorum et vitiorum suorum *recte cdd. Cic.*; *illud* malorum *videtur a librariis invectum prava recordatione librorum de fin. bon. et mal.* — suum *pr. H*. — **4** in *om. Gen*; H_1; *in L m. 1 videtur fuisse* m. — et vocis *bene cdd. Cic*. — **6** Acrem, fortem *cdd*. — **7** *cf. 374 l.* poscere. — praelia *B*. — **8** in rebusque *cdd. Cic.* — verum *cdd.*; *quod tamen Ciceroni non ausim tribuere.*

241 M.

|| Acre, vehemens, saevum. M. Tullius in Hortensio: aut Philisto brevius aut Theopompo acrius. — Vergilius Georg. lib. III:

acremque Molosum
pasce sero pingui.

idem Aen. lib. V:

acrior ad pugnam redit ac vim suscitat ira.

M. Tullius Verrinarum actione *II*, de signis * * * || Acre, providum, diligens. — Vergilius Georg. lib. II:

iam tum acer curas venientem extendit in annum
rusticus.

AER est medium spatium quod inter caelum est et terram. Vergilius Aeneidos lib. V:

aera dimovit tenebrosum et dispulit umbras.

|| Aer, altitudo. Vergilius Georgicon lib. II:

ubi aera vincere summum
arboris haut ullo iactu potuere sagittae.

|| Aer, sonus. Varro Andabatis:

anima út conclusa in vésica, quandóst arte religáta,
si pértuderis, aéra reddet.

AMARVM dicitur asperum. Vergilius Georg. lib. II:

et amara pausia baca.

Lucretius lib. IIII:

---

10 M. Tullius Hortensio || 11 III, 405 || 14 V, 454 || 16 II, 4, 31, 70 || 17 II, 405 || 21 V, 839 || 23 II, 123 || 26 Varro Andabatis || 29 II, 86 || 31 IV, 15.

---

10 M. Tull.; *cf. 315 l.* grave, sapiens; *343 l.* mitis — tranquillus; *ibique comment.* — Ortensio *ed. Bas.* — au H_1. — filisto L_1, H_1, *Gen;* philippo (fil. H_2) L_2, H_2, *G.* — **11** brevius; vius *in ras.* L_2; brevis Gen_1. — **12** acrem H_1. — molosum, *supra scr.* s, *L et Gen;* molossum *G;* molosscium, *supra* ci *scr.* u, *H teste Siversio.* — **15** apud nam Gen_1. — pusnam *L.* — ac tum H_2, *G (non Gen).* — **16** *ex orationis de signis 31, 70 hausta illa:* qui apud alium iudicem multo acrior quam ego sum actor accusatorque esse deberes *intellexit Rothius.* — **18** dum L_1. — **22** dimonit *pr. H.* — dispolit L_1; *Gen.* — **23** Verg.; *cf. 418* vincere — superare. — **23** aeneidos (aen.) lib. (libro) V L_2, H_1, *Gen, B;* aeneidos libro II L_1; georgicon lib. VII *G;* georḡc lib. II H_2. — **24** summam H_1. — **25** aut *L, H, Gen;* haud *ed. Bas., B.* — illo L_1. — ullae *Verg.* — **27. 28** *metrum agnovit Meinekius.* — religata *M de re m. 146* (*praec.* arte); ligata *v.* — pertuderis *L, A, B;* pertuleris, d *supra* l *posita, H;* perfuderis *in G et Gen esse testatur ed. Bas.; sed cum eadem falsissime asserat hanc dittographiam etiam in B et Merceri libris inveniri neque quidquam adnotarint Hagenus et Meylanus, fides fit suspecta.* — pertoderis *pr., ut vid., B.* — *illud* pertuderis *producit ultimam noto usu.* — *f.* reddit. — **30** baccha *B.* — **31** Lucrecius L_1.

interea perpotet amarum
absinthi laticem.

|| Amarum, acerbum. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

isque amens animi et rumore accensus amaro. ||

ADMONERE est conmonefacere. M. Tullius in Verrem, de signis: recte admones. Polycletum esse dicebant. || Admonere, percutere. Vergilius lib. X:

Lucagus ut pronus pendens in verbera telo
admonuit biiugos.

AMBIRE significat circuire et concludere. Vergilius lib. VI:

quae rapidus flammis ambit torrentibus amnis.

idem lib. X:

atque oras ambiit auro.

|| Ambire, ambitionibus adpetere. Vergilius lib. VII:

nec conubiis ambire Latinum
Aeneadae possint.

Terentius in Andria:

nísi vides, nisi sénis amicos óras, ambis.

|| Ambire, interpellare. Vergilius Aen. lib. IIII:

quonam reginam ambire furentem
audeat adfatu?

AGERE†, egerere. Varro Bimarco: non Hercules potest, qui Augeae egessit *κόπρον*.

---

34 IV, 203 || 1 II, 4, 3, 5 || 3 Aen. X, 586 || 6 Aen. VI, 550 || 8 Aen. X, 243 || 10 Aen. VII, 333 || 13 II, 2, 36 || 15 IV, 283 || 18 Varro Bimarco.

---

33 absenthi L_1, H_1, *Gen.* — **34** acervum L_1, *Gen.* — aeneidos *supra scr.* H_2. — **35** eisque *ed. Bas.* — acc. amore Gen_1. — **1** commonere facere *B.* — M. T.; *cf. Iordani comm.* — **6** circumire, *sed erasa virgula supra* u, *H.* — IIII *C, Gen, B.* — **8** idem *om.* H_1*; Gen; B.* — **9** oras *H*, Gen_2, *B;* horas *rell.* — ambit *libri pr.* H_2. — **10** adpetere *cum* L_1 *H, Gen, A.* — **11** nec; neu *cdd. Verg.;* ne *ed. a. 1476.* — **12** aneadae *H, Gen.* — possunt *A.* — **15** Virgilius *add.* L_2. — **16** quonam *libri et h. l. et pg. 30 s. l.* exordium; quo nunc *cdd. Verg.* — audire L_1. — **17** adfatu *cum* L_1, H_1, *Gen.* — **18. 19** *h. l. post 243, 12 habet ed. princ.; Quicheratus post 243, 38 reposuit probabiliter. nos, quia propriae est cuiusdam condicionis, hoc servavimus loco. — tamen rem omnino expeditam a Mercero animo habeo persuasum.* — Agere; Augerere (*ut* aufugere) *Ribbeckius.* — egerere *Me;* egere L_1; gerere *rell.* — uimarco (uimargo L_1) *cdd.* — **18** hergules L_1; ercules H_1, *Gen, G;* herculus B_1. — potes *ed. a. 1476 et insequentes usque ad Iun., qui in margine habet* potest. — pote *Ribbeckius.* — quod *Bm.* — **19** Augiae *Iun.* (Augeae *Buechelerus*); egessit *Me* (egit *Iun.;* augessit *Ribbeckius*); *κόπρον Iun.;* augebes (augehes H_1) sed conpron (*pr.* n *punctis notat. in G, quantum ex Riesii potest intellegi nota*) *C, Gen;* augebes sed ampion (ampyon *m. 2*) *Bh.* (ampron *non recte Bm*). — *in A h. l. om.*

242 M.

AVDACIA consuetudine temeritas dicitur. Sallustius Catilinae bello: audacia pro muro habetur. || Audacia, fiducia. Vergilius lib. V:

quique pedum cursu valet et qui viribus audax.

ATRVM dicitur nigrum. Vergilius lib. VI:

quinquaginta atris inmanis hiatibus hydra.

et Georgicon lib. III:

hic piscibus atram
inprobus ingluviem.

Varro Eumenidibus: vix vulgus confluit non furiarum, sed puerorum atque ancillarum, qui omnes me bilem atram agitare clamitantes * * *

ALVMNOS consuetudo quos alas vel educes vel eos qui alunt dici vult. Vergilius lib. VI:

nec Romula quondam
ullo se tantum tellus iactabit alumno.

M. Tullius in Verrem, de suppliciis: Italia autem alumnum suum servitutis extremo summoque supplicio fixum† videret. — Varro Sesquulixe: ubi quod lupam alumni fellarunt olim. — idem in Eumenidibus: ||

---

20 58, 17 || 22 Aen. V, 67 || 24 Aen. VI, 576 || 26 III, 430 || 29 Varro Eumenidibus || 33 Aen. VI, 876 || 36 II, 5, 66, 169 || 38 Varro Sesquulixe || 39 Varro Eumenidibus.

Nonio (debebat dicere Nonii auctori) fuisse fraudi falsam lectionem egisset, *recte adnotavit Buechelerus. — Ribbeckii autem aliorumque conatus, qui aliud atque* agere *verbum in l. Nonii fuisse existimant, non possunt probari nisi post illud κόπρον lacunam esse statueris. nam de varia sermonum significatione hoc capite agitur.* — **20** Audicia L_1; Audatio *B.* — salluscius L_1. — *cf. 431; 442 l.* audacia. — catilinae, *altero* l *supra scr., H;* cantillinae, *m. 2* cantilinae *L;* catillinae *Gen.* — **21** audicia *L;* audatia *B; id. statim* audatia *(bis),* fidutia. — **23** p. c. v. *m. antiq. in mrg. add. Gen.* — **24** nigrum *add.* L_2. — V *L, H, Gen;* VI *ed. Bas.; item B.* — **25** inm. *cum* L_1, *H, Gen, B* (*H prius* inmanus). — hidra *Gen.* — **26** *cf. 298 l.* explere; *327 l.* inprobum. — IIII L_1. — **27** p. ram L_1. — **28** impr. *C;* inpr. *Gen.* — ingluviem *cdd. 327;* inluviem (ill. L_2, *G*) *h. l.* — **29** Varro; *cf. comm. in 153, 3.* — **30** livem L_2, H_1, *Gen;* liven L_1. — **31** clam.; *hic hausta plura.* — **32** odocas, *tum* edocas, *dein. per ras.* edias *A.* — vel qui, *supra scr.* eos, *H.* — vel eos qui alunt; *cf. Isidor. Or. X, 3:* licet et qui alit et qui alitur dici potest alumnus; *cd. Bernens. 330 in fine Capri de dubiis verbis libelli.* — **34** romola *H.* — **35** ullo *om. B.* — tullus *Gen, pr. H.* — iactavit *cdd.* — **36** supliciis *L;* simpliciis Gen_1. — **37** sum serv. *pr. L et Gen.* — suplicio *L.* — affixum *v. ap. Cic.;* affectum *Hervagenus; cf. Iordani comm.; f.* afflictum. — **38** sesq. olixae H_1; *B;* sesq; olixe L_1; sesq; olixae *Gen;* sesq; (sesq. H_2) ulixe L_2, H_2, *G.* — ubi; ibi *Quicheratus.* — fallarunt G_1. — idem; *cf. 86 l.* canum. — in Eum. *om. A.*

243 M.

[et] écce de inprovíso ad nos accédit cana Véritas,
Áttices philośóphiae alumna.

|| **Alumnum**, filium. Vergilius lib. VI:

nec non et Tityon, Terrae omnipotentis alumnum.

Pacuvius Teucro:

quae désiderio alúmnum, penitúdine
squalés scabresque incúlta vastitúdine.

Alumnum, dominum. Vergilius lib. XI:

caro datus ibat alumno.

AGERE, leto dare. Vergilius Aen. lib. I:

tunc vulgus et omne
miscet agens telis.

|| **Actum**, rotatum. Vergilius Aen. lib. VIIII:

ipse ter adducta circum caput egit habena.

|| **Agere**, loqui. Terentius in Adelphis:

sed éstne *hic* ipse, dé quo agebam?

|| **Actum** dicitur perfectum. Vergilius lib. VI:

hic actis propere exequitur praecepta Sibyllae.

|| **Agere**, persequi. Vergilius Aen. lib. IIII:

quam procul incautam nemora inter Cresia fixit
pastor agens telis.

et [Aen.] lib. VIII:

quos illi bello profugos egere superbo.

---

3 Aen. VI, 595 || 5 Pacuvius Teucro || 8 XI, 33 || 10 I, 190 || 13 IX, 587 || 15 I, 1, 53 || 17 Aen. VI, 236 || 19 IV, 70 || 22 VIII, 118.

---

1 et *om. A.* — inpr. *C, A, Gen* (inprovisi G_1; inprovixo Gen_1). — ad nos; annos H_1, *Gen;* anno L_1. — **2** phylosophyae *L.* — *apparet hic alumnam pro ea quae alat accepisse Non., non recte, cum active positum illud* alumnus *non inveniatur ante saec. IV.* — **4** *cf. Serv.* — Tytyon *C; non Gen.* — omniparentis *Verg.;* omnipot. *C, Gen; Arusian. gr. lat. VII, 471; ap. Verg. pr. F et M.* — **5** in T. *ed. Bas.* — *cet. cf. comm. in 152, 25.* — **6. 7** penitudines quales *L, H, Gen;* poenitudine squales *ed. Bas.* — scabresque; scrbreque, a *et* s *supra scr. H.* — vastitatudine *H.* — **8** Al. dominum. — *n. N.* — **10** loeto *H.* — aen̄ *add.* H_2. — **11. 12** tum *Verg. cdd. plerique.* — vultus, l *puncto notata et supra posita* g *(sic), L.* — omne *C, Gen; ed. Probi gr. lat. IV. 208.* — *Verg.:* et omnem miscet agens telis nemora inter frondea turbam. — **13** Actum; Adductum H_2. — Aeneidos *add.* H_2. — **14** *cf. 246, 25.* — habenas *C, Gen;* ab. *A.* — **16** hic *om. cdd.;* is *Donat.* — ipsus *multi libri deter. Ter.; Donat.* — ageram L_1. — **18** sybillae *C*, Gen_2 (sybilae H_1; syllabas Gen_1). — **20** quam pro *ed. Bas.* — **22** et *om. Gen*, L_1, *pr. H.* — Aen. *secl. M.* — *cet. cf. 391 l.* superbo, iniquo. — **23** profugus L_1, *ed. Bas.; non H, Gen*, L_2. — superbos L_1.

243 M.

|| Actum, adpulsum. Vergilius lib. VII:

sive errore viae seu tempestatibus acti.

Varro in lege Maenia:

non hós Pactolus aúreas undás agens
erípiet umquam e míseriis . . . .

|| Actum, infixum. Vergilius lib. VIIII:

sed viribus ensis adactus
transadigit costas.

Varro γνῶθι σεαυτόν:

nón videtis, únus ut Amor párvulus
árdifeta† lámpade arida ágat amantis aéstuantis?

|| Actum, coactum, territum. Vergilius lib. VI:

prodigiis acti caelestibus ossa piabunt.

|| Agere, fugare. Vergilius Georg. lib. II:

et membris agit atra venena.

|| Actum, admotum. Vergilius lib. VIIII:

adcelerant acta pariter testudine Vulsci.

Lucilius lib. XXVI:

ágere in iaciéndo siquo víneis actís ,opust.

|| Agere, porrigere. M. Tullius de officiis lib. II: vera gloria radices agit atque etiam propagatur. || Agere, intendere, inquirere. Vergilius in Bucolicis:

---

24 Aen. VII, 199 || 26 Varro lege Maenia || 29 Aen. IX, 431 || 32 Varro Γνῶθι σεαυτόν || 35 Aen. VI, 379 || 37 II, 130 || 39 Aen. IX, 505 || 41 Lucilius l. XXVI || 43 II, 12, 43 || 45 IX, 37.

---

24 adpulsum L_1, H_1, *Gen.* — **26** l. menia H_2, G; leminia L, H_1, *Gen.* — **28** *non bene nonnulli hunc v. integrum rati de epodis cogitarunt iamb.* — umquam me H_1, *Gen.* — **31** transabiit *recte pars cdd. Verg.; cet. cf. Aen. XII, 276; 508.* — **32** Varro; *cf. 312 l.* fetum — plenum. — **33** ut Am. parv. *Meinekius;* ut parvulus amor *cdd.* — **34** ardi. feta L; ardifet alampade H_1; *Gen.* — aridat *pr. H.* — amantissa *L.* — estuantis *L, G.* — *aliter Ovid. Am. II, 9, 5:* cur tua fax urit, figit tuus arcus amicos? — *ea res persuadet cum Quicherato addendum hoc exemplum infra post v. 48.* — **35** V.; *cf. 370; 435 l.* piare; monstra. — lib. VI *om.* L, H_1, *Gen, Bh.* — **36** celestibus *ed. Bas.; Bh.* — **37** fugere L_1; Gen_1. — I L, H_1, *Gen.* — **38** ac *libri V.;* et *add.* L_2. — menbris *H.* — agit atra; t atra *in ras.* L_2. — benena L_1. — **40** adcelerant *cum* L_1, H_1 *Gen.* — volsci H_2; G (H_1 vul, *tum rasura*); vulsci *Gen;* evulsi, *m. 2* evulsci *L.* — **41** Lucilius *supra v. add.* L_2, H_1. — *cf. comm. in 238 l.* appellere. — **42** iacendo *C, Gen.* — si quos tu vinis actis (actus *pr. H*) opost *C, Gen.* — **43—48** *in libris posita pg. 246 post finem l.* auscultare *huc transtulit Quicheratus.* — **45** *cf. 420 l.* volutari.

id quidem ago et tacitus, Lycida, mecum ipse voluto.

‖ Agere, urguere, inpellere. M. Tullius in Verrem actione secunda: agunt eum praecipitem poenae civium Romanorum.

ASPERVM significat insuave. Terentius ‖ Heautontimorumeno:

ásperum,
pater, hóc est; aliud *lénius* sodés para.

. Vergilius Georg. lib. IIII:

asper in ore sapor.

‖ Asperum, nocens. Vergilius Georg. lib. III:

saevit agris asperque siti atque exterritus aestu.

‖ Asperum, exasperatum, non leve. Vergilius lib. VIIII:

bina dabo argento perfecta atque aspera signis
pocula.

AEQVARE est cum aequitate dividere. Vergilius Aen. lib. I:

operumque laborem
partibus aequabat iustis.

‖ Aequare, continuare. Vergilius lib. VIIII:

felix, si protinus illum
aequasset noctis ludum.

ACCOMMODATVM dicitur adiunctum. Vergilius Aen. lib. II:

laterique Argivum accommodat ensem.

M. Tullius in Verrem, [in] Frumentaria: flagitia lubidinesque accommodat. — Accius Bacchis:

tunc * * *
silvéstres *pecudum* exúvias laevo píctas lateri accómmodant.

---

47 II, 1, 3, 7 ‖ 1 III, 1, 49 ‖ 4 IV, 277 ‖ 6 III, 434 ‖ 8 Aen. IX, 263 ‖ 11 I, 507 ‖ 14 IX, 337 ‖ 17 II, 393 ‖ 19 II, 3, 24, 60 ‖ 20 Accius Bacchis.

---

46 it *pr. Gen.* — tacitas *pr. H;* tacite *pr. A.* — licida *A, ed. Bas.* — 47 urgere L_2; *Gen*$_2$; *H; G.* — impellare, *m. 2* impellaere *H;* inpellere *Gen, B;* imp. *A;* inplere L_1; implere L_2, *G.* — 48 pene, *supra pos.* o, *H;* poene *Gen;* pene *B;* paene *A.* — 1 Asperam L_1; Asperem *pr. H.* — 3 lenius *om. cdd.* — s. vide *cdd. Ter.* — 6 *cf. 195 l.* exterritum. — IIII *L, Gen, B;* III *ed. Bas.; Hqos.* — 7 sevit *C, Gen.* — 9 segnis L_1. — 10 poculam *pr. L.* — 11 Verg.; *cf. 412 l.* trahere. — 12 laborum *Gen;* H_1. — 13 aequabus *pr. H.* — 14 Verg.; *cf. 376 l.* protinus, iugiter. — 15 felix *m. 1 vel 2 add. L.* — 16 nocti *cdd. 377 l. m.* — *sed hic a Non. datum illud* noctis *lemmatis ostendit perversa explicatio.* — 17 Verg.; *cf. 71 l.* adcommodat. — lib. II aen. *Gen;* H_1; eidos *(sic)* lib. II H_2. — 18 argiuuum *Gen.* — 19. 20 M. Tull.; *n. N.* — in *del. Quicheratus.* — *Ciceronis haec sunt:* a Q. Apronio, homine — ad Verris flagitia libidinesque accommodato. — libidinisque (quae *pr. L*) L_1; H_1, *Gen;* lubidinisque *rell.* — 20 Accius; *cf. 458 l.* exuvias. — 21 tunc; *l. mancus Nonii culpa, ut vid.* — 22 silvestres *om. cdd. 458;* pecudum *h. l.* — levo *cdd. 458;* saevo *h. l.*

M. Tullius de officiis lib. I: qui se ad rem publicam et ad magnas res gerendas adcommodaverunt. — et de re pub. lib. primo: expositaque ad exemplum nostrae rei publicae *forma* adcommodabo *ad* eam, si potero, omnem illam orationem, quae est mihi habenda de optimo civitatis statu. ‖ Accommodatum, proclive, propensum. M. Tullius in Verrem actione II: tum praeterea maxime sedati et quieti, prope praeter ceteros, ad summum Graecorum otium potius quam ad ullam vim aut tumultum accommodati. ‖ Accommodare, adhibere. M. Tullius de officiis lib. III: tantum dabit amicitiae, ut veram amici causam esse malit, ut orandae litis tempus, quoad per leges liceat, adcommodet. — et de senectute: cetera tempora metendis frugibus et percipiendis adcommodata sunt. ‖

ARIDVM dicitur siccum. Vergilius Aen. lib. I:

atque arida circum
nutrimenta dedit.

‖ Aridum, horrificum, acutum. Vergilius Georg. lib. I:

et aridus altis
montibus audiri fragor.

Lucretius:

aridus unde auris terget sonus.

‖ Aridum, purum, lucidum. Plautus in Rudente:

argento arido.

---

23 I, 21, 70 ‖ 24 I, 46, 70 ‖ 28 II, 1, 24, 63 ‖ 31 III, 10, 43 ‖ 33 19, 70 ‖ 1 I, 175 ‖ 4 I, 357 ‖ 7 VI, 119 | 9 III, 4, 21.

---

23 et *postea add. in L.* — **24** adc., *supra* d *scr.* c *L;* acc. *rell.* — de re pub primus *Gen, L; in L* lica libro *supra scr. et* primus *mutat. in* o. — de republica primus *pr. H.* — de Re publica lib. I *ed. Bas.* — **25** expositaque *cd. Vatic.;* expositamque *C, Gen.* — nostrae (mostrum, *deinde* nostrum *L*) rei publicae (reip. *Vatic.*) *cd. Vat.; C, Gen.* — forma *add. M.* — *non bene Niburius:* expositaque — nostra re publica. — *etiam alias in corruptelis Nonio convenit cum palimpsesto librorum de re publica.* — adcommodabo *L (in quo* c *supra scr.), H, Gen;* acc. *G.* — ad *habet Vatic.; Arusian. gr. lat. VII, 452; om. C, Gen.* — potero *L; H; Gen; Arusian.;* potuero *cd. Vat.; ed. Bas.* — **28** actione II: tum (*praec. ap. Cic.* cum) *Me;* actione tertia tunc L; G; H_2; actione tunc tertia H_1; *Gen.* — **29** grecorum *C, Gen.* — motium L, H_1, *Gen.* — **30** accommodatu *pr. H* (accommodatum Ho_1). — **31** M. Tull.; *cf. 361 l.* orare, agere. — **32** orande L_1, *Gen, G.* — lites *h. l. cdd. pr.* H_2. — **33** quo ad; qu, *tum rasura,* ad L_1. — adcomm. *h. v. et 34* (*supra scr.* c. *L*) *L, H, Gen;* acc. *G.* — cetera *Quicheratus;* ceterum et *C, Gen;* reliqua autem *(om. Rhenaugiensis) cdd. Cic.* — demetendis *idem; et sic f. Non.;* metendis *C, Gen; sed* tendis *pr. Gen et L.* — **4** Aridum, horrificum, acutum; *n. N.* — **8** ardus L_1. — auris terget *cdd. Lucr.*; auri topet H_1, *Gen* (*supra* topet *scr.* est Hs_1); auris et *L, G,* Ho_2; auris *parum probabiliter* Hs_2. — *f.* auris torquet sonus. — **10** arido argentost opus *cdd. Pl.; at Non. auctor videtur legisse* opus est argento arido.

ANCEPS [est] dubium. Vergilius Aen. lib. X:

anceps pugna diu.

|| Anceps, duplex. Lucilius lib. XXVIIII:

nemo hós ancipites férro effringat cárdines.

[Vergilius Aen. lib. III:

agnovit prolem ambiguam geminosque parentis.]

Varro de vita populi Romani lib. IIII: Caesar reversione effecit, ne post occipitium in Hispania exercitus qui erant relinquerentur, quo se coiceret Pompeius, aut ancipiti urgueretur bello. || Anceps, acutum ex utraque parte. — Lucilius lib. XXVIIII:

vecte átque ancipiti férro effringam cárdines.

AVRA est ventus * * * || *AVRA, odor.* Vergilius Georg. lib. IIII:

ad illi
dulcis compositis spiravit crinibus aura.

|| *Aura, splendor.* Vergilius Aen. lib. VI:

---

11 X, 359 || 13 Lucilius l. XXVIIII || 15 III, 180 || 17 Varro de vita pop. Rom. IV || 20 Lucilius l. XXVIIII || 22 IV, 416 || 25 VI, 204.

---

11 Auceps H_1, Gen_1. — est *om.* H_1, *Gen, A, B.* — **14** ancipite *I. Dousa;* ancipiti *Bentleius* (*debebant* ancipitei); *cf. infra v. 20; 21.* — *Nonius certe dedit exemplum Lucilii hoc loco. quod quomodo defendendum esse videretur, comm. in Luc. XXIX, 23 dictum est. — neque tamen abhorret a fide etiam hic deceptum stuporem Nonii. cf. comm. in pg. 261 l.* cernere, amittere. — effrigat H_1. — **16** *aut legendum* ancipitem *pro* ambiguam *aut nihil valere hoc exemplum verissime notavit Mercerus. — ego ut plura alia, etiam in hoc capite, ab interpolatore, quem iam novimus, adiectum puto. nec enim erat, cur a librariis Nonii immutaretur illud* ancipitem. — geminusque L_1. — **17. 18. 19** p̄r *L, Gen;* populi Romani *H;* populi Rom. *ed. Bas.* — *cf. 222 l.* reditus: ad milites facit reversionem. — *ac notavi quidem ibi neglegentia videri lapsum interpolatorem, qui (nisi expungendum illud* eodem) *hactenus certe culpandus est, quod verba Varronis tribuit Rerum humanarum libro XX, qui praecedit l. m. — vix etiam hic turbatum antiquitus et verba sic concipienda:* Caesar reversionem fecit *(ita v. h. l.)* ad milites in Hispania qui erant, ne post occipitium exercitus relinqueretur, quo se coiceret Pompeius, aut ancipiti urgueretur bello. — caesar reversione *L, G;* cessare versione H_1*; Gen;* cessar reversione H_2. — effecit *M;* fecit *cdd.* — occipictum L_1. — relinquerentur *M;* relinqueret *Me; v.;* relinquerent *cdd.* (reliquerent *pr. H*). — coiceret *Gen, H, Gs;* coniceret *L.* — Pompeius, *scil.* si victus esset in Oriente. — aut *M;* ut *v.* — urgeretur L_2, Gen_2, *H, G.* — ancipiti — bello, *h. e.* ex Occidente pariter atque Oriente. — **22** ventus *M;* ventorum *cdd.* (v. est *A*); ventorum vis *Ald.* — *Verg. videtur exemplum haustum; cf. Aen. IV, 417 al.* — Aura, odor *auctore Mercero add. Quicheratus.* — Verg.; *cf. 257 l.* componere, ornare. — **23** at *C pr.* L_1*; Gen; B.* — **24** spirabit *cdd. h. l. praeter Bh; non 257.* — criminibus L_1. — **25** Aura, spl. *add. Quicheratus; om. cdd. — et* fulgoris *significationem excidisse adnotavit Me. antiquum tamen admodum errorem ea re probatur, quod cdd. habent* idem *pro* Vergilius. — VII L_1.

discolor unde auri per ramos aura refulsit.

|| Aura, tactus. Varro [in] Eumenidibus:

simul ac lánguido
córporei solís calidior vísast aura.

ARGVTARI dicitur loquaciter proloqui. Ennius Phoenice:

tum tu isti crédere
nólito atque exérce linguam, ut póssis argutárier.

Novius Exodio:

quándo ad ludos vénit, alii cúm taceut, totúm diem
árgutatur, quási cicada.

|| Argutari, sussilire. Titinius Fullonia:

át terra haec est, nón aqua, ubi tu sólitu's argutárier,
pédibus cretam dúm condepsis, véstimenta queí laves. ||

ATTOLLERE significat erigere, fundare. Vergilius Aen. lib. III:

attollit se diva Lacinia contra.

|| Attollere, adferre. Pacuvius Medo:

cústodite istúm vos, ne vim qui áttulat neu qui áttigat.

---

27 Varro Eumenidibus || 30 Ennius Phoenice || 33 Novius Exodio || 36 Titinius Fullonia || 1 III, 552 || 3 Pacuvius Medo.

---

26 *cf. Serv.:* auri aura; splendor auri. — 27 Aura *add.* L_2 *in spatio vacuo.* — tactus *M;* adtactus *Roeperus;* adactus (*praec.* a) *cdd.* — in *om. L;* eum enidibus, *m. 2* meum enidibus *id.* — 28. 29 *versus significavit Ribbeckius. quos quidem propter insolentius dirempta illa* solis — aura *putavimus admittendos.* — corpori *Oehlerus;* corpore *cdd.* — cadilior Gen_1. — 30 *cf. 239 l.* argutum. — loquaciter *ed. a. 1476;* loquacium *C pr.* H_2*; Gen;* loquacius H_2. — 30 Phoenice *Columna;* quo enice (*iunctum cum seq.* tum) *L, H, Gen;* quoenice *ed. Bas.* — 31 credere *ed. Bas.; v.; f.* cedere; crede *L, H, Gen.* — 32 nol. *add. M; cf. Luc. XXX, 103.* — linguam *A, Montep.;* lingua *rell.* — ut p. arg. *M;* ut arg. possis *cdd.* — 34 alii *om.* H_1. — 36 sussilire; exis silire *L;* easisilire, *sed hoc linea transfixum et in mrg.* subsilire *Gen;* sublire H_1*;* sussilire H_2*; G.* — *f.* ecsilire. — *cf. Serv. in Bucol. IV, 34:* unde verso in latinum verbo argutos celeres dici. — 37 at *add. Quicheratus;* nam *Bergkius;* terra hercle haec est *C. F. G. Muellerus Prosod. Plaut. pg. 604.* — nonaqua *Gen;* H_1 (non aqua *Bothius*); novaqua *rell.* — solitu's *Munkius de Pomp. Bonon. pg. 98;* solitus *cdd.* — terra haec est, non aqua, ubi tute solitu's *Ritschel. Op. II, 605 sqq.* — argutarier *Scal.;* argutari *cdd.* — 38 condepsis *Schneiderus;* conpescis (comp. L_2*, H, G, Gen*) *v.* — compercis *obscura mihi quidem sententia Lachm. comm. Lucr. pg. 379.* — qui *(ablativus)* laves *Lachm.;* que levas *cdd.* — 1 Adt. *Hqo; v. 1. 2. 3 A.* — fundare *M;* fundere *v.* — 2 att. (attolit *H*) *C;* adt. *Gen.* — divina B_1*;* dit (sedit) ua L_1. — Lucinia *ed. Bas. per errorem operarum;* lenia L_1. — 3 Adt. *H; Gen (ita et v. 4).* — adferre (aff. L_2*,* H_2*, G*) *C, Gen;* efferre *Guietus; alii* auferre. — *sed in priore Pacuvii exemplo illud* attulat *haud dubie positum pro* adferat; *secundo quidem l. pro* levet. — Pac.; *cf. Diomed. pg. 378.* — 4 istum (iustum *B*); hunc *cdd. Diom.;* istunc *Ribbeckius.* — ne vim qui; ne eum qui *cdd.;* nequis vim *Diom.* — adtollat (att. *G;* attollant *punctis notato* n *L*) *cdd.;*

idem Armorum iudicio:

'pro império agendumst.' — 'quís vetat, nequi áttulat?'

Vergilius Aen. lib. VIII:

attulit et nobis aliquando optantibus aetas.

AVSCVLTARE est obsequi. Pacuvius Chryse:

magis aúdiendum quam aúscultandum cénseo.

Ennius Melanippa:

mi auscúlta, nate; púeros comburí iube.

Caecilius Symbolo:

audíre, ignoti quom ímperant, soleó, non auscultáre.

|| Auscultare, audire. Afranius Simulante:

ne ego íllos velitántis auscultó lubens.

Pomponius Asina:

atque aúscultare dísce, si nescís loqui.

Auscultare, videre, spectare. Afranius Privigno:

'vidístei ludos?' — 'hínc auscultaví procul.'

ADDVCERE, ducere. Terentius Heautontimorumeno:

addúcimus [ad te] tuam Bácchidem . . . . .

---

5 Pacuvius Armorum iudicio || 7 VIII, 200 || 9 Pacuvius Chryse || 11 Ennius Melanippa || 13 Caecilius Symbolo || 15 Afranius Simulante || 17 Pomponius Asina || 19 Afranius Privigno || 21 II, 3, 70.

---

attulat *Diom.;* attolat *Voss.* — neu qui *M;* neve (neae L_1) qui *cdd.; ap. Diom. Parisini* neue; *Mon.* neui. — attigat *L;* adtigat *Gen; supra* i *scr.* n *in L et Gen;* adtingat *H, Gs;* attingat *B.* — 6 pro imperio agendumst; *verba militis custodientis corpus Aiacis.* — nequi *M;* quisne *cdd.; cf. v. 4.* — attulat *Quicheratus;* attolat *Voss.;* attollat *cdd.* — *f.* abstolat *olim fuit.* — *neque improbabile est et h. l. et v. 4 quod traditur a Nonio datum propter nimiam rei metricae scaenicorum imperitiam; cf. 393 l.* statim *ibique comment.* — 7. 8 *Vergilii exemplum ab interpolatore additum suspicere.* — VIIII *L.* — 8 attollit *pr. H.* — optantibus *L, H, Gen;* obstantibus *cd. Bas.* — 9 Austare, *in mrg. m. 2* auscultare *H.* — Chryse *Iun.;* qui se (qui sem *Gen*) *cdd.* — 10 ascultandum L_1. — gens eo L_1. — 11 Menalippa *cdd.* — 12 mihi *cdd.* — comburi *M;* cremari *cdd.* — 13 Symbolo; *cf. Turneb. Adv. XXIX, 20;* sembono *L,* H_1, *Gen;* embono H_2, *G; cf. 279 l.* destitui. — Emporo *Turneb.;* Embolo *Scal.* — 14 quom *Ribbeckius* (quae *Bothius*)*;* quod *cdd.* — 16 illos *add.* H_2. — velitantes *Iun.;* veltantis *cdd.* — ausculta *Gen, pr. H.* — livens *Gen;* iubens L_1*;* lives, *supra scr.* n, *H; deleto voc. in marg.* lubens H_2. — 18 discessi nescis, *m. 2* disce sinescis *L.* — 19 Auscultare, videre. *n. N.* — *cf. et comm. in 261 l.* cernere, audire. — 20 vidisti *Neukirchius;* videt *cdd.* — auscultari H_1, *Gen, B.* — *post hunc versum in cdd. posita illa* agere, porrigere — agunt eum praecipitem poenae civium Romanorum; *quae pg. 243 in fine l.* agere *sunt reposita.* — 22 ad te (ad tem *Gen*) *om. Ter. cdd.* — baccidem *pr. B.*

|| *Adduci*, cogi. M. Tullius de senectute: nullo imbri, nullo frigore adduci, ut capite operto sit. || Adducere, intorquere, rotare. Vergilius lib. VIIII:

ipse ter adducta circum caput egit habena.

|| Adducere [excutere], producere. Vergilius lib. VIIII:

ocius adducto torques hastile lacerto.

AEQVOR, campus. Vergilius lib. XII:

illi aequore aperto
ante notos zephyrumque volant.

|| Aequor, mare. Vergilius Aen. lib. I:

et vastas aperit syrtis et temperat || aequor.

|| Aequor, fluvius. Vergilius lib. VIII:

viridisque secant placido aequore silvas.

ADVENIRE, venire. Caecilius Plocio:

edepól senectus, étsi nil aliúd *viti*
adpórtes tecum, cum ádvenis, unum íd sat est.

|| Advenire, incipere. Plautus Amphitryone:

---

23 10, 34 || 25 Aen. IX, 587 || 27 Aen. IX, 402 || 29 Aen. XII, 333 || 32 I, 146 || 2 Aen. VIII, 96 || 4 Caecilius Plocio || 7 Plautus Amphitryone.

---

23 Adduci *add. cd. princ.; om. cdd.* — cogi *ante* nullo *B, H_1, L, Gen; sed in H del. m. 2.* — M. T.; *cf. 395 l.* siccum, firmum. — M. Tullius de sen. *om. L, Gen, B; habet H_2 in margine; G. — atque in hoc potissimum capite* M. Tullii *nomen frequentia usus longe superat* Ciceronis. — Cicero de senectute *H_1 (del. m. 2); Gen in mrg.* — imbre *cdd. Cic.* — **25** *cf. 243 l.* actum, rotatum. — **26** ter *add. H_2.* — adducer, *supra scr.* ta, *H.* — habenas *pr. H;* habena *etiam B;* abena *A; ed. Bas.* — **27** excutere *add. H_1, in mrg. Gen; om. rell. cum B. — ac recte quidem ad superius potius lemma referendum dicit Quicheratus. sed utrum interpolatori an Nonio debeatur parum liquet.* — producere; *cf. cd. T Servii, in quo ad illud* adducto *haec notata:* quidam 'producto' intellegunt; alii 'reducto', quia reducitur manus, ut fortius exeat quod fuerit destinatum. — Adducere, reducere *Quicheratus. — neque potest dubitari, quin pro* reducendo *positum sit* adducere *l. Vergiliano.* — **28** ocyus *(ut Me, Iun.) ed. Bas.* — torques *L_1;* torquens *rell.* — astile *Gen_1.* — **29** Aequor mare campus *H_1, Gen_1.* — **31** nothos *H_1; Gen; B.* — zeferumque *L_1; H_1; Gen_1;* zefirumque *H_2; Gen_2;* zephirumque *B;* zefyrumque *L_2; ed. Bas.* — volat *L_2; H_1; Gen;* valat *B.* — **32** Verg.; *cf 236 l.* aperit, mitigat. — **1** syrtes *B;* cirtes *A.* — **2** Aequor, fluvius; *n. N.* — VIIII *L, pr. B.* — **4** Advenire est venire *A. — ita in hoc et alias nonnumquam additum illud* est. — Caec.; *cf. Cic. Cat. m. 8, 25; ubi sequitur versus* quod diu vivendo multa quae non volt videt. — **5** etsi *Bothius;* ut si *cdd.* — nihil *cdd.* — aliud *om. B.* — si nihil (nil *v.*) quicquam aliud vitii (viti *v.*) *fere cdd. Cic., f. recte.* — viti *om. cdd. Non.* — adportes *L_1, H, A, B, Gen;* app. *L_2, G.* — ad s. *B_1.* — sad *L_1.* — **7** Pl. *om. Gen; B. — cf. 44 l.* cerriti.

quaese ádvenienti mórbo *medicarí* Iovem.

AESTVS, solis et aestivi temporis flagrantia. Vergilius Georg. lib. III:

aestibus in mediis umbrosam exquirere vallem.

|| Aestus, marini impetus vel commotiones. Lucretius lib. IIII:

frigus ut a fluviis, calor ab sole, aestus ab undis
aequoris.

Plautus in Asinaria:

quó magi' te in altúm capessas, áestus te in portúm refert.

Vergilius:

fundoque exaestuat imo.

ACERBVM, horrendum, infandum, inmite. Vergilius Aen. lib. [IIII et lib.] VI:

et funere mersit acerbo;

et in multis ita. || Acerbum, incoctum, praecocum; ut de pomis frequentius dicitur. Varro in Agathone: virgo de convivio abducatur ideo, quod maiores nostri virginis acerbae auris veneriis vocabulis inbui noluerunt.

---

10 III, 331 || 12 IV, 219 || 15 I, 3, 6 || 17 Aen. III, 577 || 20 VI, 429; cf. comm. || 23 Varro Agathone.

---

8 quaeso *cdd. h. l.;* quasi *pg. 44.* — moribo *C, Gen, B.* — medicari *om. hic cdd. (pg. 44* medicati). — iube H_1*; Gen; B;* iure H_2*; L, G.* — quaeso, advenienti morbo medicari iube *Schroederus, Goetzius. quod nec ipsum displicet. — ceterum cum comm. pg. 44 brevius rettulissemus de Acidalio, addimus hic sic ab eo conformatos versus, qui ibi sunt:* quaese adveniente morbo nunc medicum tibi; | enim tu certe aut larvatus aut cerritus es. — *fugerat quippe eum apud Plautum pro* larva *poni* laruam. *cf. Lachm. comm. Lucr. pg. 379.* — **9** flagratia *H.* — **11** aestibus at *Verg.* — vellem L_1*; Gen*$_1$. — **12** mari, *supra scr.* ni, *Gen.* — Lucr.; *cf. 310 l.* frigus. — **13** frigiis L_2*; Gen.* — a fluviis *cdd. 310;* a pluviis (pluis H_1*;* pluvis L_1) *h. l.* — ab s. *et Lucr. cdd.* — **15** *cf. pg. 266 l.* capessere, inmittere; *381* referre, revocare. — *interpolatione ex Non. ducta additus ab Italis hic v. commentis Servii ad Aen. XI, 627.* — **16** quo *Non. ter.* — capessis *cdd. pg. 266; 381.* — *interpolata haec.* — *recte cdd. Pl.:* quam magis te in altum capessis, tam aestus te in portum refert. — te *secundum abesse malit Quicheratus, sed sine causa.* — **18** fondoque *B.* — **19. 20** Acerbo *pr. H.* — inmite *cum* L_1*, B, Gen;* immite (immitte *pr. H*) *rell.* — IIII et lib. *secl. M;* lib. VI et XI *Quicheratus. nam recurrit v. 21 XI, 28. — verum talis citandi modus omnino abhorret a Nonio. videtur olim fuisse scriptum* III *pro* VI *errore frequenti et ita ortum vitium. — cf. et comm. in 229 l.* tapete. — **21** *n. N.; recte enim Servius ad Aen. VI, 429:* acerbo, inmaturo. translatio est a pomis. — acervo L_1. — **22** et in multis (imnultis *B*) ita *add. L,* H_1*, Gen, B; om.* H_2*, G.* — et de p. *Iun.* — **23** V.; *cf. 521 l.* inbuere. — abdicatur *Pius; f. recte.* — **24** acervae L_1*, Gen*$_1$. — veneriis *vir doctus in mrg. ed. Iun.;* venereis *Guietus;* veneris *cdd. l. utroque.* — **25** inbui L_1*; Gen;* imb. *rell.* — voluerunt *cdd. pr. mrg. H; et in mrg. Genm* N̄. *(sic).*

ALBVM significatione manifesta est, ut Vergilius Georg. lib. III:

color deterrimus albis
et gilvo.

|| Album, mite vel placidum. Varro Sesquulixe: *albi nondum sunt fluctus nec* adversi venti ceciderunt. quodsi pergunt diutius mare volvere, vereor ne me quoque, quom domum ab Ilio cossim venero, praeter canem cognoscat nemo.

ADOLERE est urere. Vergilius in Bucolicis:

verbenasque adole pinguis et mascula tura.

|| Adolere, augere, honorare, propitiare: et est verbum sacratum, ut macte, magis aucte. Vergilius Aen. lib. I:

quinquaginta intus famulae, quibus ordine longo
cura penum struere et flammis adolere penatis.

et lib. VII:

praeterea, castis adolet cum || altaria taedis.

|| * * * Alescere†, crescere: unde aduliscentem dicimus. Lucretius lib. II:

---

26 III, 82 || 29 Varro Sesquulixe || 33 VIII, 65 || 36 I, 703 || 39 Aen. VII, 71 || 3 II, 1130.

---

26 ut *supra add. in H.* — 28 gilvo *B;* gilbo (gelbo L_1) *C, Gen.* — **29. 30** Altum *cdd.* — Varro; *cf. 276* cognoscere, agnoscere. — albi nondum sunt fluctus nec *add. M;* nondum album est mare nec *Quicheratus;* nondum album caelum est neque *Buechelerus.* — **31** quom *Vahlenus;* quo *cdd. h. l. exc. quod in H est* quod; cum *276.* — ab ilio *cdd. 276;* ab dalio (ab adalio Gen_1) *hic.* — *vid. fuisse* ab Eilio. — cossim *cdd. 276;* cossint (cossim *Gs*) *h. l.; cf. 40 l.* cossim. — cessim *Pius; v. Gruteri Lampad. I, 408.* — **32** revertero *cdd. 276; f.* revenero. — **33** *cf. 58 l.* adolere. — Adholere *hic et vv. 34; 35; 38 (dest 1) per* h *scriptum in A exc. quod v. 38 m. 2 sit repositum* adolere *refert Meylanus.* — Adolere aestu, *tum ras.,* rere H_1*; id. m. 2* Adolerea est urere. — aestu erere *Gen;* aestu urere *B.* — Verg.; *cf. 58 l.* adolere. — **35** aestu verbum L_1. — **36** mage (magi *Ho*), *supra scr.* cte, *H.* — Verg.; *cf. 58 l. m.* — **37** longo; *cf. Ribbeckii comm.* — **38** poenum Gen_1. — poenatis Gen_1*;* H_2. — **39** ex *pro* et *Gen.* — lib. VII; *cf. 58 l. m.; 439 l.* castitas. — **1** castris *Gen.* — tedis *Gen, G, H* (*hic* telis, *notata* l *puncto et supra scr.* d). — **2—7** *locus difficilis.* — **2** Adolescere (Adh. *A*) *cdd.;* Al. *M.* — *cum non possit demonstrari eo fuisse stupore eaque ignorantia Nonium, ut crederet recte procedere hexametrum talem:* donique adulescendi summum tetigere cacumen, *cumque adeo* alescendi *vocabulum in versu Laberii optimis suppeditetur codicibus, ego id non modo apud Lucretium, etiam in lemmate indicavi reponendum.* — *quod si recte factum, apparet Nonium opinatum* adolere *ab* alendo descendere. *nam per se stare non potest lemma illud, cum de varia agatur significatione sermonum nec facile appareat, quid aliud* alescendi *verbum possit significare nisi* alendo increscere, *ut omittam inveniri rarissime. afferunt lexica duos Varronis de re rust. (I, 44, 4; II, 4, 19) locos. e quibus prior hic est:* quae nata sunt, inquit, in fundo alescunt, adulta concipiunt; *ubi legendum videtur* olescunt; *alter talis, significatione quidem aperta:* quod

donique alescendi summum tetigere cacumen.

Laberius in Sororibus:

laus, nomen, glória
ea agénti alescit.

INCIPIT PER B LITTERAM.

BELLVM est, ut plerumque, pugna. ‖ Bellum, elegans, melius: prudens. Lucilius lib. XXVIIII:

aétatem istuc tíbi laturam [et] béllum, si hoc bellúm putas.

Varro *Ταφῇ Μενίππου*: Diogenem litteras scisse, domi usioni quod satis esset, hunc quod etiam acroasi bellorum hominum. — idem eodem: in carteo stadio epitaphion agona quom quis cer-

---

5 Laberius Sororibus ‖ 10 Lucilius l. XXVIIII ‖ 12 Varro *Ταφῇ Μενίππου* ‖ 14 Varro *Ταφῇ Μενίππου*.

---

neque mater potest sufferre lac neque congenerati alescendo roborari. — *iam cum ne Nonium quidem sit probabile ab* alendo *existimasse ducendum illud* adolere, *potius videtur scribendum* Olescere; *id quod confirmatur Festi pg. 309, qui* suboles, *inquit,* ab olescendo id est crescendo, ut adolescentes quoque et adultae et indoles dicitur. — *praeterea apparet ante* Alescere vel Olescere *hausta, quibus indicaretur illud* adolere *ab* alendi *sive* olescendi *verbo originem ducere (ita et pg. 58 l. m. conferuntur illa* adolevit, adultum). *nam ne in quarto quidem capite Nonius, perditus veriloquiorum captator, a proprietate verborum abstinet. — cf. 362 l.* protelare. — aduliscentem L_1; Gen_1; adulescentem *rell. exc. quod* adolescentem *A, B.* — dicimus *Guietus; Lachmann. in Lucr. pg. 140; A;* dicimi H_1; dici L_1; *Gen; B;* dicit L_2, H_2, *G.* — 4 donique *Lachm. comment. in Lucr. l. m.;* denique *cdd.; et ipse, puto, Non.;* donec *libri Lucretii.* — alescendi *Lachm.;* olescendi *rectius Quicheratus;* adulescendi *C, Gen, A;* adolescenti *B.* — 6. 7 laus, nomen, gloria ea agenti (*vel* agendo) alescit (*vel potius* olescit) *M;* laus nomen gloria alescit *Lachm. l. m.;* laus nomine agendi nomine gloria alescit *Gen; pr. H;* laus nomine gloria alescit L_1; laus nomine gloria adolescit *L; H ex corr.; G.* — *in A, B Lab. exempl. non extat. — equidem nondum sat cognita sincera librorum traditione Lachm. putaram probandum inventum. sed cum illud* agendi *vix probabile sit ortum ex eo quod praecedit v. 4* adulescendi, *alia fuit via ineunda. — accedit quod anapaesticorum metrorum in reliquiis mimorum et atellanarum exemplum extat nullum. neque casu id factum praeter Terentii fabulas palliatarum hoc posteriorum et togatarum declarant reliquiae; in quibus etiam illa rarissima. adeoque in atellanis et mimis praeter trim. iamb. et troch. septen. et aliquando septen. et octon. iambicos vix quidquam metrorum fuisse tibi persuadeas nisi tetrametros bacchiacos et creticos eosque rarissimos. cf. et libri de Saturnio v. pg. 5.* — 8 *om. Gen.* — 9 *ingens hic N. stupor; qui utinam hoc loco origines circumspexisset verborum, in quibus alibi inquirendis est multus.* — elegans L_1, H_1, *Gen, B, A;* eligans L_2, H_2, *G.* — 11 stuc *Gen, B.* — et *quod ex praecedente* aetatem *vid. ortum del. Me.* — putas *add.* H_2. — 12 Varro; *cf. 230 l.* usus *cum comm.* — dum usioni *L, H, Gen, B;* dum uisioni *G.* — 13 hunc *Buechelerus;* tunc (*praec.* t) *cdd.* — hunc; *Menippum; propter elegantiam scriptorum.* — acroasi *Iun. in marg.;* acrosi *cdd.* — acta (acto *ed. a. 1471*) *edd. usque ad Iun.* — hominem *H, Gen, B.* — 14 idem oedem H_1. — cartao H_1; casteo G_1. — epitaphion agona *Turneb. Advers. XXIX, 20;*

248 M.

tassit animo bellissumo, magis delectatus stoicorum pancratio quam athletarum. — idem Sesquulixe: quid enim est quod homo masculus lubentius videre debeat bella uxore? — idem Bimarco: sociis es *hostis*, hostibus socius. bellum ita geris, ut bella omnia domum auferas.

* * *

INCIPIT PER C LITTERAM.

CONMITTERE, effigiare. Pacuvius Niptris:

barbáricam pristim súbinis nostris óptulit,
nová figura fáctam, conmissam ínfabre.

|| Conmittere, coniungere, sociare. Lucilius lib. XXVIII:

quíd me fiet, síquidem nunc vis te ínprobis conmíttere?

---

16 Varro Sesquulixe || 17 Varro Bimarco || 22 Pacuvius Niptris || 25 Lucilius l. XXVIII.

---

quom *Riesius;* epitafion ago aquo (aqua, o *supra* a *scr.*, *H*) *C*, *Gen.* — certassit *Barthius;* certasset *C; Gen.* — **15** bellissumo *Gulielmus (hoc superlativo cum aliis etiam Lucilius usus);* bellus homo *C*, *Gen.* — pacratio *A*, *pr. H;* pancracio L_1. — **16** quam; *ita v.; et in Gen esse testatur ed. Bas.; sed nihil notatum ab Hageno et Meylano;* quarum *cdd.* — adletarum L_1*; G; ita 82, 24* adlis *C;* atletarum L_2, *H*, *Gen* (*hic sec. ed. Bas.* athl.). — (*in B Varronis hoc cum sequentibus exemplum omissum. — ad init. lemmatis m. s. XI in mrg. B adscr. haec:* de B. cuĩ consequentia vitio (vitia *Bh*) scriptorum male curtata sunt.) — **17** masulus H_1*; Gen.* — libentius L_1*;* H_1*; Gen.* — bella uxore *Me* (bellam uxorem *ed. pr.;* quam bellam uxorem *Bentin.*); illa uxorem (uxore *Gen*) *cdd.* — VI marco H_1*; Gen;* uimareo L_1*;* uimarco *rell.* — **18. 19** sociis es *(sic Bentin.)* hostis, host. socius *M;* socis (socius L_2, H_2, *G*) est *(ita et Gen)* hostibus socius (sociius *H*, *Gen*) *cdd.* — generis H_2, *G.* — *minus observata cdd. opt. memoria* sociis es hostis, cum sociis bellum ita geris *Lips.;* socius es hostibus, hostis sociis *Madvigius;* socius es? hostibus socius *Havetus.* — *post illud* auferas *hausta plura cum per se sit probabile (nec enim uno lemmate in hoc capite, omnium amplissimo, ea quae a* B *littera inciperent contineri voluisse Nonium demonstrat collata pars secunda, qua de honeste sed nove dictis agitur), tum ea re docetur, quod in Guelferbitano libro dimidia pars columnae h. e. versus circiter 14 vacant. qua re lacunam indicari declaratur; cf. comm. in 8, 24.* — **21** *om. H, Gen.* — **22** efficiare L_1*;* effugiare *B.* — Pac.; *cf. 40 l.* infabre. — niptra L_2, H_2, *G;* neptra L_1, H_1, *Gen*, *B.* — **23. 24** *verba nuntii ad Vlixem de pugna, quam commiserat Telegonus, stomachatus quod non admitteretur ad patrem.* — barbaricam (barricam *pr. H*); *i. e.* peregrinam, ignotam. — pestem *cdd.* — subinis *in A testatur esse ed. Bas.; sed totum Pacuvii locum desse constat;* sabinus *C*, *Gen*, *B (in L laesa charta factum* sahinus). — *fuit olim* subineis. — navibus *cdd. pg. 40.* — *cf. de hoc genere teli Paul. pg. 336.* — optulit *C*, *Gen;* obt. *B.* — novam *cdd.* — figuram *C;* figura *Gen*, *B.* — fatam L_1, *pr. H*, *Gen*, *B.* — **26** fiet et L_1. — nunc *Vahlenus;* non (no *supra scr.* N *Gen*) *cdd.* — committere *cdd.*

Vergilius Aen. lib. III:

delphinum caudas utero conmissa luporum.

|| Conmittere, donare, relinquere. M. Tullius in Verrem actione secunda: [is] calumniatores ex sinu suo obposuit, qui illam hereditatem Veneri Erycinae conmissam esse dicerent. || Conmittere, facere. M. Tullius in Verrem actione [tertia]: ego etiam quae tu sine Verre conmisisti Verri crimini daturus sum. — Vergilius Aen. lib. I: ||

quid meus Aeneas in te conmittere tantum?

Lucilius lib. XXVIII:

cónmovet se núsquam neque conmíttit ut pereát sibi.

|| Conmittere dicitur initiare. Vergilius lib. V:

et tuba conmissos medio canit aggere ludos.

Varro Endymionibus: discumbimus inviti. tum dominus maturo *ovo* cenam conmittit. || Conmittere, credere, permittere. Vergilius lib. VIIII:

portam, quae ducis imperio conmissa, recludunt.

Terentius in Eunucho:

ovem conmisisti lupo.

Lucilius lib. XXX:

---

27 III, 428 || 29 de praet. urb. 10, 27 || 32 Divinat. 11, 35 || 34 I, 231 || 2 Lucilius l. XXVIII || 4 Aen. V, 113 || 6 Varro Endymionibus || 8 Aen. IX, 675 || 10 V, 1, 16 || 12 Lucilius l. XXX.

---

28 delfinum *C, Gen.* — 30 secunda: [is]; secundas L_1; *Gen*$_1$. — is *non habet Cicero.* — obposuit L_1, *H, Gen;* opp. L_2, *G, B;* app. *cdd. Cic.* — 31 ericinae *L, H, Gen.* — 32 M. Tullius; *cf. 279 l.* dare, adscribere; *ubi recte* in Verrem, Divinatione. — in, *tum ras.*, in uerem, *supra* ue *scr.* r, *Gen.* — tertia (atertia *pr. H;* terentia *Gen*$_1$) *secl. M.* — M. Tullius in Verrem Divinatione *Mc.* — 33 commisisti *C, Gen.* — 3 commovet — committet (commitet, *supra scr.* t *G*) *C, Gen;* committit *Quicheratus; Lachmannus.* — ut pereat sibi; *sensus mancus Nonii, ut vid., culpa.* — *recte Quicheratus vv. 14—16, qui in libris positi sunt post 3, traiecit in illum l.* — 5 agere *Gen*$_1$*; B.* — 6 Varro; *cf. 281 l.* dominus — convivii exhibitor; *349* maturum, mite. — eudimionibus (eudym. *Gen*) *C, Gen.* — inviti. t. d. *M* (multi, tum d. *Carrio*); multitudo minus H_1; *Gen, G;* multi dominus *L testantibus Gerlachio Riesioque* (multi tu dominus *ed. Bas.; nihil notat Zangem.*); H_2; invitati *Riesius.* — *cf. comm. in pgg. 282; 349.* — 6. 7 maturo ovo *cdd. 349;* matura *h. l.; corrupta lectio etiam 282.* — caenam *H, Gen.* — conmittit *L sec. Zangem.;* committis (conm.) *L testantibus Gerlachio, Riesio; G; Gen;* commitis *H.* — 9 portamque ducis *cdd. pr.* H_2. — comm. *cdd.* — 10 Terrentius *L, ut saepius scriptum in cdd. vetustis.* — eunocho *Gen*$_1$; eunuco *ed. Bas.* — 11 commissiti *B.* — *ap. Ter.:* scelesta, ovem lupo commisti (commisisti *cdd. cum Bembino;* commisi *Bentleius*). dispudet.

quoi sua conmittunt mortali claustra Camenae.

idem lib. XXVI:

ád enim dicis, clándestino tíbi quod conmissúm foret,
né muttires quícquam nec mystéria ecferrés foras.

M. Tullius de officiis lib. II: quamdiu res publica per eos gerebatur quibus se ipsa conmiserat.

CONFVTARE, commovere.† Titinius Setina:

cocu' mágnum aenum, quándo fervit, paúla confutát trua.

|| Confutare, reprimere, convincere. Terentius in Phormione:

. . . confutávit verbis ádmodum iratúm patrem.

CONDERE significat abscondere. Vergilius Aen. lib. II:

scandunt rursus ecum et nota conduntur in alvo.

|| Condere, constituere. Sallustius in Catilinae bello: urbem Romam, sicuti ego accepi, condidere atque habuere initio Troiani.
|| Condere, consecrare. Vergilius Aen. lib. III:

animamque || sepulchro
condimus.

|| Condi, potiri. Vergilius lib. VII:

---

14 Lucilius l. XXVI || 17 II, 1, 2 || 19 Titinus Setina || 21 III, 1, 13 || 23 II, 401 || 25 6, 1 || 27 III, 67 || 3 Aen. VII, 303.

---

13 quoi *M;* quia *cdd.;* quod *Pius; v.* — sua *supra scr. in H.* — dautra, *m. 2* clautra, *H.* — **14—16** *in cdd. locati post v. 3.* — **14** idem; *cf. 38* clandestino. — VI, *supra scr.* XX, *G.* — **15. 16** ad *C, Gen.* — clamdestino *H, G, Gen, pr. L.* — conmissum *Gen;* comm. *rell.* — neu *melius cdd. 38.* — muttiris *L,* H_1, *Gen.* — quidquam *Gen, Hqos.* — neu *melius cdd. 38.* — haec ferres *L, H, Gen;* ferres ec, *sed signis additis corr. G.* — **17** quamdiu *om.* L_1. — **18** se *om. L, Gen, pr. H.* — conmiserat L_1*; id. 2* commisa *(sic)* erat; commiserat *rell.* — **19** Conmutare L_1 (*m. 2* Comfutare). — *cf. pg. 87* confutare. — commovere; *n. N.* — *pg. 87 leg.*: confutare est confundere vel conmiscere (*ubi cdd.* conmittere, comm.). — *neutra explicatio satis bene habet. neque ausim e v. 21 arcessitum addere illud* comprimere, *quamquam sat aptum. nimis enim diversa inter se* commovere *et* comprimere. — Titin.; *cf. 87 l. m.* — seuna L_1*;* seti *G.* — **20** etnum *Gen, L, H; sed hic deleto illo in mrg.* aenum; aetnum *B.* — **21** repr. *Quicheratus;* comprimere *pr. H;* oppr. (obpr. *H ex corr.*) *rell.* — vicere *pr. H;* con, *supra scr.* vincere, Gen_1. — form. *cdd. pr. B.* — **22** p. *et Eutych. 2185;* senem *Bemb.; v.* — *post 22 leg. illa* Capere, inplicare — depressam; *quae pg. 252 ante l.* capi *collocavimus.* — **24** russus *pr. A;* ursus L_1. — secum L_2, *H, Gen* (q *ex* c *fact. in H*); equum *in mrg. H;* aequum *A.* — albo L_1, Gen_1. — **25** Salustius L_1. — Catiline *id.;* Catillinae L_2*; Gen.* — bello *add.* L_2. — urbem; verrem L_1. — **26** abuere *H.* — **1. 2** sepulchro *L* (*sed* h *punctis notatum*); Gen_1*; B;* sepulcro Gen_2*, H, G.* — condimus; est dicimus *B.* — **3** Condi *Quicheratus;* Condere *cdd.* — poliri L_1*;* potire, *sed* i *supra scr. H.* — *n. N.; sed cf. Aen. I, 172:* egressi optata potiuntur Troes arena. — *aliter Serv.*

optato conduntur Tibridis alveo.

COLERE est venerari. Vergilius lib. XI:

summe deum, sancti custos Soractis Apollo,
quem primi colimus.

|| Colere, exercere, ut rustici. Vergilius Georgicon lib. II:

fructusque feros mollite colendo.

|| Colere, inhabitare. Vergilius Aen. lib. III:

hic mater cultrix Cybeli.

et rursum:

quas dira Celaeno
Harpyiaeque colunt aliae.

Plautus in Asinaria:

ó catenarúm colone!

et in Aulularia:

hánc domum
iam múltos annos ést ut possideo ét colo.

Varro Endymionibus:

uti Mercurium Arcadon colonum.

idem [in] Eumenidibus:

ut Naides undicolae.

|| Colere, diligere. Vergilius [in] Bucolicis:

ille colit terras, illi mea carmina curae.

idem [et] lib. IIII:

---

5 XI, 785 || 8 II, 36 || 10 III, 111 || 12 Aen. III, 211 || 15 II, 2, 32 || 17 prol. 3 || 20 Varro Endymionibus || 22 Varro Eumenidibus || 24 III, 61 || 26 Aen. IV, 421.

---

4 optate Gen_1 (*sec. Meylanum* Gen_2; *m. tertia restitutum* optato). — condunt turtybrides (condun turtybridis *id. m. 2*) *Gen.* — tibrides L_1; tybridis *B.* — **6** saractis, *sed* o *supra* a *pr. posito, H.* — Appollo *L.* — **7** primo, i *supra scr., H.* — colem' L_1. — **8** ut, *tum ras.* ci L_1; *m. 2 supra scr.* rusti. — georgicon *Gen,* H_2, *G;* georg H_1; aeñ. l con, *posito m. 1 supra* l *puncto, L.* — I *cdd.* — **9** molite L_1. — **10** inabitare H_1. — **11** hinc *Verg.* — ybell L_1. — Cybele *plures cdd. Verg.; cf. Serv. in h. l.* — **13** quas *add.* H_2; *om. Gen, B.* — celeno (celene L_1, Gen_1) *cdd.* — **14** harpiteque L_1; harpriaeque *H.* — **16** a *pro* o *L;* o *in* a *corr. H.* — colonae *L, Gen;* colunae, *tum* colonae H_1; colenae H_2, *G.* — **19** a. et p. *A;* e. cum *cdd. Pl.* — **21** *hendecasyll.* — uti *vid. particula.* — colunum *pr. H.* — **22** fidem L_1, H_1, *Gen.* — in *om. Gen,* L_1, H_1. — **23** et *pr. G.* — naides *C, Gen;* Naiades *edd. pleraeque.* — undiculae *Gen, pr. H; G;* undicale L_1. — *possis eodem iure initium trim. iamb. et finem pentam. dactyl. statuere.* — **24** in *om. B, Gen,* H_1. — **25** ili *(ut vid.)* ea L_1. — mia *pr. H.* — **26** [et]; *cf. comm. in 276, 1.* — *f.* Aen. (Aeneidos *Quicheratus*). — *potuit et post* idem *intercidere exemplum alterum, veluti Aen. I, 15 sq.* — IIII; *cf. 32 l.* arcanum.

solam nam perfidus ille
te colere.

Terentius Heautontimorumeno:

quíppe forma inpúlsi nostri nós amatorés colunt.

Lucilius lib. XXVI:

quáre hoc colerest sátius quam illa stúdium omne hic consúmere.

|| Colere, ornare. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: ad in segetibus post messem colligebant stramenta, qui domicilia colerent. || Colere, pati. Terentius Heautontimorumeno:

dúm ille vitam illám colet
inopém, carens patria . . . .

CEDERE significat secundum consuetudinem abire superatum et locum victori dare. Vergilius lib. XII:

convenit Euandri victos discedere ad urbem.

et lib. V:

cede deo.

Lucilius lib. XXX:

quandoque pudor ex pectore cessit.

M. Tullius de officiis lib. II: cui quidem exercitus nostri imperatoresque cesserunt. || Cedere, succedere. Vergilius lib. XII:

cesserit Ausonio si fors victoria Turno.

|| Cedere, dari. Vergilius lib. XI:

haec omnis regio et celsi plaga pinea montis
cedat amicitiae Teucrorum.

---

29 II, 4, 9 || 31 Lucilius l. XXVI || 33 Varro *Ταφῇ Μενίππου* || 35 I, 1, 84 || 39 XII, 184 || 41 Aen. V, 467 || 43 Lucilius l. XXX || 45 II, 11, 40 || 46 XII, 183 || 48 XI, 320.

---

29 Terentius in *Hqos; in om. P cum rell.* — heautontimuromenon *L;* heuautontimoromenon *Gen;* heuautontimorumenon *Hs ex corr.; prius eodem teste:* heutiutontimerumenon; Heautont. *ed. Bas.* — **30** inp. *cum* L_1, *H Gen.* — nostra *Ter.* — **32** statius *Gen, pr. H.* — *puto* illo. — hoc *pr. G.* — *cum hoc v. iungendus qui legitur pg. 88 s. l.* cordi est. — **33—37** *leguntur pg. 251 post l.* castigare. *huc traiecit ed. princ.* — **33. 34** *olim haec tetram. troch. hippon. discripseramus ita:* ast in segetibus post messem colligebant stra- menta | qui domicilia colerent. — *illo* ast *etiam Hor. in saturis et epodis usus.* — tafe — messem *om. B.* — at L_2, H_2, *G; non Gen.* — post *supra scr. in G;* pomessem H_1*; Gen (videtur fuisse olim* pos). — strementa G_1. — qui *(supra add. in H;* quo *B); ablat.* — **36. 37** coled H_1*;* collet Gen_1. — nopem H_1. — **38** Caedere *G.* — significat *supra add. in H.* — **39** victuri L_1. — Verg.; *cf. 271 l.* convenire, placere. — **40** discere *pr. H, G.* — **44** quando quae *L.* — pudor *ed. princeps;* pudore *cdd.* — pectore *supra add. in H.* — gessit Gen_1. — **45** quidam *H, Gen.* — etiam exercitus *Cic.* — **46** Verg.; *cf. 271 l.* convenire, placere. — *cet. n. N.* — **47** autsonio Gen_1. — victori L_1, Gen_1. — **48** dari *ed. a. 1476;* dare *cdd.*

et lib. XII:

aut habeat victos, cedat Lavinia coniunx.

|| Cedere, recedere. Lucilius lib. XXVIII:

vel si || álio opus sit, fóre, si hinc aliquo césseris.

|| Cedere, obsequi. Vergilius Aen. lib. III:

cedamus Phoebo et moniti meliora sequamur.

et lib. II:

vestrum hoc augurium vestroque in numine Troiast.
cedo equidem nec, nate, tibi comes ire recuso.

|| Cedere, evitare. Vergilius lib. V:

celerique elapsus corpore cessit.

Cedere, incedere. Plautus in Aulularia:

iam hosce ábsolutos cénseas: cedúnt, petunt.

Varro Parmenone:

cédit vélócibús iúveni' mémbrís levís
nítidus óleó.

CVRSVS est pedum velocitas. Vergilius lib. V:

hic qui forte velint rapido contendere cursu.

|| Cursus, volatus. Vergilius lib. VI:

este duces, o, siqua viast, cursumque per auras
dirigite in lucos.

et Bucolicis:

quo cursu deserta petiverit.

|| Cursus, navigatio. Vergilius Aen. lib. III:

sed tibi qui cursum venti, quae fata dedere?

---

51 XII, 17 || 53 Lucilius sat. l. XXVIII || 2 III, 188 || 4 Aen. II, 703 || 7 Aen. V, 445 || 9 III, 5, 43 || 11 Varro Parmenone || 14 Aen. V, 291 || 16 Aen. VI, 194 || 19 VI, 80 || 21 III, 337.

---

52 abeat *H, G,* L_2, *B, Gen*$_2$. — victus L_2, *H, G, B, Gen*$_2$. — cadat labinia L_1. — libamina *Gen*$_1$ (lavinia *Genh*$_2$*;* labiania *Genm*$_2$). — coniux *B*. — 53 Concedere *L*. — Cederere (re *ultimum delet.*) *G*. — recedere *om. G*. — Lucilius *supra scr. H*. — **1** fores hinc *A, Gen*. — **3** foebo *C, Gen; non B*. — et moniti; et cedamus L_1. — **5** vestroque; que *supra scr. m. 2 in H*. — troia es, *sed* t *supra scr., L*. — **6** nec ante *Gen*$_1$. — **7** Condere vitare L_1. — **9. 10** in — censeas *om. B*. — iam *Pl.;* im *C, Gen* (imo *pr. H*). — absolutus L_2, *H, Gen*. — Cedunt *per lemma L; Gen*. — **11** pmenone L_1. — **12. 13** *creticos (quibus multum in hac satura usus Varro) instituit Buechelerus*. — iunis *supra scr.* ve *H*. — menbris *H, B*. — levis; *ut ap. Hor.:* nympharumque leves cum satyris chori. — **15** hinc *pr. L*. — **17** ducis L_1, *Gen*$_1$. — via, *supra scr. m. 2* est, *H*. — **21** Cursus est n. B_1. — **22** ventique *L*, H_1, *pr. Gen*. — reddere H_1.

M. Tullius de officiis lib. III: *navis*que *in* cursu, frumento onustas, petentis Rhodum viderit.

CASTIGARE est increpare vel reprehendere. Vergilius lib. V:

hic gravis Entellum dictis castigat Acestes.

Terentius Heautontimorumeno:

sérvas, castigás, mones.

Cicero de oratore lib. I: et quoniam de inprudentia diximus, castigemus etiam segnitatem. — et Tusculanarum lib. V: sed in hoc me ipse castigo, quod ex aliorum et ex nostra fortasse mollitia, non ex ipsa virtute, de virtutis robore existimo. || Castigare, vindicare, punire. Vergilius lib. VI:

castigatque auditque dolos subigitque fateri.

|| Castigare, expedire. Vergilius lib. IIII:

castigantque moras: opera omnis semita fervet. ||

CARPERE, adtenuare [aperire]. Vergilius Georg. lib. I:

ne nocturna quidem carpentes pensa puellae
nescivere hiemem.

et lib. IIII:

eam circum Milesia vellera nymphae
carpebant, hyali saturo fucata colore.

|| Carpere, auferre, decerpere. Vergilius in Bucolicis:

insere, Daphni, piros; carpent tua poma nepotes.

Lucretius lib. IIII:

iuvatque novos decerpere flores.

---

23 III, 12, 50 || 25 Aen. V, 387 || 27 III, 3, 31 || 29 I, 41, 185 || 30 V, 1, 4 || 33 Aen. VI, 567 || 35 Aen. IV, 407 || 1 I, 390 || 4 Georg. IV, 334 || 7 IX, 50 || 9 IV, 3.

---

23. 24 navesque in cursu *cdd. Cic;* quae cursu *C*, *Gen.* — honustas *A.* — petentes *cdd. Cic.;* petentibus *C*, *Gen.* — **25** Verg.; *cf. 314* grave, grandaevum. — II *B; Gen;* H_1. — **26** hic *cdd. 314;* his *h. l.* — acestes *314;* acestis (acastis L_1) *hic pr. B.* — **29** Cic.; *cf. 174 l.* segnitas. — et quo H_1*; A;* et quom H_2*; sed* quom *deletum et supra scr.* quoniam. — inpudentia *L, Gen, A.* — impudentia *Cic.* — **30. 31** sed in hoc me; *ita H per signa addita et* n *supra scr.;* sed hoc in me L_2, *pr. H, G, Gen.* — *in L ante* hoc *una vel duae litt. erasae;* in me *add. m. 2.* — *in eod. post* ipse *addit.* me, *sed hoc punctis delet. m. 2.* — **32** probare *Gen,* H_1*;* rubore *id. m. 2.* — **34** *n. N.* — *cet. cf. 401* subigere, cogere. — **36** *n. N.* — opere *cdd. V.* — *post 36 pos. in cdd. illa, quae sunt 250, 33 sqq.* — **1** adtenuare L_1, H_1, *A, B, Gen.* — aperire *cum plane sit ineptum, ex eo quod est* Carpere *ortum esse existimo.* — **2** ne *L,* c *supra scr.;* nec *rell.* — **5** nymphe L_1, *H, Gen; ed. Bas.:* Nimphae. — **6** hyalo L_1. — satro, u *supra scr., L, H, Gen; deleto vocabulo H in marg.* satyro. — ficata, u *supra scr. L.* — **8** inferet *L;* inseret Gen_1. — dafni *cdd.* — **10** iuvantque *cdd.*

Vergilius *Georg.* lib. III:

carpit enim vires paulatim uritque videndo
femina.

|| Carpere, celeriter praeterire. Vergilius Georgicon lib. III:

et acri
carpere prata fuga.

idem in eodem [libro]:

carpere mox gyrum incipiat.

Lucilius lib. XXVIIII:

hiemem únamquamque cárpam.

|| Carpere, pascere. Vergilius Georg. lib. III:

carpamus, dum mane novum, dum gramina canent.

CVNCTARI est dubitare, deliberare. Vergilius lib. VIII:

cunctantem amplexu molli fovet.

M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: sed cito paenituit, domumque rediit; ceteri cunctabantur. || Cunctari est manere. Vergilius Georg. lib. IIII:

non illis quisquam cunctantibus altum
ire iter aut castris audebit vellere signa.

et Aen. lib. IIII:

reginam thalamo cunctantem.

|| Cunctari, cum ratione differre. Vergilius lib. VI:

qui nobis cunctando restituit rem.

---

11 III, 215 || 14 III, 141 || 17 III, 191 || 19 Lucilius l. XXVIIII || 21 III, 325 || 23 Aen. VIII, 388 || 25 M. Tull. ad Caesarem iun. I || 27 IV, 107 || 30 IV, 133 || 32 Aen. VI, 846.

---

11 Georg. *add. Me.* — 12 paulatimque videndo, *supra scr.* urit *H.* — uritquidendo, *supra scr.* ue, *L.* — 16 pata *Gen,* H_1. — 17 in eodem *ed. princ.;* in eo (eodem *B*) libro *cdd.* — 18 guirum L_1; virum *rell. cum B.* — 19 Lucretius *G.* — libro *add.* H_2. — 21 IIII *L, Gen, P.* — 23 diuitare L_1. — deliberare *M;* dissipare *(m. 2 add. L) C, B, Gen; cf. 282, 8;* disceptare *ed. a. 1476.* — lib. VIII *M;* georg. lib. IIII *L;* lib. VIII. georg. lib. III H_1; lib. VIII (*fuit* VIIII) georgi (*tum ras.*) lib. IIII *Gen;* aen. lib. IIII *Bm;* Aen. lib. VIII H_2, *G.* — *interpolatio ducta e v. 21.* — 25 paen. *A;* poen. *L;* pen. *H, G, Gen.* — 26 rediiit L_1. — 27 georgicon *C* (*sed in L* con, *in H* icon *add. m. 2*); *non Gen.* — III *pr. H.* — 29 velleres *Gen;* L_1; *pr. H.* — gigna L_1. — 30 III *pr. H.* — 31 talamo *cdd. pr. B.* — 32 cum ratione differre *Lips. epistol. quaest. V, 12;* curationem differre (deferre H_2, *G, B, A*) *cdd.* — VII *pr. Gen.* — 33 unus qui *Verg.;* unus homo *Ennius.* — restituis *Verg.; et ita B per interpolationem;* restituit *Macrob. VI, 1 23; Ennius.*

CAPERE, inplicare, inpedire. Vergilius Georg. lib. I:

aut oculos capti fodere cubilia talpae.

M. Tullius in Verrem, de suppliciis: non ceperunt, sed abduxerunt onere suo plane captam atque depressam. || Capi, propitiari. Lucretius lib. II:

nec bene promeritis capitur neque tangitur ira.

|| Capere, facere. Terentius in Andria:

non sí capiundos míhi scio esse inimícos omnis hómines.

|| Capere, perpeti. Terentius Heautontimorumeno:

. dum ábs te absum, omnes míhi labores fuére, quos cepí, leves.

|| Capere est tollere, tenere. Vergilius Georg. lib. III:

cape || saxa manu, cape robora, pastor.

et lib. IIII:

hic tibi, nate, prius vinclis capiundus.

Varro Meleagris: quem idcirco terra non cepit et caelum recepit. — Varro Eumenidibus: stolam calceosque muliebris propter positos capio. || Capere, eligere. Terentius in Hecyra:

cúm illum generum cépimus.

Vergilius Georgicon lib. II:

ante locum capies oculis.

|| Capere, delectare. M. Tullius de officiis lib. III: quod insit aliquid probi, quod capiat ignaros. — Vergilius Georg. lib. IIII:

carmine quo captae.

---

34 I, 183 || 36 II, 5, 25, 63 || 38 II, 651 || 40 IV, 2, 12 || 42 II, 4, 19 || 44 III, 420 || 2 Georg. IV, 396 || 4 Varro Meleagris || 5 Varro Eumenidibus || 6 IV, 1, 22 || 8 II, 230 || 10 III, 3, 15 || 11 IV, 348.

34—37 *haec in libris pg. 249 post l.* confutare *collocata. — potuere et post 253, 34 illud* cepit *poni.* — **34** inpedire *cum* L_1 *Gen.* — **35** oculos *L, Gen*$_1$*, G;* oculis *H, A, B, Gen*$_2$. — capite L_1. — fondere *Gen*$_1$*;* L_1. — cubiliae *pro* c. t. L_1. — **36** *cf. 253, 32.* — supliciis *L.* — coep. *L.* — **37** honore *Gen; H; in hoc* e *supra* o *alt. scr.; tum m. 2.* h *delet.* — **38** Lucr.; *cf. 408 l.* tangere, ferire. — I *B; Gen; H.* — **39** capiuntur *L; Gen*$_1$. — **41** capiendos, u *supra scr., H.* — socio *pr. H;* sciam *Terent.* — o *pro* omnis L_1. — hominis *C, Gen.* — **43** nam dum *Ter.* — arsum L_1*;* abssum *pr. H.* — abores H_1*; Gen; f.* L_1. — f. *om. cdd.* — cepe L_1. — **1** cape *supra add.* H_1. — **2** III H_1. — **3** capiendus L_1*; H; Gen; B.* — **4. 5** *n. N.; illud* cepit *dictum, ut ap. Verg. Aen. IX, 641:* nec te Troia capit. — *ita Graeci* χωρεῖν. — *f.* idcirco quem terra non cepit, caelum recepit. — *de Orione hoc dictum.* — **5** Varro; *expectes* idem. — **6** positos *v.;* positas *cdd.* — **8** georg. *H, G, Gen;* georgiĉon *L.* — **10. 11** *illa* M. Tull. — ignaros, *quae in cdd. leguntur post v. 9, huc traiecit Quicheratus.* — lib. te III, *sed* te *del. H.* — in his (hiis) aliquid *cdd. Cic.* — **12** quod *Gen; H; in quo supra scr. m. 2* quo.

et lib. VIII:

Aeneas capiturque locis.

M. Tullius in Philippicarum I: non possum adduci ut suspicer te pecunia captum. — Lucilius lib. XXVI:

núnc itidem populum *aúcupamur* ístis cum scriptóribus.
vóluimus capere ánimum illorum.

|| Capere, sustinere, habere. Vergilius lib. VIII:

haec illum regia cepit.

Terentius in Heautontimorumeno:

dí boni! quid túrbaest? aedes nóstrae vix capiént, scio.

M. Tullius de signis: tot domus locupletissimas domus istius una capiet? || Capere, decipere, circumvenire. Vergilius Aen. lib. II:

captique dolis lacrimisque coacti.

Lucilius lib. XXVII:

ád metuis porró ne aspectu et fórma capiare áltera.

M. Tullius in Hortensio: captum me fortasse, inquid, putas et id quod nollem confiteri coactum. || Capere, occupare, detinere. Vergilius Aen. lib. II:

certantque inludere capto.

M. Tullius in Verrem, de suppliciis: navem quandam piratarum, praeda refertam, non ceperunt, sed abduxerunt. — Varro in Meleagris: quid hic venator non cepit? || Capere, satiare. Vergilius Georg. lib. IIII:

tanta meae si te ceperunt taedia laudis.

---

13 Aen. VIII, 311 || 15 I, 13, 33 || 16 Lucilius lib. XXVI || 19 Aen. VIII, 363 || 21 II, 3, 13 || 23 II, 4, 4, 7 || 24 II, 196 || 26 Lucilius l. XXVII || 28 M. Tullius Hortensio || 30 II, 64 || 32 II, 5, 25, 63 || 33 Varro Meleagris || 35 IV, 332.

---

15. 16 filippicis *C, Gen.* — adduc *pr. L.* — ut suspicer te pecunia *cdd. Cic.;* et suscipere (*rasura infra* ci *et* er, *item supra* er *in H;* suspicere *Gen*) pecuniae *C, Gen.* — *f.* te spe pecuniae. — **17** *cf. Luc. XXVI, 3 cum comm.* — istidem *Gen; pr. H; Tornaes.* — populum *(ita ed. pr.)* aucupamur istis cum *M;* populo istum *C, Gen.* — populo *om. Tornaes. (nihil notat Beckerus).* — **18** volumus H_1; *Gen.* — *f.* volumus capier. — **20** retia L_1. — coepit *pr. Gen.* — **22** capient suo *Gen;* H_1. — **23** tot domos *Lugdunens. Verrinarum.* — lucupl. *pr. H.* — ist. dom. *Vatic.* — **25** coactis, *i. e.* per simulationem expressis, *Verg.* — **26** XXVI *pr. H.* — **27** at L_2; *G; non H, Gen.* — capiar *C. Dziatzko.* — **28** inquit *G, H, B, Gen.* — **31** cernansque Gen_1. — inl. *cum* L_1 *H, A, B, Gen.* — **32** *cf. 252, 36.* — de supl L_1; de sepl H_1, u *supra scr.;* de supl; *Gen.* — quadam H_1. — **33** coep. — addux. *A.* — **34** maleagris *L.* — hi (hic *H*) coenator *Gen, pr. H;* hic oenator, *m. 2* hic cenator, *L.* — concipit G_1; coepit *L.* — **36** coeperunt *L.* — tedia *H, G.*

|| Capere, accipere. Vergilius Aen. || lib. II:

tu, genitor, cape sacra manu patriosque penates.

et lib. III:

cape dona extrema tuorum.

Terentius in Phormione:

nam ex his praédiis talénta argenti bína
statím capiebat.

Lucilius lib. XXVI:

mális vesceist laútum e mensa, púre, capturós cibum.

M. Tullius in Hortensio: deinde boni mores et modestiores et ad capienda praecepta molliores. — Plautus in Aulularia:

nám tua gnata péperit decimo ménse post: numerúm cape.

Varro Quinquatrubus:

cape hánc caducam Líberi mollém dapem.

|| Capere, conplecti. Varro Marcipore:

Propóntis unda quá liquenti caérulo
natántem . . . . . perfundít, capit.

|| Capere, invenire. Terentius Heautontimorumeno:

rátionem cepi, út neque egeres néque ut haec posses pérdere.

M. Tullius in Verrem actione secunda: reiecti a Chelidone capiunt consilium necessarium. — et de officiis lib. III: cum autem consilium hoc principes cepissent.

---

1 II, 717 || 3 Aen. III, 488 || 5 V, 3, 6 || 8 Lucilius l. XXVI || 10 M. Tull. Hortensio || 11 IV, 10, 68 || 13 Varro Quinquatrubus || 15 Varro Marcipore || 18 V, 2, 11 || 20 II, 1, 54, 140 || 21 III, 10, 40.

---

1 aen (*m. 2* aeneidos) *supra scr. in H.* — **2** capiosque pen. L_1. — **5** Ter.; *cf. 393 l.* statim *cum comm.* — formione *C, Gen.* — **6** nam ex his (iis *Bemb.; pars deteriorum Ter. cdd.*) praedis (predis *H*) latent argenti moeniae nam *C, Gen.* — **8** *cf. 337 l.* lautum, mundum. — **9** *cf. comm. in Luc. XXVI, 66.* — vesceist *M;* necesse *cdd. h. l.; 337* necesse est. — l. *cdd. 337; h. l.* lutum *L; G;* H_2; iautum *Tornaes.; Gen;* H_1. — purae *cdd. hic.* — pure, *i. e.* puere. — capturos *M;* capturus (captuuus, *rad. fact.* captiuus, *L h. l.*) *cdd. utrobiq.* — **11** mollioris *L; etiam in H* i *scr. supra* e. — **12** m. pt̃ *Gen, pr. H.* — capere *L.* — **13** Varro; *cf. pg. 71 l.* autumnitas. — quinquatribus H_1. — **14** libri *G.* — **15—17** *in cdd. positi post v. 31 illud* quassataeque rates *h. l. reposuit ed. pr.* — M.: Prop. *om. B.* — *trim. graecanici.* — *non cogitandum de epodis; quibus primus usus Horatius.* — propintis *C, Gen; corr. ed. a. 1471.* — Prop. *nominat.* — qua *Gerlachius;* quam *cdd.* — liquenti *B; Iun.;* linquenti *C, Gen;* liquanti *edd. vet.* — coerulo *Iun.;* cerula *C, B, Gen.* — perfudit *B.* — capit *M;* cape *v.; cf. v. 14.* — **18—22** *in cdd. leg. post illud* paeniteat *(v. 42); huc revoc. ed. princ. (18. 19 h. l. B; qui rell. om.)* — **19** rationem (rac. *B*) cape (capere *L) C, Gen, B;* c. r. *cdd. Ter.* — egeris — possis *cum Bemb. C, Gen, B.* — perducere B_1. — **20** r. achillidone *Gen;* H_1; r. achellidone H_2. — **21** est de *Gen; pr. H.* — **22** principis *C, Gen.*

CORRIPERE, conprehendere. Vergilius Georg. lib. IIII:

verum ubi correptum manibus vinclisque tenebis.

|| Corripere, contorquere. Vergilius Aen. lib. I:

turbine corripuit.

|| Corripere, excutere. Vergilius Aen. lib. III:

corripio e stratis corpus.

CVASSATVM est conlisum et non integrum. Vergilius Aen. lib. IIII:

quassataeque rates.

|| Cuassare est movere. Vergilius lib. VI:

et lampada quassans
per Graium populos.

Plautus Milite:

suám qui undantem clámidem quassandó facit.

CERTARE significat altercari, contendere. Vergilius in Bucolicis:

certent et cygnis ululae.

|| Certare, praevenire. Vergilius Aen. lib. I:

officio nec te certasse priorem
paeniteat. ||

CREPARE est sonare. Plautus in Menaechmis:

'díc mihi, en umquam íntestina *tíbi* crepant, quod séntias?' —
'úbi satur sum, núlla crepitant; quándo esurio, túnc crepant.'

---

23 IV, 405 || 25 I, 45 || 27 III, 176 || 29 IV, 53 || 32 Aen. VI, 587 || 35 Plautus Milite (Epidici III, 3, 55); cf. comm. || 37 VIII, 55 || 40 I, 548 || 1 V, 5, 26.

· **24** *cf. 411 l.* tenet. — ubi ego correptum *Gen; L; pr. H.* — tenebris *pr. L.* — **25** torquere H_1. — **27** escut. L_1. — **28** est ratis *L.* — **29—34** *omissis* **35. 36** *pg. 272 post l.* Cuatere *B.* — **29** Quassatum *Quicheratus;* Quassum (*sine lemm. nota L) C, Gen, B.* — **31** rates. — *seq. in C, Gen 254, 15—17.* — **32** Quassare *(sine l. nota L) cdd.* — conmovere B_1. — **33** quassas *B.* — **34** gratum L_1; graiam Gen_1. — **35** *versus est Epidici 432. — sed cum* cassandi *verbum ap. Pl. in Mil. inveniatur vv. 852 et 856, vel hunc vel illum omissum esse scite statuit Reblinus pg. 14, cuius conferenda disputatio. — illud incertum Noniine an librariorum neglegentia id evenerit.* — **36** suam qui *Pl.;* qui suam *C, Gen* (sua mundantem *Gen*, L_1). — clamitem L_1. — quansando *pr. H.* — fecit *L; H; Genm;* facit *Genh; ed. Bas.* — **37** Caertare L_1. — altercari; alter altari L_1. — **39** cynnis L_1, *ut vid.;* signis, c *supra* s *scr. H;* cinnis, *corr. in* cignis *Gen;* cignis *A, B.* — **41** nec; na L_2. — nec *etiam Verg. libri;* ne *Heinsius.* — cer, *tum ras.*, priorem *Genh.* — **42** paen. *L, A;* poen. *Gen*, H_1, *B;* pen. H_2, *G.* — *seq. in cdd. 254, 18—22; tum illa* Componere, finire — conponere lites; *cf. pg. 257 l.* Conponere. — **2** tibi *ex Pl. add. docti.* — **3** sator L_1, *Gen*, B_1. — quando esurio, tunc crepant *supra scr.*

255 M.

Vergilius Georg. lib. I:

atque levem stipulam crepitantibus urere flammis.

Terentius in Phormione:

sed óstium concrépuit. nil ad té.

M. Tullius in Verrem, de suppliciis: locum illum litoris percrepare totum muliebribus vocibus cantuque symphoniae. — Varro [in] Eumenidibus:

próptér volitáns vócibu' pércrepís vulgi aúreís.

Sisenna Historiarum lib. IIII: conglobati et conlecti concrepant armis. ‖ Crepare significat rursum queri vel dolere. Oratius Carminum lib. I:

quis post vina gravem militiam aut pauperiem crepat?

Lucilius lib. XXVI:

pércrepa pugnám Popili, fácta Cornelí cane.

Lucretius lib. II:

---

4 I, 85 ‖ 6 V, 5, 12 ‖ 8 II, 5, 13, 31 ‖ 10 Varro Eumenidibus ‖ 12 Sisenna Hist. IV ‖ 14 I, 18, 5 ‖ 16 Lucil. l. XXVI ‖ 18 II, 1170.

---

in L. — tum *cdd. Pl.* — *notum ante gutturales* tum *plerumque emolliendo mutatum in* tun. — 4 aen. georg. *pr. H.* — 6 formione *C, Gen.* — 7 hostium *C, Gen, A.* — nihil *C, Gen;* quid *A.* — *ap. Ter. haec sunt:* Phormio 'set ostium concrepuit abs te'. — Antipho 'vide, quis egreditur'. — Ph. 'Getast.' — *potuit igitur vel ap. Non. antiquitus extare hoc:* concrepuit a te *et hinc oriri* at te, ad te *ac per interpolationem addi* nihil *vel, quod propius abest a vero, apud Terentium olim ferri tale:* Antipho 'set ostium concrepuit.' — Phormio 'nil ad te'. — Ant. 'quis egreditur? — Ph. 'Getast'. — 8 Tullius *supra scr.* H_2. — 9 muliebribus, b *secunda supra addita, L.* — mulierum *cdd. Cic.; ap. quem paulo ante legitur* in conviviis muliebribus. — symfoniae *L.* — *seq. in cdd.:* Lucilius lib. XXVI — Corneli cane. *quae a nobis reposita sunt post v. 15.* — 10 in *om. G, non L, H, Gen.* — 11 propter volitans vocibu' percrepis vulgi aureis *M, Lachmanno adsensus, qui Opusc. pg. 69 sotadeum agnovit.* — propter (*i. e.* praeter, *sicut scribendum coniecit Me;* pp̄, *add. m. 2* t, *H*) percrepis vocibus volitans aureis vulgi *cdd.* — *quo probato verborum ordine Lachmannus scribit* volitat, *qui illud* percrepis *habuit pro adiectivo.* — percrepis; *pro* percrepas *(ita margo Iun.); cf. Eutych. pg. 2188.* — aureis; *hic rarissimo exemplo servata in cdd. Non.* ei *diphthongus.* — *de Fama intellegendum videri locum monet* Me_1. — 12 conglouati L_1. — conlecti *cum* L_1 *Gen.* — 13 Concrepare *pr. H.* — quaeri L_2, Gen_1, *A, G.* — oratius *etiam A, B;* oratuis *pr. Gen;* horatius *H.* — 14 lib. primo *H.* — 15 q. potest *pr. H.* — mil.; mollitiam *Gen;* molliciam *H;* molliciem *L, G, A;* mollitiem *B.* — 16 libucius *pr. H.* — 17 Popili; Popilli *Gerlachius praef. Luc. pg. 32; Lachm. comm. Lucr. 329;* Pompili *cdd.* — *verba Lucilii ad Musam olim putaram; sed nescio an potius huius sint ad Luc., adhortantis ut altiora capessat carminibus.* — *cet. cf. comm. in Luc. XXVI, 47.*

et crepat, anticum genus ut pietate repletum.

|| **Crepare** iterum incantare. Turpilius Pedio:

áge, hymenaeum tu íncrepe.

|| **Crepare**, frangi. Vergilius lib. V:

et acuto in murice remi
obnixi crepuere.

|| **Crepare**, ferire. Ennius in Thyeste:

sed sónitus auris meás pedum pulsu íncrepat.

M. Tullius de officiis lib. III: itaque si vir bonus habeat hanc vim ut, si digitis concrepuerit, possit in locupletium testamenta nomen eius inrepere.

CONPARARE est sociare, coniungere. Accius in Amphitryone:

quín meum senium cúm dolore tuó coniungam et cónparem.

Plautus in Asinaria:

prehénde auriculis, cónpara labélla cum labéllis.

|| **Conparare**, adaequare. M. Tullius ad Caesarem || iuniorem lib. I: neminem tibi profecto hominem ex omnibus aut anteposuissem umquam aut etiam conparassem. — Terentius in Eunucho:

Au!
ne cónparandus híc quidem ad illumst.

|| **Conparare**, conponere, machinari. Sisenna Hist. lib. IIII: eos qui hoc malum publicum clandestinis consiliis conparaverunt. || **Conparare** veteres confirmare et constituere dixerunt. Terentius in Eunucho:

---

20 Turpilius Pedio || 22 Aen. V, 205 || 25 Ennius Thyeste || 27 III, 19, 75 || 30 Accius Amphitryone || 32 III, 3, 78 || 1 M. Tull. ad Caesarem iun. I || 3 IV, 4, 13 || 7 Sisenna Hist. IV || 10 I, 1, 2.

---

19 crepat anticum; crepat antiquum *L;* crepanticum *B, Gen; pr. H; id. ex corr.* crepat *et in mrg.* antiquum. — **21** age, hymenaeum tu increpe *vel* age tute, hymenaeum increpe *M;* age tu *(sed* tu *in B, Genm om., in H m. 2 supra scr.)* hymeneum (himeneum *B; pr. H*) increpa (*sed* increpe, e *posteriore puncto notata et* a *supra scr., H;* crepa *Quicheratus*) *C, Gen, B.* — **22** Verg.; *cf. 461* murices. — **25** Crepere *pr. H.* — ferire *n. N.* — tyeste *pr. H.* — **28** locupletius *pr. H;* locuplecium L_1. — **29** inrepere L_1; H_2; increpare Gen_1; increpere Gen_2; H_1; irrepere L_2; *G.* — **30** actium, *m. 2* actius *Gen;* Attius *Hqos.* — **31** quin meam *cdd.* — senium; *i. e.* aegritudinem. — compararem *Gen;* H_1; comparem (con. L_1) *rell.* — **33** p̃hende *hic, ut plerumque, L, Gen;* prehende, *ut vid., H, G.* — *etiam in H saepius haec scriptura; ut* praemo, praetium. — **1** iuuiorem *supra scr. in L; m. 2 add. in H; om. Gen, A.* — **2** l. I *om A.* — hominum *A.* — ex homnibus *pr. H.* — **3** aut *supra scr. in H.* — eanucho L_1; heunucho *H.* — *cf. pg. 496* accusativus pro dativo *ibique comment.* — **5** au *Ter.;* aut *C, Gen, B.* — **6** me *L;* H_1; *B; Gen.* — **10** heunucho *H.*

256 M.

an . . ita me cónparem,
non pérpeti meretrícum contumélias?

idem in Andria:

út malís gaúdeánt átque ex íncómmodís
álteríús suá út cónparént cómmodá.

Titinius Gemina:

. . ergo ut sua sérvet dona, nóbis faciundúmst ita,
ut cúm ea primum blánditer *nos* cónparemus cónloqui.

Accius Eurysace:

níl est. si autem ad té res tardat, sócium in portust cópia,
quaé subsistat; módo tute ipse téte offirma et cónpara.

idem in Tereo:

atque íd ego semper síc mecum agito et cónparo,
quo pácto magnam mólem minuam *míseriae.*

Turpilius in Lemniis:

numquam únius me cónparavi sérvire elegántiae.

M. Tullius de re publica lib. VI: quam ob rem se conparet

---

13 IV, 1, 3 ‖ 16 Titinius Gemina ‖ 19 Accius Eurysace ‖ 22 Accius Tereo ‖ 25 Turpilius Lemniis ‖ 27 M. Tull. de re publ. VI.

---

11 an ita; ta *ut videtur* L_1. — an potius ita *Ter.* — compararem H_1; comporarim *B.* — **12** meretricem *pr. H.* — **14** ut *Ter.*; aut *C, Gen.* — macis L_1. — atque *supra scr.* H_2. — ex *supra scr.* L_2. — in excommodis Gen_1. — incommedis L_1. — **15** ut *supra scr.* H_2. — conmoda *L solus.* — **16** Titin.; *cf. 510* blanditer. — **17. 18** *potest scribi* uti, *si existimaris aut trochaicum septenarium a Titinio iunctum cum octonario iambico aut sequentem versum ad prioris speciem conformandum ita:* ut cum ea blanditer nos primum (*vel* quam primum) conparemus colloqui. — *ad octonarium cfficiendum Ribbeckius* ergo ut sua salva servet dona. — servet *Vrbin. 307 (non 308)*; servat *C, Gen.* — faciundum est L_2, *G*; faciendum est *H, Gen*; taciendum est L_1. — nos *add. Ribbeckius.* — conloqui (coll.) *cdd. 510; h. l.* conloquia *H, Gen*; colloquia *G*; conloq L_1; colloqia *id. m. 2.* — **19** in seurysace *Gen*; H_1; urysace H_2. — **20** nihil *cdd.* — aest L_1. — res tardat *Bothius* (ire tardat *Lips.*; *al.*); retardat *C, Gen.* — tardare *intransitive positum.* — in promptu (*potuit* in promtu) est *admodum probabiliter Bothius.* — **21** quae *Bothius*; que *C, Gen.* — substat *pr. H.* — tete *Bothius*; ted *Ribbeckius.* — offirma *Lips.*; effirma *cdd.* — firma *minus bene propter sequens compositum Bothius.* — *verba sunt Teucri ad Eurysacem de Telamone restituendo.* — **23** sic mecum *Vossius*; mecum sic *cdd.* — conpara, o *posita supra* a *posteriorem, L.* — **24** molem minuam *ed. princ.*; olem nimiam (olem magnam nimiam Gen_1; olem minuam *Vat. 2916*) *cdd.* — miseriae *add. Bothius.* — **25** lemnius *pr. L*; lemnos, *tum* lemnis H_1; lemnis *Gen.* — **26** nuncquam L_1; *Gen*; nucquam *pr. H*; nuncquam *id.. ex corr., ut videtur.* — unius *hic creticum explet.* — me unius *A*; *Montepess.* — compravi *Gen.* — eligantiae L_2, H_2, *G*; elegantiam *A*; eligantiam *Montepess.*

[hic] civis ita necessest, ut sit contra haec, quae statum civitatis movent, semper armatus. — Afranius Epistula:

nám proba et pudíca quod sum, cónsulo et parcó mihi:
quóniam conparátumst, uno ut símus contentaé viro.

|| Cicero de finibus bonorum et malorum lib. V: omnis auctoritas philosophiae consistit in beata vita comparanda. || Conparare, emere. Terentius in Heautontimorumeno:

des qui aúrum et vestem atque ália quae opu' sunt cónparet.

|| Conparare iterum aestimare. Accius Epinausimache:

proin tu íd cui fiat, nón qui facias, cónpara.

|| Conparare, adparare. M. Tullius in Verrem actione secunda: ut erat inter suos copiosus, convivium conparat. || Conparare, dare. M. Tullius in Verrem, de suppliciis: ex omni gemitu ac dolore certa merces conparabatur. ||

CONPONERE, finire. Vergilius Aen. lib. I:

ante diem clauso conponet Vesper Olympo.

et in Bucolicis:

non nostrum [est] inter vos tantas conponere lites.

---

29 Afranius Epistula || 32 V, 29, 86 || 34 IV, 8, 14 || 36 Accius Epinausimache || 38 II, 1, 26, 65 || 40 II, 5, 45, 118 || 1 I, 374 || 3 III, 108.

---

28 hic *vid. ex seq.* haec *ortum.* —, cuius *Gen; pr. H.* — necessest; necesse *Pius; Gs;* necesse est *Iun.;* nec est *cdd.* — sit *ed. pr.;* sint *cdd.* — haec *om. Tornaes.; Gen;* H_1. — **29** permovent *cdd.;* comm. *Moser;* pervertunt *Lambinus;* movent *M* (*seq.* semper); *f.* permutent. — armatos *Gen;* armator H_1. — aepistula L_1; epistola *H, G, Gen;* aepistola L_2. — **31** quom, *in mrg.* quoniam *(per compendium) H.* — **32** *praemittit Quicheratus:* Comparare, parare, acquirere. — **33** phil., ut ait Theophrastus, cons. *Cic.* — *sed in huius cdd. illa* ut — Theophr. *collocata ante loco alieno post* tecum enim. — consistit *Gen;* H_1; *A; B; cdd. Cic.;* constitit *L,* H_2, *G.* — **34** in *om. ed. Bas.* — **35** des qui *Ter.;* discubia (dicubia *Gen; pr. H*) *C, Gen;* dic ubi *B; om. A.* — ac v. *Bemb., pars cdd. det. Ter.* — **36. 37** *haec in cdd. collocata post 257, 10; hic repos. ed. princ.* — epinasimache L_1; *pr. H;* epinasimachae *Gen.* — proim B_1. — qui *ablativ.* — **38. 39** illa Conp. — conparat *in cdd. collocata pg. 258 post finem l.* callet. — *hic reposuit ed. princ.* — **38** accione *L.* — **39** ut erat inprimis inter s. cop. *Cic.* — convium *Gen, pr. H.* — **39—41** Conparare *e. q. leguntur pg. 262 ante l.* confidentia. — *hic reposuit ed. pr.* — **39** Conp., dare; *n. N.* — **40** ex omni gemitu; *praec. ap. Cic.:* lictor Sextius, cui. — omni *supra add. in Gen; om. Vatic. Cic.* — **1—4** *haec in libris pg. 255 ante l.* crepare *posita.* — *ante l.* Componere, reficere, recreare *reposuit ed. princ.; in qua tamen faciunt finem lemmatis* certare, praevenire; *et haustum ibi Verg. exempl. cum illo* Componere *(sic cdd.),* finire. — *praeterea totum l. (257, 1—47) hic collocatum ante l.* Crepare *(255, 1).* — **2** componat *R, pr. P ap. Verg.* — **4** nec *pro* non *Am.* — est *om. B; cdd. Verg.*

257 M.

|| Conponere, reficere, recreare. Vergilius Georg. lib. IIII:

vix defessa senem passus conponere membra.

idem Aen. lib. I:

nunc placida conpostus pace quiescit.

|| Conponere, lenire. Vergilius Aen. lib. I:

sed motos praestat conponere fluctus.

|| Conponere, disponere, constituere. Vergilius Aen. lib. III:

quam tuta possis urbem conponere terra.

M. Tullius de officiis lib. III: atque quod communiter conpositum fuerat solus edixit. — Sisenna Hist. lib. IIII: exercitum dispertiunt, ad confligendum se conponunt. || Conponere rursus significat conparare. Accius in Armorum iudicio:

quid ést? [cur] conponere aúsis mihi te aut mé tibi?

Lucilius Satyrarum lib. IIII:

Samnis, spurcus homo, vita ista dignu' locoque,
cum Pacideiano conponitur, optimu' multo
post homines natos gladiator qui fuit unus.

Sallustius in Iugurtha: ubi Metelli dicta cum factis conposuit. — Vergilius Georgicon lib. IIII:

non aliter, si parva licet conponere magnis.

|| Conponere, ornare. Vergilius Georg. lib. IIII:

dulcis conpositis spiravit crinibus aura.

---

5 IV, 438 || 7 I, 249 || 9 I, 135 || 11 III, 387 || 13 III, 20, 80 || 14 Sisenna Hist. IIII || 16 Accius Armorum iudicio || 18 Lucilius l. IIII || 22 48, 1 || 23 IV, 176 || 25 IV, 417.

---

5 *n. N. — sed omnes eius errores recensere longum est.* — **6** menbra *B, H.* — **8** compositus *Gen;* B_1, conp. L_1 *solus.* — quiescat B_1. — **9** lenire placare *mrg. G.* — **10** motus *B; Gen;* H_1. — *post 10 in libris sunt 256, 36, 37.* — **12** tutam *L; H; Gen; A; non B;* tuam *G.* — possit *L,* H_1*; Gen; A.* — superbem L_1. — terram *L; A; pr. Gen et H.* — **13** IIII *C, Gen.* — atque; idque *cdd. Cic.* — quod *om. Gen; supra add.* H_1. — **14** edixit *Cic.; Me;* dixit *C, Gen.* — **15** se *Iun.;* sit (*seq.* c) *C, Gen.* — componunt *Me;* comparant (conp. L_1) *C, Gen.* — *e v. sequente ortum vitium.* — **16** actius *Gen.* — **17** est cur *supra add.* H_2; cur, *quod ex seq.* con *videtur ortum, om. Gen.* — ausibus Gen_1. — **18** *cf. 393 l.* spurcum, saevum; *Luc. IV, 11 ibique comm.* — **19** ista; illa *Non. pg. 393; Cic. Tusc. II, 17, 41; orat. 48, 161.* — homo se (*videtur olim fuisse* domoque) *cdd. h. l.* — **20** pacideiane *L; G ex corr.;* pacideia nec *Gen; H; sed in hoc* c *posterius deletum;* pacedegane *pr. G;* pacedeiano *cdd. 393.* — conponitur; *i. e. gladiatorum munere iubetur depugnare.* — obtimus *G.* — **22** salluscius L_1. — iurgurt metelli *om. mediis pr. L.* — tum L_1. — cum pacis Gen_1; confractis *B.* — **23** georgicon (*ita etiam H, G, ut v. 5;* georg *Gen*) *supra add. L.* — **25** Verg.; *cf. 245 l.* aura. — **26** dacis *Gen;* H_1.

|| **Conponere**, colligere. M. Tullius in Verrinis, [in] Divinatione: si ab isto libro, quem tibi magister ludi nescio qui ex alienis orationibus conpositum dedit. || **Conponere**, simulare vel fingere. Accius Agamemnonidis:

[sic] multi, ánimus quorum atróci vinctus málitiast,
conpósita docte e péctore evolvúnt suo;
quae, cúm conponas dícta factis, díscrepant.

Sallustius in Iugurtha: non sunt composita verba mea. parvi id facio. ipsa se virtus satis ostendit. || **Conponere**, coniungere. Vergilius lib. VIII:

conponens manibusque manus atque oribus ora.

Lucilius Satyrarum lib. VIII:

cum poclo bibo eodem, amplector, labra labellis
ficta arte conpono, hoc est cum ψωλοκοποῦμαι.

idem in eodem:

cum latu' conponit latere et cum pectore pectus.

Sallustius Historiarum lib. III: suspectusque fuit, incertum vero an propter neglegentiam, societatem praedarum cum latronibus

---

27 14, 47 || 30 Accius Agamemnonidis || 34 85, 31 || 36 Aen. VIII, 486 || 38 Lucilius l. VIII || 41 Lucilius l. VIII || 43 Sallustius Hist. III.

---

27 in Verrem Divinatione *Quicheratus*. — 28 lib̄ *pro* tibi *B*. — q. t. *om. B*. — magister; m̄ *B, Gen;* m. *H; sed in mrg. correctum*. — 29—45 *illa* Conponere, simulare — cum latronibus conposuisse *in cdd. leguntur pg. 260 ante l.* cernere. — 29 exsimulare *ed. Bas*. — 30 *Agamemnonidas, quae etiam pg. 146 s. l.* oblitterare *a Non. citatur fabula, numquam alibi, eandem atque Erigonam fabulam cum Welckero putat Ribbeckius, dissentit P. Schmidtius libri de Non. auct. pg. 59*. — 31 sic *del. Vossius*. — malicia et (est *m. 2*) L_1; militia est H_1. — 32 compisita *H*. — docte e *M;* dicta e *L, G;* dictae *Gen*, H_1; dicta ē H_2. — aevolvunt *Gen;* H_1 (*hic* pectoraeae volv.). — 33 cum *add.* H_2. — *f.* conponis. — 34 saluscius L_1. — composita *C, Gen*. — m. v. *Tornaes*. — verbe *Gen*. — 35 se *om. L, Gen*, H_1. — 36 VIIII *cdd*. — 38 *cf. 308 l.* fingere; *Luc. VIII, 2*. — 39 ploco *Gen, pr. H*. — bibo eodem *cdd. 308;* eodem obvio (obvic *Gen, ut vid.; pr. H; in quo est* obvicam plector) *C, Gen*. — 40 ficta arte; *cf. comm. in 308 l. m*. — ψωλοκοποῦμαι *Iun*.; ipso loco pomas *cdd. h. l.; cf. pg. 308*. — 42 cum *M; cf. Luc. VIII, 3;* tuum *cdd.;* tum *non recte I. Dousa*. — latus *ed. pr.;* latum *cdd*. — lateri *cdd.;* latere *M; nam sequens* cum *quin sit coniunctio non dubitandum*. — 43 salustius L_1. — III *Tornaes.; Gen*, H_1; IIII *L*, H_2, *G*. — *illud praetuli, quo Sall. verba de M. Antonio possent intellegi, cuius bellum contra piratas et Cretenses l. III historiarum continebatur. dittographiam Harleiani libri et Genevensis cum ignoraret Kritzius, cuius conferendus commentarius, de Verre potius putavit cogitandum*. — 44 an *Iun.;* ac *cdd*. — propter *Dietschius;* per *v*. — praedare *L*. — composuisse *Iun.;* composuisset (conp. L_1) *cdd*.

conposuisse. || Conponere pro redimere. Sallustius lib. I: quin lenones et vinarii laniique *et* quorum praeterea vulgus in diem usum habet pretio conpositi.

CALX * * * Vergilius lib. V:

calcemque terit iam calce Diores.

|| Calx est finis. Lucilius Satyrarum lib. VII:

* * *

hoc est: cum ad * * *

CALLET significat scit [hoc est], a calliditate, quae est urbane scientia. Accius Aegistho:

melius quám viri
callent mulieres.

Afranius Abducta:

néscis, Numeri mei, ómnem melius rém calleri quám volo.

Pacuvius Atalanta:

omnés qui, tamquam nós, *servitium* sérviunt ||
sub régno, callent dóminum imperium métuere.

---

45 Sallustius Hist. I || 48 Aen. V, 324 || 50 Lucilius l. VII || 54 Accius Aegistho || 57 Afranius Abducta || 59 Pacuvius Atalanta.

45—47 Conponere — conpositi. — *haec in libris posita pg. 264 ante l.* cogere *huc revocavit ed. pr.* — sallus L_1. — quin; cum *B; Gen; Tornaes.; H_1;* qui, *ut vid., L_1; id. m. 2* quum — *illud* quin *etiam Charis. pg. 58 tutatur.* — **46** leones *B.* — lenones et *om. Char.* — umarii *Gen;* humarii *B.* — et *add. M.* — diem *ed. pr.;* dies *v.* — **48** Calx; *cf. pg. 29 l.* calces *cum comm.* — Calx, extrema pars pedum, terrae proxima *ex interpolatis pg. 29 verbis hic repetit Quicheratus; et certe illa* extrema pars pedis *vel similia videntur excidisse.* — **48—52** *ordo restitutus a Quicherato. nam in cdd. haec sunt:* Calx (*pr.* Clax *L*) est finis. — *tum Gen; H_1:* lucilius satyrarum lib. VII hoc est cum ad virgilius *(om. Gen)* aen (*del. H_2;* aeneidos *Gen*) lib. V calc. *e. q. s.; L, B:* lucilius satyrarum libro (lib.) VII calc. *e. q. s.; H_2, G:* virg. (virgilius *H*) lib. V calc. *e. q. s.* — **48** V.; *cf. 29 l.* calces; *414* volare. — **50. 52** *apud Luc., cuius omissa memoria in ed. nostra, fuere ut puta:* cum ad calcem ventumst; *Nonii verba supplenda in hunc modum:* hoc est: cum ad finem ventum est. — **53** hoc est, *ut e. v. 52 illatum, secl. M.* — a *add. A; om. rell.* — urbane *M;* urbana *v.* — **54** actius *A.* — egisto *L, G;* segisto *B, Gen;* segistho, *tum* egistho *H.* — **55. 56** *haec utrum iambica sint an trochaica plane incertum.* — **58** Numeri (numero *H_1; vid. legend.* Numerei); *nomen proprium agnovit Me.* — mei (meo *H_1; Tornaes.; Gen*) *vocativus, ut puto.* — *possit tamen et pro* mihi *accipi.* — *iudicium hic ut saepe in fragmentis propter argumenti obscuritatem continendum.* — rem calleri *M; nam Afranii elegantiae non videtur satis convenire illud* calleri rem; calli rem *cdd.* — *non bene Ribbeckius:* n., N., me omnem melius rem callere quam volo. — **59** satalanta *Gen;* satanlanta, *tum* atanlanta *Hs.* — **60** servitium *add. M; cf. Pl. Mil. II, 6, 2.* — **1** dominum imperium *N. Faber* (dominum imperia *minus bene Me*); domitum imperio *C, Gen;* dom. imperium *B; Vrbin. 307. non placet Bothii commentum* domiti imperia. — metueres (*seq.* s) *H_1; Gen; B.*

Serenus in Opusculis:

callet senium arte bibendi.

Accius Aeneadis aut Decio:

quód periti súmus in vita atque úsu callemús magis.

idem [in] Neoptolemo:

sátin astu et falléndo callet?

Sisenna Historiarum lib. III: Lucium Memmium, socerum Gai Scriboni, tribuni plebis, quem Marci Livi consiliarium fuisse callebant et tunc Curionis hortatorem. ‖ Callet etiam dictum a callositate. Caecilius in Asoto:

tu iám callebis, ílle festum désidet?

Plautus in Persa:

. . . . plus cálleo quam aprúnum callum cállet.

idem in Poenulo:

quíd opust verbis? cállum aprunum cállere aeque nón sinam.

[CONSTITVERE est disponere. Verg. Aen. I:

hominesne feraene,
quaerere constituit.]

---

2 Serenus Opusculis ‖ 4 Accius Aeneadis ‖ 6 Accius Neoptolemo ‖ 8 Sisenna Hist. III ‖ 11 Caecilius Asoto ‖ 13 II, 5, 4 ‖ 15 III, 2, 2 ‖ 17 I, 308.

---

2 opuscuuius L_1. — 3 *v. paroemiacus.* — callet *A, Gen, L, pr. H;* callent *H ex corr., G, Montepess.* — bibendi *Bentin.;* vivendi *cdd.* — 4 aeneidis *Tornaes., Gen, pr. H.* — decii *cdd.* — 6 in neophtolemo H_2, *G;* ineoptholemo *L;* ineoptolemo H_1; *Gen.* — 7 saginas tu (sagina stu L_1; saginastu H_1 *cum Tornaes.*), *Gen;* L_1; H_1. — 8 hystoriarum *L.* — IIII *G, ut vid.; cf. Petr. ed. min. praef. pg. XVIII; Flor.* — Lucium *Rothius;* lucilium *L* (*pr.* lucilius), *H, Gen;* lucinium *G, Flor.* — 9 tribuni *Rothius; nam de L. Memmii tribunatu non constat, constat de C. Scribonii;* tribunum (tributum G_1) *cdd.* — Marci Livii H_2; *Flor; Me;* marcilli ui H_1; marcelli uii *L* (uii *m. 2 scriptum, sed, ut vid., m. 1 idem*); martili VII *Gen;* marcili VII *Tornaes., G.* — 10 hortatorem *M;* oratorem *H, G, Gen;* auratorem *L.* — *f.* Curioni auctorem. — 11 cacelius *H;* caecicilius *G.* — 12 tu *ed. princ.;* tun *Ribbeckius;* tum *C, Gen;* tunc *B.* — festum *Palmerius;* festus *cdd.* — fessus *Bothius; quod sicui probetur,* callebis *aequat imperativum.* — *non placet* tu iam callebis, ille fessus desinet. — 13 Plaut.; *cf. Charis. pg. 55.* — in persona *pr. H.* — 14 magis *pro* plus *cdd. Pl.; Char.* — aprunum L_1, *pr. H, Gen, A; B; ed. Bas.;* aprinum L_2; *H ex corr.* — aprugnum *cdd. Pl.;* prunum (*pro* aprunum) *Neapol. Char.* — callidum Gen_1. — calet *pr. H.* — 15 idem *om. H.* — penulo *Gen; H;* paenulo *L.* — 16 qui, *supra scr.* d, *L.* — opust; *ita ap. Pl. A; B, C, D* opus si; opus *L,* H_2, *G, Gen;* opud H_1. — aprugnum *vel* apugnum *cdd. Pl.* — calere *pr. H;* callare *L.* — *post v. 16 secuntur in libris ea quae sunt* Conparare, adparare — convivium conparat. — *cf. 256, 38.* — 17—19 *secl. M.* — *cf. 273 l.* constituere *ibique comm.*

258 M.

CONTENDERE, festinare. Vergilius Aen. lib. I:

quae proxuma litora cursu
contendunt petere.

M. Tullius in Verrinis, actione secunda: haec ubi filio nuntiata sunt, statim exanimatus ad aedis contendit, ut et vitae patris et pudicitiae sororis succurreret. || Contendere, intendere. M. Tullius in Hortensio: magna etiam animi contentio adhibenda est *in* explicando Aristotele, si legas. — Cicero Tusculanarum lib. II: ut onera contentis corporibus facilius feruntur, remissis obprimunt. || Contentio est perseverantia vel elatio. M. Tullius de officiis lib. I: ex contentione vocis et summissione et ceteris similibus facile iudicabimus. || Sallustius Historiarum lib. IIII: rursus iumenta nacti ad oppidum ire contendunt. || Contendere, adstringere, intorquere. Vergilius Georg. lib. IIII:

tanto, nate, magis contende tenacia vincla.

Sisenna Hist. lib. IIII: simul tormenta contenduntur. || Contendere significat conparare. Plautus in Vidularia:

sígnum recte cónparebat: húius contendi ánulum.

Lucilius Satyrarum lib. I:

---

20 I, 157 || 23 II, 1, 26, 67 || 26 M. Tull. Hortensio || 27 II, 23, 54 || 30 I, 41, 146 || 31 Sallustius Hist. IV || 33 IV, 412 || 35 Sisenna Hist. IV || 36 Plautus Vidularia || 38 Lucilius l. I.

20—22 *leg. h. l. in libris; item cum 23—27 usque ad illud* si legas *pg. 264 post l.* contentus *verba* familia contenti erimus una. — *hic reposuit Quicheratus.* — **20** Verg.; *cf. 367 l.* petere, obtinere. — libro *supra add. in L pg. 264.* — **21** proxima *h. l.* H_1, *B*, *Gen* (*hic pr. f.* proximum); proxima *cdd. 264* (proximam a *pr. L;* proximum a Gen_1). — littora *h. l. Hqos* (litora *P*); *ed. Bas.; 264 B.* — **23** *puto* in Verrem, *vel* Verrinarum. — **24** examinatus Gen_1. — ad haedis Gen_1; ad hedis *L;* ad is *G.* — **25** succurrerent *H;* succurrere L_1. — **26** ortensio *H, Gen, B.* — **27** in *add. ed. pr.* — legas H_1; *Gen; B; Torn.;* leges *L;* H_2; *G.* — **27—29** Cicero — obprimunt; *haec in cdd. leguntur pg. 259, 17 post ea quae sunt* armis contendere. — *ibi cum plane locum non habeant, recte hic sunt reposita a Quicherato.* — Tusculanorum *cum* L_1 H_1, *Gen; ita semper fere hic.* — *de quo iam non referetur.* — **28** honera *Gen, pr. H.* — corporis L_1. — facilius *supra add. in H.* — remissis opprimunt *Cic.;* pessimis (pessimos *Gen;* H_1) opprimuntur (obpr. *Gen;* opr. L_1) *cdd.* — **29** Contio Gen_1. — et L_1. — perseverantia *ad. Sall. spectat exemplum;* elatio *ad Cic.* — **30** ex c. v. ex s. ex *cdd. Cic.* — **31** iudicavimus H_1. — Saluscius L_1. — hystoriarum *L.* — III *Gen.* — **32** opidum *pr. L.* — **33** astringere *H, G;* asstringere L_2. — aẽn. *pro* Georg. *L.* — **34** renacia *pr. H;* tenaci *B.* — ten (acia, *f. in ras., m. 2*) utcla L_1; tenaautcla Gen_1. — **35** simul tormenta *M;* simul et tormenta *L*, H_2, G_2; simul et armenia *Gen*, H_1; simul et ormenta G_1. — *illud* et *si recte habet, statuatur oportet alterum* et *secutum.* — *cf. comm. in Sisennae locum, qui legitur pg. 484 s. l.* senati. — **37** *cf. Studemundii commentationis de Vidularia pg. 23.* — conparebat L_1; comparabat *rell.;* comparebat *Me.*

ut contendere possem
Thestiados Ledae atque *Ἰξιονίης ἀλόχοιο.*

idem lib. VII:

huncin ego umquam Hyacintho hominem, cortinipotentis
deliciis, contendi? . . . .

Caecilius Titthe: ‖

egon vitám meam
ásticam conténdam cum istac rústicana *tuá,* Syra?

Licinius Macer in epistula ad senatum: illi suam vitam mecum contendunt, quoius in corpore ita crebra sunt vulnera [vitae], novae cicatrici ut locus non sit. — Naevius in Lycurgo:

cáve sis tuam conténdas iram cóntra cum ira Líberi.

Accius in Tereo:

video égo te, mulier, móre multarum útier,
ut vím contendas tuam *ád* maiestatém viri.

Varro *Γνῶθι σεαυτόν*: age nunc, contende alterum genus

---

41 Lucilius l. VII ‖ 44 Caecilius Titthe ‖ 3 Licinius Macer epistula ad senatum; cf. comm. ‖ 5 Naevius Lycurgo XIX ‖ 7 Accius Tereo ‖ 10 Varro *Γνῶθι σεαυτόν.*

---

39 *praecessit ut puta* talis erat forma. — possem; *f.* posses. — **40** lede *cdd.* — *Ἰξιονίης ἀλόχοιο Me;* ixiones alcholocheo *L*, H_2, *G;* eximone salcholocheo (h *scr. supra* co) H_1; *Gen; Tornaes.; cf. Il. XIV, 315 sqq.* — **41** *cf. comm. in Lucil. VII, 4.* — **42** huncine *Tornaes.* — hyacinctho (h *supra* to *scripto L*) *L, G.* — **44** tithac *C, Gen.* — **1** ego, n *supra scr., L;* egone *A, Montepess.* — **2** asticam *Bergkius;* atticam *cdd.* — ista *A*, Gen_2; isti, *supra scr.* a, H_1. — rustina Gen_1; rusticina *Am, Montepess.* — tua *add. Bergkius; Quicheratus.* — **3** lucilius H_1; Gen_2; licilius Gen_1. — in epistula (epistola L_2) ad senatum. — *iure dubitat Petrus hist. lat. prooem. pg. CCCXL, num Licinii Macri epistulae vel ab ipso vel ab amicis umquam sint editae, putatque hanc epistulam a Sallustio fictam et historiis suis insertam; eiusque opinionem probat Hertzius Indicis schol. Vratislav. aestiv. a. 1871 pg. 4. — adversatur, quod Nonius ne eis quidem locis, ubi citati ab eo auctoritatis addendae gratia scriptores aliorum verbis utuntur, adeoque addito nomine, hos ponit auctores, sed illos. — cf. comm. in pg. 261 l.* cernere, amittere. — *itaque si recte statuit Petrus, in fonte, quo usus est Non., Sallustii nomen vel casu omissum vel cum extaret a Nonio neglectum existimabimus. — sed nescio an similius sit veri post illud* epistula *eius quem scribentem induceret Licinius nomen haustum; cf. pg. 228:* Claudius Quadrigarius, describens Manli Torquati pugnam. — *etiam hoc notandum, non uti alias epistulis Non., nisi Ciceronis et Varronis, auctorum celeberrimorum.* — metum L_1. — **4** quoius *M;* quorum *v.* — vitae, *ut e v. 3 illatum, secl. M.* — **5** cicatrice ut lucus L_1; lucus *etiam* Gen_1. — **6** contenda syram *H, Gen;* yram *etiam* L_2. — **7** *cf. 519 l.* multos. — actius *B.* — accius in te in tereo *L;* te *punctis adpositis notatum; sed haec eluta.* — **8** more *om.* H_1; *Gen; B; Tornaes.* — **9** vim *cdd. 519; hic P;* cum *rell.* — ad *om. h. l. cdd.* — maiestutatem *pr. H.* — viris *cdd. hic.*

259 M.

φιλοθέωρον, ecquid ibi videris melius. ‖ Contendere, certare. M. Tullius de officiis lib. I: miserrima omnino ambitio est honorumque contentio. — Vergilius Aen. lib. IIII:

quis talia demens
abnuat aut tecum malit contendere bello?

Sallustius in Iugurthino bello: fretus multitudine militum parabat armis contendere. ‖ Contendere, continuare. Cicero de oratore lib. I: *ut una continuatione verborum*, id quod eius scripta declarant, *binae* et contentiones vocis et remissiones continerentur. et [de oratore] lib. III: nihil perniciosius quam ecfusa sine intermissione contentio. ‖ Contendere iterum significat extorquere. Cicero in epistula *ad* Cassium: hoc a te ita contendo, ut in eo fortunas meas positas putem. — Accius [in] Eurysace:

iám petere incipiam ét si *precibus pérpetrari rés* nequid,
ví contendam, ut hínc parentem técum Salaminem ávehamm.

Turpilius Lemniis:

habés potestatem, úbi petes tantúm, senis.
pretiúm contendas, út redempto Phaédriae
liceát redire antíquam in consuetúdinem.

---

12 I, 25, 87 ‖ 13 IV, 107 ‖ 16 13, 3 ‖ 17 I, 61, 261 ‖ 20 III, 60, 224 ‖ 22 Cicero epistula ad Cassium (ad Fam. XV, 14, 5) ‖ 23 Accius Eurysace ‖ 26 Turpilius Lemniis.

---

11 φιλοθέωρον *Iun.;* filothoreon *cdd.* — ecquid *Vahlenus* (*praec.* n); nequid *cdd.; f.* numquid (nunquid). — videris *Ribbeckius;* viderit (vederit H_1) *cdd.* — videre sit *Vahlenus.* — melius. *hic addend. Varr. exempl. 260, 18 sqq.* — recertare *Gen;* H_1*;* decertare *B.* — **12** miserima L_1. — est ambitio *cdd. Cic.* — hon. *Cic.;* bonorumque *cdd.* — **14** qis *L.* — **16** saluscius L_1. — in I. b. fretus *supra scr.* L_2. — Sall. — bello *in mrg. add.* Gen_2. — militem *pr. H.* — **17** parabat *Sall.;* sperabat *cdd.* — **18. 19** II *cdd.* — *quae cursivis litteris sunt expressa, ex Cic. add. Quicheratus.* — ei cont. *cdd. Cic.* — missiones *pr. L.* — continuarentur *C, Gen.* — **20** de or. *om. v.* — ecfusa *M;* effusa *cdd. Cic.;* et infusa *Non.* — **22** epistola L_2, *H, G.* — ad Cassium *Quicheratus;* Cassi *cdd.; cf. pg. 278 l.* delenitus, delectatus. — a te ita *Cic.;* ait ita *L, H, Gen;* agit ita *G; mss. Me; om. B.* — **23** meas putem as (putem as *delet.*) positas putem *L.* — pugnem *B.* — in *om.* L_1. — **24** petere *Scriver.; Guietus;* potere *G;* potero *L, H, Gen.* — precibus perpetrari res *add. M;* nequid *pro* nequit *(ita Scriver.).* — *cf. Pacuv. ap. Fest. pg. 217:* neque perpetrare precibus nec pretio quiid. — **25** vi; *m. 1 f.* in *L.* — hic *G.* — par. *M;* comportet (conp. L_1*;* competeret G_1) *cdd.* (*praec.* c). — tecum *Grotius;* texum *cdd.* — Salaminaem *pr. H; f.* Salaminam; *qua Pacuvius usus est forma; quamquam Accium graeca graece magis inflectere coepisse constat.* — aveham *Buechelerus;* habeam *cdd.* — *verba Teucri ad Eurysacem.* — **26** Lemniis *Ald.;* lemonis *C, Gen;* lenonibus *inepta, ut saepe, interpolatione cd. N. Fabri; atque ita ed. princ.* — **27** habes *Ribbeckius;* habet *cdd.* — habes potestatem; *i. e.* facultatem adeundi. — ubi petes tantum *M;* ubi potestatem (*supra scripta haec in H, in quo* potastatem, *mutat. in* potaestatem) *C; Gen.* — **28. 29** pretium *M;* p̃tio *(ante* t *rasura*

Varro Serrano, περὶ ἀρχαιρεσιῶν:

et petere imperium populi et contendere honores.

M. Tullius de officiis lib. II: extremum || autem praeceptum in beneficiis operaque danda, nequid contra aequitatem contendas. || Contendit proripuit vel direxit significat. Vergilius lib. V:

qui tamen aerias telum contendit in auras.

Licinius Macer: quo die magistratum obiit, repente celeri gradu per forum se in Capitolium contendit. — Turpilius Philopatro:

heu fortunás meas,
máter. — hem, qua caúsa huc opere máxumo conténditur?

Pacuvius Doloreste:

nil cóniectura quívi interpretárier
quorsúm flexivia *díctio* conténderet.

M. Tullius de re publica: sed audisse te credo, Tubero, Pla-

30 Varro Serrano || 1 II, 20, 71 || 3 Aen. V, 520 || 5 Licinius Macer || 6 Turpilius Philopatro || 10 Pacuvius Doloreste || 13 M. Tullius de re publica (I, 10, 16).

in L) L, H, Gen; pretio *ed. Bas.* — Phaedriae *Grauthoffius;* fedria *C, Gen* (fedri alice ad *Gen;* licead *etiam* H_1). — antequam H_1*; Gen.* — *sensus apertissimus. nam cum Phaedria adulescens propter peccatum levissimum exclusus esset a patre* (*cf. pg. 363 l.* protelare — excludere) *et a piratis captus ereptusque amicae, h. l. socii de exorando patre illoque liberando consilia ineuntes inducuntur.* — **30** sarrano L_1. — πραρχαιρεϲιων *L, sed solus.* — **31** honores; *quamquam in accusativo nihil inest offensionis, tamen collato Lucretii versu (II, 11)* certare ingenio, contendere nobilitate *suspicor deceptum Nonii auctorem falsa lectione restituendumque* honore. — *et accedit, quod* extorquendi *verbum parum videtur convenire huic loco.* — **1** dextremum *Gen; pr. H;* deextremum L_1. — **2** aequalitatem H_1*; Gen; Torn.* — contendas; *n. N.* — **4** tantum *B;* tñ, *in mrg.* tamen *H.* — se — contendit; *ut* se erugire *ap. Ennium,* se irrumpere *ap. Varr., sim. multa.* — filopatro *H, G, Gen;* filipatro *L.* — **7** heu (*vel* vae) fortunas meas *M;* gemmeas fortunas *cdd.* — geme meas fortunas *Me; quod cum non displiceat, tamen ne versus exeat in* mater. hem *non poterit admitti nisi aut traiectis verbis ita:* meas fortunas geme *aut ut statuas post* fortunas *finem versus prioris haustum.* — *parum erit elegans metrorum discriptio haec:* geme meás fortunas, máter. — hem, qua caúsa huc opere máxumo | conténditur? — *diverbium, cuius prior pars finiretur in eo quod est* mater, *instituit Ribbeckius.* — fortunas *pro* fortuna *saepe dici apud antiquiores* notum. — **9** maximo *L.* — **10** doloreste H_1*;* G_1*; f. L ex corr.;* dul. *rell.* — **11** nihil *cdd.* — confectura L_1. — **12** flexivia dict. *Grotius;* flexivice (flexi vice L_2*;* flexivite, *supra scr.* c, *Gs*) *cdd.* — *cf. v. ex Periboea pg. 237 s. l.* autumare *ibique comm.* — *huc pertinet quod legitur ex Dolor. pg. 123 s. l.* incertat. — **13** de re publica *G, ut vid.; B;* de repb: *L;* de repub *Gen;* de reb; *mutat. in* de repub; *H.* — audisse te *Vatic. Cic.;* audisset *C, Gen, B.* — tuvero *C, Gen, B.* — plautonem Gen_1.

tonem Socrate mortuo primum in Aegyptum discendi causa, post in Italiam contendisse. — Afranius Epistula:

nón licet me pérvenire quá contendi sémita.

Sallustius [in] Iugurthae bello: ex proelio fugit in provinciam; ac deinde Romam contendere. — Varro Quinquatrubus:

quí Tarentinúm tuum
ad Héracleiden Pónticon conténderet. ||

CERNERE significat videre. Vergilius Aen. lib. III:

cernimus adstantes nequiquam lumine torvo.

|| Cernere rursum disponere. Lucilius Satyrarum lib. V:

postquam praesidium castris educere crevit.

idem lib. XIII:

acribus interse cum armis confligere cernit.

|| Cernere, amittere. Varro Gerontodidascalo: non vides apud *Ennium* esse scriptum:

tér sub armis málim vitam cérnere
quám semel modo párere.

---

15 Afranius || 17 13, 4 || 18 Varro Quinquatrubus || 1 III, 677 || 3 Lucilius l. V || 5 Lucilius l. XIII || 7 Varro Gerontodidascalo || 8 Ennius (Medea exule).

---

14 causa *om. male Vatic.; cf. 52 l.* lues. — **15** in Italiam et in Siciliam *Cic.* — epistola L_2, *G.* — **16** *ita M; cdd.:* non (noñ *Gen.*) licet me qua contendissem ita (contendi sem. *Gulielmus Verisim. III, 8*) pervenire *cdd.* (non l. me q. contendi p. semita *Buechelerus*). — **17** saluscius L_1. — in *om. Gen.* — praelio *ed. Bas.* — profugit *Sall.* — **18** deinde *ed. Bas.; v.;* deinde inde *L, H, Gen.* — contendit *Sall.* — Varro; *cf. comm. in 259, 11.* — **19. 20** *versus indicavit M.* — Tar. t.; 'Heraclides Tarentinus, Herophili discipulus celeberrimus et empiricae scholae addictus — Varro dicit medicis a philosophis discendum esse.' — *haec Oehlerus.* — Heracleiden *M;* heracliadem *Gen; etiam in H littera supra* id *erasa;* heraclidem *rell.* — Ponticon *Oehlerus;* ponti (*seq.* con) *cdd.;* ponto L_1*;* Ponticum *v.* (ponticum contenderit *ed. princ.*). — *post v. 20 in libris sequitur pars l.* conponere, *et quidem illa:* conponere, simulare vel fingere — societatem praedarum cum latronibus conposuisse*; cf. pg. 257, 29—45.* — **1** videre *m. antiqua supra scr. in Gen.* — **2** cerminus Gen_1. — astantes *ed. Bas.;* asstantes L_2, H_2*;* adst. *et A, B.* — luminet orbo *Gen.* — torbo L_1*; pr. H.* — **3** rurs. *om. A.* — **4** seducere *pr. H.* — crevit *ed. a. 1476;* crevi *Dp;* decrevit *L, G, H ex corr.;* decrevi *pr. H; Gen; A; B.* — **5** dem *pr. H.* — **6** inter sese armis *per interpolationem liber vetus Dousae.* — cum *coniunctio potius quam praepositio.* — comfligere *H.* — **7** rontodidascalo L_1*;* pontodidascalo H_1*; Gen (hic pr.* rontodidascalo); *B.* — **8** Ennium *add. Ald.* — *cf. Enn. Fab. 268 cum comment.* — **9** nam te *cdd. v. 22.* — vitam; multa *Flor. Varr. VI, 81; cf. comm. in v. 22.* — **10** parire *Planckius* (s. q. m. parire *Porsonus ad Euripidis Medeam 252*). — *sane ita dixit E. in Annalibus; et potest* modo *producere finalem. — sed cum alibi (Fab. v. 1) idem posuerit* parere *neque in numeris videatur esse offensio, ego illud, quod etiam Varronis libris firmetur, immutare timui.*

‖ Cernere, audire. Accius in Chrysippo:

'quid agám? vox illiust cérte'. — 'idem omnes cérnimus.'

‖ Cernere, iudicare. Pacuvius Armorum iudicio:

et aecum et réctumst, *tu* quod póstulas.
iuráti cernant.

Ennius Thyeste:

inpetrem facile ab animo ut cernat vitalem babium.†

‖ Cernere rursum dimicare vel contendere. Accius Epinausimache:

primóres procerum próvocavit nómine,
si essét quis, quei armis sécum vellet cérnere.

Ennius in Medea exule:

. . . nam tér sub armis málim vita cérnere.

Pacuvius Armorum iudicio:

qui sése adfines ésse ad causandúm volunt,
dé virtute eis égo cernundi dó potestatem ómnibus.

‖ Cernere, rursum succedere: unde et cernere hereditatem filii (id est succedere patribus) dicti sunt. Accius Myrmidonibus:

régnum tibi permítti malunt. cérnas! tradam exércitus.

---

11 Accius Chrysippo ‖ 13 Pacuvius Armorum iudicio ‖ 16 Ennius Thyeste ‖ 18 Accius Epinausimache ‖ 21 Ennius Medea exule ‖ 23 Pacuvius Armorum iudicio ‖ 27 Accius Myrmidonibus.

---

11 actius *A, ut saepius.* — crysippo *L; H* (*hic pr.* cris.); *Gen.* — 12 illiust *M de re m. 441; Ritschelius Opusc. II, 683;* illius est *cdd.* — certe *pro* certo. — *illud* cernimus *potius dictum pro* iudicamus, existimamus. — *nam videndi verbum latius patet in linguis plerisque, cum visus ex omnibus sensibus longe sit acutissimus praestantissimusque.* — 13 pachubius *A; et sic vel* pacubius *saepius.* — 14 ecum *L;* aequum *H, Gen, A, B, Montepess.* — tu *add. M.* — postula *pr. H.* — 16 thyste L_1; Gen_1. — 17 *versus corruptus.* — cernet *Gen; pr. H.* — 18 epinausimace *Gen; pr. L.* — 19 procerum *ed. princ.;* procertum *cdd.* — provocavit *Bothius* (provocaret *Vossius*); revocarit *cdd.* — provocavit; *sc.* Hector; *cf. Il. VII, 66 sqq.* — nomine *Vossius;* nomina *cdd.* — 20 si *Voss.;* nisi *cdd.* — quis, quei; quis qui *ed. a. 1476;* quisque *cdd.* — 21 media *Genh.* — 22 nam *om. Varro l. m.* — nam *e. q. s.; vide stuporem socordiamque Nonii, qui paucis versibus ante prorsus diversa de eodem loco Enniano tradiderat et ne senserat quidem esse Ennii.* — *ac tamen extitere, qui Mercerum ac potissimum quemque criticorum incusarent, quod talem hominem inclementius arripuissent.* — maculim *pr. L.* — vitam *v.;* vita *M; nam ita scripsit auctor Nonii; item Ennius.* — 23 Pacuvius; *cf. 89 l.* causari. — 24 quis esse *Gen;* H_1. — adfines *Iunius;* adfinem *cdd. l. utroque.* — causandam *H, Gen.* — 25 eis (ei *diphthongo*) *M;* et *cdd. h. l.* (*id in H supra scr.*); his *vel* is *id. pg. 89.* — potestatem cernundi do (de *L*) omnibus *cdd. hic.* — 26 rursum succedere *Me;* rursum cedere (caedere *H*) *C, Gen.* — 27 fili L_1; H_1; *Gen.* — id est succ. patr. *nos;* patribus id est cedere (cedere *in mrg. add. Gen*) *cdd.; cf. Merceri comment.* — 28 malunt *quidam per interrogationem.* — malim *Iun. in mrg.* — cernas *M;* cernam *cdd.;* cernant, *pro* decernant, *Me.* — tradunt *L.* —

CIRCVMFERRE est proprie * * *
|| *Circumferre*, lustrare. Lucilius Satyrarum lib. II:

tum farcto omnia sunt circumlata . . . .

Plautus in Amphitryone:

istám iube
pró cerrita círcumferri.

Vergilius lib. VI:

idem ter socios pura circumtulit unda. ||

CONFIDENTIA est fiducia. Vergilius Aen. lib. I:

et adflictis melius confidere rebus.

|| Confidentia, duritia, patientia. Plautus in Asinaria:

scapulárum confidéntia, virtúte ulmorum† fréti.

|| Confidentia rursum temeritas, audacia. Pacuvius in Atalanta:

gradere ádque atrocem coérce confidéntiam.

* * *

idem lib. X:

inprobu', confidens, nequam, malus *ut* videatur.

Turpilius Leucadia:

---

30 Lucilius l. II || 32 II, 2, 143 || 35 Aen. VI, 229 || 1 I, 452 || 3 III, 2, 3 || 5 Pacuvius Atalanta || 8 Lucilius l. X; cf. comm. || 10 Turpilius Leucadia.

---

exercitum *Ald.* — *verba Agamemnonis, ut videtur; cf. Ribbeckii libri de tragoedia lat. pg. 352.* — **29** et *pro* est, *sed punctis add. delet. m. 2, L.* — proprie; *recte Quicheratus, cum relicua male gereret, putavit hausta ea quae sunt* differre, spargere, vulgare. — **30** Circumferre *add. Quicheratus.* — **31** farcto *M;* farto *Iun.;* facto *L, G;* facta *H, Gen, B.* — sum *B.* — circumlata *Iun.;* circumlatus *cdd.* — **33** quin tu istanc iubes *cdd. Pl.;* iube istam *C, Gen* (tam, *supra scr. m. 2* iube is, *L*). — *et potest servari imperativus, qui promptior fuit ad interpolandum.* — **34** cerritam *C, Gen.* — *post v. 36 in cdd. posita illa:* Constituere, retinere, firmare — prudentia; *tum:* Conparare, dare — merces conparabatur. — *cf. pg. 256 finem l.* conparare; *273 initium l.* constituere. — **3** duratia, *sed* i *supra scr., H.* — pacientia *A,* L_1. — **4** *cf. Goetzii comm.* — ulnorum credi (*corr.* creti) *A.* — **5** Athalanta *C, Gen.* — **6** atque *C pr.* L_1*; rell.* — coerce *ed. princ.*; coercere (cohercere *G, A, B*) *cdd.* — coerce *trisyllabum; cf. 121, 15.* — **7** *recte suspicatur Gerlachius pg. 463 haustum alterum P. l., et quidem eum cuius Fest. 355 s. l.* torvitas *facit mentionem:* cum recordor eius ferocem et torvam confidentiam; *quamquam etiam potuit reponi v.:* par fortitudo, gemina confidentia, *qui servatus est ab ipso Non. pg. 316 s. l.* geminum, *vel alius.* — *nam amat Pacuvius elocutiones fortiores.* — *ut autem pariter, quod Mercerus notavit, Lucilii exemplum hauriretur (quod potuit esse illud:* neminis ingenium tantum confidere oportet; *cf. 143, 18), ea re effectum, quod a priore* idem *ad posterius in archetypo Nonii erat aberratum.* — **8. 9** X *om. Gen;* L_1*;* H_1*, ut videtur; nam pallidiore atramento, quali m. 2 uti soleat, in H scriptum esse testatur Siversius.* — ut *add. M.*

víden tu Phrygis incéssum? quamst confídens! di istunc pérduint!

idem Hetaera:

nam quíd illoc homine vívit confidéntius?

Accius in Myrmidonibus:

íram infrenes, óbstes animis, réprimas confidéntiam.

Afranius Vopisco:

exclúdat uxor tám confidentér virum?
non fáciet.

Vergilius Georg. lib. IIII:

nam quis te, iuvenum confidentissime, nostras
iussit adire domos?

Terentius in Andria:

néscioqui senéx venit modo: éllum, confidéns, catus.

‖ Confidentia, constantia. M. Tullius de re publica lib. III: duas sibi res, quominus in vulgus *prodiret* et in foro diceret, confidentiam et vocem, defuisse. — Naevius in Danae:

éxcidit orátionis ómnis confidéntia.

Plautus in Amphitryone:

quaé non delinquít, decet
aúdacem esse, cónfidenter pró se et proptervé loqui.

---

12 Turpilius Hetaera ‖ 14 Accius Myrmidonibus ‖ 16 Afranius Vopisco ‖ 19 IV, 445 ‖ 22 V, 2, 14 ‖ 24 M. Tullius de re publ. III ‖ 26 Naevius Danae V ‖ 28 II, 2, 206.

---

11 viden' tu Frygis (Frugis *Me*) *Lips. Epistol. quaest. V, 2;* videntur (videtur *Gen,* H_1) frigus *C, Gen.* — perdunt Gen_1*; pr. H.* — **12. 13** idem *m. 2 add. H; del.* Gen_2. — hetera nam *in mrg.* Gen_2*; item H* (nam *infra* hetera *scriptum*); *sed in hoc utrumque lineola circumducta deletum;* terentius (terrentius *pr. L*) *L, G; item H,* Gen_2 *in contextu; ubi* hererentius Gen_1. — quid *Quicheratus, Ribbeckius;* qui in *H, Gen in contextu, sed in H deleta praepositio;* qui *L, G;* q̃ *in margine H, Gen.* — illoc *Bergkius;* illo *cdd.* — **14** infrenes *Iun.;* infrenis *H; Gen; item G;* infermis L_1*;* inferimis L_2 *sec. Zangem.; in mrg.* Hs_1*:* inferrinis, *sed m. 2 idem* infrerinis. — obtes *Gen;* H_1. — **16** vobisquo, *m. 2* vopisquo *L;* vobisco *Gen.* — **23** nescio quis *B* (*pr.* n. qui); *et ita pars librorum Ter.; Donat.* — veni *L, Gen.* — modo venit *B; cdd. Ter.; idque melius quam si in illo* venit modo *pro praesente acceperis* venit. — tellum *L;* sellum *Gen; B; pr. H.* — **24** const.; confidentiam, *sed id del. et supra scr.* constantia, *L.* — **25** sibe *B.* — s.; Isocrati. — prodiret *add. M.* — diceret *H* (t *supra scr.*); dicere *(om. B) relicui.* — **26** nevius *cum L, H Gen.* — Danae *ed. Bas.; Gen;* Dane *pr. H;* Dana *L; H ex corr.* — **27** condentia *pr. H.* — **29** deliquit, deliquid *cdd. Pl.* — *etiam* delinquit *perfectum.* — **30** *verba* pro se et propterve (propterve Bh_1*;* protervae Gen_1*;* L_1*;* proterve *rell.*) loqui *in C, Gen, A, B (om. Plauti frgm. A, B) locata post sequentia* Consternari significat deici (deci *B*). *ordinem rectum restituit Pius.* — propterve *etiam cd. D ap. Pl.*

CONSTERNARI significat deici. ‖ Consternari rursum erigi. Pacuvius in Periboea:

> constérnare, anime? ex péctore hoc ecvólvito
> consílium subitum, rés quod enatâst modo,
> qui pácto inimicis mórtem et huic vitam ófferas.

idem Duloreste:

> únde exoritur? quó praesidio frétus? auxiliís quibus?
> quó consilio cónsternetur? quá vi? cuius cópiis? ‖

CVRRICVLVS, ut consuetudo fert [a curru diminutio est], dicitur brevissimum vehiculi biroti genus. ‖ Curriculus, cursus. Varro in epistula *ad* Iulium Caesarem:

> quém simul ac Romám venisse tétigit mi auris núntius,
> éxtemplo meos ín curriculum cóntuli properé pedes.

CALVMNIA est malitiosa et mendax infamatio. ‖ Calumnia rursum calliditas. M. Tullius de re publica lib. III: ut Carneadi

---

32 Pacuvius Periboea ‖ 36 Pacuvius Duloreste ‖ 2 Varro Epistula ad Iulium Caesarem ‖ 7 M. Tullius de re publ. III.

---

31 Consternari rursum erigi. — *mirum criticos quosdam adeoque Guietum ac Bothium et Madvigium putasse vel ante haec verba hausta quaedam et pro* Consternari *reponendum* Confirmari *vel certe post prius Pacuvii exemplum; porro in posteriore reponendum* confirmatur. — *solus quippe arguendus stupor Nonii, qui in altero Pacuvii loco non intellexit* consternare *esse indicativum, non imperativum, in altero unius litterae deceptus est errore.* — **33** anime (animae *cdd.*); *interrogandi notam add. M.* — hoc ecvolvito *M* (hoc evolvere *Passerat.*); hac (hanc *Gen, B, pr. H*) et volvere (*seq.* con. — volveret *ante ras. Hs; e ultimum f. ex i factum*) *cdd.* — **34** subitum *et q. seq. usque ad v. 1 om. B.* — subitum, res quod enata est modo *Madvigius Advers. II, 661; M;* subit omnes (omñs *Gen*) quod denata est modo *cdd.* — **34** qui p. *C, Gen.* — offeras *Gen;* H_1*; Vossius;* efferas *rell.* — **36** Duloreste *C, Gen.* — **37** undem *pr. L.* — auxilius *G.* — **38** consternetur *M;* consternatur *v.* — cuius corpus *pr. Gen.* — **1** Curriculis *L; G; B;* Gen_1*;* Curriculum *A.* — fer, *sed del. et* fert *supra scr., Gen.* — a curru diminutio est *secl. M.* — a *supra add.* H_1. — curri *pr. H;* Gen_1*;* curre *pr. B.* — dimminutio L_2*; H, B,* Gen_2. — **2** viroti *C, Gen, B* (*om. A*); biroti *Bentin.; cf. 86, 28.* — **3** aepistula L_1*;* aepistola L_2*;* epistola *G.* — ad Iul. Caes. *M; cf. supra pg. 259 l.* contendere — extorquere; Iuli (Iulii *B*) Caesaris *cdd.* — **4** venisse *Gen; B;* venissem *L, H, G.* — tetigit mi *M;* mihi attigit (adt. *Gen*) *C, Gen, B.* — **5** exemplo *pr. Gen;* H_2*; G;* extemplo *etiam B.* — meos *Gulielm.;* eas *cdd.* — *imitatus est Varro Ennii, ut probabile est, Iphigeniae haec (Fab. 72 sq.):* posteaquam abs ted, Agamemno (*vel* postquam abs te Agamemo, ut venirem, *quam commendat lectionem Varronis locus, nisi potius statueris huius exemplo scribendum* simul abs te, Agamemno, ut venirem), tetigit aures nuntius, extemplo. — *hos versus utrum Varro iocosa recordatione Ennii ductus interposuerit pedestribus an saepius poemata epistulis eodem modo inseruerit, quo usus est in saturis, propter paucitatem reliquiarum decerni nequit.* — **6** menda, *supra scr.* x, *L.* — infamatio. *post hoc v. librariorum neglegentia collocata haec:* Convenire, placere, constituere — tolli convenerat. — *cf. pg. 270 initium l.* convenire. — **7** III *Maius;* II *cdd.*

263 M.

respondentis, qui saepe optimas causas ingenii calumnia ludificari solet.

CALIDVM est fervens. Vergilius Aen. lib. nono:

volvitur ille vomens calidum de pectore flumen.

|| Calidum, citatum et velox. Varro *περὶ κεραυνοῦ*:

cum dixísset Vitulus, écce *ibi*
tibi cáldis pedibus quídam naviculárius
semústilatus ínrumpit se in cúriam.

|| Calidum, ferox et inconsultum. M. Tullius de officiis lib. I: sic reperias multos, quibus periculosa et calida consilia.

CAELVM est deorum domicilium. Vergilius Aen. lib. IIII:

caelum qui vertice fulcit.

|| Caelum rursus aer. M. Tullius de deorum natura lib. II: *acutiora ingenia et ad intellegendum* aptiora eorum, qui terras in-

---

10 IX, 414 || 12 Varro *περὶ κεραυνοῦ* || 16 I, 24, 82 || 18 IV, 247 || 20 II, 16, 42.

---

8 Carneadis respondentis *cdd. quattuor Vaticani Nonii auctore Maio;* Carneadi respondeatis *C, Gen. — servandus quidem fuit genetivus* Carneadi; *quo etiam alias usus Cicero; et adeo rarior finalis causa fuit erroris librariis. — verba sunt L. Furii Phili; cf. III, 5, 8. — praemissa huic fragmento haud inscite haec a Buechelero mus. Rhen. XIII, 595:* neque hanc tamquam meam orationem vos volo accipere, sed. — **10** Verg.; *cf. 311 l.* frigidus, mortuus. — lib. VIIII *H, B, Gen, G.* — **12** Caldum *H, Gen, G;* Calidum *et. B;* Caldum autem c. *A.* — cicacum L_1. — verox Gen_1. — *pro illo περὶ κεραυνοῦ ed. princ., quae om. ubique graeca, h. l., non 28, 15, mirifice:* in logischorio (*i. e.* in logistorico). *sed eam interpolationem esse apparet. numquam enim logistoricorum titulo usus Nonius. — minus grave est, quod Macrob. III, 12, 2 hunc saturis adscribit libellum. nam logistorici et saturae propter argumenti similitudinem et quod etiam saturae pleraeque gemino erant titulo saepius confusae.* — **13** Vitulus *Ald.; ante ferebatur* vitulus. — Vitulus *cognomen Pomponiorum. — et Vitulus inter amicos Varronis memoratur de re r. II, 11, 12. — nec tamen displicet* vetulus, *quod apud quosdam inveniri refert Bentinus.* — ibi *add. M; qui versus indicavit.* — **15** irrupit in c. *cd. N. Fabri.* — iniuriam *B; Gen; pr. H. — atque illud* in curiam *valde suspectum; f.* iniuria. — *inter* **15** *v. et* **16. 17** *interpositum est l.* caelum. — *ordinem restituit ed. princ.; in qua tamen v. 16, 17 leguntur post 11; quos post 15 reposuit Quicheratus.* — **16** Callidum L_2*; H ex corr.* — **17** repperias *C, Gen;* reperies *B.* — callida *cdd. Baiteri; et ita* L_2*; H; B;* Gen_2. — consilia; *seq. ap. Cic.:* quietis et cogitatis splendidiora et maiora videantur. — *in mrg. Ho habet haec:* melius exemplum Vergili *(Georg. III, 119):* calidumque animis et cursibus acrem. — *ita idem supra ad 240, 8:* pascere: *(Aen. III, 353)* rex accipiebat in amplis. — *talia etiam in G reperiuntur; cf. comm. in 15 l.* torrus. — **20. 21** de deorsum naturam *pr. L. — verba* acutiora — ad intelleg. *add. Quicheratus ex Cic.; apud quem praecedit* etenim licet videre. — aptiora *ex Cic. Me;* altiora *cdd.* — incolunt *idem; et ita fortasse ipse Nonius.*

colant eas, in quibus aer sit purus ac tenuis, quam illorum, qui utantur crasso caelo atque concreto.

CONTENTVS dicitur cui res etiam parva abunde est. Vergilius lib. VII:

patriis sed non et filius arvis
contentus. ||

Terentius in Eunucho:

quia
neque tu úno eras conténta neque solús dedit.

Lucilius lib. XXX:

his te versibus interea contentu' teneto.

M. Tullius ad Brutum: sic igitur facies et me aut amabis aut, qui contentus sum, diliges. — idem de officiis lib. II: [in] brevitatis causa familia contenti erimus una. || Contentum dicitur extensum. Vergilius lib. V:

tunc rapidus, iamdudum arcu contenta parato
tela tenens.

Lucilius lib. XXX:

hic ut muscipulae contentae ac scorpio' cauda
sublata.

|| Contentum, conligatum, coniunctum. Vergilius Georg. lib. III:

contenta cervice trahunt stridentia plaustra.

---

25 Aen. VII, 736 || 1 I, 2, 41 || 4 Lucilius lib. XXX || 6 M. Tullius ad Brutum || 7 II, 12, 43 || 9 Aen. V, 513 || 12 Lucilius l. XXX || 15 III, 536.

---

22. 23 rursus ac tenues *C, Gen.* — qui tantur *Gen*$_1$*; pr. L.* — **26** patris *L*$_1$. — **5** his *Gulielm.;* et is *cdd.; ita pg. 422 s. l.* horridum *item in v. Lucilii* etit, eti *pro* hic. — *fuit qui coniceret* mis *pro* meis; *sane in Nonii libris etiam* m *cum* et *confusa pluries.* — contentu' teneto; *cf. comm. in Luc. XXX, 13.* — **6** M. Tullius; *cf. 421 l.* inter amare et diligere. — aut *H*$_2$*;* ut *rell.* — **7** qui *M;* quid *cdd. h. l.;* quod *(om. L) 421;* quo *v. ap. Cic.* — contentus sum *cdd. 421;* contendi sum *h. l. (sed in H* di *punctis notatum et supra scr.* tus). — *non ausim scribere* contentu' sum, *quamquam a Varrone ita saepius* s *finalem subtractam constat.* — diliges *Gen;* diligens *L; G; in H m. 2 supra scr.* N, *sed rursus del.* — in *(quod ex praecedente numero ortum) om. ed. princ.;* sed brevitatis causa *Cic.* — **8** *post illud* erimus una *seq. ea quae sunt:* Contendere, festinare — Aristotele, si legas; Conponere pro redimere — pretio conpositi. — *cf. 258 initium l.* contendere; *257 finem l.* conponere. — *atque ea, quae hic posita, ed. princ. translata ex pg. 265 sq., ubi feruntur inter lemmata* citare *et* cadere. — **10** tunc *Me;* hunc *C, Gen;* tum *cdd. Verg.* — rapidum *A, B.* — iandudum *B.* — **12** *cf. comm. in 181, 30 sq.* — **13** muscipula contenta atque *h. l. cdd.* — muscipulae tentae atque ut *vid. scripsisse Luc.; Non. autem aliam hic atque pg. 181 ipso lemmate declaraverat secutus est lectionem.* — ac *M;* atque *cdd.* — caudas *pr. Gen. et L.* — **15** conligatum (coll. *L*$_2$*; G*); *f.* coiugatum; *cf. comm. in 234 l.* aptum — conexum et conligatum. — Verg.; *n. N.*

|| Contentum, continuum, perseverans. Cicero Tusculanarum lib. V: Socraten ferunt, cum usque ad vesperum contentius ambularet quaesitumque esset ex eo, cur id faceret.

COGERE, conradere. Varro in Eumenidibus:

furando tamen, a morbo stimulatus eodem,
ex sese ipse aliquid quaerat cogatque peculi.

|| Cogere est urguere. M. Tullius de officiis lib. III: Diogenes contra: 'num te emere coegit, qui ne hortatus quidem est?' — Terentius in Eunucho:

'iubesne?' — 'iúbeo, cogo atque ínpero.'

|| Cogere, mollire, subigere. Varro Virgula divina:

sed pancarpineo cibo coacto
libamenta legens caduca veris.

|| Cogere, in unum colligere. Sisenna Historiarum lib. IIII: submoti et intra moenia rursum coacti. — Cicero Tusculanarum lib. I: caelum hoc, in quo nubes, imbres ventique coguntur. — Terentius in Heautontimorumeno:

quási talenta ad quíndecim
coégi.

M. Tullius ad M. Catonem: coactoque in unum exercitu || castra in Lycaonia aput Iconium faceret. — Vergilius in Bucolicis:

cogere donec oves stabulis.

Lucilius lib. XXVI:

---

17 V, 34, 97 || 20 Varro Eumenidibus || 23 III, 13, 55 || 25 II, 3, 98' || 27 Varro Virgula divina || 30 Sisenna Hist. IV || 31 I, 19, 43 || 33 I, 1, 93 || 36 M. Tullius ad M. Catonem (Ep. ad fam. XV, 4, 2) || 1 VI, 85 || 3 Lucilius l. XXVI.

---

17 thusculanorum L_1. — 18 Socraten *et Cic. cdd.* — Socratem fertur *B.* vesperum; epirum *H, Gen, G;* epyrum *B;* ephyrum *L.* — contentus *B.* — 19 esse *B; Gen; P.* — qua re *cdd. Cic.* — facere *L, G, Gen, non B.* — 20 V.; *cf. 392 l.* stat — plenum est. — 21 a *Lachmannus comm. Lucr. pg. 85;* ac *libri l. utroque.* — stipulatus *B.* — 22 periculi *B, Gen; pr. H; etiam in L* ri *supra scr.* — 23 urguere *A; pr. L et Gen;* urgere *rell.* — 24 num; nimium L_2, H_2. — te emere; temere H_2*; et ita correctum in L, sed rursus mutatum.* — nimium temere *libri Merceri.* — ortatus *A.* — 26 nubesne *B, Gen, pr. H.* — inpero L_1 *solus.* — 27 V.; *cf. 332 l.* legere — colligere. — 28 parcarpineo *L;* pancerpineo G_1. — 'pancarpineus adiectivum formatum est ut carbasineus (V. ap. Non. pg. 541)' *Oehlerus.* — ciuo (ciuo ci uo *L*) *h. l. cdd.* — *illud* coacto *potius pos. pro* collecto; coacta *Reuvensius; f. recte.* — 29 veris *Scal.;* vetus *hic libri,* victus *pg. 332.* — 30 submoti L_1, H_1, *Gen, A.* — 32 caelum *om.* H_1. — imbres *om.* H_1, *Gen, A, B.* — 36 Catonem; exionem L_1. — in unum locum *Mediceus Cic.* — 1 aput L_1*; pr. Gen;* apud *rell.* — conium *H.* — Verg.; *cf. 381 l.* referre. — 2 coegere Gen_1. — stabilis L_1*;* tabulis Gen_1. — 3 Luc.; *cf. comm. in Luc. XXVI, 33.*

265 M.

raúco contiónem sonitu et cúrvis cogant córnibus.

|| Cogere, mulgere. Vergilius in Bucolicis:

cogite oves, pueri. si lac praeceperit aestus,
ut nuper, frustra pressabimus ubera palmis.

|| Cogere, stringere, coartare. Vergilius Georg. lib. IIII:

nam frigore mella
cogit hiemps eademque calor liquefacta remittit.

|| Cogere, inpremere. Vergilius lib. VII:

quadrifidam quercum cuneis ut forte coactis
scindebant.

CLAVDERE significat includere. Vergilius Georgicon lib. III:

aut intus clausos satura ad praesepia servant.

|| Claudere rursus obsistere. Vergilius Aen. lib. X:

ecce maris magna claudit nos obice pontus.

|| Claudere, circumire. Vergilius in Bucolicis:

claudite, nymphae,
Dictaeae nymphae, nemorum iam claudite saltus,
siqua forte ferant oculis sese obvia nostris
errabunda bovis vestigia.

CITVM, incitatum, celer. Sallustius in Catilinae bello: citus modo, modo tardus incessus. || Citum, divisum vel separatum: unde et oscitare dictum est. Vergilius Aen. lib. VIII:

haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae
distulerant.

CITARE est vocare. M. Tullius in Verrem: citat reum: non respondit; citat accusatorem. || Citare, incitare, provocare. M.

---

5 III, 98 || 8 IV, 35 || 11 Aen. VII, 509 || 14 III, 214 || 16 X, 377 || 18 VI, 55 || 23 15, 5 || 25 VIII, 642 || 28 de praet. Sicil. 40, 98.

---

4 contentionem *Gen*; H_1; L_2. — *f.* e. — curtius L_1. — **6** praecip. *Gen*; L_1; H_1. — estus L_1. — **7** *om. B.* — praessavimus, *m. 2* praessabimus, *Gen.* — **8** restringere *B.* — coartare (coaptare *Gen, B, pr. H*) *e v. 11, ubi post* inpremere *pos. erat, huc revoc. M.* — **10** hiemps *et B ex corr.*; *A*; hiems *pr. B*; Gen_2; *H*; *G*. — color L_1; Gen_1. — **11** inprem. L_1; inpraem. Gen_1; inprim. (impr. L_2; *G*) *rell.* — **12** cum eis L_1; Gen_1. — et *cdd.* — **13** scindebat *V.* — **14** georgius L_1. — **17** obicere Gen_1; *sic vel* obicire L_1. — **18** V.; *cf. 103 l.* errabundus. — **19** nymfae (nimfe L_1) L_2, *G*; *ita et v. 20, ubi* L_2 nimfae. — **20** dictae Gen_1, H_1; dictaee Gen_2; dicteae *(ita H_2)* nymphae *supra add.* B_2. — n. n. i. cl. *m. antiq. add. Gen.* — **21** nostri H_1. — **23** inc. *v. 24 post* Citum *add.* H_1, *Gen, B, Tornaes.*; *om. rell.*; *huc transtulit M.* — celer *pro* celere; celerem *A.* — catillinae *L, Gen.* — **24. 25** modo *alterum add.* H_2. — tarsus Gen_1. — vel — d. est *om. B.* — Verg.; *cf. 284 l.* differre, dividere. — **26** aut L_1; H_2, Gen_1; *B*; at L_2; H_1; Gen_2; haut *ed. Bas.* — diversum *B.* — **27** sustulerant *B.* — **28** citar L_1; Gen_1. — **29** accussatorem *Gen.*

Tullius de Divinatione: quorum studio legendi nostrum scribendi studium vehementius in dies suscitatur. ‖ Citare, laudare. M. Tullius de officiis lib. I: citeturque Salamis clarissimae *testis* victoriae, quae anteponatur consilio Solonis. ‖

CADERE est ruere. Vergilius Georg. lib. I:

illa cadens raucum per levia murmur
saxa ciet.

‖ Cadere, occidere. Vergilius Aen. lib. II:

cadit et Ripheus, iustissimus unus
qui fuit in Teucris.

‖ Cadere, evenire. M. Tullius de officiis lib. III: et, ut idem dicunt, omnes numeros habet nec praeter sapientem cadere in quemquam potest.

CAPESSERE, perficere. Vergilius Aen. lib. I:

mihi iussa capessere fas est.

Plautus in Aulularia:

ín erum matura, ín se sera cóndecet capéssere.

‖ Capessere, inmittere. Plautus in Asinaria:

quó magi' te in altúm capessis, aéstus te in portúm refert.

‖ Capessere, recipere. Plautus in Amphitryone:

nunc pérgam eri imperium éxsequi et mé domum capéssere.

COMMODVM, sicuti plerumque, utile. ‖ Commodum, aptum, conveniens. Vergilius lib. XI:

accommoda fraudi.

‖ Conmodum, integrum, totum. Lucilius:

---

30 II, 2, 5 ‖ 32 I, 22, 75 ‖ 1 I, 109 ‖ 4 II, 426 ‖ 7 III, 3, 14 ‖ 10 I, 77 ‖ 12 IV, 1, 4 ‖ 14 I, 3, 6 ‖ 16 I, 1, 106 ‖ 19 Aen. XI, 522 ‖ 21 Lucilius.

---

30 studio *Cic.;* studium *cdd.* — nostrum *M;* non (*seq.* scr.) *C, Gen;* meum *cdd. Cic.* — **31** studium *om. A.* — die L_1. — suscitatur *M;* suscitant *L;* citant *rell.;* incitatur *cdd. Cic.* — *saepius composita in hoc capite pro simplicibus adserendae significationis causa adhiberi notum.* — **32** Sal.; psalmis *cdd.* — testis *Cicero; om. cdd.* — **33** anteponantur *Gen, L, pr. H.* consolio Gen_1. — quae a. c. S. *om. A, B.* — *seq. illa:* Contentum dicitur extensum — cur id faceret; *cf. pg. 264 finem l.* contentus. — **5** ripheus *B;* rifeus *C, Gen.* — **7** M. Tull.; *cf. 352 sq.* numeros, modos. — et *postea add.* H_1. — **8** omnes *Cic.; cdd. 353;* ob *h. l.* — **10** perficere *L, H, Gen, B; de G non constat;* perferre *ed. Bas.; Me; edd. ante Aldum.* — II *pr. Gen.* — **13** se rerera *Gen; pr. H.* — **15** *cf. comm. in 247 l.* aestus, marini inpetus. — reffert *L.* — **17** percam *L,* H_2. — era Gen_1. — exequi *cdd. Pl.;* persequar *(quod ex praecedente* pergam *vid. ortum) Non.* — *hiatus nihil habet offensionis. male Guiet.* exsequier, *cui repugnat r. m.* — **19** XII *cdd.* — **21** Conm. *L solus.*

bis quina octogena videbis
conmoda, tunc Capua quinquaginta atque CCC.

Plautus in Asinaria:

vigínti argenti cónmodas minás, eius quas dem mátri.

CANDET, ignitum est. M. Tullius de officiis lib. II: candenti carbone adurebat capillum. ‖ Candet, candidum est. Vergilius Aen. lib. IIII:

candentis vaccae media ‖ inter cornua fundit.

Varro *Γνῶθι σεαυτόν*:

candéns córpore taúrús Triviaé lúmine Lúnaé.

CASTVM, sine lubidinis et turpitudinis nota. Vergilius Aen. *** *Georg.* lib. II:

casta pudicitiam servat domus.

‖ Castum, religiosum. Vergilius lib. VI:

quique sacerdotes casti, dum vita maneret.

Varro Gerontodidascalo: ergo tum sacrae, religiosae castaeque fuerunt res omnes. — idem in Eumenidibus:

---

24 III, 3, 135 ‖ 26 II, 7, 25 ‖ 28 IV, 61 ‖ 2 Varro *Γνῶθι σεαυτόν* ‖ 5 II, 524; cf. comm. ‖ 7 Aen. VI, 661 ‖ 9 V. Gerontodidascalo ‖ 10 V. Eumenidibus.

---

22 libro III *recte adscr. I. Dousa. — de argumento cf. comm. in III, 4.* — vis L_1; *Gen;* liis *pr. H;* vi is *Bh.* — quina *Scal.;* quin *C;* qui in *Gen, B.* — actogena *C* (*sed* octogena *pr. G; et ita B*). — videƀ (*i. e.* videbit) *H, B, Gen.* — **23** commoda *cdd. pr.* L_1. — tunc (*Lucilius scripsit pronuntiavitve* tun; *ita* nun *sequente item gutturali XVII, 1*) *M;* te (*pro* t͠c) *cdd.* — capu *Gen;* capi *B.* — CCC *M;* CC *L, G;* ducenta *H, Gen, B.* — **24. 25** *haec ante versus 21 illud* Lucilius *in B collocata.* — Asiria *L.* — commodas *cdd. Pl.;* commoda (conm. *L*) *Non.* — huius *recte cdd. Pl.* — quidem *idem; ex quo Valla fecit* qui dem. — **26** candenti *(ut ap. Cic. Bernens. 104) B; pr. H; Gen* (*hic pr.* candent); candente *L* (e *f. ex* o *fact. vel postea add.*); *H ex corr.; G.* — **27** carb. sibi adur. *cdd. Cic.* — **1** candentes *Gen; L;* H_1. — ignotis eauton L_1; H_2; ignotis auton H_1; *Gen;* ingnotis eauton L_2, *G.* — **3** *tetrametrum ionicum a minori esse dixit Lachmannus comm. Lucr. pg. 276; possis tamen etiam anapaestis haec discribere, ut Riesio placuit, et quidem cum Buechelero in hunc modum:* candens corpore Taurus trivio | lumine Lunae. *idque magis probabile ideo, quod pg. 148 s. l.* orbitum *qui leguntur versus etiam ad caeli spectant signa.* — candens (cadens H_1; *P*); *cf. Verg. Georg. I, 217.* — Triviae (trivie *ed. princ.*) *Oehlerus;* trivio *v.* — **4. 5** Castum; *cf. 439 sq. l.* castitas. — libidinis *pr. H;* L_2; *G;* Gen_2; lividinis Gen_1. — loca *pro* nota *B.* — Aen.; geor. *ed. a. 1471; et ita v. — quod si recte habet, illud* Aen. *ex 266, 28 irrepsit. — sed potuit etiam exemplum ex Aeneide petitum hauriri, ita quidem ut a priore* lib. *aberraretur ad sequens* Georg. lib., *veluti VI, 563:* nulli fas casto sceleratum insistere limen. — Georg.; *cf. 439 sq.; ubi etiam v. 8.* — **8** maneret *libri etiam 440;* manebat *cdd. Verg.* — **9. 10** sacrae *Ald.;* sacra *cdd.* — *aristophaneos de re m. pg. 146 instituimus ita:* ergó tum sacrae réligiosae | castaéque

nam quaé venustas hís adest gallántibus?
quae cásta vestis?

|| Castum, a furtis et rapinis apstinens. Varro Andabatis:

néc manus viscó tenaci tíncxerant vireí castei.

|| Castum, suave, iucundum. Varro Parmenone:

demítis acris pectóre luctus cantú castaque poési.

CENSERE significat existimare, arbitrari. Accius Eurysace:

nam ea *démum* oblectat spés erumnosum hóspitem,
cum illúd, quod miser est, clam ésse censet álterum.

Naevius Belli Poenici lib. VI:

censét eó ventúrum óbviám Poénum.

Cassius Emina Historiarum lib. II: censuit sese regem Porsennam occidere. — Quadrigarius Annalium lib. VI: ne nos ad certationem censeas haec incepisse. || Censere, suscensere. Varro Caprino proelio, περὶ ἡδονῆς: ne vobis censeam†, si ad me referetis.

COICERE est iacere. Vergilius Aen. lib. II:

---

13 Varro Andabatis || 15 Varro Parmenone || 17 Accius Eurysace || 20 Naev. Bell. Poen. VI || 22 Cass. Hemina Hist II || 23 Quadrigar. Ann. VI || 24 Varro Caprino proelio || 26 II, 544.

---

fuerunt rés omnes; *hexametros Buechelerus sic:* ergo tum sacra relligio castaeque fuerunt | res omnes. — *quae si magis placuerint, recte illud* sacra *adiectivum dicit Riesius.* — religiose casteque *L.* — idem; *cf. 119 l.* gallare; *386* species. — **11** namque *cdd.* — hic *cdd.; cf. 119.* — gallatibi (*m. 1, ut vid.*, gallatib;) L_2, *in quo supra alterum* a *rasura.* — **13** aptinens, *supra* pt *scr.* s, *L;* abstinens *rell.* — **14** vis contenaci *pr. L et H.* — visco tenaci; *cf. Luc. XXVIII, 44 ibique comm.* — tincxerant virei castei *M;* tinxerat (tincxerat *L*) viri casta (tinxerant castas viri *Quicheratus;* castas *pro var. lect.* Me_1); tincta erat viri casta *Meinekius.* — **15** *n. N.* — iocundum *A, B.* — Varro; *cf. 240 l.* acre, austerum. — **16** demitis *pr. L;* demittis *rell.;* dimittis *B.* — acros L_1. — luctus; curas *melius cdd. 240.* — **17** arbitrare L_1, H_1, *Gen, A, B.* — **18** na mea *B, Gen,* H_1 (*hic* eurysacenā; *B* eurisa caena). — dem. *add. Ribbeckius.* — oblectet *B.* — aerumn. *H,* B_2. — **19** cum *M;* dum *v.* — illud *Ritschelius;* id *cdd.* — quo *Ritschelius.* — dum id quod miseriaest *Buechelerus.* — alterum *M;* altero *Gen, B,* H_1; alteros *rell.; v.;* ceteros *Quicheratus.* — *non ausim retinere illud* altero; *quamquam ap Fest. pg. 142, loco mutilo, fertur ut Accianum:* cum virginali mundo clam patre. — *cf. Kuehneri gramm. II, 373.* — **20** belli punici *ed. princ.;* poenici (phoenici *B*) belli *cdd.* — **21** censet *L,* H_1 (*hic* censete), *Gen, B, pr. G;* censent H_2; *G ex corr.* — o *pro* eo Gen_1; H_1. — poenam L_1. — **22** casiu semina *pr. H;* casui semina *Gen;* casui Sisenna *B;* sisenna *pro* C. E. *A.* — histor (*vel* historia) L_1; hist. *Gen.* — **23. 24** annali *cdd.* — certatione *Gen.* — incaepisse Gen_1. — *f.* Censere, irasci. — **25** p̃lio *L.* — *ηαοηc H; Gen; G; ηαocη L.* — *graeca cum* ne *om. B.* — censeam; *altius hic latet vitium. nam* censere *pro* suscensere *nullo pacto potuit poni.* — *f. olim fuit* suscenseam; *cf. comm. in 265, 31.* — referetis B_1; *ed. princ.; Oehlerus;* referretis *cdd.*

telumque inbelle sine ictu
coniecit.

Afranius Simulante:

vellem íntervenissem ánte; nam, ut signa índicant,
hi cóniecere vérba inter sese ácrius.

|| Coicere, confligere, certare. Afranius Simulante:

'*te* nólim, mater, mé praesente, cúm patre
coícere.' — 'non, si túte non vis, mél meum.'

|| Coicere, agere. Afranius Materteris:

causam coícere hodie ad té volo:
ambón adestis? prófuturos árbitror. ||

|| Coicere, furari, auferre. Afranius Incendio:

servus ést mihi Nicásio,
scelerátus, curiósus. is cum fílio
coiécerat nescíoquid de ratiúncula.

Lucilius lib. II:

quid dicis? cur est factum, quod coicis istuc?

CONTINGERE est tangere. Vergilius Aen. lib. II:

funemque manu contingere gaudent.

---

29 Afranius Simulante || 32 Afranius Simulante || 35 Afranius Materteris || 1 Afranius Incendio || 5 Lucilius l. II || 7 II, 239.

---

27 inbelle L_1, *H, B, Gen.* — **29** simulate L_1. — **30** signant *Gen,* H_1 (*seq.* indicant). — **31** ci *f.* L_1. — coniacere *Gen, H;* coniaecere L_1*;* conicere *G.* — sese *Iun.;* se *cdd.; f.* intersed, *quod melius propter r. m.* — **32** confligere *Me;* colligere *C, Gen.* — Affranius L_1. — **33** te *add. Bothius* (*praec.* te). — nae praes. *B.* — **34** non, si tute non vis *M* (non si *iam ed. princ.*); non sine (n. s. *om. L*) non vis (novis *B, Gen, pr. H*) *cdd.* — nunc sine, etsi non vis *Bothius, minus bene ut puto, cum videantur hi versus superiori fragmento praecessisse.* — *ad illud* coicere *existimo pertinuisse in praecedentibus obiectum, quod commode posset suppleri; cf. v. 31; 36.* — **35—1** Afranius Materteris — furari, auferre *in mrg. add.* H_1. — **36** cohicere *pr. L.* — coi *per unam syllabam efferendum propter r. m.* — odie *pr. H.* — **1** furari, auferre. — *lacunam post haec putat esse Quicheratus additque* Conjicere, interjicere, dicere. — *ego potius stuporem Nonii arguendum puto. nam* coiciendi *verbum quo umquam pacto pro* furandi *potuerit poni, haud facile intellegas.* — Affranius L_1. — **2—4** *hic* coicere *pro* coniectare *vid. dictum.* — curiosis cum *Gen, B, pr. H.* — coiecerat *M comm. Lucil. pg. 200;* ei (*om. Gen, B,* H_1) coicere (cohicere *pr. L*) ad (aut, *m. 2* at, *B*) *cdd.* — nescíoquid; *cf. de re m. 371; Luchsius Hermae Berolinensis VI, 270 sq.* — ratiuncula *Iun.;* latratiuncula (latraciuncula *B,* L_1) *cdd.* (latriuncula *liber Iun.; in archetypo fuit* rat latiuncula). — **6** *f.* quid dices? — quod; quo *Ho* (quodicis, *m. 2* quod coicis *P*). — cur est factum? quo conjicis istud? *Scal.* — *illud* coicis *hic pro* abicis *vel* proicis *dictum esse existimo.* — *non inscite Ribbeckius Comicor. rell. Corollarii pg. LXXII:* quid dicis? cur est furtum? quor coicis istuc? *quod quidem sicui arriserit, diverbium erit instituendum ita:* 'quid dicis? cur est furtum?' — 'quor coicis istuc.' — **7** III *cdd.*

|| Contingere, evenire. M. Tullius *Tusculanarum* lib. V: quod non modo singulis hominibus, sed potentissimis populis saepe contingit. Ennius Thyeste:

quei máximum mi hic hódie contigerít malum.

CONFERRE significationem habet manifestam. M. Tullius de officiis lib. II: omnis meas curas cogitationesque in eam conferebam. || Conferre, conserere. Vergilius lib. VIIII:

ergo etsi conferre manum furor iraque monstrat.

|| Conferre, contollere. Vergilius:

et conferre gradum et procedere longius audet.

|| Conferre, conparare. M. Tullius de officiis lib. II: quae conferri cum eorum studiis potest? || Conferre, trasferre. M. Tullius de officiis lib. II: ad hoc nos studium potissimum contulissemus.

CONFECTVM dicitur occisum, exanimatum. Vergilius lib. XI:

hactenus, Acca soror, potui; nunc vulnus acerbum
conficit.

M. Tullius de suppliciis: plagis confectum dico a lictoribus tuis civem Romanum ante oculos tuos concidisse. || Confectum, defessum. Vergilius lib. XI:

ducitur infelix aevo confectus Acoetes.

Lucilius lib. XXVI:

túm doloribús confectum córpus animo obsístere.

M. Tullius de officiis lib. II: nec me angoribus dedidi, quibus eram confectus. || Conficere, frangere. Lucilius lib. XXVIII:

malo hércle vestro cónfectores cárdinum.

|| Conficere, colligere. || Terentius in Phormione:

. . *id* ut confícerem. confeci: átfero.

---

9 Tusc. V, 6, 15 || 11 Ennius Thyeste || 14 II, 1, 2 || 15 Aen. IX, 44 || 17 Aen. IX, 690 || 19 II, 2, 6 || 21 II, 2, 6 || 22 XI, 823 || 25 II, 5, 54, 140 || 27 XI, 85 || 29 Lucilius l. XXVI || 31 II, 1, 2 || 32 Lucilius l. XXVIII || 1 I, 1, 4.

---

9 Tusc. *add. Me.* — **10** modo *male om. cdd. Cic.* — potentibus *male id.* — **11** contingit *B; H ex corr.; G; ap. Cic. Gudianus m. 1;* contigit (contig L_1) *rell.* — tyeste *cdd.* — **12** quei maximum (max. *Bothius*) mi *M;* quam (*seq.* m) mihi maxime *cdd.* — **14** omnes *Gen,* L_1, H_1*; non B.* — **16** pudor i. *Verg.; cf. Aen. II, 316.* — mostrat *B.* — **18** manum *Verg.; cf. Aen. VI, 488.* — procurrere — audent *Verg.* — **20** trasf. L_1*;* transf. *rell.* — **22** examinatum *A, G.* — **23** actenus *cdd. pr.* B_2. — aceruum *L,* H_2*, G,* Gen_1. — **25** *cf. 368 l.* plagae. — dici a *cdd. h. l.;* dico a *368.* — lectoribus L_1*;* H_1*; A;* B_1*; Gen.* — **26** civem Romanum *Cic.;* C. R. *Me;* p̃r *L;* p̃r B_1*; H; Gen;* P. R. *ed. Bas.;* tp̃r B_2. — consedisse B_1*;* occidisse *ed. Bas., ut priores.* — **28** *cf. 283 l.* ducere. — dicitur *G.* — acoetis *cdd. pr.* B_2. — **31** dedi *A, G; f. recte.* — **32** essem *Cic.* — **1** formione *cdd. pr. B* (Phormione *Hqos*). — **2** id ut *Ter.;* aut *cdd.* — conficiat fero *idem* (confici auferre B_2).

269 M.

M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: * * * in singulas tegulas inpositis [sescenti] sescenties confici posse. — et in Verrem actione secunda: permagnam eum dicere ex illa re pecuniam confici posse. — Lucilius lib. XXVI:

nónne multitúdinem
tuórum, quam in album índidistei déxtra, confecí tibi?

|| Conficere, facere. Terentius in Phormione:

bonás me absente hic cónfecistis núptias.

M. Tullius in Hortensio: ea facultas maioribus nostris erat, qui confectis senatusconsultis. — et Tusculanarum lib. I: nihil est enim apud istos, quod non eorum turba conficiat. || Conficere, explicare. M. Tullius de officiis lib. II: honestatis pars confecta est, quam tibi cupio esse notissimam. || Conficere, consumere, finire. Terentius in Phormione:

ne cum híc non videant mé, conficere crédant argentúm suum.

M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: bellum, ut opinio mea fert, consensu civitatis confectum iam haberemus. — Lucilius lib. XXX:

conficit ipse comestque.

M. Tullius in Hortensio: quae est enim confectio valitudinis, quae deformatio corporis?

---

3 M. Tullius ad Caes. iun. I || 4 de praet. urb. 52, 138 || 6 Lucilius l. XXVI || 9 II, 1, 28 || 11 M. Tullius Hortensio || 12 I, 11, 22 || 14 II, 3, 9 || 16 V, 5, 11 || 18 M. Tullius ad Caes. iun. I || 20 Lucilius sat. l. XXX || 22 M. Tullius Hortensio.

---

3 *lacunam indicavit M.* — **4** inpotis, *m. 2* impositis, *L.* — sescenti *om. L, H_1, Gen, B.* — sescenti et *pr. L.* — *cet. cf. Cass. Dion. XLVI, 31.* — **5** permagna *Gen.* — meum *Gen; H_1.* — iha *B_1;* ilia *B_2; Gen; L_1; H_1.* — **7. 8** nonne *Duebnerus,* non te *cdd.* — tuorum *bis, sed posteriore deleto, G.* — indidisti *Duebnerus;* indidit a (indita, *supra scr. m. 2 altero* di, *L, in quo post* a *rasura*) *cdd.* — dextera *idem;* dextra *ed. princ.* — confeci tibi *Duebnerus;* conficis ibi *cdd.* (tibi *I. Dousa*). — **9** formione *cdd.* — **12** senatusconsultis; *f. post hoc v. hausta quaedam.* — I; VI *C, Gen, B* (V *L_2, H post ras.*). — **13** quod *B, Gen, pr. H;* quos *rell.* — eorum; atomorum *cdd. Cic.* — n. in eorum, *om.* turba, *B_1.* — **14** honestatis *B, Gen, H_1;* onestatis *A;* honestitatis *rell.* — **15** quam quidem tibi *cdd. Cic.* — consumere; *erat cum rescribendum ducerem* consummare; *sed certe ad primum exemplum tertiumque et quartum bene quadrat id quod traditum est.* — **16** terrentius *pr. L.* — formione *cdd. pr. B.* — **17** ne *om. cdd.* — nec conf. *B.* — **19** fert *v.;* feret *pr. L, H_2;* ferret *rell.* — fert et consensus *non bene Me;* fert, ex consensu *Orellius.* — Lucilius; *cf. 81 l.* comest *cum comm.* — **21** confecit *h. l. cdd.* — comesque *H_1.* — **22** enim *om. L.* — confessio *cdd. pr. H_2.* — quae enim conf. est *Augustin. contra Iulian. Pelagian. IV, 14, 72.* — valitudinis (*ut* consuitudo) *C, Gen.* — **23** quae deformatio coloris et corporis *Augustin.*

CONCEDERE, dare vel permittere. M. Tullius in Verrem actione prima: da mihi hoc; concede, quod facile est. — Vergilius lib. VII:

concessit in iras
ipse deum antiquam genitor Calydona Dianae.

Terentius in Adelphis:

hui!
metuísti, nunc si dé tuo iure cóncessisses paúlulum.

Lucilius lib. XXVIIII:

concédat homini id quód velit; deléniat.

M. Tullius de officiis lib. III: si negent, omnia turpia per se ipsa fugienda esse concedant. ‖ Concedere, credere vel consentire. Terentius Phormione:

numquamne hódie concedés ‖ mihi
neque intélleges?

Lucilius lib. XXVII:

mí concedere únum atque in eo dáre quod spectatúr manus.

‖ Concedere, recedere vel cedere. Terentius in Hecyra:

hic vídeo me invisam ésse inmerito: témpus est concédere.

Afranius [in] Incendio:

atque étiam incedit hóc: procul concéssero.

Caecilius Titthe:

hic dúm abit, huc concéssero.

Cicero Tusculanarum lib. IIII: ut [cum] magnitudinei medicinae doloris magnitudo concederet.

---

24 Divinat. 7, 23 ‖ 26 Aen. VII, 305 ‖ 29 II, 2, 8 ‖ 32 Lucilius l. XXVIIII ‖ 34 III, 9, 39 ‖ 36 V, 3, 22 ‖ 3 Lucilius l. XXVII ‖ 5 IV, 2, 21 ‖ 7 Afranius Incendio ‖ 9 Caecilius Titthe ‖ 11 IV, 29, 63.

---

25 primus L_1; *Gen*$_1$. — **26** VI *L, Gen*$_1$. — **27** in oras B_1. — **28** atiquam *Gen, pr. H.* — Calidona *L.* — **29** terrentius *pr. L.* — adelfis *C, Gen; non B.* — **30** ut *B.* — **31** si nunc *cdd. Ter.* — concessesses L_1; *Gen*$_1$. — **32** Luc.; *cf. 277 l.* delenitus; *301* eligere. — **34** negent *Cic.;* neglegent *cdd.* (negleglent *pr. L*). — **35** vel consistere *A, B, Gen;* vêl cedere, *supra* ced. *scr.* consentire, *H.* — **36—5** *illa* Terentius — vel cedere *in mrg. suppl.* H_2. — **36** formione (in F. *ed. Bas.; Bh*) *cdd.* — **1** numquamne h. *Ter.;* numquam me hoc die (odiae *A*) *cdd.* — **2** intellegis B_1. — **4** mihi (*vel* id) *Corpetus;* in *cdd.* — unum; num *pr. G.* — atque; *post* at *rasura in B.* — quod spectatur *M;* quo superatur *cdd.* — **5** terrentius L_1. — **6** merito *cdd.* — est me *Bembin.* — **7** in *om. B, Gen,* L_1, H_1. — **8** atque ideo etiam B_1. — ellam *Lipsius,* eccum *Gulielm. sine causa.* — incedit *Gulielmius Verisim. I, 2; Lipsius Epistol. Quaest. II, 22;* intendit *cdd.; f.* tendit. — hoc *pro* huc, *quod Lipsius reposuit.* — **9** tithe *cdd.* — **11** magnitudinei; magnitudini *cdd. Cic.;* cum magnitudine (magnitudime *pr. Gen*) *Non.* — emedicine *L;* medicae *Gen,* H_1; medice *B.*

270 M.

CONSEQVI significat sequi. Vergilius lib. V:

quem deinde Cloanthus
consequitur.

M. Tullius de officiis lib. III: ex quo intellegi debet illum mentis agitatione *investigatione*que earum rerum quas cogitando consequebatur neque otiosum nec solum umquam fuisse. ‖ Consequi, adipisci. M. Tullius Epistularum ad Caesarem lib. I: tunc cum ea, quae es ab senatu summo cum honore tuo consecutus. — idem in Verrem actione prima: quod ego meo labore et vigiliis consecutus sum. ‖ Consequi, exprimere, definire. M. Tullius ad Caesarem: extrema vero nec quanta nec qualia sint verbis consequi possum.

CONSERERE dictum est miscere. Vergilius Aen. lib. II:

multaque per caecam congressi proelia noctem
conserimus.

‖ Conserere, serere. Vergilius Georg. lib. II:

iuvat Ismara baccho
conserere.

M. Tullius de senectute: *nec* consitiones modo delectant, sed etiam insitiones.

CONVENIRE, placere, constitui. Sisenna Hist. lib. IIII: signum

13 Aen. V, 152 ‖ 16 III, 1, 4 ‖ 19 M. Tullius Epistul. ad Caes. I ‖ 21 I, 2, 6 ‖ 22 M. Tull. ad Caesarem ‖ 25 II, 397 ‖ 28 II, 37 ‖ 31 15, 54 ‖ 33 Sisenna Hist. IV.

13 Verg.; *cf. 381 l.* remi. — **14** cloantus *cdd.* — **16** IIII *ed. Bas.* — **17** ag. invest. *Cic.;* agitatione quae (a *in L puncto notatum*) *cdd.* — cogitandum *id.* — **17. 18** sequebatur *G.* — nec ot. *libri Cic.* — **19** M. T.; *cf. 320 l.* honor *cum comm.* — epistula (aep. L_1; *m. 2:* aepistola; epistola *G*) *C, Gen.* — **19. 20** *f.* tum ea. — es *ed. Bas.; cdd. 340;* est *L, H, Gen.* — senatus *h. l. cdd.* — honere *L.* — **21** actione I *Gen, ed. Bas.* — **23** sin verbis *pr. Gen.* — **25** *oblitus est Non.* serendi *verbi significationem pro diversitate perfecti differre. quamquam pro* sevi *aliquando invenitur* serui. — **28** serere; *ita Guietus pro* inserere, *cui plane hic nullus locus; cf. supra:* consequi significat sequi; *pg. 299* exornare, ornare. — **29** iubat L_1, Gen_1. — bacho *A.* — **31. 32** *his cum Passeratium secutus Mercerus primus intellexisset restituenda ex Cicerone ea quae sunt* consitiones et insitiones, *locum aptum assignavit Quicheratus. nam feruntur pg. 273 post l.* Constituere est proponere, definire. Vergilius: hominesne feraene, quaerere constituit, *et quidem sic:* Constituere, instituere. M. Tullius de senectute: constitiones (constitutiones *H, Gen; in L* tu *supra scr.; praeterea hic m. 1* constitioñs, *2* constitione) modo delectant, sed etiam institutiones. — *non autem merito h. l. Nonii stupor arguitur a Mercero. nec enim ab auctore illius potuisse proponi lemma tale* Constituere, instituere *ipsa verba Ciceronis declarant.* — **33. 34** Convenire — convenerat. — *haec in cdd. collocata pg. 263 ante illud:* Calumnia rursum calliditas. — *cum sequentibus iunxit, sed ut haec in pg. 263 revocaret, ed. princ.; huc retraxit Quicheratus.* — **33** constitui *Quicheratus;* constituere *cdd.* — IIII; *libro III coll. Appian.*

nanctus a Papio, quod inter ·eos tolli convenerat. || Convenire, aptum esse. M. Tullius in Hortensio: nam quod vereris, ne non conveniat nostris aetatibus ista oratio quae spectet ad hortandum. || Convenire significat obvium fieri. Terentius in Eunucho:

> cónveni hodie advéniens quendam meí loci *hinc* adque órdinis hóminem.

|| Convenire, videre. M. Tullius de senectute: neque vero eos solum convenire aveo quos ipse cognovi, sed illos etiam de || quibus audivi et legi et ipse conscripsi. — Plautus in Asinaria:

> aétatem velím serveire, Líbanum ut conveniám modo.

|| Convenire, colligi, coire. Vergilius Aen. lib. I:

> conveniunt, quibus aut odium crudele tyranni.

M. Tullius in Philippicarum lib. III: cui quidem hodierno die, patres conscripti, nunc enim primum ita convenimus. || Convenire, constare. Terentius in Phormione:

> . . conveniet númerus, quantum débui.

|| Convenire, similem esse. Varro Longe fugit qui suos fugit:

---

35 M. Tull. Hortensio || 37 II, 2, 3 || 40 23, 83 || 1 II, 2, 8 || 3 I, 361 || 5 III, 2, 5 || 7 I, 2, 3 || 9 Varro Longe fugit qui suos fugit.

---

de bello civ. I, 42 probabiliter tribuit A. Schneiderus de Sis. hist. reliquiis pg. 24. — **34** nanctus Gen_1, *L, in quo puncta erasa supra* n *alterum et infra;* nactus *rell.* — a Papio *docti; et ita Petrus;* a papo *C* (pape *prius, ut vid.,* o *supra scr., H*), *Gen ex corr.;* a popo *cd. Tornaes.; pr. Gen;* a papippo *B.* — quod *Iun.;* qui (quid *Gen, B, pr. H*) *cdd.* — **35** actum *Gen, L, B, P;* aptum *Hqos, ed. Bas., v.* — in or hortensio *pr. L.* — **36** spectat *Bh.* — **37** Ter.; *cf. 324 l.* inpurus, inprobus; *item 359* offendere, invenire; *quo quidem loco egregia Nonii diligentia comprobatur.* — **38** odiae *A.* — quendam mei loci hinc atque ordinis *cdd. Ter.;* mei loci quendam (quemdam L_1; *prius* quemdant; *Gen; Hqos*) atque (adque *L*) ordinis (ordines Gen_1; ordine *pr. L*) *Non.* — *pg. 324 haec feruntur omissis relicuis:* mei loci atque ordinis hominem haut inpurum; *359 talia tradita:* offendi adveniens quendam mei loci atque ordinis hominem. — **40** uidere *bis pr. L.* — *f.* visere. — M. Tull.; *cf. 275 sq.* cognoscere, nosse. — **41** solos *pars cdd. Cic.* — aveo *v. ap. Cicer.;* habeo *cdd. Halmii;* abeo H_1, *B, G;* ab eo *Genh;* habeo H_2; ad eos *L.* — cognovi, sed; cognovissed *pr. L;* cognovisset Gen_1. — **1** et audivi *cdd. 276.* — Plaut.; *cf. pg. 72 l.* aetatem, *ubi recta scriptura versui seq. reddita.* — Asynaria *L.* — **2** serveire; servare *L, H, Gen;* servere *G.* — **3** Conveniri *A, B ex corr., Gen,* H_1. — **5** in filippicis *cdd.* — **6** e p. c. *G;* ep̃c *L;* pãc H_1, *Gen; H m. 2 supra* p *add.* e *et in margine adscriptum* ep̃c. — conveniens *Gen,* H_1. — *ap. Cic. haec sunt:* cui quidem (C. Caesari adulescenti) hodierno die, patres conscripti (nunc enim primum ita convenimus, ut — possemus — libere dicere), tribuenda est auctoritas. — convenimus. *cf. comment. in v. 20.* — **6—8** Convenire — debuit *in mrg. add.* H_2; *om. Gen.* — **7** in formione *cdd.* — **8** conveniet — debui *Ter.;* convenit — debu it *cdd.*

271 M.

solus rex, solus rhetor, solus formonsus, fortis, aecus vel ad aedilicium modium, purus putus. si ad hunc charactera Cleopantus conveniet, cave attigeris hominem. ‖ Convenire, placere, certum fieri. Vergilius lib. XII:

cesserit Ausonio si fors victoria Turno,
convenit Euandri victos discedere ad urbem.

M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: vivendi cupiditate incensi omnes sumus; atque hoc mihi cum tuo fratre convenit. ‖ Convenire, interpellare. M. Tullius in Verrem actione secunda: non dubitat quin, *si* ipse Verrem convenisset, aequitate causae, auctoritate sua conmovere hominem posset. — Lucilius lib. XXVIIII:

heic tum conventus tela insidiaeque locari.

CAEDERE est verberibus laedere. Terentius in Andria:

verbéribus caesum te ín pristinum, Dáve, dedam....

M. Tullius de suppliciis: caedebatur virgis medio in foro Messanae civis Romanus. ‖ Caedere, excidere. Vergilius Georg. lib. I:

caeditur et tilia ante iugo levis.

Lucilius lib. XXVII:

---

13 XII, 183 ‖ 16 V, 29, 86 ‖ 18 de praetura urb. 48, 126 ‖ 21 Luc. l. XXIX ‖ 23 I, 2, 28 ‖ 25 II, 5, 62, 162 ‖ 26 I, 173 ‖ 29 Luc. l. XXVII; sed cf. comm.

---

10 *stoicum describi notarunt plerique.* — rethor L_1; *Gen.* — formonsus *pr. L*, Gen_1; formosus *rell.* — fortis, aequus *Turneb. Advers. XXIX, 20, alii;* fortis secus *L, H ex corr., G;* forti secus *Gen, pr. H.* — fortis, securus *Iun.* — **11** modium *N. Faber;* modius *cdd.;* munus *Lips.* — putus *Iun.;* putis *cdd* — hunc *v.;* huc *cdd.* — car. *Gen, H.* — Cleanthes *Gifan.; f.* Cleanthis. — **13** Verg.; *cf. 250 l.* cedere, succedere; *ib.* cedere — abire superatum. — **16** de finibus malorum et bonorum *Gen, H,* L_1. — beate enim *ex Cic. add. Quicheratus.* — **17** atque *om. cdd. Cic.* — hoc *pro nom. vid. habuisse N., cum sit ablat.* — **19** dubitabat *cdd. Cic.* — quiin L_1. — si *om. cdd.* — **20** causae et auct. *cdd. Cic. plerique; om.* et *Vatic.* — posse *Gen,* H_1; possit *rell.* — *Luc. l. reponendus supra v. 6.* — **21** *cf. 340 l.* locare, parare. — lib. XXVIII *pg. 340.* — **22** heic; hic *I. Dousa;* haec *cdd. l. utroque.* — tu *idem hic.* — *porro* insidiisque (insidisque *Gen,* L_1); insidiaeque *340.* — locavi *idem utrobique;* locari *I. Dousa.* — hic tu conventus, tela insidiasque locasti *mrg. Iun.* — **23** Caedere *A;* Cedere *rell.* — laedere *Quicheratus;* dedere *cdd.* — **24** pristinum *L;* pistinum, *post* p *ras., supra* in *scr.* RI, *Gen;* pistrinum *rell.* — **25** de supl; *Gen;* de supl̃ L_1; de supli Hs_1. — cedebatur *cdd.* — in m. f. *cdd. Cic.* — **26** c. R.; C͡R *L, H, Gen;* C. R. *ed. Bas.; om. B;* M. c. R. *om. A.* — Cedere *cdd.* — georgicon H_2; *G; et ita v. 33 et saepius.* — **29** *cf. 420 l.* verrere, mundare. — XXVI *G;* XXVIII H_2; *item G pg. 420;* lib. XXVII *om. B.* — *seq. versus Plauti Merc. II, 3, 63, ubi de ancilla agitur.* — *et potuit quidem Lucilius eum inserere saturis suis; sed propius est a fide Nonium neglegentia lapsum, sicut alibi pluries ab eo pro Claudio Gelliano repositus Caelius.*

lígnum caedat, pénsum faciat, aédis vorrat, vápulet.

M. Tullius in Hortensio: aut tibi id ipsum pervertendum fuit, quod tu ne attigisti quidem, aut eius partes quasi membra quaedam caedenda. || Caedere, occidere vel mactare. Vergilius Georg.:

non aliam ob || culpam Baccho caper omnibus aris
caeditur.

et Aen. lib. II:

caeduntur vigiles.

Varro in Eumenidibus:

Aiax tum credit ferro se caedere Ulixem,
cum baculo silvam caedit† porcosque trucidat.

|| Caedere inmolare. Plautus in Aulularia:

caedéndum conduxi égo illum.

Vergilius Aen. lib. V:

caedit quinas de more bidentis.

|| Caedere, frangere. Vergilius Georg. lib. III:

caeduntque securibus umida vina.

M. Tullius in Verrem actione secunda: caedere ianuam saxis, instare ferro. Lucilius lib. XXVIIII:

caede óstium, Gnato! úrguent, instant: périimus!

---

31 M. Tullius Hortensio || 33 II, 380 || 3 II, 266 || 5 Varro Eumenidibus || 8 III, 6, 31 || 10 V, 96; cf. comm. || 12 III, 364 || 14 de praetura urb. 27, 69 || 15 Lucilius l. XXVIIII.

---

30 cedat *cdd.* — edis *L, G;* aedes *B.* — vorrat *M;* varrat *G l. utroque;* verrat *rell.* (verret *hic* B_1). — **33** ced. *L; H ex corr.* — caedenda *pro* caedendae. — Cedere *cdd.* — *illud* vel mact. *cum Verg. exemplo priore potius ad sequens l. erat referendum, si sine violentia graviore posset recta lectio constitui.* — **2** ceditur *L, H.* — **4** ceduntur *H.* — viles *B.* — **6** Aiax tum *Benaeus apud Passeratium; Me;* maximum *cdd.* — cedit G_2. — se *v.;* sed *cdd.* — cedere *idem.* — **7** baculo *Lachmannus;* baccha *cdd.* (baccham *pr. L*); bacchans *male Me; nam eo quod est* baculo *non potest careri.* — caedit (cedit *Gen, G*) *corruptum; puto* laedit. — porcusque *L.* — *hexametros indicavit Iun.* — **8** Cedere *L, H, Gen.* — inmolare L_1 *solus.* — Plaut.; *cf. 274 l.* conducere. — caedendum illum ego conduxi *cdd. Pl.* — **10** lib. V *Me;* lib. IIII *cdd.* — *Aen. IV, 57 legitur:* mactant lectas de more bidentis. — *f. ibi fuit dittographia* caedunt *et hoc exemplum cum lib. V nota haustum.* — *conferenda etiam quae notavimus supra ad illud* caedere, occidere. — quinas; binas *recte Medic. ap. Verg.; ubi R:* caeditq. binas; *P, V:* caedit quinas; quinas *Serv. ad V, 78;* binas *Serv. Dan. ad IV, 200.* — **12** Cedere *C, Gen.* — Verg.; *cf. 380 l.* rigidum. — IIII *B.* — **14** actione secunda H_2*;* actione II *ed. Bas.;* actione I L_2*;* actione L_1*;* actionem *Gen,* H_1. — **15** Lucil.; *cf. 417 l.* urguere, insistere. — lib. XXVIII *cdd. pg. 417.* — **16** hostium *cdd. h. l.; item quidam 417.* — grato *cdd. hic; cf. comm. in 417.* — urguent, instant *M;* urgere (urguere Gen_1*; pr. L*) istam *libri h. l.; 417:* urge (urgue) restant. — periimus *cd. Iun. pg. 417 (cf. eius comm. in pg. 301);* perimus *rell. l. utroque.*

272 M.

|| Caedere, consumere. Lucilius lib. XXX:

lanai opus omne perit; squallor, tiniae omnia caedunt.

CVATERE significat percutere. Vergilius lib. VIII:

quadripedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Cuatit, infestat. Vergilius lib. VIIII:

aut rastris terram domat aut quatit oppida bello.

|| Cuatit, excludit. Terentius in Eunucho:

'nímirum *istum.*' — 'homó quatietur cérte cum donó foras.'

|| Cuatit, movet. Vergilius lib. X:

ad vero ingentem quatiens Medientius astam.

CONSTAT, valet. Lucilius lib. XXVI:

trádo ergo alias númmo porro, quód mihi constat cárius.

|| *Constat*, consistit. Cicero Tusculanarum lib. I: animus; qui si est quattuor horum generum, unde omnia constare dicuntur.

|| Constitit dicitur stetit. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

hic primum paribus nitens Cyllenius alis
constitit.

Plautus in Amphitryone:

boát
caélum frémitú virum; éc spíritu átque hálitú
nébula cónstát.

---

17 Lucilius l. XXX || 19 Aen. VIII, 596 || 21 Aen. IX, 608 || 23 II, 3, 67 || 25 Aen. X, 762 || 27 Luc. l. XXVI || 29 I, 18, 42 || 31 IV, 252 || 34 I, 1, 77.

---

17 Ced. *H post ras.; G.* — cons. *Ald.;* commiscere (conm. L_1, *H, Gen*) *cdd.* — Luc.; *cf. 462 l.* squallorem. — 18 lanai *M;* lanae *B h. l.; v.;* lana *rell. utrobique.* — periit B_1. — squalor *Ald.;* fallor *libri h. l.;* pallor *pg. 462.* — cedunt *H, G, Gen,* B_2*;* cedent B_1. — 19 Quatere *L, H,* Gen_2. — qu *ubique B h. l. et 254.* — 20 quadripedantem Gen_1*; L.* — putem *pr. L.* — sonitum *Gen, L, pr. H.* — quatit *etiam ed. Bas.;* cuatit *ed. Merceri (apud quem ubique* cu *pr. v. 24).* — quate Gen_1*; pr. L.* — 21 Cuatit *ed. Bas.;* Quatit *rell.* — *eadem varietas in v. 22; 23; 25.* — lib. VIII *L.* — 24 nimirum istum *M;* nimirum *C, Gen;* istum ipsum *Bembin.;* istunc ipsum *rell. Ter. libri.* — quat. *hic etiam ed. Bas.; item v. 26.* — quatietur homo *Bembin.* — 26 ad Gen_1*;* L_1*;* at *rell.* — medientium Gen_1*;* L_1*; plebeium illud scribendi genus;* mezentius *vel* mezzentius *cdd. Verg.; cf. de re m. pg. 314.* — astam Gen_1*; L;* hastam *rell.* — *post hoc v. in B posita haec (pg. 254):* Quassum est conlisum et non integrum — Virg. lib. VI et lampada quassans per Graium populos. — 27 Constat valet consistit *cdd.* — *illud* consistit *ad v. 29 transtulit ibique* Constat *addidit Quicheratus.* — 28 numero G_1. — trado porro; *cf. comm. in Luc. XXVI, 68.* — mihi; *melius* mi. — 29 is autem animus, qui — dicuntur, ex inflammata anima constat *Cic.* — 30 unde; ex quibus *cdd. Cic.* — 31 Verg.; *cf. 353 l.* niti, volare. — 32 cylennius *pr. H.* — 34—39 *huc revocavit M. in libris Plauti exemplum colloc. post v. 40 illud* erectus est; *Cic. post 41.* — *non respexit Non. diversas* standi *significationes; cf. Gell. VIII, 5; 391 l.* stare. — *confudit idem* stare *et* consistere. — 35. 36 boat c. *om. cdd.* — ec *M;* et *cdd. Non.;* ex *Pl.* — et *pro* atque *Am.*

Cicero Tusculanarum lib. I:

. . . ubi rígida constat crássa caligo ínferum.

|| Constitit, erectus est. Vergilius lib. V:

constitit in digitos.

|| Constat, conpositum est. Lucilius lib. XXVI:

príncipio || physici ómnes constare hóminem ex animo et córpore dícunt.

Sisenna Historiarum lib. IIII: multitudinem procul hostium constare viderunt. || Constat, convenit, manifestum est. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II: cum constaret Caesarem Lupercis id vectigal dedisse: qui autem poterat id constare? — et Tusculanarum lib. I: sive quod a gravioribus leviora natura repellantur. quae cum constent.

CONSTITVERE est proponere, definire. Vergilius Aen. lib. I:

hominesne feraene,
quaerere constituit.

|| Constituere, retinere, firmare. M. Tullius de officiis lib. I: ineuntis enim aetatis inscitia senum constituenda et regenda est prudentia. || Constituere, instituere * * * || Constituere, parare. M. Tullius in Verrem actione II: quod ubi est Philodamo nuntiatum,

---

38 I, 16, 37 (tragic. incert.) || 40 Aen. V, 426 || 42 Lucilius l. XXVI || 3 Sisenna Hist. IV || 4 M. Tull. ad Caes. iun. II || 6 I, 17, 40 || 9 I, 308 || 12 I, 34, 122 || 15 de praetura urb. 25, 65.

— halitu *C. F. G. Muellerus;* anhelitu *cdd. Non.* (anel. *A*) *et Pl.* — **40** Constit *Gen_1; pr. L.* — **1** fisici *cdd.* — animo *Gulielmius;* anima *cdd.* — *cf. tamen XXVIII, 1, 6.* — **3. 4** *etiam in Sis. loco* constare *idem quod* stare. — **5** iun. lib. II *om. B.* — com *pr. B.* — constaret *Halmius;* constet *L, pr. H, Gen, A, B;* constat *H ex corr.; G.* — **7** reppellantur *L.* — **8** constent *Gen, L, H_1; Cic.;* constet *H_2, G.* — *f. ante* sive *vel post* constent *hausta quaedam.* — *cf. Cic.* — **9—11** *haec etiam inveniuntur pg. 258 ante l.* Contendere, festinare; *ubi legitur* Const. est *(om. B)* disponere (componere *B, Gen, pr. H*), *om.* definire. — *hic* ponere *B, Gen, pr. H.* — definire (difinire *L_1*) *ex deterioris aetatis usu pro* destinare. — Verg.; *cf. 290 l.* exigere, inquirere. — *h. l.* lib. III *B, Gen, L, pr. H.* — **10. 11** *h. l.* hominosne *L_1; item* faeraene *L_1;* ferenae *Gen, H; pg. 258* ferene *H, Gen ex corr.* (*pr.* ferenae). — quaere *h. l. L_1.* — **12—14** *haec in cdd. pg. 261 post finem l.* circumferre. — **9—14** Const. — prud. *ut nos disposuit ed. princ., sed ita ut totum lemma in pg. 258 l. mem. reponeret.* — **13** inscicia *L_1;* inscia *Bm, Gen, H_1;* insua *Bh.* — et r. *Cic.;* exgregenda *B, Gen, H_1;* excredenda *L;* exercenda *H_2, G;* ercen *supra scr. et ante erasum* et *H_2.* — **14** prud.; *seq. in cdd. illa* Constituere, instituere. M. Tullius de senectute — institutiones. — *quae praeter lemma Nonii pg. 270 s. l.* conserere, serere *sunt collocata.* — *dubium tamen, h. l. utrum haustum sit exemplum l.* constituere, instituere *an, quod minus probabile existimo, hoc et ipsum videatur delendum.* — **14** parere *pr. H.* — **15** est *cdd. Cic.;* erat, *quod ex seqq. vid. ortum, Non.* — Filodamo *cdd.*

tametsi erat ignarus, quantum sibi ac liberis suis iam tum mali constitueretur. ‖ Constituere, erigere. Vergilius lib. VI:

et feralis ante cupressos
constituunt.

COLLIGERE, in unum redigere. Vergilius Aen. lib. V:

colligere arma iubet validisque incumbere remis.

M. Tullius in Philippicarum lib. VI: succurrendum est D. Bruto; omnes undique copiae colligendae. ‖ Colligere, reficere. Cicero in Verrem actione II: sed manifesto furto perturbatus ubi se collegit. ‖ Colligere, celare, subpremere. Vergilius lib. XII:

substitit Aeneas et se collegit in arma,
poplite subsidens.

‖ Colligere, auferre. Lucilius lib. XXX:

ruis hoc et colligis omnia furtim.

Plautus in Aulularia:

quin ípsi pridem tónsor unguis démpserat;
collégit, omnia ábstulit praeségmina.

CONTINENS est abstinens, integer. M. Tullius ad M. Catonem: ut, quae copiis et opibus tenere vix possumus, ea mansuetudine et continentia nostra, ‖ sociorum fidelitate teneamus. ‖ Continens, coniunctum, continuum. M. Tullius in epistula ad Senatum: itaque cum exercitu per Cappadociae partem eam, quae cum Cilicia

---

17 Aen. VI, 216 ‖ 20 V, 15 ‖ 22 VI, 3, 7 ‖ 24 de praet. Sicil. 20, 48 ‖ 25 XII, 491 ‖ 28 Lucilius l. XXX ‖ 30 II, 4, 33 ‖ 33 M: Tullius ad Catonem (Ep. ad Fam. XV, 3, 2) ‖ 2 M. Tullius epist. ad Senatum.

---

16 quatum L_1. — suis liberis *B, Gen,* H_1. — **20** lib. VI *cdd.* — **21** iuvet Gen_1; L_1. — **22. 23** filippicis (phil. *Hqos*) *cdd.* — D. Bruto — copiae collig. *Cic.;* de bruto (butro *Gen,* H_1) — coepere colligere *cdd.* — **24. 25** a. III *cdd.; om. B.* — perturbat' L_1; perturbatur *Bm.* — *ap. Cic. haec feruntur:* tamen tum rumore et clamore populi et furto manifesto grandis pecuniae perturbatus est. ubi se collegit, vocat ad se Syracusanos. — caelare *H.* — subpremere L_1; suppremere Gen_1; supprimere *rell.* — celare, subpremere; *mirifica paraphrasis; suspicor exemplum cum lemmate haustum.* — *Servius notat haec:* ita se texit, ut nulla parte posset feriri. — **27** polite *pr. L.* — **28** Lucilius; *cf. 380 l.* ruere, irruere. — **29** ruisset hoc, *tum* ruiset hoc, coll. *B.* — ruis; *cf. comm. in pg. 380.* — hoc *pro* huc. — est *L.* — **30** plautur *(sic)* omnia in aulularia *G sec. ed. Bas.* — Plaut.; *cf. 151 l.* praesegmina. — **31** quin ipsi (ipse *cdd. l. utroque*); *cf. comm. in pg. 151.* — **33** est abstinens est integer *L.* — catonem cationem *G;* catonem catonem, *sed alterum del. L.* — **34** utque *B, Gen,* H_1, *L ex corr.* — tenere *Medic. Cic.;* ferre *C, Gen; f.* servare. — **1** teneamus *v. ap. Cic.* (*ubi Medic.* tenemus); teneamur *L, H, Gen;* tuncamur *G, libri Merceri;* tueamur *ed. a. 1471.* — **2** epistola L_2, *G.* — **3** exercitum *Genm, H, L, G.* — capodociae, p *supra scr., H;* cappodociae *et Genm.* — meam Gen_1; *pr. L.* — cilia Gen_1.

continens est, iter feci. — et in Hortensio: ne in continentibus quidem terris vestrum nomen dilatari potest.

CVRATVM est sanatum. ‖ Curatum, post laborem refectum. Vergilius:

corpora curamus, fessos sopor inrigat artus.

‖ Curatum, cum dilectu apparatum. Lucilius lib. XXIX:

ét circumvolitánt ficellae, túrdi, curatí cocis.

CONDVCERE est, sicuti usu, emere. Plautus in Aulularia:

caedéndum conduxi égo illum.

Lucilius lib. XXVIIII:

mángo, non magná mercedest, mágno quod condúxeris.

M. Tullius de officiis lib. II: ut saepe in nostra republica videmus, mercede conducti. ‖ Conducere, colligere, convocare. Varro Manio: Manius mane suscitat; rostrum sub rostra fert, populum in forum conducit. ‖ Conducere, convenire. Lucilius lib. XXX:

et virtute tuae et caris conducere cartis.

‖ Conducere, utile esse. *Lucilius:*

sólus vero scít quid re atque quaéstu conducát suo.

---

4 M. Tullius Hortensio ‖ 7 Aen. III, 511 ‖ 9 Lucilius l. XXIX ‖ 11 III, 6, 31 ‖ 13 Lucilius l. XXVIIII ‖ 15 II, 6, 22 ‖ 17 Varro Manio ‖ 19 Lucilius l. XXX ‖ 21 Lucilius; cf. comm.

---

4 ita *pro* iter H_1. — feci. et in *Me;* feci. Idem *Iun.;* faciet in *cdd.* — 6 sanatum *Me;* natum (*praec.* st) *cdd.* — perfectum *pro* refectum *L.* — 8 curam L_1. — arcus *pr. H.* — 9 curatum dilectu *B.* — delectu *ed. Bas.* — XXX *cdd.;* XXIX *M.* — *comm. Lucilii pg. 264 sunt haec notata: in ipsis quidem Nonii libris, qui saec. IX raro attingunt, numquam excedunt, id genus numerorum legere me non memini; sed in vetustioribus saepius, velut in Neapolitano Charisii, nec minus in inscriptionibus.* — 10 ficellae *M;* ficetulae (ficaetulae *Gen*) *cdd.* — ficella *pro* ficedula, *ut* nitella *pro* nitedula; *cf. Lachm. comm. Lucr. pg. 204.* — t'di L_1*;* turdis B_1. — ficellae, turdi; *asyndeton ex more Lucilii.* — curati cocis *M* (curati *iam Palmerius*); curatis coci *B; Gen; L; H;* curatis soci *G.* — 11 Conducere est, sicuti usu, emere *Quicheratus;* Conducere emere, *dein post Plauti exemplum:* Conducere est sicuti usu *cdd.* — Plautus; *cf. 272 l.* caedere, inmolare. — 12 cedendum *cdd.* — 14 mango *M;* magno *cdd.* — mercedest *M;* mercede *v.* — non magna mercedest, *i. e.* non multum praebet usurae. — cumduxeris *pr. B.* — 15 re publ *Gen;* re p̃ubl *L.* — 17 sub *Turnebus;* sum *C, Gen; om. B.* — suum *Me; unde* suum sub *Quicheratus.* — rostra, *sc.* fori. — fert *M;* adfert (*praec.* a) *cdd.* — 18 convertere *G;* convenire *et B.* — 19 XX *B.* — 20 e *B.* — virtute *dativus.* — tuae *M;* tua (*seq.* e) *cdd.* — caris *M;* claris *v.* — cartis *B;* carthis *L,* Gen_1*;* chartis *rell.* — cartis; *i. e. epistulae Scipionis, cui iam rescribit.* — 21 *Lucilii nomen add. M musei Rhenani XVII, 199. res tamen non prorsus certa.* — 22 scit *M;* soli *cdd.* — atque quaestu *M* (quaestu *iam ed. princ.;* quaestu *ed. a. 1471*); et questi *cdd.* (quaesti *Gen; pr. H*).

M. Tullius de officiis lib. III: stulte? [lib. I] rei publicae conducebat. potest autem, quod rei publicae inutile sit, id cuiquam ceivi utile esse? — idem de re publ. lib. I: facillimam autem in ea re publica esse posse concordiam, in qua idem conducat omnibus. — Sisenna Historiarum lib. IIII: quid re publicae suae maxume conducere videretur.

CONCELEBRARE dicitur conmovere. Lucretius lib. I:

quae mare navigerum, quae terras frugiferentes
concelebras.

|| Concelebrare, diffamare: || dictum a celebritate. Lucilius lib. XXX:

multis indu locis sermonibu' concelebrarunt.

CREDERE est fidem habere dictis vel factis. Lucilius lib. XXVIII:

Hymnís, velim tete íd quod verumst crédere.

Vergilius Aen. lib. II:

ora dei iussu non umquam credita Teucris.

Credere, fidei conmittere. Lucilius lib. XXVIII:

vitam ác fortunas cuí concrediderím meas.

|| Credere [est], servandum conmendare. Plautus [in] Aulularia:

ubi is óbiit mortem, quí id mihi aurum crédidit.

CONMODARE est mutuari. Lucilius lib. XXVII:

---

23 III, 27, 101 || 25 I, 32, 49 || 27 Sisenna Hist. IV || 29 I, 3 || 2 Lucilius l. XXX || 5 Lucilius l. XXVIII || 7 II, 247 || 9 Lucilius l. XXVIII || 11 prol. 15 || 13 Lucilius l. XXVII.

---

23. 24 *ap. Ciceronem haec verbosiora:* quomodo stulte? etiamne si rei publicae conducebat? — lib. I *del. Iun.* — R. P. *ed. Bas.;* R͡P. *L;* RP. *Gen; H;* r͞p *B.* — inutile rei publicae *cdd. Cic.* — re, *supra scr.* i, *L.* — sit inut. *B.* — it *pr. Gen et L.* — **25** civi *cdd. Cic.;* ubi *B, Gen,* H_1*;* ibi *rell.; cf. comm. in 224, 21.* — utilem *Gen*$_1$*; pr. L.* — *f.* facillime. — **26** esse concordiam *minus bene cd. Vatic.* — **27** hystoriarum *L.* — re publicae *M;* rem publicam (rem pub *Gen;* rem pub͞l *L*) *cdd.;* in rem publicam suam *non bene Ald.* — **28** maxime *B, Gen, pr. H.* — **1** diffamare *vel* divulgare *Lips.;* diu amare *cdd.; cf. 284, 13.* — **5** XXVIII *M;* XXVII *v.* (XXVI *G*). — **6** hynnis *Gen; B; pr. H;* hiemis, *supra* iemis, *quod punctis notatum, scr.* ymnis *G; om. A.* — velym L_1*;* vel in *Montepess.* — tete *M;* te *v.* — verum est; est *supra add. in L.* — **8** hora *cdd. pr.* B_2 (oro B_1). — diei iusso *Gen,* H_1. — nonnumq. *cdd. pr.* H_2*, B.* — **10** crediderim *A, B.* — **11** est *om. A, B, Gen,* H_1. — Pl.; *cf. 359 l.* observare, celare. — in *om.* L_1. — uidularia *B.* — obiit *A, B, cdd. Pl.;* obit *rell.* — morte *A.* — qui id mihi aurum *Bothius;* quid mihi in aurum *cdd. h. l.; pg. 359:* qui mihi id aurum *sicut libri Plauti* (ubi is obiit mortem, qui mi id aurum *Goetzius*). — **13** Commendare *Gen*$_1$*;* Conmodare L_1*;* Comm. *rell.* — mutari L_1.

cérta sunt, sine détrimento quae ínter sese cónmodent.

M. Tullius de officiis lib. II: atque ut dando et accipiendo mutuandisque facultatibus et conmodandis nulla re egeremus. || Conmodare, conmodum dare. M. Tullius ad filium lib. II: cui ego, quibuscumque rebus potero, libentissime conmodabo.

CAPTARE, capere. || *Captare, observare.* Lucilius lib. XXVII:

quódsi paulispér captare atque óbservare haec vólueris.

COGNOSCERE est audire, aestimare. Lucilius lib. XXVI:

rém cognoscas símul et dictis ánimum adtendas, póstulo.

Pomponius Sponsa Pappi:

pól magi' curabo, úbi cognorint, ómnes una adséntiant.

Terentius in Andria:

eo pácto et gnati vítam et consiliúm meum
cognósces.

Vergilius Georg. lib. I:

ni refugis tenuisque piget cognoscere curas.

|| Cognoscere, nosse vel perspicere. Vergilius lib. VIIII:

venatu adsiduo et totum cognovimus amnem.

idem Georg. lib. II:

nunc quo quamque modo possis cognoscere dicam.

M. Tullius in Hortensio: unde autem facilius quam ex annalium monumentis aut bellicae res aut omnis rei publicae disciplina

---

15 II, 4, 15 || 17 M. Tullius ad filium II || 19 Lucilius l. XXVII || 21 Lucilius l. XXVI || 23 Pomponius Sponsa Pappi || 25 I, 1, 22 || 28 I, 177 || 30 Aen. IX, 245 || 32 II, 226 || 34 M. Tullius Hortensio.

---

14 detrim.; rim *in ras. B.* — conmodent L_1; comm. *rell.; ita et infra.* — **16** metuandisque *Gen;* mutuandis *A, B.* — commendantis Gen_1; commodantis *H*, Gen_2. — mutand. — et commodis *cdd. Cic.* — **17** Comm. *cdd.* — c. d. *M;* cum commodo (conm. L_1) dare *L, G*, H_2; cum commoda dare H_1; cum comoda dare *Gen;* concommodare *B.* — M. Tullius ad filium; *om.* Gen_1; *in mrg., si recte intellego Hagenum, repos. m. 2* m. tullius. — **18** rebus potero; re potero, *supra* e p *scr.* ꝑ, *Gen;* reppotero, *supra scr. m. 1* bus *et del. m. 2* ꝑ, *H;* repertis potero *B;* perpotero *A.* — **19** Capt., obs. *add. Quicheratus.* — **20** adque *pr. B.* — **21** Luc.; *cf. 238 l.* attendere, *ubi cdd.* lib. XXVII; *Luc. XXVII, 25; 26.* — **22** cognoscat *h. l. libri pr.* H_2. — simul *supra add. L.* — dicis H_1. — anim'. *B.* — attendas L_2; *B.* — **23** Sponsa *Iun.;* pansa *cdd.* — papi *L*, H_2. — **24** pol magi'; pol mage *Bothius;* pol emagis *cdd.* (pole magis *Gen*, H_1). — curare *cum coniunctivo; cf. comm. Luc. pg. 268.* — **26** vita me, *supra add.* t, *L.* — **27** cognoscis *cdd.* — **28** Verg.; *cf. 411 l.* tenue, parvum. — **29** non *pro* ni *Gen*, H_1. — **30** perspicere *B; ed. princ.;* prospicere *A;* prespicere *L;* praespicere *H, Gen, G.* — Verg.; *cf. 230 l.* venatus *ibique comm.* — **31** venati *A.* — ads. L_1, *H, Gen.* — **33** qui Gen_1. — quemque *B.* — **34** analium *pr. L.* — **35** omnes H_2. — reip̃ubl. *L;* reipub. *Gen, G;* reipub. *H.* — disciplinae L_2 (*m. 1* discipline), H_2, Gen_1, *G.*

cognoscitur? — idem [et] de || senectute: neque vero eos *solum convenire aveo quos* ipse cognovi, sed illos etiam de quibus et audivi et legi et ipse conscripsi. || Cognoscere, agnoscere. Vergilius in Bucolicis:

incipe, parve puer, risu cognoscere matrem.

M. Tullius de re publica lib. I: cognosce mehercule, inquid, consuetudinem istam et studium sermonemque. — Varro Sesquulixe: vereor ne me quoque, cum domum ab Ilio cossim revertero, praeter canem cognoscat nemo.

CONPETERE significat quod est honorem vel coniugium vel quidvis aliud adversus alium petere. unde conpetitores, ut saepe. || Conpetere, par esse vel simile. unde et in aestimatione rerum 'hoc illi conpetit' dicimus. || Conpetere, rei cuiusque meminisse aut constare, valere. Sallustius Historiarum lib. I: sic vero, quasi formidine adtonitus, neque animo neque auribus aut lingua conpetere.

INCIPIT PER D LITTERAM.

DAMNARE est damno adficere. unde et condempnare dictum est. e contrario nullo damno adfectum indempnem probamus†. || Damnare est exheredare. Lucilius Satyrarum lib. XI:

---

1 23, 83; cet. cf. comm. || 4 IV, 60 || 6 M. Tullius de re publ. I || 7 Varro Sesquulixe || 14 Sallustius Hist. I || 20 Lucilius l. XI.

---

1. 2 *aut delendum illud* et *aut ante eiusdem Ciceronis haustum exemplum.* — de senectute; *cf. 270 l.* convenire, videre *cum comm.* — eo *(sic)* ipse *omissis mediis cdd. h. l.* — de q. audivi *pg. 270; cdd. Cic.* — **3** audivi legi (lege L_1, Gen_1) *pr. L; H_1; Gen.* — **6** repub *Gen, H;* repubͥl *L.* — cognosce *Tornaes.; Gen; L; H ex corr;* cognoscere *(cf. v. 5) pr. H, G.* — inquit *Gen, H, G.* — **7** sermonis *Vaticani cdd. Maii; ed. princ.* — *locus vid. mancus Nonii culpa.* — Varro; *cf. comm. in 247 l.* album, mite. — sesq: ulexe *L.* — **8. 9** quo domum — cossint venero *cdd. 247; f.* revenero. — nemio *pr. Gen.* — **10** quod est *om. A, B.* — vel c. *add.* L_2. — **11. 12** quodvis B_1. — aliud *ed. princ.;* aliquid *cdd.* (aliquis *B*). — ut saepe *om. A, B.* — unde *A, B;* inde *rell.* — **13. 14** dic. h. i. comp. *A.* — ille *B.* — rei c. m.; *n. N.* — aut const. v. *om. A.* — constare *M; cf. Liv. V, 42* ne auribus quidem atque oculis satis constare poterant; constanter *v.* — Sallustius; *cf. Kritzii comm. in I, 88.* — *recte puto statuere Dietschium comm. ad incert. libr. rell. 34 non huc pertinere, quod Donat. ad Ter. Adelph. III, 2, 12 illud* conpos animi *refert Sall. de amente Septimio dixisse* neque animo neque lingua satis compotem; *quamquam ibi in edd. princ., Veneta videtur esse illud* competere. — **15** formidane *prius H.* — atton. L_2; aut ton. *G.* — **18** Damnare malo addicere *G.* — adf. *L, H, Gen, A, B; et ita v. 19.* — condemnare *cdd. pr. L* (*item v. 19* indemnem). — **19** est *om.* L_1. — nonlo d. *B.* — probamus; *f.* nuncupamus (*praec.* nem) *vel* ponimus, *nisi forte aetatis ultimae usu* probare *pos. pro* declarare. — **20** exered. *A.* — Sat. l. XI *om. B.*

Cassiu' Gaius hic operariu', quem Cephalonem
dicimu', sectorem furemque, hunc Tullius, inquam,
index heredem facit, et damnati alii omnes.

|| Damnari, necessitate constringi. Terentius in Phormione:

tuus ést damnatus nátus, non tu.

|| Damnare est et morti dare. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

nondum illi flavum Proserpina vertice crinem
abstulerat Stygioque capud damnaverat Orco.

|| *Damnare, condemnare.* Accius Armorum iudicio:

maiór erit luctus, cúm me damnatum aúdiet.

M. Tullius in Verrem actione prima: reus in iudicium || adductus est Verres, homo vita atque factis omnium iam opinione damnatus. || Damnare et Condempnare pro liberare positum est. Titinius Veliterna:

fórtasse *hau scis* vótum fuisse, quó die libér foret.
núnc eius voti cóndempnatust; ímmolavit hóstiam.

Vergilius lib. XII:

quem damnet labor aut quo vergat pondere letum.

Turpilius in Leucadia:

etiám plus illanc ápparare cóndecet,
quandóquidem voti cóndempnatast.

---

24 II, 3, 75 || 26 IV, 698 || 29 Accius Armorum iudicio || 31 1, 2 || 3 Titinius Veliterna || 6 Aen. XII, 727 || 8 Turpilius Leucadia.

---

21. 22 Cass. — fur. *om. B.* — C. G.; *cf. comm. in XI, 13.* — quam L_1. — Cefalonem *cdd.* — Ceph., *i. e.* capitum fenore augendorum studiosum. — sextorem H_2, *G.* — furemque *Scal.;* furiumque *cdd.* — inquam *M, Quicheratus;* quem *cdd.* — quidam *non bene Scal., cum appareat minime de homine audientibus ignoto agi;* Quintus *Lachmannus.* — **23** index (idex *B*); *h. e.* sycophanta; *cui propter improbitatem optime conveniret cum Cassio.* — iudex *male ed. princ.* — et; *cf. comm. Luc. l. m.* — at *Scal.; f.* fecit: damnati. — **24** Damnari *Quicheratus;* Damnare *cdd.* — formione *cdd.* — **25** gnatus *cdd. Ter.* — **26** Dampnare Gen_1. — **27** *om. B.* — **28** stigioque *cdd. pr. B.* — caput L_2, H_2, *G;* canum *B, Gen,* H_1. — horco *L,* Gen_1*;* hora *B.* — **29** Damnare, condemnare *add. M.* — Actius *A,* L_1. — **30** *cf. Sophocl. Aiac. 462 sqq.* — maior erithel, *tum ras. trium fere litt.,* tus L_1. — **31** actione I *ed Bas.* — iuditium *L.* — **1** adductus *Cic.;* abductus *cdd.* — C. Verres *Cic.* — oppin. *pr. L.* — **2** *n. N.* — *illud* et condempnare (condemn. *cdd. pr. L*) *f. olim ad. v. 29 pertinuit.* — **3** est *vid. delend.* — **4** hau scis *add. M.* — votum *participium.* — fortasse eum votum (votum eum *Neukirchius*) fecisse *Bergkius* (fecisse *iam Palmer.*); fortasse id votum fecisse *Bothius ed. 2.* — *possit et reponi:* fortasse scis votum fecisse, *si cum Neukirchio scandendo* nunc éius *octonarios iambicos admiseris.* — **5** condemnatust *Bothius;* condemnatus *ed. princ.;* condemnatus (condempnatus *L*) est *cdd.* — immolabit *Scioppius.* — **7** aut *(om. B);* et *recte cdd. pleriq. Verg.* — loetum *H; ex corr. Gen, L.* — **9** et iam plus *Palatin.;* et amplius *C, Gen.* — etiam (*melius erat* et iam) thus *Gulielm.* — illanc *Quicheratus;* illam *v.* — apparare *Palatin.;* apparere (apparerere *pr. L*) *rell.* — **10** condempnata est *L;* condemnata est *rell.*

277 M.

Vergilius in Bucolicis:

damnabis tu quoque votis.

Sisenna Hist. lib. IIII: quo voto damnati fetum omnem dicuntur eius anni statim consecrasse. ‖ *Damnare, accusare.* Cicero Tusculanarum lib. V: rerum naturam quam errorem nostrum damnare malumus.

DELICERE est inlicere. Titinius Quinto:

quod eá parasitus hábeat, illum quí sciat
delícere et noctem fácere possit dé die.

* * *

Lucilius lib. XXX:

nemo istum ventrem pertundet delicietque,
ut veniatque videbis.

DEFENDERE, vindicare, tueri. ‖ Defendere, depellere. Vergilius in Bucolicis:

solstitium pecori defendite.

Ennius Achille:

sérva cives, défende hostes, cúm potes deféndere.

DELICA est aperi, ecplana. Titinius in Quinto:

---

11 V, 80 ‖ 13 Sisenna Hist. IV ‖ 15 V, 1, 4 ‖ 17 Titinius Quinto ‖ 21 Lucil. l. XXX ‖ 25 VII, 47 ‖ 27 Ennius Achille ‖ 29 Titinius Quinto.

---

13 quo *Victorius;* quod *cdd.* — foetum *pr. H.* — **14** anni *supra add. in L.* — D., acc. *add. Quicheratus.* — **15** quam merorem *Gen, L,* H_1. — **17** est *supra add. L.* — inlicere L_1, *H, Gen, A, B.* — in Quinto *Me;* lib (*vel* libro; in lib. *Montepess.*) V *cdd.* — **18** habeat *supra scr. in L.* — habeat *pro* habitet. — illum qui *M;* quilum *Gen,* L_1, H_1; quillum B_1; qui illum B_2, L_2, H_2, *G;* qui illam *A; Montepess.* — ut qui illum *Neukirchius.* — sciat; satiat *B; unde* qui illum sat sciat *Ribbeckius.* — **19** delicere; *supra scr. m. 2* ī fauere *in B.* — noctem facere, *i. e.* probe decipere. — possit *om. B.* — de die; *apparet hic textum hiare; nam plures significationes verbi quod est* delicere *debebant proponi.* — *male conicit Quicheratus iungendum hoc lemma cum eo quod sequitur* delica. — *transferendos autem huc versus Lucilii, qui in cdd. positi sunt post v. 38, facile intellegitur.* — *ante 21 haustum f. l.* Delicere, inludere (*vel* decipere). — **22** *agitur de vocando ad cenam comedone.* — istum in (*pr.* im *G*) *G, alii ap. Dousam.* — ventrem; *cf. Luc. V, 29.* — delicetque *edd. ante Bas.; Hs; non Hqo;* delicietque *et P;* delicietquae *pr. L; f.* delicietve. — **23** ut veniatque *M;* uti via *L, G, H ex corr.;* ut via *Gen; Tornaes., pr. H.* — **24. 25. 26** Defendere, vindicare, tueri. Defendere, depellere. Virg. in B.: s. p. d. — *ita Quicheratus.* — Def. vind. (vind. Def. L_1) depellere (*om. Gen, B, pr. H*) V. in B. s. p. d. Defendere (Dedfendere *L*) tueri depellere (Def. debellare ueri *Gen, B, pr. H; in hoc* d. u. *delet. et supra scr.* tueri depellere) *cdd.* — **26** solistitium *pr. Gen et L.* — **27** in achille *Gen,* H_1; in chille B_1; *id. m. 2* in achilleo. — **28** que te (*quod f. ex sequente* Quinto *ortum*) serva *B.* — defendite h. *B; cf. v. 26.* — potest *pr. H.* — **29** *cf. 98 l.* delica, explana, indica. — aperi, ecplana *M;* aperi et explana *v.*

quíd istuc est aut quíd istic sibi vult sérmo? mater, délica.

idem Proelia:

tibin égo remedium, quóm sciam, non délicem?

Caecilius Obolostate:

'si linguás decem
habeám, vix habeam sáti' te qui laudém, Lache.' —
immo véro haec ante sólitus sum.' — '*res* delicat.'

Accius in Achille:

qua re ália ex crimine ínimicorum effúgere possis, délica.

* * *

DELENITVS, ad nostram consuetudinem: placatus. || Turpilius in Demetrio:

vide mírum ingenium ac délenificum múlierum!
commórat hominem lácrimis.

|| Delenitus, delectatus. M. Tullius ad Cassium lib. I: iam biennium est cum virtuti nuntium remisisti, delenitus inlecebris voluptatis. — Lucilius lib. XXX:

praeservit, labra delingit, delenit amore.

|| Delenitus est mente alienatus. Plautus in Amphitryone:

délenitus súm profecto, ita út me, qui sim, nésciam.

Lucilius lib. XXVIIII:

---

31 Titinius Proelia || 33 Caecilius Obolostate || 37 Accius Achille || 1 Turpilius Demetrio || 5 M. Tull. ad Cassium I (Epist. ad Fam. XV, 16, 3) || 7 Lucilius l. XXX || 9 II, 2, 214 || 11 Lucilius l. XXVIII.

---

30 *cf. pg. 98.* — istuc est aut; istuc essa ut *prius H;* istu cessa ut *Gen;* istud esse ut *B.* — vulsi sermo *B, Gen, pr. H.* — **32** tibin ego remedium (medelam *Buechelerus*) *Ribbeckius;* tibine comediam *L, G;* tibi nego mediam *Gen, pr. H; in hoc* c *supra* g *scr.* — quom *Ribbeckius;* quem L_1; H_1; *Gen;* quam *rell.* — **33** obolestate *Gen, pr. H.* — **34. 35. 36** *personas distinxit M; totum v. 36 Lacheti trib. Both.* — linguis L_1. — decem *Bentin.;* dete *cdd.* — **35** Lache *Passerat.;* ache *cdd.* — **36** *cf. pg. 98.* — immo *pyrrichiacum; cf. Bentl. ad Ter. Phorm. V, 8, 43.* — *ita saepe scaenici.* — res *om. cdd. h. l.* — **37** *cf. pg. 98.* — Actius *A,* L_1. — Accille L_1; Achilleo B_2. — **38** qua re ex alio orimine *B.* — alias *A.* — *post* **38** *seq. 21—23; cf. supra. at hausta quibus varia significatio v.* delicare (deliquare) *demonstraretur.* — **1** c. dicitur placatus *A.* — **3** vide virum *L.* — ingenitum B_2; *et ita Gen; pr. H.* — delenificum mulierum *Iun.;* delenifica mulierem *cdd.;* delenificam mulierem *male v.* — **5** *in H post* Del. est *supra scr. m. 2 et elutum.* — quare si i. b. aut triennium est *Cic.* — **6** illec. L_2, *G;* incelebris *B.* — **8** delingit *Turnebus;* delicit *cdd.* (delic *cum ras. supra* i *pr. L*). — **9** Plautus in *om. B, Gen, pr. H;* Plautus *om.* L_1. — **10** *n. N.* — **11** *cf. 269; 301* concedere, dare; eligere, defetigare. — XXVIII *cdd. pr. B.*

278 M.

concédat homini id quód velit, deléniat,
corrúmpat prorsum ac nérvos omnis éligat.

Titinius Proelia:

verum énim dotibu' deléniti ultro etiam úxoribus ancíllantur.

DEGERE est agere. Lucretius lib. II:

degimus hoc aevi quodcumquest.

|| Degere est etiam minuere. Plautus in Aulularia:

núnc ego istum, sorór, laborem dégam et deminuám tibi.

|| Degere est detrahere. Plautus in Epidico:

degetur córium de tergó meo.

DARE, exhibere. M. Tullius de signis: Cn. Pompeius est Philo, qui fuit Tyndaritanus: *is* cenam isti dabat aput villam. — Terentius [in] Heautontimorumeno:

. . namque unam ei cénam atque eius cómitibus
dedí.

|| Dare, facere. Vergilius Aen. lib. I:

tu das epulis accumbere divum.

et lib. III:

inmotamque coli dedit et contempnere ventos.

---

14 Titinius Proelia || 16 II, 16 || 18 II, 1, 43 || 20 I, 1, 63 || 22 II, 4, 22, 48 || 24 III, 1, 46 || 27 I, 79 || 29 III, 77.

---

12 velit *cdd. 269;* vult *h. l.* — **13** prorsus *cdd.* — *qui G scr., voluerat pr.* prorsum; prorsum *M de re m. 419.* — *f.* prorsus, n. — uervos *pr. G;* nec vos *B*, Gen_1; nevos H_1. — Deligat *novo l. G.* — eligat; *cf. comm. in pg. 301.* — **14** *cf. comm. in 72, 1, 2.* — **15** deliniti *Gen.* — anchillantur Gen_1. — **16** Lucrecius *A, B.* — **17** degitur *cdd. Lucr.* — **18** est *om. A.* — **19** nec B_1. — degam; demam *recte libri Pl.* — laborem *supra add. H.* — diminuam *H;* dimminuam L_2 (dem. *etiam B*). — **21** degetur *Pius;* degitur (deagitur Gen_1; *pr. L;* H_2; *non A, B*) *cdd.* — detegetur *recte cdd. Pl.* — cofuum B_1. — **22. 23** Dare est exibere *A.* — M. Tull.; *cf. 523 l.* apud — pro in. — Gn. *ed. Bas.; et ita, virgula supra add., L;* G͡N *H;* G͡R *Gen.* — Gn. — Tyndaritano *om. B.* — filo (filio *pr. H*) *cdd.* — Tyndaritanus: is *Cic.* — in Tyndaritano (Tind. *L*) *cdd.* — istam apud dabat villam *B.* — caenam *Gen, H; non B.* — *pg. 523 om. prioribus haec sunt tradita:* cenam isti dabat apud villam in Tyndaritano. — apud *cdd. pr.* L_1. — *Ciceronis haec sunt:* Cn. Pompeius est Philo, qui fuit Tyndaritanus. is cenam isti dabat apud villam in Tyndaritano; *et ita f. h. l. Non.* — **24** in *om. Gen, pr. H.* — **25** amquae (*praec.* heautontimorumenon) *pr. L.* — unam ei *M;* ieiunam (eiunam *H ex corr.*) *C, Gen;* ei unam *v.* — caenam *Gen, H, ed. Bas.* — *ap. Ter. est:* sensi; nam (que *add. in Bemb. m. rec.*) unam ei cenam atque eius comitibus | dedi. — **29** lib. IIII *L; Gen; B; pr. H.* — **30** dedit inmotamque coli *L*, H_2. — inmotamque L_1 (imotamque L_2), *H, Gen, non B.* — contempnere *L, B;* contemnere *rell.*

|| Da significantiam habet manifestam. Vergilius Aen. lib. III:

da propriam, Thymbraee, domum.

|| Da, id est: dic. Vergilius in Bucolicis:

sed tamen iste deus qui sit, da, Tityre, nobis.

et in lib. VI:

tuque, o sanctissima vates,
praescia venturi, da, non indebita posco.

Terentius in Heautontimorumeno:

nunc, quam ób rem has partis dídicerim, paucís dabo.

Lucilius || lib. XXX:

si liceat facere et iam hoc versibu' reddere quod do.

et lib. XXVIIII:

pervâde et transi, vél da, quam ob rem trânseas.

|| Dare, adscribere. M. Tullius in Verrem, Divinatione: ego etiam quae tu sine Verre conmisisti Verri crimini daturus sum. || Dare, ostendere. Lucilius lib. XXVI:

ânimo quei aegrotát, videmus córpore hunc signúm dare.

|| Dare, vendere. Lucilius lib. V:

sicut cum primus ficos propola recentis
protulit et pretio ingenti dat primitu' paucos.

DEPONERE est ponere. Vergilius in Bucolicis:

de grege non ausim quicquam deponere tecum.

---

31 III, 85 || 33 I, 18 || 35 Aen. VI, 65 || 38 prol. 10 || 1 Lucilius l. XXX || 3 Lucilius l. XXVIIII || 5 11, 35 || 7 Lucilius l. XXVI || 9 Lucilius l. V || 12 III, 32.

---

31 significationem *A*. — man., id est dic *cdd.* (idem dic B_1; *item L, in quo* dic *post versum additum et punctis infra supraque notatum, sed haec deleta;* idem dič B_2). — id est dic. Virg.; *tum v. 34 A.* — id est *ad 33 transtulit M.* — Verg.; *cf. 361 l.* proprium — perpetuum. — IIII *B.* — **32** tymbreae *L, H, Gen;* timbraeae *B;* Tymbraee *ed. Bas.* — **33** id est; *cf. supra.* — **34** tytyre *C, Gen;* titire *A;* tytire *B.* — uobis L_1. — **35** et in; etiam L_2, H_1, *Gen* (ety *vel* etỹ L_1); etiam in H_2, *G;* idem in *B.* — **37** da; *n. N.* — **39** n. q. *Ter.;* numquam *cum Bemb. cdd. Non.* (nunq. *B*). — **2** et iam *v. c. Dousae;* etiam *v.* — **3** XXVIIII *M;* XXVIII *v.* — **4** pervade *M;* persuade *v.* — val H_2. — de Gen_1. — **5** asscribere L_2; ascribere *ed. Bas.* (adscr. *etiam B*). — M. Tull.; *cf. 248 l.* committere, facere. — divinationem *cdd.* — **6** sine Verrem *Gen, pr. L.* — orimini d. *B.* — **6—11** Dare, ostendere *e. q. s.* — *haec in cdd. pg. 281 ante l.* dominus *prostant; huc revocavit ed. princ.* — **8** quei; qui *Gulielm.;* que *cdd.* — videmus *Gulielm.;* vidimus *cdd.* — **9** Luc.; *cf. comm. in 154 l.* primiter. — vendere *v. d. in mrg. ed. Iun.;* petere *cdd.* — V *add.* B_2. — **10** sicuti *cdd. l. utroque.* — primos *cdd. 154.* — **11** pirotulit *cdd. h. l.* (recenti spirotulit *Gen, B*); *sed in H pr.* i *erasum.* — p̃ci, o *m. 2 add., B.* — **13** quiquam *Gen, H, pr. L.*

279 M.

M. Tullius: existimavi honestissime molestias posse deponi, si me ad philosophiam retulissem. ‖ Deponere est conmendare. Accius in Erigona:

hóspitem depósitam interemes?

Afranius Epistula:

amáre, habere púerum depositúm foris.

M. Tullius de officiis lib. III: ergo et promissa non facienda nonnumquam neque semper deposita reddenda. ‖ Deponere est alienare. Plautus in Aulularia:

ut mé deponat víno, eam adfectát viam.

‖ Deponere est desperare: unde et depositi desperati dicuntur. Lucilius Satyrarum lib. III:

Symmachu' praeterea iam tum depostu' bubulcus
exalans animam pulmonibus aeger agebat.

Vergilius lib. XII:

ille ut depositi proferret fata parentis.

Accius in Tereo:

Tereús indomito móre atque animo bárbaro,
conspéxit ut eam, amóre vecors flámmeo,
depósitus facinus péssimum ex deméntia
confíngit.

idem in Alphesiboea:

---

14 de offic. II, 1, 4 ‖ 16 Accius Erigona ‖ 18 Afranius Epistula ‖ 20 III, 25, 95 ‖ 22 III, 6, 69 ‖ 25 Lucilius l. III ‖ 28 XII, 395 ‖ 30 Accius Tereo ‖ 35 Accius Alphesiboea.

---

14. 15 honestissime *cdd. Cic.;* honestissimas *Non.; f.:* honestissime meas. — mollestias *Gen*$_1$. — si *Cic.;* nisi (*praec.* ni) *cdd.* (nisi si *pr. H; etiam in Gen* si *supra scr.*). — filosophiam *L.* — rettulissem *Cic.;* retulissent *cdd.* — conmendare L_1 *solus.* — **16** Actius L_1. — **17** hospitam *B.* — deposita *H ex corr., G;* depositam *rell. cum B.* — *f.* hospitem depositum; *nam de Oreste videtur agi, qui ad regiam Aegisthi accessisset.* — interemes B_1; *Gen;* L_1 (*hic pr.* interem); *pr. H;* interimes B_2; L_2; *H ex corr.; G.* — **18** aepistula *L;* epistola *H, G; om. B.* — **19** habere *om. B.* — **20** et *add.* H_2. — **23** adfectat *C, Gen;* adsecrat *B.* — **24** disperare *Gen*$_1$. — desperati; desperare L_1. — **25—27** *post 29 in B.* — **25** Lucil.; *cf. 38 l.* expirare. — saturarum lib. IIII *B.* — **26** symmacus *L, Gen;* simacchus G_1; simmachus G_2; *B.* — preter, *m. 2* preterea *L.* — depostus *ms. N. Fabri;* depositus *rell.* — bubulchus *B.* — **27** exalans *B; L;* G_2; exhalans *H; Gen;* examinans G_1; expirans *cdd. pg. 38.* — **29** ille et B_1. — deponeti, *supra scr.* siti, *L.* — facta *pr. id.* — **31** barbario *pr. H.* — **32** ut *M;* in *v.* — vecor *pr. L.* — flammeo *Iun. in mrg.* (flammeo et *non bene Me; deterius Pius* flammeus et); flammeos *cdd.* — **35** Alfesiboea *cdd.*

etsist ín malis
depósitus animus [meus], quaé scibo, exinde aúdies.

M. Tullius in Verrem actione II: itaque mihi videor, iudices, magnam et maxime aegram et prope depositam rei publicae partem suscepisse. — Caecilius in Obolostate:

depositús modo
súm animo, vivós sepultus [súm].

DESTITVI est desolari. ‖ Destitui rursum statui. Naevius in Gymnastico:

iubét in alto nâvem ‖ destitui ánchoris.

Caecilius in Symbolo:

destítuit omnes sérvos ad mensam ánte se.

DEDICARE est dicare. M. Tullius * * * ‖ *Dedicare, indicare.* Accius in Alphesiboea:

ád vereor, cum te ésse Alcmeonis frátrem factis dédicas.

Caelius in Annalium lib. I: legati, quo missi sunt, veniunt, dedicant mandata.

DICERE, constituere. Terentius in Andria:

placuít; despondi. hic núptiis dictúst dies.

---

38 de praetura urb. 2, 5 ‖ 40 Caecilius Obolostate ‖ 43 Naevius Gymnastico ‖ 2 Caecilius Symbolo ‖ 4 M. Tullius ‖ 5 Accius Alphesiboea ‖ 7 Caelius Annal. I ‖ 9 I, 1, 75.

---

36. 37 meus *del. Bothius* (*praec.* mus); etsi meus est in malis | depositus animus *Ribbeckius.* — audies *Me;* audiet *cdd.* — 38 II *Me;* I *G;* II *om.* L_1, *pr. H, Gen; supra add.* V L_2; *H:* prima. — iudices *om. cdd. Cic.* — 39 ac pr. *falsus Ascon.* — 40 obolo istate *L; H ex corr.;* oboloist. *Gen, pr. H, ed. Bas.* — 41. 42 *versus distinxit M.* — animo *Ribbeckius;* anima *cdd.* — vivos *M;* vita *v.* — sum *secl. Ribbeckius.* — 43 dosalari L_1. — *idem* tursum. — Nevius *cdd.* — 44 gymastico *Gen, pr. H;* gimastico *B.* — 1 iubet in alto navem *M;* in alto navem iubet *cdd.; f.* in alto navem lubet ei *(monosyllab.)* destitui anchoris. *minus eleganter Vrbin. 307:* in alto navem destitui iubet ancoris; *Bothius:* in alto destitui anchoris navem iubet. — 2 Coelius *B.* — 3 destitui B_1. — mesam *Gen; pr. H.* — ante sex *B.* — 4—6 M. Tullius — dedicas *om. B.* — Tullius *om. Gen, pr. H.* — Dedicare, indicare *add. M.* — Dedicare est dicare, *om. illo* M. Tullius, *ed. princ.; et sic, exc. quod pro* dicare *positum* dicere, *Iun., Me;* Delicare *non recte Lindemannus; nam* delicare *non ponitur pro* dicare. — *sine hoc foret, potuit hoc lemma iungi cum illo* delica, *quod legitur pg. 277.* — 5 Alfesiboea *cdd.* — 6 ad *O, Gen.* — Almeonis *cdd.* — dedicas *Bothius;* dedicat (indicat L_1) *cdd.* — 7 Caelius *Me;* Caecilius (Cecilius *B*) *cdd.* — *illud* in *vid. ex seq.* an *ortum; certe alias sequente genetivo eo, qui est* Annalium, *invenitur rarissime.* — annalibus *B.* — legatique misi *B.* — veniunt *om. B.* — 9 Dicere est const. *A, qui saepius addit* est *vel omittit.* — 10 despondi. hic *Ter.;* despondit hinc (u *supra* i *scr. in H;* hunc *G*) *cdd.* — dictust *Ter.;* dictus est *cdd.*

|| Dicere, denuntiare. Lucilius lib. XXVIII:

minitári aperte câpitis dicturúm diem.

Terentius in Andria:

sed dicó tibi,
ne témere facias.

|| Dicere est indicare. Vergilius in Bucolicis:

dic mihi, Damoeta, cuium pecus?

|| Dicere, dicare. Vergilius lib. VI:

Iunoni infernae dictus sacer.

|| Dicere, destinare. M. Tullius de officiis lib. III: et is qui morti addictus esset, paucos sibi dies conmendandorum suorum causa postulavisset. || Dicere etiam promittere. Pomponius in Pistore:

'ibu' númmos certos dícas.' — 'dico quínquaginta mília.'

Sallustius Hist. lib. II: eodem anno in Macedonia Gaïus Curio principio veris cum omni exercitu profectus in Dardaniam *a* quibus potuit pecunias Appio dictas coegit. — Afranius in Vopisco:

igitúr quiesce; et quóniam internos núptiae
sunt díctae, parcas ístis verbis, sí placet.

idem Fratriis:

det rústico nescíocui, viciná suo,
perpaúperi, cui dícat dotis paúlulum.

Pacuvius in Hermiona:

príu' datast quam tíbi dari dicta aút quam reditumst Pérgamo.

---

11 Lucilius l. XXVIII || 13 I, 2, 33 || 16 III, 1 || 18 Aen. VI, 138 || 20 III, 10, 45 || 22 Pomponius Pistore || 25 Sallustius Hist. II || 27 Afranius Vopisco || 31 Afranius Fratriis || 34 Pacuvius Hermiona.

---

12 minutari *L.* — aparte *G.* — **15** temnere facies *B.* — **18** Dicere etiam d. *A.* — **19** iunio infen ered ictus L_1. — **20** defunare *Bm, Gen, pr. H.* — et his *B, Gen, L, pr. H.* — **21. 22** adductus *B; Gen*$_1$ — paucos — postulavisset *om. B.* — dies *om. Gen;* H_1. — conmend. L_1 *solus.* — **23. 24** Pistore: ibus *M;* Pictoribus *minus bene Me; nam vix potest careri dativo.* — **25** III *Gen, pr. H.* — ex Macedonia *Dietschius.* — gauis *Gen.* — **26** exercitu appio profectus *cd. Tornaes.* — darniam *cd. Tornaes.; Gen; m. 1 H.* — **27** a *add. M.* — quibus potuit modis *Carrio ex codice, ut refert.* — Appio *Rothius;* appia *L, Gen,* H_1*; del.* H_2*; om. G; de Tornaes. supra dict.* — dictas *recte per* constitutas *vel* imperatas *explicat Cortius.* — *etiam in relicuis exemplis fefellit Nonium ratio.* — affraniu' *(sic) L.* — **29** quiesce et *Lips.;* quiescet *C, Gen* (quiesce *A, Montepess.*). — internos; *i. e.* inter nos. — **30** dictae *supra add. L.* — **31** fratris *cdd.* — **32** det *Lips.* (dat *Me*); da *cdd.* — **35** *verba Orestis ad Pyrrum.*

Varro Mysteriis: in id iurgo, dos a femina ut auferatur. quae mihi posteaquam ad concordiam dicta est. || Dicere, dare. M. Tullius de officiis lib. II: conmode autem, quicumque dixit pecuniam. ||

|| Dignatus significat dignus habitus. Vergilius lib. III:

coniugio, Anchisa, Veneris dignate superbo.

Accius in Neoptolemo:

sed quém mihi iungent? cuí, quae cum illo fúerim, dignabór dari?

idem in Atreo:

égone Argivum impérium adtingam? aut Pélopia dignér domo?
quoí me ostendam? quód templum adeam? quem óre funesto ádloquar?

Cicero in Oratore: quamquam enim omnis locutio oratio est, *tamen unius oratoris locutio hoc proprio dignata nomine est. — idem de oratore lib. III: res complures dissimiles inter se,* quae tamen consimili laude dignantur.

DOMINVS dicitur cui servitur. Vergilius Aen. lib. I:

Romanos rerum dominos gentemque togatam.

|| Dominus rursum appellatur convivii exhibitor. unde et dominia convivia. Lucilius Satyrarum lib. VI:

---

36 Varro Mysteriis || 38 II, 20, 69 || 1 Aen. III, 475 || 3 Accius Neoptolemo || 5 Accius Atreo || 8 19, 64 || 10 III, 7, 25 || 12 I, 282 || 15 Lucilius l. VI.

---

36 mirteris, *tum* mirteriis L_1; misteriis L_2, *G; non Hqos, Gen.* — in id iurgo *Popma;* in id virgo *cdd.;* illud urgeo *Vahlenus.* — dos a *om. Tornaes.; Gen; pr. H.* — *f.* adferatur. — **37** *illud* ad concordiam (concodiam *pr. Gen*) *obscurum; neque placet quod Popma coniecit* ad Concordiam; ad consortium *haud male Riesius.* — **38** *ingens hic socordia Nonii. nam ap. Cic. haec sunt:* commode autem, quicumque dixit, pecuniam qui habeat non reddidisse, qui reddiderit non habere *e. q. s.* — commō da *B.* — **1—11** *hoc lemma cum eo, quod legitur pg. 286, conflat ed. princ.; ei rectius subiungitur a Quicherato. nec vero quae hoc loco leguntur per se constare posse ea re declaratur, quod varietas nulla significationis est proposita. — tamen cum violentius haec essent contaminanda, indicasse rem satis habui.* — **1** abitus *A.* — Verg.; *cf. pg. 286 l. m.* — lib. III *om. B, Gen, L; in H supra scr.* — **3** Actius L_1. — in eoptolemo Gen_1. — **4** *puto* mi. — iunget *pr. L.* — cui q. c. i. f. *Me;* tuique tu illo fuerint *cdd.* — digna bona tibi *Tornaes.; Gen;* H_1. — **6** adt. L_1, *H, Gen.* — Pelopia *Voss.;* Pelopis *cdd.* — **7** quoi *Lips.;* quo *cdd.* — adeant L_1. — quem ore *libri Merceri (cd. S. Victoris ap. Quicheratum); Lips.;* quae more *L;* H_2; quaem ore *Gs;* quae mone *Gen,* H_1. — funeste *Gen, H.* — alloquar *Me;* conloquar (coll. L_2, *G*) *cdd.* — **8** loqutio *L.* — **9. 10** tamen — se *ex Cic. supplevit Me.* — signata *cdd. Cic.* — **10** qua et a me *Gen, pr. H.* — **11** dignentur *Cic.* — *seq. 279, 6—11; cf. ibi comm.* — **14. 15** exhibetur Gen_1; L_1. — domini ad convivia *B, Gen, L,* H_1.

qui te bonu' Iuppiter, inquit
Crasso Muciu', cum cenabat * * *
* * * dominum fortem.

idem lib. XIII:

i primum domina adque sodalicia omnia tollant.

Turpilius Philopatro:

forte eó die
meretrícis ad me délenificae ut Átticae convénerant
condíxerantque cénam aput me, Tháis adque Erótium,
Antíphila . . Pýthias, ego éxtra cubui dóminium.

Varro Papia papae, περὶ ἐγκωμίων: dominum convivi, vinum aliudve — quidni? — laudato. — Sallustius Hist. lib. III: alter scriba Maecenas in imo, medius inter Tarquitium et dominum Perpennam. — M. Tullius in Verrem, Frumentaria [adria]: || *huius* argento dominia vestra, *huius signis et tabulis forum comitiumque ornari?* — Varro in Endymionibus: discumbimus. statim dominus

---

19 Lucilius l. XIII || 21 Turpilius Philopatro || 26 Varro Papia papae || 27 Sallustius Hist. III || 1 II, 3, 4, 9 || 3 Varro Endymionibus.

---

17. 18 Mutiu' *I. Dousa;* Mucium *cdd.* — caen. *Gen, H.* — *Lachm.* Crasso Muciu', cum quo cenabat, dominum ornet; *at pro* cum *debuit poni* apud *neque illud* fortem *esse sollicitandam docent plures Lucilii Horatiique loci; cf. Luc. XXX, 89; Hor. sat. II, 5, 64; 102.* — ornandi *tamen verbum vel simile quin lacuna haustum esse videatur non intercedo.* — **20** i *add. M* (*praec.* XIII). — domina *Perottus Corn. Cop. 114, 40;* domina, *supra scr.* i, *G;* domini, *supra add.* a, *H;* domini *Gen;* dominia *L.* — domina; *ita Accius dixit* augura; *cf. tamen de re m. 249.* — adque L_1; atque *rell.* — tollant *M;* tollantur (*seq.* Turpilius) *cdd.* — **21** filopatro *cdd.* — **22** eo *monosyllabum.* — **23. 24** meretricis *cdd.* — delenificae *Iun.;* delenitate (delinitate *Gen, H*) *cdd.* — ut Atticae *Grauthoffius;* Attice (Atticae *ed. Bas.*) ut *cdd.* — convenerant *Iun.;* convenerat *Gen,* H_1, *G;* cum venerat *L,* H_2. — condixerantque *Iun.;* quo (quo, d *supra scr., H;* quod *L*) dixerant quae (que L_1; qui *Gs*) *cdd.* — caenam *Gen, H.* — apud *C pr.* L_1, *Gen.* — tais *cdd.* — adque *L;* atque *rell.* — **25** Antifila *cdd.* — Lais *addit Ribbeckius.* — pithyas *pr. H.* — Pythias; *finalis producta propter caesuram.* — ego extra (exira *Gen,* H_1) cubui (*f.* accubui; *praec.* a); *quia copa erat, non conviva.* — dominium *M;* domina *cdd.* — **26** ενκωμιων *cdd.* (ενκωμν *G*). — **27** convivii *Gen, H, ed. Bas.* (convivi *Riesius, qui nihil adnotat*). — quidni *Gifanius, Popma;* quid mi *cdd.* — *f. scazon italicus in hunc modum concinnandus:* dóminum conviví tu, vinum alídve — quidni? — (*vel* alídve quidvis) laúdato. — Sallustius; *cf. Serv. ad Aen. I, 698.* — **27. 28** et alter scriba Maecenas *Serv.* (*ap. quem libri etiam* mecaenas, maccennas, accenas); alteri (alter H_2, *G*) scribam et cenas (caenas *Gen, H*) *cdd.* — Tarquitium *Kritzius, cuius conferendus commentarius;* Tarquinium *Serv. et Non.* — **1** Perpernam *Serv.;* Perpenna *C, Gen.* — frumentaria *ed. princ.;* frumentaria adria (*praec.* aria) *cdd.* — **1—3** huius — ornari; *haec ex Cicerone reponi iussit Lipsius; cui obsecuti sumus, quamquam non ausim adfirmare eadem plane data a Nonio.* — argento dominos vestrae *C, Gen.* — Varro; *cf. 249; 349 l.* conmittere — initiare;

maturo ovo cenam committit. ‖ Domini etiam mulierum amatores * * * ‖ Dominus, maritus. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

conubia nostra
reppulit ac dominum Aenean in regna recepit.

DELIBERARE est dubitare. Terentius in Phormione:

ego ámplius delíberandum cénseo.

‖ Deliberatum, conplacitum vel definitum. Turpilius in Philopatro:

certum ác deliberátumst me illis óbsequi.

DISCRIMEN, divisio [separatio]. Cicero de finibus bonorum et malorum: *quam quidem certationem* homo et acutus et diligens Chrysippus non contempnit totumque discrimen summi boni in earum conparatione positum putat. ‖ Discrimen est periculum. Vergilius Aeneidos lib. I:

per quot discrimina rerum
tendimus in Latium.

‖ Discrimen rursum separatio, a discernendo, unde et discerniculum dicitur acus, quae capillos a media fronte disseparat. — Sallustius Hist. lib. I: Sertorius portis turbam morantibus et nullo, ut in terrore solet, generis aut imperii discrimine per

5 IV, 213 ‖ 8 II, 4, 17 ‖ 10 Turpilius Philopatro ‖ 13 II, 14, 44 ‖ 17 I, 204 ‖ 22 Sallustius Hist. I.

maturum, mite. — endimionibus *L, G.* — discumbimus. statim *M;* discumbimus mussati *cdd. h. l.; cf. comm. in pg. 349.* — **4** maturo ovo cenam; mandarenam *cdd. h. l.* — committit *C, Gen.* — etiam maliorum L_1. — **5** *lacuna praeter exemplum unum vel plura nescio an haustum sit lemma ut puta tale:* Dominae, meretrices *vel* Dominae, amicae; *cf. Lucil. XXVII, 18; Terent. Hautont. II, 3, 57. — notus usus eroticorum.* — **7** reppelit L_1; reppullit *Gen.* — Aeneam *cdd.* — recoepit *L.* — **8** formione *cdd.* — **10** complecitum *G, liber optimus Merceri.* — definitum; *i. e.* destinatum. — Turp.; *cf. 429 l.* cogitare et deliberare. — in *add.* B_2. — filopatro *cdd.* — **13—16** *illud* separatio *ut e v. 20 illatum del. M; Quicheratus scribit v. 20:* Discrimen rursum divisio, separatio, a discernendo *e. q. s. ibique Ciceronis reponit exemplum.* — **14** *verba* q. q. c. *ex Cic. add. Quicheratus.* — et actus *B, Gen, H.* — **15. 16** Crysippus *cdd. cum A, qui om. illud* de fin. — diligens. — contempnit *L, G, Gen, A, B;* contemnit *H.* — in earum *Cic.;* in eam rem rerum *C, Gen, B;* in ea rerum *A.* — est *om. B.* — **18** quod *L; B;* Gen_1; *H ex corr.;* quot *pr. H;* Gen_2; *G; A.* — tot *Verg.; et ita cdd. 410 s. l.* tendere est dirigere. — **20** a discernendam (*vel* discernendum) L_1. — etsi d. *pr. L.* — **21** media (*non* medio) *omnes.* — **22** Sall.; *cf. 530 l.* deinsuper; *Serv. ad Aen. IX, 555.* — portis *Me;* fortis *cdd. h. l.;* partis *530.* — turbam *Me;* turba *L, H, Gs, Gen;* turbam orantibus *fertur 530.* — **23** discrimen *Gen;* H_1; discrimene Hs_2.

calonum corpora ad medium evasit murum, dein supera stantium manibus adtollitur. — Vergilius Aen. lib. I:

Tros Tyriusque mihi nullo discrimine habetur.

M. Tullius in Philippicarum lib. XII: Etruriam discriminat Cassia. — Lucilius lib. XXVIIII:

et amábat omnes; nám discrimen nón facit,
quei sígnat linea álba.

|| Discrimen, certamen. Vergilius lib. V:

post hos aequo discrimine Pistrix
Centaurusque locum tendunt superare priorem.

DVCERE, consuetudine quam significantiam habeat, claret; sicut Vergilius Aen. lib. XI:

ducitur infelix aevo confectus Acoetes;

et multa talia. || Duci, delectari vel avocari. M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: dantque se ad ludendum fabellarumque || auditione ducuntur. || Ducere, potiri. Vergilius Aen. lib. IIII:

nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos?

|| Ducere, nudare, exerere. Vergilius lib. XII:

ille tamen clipeo obiecto conversus in hostem
ibat et auxilium ducto mucrone petebat.

---

25 I, 574 || 27 XII, 9, 23 || 28 Lucilius l. XXVIIII || 31 Aen. V, 154 || 35 XI, 85 || 37 V, 15, 42 || 1 IV, 560 || 3 XII, 377.

---

24 evasit *Me;* quasi *cdd. hic et 530. — defendit Kritzius, qui pro* circiter *dictum putat; sed ipsum illud* circiter *parum placet.* — murum *h. l. M;* in murum *post* manibus *cdd.* — dein supera stantium *M;* dein super adstantium (asstantium *L ex corr.*) *cdd. h. l.;* deinsuper *(ita Non.)* stantium *530. — illud* super adstantium *qui servatum velit, provocare possit ad Aen. X, 490:* quem Turnus super adsistens. — **25** adt. *Gen, H, pr. L.* — **26** Tyriosque *B, Gen, L, H; ap. Verg. prius Medic.;* Tyriusque *ed. Bas.* — habetur; agetur *Verg.* — habetor *non bene Guietus.* — **27** filippicis *cdd.* — **28** Cassia *Cic.;* Cassius *cdd.* — Luc.; *cf. 405 l.* signare, discernere. — **29** amauat L_1. — nam *Iun.;* nam *(om. Gen, pr. H)* ut *cdd. utroque.* — **30** quei *M;* neque *cdd. utrobique.* — linia (lima) *cdd. 405.* — linea alba; *cf. comm. in Luc. XXIX, 6.* — **31** Verg.; *cf. 411 l.* tendere, contendere. — **32** hoc *Gen,* H_1, L_2. — equo H_2, *G;* equod *pr. L;* eoquod *L ex corr; Gen, supra* e *posito* ◡̇; eoquo quod H_1; equos, *puncto supra* s *pos. et infra, B.* — priscis *B;* pristis Ho_2 (pristris Hs_2); *haud dubie per interpolationem; nam illud* pristis *vel simillima habent optimi Verg. libri;* pistrix *cdd. etiam 411. — v. 33 om. B.* — **34—37** Ducere — talia *hic reposuit Quicheratus; in cdd. leguntur pg. 283 post v. 8 illud* gloria ducitur. — **34** significationem *B.* — clareat *pr. L.* — **35** Verg.; *cf. 268 l.* confectum, defessum. — XII *cdd.;* I *B.* — **36** Ac. *Verg.;* acestes *B;* adquietes *L;* aquietas H_1; aquiaetes, *supra* ia *pos.* ◡̇, *Gen;* alaetaes H_2; Acetes *ed. Bas.* — **37** dectari B_1. — M. Tull.; *cf. 113; 191 l.* fabellae; auditus. — fellarum quae, *m. 2* fabellarum quae, *si recte intellego, L;* fellarumque Gen_1. — **1** dicuntur L_1. — potiri *M;* pati *cdd. — cf. 250, 3.* — **2** *n. N.* — somnes L_1. — **3** exherere *pr. L.* — **4** ille omen *B.* — ostem *H.*

‖ Ducere, excitare. M. Tullius in Verrem actione secunda: quodsiquem statuae magno opere delectant, siquis earum honore aut gloria ducitur. ‖ Ducere, inlicere, inducere. M. Tullius de officiis lib. II: postremo pretio aut mercede ducuntur. — et de senectute: sic adulescentes senum praeceptis gaudent, quibus ad virtutum studia ducuntur. ‖ Ducere, extruere, erigere. Vergilius Aen. lib. I:

pars ducere muros
moliriqne arcem.

‖ Ducere, existimare, iudicare. Varro Sexagesi:

aut ávidus
iudéx reúm ducébat ésse *κοινὸν Ἑρμῆν*.

Vergilius lib. X:

tanton me crimine dignum
duxisti?

M. Tullius in Verrem, [in] Divinatione: clarissimi viri nostrae civitatis temporibus optimis hoc sibi amplissimum pulcherrimumque ducebant. — Lucilius lib. XXX:

non datur. admittit nemo, nec vivere ducunt.

‖ *Ducere, agere. Lucilius lib. XXVI:*

quí sex menses vítam ducunt, Órco spondent séptimum.

M. Tullius de officiis lib. III: a quattuor fontibus honestatis primo libro officia duximus. ‖ Ducere, volvere, pertractare. Vergilius lib. VI:

sic equidem ducebam animo rebarque futurum.

---

6 de praetura Sicil. 58, 143 ‖ 8 II, 6, 21 ‖ 9 8, 26 ‖ 11 I, 423 ‖ 14 Varro Sexagesi ‖ 17 Aen. X, 668 ‖ 20 20, 66 ‖ 22 Lucilius l. XXX ‖ 24 Lucilius l. XXVI ‖ 26 III, 25, 96 ‖ 28 Aen. VI, 690.

---

6. 7 in Verr. — delectant *om. B.* — 7 magnopere *Gen; L ex corr.; pr. H.* — delectantis *pr. L.* — et siq. *non bene cdd. Cic.* — eorum *B.* — **8** inl. L_1, H_1, *Gen, A, B.* — **9** inducuntur *B;* deducuntur *pr. H.* — **10** adolescentes *A.* — senuum L_1, Gen_1*;* senem *pr. A.* — **11** struere *cdd.;* extruere *M.* — Verg.; *cf. comm. in 240, 19.* — **15. 16** *saturnios agnovit Meinekius; cf. 212, 26.* — aut *add. M.* — *praecesserat* non. — avid̄ L_1. — *κοινὸν ἑρμῆν Iun.;* coenon (coeno *Gen*) hermen *C, Gen.* — **18** tanto *A, B, Gen, pr. L,* H_1. — **19** dixisti Gen_1*; pr. H.* — **20** in *del. Quicheratus.* — **23** n. v. d. *lacunae signa post haec iam in ed. Luc. posita. mancum etiam illud* non datur. *sed in hoc certe Nonii culpa vid. turbatum.* — nec vivere ducunt, *i. e.* vitam non putant vitalem. — **24** Ducere, agere *add. Quicheratus;* Ducere, trahere *nos in ed. Lucilii; sed recurrit illud* trahere *v. 35.* — Luc.; *cf. pg. 525 l.* quoties per accusativum casum; *ex quo suppletur lacuna.* — **25** *imitatur Luc. Caecilii v.:* mihi sex menses sati' sunt vitae, septimum Orco spondeo. — orpo *cdd. hic.* — **27. 28** lib. *vel* lib̄ *C, Gen.* — Virgilius *supra scr. in H m. 2.* — M. Tul. *pro* Verg. lib. VI *A.* — **29** sic quidem *pr. Gen et L.* — deducebam *A.*

Lucilius lib. XXVIIII:

áge nunc, summam súmptus duc atque ádde alieni aerís simul.

|| Ducere, fabricare. Varro *Γνῶϑι σεαυτόν*:

nil súnt Musae *ad* Polyclís vestrae,
quas aérifice duxtí.

|| Ducere, trahere, differre. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: ne || res duceretur, fecimus ut Hercules Antianus in alium locum transferretur. — idem de officiis lib. III: aput populum Romanum criminatus est, bellum illum ducere. || Ducere, proprium pro temporibus servare†. Vergilius in Bucolicis:

astrum, quo segetes gauderent frugibus et quo
duceret apricis in collibus uva colorem.

|| Ducere, dimittere, descendere. Plautus in Aulularia:

ubi ille ábiit, ego me dúco deorsum de árbore.

|| Ducere, gerere. Vergilius lib. VIII:

hi bellum adsidue ducunt cum gente Latina.

DIFFERRE est spatium temporis dare. Vergilius Aen. lib. VI:

distulit in seram conmissa piacula mortem.

|| *Differre*, diffamare, divulgare. Lucilius lib. XXX:

gaudes, cum de me ista fori sermonibu' differs.

---

30 Lucilius l. XXIX || 32 Varro *Γνῶϑι σεαυτόν* || 35 M. Tullius ad Caesarem iun. I || 2 III, 20, 79 || 4 IX, 48 || 7 IV, 8, 8 || 9 Aen. VIII, 55 || 11 VI, 569 || 13 Lucilius l. XXX.

---

31 sumtus, p *supra scr., L.* — duc atque *Iun.;* ducatque *cdd.* — adde alieni aeris simul *M;* atque aeri (eri *Gen,* L_1*;* aeris *Iun.*) simul adde alieni *cdd.* — **32. 33. 34** Varro; *cf. 69 l.* aerificum *cum comment.* — *h. l. cdd.*: nihil sunt musae policis vestrae quas erifice (aerifice *B*) duxti (duxci L_1*;* duxisti *B*). — **35** trahere ferre *B, Gen, pr. H; etiam* proferre *aptum huic loco.* — **1** ne, *B; L; hic supra scr.* c; nec *rell.* — rex *B, Gen; item,* s *supra scr., H.* — fetimus L_1. — ut — transferretur *om. B.* — **2. 3** tranferretur *pr. L;* transferetur Gen_1. — aput L_1*;* apud *rell.* — populum Romanum; P. R. *ed. Bas.; L;* pr, *add. supra virgula, Gen, H;* $\overline{RR}$ *B.* — bellum *Cic.;* balbum *L, H ex corr., G;* balbus B_1*;* balbul B_2*, Gen, pr. H.* — **3. 4** proprium (proprie *male Iun.*) pro temporibus servare. *subobscura haec nec rei apta. nam* ducere *ap. Verg. idem quod* accipere. — *igitur aut lacuna post illud* servare *aut in Nonii verbis turbatum gravius.* — **5** segetis *C, Gen, non B.* — **7** demittere *Iun.; sed Non. quam non accurate utrumque verbum distinxerit pg. 285 l.* dimissum *probatur.* — **8** abiit *B; cdd. Pl.;* abit *C, Gen.* — ego medico *Gen; pr. H.* — deorsum *Pl.;* serium *cdd.* — **9** VII *B, Gen, L,* H_1. — **10** *etiam Servius:* ducunt; aut gerunt aut in longum trahunt. — *sed hoc verum; cf. Forcellinum s. v.* duco. — adsidue (adsiduae *pr. L*) *Gen,* L_1*, H.* — **11** Differe *B, G.* — est *om. A.* — *f.* tempori. — Verg.; *cf. 370 l.* piare — impiare. — **13** Differre (Differri *per errorem operarum*) *add. ed. princ.; idem habet mrg. Ho.* — **14** fori *M;* foris (*seq.* s) *cdd.*

Varro de vita p. R. lib. IIII: si modo civili concordia exequi rationem parent, rumore famam differant licebit nosque carpant. || Differre, dividere vel scindere. Vergilius Georg. lib. III:

Scythiaeque hiemes atque arida differt
nubila.

Terentius in Adelphis:

. . miseram me! dífferor dolóribus.

Vergilius lib. VIII:

haut procul inde citae Mettum in diversa quadrigae
distulerant.

Lucilius lib. XXX:

et maledicendo in vulgi sermonibu' differs.

Plautus in Aulularia:

nisi reddi
mihi vasa iubes, pipulo te differam ante aedis.

|| Differre, in ordinem ponere. Vergilius Georg. lib. IIII:

ille etiam seras in versum distulit ulmos.

|| Differre, distare. M. Tullius in Verrem, Divinatione: ac vide, quid differat inter meam opinionem ac tuam. — Lucilius lib. XXVII:

támen aut verruca aút cicatrix naéveis papulae dífferunt.

M. Tullius in Hortensio: quantum inter se homines studieis, moribus, omni vitae ratione || differant.

---

15 Varro de vita pop. Rom. IV || 17 III, 197 || 20 III, 4, 40 || 22 Aen. VIII, 642 || 25 Lucilius l. XXX || 27 III, 2, 31 || 30 IV, 144 || 32 19, 61 || 33 Lucilius l. XXVII || 35 M. Tullius Hortensio.

---

15. 16 concordie L_1. — *f.* si modo *(ut sit substantivum)* civili cum concordia. — exsequi *pr. L; ed. Bas.* — parent *Kettnerus;* paret *cdd.* — rumore *vel* rumoribus *Quicheratus;* rumores *cdd.* — *illud* differre *h. l. potius videtur dictum pro* scindere. — nosque *H;* nos quae *rell.* — nos qui *(ablat.) Kettnerus.* — **17** sindere *B.* — IIII *cdd.* — **18** schytiaeque (schytieque *L*) *C, Gen;* scinthiaeque, *m. 2* scithiaeque *B;* scythieque *A.* — hiemis *cdd.* — **20** adelphis *B;* adelfis *rell.* — **21** *ita et Ter. cdd. vitio inveterato; nam reponendum propter rationem musicam* me miseram. — **22** Verg.; *cf. 265 l.* citum, divisum. — VII *cdd.* — **23** aut *cdd.* — **25—29** *haec ad* scindendi *significationem rettulisse videtur Non.; rectius addidisset lemmati superiori, cuius in fine collocata sunt a Quicherato.* — **26** in vulgi *M;* in multis (*seq.* s) *cdd.* — **27** Plautus; *cf. 152 l.* pipulo *ibique comment.* — auluraria *L.* — **28. 29** *praec.* te iam. — redde *cdd. h. l.* — *item* iuves (vives *Gen*). — te hic *cdd. pg. 152; ubi cf. comm.* — **31** siras *L.* — in inversum *L; puncta et supra prius* in *posita et infra; sed utraque eluta.* — ulmos; ornos *B.* — **32** Differe *H, Gen.* — in V., D.; ac v. *om. B.* — **33** oppinionem *pr. L.* — **34** t. aut *Me;* tamen aliti *L, G;* t. aditi *H, Gen.* — cacatrix Gen_1. — naeveis *M* (naevus *Me*); medius *cdd.* — papulae *v. c. Dousae;* papule (popule *Gen,* H_1) *rell.* — papulae; *v. Luc. frgm. inc. libr. 14.* — *de sententia, quam parum perspexit Mercerus, cf. comm. in Luc. XXVII, 12.* — **35** studieis; studiis *Nobbius;* studentes *cdd.*

285 M.

DVRVM, solidum. Vergilius Aen. lib. IIII:

sed duris genuit te cautibus horrens
Caucasus.

|| Durum, nocens. Vergilius Georg. lib. IIII:

aut durum tineae genus.

Lucilius lib. XXX:

et saevo ac duro in bello multo optimus hostis.

|| Durum, patiens et perseverans. Vergilius Georg. lib. II:

Scipiadas duros bello.

et Aen. lib. I:

durate et vosmet rebus servate secundis.

Terentius in Adelphis:

nón hercle hic qui vúlt durare quísquam, si sic fít, potest.

|| Durum, inmite. Vergilius Georg. lib. III:

quid iuvenis, magnum cui versat in ossibus ignem
durus amor?

Terentius in Heautontimorumeno:

et quód illum insimulat dúrum, id non est.

DECERNERE est constituere, definire. M. Tullius de officiis lib. I: quare expetenda quidem magis est decernendi ratio quam decertandi fortitudo. — Vergilius lib. IIII:

decrevitque mori.

Terentius in Andria:

quidquíd peperisset, décreverunt tóllere.

Plautus in Asinaria:

eos mé decretumst pérsequi morés patris.

---

2 IV, 366 || 5 IV, 246 || 7 Lucilius l. XXX || 9 II, 170 || 11 I, 207 || 13 IV, 2, 15 || 15 III, 258 || 18 I, 2, 30 || 20 I, 23, 80 || 22 Aen. IV, 475 || 24 I, 3, 14 || 26 I, 1, 58.

---

4 Causasus *Gen*, H_1, Causcasus *pr. B.* — 5 Durum *Quicheratus;* Durus *cdd.* — noces *B.* — 6 ut *L.* — tineae L_1, *A, B;* tiniae *rell.* — 8 *cf. 388 l.* saevum. — ut (aut *pr. H*) duro *cdd. h. l.* — 9 et *f. delend.* — III *B.* — 13 adelfis *C, Gen.* — 14 hic quidem dur. *Ter.* — 15 inmite *A, B; Gen;* L_1*; H.* — Verg.; *cf. 418 l.* versat, agitat. — 19 insimulato *C, Gen.* — 20 definibus *B, Gen, pr. H.* — definire *pro* destinare, *ut supra et saepe alibi.* — 21. 22 expetenda — ratio *Cic.;* explenda — oratio *C, Gen.* — *illa* oratio quam decertandi *om. Gen; m. 2 add. H.* — 22 Verg.; *cf. 291 l.* exigere, definire. — 25 quidquid L_1*;* quicquid *rell.* — peterisset *Gen;* praeterisset *B; item* H_1*; sed in mrg. corr. m. 2.* — ollere H_1*;* ōllere *(sic) Gen;* tollore *B.*

Varro in Eumenidibus: forenses decernunt, *ut* Existimatio nomen meum *in* insanorum numerum referat. || Decernere, id est dicere. Plautus in Amphitryone:

quí nequeas nostrórum uter sit Ámphitryo decérnere.

|| Decernere, certare. Vergilius Aen. lib. XI:

ipsum armis ipsumque iubent decernere ferro.

idem Georg. lib. III:

cornibus interse subigit decernere amantis.

M. Tullius Philippicarum lib. III: *nisi servire malumus* quam ne serviamus animis armisque decernere.

DIMISSVM, abiectum. M. Tullius de || officiis lib. III: perspicuum est enim ea quae timido animo, humili, demisso *fractoque fiant* * * * unus accipit, adfert†. Dimissum, humile, miserandum, abiectum†. — Vergilius Aen. lib. III:

---

28 Varro Eumenidibus || 30 Plautus Amphitryone || 32 XI, 218 || 34 III, 218 || 36 III, 13, 33 || 1 III, 32, 115 || 3 cf. comment. || 4 III, 320.

---

28 Varro; *cf. 381 l.* referre, adscribere. — ut *om. cdd. h. l.* — Existimatio; aestimator (*i. e.* censor) *Popma.* — 29 eum *cdd. hic.* — in insanorum *Popma;* in sanorum (insanorum) *cdd. utrobique.* — *cf. Hor. Sat. II, 3, 46 sqq.* — referat *idem 381;* refert *h. l.* — id est *M;* ut est *C, Gen;* est *B; v.* — **30** dicere; *rectius dixisset* diiudicare. — in am in amfitryone *pr. H; sed* in am *punctis deletum.* — **31** nequeas *ed. princ.;* neque has *L, G,* H_2*;* nequea *B, Gen;* neque H_1. — nostrum B_1. — qui nequeo vostrorum *Acidalius; Gulielm.* — *post v. 1038 inserit h. v. Gul.* — Amfitryo *C, Gen;* Amphitrione, *m. 2* Amphitrio *B.* — *cf. et ed. Goetz. pg. 118.* — **32** recertare *B; Gen; pr. H.* — **34** idem; *cf. 401 l.* subigere, cogere. — **36** filippicarum *L, G, non Gen, H.* — IIII *L, H,* Gen_2*;* III Gen_1*; ed. Bas.; v.* — nisi servire malumus *ex Cic. add. Quicheratus.* — **37** serviamus *Cic.;* serviam *cdd.* — armis animisque *Vatic. ap. Cic.;* animis armisque *deteriores; cf. Phil. X, 10, 21:* armis animisque infestam inimicamque. — **1** *apparet a Numida semidocto et vulgi erroribus obnoxio pro deteriorum temporum more parum distincta illa* demittere, dimittere. — *nos observata, quantum potest fieri, codicum memoria scriptoribus quid quoque loco conveniat curabimus; ipsi suam relinquemus barbariem.* — obiectum *G.* — IIII *Gen.* — praespicuum Gen_1*;* L_1*;* pspicuum *B.* — **2. 3** enim est *Hqos.* — dimisso *cdd. Non.* — fractoque fiant *ex Cic. add. Quicheratus.* — **3. 4** *illa* unus (unas *B, Gen,* H_1) accipit, adfert (affert L_2, H_2, *G*) *alterius scriptoris esse intellexit Me. ac fortasse sunt poetae, ut post verbum* accipit *finis sit v. prioris.* — *etiam illa* demissum humile (humilem Gen_1*; pr. L*) abiectum (obiectum *G) eidem adsignat auctori Me; de quo tamen dubites. nam in cdd. lemmatis instar scribitur* Dimissum; *ac nescio an ea quae sunt* hum., mis. *v. 1 post* Dimissum *sint reponenda. accedit quod A omisso Cic. exemplo habet haec:* Dimissum *(semel)* humile miserandum abiectum. — *de his igitur cum parum constet, non magis apparet, quomodo illud* adfert (aufert *mrg. Iun.*) *vel supplendum sit vel corrigendum. possunt multa proponi velut:* adfért auxilium démisso, humilei, míserando, abiectó ◡ – .

286 M.

deiecit vultum et demissa voce locutast.

Lucilius lib. XXVII:

re ín secunda tóllere animos, [et] ín mala demíttere.

Cicero Tusculanarum lib. V: non est ausus elate et ample loqui, *cum* humiliter demisseque sentiret. ‖ Dimittere, permittere, in potestatem dare. M. Tullius de re pub. lib. I: tum annui consules, tum demissi populo fasces. ‖ Dimittere est derelinquere. M. Tullius ad Caesarem lib. III: quae si videres, non te exercitu retinendo tuereris, sed eo tradito aut dimisso. ‖ Dimittere, desuper mittere. Vergilius Aen. lib. II:

demissum lapsi per funem.

Sallustius Hist. lib. II: cum machinato strepitu demissum Victoriae simulacrum coronam capiti inponebat. — Varro in Meleagris: cum etiam Thais Menandri tunicam demissam habeat at talos. ‖ Dimittere, edere. Vergilius Georg. lib. III:

demissaeque ab Iove gentis
nomina.

‖ Dimittere, mittere. Vergilius Aen. lib. I:

equidem per litora certos
dimittam.

DIGNARI dicitur dignum aliquem deputare. Vergilius lib. X:

adque idem fugientem haut est dignatus Oroden
sternere.

---

6 Lucilius l. XXVII ‖ 8 V, 9, 24 ‖ 10 I, 40, 62 ‖ 12 M. Tullius ad Caesarem l. III ‖ 14 II, 262 ‖ 16 Sallustius Hist. II ‖ 17 Varro Meleagris ‖ 19 III, 35 ‖ 22 I, 576 ‖ 25 Aen. X, 732.

---

5 dimissa *A, B, Gen,* H_1. — loquuta est *A.* — 7 et *m. 2 add.* *L; del. M.* — dem. *Pius;* dimittere *cdd.* — 8 nos est L_1. — 9 cum *ex Cic. add. docti.* — dimisseque sentire *cdd.* — 11 demissi *Vat. Cic.;* dimissi (dimisi *pr. L*) *cdd.* — 12 si *ed. a. 1471;* sibi *cdd.* — te *Nipperdeius Philol. III, 149;* de *cdd.* — 13 tuereris *M;* tueris *pr. L;* tueri *rell.* (retinendo tueri, *infra* o t *punctis tenuissimis positis, H*). — Dem. A_2. — 15 dimissum *B, Gen, C pr. Hs.* — 16 Sallustius; *cf. 180; 222 l.* transenna; secus *cum comment.* — III *h. l. cdd.* — machinato *cdd. 180;* machinis *h. l.* — transenna dim. *cdd. pg. 180.* — dim. *cdd. utrobique* (dem. *Hs*). — 17 inponebant (imp. L_2, *G*) *cdd.* — V.; *cf. 536 l.* tunica. — 18 dem. *ed. a. 1480;* dim. *cdd. utrobique.* — 19 atialos, *supra* i *pos.* ◡, *Gen;* attalos L_1*; H;* adt. L_2, *G.* — *fragmentum hoc iungendum cum eo, quod legitur pg. 236 s. l.* aperire, erigere, ostendere, *intellexit Gulielm. Verisim. I, 5.* — edere *Quicheratus;* dare (*praec.* e) *cdd.* — 20 dimissaque *(sic) cdd.* — 23 et quidem *Gen, L, H; non B, ed. Bas.* — littera, *tum* litera, *B.* — 25 *cf. pg. 281 l.* dignatus *ibique comm.* — Dignari *v.;* Dignatus *cdd.* — 26 atque *cdd. pr.* L_1. — haud (hau *pr. Gen*) *B, Gen, H, G.* — horoden *B.*

|| Dignatus rursum, qui ab alio habetur dignus. Vergilius Aen. lib. III:

coniugio Anchisa Veneris dignate superbo.

DISCERE est ignotam rem meditando adsequi. Lucilius lib. VIIII:

labora
discere, ne te res ipsa ac ratio ipsa refellat.

Vergilius lib. XII:

disce, puer, || virtutem ex me.

|| Discere, temptare. Vergilius lib. V:

et fractis discentem currere remis.

DEFVNCTVM dicimus consuetudine mortuum. Vergilius lib. VI:

defunctaque corpora vita.

|| Defuncti, liberati. Vergilius lib. VI:

o tandem magnis pelagi defuncte periclis.

DISTRAHERE est vendere. Lucilius lib. XXVIIII:

* * *

|| *Distrahere, discerpere* * * *

dívidánt, dífferánt, díssupént, dístrahánt.

|| Distrahere, separare. Terentius in Phormione:

quódsi eo meae fortúnae redeunt, Phánium, abs te ut dístrahar.

M. Tullius in Philippicarum lib. II: *quid ego illum ab eo distrahere conarer? — idem de officiis lib. III:* qui primum haec natura cohaerentia opinione distraxissent. — Varro de vita p. R. lib. II: distractione civium elanguescit bonum proprium civitatis

---

28 III, 475 || 31 Lucilius l. IX || 34 XII, 435 || 2 Aen. V, 222 || 4 Aen. VI, 306 || 6 Aen. VI, 83 || 8 Lucilius l. XXIX || 11 versus poetae scaenici; cf. comm. || 12 I, 4, 23 || 14 II, 10, 23 || 15 III, 3, 11 || 16 Varro de vita pop. Rom. II.

---

28 Verg.; *cf. 281 l. m.* — **29** IIII *L.* — **30** Ancisa *pr. L;* Ancissa *Gen*$_1$. — **31** adsequi *L*$_1$, *H, Gen.* — **32. 33** labora discere *Iun.;* discere labora *cdd.* — te res *I. Dousa;* res te *cdd.* — refallat, *tum* refaellat *H.* — **3** dicentem *L.* — **4** consuetudinem *(ita et pr. L)* ortum *Gen*$_1$. — **5. 6** vita. Def., lib. *in mrg. add B*$_1$. — **7** defuncti *L;* defunte *pr. H;* defunctae *Gen*$_1$. — **9. 10** *lacunam indicavit, illud* Distrahere, discerpere *add. M.* — *cf. Luc. XXIX, 40 cum comm.* — **11** *versus poetae scaenici, et quidem, ut puto, comici.* — dissupent *Gen, pr. H;* dissipent *rell. cum B.* — distrahunt *Gen, H*$_1$*;* distrahent *G*$_1$. — *quod notavimus comm. Luc. pg. 262 verba Titinii quae leguntur ap. Fest. pg. 270 s. l.* rediviam *implere tetrametrum creticum (nam sic ibi legend.), etiamnunc tuemur, sed ita, ut iuventur numeri scribendo:* cónservóm lássitúdó (*cd.* l. c.) redíviaé flagrí. — **12** formione *cdd. pr. B.* — **13** fanium *cdd.* — **14. 15** filippicis *C, Gen.* — quid — lib. III; *suppleta haec a Mercero.* — **15** idem; *cf. 356 l.* opinio, suspicio. — quid *cdd. h. l.; cf. v. superiorem.* — **16. 17** coherentia *C, Gen.* — p. R.; pr, *virgula supra posita, Gen, H; ita et v. 21.* — *sed haec non ubique notata.*

atque aegrotare incipit et consenescit. ‖ Distrahere, dividere, diffindere. Vergilius lib. VII:

turbatis distractus equis.

Varro de vita p. R. lib. I: Mettum Fufetium propter perfidiam interemit, poenae *iure usus* imperiosius quam humanius; nam equis ad curriculum ex utraque parte deligatum distraxit.

DICARE dictum est constituere, consecrare. Vergilius lib. V:

urbe velit posita templis sibi ferre dicatis.

‖ Dicare, tradere. M. Tullius in Epistolarum ad Caesarem lib. I: Balbum quanti faciam quamque ei me totum dicaverim, ex ipso scies. — Lucilius lib. XXX:

iuratam se uni, cui sit data deque dicata.

‖ Dicare, indicare, nuntiare. Lucilius lib. XXX:

sicubi ad auris
fama tuam pugnam clarans adlata dicasset.

DETRAHERE dicitur derogare. M. Tullius de signis: et si quaeritis, ut ipse de me detraham, illos ego accussatores puto. ‖ Detrahere, tollere. ‖ Terentius Heautontimorumeno:

adsído: adcurrunt sérvi, soccos détrahunt.

Vergilius Georg. lib. IIII:

observans nido inplumis detraxit.

M. Tullius in Verrem, [in] Frumentaria: postremo, sicui

---

19 Aen. VII, 767 ‖ 21 Varro de vita pop. Rom. I ‖ 24 Aen. V, 60 ‖ 26 M. Tullius Epist. ad Caes. I. ‖ 28 Lucilius l. XXX ‖ 30 Lucilius l. XXX ‖ 33 II, 4, 24, 53 ‖ 1 I, 1, 72 ‖ 3 IV, 513 ‖ 5 II, 3, 70, 165.

---

18 egrotare *A, Gen, G.* — incipiet cons. *Gen,* H_1. — distraere, *tum* distrere *L.* — 19 diffund. *cdd.; corr. Passerat.* — 20 aequis Gen_1*; L.* — 21 Mettum *C, Gen, A. cf. de nomine illo comm. in Enn. Ann. v. 129.* — 22 poenae iure usus *M;* poene *A, C, Gen.* — pene *ed. princ.;* paene *Me; quod tamen non aptum.* — aequis Gen_1*; L.* — 23 deligatum *ed. a. 1471;* diligatum *cdd.* (del. H_2*; sed* e *rursus elutum*). — 24 construere G_1. — 25 orbe velim positam (posita *B*) *cdd.* — 26 Ep. *M;* aepistola *L;* epistola *H, G, Gen.* — lib. I *om. B.* — 27 ex i. *supra add.* B_1. — 29 cui stit *Gen; in H ras. post* s. — deque *Carrio;* adaequae *C, Gen;* atque *cd. N. Fabri.* — 31. 32 auris *v.;* auri *cdd.* — clarans *Lips.;* claram *cdd.* — adlatam L_1*;* H_1*; Gen; B;* all. L_2*;* H_2*;* illatam *G.* — alata *non bene Lipsius.* — dicasset *in ras. B;* dicassit *Franckenus.* — 34 de *supra add. in A.* — accusatores (acus. *L*) *A, B, C, non Gen.* — puto fuisse *Cic.* — 2 adsido *B, Gen,* H_1, L_1*;* atsido *A.* — adcurrunt *A, Gen,* L_1, *H;* occurrunt *B.* — *post* servi *add.* L_2 ii (i *alt. supra scr.*). — soccosque *B.* — 3 Verg.; *cf. 360 l.* observare, captare. — 4 *post* nido *supra scr.* et H_2. — inplumis (in plumis *Gen*) *C, Gen, B.* — 5 in Verrem Frumentaria *Quicheratus;* in Frumentaria in Verrem *cdd.*

civitati solvit, tantum detraxit quantum conmodum fuit. — idem de officiis lib. III: numquam conmittet, ut alienum adpetat et id quod alteri detraxerit sibi adsumat. — et in Hortensio: ut ea [sibi] ratio vera restituat, quae consuetudo vitiosa detraxerit. ‖ Detrahere, extrahere. Lucilius lib. XXVIIII:

[cum] ipsi ín lutum descéndant, dum alios détrahant?

DESPICERE est pro nihilo habere. M. Tullius in Verrem actione secunda: quem ad modum tenuissimum quemque contempserit, despexerit, liberum esse numquam duxerit. — Vergilius in Bucolicis:

despectus tibi sum nec qui sim quaeris, Alexi.

M. Tullius de officiis lib. II: despiciunt autem eos et contempnunt, in quibus nihil virtutis, nihil animi, nihil nervorum putant. ‖ Despicere, desuper aspicere. Vergilius Georg. lib. II:

qualem saepe cava montis convalle solemus
despicere.

M. Tullius in Hortensio: consolabitur ea magnitudo animi et humanarum opinionum alta quaedam despectio.

DEICERE, elidere. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II: de statua nescio cuius Clodi; quam cum restitui iussisset Antonius, [cum] iterum deiecta est ex senatei consulto. ‖ Deicere dicitur *desuper* mittere. Vergilius lib. VIII:

---

7 III, 5, 23 ‖ 8 M. Tullius Hortensio ‖ 10 Lucilius l. XXIX ‖ 13 II, 1, 57, 123 ‖ 15 II, 19 ‖ 17 II, 10, 36 ‖ 19 II, 186 ‖ 22 M. Tullius Hortensio ‖ 24 M. Tullius ad Caesarem iun. II ‖ 27 Aen. VIII, 427.

---

6 solv.; sociae *cdd.* — conm. L_1 *solus.* — 7 conm. L_1 *solus.* — adp. L_1; *H; Gen.* — 8 adtraxerit *Gen;* L_1; H_1; attraxerit L_2. — *f. olim fuit* alterei detraxerit. — adsummat (*m. 2* ass.) *H.* — 9 sibi *ut e v. 8 illatum del. M.* — *minus placet reponi* tibi. — detraxerit *Aldus; qui hoc et praec. exempl. primus addidit;* detraxerat *cdd.* — 11 cum *secl. M.* — luctum *pr. B.* — discendant L_1; H_1; *Gen.* — dum (*vel* quei) *M;* cum *v.;* tum *A.* — detrahunt H_2, *G; f.* dum — detrahunt. — *vulgata lectio, quam in ed. Luc. dedimus, non poterit servari, nisi nugatum existimabimus N. atque illud* detrahere *idem esse quod* deorsum trahere. — 12 Disp. *pr. Gen.* — *cf. comm. in 286, 1.* — M. T.; *cf. 436 l.* contemnere. — 13 actione II *ed. Bas.* — 14 desperit H_1. — 16 nequi sim *Gen, pr. B,* L_1, H_1. — Alexi; N *m. 2 supra* i *adscr. in L, H.* — 17. 18 contemnunt *Cic.* (eos contempnuntque *Bern. 104*); condempnant *Gen, L,* H_1; condemnant H_2, *G, A.* — 19 super asp. *A, B, pr. H.* — 21 dispicere Gen_1; L_1; *deteriores quidam Verg. cdd.; et ita videtur scribendum. cf. Lachm. comm. Lucr. pg. 236.* — 22 ea *M;* eam (*seq.* m) *M;* eum *docti ap. Cic.* — 23 oppinionum *pr. L* — 25. 26 de statua *Me;* ad est adba *L;* ad est adab H_1; *Gen;* ad est atba H_2; *ed. Bas.;* adest abba *Gs.* — cum *ed. princ.;* tu *cdd. (supra add. in Gen).* — Antonius, iterum *M;* ancone (Anconae *v.*) cum *(quod e v. 25 huc videtur delatum)* hero *cdd.* — deiecta *Me;* delectam *cdd.*

toto genitor quae plurima caelo
deicit in terras.

Lucilius lib. XXVIIII:

vasa éc fenestreis ín caput
deíciam, qui prope ad óstium aspiráverint.

|| Deicere, praecipitare. M. Tullius in Verrem actione I: si me aedilitate deiecisset. — || Lucilius lib. XXVIIII:

detrúsus tota ví deiectusque Ítalia.

|| Deicere, avertere. M. Tullius in Philippicis: nec vero usquam *discedebam* nec a re publica deiciebam oculos.

DEDVCTVM dicitur molle et suave. Vergilius Bucolicis:

pascere oportet ovis, deductum dicere carmen.

|| Deducere, revocare. M. Tullius de re publica lib. I: quare, si placet, deduc orationem tuam de caelo ad haec citeriora. || Deductum, delectatione ductum. Vergilius in Bucolicis:

carmina vel caelo possunt deducere lunam.

Lucilius lib. XXVII:

íllo oculi dedúcunt ipsi atque ánimum spes illúc rapit.

|| Deducere, retrahere, movere. Sisenna Hist. lib. IIII: ab armis recedere, praesidia de locis deducere. || Deductum, deminutum, subpressum. Lucilius lib. XXX:

---

30 Lucilii l. XXIX || 33 8, 23 || 1 Lucilius l. XXIX || 3 I, 1, 1 || 5 VI, 5 || 7 M. Tullius de re publ. I || 9 VIII, 69 || 11 Lucilius l. XXVII || 13 Sisenna Hist. IV || 15 Lucilius l. XXX.

— est *M (ita iam Nobbius, cuius quidem mira de h. l. somnia);* esse *cdd.* — *minus bene Me in notis:* de statua nescio cuius Clodii, quam tu restitui iussisses Anconae, quum ea deiecta esset ex S. C. — senatei *M;* senatus *ed. pr.;* senatu *L*, H_2, *G;* senatum H_1, *Gen.* — consultu *Gen*, L_2, *Hqo*, *G.* — **27** des. *add. M; cf. 286, 13.* — **30** XXVIIII *M comm. Luc. pg. 257; et collocandum est hoc fragmentum post XXIX, 36;* XXVII *cdd.* — **31** vasa ec fenestreis *M* (ec *iam Vahlenus*); has et fenestras (fenestris L_2, H_1) *C, Gen.* — **32** deiciam *Tornaes.; Gen;* H_1*;* deiciunt *L*, H_2, *G.* — hostium *cdd.* — **33** I *Me;* II *ed. Bas.;* secunda *Gen, L, H.* — **1** deiecissent *Cic.* — deiecisset carmen *B, qui Luc. exempl. omittit; sed illud* carmen *punctis subditis deletum.* — XXVIII H_1. — **2** detrusus *ed. pr.;* detrursus *L;* G_2*;* det rursus *Gen, H;* dtrursus G_1. — deiectusque *ed. pr.;* deiectaque *L, G;* deiactaque (vide iactaque; *sed H ex corr.* vi de iactaque) *Gen, H.* — **3** in filippicis *cdd. (om. B).* — usq L_1. — **4** discedebam *ex Cic. add. docti.* — rem *B.* — **5** in Buc. *B.* — **7** revocare *doctus quidam in mrg. ed. Iun.;* vocare (evocare *A; B; Gen;* H_1) *cdd.* — M. Tullius; *cf. 85 l.* cituma. — quarem *B.* — **8** deduce rationem *L;* H_2 (deducere *pr.* H_2); *puto et G;* deduc or. *Gen*, H_1, *A, B.* — **9** ductum *om. B, Gen, pr. H.* — **11** XXVI *H post ras., G.* — **12** illo *mrg. Iun.;* illoc (*seq.* oc) *cdd.* — **13** retrahere *B; Gen; pr. H;* trahere *rell.* — *f.* demov. — **14** dem. *etiam A;* dim. *B;* dimminutum L_2, H_2, *G.* — **15** depressum *B;*

deducta tunc voce leo: cur tu ipsa venire
non vis huc?

|| Deducere, depravare, transvertere a recto. M. Tullius in Hortensio: habet enim ipsa certam et definitam viam; set ex ea multis vitiis et erroribus depravata deducitur. — Vergilius Georg. lib. I:

rivos deducere nulla
relligio vetuit.

DEFERRE, abducere. Vergilius Aen. lib. V:

defer in Italiam.

|| Deferre est adferre. Vergilius Aen. lib. IIII:

celeris mandata per auras
detulit.

|| Deferre, celatum prodere. Lucilius lib. XXVIII:

quaprópter certumst fácere contra ac pérsequi
et nómen deferre hóminis.

DESTINARE dicitur parare. || Destinare, emere. Lucilius lib. XXVIIII:

fació *cito.*
ád lenonem vénio, tribus in líbertatem mílibus
déstino.

DOCERE significat disciplinam vel artem quampiam magisterio dare. || *Docere, demonstrare.* Vergilius Aen. lib. V:

docuit || post exitus ingens.

|| Docere, dicere. Lucilius lib. XXVIIII:

---

18 M. Tullius Hortensio || 20 I, 269 || 24 V, 730 || 26 IV, 357 || 29 Lucilius l. XXVIII || 32 Lucilius l. XXIX || 38 V, 523 || 2 Lucilius l. XXIX.

---

suppressum *(sic)* L_2; superbumressum *id. m. 1;* subpr. *A, Gen, H.* — *ita supra pg. 204 s. l.* frontem *in v. Pacuvii:* voce suppressa. — **16** deducta tunc *pr. L;* deductat hunc *rell. cum B.* — leo *om. G.* — cur tum *B, Gen.* — **19** certam *A, Tornaes. (et ita Nobbius);* incertam *rell.* — def. *et A;* deinfinitam H_1; *Gen; Tornaes.* — set; sed *Orell.;* et *cdd.* — **20** orroribus *pr. H.* — **22** deducere *supra scr. in B.* — **23** religio *Gen, pr. L,* H_1; relligio *et B.* — **24** abd. est *B.* — VI *cdd.* — **25** defert *cdd. pr.* H_2. — **26** adf. L_1, *H, Gen, A, B.* — **27** celeris *et B* (caeleris Gen_1; *L*). — **29** caelatum Gen_1; prolatum (pro *per compendium*), *sed supra scr.* ce, *L.* — XXVIII H_2; *G;* XXVIIII *rell. cum Tornaes.* — *cf. Luc. XXVIII, 1 sqq.* — **30** ac *Ald.;* hac *cdd.* — haec *(quod ad sequentia trahendum) ed. Luc. Turic.* — **33** XXVIII H_2; *item G;* XXVIIII *etiam Tornaes.* — **34** cito *add. M.* — **35** leonem *pr. L.* — **36** destino *Acidal. ap. Gruter. Lampad. VI, 177;* destiner *cdd.* — *male eidem in mentem venit illud* ad. len. venio, facio destinet *(ita ed. princ.); nec enim* emere *est* destinare, *ut Non. dicit, sed* empturire, proponere pretium; *cf. Plaut. Mostell. v. 646.* — **37. 38** quempiam *B.* — *f.* mag. tradere. — Docere, demonstrare (*vel* declarare) *add. M.*

290 M.

ad non sunt similes, neque dant. quid? sin dare vellent,
acciperesne? doce.

DILIGERE† manifestam habet significationem, ut plerumque. Diligit, dividit. Plautus in Curculione:

clipeátus elephantum úbi machaera díligit.

Titinius Proelia:

pérnam totam díligit.

DEXTRVM dicitur dextrae partis. Vergilius lib. V:

quo tantum mihi dexter abis?

‖ Dextrum dicitur felix, propitium. Vergilius Aen. lib. VIII:

et nos et tua dexter adi pede sacra secundo;

multaque similia multorum.

DEPRECOR * * * *Deprecor* amolior, depello, propulso. M. Tullius

---

6 III, 54 ‖ 8 Titinius Proelia ‖ 10 Aen. V, 162 ‖ 12 VIII, 302 ‖ 15 M. Tullius de re publ. VI.

---

3. 4 at L_2; *G*; *B*. — sin *M*; sint *cdd.*; si *ed. princ.* — acciperesne *ed. N. Fabri*; acciperisne Gen_1; L_1; *G*; acceperisne *rell. cum B.* — *sine causa quidam haec diverbio existimarunt contineri, ita, ut altera pars ab illo* quid *inciperet.* — **5** Dirigere *Salmas. ad Solin. pg. 1191; idem infra bis* dirigit. — ut; at *B ex corr.* — *in eodem a verbis* ut plerumque *quae secuntur usque ad finem* D *litterae addita m. 1 in schedula.* — **7** elephantum *cdd. Pl.*; eligantum *Gen*, H_1, *G*; eligantium *B*; eligant *L*, H_2. — ibi *B*; *Gen*; H_1. — macera *cdd.* — diligit; dissicit (dessicit) *cdd. Pl.* — *cf. de hoc verbo Ribbeck. Corollar. ed. Com. Lat. frgm. pg. XIII sqq.* — *illud* diligit *tueri videtur C. F. G. Muellerus libri de prosodia Plautina pg. 490.* — *verum neque quae ipse neque quae Madvigius Emend. Livianarum pg. 175 adfert exempla* eligendi *verbi* pro *evellendi positi* (*cf. et comm. in pg. 301 l.* eligere, defetigare) *sufficiunt ad huius loci scripturam, quam Non. suppeditat, defendendam.* — *propius est a fide huc pertinere quod Paulus adfert pg. 69:* dirigere apud Plautum invenitur pro discidere (discindere *Scal.*). — *quem locum ad Plauti versum pertinere putat Scaliger.* — *qui si recte coniectavit, etiam in Titinii versu restituendum videtur cum Salmasio* dirigit; *quamquam in hoc id quod traditum est possit explicari per* divellit. — *illud incertum Noniine an librariorum culpa sit turbatum.* — **10** dextrae *G*; dexctre, *m. 2* dexctrae *L*; dexterae *A*, *B*, *Gen*, *H*; *quod non potest recipi, nisi et h. l. et v. 12 scripseris* Dexterum. — lib. IIIII *(sic)* L_1; lib. VIIII *pr. B.* — **13** et tua; ernia *Gen, sed hoc deletum et iuxta adpositum* et tua. — tua *om. L.* — dexter, *supra* r *adscr.* a, *B, qui illud* sacra *habet in margine additum.* — **14** multaque similia multorum; *ita Me, notissimum usum Nonii secutus;* mollissima quam multorum *L*; *H*; *G*; *om. Gen et pariter cum seq. l. B.* — *male Rothius (cf. Addend. pg. 463) cogitavit de haustis Vergilii verbis (Aen. IV, 293)* et quae mollissima fandi tempora, qui rebus dexter modus (*illud* et quae mollissima fandi tempora *pg. 336 s. l.* molle, opportunum *adfert Non.*). — *citant ad hunc locum scholia Danielis memoratum a Non. exemplum; explicantque id quod est* dexter *per* bonus ac propitius (*ipse Servius per* propitius). — **15** *ex Gell. ductum hoc l.; cf. N. A. VII, 16; Hertz. Opus. Gell. pg. 128 sq.* — Deprecor. *fuere olim ut puta haec:* Deprecor significationem habet manifestam. — *cf.*

de re publica lib. VI: non modo invidia pari non erant, sed etiam Claudi invidiam Gracci caritas deprecabatur. — Ennius Erechtheo:

quis núnc erumna meá libertatém paro,
quis sérvitutem meá miseria déprecor.

DIVORTIVM est rerum omnium separatio. Cicero de oratore lib. III: sic e conmuni sapientiae iugo sunt doctrinarum facta divortia. ‖ Divortium, flexus de via, a divertendo. Vergilius lib. VIIII:

obiciunt equites sese ad divortia nota.

INCIPIT PER E LITTERAM.

EXIGERE, vi extorquere. M. Tullius in Divinatione: et cum esset tritici modius sestertiis duobus, pro frumento in modios singulos duodenos sestertios exegisse. ‖ Exigere, inquirere, verum perdiscere. Vergilius Aeneidos lib. I:

quaerere constituit sociisque exacta referre.

‖ Exigere est excludere. Plautus in Aulularia:

itaque ómnis exegít foras . . . .

Terentius ‖ in Andria:

---

17 Ennius Erechtheo ‖ 20 III, 16, 69 ‖ 23 Aen. IX, 379 ‖ 26 10, 30 ‖ 29 I, 309 ‖ 31 III, 1, 7 ‖ 1 prol. 27.

Gell. VII, 16, 3. — Deprecor; *pro* pre *ubique* p̃ *Gen, L, H, exc. quod L h. l.* Deprecor. — **17** Gracci; greci (graeci *H*) *Gen, pr. H.* — Erechtheo *v.;* erictheo *Vatican. Gell.;* erepiteo *Gen;* L_1*;* H_1*;* eripiteo *rell.* — **18. 19** *verba utrum Erechthei sint an Praxitheae coniugis incertum.* — **18** quis *Me;* cui *cdd. Non.;* qui *Gell.* — nonc L_1. — erumpna *Vatic. Gell.;* mea *v.;* erumnam ea (eta *L*) *Gen; L; H; Gs.* — libertatem paro *Gell.;* libertate para *cdd. Non.* — *in ed. Ennii nos:* quin nunc erumna mea libertatem para; *quod tamen non potest placere, nisi v. seq. scripseris:* quin servitutem mea miseria depreca. — *et affirmat Prisc. pg. 799 veteres dixisse etiam* preco. — **19** queis *Quicheratus;* quibus *cdd. Non. et Gell.* — mea miseria *Gell.;* meam miseriam *C, Gen* (miseria *Gen et ut vid.* H_1). — **20** Div.; *cf. 458 l.* Divortia. — **21** haec autem, ut ex Apennino fluminum, sic ex communi *Cic.* — sic — sapientiae *om. B.* — sic ae *L, pr. H.* — conmuni *Gen, H ex corr.;* L_1*;* communi L_2, *pr. H, G, A.* — *atque hic semel notasse satis erit, de quo saepe monuit Zangemeisterus, in L esse traditum* cõn *et* ĩn, *et ita saepius, plerumque ut sit incertum, utrum prima manu sic sit perscriptum et deinde* n *deletum an secunda apposita virgula.* — *sane haud raro quae primae, quae secundae manui sint tribuenda in L, H valde dubium.* — sapientia *A.* — sapientium *male cdd. Cic.* — sint *A, B, Gen, pr. H.* — **22** devortia L_1. — Verg.; *cf. 458 l. m.* — **25** *om. Gen.* — **27** modios *A, B, Gen, L, pr. H.* — sestertis *Gen,* L_1*; pr. H;* sestertii *A.* — **28** duodenis *A, B, Gen,* L_1, *pr. H.* — sertertios *H.* — exigisse *A.* — **29** perdiscernere *B, Gen, pr. H; non A.* — Verg.; *cf. 273* constituere — proponere. — **30** excita Gen_1. — **31** est *om. A.* — **32** exegit *cdd. Pl.;* exigit *Non.* — poras L_1. — **1** Ter.; *cf. 402 l.* spectare, probare.

spectándae an exigéndae sint vobís prius.

Afranius Fratriis:

retinébitur virí [ut] voluntate únice probábili,
pregnátem quo non éxigat.

Naevius Danae:

indigne éxigor patria ínnocens.

M. Tullius [in] Philippicarum lib. II: claves ademit forasque exegit. — Lucilius lib. XXVI:

véstimentis frígus atque horrórem exacturúm putat.

|| Exigere, debitum repetere. M. Tullius epistula ad Cassium: sed non urgeo: longiores enim expectabo, vel potius exigam. — * * * quando, hercle, ego temere exigam? || Exigere, facere [cogere]. Vergilius Aeneidos lib. II:

quos inproba ventris
exegit caecos rabies.

|| Exigere significat agere. Plautus Captivis:

'sálve, Tyndare.' — 'ét tu, cuius caúsa hanc erumnam éxigo.

Vergilius Aeneidos lib. I:

omnis ut tecum meritis pro talibus annos
exigat.

Terentius in Hecyra:

illíque exopto ut rélicuam vitam éxigat.

---

3 Afranius Fratriis || 6 Naevius Danae X || 8 II, 28, 69 || 9 Lucilius lib. XXVI || 11 M. Tullius epistula ad Cassium (Epist. ad Fam. XV, 16) || 13 cf. comm. || 14 II, 356 || 17 V, 4, 12 || 19 I, 74 || 22 III, 5, 40.

---

3 fratris *cdd.* — 4 viri *Bothius;* ut *seclus. M;* vir ut *cdd.* — unice, *quod ad illud* probabili *referendum, M;* una *cdd.* (unica *Bothius*). — *f.* r. v. v. unice, ut probabilest. — 5 p̃gnatem *Gen;* pregnantem *B, pr. H.* — quo *M;* quod *v.* — 6 Naevius *ed. Bas.;* Nevius *rell.* — dane *B, H.* — 7 *utrum ante* indigne *an post versus pars sit hausta, incertum.* — 8 in *post add. in L.* — filippilibro, *tum* filippicisbro *L;* filippicis lib. *H; ed. Bas.;* filipp̃ lib. *Gen;* filippic̄ *(post rasura; lineola supra* c *pos. m. 2)* lib. *B.* — claves ademit, exegit *cdd. Cic.* — 10 frugus *pr. B.* — orrorem *L.* — exactorem *L.* — putat *F. Dousa;* putet *cdd.* — 11 epistula L_1; epistola *rell.* — 12 exspectabo *Med. Epistularum;* spectabo *cdd. Non.* — 13 *incerti scriptoris verba.* — *post illud* ego *si haustum statueris ut puta* hoc, *habes finem versus iambici senarii vel octonarii sive trochaici septenarii.* — Exigere, facere; *n. N.* — *cf. Serv.* — cogere *videtur e v. 17 l.* agere *irrepsisse.* — 16 exigit *Gen; L;* H_1. — 17 in Captivis, *sed* in *del., H.* — 18 Tymdare (Timdare L_1) *cdd. pr. B.* — erumnae *Gen,* H_1*; non B.* — 20 omnis ui *(m. 1* u) *B.* — 22 ecira *pr. B;* hecera Gen_1; L_1. — 23 relicuam *docti ap. Ter.;* reliquam *cdd. Ter. et Non.; cf. Lachm. comm. Lucr. pg. 305.* — *seq. ap. Ter.:* cum eo viro, qui me sit fortunatior.

Lucilius lib. XXVIIII:

quae cúm cognoris, vítam sine cura éxigas.

|| Exigere, definire, constituere. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

decrevitque mori, tempus secum ipsa modumque
exigit.

|| Exactum, transcursum, praeteritum. Vergilius Georgicorum lib. III:

ad tribus exactis ubi quarta acceperit aestas.

et [in] eodem:

exactis gravidae cum mensibus errant.

ELIDERE est secundum consuetudinem deicere. || Elidere etiam excludere significat. Vergilius lib. VIII:

elisos oculos et siccum sanguine guttur.

Plautus in Rudente:

iúbe oculos elídere itidem ut saépiis faciúnt coqui.

Lucilius Satyrarum lib. II:

iniuriatum hunc in fauces invasse animamque
elisisse illi.

|| Elidere, suffocare vel occidere. Vergilius lib. VIII:

geminasque premens || eliserit angues.

---

24 Lucilius l. XXIX || 26 IV, 475 || 29 III, 190 || 32 III, 139 || 35 Aen. VIII, 261 || 37 III, 2, 45 || 39 Lucilius l. II || 42 Aen. VIII, 289.

---

25 quae *add. M.* — con B_1. — cognoris L_1; cognoveris *rell. cum B.* — cure L_1. — *agitur de vitae regendae praeceptis.* — cum cor cognoris *non bene Passeratius.* — **26** Verg.; *cf. 285 l.* decernere. — *praecedit:* ergo ubi concepit furias evicta dolore. — **31** at L_2, *H, Gen*$_2$, *B, G.* — accesserit (se *m. 2 ex correctura*) *B; et ita ap. Verg. Mediceus cum parte librorum, ubi Vaticanae schedae prius* occeperit. — aetas *B, Gen,* H_1. — **32** in *om. B; Gen;* H_1; *idem supra add. in L.* — **33** msibus erant L_1; erant *et Gen*$_1$. — **34** Elidere; *recurrit idem lemma infra in fine pg. 292. — iunxerunt utrumque, diverso quidem modo, Laetus et Quicheratus. — ego intacta haec reliqui, cum non sine violentia possent copulari. librariis tamen, non Nonio, tribuendum censeo vitium.* — deicere (dicere L_1). *post hoc v. Quicheratus Ciceronis Tusculanarum exemplum ponit, quod habetur pg. 292 s. l.* elidere, collidere. — lidere *G, pr. L.* — **36** oculos elidere et siccum (sicut *Gen*$_1$; sicum *H*) B_1, *Gen, Hs*$_1$; elidere *del.* B_2, H_2; et siccum *Gen*$_2$; et et sicum *Hs*$_2$. — **38** iubeo H_2. — itidem *v. ap. Pl.;* idem *cdd. Pl. et Non.* (iam *B*). — saepiis (*vel* saepieis); saepius *B, Gen, L, H;* sepius *ed. Bas.;* saepius *ap. Pl. C, D;* sepiis, *sed m. 1 mutatum in* sepius, *B.* — faciunt ut coqui *B; Gen; H; sed in hoc* ut *deletum; idem supra add. in L.* — quoqui H_2. — **40** iniuriatum (*ita et B;* iniuria tum L_2; iniuratum *Genm*); impuratum *(cf. Luc. II, 1) Muretus V. L. XVIII, 14; Me; nos aliquando* tum vi iratum; *sed neutro opus.* — **41** elise *Tornaes., Gen, pr. H;* elisse *B.* — **1** geminosque *cdd. Verg.* — fremens A_1. — angues; *post Verg. exempl. bene collocat Ciceronis de republica illud, quod legitur 292 s. l.* elidere, deicere, *Quicheratus.*

292 M.

EXANCLARE significat exaurire. Plautus [in] Sticho:

ne iste édepol vinum póculo pausíllulo
saepe éxanclavit súbmerum scitíssime.

|| Exanclari, perfici. Pacuvius Periboea:

nón potest, Melaníppe, hic sine tua ópera exanclarí labos.

|| Exanclare etiam significat perpeti. Ennius Andromacha aechmalotide:

quantís cum erumnis íllum exanclaví diem!

Accius Diomede:

foede exanclávimus
tyránni saevum ingénium atque execrábile.

idem Amphitruone:

pértolerarem vítam cladesque éxanclarem inpétibilis.

Lucilius lib. XXX:

---

2 I, 3, 115 || 5 Pacuvius Periboea || 7 Ennius Andromacha aechmalotide || 10 Accius Diomede || 13 Accius Amphitruone || 15 Lucilius l. XXX.

---

2. 3. 4 *cf. pg. 107 l.* exanclare; *Loewii Prodrom. pg. 371.* — Exandare *Gen;* H_1. — exhaurire *H, G, Gen, B;* exaurire *L cum A, qui Plauti exemplum omittit.* — exaurire; *ita supra pg. 13* austra; *ac saepius idem in cdd. Nonii occurrit. porro notat Loewius Prodrom. pg. 371 illud* exaurire *pro* exh. *in glosariis suis mere latinis, quae vocat, paene solum inveniri.* — in *om.* L_1. — stico *L.* — *v. 3. 4 iam restituit praeter minutias Me.* — edopol L_2*;* edopul *B;* L_1. — *post* poculo *add. H,* L_2 exanclavit. — pausillulo*; ita Me in notis;* pauxillulo *cdd. Pl.;* plautus (Plautus *B*) illulo L_1*; B; ed. Bas.;* plautus inpoenulo *L m. tertia;* plautus inpenulo *H.* — sepe *L.* — submerum *Pl.;* merum *L, H, G;* summerum *B.* — scintissime *L.* — *in Gen totus locus m. 1 ita perscriptus:* Exandare significat exhaucho ne iste edo puluinum (edepul vinum *Genh*) poculo plautus illulo saepe euanclauit summerum scitissime; *m. 2 haec ita suppleta vel emendata:* Exandare significat exhaurire plautus in sticho ne iste edo puluinum poculo exanclauit plautus in penulo saepe exanclauit merum scitissime. — **6** melanipse *B, Gen;* melan ipse *H; in quo* s *punctis notatum et supra scr.* p; melanippe *L; in quo* s *post pr.* p *eras.;* melanippe *et A;* menalippe *ed. Bas.* — exanclari labos *Lips.;* exanclari clavos *cdd.* (*praec.* clari; *f. tamen scribendum* exanclarei). — **7. 8. 9** Endrius *Gen; pr. H.* — Andromache (Andromacha *M*) aechmalotide *Rothius; cf. 505 l.* sonunt; Andromache aechmaloto *Quicheratus;* Andromache — molotto *(sic) Me;* quantis *Me;* andromache (endromache *B*) malo torquantis *B, Gen,* H_1*;* a. malo torquentis (torquaentis H_2) *L,* H_2*, G.* — eum B_2. — herumnis *Gen, pr. H;* aerumnis *B.* — *post* exancl. eum *add. B, Gen,* L_2*, H; sed in hoc del.* — Actius *Gen, pr. H.* — **11** foede, *pro quo in cdd. saepe* fede, *M;* fere *cdd.;* feri *non bene Gulielm.* — **12** tyranni saevum *ed. a. 1476;* tyrannis eum *cdd.* — execrabile *ed. princ.;* execrabilem *cdd.* — **13** Amphitruone; amfytrasone (*vel* amfytricsone) *L;* amfitrasone (amfitrasonem *pr. H*) *B, Gen,* H_1*;* amfitrione H_2*;* Amfitryone *ed. Bas.* — **14** pertolleralem *Gen,* H_1*;* pertoleralem *B.* — inp. L_1*;* imperitibilis *B; Gen; H; Gs; etiam in L m. 2* ri *supra* et *adscr.*

quantas quoque modo erumnas quantosque labores
exanclaris.

|| Exanclare, effundere. Ennius Eumenidibus:

nísi patrem matérno sanguine éxanclando ulcíscerem.

ELIMINARI est exire. Ennius Medea exule:

antíqua erilis fída custos córporis,
quid síc te extra aedis éxanimata elíminas?

Accius Phoenisis:

égredere, exi, ecfér te, elímina urbe.

idem Meleagro:

timide elíminor
cúm clamore símul ac nota vóx ad auris áccidit.

Varro Serrano, περὶ ἀρχαιρεσιῶν:

occipitium arivo† deo óstendo,
éx oraclo elímino me.

|| Eliminare rursum excludere. Pacuvius Duloreste:

ubi illést? me miseram! quónam clam se eliminat?

Pomponius Conca:

vós istic manéte: eliminábo extra aedis cóniugem.

---

18 Ennius Eumenidibus || 20 Ennius Medea exule || 23 Accius Phoenisis || 25 Accius Meleagro || 28 Varro Serrano || 31 Pacuvius Duloreste || 33 Pomponius Conca.

---

16 quotque *minus concinne Dousa pater.* — aer. *B.* — **18** eumedinibus *B;* eumenibus L_1; heumenidibus *H.* — **19** exaclando *G.* — ulciscerer *Montepess., non A.* — **20** *cf. 38 l.* eliminare. — Eliminare *cdd.* — Ennius; *cf. pg. 39 l. m.* — mede *B.* — **21** ant. aedilis *H;* L_2; a. edilis L_1; *Gs;* antiquae (antiqne *B*) diliy Gen_1; *B;* antiquae dilis Gen_2. — **22** sit extra *cdd. utrobique.* — hedis *B.* — examinata (examinate, a *supra* e *scr., L*) *cdd. utrobique.* — eliminat (etliminat Gen_1) *libri hic;* elimina *pg. 39.* — **23** foenisis *Gen, pr. H;* fenisis *L; H ex corr.;* foenissis *B;* fenissis *Gs.* — **24** ecfer te; ecfecte Gen_1; effecte *B.* — ilimina L_1; limina Gen_1. — **25. 26** *cf. comm. in pg. 39.* — maleagro Gen_1; meleacro L_1. — timidae *Gen, H, non B.* — **27** cum *add. Bothius primus; non, ut pg. 39 dictum, nos* — agnota vox ad auris accivit *cdd. h. l.* — **28** αρχατρεσιων *Gen, pr. H;* αρχατρεσιων *B.* — **29. 30** *versus esse instituendos asyndeton declarat.* — noccipitium Gen_1. — arivo *corruptum;* ambiguo *male Ribbeckius propter r. m.; sed aptiore verbo quam quod Vahleno placuit* arduo. — ostendo *m. 2 add. in H.* — occipitium ostendo, *i. e.* averto me. — ex orando (*pr.* ex orendo) *B.* — **31** excl. rurs. *B.* — Duloreste *omnes.* — **32** *rectius v. perscriptus est pg. 38 l. m.* — *h. l. senarius constituendus fuit.* — *cdd. hic:* quoniam clamor el. — *f.* quornam clam se el. — **33. 34** *cf. pg. 38.* — concla *cdd. hic* (Concla: vos *ed. Bas.;* conclavos *Gen, B, H, L*). — **34** isti *B, Gen, f. recte; ut sit etiam loci adverbium.* — istic; ic *in ras. H.* — manet *cdd.* — hedis *Gen, B,* H_1; aedes *Montepess.;* eliminabo extra hedes coniugem *omissis rell. A.*

ELIDERE, conlidere. Vergilius Aeneidos lib. III:

ter spumam elisam et rorantia vidimus astra.

Cicero Tusculanarum lib. V: qui rebus his fractus aegritudine eliditur, potest tandem esse non miser? ‖ Elidere, deicere. M. Tullius de re publica lib. II: ut auriga indoctus e curru trahitur, opteritur, laniatur, eliditur. ‖

EVADERE, exire, tendere. Terentius Phormione:

scín quam? quo evadát vide.

Lucilius lib. XXVI:

évadat saltem áliquid aliquo, quód conatus súm..

Plautus in Asinaria:

demíror quid sit ét quo evadat sum ín metu.

‖ Evadere, fieri, produci. M. Tullius Philippicarum lib. II: an verebare ne non putaremus natura te potuisse [non] inprobum evadere? ‖ Evadere est liberari. Sallustius in Iugurtae bello: ac ni Marius signa inferre atque evadere oppido properavisset, profecto cuncti aut magna pars Sicensium fidem mutavissent. Vergilius lib. VIIII:

nostrasne evadere demens
sperasti te posse manus?

Lucilius lib. XXVI:

ídcirco omnem se évasuros cénsent aegritúdinem.

---

35 III, 567 ‖ 37 V, 6, 16 ‖ 38 M. Tullius de re publica l. II ‖ 1 I, 2, 61 ‖ 3 Lucilius l. XXVI ‖ 5 I, 1, 36 (in libris I, 1, 69) ‖ 7 II, 7, 18 ‖ 9 56, 5 ‖ 12 Aen. IX, 560 ‖ 15 Lucilius l. XXVI.

---

35 *cf. 291 l.* elidere. — **36** el. errorantia L_1. — **37** Cicero; *cf. comm. in 291, 34.* — **38** post *pro* potest Gen_1; *item, ut vid.*, L_1. — non miserrimus *minus bene cdd. Ciceronis. id ex sequentibus irrepsisse existimo, ubi melius locum habet.* — **39** M. Tullius; *cf. comm. in 292, 1.* — **40** opteritur *Bindandus, Ruhnkenius; cf. Mnèmosynes II, 419;* operitur (opperitur Gen_1; *pr. L*) *cdd.* — **1** formione *cdd.* — **2** scin quam *Ter.;* sic inquam *cdd.* — evadit *L*, H_2, *G, B.* — **3** XXVII *Gen, B, pr. H.* — **4** evadit *B.* — aliquo *M;* aliqua *cdd.* — quod *pro* quoad; *nam ad illud* conatus sum *supplendum* evadere. — *post* sum *facile potuit hauriri, per compendium si scriberetur, id quod est* modo. — **6** ex quo *B; f.* ecquo evadat. — in inctu Bh_1. — **7** produci *Quicheratus;* praedici *cdd.* — filippicarum *cdd.* — **8** ne *om.* H_1; *Gen; B.* — non poteramus *B.* — tem *Gen, ut infra v. 30.* — non, *quod ex superioribus irrepsit, om. ed. princ.;* tam *Cic.* — **9—22** Ev. *e. q. s.; haec in libris collocata pg. 294 ante l.* explorare; *in hunc transtulit locum ed. princ.* — **9** liberare *L.* — Salustius *A, ut semper fere.* — in *om. B.* — Iugurte L_1, h *supra pos.;* Iugurtae *A, B;* Iugurthe *H;* Iugurthae *Gen*, L_2, *G.* — **10** properavisset; propter valuisset *A, Gen, L*, H_1; praeter valuisset *B.* — **11** ut magna *B.* — sicinsium *L, Gen, B;* Siccensium *v. ap. Sal.* — fidem vitavissent H_1; *Gen, B.* — **13** nostrasne; ne *supra scr. in Gen.* — **15** licilius *H.* — **16** omnem se *M* (omnes se *Quicheratus*); omnes *cdd.* — evasuros *ed. princ.;* cursuros *cdd.*

Sisenna Historiarum lib. IIII: cohors una passu concitato, qua murus erat interruptus, evadit. ‖ Evadere, ascendere. Vergilius Aeneidos lib. II:

evado ad summi fastigia culminis.

‖ Evadere, apparere. Vergilius Aeneidos lib. II:

ut tandem ante oculos evasit et ora parentum.

EXCIPERE est seiungere, separare. Vergilius lib. VIIII:

ipsum illum, clipeum cristasque rubentis
excipiam sorti.

‖ Excipere, excusare vel celare. Plautus [in] Aulularia:

nec partém tibi
áb eo, cuiumst, índipisces néque furem excipiés?

‖ Excipere est suscipere. Vergilius Aeneidos lib. III:

heu! quis te casus deiectam coniuge tanto
excipit?

M. Tullius in Verrem, de suppliciis: filiorum suorum postremum spiritum ore excipere liceret. ‖ Excipit, obprimit vel circumvenit. Vergilius Aeneidos lib. III:

et scelerum furiis agitatus Orestes
excipit incautum.

M. Tullius ad Pompeium lib. IIII: quod si esset, non modo iter meum interclusum, sed me ipsum plane exceptum putabam. — et rursum: admoniti sumus ut caveremus ne exciperemur a Caesare. — Vergilius in Bucolicis:

---

17 Sisenna Hist. IV ‖ 19 II, 458 ‖ 21 II, 531 ‖ 23 Aen. IX, 270 ‖ 26 IV, 10, 44 ‖ 29 III, 317 ‖ 32 II, 5, 45, 118 ‖ 34 III, 331 ‖ 37 M. Tullius ad Pompeium IV (ad Attic. VIII, 11 D 2) ‖ 39 ibid. (ad Att. VIII, 11 D 3) ‖ 40 III, 17.

---

17. 18 senna *B.* — cohors una *ed. a. 1476;* cohorima *cdd.* — passu concitato *P. Marquardus dissert. de Aristoxeno thesi V; M Annal. philol. LXXXXLVII, 428; Madvigius Advers. II, 661;* possim (post *ed. a. 1480, Ald.; Iun.;* passim *mrg. Iun.*) concitata *cdd.* — qua murus *Ald.;* quam murus. H_2*;* quam unus *cdd.* (concitat aquam unus *H, Gen;* concitat aquamunus, *m. 2* c. aqua munus *L*). — **20. 21** *in mrg. add.* H_2*; eadem om. Gen, B.* — **21** III *L.* — **22** perentum *Gen.* — **26** Plaut.; *cf. 128 l.* indipiscere *cum comment.* — in *om. L, punctis subditis del. H.* — **28** adeo *cdd.* — cuiust; cuius *Gen; pr. H;* B_2 (*m. 1* uius); cuivis *rell.* — indipiscis *cdd. h. l.* (inde posces *Pl.*). — 'excipias *hic libri.* — **32** suorum *om. B; Gen; pr. H.* — posttremum Gen_1. — **33** obprimit L_1*;* opprimit *rell.* — **35** est celerum Gen_1. — **37** quod si esset; quod si ita esset *Cic.;* quod si est *cdd.* — non modo; non nomo, *supra* m *posito* ◡, *Gen;* non nōmodo *pr. Hs; ex corr.* non momodo *(nihil notat Onionsius).* — **38** interusum *Gen,* H_1*; om. B.* — me *B, Cicero;* ne *rell.* — putabam *Cic.;* putabat *C, Gen;* putabit *B.* — **39** et *om.* L_1. — **40. 41. 42** Verg. — insidiis *huc transtulit Quicheratus; in libris leguntur v. 45 post illud* necaverunt.

non ego te vidi Damonis, pessime, caprum
excipere insidiis?

‖ Excipere rursum extrahere. M. Tullius de re publica lib. IIII: quod insepultos reliquissent eos, quos e mari propter vim tempestatis excipere non potuissent, innocentes necaverunt. ‖ Excipere, manere, habere. Vergilius Georg. lib. IIII:

ergo ipsas quamvis angusti terminus aevi
excipiat.

‖ Excipere, captare. Cicero de oratore lib. II: quaedam dari et ea acuta ad pertractandos animos hominum et ad excipiendas eorum voluntates. ‖

EXPLORARE est intentius observare. Vergilius Aen. lib. VIIII:

nec non trepidi formidine portas
explorant.

M. Tullius de officiis lib. III: hac vi non utatur, ne si exploratum quidem habeat, id omnino neminem umquam suspicaturum. ‖ Explorare, verum inquirere. Vergilius Aeneidos lib. I:

exire locosque
explorare novos.

‖ Explorare, probare. M. Tullius in Verrem actione II: tum in reliquis explorata atque provisa. — Lucilius lib. XXVIIII:

certúm scio
ésse ita ut dicís; nam mihi erant de íllo explorata ómnia.

M. Tullius de senectute: quis est tam stultus, quamvis adulescens, cui sit exploratum se ad vesperum esse victurum? ‖ Explorare, siccare. Vergilius Georgicorum lib. I:

---

43 M. Tull. de re publ. IV ‖ 46 IV, 206 ‖ 49 II, 8, 32 ‖ 1 IX, 169 ‖ 4 III, 19, 75 ‖ 6 I, 306 ‖ 9 de praet. urb. 6, 15 ‖ 10 Lucilius l. XXIX ‖ 13 19, 67 ‖ 15 I, 175.

---

42 excipire *H*. — **43** III *Gen, B*, H_1. — *cf. pg. 174 l.* sanctitudo. — **44** quod *Me;* quos *cdd.* — requissent L_1, H_1, *Gen, B*. — **45** excipe L_1. — innotescentes *B, Genm, H*. — necaverunt *cd. N. Fabri auctore Quicherato, Halmius;* necaverint *rell.* — **46** geor. *ed. princ.;* aeneidos *L (ita idem 294, 1),* aen. *cdd.* — **47** terminos *L*. — **49. 50** capere B_1. — dari; clara *A;* clari *B*. — et ea acuta *M;* exacuta *C, Gen, B* (exacuita L_2; ex hac vita H_2; *G secund. ed. Bas.* ex hae vita); et acuta *A*. — pertac, *tum ras. unius vel duarum litt.*, tandos L_1. — pertractandas animas *pr. A*. — excipiendas; explendas *Abrincensis; Erlangensis prior; sed recte habet elocutio Nonii testimonio firmata, quae a re venatoria originem videtur ducere. — ap. Cic. feruntur haec:* sic illud adfirmo praecepta posse q. d. peracuta ad pertractandos animos hominum. — **51** *secuntur in cdd. 293, 9—22, inde ab eo quod est* Evadere est liberari. — **4** mutatur *cdd.* — ne si; nisi H_2; *G*. — **5** quidem; diem B_1. — **6** Verg.; *cf. 440 l.* ora. — **9** plobare Gen_1. — **10** provisa est *cdd. Cic.* — **13. 14** quamquam quis est *Cic.* — qui H_1, *Gen, B; non A.* — quamvis sit adulescens *cdd. Cic., minus bene, cum sequatur statim illud* sit. — adoliscens *B*; L_1; adolescens *A*; Gen_1; L_2. — **15** Explorare, siccare. *n. N.*

et suspensa focis explorat robora fumus.

EXERCERE, fatigare. Terentius in Adelphis:

í sane: ego te exércebo hodie ut dígnus es, silicérnium.

|| Exercere est exagitare vel conmovere. M. Tullius de officiis lib. I: exercenda etiam est facilitas et altitudo animi. Vergilius Aeneidos lib. III:

nate || Iliacis exercite fatis.

|| Exercere, insequi. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

tum vos, o Tyrii, styrpem et genus omne futurum
exercete odiis.

|| Exercere, solidare. Sallustius in Iugurthae bello: Nabdalsa exercito corpore. — Cicero Tusculanarum *lib. V:* equidem eos casus, in quibus me fortuna vehementer exercuit. || Exercere, inponere, inmittere. Vergilius Georgicorum lib. II:

tunc denique dura
exerce imperia et ramos conpesce fluentis.

Plautus in Amphitryone:

si ín me exercitúru's, quaeso in párietem, prius *út* domes.

|| Exercere, in meliorem usum et fructum formare. Vergilius Georgicorum lib. I:

exercetque frequens tellurem atque imperat arvis.

EQVITEM cum consuetudine aut magistrum equorum aut sessorem appellemus, ut Vergilius lib. VIIII:

---

17 IV, 2, 48 || 19 I, 25, 88 || 21 III, 182 (V, 725) || 2 IV, 622 || 5 71, 1 || 6 V, 1, 3 || 8 II, 369 || 11 I, 1, 168 || 14 I, 99 || 17 Aen. IX, 367.

---

16 ex suspensa H_1. — uocis *Gen*$_1$. — rabora *Gen*$_1$. — **17** Excere *B.* — fastigare *pr. L.* — adelfis *cdd.* — **18** *cf. 48, 3.* — hi sane *L, H_2, G;* hi rane *Gen, B, H_1.* — **20** an., quae dicitur *Cic.* — **21** V *H_2, G, non B.* — **1** factis *L; Gen*$_1$. — **3. 4** tyrri *Gen, L, H_1; non B;* tyrrii H_2. — stirpem *cdd. pr. L.* — exercite *Gen$_1$; L_1.* — **5** Sall.; *cf. 6 l.* exercitum — fatigatum. — iugurtae *B.* — **6** lib. V *add. M.* — eos *Cic.;* meos *cdd. cum A.* — **7** inponere, inmittere *M;* imercere *Gen, H* (*ille add. supra* me *nota* ◡); inercere *B; om. L relicto spatio decem fere litterarum;* imperare, imponere *H_2, G.* — *om. h. l. A.* — **8** Verg.; *cf. 303 l.* fluere, latius — excrescere. — **9** tum *libri pg. 303; item plures Verg. cdd.* — **10** composce *G.* — **12** si in me *om. B, Gen, H_1.* — exercituru's *Campmannus;* exercituras *cdd. Pl. et Non.* — exerciturus's; *sc.* pugnos. — imparietem *Gen, H;* impariaetem *B.* — prius ut *M;* prius *cdd. Non.;* ut primum *Plauti.* — **15** impetrat *Gen$_1$; pr. L.* — **16. 17** *cf. 106 l.* equitem *ibique comment.* — Equitem — aut magistrum equorum aut sessorem *M;* Equites — aut a magistro equorum aut a sessore *v.* — consuitud. L_1. — appellamus *B.* — ut *supra add. in L.* — IIII *cdd. pr. B; in quo id deletum et m. 2 supra scr.* VII. — *sane illud* equites *etiam invenitur Aen. IV, 132.*

interea praemissi equites ex urbe Latina;

et lib. X:

effusumque equitem super ipse secutus;

|| **Equitem** Vergilius Georgicorum lib. III equum dici voluit:

inpositi dorso atque equitem docuere sub armis
insultare solo et gressus glomerare superbos.

EXTERRITVM pavefactum significat. Vergilius lib. V:

plausumque exterrita pinnis
dat tecto ingentem.

Varro Eumenidibus:

vidémus populum, Fúriis instinctúm tribus,
divérsum ferri, extérritum formídine.

|| **Exterritum**, accensum, inflammatum. Vergilius Georgicorum lib. III:

saevit agris asperque siti adque exterritus aestu.

EXPERIRI est pati, sentire. Vergilius Aen. lib. I:

vos et Cyclopea saxa
experti.

[et] Terentius in Hecyra:

nam fuísse erga me míro ingenio expértu' sum. ||

|| **Experiri**, temptare. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

nequid inexpertum frustra moritura relinquat.

Terentius in Eunucho:

ómnia† prius éxperiri quam ármis sapientém decet.

Lucilius lib. XXX:

summatim tamen experiar rescribere paucis.

Plautus in Asinaria:

---

19 Aen. X, 893 || 21 III, 119 || 24 Aen. V, 215 || 27 Varro Eumenidibus || 30 III, 434 || 33 I, 201 || 36 III, 5, 39 || 1 IV, 415 || 3 IV, 7, 19 || 5 Lucilius l. XXX || 7 I, 3, 94.

---

18. 19 latinae lib. *pr. L.* — **21** equitem *Gen_2; B; H_1;* equites *rell.* — Equit. *lemma in L et H.* — equum *Gen (hic in ras.); B; H_1;* equos *rell.* — Verg.; *cf. comm. in 106 l. m.* — **24** pavefactum; *amat composita talia Nonius; quae nec apud Gellium exemplis carent.* — **25** pennis *L_2; H_2; G; B.* — **27** Varro *(post addit. in L); cf. 434 l.* specula. — **28** intinctum *G_1.* — **30** Verg.; *cf. 244 l.* asperum, nocens. — **32** sevit *L, H, Gen, ut saepius, non B.* — atque *cdd. pr. L_1.* — estu *L, ut saepius.* — **34** ciclopea *B;* cydopea *H_1.* — **36** et *om. ed. princ.* (*praec.* i, *seq.* t). — **37** fuisse fuisse *Gen, pr. H.* — ergo *B; Gen; L_2; pr. H.* — ingento *Gen; pr. H; B_1;* ingenti *B_2.* — **3** Ter.; *cf. 349 l.* manere, expectare. — in *om. Hqos.* — **4** omnia *cdd. l. utroque; etiam Ter. libri; sed suspectum hoc propter r. m.* — experire *pr. B.* — **6** experiare scribere *H, Gen, B;* experire scr. *L.* — **7** in aulularia *B.*

díguos *indignós* adire atque éxperiri certumst† mihi.

|| Experiri, scire. M. Tullius Epistularum ad Brutum lib. VII: his contraria atque disparata, ut esse solet, expertus sum. — Vergilius lib. XI:

experto credite, quantus
in clypeum insurgat.

EXIRE manifestam habet significationem; ut Terentius in Eunucho:

exí foras, sceléste! ad etiam réstitas,
fugitíve?

|| Exire, evadere, liberari. Lucilius lib. XXVIII:

ne hoc fáciat atque ex hác is erumna éxeat.

|| Exire, vitare. Vergilius lib. V:

corpore tela modo atque oculis vigilantibus exit.

|| Exire, erumpere. Vergilius Aeneidos lib. II:

non sic aggeribus ruptis cum spumeus amnis
exit.

|| Exire, prohibere. Vergilius lib. XI:

sustinet a iugulo dextram et vim viribus exit.

EXPEDIRE, utile esse. Terentius Heautontimorumeno:

éxpedit bonas ésse vobis; nós quibu'cumst res nón sinunt.

---

9 M. Tullius Epistul. ad Brutum VII || 11 Aen. XI, 283 || 15 IV, 4, 1 || 18 Lucil. l. XXVIII || 20 Aen. V, 438 || 22 II, 496 || 25 Aen. XI, 750 || 27 II, 4, 8.

---

8 indignos *om. cdd.* — atque experiri certum est mihi. *sic cdd. Non.; item Plauti* (*ap. quem* experire *E, I;* certumst mihi *B, D, E*). — *illud* atque experiri *e v. 92, ubi legitur* atque experiar, *irrepsisse putat Goetzius, qui scribit* d. ind. adire precibus decretumst mihi: *sed nescio an potius sit reponendum* dignos indignos adirest certum atque experirier. — *Langenus:* atq. experiri certa res; *Fleckeisenus:* a. e. stat mihi. — 9 Epistularum *M;* aepistula L_1*;* aepistola Gen_1*;* L_2*;* epistola Gen_2*; H; G; at B:* apta. — 10 disparata *Orellius;* parata *cdd.* — solet *M; et ita A;* soleat *cdd.;* ut assolet *Bardilius.* — his contr. atque disparata ut esse soleant *Orellius.* — 12 quiantus *Genm* (quamtus, *sed corr.* quantus, *Genh*); *pr. H; in B post* qu *ras.;* quaintus *pr. L.* — 13 clypeum *L;* clipeum *B, Gen, H, G.* — adsurgat *vel* ass. *recte cdd. Verg. et Prisc. pg. 802.* — 16 at L_2, H_2*; G; non Gen,* B_1. — adhuc B_2. — 17 fugitivae *B,* Gen_1*; item pr. L.* — 18 XXVIIII *pr. Gen;* XXVI *pr. G.* — 19 *puto* utque. — is erumna exeat *M* (aerumna is exeat *Iun.*); erumna (aerumna *B*) exeatis *cdd.* — 21 exsit Gen_1*; pr. L.* — 23. 24 ageribus Gen_1. — exsit *pr. L;* exstit Gen_1*;* exit *etiam A;* exiit *male plures Verg. cdd.; cf. Lachm. comm. Lucr. pg. 209.* — 25 *n. N.* — proibere *B.* — 26 et dextram, *sed* et *del., L.* — exstit *pr. Gen.* — 28 nam expedit *Ter.* — nos *Ter.;* nobis (*praec.* vobis) *cdd.* — quibuscum est *etiam Ter. libri.* — *post 28 in libris pos. exemplum Lucilianum, quod infra v. 36 sq. collocatum a nobis.*

M. Tullius de officiis lib. II: saepe enim aut eos laedunt quos non debent aut eos quos non expedit. ‖ **Expedire** est definire. Vergilius Aeneidos lib. III:

* * * et Ausonio possis considere portu,
expediam dictis.

Terentius in Phormione:

atque ea, sí potes, verbo éxpedi.

‖ **Expediri**, liberari. Lucilius lib. XXVII:

égo enim, a, perficiam út me amore expédiam?

Vergilius Aeneidos lib. II:

flammam inter et hostis
expedior.

Terentius Hecyra:

téque hoc crimine éxpedi.

*M. Tullius in Verrem actione secunda, de iurisdictione Siciliensi: videte ut, dum expedi*re se vult, induat. ‖ **Expedire**, proferre. Sisenna Historiarum lib. IIII: ‖ funis expediunt, claustra foribus inposita periclitantur. — Vergilius Aeneidos lib. I:

cereremque canistris
expediunt.

M. Tullius in Verrem, de suppliciis: hominem proripi atque in foro medio nudari ac deligari et virgas expediri iubet. ‖ Ex-

---

29 II, 19, 68 ‖ 31 III, 378 ‖ 34 I, 4, 20 ‖ 36 Lucil. l. XXVII ‖ 38 II, 632 ‖ 41 V, 1, 29 ‖ 43 II, 2, 43, 106 ‖ 44 Sisenna Hist. IV ‖ 2 I, 701 ‖ 5 II, 5, 62, 161.

---

29 ledunt *cdd. pr. H;* ladunt *pr. A.* — **30** debent *cdd. Cic.;* debeant *Non.* — **31** IIII *cdd.* — **32** *Vergilii haec sunt:* pauca tibi e multis, quo tutior hospita lustres aequora et. — *lacuna fuit indicanda, nisi forte Nonius scripsit* ut Aus. — **34** formione *libri.* — **35** id *Ter.* — potest *pr. L, f. recte.* — si potes tu uno verbo *duo deteriores ap. Ter.* — **36** Expediri *B; Iun.;* Expedire *rell.* — Expedire, liberare *Quicheratus.* — Lucilius; *cf. comm. in v. 28.* — VII, *supra scr.* XX, *L.* — **37** a *M;* an *cdd.* — perficiam *Madvigius Advers. I, 18;* pereiciam *cdd.* — amore *Gerlachius;* amare *cdd.* — ego enim a pueritia *male Ald.* — ut me amare expediat *sec. ed. princ.* (*quae addit* dictis) *Ald., quo conveniret lemmati, cui appositus est versus in cdd.* — **39** inter *om. B, Gen,* H_1. — ex *pr. H.* — **42** expedi; *cf. comm. in 43. 44.* — **43. 44** M. Tullius — expedire se; *ita Quicheratus; quamquam nescio an melius absit illud* actione secunda; *cf. 297, 5.* — rese *e. q. s. cdd.* (expedire se *Gen, H;* expedire si *A;* expedire *libri Me*); rese, *ut vid., corr.* resq (i supra scr.) *Bh;* rese, *m. 2* resi, *Bm.* — indoat L_1; induat *an* inducit *in Gen sit dubium.* — *post* induat *in cdd. seq. Sisennae exemplum, quod proximo lemmati subiunxit Quicheratus.* — **1** floribus *B, Gen,* H_1. — **2** per.; *cf. 364* periculum, experimentum. — **5** i. V. d. s. *ed. princ.;* d. s. i. V. *cdd.* — cum repente hominem *Cic.* — **6** in fore *B.* — modio L_1. — expedire *B, Gen,* H_2. — iubet. — *quae secuntur, in libris sunt collocata pg. 298 post l.* educere. *huc transtulit Iun.*

pedire, colligere. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: ex ceteris autem generibus tum pecunia expedietur, cum legionibus victricibus erunt quae spopondimus persolvenda.

ENIXA dicitur partu levata. Vergilius Aeneidos lib. III:

triginta capitum fetus enixa iacebit.

|| Enixa, subiugata. Vergilius Aeneidos lib. III:

servitio enixae tulimus.

EFFERRE, subdere. Lucilius lib. XXVI:

dépugnabunt pró te ipsi et moriéntur ac se ultro éfferent?

|| Efferre significat proferre. Vergilius:

tunc satus Anchisa caestus pater extulit aequos.

et lib. II:

mene efferre pedem, genitor?

Lucilius lib. XXVI:

égo ubi quem ex praecórdiis
écfero versúm.

Ennius Medea:

utinám ne umquam Medé cordis†
cupidó corde pedem extétulisses!

|| Ecferre, ostendere. Vergilius lib. VIII:

---

7 M. Tullius ad Caesarem iun. I || 10 III, 391 || 12 III, 326 || 14 Lucilius l. XXVI || 16 Aen. V, 424 || 18 Aen. II, 657 || 20 Lucilius l. XXVI || 23 Ennius Medea exule || 26 Aen. VIII, 1.

---

8 tum *M;* tunc *v.* — expediaetur *B.* — **10** Enixa; *cf. 57; 458 l.* enixae; enixas. — **11** faetus *B;* foetus *A, Gen, pr. H.* — **12** Verg.; *cf. 458 l.* enixas, *ubi diversa de hoc loco tradit Non.; 407 l.* tollere, pati; *item 405* subnixum, subditum. — **13** *cf. Serv. ad h. l.* — enexae *pr. B.* — **14** Effere *B.* — VI, *supra scr. XX, L.* — **15** *cf. comm. in Luc. XXVI, 32.* — depugnabant *L;* depugabt, *add. supra* bt *virgula, H_1.* — te *cum virgula Gen.* — pro te; proci *v. c. Dousae.* — efferrent *L.* — *illud* se — efferent *non ut Non. putat intellegendum, sed idem fere quod* ad capulum ibunt *videri idque ipsum a Lucilio in tragico aequali irrideri l. s. m. dixeram. tamen olim suspicio oborta fraudi fuisse Nonii auctori librorum corruptelam, de qua etiam Lachmannus cogitavit, reponendumque cum Passeratio et Guieto id quod est* offerent. — *cet. abest v. interrogandi signum.* — **17** tum *cdd. Verg.* — **18** cestus *C, Gen, B.* — **19** mane *L, H_1, B, Gen.* — **21** ergo ubi *B.* — **22** etfero *Gen, ut vid.; H_1; item L, sed radendo corr.;* effero *B.* — versum *add. H_2.* — **24. 25** *haec pessime v. uno octonario trochaico continentur.* — Mede; *cf. Meinekii Annal. Alexandr. pg. 45; suspicionem tamen maximam movet haec forma in poeta tam antiquo. nam in Accio facilius esset ferenda; cf. Q. Enn. pg. 196 sq.; comm. in 238, 1.* — cordis (coris *pr. H*) *cdd.;* Colchis *Lips.* — *puto* utinam numquam Aeetae ec terris. — extetulisses *Buechelerus; M;* extulisses (extullisses *B*) *cdd.* — **26** Etferre *pr. Gen et L;* Ecfere *Hs;* Efferre *A, B.*

297. 298 M.

ut belli signum Laurenti Turnus ab arce extulit.

|| **Ecferre**, erigere, levare. Vergilius lib. V:

ostendit dextram insurgens Entellus et alte extulit.

Lucilius lib. XXX:

continuo, simulac paulo vementius aura
inflarit fluctus, erexerit extuleritque.

|| **Extollere**, differre. Caecilius Plocio:

abi íntro atque istaec ádfer tamen, *ut* hódie extollat núptias.

|| **Ecferre**, edere, provehere. Vergilius Georgicorum lib. II:

extulit haec Decios, Marios.

Lucilius lib. XXVI:

nón idcirco extóllitur *nec* veítae vegrandí datur.

M. Tullius in Hortensio: praeter ceteros nostra || extulit civitas. || **Efferre**, extollere. M. Tullius de signis: nimium forsitan haec illi mirentur atque ecferant. — Lucilius lib. XXVIIII:

ómnia alia, in quíbus ecferimur rébus, ne ego multís loquar.

M. Tullius de officiis lib. II: itaque eos viros suspiciunt maximisque ecferunt laudibus.

EXPLERE dicitur inplere. Lucretius lib. III:

atque explere bonis rebus satiareque numquam.

Vergilius Georgicorum lib. III:

---

29 Aen. V, 443 || 32 Lucilius l. XXX || 35 Caecilius Plocio || 37 II, 168 || 39 Lucilius l. XXVI || 1 M. Tullius Hortensio || 3 II, 4, 56, 124 || 4 Lucilius l. XXVIII || 6 II, 10, 36 || 8 III, 1004 || 10 III, 431.

---

27 laudarenti *pr. L.* — 29 Etf. *pr. Gen;* Eff. *B (item 37).* — 30 entaellus *B.* — *illud* et alte *bis, sed pr. del. L.* — 33 vementius *M;* vehementius *Non.* — aula *B.* — 34 erexerit *ed. a. 1471;* erexit *cdd.* — 35 extollendi *verbi exempla addidisse vid. N. propter perf.* extuli *et quod proprio vix sufficeret lemmati. f. et 39, 40 spurii.* — plocius, *mut. in* plocio, *Bh, si recte signa intellego;* plocitis *Bm.* — 36 istaec H_1*;* Gen_2*; Vrbin. 307;* istahaec *L;* H_2*; B; G;* istahec Gen_1. — adfer *M;* aufert (*seq.* t) *cdd.* — tamen *pro* tandem. — ut *add. M* — 38 *Verg.:* haec (Italia) — Ligurem Volscosque verutos extulit, haec. — 39 Luc.; *cf. 183 l.* vegrande. — 40 hiccirco *B.* — nec *om. cdd. h. l.* — vitae *libri 183; hic* velite (velitevegrandi H_1*;* velit evegrandi *Gen*). — velgrandi H_2*; G.* — 3 mirantur *B.* — efferent *pr. B;* efferant *et A.* — 5 haecferimur *L, pr. Gen;* efferim' *B, tum* efferimur. — 6 susp. *Cic.;* suscipiunt *cdd.* — 6. 7 *f. secludendi.* — 7 haecferunt *L;* ecfert *H;* efferunt *B.* — 8 Eplere H_1. — inplere L_1*, H; non B, Gen.* — Lucr.; *cf. 424 l.* expleri. — 9 rebus *om. B.* — 10 Verg.; *cf. comm. in 242 l.* atrum.

inprobus ingluviem ranisque loquacibus explet.

|| Explere, minuere. Vergilius lib. VI:

discedam, explebo numerum reddarque tenebris.

EDVCERE, erigere. Vergilius lib. VI:

aramque sepulchri
congerere arboribus caeloque educere certant.

|| Educere dicitur exuere. Vergilius lib. X:

hoc dicens eduxit corpore telum.

|| Educere, educare. Terentius in Adelphis:

edúxi a parvulo; hábui, amavi pró meo.

EXCVTERE dicitur conmovere. Vergilius lib. XII:

gaudetque comantis
excutiens cervice toros.

M. Tullius de officiis lib. III: explica atque excute intellegentiam tuam. || Excutere, emittere. Vergilius lib. XI:

excussus Aconteus
fulminis in morem.

|| Excutere, excludere, deicere. Vergilius Aeneidos lib. III:

excutimur cursu et caecis erramus in undis.

et lib. VIIII:

excussi manibus radii revolutaque pensa.

Lucilius lib. XXX:

ipso cum domino calce omnis excutiamus.

|| Excutere, eligere. M. Tullius || Philippicarum lib. XII: iuventutem omnem ex tota Italia excussimus.

---

12 Aen. VI, 545 || 14 Aen. VI, 177 || 17 Aen. X, 744 || 19 I, 1, 23 || 21 Aen. XII, 6 || 24 III, 20, 81 || 25 Aen. XI, 615 || 28 III, 200 || 30 Aen. IX, 476 || 32 Lucilius l. XXX || 1 XII, 7, 16.

---

11 inluviem *Gen*, L_1, *H*, *ed. Bas.*; ĩnluviem *(sic)* L_2; ingluviem *per interpolationem B.* — ramisque *Gen*, *pr. H.* — loquacilis *pr. B.* — 12 minuere; m̃ inuerre, *sed in mrg. m. 2 corr.*, *H*; inuerre, *supra scr.* M *et priore* r *expuncto*, *Gen.* — 13. 14 *om. Gen*, *B*, H_1; *in mrg. supplet* H_2. — explebo munerum *L.* — Edicere *L.* — 15 sepulcri Gen_2, L_2, *H*; *non B.* — cerant *pr. Gen et L.* — 19 Educe Gen_1. — ducare *L*; educare, ducare *Gen*, H_1. — adelfis *cdd.* — 20 parbulo Gen_1; L_1. — *post h. v. seq. ultima pars l.* expedire. — *cf. pg. 297, 6.* — 24 II *cdd. h. l.*, *sed infra pg. 300 s. l.* explicare, exserere: III. — 25 mittere *B*, *Gen*, H_1. — 26 conteus *pr. L*; acontheus (*pr.* aconteus) *B.* — 27 fluminis *B*, *Gen*, H_1. — 28 IIII *C*, *Gen*, *non B.* — 31 radii revolutaque; redire volutaque *L*; radire volutaque Gen_1. — 32 lib. XXV *B.* — 1 filippicarum *H*, *G*, *Gen*, *B.* — lib. XXI *B.* — 2 excussimus *Vatican. ap. Cic.*; excivimus *deteriores.*

299 M.

EXPONERE, ostendere. M. Tullius, de signis: vocat ad cenam deinde ipse praetorem; exponit suas copias omnis. ‖ Exponere est deponere. Vergilius lib. X:

socios de puppibus altis
pontibus exponit.

‖ Exponere, edisserere. M. Tullius Philippicarum lib. I: exponam vobis breviter consilium profectionis et regressionis meae. ‖ Exponere, abicere. Terentius Heautontimorumeno:

. . . erat híc Corinthia ánus haut inpura; eí dedi
éxponendam.

‖ Expositum, subiectum. M. Tullius in Verrem actione secunda: cum tibi exposita esset ad praedandum omnis Pamphylia.

EXORNARE, foedare. Terentius Heautontimorumeno:

égone? si vivo, ádeo exornatúm dabo,
ádeo depexum, út, dum vivat, méminerit sempér mei.

‖ Exornare, ornare. M. Tullius in Verrem, de signis: exornat ample magnificeque triclinium. — Terentius in Eunucho:

ita vísus est
dudúm, quia varia véste exornatús fuit.

Cicero de oratore lib. I: qui omnes eloquentes fuerunt, orationem suam et rei publicae dignitatem exornabant.

EXPLICARE, ostendere, explanare. M. Tullius in Verrem

---

3 II, 4, 27, 62 ‖ 5 Aen. X, 288 ‖ 8 I, 1, 1 ‖ 10 IV, 1, 16 ‖ 13 de praet. urb. 37, 93 ‖ 15 V, 1, 77 ‖ 18 II, 4, 27, 215 ‖ 19 IV, 4, 15 ‖ 22 I, 49, 215 ‖ 24 Divinat. 8, 27.

---

3 Tullius *om. L; H_1; Gen; B.* — caenam *L, G;* genam *B, Gen, H_1.* — 5 XI *L, H, P.* — 8 ed. *M;* d. *cdd.* — M. Tullius; *cf. 222 l.* reditus. — filippicis *libri.* — 9 breveter *L_1.* — et profectionis *melius cdd. Cic.* — et reversionis *cdd. Cic. et Grillii.* — 11 Corinthia anus *Bembin.;* anus Corinthia *plures deteriores;* corintianus *C, Gen;* corincianus *B.* — aut *L;* haut *G; pr. Gen et B;* haud *uterque ex corr.; item H.* — inpura: ei dedi *Ter.;* impure (inp. *B, Gen, L_1, H*) dedi (dedie *B, Genm; H_1*) *cdd.* — 12 exponandam *pr. B.* — 13 *puto* obiectum. — secundus *L_1;* II *ed. Bas.* — 14 esset *om. Gen, B, H_1.* — pamfilia *cdd.* — *ap. Cic. cdd.:* cum tibi exposita esset omnis ad praedandum Pamphylia. — 15 fedare *Gen_2; H ex corr.; G;* faedare *B.* — Ter.; *cf. 7 l.* depexum. — 16. 17 *n. N.* — *veriora Eugraphius.* — *ap. Terent. hic quoque, ut saepe, rectius habere existimo deteriorum codicum scripturam quam Bembini. est autem talis:* 'sed Syrum.' — 'quid eum?' — 'egone? si vivo, a. e. d.' — *nam quod Bentleius scripsit* ego si vivo eum ad. ex. d., *ne scilicet in thesi lateret illud* vivo, *rationem eum fefellisse constat.* — 18 exornat *Cic. cdd.;* ornat *Non.* (et ornat *B; post* ornat *ras. in Gen*). — 19 enucho *B;* eunuco *pr. L.* — 22 *ap. Cic. haec sunt:* neque eadem ratione ac via M. Cato, P. Africanus, Q. Metellus, C. Laelius, qui. — quia *pr. H.* — orationem; et rationem *G, H ex corr.;* (*pr.* or.); *sed in mrg. m. 2 adscr.* orationem. — 23 re *pr. Gen.* — puplice *B.* — exornabat *A.*

Actione†: vitam alterius totam explicare. — idem de officiis lib. III: ut quaedam sibi concedantur, quo facilius, quae volunt, explicent. ‖ Explicare, emittere, extendere. Vergilius Georg. lib. II:

sed trudit gemmas et frondis explicat omnis.

M. Tullius de re publica lib. II: quae virtus praeter ceteras totam se ad alienas utilitatis porrigit atque explicat. — Varro Sesquulixe: vice stelligerei aetheris explicans aere cavo sonitum. hic in ‖ cothurnis. ‖ Explicare, exserere. M. Tullius de officiis lib. III: explica atque excute intellegentiam tuam, ut videas quae sit in ea species, forma, notio viri boni.

EXVI est exsolvi. Vergilius Aen. lib. II:

sustulit exutas vinclis ad sidera palmas.

‖ Exui, nudari. Vergilius lib. V:

magna ossa lacertosque
exuit.

‖ Exuere, deponere. Vergilius Aen. lib. IIII:

et siquis precibus locus, exue mentem.

‖ Exui, liberari. Lucilius lib. XXVIIII:

hínc domum vix rédeat, vixque hoc éxuat se.

---

25 III, 7, 33 ‖ 27 II, 335 ‖ 30 M. Tullius de re publ. II ‖ 31 Varro Sesquulixe ‖ 1 III, 20, 81 ‖ 4 II, 153 ‖ 6 Aen. V, 422 ‖ 9 IV, 318 ‖ 11 Lucil. l. XXIX.

---

25 Divinatione *Me; f.* Actione I. — tam vitam *Gen*$_1$. — idem *om.* L_1*; pr. H; Gen; B.* — 27 emittere *in mrg. add. Gen.* — emittere se ostendere *B.* — 29 fromdes *B;* frondes *A.* — oms̄ *B.* — 30 caeteras *B.* — 31 utilitatitis *Gen*$_1$. — 32 sesq. ulixae *H, B;* sesq: ulixae *Gen.* — vice stelligerei *M;* vias stelligeras (stetligeras L_1) *v.* — aeteris *pr. B.* — 32. 1 explicans aere cavo (cavos *pr. L*) sonitum hic in coth. (coturnis *cdd.*) *v.* — *at vid. Nonii socordia truncatum in fine exemplum. neque enim est cur corrupta putentur verba extrema. apparet quippe describi machinamenta, quibus post scenam uterentur ad tonitrua simulanda. cf. Pauli pg. 57 l.* Claudiana tonitrua. — *huc etiam pertinent Vergilii illa:* dum flammas Iovis et sonitus imitatur Olympi — demens, qui nimbos et non imitabile fulmen aere et cornipedum cursu simularet equorum. — 1 exserere; *ita C, Gen, B; in L* s *punctis notatum.* — M. Tullius; *cf. 298 l.* excutere — conmovere. — 2 explicatque *B, Gen,* L_1, H_1. — 3 eas H_2, L_2. — firma *C, Gen, B; at Cic. cdd. plerique:* species forma et notio; *ubi aut* species et notio *aut* forma et notio *scribendum videri dicit Baiterus.* — 4 exsolvi; *in L* s *punctis notata.* — Verg.; *cf. 404 l.* sustulit. — 5 palmae L_1. — 9 Exue *pr. L;* Exuedere, *sed* de *del., B.* — 10 *Vergilii haec sunt:* et istam, oro, siquis adhuc precibus locus exue mentem. — 11—27 Lucil. *e. q. s. om. A; cf. comm. in 14—17.* — 12 hinc *M;* unde (*seq.* do) *cdd.* — *in ed. Lucilii initio versus trochaici thesin dactyli intra duo vocabula divisam tolerari posse putaveram. sed, ut hoc concedatur, importunum valde erit illud* vixque hoc. — *f. reponendum:* unde víx domum | rédeat, vix quoque éxuat se.

300 M.

EXCIDERE, cadere. M. Tullius Philippicarum lib. XII: excident gladii, fluent arma de manibus. ‖ Excidere, in oblivionem venire. Vergilius Aen. lib. I:

necdum etiam causae irarum saevique dolores
exciderant animo.

‖ Excidere, dissentire. Lucilius lib. XXVII:

métuo ut fieri póssit, ego quom vívo; ab Archilocho éxcido.

EIECTVM dictum exclusum. Vergilius lib. VIII:

nec non Tarquinium eiectum Porsenna iubebat
accipere.

Lucilius lib. XXVIIII:

ubi erat κοπιῶσα,
eiecere istum abs te quamprimum et prodere amorem.

‖ Eiectum, extensum. Vergilius lib. X:

eiectoque incumbit cernuus armo.

EXVLTARE, saevire. M. Tullius de re publica lib. II: quae sanguine alitur, quae inmani crudelitate sic exultat, ut vix hominum acerbis funeribus satietur. ‖ Exultare est gestu vel dictu iniuriam facere. Lucilius lib. XXX:

quin totum purges, devellas me atque deuras;
exultes, *si* sollicites.

---

13 XII, 3, 8 ‖ 15 I, 25 ‖ 18 Lucilius l. XXVII ‖ 20 Aen. VIII, 646 ‖ 23 Lucilius l. XXIX ‖ 26 Aen. X, 894 ‖ 28 M. Tullius de re publ. II ‖ 31 Lucilius l. XXX.

---

13 caedere, *sed corr., H;* cedere *L; in quo* a *supra* e *primum scribi coepta, sed eadem eluta.* — filippicis (in filippicis *B, pr. H;* filipp *Gen;* filippi L_1) *cdd.* — excident *L, G;* excidit *B, Gen,* H_1*;* excidant H_2. — **14** gladii, fluent *Cic.;* clodi, fluenta (*seq.* a) *cdd.* — venire *h. l. om. B, Gen, pr. H.* — **14—17** *illa* Excidere est *(sic)* in oblivionem venire *e. q. s. pg. 301 ante l.* Expectare *repetita in cdd., etiam in A.* — *ibidem subiecti v. 18, 19. delevit quae sunt iterum posita ed. princ.; hos in hunc locum revocavit Quicheratus.* — *cet. in A pg. 301 more noto l. ita contractus:* Excidere est in oblivionem venire. Virg.: sevique — animo. Excidere dissentire. — *Luc. exempl. omissum.* — **19** *cf. comm. in Luc. XXVII, 39.* — ego quom vivo *M;* ergo quo *L,* H_2*, G;* ego vivo *Tornaes., B, Gen,* H_1. — Arciloco *cdd.* — excidere *B, Gen,* H_1. — **20** dictum; deiectum *Franckenus, f. recte.* — **21** psenna *L.* — iuvebat *Gen,* L_1. — **23** XXVIII *B.* — **24** ibi *L, H, B, Gen.* — *f.* erit. — κοπιῶϲα *M* (κοπιώϲηϲ *Lachmann.*); scopiose *B, Gen,* H_1*;* scopios *L,* H_2*, G.* — *cf. de origine erroris comm. in Lucr. XXIX, 81.* — **25** eiecere *L;* H_2*;* ecicere *pr. B;* eiccere *pr. G;* eicere *Gen;* H_1*; B et G ex corr.* — *recepi scripturam locupletiore testimonio firmatam, quamquam alibi in Nonii cdd. vix occurrit.* — prodere *M;* perdere *v.* — **26** Verg.; *cf. 21 l.* cernuus. — **27** eiectoque incumbit *in mrg. add. Gen.* — **29** inmani *M;* in omni *(quod ne lemma quidem admittit) v.* — **30** acervis Gen_1*;* L_1. — **32** quin tum *pr. G.* — devellas *M; Quicheratus;* delellas *L, H, Gen;* debellas *G;* depellas *B.* — **33** exultes; *n. N.* — *sunt autem verba pueri delicati; cf. Luc. VII, 9.*

Vergilius lib. V:

exultantiaque aurit
corda pavor pulsans.

|| **Exultare**, gloriari cum iactantia. Vergilius Aeneidos lib. XI:

exultat Amazon.

M. Tullius in Hortensio: inbecillis autem est pudoris magister timor: qui || si quando paululum aberravit, statim spe inpunitatis exultat. — et de senectute: et Annibalem iuveniliter exultantem patientia sua molliebat. || **Exultare**, supra modum exilire et ecferri. M. Tullius de re publica: est igitur quiddam turbulentum in hominibus singulis, quod vel exultat voluptate vel molestia frangitur.

ELIGERE significationem habet apertam. || **Eligere**, defetigare. Lucilius lib. XXVIIII:

corrúmpat prorsum ac nérvos omnis éligat.

EXCLVDERE dicitur eicere. Terentius in Eunucho:

exclúsit. revocat. rédeam?

|| **Excludere**, liberare. Lucilius lib. XXVII:

prímum qua virtúte . . sérvitute exclúserit.

---

34 Aen. V, 137 || 37 XI, 648 || 39 M. Tullius Hortensio || 2 4, 10 || 4 M. Tullius de re publ. || 8 Lucilius l. XXIX || 10 I, 1, 4 || 12 Lucilius l. XXVII.

— si *add. Quicheratus.* — sollicites *post add.* L_1. — *ad illud* sollicites *in mrg. Gen manu antiqua adscriptum:* equites; *in quo dittographia quaedam videtur latere, ut puta:* atque exagites. — **34—36** *ad finem totius loci, h. e. ad 301, 6 transtulit Quicheratus.* — *poterat et sequenti lemmati, quod est* Ex., gl. cum iactantia *addi.* — Verg.; *cf. 319, 22.* — aurit Gen_1, L_1; haurit *rell.* — pulsant *pr. L.* — **37** gloriare *pr. B.* — **37** X *cdd.* — **39** inbecillis *B; Gen;* L_1*; H.* — **1** tymor *B.* — inpunitatis *B; Gen;* L_1*; H.* — **2** et de senectute; *cf. 347 l.* molle, placidum. — hannibalem *B,* Gen_2*, H.* — iuveniliter *cdd. 347; h. l. B, H;* iuveniter *ed. Bas.; item, ut ex Zangemeisteri et Hageni silentio concludi debet, L et Gen.* — exultatem *Genm;* H_1. — **3** pacientia *A, L.* — patiensua *pro* patientia sua *B.* — Exultare; *vide incogitantiam Nonii; nam hoc l. vix differt a superiore.* — et *f. delendum.* — **4. 5** efferri *A, B.* — *tertio de republica libro hoc frgm. vindicare Vrbin. 307 testatur Maius. sed vereor ne numerus e 300, 28 irrepserit. certe in meis libris eius vestigium nullum.* — quidam *pr. B.* — in *supra add. L.* — ingulis, *supra scr.* s, *id.* — velut exultat *pr. id.* — **7** abet *L.* — ligere, *m. 2* eligere *sine l. nota L.* — defetigare L_1; defatigare *rell.* — Eligere, defetigare. *potius evellendi significationem aptam videri secuti plerosque notavimus ad pg. 290 l.* diligere. — **8** Luc.; *cf. comm. in 278 l.* delenitus — mente alienatus. — **9** prorsus ad *cdd. h. l.* — **10** eunuco *pr. L.* — **12** liberare; revocare, *quod e v. Terentii irrepsit, B.* — XXVII; XX *supra add. in L.* — **13** quia virtute, *m. 2* qui a virtute *L.* — virtutem *B.* — servitete Gen_1; servitut *pr. L.* — servitutem *ed. princ.; et ita vulgo, contra lemma Nonii. apparet post illud* virtute *accusativum haustum ut puta* victos. — *post v. 13 in cdd. pos. illa* Excidere est in oblivionem venire *e. q. s.; cf. comm. in 300, 14—17.*

301. 302 M.

EXPECTARE dicitur manere, observare. Terentius in Andria:

expecto, quíd velis.

|| Expectare, sperare. M. Tullius de officiis lib. II: fit enim deterior qui accipit atque etiam ad id quod *semel accepit* semper expectandum paratior. — Vergilius Georg. lib. I:

sed illos
expectata seges vanis elusit aristis.

EXPETERE * * * Expetere est adeo poscere * * * || Expetere, accidere. Plautus Amphitryone:

ergo ín sérvitúte éxpetúnt múlta iníquá.

|| Expetere, transferri, evadere. *Plautus Amphitryone:*

suámque culpam expétere *in* mortalem út sinat.

INCIPIT PER F LITTERAM.

FELIX dicitur fortunatus, beatus. Vergilius Aen. lib. III:

o felix una ante alias Priameia virgo! ||

|| Felix, propitius. Vergilius Aen. lib. I:

an Phoebi soror an nympharum sanguinis una?
sis felix!

|| Felix, fructuosus, ferax. Vergilius Georg. lib. II:

exilit ad caelum ramis felicibus arbos.

---

14 I, 1, 7 || 16 II, 15, 53 || 18 I, 225 || 22 I, 1, 20 || 24 I, 2, 33 || 27 III, 321 || 1 I, 329 || 4 II, 81.

---

15 exspecto, *sed del.* s, *L.* — **16** Exspectare *B.* — libro *m. 2 supra scr. in H.* — fit *Cic.;* est *cdd.* — *Nonii f. socordia peccatum.* — **17** quia *B, Gen, pr. H.* — **17. 18** ad id quod semel accepit semper expectandum; *ita M;* ad id quod *(om. G, pr. L, non B)* semper expectandum *cdd. Non.; at Ciceronis, in quibus plurimum interpolando saevitum constat,* ad idem semper expectandum. — Verg.; *cf. 416 l.* vanum, leve. — **21** Expetere *ed. princ.;* Expectare (expetere *in mrg.* Ho_2) *cdd.* — *sed enim ante lacunae signum erat ponendum.* — *hausta ut puta haec:* Expetere, petere. — adeo; ad *B;* ado Gen_1; a deo *mirifice ed. princ. et insequentes ante Bas.* — poscere; *hic exemplum puto haustum.* — *nam a prima tantum lemmatis explicatione in hoc capite abesse aliquando exemplum videtur voluisse Non.* — **21. 24** Expetere *utrobique ed. princ.; v.;* Expectare *cdd.* — **22** accidere *Passerat.; Me;* accipere *cdd.* — Plautus in, *sed* in *del., H.* — **24** transferri *Quicheratus;* transferre *cdd.* — Plautus in Amphitryone *add. Pius.* — **25** *praec. ap. Pl.* delictum suom. — suamque culpam *Acidal.;* suamque ut culpam *cdd. Pl.;* sua si quid culpa *Non.* — expectare *B.* — in *om. cdd. Non.* — sanat *pr. L.* — **28** felex L_1. — primeia Gen_1. — **1** propitius peius Gen_1. — Vergilius *om. B; Gen;* H_1; L_1 (*in utroque m. 2 supra scr.* Virgilius). — **2** foebi *cdd.* — nymfarum *Gen, H, G;* nimfarum *L;* nimpharum *B.* — **4** Verg.; *cf. 339 lemmatis* longe *finem ibique comm.* — Georg. *ed. Bas.; om. B, Gen, L,* H_1 (*in hoc m. 2 supra scr.* georgic̄). — I *B, L.* — **5** exilit *etiam A, B.* — exit *vel* exiit *cdd. pg. 339 l. m.*

Varro de vita populi Romani lib. II: contra *a* novo marito cum item e foco *ignis* in titione ec felici arbore et in aquali aqua allata esset.

FASTIGIVM, *summa altitudo.* ‖ Fastigium item ima altitudo. Vergilius Georg. lib. II:

forsitan et scrobibus quae sint fastigia quaeras.

Varro de re rustica lib. I: *sed fossa ita idonea, si omnem* aquam quae e caelo venit, recipere potest aut fastigium habet, ut exeat *e* fundo. agger is.

FERRE, ostentare. Vergilius lib. XI:

captivo sive ut se ferret in auro
venatrix.

‖ Ferre consuetudine portare dicimus. Vergilius lib. V:

vix illam famuli Phegeus Sagarisque ferebant.

‖ Ferre, habere. Vergilius lib. V:

in magno munere Cisseus
ferre sui dederat monumentum et pignus amoris.

M. Tullius de officiis lib. III: sed cum Basilus M. Satrium, sororis filium, nomen suum ferre voluisset. ‖ Ferre, pati. Vergilius Aeneidos lib. II.

miserere animi non digna ferentis.

---

6 Varro de vita p. R. II ‖ 10 II, 288 ‖ 12 I, 14, 2 ‖ 15 Aen. XI, 779 ‖ 18 Aen. V, 263 ‖ 20 Aen. V, 537 ‖ 23 III, 18, 74 ‖ 25 II, 144.

---

6 Varro; *cf. 182 l.* titionem *ibique comm.* — a *om. h. l. cdd.* — 7 com Gen_1 (comitem). — e *supra add. in L.* — ignis *om. cdd. utrobique.* — in titione; initione (mitione *B, Gen*) *cdd. h. l.* — ec *M;* et H_1*;* ex *rell. cum B.* — in aequali *cdd. hic; pg. 182* iam qualis. — 9 Fast., s. a. *add. Quicheratus; cf. 463 l.* fastigia. — item ima *Quicheratus;* ima L_1*;* H_2*; ed. Bas.;* item L_2*;* H_1*; B; Gen.* — 10 Verg.; *cf. 463 l.* fastigia. — 11 scribibus (i *alterum m. 2 radendo fact.*) *L.* — 12 *unicus paene hic locus est e Varr. de re rustica libro qui citetur capite IV a Nonio; cuius quidem rursus admirari licet socordiam.* — sed — si omnem *om. cdd. Non.* — 13 e caelo *Varro;* H_2*; G;* caelo *B, Gen,* H_1*; in L est* elo; *ante supra scr.* cae. — e fundo *Varro; om.* e *cdd.* — aggeris *cdd. Varr.; item Non. B, Gen, H, L;* agger is *(ita Iucundus) ed. Bas. (non Merceri).* — *illud* aggeris *ad praecedentia tractum a Non., cum ap. Varr. initium sit sequentis enuntiati.* — 'postrema verba sunt sequentis clausulae — ut videas incogitantiam Nonii tam negligenter exscribentis veterum scribtorum locos, et inde observes quam periculosum sit haec fragmenta ita incuriose exscribta emendare.' *haec Me.* — 15 XII *B.* — 18. 19 *haec ante v. 15 vid. collocanda.* — Verg.; *cf. 421 l.* vix, cum labore. — 19 fegeus *cdd.* — famulisque *C; Gen;* sagarisque *B; cf. 421 l. m.* — 22 derat Gen_1*; L.* — ferres deuiderat monimentam *B.* — 23. 24 M. Tullius — sororis; *supplevit Me, ap. quem est* Basilius. — filium; *ante hoc vocabulum adiecta in H m. 2 nota* ᴗ*, eadem in margine illud* q̃. — c ·ad, *quod item ad* fil. *pertinet, legitur in mrg. Gen;* ad filium *P.* — filium; cum filium *ed. a. 1476, insequentes ad Mercerum; qui tradit in optimo libro erasum* quum — nomen sum *L.*

Lucilius lib. XXVII:

céterum quid sít, quid non sit, férre aequo animo ac fórtiter.

Varro Proelio caprino, περὶ ἡδονῆς: non posse se amplius perferre. tamen sudat, vi potat. — Terentius Heautontimorumeno:

. . . nam quem férret, si paréntem non ferrét suum?

‖ Ferre, conserere. Vergilius lib. V:

quibus acer Eryx in proelia suetus
ferre manum.

‖ Ferre, disturbare. Vergilius Aen. lib. I:

quippe ferant rapidi secum verrantque per auras.

et lib. II:

alii rapiunt incensa feruntque
Pergama.

‖ Ferre, dicere, nominare. ‖ Vergilius Aen. lib. II:

et scelus expendisse merentem
Laucoonta ferunt.

et lib. VII:

quae nunc Samothracia fertur.

‖ Ferre, dare, exhibere. Vergilius Aen. lib. III:

sacra Dionaeae matri divisque ferebam.

‖ Ferre, pati. Cicero in Verrem, de praetura Siciliensi: prout

---

27 Lucilius l. XXVII ‖ 29 Varro Proelio caprino ‖ 30 I, 2, 28 ‖ 32 Aen. V, 402 ‖ 35 I, 59 ‖ 37 Aen. II, 374 ‖ 1 II, 229 ‖ 4 cf. comm. ‖ Aen. VII, 208 ‖ 6 III, 19 ‖ 8 34, 83.

---

28 caeterum *B.* — quid sit *M;* quidquid sit L_1*;* quicquid sit *rell. cum A, B.* — quasi non *A, Montepess.* — ceterum quid sit, quid non sit; *cf. Plaut. Trin. 994.* — ferre *mrg. P; Bouterweckius quaest. Luc. pg. 29;* fero *G; A; B;* Gen_2*;* L_2*;* H_1*;* ferro Gen_1*;* fere L_1*;* H_2 *in mrg.* — *versum hunc cum vix dubitari possit iungendum, ut in editione nostra factum, cum eo, qui legitur pg. 27 s. l.* strabonem, *non placet, quod nobis in mentem venit quondam,* fero ego; *neque magis Lachmanni illud* ferto *aut Quicherati* fero animo aequo. — ac fortiter *om. A.* — 29 Varro *B; Gen;* H_1*; Iun.;* animo, *quod e v. superiore irrepsit, rell.* — praelio *H, Gen; non B.* — peri edones *cdd.* — non; *praecedebat dicendi verbum.* — posse se amplius *B;* possesse amplius *Gen;* H_1*;* posses eam amplius *L,* H_2*, G.* — 30 sudat (*pro* insudat), vi potat *M;* suadet ut *(om. B, Gen,* H_1*)* notat *cdd.* — 32 Ferre, conserere; *n. N.* — 33 accer *B.* — Eryx *ed. Bas.;* erix *B;* H_2*;* rex *A; Gen; L* (*hic pr.* erex); H_1. — im *L.* — proelia *B; L;* praelia *A, H, G, Gen* (*hic pr.* praelias ventus). — suaetus *A.* — 35 Verg.; *cf. 420 l.* verrere est trahere. — 36 quidpe L_1. — 38 alio apiunt L_1. — 3 Lauconta Gen_1*;* L_1*;* Laoconta Gen_2*;* H_1*;* Laocoonta *B;* L_2*;* H_2*; G.* — 4 III *cdd.* — *f. hausta III, 414 sqq.* haec — ferunt. — *cf. 377 l.* protinus. — 5 Samohtratia L_1*;* Samothratia L_2*; B.* — 6 exib. *A; L.* — 7 dionae *L;* dione *B, Gen,* H_1*;* dion eae H_2*;* Dioneae *ed. Bas.* — ferebant *B, Gen, L, H; cf. 9;* ferebam *ed. Bas.* — 8 siliciensi *B, Gen,* L_1.

Thermitani hominis facultates ferebant. — et de oratore lib. III: si aut vetustum verbum sit, quod tamen consuetudo ferre possit. || Ferre, adferre. Vergilius lib. XI:

legati responsa ferunt.

M. Tullius de suppliciis: prohibentur suis liberis cibum vestitumque ferre. — Lucilius lib. XXVIIII:

collígere auxilium, tamétsist indigna út feram.

|| Ferre, dirigere, ducere. Vergilius lib. VI:

hinc via, Tartarei quae fert Acherontis ad undam.

Lucilius lib. XXX:

quid sibi vult? quare fit ut introversus et ad te
spectent atque ferant vestigia se omnia prosus?

|| Ferre, laudare. Lucilius lib. XXX:

et sola ex multis nunc nostra poemata ferri.

FLVERE est decurrere. Vergilius Georg. lib. II:

haec eadem argenti rivos aerisque metalla
ostendit venis atque auro plurima fluxit.

|| Fluere, minui, deficere. Vergilius Aeneidos lib. II:

ex illo fluere ac retro sublapsa referri
spes Danaum.

|| Fluere, latius ac liberius excrescere. Vergilius Georg. lib. II:

tum denique dura
exerce imperia et ramos compesce fluentis.

FATVM significat decretum et voluntatem. Vergilius lib. VII:

---

9 III, 43, 170 || 11 Aen. XI, 227 || 13 II, 5, 45, 117 || 14 Lucilius l. XXVIIII || 16 Aen. VI, 295 || 18 Lucilius l. XXX || 21 Lucilius l. XXX || 23 II, 165 || 26 II, 169 || 29 II, 369 || 32 VII, 293.

---

9 Thermitani hominis *Cic.*; temitani (emitani *B*) homines *cdd.* — facultate *B, Gen,* H_1. — oratione *B, Gen,* H_1. — III; II L_2; H_2; *G*; *om.* L_1; H_1; *B*; *Gen.* — 10 si *Cic.*; est *cdd.* — autem *H*; *etiam in L supra scr.* em. — verbum *bis, sed posterius del., H.* — sit *Cic.*; sic (si *L*) *cdd.* — consuitudo L_1. — 13 prohiberentur *Gen*; *B*; L_2; H_1; prohibetur H_2; *G.* — liberis suis *cdd. Cic.* — cybum *B, Gen, H.* — 14 intro f. *Vatic. Cic.* — 15 colligare *L.* — ferum B_1. — 16 dirigere, dicere Gen_1. — 17 hic *B, Gen, H (supra* i *in H littera erasa;* hinc *in mrg.* Ho_2). — vita *L*; *in Gen post* i *ras.* (vita *Genm*). — undas *Verg.* — 18 Luc.; *cf. 402 l.* spectare. — 19 fecit Gen_1; sit *an* fit *in B exhibeatur non liquet.* — et ad te *Iun.*; ut ad te *cdd. h. l.*; aetate *pg. 402.* — *cf. Hor. Ep. I, 1, 74 sq.* — 20 spectant (expectant *G*) *cdd. h. l.* — omnia se *cdd. h. l.*; sed omnia *pg. 402.* — prosus *pr. L*; prorsus *rell.* — 23 est *om. A.* — Georg. *om. Genm.* — I *cdd. cum P* (II *Hqos*). — 27 acreto *B.* — 28. 29 spem *B.* — *illa* spes Danaum. Fluere — excrescere *add. in H m. 2.* — Verg.; *cf. 295 l.* exercere, inponere, inmittere. — 32 Fatum; *aut hausta quaedam aut hactenus satisfactum a Nonio variae sermonum significationi comprobandae, quod duplicem fati addidit explanationem.*

heu stirpem invisam et fatis contraria nostris
fata Phrygum!

* * * et in septimo Aeneidos:

filius || huic fato divum prolesque virilis
nulla.

FATIGARE, percutere. Vergilius lib. VIIII:

versaque iuvencum
terga fatigamus hasta.

|| Fatigare, excitare vel increpare vel hortari. Vergilius lib. IIII:

sociosque fatigat:
praecipitis vigilate, viri.

|| Fatigare, instigare, cogere. Vergilius lib. VIIII:

collecta fatigat edendi
ex longo rabies et siccae sanguine fauces.

|| Fatigare, ad lassitudinem deducere. Vergilius lib. V:

velocis iaculo cervos cursuque fatigat.

et lib. XI:

quos nulla fatigant
proelia.

FOEDVM consuetudine est deforme. Terentius in Eunucho:

nunc tíbi videtur foédus, quia illam nón habet.

|| Foedum, execrandum. Vergilius lib. VII:

aversusque refugit
foeda ministeria.

FACTIO dicitur malorum consensus et conspiratio. Sallustius

---

35 Aen. VII, 50 || 3 Aen. IX, 609 || 6 Aen. IV, 572 || 9 Aen. IX, 63 || 12 Aen. V, 253 || 14 XI, 306 || 17 IV, 4, 17 || 19 Aen. VII, 618.

— *magis tamen permoveor, ut post v. 34 quaedam existimem intercepta. cf. comm. in 35.* — VI *B.* — **33. 34** *Non. h. l., ut Servius,* fatum *per* voluntatem *videtur explicasse, perperam quidem illud. nam* fatum *propria positum significatione.* — nobis *pro* nostris *Gen_1.* — frigum *cdd.* (fricum *L_1*). — **35** et in septimo Aen.; *expectes* idem eodem. — *etiam additum offendit illud* Aen. — *vid. turbatum.* — **1** fato; decreto (voluntate *Serv.*). — prolisque *L, Gen_1.* — viribus iulla, *tum* viribis nulla *B.* — **6** *post* Verg. *add. in Gen, H* aen.; aeneid *in B.* — **8** praecipitis *L, Gen_1; H_2; G;* praecipites *rell. cum A, B.* — *in L ex* i *factum* e, *sed id rursus elutum.* — **11** longe *Gen_1; H_1;* longa *pr. L;* longo *etiam B.* — **13** iaculor *Gen_1; pr. L.* — **16** praelia *ed. Bas., non B.* — **17** Fedum *A, Gen_2, H, G;* Foedum *etiam B.* — consuitudine *L.* — deforme est *A contra usum Non.* — Eunuco *pr. L.* — **18** fedus *A, Gen_2, H ex corr., G;* faedus *B.* — **19** Foedum; *eadem librorum varietas atque in v. 17.* — **21** feda *Gen_2, H, G, B (om. h. v. A).*

in Catilinae bello * * * *idem in Iugurthae bello:* inter bonos amicitia, inter malos factio. ‖ Factio iterum significat opulentiam, abundantiam et nobilitatem. Titinius Setina:

... metuo hércle, Caeso, né nimi' stulte fécerim,
quí eam ex tanta fáctione atque ópibus sum ausus ádgredi.

Plautus in Aulularia:

ístas magnas fáctiones, *ánimos,* dotes dápsilas.

idem Trinummo:

vostrás cum nostris fáctiones átque opes.

Turpilius Thrasyleone:

nóbilitate, fáctione frétus interdícere.

Caecilius Philumena:

ita eórum infamiam óccultabat fáctio.

FEROX est saevus et indomabilis: translatum a feritate. Vergilius lib. IIII:

ac frena ferox spumantia mandit.

---

23 Sallustius Catilinae bello; cf. comm. ‖ idem Iug. 31, 15 ‖ 25 Titinius Setina ‖ 28 II, 1, 45 ‖ 30 II, 4, 66 ‖ 32 Turpilius Thrasyleone ‖ 34 Caecilius Philumena ‖ 37 Aen. IV, 135.

---

23 in Catilinae (Catillinae *Gen, H; non B;* Catullinae *L*) bello. *sequitur locus ex b. Iugurthino petitus. unde apparet aut lapsum per socordiam Nonium aut quaedam intercidisse. et hanc sententiam secutus Mercerus demonstravit ex Catilina locum opportunissimum. nam ita Sallustius de Catone (54, 6):* non divitiis cum divite neque factione cum factioso, sed cum strenuo virtute, cum modesto pudore, cum innocente abstinentia certabat. — **23. 24** sed haec inter *Sall.* — amiticia *L, A.* — factio est *cdd. Sall.* — **25. 26** Setina *Me;* sed iam *cdd.* (sed etiam *B;* sed cum iam *Montepess.; A*). *pluries illud nomen similiter corruptum. — ante Me illud* sed iam *ad Titinii verba trahebatur; neque est improbabile in principio eorum omissum* sed enim iam. — metuo; movetuo H_1. — ceso *cdd. cum A, B.* — **27** qui eam; eam, *quod in cdd. legitur post* opibus *quodque ante* ex *facile potuit excidere, huc* retraxit *Bothius.* — extenta *pr. B.* — usus adcredi *pr. L, in quo supra* d *prius eluta* g (adgredi *etiam A, B, Gen, H, G*). — ex tanta factione atque opibus; *cf. Plaut. Cist. II, 1, 16 sqq.* — **29** factiones *ut lemma* L_1. — animos *om. cdd. et f. ipse Non.* — dapsilas *Non. cdd.;* dapsiles *Pl.* — *erat cum scribendum putarem* dapsileis; *sed ut* futtilus *pro* futtilis, *potuit etiam pro* dapsilis dapsilus *dici. — et ab hoc petitum probabile est adverbium* dapsile, *quod legitur pg. 513. — nam seq.* dilucide. — **31** *cf. Pl.* — nosti *C, Gen;* nostri *B.* — **32** trasileone *L, H;* trasileonem *B, Gen;* Trasyleone *ed. Bas.* — **33** nouilitate *(ita C)* factione *om. B, Gen, pr. H.* — interducere *B.* — **34. 35** Philumena: ita *Grauertus;* Philumena *iam Iun.;* filium in alta *cdd.* — infamiam *M;* famam *cdd.* — occatabat *Gen (non B),* H_1. — *sine causa existimat Ribbeckius, secutus alios, in hoc versu latere Plocii illum:* nam opulento famam facile occultat factio *et haustum ante exemplum e Philumena petitum.* — **36** saevius *Gen;* sevus, *erasa ante* u i *litt., H.* — Verg.; *cf. 425 l.* ferus. — **38** at *L,* H_1, Gen_2; ad Gen_1; *in B utrum* ac *sit an* at *non liquet.* — frenat Gen_1, *pr. L.*

M. Tullius de officiis lib. I: ut equos propter crebras contentiones proeliorum ferocitate exultantes domitoribus tradere solent. — Terentius in Eunucho: ||

eone és ferox, quia habés imperium in béluas?

|| Ferox sum illa re dicitur, ut: illa re sum fretus vel adrogans. Titinius Fullonibus:

videram érgo
te fórmonsam esse vírginem, sponsó [esse] superbam, fórma ferócem.

Plautus Milite:

ut ádoriatur moéchum, qui formást ferox.

Accius:

néque vi tanta quísquamst, neque tam abúndans fortunís, ferox.

M. Tullius Epistularum ad Caesarem lib. I: itaque vereor ne ferociorem faciant tua tam praeclara iudicia de eo. || Ferox significat cordatus vel facetus. Plautus in Milite glorioso:

nám tu quamvis póti' sis facere ut† fluat facétiis;
ét quia tecum erám, propterea nímio eram ferócior.

FAMA est opinio secundum consuetudinem. Vergilius Aen. lib. III:

---

39 I, 26, 90 || 41 III, 1, 25 || 3 Titinius Fullonibus || 7 IV, 9, 13 || 9 Accius || 11 M. Tullius ad Caesarem I || 13 IV, 8, 12 || 16 III, 121.

---

40 praeliorum *ed. Bas.; non B.* — soleant *Cic.* — **1** eone es *cdd. Ter.;* adeone est *Non.* — quia *(monosyll.) libri Ter.;* qui *Non.; item Arusiani gr. lat. VII, 481.* — *f. olim fuit:* adeo es ferox, qui habes imperium in beluas? — — *cet. ap. Ter.* ferox *potius* arrogans. — **2** Ferox sim *B;* Gen_1*; pr. H.* — adrogans *cum* L_1 *H, B, Gen.* — **4—6** *ita M; cdd.:* videram ego te virginem formosam (formonsam Gen_1, *pr. L*) esse sponso (sponsa *pr. L*) esse superbam forma ferocem. — forma; *f.* fama. — *commenti sunt alii alia. sed haec proxime absunt a traditis neque indigna Titinii elegantia.* — **8** ut adoriatur mechum (moechum *v.*) *cdd. Pl.;* ut domatum mecum *B; Gen;* L_1; H_1; ut domatum maecum *ed. Bas.;* ut domatum (domatam *Torn.*) equum (ecum L_2) *Tornaes.;* L_2; H_2. — forma si *cdd. Pl.;* forma est *Non.* — **9** actius *Gen, pr. H; non B.* — **10** portunis *pr. Gen.* — **11** Epistularum *M;* aepistola Gen_1; epistola *B;* Gen_2; L_2; *H; G.* — itaque; ique *B.* — forociorem *Gen.* — ferociorem eum *non bene docti ap. Cic.* — **12** tua tam *Orell.;* tutam *vel* tu tam *cdd.* — de eo *Nobbius;* telo *cdd.;* de illo *Quicheratus.* — te tam praeclara iudicia caeli *male Iun.* — **13** cord. vel fac.; *n. N.* — **14** tu *supra add. in L.* — quemvis *C,* Gen_2 (*m. 1* quem facetus vis); quamvis *B; cdd. Pl.* — poti' sis *Quicheratus;* potissis *cdd. Non.;* potis es (potis est) *Pl.* — ut fluat *cdd. Pl. et Non.;* ut atfluat *probabiliter Ritschelius.* — uti fluat *non bene Camerarius;* fetiis *B, Gen,* H_1. — **15** propterea nimio *Me;* propterea animo *cdd. Non.;* propterea animum *vel* propter animum *Pl.* (*unus* propterea animi *ex interpolatione*); pr. ab animo *Bothius.* — eam *Gen,* H_1; *non B.*

fama volat pulsum regnis cessisse paternis
Idomenea ducem.

|| **Fama**, spes [profuturi numinis]. Vergilius Aen. lib. IIII:

nos munera templis
quippe tuis ferimus famamque fovemus inanem.

| **Fama** est rursus infamia; unde et **famosum** dictum est infame [famosam, infamem]. Cicero de oratore lib. II: non pol, inquid, audeo; nam me ad famosas vetuit mater accedere. — Vergilius Aen. lib. IIII:

neque enim specie famave movetur.

Terentius in Adelphis:

maledícta, famam, meúm laborem *et péccatum* in se tránstulit.

Plautus in Casina:

qui étiam me miserúm famosum fécit flagitiís suis.

Lucilius Satyrarum lib. XI:

Quintus Opimius ille, Iugurtini pater huius,
et formosus homo fuit et famosus, utrumque
primo adulescens; posterius dat rectiu' sese.

Turpilius Pedio:

quaéso, omitte hanc, désere
meretrícem, quae || te sémel ut nactast sémper studuit pérdere,
detérere, despoliáre opplereque ádeo fama ac flágitis.

---

20 IV, 217 || 24 II, 68, 277 || 26 IV, 170 || 28 II, 3, 10 || 30 Plautus Casina post V, 4, 13; cf. comm. || 32 Lucilius l. XI || 36 Turpilius Pedio.

---

20 spes *supra add. in L.* — pr. n. *secl. M.* — nummis *B, Gen,* H_1*;* nimis *pr. L;* numminis Hs_2 (numinis Ho_2). — **21** muneris Gen_1*; pr. L.* — **22** quibpe *pr. Gen.* — **23** Fama est — infame *huc transtulit Quicheratus. in libris illa* Fama — infamia *leguntur ante Vergilii exemplum, quod sequitur; ea quae sunt* unde — infame *post idem.* — et *om. pr. L;* H_1. — **24** famosam, inf. *del. Quicheratus.* — inquit *cdd. pr. L.* — **28** in *om.* L_1. — Adelfis *cdd.* — **29** fama *B; item L et H ex corr.* — meum laborem; *ex hominis christiani interpolatione videtur hoc ortum;* meum amorem *cdd. Ter.; ubi Bentleius* in sese. — et peccatum *ex Ter. add. docti.* — **30** in Casina *Studemundius Ind. scholarum Gryphisvaldens. a. 1871 pg. 15;* in Asinaria *v.* — **31** fecit *Studemundius; qui et suo versum loco reddidit;* facit *cdd.;* fec *in Ambrosiano comparuit.* — **33** qui intus *Gen, pr. H.* — opimus *cdd.; corr. Bentin.* — iugurtim *pr. H;* iugurthini *G; item in L* h *supra scr.;* iugurtini *etiam B.* — **34** formosus; or *in L m. 2; pr. f. fuit* famosus. — formosus *hic omnes libri, non* formonsus, *idque recte propter sequens* famosus. — *post* formosus utrumq *(sic) add. in L; sed id punctis notatum.* — et *supra scr. in L.* — **35** ad. post. *supra add. in L.* — dat *B;* da *rell.;* dare *Turneb.* — se *pr. G.* — **37** omitte hanc, desere *M; cdd.:* omitte hac deserite (ac desere *Vrbin. 307*) hanc. — **1** meritr. *Bh.* — semel; *f.* semol, *i. e.* simul. — ut nacta est *Bothius;* inacta est *L, G, Gen, B; pr. H;* nacta est *H post ras.; ed. princ.* — **2** deterere *Bothius;* detegere *v.* — oplereqne *cdd.* — fame Gen_1*; pr. L.* — flagitis *Bothius;* flagitiis *cdd.* — *f.* famae ac flagiti.

306 M.

M. Tullius de re publica lib. IIII: atque etiam, siqua erat famosa, ei cognati osculum non ferebant. — Sallustius in Iugurta: is postquam *videt regis* largitionem famosam inpudentemque. — Naevius:

desúbito famam tóllunt, siquam sólam videre ín via.

FORTIS est celer. Lucretius lib. III:

aut quidnam tremulis facere artubus aedi
consimile in cursu possint et fortis equi vis?

Vergilius lib. XI:

quid tam egregium, si femina forti
fidis equo?

|| Fortis rursum formosus. Plautus Milite:

. . . ecquid fórtis visast? . . .

|| Fortis etiam dives. Plautus Trinummo:

eúm sororem déspondisse suam ín tam fortem fámiliam;

id est, divitem et copiosam. Afranius Fratriis:

formósa virgost: dótis dimidiúm vocant
istí qui dotis néglegunt uxórias;
praetérea fortis.

Lucilius lib. XXX:

omnes formonsi, fortes tibi, ego improbus? esto!

|| Fortis, magnarum virium. Vergilius Aen. lib. I:

fortemque Cloanthum.

---

3 M. Tullius de re publ. IV || 4 15, 5 || 6 Naevius (Danae II) || 8 III, 7 || 11 Aen. XI, 705 || 14 IV, 3, 13 || 16 V, 2, 9 || 18 Afranius Fratriis || 22 Lucilius l. XXX || 24 I, 510.

---

3 si quaerat *B.* — 4 iugurtus *pr. L;* iugurta *pr. B;* iugurtha *rell.* — 5 is *om. pr. L.* — v. r. *om. cdd.* — 6. 7 Nevius *cdd.* — *cf. 517 sq. l.* desubito. — videre *cdd. 518;* videmus *h. l.* — 8 Lucr.; *cf. 420 l.* vis. — 9. 10 aedi; haedi *Lucr.;* et *cdd. h. l.;* aevi *420.* — consimili *cdd. utrobique.* — ac f. *cdd. 420.* — ea quivis *B, Gen,* H_1. — possint fortes aequi, *om.* vis, *A.* — 12 si f. f. *bis L; post illud* si femina Gen_1 *add.:* si forti si femina, *quod del. m. 2.* — 13 fidisaequo, *m. 2* fidisa. equo *L;* fis aequo Gen_1. — 14 Fortis formosus *A;* Fortis — formosa *C, Gen, B.* — 15 ecquid *Pl. C. D;* etquid *cdd. Non.; et ita ap. Pl. B.* — *cet. cf. Ritschelii comm.* — forte H_2. — 17 dispondisse *cdd. pr.* L_1. — familiam tuam *(quod ex praec.* tam *ortum) B, Gen, pr. H; etiam in L supra add.* tuam. — 18 fratris *cdd.* — 19 midium *B, Gen, pr. H.* — 20 uxorias, *sed* as *del., Gs.* — 22 Luc.; *cf. 327 l.* inprobum, turpe. — *versus Luc. videtur potius ad sequens lemma pertinere.* — 23 formonsi *pr. L,* Gen_1*;* formosi *rell. cum B.* — ego *cdd. 327;* ergo *h. l.* — 25 *ante* f. *add.* Gen_1 haec etfatus; *del. m. 2; cf. v. 27.* — fontemque cloantem *B.*

FACESSERE est facere. Ennius Annalium lib. I:

haec ecfatus; ibique latrones dicta facessunt.

Afranius Inimicis:

. . . multa atqué molesta es: potin út *nunc* dicta facéssas?

Vergilius Aen. lib. IIII:

imperio laeti parent ac iussa facessunt.

|| Facessere significat recedere. Ennius Eumenidibus:

édico vicísse Orestem: vós ab hoc facéssite.

Titinius Gemina:

ad áliquis vestrum núntiet [gemine], ut rés suas procúret,
aedíbu' facessat.

Pacuvius Teucro:

té repudio néc recipio; náturam abdicó. facesse!

item:

facéssite omnes hínc parumper; tú mane. ||

Cicero de legibus lib. I: paulisper facessant rogemus. — Afranius Liberto:

---

26 Ennius Annal. l. I || 28 Afranius Inimicis || 30 IV, 295 || 32 Ennius Eumenidibus || 34 Titinius Gemina || 37 Pacuvius Teucro || 39 Pacuvius (Teucro); cf. comm. || 1 I, 13, 39 || 2 Afranius Liberto.

---

26 Facessere; *cf. id. lemma ap. Paul. pg. 86.* — Annalium *M;* annalibus *cdd.* — **27** ecfatus *Scal.;* et fatus *C, Gen;* effatus *B;* et fatu *A.* — sibique *id.* — dicta *supra scr. in L.* — haec ecfatus ubi (*melius erat* haec ecfatur ubi; *cf. Ann. v. 65*), l. d. f. *Scal.* — *sed cf. Aen. V, 653 sq.:* haec ecfata. at matres. — **28** Inimicis *Iun.; cf. 477 l.* adiutatur; inimis *cdd. cum B.* — **29** *anapaesticus aristophanius.* — es *postea add. in H.* — nunc *add. M* (*praec.* n ut). — facesses *cdd.; corr. Iun.* — **31** iussa *Verg.;* iusta *cdd.* — **33** edico *M;* dico *cdd.* — orestem *ed. princ.;* horestem *Vrbin. 307;* oresteɱ *Gen* (*hic add. supra pr.* n *illo* ◡), *B*, *pr. H;* oresten *rell.* — sab *H, sed corr.; Gen.* — facessite *Vrbin. 307; ed. princ.;* facessit *C, Gen, B* (facessi *pr. L*). — **34** gemine (gaeminae *B*) *cdd.* — **35** ab *L.* — aliqđ *B.* — vestrum *M;* vestrorum *v.* — gemine (geminae *B; et ita vel* Geminae *v.*) *secl. M.* — res suas *Bentin.;* reo suas *B, L, G;* reos uas *Gen, H* (*in H supra* os *erasa altera* s). — **38. 39** abdico *Hermannus;* dico (*praec.* am *cdd.*). — facesse. item; facesse *cd. N. Fabri;* item *v.;* faces stitem Gen_1*;* facessti tem L_1*;* facessti item L_2*;* H_2*; G;* facessite H_1*; om. B;* Gen_2. — *conf. et comm. in v. 40.* — naturam abdico; *cf. Curt. III, 2, 18* homines cum se permisere fortunae etiam naturam dediscere. — *dubito tamen an ornatius sit Hermanni commentum quam quod Pacuvio conveniat.* — *igitur propius a fide existimo ab hoc scriptum vel hoc* natum *(ita Me)* te abdico. facesse *vel potius, quod olim a nobis propositum:* te repudio nec recipio natum. ito, facessito. — item; *f.* idem. — *cet. cf. Paul. pg. 86.* — **40** facessite *om.* H_1*; v. supra; in Gen post* i *ras.* — o. h. *Paulus;* h. o. *cdd. Non.* — hinc; parumper *al.*

307 M.

nolo híc te videat: dóminus est. puér, facesse hinc. . .

Plautus Rudente:

sí quidem
sís pudicus, hínc facessas.

M. Tullius in Hortensio: facessant igitur omnes qui docere nihil possunt, quo melius sapientiusque vivamus.

FATISCERE est aperiri * * * ‖ *Fatiscere* rursum deficere. Accius Epinausimache:

tamen haút fatiscar quín tuam inplorém fidem.

Pacuvius Duloreste:

át si tanta súnt promerita véstra, acquiperare út queam
véreor, nisi numquám fatiscar fácere quod quibó boni.

FERVS significat saevus. Vergilius Aen. lib. II:

ferus omnia Iuppiter Argos
transtulit.

‖ Ferus iterum ecus. Vergilius Aen. lib. II:

inque feri curvam conpagibus alvum
contorsit.

Accius Medea:

---

4 IV, 4, 17 ‖ 7 M. Tullius Hortensio ‖ 10 Accius Epinausimache ‖ 12 Pacuvius Duloreste ‖ 15 II, 326 ‖ 18 II, 51 ‖ 21 Accius Medea.

---

3 *f.* nolo hic *(adverb.)* te videat dominus. en, puer, facesse hinc. — *lacuna potest suppleri eo quod est* ocius. — **6** puditus *B.* — hic *pr. L.* — **7** M. *om. B; Gen; pr. L et H.* — ortensio *pr. B.* — doceri *A.* — **8** quo; eo *A.* — **9** Fatescere *pr. B.* — aperiri *Iun.; Guietus;* aperire *cdd.* — *cet. cf. Aen. I, 123.* — Fatiscere *add. Me.* — vel *pro* rursum *A.* — **10** Accius; *cf. 479 l.* fatiscuntur *ibique comm.* — epinausimache *B;* epinausimace (sep. *Gen, pr. H*) *rell.* — **11** haud *Bentin.;* aut *cdd.* (aud *Ah*). — quin *libri pg. 479;* qui *h. l.* — **12** Pac.; *cf. 479 l. m. cum comm.* — **13** at si tanta *M* (at *iam Gulielm.*); ut si ita *cdd.; cf. comm. in 227, 28.* — aequiparare (eq. *L*) *L; G;* equiperare *B.* — **14** nisi numquam; *potius* sin umquam; *cf. pg. 479.* — nuncquam *L, H, Gen, B;* numquam *ed. Bas.* — quod quibo boni *Iun.;* quod quiboni (quodque boni *B*) *cdd. h. l.;* quodquod quibo boni *479.* — *ceterum pro illo* vereor *quondam scripseramus* peream; *quod obscurissimum sibi videri dixit Ribbeckius. vellem melius quam hactenus factum conicias antiquissimae Latinitatis rimatus esset usum. nam ne nunc quidem paenitet commenti illius, licet necessarium esse merito neges.* — *quod ego ita volui accipi:* at si tanta s. prom. v., peream, si umquam fatiscar facere quod quibo boni, ut aequiperare queam, *liberiore verborum collocatione, qualem in enuntiatis relativis condicionalibusve et alibi habes saepe et in Ennii Phoenice, v. 376 sq.* — *cf. et vit. Enn. pg. 210.* — **15** saevus *M;* severus *v.; cf. 425 l.* ferus et ferox. — Verg.; *cf. 425 l. m.* — **16** Iupiter *A.* — Argus *pr. Gen.* — **18** *f.* item. — equus *B,* H_2. — Verg.; *cf. 193 l.* alvus. — Aen. *om. B, Gen,* H_1; eneidos *supra add.* H_2. — **19** curbam *Gen,* H_1, L_1. — conpagibus L_1 *solus.* — album *Gen,* L_1, H_1.

períssem in stabuleis frénos inmitténs feris.

|| Ferus item significat cervum. Vergilius lib. VII:

pectebatque ferum puroque in fonte lavabat.

FVGA [significat], citus cursus. Vergilius Aen. lib. I:

vel qualis equos Threissa fatigat
Harpalyce volucremque fuga praevertitur Hebrum.

Item fuga volatum significat. Vergilius lib. III:

celerique fuga sub sidera lapsae
semessam praedam et vestigia foeda relincunt.

| Fuga item dicitur navigatio. Accius Telepho:

remísque nixi próperiter navem ín fugam
transdúnt.

Vergilius Aen. lib. V:

ipsae iam matres, ipsae, quibus aspera quondam
visa maris facies et non tolerabile nomen,
ire volunt omnemque fugae perferre laborem.

idem lib. IIII:

non fugis hinc praeceps, dum praecipitare potestas?

idem in tertio:

tendunt || vela noti; fugimus spumantibus undis.

---

23 Aen. VII, 489 || 25 I, 316 || 28 Aen. III, 243 || 31 Accius Telepho || 34 V, 767 || 38 Aen. IV, 565 || 40 Aen. III, 268.

---

22 *verba sunt Iasonis.* — perissem *M;* perite *v.* — in stabulis *Vrbin. 307; ed. princ.;* in stabule (stabulae *L,* H_2) *cdd.* (*seq.* f); in stabulo *minus bene Grotemeierus.* — feris; *non* equis, *ut N. putat, sed* tauris. — **23** item; iterum *Gen, B,* H_1*; L ex corr.; f. recte; cf. comm. in v. 18.* — **24** pectebatque; tque *m. 2 pro alio repos. in L.* — **25** significat *secl. M; cf. v. 23.* — citus; *om. A; litt.* itus *in ras.* L_2*;* citos *B,* Gen_2*,* H_1. — cursum *A.* — Verg.; *cf. 362 l.* praevertere. — **26. 27** treissa *pr. L et Gen;* theissa *B.* — harpalyce Gen_1*;* arpalece, *m. 2* arpalice *L;* harpalice *B,* Gen_2*;* harpilite, *tum* harpilice *H.* — fugam *B.* — Hebrum *cdd. plerique utrobique* (aebrum *h. l. A*); *quam lectionem frequentissimis ac locupletissimis testimoniis, quae paene ad Verg. aetatem ascendunt, munitam verissimam esse minimeque admittendum illud* Eurum *comm. ad Phaedri III Prol. v. 59 demonstravimus.* — **28** *puto* Fuga item. — lib. III *Iun.* (libro tertio *Ald.*); lib. II *B, Gen, L, H; om. ed. Bas. cum Me et edd. ante Ald.* — **29. 30** lapsa essemessam Gen_1*;* lapsae semessam *pr. L;* l. semesam *B,* Gen_2*, L ex corr., H, G.* — feda *B,* Gen_2*, H, G.* — relinquunt *B, Gen, H;* relinqunt L_2. — **31** *f.* iterum. — Accius; *cf. 154; 347 l.* propere; molle, placidum. — telefo *cdd.* (telafo *Gs*). — **32** renisque *B, Gen,* H_1. — nisi *B, Gen,* H_1. — **33** transdunt *Me ubique; et ut referunt Rothius et Quicheratus cd. Cuiacianus pg. 155;* transeuntur (*seq.* Vergilius) *libri h. l.;* tradunt *155;* trandunt *vel* tradunt *347; cf. Donat. ad Ter. Phorm. prol. 2.* — trudunt *sine causa Scal. ad Aetnam pg. 95.* — **36** numen *B; ut pars librorum Verg.; ubi R* caelum. — **39** non gis (g *in ras.*), *supra scr.* fu, *L.* — **1** *cf. 410 l.* tendere — laxitatem distendere.

308 M

Plautus in Asinaria:

rémigio velóque, quantum pótis es, festina ét fuge.

|| Fuga, vehemens [est] flatus. Vergilius Georg. lib. III:

ille volat, simul arva fuga, simul aequora verrens.

FRIGIT correpta prima syllaba significat erigit. Accius Meleagro:

frigít fricatque córpus atrum occúlte abstruso in flúmine.

idem in eadem:

*érigit saetás, rubore ex óculis fulgens flámmeo.

|| Frigere est [et Friguttire] cum sono sussilire. [Plautus Casina:

nam quíd friguttis? nám quid istud cupidé petis?]

Afranius Privigno:

occásionem cáptans mulier ínvolat
in cóllum, plorat, órat: accurrít nepos
pausíllus; neptis pórro de lectó frigit.

---

2 I, 3, 5 || 4 III, 201 || 6 Accius Meleagro || 9 Accius Meleagro || 11 II, 3, 49 || 13 Afranius Privigno.

---

3 potis es *Guietus;* potes (potest *libri Me; L*) *cdd. Non.;* poteris *Pl.;* potis est *Taubmannus.* — 4 est flatus *B;* efflatus *rell.* — 5 arba Gen_1*;* L_1. — 6 Erigit *Scioppuis de arte crit. pg. 40; 47.* — *cf. 7 l.* frigere. — sillaba *L, A.* — Actius *B.* — 8 fricatque *vir doctus ap. Vossium;* fricantem (frigantem L_1*;* friciantem *Bh;* fricintem *Bm*) *cdd.* — *simile vitium 233, 40.* — atrum *vir d. supra memoratus;* acuum *cdd.* — *de apro interfecto agi apparet.* — occ. abstr.; *f.* occulto, abstruso (obtruso *B*). — 10 erigit, *Scioppium secutus, Buechelerus;* frigit *cdd.* — saetas *Buechelerus;* aestas *cdd.* — robore L_1*;* G_1. — funfungens H_1, fungens *B, Gen.* — 11 est *om. B.* — et friguttire L_1*;* H_2*; B; ed. Bas.;* ec friguttire *corr. in L m. 1 vel 2;* et frigutare H_1*; in mrg. adscr. m. 2 ad* et: aliter ec; efrigutare, *m. 2* etfrigutare *Gen;* effrigutire *A.* — et friguttire *secl. M.* — *nam etsi possit defendi, si* et *pro* etiam *acceperis positum (invenitur autem bis terve* friguttire *apud auctores saeculorum imperii Romani ultimorum), tamen additum Casinae Plautinae exemplum fidem facit etiam* friguttiendi *verbum ab interpolatore huic l. illatum ex pg. 7.* — sussillire *pr. L;* subsilire *B.* — 11. 12 Plautus — petis *secl. M.* — *nam seiungenda plane a capitis IV usu addita exempla aliena.* — frigutis *B, Gen, H.* — *recte pg. 7 cdd. Non. (ut Plauti):* nam quid friguttis? quid istuc tam cupide petis. — *quodsi h. l. ipsius Nonii verba haberi crederem, potuit scribi:* nam quid friguttis? nam quid stud cupide petis? — *sed ab interpolatore per neglegentiam haec ut alia in transferendo mutata (cf. comm. in pg. 222 l.* reditus) *vel illud* petis *facit probabile. quod etsi potest defendi (cf. Caesar. pg. 143), tamen aliquanto magis placet id quod est* cupide cupis. *cf. et Enn. Fab. v. 370.* — 14 occasionem captans *Bothius;* occasione capta *Quicheratus* (occ. rapta *Ribbeckius*); occasionem nacta *Me;* occasionem (occansionem *pr. L*) cartha *C, Gen;* occasionem casta *B;* occ. captat. *Vrbin. 307.* — 15 accurrit *M;* occurrit *v.; quod vix puto ἀρχαικῶς dictum pro* accurrit. — 16 frigit. *et Scioppius l. s. m. et secuti hunc alii putarunt in exemplis* frigendi *verbi ubique fraudi fuisse Nonio (vel potius auctori eius)* F *pro* E

FINGERE est lingere. Vergilius *lib. VIII:*

illam tereti cervice reflexa
mulcere alternos et corpora fingere lingua.

Fingere, iungere. Lucilius lib. VIII:

cum poclo bibo eodem, amplector, labra labellis
ficta arte conpono, hoc est cum *ψωλοκοποῦμαι.*

|| Fingere, conponere. Vergilius Georg. lib. II:

persequitur vitem adtondens fingitque putando.

M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: ut alia in primo ortu perficeret, alia progrediente aetate fingeret. — Lucilius lib. XXVII:

ém, populis salútem fictis vérsibus Lucílius,
quíbu' potest, inpértit.

M. Tullius de officiis lib. III: fictam et conmenticiam fabulam prolatam dicunt a Platone. || Fingere, parare. Lucilius lib. XXVIII:

---

17 Aen. VIII, 633 || 20 Lucilius l. VIII || 23 II, 407 || 25 V, 21, 59 || 26 Lucilius l. XXVII || 30 III, 9, 39 || 31 Lucilius l. XXVIII.

---

litteram exaratam. — et in Varronis quidem exemplo, quod legitur pg. 7, nec non in Accianae Meleagri loco altero res satis certa. contra in vv. 8 et 16 illa suspicio non cadit. — itaque in his servandam duxi scripturam antiquam; sed de significatione eius quod est frigere *porro quaerendum. — cet. v. 16 optimum erit illud, quod adscritur a Nonio,* subsilit; *minus, quod aliis visum est,* quiritat. — **17—20** *ex* lingere iungere *factum in G;* iungere *etiam edd. ante Bas. — porro haustum Vergilii exemplum ed. Lucil. pg. 40 est adnotatum. — intercidisse Aen. VIII, 633 sq. intellexit Stowasserus.* — Fingere, iungere *add. M.* — Lucilius *pro* Vergilius *substitutum ab Aldo.* — VIII *M;* VIIII *cdd.; cf. pg. 257 l.* conponere, coniungere. — **21** proclo *B, Gen,* H_1*; etiam in L* r *supra scr.;* ploclo H_2*;* podo, *in mrg.* poclo *G.* — labra H_2*; cdd. 257;* abra (abira *B*) *rell.* — bellis *B,* Gen_1. — **22** ficta arte *vel* ficta Lyces *M;* fictrices *cdd. h. l.; om. 257.* — compone H_1*;* compono (conp. L_1) *rell.* — *ψωλοκοποῦμαι Iun. pg. 257;* via ωαοκοπουμη *L;* via οκοπουμη (*π ex* ει *factum*) H_1*;* via οκοσιουμη *B, Gen;* ωλοκοπουμη H_2*, G; om.* via *(quod ex ψ hausto ortum)* ipso loco pomas *cdd. pg. 257.* — **23** *f.* comere, conponere. — Verg.; *cf. 369; 462 l.* putare, purgare; dentes. — **24** adt. *B, Gen,* L_1*, H;* att. L_2*; A;* antondens *G; veteres libri Merceri.* — **25** aliam *B, Gen, L,* H_1. — *om.* in *B, Gen,* H_1. — **26** hortu *cdd.* (ortu *pr. B*). — perficere *cdd.* — aetate; aefatos *Gen,* H_1*;* efato *B.* — fingere *cdd.* — Lucil ; *cf. 37 l.* sedulo *et* inpertire. — **28** em, populis (*seq.* s) *M;* item (tem, *erasa ante* t l *et pro hac supra scr.* i, *G*) populi (*seq.* s) *cdd.* — populis *iocosa quadam gravitate videtur dictum, ut III, 11:* inde Dicarchitum populos Delumque minorem. — *quodsicui minus placuerit, poterit scribi* populo. — re populi *nos in ed. Lucilii.* — salute et *cdd. h. l.;* salutem *pg. 37 sub v.* sedulo. — rem populi salute et *male Lachm.* — **29** inp. L_1 *solus.* — imperat *B, Gen,* H_1. — **30** commentitiam *A; B;* Gen_1*;* commenticiam *rell. pr.* L_1. — prolata *B, Gen,* H_1. — a *om. B; Gen;* L_1*;* H_1. — a Platone (Plantone *B, Gen, P*) *om. A.*

sed fuga fingitur. *ut* timido pede percitu' vadit!

Varro Cato vel de liberis educandis: magnum est enim, ut Ariston scribit, in primordio pueruli quemadmodum incipiat fingi ad id, quo si evadat * * * || Fingere, effigiare vel formare et facere. M. Tullius de re publica lib. IIII: ego || vero eodem, quo ille Homerum, *modo* redimitum coronis et delibutum unguentis emittit ex ea urbe, quam sibi ipse fingit. — idem de deorum natura lib. II: deinde in ore sita lingua est, finita dentibus: ea vocem inmoderate profusam fingit et terminat. — Vergilius Aen. lib. II:

nec si miserum fortuna Sinonem
finxit, vanum etiam mendacemque inproba finget.

M. Tullius de officiis lib. III: virum bonum fingimus; de eius deliberatione et consultatione quaerimus. — Sallustius in Catilinae bello: quae natura prona atque ventri oboedientia finxit. — Plautus in Asinaria:

nám nec fictum usquámst nec pictum néque scriptum in poématis.

Varro *Ταφῇ Μενίππου*: ut hirundines singulinis† obliti luto tegulas fingebant. || Fingere, simulare mendacium. Afranius Fratriis:

34 Varro Cato || 1 M. Tullius de re publ. IV || 3 II, 59, 149 || 5 II, 79 || 9 III, 12, 50 || 11 1, 1 || 12 I, 3, 22 || 14 Varro *Ταφῇ Μενίππου* || 15 Afranius Fratriis.

33 fungitur *Gen_1; pr. L.* — ut *add. M.* — tumido *A, B, Gen, H_1.* — pede p. v. *M;* vadit pede percitus (pertitus *G*) *cdd.* (st! fuga fingitur ac timido pede percitu' vadet *Acidal. ap. Gruter. Lamp. VI, 93*). — **35** puerili *H, G, Gen, B; non L.* — figi *(tum ras.) Gen_1.* — **36** at id *L_2; Gs; pr. B.* — quo si *Iun.;* quasi *cdd.* — *lacunam, quae librariis vid. imputanda, indicavit M.* — efigiare *Gen_1.* — **2** ille; Plato. — omerum *Gen, H, pr. L, non B.* — modo *h. l. add. M; post* eodem *Moserus.* — delubutum *Gen;* dilubutum *H;* dilibutum *L;* delibitum, *sed corr., B.* — **3** mittit, *supra scr.* e, *L.* — **4** in ore sit aliena (sita linea *ed. Bas.*) lingua est *cdd.* — ea; et *A, qui priora om., B, Gen, H; hic in mrg. corr.* — **7** se *L_1, Gen_1; non B.* — sinon est *H_1.* — **8** mendacemque *Hqos;* mandacemque *ed. Bas.; Bh;* mandaquemque *L sec. Zangemeisterum;* manda, *tum ras.,* cemque *Genh.* — fingit *B, Gen, H_1;* inget *L.* — **9** II *cdd.* — sapientem et bonum virum fingimus *Cic.* — **10** deliberatione *Cic.;* liberatione (liberatio *Gen, H_1*) *cdd. cum B.* — quaerimus *Cic.;* quiprimus (qui primus *Gen*) *cdd. cum B.* — **11** Catillinae *C, Gen; non B.* — atque *in ras. L_2.* — **12** Plautus; *cf. 493 l.* poematorum. — **13** nam neque *libri Pl.;* nam nec *cdd. Non. bis.* — umquam est *cdd. 493.* — neque *id.; cdd. Pl.* — pictum *id.; Plaut.; h. l.* tictum *L, Gen_1, G;* dictum *A, B, Gen_2, H.* — nec *A.* — poematibus *A, B.* — **14. 15** Varro — fingebant; *agitur de antiquissimorum Romanorum cultu; cf. 48; 250 l.* suffundatum; colere, ornare. — ut hirundines singulinis. — *locus nondum expeditus.* — *cdd. habent* ut hirundine singulinis (hyrundine s. *B;* hirundines ingulinis *L_1*); *at ed. princ.:* ut hirundines singuli; *id quod proximum videtur abesse a vero.* — *f. post illud* singulinis *hausta fuere quaedem situ in archetypo.* — *quod si placuerit,*

nunc vide, hóc quo pacto ego aúrum in medium próferam.
tú, cata, illuc cógita, tu fínge, fabricare út libet.

Vergilius Georg. lib. II:

non hic te carmine ficto
atque per ambages.

Terentius in Andria:

et fíngunt quandam intérse nunc falláciam.

Vergilius lib. XI:

vel cum se pavidum contra mea iurgia fingit
artificis scelus.

M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: talibus exemplis non fictae solum fabulae, sed etiam historiae refertae.

FACINVS, factum. Sallustius in Catilinae bello: qui aliquo negotio intentus praeclari facinoris aut artis bonae famam quaerit. — Terentius Heautontimorumeno:

nón fit sine períclo facinus mágnum nec memorábile.

M. Tullius de officiis lib. III: promissum potius non faciendum quam taetrum facinus admittendum fuit. — et de senectute: nullum denique || scelus, nullum malum esse facinus, ad quod

18 II, 45 || 21 I, 3, 15 || 23 Aen. XI, 406 || 26 V, 22, 64 || 28 2, 9 || 30 II, 3, 73 || 32 III, 25, 95 || 33 12, 40.

poterit scribi ut hirundines singuli nisi mirumst *e. q. s. — nam ne abundare existimes quod a nobis adiectum, notum est saepe a Varrone* ἐμφατικώτερον *antiqui temporis simplicitatem cum proprii luxuria compositam.* — ut hirundines figuli obliniti *Iun.; at supervacaneum illud* figuli. — *relicua commenta inepta,* ut *Buecheleri* virgultis (*vel* culmis) oblitis (*qualis tegulas formandi artis nulla ad me pervenit peritia*); *Rothii* in culinis; *quam coniecturam optimam dici ab Oehlero miror, eoque magis, cum ipse se eam non intellegere profiteatur; Bergkii* inquilinae. — *ceterum hirundines vetustissimis mortalibus in struendis domiciliis fuisse exemplo saepius memoratur. cf. Vitruv. II, 1, 2.* — obliti *cdd.; B pr.:* obtuliti. — mendatio *B.* — fratris *cdd.* — **16** non vide *B, Gen,* H_1. — hoc *om. B.* — ego *Bothius;* eo *cdd.* — aurum *suspectum.* — *puto olim fuisse integro versu:* nunc vide hoc, quo pacto ego eorum arcana (*vel* arcana horum) in medium proferam. — **17** tu, cata, illuc *vel* tu cata illuc *M; cdd.:* tu castalia (*seq.* c). *nam in Castaliae nomine non immerito offendisse videtur Ribbeckius.* — frabricare *B.* — ut *ed. a. 1471;* uti *cdd.* — **19** te *cum apice supra* e *Gen.; item* se *22.* — **22** et f. *Ter.;* effingunt (effigunt Gen_1) *cdd.* — quondam *pr. H.* — **27** verum etiam *cdd. Cic.* — historiae; hist *virgula supra* st *addita, ut in titulis solet fieri,* L_1*; H; Gen.* — histerrefertae *B.* — refertae sunt *cdd. Cic.* — **28** sallt L_1 (sall *Gen*). — catillinae *Gen, L, H, non B.* — **29** intentus *Sall.;* intenti *cdd.* — praeclarum Gen_1. — facinorio ut *B.* — **30** Terentius in *H; sed* in *del.* — **31** periclo *Ter.;* periculo (perticulo L_1) *cdd.* — et mem. *deter. cdd. Ter.* — **32** M. Tullius; *cf. 413 l.* taetrum, inpium. — potius n. fac. *supra add. in L.* — **33** tam taetrum *cdd. Cic.;* tretrum *B;* tetrum *Gen, H.* — facimus *pr. H.* — **1** nullum malum facinus esse *cdd. Cic.* — ad *om. B, Gen, pr. H.*

310 M.

suscipiendum non lubido voluptatis inpelleret. — Plautus in Aulularia:

hóc est servi *fácinus frugi!*

‖ Facinus rursum scelus. Sallustius in Catilinae bello: sed in ea coniuratione fuit Quintus Curius, natus haut obscuro loco, flagitis atque facinoribus coopertus. — M. Tullius de officiis lib. III: ab hoc nulla fraus aberit, nullum facinus.

FVRTVM est occulta subreptio. Vergilius Georg. lib. IIII:

Vulcani Martisque dolos et dulcia furta.

‖ Furtum, insidiae. Sallustius *Hist.* lib. I: illo profectus vicos castellaque incendere et fuga cultorum deserta igni vastare, neque late aut securus nimis, metu gentis ad furta belli peridoneae. — Vergilius Aen. lib. XI:

furta paro belli convexo in tramite silvae,
ut bivias armato obsidam milite fauces.

‖ Fures etiam servi sunt dicti. Vergilius in Bucolicis:

quid domini faciant, audent cum talia fures?

FIDVCIA est audacia. Sallustius *Hist.* lib. II: ita fiducia quam argumentis purgatiores dimittuntur. ‖ Fiducia, confidentia. Vergilius Aen. lib. VIIII:

cernis quae Rutulos habeat fiducia rerum.

FATIGARE, cohibere, conprimere. M. Tullius de officiis lib. III: qui non verbis sunt et disputatione philosophorum, sed vinculis

---

3 IV, 1, 1 ‖ 5 23, 1 ‖ 7 III, 18, 75 ‖ 9 IV, 346 ‖ 11 Sallustius Hist. I ‖ 14 XI, 515 ‖ 17 III, 16 ‖ 19 Sallustius Hist. II ‖ 21, IX, 188 ‖ 23 III, 18, 73.

---

2 suspiciendum *Gen, H,* L_1, *non B.* — luuido L_1; liuido Gen_1; libido *B,* Gen_2, *pr. H.* — voluptatis *ed. Bas.; v.;* voluntatis (volumtatis *pr. L*) *L, H, B, Gen.* — inpellere L_1, H_1, *B, Gen;* impellere L_2; inpelleret (imp. *G*) H_2; *G.* — **4** facinus frugi *ex Pl. add. Quicheratus* (facinus *cum aliis Mc*). — **5** *sine l. nota L, H; de relicuis non constat.* Rursum *per lemma H.* — Sall.; *cf. 341 l.* locus, genus. — catillinae *Gen;* catulinae L_1. — **6** aut L_1; haud *rell. pr.* Gen_1. — flagitis; *ita* Gen_1; facilis L_1; flagitiis *rell. cum A, B.* — **7** coopertus *omnes; sed Sall. scripsit* copertus; *cf. Gell. II, 17, 7; Lachm. comm. Lucr. pg. 136.* — ab *Cic.;* ad *cdd.* — **9** III *cdd.* — *cet. cf. 453 l.* furtum. — **11** Hist. *om. cdd.* — Sallustius insidiae profectus *G, sed in mrg. scr.:* lib. I illo. — **12** vastire L_1. — late *Gerlachius;* elate (*praec.* e) *cdd.* — **13** securus nimis *M* (securus ire *Kritzius;* securissimus *ed. a. 1476*); fetustissimus *Gen, H, G;* faetussimus, *supra scr.* tis, *L;* setustissimus *B.* — peridoneae *ed. a. 1476;* peridonea *cdd.* — **16** ut, *tum ras.,* uuas L_1. — obsidam *Verg.;* obsida (*seq.* m) L_1; *ed. Bas.; pr. Gen;* obsidat *rell. cum B.* — **17** Fures etiam servi sunt dicti. — *n. N.* — **19** Sall.; *cf. ed. Kritz. II, 87.* — Hist. *om. cdd.* — qua *B.* — **20** purgationes *B, Gen,* H_1. — **21** VIII *B, Gen.* — **23** III *om. B.* — **24** filiosophorum, *tum* filosophorum *L.* — vinculis *A, B, Gen,* H_1; vinclis *rell.; cdd. Baiteri pr. Bernens. 104.*

et carcere fatigandi. || F a t i g a r e, conmovere, perturbare. Vergilius Aen. lib. I:

quae mare nunc terrasque metu caelumque fatigat.

FRIGORIS quae sit significatio, manifestum est; ut Vergilius Georg. lib. II:

frigusque caloremque
inter.

et Lucretius:

frigus ut a fluviis, calor ab || sole, aestus ab undis
aequoris.

|| F r i g u s, metus. Vergilius Aen. lib. I:

extemplo Aeneae solvuntur frigore membra.

|| F r i g u s, aeris natura. Vergilius Georg. lib. II:

at sceleratum exquirere frigus
difficilest.

|| F r i g i d u m, venenatum. Vergilius in Bucolicis:

frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.

|| F r i g i d u s, mortuus. Vergilius lib. VIIII:

volvitur ille vomens calidum de pectore flumen,
frigidus.

|| F r i g i d u m, segne, inbecille. Vergilius lib. XI:

largus opum et lingua melior, sed frigida bello
dextera.

FERIRE usu significat percutere. Vergilius in Bucolicis:

cornu ferit ille, caveto.

M. Tullius de suppliciis: feriuntur securi: laetaris tu in om-

---

26 I, 280 || 29 II, 344 || 32 IV, 219 || 3 I, 92 || 5 II, 256 || 8 VIII, 71 || 10 Aen. IX, 414 || 13 Aen. XI, 338 || 16 IX, 25 || 18 II, 5, 46, 121.

---

25 ex Gen_1. — fatig. *cdd. Baiteri;* castigandi *alii.* — 27—29 *om. B, Gen,* H_1*; in mrg. add.* H_2*:* uirgilius aeñ. lib. I, *tum* quae — est; ut. — *eadem illi* aen, *quod v. 26 legitur, supra scr.* georgic̄. — *haec archetypi in mrg. fuere addita.* — ut *f. delend.* — 29 I *L, H; cf. comm. in 27—29;* II *ed. Bas.* — *cet. cf. 200; 326 l.* calor; indulgere, temperare. — 32 Lucr.; *cf. 247 l.* aestus. — 1 ut flauiis (flauus *B*) *B, Gen,* H_1. — 4 exemplo Gen_1*; pr. L.* — 6 ac L_1*;* a Gen_1. — 8 *n. N.* — Verg.; *cf. 382 l.* rumpere, dissicere. — 10 Verg.; *cf. 263 l.* calidum est fervens. — 11 mouens *Gen,* H_1*;* uomuens *B;* uouens H_2. — 13 segnem Gen_1*; pr. L.* — inbecille (inbecillae *pr. L*) *A, B, Gen,* L_1*, H.* — 15 extera H_1. — 17 rit, *supra scr.* fe, *L.* — caveo *Gen,* H_1*; non B.* — 18 letaris *B, Gen, L, H;* laet. *ed. Bas.* — tui nominum *B, Gen, pr. H;* tu in ominum *H ex corr.* — omnium, i *supra* mn *m. 2 scr., L.*

nium gemitu et triumphas. ‖ Ferire, sancire, firmare. Vergilius Aen. lib. X:

haut fit mora; Tarchon
iungit opes foedusque ferit.

FOVERE est nutrire, provehere. Vergilius Georg. lib. IIII:

hinc nescioqua dulcedine laetae
progeniem nidosque fovent.

et Aen. lib. I:

iam tum tenditque fovetque.

Lucilius lib. XXVIIII:

ventrem alienum
mestum fovere ex molito hordeo uti cataplasma.

‖ Fovere, aspargere. Vergilius lib. XII:

fovit ea vulnus lympha longaevus Iapyx.

‖ Fovere, constituere. Vergilius Georg. lib. IIII:

sub terra fovere larem.

et Aen. lib. I:

et interdum gremio fovet, inscia Dido,
insidat quantus miserae deus.

‖ Fovere, tueri. Vergilius lib. VIIII:

non obvia ferre
arma viros, sed castra fovere. ‖

FETVM significat plenum. Vergilius Aen. lib. I:

loca feta furentibus austris.

et lib. II:

scandit fatalis machina muros,
feta armis.

---

20 X, 153 ‖ 23 IV, 55 ‖ 26 I, 18 ‖ 28 Lucilius l. XXIX ‖ 31 Aen. XII, 420 ‖ 33 IV, 43 ‖ 35 I, 718 ‖ 38 Aen. IX, 56 ‖ 1 I, 51 ‖ 3 Aen. II, 237.

---

19 triumphus *Gen*; H_1; triumphis *B*; triumfus L_2; triumfas L_1; *ed. Bas.* — **21** aut *Gen*; *H*; *L*; haud *B*; haut *ed. Bas.* — tharcon *L solus.* — **22** fedusque Gen_1; L_2; ferusque L_1; faedusque *B*. — **24** nescio quia Gen_1; *pr. L.* — **26** et *om. B*; *Gen*; H_1. — **27** iam t. *Verg.*; tantum *cdd.* — **28** Luc.; *cf. 350 l.* maestum, enectum fame. — **30** maestum *vel* mestum *cdd. 350*; *h. l.* mestum Gen_2; Ho_1; mestu Hs_1); esttum Gen_1; *L* (*hic* tum, *supra scr.* est); H_2; *B*; *G*. — *cet. cf. comm. in 350.* — ordeo *B*. — cataplasma *cdd. 350*; cataplasmo *h. l.* — **31** aspargere H_1; spargere *L*; aspergere *B*, *Gen*, *G*; aspaergere H_2. — **32** lymfa *L*, *G*; *non B*, *Gen*, *H*. — longevus *cdd. cum B pr.* Gen_2 *et ed. Bas.* — iapix *L*, H_1, *G*; *non B*. — **35** et *om. B*; e Gen_1. — **36** et *om.* H_1. — **37** insedat *B*. — **1** Foetum *A*, *B*, *G*; Festum Gen_1. — Verg.; *cf. 210 l.* loca. — **2** foeta *A*, *B*, *Gen*, L_2, *H*, *G*. — ferentibus Gen_1; L_1. — **4** fatalas *B*. — macina *pr. L.* — **5** faeta *B*; foeta *A*.

Varro *Γνῶθι σεαυτόν*:

nón videtis, úņus ut Amor párvulus
árdifeta† lámpade.

|| Fetum, honere levatum. Vergilius lib. VIII:

fecerat et viridi fetam Mavortis in antro
procubuisse lupam.

et Georg. lib. III:

nec tibi fetae
more patrum nivea inplebunt mulgaria vaccae.

Varro de vita populi Romani lib. II: mensa ante ponebatur cum culigna ac vino; hinc quom quae veniebant ad fetam amicae gratulatum, dis mactabant.

FASCES quam habeant significationem, manifestum est. Vergilius Georg. lib. II:

illum non populi fasces, non purpura regum
flexit.

|| Fascem consulem posuit Vergilius Georg. lib. III:

---

6 Varro *Γνῶθι σεαυτόν* ‖ 9 Aen. VIII, 630 ‖ 12 III, 177 ‖ 15 Varro de vita pop. Rom. II ‖ 19 II, 495 ‖ 22 III, 347.

---

6 Varro; *cf. 243 l.* actum, infixum *ibique comm.* — **7. 8** *h. l. cdd.*: non videtis (videas *B*, H_1) unum et parvulus amor ardifeta (ardifeca, *m. 2* ardifera *G;* ardifaeta *B*) lepades (*seq.* f; lempades *B;* lepade *f.* L_1). — ardifeta; *quamquam potuit Non. simplicis vocabuli exemplis addere exemplum compositi, sicut saepius factum in hoc capite, tamen obelo notandum illum* ardifeta, *donec analogiae legibus convenire demonstrabitur. — interim priorem partem ex eo quod seq.* arida *labem traxisse adeoque pro hoc reponendum* arda *(cf. Luc. XXVII, 32) haud dissimile veri.* — **9** foetum *B, G.* — honore *L;* onere *rell. cum B.* — **10** foetam H_2*; B; G.* — Mov. *L.* — **11** *e Verg. add. Quicheratus.* — **13** fetae *L;* foetae *rell. cum B.* — **14** inplebunt L_1 *solus.* — mulctraria *B; cdd. Verg.* — legitur et 'mulgaria' *Philargyrius.* — **15** III *B.* — mensa *B, pr. L;* mensae (mense *H*) *rell.; v.* — anteponebatur *L, H, Gen, B;* anteponebantur *ed. Bas.; v.* — **16** cum *(ita ed. princ.)* culigna ac vino (ac vino *ed. a. 1476*) *Iun.;* eum cullia acuno *cdd. cum B* (cullia cuno H_1). — *cf. Cat: de re r. 132, 1.* — *male alii* cum culleo ac vino *sive* cum culina ac vino. — *fuit qui coniceret:* cum lucunculis ac vino. — hinc quom quae *M;* in quoque *cdd.* (in quo quae *Ald.;* ex quo quae *Guietus*). — fertam *Gen;* faertam H_1*;* sertam *B;* faetam H_2 (fertam Ho_1*;* fetam Ho_2); foetam *G.* — ammicae *B, Gen, pr. H;* amice *L.* — amicae *nominativ.* — **17** mactabant; *cf. Varr. de v. p. R. I pg. 341 s. l.* mactare — immolare: fabatam pultem dis mactant. — **18—27** *in A tantum haec leguntur:* Fasces consules vel dignitates. Fascem, onus. Virgilius: ego hoc te fasce levabo. — **20** fauces Gen_1. — **22** *ecce stuporem Nonii. — nam Servius illud* iniusto sub fasce *rectissime explicat per id quod est* sub magno onere. — *frustra autem Quicheratus scribit* fasces consulum posuit *(nam dixerat N. fasces in Verg. v. significationem habere manifestam) et huc traxit e v. 24* Fascem, onus. — *nam si recte hoc haberet, Nonius scripturus fuit:* Verg. Georg. lib. III — idem lib. IIII — et in Bucolicis. — II *cdd.*

iniusto sub fasce viam dum carpit.

|| Fascem, onus. Vergilius in Bucolicis:

ego hoc te fasce levabo

idem Georgicon lib. IIII:

ultroque animas sub fasce dedere.

FVNDERE est liquorem defundere. Vergilius [Georg.] lib. V:

hic duo rite mero libans carchesia baccho
fundit humi.

|| Fundere, prosternere, iacere. Vergilius Aen. lib. I:

quam septem ingentia victor
corpora fundat humo.

et [Aen.] lib. II:

fusi per moenia Teucri
conticuere.

M. Tullius de suppliciis: plerique ut fusi sine mente ac sine ullo sensu iacerent. — M. Tullius [in] Philippicarum lib. XIV: sceleratissimorum hostium exercitum fusum caesumque cognovi. || Fundere, dare. Vergilius in Bucolicis:

ipsa tibi blandos fundent cunabula flores.

Cicero Tusculanarum lib. V: ut aut flores aut fruges fundat aut bacas. || Fundere, dicere. Vergilius Aen. lib. III:

talia fundebat lacrimans. ||

Plautus Asinaria:

---

24 IX, 65 || 26 IV, 204 || 28 Aen. V, 77 || 31 I, 192 || 34 Aen. II, 252 || 37 II, 5, 11, 28 || 38 XIV, 1, 1 || 40 IV, 23 || 42 V, 13, 37 || 43 III, 344 || 1 V, 2, 52.

---

23 sub *om. Gen*$_1$. — capit *B*. — **24** Verg.; *cf. 336 l.* levare — relevare. — **27** animam *cdd. Verg.* — **28** effundere *A; mrg. G.* — Verg.; *cf. 546* carchesia. — aenđ. lib. V *B per interpolationem;* georg. lib. V *Gen; pr. L; H*$_1$*; ed. Bas.; in L et H del.* V *et in illo m. 1, in hoc 2 supra scr.* IIII; IIII *Victorianus. cf. et comm. in 546.* — *Verg. locum om. A.* — **29** carithesia *pr. L;* carthesia *Gen*$_1$*; L ex corr.* — bacho *B, Gen, H.* — **33** fundit *A; cf. v. 30.* — humo *C, Gen, A cum potioribus Verg. libris;* humi *B. ita scripsisse Verg. probabile est; cf. Ribbeckii comm. in h. v.* — **34—37** *restituit et supplevit H. Ilbergius Symbolae philol. Bonnens. pg. 438.* — *nam in illo* et Aen. (Aen. *secl. M*) *Iunius Ennii nomen latere opinatus erat.* — **37** fusi *Cic.;* fusissi (fusis *B*; fusisi *pr. L*) *cdd.* — ac *supra scr. in L.* — **38** ullos, *sed del.* s, *L.* — sensu iacerent; sed subiacerent *B, Gen*$_1$*;* subiacerent *L; H*$_2$*; G;* iacerent *Gen*$_2$*; H*$_1$. — M. Tullius; *olim fuisse:* idem *intellexit Ilberg.* — in *supra add. L.* — filippicarum *cdd. pr. B, Hqos.* — XIIII *ed. Bas.; Me;* XV *L, H, Gen, B.* — **39** caesum fusumque *cdd. Cic.* — usum *Gen*$_1$*; pr. L.* — **42** fundant *cdd. Non.; et ita f. ipse.* — **43** Fundere *non l. in L m. 1.* — dicere *om. B, Gen, H*$_1$. — **44** talia fundebant lacrimas (fundebat lacrimans *B*) fundebat (fundebant *B*) *B, Gen, H*$_1$.

né ílla ecastor fénerato fúndit .....

|| Fundere, fugare. Vergilius Aen. lib. II:

illi etiam, siquos obscura nocte per umbram
fudimus insidiis totaque agitavimus urbe,
apparent.

|| Fundere, emittere. Vergilius Georg. lib. III:

ruuntque effusi carcere currus.

et lib. X:

cristisque a vertice flamma
funditur.

FILVM dicitur deducta res quaeque ad tenuitatem. Vergilius lib. X:

extremaque Lauso
Parcae fila legunt.

|| Filum, oris liniamentum. Lucilius lib. XXVIIII:

súrge, mulier, dúc te! — filum nón malum.

FLAGITIVM veteres vitium quod virgini infertur dici voluerunt.

|| Flagitium, periculum. Lucilius lib. XXVIIII:

quei et poscent minus et praebebunt rectiu' multo
et sine flagitio.

FIDES quid sit, manifestum est; ut Vergilius Aen. lib. I:

cana Fides et Vesta;

et plerumque. || Fides, cordae quae appellantur. M. Tullius in Hortensio: ponendae sunt fides et tibiae. — [et] Vergilius lib. VI:

---

3 II, 420 || 7 III, 104 || 9 Aen. X, 270 || 13 Aen. X, 814 || 16 Lucilius l. XXIX || 19 Lucilius sat. l. XXIX || 22 I, 292 || 24 M. Tullius Hortensio || 25 Aen. VI, 120.

---

2 illa ecastor *Bothius;* ille ecastor *cdd. Pl.;* ille castor *Non.* — funerato (*pro* foenerato) *L; G; B.* — funditat *cdd. Pl.;* fundit haec *Lambinus.* — 5 fundimus Gen_1. — urbem Gen_1; *pr. L.* — 7 emittere *M;* dem. *L,* H_2; dim. *rell. cum B.* — IIII *B.* — 9 *cf. 240 l.* ardere, fulgorem — emittere. — 12 Filus dicitur ded. *A.* — ducta *B;* deducti Gen_1. — at *A.* — Verg.; *cf. 332 l.* legere — colligere. — 16 oris *Ald.* (*om. edd. priores*); ores *cdd.* (Filii mores *Gen;* Fili mores *B;* Filum mores *pr. H*). — 17 surrge *B.* — multer L_1. — duc te (*i. e.* aufer te); ducte *B, Gen,* H_1; ducite *rell.* — filium *Gen; pr. H.* — 18 Fl. v. vit. dici voluerunt quod virgini infertur *B.* — *post* voluerunt *exemplum interceptum probabile est. et alterum l., ut puta* Flagitium, dedecus, *vel h. l. vel ante v. 18 excidisse crediderim; cf. Luc. XXVI, 46.* — 19 periculum; *n. N.* — 20 quei et *M;* qui et *Me;* quiete *cdd.* — poscent *I. Dousa; Me;* poscente *cdd.* — *male Dousa pater:* quiete | poscent te minus. — praebebunt *I. Dousa; Me;* praebunt *C, Gen;* praebent *B.* — *de pathicis pueris agi notat Me.* — 22 ut *om. B, f. recte; cf. comm. in 310, 28.* — Verg.; *cf. 86 l.* canum. — 23 Vesta Remo *B.* — 24 ut pler. L_2; H_2; *G;* ut *om. B.* — Fides, cordae quae appellantur (Fides etiam corde appellantur *A*); *hic eodem errore quo pg. 248 in l.* bellum *lapsus*

Threicia fretus cithara fidibusque canoris.

FACERE apertam habet significantiam. ‖ Facere, rem divinam religionibus exhibere. Plautus in Aulularia:

múlsi congiálem plenam fáciam tibi fidéliam.

Vergilius in Bucolicis:

cum faciam vitulam pro frugibus, ipse venito.

INCIPIT PER G LITTERAM.

GRAVE, secundum consuetudinem ponderosum. Vergilius Georg. lib. I:

vomis et inflexi primum grave robur aratri.

Terentius Heautontimorumeno:

hui! tám gravis hos, quaéso?

M. Tullius de officiis lib. III: aut certe omni pondere gravior habenda est.

‖ Grave, gravidum. Vergilius Aen. lib. I:

donec regina sacerdos
Marte gravis.

‖ Grave, plenum. Vergilius in Bucolicis:

non insueta gravis temptabunt ‖ pabula fetas.

et Georg. lib. III:

et gravido superant vix ubere limen.

et Aen. lib. I:

---

28 IV, 2, 15 ‖ 30 III, 77 ‖ 33 I, 162 ‖ 36 I, 1, 40 ‖ 38 III, 8, 35 ‖ 40 I, 273 ‖ 43 I, 49 ‖ 2 III, 317 ‖ 4 I, 151.

---

est Non. — nam fides, quae cordae, a σφίδῃ; *quamquam fuisse qui a fidendo repeterent docet Paul. pg. 89.* — **25** et *vid. delend.* — **26** treicia *A, Gen*$_1$. — cythara *A, B.* — **27** significationem *A, B.* — **28** religionibus; *cf. 57, 14.* — **28. 29** Plautus; *cf. 543 l.* fidelia. — in Aulularia: mulsi *v.; cf. 543 l. m.;* in aulularíam (Aulularia *ed. Bas.; B*) uisi (muisi *ed. Bas.*) *cdd.* — congilem *pr. L.* — plenum *B, pr. H.* — tibi *in mrg. add. Gen.* — fidelium *B, Gen, pr. H.* — **31** vitulam *Vergilii cdd. plures; item C, Gen, B; porro Prisciani, qui quater h. v. adfert, libri tantum non omnes.* — vitula *est Vergilii.* — venio *pr. L.* — *mirum quod de* faciendi *verbo tam breviter rettulit Nonius, qui plenissime de* agendi. *cf. pg. 243 l.* agere. — **33—39** *in cdd. leguntur post 314, 8; h. l. reposuit M.* — **34** I *L ex corr.;* II *rell. cum B.* — **36** teren *L*$_1$. — **37** hui tam *Ter.;* ultam *C, Gen;* ultram *B.* — **38** de officiis *om. B.* — III *B, Gen, H*$_1$*;* I *rell.* — **39** habenda *cdd. Cic.; ap. quem praec.* eaque aut sola expetenda est, ut Zenoni visum est. — **2** *cf. 389 l.* superare, ascendere. — **3** superent *B.* — ubera *Gen*$_1$. — **4** Aeneidos lib. I *Quicheratus;* lib. I Aen. *cdd.* (lib. Aen. I *B*). — *Vergilii exemplum ut alienum ab hoc loco ad l.* grave, sapiens cum auctoritate, *quod legitur 315, 25, transtulit Quicheratus; ubi non magis apte ponitur. potius in hac pagina v. 16 lemmati, quod*

tunc pietate gravem ac meritis.

|| Grave, fecundum, frugiferum. Vergilius Georg. lib. III:

quid labor aut benefacta iuvant? quid vomere terras
invertisse gravis?

|| Grave, amarum. Varro Quinquatrubus:

absíntium
utí bibam gravem ét castoreum . . .
levémque robur.

|| Grave multum significare veteres probant; nam et graviter multum, valde intellegitur. Titinius Psaltria:

...... gravique obsónio convívas.

Caecilius Plocio:

placére occepit gráviter, postquam emórtuast.

Accius Deiphobo:

ad infandum hóminem, gnatum Láerta, Ithacensei éxule,
quí neque amico amícus umquam grávi' neque hosti hostís fuit.

---

6 III, 525 || 9 Varro Quinquatrubus || 14 Titinius Psaltria || 16 Caecilius Plocio || 18 Accius Deiphobo.

---

est grave, multum, *potuit addi. nam* gravis *apud Vergilium eodem modo dictum, quo in Accii Deiphobo. sed ut apud comicos atque alibi saepe* plenus *ponitur de moribus (cf. Pl. Mil. 90; 423), ita etiam h. l. accipi potuisse a commentatore apparet. — cet. Vergilii haec sunt:* tum pietate gravem ac meritis si forte virum quem conspexere, silent. — **6** frugiferum consuetudine (consuetudinem *Gen*$_1$) ponderosum *B, Gen,* H_1*; cf. 313, 33.* — **7** iuvant *B;* iubant L_1*;* iubent *Gen*$_1$*;* iuvent *rell.* — **9** *ad illud* Grave, amarum *Ho et G in mrg. add.:* Virg. *(Georg. IV, 270):* et grave olentia centaurea; *quae potius ad sequens lemma pertinere apparet. — eadem post v. 12 ponit Iun., Me. — cf. de Iunio comm. in 233, 40.* — Varro; *cf. 190; 336 l.* absinthium; levare, minuere. — **10** absinthium *A, B,* H_2*;* absentium *rell.* — **11** ut *A.* — grave *B.* — castoreum *A, B; Gen; H; sed in hoc* u *puncto tenuissimo subnotatum;* castorem *rell.* — **12** leveque *cdd. hic et 190;* levemque *336.* — **13. 14** *haec a Quicherato restituta. in libris illa* nam et graviter multum intellegitur *posita sunt post v. 15. — in isdem* valde *v. 13 post* multum *est collocatum.* — **14** saltria *Gs;* psaltaria *Gen*$_1$*;* psaltatria *pr. B.* — **15** obsoni *B.* — conurias *B, Gen;* conui, *tum ras.,* ias, *supra rasuram scr. m. 2* u *et ead. in mrg.* conuiuas, *Hs.* — convivas; *verbum, non nomen.* — **16** Plocio; procilio *B, Gen, Tornaes.,* H_1. — **17** plare *pr. B.* — hoccoepit *L; Gs.* — emortuast (*vel* emortuust) *M;* emortuas *B; Genm;* L_1*;* emortuus *Genh;* emortua H_1*;* est mortua *rell.* — **18** Actius *B.* — deifobo *C* (deifebo H_1*; item B, Gen*). — **19** ad *pr. L;* H_1*; B; Gen;* at *L ex corr.,* H_2*;* aut *ed. Bas.* — *f.* ad per *sive* aut ad. — infandum hominem, gnatum *M, ne plures concurrerent ablativi;* infando homine gnato (gnatu L_2, H_2, *G*) *cdd.* — Laerta Ithacensei; Laerta *Rothius* (Laertae *Me*); Ithacensi *Me;* laerat (lerat *Genm*) ait hacenase *C, Gen;* laerata ithacenase (*pr.* ithacenuse) *B;* lerataet hacenase *Tornaes.* — exsule *Gs;* exulo *Tornaes.* — **20** quinque *G.* — amicoo *Bh.* — amiquos umquam *Bm.* — gravit L_1*;* gravis *rell.* — gravis *hic ut Aen. I, 151 idem quod* respiciendus, reverendus. — hosti *om.* H_2*; Gs.*

Sallustius Hist. lib. III: namque is praeter solita vitiosis magistratibus, cum per omnem provinciam infecunditate bienni proximi grave pretium fructibus esset. — M. Tullius de officiis lib. I: nec vero audiendi qui graviter inimicis irascendum putant. — Lucretius lib. I:

humana ante oculos foede cum vita iaceret
in terris, obpressa gravi sub relligione.

Varro Gerontodidascalo:

úbi graves pavónum alantur átque pascantúr greges.

|| Grave, grandaevum. Vergilius lib. V:

hic gravis Entellum dictis castigat Acestes.

|| Grave, molestum. || M. Tullius de senectute: quod numquam tibi senectutem gravem esse senserim. — in eodem: facilius in morbos incidunt adulescentes, gravius egrotant, tristius curantur. — Sallustius *Hist.* lib. II: et continetur gravius. || Grave, nocens. Vergilius Georg. lib. III:

---

21 Sallustius Hist. III || 23 I, 25, 88 || 25 I, 62 || 28 Varro Gerontodidascalo || 30 Aen. V, 387 || 1 2, 4 || 2 19, 67 || 4 Sallustius Hist. II || 5 III, 415.

---

21 Sallustius; saal L_1; sall *id. m. 2. — cf. Kritz. comm. in III, 90; Dietschii in III, 1.* — neque *B.* — is *Me in Corrigendis;* eis *B, Gen,* H_1 (*praec.* e); his *rell.; et ita Kritzius, qui dicit dubitari posse, illud* vitiosis magistratibus *utrum ablativus sit temporis vel absolutus an dativus. mihi videtur dativus esse et quidem suspensus ab eo quod est* praeter solita, *liberiore Graecorum in modum usu, tangique magistratus Romani nescio cuius malitia, qui provinciam caeli natura bis male habitam etiam propriis vitiis vexasset. de Gallia autem Narbonensi putant agi. quod cum ita sit, in initio fragm. illud* is *reponi placuit. — male, siquid video, Dietschius:* praeter solita vitiosis agri tractibus. — vitiis *B, Gen,* H_1. — **22** cum pro Gen_1. — infoecunditate *L, G; non B.* — **23** promixi, *sed signis additis corr., Gen.* — esset *ed. princ.;* esse *cdd.* — **24** qui graviter *Cic.;* graviter *B, Gen,* L_1, H_1; graviter qui *rell.* — **25** Lucretius; *cf. 326; 379 l.* iacet, sordet; religio, metus. — **26** fede *cdd. cum B.* — **27** obpraessa (*m. 2* oppraessa) L_1; opp̃ssa *Gen;* oppressa *rell. cum B.* — religione *B, Gen,* H_1; relegione L_1. — **28** Varro; *cf. 440 l.* pascere et alere. — gerontodidasculo *Gen, H.* — **29** ubi graves pavonum alantur atque pascantur greges; *ita M; cf. comm. in 440; h. l. cdd.:* verbi (ũbi *H;* ubi *B, Gen*) graves pascuntur (pascantur *440*) atque (utque *B, Gen,* H_1) alantur (aluntur *B*) pavonum (paonum *B; Gen; pr. L;* H_1) greges. — **30** Verg.; *cf. 251 l.* castigare. — **31** gravis 'aetate vel obiurgatione' *Servius.* — *potius* obiurgatione. — **1. 2** M. Tullius (M. alius L_1); *cf. 409 l.* triste, difficile. — quod n. t. senectutem *m. 2 add. in L.* — in eos *L;* Gen_1; *A; B;* in eosdem *G.* — *puto* idem eodem. — in *om. Am, B, Gen, L,* H_1. — **3** *illud* adulescentes, *quod utrum additum sit in G m. 2 an deletum ex ed. Bas. non sat compareat, in mrg. add.* H_2; *et ita Cic.; om. rell. cum A, B.* — *etiam pg. 409 plerique cdd. hoc voc. carent.* — egrotant *A, Gen, H, L;* aegr. *B.* — **4** Hist. *om. cdd.* — gravius *Me;* gravis *cdd.*

galbaneoque agitare gravi.

M. Tullius de officiis lib. III: magnum illud bellum perfuga unus et gravem adversarium imperi sustulisset. || Grave, triste. Accius Erigona:

séd ubi ad finem véntumst, [in] quo illum fórs expectabát loco,
ádque Orestei grávi' sacerdos férro *cum* prompto ádstitit.

Vergilius lib. VIII:

. gravior ne nuntius auris
vulneret.

|| Grave, forte. Vergilius lib. XII:

ferit ense gravem Thymbraeus Osirim.

|| Grave, utile. M. Tullius de officiis lib. I: ut, etiamsi sint alia graviora atque meliora, tamen nos studia nostra naturae regula metimur. || Grave, solidum et firmum. Accius Athamante:

benefícieis hostiméntum peperisteí grave.

---

7 III, 22, 86 || 9 Accius Erigona || 12 Aen. VIII, 582 || 15 XII, 458 || 17 I, 31, 110 || 19 Accius Athamante.

---

6 galbaneoque agitare gravi. *ita cdd. Nonii; qui illud* galbaneo *videtur accepisse pro substantivo. at Vergilius:* galbaneoque agitare gravis nidore chelydros. — *tamen id quod est* gravi *et a Servio agnoscitur, cuius haec sunt:* gravi nidore; serpentibus scilicet noxio. — *cet. B habet* gravis, *interpolationis ex Verg. ducto initio;* gravi *supra scr. in L.* — 7 illum b. *cdd.* — 8 unus *Cic.;* humum *B; Gen; H_1; ed. Bas.;* hominum *L, H_2.* — grave *cdd.* — imperium *B, Gen, H_1;* imperii *rell.* — 9 Accius *om. B, Gen, H_1.* — 10 ad fanum *Lipsius; at vix additurus fuit poeta illud* fors, *si verum esset* fanum. *nec enim mirum a sacerdote ad templum expectari hostiam.* — in *secl. Guietus.* — fors sectabatur *cd. Palat.* — 11 adque *L;* adquem *G;* atque *B, Gen;* atquem *H.* — Orestei *vel* Orestae *M; cf. Aen. V, 10:* olli caeruleus supra caput adstitit imber. — adque (*pro* et ad) Oresten *Grotius. et potest in Accii libro ferri haec accusativi forma* (Orestem *Ritschelius*). — gravi' sacerdos; Iphigenia. — cum *add. Grot.* — adstitit *id.;* adsistit *B, Gen;* adtituere *(sic)* sistit *H_1;* adstituere (astituere *H_2*) *rell.* (*seq.* Verg.). — *simillimum vitium in v. Accii pg. 463 s. l.* adfari. — 12 lib. VIII; *ita cum H_2, G L, sed m. 1* VIII *punctis delet. et supra scr.* XII; georg. lib. XII *Gen, H_1;* aeneđ lib. XII *B.* — *f. haustus Georg. locus.* — 16 gravem; *i. e.* minitantem, instantem. — tymbreus *B, Gen, L, G;* tybreus, *m. 2* tynbreus, *H.* — osyrim *L, G; non B.* — 17 ut etiamsi sint *Cic.;* ut iam sit (sit *om. L;* sata *B;* sat *Gen_1*) *cdd.* — alia; via *B.* — 18 atque in (*tum* im) m. *L.* — 19 metimur *C pr. H_1;* metitur *B, Gen, H_1.* — *Non. vid. scripsisse:* ut iam sint alia — tamen — metimur. — Actius *A, B.* — Achamante *B, Gen, L, H_1; om. A.* — **20. 21** *om. A.* — 20 beneficiis hostimentum peperisti grave *Bothius;* veneficius (beneficiis *B*) gravem hostium peperisti (perperisti *Gen; H_1*) et grave *C, Gen, B* (veneficium *Vrbin. 307.* — beneficiis hostem grave peperisti *Palatin.*). — beneficiis egregiis hostimentum peperisti grave *Grotius; quod non potest admitti nisi ita:* beneficis | egregiis hostimentum peperisti grave *neque satis respondet artis legibus; et aliquanto minus placet Bergkii illud:* meis beneficiis hostimentum peperisti gratum et grave; *in quo adeo et* meis *et* gratum *ineptum est.*

315. 316 M.

idem Nyctegresia:

id quód facis gratum ét gravest.

M. Tullius in Hortensio: unde aut ad agendum aut ad dicendum copia depromi maior gravissimorum exemplorum, quasi incorruptorum testimoniorum, potest? ‖ Grave, sapiens cum auctoritate. M. Tullius de officiis lib. I: quae gravis et fortis civis et in re publica dignus principatu fugiet atque oderit. — et in Hortensio: quid enim aut Herodoto dulcius aut Thucydide gravius? Grave, necessarium. Lucilius lib. XXVIIII:

habeás quoque animo mi ádmodum causám gravem
fore, quaé me ab ullo cómmodo abducát tuo.

GRASSARI dicitur supra modum saevire. ‖ ‖ Grassari etiam dicimus ambulare. Titinius Veliterna:

vénde thensam atque ínulos.
síne eam *iam* pedibús grassari; cónfringe eius supérbiam.

Novius Pedio:

'Caéretanus síne diploida?' — 'récta grassatúr via.'

---

21 Accius Nyctegresia ‖ 23 M. Tullius Hortensio ‖ 26 I, 25, 86 ‖ 27 M. Tull. Hortensio ‖ 29 Lucilius l. XXIX ‖ 2 Titinius Veliterna ‖ 5 Novius Pedio.

---

21 Nyctegresia; in fete gresia *L; in* yctegressia *Gen; B; pr. H; in quo supra* yc *erasa* s. — **22** et utile est *B.* — **23** unde haud *H*, *Gen_2;* unde haut *Gen_1*. — **26** civis *Cic.;* quis *cdd. cum B; om. A.* — ed *pr. L.* — **27** in *om. H_1*. — dignos *pr. L.* — principatum *cdd.* — et in Hortensio; *cf. comm. in 241, 10.* — **28** dulcius ut Thuc. *H_1*. — hyucydide *pr. L.* — **29** necessariūs m̃eccilius *pr. L.* — **30** h. quoque *M;* habeasque (habeasquae *B, Gen, H_1*) *cdd.* — *post* habeasquae *Genh add.* he; *sed id del.* — mihi *cdd.* — grave *L, G;* gravum *H_1;* grav *(tum ras.)* um *Gen;* gratum *B.* — **31** forte *B.* — que *Gen, H_1*. — adducat *H_1; Gen; non B.* — iuo *pr. Gen.* — **1. 2** Grassare *H_2, sed rursus mutat.;* Grassa *hic et infra Gen_1*. — dic. etiam *B.* — amb.; *i. e. ire.* — **3** unde et *B.* — thensum *B*, *Gen;* tensum *H_1*. — inulos; hinnulos *M. Hauptius Indic. lect. hibernar. Berolin. a. 1866 pg. 3;* mulos *cdd.* — **4** iam *add. M.* — crassari *pr. L.* — confringe *Passeratius, Me;* confingere (cumfingere *L, H_2, G; non B*) *cdd.* — super *pr. L.* — **6** Caeretanus sine diploida? — r. gr. via. *ita M, qui et diverbium instituit;* Caeretanus sine diploidi. a, recta gr. v. *Lachmann. comm. Lucr. pg. 49.* — cretanus (errat anus *per interpolationem B*, *Gen, H_1*) sime deploidi a (*sed in L* i *ultimum verbi* deploidi *in rasura; H pr.:* diploida, *tum:* deploidi a; deploida *Gen;* deploide *B*) recta gr. (cr. *pr. L*) via *cdd.* — *potuit scribi* diploidei; *sed alterum in atellana melius.* diploida, *ut* chlamyda, cassida, lampada. — *cf. Porphyr. in Hor. Ep. I, 17, 25:* duplici panno; vili veste, quam diploidem veteres dixerunt. — errat anus sine diploide. a recta gr. v. *male Rothius. — verum si invenit Lachmannus, in prioribus ap. Titin. erat dictum accedere ad aedes* (*nam* grassari *hic idem quod* ire, incedere) *hominem Caeretanum, splendide vestitum. — hinc alterius cavillatio. — videntur autem Caeretani, qui civitatem habebant sine suffragio* (*cf. interpretes ad Hor. Ep. I, 6, 62 illud* Caerite cera digni), *Romanis fuisse ludibrio ut Praenestini.* —

idem [Pedio]:

núnc res me ipsa répremit; saepe hac sum eádem grassatús via.

Sallustius in Iugurta: qui ubi ad gloriam virtutis via grassatur. — Afranius Excepto:

consímili grassantúr via, quibus híc est omni' cúltus.

GARRVLAE dicuntur aves canorae et hilares. Vergilius Georg lib. IIII:

garrula quam tignis nidum suspendat hyrundo.

Garrulus est rursum cordatus. Varro Periplu lib. I: in hac civitate tum regnabat Dionysius, homo garrulus et acer.

GEMINI dicuntur ex uno utero uno die editi. Vergilius lib. VIII:

geminos huic ubera circum
ludere pendentis pueros.

Geminum rursum simile. Pacuvius Hermiona:

par fórtitudo, gémina confidéntia.

Geminae, duae. Vergilius lib. VI:

sunt geminae Somni portae, quarum altera fertur
cornea.

GERERE est habere. Vergilius Aen. lib. II:

et nos aliquod nomenque decusque
gessimus.

---

7 Novius; cf. comm. ‖ 9 1, 3 ‖ 10 Afranius Excepto ‖ 12 IV, 307 ‖ 15 Varro Periplu l. I ‖ 17 Aen. VIII, 631 ‖ 20 Pacuvius Hermiona ‖ 22 Aen. VI, 893 ‖ 25 II, 89.

---

atque ad illam eorum condicionem hunc ipsum Novii versum pertinere crediderim. scilicet numquam erat, cur Caeretanus homo uteretur toga candida. — 7 Novius; Nevius *A, qui prius exempl. omittit.* — Pedio *om. A noto more; porro B, Gen,* H_1*; recte in suspicionem vocat Ribbeckius.* — 8 me ipsa *om. B.* — ipsa *Montepessul.; A; Genm; f.* Hs_1*; P;* ipsam *rell. cum Genh.* — repraemit *L;* reprimit *rell.* — haec *A, B, Gen, H.* — sum eadem *Munkius;* eadem sum *cdd.* (eadem hac sum *Buechelerus*). — crassatus vias *pr. L.* — 9 Iugurta *B; pr. L;* Iugurtha *rell.* — 11 grassatur *B.* — a quibus *L,* H_2*, G (in L videntur supra* a *et infra puncta fuisse posita, sed ea erasa).* — hic *supra add. in L.* — 12 hila[illegible], *pr. L; f.* hilarae. — 14 gignis Gen_1. — suspendit H_2*; G;* suspendant Gen_1. — hyr. *A, L;* hir. *rell.* — 15 cordatus; *n. N.; in Varronis loco* garrulus *idem vid. esse, quod* facetus; *cf. Hor. Sat. I, 10, 44.* — *notum Dionysium utrumque litterarum fuisse haud incuriosum.* — *haud ita dissimiliter pro* arguto *accipit Mercerus, qui citat Gell. XV, 30, 1 illud* garruli natura et subargutili *et refert ad Dionysium maiorem, quem constat fuisse dicaciorem.* — Periplus *cdd.* — 16 cum *B; Gen; P;* tunc *Montepess.* — Dionesius *B; Gen; pr. L;* H_1*;* Dionisius *A; L ex corr.;* H_2*; G.* — et; *f.* set (*praec.* s). — 17 Verg.; *cf. 343; 423 l.* mater; genetrix. — VIIII *cdd. cum B.* — 18 ubere *L, G;* uberae H_2*;* ubera *et B.* — 24 aeornea *pr. L.* — 25 gerere *l. tam breviter tractatum mirere.* — 26 decus *H; Genm.*

|| Gerere, ferre. Vergilius lib. VII:

bella manu letumque gero.

et idem eodem lib.:

laevaque ancile gerebat.

|| Gerere, facere. Vergilius lib. VIIII:

nec tecum talia gessi,
magnanimum Aenean et fata extrema secutus.

GRADVS consuetudine sunt per quos ad altiora domorum et aedificiorum omnium scanditur. Vergilius Aen. lib. I:

aerea cui gradibus surgebant limina.

|| Gradus, pedum gradientium vicissitudo. || Vergilius Georg. lib. III:

gradibusque sonare
conpositis.

|| Gradus, firmitas standi. M. Tullius de officiis lib. I: nec tumultuantem de gradu deici, ut *dicitur*.

GESTIRE est cupere. Lucilius lib. XXX:

quantum aurire animus Musarum ec fontibu' gestit.

|| Gestire, laetum esse. Vergilius Georg. lib. I:

et studio incassum videas gestire lavandi.

INCIPIT PER H LITTERAM.

HERBA est viride pecorum pabulum * * * Vergilius Georg. lib. I:

et sulcis frumenti quaereret herbam.

|| Herbam veteres palmam vel victoriam dici volunt. Vergilius Georg. lib. III:

atque inmemor herbae
victor ecus.

---

28 Aen. VII, 455 || 30 Aen. VII, 188 || 32 Aen. IX, 203 || 36 I, 448 || 1 III, 191 || 5 I, 23, 80 || 7 Lucil. l. XXX || 9 I, 387 || 12 I, 134 || 15 III, 498.

---

29 laetumque (*pr.* laaetumque) *L;* laetumque *et* Gen_1*;* loetumque *A; B;* Gen_2*;* H_1. — sero *pr. L.* — **30** et idem eodem lib.; idem eodem *vid. venisse a N.* — *cet. cf. 554 l.* ancile. — **31** levaque *cdd.* — ancille *pr. H.* — **35** per quod *pr. L, f. recte.* — **36** scenditur *cum ras. supra* e *L.* — **1** *ad* gradientium (gradiantium *pr. L*) *in mrg. adscr.* H_2*:* grassantium. — **1. 2** lib. georg. II *B.* — **6** deici, ut dicitur *Cic.;* deiciunt *cdd.; et f. ipse N.* — **7** Luc.; *cf. 319 l.* haurire. — **8** quanto *cdd. h. l.; f.* quam tum. — aurire *pr. L;* H_1*; Gen;* haurire *rell. cum A, B.* — ec *M;* et *cdd. 319; h. l. Montepess.; A; B; Gen; H;* e (me *pr. L*) *L, G.* — **9. 10** *cf. 32 l.* gestire. — **11** *om. Gen.* — **12** *post* pab. *hausta quaedam.* — **13** quaerere *Gen, pr. L,* H_1. — **14** *cf. Paul. 99 l.* herbam do. — palmulam *pr. L.* — **17** equus H_2*; B.*

Accius Meleagro:

gaúdent, currunt, célebrant, herbam cónferunt, donánt, tenent,
pró se quisque cúm corona clárum conestát caput.

Afranius Excepto:

fit ópu' lúculéntum hóc. vici: hérbám det..

HABERE planum est quid significet; ut Vergilius Aen. lib. IIII:

habeat secum servetque sepulchro.

Terentius Andria:

quod hábui summum prétium persolví tibi.

|| Habere, tenere, occupare. Vergilius Aen. lib. II:

hostis habet muros.

Lucilius lib. XXVIIII:

hoc tum ílle habebat ét fere omnem Apúliam.

Plautus Aulularia:

póstremo hunc iam pérscrutavi: níl habet....

|| Habere, satis esse. Vergilius lib. XII:

hoc habet; haec melior magnis data victima divis.

Terentius Andria:

---

18 Accius Meleagro || 21 Afranius Excepto || 23 IV, 29 || 25 I, 1, 12 || 27 II, 290 || 29 Lucilius l. XXIX || 31 IV, 4, 30 || 33 Aen. XII, 296 || 35 I, 1, 55.

---

18 Actius *A, B.* — 19 currunt *suspectum.* — conterunt, *cum rasura supra* t *et infra, L;* conferant *pr. A.* — donan tenent *pr. L.* — donant, tenent; *illud* tenent *non potest referri nisi ad Meleagrum et sic parum placet.* — *f.* cinctum tenent. — 20 cumque *B.* — *id quod est* cum corona *apparet iungendum prioribus.* — conestat *M* (cohonestat *Ribbeckius*); constat *L, H_2, G;* conectat *Montepess., A, B, Gen, H_1;* constitit *Cuiacianus; et idem in Victoriano videri prius fuisse scriptum notat Mercerus; at nullam correcturam in G apparere testatur Gerlach.;* circumstat *Palatin.; coni. Me.* — 22 *tetram. bacchiacus ultimo spondeo mancus.* — vici *Passerat.,* dici *cdd.* — 23 *initio lemmatis in cdd. positi vv. 33, 34; quos in hunc locum quem nunc habent traieci.* — *Quicheratus versus 33—37 in principio collocavit lemmatis, quamquam nec ipsum fugiebat ordiendum fuisse Nonio a verbis* habere planum est quid significet. — 23 ut *om. B; idque fortasse delendum.* — 24 sepulchro *Gen_1; pr. L; ed. Bas.;* sepulcro *rell. cum B.* — 25 Ter.; *cf. 366 l.* pretium pro praemio. — 27 ocupare *L.* — VIIII *B.* — 30 oc *pr. A.* — ille; Hannibal. — ferre *Gen_1.* — mapuliam *B, pr. L;* apuliam *etiam A.* — 31 Plautus; *cf. 469 l.* scruto. — 32 iam hunc *cdd. Pl.* — hic nihili (nichili) *idem.* — nihil *libri Non.* — 34 hoc *pro* haec *pr. L; H ex corr.;* et *B.* — *Servii in hunc v. commenta haec sunt:* 'hoc habet' id est 'letali percussus est vulnere.' *adicit interpolator:* apud antiquos enim id erat 'hoc habet', quod nunc 'peractum est.' *tum Servius rursum:* Terentius: certe captus est. habet. — *cf. et Donat. ad Andr. I, 1, 56; a quo rectius explicatur illud* habet.

certe cáptus est:
habét.

|| Habere rursus habitare. Sallustius in Catilinae bello: credo, falsa existimans ea quae de inferis memorantur: || diverso itinere malos a bonis loca taetra, inculta, foeda atque formidulosa habere. — Vergilius lib. VII:

quae loca quique habeant homines.

Afranius Excepto:

ubi híce Moschis, quaéso, habet meretríx Neapolítis?

Accius Philocteta:

úbi habet? urbe agróne?

Plautus Aulularia:

patri *átque* avo iam huiúsce, qui nunc híc habet.

|| Habere, dicere. Terentius in Eunucho:

labóre alieno mágno partam glóriam
verbó *saepe* in se tránsmovet qui habét salem;
quod ín test.

|| Habere, facere. Varro *Ταφῇ Μενίππου*: saltem infernus tenebrio, ὁ *κακὸς δαίμων*, *agit* atque habet homines sollicitos, quod

---

38 52, 13 || 3 Aen. VII, 131 || 5 Afranius Excepto || 7 Accius Philocteta || 9 prol. 5 || 11 III, 1, 9 || 15 Varro *Ταφῇ Μενίππου*.

---

36 certe; e *posterius correctum in L, f. ex* o *vel* u. — 38 Salustius *pr. L.* — in *om. B.* — Catillinae *L, Gen; non B.* — 1 existimans se quae *pr. L.* — memoratur *pr. L;* memorentur *B.* — 2 et bonis H_1. — tetra *B, Gen, H;* thetra *A.* — feda *A ex corr.; B; Gen*$_2$*; H; G;* fetida *pr. A.* — formidulosa *Gen, H, pr. L;* formidolosa *rell. cum A, B.* — 4 quive *Verg.;* quae *cdd.; ex quo potius refingendum* quique. — 6 hice *Bergkius;* hic *cdd.* — ubi dic *non bene Neukirchius, cum illud* quaeso *non sit divellendum ab imperativo.* — ubine hic sis quaeso *liber N. Fabri.* — ubi hic Moschis; 'sic diserte libri nostri' *Me; quem tamen ita nihil testari apparet nisi in codicibus suis non esse, quod tum ferebatur in edd.,* ubi hic me scis *vel, quod in mrg. Iunius,* ubi hic in Oscis. — moscis *C, Gen*$_2$*, B;* moycis *Gen*$_1$. — meletr. *cdd.;* meretrix *ed. a. 1471; cf. comm. in 202, 13.* — 7 Actius *B.* — Philocteta *M;* Filoctete *ed. Bas.;* filoctetae, *m. 2* filocteta e, *L;* filoctaete, *m. 2* filoctaetae *H;* filoctate *Gen;* filoctaetate *B.* — 8 urbe *ed. pr.;* turbae *B, Gen, L, H;* turbe *ed. Bas.* — agone *B.* — 9 alularia *L.* — 10 patriabo iam *cdd.* — atque *add. M.* — huiusce *M;* huius *v.* — patri avoque iam huius qui nunc hic habet *cdd. Pl.; ubi Aldus* patrique; parenti *Goetzius; qui de toto loco conferendus.* — 11 *n. N.* — Ter.; *cf. 223 l.* salis *ibique comment.* — 12 laborare *B.* — partham *pr. L, Gen*$_1$. — 13 verbis *cdd. pg. 223 cum Terentii libris.* — saepe *h. l. omissum.* — 15. 16 infernus *supra scr. in B.* — tenebrio *Iun.;* tenebro *cdd.* (tenebrocat *L*). — ὁ *add. Oehlerus.* — κακος δαιμον (διμον H_2) H_2*, G;* κακοcααιmon *L;* κακοcαιαιμον *Gen,* H_1*;* κακοcαιαιmon *B.* — agit *add. M; cf. eiusdem Varronis frgm. quod leg. 243 s. l.* actum, infixum. — habet *ed. princ.;* habeat *cdd.* — tenet atque habet *Pius.* — *cet. n. N.*

eum peius formidant quam fullo ululam. — M. Tullius de re publica lib. III: nam cum quaereretur ex eo, quo sceleris inpulsu mare haberet infestum uno myoparone: 'eodem', inquid, 'quo tu orbem terrae.' ‖ Habere, audire. Lucilius lib. XXVIII:

habés omnem rem: tímeo ne accussér..

Terentius Hecyra:

habés omnem rem; pérgam quo coepi hóc iter.

‖ Habere, dirigere. Lucilius lib. XXVIIII:

huc, álio cum iter habéret, praeteriéns venit.

HABITARE est inhabitare. — Habitare, uti. Varro *de* sermone latino lib. III: utrumque mulieres, et epicrocum viri quoque habitarunt. — idem Rerum divinarum lib. XVI: hoc nomine antiquos secundis rebus comam habitasse.

HIARE est aperiri. Sallustius Hist. lib. IIII: atque hiavit humus multa vastum et profundum. ‖ Hiare, mirari, stupere. Vergilius Georg. lib. II:

---

17 M. Tull. de re publ. III ‖ 20 Lucilius l. XXVIII ‖ 22 I, 2, 119 ‖ 24 Lucilius l. XXIX ‖ 26 Varro de sermone lat. III ‖ 28 Varro Rer. div. XVI ‖ 30 Sallustius Hist. IV ‖ 32 II, 508.

---

17 eum *Iun.;* cum *cdd.* — ululam *Iun.;* ulula (ullila *B*) *cdd.* — *dicit Varro sententia frequentissima ut omni tempore ita inter Ciceronis aequales, si nulla alia re angantur homines, mortis tamen instantis cruciari metu. — Pluto autem cum cavillatione vocatus videtur tenebrio pariter quod dominus sit regni tenebrosi et quod inepta teneantur eius formidine homines. — ululam vero a fullonibus timeri, quod funera portendat atrarumque usum vestium, non candidarum, pulchre monet Turnebus Advers. XXIX, 27.* — M. Tullius; *cf. 125; 534 l.* infestum mare haberet; myoparo. — **18** quo sceleris inpulsu *M;* quo scelere impulsum (inp. L_1*; H; Gen*) *C, Gen, B; sed* H_2 inpulsus; *pg. 125 cdd.:* quo scelere conpulsus; *534:* quo scelere inpulsus. — **19. 20** mysoparone *pr. L.* — inqiđ *L;* inquit *rell. cum B.* — quo tu orbem terrae. — *apparet haec Nonii vel eius quem secutus est culpa truncata. nam apud Cic. fuere ut puta haec:* quo tu orbem terrae tot classibus exercitibusque. — *cf. Augustin. de civ. dei IV, 4, qui docet de Alexandro Magno agi.* — **21** *secundi pedis in hoc v. pariter et in 23 duriores numeros ea re excusari puto, quod illa* omnem rem *formulae instar in unum videntur coaluisse. nota res de* quo modo, quo pacto. — accuser *cdd. pr.* Gen_1. — **22. 23** Hec. *Guietus; Me;* heautontimorumenon *cdd.* (inheautontimorumenon, *tum* heautontimorumeno *H;* heautontimorurem, *supra scr.* meno habes omnem, *L;* Heauton. *ed. Bas.*). — habet H_1. — perquam *pr. L.* — **25** huc *ed. a. 1476;* hunc *C, Gen, B;* hoc *libri Merceri.* — habet, *supra scr.* er, *G.* — **26** Habit. *Turn.;* habere *cdd.* — utu (*seq.* Varro) *pr. L.* — de *add. ed. princ.* — latino sermone *B.* — **27** et *om.* H_1*; f. recte.* — picrocum *pr. L.* — viri *om. B.* — **29** comam *Quicheratus;* comas *cdd.* — cumas (*i. e.* Cumas) *inepte ed. a. 1471.* — **30** Habere *add. supra corruptelae signo Gen;* Habere *item* H_1*; sed id m. 2 delet et in mrg. adscr.* Hiare. — Hiare *etiam B.* — **31** vastum et profundum *M;* vasta et profunda *v.* — **32** II *om.* H_1*;* III *L;* II *et B.*

hunc plausus hiantem
per cuneos (geminatus enim) plebisque patrumque.

et Aeneidos lib. VI:

inceptus clamor frustratur hiantis.

Varro Marcipore: ‖ 'quid? qui circumstant, nonne vident et rident?' — '*non* credo ridere: hiantis video, ridentis non audio.'

HORRENDVM significat vitabile et terribile. Vergilius lib. VI:

horrendas canit ambages antroque remugit.

‖ Horrendum, novum et admirandum. Vergilius Aen. lib. III:

(horrendum dictu!) video mirabile monstrum

idem lib. VIII:

nascenti cui tris animas Feronia mater
(horrendum dictu!) dederat.

‖ Horrendum, ridiculum. Vergilius Georg. lib. II:

oraque corticibus sumunt horrenda cavatis.

HAVRIRE significat exaurire vel impleri. Lucretius lib. IIII:

iuvat integros accedere fontis
atque aurire.

Lucilius lib. XXX:

quantum aurire animus Musarum ec fontibu' gestit.

‖ Haurire, avare sumere. Cicero Tusculanarum lib. V: cum inexplebili cupiditate, quo affluentius voluptates undique hauriat, eo gravius ardentiusque sitientem. — Vergilius lib. I:

---

35 VI, 493 ‖ 1 Varro Marcipore ‖ 3 Aen. VI, 99 ‖ 5 III, 26 ‖ 7 Aen. VIII, 564 ‖ 10 II, 387 ‖ 12 IV, 2 ‖ 15 Lucilius l. XXX ‖ 17 V, 6, 16 ‖ 19 Aen. I, 738.

---

33 plaustus *pr. L;* plautus Gen_1. — **34. 35** plebitque *pr. L.* — patrum *B, Gen,* H_1. — L_1*:* patrum quaeteneidos. — **36** inceptus *B;* incertus *C, Gen.* — frustatur *B.* — **1. 2** quid? qui *Quicheratus;* quicquid *C, Gen, B.* — circumstant, nonne vident et rident *M.* — *praeterea ante* circumstant *illo* evidentet, *quod alienum est in locum illatum, expulsum videtur* eminus. — evidentet (evident̃ et H_1*;* evidenter L_2*, G;* evident̃ H_2) circumstant non rident (n̄rident H_1) *cdd. cum B.* — non *add. M.* — hiantes *B, Gen,* H_1. — video, ridentes *N. Faber;* videor hidentes *B ex corr., Gen,* H_1 (videor identes *pr. B*); videor hihentes L_1*;* videor hiantes L_2*,* H_2*, G* (hiantis *Me*). — audeo *B, Gen, pr. H, G.* — **4** remuscit *pr. L.* — **5** admirabile *B.* — **6** horrendum et dictu video m. m. *Verg.* — **7** VIIII *B, Gen, L, P.* — **8** tres, *sed corr., L.* — dictum *pr. Gen et L.* — **10** ridiculum (rud. Gen_1); 'immo tu ridiculus' *Mercerus.* — **12** exhaurire *Gen et L ex corr.; B, H, G.* — impleri *M;* implere *v.* — **13** tuvat $Genm_1$*;* levat H_2*, G, cdd. Me.* — et cedere *cdd.* — **14** aurire *pr. L;* haurire *rell.* — **15** Lucil.; *cf. 317 l.* gestire *cum comm.* **16** aur. *G; pr. L;* haur. *rell.* — animas *cdd. h. l.* (animos *A, B*). — et fontia *L,* H_2*, G;* ea fontia *A, B, Gen,* H_1. — **17** *f.* avide. — Cic. *supra add. L.* — **17. 18** inexpebili Gen_1. — quoque *Cicero.* — affl. voluptates *idem;* fluentius voluntates *cdd.* — hauriat *Cic.;* hauriet (hauriret L_1*;* H_2) *cdd. cum B.* — ego Gen_1*, pr. L.* — **19** Virg. aenđ lib. I *B.*

ille inpiger ausit
spumantem pateram et pleno se proluit auro.

|| Haurire, defetigare. Vergilius Georg. lib. III:

exultantiaque haurit
corda pavor pulsans.

|| Haurire, confodere. Vergilius lib. X:

per tunicam squalentem auro latus haurit apertum.

|| Haurire, accipere vel audire. Vergilius lib. XII:

sine me haec haut mollia fatu
sublatis aperire dolis; simul hoc animo hauri.

et lib. IIII:

vocemque his auribus ausi.

Haurire, tenere. Vergilius Georg. lib. IIII:

et medium sol igneus orbem
auserat.

HONOR est dignitas. M. Tullius Epistularum || ad Caesarem lib. I: tu cum ea, quae es ab senatu summo cum honore tuo consecutus. || Honor, gratia, pulchritudo. Vergilius Georg. lib. II:

frigidus et silvis aquilo decussit honorem.

et lib. I:

lumenque iuventae
purpureum et laetos oculis adflarat honores.

|| Honor, substantia, delectatio. Vergilius Georg. lib. IIII:

en etiam hunc ipsum vitae mortalis honorem.

|| Honor, cultura, observantia. Vergilius lib. VIII:

---

22 III, 105 || 25 Aen. X, 314 || 27 Aen. XII, 25 || 30 Aen. IV, 359 || 32 IV, 426 || 1 M. Tull. ad Caesarem I || 3 II, 404 || 5 Aen. I, 590 || 8 IV, 326. || 10 Aen. VIII, 76.

---

20 ausit *Gen*$_1$*; L;* hausit *rell.* — **22** defet. *pr. L; H*$_2$ *in mrg.;* defat. *rell.* — Verg.; *cf. 300, 34.* — **24** pulsant *Gen, L, H*$_1$*; non B.* — **25** Verg.; *cf. 404; 452 l.* squalidum; squalere. — **26** aurit *Gen*$_1$. — **28** sine me haec haut *Verg.; Non. pg. 385 s. l.* sublatum — remotum; *h. l. cdd.* haut (haud *B, H*) haec (*om. B, Gen, H*$_1$). — **29** sublandis *Gen*$_1$*;* subblandis *B; L ex corr.* — dolus *pr. Gen; L ex corr.* — hauriet *Gen, L, H*$_1$. — **30** et *om. Genh*$_1$ (hauri et *Genm; id. ex corr.* hauriet et); *pr. L.* — **31** ausit *Gen*$_1$*; pr. L;* hausi *Gen*$_2$*, B, H, G.* — **33. 34** et medium sol igneus hauserat orbem *A per interpolationem; cf. comm. in 320, 21.* — auserat *Gen*$_1$*; pr. L;* hauserat *rell. cum B.* — **1** M. Tull.; *cf. 270 l.* consequi, adipisci *cum comm.* — aepistularum *Gen*$_1$*;* epistolarum *B; G;* aepistolarem, *tum* aepistolarum *L.* — **2** tunc cum *cdd. 270.* — a s. *pr. B.* — cum *om. B, Genm, H*$_1$. — tuo *supra scr. B.* — **3** gratia tua pulchritudo *Gen*$_1$. — **5** et; *cf. 340 l.* laetum, gratia plenum. — et aend lib. I *B.* — **6** iubente *L;* iubentae *Gen*$_1$*; H ex corr.* — **7** oculis *om. Gen, H*$_1$. — adflarat *Gen;* affl. *rell. cum B.* — **8** Honor, substantia, delectatio *om. B.* — delectatione *Gen, H*$_1$. — **10** aend lib. VIII *B;* georg. lib. VIII *Gen; H*$_1$.

320 M.

semper honore meo, semper celebrare donis.

|| Honor, integritas, pudicitia. Vergilius Aen. lib. I:

et rapti Ganymedis honores.

|| Honor, sacrificium, litatio. Vergilius lib. VIII:

forte die sollemnem illo rex Arcas honorem
Amphitryonadae magno divisque ferebat.

Plautus Aulularia:

equidem, án maiorem fílius
mihi honórem haberet quam éius habuissét pater.

|| Honos, dilectus, amor. Vergilius lib. XII:

per siquis Amatae
tangit honos animum.

|| Honor, hostia. Vergilius Aen. lib. III:

meritos aris mactabat honores.

|| Honor, praemium. Vergilius lib. V:

ipsis praecipue ductoribus addit honores.

Lucilius lib. XXX:

cuius vultu ac facie ludo ac sermonibus' nostris
verginis hoc pretium atque hunc reddebamus honorem.

|| Honor, sepultura. Vergilius lib. VI:

cernit ibi mestos et mortis honore carentis.

---

12 I, 28 || 14 Aen. VIII, 102 || 17 prol. 16 || 20 XII, 56 || 23 III, 118 || 25 Aen. V, 249 | 27 Lucilius l. XXX || 30 Aen. VI, 333.

---

11 honorem meum *L.* — meom *Gen*$_1$. — **12** *n. N.* — intecritas *pr. L.* — puditifia *L.* — **13** Ganymedis *ed. Bas.*; ganemedis *Gen*$_1$*; pr. L;* ganimedis *rell. cum A, B.* — honorem *B.* — **14** sacrium *Gen*$_1$. — VIIII *Gen, L, pr. H; non B.* — **15** sollemnem *B;* sollempne *Gen*$_1$*;* sollemne *Gen*$_2$*; L; Ho; G;* solemne *Hs*; sollemne *Palatinus et Romanus Verg.* — **16** amphitrioniadae *B;* amfitryoniade *L;* amfitryonyade *Gen;* amphytrionia (amphitr. *ex corr.*) de *H;* Amfitryoniadae *ed. Bas.* — referebat *Gen*$_1$. — **17—19** *seq. l. addit Quicheratus.* — **18** *praec. ap. Pl.* coepi observare. — equidem, an *M;* et quidem *B, L, H (hic f. m. 2);* et quide *Gen, f. H*$_1$*; G.* — et qui *cdd. Pl. mel.;* ecqui *vel* ecquid *v. ap. Pl., duriusculis numeris.* — filium *cdd.* — **19** habere *cdd.* — habuisset *supra add. L.* — **20** Honor *Hqos;* Honus *pr. L.* — **21. 22** siquis tangit honos animum *A per interpolationem.* — sequis *Gen*$_1$*; pr. L.* — **23** lib aen. *L.* — **24** merito sacris *B; in A post a rasura;* meritos saris *pr. L.* — mactabat *etiam Macrobii III, 4, 6 libri;* mactavit *Verg.* — **26** ipso *pr. H, tum* ipsos; *id. ead. m. vel 2:* ipsis; ipsos *B, Genm, L.* — praecipue (praecipuae *pr. L*) *cdd. cum B; Medic. ap. Verg.;* praecipuos *Verg.* — **27** Lucil.; *cf. 366 l.* pretium pro praemio. — **28** cuius *monosyllabum.* — a facie *Gen, H*$_1$. — **29** verginis *Gen*$_1$*; pr. L;* virginis *rell.; cf. et comm. in 366.* — **31** ubi *H*$_2$. — maestos *H, non B.* — carentes *A.*

Lucilius lib. XXVII:

nullo honóre di! sepúltu', nullo fúnere.

INCIPIT PER I LITTERAM.

INVITARE apertam habet significantiam. Vergilius lib. V:

celeri certare sagitta
invitat qui forte velint et praemia ponit.

Terentius Heautontimorumeno: ||

quam véllem Menedemum ínvitatum, ut nóbiscum esset ámplius!

M. Tullius in Verrem actione II: rogat Rubrium ut quos ei conmodum siet invitet. — Lucilius lib. XXX:

contra haec invitasse aut instigasse videntur.

M. Tullius de senectute: ad quem fruendum non modo *non* retardat, verum etiam invitat atque adlectat senectus. || Invitare est delectare. Vergilius Georg. lib. I:

invitat genialis hiemps curasque resolvit.

Turpilius Thrasyleone:

corónam, mensam, tálos, vinum et *quae* huiúsmodi;
quibu' rébus vita amántum invitarí solet.

idem Philopatro:

lúcus ipse invítat hercle hic Véneris.

---

32 Lucilius l. XXVII || 35 Aen. V, 485 || 38 I, 2, 11 || 2 de praet. urb. 26, 65 || 3 Lucilius l. XXX || 5 16, 57 || 7 I 302 || 9 Turpilius Thrasyleone || 12 Turpilius Philopatro.

---

32 XXXVII *pr. G;* XXVIII *B.* — 33 di! sepultu' *M;* displetu *cdd.* — *metrum potest expleri ita:* nullo homo hic honore di! sepultu', nullo funere. — 34 *om. Gen.* — 35 Invitat *B.* — significationem *A, B.* — 37 invitant *cdd. pr. B.* — et *post add. L.* — dicit *pars cdd. Verg.* — 1 ut *L; id del. m. 1 et supra scr.* a; a *B; Gen₂; H; G;* ad *Gen₁.* — 2 in V. *om. B.* — Rubrium *Cic.;* rubri *cdd.* — 3 siet *C, Gen, B, Me;* sit *cdd. Cic.; edd. Non. ab a. 1476* (*priores* stet; sciet). — *cf. Orat. 47, 157.* — vitet *pr. L.* — 4 intingasse *pr. L.* — 5 M. Tull.; *cf. 76 l.* adlectat. — fluendum *pr. Gen et L.* — non *om. cdd. l. utroque.* — 6 tradat *pr. L;* trahat *id. ex corr.;* retrahat *H_2;* rethraat *G;* retardat *et B.* — allectat *pr. B, L ex corr., G.* — 6. 7 Invitare est delectare *B; Guietus;* Invitari est delectari *C, Gen.* — 8 invita *pr. B; H_1.* — genitalis *Gen_1; pr. L;* hiems *Gen_2; H, G; non B.* — curaque *Gen, H_1; non B.* — 9 trasyleonem *cdd.* — 10 coronam *mrg. Iun.;* horonam *cdd.* (choronam *Ribbeckius*). — talus *pr. B.* — vinum *ed. princ.;* vinus *cdd.* — in *add. id.; quod del. Lips.* — et quae *M* (quaeque, *metro everso, Madvigius Advers. II, 662*); haec *cdd. cum B.* — huiusmodi *trisyllab.* — 11 vita (vita *iam Iun.*) amantum invitari solet *Lips.;* vitam amattum (amat tum) invitari solem *cdd.;* vitia amantum invitari solent *minus eleganter Madvigius.* — 12 filiopatro *B, Gen, pr. H;* filopatro *rell.* — 13 locus *B, L.*

321 M.

* * * M. Tullius in Hortensio: voluptates autem nulla ad res necessarias invitamenta adferunt sensibus. — idem de re publica: idque ipsa natura non invitaret solum, sed etiam cogeret. ‖ Invitare significat replere. Plautus Amphitryone:

ánne mirum si ínvitavit sése in cena plúsculum?

Lucilius:

pulchre invitati *sumus* acceptique benigne.

Turpilius Epiclero:

non ínvitavit plúsculum sese, út solet?

idem Leucadia:

invítavere plúsculum hic se in prándio.

Sallustius Hist. lib. IIII: reversi postero die, multa, quae properantes deseruerant in castris, nacti, cum se ibi cibo vinoque laeti invitarent. — Lucilius lib. XXX:

scito etenim bene longincum mortalibu' morbum
in vino esse, ubi qui invitavit dapsilius se.

Varro Sesquulixe:

ipsum ávidum vino invítavi poclís large atque benígne.

IVXTA est proxume. Vergilius Aen. lib. IIII:

humilis volat aequora iuxta.

---

14 M. Tullius Hortensio ‖ 15 M. Tullius de re publ. ‖ 17 I, 1, 127 ‖ 19 Lucilius ‖ 21 Turpilius Epiclero ‖ 23 Turpilius Leucadia ‖ 25 Sallustius Hist. IV ‖ 27 Lucilius l. XXX ‖ 30 Varro Sesquulixe ‖ 32 IV, 255.

---

14 *excidit l. ut puta:* Invitare, incitare. — voluptates *ed. princ.;* voluntates (volumentates Gen_1) *cdd.* — nullae *pr. L.* — **15** sensibus *M;* senibus *v.* — *cf. comm. in 86, 22.* — **17** repleri *cdd.;* replere *Guietus.* — Plautus in, *sed del.* in, *H.* — **18** anne *add. M.* — mirum nisi si is inv. *Guietus;* mira sunt nisi inv. *non bene cdd. Pl.* — saese *B.* — caena *B, Gen, H.* — **20** invitati in, *sed* in *del., L.* — sumus *add. I. Dousa;* sunt *Quicheratus. f.* invitati cuncti. — accepti; *dictum ut Aen. III, 353.* — **22** invitavit *M;* invitat *cdd.* — vinon invitat *Bergkius.* — **23** ideum *B, Gen,* H_1*; et ita* (*vel* idcum *seu potius* idēum) *pr. L.* — **24** invitavere *M;* invitavit viri *B, Gen,* H_1*;* invitavit *rell.;* heri invitavit (invitavit heri *Rothius*) *Ribbeckius; qui quod in contextu posuit, taceri praestat.* — hic *nominativ.* — se *Bothius;* sese *cdd.* — hic sese in pr. *om. B.* — **25** reversi *Iun.;* et versi *cdd.* — multa quae *Iun.;* multoque *cdd.* — **26** vino ciboque (cyboque *B*) *A, B, Gen, pr. H.* — **27** laeti *om. B;* leti *A, L.* — **28** scito etenim bene *Muretus;* cito (cibo *L, G; cf. v. 26*) bene enim *cdd.* — longinquum *B,* H_2*, G.* — **29** dapsiluisse *B.* — se, *tum* sese, *sed corr., L.* — **31** avidum vino *Passerat.;* audi vino (audivi non *B, Gen,* H_1) *cdd.;* avide v. *male Lips.* — invitavi *id.;* invitari *cdd.* — poclis *Meinckius, qui metrum agnovit;* poculis *v.* — **32** proxime *A, B, pr. L.* — Verg.; *cf. 414* volare. — III *Hs post ras.* — **33** aecora *A.*

|| Iuxta, [est] coniunctim. Varro de vita p. R. lib. I: || cum interea in lucubrando faceret iuxta ancillas lanam. || Iuxta rursum similiter. Sallustius in Iugurtae bello: hiemem atque aestatem iuxta pati. — Plautus Trinummo:

iuxtáque eam curo cúm mea.

Varro Papia papae, περὶ ἐγκωμίων: qui potest laus videri vera, cum muto saepe furacissimus ac nequissimus civis *cluat* iuxta ac Publius Africanus. — Plautus Aulularia:

dixí tibi, mater: iúxta mecum rém tenes.

INSOLENS inpudens et audax dicitur consuetudine. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II: insolens, adrogans, iactans. — idem de senectute: nec erat ei verendum, ne vera praedicans de se nimis videretur aut insolens aut loquax. || Insolens rursum non solens. Terentius in Andria:

quíd tu Athenas ínsolens?

Pacuvius Atalanta:

quae égritúdo ínsoléns méntem adtémptát tuám?

---

1 Varro de vita pop. Rom. I || 3 85, 33 || 4 I, 2, 160 || 6 Varro Papia papae || 8 IV, 7, 1 || 10 M. Tullius ad Caesarem iun. II || 12 10, 31 || 14 V, 4, 4 || 16 Pacuvius Atalanta.

---

1 Iuxta coniuncti *B;* est *om. Gen, H.* — P. R. (pr *Gen*) *cdd.* — 2 facere *B, Gen, H_1.* — ancilas *B.* — ancillas lanam *in ras. H_1.* — russum *pr. B.* — 3 similiter *in ras. H_1.* — incurte *pr. L;* in iugurthae (iugurtae *B*) *rell.* — hyemem *B.* — et *cdd. Sall.* — a. statim *pr. L.* — 4 plaus *pr. L.* — 6 papia papa επεϱι ενκωμιον *H_1;* papiapapaeite plevω κωμιων *pr. L;* papiapapaεπε plevω κωμιων *id. ex corr.;* papiapapa επεϱLενκωμιον *Gen;* papia papae πεϱι ενκωμιων (ενκωμιον *H_2*) *H_2; G.* — potes *B.* — 7 vera, cum muto *M;* versa cum motus (commotus *B, Gen, H; seq.* s) *C, Gen, B.* — 'notaverunt viri docti in quibusdam libris esse: vera in noxiis' *Mercerus.* — muto; *ita per contumeliam dictus homo lascivus ac mollis, cuius mentio h. l. praeteriri non potuit. nam duobus vitiis, luxuria et avaritia, laborabat tum civitas Romana. — sic Mamurra a Catullo dictus Mentula; et* Muto *fuit cognomen Romanum.* — mortuus *vel* notus *inepte alii.* — furacissimus *A. Nauckius Philolog. IV, 299;* furaces semus *pr. L;* furaces emus *B, Gen; H_1;* furaces essemus *L ex corr.; H_2; G.* — ac *om. B, Gen, H_1.* — civis *Mc in notis;* ibis *cdd.; cf. comm. in 224, 21.* — cluat *add. M.* — *quod si non receperis, in fine potest suppleri cum Ribbeckio* laudibus extollatur *vel simile.* — 8 iuxta *om. B, Genm, H_1.* — Plautus in *pr. H.* — 9 metum *B.* — reum *Genm.* — rem mecum t. *cdd. Pl.* — 11 adrogans *pr. L, H_1; Gen; B.* — 12 nec erat ei *Cic.;* ne certe *Gen; L; pr. H in ras.; G;* nec certe *B; H ex corr.* — ne vera; neutra *B; pr. L.* — de sene (*tum* de se ne) nimis *L;* de seminis *B.* — 13 videretur *Cic.;* videtur *pr. L et Gen;* videatur *rell. cum B.* — rursum non solens *om. B spatio relicto.* — non solum, *sed in mrg. corr., Gen;* insolens *L.* — 14 in *om. B.* — 15 aiithenas *L;* athenans *Gen_1.* — 16 Athalanta *H_2; G; B;* Athalanda *Gen;* Athlanda *H_1;* Athalantha *L.* — 17 egritudo *Gen, H, pr. L;* aegr. *L ex corr.; G; B.* — adtemptat *C pr. L_2; B; Gen.* — tuam *supra scr. in L.* — 18 Turpillius *pr. L.*

Turpilius Demetrio:

timére occoepi et ínterdum excitárier:
inéptus quid mi véllem ex insoléntia
nescíbam.

idem Leucadia:

quem olim óderat, sectátur ultro ac détinet;
ille ínsolens autem út fastidit cárnifex!

Accius Diomede:

ita flétu et tenebris ópstinatus spéciem amisi lúminis
conspíciendi insoléntia.

Sallustius in Catilina: quae tametsi animus aspernabatur, insolens malarum artium. — Cicero de oratore: sed mehercule stius disputationis insolentia atque earum rerum, quae quasi in arte traduntur, inscitia.

INGENIVM est naturalis sapientia. Sallustius in Catilinae bello: ingenium nemo sine corpore exercebat. ‖ Ingenio veteres dixerunt et sua sponte vel natura. Naevius Lycurgo:

vos quí regalis ‖ córporis custódias
agitátis, ite actútum in frundiferós locos,
ingénio arbusta ubi náta sunt, non óbsitu.

---

18 Turpilius Demetrio ‖ 22 Turpilius Leucadia ‖ 25 Accius Diomede ‖ 28 3, 4 ‖ 29 I, 22, 99 ‖ 32 8, 5 ‖ 34 Naevius Lycurgo VI.

---

19 ǫccepi et *Lips.*; occepi *B*, *Gen*, H_1; occepit (hoccoepit *L*) *rell.* — exc. *M*; oscitarier (oscitarie *pr. Hs*) *v.* — **20** quod *B.* — mihi *cdd.* — insolentiam *Gen*, *pr. L.* — **21** nesc. *Lips.*; nesciebam *cdd.* — **24** fastidit *Iun.*; fastidia *cdd.* — **25** actus *pr. L.* — **26. 27** *metrum constituit M.* — fletu *Gulielm.*; effletu (*quod ex sequente* et tenebris *vid. ortum*) *cdd. cum B*; et fletu *non bene Rothius.* — et *om. B.* — *illa* fletu et tenebris *dativi.* — obstinatus *L*, H_2, *G*, *B.* — *male Rothius* obsitus. — speciem *pro acie oculorum dici monet Ribbeckius.* — amisi *pr. L*; amissi *(quae et alibi haud infrequens forma) rell.* — conspiciendi *Bothius*; conspicient (*seq.* i) *cdd.* — insolentia *B*, *Gen*, H_1, *ut vid.*; *Bothius*; insolentiam *rell.* — *olim coniecimus scribendum* sperem, *i. e.* spem. — *quod sicui arriserit commentum (certe ne nunc quidem eius paenitet), illud* luminis conspiciendi *erit referendum ad* sperem, *non ad* insolentia. — **28** Catillina *Gen et L.* — **29** de oratore *Quicheratus* (I de oratore *Me*); in oratore (oratione *B*) *cdd.* — **30. 31** stius *pr. L*; istius *rell. cum B.* — *cf. Lachm. ad Lucr. pg. 197.* — disputationis *B*; *Cic.*; deputationis *C*; *Gen.* — quae si *B*; quae quesi H_1. — traduntur arte *vel* traduntur in arte *edd. quaed. Cic.* — **32** Catillinae *Gen*, *L*, *G*; Catilenae *B.* — **33** Ingenio *A*, *B*; Gen_1; Ingenium *C*, Gen_2. — **34** et sua sponte vel natura *om. B spatio relicto.* — Nevius *cdd.* — Licurgo *B*, *Gen*, *H.* — **1** regalis H_2; *v.*; regali *L*, *G*; regari *B*, *Gen*, H_1. — cust. *(om. B)* as *L.* — **2** agitatis *B*, *Gen*, *pr. H*; agitis *rell.* — actuum *pr. Gen et L.* — frondiferos *B*, Gen_2, H_1; frendiferos, *supra* e *pr. scr.* u, *Gs*; frudiferos *pr. L.* — frondifluos *cd. Palatin.*; *ed. princ.* — locos *B*, *Gen*, *L*, *H*, Gs_1; lucos Gs_2; *ed. Bas.*, *ut priores fere omnes* (lutos *princ.*). — **3** arbusta *B*; Gen_2; aruustu Gen_1; aruusta H_1; aruusto *pr. L*; arbusto *L ex corr.*; H_2; *G.* — ubi nata *Scal.*;

Sallustius Hist. lib. III: castrisque conlatis pugna tamen ingenio loci prohibebatur. — Vergilius Georg. lib. II:

nunc locus arvorum ingeniis, quae robora cuique,
quis color.

INMANE significat ingens. Vergilius lib. VI:

posuitque inmania templa.

‖ Inmane, foedum. Accius Andromeda:

inmâni tabe témplum, obvallatum óssibus.

‖ Inmane rursum minime bonum, [et] nocens. Accius Medea:

prima éx inmani víctum ad mansuetum ápplicans.

Vergilius Georg. lib. IIII:

inmanem ante pedes hydrum moritura puella.

Accius Philocteta:

. . Phrygiam míti more esse, ánimo inmani Graéciam.

M. Tullius de re publica lib. III: quippe si ita sensit ut

---

4 Sallustius Hist. III ‖ 5 II, 177 ‖ 8 Aen. VI, 19 ‖ 10 Accius Andromeda ‖ 12 Accius Medea ‖ 14 IV, 458 ‖ 16 Accius Philocteta ‖ 18 M. Tullius de re publ. III.

---

ut nata *Aem. Baerensius;* vineta *cdd.* — *illud* ut *si recte habet, positum pro* ubi, *sicut* ἵνα; *cf. comm. in Enn. Ann. v. 141; Fab. 407.* — obsitu *B; Gen; H. hic in mrg. pro varia lect. m. 2* obstutas. *et ita L, G* (obstatas *Gs*). — **4. 5** pugna men *pr. L.* — prohibeatur *pr. L;* proibebatur *A, qui saepius* h *omittit.* — 5—7 Vergilius — quis color. — *haec ab interpolatore videntur adiecta.* — *sane illud* ingeniis *Servius dictum refert pro* naturis. — ingeniis *dativus.* — hinc locus *B, Gen,* H_1. — quisque color *B.* — **8** Inmane; nm *L in toto fere lemmate, sed ubique mutatum.* — nm *ubique B, paene semper Gen, H.* — Immane *Gen,* L_2, *G.* — **9** templi *Gen, pr. H.* — **10** fedum Gen_2*; H; G; A;* fodum *B.* — Actius *A.* — in Andromeda *ed. a. 1476;* automedia *cdd.* — **11** immani tabe *Me; f.* inmanei tabei; inmanitate (imm. L_2, *G;* inmamanitate *B*) habet (abet *A*) *cdd.* (*seq.* t); immane te habet *non male ed. pr.; et ita multi.* — **12** et *om. B, Gen,* H_1. — **13** prima; Ceres. — victum *om. G, item Me in textu;* vietum *L; supra* ie *positum* c, *sed deletum.* — *f.* victu. *id in B esse dicit Gerlachius; sed in B est* victum, *in A omittitur versus. videtur igitur significari Basiliensis.* — aplicans *Gen; pr. L;* H_1. — **14** III *Gen, L, pr. H; non B.* — **16** filocteta *cdd.* — **17** frygiam *id.* (fygiam *pr. L;* frigiam *B,* H_2). — miti (mitti *B*) more *B, Gen,* H_1*;* mitiore *L; ed. Bas.;* minore H_2*;* minorem *Gs; ut puto, etiam hic* minore. — esse, animo inmani *M* (esse *iam ed. princ.*); esses amimani *L, Gs;* esse sam inmani *pr. H;* esse sam imani (immani *m. 2*) *Gen;* exsesam inmani *B;* esses animan *H post ras.; in quo* i *cum* greciam *iunctum m. 2.* — greciam *C, Gen, B.* — *cf. Accii v.:* Tereus indomito more atque animo barbaro. — **18** *cf. 324 l.* inpurus, inprobus. — derp̄ *L;* de re pub *Gen; de quo iam non refertur.* — quippe si ita *cdd. pg. 324; h. l.* quidpesieta *pr. L;* quidperieta *B ex corr.; ut puto G; L ex corr.; H; Gen;* quidperietu *Gs;* quidparieta *pr. B;* quidpe si eta *ed. Bas.*

loquitur, est homo inpurus; sin aliter, quod malo, oratio est tamen inmanis. — idem de officiis lib. I: quo detestabilior illorum inmanitas, qui et laceraverunt omnei scelere patriam. — Vergilius Aen. lib. I:

Pygmalion, scelere ante alios inmanior omnes.

Varro Meleagris:

adde hýdram Lernaeam ét draconem Hespéridum, quotquot béstiae
fuérunt inmanés.

INTESTATVS est qui sine testamento perit. || Intestatus [est] rursum cuius verbis fides non habetur. Pomponius Pictoribus:

ípsus cum uno sérvo seneca intéstato proficíscitur.

INVADERE est adpetenter incipere. Vergilius lib. VIIII:

aut pugnam aut aliquid iamdudum invadere magnum.

Lucilius lib. XXX:

ut semel in Caeli pugnas te invadere vidi.

|| Invadere rursum quasi in vadum ruere. Accius Athamante:

ut || prófugiens hostem ínimici invadam ín manus?

IVBERE est cogere aliquid ut fiat. Vergilius lib. VIIII:

ac Nisum dicere iussit.

|| Iubere, [est] velle. Lucilius Satyrarum lib. VI:

salvere iubere salutemst mittere amico.

---

20 I, 17, 57 || 22 I, 347 || 24 Varro Meleagris || 28 Pomponius Pictoribus || 30 Aen. IX, 186 || 32 Lucilius l. XXX || 34 Accius Athamante || 2 Aen. IX, 233 || 4 Lucilius l. VI.

---

19. 20 homo; hoc *pr. L.* — tamen inm. (imm. L_2; *G*; *Gen*); tãen imanis, *tum* tamen immanis *L;* tã enim manis, *m. 2* tam͠ immanis *H.* — *de Carneade agitur.* — idem *om. B, Gen,* H_1. — quo est detest. *cdd. Cic.* — **21** qui laceraverunt *cdd. Cic., minus eleganter. nam post finem verborum a Nonio allatorum leguntur haec:* et in ea funditus delenda occupati et sunt et fuerunt. — omnei; omni *cdd. Cic.;* omnes *B, Gen, pr. L;* om͠s *H;* omne *L ex corr.; ed. Bas.* — **23** om͠s; *supra elutum* e, *quod fuit a m. 1 vel 2; infra* ms *posit. f. ead.* i *L.* — **25** lerneam *cdd.* — draconem *Me;* trahonem (rahonem *pr. L*) *cdd.* — quotquot *M de re m. 438; qui et versus indicavit;* quod *cdd.* — et quotquot *Quicheratus.* — **27** est *alterum om. Quicheratus.* — **29** ipsius *B, Gen,* H_1. — seneca *M;* senex *cdd.* — seneca; *cf. 17, 18.* — intestato *om. B.* — *in mrg. signum hoc:* ∴; *quo videtur indicari defectus.* — **33** in Caeli pugnos *spreto Nonii lemmate I. Dousa. non recte; nam agitur de T. Caelio Teucro vel eius fratre, propter quorum virtutem bellicam Ennius adiecit sextum decimum librum Annalium. cf. vit. Enn. pg. 179 sq.* — te, *add. supra* e *lineola, Gen; cf. comment. in 324, 21.* — **34** Actius *A.* — Atamante *G;* Adamante *B, Gen, H, L; in L ex* d *factum* t, *sed id rursus mutatum.* — **1** ostem *A.* — **3** nidum *B.* — **4** Iubere est velle *om. B.* — est *vid. delend.* — **5** solvere *B.* — inveres *pr. L;* viveres Gen_1. — saltem est H_1; salutem est *rell.*

Terentius in Andria:

iubeó Cremetem.

Vergilius Aen. lib. III:

sed votis precibusque iubent exposcere pacem.

INPVRVS est aliquo vitio maculatus. M. Tullius in Verrem, actione secunda: quam multis illum ingenuis, quam multis matribus familias in illa tetra atque inpura legatione vim adtulisse existimatis? — Lucilius lib. XXVI:

cóniugem infidámque, flacitam fámiliam, inpurám domum.

| Inpurus, inprobus. M. Tullius de re publica lib. III: sed iuventuti nostrae minime audiendus: quippe si ita sensit ut loquitur, est homo inpurus. — Terentius in Eunucho:

meí loci *hinc* atque órdinis
hóminem haut inpurum.

INBVERE est initiare. Varro Synephebo, περὶ ἐμμονῆς: quid te docere oportet, litteris inbutum? sus Minervam? — M. Tullius de officiis lib. I: plerumque autem parentium praeceptis inbuti ad eorum consuetudinem moresque deducimur. — Vergilius lib. VII:

6 III, 3, 1 ‖ 8 III, 261 ‖ 10 de praet. urb. 24, 62 ‖ 13 Lucilius l. XXVI 15 M. Tull. de re publ. III ‖ 17 II, 2, 3 ‖ 20 Varro Synephebo ‖ 22 I, 32, 118 23 Aen. VII, 541.

7 Crem.; chrem. H_2; *B ex corr.; item L.* — **9** iuvent *pr. Gen et L.* — **10** alico *pr. A.* — M. Tullius; *cf. 413 l.* taetrum — inluviosum. — **11** a. II *ed. Bas.* — q. m. istum *cdd. 413; Cic.* — patribus Gen_1. — **12** familias *Cic.;* familiis *cdd. l. utroque;* matribus familiarum *videtur legisse Arusianus gr. lat. VII, 475.* — **12** terra *L.* — attulisse *L ex corr., B.* — **13** XXVII *pr. Gen.* — **14** infidam atque *Quicheratus, f. recte.* — flacitam *ed. princ.;* flaticam *cdd.* — *pessime Duebnerus* pathicam. *nam apparet a Lucilio tragicum aequalem irrideri. coniux autem illa Clytaemnestra videtur esse.* — flacitam; *subtracta* c; *cf. de re m. 360.* — flacitam *passive; cf. comm. in Luc. XXVI, 41 quaeque ibi citantur.* — inpuram *B;* inpura (imp. L_2, *G*) *rell.* — modum *B, Gen, L, H.* — **15** Inpurum, inprobum (Imp., impr. *B*) *A, B, Gen; in hoc pr. fuerat* Inpurus. — improbum, *tum* improbus *H.* — M. Tull.; *cf. 323 l.* inmane — minime bonum. — **15. 16** iuventuti *Iun.;* ventutiti *L;* ventuiti *B; Gen;* H_1; ventuuti H_2; *G.* — **17** Terentius; *cf. comm. in 270, 37.* — **18** mei loci (lici *B, Gen, L,* H_1) atque ordinis (ordines *L;* ordinem *B, Gen,* H_1) *cdd.* — **19** haud *B,* H_2, *L ex corr., G;* haut H_1; aut *pr. L.* — **20** Imbuere; *cf. 521 l.* Inbuere. — Imbuere; n *ubique* L_1; *nonnumquam Gen, H, et quidem sine correctura.* — intimare, *in mrg.* initiare *G, ed. Victor.* — Imbuere est intimare *vel* Imbuere est initiare *edd. ante Ald.;* Imbuere est intimare vel initiare *Iun.* — inefoebo (ineffebo *L*) περι εμμονεϲ *cdd.* — **21** te *Gen, rursus lineola supra* e *addita; qua alias significatur* m. *sed eadem etiam accentus loco posita. de quo iam non monebitur.* — docere *M;* facere *v.* — obportet *pr. L;* oportere *(quod vid. ex praec. vocabulo ortum) B, Gen,* H_1. — *f.* quid? te docere oportet, l. inb.? — sus Minervam? *M;* solis Minervae *(seq.* m) *cdd.* — **22** autem *Cic.;* dotem *cdd.* — **23** morisque *Genm; L;* moreque *pr. H;* moresque *et B;* moremque *Cic.* — dedecimur Gen_1.

324. 325 M.

promissi dea facta potens ubi sanguine bellum
inbuit.

|| Inbuere est inficere. Accius Philocteta:

cum ex víperino mórsu venae víscerum
venéno inbutae tétros cruciatús cient.

[hoc in doctis intellectibus habemus.] Cicero de finibus bonorum et malorum: accedit mors, quae, quasi saxum Tantalo, semper inpendet; tum *superstitio*, qua qui est inbutus, quietus esse numquam potest.

ILICO significat statim, mox. Pacuvius Medo: ||

repúdio auspicium: régrediundumst ílico.

Caecilius Notho Nicasione:

ílico ánte óstium híc érimus.

|| Ilico, illo. Turpilius Leucadia:

sed quám longest, cum isti *ílico*!

|| Ilico, in eo loco. Naevius Belli Poenici lib. VI:

iam séptimúm decimum ánnum ílicó sedéntes.

Accius Eurysace:

ílico, inquam, habitáto, nusquam própius!

---

26 Accius Philocteta || 29 I, 18, 60 || 33 Pacuvius Medo || 2 Caecilius Notho Nicasione || 4 Turpilius Leucadia || 6 Naev. Belli Poen. VI || 8 Accius Eurysace.

---

24 deaffecta *Gen*$_1$. — facta *H;* fata *G.* — **26** est *post add. L.* — Acc.; *cf. Cic. de fin. II, 29, 94; Tusc. II, 7, 19.* — filocteta (filoctita *pr. Gen et L*) *cdd.* — **27** *priore l. cdd. Cic.:* cui viperino; *posteriore:* cum e viperino. *neque cum hoc Ciceronis esse Nonii demonstrat testimonium.* — venae *Cic.;* bene *cdd.; om. A.* — viscera *A.* — **28** imbutae (*vel* inbutae) taetros *cdd. plerique Cic.;* inbuta (imbuta *B, Gen, L*$_2$*, H, G*) est etero (etero *B, Gen, H*$_1$) *C, Gen, B.* — crociatus *pr. L.* — cient *Cic.;* sciens *cdd.* (inbuta tetros cruciatus, *pr.* cruciatos, cieus *A*). — **29** hoc in doctis (dotis *Genm; H*$_1$) intellectibus habemus. *verba interpolatoris, qui respicit ad locum ex capite de doctorum indagine in principio lemmatis memoratum.* — **30** accidit *B, Gen, H*$_1$. — etiam mors *cdd. Cic.* — Tamtalo *pr. Gen et L.* — **31** superstitio qua *Cic.;* quia *cdd.* — **1** hospitium *cum Heinsio Ribbeckius collato versu eiusdem Medi* caelitum camilla expectata advenis? salve, hospita. — regrediendum est *B, Gen, H*$_1$*, pr. L;* regrediundum est *rell.* — **2** notonicasione *B;* notonincasione *pr. L;* notoni incasione *Gen, L ex corr., H, Gs.* — **3** *haec, si integra, cretici versus partem efficiunt.* — illico *pr. L; item vv. 7; 9; 11.* — hostium *B, L, G.* — **4** Turpillius *pr. L.* — quam longest. *hoc de tempore dictum.* — isti; est *pr. L.* — *illud* ilico, *semel in libris scriptum, duplicavit Me* (isti ilico *iam alii*). — *f.* 'sed quam longest!' — 'isti ilico?' *excluso illo* cum, *quod ex praecedente* quam *potuit originem trahere, et diverbio instituto, de quo iam cogitavit Ribbeckius.* — *tali pacto* longe *de loco dictum; quod aliquanto usitatius.* — **6—10** Naevius — ilico *in mrg. add. Gen.* — **6** III *B, Gen;* VI *H in ras.* — **7** iam *add. M.* — decimum *om. B.* — sedentes *M;* sedent *v.* — **9** habitato, nusquam *Rothius;* habitat ovis (habitovis *B*) quam *cdd.* —

Hemina Hist. lib. I: et cum quo irent nesciebant, ilico manserunt. — *idem:* his persuadetur, ilico manerent. — *et* pars ilico manent. — Caecilius Notho Nicasione:

manéte ílicó.

IGNOSCITE est veniam date. Vergilius Georg. lib. IIII:

ignoscenda quidem, scirent si ignoscere Manes.

|| Ignoscite rursum noscite vel discite. Varro Inglorio, *περὶ φϑόνου:*

vosque ín theatro, quí voluptatem aúribus
huc aúcupatum cóncucurristís domo,
adéste ameice; quaé feram, mi gnóscite,
domum út feratis éc theatro lítteras.

ITER est via. Vergilius lib. VI:

hac iter Elysium nobis.

|| Iter, navigatio. Terentius in Hecyra:

---

10 Hemina Hist. I || 11 cf. comm. || 12 Caecilius Notho Nicasione || 14 IV, 489 || 16 Varro Inglorio || 22 Aen. VI, 542 || 24 III, 4, 1.

---

propitius *G (cd. Vict.) m. 1; L. — f. verba Iphidamantis vel Amphidamantis (cf. comm. in 230, 25), cum a legatis Teucri cum eo de restituendo Telamone, qui in exilium erat eiectus, ageretur.* — **10** hist. (histor. *Gen, H;* historiarum *B*) hemina (gemina *pr. L*) *cdd.; corr. Me.* — **10—11** *his tria exempla contineri intellexerunt Petrus et Quicheratus. — nec tamen affirmarim, quod Petro placuit, secundum locum et tertium etiam ex primo libro decerptos. sed videtur ante* his *haustum:* idem; *post* manerent: et. — *nec enim solet aliter citare Non.* — **10** cum; quum *Me;* tum (tunc *B, Gen,* H_1) *cdd.* — nesciebat *B, Gen,* H_1. — **11** pars ilico manent *post add. in L.* — **13** manet *pr. L.* — *si integrum fragmentum, apparet numeros esse bacchiacos vel creticos.* — **15** sic ign. *pr. Gen et L.* — **16. 17** Varro Inglorio *cdd. 148 s. l.* olivitatem; *h. l.* Varro (Varron *pr. L*) gloriam. Varro Gloria *Iun.* — *ac difficile dictu, utrum praeferas.* — *περιφεονου* H_2, *G; πεφεονου* H_1*; πιφεονου Gen, L; in hoc prius* nepieonos (e *altera non satis certa*). — **18** vosqui *pr. L.* — teatro *L, G, pr. B.* — voluptatem *Iun.;* voluntatem *cdd.* — **19** *displicet illud* huc *liberius collocatum. — f.* hanc. — accupatum *pr. L.* — concucurristis *Scal.;* concurristis (concuristi *pr. L;* conconcurristis *pr. H*) *C, Gen, B.* — domu *L; quod tamen vix puto admittendum pro οἴκοϑεν. — ceterum nescio an scribendum sit* modo. — **20** adeste ameice; *ita M;* adeste (adest *pr. L*) est ame (*seq.* quae. — amer Gen_2, *H, L ex corr.;* amare Gen_1) *cdd.* — adeste et a me *non bene Iun.* — mi gnoscite *Oehlerus; qui recte* mi *dativum dicit ethicum* (*cf. Liv. praef.:* ad illa mihi pro se quisque acriter intendat animum); ignoscite (*praec.* m; *post quod ras. in H.* — ignosce *B;* ignoscie *Gen*) *cdd.* — *et ita ipse Non., quem hic, ut saepius, unius litterae deceptum apparet errore.* — **21** domui feratis *L.* — ec *Ribbeckius;* e *ed. a. 1476, f. recte;* et (*seq.* t) *cdd.* — litteris G_1*;* literas *B.* — **22** Itere *pr. L.* — **23** ac Gen_1*; L.* — **24** Hecera Gen_1*; pr. L.*

'aín tú tibi hoc incónmodum evenísse iter?' —
'non hércle verbis, Pármeno, dicí potest
tantúm quam re ipsa návigare incónmodumst.'

INNOCENS est bonus et nulli nocens. Vergilius Aen. lib. VII:

litusque rogamus
innocuum.

|| Innocens rursum integer et incorruptus. Sallustius in Iugurta: ubi quae Metellus agebat ex nuntiis accepit, simul de innocentia eius certior Roma factus, diffidere suis rebus; ac tum demum veram deditionem facere conatus est.

INDVLGERE, augere. Lucilius lib. XXVIIII:

tú qui iram indulgés nimis,
manús a muliere ábstinere || mélius est.

|| Indulgere est veniam dare. Vergilius lib. X:

tolle fuga Turnum atque instantibus eripe fatis:
hactenus indulsisse vacat.

|| Indulgere, dari, detineri. Vergilius Aen. lib. IIII:

indulge hospitio causasque innecte morandi.

et lib. VIIII:

indulgent vino et vertunt crateras aenos.

|| Indulgere, spatium maius dare. Vergilius Georg. lib. II:

sin tumulis adclive solum collesque supini,
indulge ordinibus.

---

28 VII, 229 || 31 46, 1 || 35 Lucilius l. XXVIIII || 2 Aen. X, 624 || 5 IV, 51 || 7 Aen. IX, 165 || 9 II, 276.

---

25 ain tu H_2 (*pr.* atin tu); *G;* adin tu *L;* emtu (emptu *B*) *B, Gen,* H_1. **26** Parmeno *B, Gen, H;* Parmenon (Permenon *pr. L*) *L, G.* — **27** quam *Ter.;* quantum *cdd.; et ita Bembin.* — inconm. est *pr. L;* inconm. est *rell.* — **28** Innocens *Iun.;* Innocentia *cdd.* (innocens *in mrg. Ho*). — bonus *M;* bonum *cdd.* — et *vid. delendum; nisi praestat scribi:* Innocens, bonus, id est nulli nocens. — VII H_2*;* III *edd. ante Me cum Bas.; om. in B spatio relicto;* I *Gen, L,* H_1. — **31** Iugurta *B, pr. L;* Iugurtha *rell.* — **32** interea Iugurtha *Sall.* — ubi quae Gen_2*;* H_2*;* ubique *rell. cum A, B.* — accepit *A, B,* Gen_2*,* H_1*;* acceptis Gen_1*, L, G,* H_2*; sed in hoc* tis *rursus erasum.* — **33** incertior *pr. H.* — certi aṛro ma *L.* — ṙoma *B;* Romae *meliores Sall. cdd.* — **34** vera demedionem Gen_1*;* veram dedi (di *ex corr.*) edionem *pr. L.* — **1** manı̣ *B.* — a mul. abst. *Iun.;* abst. a mul. *cdd.* — **2—4** *f. ante 325, 35 ponendi.* — **3** t. figurantur *pr. L.* — stantibus *Gen; L;* H_1. — **4** actenus *cdd. pr. B.* — indulsit evacat Gen_1*; pr. L.* — **5** dari, det. *M* (dare se, detineri *Quicheratus*); dare detinere (ret. *pr. L*) *cdd.* — Aen. *om. B.* — III *cdd. pr.* H_2. — **6** hospicio *L.* — causas *pr. L.* — **7** IIII *cdd.* — **8** gratera senos Gen_1. — **9** spacium *pr. L.* — maius augere *B.* — III *pr. L.* — **10** sint Gen_1*; pr. L.* — tumuli *A, B,* Gen_2*;* tumilis *pr. L.* — accl. *L,* H_2*, G;* acl. Gen_1*;* adcl. *et A, B.* — sol. *om.* Gen_1*; pr. L.* — collisquae *pr. L.* — supinos *Verg.*

|| Indulgere, temperare, clementem esse. Vergilius Georg. lib. II:

si non tanta quies iret frigusque caloremque
inter et exciperet caeli indulgentia terras.

M. Tullius de officiis lib. III: magnus vir in primis, et qui perindulgens in patrem, idem acerbe severus in filium.

INANE, vacuum, sine pondere. Vergilius Georg. lib. III:

atque illis iam saepe rotae ducantur inanes.

|| Inane, concavum. Vergilius lib. V:

galeam ante pedes proiecit inanem.

|| Inane, leve. Vergilius Georg. lib. IIII:

instabiles animos ludo prohibebis inani.

et Aen. lib. IIII:

et inania murmura miscent.

IACET significantiam habet manifestam; ut [est] Vergilius in Bucolicis:

Silenum pueri somno videre iacentem.

et:

strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma.

M. Tullius in Verrem, de suppliciis: patres hi, quos videtis, iacebant in limine. || Iacet, plenum est, oneratum. Vergilius Georg. lib. III:

sed iacet aggeribus niveis informis et alto
terra gelu late.

|| Iacet, per plurimum porrigitur. Vergilius Georg. lib. III:

tantum campi iacet.

---

12 II, 344 || 15 III, 31, 112 || 17 III, 170 || 19 Aen. V, 673 || 21 IV, 105 || 23 IV, 210 || 26 VI, 14 || 28 Bucol. VII, 54 || 30 II, 5, 45, 118 || 32 III, 354 || 35 III, 343.

---

12 Verg.; *cf. comm. in 200, 2.* — **13** calorem *pr. L.* — **15** M. Tullius; *cf. 390 l.* severum, saevum; *comm. in 228, 3.* — *pro* libro III *pr. L* libiti. — et qui; eo qui *pr. L;* et *B; Gen_2; H_1;* eo *Gen_1.* — **17** IIII *B, Gen, L, pr. H.* — **18** saep, *tum* saepe, portae *L.* — **19** *n. N.* — *cf. tamen Serv. ad h. l.* — **20** adte *Gen_1;* aote *vel* acte *pr. L.* — **21** Inane vacuum sive leve *L; Ald.* — *cf. v. 17.* — **22** innani *L.* — **24** mascent *Gen_1, pr. L.* — **25** ut Virgilius *ed. a. 1471;* ut est Virg. (Verg., *ut puto*, *L_1;* Virgilius, *quantum videtur, H*) *B, Gen, C.* — **27** videri iacentum *pr. L.* — **28** *cf. 389 l.* stratum, deiectum. — **29** sua quaque *deteriores quidam cdd. Vergilii; Guietus; Bentleius; sed cf. Lachm. comm. Lucr. pg. 94.* — **30** de suppliciis (subpliciis *pr. L*) in Verrem *cdd.;* in Verrem de suppliciis *Quicheratus.* — patris *cdd. pr. H_2 et B.* — his *pr. L.* — **31** Iacet, plenum est; *n. N.* — **32** IIII *B (et v. 35), Gen, pr. H.* — **33** iacet *dict., ut Georg. III, 343; Aen. I, 224.*

|| Iacet, sordet, neclectum est. Lucilius lib. XXX:

et sua perciperet retro rellicta iacere.

Lucretius || lib. I:

humana ante oculos foede cum vita iaceret
in terris.

INPROBVM est, sicuti manifestum est, minime probum. M. Tullius Epistularum ad Caesarem lib. I: debes odisse inprobitatem eius, quei inpudentissimum nomen delegerit. || Inprobum, saevum. Vergilius lib. X:

lavit inproba taeter
ora cruor.

et Georg. lib. III:

tum piscibus atris
inprobus ingluviem ranisque loquacibus explet.

[et] Lucilius lib. XXX:

inprobior multo, quam de quo diximus ante,
quanto blandior haec, tanto vementiu' mordet.

|| Inprobum, turpe. Lucilius lib. XXX:

omnes formonsi fortes tibi, ego inprobus? esto.

IACERE significat emittere: unde et iaculum. Vergilius lib. V:

sublataque procul dextra conixa coruscat
et iacit.

---

37 Lucilius l. XXX || 1 I, 63 || 4 M. Tullius Epist. ad Caesarem lib. I || 7 Aen. X, 727 || 10 III, 430 || 13 Lucilius l. XXX || 16 Lucilius l. XXX || 18 Aen. V, 642.

---

37 neclectum est; neclectus est *C, Gen;* neglectus est *A, B.* — **38** *de Accio haec videntur dicta.* — r. rel.; *notum pleonasmi genus.* — percipere r. relicta (relignta *pr. L*) *cdd.; corr. Gulielm.* — icere *pr. G.* — **1** *cf. comm. in 314, 25.* — **2** fede *A; B; Gen_2* (*m. 1* fode); *H; G.* — victa *Gen_1*. — **4. 5** *vel prius* est *vel alt. vid. delend.* — M. Tullius (Cicero *ed. princ.*) *Me;* tusculanorum *Gen, H, L* (*hic pr.* stussculanorum); tusculanarum *B, ed. Bas.* (*praec.* m). — Epistolarum *M;* epistola *C, Gen, B.* — Caesare *L.* — debes audissae *pr. L.* — **6** quei; qui *ed. princ.;* quia (qua *pr. H*) *cdd. cum B.* — impudentissimum *ed. Bas.; Ald.; Iun.; Me;* inprudentissimum (imp. *L_2*) *B, Gen, H, L.* — *post* inprud. *add. Gen* ẽ, *sed del.* — **7** Verg.; *cf. 466; 503 l.* lavare; lavit. — **8** teter *H ex corr.; pr., ut videtur, L; non B.* — **9** hora *Gen_1; L.* — **10** et Georg.; *cf. 242; 298 l.* atrum; explere. — **11** hic p. atram *cdd. 242; Verg.* — *illud* atris *f. ipse Nonius; cf. Hor. Epist. II, 3, 3 sq.* — **12** expletet *Gen_1*. — **13** et *om. ed. princ.* (*praec.* et). — **14** multum *pr. G.* — **15** blandior haec tanto *in mrg. add. H_2*. — haec; *f.* heic. — vementiu' *M;* vehementius *cdd.* — **16** Lucilius; *cf. 306 l.* fortis — dives. — **17** formonsi *Gen_1; pr. L;* formosi *rell.* — **18** Verg.; *cf. 385 l.* sublatum, erectum. — **19** dextera *Gen_1; pr. L.* — conexa *cdd. l. utroque.* — **20** iacet *Gen_1*.

M. Tullius in Verrem de signis: in quem scyphum de manu iacere conatus est. ‖ **Iacit**, habet, ponit. Vergilius Georg. lib. IIII:

omnis in hac certam regio iacit arte salutem.

M. Tullius Philippicarum lib. I: in quo templo, quantum in me fuit, ieci fundamenta pacis. ‖ **Iacit**, facit. Lucilius lib. XXVI:

ágere in iaciéndo siqueis víneis actís opust.

IACTARI est dimitti, dependere. Vergilius Georg. lib. III:

et dextro iactata recumbit in armo.

‖ **Iactare**, volvere. Vergilius Aen. lib. I:

atque illum talis iactantem pectore curas.

‖ **Iactare**, plagis sternere. M. Tullius in Verrem actione secunda: iactatur domi suae vir primarius et homo honestissimus; pro se quisque manus adfert. ‖ **Iactare**, fatigare. Vergilius ‖ Aen. lib. I:

iactatos aequore toto
Troas.

et:

iacteturque odiis Iunonis iniquae.

‖ **Iactare**, ambitiosius gloriari. Vergilius lib. VI:

---

21 II, 4, 10, 24 ‖ 22 IV, 294 ‖ 24 1, 1 ‖ 25 Lucilius l. XXVI ‖ 27 III, 86; cf. comm. ‖ 29 I, 227 ‖ 31 de praet. urb. 26, 67 ‖ 1 I, 29 ‖ 4 Aen. I, 668 ‖ 6 Aen. VI, 816.

---

21 scifum *B; Gen; pr. L; H;* scyfum *L ex corr.; G.* — **22** Iacet *A, B, Gen*$_1$*, pr. L.* — habet *om. A.* — **23** hanc *cdd. pr. B; Romanus ap. Verg.* — certam *om. B.* — iacet *B; Gen*$_1$*; pr. L.* — salute *Gen, L.* — **24** filippicarum *Gen, H, G, non B.* — **25** Lucil.; *cf. comm. in 238 l.* appellere est applicare. — XXVII *B, pr. Gen.* — **26** iciendo *pr. L.* — siquost (*in L supra os scriptum* e; siquo est *G*) vineis (siquos tuineis *B, Gen*$_1$) actis (anctis *pr. L*) opust (opus est *L ex corr., H, G, Gen, qui in mrg. habet* pust; opus *B*) *cdd.* — **27** Iactari *Quicheratus;* Iactare *H*$_2$*, G;* Iacere *L, H*$_1$*, Gen, A, B; hic signo:* ∴ *in mrg. add.* — est *om. A.* — dimitti *Quicheratus;* dimittere *v.* — *nisi Nonii essent verba, reponendum erat* demitti. — Georg. lib. III. *apparet hic turbatum. nam illud non legitur nisi in B; at Gen, L, H*$_1$*:* lib. VII; *H*$_2$*, G:* lib. Georg. III *(ille pr., ut B). — nec tamen ex Aen. lib. VII exemplum suppetebat aptum.* — **30** iacitantem *pr. L;* iac, *tum ras.,* tatem *Gen*$_1$. — **31** pelagi *pro* plagis *B.* — sternentem *pr. L.* — actione II *ed. Bas.* — **32** tractatur *pr. L.* — domu, *supra* u *scr.* s, *L; f.* domui. — vir (viri *pr. L*) primarius et homo honestissimus (honestissimu *B*) *bene cdd. Non.; cf. Iordani comm.;* vir primus et honestissimus *libri meliores Cic.* — **1** quique *H*$_1$*;* quiisque *Gen*$_1$. — adferri *B.* — Verg.; *cf. 169 l.* super. — **3** Troas *om. B.* — **5** iacteturque *etiam Vergilii libri longe plures et Serv. comm. in h. l.; quod non posse tolerari nisi Vergilium post illud* litora, *quod praecedit, aliquid inserere voluisse statueris, recte dicit Ribbeckius. sed potuit inrepere idem, ut conpluries in antiquissimis Vergilii libris videmus factum, per interpolationem metrici.* — hodiis *L.*

328 M.

quem iuxta sequitur iactantior Ancus,
nunc quoque iam nimium gaudens popularibus auris.

idem lib. IIII† * * * || *Iactare, dicere, proferre* * * *

ecce Pharo, voces dum iactat inertis.

Lucilius lib. XXVIII:

ín re agenda ipsá reidicula iáctat adque *alia* ádserit.

|| Iactare, iactu mittere. Vergilius Aen. lib. II:

et flammas ad culmina iactant.

|| Iactare, excutere, conmovere. Varro Eumenidibus:

tibi núnc sémivirí
terétem comám volántém iactámu' gállulí.

INVOLVERE significat volutum superinponere. Vergilius Georg. lib. I:

scilicet adque Ossae frondosum involvere Olympum.

|| Involvere, tegere. Vergilius Aen. lib. II:

vertitur interea caelum et ruit oceano nox,
involvens umbra magna terramque polumque
Myrmidonumque dolos.

|| Involvere, inplicare. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I:

---

9 Aen. lib. IIII (X, 322); cf. comment. || 11 Lucilius l. XXVIII || 13 II, 478 || 15 Varro Eumenidibus || 18 I, 282 || 21 II, 250 || 25 M. Tullius ad Caes. iun. I.

---

9 item *cdd.;* idem *ed. princ.* — lib. IIII. *etiam hic inveteratus error. nam quod seq. exempl. est e l. X; haustumque l.* iactare, dicere (prof. *add. M*) *vidit Quicheratus. in quarto autem Aen. l.* iactandi *verbum pro eo quod est* ambitiosius gloriari *non positum. potuit exhiberi I, 140, ubi cf. Serv., vel alia.* — **10** Pharo; paro *C; Gen;* patro *B.* — Pharon *pars librorum Verg.; et ita Serv., qui haec addit:* legitur et 'Pharo', ut sit dativus ab eo quod est Pharus. — **11** XXVIII *M* (XXVII *I. Dousa*); XVIII *cdd.* — **12** reidicula; radigla *pr. L;* ridicula *rell.* — iactat *Iun.;* id (*seq.* atque) *cdd.* — adque *L, in quo* t *supra* d *positum, sed deletum;* atque *rell.* — alia *add. M.* — adserit *M;* adseret *B;* adsederet *Gen, L, H, G.* — **13** iactu *A; Guietus;* iacta *L;* iacte *rell. cum B; in H legitur* iactemittere, *sed in mrg. m. 2* iactem ittere *(sic).* — iactim *Rothius.* — III *cdd. cum B.* — **14** ad lumina *L.* — **15** Varro; *cf. 49 l.* tonimus; tibinos. — **17** iactamu' galluli *Lachmann. Opusc. pg. 57;* iactant (lactant *pr. L; post* n *ras. in A;* iactabant *B*) tibi (iactantib; H_1) galli *cdd.* — *admittendum duxi Lachmanni commentum repudiatis aliis, etiam eo quod de re m. 37 protulimus. nam quod ibi positum est* iactant comam volantem tibi galli teretem, *cum alioqui sit commodum et facile, propter duriorem a prima persona ad tertiam transitum displicet.* — *sane* gallulus *substantivum non invenitur praeter h. l.* — *deminutiva autem ut alibi saepe adhibuit Varro, ita ne in Atti quidem adspernatus est Catullus. cf. v. 35; 66; 74.* — **19** I *post add. in L.* — **20** ter sunt conati inponere Pelio Ossam scilicet *Verg.* — atque *cdd. pr.* L_1. — **21** Verg.; *cf. 380 l.* ruere, erigere. — III Gen_1*;* V *B,* H_1. — **22** nox *supra add. Gen, L.* — **23** populumque *Gen; L ex corr.* (*pr.* polumquem); H_1*; non B.* — **24** dolosus *pr. Gen et L.* — **25** Involvere, inplicare *om. B.* — Caessarem Gen_1.

sed quod viderem nomine pacis bellum involutum fore. || Involutum, occupatum, conprehensum. Varro Sexagesi:

adest fax ínvoluta incéndio.

INTERPRES dicitur obscuri dissertor. Vergilius Aen. lib. III:

Troiugena, interpres divum.

|| Interpres, auctor. Vergilius Aen. lib. IIII:

tuque harum interpres curarum et conscia Iuno.

INPONERE significat supra ponere. Vergilius Aen. lib. IIII:

vidit, turicremis cum dona inponeret aris.

|| Inponere, dare. Vergilius Aen. lib. IIII:

finemque inponere curis.

INTENTVM, sollicitum, suspensum. Vergilius lib. V:

intenti expectant signum.

|| Intentum, || extensum. Vergilius lib. V:

considunt transtris intentaque brachia remis.

|| Intendere, innectere, inligare. Vergilius Aen. lib. II:

et stuppea vincula collo
intendunt.

M. Tullius in Hortensio: quaero enim non quibus intendam rebus animum, sed quibus relaxem.

IMAGO dicitur similitudo. Vergilius Aen. lib. II:

atque ipsius umbra Creusae
visa mihi ante oculos et nota maior imago.

---

27 Varro Sexagesi (Ennius Alexandro) || 29 III, 359 || 31 IV, 608 || 33 IV, 453 || 35 IV, 639 || 37 Aen. V, 137 || 1 Aen. V, 136 || 3 II, 236 || 6 M. Tullius Hortensio || 8 II, 772.

---

26 belum Gen_1. — **27** Varro; *cf. 112 l.* faxs *ibique comm.* — **28** obvoluta *potius Ennius.* — incendio *cdd. 112;* incendii *h. l.* — *ap. Cic. de div. I, 31, 67* adest, adest fax obvoluta sanguine atque incendio. *sed ita scripserit Ennius an* incendio atque sanguine, *locus Nonii reddit incertum.* — **29** Interpraes *h. l., item 30, 31, 32 L;* Interp̄s *Gen hic et 30.* — deserto Gen_1. — **30** Intrpraes, *supra scr.* e, rpraes *in ras., L.* — **31** acutor *pr. L.* — Verg.; *n. N.* — **32** tuque harum *Verg.;* tuquearum *pr. L; supra* ea *pos.* h, *sed elut.;* tuque mearum *B; Gen_2; H; libri Merceri;* tuque earum *Gen_1; ed. Bas.;* tuq. $\overset{m}{\text{q}}$uearum *L ex corr.* — **33** superponere *B.* — **34** vidi *pr. L.* — turicrimis *pr. H.* — **38. 1** *om. B.* — **37** Verg.; *cf. 329 l.* intendere. — **3—7** *haec videntur in fine l.* intendere, *quod legitur infra, reponenda.* — *sane in Ciceronis exemplo illud* intendam *potius positum pro* applicem cum cura, *sed Nonii auctor sua videtur usus paraphrasi propter id quod sequitur* relaxem. — **6** M. Tullius; *cf. 383 l.* remittere, delectare. — **7** relaxem ac remittam *pg. 383.*

329 M.

|| Imago, vagina. Vergilius lib. VII:

curvam servans sub imagine falcem.

INCREPARE et INCREPITARE paria sunt, id est aut incusare aut insultare. Vergilius Georg. lib. IIII:

aestatem increpitans seram.

et lib. X:

hostis amare, quid increpitas mortemque minaris?

et lib. VIIII:

quem Turnus pariter cursu teloque secutus
increpat his victor.

M. Tullius in Hortensio: tu pseudomenum et soritam et totam dialecticam aut inludis aut increpas. || Increpare, sonare. Vergilius lib. VIII:

iterum adque iterum fragor increpat ingens.

et lib. VIIII:

ad tuba terribilem sonitum procul aere canoro
increpuit.

INVEHI dicitur vehi. Vergilius lib. V:

Centauro invehitur magna.

|| Invehi, adgredi, increpare. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. III: itaque in eum Pansa vehementer est invectus.

---

11 Aen. VII, 179 || 14 IV, 138 || 16 Aen. X, 900 || 18 Aen. IX, 559 || 21 M. Tullius Hortensio || 23 Aen. VIII, 527 || 25 Aen. IX, 503 || 28 Aen. V, 122 || 30 M. Tullius ad Caesarem iun. III.

---

11 Verg.; *cf. 388 l.* servare, tenere. — lib. VII *om. B, rel. spatio.* — **12** sub imagine; *locus obscurus, quamquam n. N. apparet.* — *tamen Servius haec:* sub imagine falcem; aut statuae exprimit gestum, ut dicat: ita tenebat falcem, ut eam sub vultu haberet, aut sub imagine sub theca dicit, quae similis falcis est. — **13. 14** Increpare et Increpitare *M;* Increpat et Increpitat *v.;* Increpat et *om. L; G; A; item B;* Gen_1*; eadem in mrg.* Gen_2*; in H lineola erant subnotata; sed ea erasa, et in mrg. add. m. 2:* alter non habuit (*scil.* codex collatus). — paria sunt *om. B rel. spatio.* — id est *M;* et est *v.* — incurvare *B,* Gen_1. — Increpat, incurvat aut insultat *A.* — **16** *cf. 465 l.* amarum. — **21** tu *ed. princ.;* tun' *alii; f.* cum; tum *cdd.* — pseudomenum *scripsi;* pseudomenon *Iun.;* pseudomenus *cdd.* — *non credo servandam lectionem traditam, ut sit accusandi casus, sicut* philosophus *dixit Lucilius,* adytus *Accius. nam statim latine Cicero* soritam. — ψευδομένουϲ *Me.* — **22** dialecticam (dialeoticam *L*) aui *B,* H_1*; item, ut vid., L.* — **24** ad *pr. L;* atque *rell.* — fragor intonat *Serv.* — frangor increpans $Genh_1$. — **25** VIII H_1. — **26** ad Gen_1*; pr. L;* at *rell. cum B.* — terribilem; terrs (*infra* s *et supra ras.*) item *L, ut refert Zangemeisterus.* — sonitur Gen_1. — procolere *pr. L.* — aere *post add. id.* — canorum Gen_1. — **28** Invei *L.* — lib.; georg. lib. *Gen,* H_1. — **29** magno *C, Gen, non B.* — **30** adgredi *A, B, Gen, pr. L,* H_1. — ac H_1. — **31** it. in eam *in ras.* H_1. — eum *Iun.;* eam *cdd.* —

INTENDERE est sollicite et diligenter intueri. Vergilius lib. V:

intenti expectant signum.

|| Intendere, extendere. M. Tullius de suppliciis: tabernacula carbaseis intenta velis conlocabat. — et de senectute: intentum enim animum, tanquam arcum, habebat || nec languens succumbebat senectuti.

INMITTERE * * * demittere ad prolixitatem. Lucilius lib. XXX:

neque barbam inmiseris istam.

Vergilius Aen. lib. III:

respicimus. dira inluvies inmissaque barba.

INDVCERE, fingere [inmittere]. M. Tullius de officiis lib. III: hinc ille Gyges inducitur a Platone. || Inducere, persuadere. Lucilius lib. XXVIIII:

Hýmnis, ego sic ánimum induco, quó tua ab insano aúferas.

|| Inducere, instituere, confirmare. Lucilius lib. XXVII:

át quod animum indúxit semel et útile omninó putat.

---

32 Aen. V, 137 || 34 II, 5, 12, 30 || 35 11, 37 || 3 Lucil. l. XXX || 5 III, 593 || 7 III, 9, 38 || 9 Lucilius l. XXVIIII || 11 Lucilius l. XXVII.

Pansa *A; Iun.;* pansam *rell.* (pasam *pr. L*) *cum B.* — palam *non bene ed. princ.;* pausam *operarum errore Me in contextu;* in eam causam *minus secundum artis leges idem in notis.* — **32** *cf. 328 l.* intentum. — *ita et illa quae sunt* contendere, contentus *locis inter se disiunxit Non.* — et *add. A; om. C, Gen.* — diligenter solliciteque *B.* — Verg.; *cf. 328 l. m.* — **33** indie, *in mrg.* intenti, *Gen;* intendi *pr. L.* — signum; significat, *tum* signu *L.* — **1** nedanguens *pr. L; in quo saepe* d *et* cl *vix possunt dignosci.* — **3** Inmittere (Imm. L_2; *G; ita et v. 6*); *mancum esse h. l. et res docet ipsa et notavit Quicheratus; qui ad ea quae periere bene refert illud* inmittere, *quod legitur v. 7.* — *potuere plura de hoc v. poni veluti* inmittere, laxare. Verg. Aen. lib. V *(662):* furit inmissis Vulcanus habenis. — **4** immiseris (*non, ut in ed. Luc. expressum,* immittere) *G; et ita L_2;* inm. *rell.* (inmiseriis istam *pr. L*). — **5** *cf. comm. in 125, 27.* — **6** inluvias Gen_1; illuvies *L ex corr.; G.* — **7** Induceret pingere *pr. L.* — inmittere *secl. Quicheratus; cf. comm. in v. 3.* — M. Tullius; *cf. 99 l.* discedere. — **8** giges *A, B, L.* — indicitur *pr. L.* — **9. 10** XXVIIII: Hymnis *M;* XXVIII ighymnis *Gen; L, H_1;* XXVIII Ighymnis *B;* XXVIII gemis hymnis G_1; XXVIII hymnis H_2, G_2. — ego sic animum *M;* ego animum sic *cdd.* — *nam cum nondum satis sit exploratum in scaenicorum trochaicis septenariis num admitti liceat aliquando primo loco vel sexto dactylum, cuius prior pars constet vocabulo in trochaeum exeunte, ea a satiricis omnino videtur secludenda licentia.* — quo *M;* quod (*seq.* t) *cdd.* — tua *G;* tu (*seq.* a) *Gen, L, H; om. B.* — tua; te *videri scribendum iam in ed. Lucilii dixi; idque vel nunc arridet propter r. m.* — *cf. et v. 21.* — autinferas *pro* auferas *L.* — **11** Lucil, *tum* Luci *L; ita et v. 13 et 15.* — XXVII *L, G;* XXVI *B, Gen, H; f. recte. nam potuere haec inter ea habere locum, quae XXVI, 21 sqq. a nobis sunt composita.* — **12** at *M;* aut *cdd.;* ad *ed. princ.; et ita f. Non.; mihi tamen* an. inducere *eodem modo dictum videtur quo*

330 M.

|| Induci, delectari. Lucilius lib. XXVI:

véterem historiam, indúctus studio, scríbis ad amorés tuos.

|| Induci est aliquibus fallaciis decipi. Lucilius lib. XXX:

quid quaerimus Argon
inductum cantu stolidum?

INSVLTARE dicitur insilire. Vergilius Georg. lib. III:

insultare solo et gressus glomerare superbos.

|| Insultare, iniuriosius aliquid dicere. Lucilius lib. XXVIIII:

insúlta miserum tú quoque in me!

INTERFICERE, occidere. Lucilius lib. XXVIIII:

nón prius
tóllas quam Tulli ánimum ex homine atque hóminem ipsum interféceris.

M. Tullius de officiis lib. II: ab isdemque quae nocent interficiuntur. || Interficere, perdere, concremare. Vergilius Georg. lib. IIII:

fer stabulis inimicum ignem atque interfice messes.

|| Interficere, consumere, finire. Lucilius lib. XXVIII:

'píscium magnam átque altilium vim ínterfecisti.' — 'át nego.'

---

13 Luc. l. XXVI || 15 Luc. l. XXX || 18 III, 116 || 20 Luc. l. XXVIIII || 22 Luc. l. XXVIIII || 25 II, 4, 14 || 26 IV, 330 || 29 Luc. l. XXVIII.

---

supra, h. e. pro sibi persuadere. — utile *Montepess., A, B, Gen,* H_1*;* ut ille *L,* H_2*, G.* — putavit *Montepess.; A.* — **14** hist *G.* — **15** est etiam aliquibus *A.* — **16. 17** Argon *M;* acre *cdd.* (sacre *pr. L*). — cantu stolidum *Rothius;* cantus totidum *B, Gen,* H_1*;* cantu stoditum *pr. L;* cantu custoditum *L ex corr.;* H_2*, G.* — *agitur de decepto quodam custode puellae.* — **18** Verg.; *cf. comm. in 106, 24.* — **19** et egressus *Gen,* H_1*; non B.* — **20** aliquid iniuriosius *B.* — **21** tu *Passerat.;* te *cdd.* — insultat miserum te quoque Muti *crassa interpolatione cd. N. Fabri.* — *mire Mercerus cogitavit per tmesin illud* insulta miserum te *dictum esse pro* insultate m. *finemque putavit hexametri his contineri verbis.* — *v. de re m. 367 sq.* — **22** *cf. 449 l.* interfici. — **23** non prius *M;* prius non *v.* — **24** *Tullius quidam maleficus etiam XI, 13 memoratur; qui nescio an sit idem.* — animim *pr. L.* — ex homine *Passerat.;* ex nomine *cdd.* — ipsium *Gen, pr. H; non B.* — interficeris *pr. L.* — *illud* Tulli *e v. 25 irrepsisse ratus Ribbeckius talem ponit h. l.:* priu' non tollas quam animum ex homine atque hominem ipsum interfeceris, *simul caecutire professus eum qui non agnoscat septenarium illum optimum. — est sane versus minime culpandus. verum auctor ut alibi metri, hic Nonii peritia destitutus.* — *cet. cf. comm. in Luc. XXIX, 72.* — **25** III *cdd.* — hisdemque *ed. Bas.; B* (*pro* isdemque quae *hic habet* hisdem quaeque). — ab eisdemque et eae quae *cdd. Cic.; in quibus certe illud* eae *videtur abundare.* — **26** Verg.; *cf. 449 l. m.* — **29** Interf., consumere (consummare *B, non A*), finire; *cf. 269, 15* conficere, consumere, finire *ibique comm.* — Lucilius *in mrg. add.* G_1. — **30** gnam *pro* magnam *G.* — at *M de re m. 34;* id *v. d. ap. Gerlachium;* ut *cdd. cum B.* — at nego *om. A.*

INTERPELLARE, adire, conmonere. ‖ Interpellare, dicere, docere. Lucilius lib. XXVIIII:

verúm ‖ tu quid agis? ínterpella me, út sciam.

IRE est ambulare. Vergilius Georg. lib. III:

it tristis arator.

‖ Ire, accumbere. Lucilius lib. XXVIIII:

Chremés in medium, in súmmum eirat Demaénetus.

INSIGNE dicitur magnum vel praestans. Vergilius Aen. lib. I:

insignem pietate virum.

‖ Insigne, utile, necessarium. Lucilius lib. XXVII:

cócu' non curat caúdam insignem esse híllai, dum pinguís siet:
síc animum quaerúnt amici, rém parasiti ac dítias.

INPEDIRE est inplicare, involvere. Vergilius lib. V:

haut aliter Teucrum nati vestigia cursu
inpediunt.

‖ Inpedire, sordidare, ad probrum ducere. Plautus Amphitryone:

ímmo ego hunc, Thebáni cives, quí domi uxorém meam
ínpudicitia ínpedivit.

---

32 Luc. l. XXVIIII ‖ 2 III, 517 ‖ 4 Luc. l. XXVIIII ‖ 6 I, 10 ‖ 8 Luc. l. XXVII ‖ 11 Aen. V, 592 ‖ 14 Plautus Amphitryone.

---

31. 32 Interp., ad., comm. *in mrg. add.* H_2. — conmonere L_1 *solus* — *post* commonere *haustum puto exemplum.* — *porro mirum quod* interrumpendi *significatio, omnium usitatissima, omissa.* — docere *M;* ducere *cdd.; minus bene ex superiore vocabulo ortum statuit Me.* — *neque ea res probatur A cd. scriptura, in quo sunt haec:* Interpellare, adire, commonere vel dicere. — XXVIIII H_2*; G;* XXVIII *rell. cum B. sed aptior his locus in XXIX.* — *cf. Luc. XXIX, 19—37.* — **1** *non bene quidam* rerum. — quod *B.* — interpellam ut *Gen,* H_1*;* interpella (interpello *pr. A*) ut *A, B.* — **2. 3** IIII d *pr. L.* — id Gen_1. — **4** XXVIII *B, Gen, L,* H_1*; cf. comm. in 330, 31.* — **5** cremes *G.* — eirat *M* (*pro* irat; ierat *Rothius*); ire ad (ire a *pr. B*) *cdd.* — Demaenetus *quidam ap. Me; Rothius;* demenetus *cdd.* — **7** verum *Gen, pr. L.* — **8** *n. N.* — **9** caudam; claudam *L;* claudus *B, Gen,* H_1. — insignam, *m. 2* insignaem *H;* insignam *et Gen; non B.* — hillai *M;* illam *cdd.* — cauda hillae *dicta pro* hilla (*de* hilla *iam cogitavit I. Dousa*). — **10** sic animum quaerunt amici *M de re m. 34; ubi additum: hoc melius (propter rationem musicam) quam illud:* sic amici quaerunt animum *(quod Duebnero placuisse refert Quicheratus);* sic (sic et *B*) amici animum quaerunt *cdd.* — *fuit qui coniectaret:* sic amicis *(nominativ.)* animum quaerunt. *sed finalis huius apud Luc. exemplum non vid. inveniri.* — parasti *B, Gen,* H_1*;* parati Hs_2*;* parasiti *cum rell.* Ho_2. — ac; aut *B.* — ditias *M;* divitias (divicias *B*) *cdd.* — *add. cdd.* aut; *om. ed. princ.* — **11** Inpedire L_1 *solus (ita et v. 14).* — inpublicare *L;* implicare *rell. cum A, B.* — **12** haud *A, B,* Gen_2*, L ex corr., H, G;* aut *pr. L.* — alit *G;* alio *plures libri Verg.* — nati Teucrum *B, ut quidam Verg. cdd.* — nacti vestigio *A.* — cursum *H.* — **13** inpediunt *Gen, H,* L_1. — **14** probum Gen_1*; pr. L.* — *puto* illicere. — Plaut.; *cf. 456 l.* thensaurum. — **15** inme *B, Gen,* H_1*;* inmo *L,* H_2*;* immo *G, ut vid., ed princ., v.* — thebai cius *pr. L.* — uxorem eam *B, Gen,* H_1. — **16** inpuditicia (imp. *m. 2*) *L.* —

INCIPIT PER L LITTERAM.

LAEVVM, adversum. Vergilius in Bucolicis:

saepe malum hoc nobis, si mens non laeva fuisset.

|| Laeva, prospera. Vergilius Georg. lib. IIII:

siquem
numina laeva sinunt auditque vocatus Apollo.

LAC, sucus maternus quo animalia nutriuntur. Vergilius in Bucolicis:

et lac subducitur agnis.

|| Lactes dicuntur intestina. Titinius Psaltria:

. . farticulúm, cerebellum, láctes agninás..

Plautus Curculione:

íta, cibi vacívitate, vénio laxis láctibus.

idem Pseudolo:

úna opera alligém fugitivum cánem *ego* agninis láctibus.

---

18 I, 16 || 20 IV, 6 || 24 III, 6 || 26 Titinius Psaltria || 28 II, 3, 40 || 30 I, 3, 85.

---

inpedivit *Gen, L, Hs, ed. Bas.;* impediunt *A, B, Ho.* — inpedire *idem quod* irretire. — **17** *om. Gen.* — **18** Laevum *C, Gen, B, A* (*hic* a *in ras.*); Levum *Non., ut vid.; cf. 51 l.* levum. — **19** leva *L, G, A; non B.* — **20** Leva *C, Gen; non A, B.* — Verg.; *cf. 51 l. m.* — **22** nomina *pr. L.* — leva *C pr.* H_1*; non A, B.* — **23** Verg.; *cf. 399 l.* subducere est surripere. — in *om. B.* — **26** Lactes dicuntur intestina (indestina Gen_1). Titinius Psaltria. *cf. Prisc. 686:* hae lactes partes sunt intestinorum — singulare haec lactis est. Titinius in Ferentinati. — psalteria Gen_1*; pr. L; non B.* — in Ferentinati *Prisc. l. m.* — *alibi tamen semper, etiam apud hunc, fabula illa inscripta* Psaltria. *et quidam putant titulum fuisse* Psaltriam vel Ferentinatem, *parum quidem commode, cum psaltriam illam haud sane probabile sit fuisse originis Italicae; rectius Neukirchius de errore cogitavit Prisciani, qui, cum ab auctore, quo utebatur, omissum esset illud* Psaltria, *recordatus versum, quem bis adfert,* Ferentinatis populus res Graecas studet, *vid. novasse inscriptionem.* — **27** farticulum *Ribbeckius;* farticula (ferticula *L*) *cdd. Non. cum B; at Prisc.* craticula *vel* graticula; *in quo frustra* gratillam *vel* gratillas *(neutrum enim aptum huic loco) latere suspicatur Ribbeckius.* — agninas *cdd. Non. cum B* (acinas Gen_1*;* auninas *pr. L, addito infra* s *et supra puncto, quod tamen pro interpunctione an sit habendum dubitat Zangemeisterus*); lactis agnina *cdd. Prisc.; qui quidem etiam in sequente Pomponii exemplo habet pluraliter positum illud* per lactes tuas. — **29** cibi *cdd. Pl.;* tibi *Non.* — vacivitate *Camerarius;* vacuitate *cdd. Pl. et Non.* — lassis *idem;* laxis *Pius.* — **30** item *B,* H_1. — Pseudolo *pr. L;* Pseudulo *rell. cum B.* — **31** allicem *cdd.* — fugitivum (fugitium *pr. L;* figitivum *B;* fugitivam *ap. Pl. A, B, C, D; cf. Caes. pg. 132*) canem *cdd. Pl. et Non.* — ego *add. M.* — *ap. Pl. v. parum eleganter:* una opera alligem canem fugitivam agninis lactibus. — agnis (ignis H_1) *cdd.*

LEGERE, sicut est in consuetudine, significat oculis scripta percurrere. Vergilius in Bucolicis:

ad simul heroum laudes et facta parentis
iam legere. ||

|| Legere, accedere. Vergilius Georg. lib. II:

ades et primi lege litoris oras.

et Aen. lib. XI:

inplicuere interse acies legitque virum vir.

|| Legere rursum collegere. Titinius Veliterna:

hódie hostis fugávit; spolia plácide posteriús leget.

Vergilius lib. X:

extremaque Lauso
Parcae fila legunt.

et Georg. lib. I:

atque omnis navita ponto
humida vela legit.

Caecilius Fallacia:

óssiculatim Pármenonem dé via liceát legant.

Varro Vergula divina:

sed pancarpineo cibo coacto
libamenta legens caduca veris.

|| Legere praeterire, praestringere Vergilio auctore dicimus, Aen. lib. III:

litoraque Epiri legimus.

---

33 IV, 26 || 1 II, 44 || 3 XI, 632 || 5 Titinius Veliterna || 7 Aen. X, 814 || 10 I, 372 || 13 Caecilius Fallacia || 15 Varro Vergula divina || 18 III, 292.

---

32 scriptum (*vel* scriptur) *pr. A.* — **34** ad Gen_1*; pr. L;* ac *B;* at *rell.* — **1** Verg. Georg. lib. II *om. B.* — **2** ades et; ades Gen_1*;* adest *pr. L.* — littoris *Gen, H; non B.* — oram *Verg.* — **3** X *B.* — **4** interplicuere *pr. L.* — **5** rursum *om. A. sed hoc vel talia iam de eo non referentur.* — collegere Gen_1*; pr. L;* colligere *rell. cum A, B.* — *cet. cf. 444 l.* legere. — **6** hostes *A.* — *f.* fugabit. — placite *pr. L.* — elegetu, *tum* eliget *L.* — **7** *cf. 313 l.* filum. — **8** ettremaque *pr. L.* — **12** humida *om. B.* — **13** Caec.; *cf. 147 l.* ossiculatim. — **14** hossiculatim *Gen;* H_1*; G;* hosticulatim *L;* ossiculatim H_2*, B.* — Parmenonem *L,* H_2*, G;* Parmenon est *B, Gen,* H_1. — legant *cdd. 147;* legam *h. l.* — **15** Varro; *cf. 264 l.* cogere, mollire *ibique comm.* — vergumla *pr. L;* vercula *B, Gen,* H_1*;* virgula *rell.* — **17** veris; victus *cdd. h. l.* — **18—22** praestringere, *quod in cdd. leg. v. 23 post* navigare, *huc transtulit M.* — auctore Vergilio *pr. L.* — dicimus. *quae secuntur, ita in C, Gen, B tradita:* aen. lib. III et lib. *(om. B)* V litoraque (litotraquae Gen_1) epiri (eripi *Gen;* e, *tum ras.,* pi H_1) legimus et fractosque legunt in gurgite (iniugurte H_1) remos. — *in H ad illud* legunt *adscript. in mrg. m. 2* colligunt; *quod quidem ab interpolatore, hic, ut alibi, notante Nonium, apparet venisse.* — *A habet haec:* Eneidorum libro tertio litteraque

et lib. V:

fractosque legunt in gurgite remos.

‖ Legere est natare. Vergilius Aen. lib. II:

pars cetera pontum
pone legit.

‖ Legere etiam eligere dicitur. Vergilius in Bucolicis:

ipse ego cana legam tenera lanugine mala.

Turpilius Epiclero:

quam légere te optimum ésset atque aequíssimum,
quacum aétas degenda ét vivendum essét tibi.

M. Tullius de officiis lib. III: cetera autem, quae secundum naturam essent, ita legere, si ea virtuti non repugnarent * * * [diligentius intendentes invenimus.] ‖ Legere subripere significat: unde et sacrilegium dicitur, id est: de sacro furtum. Vergilius in Bucolicis:

nam quae sublegi tacitus tibi carmina nuper.

Turpilius in Boethuntibus:

qui vérba venatúr mea,
perií, si arcedat ét sermonem hinc súblegat.

21 Aen. V, 209 ‖ 23 II, 207 ‖ 26 II, 51 ‖ 28 Turpilius Epiclero ‖ 31 III, 3, 13 ‖ 35 IX, 21 ‖ 37 Turpilius Boethuntibus.

erepti legimus idem fractosque — remos. — *turbatum antiquitus ea re, quod verba* et lib. V *in marginem prius delata, dein perperam essent reposita, facile apparet. sed non recte Quicheratus vv. 21, 22 collocavit post 9, quamquam ibi* legere *pro* colligere *dictum constat. nam fuisse, qui Nonii explicationem sequerentur, docet Servius, cuius haec sunt:* 'legunt'; alii 'praetereunt'; sed melius — 'colligunt'. — **23** etiam est *A.* — navigare (natare *pr. L*) praestringere *cdd.; v.* — *addit Gen notam in mrg., qua haud dubie significatur* praestringendi *v. parum aptum.* — **24** caetera *B.* — **25** legit *per* transit *explicat Serv.* — **26** dicitur ut *L.* — **29** quom *Gulielm.;* quin *cd. N. Fabri.* — esset *cd. N. Fabri;* esse *C, Gen, B; sed nescio an sit melius:* quam legere te optimum esse ait *(monosyllab.)* atque aequissimum. — **30** degenda et vivendum esset *Canterus;* vegenda et vibendum (*ita ed. Bas.;* iubendum *Gen, L, H;* lubendum *B*) esse (*seq.* t) *cdd.* — **32** essent, ita legere *Cic.;* esse inta legere (intat legere *pr. L;* intellegere *B, Gen, H*) *cdd.* — repugnarent *Cic.;* repugnare *cdd.* — **33** dil. int. (intententes Gen_1; intevendentes, ve *deleto sed rursus restituto, L*) inv. — *verba haec vix potest dubitari quin ab interpolatore sint addita et ita supplenda in principio:* aliud esse legere, aliud eligere. — *nam ipse Non. pg. 444 docuerat non idem esse* legere *et* eligere. — *minus placet reponi:* Legere etiam subripere significare diligentius intendentes invenimus. — subripere Legere *(per lemma)* significat *L; in quo* subripere *deletum et* surripere *suo loco supra scr.* — subripere *A, B, Gen,* H_1. — **36** namque *A, L,* Gen_1; vel quae *B per interpolationem; nam ita Verg.* — **37** Turpillius *pr. L.* — boetuntibus *cdd.* — **39** perii si *M* (pestis, si *Ribbeckius*); pestis *cdd.* — arcedat *Lips.; Scal.;* arscedat *cdd. cum B.* — *mirum formam tam vetustam Nonii libris servatam; nec tamen videtur dubitandum.* — *ceterum*

Lucilius lib. XXVIII:

omnia viscatis manibus leget.

Plautus Aulularia†:

séd leno egreditúr foras:
hinc éx occulto sérmonem astu súblegam.

‖ Legere rursum videre. ‖ *ab* hoc et aquilegi. Vergilius Aen. lib. VI:

quin protinus omnia
perlegerent oculis, ni iam praemissus Achates
adforet.

et in eodem:

longo ordine possent
adversos legere.

LVSTRA dicuntur ferarum habitacula. Vergilius Georg. lib. II:

non absunt illic saltus ac lustra ferarum.

et Aen. lib. III:

cum vitam in silvis inter deserta ferarum
lustra domosque traho.

‖ Lustra etiam lupanaria dicuntur. Plautus Asinaria:

lustris studet†.

item:

---

40 Lucilius l. XXVIII ‖ 42 Plautus Aulularia; cf. comm. ‖ 1 VI, 33 ‖ 6 Aen. VI, 754 ‖ 9 II, 471 ‖ 11 III, 646 ‖ 14 V, 2, 84 ‖ 16 Asinariae V, 2, 17.

---

cf. Luc. IX, 19 cum comm. — postis arcedat *Scal.* — hic *pr. L;* hunc *Basiliens., ut vid.* — sublegat *Lips., Scal.;* sublegam *cdd. cum B.* — *illud* postis arcedat *cui placuerit, eum oportet statuere aut coniunctivum esse potentialem, quem vocant, aut haustum in principio fragmenti, unde penderent ea quae sunt* arcedat — sublegat. — *parum convenienter arti Bothius:* postibus (*melius erat* posti si) abscedat nec sermonem hinc sublegat. — **40** Luc.; *cf. 395 l.* sumere est accipere, tollere. — **42** Aulularia. *nullae in hac partes lenoni. ad Vidulariam transtulerunt Guietus, Mercerus, Wagnerus. sed ne in hac quidem satis liquere, quomodo lenonis persona cum argumento coniuncta fuerit, locupletissimus testis adfirmat Studemundius.* — *cf. comment. de Vidul. pg. 26.* — **43** lenae greditur *pr. L.* — **44** sermonem astu; sermonem eius *Me;* sermones astu *auctore Quicherato Passeratius;* sermone auis *Gen;* sermone atus (*pr.* aius) H_1 *(om. hoc exempl. cum praec. B);* sermones atus H_2*; ed. Bas.;* sermone satus *L.* — **1** ab *add. M.* — aqnilegi, *supra* qu *pos.* ◡, *Gen.* — hoc et aq. *om. A.* — **3** quin potius *cdd. cum A, B.* — omnem, *per interpolationem metricam, B.* — **4** relegerent *pr. L.* — Achatis Gen_1. — **7** unde omnes l. o. posset *(ita ap. Non. B) vel* possit *cdd. Verg.; sed nescio an rectius C, Gen.* — **8** adversus *pr. L.* — **9** inherarum *pr. L.* — **10** *Verg.:* at frigida tempe — non absunt; illic saltus ac lustra ferarum. — et lustra *B.* — **14** in Asinaria *ed. Bas.* — **15** studet (stud *supra scr. in L;* stridet *G*); *aberratum ad v. 17, nec non in principio quaedam omissa. Plauti versus hic fere est:* cano capite te cuculum hinc uxor ex lustris rapit. — **16** idem *cdd.*

333 M.

ís apud scortum córruptelae et líberis lustrís studet.

idem in Casina:

'ubi in lustra iacuisti?' —
'egon in lustra?'

Turpilius Lindia:

quíbus eum rebus déspoliasti, foéde dum in lustrís latet.

Afranius Privigno:

uxórem quaerit fírmamentum fámiliae:
sciás abesse ab lústris ingeniúm procul.

Cicero in Philippicarum lib. II: cum omnes inpuritates pudica in domo cotidie susciperes vino lustrisque confectus.

LINQVERE est dimittere * * * || *Linquere, relinquere.* Vergilius Aen. lib. III:

linquimus Ortygiae portus pelagoque volamus.

et lib. VIIII:

inque salutatam linquo.

Varro *Ταφῇ Μενίππου*:

Menippus ille, nóbilis quondám canis,
hic líquid homines ómnes in terrá pila.†

---

18 II, 3, 26 || 21 Turpilius Lindia || 23 Afranius Privigno || 26 II, 3, 6 || 29 III, 124 || 31 IX, 288 || 33 Varro *Ταφῇ Μενίππου.*

---

17 is *om. L; deletum in H; habent A, B.* — corruptaele *B; pr. L.* — corruptelaest liberis, lustris studet *pulchre Scaliger.* — corruptelae et *etiam Pl. cdd.* — **18** idem is in, *sed* is *eras., H.* — *cet. cf. 135, 7 sq.* — **19** lacuisti *pr. L.* — **20** ego enim lustra *pr. L;* egone in lustra *rell. cum B.* — **21** Lyndia *L, G; non B.* — **22** eum *M* (em *Me*); rem *(om. Palatin.) cdd.* — rebus *om. B.* — dispoliasti *L ex corr.; H; Gen; B* (dispoliare *Palatin.*). — foede dum *Me;* foedum (fedum H_2*;* dum *Palatin.*) *C, Gen, B.* — **23** Affranius *pr. L.* — praugno *Gen, pr. H; non B.* — **25** obesse *pr. H.* — ab lustris *ed. princ.;* ab inlustris *cdd.* — procul *in ras. L.* — **26** in filippicis (philippicis *B, H*) *cdd.* — inpuritates (imp. L_2, *G*) *om. A, B, Gen,* H_1. — *notum alibi non* inpuritatis *magis quam* puritatis *vocabulum apud bonos reperiri auctores.* — inpudica (imp. L_2, *G, B*) *cdd. Non.; item Vaticanus Cic.* — **27** cottidie *A.* — susciperes *Cic.;* susceperis *cdd.* — confecta *A.* — **28** dim.; *cf. Verg. Aen. III, 160.* — L., rel. *add. Quicheratus. cf. 334, 38* liquerit — reliquerit. — **30** liquimus (*pr.* lyquimus) *L;* liquimus *et Gen; non B.* — hortygiae *Gen, L, H.* — **34** Menippos *add. Scal.* (*praec.* tafeminippu); Menippus *Guietus.* — lle, *supra scr.* i, *L.* — nobilis *Iun.;* nobiles *cdd.* — quosdam *Gen, B* (*hic pr.* quondam). — **35** *illa* hic liquid (linquit *H ex corr.; G;* linquat *B, Gen, pr. H*) homines omnes (*om.* omnes *pr. L; dein supra additum* homnes, *sed* h *delet.*) in terra pila *et metro vitiosa esse probabile est (nam qui praecedit trimeter non habet locis imparibus spondeum) et obscura prorsus vel potius sensu cassa certum.* — *illud* hic *pro adverbio loci accipit Scal., ut ad sepulchrum referendum sit Menippi;* hinc *ed. princ.* — terrae pila *probabiliter Iun.* — *post v. 35 in libris collocati pg. 335, 5—9; ubi vide comment.*

LIMARE, exquirere et delinire, secundum consuetudinem, a lima dictum. Plautus Menaechmis:

ánum lima praéterunt.

idem Bacchidibus: ||

limacés viri;

quod adterant et consumant. || Limare etiam dicitur coniungere. Plautus Bacchidibus:

nei umquam á queiquam alio accíperes mercedem ánnuam
nisi áb se nec cum quíquam limarés caput.

idem Medico:

nám pater tuu' númquam cum illac étiam limavít caput.

---

37 I, 1, 9 || 39 Plautus Bacchidibus || 3 Plautus Bacchidibus || 6 Plautus Medico; cf. comm.

---

36. 37 *suspicatus est Mercerus h. l. a Nonio, ut alibi a librariis (cf. Lachmann. comm. Lucr. pg. 143),* limandi *et* rimandi *verba confusa. sed vix persuadet. v. Hor. Ep. I, 14, 37 sq.* — Limari *cdd.; corr. Iun.* — delenere *pr. L.* — *puto* sec. cons. exq. et del. — a lima *Iun.;* aliam *cdd.* — aliam dict. *om. A.* — **38** praetereunt *A, L;* terunt *B.* — perterunt *Beroaldus.* — *ap. Pl. haec:* dum *(ita Ritschelius;* tum *cdd.)* compediti *(ad hiatum vitandum scribend.* compeditis; lamnam *Gulielmius; aut* anum *Ritschelius)* anum (ianum *C, D)* l. praeterunt. — **39** bachidibus *H, Gen, non B.* — **1** lim. viri; *illud* limaces *dubitat an sit feminini generis,* viri *an genetivus Ritschelius Opusc. II, 324;* viri *aut corruptum aut seiungendum a* limaces *putat Goetzius. mihi* limaces *videtur substantivum atque idem quod* cochleae; *cf. glos. Philoxeni. Nonius quin pro adiect. habuerit non intercedo. ac dubito plerumque, an finem v., quem ex Cistellaria citat Varro VII, 64,* non quasi nunc haec sunt hic limaces lividae *a N. redditum existimem.* — **2** quod — consumant *om. A.* — adteront *Genm.* — **3** Plaustus baccidibus *pr. L.* — bachidibus *B;* bacidibus *Hqo.* — **4** nei umquam a queiquam alio acciperes *M;* necum quoquam acceperis alio (salio *B, H, G; in L supra* is *add.* s) *cdd.* — nei *pro* ne. — ne a quoquam acciperes alio *Me;* nec a quoquam alio acciperes *Ritschelius.* — **5** missi H_2, *G;* misis *prius L, tum* nisi, *denique* misi. — ab se *Me;* ab sese *cdd. cum B* (abesse H_2, *G*). — ne cum *B*, Gen_2, H_1. — quicquam *L*, H_2. — **6** Medico *M;* scematico *(praec.* idem) *cdd. exc. quod* H_2 schematico. — *hic plane ratio fefellit Lipsium, qui Epistol. Quaest. I, 18 voluit reponi:* idem σχηματικῶς, *eumque secutum Ritschelium, qui Parerg. pg. 169 melius:* σχηματικῶς. idem. *primum enim quod putat ille ita a Nonio moneri illud* 'limare caput' *figurate poni pro* συνουσιάζειν, *apparet schema non ad* limandi *verbum, sed ad* caput *pertinere ideoque eius memorandi locum hic nullum. sed quod longe gravius est, talis additamenti in Compendiosa doctrina alterum exemplum non invenitur. nam quod Ritschelius similiter dictum vult 231, 15* (vepres) feminini. Pomponius Porco, per hypocorisma: decedo — veprecula *(cf. et 198, 5), id omnino ab h. l. diversum. — itaque fabulae latet nomen; neque video quid propius absit a memoria librorum quam hoc:* idem Medico; *quo nomine* Parasitus Medicus *et a Non. pg. 84 et a Prisc. 872 citatur. nam quam facile ex* idem *(vel, ut saepe libri,* id est) medico *potuerit oriri* idem scematico *facile est videre.* — **7** tuus; tus *Gen, pr. L,* H_1*; non B.* — illac *Bothius;* illa *cdd.* — etiam *om. A.* — limavit *Lips.;* limabit *cdd.*

334 M.

Livius Tereo:

crédito,
cum íllo Philomela éx voluntate númquam limavít caput.

Caecilius Pausimacho:

hoc a te póstulo,
ne cúm meo gnato písthac limassís caput.

Turpilius Leucadia:

véritus sum ne amóris causa cum ílla limassét caput.

LIQVIDVM, suave, dulce. Varro Eumenidibus:

Phrygiós perósa córnús liquidá canít animá.

|| Liquidum est purum. Vergilius lib. VI:

liquidumque per aera lapsae.

Varro Serrano, περὶ ἀρχαιρεσιῶν:

húnc vocasse ec líquida vita in cúriae vestraé faecem!

|| Liquidum est prosperum. Plautus Pseudolo:

áve sinistra, auspício liquido atque éx *mea* senténtia
cónfidentiást inimicos meós me posse pérdere.

|| Liquidum rursum significat molle et fluxum. Plautus in Milite:

líquidiusculúsque ero quam véntus est favónius.

idem in Casina:

quóndam prognatís in sortiéndo sors delíquerit.†

---

8 Livius Tereo III || 11 Caecilius Pausimacho || 14 Turpilius Leucadia || 16 Varro Eumenidibus || 18 Aen. VI, 202 || 20 Varro Serrano || 22 II, 4, 72 || 25 III, 1, 71 || 27 II, 6, 47.

---

9 cretico *L*. — 10 cum illo *(ita Me)* Filomela ex *M;* cum illos olim ex *B;* cum illos solim ex *Gen*, H_1; cum illos soli mea *rell.* — volutate *Gen, H.* — cum illo soror mea voluntate nunquam limavi caput *per octonar. iamb. Me.* — 11 pausimato *C, Gen, B.* — 12 a tem *pr. L.* — 13 tum *B.* — meo *B, Genm*, H_1; *Bentin.;* eo (*praec.* m) *rell.* — limassis *Bentin.;* limasses *C, Gen, B.* — 14 Turpillius *pr. L.* — 15 limasset *A, B;* limassit *Gen*, H_1; limassis *rell.; quorum scriptura e v. 13 fine videtur orta. itaque non putavi reponend. cum ed. princ.* limasses. — 16 *n. N.* — 17 *cf. 233 l.* anima, sonus *ibique comm.* — *h. l. cdd.* frigus per ossa. — 19 liquidum *(id post add. in L) cdd. cum A excepto B.* — 20 αρχερεσιων *L*, H_2, *G;* αρχερεσων *B, Gen*, H_1. — 21 *cf. comm. in 137, 4.* — *v. indicavit A. Kochius.* — vocasse ec *Vahlenus;* vocasse et H_2, *G;* vocas sed et *L;* vocasset *B, Gen*, H_1. — fecem *L*, H_2, *G, non B;* faetem Gen_1. — 22 Pseudolo *H;* Pseudulo *rell. cum B.* — 23 ave *Bothius;* avi *Plauti cdd., quod et ipsum possit admitti;* ab *Non.* — mea *add. Bothius* (*idem deinceps:* liquide liquido); *om. cdd. Pl. et Non.* — 24 meos me *Pl.;* mens mea *cdd.* — 25 Plaustus *pr. L.* — 26 liquidiusculusque *H et A;* liquidiuscultusque *L, G* (*L* liquidiuscultus que, *m. 2* qua); liquiusculusque *B.* — fabonius *cdd. Non.;* faonius, facinus *Pl.* — 28 *v. caesura carens et corruptus.* — quondam *cdd. Pl.;* quandam *Non.* — ista in *cdd. Pl.; ubi* ista *e v. priore accessisse putat Geppertus.* — *sed*

Varro Rerum divinarum lib. III: Luciu' Scipio cum aurum factum abderet in cista viminea, fulmine ita est ictus, ut ipse esset integer, aurum conliquisset. — idem de proprietate scriptorum: quod aes aut quid aliud eius generis fervefactum conliquisset et informe esset factum. — Vergilius Aen. lib. I:

aut cum liquentia mella
stipant.

Naevius Lycurgo:

iam sólis aestu cándor† cum liquésceret.

|| Liquerit significat et reliquerit. Accius Stasiastis: ||

túm, sibi *si* dé dolore hoc ánima corpus líquerit.

Naevius Belli Poenici lib. I:

blánde et dócte pércóntat,
Aenéa quó pácto líquerít Troiam úrbem.

---

29 Varro Rer. divin. III || 31 Varro de proprietate scriptorum || 33 I, 432 || 36 Naevius Lycurgo XXV || 38 Accius Stasiastis || 2 Naevius bell. Poen. I.

---

altius latet vitium. — deliquerit *etiam Pl. cdd.* — *quod satis commode explicatur a Nonio. cf. interpretes ad h. l.; Caesar. pg. 22.* — **29** divinarum rerum *cdd.; corr. Quicheratus.* — Luciu' *M;* Lu. (*i. e.* Lucius) *ed. a. 1498;* lucili (lucilis *B*) *cdd.* — **30** cum *post* factum *iterant B, Gen, L, pr. H.* — abderet *M;* haberet *cdd.* — in cista viminea *Iun.* (in cista ficulnea *Turneb.*); in hista (hasta H_2) uicunea (iucunea *Bh;* ut uinea *L*, H_2, *G*) *cdd.* — ut ipse *M;* ut ista *C pr.* H_1; uista H_1; *Gen;* iusta *B.* — **31** integer *M;* integra *cdd.* — **32** quod aes *Lipsius Epistol. Quaest. IV, 23;* quod est *cdd.;* quid est *edd. ante Me.* — *post* est *add.* tanti *L, Ald.; unde Lips. effecit* stannum. *sed probabilius videtur hoc ex praecedente* est *et sequente* aut *ortum.* — aliut *Gs.* — ferve factum *ed. princ.;* fervet factum *cdd.* — conliquisset et Gen_1; colliquis sedet *L;* conliquissedet (coll. H_2; *G*) *rell. cum B.* — **33** informe esset factum *M* (informe *Lips.;* esset *ed. princ.*); in forma esse *cdd.; tum* infurum *Gen;* H_1; in futurum *B;* infusum *rell.* (*praec.* in); in formam (*ita v. d. in mrg. ed. Iun.*) esset infusum *Quicheratus.* — **36** nevius (necvius *pr. L*) *cdd.* — licurgo *B*, H_1. — **37** soli *B, Gen,* H_1. — candor (calor *B*) *corruptum; f.* caldo. — *ita Lucretius* calidum ignem *dixit.* — cum *ed. a. 1480;* cui *cdd.* — liquisceret *pr. L.* — **38—4** *haec ideo continuasse videtur Non., quod praecederent illa* deliquerit; conliquisset. — **38** significales reliquerist *pr. L.* — Actius *pr. L.* — **1** sibi si de dolore *M;* subidae (subide *B*) loide (loidae *B*) lore (lore *Gen*) *B, Gen,* H_1 (*partim divisis aliter partibus*); subidae deloide lore *L;* sibidae deloide lore H_2, *G;* sibi dae loide lore *P;* cum (*pro* tum) tibi de dolore *Turnebus Advers. XXIX, 28.* — **2** nevius *cdd.* — Punici *B.* — *cf. 474 l.* perconta *ibique comm.* — II *cdd. (om. B); corr. Merula.* — **3. 4** Aenea *Fleckeisenus;* aeneas *B;* aenas *Gen;* H_1; *G;* enas H_2; *L* (percontate nos *libri Me*). — quo pacto quo *Gs.* — liquerit Troiam urbem *iam scripsi, cum in editione Naevii illud* liquerit *e v. 1 irrepsisse putassem;* Troiam urbem (urb. Tr. *B*) liquerit *cdd. h. l.* (reliquerit H_2; *libri Me*). — *ita certe versus elegantior, quam si scripseris, quod pg. 474 ex Merceri coni. dedimus* Troiam urbem linquisset (relinquisset, reliquisset *cdd.*). *sed conferendus comm. in pg. 474, ubi pluribus de h. l. actum.*

335 M.

|| Liqui, defluere. Vergilius Georg. lib. II:

huc summis licuntur rupibus amnis.

idem Aen. lib. III:

nam quae prima solo ruptis radicibus arbos
vellitur, huic atro licuntur sanguine guttae.

LAVDARE est verbis ecferre. Vergilius:

laudato ingentia rura.

|| Laudare etiam significat nominare. Vergilius Georg. lib. III:

aut inlaudati nescit Busiridis aras;

id est: nec nominandi. Plautus Captivis:

íd uti scias, Iovém supremum téstem *do,* laudo, Hégio.

LVSTRARE, expiare. Vergilius in Bucolicis:

et cum sollemnia vota
reddemus Nymphis et cum lustrabimus agros.

Lucilius Satyrarum lib. II:

lustratu', piatus.

|| Lustrare, circumspicere. Vergilius Aen. lib. III:

omnia conlustrans hanc primo ab litore classem
conspexi venientem.

Cicero Tusculanarum lib. V: ego autem cum omnia con-

---

5 II, 187 || 7 III, 27 || 10 Georg. II, 412 || 12 III, 5 || 14 II, 3, 66 || 16 V, 74 || 19 Lucilius l. II || 21 III, 651 || 24 V, 23, 65.

5—9 *haec, quae feruntur pg. 333 post v. 35, huc retraximus, potiorem, quae videbatur, librorum vv. 6, 9 secuti fidem. tamen an rectior sit Lugdunensis scriptura et suo fuerint loco servanda illa, non ausim decernere. — quis enim tam alto ingenio tamque perspicaci, ut penitus possit insinuare ingenii Noniani socordiam?* — **5** Linquere *cdd.* (Liquere *B*); Liqui *Quicheratus.* — defluxere *Gen,* H_1*; non B.* — III *L.* — **6** licuntur *Gen* (*in quo supra* cu ◡); H_1*;* liquuntur *B post ras.;* linquntur *L* (*pr.* lineuntur); Hs_2*;* linquuntur Ho_2 *(item v. 9); G; pr. B.* — *cf. seq. exempl.* — rupe, *supra scr.* .bus, *L.* — aminis, *tum* amnis *L;* amnes *B,* H_2, *G.* — **7** II *H ex corr.* — **8** namque *cdd. pr. B.* — **9** licuntur *Gen,* H_1*;* liquuntur *B;* lincuntur *L;* liquuntur Hs_2*; G.* — **10. 11** Laudare *punctis del. L m. 1, qua om. sequentia usque ad v. 12.* — Laudare est — rura *in mrg. reposuit m. saec. IX vel X.* — hecferre *pr., ut vid., L;* efferre *A;* effere *B.* — ing. crura *B.* — **12** sign. *om. B.* — **13** inlaudati *omnes, etiam A, B;* inlauti *prius L.* — ibisiridis Gen_1*;* ibussiridis *pr. L.* — **14** idem nec *L.* — **15** id; id ut (*pr.* ud), *sed hoc deleto, L.* — uti *Fleckeisenus;* ut *cdd. Pl. et Non.* — do, laudo *F. Schoellius* (laudo, do *Pareus*); laudo *cdd. Non.;* do *Pl.* — *cf. Caes. pg. 82.* — egio *cdd. Non.* — **16** expirare Gen_1*; pr. L.* — **17** sollempnia Gen_1*;* sollemnia *et A* (*qui om.* et cum); *item B.* — **18** reddimus Gen_1*; pr. L.* — nymfis *B, Gen, H;* nimphis *A.* — lustravimus Gen_1*; pr. L.* — **19** V *B, Gen,* H_1*; sed cf. Luc. II, 8—10.* — **21** circumficere *pr. L.* — **22** primum ad litora *Verg.* — **23** prospexi *Medic. Verg.; sed cf. v. 648.* — **24** autem *Cic.;* ducem *cdd.*

lustrarem oculis; est enim ad portas gaianas.† || Lustrare est circumire. Vergilius lib. VIII:

lustrat Aventini montem.

Livius Aegistho:

tum autém lascivum Nérei simúm pecus
ludéns ad cantum clássum lustratúr *vias.*

|| Lustrare, sequi. Vergilius in Bucolicis:

ad mecum raucis, tua dum vestigia lustro.

|| Lustrare, patefacere. Cicero in Catilinariarum lib. I: si lustrantur, si erumpunt omnia? muta iam istam mentem. — Vergilius Aen. lib. IIII:

postera Phoebea lustrabat lampade terras.

|| Lustrari dicimus et scortari: a lustris. Plautus Pseudolo:

lúxantur, lustrántur, comedunt quód habent.

Lucilius lib. XXX:

quem sumptum facis in lustris, circum oppida lustrans!

|| Lustrare, perspicere, agnoscere. Vergilius lib. VIII:

ille os oculosque loquentis
iamdudum || et totum lustrabat lumine corpus.

M. Tullius de officiis lib. I: sed cum omnia ratione animoque lustraveris.

---

26 Aen. VIII, 231 || 28 Livius Aegistho III || 31 II, 12 || 33 I, 3, 6 || 35 IV, 6 || 37 IV, 7, 5 || 39 Lucilius l. XXX || 41 Aen. VIII, 152 || 2 I, 17, 57.

---

25 gaianas (gafanas *pr. L;* graiunas, *mut. in* graianas *B*) *cdd.;* agragianas *Cic. libri;* Acraganas *Lambin.; melius Camerar.* Acragantinas; Achradinas *non bene Vrsin.; cf. comm. Baiteri.* — Lustra *B.* — **26** cumire *Gen,* H_1. — VIIII *Gen, L, pr. H.* — **28** Livius; *cf. 158 l.* pecus. — egisto *cdd.* — **29** autem *om. h. l. cdd.* — lacivium *B.* — Nerei simum *v. auctore Bentino;* nereis simum *cdd. h. l.;* rei simum *pg. 158.* — **30** gantum *pr. L;* cantem *B, Gen,* H_1. — classum *L,* H_2, *G;* classem *Gen,* H_1; navem *B, sed id m. 1 punctis notatum et supra scr.* classem. — classum *genetivus non vid. alibi inveniri; sed cf. comm. in 84, 29.* — vias *add. M* (*praec.* tur). — **32** ad Gen_1; *pr. L;* at *rell. cum B.* — **33** in Catilinariarum *M;* in Catilinam *Quicheratus;* in Catilina (Capilina *pr. L;* Catelina *B*) *cdd.* — lustrantur (*praec.* i); inlustrantur *Cicero.* — **34** iam *om. pars Cic. librorum.* — **36** postea H_1. — foebea *cdd. pr. B.* — lampede H_1. — **37** Lustrari *B;* Lustrare *rell.* — scorti *L;* scortiari *G.* — Pseudulo *L, G, Gen, B.* — **38** *cf. Spengelii l. de canticis Plaut. pg. 404.* — luxuriantur *C, D ap. Pl.; cf. comm. in 55, 11.* — comedant *B, Genm,* H_1. — **40** sumptum *A;* sumptu *rell. cum B.* — lustis *A, pr. G.* — opida *Gen,* H_1. — **41** praespicere *L,* H_2, *G; non B;* prospicere Ho_3 *in mrg.* — agnoscere; *cf. Verg. l. m. v. 154 sq.; item Serv. comm. in 153.* — **42** os oculosque *Verg.;* osculosque *L, G, Gen;* oculosque *H, B.* — **2** omni *pars cdd. Cic.* — **3** lustraris *cdd. Cic.*

336 M.

LIMEN locus stadii dictus. Vergilius lib. V:

corripiunt spatia audito limenque relinquunt.

|| Limen, omnis ingressus. Vergilius Aen. lib. II:

limen erat caecaeque fores et pervius usus.

Varro Vergula divina:

ad quos tum volucris venit pusillos
usque ad limina niduli esca vilis.

|| Limen non solum, quod sub pedibus est, dicitur, sed etiam quod superius est ingressu. Novius Macco exule:

límen superum, quód mei misero saépe confregít caput;
ínferum autem, ubi ego ómnis digitos *saépe* diffregí meos.

LEVARE, solvere. Vergilius Aen. lib. II:

atque arta levari
vincla iubet Priamus.

|| Levare significat sustenere vel erigere. Vergilius Aen. lib. I:

levat ipse tridenti.

|| Levare rursum relevare. Cicero Tusculanarum lib. V: alia nulla potuit inveniri levatio. — Vergilius in Bucolicis:

ego hoc te fasce levabo.

M. Tullius Epistularum ad Caesarem I: amplitudinem gloriam-

---

4 Aen. V, 316 || 6 II, 453 || 8 Varro Vergula divina || 12 Novius Macco exule || 15 II, 146 || 18 I, 145 || 20 V, 41, 121 || 21 IX, 65 || 23 M. Tullius Epist. ad Caes. I.

---

4 locus (*i. e.* pars) stadii dictus *M;* locus standi (tandi *Gen,* H_1) datus *cdd.* — VI *cdd.* — 5 *cf. Serv. ad hunc locum:* limenque relinquunt; aut regulam aut signum de creta factum. — spatio (spacio *B*) *cdd.* — 6 V *Gen,* H_1. — 8 Varro; *cf. 529 l.* vile *ibique comm.* — vergula *B, Gen,* H_1*;* virgula *L,* H_2*, G.* — 9 tum *Scal.;* cum *cdd. l. utroque; f. recte.* — volucribus *L.* — venit *cdd. 529; h. l.:* venti (volucris vent *B;* volucri suent *Gen,* H_1). — pusillos *Scal.;* ut illos *cdd. hic;* apud illos *529.* — 10 niduli *M* (nidica *non bene Scal.*); esca *Scal.; h. l. cdd. cum B:* nitida bilis (nitita vilis Gen_1); *529 fere:* nidica vilis. — 12 ingressu *A, B, Gen;* ingressus *v.* — Nevius *A, B, Montepess.* — 13 superum *supra add. in L.* — mei *pro* mihi; mihi *A;* michi *Montepess.* — misae *B;* miser *Gen; om. A, Montepess.* — *f.* in quo mei misere saepe˙ confregi caput. — 14 omnes *Gen;* oms̄ *B; pr. H.* — digitos *supra add. L.* — saepe *add. Quicheratus* (inf. aut., dig. om. ubi ego *Bothius*). — diffregi *M;* defregi *v.* — 15 Lavare Gen_1*; pr. L.* — *ita et v. 18.* — Verg.; *cf. 350 l.* manicae. — 17 vincula *B.* — primus *C, Gen, B.* — 18 sustenere *pr. L;* sustinere *rell. cum B.* — eligere *Gen, L,* H_1. — aeuđ *supra add. in L.* — 20 sursum *B.* — 21 Verg.; *cf. 312 l.* fascem, onus. — 22 ego te hoc f. *A.* — 23 epistolarum *L,* H_2*, G, G.* — ad Caesarem I: ampl. *M* (ad C. lib. I: iam ampl. *Quicheratus*); ad Caesarem iam amplitudinem *cdd.*

que tuam magno mihi ornamento *et* esse et fore existimo; qui me levas cura. — Pacuvius Periboea:

neque tuúm te ingenium móderat neque fratérnum ira exiliúm levat?

Varro Vergula divina:

quos non lacte novo levata pascat.

|| Levare etiam minuere. Accius Meleagro:

cave lássitudo póplitum *tuum* cursúm levet.

idem Nyctegresia:

íllos suapte indúxit virtus: tú laudem illorúm levas?

Varro περὶ ἐξαγωγῆς:

quemnám te ésse dícâm, ferá quí manú córporís férvidós fóntium
áperís lacús sánguinís téque vítá levás férreo énsí? ||

Vergilius Georg. lib. II:

omne levandum
fronde nemus.

Turpilius Demetrio:

---

25 Pacuvius Periboea || 27 Varro Vergula divina || 29 Accius Meleagro 31 Accius Nyctegresia || 33 Varro περὶ ἐξαγωγῆς || 1 II, 400 || 4 Turpilius Demetrio.

---

24 et *add. Gerlachius.* — esse et *Me; esset cdd.; om. edd. ante Me.* — fore existimo; porrexisti, *tum* fore existi *L.* — **24. 25** qui *(ablat.) M;* quid *cdd.* — quod *(ita Ald.)* me levat cura *Me.* — Pacuvius; *cf. 471; 472 l.* moderant. — **26** tuum — moderat *cdd. 471; 472;* tunc — moderant *h. l.* — ira (irae *pr. L*); *ita cdd. ter; vix tamen dubito, quin recte Quicheratus reponat* iram. — **27** vergula *B, Gen,* H_1; virgula *rell.* — **28** lacte *Scal.;* iacta *C, Gen, B* (iagta *pr. L*). — levata; *sc.* ex partu. — *pulchre enim a Scaligero intellectum h. v. subiungendum ei qui legitur pg. 7 s. l.* frigere, *praemittendum eis quae pg. 264; 336 s. l.* cogere; limen *sunt tradita.* — **30. 31** poplitum *ed. princ.;* poplit *cdd.* — tuum *add. Ribbeckius.* — levet. idem; leveudem *pr. L.* — Nyptespesia *L;* Niptegresia *B, Gen;* Niptegraesia H_1; Nirtegraesia Hs_2 *(nihil notat Onions.);* Nyptegresia *ed. Bas.* — **32** illos suapte *ed. princ.;* illo suapte *L ex corr.,* H_2, *G;* illos uate *B, Gen,* H_1; illo suate *pr. L.* — vi illos suapte *Lachm. comm. Lucr. pg. 391. at recte, opinor, illud* suapte *pro nominativo habet Ribbeckius; pro quo etiam Lucr. VI, 755 accipiendum duco, qui quidem l. nondum expeditus.* — **33** περι cξ (εξ *H*) ατωτηc *L; simillime rell.* — **34. 35** *v. Hermann. Elem. doctr. metr. pg. 303.* — *continuis haec decurrunt bacchiis et quidem praeter primum pedem purissimis. cf. simile metrum pg. 47 s. v.* Tutilina; *ubi nescio an ultima pars excluso spondeo sic sit restituenda:* meae aures ita abs te obsidentur (*cdd.:* aures abs te; *nos supra:* abs tete). — *perinde systemate continuatos habes creticos in Parmenone. cf. 86, 13; 178, 30.* — quemnam te esse dicam. *exemplo Varroni fuisse Ennii illud aeque bacchiacum (Fab. 299)* quemnam te esse dicam, qui tarda in senecta *adnotarunt docti.* — fera *Hermannus;* feram *cdd.* — fontium — lacus; *cf. 145, 2.* — ensi; eonsi *pr. L.* — **2** omnem *Gen, L, pr. H;* omnemque *B.* — **3** fronde nemus *Verg.;* prodimus *cdd.* — **4** Turpillius *pr. L.*

337 M.

num me éx aliorum ingéniis . . iúdicat,
intércapedo quórum amicitiás levat?

Varro Quinquatribus:

absíntium
utí bibam gravem ét castoreum . . .
levémque robur.

LAVTVM significat lotum. Terentius in Phormione:

téne asymbolúm venire unctum átque lautum e bálneis?

|| Lautum, mundum. Lucilius lib. XXVI:

mális vesceist laútum e mensa, púre, capturós cibum.

|| Lautum, abundans, conpetens. Varro Gerontodidascalo: vilico quod nunc satist vix, *sibi* putabant lautum. || Lautum etiam inquinatum vel maculatum. Vergilius Georg. lib. III:

lavit ater vulnera sanguis.

Accius Stasiastis vel Tropaeo:

vulnére tetro defórmatum,
suo síbi lautum sanguíne tepido.

|| Lautum, elegans, suave. Terentius in Eunucho:

. . facete, lépide, laute! níl supra!

---

7 Varro Quinquatribus || 11 II, 2, 25 || 13 Lucilius l. XXVI || 15 Varro Gerontodidascalo || 17 III, 221 || 19 Accius Stasiastis || 22 III, 1, 37.

---

5 num *M;* nunc *v.* — *lacunae signa potuere etiam ante illud* ingeniis *poni.* — ingenis *Gen.* — 7 *cf. comm. in 190, 27 sqq.* — quinquatribus *et B.* — 8 absentium *C pr.* H_2*; Gen;* absinthium H_2, *B.* — 10 leveque *B.* — 11 form. *cdd.* — 12 et aenea sembolum (et aeneas embolum *Gen*) *B, Gen,* H_1*;* tene asembolum *rell.; om. A.* — v. tunc unctum *L,* H_2, *G; non A, B.* — balneis; ualnetis *pr. L;* valneis *Gen*$_1$*;* balneis *etiam cdd. Ter.; sed in Bemb.* L *m. rec. positum supra duas litteras erasas.* — 13 Lucil.; *cf. comm. in 254, 8 sq.* — 14 vesceist; *h. l. cdd.* necesse est. — lautum *Non. ad* cibum *videtur rettulisse, cum potius pro nominativo sit habendum accipiendumque pro* elegans, conveniens, decens. — pure *pro* puere. — capturus *cdd.* — 15 habundans vel competens *A.* — verro *Gen*$_1$*; pr. L.* — vili eo *pr. L.* — 16 nunc *Vahlenus;* hanc *cdd.* — satist (*vel* satis sit) vix, sibi putabant *M;* satis si vix putant *cdd. cum B.* — 17 Verg.; *cf. 466 l.* lavare; *item 503 l.* lavit. — IIII *Gen* (*pr.* VIIII), *B, L, pr. H.* — 18 acer *pr. L.* — corpora *Verg.;* vulnera *cdd. et pg. 466.* — 18—20 *illa* sanguis — vulnere *in mrg. add.* L_1. — 19 Actius *A.* — stasiasti *cdd.* — tropeo *id.* — Tropaeo; *immo* Tropaeo Liberi; *nam illud* Liberi *et h. l. et 524 s. l.* turbam *librariorum potius culpa vid. praetermissum.* — *cet. cf. comm. in 20, 20.* — 20. 21 *anapaestos agnovit Vossius.* — *parum elegantes trochaicos septenarios descripsit Bothius tales:* vulnere | tetro deformatum suo sibi lautum tepido sanguine. — tetro *C, Gen, A, B.* — suo; suci *B.* — suo sibi *om. A.* — latum *pr. L.* — tepo *A.* — 22 eligans *L ex corr.;* H_2*; G; B; non A.* — 23 facite *Gen; pr. L.* — lapide, *m. 2* laepide *H.* — nihil *cdd.*

Afranius Vopisco:

équidem te numquám mihi
parasítum, verum amícum, aequalem atque hóspitem
cotídianum et laútum convivám domi.

M. Tullius in Verrem actione secunda: Romam ut ex Sicilia redii, comites istius atque amici, homines lauti et urbani. — et [in] Hortensio: quid isti igitur philosophi ad Socratem? nec dubito quin, queicumque vestitum lautum ac victum elegantem magnifice neque minus quam deceret colere instituisset.

LENTVM significat tardum. M. Tullius de re publica lib. V: Marcellus ut acer et pugnax, Maximus ut consideratus et lentus. — *idem* in Hortensio: hunc Crassum, qui lentius, ut scitis, dicere solebat, || ad imitationem quasi nostri generis contendisse. || Lentum, securum, otiosum. Vergilius in Bucolicis:

nos patriam fugimus; tu, Tityre, lentus in umbra.

---

24 Afranius Vopisco || 28 II, 1, 6, 17 || 30 M. Tullius Hortensio || 33 M. Tullius de re publica V || 35 M. Tullius Hortensio || 2 I, 4.

---

24 Afranius; *cf. 235 comm. in l.* aequales sunt similes et ex aequo. — Vobisco *pr. L.* — **25** eaquidem *pr. L.* — nunequam *B, Gen,* H_1; nunquam H_2. — **26** parasti tum *pr. L; etiam in Gen ras. post* paras. — amicum, aequalem; *interpungendi signum post* amicum *om. alii, f. recte.* — **27** laut. et convivium *(om.* et *B, Gen, non Ho) cdd.* — **28** actione II *ed. Bas.; non B.* — Roma *cdd.* — aut *pr. L.* — Siciliam *L.* — **29** redii *L* (*alterum* i *puncto notatum, sed id elutum*), H_2; redi *rell. cum A, B.* — comites istius atque (sistius atquem *pr. L;* ipsius atque *B*) amici; cum iste atque istius amici (*seq.* sermones huiusmodi dissipassent) *cdd. Cic.* — *f. Cic. scripsit:* com comites; *nisi potius in eis quae tradita latet idem quod legitur ap. Cic.* — comites; *qui ex cohorte praetoria fuerant Verris.* — et orbani Gen_1; et forbani *pr. L.* — **30** in *supra add. in L.* — quid isti igitur philosophi ad Socratem *M;* quae (qua *pr. L*) est (*seq.* i) igitur philosophia socrate *cdd. cum B (om. h. locum A).* — quae est igitur philosophia, Socrate? *v.* — **31** quin *Me;* quid *cdd.* — quicumque vestitum lautum ac victum elegantem *Me;* quaecumque (quecumque *pr. L;* cumque, *iunctum cum praec.* quid, *B*) sit *cdd.; porro* lautimacuictim elegantem *Gen;* lantim ac uictime legantem *B;* lautim ac victime legentem H_1; lautimacuihictum eligantem *L;* lautim ac victum eligentem H_2; lautimacuiictum cligantem *ed. Bas.* — **32** minas *pr. L.* — diceret H_1. — colebre *pr. L;* colore *B;* collere Gen_1. — instituisset *B, Gen, L ex corr.,* H_1; instituissent *rell.* — *v. auctore Nobbio:* nec dubito quin, quaecumque sit, lautum victum et elegantem magnifice — instituisset. — *quae neque latina sunt neque possunt intellegi.* — *mihi non est dubium quin Epicurei hoc quoque loco tangantur a Cicerone.* — *finis videtur mancus Nonii culpa.* — *puto olim fuisse addita velut haec:* potuerit ab eis inter principes numerari philosophos *sive:* potuerit eis magis exemplum esse ad imitandum quam Socrates. — **33** de *supra add. in L.* — **34** acer et *Canterus;* taceret (*praec.* t) *cdd.* — et lentus *ed. a. 1498;* ut lentus *cdd.* — **35** idem in *M;* et in *ed. princ.* — hunc; tunc *pr. L; f.* tum (tun). — sitis *B, pr. L.* — **1** immit. *pr. L.* — quasi *om. B.* — nostro *pr. L.* — **2** mollosum (*praec.* m) *pr. L.* — **3** Tityre *B;* Tytere *Gen, H, pr. L;* Tytire *L ex corr.; A;* Tytyre *ed. Bas.*

338 M.

‖ Lentum, flexuosum. Vergilius in Bucolicis:

lenta salix quantum pallenti cedit olivae.

idem Georg. lib. I:

atque Amerina parant lentae retinacula viti.

‖ Lentum, patiens, placidum. M. Tullius in Hortensio: qui cum publicas iniurias lente tulisset, suam non tulit. ‖ Lentum, facile. Lucilius Satyrarum lib. XI:

Luciu' Cotta senex, Crassi pater huiu' panaethi,
magnu' fuit treico nummariu', solvere nulli
lentus.

‖ Lentum, tenax. Plautus Menaechmis:

lenta víncla sunt escária.

Vergilius Georg. lib. IIII:

et visco et Phrygiae servant pice lentius Idae.

‖ Lentum, frigidum. Vergilius Georg. lib. I:

nocte leves melius stipulae, nocte arida prata
tondentur, noctis lentus non deficit umor.

---

4 V, 16 ‖ 6 I, 265 ‖ 8 M. Tullius Hortensio ‖ 10 Lucilius l. XI ‖ 14 I, 1, 18 ‖ 16 IV, 41 ‖ 18 I, 289.

5 cecidit Gen_1; caecidit *pr. L*; caedit *B*. — 8 paciens *A*; *pr. L*. — pladum H_1. — 9 lenite *pr. L*. — tulissent (tulisent *pr. L*) *A, Gen, L*, H_1; *non B*. — suam non tulit *om. A*. — suam *om. B*. — non; m̄ (*i. e.* Marcus) *B, Gen*; *post* non *H, ut vid., sed cras.*; .m̄. *ante* non *post add. L*. — tullit Gen_1. — Lentum, facile; *n. N*. — *cet. cf. 22, 34*. — **10** Lucil.; *cf. 22 l.* tricones *ibique comm*. — *ubi quod monui fuisse qui ad continuitatem lemmatum Lucilianorum servandam libro XV vellent adscribi hunc locum, adiciendum fuit eum potius a Nonio confecto capite quarto additum primo. ita et alias ab eo interpolata priora*. — *cf. Indic. auctor. s. l.* Vergilii Bucolica. — **11** Lucius *om. h. l. cdd.*; *cf. pg. 22*. — panaethi; pacem *h. l. cdd.* (paceni H_2); paceni, paneci *22*. *cf. comment. Luc. pg. 232*. — *ibi haec addita:* fuit cum cogitarem reponendum 'Panaeti' *(ita ed. a. 1476)* et scripta haec ad Panaetium Stoicum, amicum P. Scipionis, modo aliter constaret de carminibus Lucilii ad Graecos datis. — *ac vix verecundiae erat Lucilianae suorum hominum dedecora Graecis patefacere*. — **12** magnu' fuit treico; magnus fuit trico *cdd. pg. 22*; magnus trico (troico *B, Gen*, H_1) fuit *h. l.* — **13** lentus; *idem quod* pertinax. — **14. 15** Plaut.; *cf. 108 l.* esculentum. — Menaechmis; menecminis *Gen*; *H*; menechmismis *pr. L*; menechmis *L post corr.*; *G*; menecmis *B*. — *pg. 108 libri habent cdd.*: ea enim fere lenta. — *in libris Pl. est:* ita istaec nimis lenta. — *et possis suspicari hoc l. olim fuisse scriptum:* nimis lenta. — *cet. cf. comm. in pg. 108*. — vincta *cdd. h. l.* — scaria *id. utrobique*. — **17** fisco Gen_1; visico *pr. L*. — frigiae *cdd. cum B* (frigiae ei *pr. L*). — **18** Virg. *(sic) ed. Bas.*; *idem post additum in L*; Virgilius *per compendium supra scr.* H_2; *om. B, Gen*. — **19** nocte; ne et *pr. L*; necte Gen_1; *pr. H*. — **20. 21** deficit umor. Cicero; beneficium orti cero *pr. L*; deficit humor Cicero *rell. cum B*.

Cicero de oratore lib. II: neque enim est facile perficere ut irascatur ei, cui tu velis, iudex, si tu ipse id lente ferre videare.

LANGVOR est torpor et inertia. M. Tullius de officiis lib. I: nihil autem magis cavendum est senectuti quam ne languori se desidiaeque dedat. || Languor, defectio et dissolutio. Vergilius lib. VIIII:

> purpureus veluti cum flos suscisus aratro
> languescit moriens.

idem lib. XI:

> qualem virgineo demessum pollice florem
> seu mollis violae seu languentis hyacinthi.

LONGVM est per planum porrectum. Vergilius || Georg. lib. III:

> tunc longo nullus lateri modus.

|| Longum, altum, erectum. Vergilius Aen. lib. VIIII:

> stant longis innixi hastis et scuta tenentis.

|| Longum, diuturnum, perseverans. Vergilius Aen. lib. III:

> et longum Andromachae testentur amorem.

|| Longum, saevum, perniciosum. Vergilius Aen. lib. I:

> infelix Dido longumque bibebat amorem.

|| Longe est etiam valde. Vergilius Aen. lib. V:

> ante omnis stupet ipse Dares longeque recusat.

M. Tullius in Verrem, de praetura Siciliensi: hic longe primus civitatis est Epicrates. — et de officiis lib. I: in his et nobilissimi philosophi, longe principes. — Lucilius lib. XXVIIII:

---

21 II, 45, 190 || 23 I, 34, 123 || 26 Aen. IX, 435 || 29 Aen. XI, 68 || 1 III, 54 || 3 IX, 229 || 5 III, 487 || 7 I, 749 || 9 V, 406 || 11 II, 2, 22, 53 || 12 I, 20, 69 || 13 Lucilius l. XXVIIII.

---

post **22** *in cdd. pos.* *341, 16—18* Locum *e. q. s.* — **23** Langor *B.* — et nertia *pr. L;* et enertia *Gen*$_1$*;* et inertia *rell. cum A, B.* — *f.* et *delend. hoc v. et 25.* — **25** dat *B, Gen, pr. L, H*$_1$. — dedat *et A.* — Langor *B.* — **27** porprireus *pr. L.* — succisus *cum cdd. Verg. L, H*$_2$*, G;* succissus *B.* — **29** X *B, Gen.* — **30** vergineo *pr. L.* — **31** mollis (*pr.* molus) *B; et ita Verg.;* molles (moles *pr. L, H*$_1$) *rell.* — languent *B.* — yacinti (facinti *Gen*$_1$*; pr. L*) *cdd.* — **2** tum *Verg.* — nullus lateri; nalusiateri *pr. L.* — **3** erectum; erem *pr. L.* — **4** adnixi *cdd. Verg.* — *cf. comm. in Aen. XI, 283, qui legitur pg. 296 s. l.* experiri, scire. — haustis *Gen*$_1$. — tentes *pr. H;* tementes, *m. 2* tenentes *Gen;* tenentes *et B.* — **6** Andr. testantur *cdd.* (andromacae testantur *Gen*$_1$*;* andromacetstantur *pr. L*). — **7** pernitiosum *B, Gen*$_1$*, pr. L.* — **9** ē etiam vedae *pr. L;* etiam valde *rell. cum B* (Longe valde significat *A*). — **11** de praetura *om. B, Gen, L, H*$_1$. — sitiensi *pr. L;* sicilensi *pr. B.* — hi *pr. L;* huius *melius cdd. Cic.* — **12** Ep. quidam *Cic.* — **13** filosophi *Gen;* philosopi *pr. L.* — longeque *melius cdd. Cic.*

339 M.

cui crḗderem vitaí meai
epiteúgma ecpendi lónge opera ante alia ómnia.

Sisenna Historiarum lib. IIII: egregias et longe praestantis aestumandas adversariorum opes esse. — Terentius in Adelphis:

et érrat longe, meá quidem senténtia.

|| Longe etiam significat aut temporis prolixitatem, ut Vergilius Georg. lib. II:

nec longum tempus, et ingens
exit ad caelum ramis felicibus arbos;

aut spatii extentionem; ut M. Tullius in Clodium et Curionem: credo, postquam tibi speculum adlatum est, longe te a pulchris abesse sensisti. — Vergilius lib. XII:

longe illi dea mater erit, quae nube fugacem
feminea tegat.

LVXORIA est contra pudorem et supra modum profusio. M. Tullius de officiis lib. I: intellegimus quam sit turpe diffluere luxuria, delicate ac molliter vivere. || Luxuria, intempestiva abundantia. Vergilius Georg. lib. I:

luxuriem segetum tenera depascit in herba.

---

16 Sisenna Hist. IV || 17 I, 1, 40 || 20 II, 80 || 23 M. Tullius in Clodium et Curionem || 25 XII, 52 || 29 I, 30, 106 || 31 I, 112.

---

14 cui (*f.* cur illi) crederem vitai meai *M;* cui derim invita meae *B, Gen;* cui derim in vita mea H_1; cui ubi deriminutia meae *rell.* — 15 ἐπίτευγμα *Iun.;* epitegma *L, G ex corr.; pr. hic* epiteoma; epitaegma H_2; epitagma *Gen,* H_1, *B* (*pr.* epigma). — ecpendi *M;* apepelli *L, G;* appelli H_1; appepelli *Gen,* H_2; apelli *B.* — *et proprium* Apelli *nomen in his latere putavit Gerlachius.* — opera ante alia omnia. *nota duplicem anapaestum.* — *cet. cf. comm. in Luc. XXIX, 11.* — 17 aestumandas *M* (*minus placet* existumandas; *quamquam saepe in libris invenitur positum* extimare *pro* existimare); ac tumendas *L;* ac mendas *G; ed. princ.;* ac timendas *rell. cum B;* ac metuendas *Pius.* — opus *B, Genm,* H_1. — esset *pr. L.* — Adelfis *cdd. pr. B.* — 18 erat *cdd.* — quidem mea *B.* — 19 Verg.; *cf. 302 l.* felix,. fructuosus. — 20 exit Gen_1; *L; H ex corr.; Lachmann. comm. Lucr. pg. 209;* exiit *B,* Gen_2, *pr. H, G.* — exilit *cdd. 302; et ita pauci Vergilii libri;* exiit *longe plures cum Mediceo; Serv. Dan. ad Aen. IV, 228; schol. in Hor. Ep. 2, 14.* — arbus *pr. L.* — 23 spatii extentionem *M;* spatii (spacii *B*) aestimationem *cdd. cum A pr. L; in quo scriptum* spatistimationem, *tum* spatiiestimationem. — M. Tullius; *cf. 434 l.* speculum. — Curonem *G.* — 24 sed credo *cdd. 434.* — te H_2; *cdd. 434;* et Gen_1; *L; G;* ut *B;* Gen_2; H_1. — 25 abesses *B, Gen, pr. H.* — longe te a pulchris abesse sensisti; *de P. Clodio Pulchro hoc dictum.* — 28 Luxoria *L;* Luxura Gen_1; Luxuria *rell.* — incontra *L.* — 29 Tullius *om. H.* — intellegemus *Cic.* — sit *B,* H_2; *Cic.;* set *pr. L;* se (*seq.* t) *rell.* — 30 luxura Gen_1. — et delicate *cdd. Cic.* — delicicate *pr. L.* — mollet̄ *pr. L.* — Laxumia Gen_1. — habundantia *A.* — 32 luxuriam *A.* — segetem *pr. L.*

M. Tullius de oratore lib. II: || ei omnis luxories [eium] stilo depascenda. — Vergilius Georg. lib. I:

at si luxurie foliorum exuberat umbra.

Cicero in oratore: gemmare vites, sitire agros, laetas segetes, luxoriosa frumenta.

LAXVM, liberum et remissum. Vergilius Aen. lib. I:

et premere et laxas sciret dare iussus abenas.

idem Georg. lib. II:

et cum se laetus ad auras
palmes agit, laxis per purum inmissus abenis.

|| Laxum, non angustum, sed spatii maioris. Vergilius Georg. lib. III:

et primum laxos tenui de vimine circlos
cervici subnecte.

M. Tullius de officiis lib. I: et admittenda hominum cuiusque modi multitudo, adhibenda cura est laxitatis.

LOCANDI significatio manifesta est, ut [aut] operis locandi aut fundi. M. Tullius Epistolarum ad Caesarem lib. II: vel quod locatio ipsa pretiosa. — idem in Verrem, [in] Frumentaria: Senonis Meneni, nobilissimi hominis, uxoris fundus erat colono locatus. || Locare, constituere. Vergilius Aen. lib. I:

---

1 II, 23, 96 || 2 I, 191 || 4 24, 81 || 6 I, 63 || 8 II, 363 || 11 III, 166 || 15 I, 39, 139 || 18 M. Tullius Epistol. ad Caesarem II || 19 II, 3, 22, 55 || 21 I, 427.

---

1. **2** I *cdd.* — ei omnis luxories [eium] stilo depascenda. *ita M;* ei omnes (om̄s *H*) luxuriae (luxoriae *L;* luxurie *Gen;* luxuries *ed. Bas.*) seium (eium *ed. Bas.;* segetum *B*) st. dep. *cdd.* — *illud* eium *ex praecedente* ei omnes *vid. ortum.* — inest luxuries quaedam, quae stilo depascenda est *Cicero.* — **3** ac si *Gen, pr. L,* H_1*; non B.* — luxurie *M;* luxuriae *Gen, pr. H; ap. Verg. Romanus;* luxuria *rell. cum B.* — filiorum Gen_1*; pr. L; ap. Verg. Rom.* — **4** gemma *pr. L.* — sitire; lascivire *deteriores quidam cdd. Cic.* — agro Gen_1. — *post* laetas esse *add. cdd. Cic.* — segetis *cdd. pr. A, B.* — **5** luxoriosa *pr. L;* luxuriosa *rell. cum B.* — **6** Verg.; *cf. 365 l.* premere. — **7** habenas *B, Gen,* H_2. — **9** et *om. A.* — et dum *Verg.* — aures, a *supra* e *pos. m. 2, H;* $\overset{e}{\text{auras}}$ *L.* — **10** habenis *A, B, Gen.* — **11** spati *pr. L.* — **13** ac *Verg.* — circos *pars librorum eiusdem.* — **14** cervice *cum Mediceo Verg. Gen; L;* H_1*; non B.* — **15** *cf. 132 l.* laxitas. — **16** modi; generis *recte quid. cdd. Cic.; om. alii.* — cura est; curaē *L; et ita saepe in hoc capite.* — **17** ut *om. B.* — aut *secl. M.* — **18** fundendi *B;* tundi *pr. L.* — epistolarum *ed. a. 1471;* epistola *cdd. cum B.* — quod locatio; collocatio *A.* — **19** Frumentaria *Quicheratus;* in Frum. *cdd.* — Senonis *M; et ita* H_2*;* ac (*praec.* a) senonis *L;* xoenonis *B, Gen,* H_1*;* Xenonis *ed. Bas.* — *ita 383 s. l.* recipere, accipere *in eiusdem Ciceronis verbis cdd.* sersemque *vel* xersemque. — *notandum tamen, ut hic in Lugdunensi pro* Xenonis *est* ac senonis, *ita 447 s. l.* frendere *legi* sacsic *pro* saxi. — **20** homines *L; pr. H.*

hinc alta theatri
fundamenta locant alii.

Lucilius lib. XXX:

haec virtuti' tuae *atque* artis monumenta locantur.

‖ Locare, marito dare. Plautus in Aulularia:

vírginem habeo grándem, dote cássam atque inlocábilem.

‖ Locare, parare. Lucilius lib. XXVIII:

heic tum conventus, tela insidiaeque locari.

LAETVM, hilarum, sicuti consuetudine. Vergilius Georg. lib. I:

et laetae pecudes et ovantes gutture corvi.

‖ Laetum, ferax. Vergilius Georg. lib. I:

laetus ager. nullo tantum se Mysia cultu
iactat.

‖ Laetum, pingue. Vergilius Georg. lib. II:

glande sues laeti redeunt.

‖ Laetum, gratia plenum. Vergilius Aen. lib. I:

lumenque iuventae ‖
purpureum et laetos oculis afflarat honores.

‖ Laetum, plenum, distentum. Vergilius Georg. lib. III:

laeta magis pressis manabunt ubera mammis.

LASSVM dicitur fatigatum. Lucilius lib. XXX:

leonem
aegrotum ac lassum.

‖ Lassum, marcens, gravatum. Vergilius lib. VIIII:

lassove papavera collo
demisere caput.

---

24 Lucilius l. XXX ‖ 26 II, 2, 14 ‖ 28 Lucilius l. XXVIII ‖ 30 I, 423 ‖ 32 I, 102 ‖ 35 II, 520 ‖ 37 I, 590 ‖ 2 III, 310 ‖ 4 Lucilius l. XXX ‖ 7 Aen. IX, 436.

---

22 hunc *pr. H;* hic *B, sicut Verg.* — alta *et huius libri longe plures; sed cf. v. 429;* lata *Vaticanus.* — theatri (*ita ed. Bas.;* teatri *B, Gen, L, H*) *Mediceus Verg.; Servius;* theatris *plures.* — 23 f. petunt *quid. Verg. cdd.; cf. Aen. IV, 265 sq.* — 25 haec virtuti' tuae atque artis *M, Corpetus;* virtutisque tuae atque artis *Iun.;* virtutisque tuae chartis *Lachmannus; a quo debuit certe poni:* haec virtuti' tuae cartis. — 26 Plaut.; *cf. 45 l.* cassum. — 27 abeo *B, Gen,* H_1. — 28 Luc.; *cf. 271 l.* convenire, interpellare. — 29 haec *cdd.* — tale *G.* — locavi *cdd.* — 30 halarum *pr. L.* — sicuti *om. L.* — I *om. B.* — 31 pec. l., *sed corr., B.* — 33 l. sacer — cultus *pr. L.* — Moesia *B.* — 35 pinguem *B, L.* — Georg. *om. B, Gen, L,* H_1. — 38 *cf. 320* honor, gratia. — laetumque *B.* — 1 affl.; apl. L_1; afl. *Gen.* — honorem Gen_1, *pr. L.* — 2 plenum; lentum *A, B, Gen,* H_1. — 3 flumina m. *recte pars cdd. V.* — 8. 9 lassave — dimisere *cdd. cum A, B.*

LOCVS significatione manifesta est, ut Vergilius Aen. lib. III:

haec loca vi quondam.

et:

hic locus urbis erit.

|| **L o c u s**, genus, nobilitas, dignitas. Accius Eurysace:

atque, út vides, non ténui . . dé loco.

Sallustius in Catilina: natus haut obscuro loco. || **L o c u m** decus significare vult Accius Diomede:

non génu' virum ornat: géneri vir fortís loco.

INCIPIT PER M LITTERAM.

MACTARE, praecipitare. Accius Antenoridis:

qui aút illorum cópias
fúndam in campo aut návis †ram aut cástra mactabo† ín mare.

|| **M a c t a r e**, honorare. Accius Didascalicon lib. I:

---

10 III, 414 || 12 Aen. III, 393; cf. comm. || 14 Accius Eurysace || 16 23, 1 || 17 Accius Diomede || 20 Accius Antenoridis || 23 Accius Didascalicon I.

---

10 in s. H_1, Gen_2. — significationis manifestae (manifesta *L*) est *L*, H_2, *G*, *B*; significationes manifeste est Gen_1. — Verg.; *cf. 376 l.* protinus, iugiter. — VI *B*, *Gen*, H_1. — **11** quodam *pr. L;* quon Gen_1. — **13** hic *Cledonius pg. 1923; cdd. Verg. VIII, 46, ubi tamen Medic. et Palatin. v. rectius omittunt;* is *idem h. l.* — **14. 15** L. etiam g. n. vel dign. *A.* — designitas *pr. L.* — Actius *A; in quo illa* Eurysace: atque ut vides *om.* — vides *Ald.* (fides *ed. princ.*); vide *cdd.* — *f.* non tenui natus de loco. — **16** Sallust.; *cf. 310 l.* facinus rursum scelus. — Catillina *B*, *Gen*, *L.* — aut Gen_1*; pr. L;* haud *rell. cum A, B.* — **16—18** Locum *e. q. s.* — *haec in libris locata post 338, 22. huc revocavit Quicheratus.* — *illuc transmissa 10—16* loco *versui Acciano non bene subiecit ed. princ.* — **17** cliolmede, *tum* cliomede *L* (*sed* cl *a* d *in hoc cd. saepe vix posse distingui supra est monitum*). — **18** fortis *Iun.;* forti (fonti *B*, *Gen*, H_1) *cdd.* — loco, *dativus.* — *non bene Me:* non genus virum ornat, generis vir fortis loco; *quod nec admitti potest, nisi scripseris* generis virtutis (*pro* virtutes) loco *vel* generis virtus in loco, *neque respondet Nonii lemmati.* — **20** Actius *A*, *pr. L.* — Ant. *om. A.* — **21** qui aut; aut *A;* quievit *pr. B;* quia ut *Gen*, *H*, *L*, *Gs;* quin *Bothius.* — *f.* quin' *scribendum et in fine ponendum interrogandi signum.* — copios *B*, *Gen*, *pr. H; non A.* — quin aut illorum fundam in campo copias | aut navis uram *e. q. s. maiore paullo concinnitate verborum Bergkius.* — **22** naves *A.* — aut; aui *L.* — castra mactabo in mare. — *illud* mactare *cum* in *posse iungi negandum. corruptus igitur locus, neque video quid aptius sit probabiliusque hoc:* castram iactabo in mare. — *nam id quod est* castra *feminino genere positum pg. 200 firmatur exemplo Acciano.* iactare *autem hic idem quod* proturbare, abicere, *ut ap. Plautum Rud. v. 374:* siquae inprobae sunt merces, iactat omnis *nec non apud alios.* — **23** Didascalicon *Madvigius* (διδασκαλικῶν *Bentin.*); didascalico *cdd.*

sapiéntiaéque invíctaé
grátia átque honóri' pátera Néstorém mactávít
aúreá.

|| Mactare est inmolare. Vergilius Georg. lib. IIII:

et nigram mactabis ovem lucumque revises.

Lucretius lib. III:

et nigras mactant pecudes et manibu' divis.

Accius Erigona:

quód utinam me suís arquitenes télis mactassét dea!

Varro de vita p. R. lib. I: quod calendis iuniis et publice et privatim fabatam pultem dis mactant. || Mactare est magis augere. Vergilius lib. VIIII:

macte nova virtute, puer.

Cicero Tusculanarum lib. I: macte virtute. — Accius Neoptolemo:

'tún, Vlixe?' — 'máete his armis, mácte virtuteí patris'.

Lucilius Satyrarum lib. V:

macte, inquam, virtute simulque his versibus esto.

Turpilius || Boethuntibus:

mácte virtute ésto.

---

27 IV, 546 || 29 III, 52 || 31 Accius Erigona || 33 Varro de vita pop. Rom. I || 35 Aen. IX, 641 || 37 I, 17, 40 || Accius Neoptolemo || 40 Lucilius l. V || 1 Turpilius Boethuntibus.

---

25. 26 onoris *G.* — patera Nestorem *Turnebus;* pater honesto rem *cdd.* — patera — aurea *ablativus. nam secundus v. 25 pes hanc habet formam* ⏒ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏓; *cf. ed. Luc. pg. 318.* — mactavit; *sc.* Achilles; *cf. Il. XXIII, 615 sqq.* — **27** IIII *post add. in L.* — **28** ovem; obem *pr. L;* olim *Gen,* H_1. — locumque *B, Gen,* H_1. — revisens Gen_1; *pr. L.* — **29** V *cdd.* — **30** nigras *B;* nigra *rell.* — manibus *Lucr.;* magnibus *B, Gen, pr. H, G;* agnibus *L, H ex corr.* (et in agnibus *cd. Iun.*). — clivis *Gen.* — man. d.; *seq. ap. Lucr.:* inferias mittunt. — **32** arquitenes; *i. e.* arquitenens. — **33** quot *parum probabiliter Palmerius.* — Kalendis *Ah, ed. Bas.;* caelendis *B.* — **34** primatim (v *suprascr.*), *sed* v *et punctis rursus elutis, L;* privatum *B.* — fabatam *Turneb.;* favatam *cdd.* — *cf. Fest. 277 l.* refriva. — pultam *pr. A;* cultem *pr. L.* — mactant *Me;* mactat (matiat *pr. L*) *cdd. cum A, B.* — **34. 35** Mactare est magis augere; *cf. 58, 18 sqq.; 247, 36.* — **36** macta Gen_1. — **37. 38. 39** Actius *A; in quo omissa sequentia usque ad* macte his. — Neoptolemo (*ita Iun.;* Philocteta *Bentin.*): tun, Vlixe *M;* optolempota (opeolempota *L,* H_2, *cd. Iun.;* opeolempotu *Gs;* optolemptata *B*) ut dixi *cdd.* — tu, uti *(ita Voss.)* dixi *Ribbeckius;* eia, ut d. *Quicheratus;* ita ut (*debebat esse* uti) d. *Iun.* — *praecesserant, quibus iactaret Vlixes sibi arma Achillis concessa a Graecis; sed a se referri ad heredem legitimum.* — armis *Montepess.; A; B; Genm;* H_1; *Iun.;* armisque (armique *pr. L*) *rell.* — virtutei *M comm. Luc. 211; Ribbeckius;* virtutem *C, Gen, B;* virtute *A; Iun.* — **40** Lucil.; *cf. Serv. Danielis ad Aen. IX, 641.* — **41** hic *libri Noniani.* — *om.* esto *cd. Serv.* — **1** Boetontibus *C, Gen;* Boetuntibus *B.* — **2** magna virtute est esto *pr. L.*

Pacuvius Doloreste:

macte ésto virtute óperaque, omenque heís proba!

M. Tullius de re publica: ferunt laudibus, mactant honoribus. Mactare, malo adficere significat. Plautus Amphitryone:

ád ego *te* certó cruce
éccruciatum *múltum* mactabo. éxito, mastígia.

idem in Aulularia:

dotátae mactant ét malo et damnó viros.

Novius Gallinaria:

mácto te hisce vérgulis,
verbénnis: macta tu íllanc infortúnio!

Pomponius Praecone posteriore:

át te di omnes cúm consilio, cálve, mactassínt malo!

Accius Epigonis:

meí nunc adsis! án te exilio máctem ec terris Pélopiis?

---

3 Pacuvius Duloreste ‖ 5 I, 43, 67 ‖ 6 Plautus Amphitryone ‖ 9 III, 5, 61 ‖ 11 Novius Gallinaria ‖ 14 Pomponius Praecone posteriore ‖ 16 Accius Epigonis.

---

3 Dul. *B, Gen, H ex corr., G.* — **4** heis *(f. ablativ. gen. neutri)* proba *M;* asprobo *cdd.* — operaque omen approba *Delrio* (approbo *iam ed. pr.*). — **5** ecferunt *Klotzius.* — et mactant *minus bene Vat. Cic.* — **6** malo; molo *Gen_1;* modo *B, Gen_2, H_1.* — afficere *L, H_1, Gen, B;* adf. *H_2, ed. Bas.* — **7. 8** *cf. Goetzii ed. pg. 115.* — ad *B, Gen, pr. L, H_1;* at *rell.* — ita ego *Pylades.* — te *add. idem.* — certo (certe *B*) *adverbium.* — eccruciatum *M;* et cruciatum *cdd.* — multum *add. M.* — mactavo *Gen, H_1.* — exito *M* (exi o foras *Me;* exi *ed. a. 1480*); exuo *(om. B, Gen, H_1) cdd.* (exuo foras *ed. Victor.; libri Me; sed haud dubie est error Me; nam* exi foras *Ald.*). — *cf. Mostell. I, 1, 1.* — **10** dotate (dodate *B, Gen, H_1*) *cdd.* — mactantem malo *L;* mactante malo *H_2.* — **11—14** Gallin. — Pomponius *in mrg. add. Gen.* — **11. 12** Novimus *Gen_1.* — Gallinariam acto *B, Gen, H_1.* — te hisce; teisce *L.* — vergulis *M;* verḡ. (*i. e.* Vergilius) *L;* virgt *H_2;* virgulis *G; om. B, Gen, H_1.* — *cf. pg. 220 s. l.* prosecta *v. Aemilii Macri.* — **13** verbenis *B, Gen, H, G.* — illanc *Bothius;* illam *cdd.* (mactat uillam *B, Gen, L, H*). — infortuito (t *alt. supra scr.*) *L;* in fortuito *edd. usque ad Iun.* — **14** Praegone *pr. L.* — **15** ad *H_2.* — tae *pr. Gen.* — te di; tedium *pr. L.* — **16** Actius *H_1.* — Epigono *cdd.; cf. Indicem ed. Me.* — **17** mei nunc (*i. e.* in tali tempore) adsis! an te *M;* maneas adhisante (adhis ante *B, Gen, H*) *cdd.* — exhilio *Gs.* — mactem *Quicheratus;* macte *cdd.* — ex (ec *M*) t. P. *Ribbeckius* (Pel. ex t. *Voss.*); pelopis externis et *cdd.* — *illud* ex t. P. *suspensum ab* exilio. — *verba sunt Thersandri, ducis Epigonorum, ad Alcmeonem.* — maneas ad Glisantem *(ubi victi Thebani ab Epigonis) male cum Bergkio Ribbeckius, qui putat his verbis divinitus absterritum Alcmeonem, post matrem interfectam ne rediret in patriam. — at abhorret ab omni probabilitate Epigonos Accii et Eriphylam unam esse fabulam, hoc est Epigonorum bellum et Eriphylae exitium eodem carmine tractata ab illo. — praeterea post finitum demum bellum interfectam esse Eriphylam a filio notum. neque licuit ei materno sanguine commaculato*

342 M.

Ennius Telepho:

qui illúm di deaeque mágno mactassínt malo!

Afranius Privigno:

'á, a, fulica, béne peristi.' — 'dí te mactassínt malo!'

MODICVM in consuetudine pausillum videmus significare; Modicum veteres moderatum et cum modo dici volunt. Plautus in Bacchidibus:

quíbus ingenium in ánimo utibilest, módicum et sine vernílitate.

idem Persa:

modice ét modestest mélius vitam vívere.

et in Milite:

modicé sapis.

Ennius Hecuba:

quaé ti in concubió verecunde ét modice morém gerit.

Accius Bacchis:

ágite módicó gradú; iácite thýrsús levís!

Turpilius Demiurgo:

---

18 Ennius Telepho || 20 Afranius Privigno || 23 Plautus Bacchidibus || 26 III, 1, 18 || 28 Plautus Milite; cf. comm. || 30 Ennius Hecuba || 32 Accius Bacchis || 34 Turpilius Demiurgo.

---

ire ad bellum pium, cuius dux esset oraculo destinatus. — quo igitur pacto potuit moneri, ut ad Glisantem maneret? — **18** *v.:* et Enn.; *cf. comm. in v. 17.* — tennius *pr. L;* aennius *H.* — telefo *cdd.* — **19** dii *cdd.* — **21** a, a, *M;* a *cdd.* — bene *Ribbeckius ed. priore;* pene *cdd.* — tae *Gen, H; non B.* — mactissint *B, H_1.* — fulica *per convicium dictum, quia dira erat avis, ut quae praediceret procellas. — diverbium instituit M.* — **22** in *f. delendum.* — consuaetudine *L.* — pauxillum *A, H_2, non B.* — videmus *M;* volimus *Gen_1, L;* volumus *rell. cum A, B.* — **22. 23** Modicum *f. secludendum; et om. B (non A).* — cum modo *H_2;* commodo *G;* commodum *rell. cum A, B.* — voluerunt *B.* — **24** Plautus; *cf. Charis. pg. 184 sq.* — Bachidibus *L, non B.* — **25** ingenium *Charis.;* ignes *cdd.* — ubile *Gen; H_1;* utile *B.* — utibile et modicum est *Char.; qui om. seq.* — **26** idem; *cf. Char. l. m. — videtur aut scribendum* idem in *aut* in *expungendum vv. 23 et 28.* — **27** vitam; ut tam *L.* — modeste meliust vitam (melius tui tam) *cdd. Pl.;* mo vitam *haustis mediis cd. Char.* — **29** *haec verba ad Mil. v. 1190 probabiliter relata a Gulielmio (ab aliis ad 1422 illa* magis sapis, *ubi vix habent locum). — ibi cdd. habent* multimodis sapis. *sed turbatum antiquitus docet quod in libris sinceris est* nescit (*interpolati* ne sit) matri more (ne morae sit matri *Bothius*). — *itaque videtur olim fuisse haec dittographia:* ne sit matri iam morae. — modice sapis. — **30** Hecuba *B, ed. Bas.;* Haecuba *L;* Heccuba *Gen, H.* — **31** ti *M;* tibi *cdd.* — tibi quae *Geppertus.* — in cubio *A, B, Gen, H_1.* — memorem *pr. H.* — **33** iacite *Palmer.; alii;* thyrsus *M* (thyrsos *Scriver.;* thyasos — *debebat* thiasus — *Palm.*); iacet et nisus *cdd. cum B.* — thyrsus *graecanice, ut idem Accius* adytus, *Lucilius* philosophus, atomus, *Varro* syrus. *cf. comm. in Luc. XXVIII, 7.* — livis *Gen_1.* — **34** Turpillius *pr. L.*

ergo édepol docta díco: quae muliér volet
sibí suom amicum esse índulgentem et díutinum,
modice átque parce eius sérviat cupídinei.

M. Tullius de re publica lib. II: statuo esse optume constitutam rempublicam, quae ex tribus generibus illis, regali et optumati et populari, confusa modice nec puniendo inritet animum inmanem† ac ferum. — Varro *Ἔχω σε, περὶ τύχης*: sapiens || et bonum ferre potest modice et malum fortiter aut leviter. — idem Tithono, *περὶ γήρως*: risi multum, lusi modice iambeis. — Sallustius in Iugurtino bello: animus belli ingens, domi modicus, lubidinis et divitiarum victor.

MITIS est tranquillus et lenis. Vergilius lib. VIII:

mitis ut in morem stagni placidaeque paludis.

Lucilius lib. XXX:

est illud quoque mite malum, blandum atque dolosum.

M. Tullius in Hortensio: * * * aut Theopompo acrius aut

38 M. Tullius de re publ. II || 1 Varro Ἔχω σε || 3 Varro Tithono || 4 63, 2 || 6 Aen. VIII, 88 || 8 Lucilius l. XXX || 10 M. Tullius Hortensio.

35 ego *Vatican. 2916; ed. princ.; Acidalius. — cf. Ribbeckii comm. in h. l.* — **36** suom; suum *Acidalius;* summam *L, G;* summa *B, Gen, H. — cf. comm. in 77, 11.* — amicum *Acidal.;* amicam *cdd.* — diutinum; *falsos esse qui alteram in hoc voc. producendam putarent syllabam de re m. 347 sq. est demonstratum.* — **37** serviat *Vatic. 2916; ed. princ.;* servi ad *rell.* — cupidinei; cupidini *Iun.;* cupidines *cdd.* — **38** statuo *Iun.;* statua, *tum* statue *L;* statue *et* H_2 (*pr.* statuae), *G;* statu *B, Gen,* H_1 (*B* statues se). — *initio hausta quaedam Nonii culpa, ut puta:* ego vero. — statu esse optumo *non bene Bentin.* — optime *B, Gen, Hs.* — **40** puniendo *Bentin.;* punienda (puenda Gen_1) *cdd.* — irritet *L ex corr.* H_2, *G; non B.* — **1** inmanum *B, Gen,* L_1; inmanem *H, G;* immanem L_2. — inmanemque ac ferum reddat *Moserus. — mihi dum considero optimorum scripturam librorum videtur olim fuisse:* animum humanum ac ferum reddat. *ceterum Nonii an librariorum culpa sit turbatum non constat.* — **1. 2** *τυχη L solus.* — sapiens *e. q. s. — haec metro tali constare putat Meinekius:* ⏊ ⏑ ⏊ ⏊ ⏑ ⏑ ⏊ ⏑ ⏑ ⏊, *ut primus v. finiatur post* sapiens. *sed talium numerorum usus apud Romanos caret exemplo.* — ac leviter *ed. princ., non recte, siquid video.* — **3** tithonon *L ex corr.* — tithonon ερι *B, Gen,* H_1. — γερωϲ *G;* τερωϲ *rell.* — ριcι *B.* — ri *ad Graeca tractum in Gen, H, L* (*in hoc add.* ̣c̣ṛị). — iambeis; iambis *Oehlerus;* ambis (*om. B, Gen,* H_1; *sed v. infra*) *cdd.* — *illis* risi — iambeis *initium tetram. trochaici contineri putat Vahlenus, f. recte.* — Salustius *pr. L.* — *post hoc voc. in B, Gen,* H_1 *habetur* ambust; *in Gen add. supra* u *corruptelae nota; id. del. in H m. 2.* — **4** iugurtino *B, Gen, H, pr. L;* iugurthino *rell.* — lividines Gen_1; *pr. L;* lividinis Gen_2; H_1; libidinis *A, B.* — **5** ac div. *Paris. Sall. m. 1.* — auctor *pr. B.* — **6** VIIII *Gen, pr. H.* — **9** est *I. Dousa;* et *cdd.* — est *pro* edit *videtur positum. cf. Aen. IV, 66* est mollis flamma medullas. — mitte *B;* nute H_1. — **10** M. Tullius; *cf. 241; 315 l.* acre, vehemens; grave, sapiens. — *totus locus sic reconcinnatus a Victorio Var.*

343 M.

Ephoro mitius inveniri potest? ‖ Mitis est *mollis*, maturus. Plautus in Milite:

míitis sum equidem fústibus.

Vergilius in Bucolicis:

sunt nobis mitia poma.

Turpilius Lindia:

miseró mihi mitigábat sandalió caput.

Pacuvius Doloreste:

néc grandiri frúgum fetum pósse nec mitíscere.

M. Tullius de re publica lib. IIII: cumque autumno terras ad concipiendas fruges patefecerit, hieme *ad conservandas contraxerit, vere* ad conficiendas relaxarit, aestiva maturitate alia mitigaverit, alia torruerit. — Afranius Divortio:

immó li meitem fáxo faciant fústibus.

[item] M. Tullius de senectute: facitque persaepe ipsa sibi audientiam diserti senis compta et mitis oratio.

---

12 V, 31 ‖ 14 I, 80 ‖ 16 Turpilius Lindia ‖ 18 Pacuvius Doloreste ‖ 20 M. Tullius de re publ. IV ‖ 23 Afranius Divortio ‖ 25 9, 28.

Lect. X, 10 coniunctis partibus, quae disiectae erant: quid enim aut Herodoto dulcius aut Thucydide gravius aut Philisto brevius aut Theopompo acrius aut Ephoro mitius inveniri potest? — teopompo (teopampo Gen_1) *cdd.* — **11** Ephoro *Victorius, Me* (Theophrasto *male Pius*); eoforo (teoforo H_2, *G*) *cdd.* — *notat Me a Graecis dici et Εὔφορον.* — milius invenire *pr. L.* — est *om. A.* — mollis *add. M.* — *nam apparet illud* maturus *nullo pacto posse referri ad Plauti Turpiliique et Afranii exempla. — ac saepe eodem lemmate in hoc capite non ita aequales inter se iunguntur paraphrasis loco significationes.* — **13** mitis sum equidem *Plaut.;* mitissime quidem *B, Gen, H; et ita ap. Pl. B;* mittissime quidem *L;* mitis sim equidem *ed. Bas.* — **14** Verg.; *cf. 346 l.* molle, recens. — **15** mitia bona *Gen; H.* — **16** Turpillius *pr. L.* — india *cdd. cum B.* — **17** *vid. scribendum vel* mihi misero *vel* misero mi. — **18** Pacuvius; *cf. 115 l.* grandire. — Doloreste *pr. L;* H_1; G_1; Dul. *rell. cum B.* — **19** foetum *L, G, non B.* — neo *pr. L.* — mitescere *B.* — **20** lib. quarto *B, ed. Bas.* — terras; terra se *non bene Quicheratus; v. comm. in v. 23.* — **21** recipiendas *vel* suscipiendas *Me.* — patefaceret *L.* — hieme *L,* H_2, *G;* hic me *B, Gen,* H_1. — **21. 22** ad conservandas contraxerit, vere ad *Quicheratus;* conficiendas (*i. e.* perficiendas) *Patricius;* ad concipiendas *cdd.* — relaxauit *pr. B.* — aestiva *Patricius* (ac aestiva *Iun.*); afistula *cdd. cum B.* — aliam *C, Gen, non B.* — **23** torruerit; *sc.* natura. — *cf. 234, 14 sqq.* — Divortivo *pr. L.* — **24** li meitem (li *pro* illi) *M;* limitem *L;* illi molitem *B,* Gen_1; illi mitem Gen_2, H_1; illi limitem H_2; *Gs.* — paxo *L, B,* Gen_1. — faciant *om. B.* — fastibus *pr. B.* — **25. 26** *versu 11 post* potest *collocat Quicheratus, f. recte.* — item *suspectum.* — audientia *L* (*pr.* audiendia), *H post ras., G, non B.* — diserti senis compta *Cic.; et ita* Gen_2 (senis *et* compta *in mrg.*); dissertis (disertis H_1) sermonibus coacta *B, Gen,* H_1; dissertis (dssertis *pr. L*) sermonibus (sermonis *pr. L*) *L,* H_2, *G.*

MATER est quae quodvis animal partu edit. Vergilius Georg. lib. IIII:

mater, Cyrene mater.

|| Matrem veteres etiam nutricem dici volunt. Plautus Menaechmis:

ita fórma simili púeris, ut matér sua
non ínternosse pósset, quae mammám dabat,
neque ádeo mater ípsa quae illos pépererat.

Vergilius [Aen.] lib. VIII:

et lambere matrem
inpavidos;

id est nutricem. ||

MERVM est solum. Terentius in Phormione:

..... níl habet nisi spém meram.

Varro *Τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον, περὶ παιδοποιΐας*:

at líberos paráre cui necésse sit?
non ést merum; nec tu édepol, qui id simulás, cupis.

Plautus in Asinaria:

aúrum atque argentúm merumst.
fíxust hic apút nos animus túus clavo Cupídinis.

Varro Sesquulixe: Diogenem postea pallium solum habuisse; et habere Vlixem meram tunicam; pilleum ideo non habere. || Merum, sincerum. Pomponius Piscatoribus:

---

27 IV, 321 || 30 prol. 19 || 34 VIII, 632 || 1 I, 2, 96 || 3 Varro *Τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον* || 6 I, 3, 3 || 9 Varro Sesquulixe || 11 Pomponius Piscatoribus.

---

27 *cf. 423 l.* genetrix. — 29 Cyrena, *tum* Cyrenae *L.* — 30. 31 etiam veteres *A, B.* — nutricem dici volunt; nutrici vocant *pr. L.* — Plautus; *cf. 423 l. m.* — menecmis (Menechmis *ed. Bas.*) ita *L, G,* H_2*;* menecmista *Gen;* menecmi ta (*post* i *supra ras.*) H_1*;* menecmis *B.* — pueris *(nominativ.) M;* pueri *cdd. Pl. et Non.* — pueri, uti *Camerarius.* — 32 intern.; infin̄ (infinitus *vel* infinitivus) unius partis *in mrg. adscr.* B_2. — potest *B, Gen, H.* — 33 peperat Gen_1. — 34 Verg.; *cf. 423 l. m.* — Aen. *om. B; L; in hoc supra scr.* aend̄. — 37 idem n. *L.* — 1 formione *cdd.* — 2 nihil *id.* — *ap. Ter. fertur:* 'non multum habet quod det fortasse?' — 'immo, nihil nisi spem meram.' — *videtur fuisse olim:* nil habet, nisi spem meram. — 3. 4 *Τοῦ πατρὸς e. q. s.* at *(ita M)* liberos; *τουπατροcτοπαιδιονπεϱιη* (*π* H_2*;* ui *Gen,* H_1) *αιαοποιαcαc* liberos *L; simillime rell.* (libros H_1). — tui *B.* — necisse (nec isse *H*) *Gen, pr. H.* — 5 non est merum; *i. e.* non est solum, quo possis, *ut Lucretii verbis utar,* munire senectam. — qui id s., cupis *M;* quid (qui *B*) s. tuis *cdd.* — *verba sunt caelibem vitam defendentis.* — 8 fixust *Sauppius Epist. Crit. pg. 65;* fixus *cdd. Non. et Pl.* (*hi* apud nos est, *sed om.* est *D m. pr.*) — his caput *L;* hic apud *rell. cum B.* — davo H_1. — 9. 10 *f. illa* et habere — non habere *ponenda ante* Diogenem. — solus *pr. L.* — habere; *sc.* in picturis. — Vlexem *Gen, pr. L et H; non B.* — pilleum *etiam A, B.* — non habere; *primum a Nicomacho pictore additum Vlixi pileum auctor est*

344 M.

nescíoquid non est hóc merum, quod [hic] plórat.

Varro Marcipore:

eódem coniecísse .... mera mirácula
néscioqua ....

idem Eumenidibus:

tu nón insanis, quóm tibi vino córpus corrumpís mero?

Cicero de oratore lib. II: ecce tibi exortus est Eisocrates, magister istorum omnium, cuius e ludo, tamquam ex equo Troiano, meri principes exierunt.

MERET, meretur. Vergilius lib. X:

qualem meruit Pallanta remitto.

et lib. IIII:

si bene quid de te merui.

M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II: quem perisse ita de re publica merentem consulem doleo. — Varro Eumenidibus: quia plus, inquid, merere debet in quo est virtus. — Vergilius lib. V:

merui quoque. saepe furores
conpressi.

---

13 Varro Marcipore ‖ 16 Varro Eumenidibus ‖ 18 II, 22, 94 ‖ 21 Aen. X, 492 ‖ 23 Aen. IV, 317 ‖ 25 M. Tullius ad Caeṣ. iun. II ‖ 26 Varro Eumenidibus ‖ 27 Aen. V, 801.

Plin. n. h. XXXV, 10, 108. — iam in libris posita illa idem Eumenidibus — corrumpis mero, *quae post v. 15 collocavit M. — etiam Quicheratus sequenti lemmati addidit, sed vv. 13—15 perverse revocavit ad prius.* — **12** *pars iambici septenarii vel octonarii.* — hic *seclus. M.* — plorat; parat, *quo senarius fieret, contra r. m. Buechelerus. — neque talia placent:* nescíoquid non est hóc merum, quod híce plorat. — **14. 15** *trochaeos instituit M; cf. comm. in 158, 26.* — **17** *metrum agnovit Vahlenus.* — quom *Buechelerus;* quo *cdd.* (quod *B*); *f.* quei (qui *Meinekius*). — tibi; *puto* ti. — vino *om. B.* — **18** esocrates *B*, *Gen*, *pr. L*, H_1; isocrates *rell.* — **19** cuius se *pr. L.* — **20** principis *pr. L.* — **24** si bene *Verg.;* sibi Gen_1; sibe (*supra* sib *eluta quaed.*) i, *tum* ṣiḅẹ si *L;* si *rell. cum A, B.* — **25** Tullius *om. B, Gen,* H_1; *pro eo* t̃ *supra scr. in L.* — peristi *B.* — **26** publ *Gen;* puƀ *L.* — dolieo *pr. L.* — *secuntur in cdd. vv. 39, 40 ea quae sunt* Lucilius — quaestor, *quae nos illic, Quicheratus post v. 37 collocavit. ubi siquis maluerit reposita, pro* Lucilius *scribendum erit* idem. — **27** *Varronis et hic verba et quae 345, 8 feruntur saturniis numeris contineri putat Hermannus El. doctr. metr. 640, et quidem ita:* quia plús, inquíd, merére débet ín quo est vírtus; primum íste quí merét sestértiós vicénos. — *duriusculi tamen sunt pro Varronis elegantia; cf. lib. de v. Saturnio pg. 152 sq.* — inquid *L, H;* inquit *B, Gen, G.* — **27—29** Verg. *e. q. s. huc revocavit Quicheratus. in libris leguntur post v. 37. — at melius erat poni post 22 vel 24. nam illud* Vergilius *a correctoribus venit.* — meruit *pr. L, G; non B.* — quoque et (est Gen_1) saepe Gen_1, *L*, H_2, *G; non B.* — futurores *pr. L.*

‖ **Meret** rursus dolet. Vergilius Aen. lib. IIII:

sola domo meret vacua.

‖ **Meret**, militat. Lucilius Satyrarum lib. XV:

dum miles Hibera
terra seice meret ter sex, aetate quasi, anneis.

idem lib. XI:

annos hic terra iam plures miles Hibera
nobiscum meret.

Varro Rerum humanarum lib. XX: qui in ordine erat, is aes militare merebat. — Lucilius lib. XXX:

publicitus lege ut mereas praestost tibi quaestor.

Varro de vita populi Romani lib. III: qui in exercitu *donis* donati ‖ essent et equo publico mererent. ‖ **Meret**, humillimum et sordidissimum quaestum capit et ob mercedem laborem vel infamiam corporis locat: unde et **meritorii** et **meretrices** dicuntur. Lucilius lib. I:

et mercede merent legiones.

---

30 IV, 82 ‖ 32 Lucilius l. XV ‖ 35 Lucilius l. XI ‖ 38 Varro Rer. hum. XX ‖ 39 Lucilius l. XXX ‖ 41 Varro de v. p. R. III ‖ 4 Lucilius l. I.

---

30 Meret rursus *(om. A)* dolet. — *Afros ut abundant vitiis etiam quantitatum legibus spernendis frequentes tradit Consentius gramm. lat. V, 392.* — **33** habera *Gen*, H_1; haberet *B*. — **34** terra seice *M;* terras ac (terra sac *pr. L*) *cdd.* (terra *iam Me*). — terrast atque *Lachmannus.* — mere Gen_1, H_1. — ter sex *Iun. in mrg.;* tersa (terse *pr. L*) ex *C*, *Gen*, *B*. — anneis *M;* annos (agnos *B*) *cdd.* — *de ablativo temporis cf. comm. in Luc. XV, 12.* — **36** hic terra iam *Palmer.;* incerrat tam *Gen*, H_1; hic errat tam H_2, *G;* hic erratam *B;* hic erarat tam, *mutat. in* hic erabat tam *L*. — *in G verba* tam pl. mil. *infra add. m. 1.* — Hybera *Palmer.;* hiberna *cdd. cum B.* — *sequitur in cdd. Vergilii l. v. 27 sqq.* — **38. 39** Varro — merebat. *haec verba in cdd. habentur 345, 2 post illud* capit; *quo apparet ex marg. delata. huc revocavit M; 345, 3 post* dicuntur *male ponit Me in notis.* — *ab ipso tamen Nonio continua posita ut Lucilii ita Varr. exempla datumque vv. et 38 et 39* idem *habeo persuasum.* — ordine erat, is aes *Ald.;* ordine ratis est *Gen, L, pr. H;* ordine est ratis est *B;* ordine ratis es *H post ras.;* ordinerat is es *ed. Bas.* — militare; *cf. Forcellinum s. l.* aes. — **39. 40** Lucilius; *cf. comm. in v. 26.* — publicitus *M;* publica, *quod ex Cic. verbis v. 26 ortum, cdd.* — **41** qui in *Gen*, *H;* quin *L*, *G;* qui *B*. — excitu *B*, *Genm*, H_1. — donis *add. M; cf. Liv. XXV, 18 fin.* — **1** ex *B*, Ho_1; et *per compendium* Hs_1; et *rell.* — equo *ed. Bas.;* aequo *rell. cum B.* — hum. meer, *sed* meer *del. et adscr.* et *L*. — **2** questum *A*, *B*, *pr. L*, *G*. — capit; *cf. comm. in 344, 38.* — **3** unde — dicuntur; *hic reposuit Me; in libris sunt post v. 7.* — meritorii *Guietus;* mercennarii (mercennari *pr. L*) *A*, *B*, *Gen*, *L*, *H;* mercenarii *ed. Bas.* — **4. 5** *cf. Porphyr. ad Hor. Ep. I, 3, 6.* — merent legiones *I. Dousa;* meret religiones (relegiones *pr. L*) *cdd.* — *rectissime interpretatum verba Lucilii Nonium docent verba Porphyrionis, quae Luc. I, 30 sunt adscripta.* — *nec enim milites intelleguntur gregarii, sed cohors praetoria.*

Varro Agathone:

dúloprepesterón qui meritat, hóminem ec *se* servúm facit.

idem Eumenidibus: primum iste, qui meret sestertios vicenos.

MEDICAMENTVM est quo homines vel animalia cetera curantur. M. Tullius de officiis lib. III: siquis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem. ‖ Medicamentum rursum venenum, ut graece *φάρμακον*, * * * vel producta eius verbi prima syllaba, quod apud Medos venefici sint plurimi secundum Vergilium Georg. lib. II:

Media fert tristis sucos tardumque saporem
felicis mali.

et in sequentibus:

pocula si quando saevae infecere novercae
miscueruntque herbas.

Varro *περὶ ἐξαγωγῆς*: quaerit ibidem ab Hannibale, cur biberit medicamentum. quia Romanis, inquid, me Prusiades tradere volebat.

MINVTVM est, ut saepius, breve. ‖ Minutum, [est] obstusum et

---

6 Varro Agathone; cf. comm. ‖ 8 Varro Eumenidibus ‖ 10 III, 24, 92 ‖ 13 II, 126 ‖ 17 II, 128 ‖ 20 Varro *περὶ ἐξαγωγῆς*.

---

6 *δουλοπρεπέστερον Duebnerus;* duloreste (doloreste *pr. L*) *cdd.* — *servavi latinas litteras, cum et Lucilium illud* rhetoricoteros *exempta littera finali latine scripsisse appareat.* — *retinet illud* Duloreste, *cum Varronis verbis Pacuvii nomen haustum ratus, parum probabiliter Naekius.* — meritat *N. Faber;* merita *cdd.* — h. ec se *M* (homo se *N. Faber*); h. et (*seq.* servum) *cdd.* — hominem servum; *cf. Ter. Phorm. II, 1, 62.* — 8 idem (idem in *L*); *cf. comm. in 344, 27.* — primum *om. B, Gen,* H_1. — sest. vic.; *ipsum pretium tenuissimum demonstrat sordidum quaestum ac vilem.* — **9** caetera animalia *B.* — **10. 11** M. Tullius; *cf. 37 l.* aqua intercus. — derit *B, Gen,* H_1. — intertutem *Genh;* H_1. — rursum *supra add. in L.* — **12** *φάρμακον Ald.;* farmacon *cdd. cum B.* — *lacunam indicavit M.* — *haustum ut puta:* vel a medicando. — producti *B.* — prima *om. B.* — **13** venefici *ed. pr.;* beneficii *cdd.* — sint *ed. Bas.; v.;* sit *B, Gen, H; idem supra add. in L.* — Verg.; *cf. 410 l.* tardum, diuturnum. — **15** fer — suas Gen_1. — **16** felices *Gen, pr. H.* — **17—19** *f. haec ab interpolatore addita.* — *certe Nonius debuit omisso illo* et in seq. *apponere totum v. 16:* felicis mali, quo non praesentius ullum *et tum 17. 18 continuare. adde quod v. 19 ap. Verg. suspectus.* — **18** procula — sevenene (*tum* sevae) inficere *pr. L;* inficere *et B.* — **20** *περὶ ἐξαγωγῆς, i. e.* de morte voluntaria; *cf. Merceri comm. in h. l.* — *ἐξαγωγῆς* et *Ald.* (*om.* et *Iun.*); *εξατωτ* et *Gen, L, pr. H;* *εξατωι* et *H post ras.; G* (et *etiam A, qui Graeca om.*). — *illa ατωτ* — ibidem *supra add. in L.* — bibierit Gen_1. — **21** qua *pr. H.* — Romani *pr. L.* — inquit *B, Gen, H, G.* — prusiadest *pr. L.* — Prusias *mrg. Iun.* — Prusiades; *ut* Scipiades. — **22** brevem Gen_1. — est *alterum om. B, Gen,* H_1. — obstusum *M;* obscurum (obscuros *Gen,* H_1, *non B*) *cdd.* — et *om. B, Gen,* H_1.

scrupulosum, ut a Graecis dicitur *λεπτομέριμνον.* Cicero de finibus bonorum et malorum lib. I: ecce autem alii minuti et angusti et omnia semper desperantes aut malevoli, invidi, difficiles, lucifugi, maledici, monstruosi.

MALIGNVM significat consuetudine malevolum. ‖ Malignum, obscurum. Vergilius Aen. lib. VI:

quale per incertam lunam sub luce maligna
est ‖ iter in silvis.

‖ Malignum, gracile, minus ferax. Vergilius Georg. lib. II:

difficiles primum terrae collesque maligni.

MOLIRI est facere. Vergilius Aen. lib. I:

molirive moram et veniendi poscere causas.

itemque:

res dura et regni novitas me talia cogunt
moliri.

M. Tullius Philippicarum *III:* quem nihil aliud agere, nihil moliri nisi caedem civium atque interitum civitatis videret. — idem [et] de senectute: iners non sit, verum etiam sit operosa et semper agens aliquid et moliens. ‖ Moliri, retinere, morari ac repigrare. Caecilius Progamo:

ita quód laetitia mé mobilitat, méror molitúr metu.

---

23 I, 18, 61 ‖ 28 VI, 270 ‖ 2 II, 179 ‖ 4 I, 414 ‖ 6 Aen. I, 563 ‖ 9 III, 3, 6 ‖ 11 8, 26 ‖ 13 Caecilius Progamo.

---

23 scupulosum *L;* scupulum *Gen,* H_1*;* scopulum *B.* — *λεπτομέριμνον mrg. Iun.; αεπτομεριμοι B; Gen; L* (*hic pr. αεπτομεριμοιςι; cf. seq.*)*; H; λεπτομέριμοι ed. Bas.* — cero *pr. L.* — 24 et m.; operum *pr. L.* — alii *Cic.;* mali *B, Gen, C.* — munuti *Gen,* H_1*; non B.* — angusti et; ang. aut (ut) *cdd. Cic.* — 25 aut; antem *pr. L.* — malevoli *pr. L;* maliv. *rell. cum B.* — difficiles *Cic.;* difficile est *cdd. cum B.* — lucifug *B, Gen,* H_1. — 26 malidici *B, Gen, P; non Hqos.* — monstrosi *cdd. Cic.;* morosi *Lambin.* — 27 est *pro* significat *B.* — malevolum *pr. L,* H_2*;* malivolum *rell. cum A, B.* — 29 inceptam *B.* — 1 est iter silvis *ed. Bas.* — 3 colligesque m. *pr. L.* — 4 Molliri Gen_1*; pr. L.* — 5 aut *Verg. cdd.; Diom. pg. 412; et ita B.* — 6. 7 itemque *B;* idem quae (quaeres *Gen, L, H, puto et G*) *rell.* (quaeres *etiam A, qui om.* Aen. lib. I — idem). — *illud* idem *vix habet locum, cum ex eodem Aeneidos libro petitum sit exemplum, quod sequitur.* — 9 filippicarum *Gen, H, G, non B.* — III *add. Me.* — *in archetypo vid. fuisse:* philipp. lib. III. — 10 caedem *Cic.;* decem *B; Gen; H;* desecem *(eraso puncto supra* s *et infra) L;* deecem *ed. Bas.;* necem *ed. a. 1471.* — cium *L.* — interitum *Cic.; ed. Bas.; Me;* impetum *B, Gen, H, L.* — civitates *C, Gen; non B.* — videre *cdd. cum B.* — 11 *aut delendum* et *cum princ. aut ante haustum exemplum Ciceronis.* — sed videtis, ut senectus non modo languida atque iners *Cic.* — inaers *L.* — 12 moraria *pr. L; om. B, Gen,* H_1. — 14 quod *pro* quoad. — laetitia *Palmer.;* letiale *C, Gen, B.* — meror *et B.*

346 M.

Lucilius lib. VII:

muginamur, molimur, subducimur.

|| **Moliri**, extruere: dictum a **molibus**. Vergilius Aen. lib. I:

molirique arcem et manibus subvolvere saxa.

Accius Philocteta:

ubi hórrifer
aquilóni' stridor gélidas molitúr nives.

unde **demoliri** dictum est destruere. M. Tullius de officiis lib. I: hanc Scaurus demolitus accessionem adiunxit aedibus. — Cassius Hemina lib. II de censoribus: et in area [in] Capitoli signa quae erant demoliunt. — [M. Tullius de officiis lib. III: demoliri ea quorum altitudo officeret auspiciis.]

---

15 Lucilius l. VII; cf. comm. || 17 I, 424 || 19 Accius Philocteta || 22, I, 39, 138 || 24 Cassius Hemina lib. II; cf. comm. || 25 III, 16, 66.

---

15 Lucil.; *cf. 139 l.* muginari *ibique comm.* — 16 mutilamur *cdd. h. l.* — olimur *pr. L.* — 17 exstruere *Gen; non B.* — a mobilibus *B, L.* — Verg.; *cf. 240; 283 l.* ardere, festinare; ducere, extruere. — 18 mollirique *pr. L.* — 19 Accius; *cf. Cic. Tusc. I, 28, 69; schol. Veronens. in Aen. VIII, 28; falsus Censorin. de metris pg. 2726.* — *praemissa haec:* sub axe positum (*ita schol. Veron.;* posita *Cic., ut videtur proprio ingenio, cf. quae praecedunt*) ad stellas septem. — filoctite *Gen, pr. L;* filoctete *L ex corr., H, G;* filoteta *B.* — 20 unde *Cic., schol. Veron.; puto recte; cf. Ovid. Ep. ex Ponto IV, 10, 41 sq.; quem locum olim monuimus ita scribendum:* hinc oritur Boreas oraeque domesticus huic est adsumit vires a proprioque loco. — horrifer *C, Gen; de B cf. comm. in v. 21.* — horridus *schol. Veron.* — 21 Aquiloni' *cum Bentleio Lachmannus comm. Lucr. in I, 186;* aequisoni *C* (so *L ex corr.*), *Gen;* horris terrae quisoni *B;* aquilonis *Cic., schol. Ver., Cens.* — *ac nescio an servandum fuerit hoc. nam multiplicatae vv. 20, 21* r *et* s *litterae pulchre faciunt ad stridorem aquilonis sonis depingendum; cf. Aen. I, 87.* — mollitur *pr. L.* — 23 Scaurus *Cic.;* serus *cdd.* (servus *A, B*). — 24 Caesius *C, Gen;* Cassius *Bh;* Cassuis *Bm.* — de censoribus (de tonsoribus *B, H_1;* det onsoribus *Gen*) lib. II (lib. I *B*) *cdd.* — *probandam omnino credo Rothii Petrique opinionem non de censoribus libros Heminae h. l. indicari, de quibus nihil constat aliunde, sed potius significari ea quae secuntur de censoribus dicta; quamquam aliter videtur Hertzio nostro; cf. Indic. schol. aestivar. Vratislaviensium a. 1871 pg. 2.* — *quem fugit quod Nonius omnino ex antiquissimis et prioribus Cicerone prosae auctoribus excepto Catone, eorum celeberrimo, vix quidquam citat nisi historias. cf. comm. in 518 l.* Picumnus. — *itaque illud* de censoribus *a Non. ex auctore, quo is usus, perinde adiectum, atque 228, 10 verba:* describens Manli Torquati pugnam. — *similia passim apud hunc et alios grammaticos inveniri notum.* — *ceterum cum non de Nonii errore videatur esse cogitandum, ea quae sunt tradita ita oportuit mutari ut reponeretur:* lib. II de censoribus. — Cassius — area *om. A; qui pro his habet:* item. — aera *B, Gen, H_1.* — et iam aurea *ed. a. 1476.* — Capitoli *M;* in (*praec.* in) Capitolio *v.* — 25 quae erant; quaerant *G_1.* — demoliunt *B; ed. princ.* (demoliuntur *a. 1476*); demolivit *A, C, Gen.* — 25. 26 M. Tullius; *cf. 147 l.* officere. — M. Tullius *e. q. s.* — *haec ab interpolatore de pg. 147 videntur addita.* — valitudo *H_1.* — efficeret *pr. L;* officere *B, Gen, H_1.*

MOLLE est non durum. Vergilius lib. VIII:

mollibus e stratis opera ad fabrilia surgit.

idem Georg. lib. II:

quid nemora Aethiopum molli canentia lana?

|| Molle, recens, novum. Vergilius in Bucolicis:

sunt nobis mitia poma,
castaneae molles.

|| Molle, opportunum. Vergilius Aen. lib. IIII:

sola viri molles aditus et tempora noras.

item:

et quae mollissima fandi
tempora. ||

|| Molle, leve, contemnendum. Vergilius Georg. lib. III:

tua, Maecenas, haut mollia iussa.

M. Tullius de senectute: quod ferundum est molliter sapienti.

|| Molle, non arduum nec erectum. Vergilius in Bucolicis:

qua se subducere colles
incipiunt mollique iugum demittere clivo.

|| Molle, dulce, iocundum. Vergilius Georg. lib. II:

mollesque sub arbore somni.

M. Tullius de legibus lib. II: *nihil tam facile* in animos teneros atque mollis influere quam varios canendi sonos. — [et] idem de senectute: *non modo* omnis absterserit senectutis molestias,

---

27 Aen. VIII, 415 || 29 II, 120 || 31 I, 80 || 34 IV, 423 || 36 Aen. IV, 293 || 1 III, 41 || 3 2, 5 || 4 IX, 7 || 7 II, 470 || 9 II, 15, 38 || 11 1, 2.

---

28 est ratis *L; id. error 254, 28.* — **30** Aethiopum *ed. Bas.;* ethiopum *B, Gen, L, H.* — **31** Verg.; *cf. 343 l.* mitis est mollis. — in bucol, *lineola ducta per* l *L;* bucol *Gen.* — **33** caest., *tum* cest. *Gen.* — oportunum *L_2, H, Gen, A, B.* — **35** vire *pr. L.* — moles *L ex corr.* — adductus *pr. L.* — **36** item *M;* idem *v.* — **37** mollia sima *B;* molissima *Gen_1.* — **1** contempnendum *Gen_1; B (hic pr. sic:* contemn); *ed. Bas.* — **2** tu *B.* — moetenas *Gen, H_1;* mecenas *B, L, H_2;* Maecenas *ed. Bas.* — aut *C, Gen;* haud *B.* — **3** ferendum *B.* — moliter *Gen_1.* — **4** Verg.; *cf. 399 l.* subducere — susum ducere. — **5** quae se *pr. H.* — **6** iucum *pr. L.* — demittere *Gen_1; L ex corr.; H;* dimittere *rell. cum B.* — **7** iocundum *A; pr. L;* iucundum *rell. cum B.* — **9** *libri de legibus bis, non saepius, a Non. memorantur et quidem in hoc capite.* — nihil tam facile *ex Cic. add. Quicheratus.* — **10** terrenos *B, Gen;* teurenos *H_1.* — incanendi *B, Gen, L (in quo id supra scriptum), pr. H.* — somnos *cdd.* — *vel* et *sive* idem *delendum videtur vel aliquid haustum.* — **11** non modo *ex Cic. add. Quicheratus.* — omnes *A.* — absterserit *Gen_2; H_2;* absterseris *A, B, L, H_1, G;* absterris *Gen_1.*

347 M.

sed etiam effecerit mollem ac iucundam senectutem. ‖ Molle, placidum. Accius Telepho:

nixi próperiter navem ín fugam
tránsdunt subter sáxa ad laevam, quá mons mollibát mare.

M. Tullius de senectute: et Annibalem iuveniliter exultantem patientia sua molliebat.

MIRARI significat novo aliquo obstupefieri. Vergilius Aen. lib. I:

artificumque manus inter se operumque laborem
miratur.

‖ Mirari, delectari, accendi. Vergilius Georg. lib. III:

seuquis Olympiacae miratus praemia pugnae
pascit equos.

‖ Mirari, venerari. Vergilius Georg. lib. IIII:

ille operum custos; illum admirantur et omnes
circumstant.

MICARE est sortiri digitis. M. Tullius de officiis lib. III: dignum esse dicunt, quicum in tenebris mices. — et eodem: quasi sorte aut micando victus alteri cedet *alter*. — Varro Parmenone: micandum erit cum Graeco, utrum ego illius numerum an ille meum sequatur. ‖ Micare, per vices sine ordine moveri. Vergilius Georg. lib. III:

13 Acciüs Telepho ‖ 16 4, 10 ‖ 18 I, 455 ‖ 21 III, 49 ‖ 24 IV, 215 ‖ 27 III, 19, 77 ‖ 28 III, 23, 90 ‖ 29 Varro Parmenone ‖ 32 III, 84.

12 sed effecerit mollem etiam et iucundam senectutem *cdd. Cic.* — effeceris *A.* — iocundam *A;* iumcundam *pr. L;* cundam Gen_1. — **13** Accius; *cf. comm. in 307 l.* fuga. — Telefo *cdd.* — **14** remisque nixi *Accius.* — nixi; ṛnix̣, *tum a corr. add.* nixi *L.* — properiter; periter (pariter *B*) *cdd. h. l.* — **15** tradunt *Gen, H, G;* trandunt *L;* traducunt *B.* — adlevam *ed. princ.;* qua *ed. a. 1476;* ad (at *B*) leva quam *cdd.* — **16. 17** M. Tullius; *cf. 300 l.* exultare, gloriari. — et; ad, *tum* at *L;* ad Gen_1; at *B,* Gen_2, H_1. — hann. *B, Gen, H.* — invenilittere, *tum* inveniliter *L.* — sua m.; submolliebat Gen_1; *pr. L;* sua mollibat *pr. B.* — **18** stupeferi, ob *et* i *supra scr., L.* — **19** operum *B.* — **21** accedendi *B.* — **22** se quis *B.* — miseratus Gen_1; *pr. H; non B.* — palmae *Verg.; et ita B, non A* (*in quo* pugne). — **23** aequos Gen_1; *L.* — **24** M. venerari; *ita* Gen_2; H_1; *in hoc m. 2* venerari *del. et supra script.* metuere; *item in mrg. add.* munerare; M. mentiri *L;* M. munere *B* (*add. in mrg. corruptelae signo*), Gen_1; Mirari *G.* — IIII *L, H,* Gen_2; VII *B,* Gen_1; III *ed. Bas.* (*L in mrg.* ūgli lib̄ VII). — **25** illum *om. B, Gen, pr. H.* — miratur *B;* admiratur *ed. Bas.* — **26** quooptant *B, Gen, L,* H_1. — **27** III *supra add. in L.* — **28** dicunt *Cic.; L; pr. H; A; B;* ducunt *Gen; H ex corr.; G.* — micis *A, B, Gen, L, H;* mices *Cic.; ed. Bas.; v.* — eodem *Me;* eo *C, Gen, A, B.* — **28. 29** sed quasi s. *Cic.;* quas (*om. A*) ipso quasi sorte (forte *ed. Bas.*) *erroris origine aperta cdd. cum A, B.* — alter *om. cdd.* — **30** ụṭ, *supra scr.* cum, *G.* — greco *L, H, B, Gen.* — ergo *B.* — ile Gen_1. — **31** assequatur *vir doctus in ed. Iun.* — Verg.; *cf. 191* artus. — movere *cdd.; corr. Quicherat.*

micat auribus || et tremit artus.

idem lib. X:

semanimisque micant digiti ferrumque retractant.

et Georg. libro IIII:

et linguis micat ore trisulcis.

Lucilius lib. XXX:

omnia tum endo muco videas fervente micare.

|| M i c a r e, fulgere. Vergilius Aen. lib. I:

micat ignibus aether.

et lib. II:

ardentis clipeos atque aera micantia cerno.

MITTERE manifestam habet significationem, ut Vergilius lib. VIII:

mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem;

et Georg. lib. III:

in saltus utrumque gregem atque in pascua mittes;

et:

mitte in venerem pecuaria primus.

|| M i t t e r e est excludere. Vergilius Aen. lib. I:

mestumque timorem
mittite.

Sisenna Hist. lib. III: mulierem missa fide ac pietate propter amoris nefarii lubidinem obstitisse. || M i t t e r e, *adducere*. Vergilius in Bucolicis:

hos illi (quod nec bene vertat) mittimus aedos.

---

2 Aen. X, 396 || 4 III, 439 || 6 Lucilius l. XXX || 8 I, 90 || 10 Aen. II, 734 || 13 Aen. VIII, 9 || 15 III, 323 || 17 Georg. III, 64 || 19 I, 202 || 22 Sisenna Hist. III || 24 IX, 6.

---

1 et remit *Gen_1; pr. L.* — artibus *A, qui seq. om.* — 2 item *B.* — 3 semianimisque (seminanimisquae *pr. L*) *cdd.* — sem. *nominativ.* — digi *G; non B.* — 7 tum endo *ed. Bas.; v.;* tumendo *B, Gen, L, H.* — muoco *pr. H.* — muco; *i. e.* *μυχῷ*; mucho *Turneb. Advers. XXIX, 28.* — 10 *cf. 196 l.* clipeus. — 11 gerno *pr. L.* — 12 ut *om. ed. Bas. cum prioribus; f. recte.* — Verg.; *cf. 366 l.* petere — poscere. — 16 atque atque, *sed pr. del., L.* — mittes *Verg.;* mittis *cdd. cum B.* — 17 *cf. 390 l.* solvere, dimittere. — 18 pecuria *B.* — 20 mestumque *et A, B.* — 22 mussa *B.* — 23 libidinem *B, Gen, pr. L, H_1.* — extitisse *L, H_2, G; v.; non B.* — adducere *add. M.* — 25 quos n. *H_1.* — vertat bene *potiores Verg. cdd.; sed nescio an Nonii scriptura, quae etiam aliis firmatur testimoniis, praeferenda sit propter r. m. — nam atrocitas rei fractis et elumbibus bene depingitur numeris.* — *cet. cf. Ribbeckii comment. in h. l.* — haedos *B; Gen_2; H.*

‖ Mittere, omittere. Terentius in Adelphis:

era, lácrimas mitte.

Vergilius lib. XI:

mitto ea quae muris bellando exausta sub altis.

Lucilius lib. XXX:

hoc missum facies, illo me utere libentei.

M. Tullius de officiis lib. III: Manlium missum fecit: tantum temporibus illis ius iurandum valebat. — Plautus Aulularia:

iám scrutari mítto: redde huc.

MANDARE significationem habet notam; ut Vergilius lib. VIIII:

multa patri mandata dabat portanda.

‖ Mandare, conmendare. Vergilius Aen. lib. III:

furtim mandarat alendum
Threicio regi.

M. Tullius de officiis lib. II: deinde [tertius] ipsis scriptis non ea quae nunc, sed actiones nostras mandaremus, ut saepe fecimus.

MATVRVM dicitur celer. Vergilius Aen. lib. I: ‖

maturate fugam regique haec dicite vestro.

Accius Melanippo:

ést res aliqua, *quám* praesente his príu' maturare ínstitit.

M. Tullius de officiis lib. III: venit ipse mature: scalmum

---

26 III, 2, 37 ‖ 28 XI, 256 ‖ 30 Lucilius l. XXX ‖ 32 III, 31, 112 ‖ 33 IV, 4, 24 ‖ 35 Aen. IX, 312 ‖ 37 III, 50 ‖ 40 II, 1, 3 ‖ 42 I, 137 ‖ 2 Accius Melanippo ‖ 4 III, 14, 59.

---

26 Adelfis *C, Gen; non B.* — **27** hera *A;* erat *pr. L.* — lachrimas *ed. Bas.; non A, B.* — **29** exausta *pr. L;* H_2*;* exusta *B, Gen,* H_1*;* exhausta *L ex corr., G.* — **31** facies (facias *al. ap. Dousam;* faciens *Tornaes.*); *i. e.* si facies. — illum *B.* — me utere; me tutere (*pr.* me utere; *supra alterum* t *et infra eras. punctum*) *L;* metu tenere G_1*;* metuere *B, Gen,* H_1. — libentei *M* (lubente *mrg. Iun.*); libenter *cdd.* — *f.* hilum metuere libenter. — **32** Manlium *Cic.;* Manilium *cdd. cum B.* — misum *Genh; ed. Bas.; non B.* — fecit *Cic.;* faci *cd. Bas.;* facit *rell. cum B* (facit *in ras. H*). — tanto *pr. L.* — **33** ius iur. *Cic.;* iurans dum *cdd.* — alularia *L.* — **34** muto *Gen, pr. H;* mito *H ex corr.;* omitte *pr. B.* — **35** VIII *cdd. pr. B.* — **38** mandat Gen_1. — aledum Gen_1*; L.* — **39** Thr. r.; theige org̃ (*sic*) *L.* — **40** II *supra add. in L.* — deinde *cdd. Cic.;* dein tertius *B, Gen, L,* H_1*;* deinde tertius (terentius H_2) H_2*, G.* — *f.* deinde his. — **41** ationes *pr. L;* actione H_1. — madaremus Gen_1. — **42** celer *pro* celere. — **1** dicito H_1. — **2** Accius; *cf. 154 l* praesente *cum comment.* — menalippo *C, Gen, B; sed in G traiciendo factum* melanippo. — **3** quam *add. Grotius; om. cdd. h. l.;* quae *pg. 154.* — mature H_2*, G; non B.* — instituit *pr. G;* instití *pr. L; et ita Grotius.* — **4** *praemittit Quicherat.:* Mat., matutinum; *sed stultitiae N. vel graviora ferenda exempla.* — VI *B, Gen,* H_1. — matures calmum *Gen, L.*

nullum videt. — Varro Endymionibus: qui si, ut vigilare mature coepisti, in eo retinueris.† ‖ Maturum, grave, sapiens. Vergilius lib. V:

hoc Helymus facit, hoc aevi maturus Acestes.

M. Tullius de senectute: *et gravitas* iam constantis aetatis et senectutis maturitas. ‖ Maturum, mite, coctum. Vergilius in Bucolicis:

triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres.

Varro Endymionibus: discumbimus. statim dominus maturo ovo [ad] cenam committit.

METVS dicitur, sicuti plerumque, timor. Vergilius lib. VI:

et Metus et malesuada Fames.

‖ Metus, religio. Vergilius lib. VII:

sacra coma multosque metu servata per annos.

MANERE est loco insistere. Vergilius lib. X:

manet inperterritus ipse,
hostem magnanimum opperiens.

M. Tullius in Verrem Actione: qui iudicia manere apud

---

5 Varro Endymionibus ‖ 7 Aen. V, 73 ‖ 9 10, 33 ‖ 11 III, 80 ‖ 13 Varro Endymionibus ‖ 15 Aen. VI, 276 ‖ 17 Aen. VII, 60 ‖ 19 Aen. X, 770 ‖ 22 Divinat. 3, 8.

---

5 nullum *B, Genm, H_1;* nalum *L, H_2;* natum *ed. Bas.* — vide *B, Gen, L, H;* videt *ed. Bas.; v.* — indiminibus *pr. L;* endimionibus *L ex corr., G; non B.* — **5. 6** qui si; quodsi *Vahlenus.* — vigilarem *L, H, G, non B.* — mature *Iun.;* matura *cdd.* — in eo (meo *B;* in eoo *prius L*) retinueris; *f.* intentum te tenueris (te tenueris *iam Oehlerus*). — Maturum, grave, sapiens. — *n. N. — contrario errore pg. 314* grave, grandaevum. — **8** elymus *B, Gen, H;* helimus *A, ed. Bas.* — accestes *L.* — **9** *illud* et gravitas *librariorum culpa exidisse lemma facit probabile.* — aetatis *B, Gen, L ex corr., H;* aetate *pr. L;* aetis *ed. Bas.* — **10** mitte *ed. Bas.* — Verg.; *cf. 409 l.* triste — infestum. — **12** inbres *pr. L.* — **13** Varro; *cf. 249; 281 l.* committere, initiare; dominus, convivii exhibitor. — endimionibus *pr. H, G;* endymiionibus *L;* endymionibus *et B.* — **13** disc. statim; *ita M;* disc. mussati (muscati *B, Gen, L ex corr., H_1;* musati *pr. L*) *cdd.* — *idem a nobis etiam 281 restitutum. idque a Varrone venisse, non quod 249 dedimus, secuti librorum vestigia:* discumbimus inviti. tum *(nec enim ubique a nobis ea proposita, quae ipsi scriptores, sed, ubi expediret, quae Nonius posuisse videretur) duorum testimoniorum quam unius gravior evincit auctoritas.* — **14** ad (a *pr. H*) *om. cdd. 249; 281; ubi v. comm.* — caenam *C, Gen, B.* — commit *G* (committit *rell. pr. L_1*). — **15** Verg.; *cf. 411 l.* turpe. — **16** malasuada *B;* malesuade *Gen_1; pr. L.* — **18** sacreoma *pr. L.* — comam *Verg.* — metu; metusp *pr. L.* — **19** insisteret *L, sed corr.* — *idem pro* Virg., *quod rell. habent,* georğ. — **20** ille *Verg.* — **21** operiens *A, C, Gen; non B.* — **22** *puto* Actione I; *cf. 269 l.* concedere, dare; *comm. in 299, 25.* — divinatione *Me.*

ordinem senatorium volunt. — idem de officiis: Cursilum quendam, suadentem ut in urbe manerent. ‖ Manere, inminere, deberi. Vergilius lib. VII:

te, Turne, nefas, te triste manebit
supplicium.

M. Tullius Philippicarum lib. XIII: sin autem me aliud fatum manet. ‖ Manere, expectare. Terentius in Eunucho:

'quám mox inruimús?' — 'mane:
ómnia† prius éxperiri quam ármis sapientém decet.'

‖ Manet, inhaeret, infixum est. Vergilius Aen. lib. I:

manet alta mente repostum.

Plautus in Asinaria:

. . 'vale!' — 'aliquanto ámplius valérem, si hic manéres.' ‖

MONSTRVM dicitur horrenda magnitudo. Vergilius Aen. lib. III:

monstrum horrendum, informe, ingens.

‖ Monstrum, monstrationem. Vergilius Aen. lib. III:

monstra deum refero.

MACVLOSVM, sordidum, inmundum. Lucilius lib. XXX:

ec vestimentis maculosis. tu aspice, sis, te.

‖ Maculosum est varium. Vergilius Aen. lib. I:

subcinctam pharetram et maculosae tegmine lyncis.

---

23 III, 11, 48 ‖ 25 Aen. VII, 596 ‖ 28 XIII, 20, 45 ‖ 29 IV, 7, 18 ‖ 32 I, 26 ‖ 34 III, 3, 2 ‖ 1 III, 658 ‖ 3 III, 59 ‖ 5 Lucilius l. XXX ‖ 7 I, 323.

---

23 idem; *cf. 383 l.* recipere — accipere. — Cursilum *M;* gu, *tum ras.* silum L_1; gursilum *B, Gen,* H_1; cirsilum *rell.* — **26** te turne nefas te *B, pr. L;* te turtenefaste Gen_1; te turne te nefas Gen_2, *L ex corr., H, G.* — tri (tetri) Gen_1; *pr. L.* — **28** filippicarum *Gen; H; non B.* — sin autem; sanaũ, *tum* sin aũ *H.* — alium *A, B, Gen, pr. L, ut vid.,* H_1; alid *L ex corr. testante Zangemeistero.* — factum H_2, *G; non B.* — **29** Terent.; *cf. 296 l.* experiri, temptare *ibique comm.* — **31** sapientiam *pr. L.* — decet *B; Genm;* H_1; condecet *rell.* — **32** inheret *A, L, G; non B.* — infigxum Gen_1. — Aen. lib. I *om. Gen;* H_1; *habet B; pro eo* Gen_1: vale aliquanto, *add. supra* quan *corruptelae signo.* — *cf. v. 35.* — **33** *cf. 368 l.* ponere, servare. — repositum *pr. L.* — **35** *pes primus etiam in Pl. cdd. dest; cf. Goetzii comment.* — aliquando *B.* — **1** Monstrum; *cf. 435 l.* monstra. — II *cdd.* — **2** informo Gen_1; *pr. L; om. B.* — **3** Verg.; *cf. 435 l. m.* — IIII *L, H, B;* III *ed. Bas., Gen.* — **5** libro *supra scr. in L.* — **6** ec *M;* haec *cdd.* — ec v. m. — *praecesserat ut puta exprobratio obicientis, quod in lustris vel sordibus is cum quo ageret esset versatus, huiusque interrogatio, unde id concluderet.* — tu aspice, sis, te *M;* tum aspice iste *cdd.; om. A.* — **7** aenđ *supra add. in L.* — **8** subcinctam *Gen; H; pr. L;* succinctam *L ex corr.; B; G.* — pharetram *B;* faretram (fer. *pr. Gen*) *rell.* — pharetra *Verg.; sed fuisse qui legerent* pharetram *et illa* maculosae tegmine lyncis *ad* cursum, *quod sequitur, referrent testatur Priscianus pg. 1081.* — maculoset *pr. L.* — linncis (*sic; pr.* lin, *tum ras.,* iis) *L;* lincis *B, Gen, H.*

|| Macula, turpido. M. Tullius in Verrem actione prima: cuius ut adulescentiae maculas ignominiasque praeteream. — Lucilius lib. XXX:

quem scis scire tuas omnes maculasque notasque.

|| Macula, in retibus plaga. M. Tullius in Verrem actione *II*, de suppliciis: reticulumque ad nares sibi admovebat, tenuissimo lino, minutis maculis, plenum rosae.

METIRI * * * Metiri est transmeare. Lucilius lib. XXX:

vir mare metitur magnum et se fluctibu' tradit.

Vergilius Georg. lib. IIII:

et iuncto bipedum curru metitur equorum.

MANICAE dicuntur vestium. Vergilius lib. VIIII:

et tunicae manicas et habent redimicula mitrae.

|| Manicae, quibus manus vinciuntur. Lucilius lib. XXX:

sic laqueis, manicis, pedicis mens inretitast.

Vergilius Aen. lib. II:

manicas atque arta levari
vincla iubet Priamus.

Plautus in Asinaria:

úbi manus manicaé conplexae súnt.

MAESTVM, triste, miserandum. Vergilius Aen. lib. II:

et mestas expromere voces.

Lucilius lib. XXVIIII:

---

9 4, 11 || 10 Lucilius l. XXX || 13 II, 5, 11, 27 || 16 Lucilius l. XXX || 18 IV, 389 || 20 IX, 616 || 22 Lucilius l. XXX || 24 II, 146 || 27 II, 2, 38 || 29 II, 280 || 31 Lucilius l. XXVIIII.

---

9 turpido *L, H ex corr.;* turpitudo *rell. cum A, B.* — actione I *ed. Bas., non B.* — **10** adolescentiae *A;* adalescentiae *pr. L.* — Lucil.; *cf. 354 l.* nota. — **12** sci *pr. L.* — maculas *B, Gen, G, pr. L et H.* — **13. 14** M. Tullius; *cf. comm. in 141, 15.* — in Verrem actione II, de suppliciis *M;* de suppliciis in Verrem (in Verrem de suppliciis *B*) actione *(post add. in L a correctore) cdd.* — II *iam add. ed. a. 1471.* — **14. 15** maculae reticulumque *L.* — ad nares sibi admovebat; *cf. comm. in 141, 16.* — **16** Metiri *Ald.;* Metire *cdd. cum B.* — Metiri * * * *M add.* (Metiri est * * * Metiri *Quicheratus*). — **17** et se *Me* (se *mrg. Iun.*); est *cdd. cum B.* — tradit *ed. princ.;* tradidit *cdd. cum B.* — **20** Verg.; *cf. 536 l.* tunica; *Gell. VI, 12.* — **22** vincuntur Gen_1*; pr. L.* — **23** mens *om. B, Gen,* H_1. — **24** Verg.; *cf. 336 l.* levare, solvere. — **26** primus *C, Gen, B.* — *idem error 336, 17.* — **29** Maestum *pr. L;* Mestum *rell. cum A, B.* — **30** maestas *A, ed. Bas.; non B.* — expromere *A, B, Gen, L, H;* et promere (*i. e.* ecpromere) *ed. Bas.* — **31** Lucil.; *cf. 383 l.* remissum, missum. — XXVII *pr. G.*

cohibét domi
maestús se Albinus.

|| Maestum, enectum fame. Lucilius lib. XXVIIII:

ventrem alienum
maestum fovere ex molito hordeo uti cataplasma. ||

MVTARE, derelinquere. Vergilius:

* * *

Lucilius lib. XXVI:

míhi quidem non pérsuadetur, Públi, utei mutém meos.

|| Mutare, transferre. Lucilius lib. XXVI:

dóctior quam céteri
sís et mutes áliquo tecum sártas tectas dítias.

|| Mutare, aliud pro alio accipere. Lucilius lib. XXVI:

públicanus véro ut Asiae fíam scripturárius
pró Lucilio, íd ego nolo et úno hoc non muto ómnia.

MOVERE manifestum est quam habeat significationem. || Movere, excludere. M. Tullius de officiis lib. III: ad qui quodam quasi veneno perficiat ut veros heredes moveat, in eorum locum ipse succedat?

---

34 Lucilius l. XXVIIII || 1 Vergilius; cf. comm. || 3 Lucilius l. XXVI || 5 Lucilius l. XXVI || 8 Lucilius l. XXVI || 12 III, 19, 76.

---

32. 33 *cf. comm. in 383 l. m.* — cohibet domi maestus *cdd. pg. 383;* cohibet et domina maestus *L* (*hic pr.* aestus), H_2, *G;* cohibet et omnia aestus *Gen*, H_1. — **31—34** M. en. f. *om. B.* — **34** Mestum *Gen.* — drnectum *pr. G;* iniectum *Gen*, H_1, *L ex corr., sed rurs. mutat.;* innectum *L.* — Lucil. (Licilius *L*); *cf. 311 l.* fovere — nutrire *ibique comm.* — **35** aliaenum *pr. L.* — **36** mestum *B, Gen, H, G.* — mamolito *B*, Gen_1, *L, pr. H.* — catasplasma Gen_1. — **1** Vergilius; Lucilius *B aperta interpolatione;* uirg, *H;* uirg., *sed supra addito corruptelae signo et in mrg. adiecto, quo emendandam significatur, illo:* q̄ *Gen;* Virg. *ed. Bas.; ad quod nihil notat Zangemeisterus.* — *lacuna iam in ed. Lucilii notata, quae potest suppleri per id quod est* Aen. lib. III *(161):* mutandae sedes. — **3** Lucilius *om. C, Gen; de B supra dictum.* — XXIII *B, Gen (hic* III *in ras.)*, H_1. — **4** Publi, utei *M* (*ante* publiceis; *quod tamen vix admittit lemma Nonii*); publices *L*, H_2*;* pubplices *G;* pulices *B, Gen*, H_1. — **5** XXVII (*sed pr.* XXVI) *L.* — **6. 7** *cf. comm. in Luc. XXVI, 26.* — ceteri sis; ceteris is *C, Gen;* caeteris is *B.* — et (*vel* ac) mutes *M;* asa (*om. B;* sa *Gen*, H_1) mittis (mittit Gen_1) mutes *cdd.* — sartas tectas divitias *Duentzerus;* satra facta uitia *L;* H_2*; G (ita hic ex correctura, cum ante scriptum esset* sacra, *testante ed. Bas.);* satrafa acutia *B, Gen*, H_1. — **8** Luc.; *cf. 37 l.* scripturarios *ibique comm.* — **9** pblicanus — scriptura *pr. L.* — **10** nelo *pr. L.* — moto Gen_1. — **11** habeat *ed. princ.;* habet *C, Gen, B.* — **12** M. Tull.; *cf. 403 l.* succedere. — at *L*, H_2, *G, B.* — ad *vel* at *cdd. utrobique.* — *ap. Cic. fertur:* quid ergo? hic non noceat, qui quodam *e. q. s.* — **13** haeredes (haerodes *pr. Gen*) *Gen, H; non B.* — **14** succendat *pr. L.*

MEDITARI est discere, perdoceri. Plautus Amphitryone:

prius ípse mecum etiám volo hic meditári. sic hoc próloquar.

‖ Meditari, excogitare. Terentius in Andria:

venít meditatus álicunde ex sołó loco.

INCIPIT PER N LITTERAM.

NOBILE ad dignitatem generis refertur. Sallustius: Lucius Catilina nobili genere natus fuit. ‖ Nobilis dicitur et notus. M. Tullius de officiis lib. II: testis est Phalaris, cuius est praeter ceteros nobilitata crudelitas. — Lucilius Satyrarum lib. VII:

Phryne nobilis illa, ubi amatorem inprobius quem.

Varro περὶ αἱρέσεων:

túm cúm tremula áquilénta aput áltá
líttóra oreris ác nóbilis ómnibús relúcés.

Accius Diomede:

---

15 I, 1, 47 ‖ 17 II, 4, 3 ‖ 20 Catil. 5, 1 ‖ 22 II, 7, 26 ‖ 23 Lucilius l. VII ‖ 25 Varro περὶ αἱρέσεων ‖ 28 Accius Diomede.

---

15 est *om. B;* em *Gen*$_1$. — perdocere *pr. L.* — **16** metum *B, Gen, H*$_1$. — sic hoc proloquar *pr. L; et ita cdd. Pl. exc. quod E, I* si hoc; *Me* (haec *Fleckeisenus*); si hoc proloquar *A;* si hoc pro hoc loquar *B, Gen;* si hoc pro hoc proloquar *Hs*$_1$ (*vulgo* loquar *ferri dicit Quicheratus neque quidquam notat Onionsius*), *ed. Bas.;* sic hoc pro hoc proloquar *Hs*$_2$*;* sic hoc pro hoc loquar *L ex corr.* — **17** Miditari *pr. L.* — **18** meditat salicunde *pr. L.* — **19** *om. H spatio relicto.* — *habet Genh.* — *negat Meylanus pg. 10 praeter illud* PER . A . LITTER., *quod legitur in principio capitis, 232, 12, ullam adesse partium inscriptionem. at de G litterae titulo certo constat. itaque dubito an hunc fugerint initia litterarum* D, F, N, *ubi nihil notatum in libro nostro ab Hageno. at inde ab* O *littera nusquam inveniri indicem testatur uterque. de qua re iam non referetur.* — **20** Nobilis *pr. A; f. recte.* — Lucius *A, B; item ex corr. L et H;* Lucilius *rell.* — **21** Catilino *Gen*$_1$*;* Catillino, *tum* Catillina *L.* — nobile *Gen*$_1$*; pr. L.* — fuit *ap. Sall. ad sequentia pertinet.* — **22** falaris *cdd.* — **23** caeteros *B.* — nobilitata *cdd. Cic.;* nobilitas ac (*seq.* c) *Non.* — **23** frynae *L, H;* fryne *Gen;* frine *G, B.* — **24** inprobius *pr. L solus.* — improbi ut quam *B;* quam *etiam Gen, H*$_1$ (*id m. 2* quaem). — **25** περηρεcων *L;* περηρεcεων *G teste Riesio, qui idem falso dicit in L esse;* περιπεcων *Gen;* περιιρεcων *H (in altero* ι *rasura,* ρ *supra scr. m. 2).* — **26. 27** *locus de luna accipiendus.* — *sotadeos agnovit Lachmann. opusc. pg. 69.* — tum cum tremulenta; tu cum *Gulielm. Verisim. III, 18, f. recte* (*idem* tremula). — aquilenta *cdd.* — *nolui* com *repositum, quia praeced.* tum. — aquilentus, *ut* turbulentus, vinulentus. — aput *pr. L;* apud *rell.* — littera, *tum* littora *L;* litora *rell.* — oreris *Lachm.;* oriris *cdd.* — nobilis *B;* mobilis *C, Gen.* — relucens *H*$_2$*, G;, non B.* — **28** Acc.; *cf. Festus 174:* nobilem antiqui pro noto ponebant et quidem per c (g *docti*) litteram ut — Accius in Diomede: ergo me — nobilis. — Diomeda *H*$_2$.

. . med Argos réferam, nam hic sum nóbilis,
necuí cognoscar nóto.

Terentius Heautontimorumeno:

meást potens, *procáx,* magnifica, súmptuosa, nóbilis.

Vergilius lib. VII:

est locus Italiae medio sub montibus altis,
nobilis.

M. Tullius in Verrem || actione II: oppidum est in Hellesponto Lamsacum. id in primis Asiae provinciae clarum et nobile. — Lucilius lib. XXVIIII:

tum illúd ἐπεφώνει, quód etiamnum nóbilest.

unde et n o b i l i t a r e n t notefacerent dictum est. Titinius Prilia:

magi' quaé famae obiectáretur,
ne eam málefactis nobílitarent.

Accius Telepho:

nam is démum miser est, cúius nobilitas míserias
nobílitat.

Pacuvius Doloreste:

---

31 II, 1, 15 || 33 Aen. VII, 563 || 1 de praet. urb. 24, 63 || 3 Lucilius l. XXVIIII || 5 Titinius Prilia || 8 Accius Telepho || 11 Pacuvius Doloreste.

---

29 med *M;* me *cdd. Non. (om. B, Gen,* H_1*) et Festi.* — Argos *Fest.;* agros (agro *B, Gen,* H_1) *cdd.* — sum *Festus;* suam *cdd.* — gnobilis *recte docti apud Festum.* — **30** neccui *L;* nec ui *Gen.* — **32** procax *om. cdd.* — **33** Vergilius lib.; ueřbƀ *L.* — **34** Italia *L.* — **35** noƀ (*i. e.* nobis) *Gen,* H_1. — **1** ellesponto *Gen, L, H; non B.* — **2** Lampsacum *legitur ap. Cic.* — lamsecum H_1*;* iamsacum *B.* — id (id̄ *pr. L*); iudices *cdd. Cic.* — in *om. ed. Bas., non cd. Victor.* — Asiae; isaie Gen_1. — **4** ἐπεφώνει (*imperfectum; in ed. Luc. textu* ἐπιφωνεῖ) *M;* ἐπιφώνει *I. Dousa;* epifoni *Gen, H, G;* epitofoni *L;* est epifoni *B.* — etiamnum *I. Dousa;* etiam tum *cdd.* — **5** unde ut *Gen, L, pr. H; non B.* — notefacerent *M;* notifacerent *B, Gen,* H_1*;* notificarent *rell.* — *amat talia verba Non., ut iam supra memoratum.* — praelia *Gen; pr. L;* H_1*;* proelia *B.* — **7** magisque *B, Gen,* H_1. — famae *ed. a. 1476;* fame *cdd.* — obiectaretur *M;* obiectarent *cdd.* — *sententia haec est:* ne eam malefactis vellent notescere, in quam palam sectando colendoque magis converterent ora hominum. — *antea aristophanium tetrametrum constitueram in hunc modum:* magi' quám famae obiectárent, ne eam malefáctis nobilitárent. — *sed ita numeri minus rotundi. et acatalecticum tetrametrum eiusdem fabulae pg. 72 s. l.* ancillantur *notavimus.* — *possunt tamen utroque loco etiam dimetri institui.* — **8. 9** Actius *A.* — telefo *B, Genm, L, H; non ed. Bas.* — nam *Bentin.;* na *cdd.* (telefona *B; Gen; pr. H*); Telepho: nam *om. Montepess.; A.* — his Gen_1*, L, G, non A, B, Montepessul.* — denum *B, Genm, L, H;* demum *G, A, Montepess.* — demum; *cf. Caecilii illud:* is demum infortunatust homo, pauper qui educit in egestatem liberos. — *atque ideo etiam 267, 18 Ribbeckii duximus recipiendum supplementum.* — miserer *Montepess.; ed. Bas.; non A, B.* — miseries Ah_1. — *male Ribbeckius:* nam huius demum miseret. — **11** pacuvis *pr. L.* — duloreste *B, Gen,* H_2*, G* (dolorest *pr. L*).

hícine is est quem fáma Graii ante ómnis nobilitánt viros?

NVMERVM, ordinem. M. Tullius de deorum natura lib. II: nihil est enim quod ratione *et* numero moveri possit sine consilio; in quo nihil est temerarium. — Vergilius Aen. lib. III:

digerit in numerum.

|| Numero significat cito. Accius Oenomao:

número te expugnát timor.

idem Antigona:

ne ístunc numero amíttas subito oblátum.

Turpilius Demetrio:

numquám nimi' numero quémquam vidi fácere, quom factóst opus.

idem Lindia:

ego ínterim in turbá foras
subdúxi cum hac me, néque sat numero míhi videbar cúrrere.

Varro *περὶ ἐξαγωγῆς*: quid puer rogasset et petasatus capite adnuisset. ac discedens numero venire ait adulescentem. — Afranius Privigno:

---

13 II, 16, 43 || 15 III, 446 || 17 Accius Oenomao || 19 Accius Antigona || 21 Turpilius Demetrio || 23 Turpilius Lindia || 26 Varro *περὶ ἐξαγωγῆς* || 27 Afranius Privigno.

---

12 hicine is; hicineis *B; Gen;* H_1; heicineis *pr. L;* hecine is H_2; he hecine is *L ex corr.; G.* — hicine *tribrachus.* — quam *pr. L.* — fama Graii *M;* fama Graia (*debebat* Graium) *Grotius;* fame gratia *C, Gen, B.* — nobilitant *M;* nobilitat (nobilita *Gen*) *cdd.* — formae gratia *Scal., Ciacconius (cf. ed. Bothii), parum probabiliter. quod si receperis, iambici octonarii reponendi:* hicine is est quem formae gratia | ante omnis nobilitat viros? — 13 Numero *B, Genm, L,* H_1. — ordine *B;* ordiñ *pr. L.* — *f.* Numero, ordine; *cf. v. 17.* — 14 quod ratione et *cdd. Cic.;* ut orationem (orationñ *pr. L*) *cdd. cum B.* — 16 degerit H_1. — 17 Numerus *B.* — significat cito *Me;* significatio *cdd.* — *cf. Fest. pg. 170 s. l.* numero. — Accius; *cf. Fest. l. m.; ubi plenior locus:* ego ut essem adfinis tibi, non ut te extinguerem, tuam petii gnatam. n. t. e. t. — eonomao *B.* — 18 numero *etiam Festus explicat per* cito, celeriter. — te *supra add. in L.* — expugnat timor *O. Muellerus;* expurgat timor *cd. Fest.;* expurgasti *Non.* — 19 Antegona *Gen, pr. L,* H_1; *non B.* — 20 istunc *Bothius;* numero *v.;* istum enumerum *cdd.* (istuenumerum *Gen;* is tuae numerum *B*). — subito *Vossius;* subitum *cdd.* — 21 Turpillius *L.* — 22 nemquam *pr. L.* — nimi' numero; *nota proceleusmaticum secundo pede octonarii iambici positum.* — quenquam *B.* — quom *M;* quam *cdd.* — *notum Sallustii illud:* ubi consulueris, mature facto opus est. — facto est *B, Gen, H;* fato est *L, G.* — 23 Lyndia *C, Gen, B* (Lydia *pr. L*). — 25 neque sat *B, Gen,* H_1; *Iun.;* neques ad *rell.* — videbar *ed. Bas.; Me; Iun.;* videbat *B, Gen, H, L.* — curre *pr. L.* — 26 *περιεξαιωτεc cdd.* — quid puer rogasset. *locus initio mancus Nonii culpa.* — puera *Ribbeckius.* — petasatus *B;* Gen_2; H_1; petassatus H_2; *G;* pietasatus Gen_1; piaetas satus *L.* — a capite Gen_1. — 27 dicedens *pr. L.*

numero, ém, inepti pertímuistis cassám terriculam advérsari.

Plautus Amphitryone:

. . . . numeró mihi in mentém fuit.

Varro Cato vel de liberis educandis: ut qui contra celeriter erant nati fere Numerios praenominabant: quod qui cito facturum quid se ostendere volebat, dicebat numero id fore; *propter* quod etiam in partu precabantur Numeriam, quam deam solent indigetare etiam pontifices. || Numeros, modos. || Vergilius in Bucolicis:

numeros memini, si verba tenerem.

M. Tullius de officiis lib. III: perfectum atque absolutum est et, ut idem dicunt, omnes numeros habet.

NITI est conari sub onere. Vergilius Georg. lib. III:

post valido nitens sub pondere faginus axis
increpat.

Cicero Tusculanarum lib. I: tum illud quod

Sisýphu' versat saxúm sudans
niténdo neque profícit hilum.

|| Niti, fultum esse. Lucilius lib. XXVI:

súmmis nitere ópibus, at ego cóntra ut dissimilís siem.

---

30 I, 1, 25 || 32 Varro Cato || 1 IX, 45 || 3 III, 3, 14 || 5 III, 172 || 8 I, 3, 10 || 11 Lucilius l. XXVI.

---

29 *v. trochaicos numeros ponunt.* — numero *pro* nimium *recte accipit Bothius. cf. Fest. l. m.* — em, inepti *M;* enepti *B, Gen, H;* inepti *L, G.* — casam, *tum ras., pr. L; supra* s *script.* s, *supra erasa* ter. — adversari *genetiv., ut ap. Ciceronem* Aquari, Sagittari. — **30** Plautus (Plotus *Gen_1; pr. L*); *cf. Gell. I, 7, 17.* — **31** numero; *cf. Goetzii comment.; qui cum ironia dictum putat. f. enuntiatum per interrogationem efferendum.* — in mentem *H_2, G;* inminentem *B, Gen, H_1; prius in L fuisse* in m͠entem, *tum erasa virgula supra adscriptum* inen *adnotat Zangemeisterus.* — *cf. Gell. l. m.* — **33** ferae *L.* — Numerios praenominabant *Me_1;* numerias (numerios *pr. L*) praemuniebant (praemoniebant *Gen, pr. L, H_1*) *cdd. cum B.* — qui; cii, *ut vid., pr. L.* — **34** quid se *Iun.;* quis sine (qui sine *H_1*) *cdd.* — forte *B.* — propter *add. M.* — **35** Numeriam *Turneb.* (Numeriamque deam *Iun.*); numeri et *cdd.* — solet *B, Gen, H_1.* — indigitare *Gen_2, H_1; non B.* — **1** etiam *f. delendum.* — pontificis *B, Gen, L, H_1.* — Verg.; *cf. 524 l.* memini illam rem. — Verg. in Buc. *om. B.* — **3** M. Tullius; *cf. 266 l.* cadere, evenire. — **4** habet *om. B.* — **5** caenari *pr. L.* — **6** praevalido *B;* p͠t valido *Gen, H_1.* — facin͠us saxis *L.* — **7** instrepat *Verg.* — **8** Cicero; *cf. 121 l.* hilum *ibique comm.* — **9** Sisyfus *B, Gen_1;* Sisyfius *H ex corr., qui prius* Sisifius; Sisyfyus *L, G.* — **10** illum *B, Gen_1, L; etiam in H alterum* l *supra scr., sed erasum;* ilum *rell.* — **11** Niti; Ni *Gen_1;* niti *nulla add. l. nota supra scr. in L.* — libro *supra add. in L.* — **12** summis *Montepess.; A; B; v.;* summi *rell.* — nitere (*pro* adnitere *vel* enitere; *imperativ.*) *mrg. Iun.;* nitire *B, Gen, H, L;* nitinere *G;* niti *Montepess., A.* — niti re *(genetiv.) pr. M.* — at *e. q. s. om. A.*

|| Niti etiam incumbere. Vergilius lib. VI:

ille, vides, pura iuvenis qui nititur hasta.

|| Niti rursum ambulare. Pacuvius Periboea:

ardúa per loca, agrestía..
trepidánte gradu nitítur..

Vergilius Aen. *lib. II:*

pressit humi nitens.

Varro Pranso parato:

contrá coactus cérvu' latratú canum
fertúr, bisulcis úngulis niténs humu.

|| Niti, volare. Vergilius Aen. lib. IIII:

hic primum paribus nitens Cyllenius alis
constitit.

NARE est natare. Vergilius lib. VIII:

et fluvium vinclis innaret Cloelia ruptis.

|| Nare rursum volare. Vergilius Georg. lib. IIII:

hinc ubi iam emissum caveis ad sidera caeli
nare per aestatem liquidam suspexeris agmen * * *

|| Natare iterum trepidare. Vergilius Georg. lib. IIII:

conditque natantia lumina somnus.

NECESSITVDO est adfinitas. Sallustius in Iugurtae bello: etiam

---

13 Aen. VI, 760 || 15 Pacuvius Periboea || 18 II, 380 || 20 Varro Pranso parato || 23 IV, 252 || 26 Aen. VIII, 651 || 28 IV, 58 || 31 IV, 496 || 33 80, 6.

---

14 *cf. 446 l.* eniti *ibique comm.* — vide *B;* videns Gen_1*; pr. L.* — **16. 17** agrestia *Voss.;* agrestia ac *C, Gen, B;* agresti ac *Montepess., A.* — *lacuna potest expleri per* qui nunc. — trepidanti *Montepess., A.* — *Ribbeckius, dum iuvare vult metrum, corrupit. neque bene Passerat.* attrepidante. — **18** Verg.; *cf. 365 l.* premere, calcare. — li. II *add. ed. princ.; om. cdd. h. l.* — **19** praesit *L.* — homi L_1. — **20** *cf. 488 l.* humu. — **21** cervu' *Riesius* (cervus *Turneb., Me*); servus *cdd. utrobique.* — latrantu *pr. L;* latrato H_2*;* latro *G.* — **22** fert urbis ulcis *B.* — nitens *om.* H_2*, G.* — humu; *cf. comm. in 488;* humo *cdd. h. l.* — **23** Verg.; *cf. 272 l.* constitit dicitur stetit. — **24** scyllenos *pr. L;* cillenos Gen_1*;* cillenius *A,* Gen_2*, H; non B.* — aliis *pr. L.* — **26** Natare *pr. B.* — **27** et fluvium; veneficium *pr. L.* — Cloelia *omnes.* — **28** III *B.* — **29** hic *melius Palatin. Verg.* — caveris *Gen,* H_1*; non B.* — **30** conspexeris *B.* — *post Verg. exemplum hausta quaedam, certe lemmatis* Natare *initium, ut puta* Natare, nare. nam natare *et* nare *ita vid. iunxisse Non., ut statim* necessitudinem *et* necessitatem. — **31** III *B,* H_1. — **33** Nec.; *cf. Gell. XIII, 3.* — Necessitudo pro necessitas *ed. a. 1498; cf. comm. in v. 34—36.* — *scilicet decepti docti non intellecta lacuna, de qua statim dicetur.* — Iugurtae *B, Gen, pr. L, H;* Iugurthae *L ex corr., G.* — *eadem varietas in 34, ubi A* Iugurte.

antea Iugurtae filia Boccho nupserat; verum ea *necessitudo apud Numidas Maurosque levis ducitur.* ‖ Necessitudo, *necessitas.* — *Sallustius in Catilina: praeterea* necessitudo, quae etiam timidos fortis facit. — idem [in] Iugurta: ‖ coactus rerum necessitudine statuit armis certare. — Varro Modio: asse vinum, asse pulmentarium, secundas, quoi natura aurigatur, non necessitudo. — Sisenna Hist. lib. IIII: id me neque metu neque calamitatis necessitudine inductum facere.

NECESSITAS, vis quaedam quae alterum cogere invitum potest, ut plerumque. ‖ Necessitas, affinitas: unde et hoc iure coniuncti necessarii appellantur. C. Caesar, cum Plautiam suasit rogationem: et quidem mihi videtur pro necessitate non labore, non opera, non industria defuisse.

NOMEN est proprium vocabulum singulorum. Vergilius lib. VII:

cui nomina mille,
mille nocendi artes.

et V:

nomen avi referens Priamus.

‖ Nomen, decus, dignitas. Vergilius Aen. lib. II:

avulsumque umeris caput et sine nomine corpus.

NOTA dicitur probrum. Lucilius lib. XXX:

quem scis scire tuas omnes maculasque notasque.

‖ Nota, signum. Vergilius Georg. lib. III:

---

36 58, 19 ‖ 1 48, 1 ‖ 2 Varro Modio ‖ 3 Sisenna Hist. IV ‖ 8 C. Caesar, cum Plautiam suasit rogationem ‖ 11 Aen. VII, 337 ‖ 14 Aen. V, 564 ‖ 16 II, 558 ‖ 18 Lucilius l. XXX ‖ 20 III, 158.

---

34 fia Gen_1. — Baccho Gen_1*; pr. L.* — Boccho *et Sall. cdd. multi;* Bocchi *Sall.* — verrum a *pr. L.* — **34—36** apud — necessitudo; *suppleta haec a N. Fabro apud Me. — ex parte iam sublatus librariorum error m. 2 Gen; qua post illud* necessitudo *supra et in mrg. adscr. haec:* Necessitudo necessitas Sall in Catil praeterea necessitudo. — *l. dedimus ut ed. Me; ubi tamen est* idem in Catil. bello. — fortes *A, B.* — **1** in *om. A, B,* Gen_1, H_1, *L.* — Iugurtha *L ex corr., G, non A, B.* — **2** Varro; *cf. 70 l.* aurigatur. — **3** quoi *M;* quo *cdd. utrobique.* — arrigatur H_2*; Gs;* adr. *pr. L.* — Sissenna *L.* — **4** III *pr. L.* — **6** Necessitas; *cf. Gell. XIII, 3; quo loco usus N.* — **7** afinitas Gen_1*;* aff. *rell.* — **8** necessaria *pr. L.* — C. Caesar; *cf. de hoc exemplo Quaest. Non. cap. II.* — C. *om. B, Gen,* H_1. — **9** equidem mihi videor *recte Gell.;* et quidem mihi videtur *cdd. Non.* — nostra necessitate *Gell.* — **12** cui; tibi *cdd. Verg.* — **13** mille *supra add. in L.* — **14** et V *Me;* et ut *cdd.;* et *Bentin.* — **15** nomin abire *pr. L;* nomen abire Gen_1. — ferens *pr. L;* referes *pr. B.* — primos Gen_1*; pr. L.* — **17** umeris *pr. L;* humeris *rell. cum A, B.* — **18** Luc.; *cf. 350 l.* macula, turpido. — **19** quemvis *A.* — quem sci *pr. L.* — omnes *om. B.* — uotasque, *sed corr., G.*

continuoque notas et nomina gentis inurunt.

|| **Nota**, distinctio. Vergilius lib. V:

caeruleae cui terga notae.

NVDVM consuetudine sine tegmine dicitur. Vergilius lib. V:

nudatosque umeros oleo perfusa nitescit.

|| **Nudum**, insepultum. Vergilius lib. V:

nudus in ignota, Palinure, iacebis arena.

INCIPIT PER O LITTERAM.

OCCVPATVS, inpeditus; ut graece dicitur ἀσχολεῖ [id est: vacuus non est]. Plautus in Amphitryone: ||

erus Amphitryo occupatus.

Cicero Tusculanarum lib. I: ut, si occupati profuimus aliquid civibus nostris, prosimus etiam, si possumus, otiosi. || **Occupare** est proprie praevenire. Cicero Tusculanarum lib. V: quod idem melioribus etiam verbis Metrodorus: occupavi te. — Titinius Veliterna:

ergo óccupa forás exire. at óri prae sit línteum.

Vergilius lib. XII:

et venienti Ebyso plagamque ferenti
occupat os flammis.

Accius Eurysace:

---

22 Aen. V, 87 || 24 Aen. V, 135 || 26 Aen. V, 871 || 30 Plautus Amphitryone || 2 I, 3, 5 || 4 V, 9, 27 || 5 Titinius Veliterna || 7 Aen. XII, 299 || 10 Accius Eurysace.

---

21 continuo *L*, H_2, *G*; *non B*. — 22 *post* Verg. *add*. georg. *B*, *Gen*, H_1. — 23 ceruleae *cdd. cum B* (cerule Gen_1). — 24 dicitur *om. B*; *non A*. — 25 humeros *B*, *L ex corr.*, *G*. — nitiscit H_1. — 26 sepultum *B*, *Gen*, H_1. — 27 palinitreta cibis *pr. L*. — harena *Gen*, *L ex corr.*, *H*, *G*; *A*; *non B*. — 28 *om. in H spatio relicto*. — 29 *initium l. ab illis* Occupare est proprie praevenire *(355, 3—25) fuisse puto*. — *f.* Occupatur, inpeditur; *sed v. infra*. — inp. *pr. L solus*. — ἀσχολεῖ *Iun.*; ascoli *cdd. cum A*, *B*. — ἄσχολος *ed. a. 1476*. — id est; idē *L* (*non* id ·ē·); *et sic saepius, de quo iam non referetur*. — 29. 30 id est: vacuus non est *vid. delend*. — *f. totus locus sic constituendus:* Occupatus, inpeditus, ut graece dicitur ἄϲχολοϲ [id est: vacuus non est]. — in *om. B*. — 1 eros *A*. — Amfitryo *L*, *G*; Amfitreo *B*; *Gen*; H_1; Anfitreo *A*; Amfitrio H_2. — occaptus *pr. L*. — *f.* nám (*praec.* ne) erus Amphitryo óccupatust; érus Amphitruost óccupatus *Hofmannus*. — 3 in *pro* si *pr. L*. — 4 quo *B*, *Gen*, H_1; *non A*. — 5 etiam melioribus *B*; *non A*. — occupavit *cdd.*; *et nescio an ipse Numida*; occupavi te, inquit, Fortuna *Cic.* — T. V. *om. B*. — 6 *v. per trimetros scandunt, prior ut finiatur illo* occupa. — erga *Gen*, H_1. — at ori *M*; foris ut *B*, *Gen*, H_1; foras ut *rell.* — prae sit (praesit *C pr.* H_1; pressit H_1; praessit *B*, *Gen*); prae *adverbium*. — 7 Verg.; *cf. 369 l.* plagae, vulnera. — XII *om. B rel. spatio*, XV *pr. H*. — 8 veniente *cdd. h. l.* — ebuso *B*. — 10 Eurysace *omnes*.

355 M.

quem ád modum inpetum óccupemus fácere ultro in regém..

idem Tereo:

set nísi clamaris régem, auferre púerum ab regina óccupo.

Turpilius Thrasyleone:

cesso óccupare et me ín conloquium cónferre horum? . . .

Ennius Hectoris lytris:

Hectór vei summa armátos educít foras
castrísque castras últro iam inferre óccupat.

Pacuvius Doloreste:

'ís quis est?' — 'qui té, nisi illum tu óccupas, letó dabit.'

Varro Synephebo, περὶ ἐμμονῆς: crede mihi, plures dominos servi comederunt quam canes. quos si Actaeon occupasset et ipse prius suos canes comedisset, [et] non nugas saltatoribus in theatro fieret. — idem Eumenidibus: priusquam responderem, foris nescio quis occupat res indicare. ‖ Occupare est rursus detinere. Plautus Epidico:

átque id non decem óccupatum tíbi erit argentúm dies.

Pacuvius Atalanta:

sempér sat agere, ut né in amore animum óccupes.

---

12 Accius Tereo ‖ 14 Turpilius Thrasyleone ‖ 16 Ennius Hectoris lytris ‖ 19 Pacuvius Doloreste ‖ 21 Varro Synephebo ‖ 24 Varro Eumenidibus ‖ 26 II, 2, 113 ‖ 28 Pacuvius Atalanta.

---

11 inpetum *pr. L solus.* — **12. 13** item *pr. L.* — Tereo: sed *Iun.*; pereos et *C, Gen, B.* — clamaris (*i. e.* clamando accieris, *ut saepe*) *Bothius;* clamoris (clamores *corrigendo repos. in L, sed id rursus mutat.*) *L, H_2, G;* clam *B, Gen, H_1.* — egem *Gen; H_1.* — autferre *L.* — p. ab reg. occ. *Bothius;* ab regina (regna *B, Gen, pr. H*) occupo (occupabo *B*) puerum. — *verba sunt unius ex comitibus Procnes.* — **14** turpillius *pr. L.* — trasileone *L;* trasyleone (trasyleo necesso *Gen*) *rell.* — **15** *octon. iamb.* — ferre horum *B.* — **16** haectoris listris *cdd. cum B.* — **17** Hector *(ita v.)* vi *Me;* haector ei (ii *pr. L*) *C, Gen;* haectore *B.* — educit; inducit inducit *B.* — foras *Iun.;* in foras *cdd.* — **18** castras *M;* castra *cdd.* — *cf. 200 l.* castra. — iam inf.; inferre *Me* (conf. *Voss.*); iam ferre (fere *G*) *cdd.* — **19** Duloreste *B, Gen, H ex corr., G.* — **20** is; *de Oreste agitur.* — te, nisi illum *Vossius;* tunc si illum (tunc sullum *Gen*) *cdd.* — te; *Aegisthum.* — loeto *B.* — dabit *Scriver.;* dabis *cdd.* — **21** Varro infoebo *cdd.* — **21. 22** domini servos *pr. A.* — quos si *M;* quod si *cdd.* — acteon *libri cum A, B.* — **23** comedesset *pr. L.* — et *om. A, B, Gen, H_1.* — nugas *A, B, Gen, H_1;* nugasset *rell.* — teatro *L, G.* — **24** idem in *B.* — necscio *Gen, pr. H.* — **25** quid *B, Gen, H_1.* — **25. 26. 27** Plautus Epidico (in Epidico *B*) *e. q. s.; haec melius s. l., quod est* occupare, conlocare, *locum habere monet Mercerus.* — **27** decem *interpolati quidam libri Plauti;* decet *rell. cum Nonianis.* — **28** Paccuvius *L.* — Athalanta (Athlanta *H_1*) *cdd.* — **29** semper sat *Bothius;* super satis *cdd. cum B.* — in amore *Bothius, verbis quidem male traiectis;* in mare *cdd.*

M. Tullius de officiis lib. I: et in ea funditus delenda occupati sunt et fuerunt. — Vergilius Georg. lib. IIII:

manicisque iacentem
occupat.

Varro Eumenidibus: cum in eo essem occupatus atque in scola 'curarer', ut scribit Scantius, 'horno' per Dionysia. || Occupare est etiam invenire, || tenere vel possidere. Plautus Trinummo:

fámiliam optimam óccupavit.

Vergilius Aen. lib. VI:

occupat Aeneas aditum custode sepulto.

M. Tullius Philippicarum lib. XIII: agri Lucani possessiones occupavit. — M. Tullius in Hortensio: et paulum agelli occupavisse. || Occupare, [est] conlocare. Pomponius Pictoribus:

quae túleram mecum mília decém victoriátum
in Graéca mercede ílico curávi ut occupárem.

M. Tullius in Verrem actione secunda: praeterea pecunias occuparat apud populos et syngraphas fecerat.

OPINIO est fama. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: erat opinio bona de Planco, bona de Lepido. || Opinio, suspicio.

---

30 I, 17, 57 || 31 IV, 439 || 34 Varro Eumenidibus || 1 V, 2, 11 || 4 VI, 424 || 6 XIII, 5, 12 || 7 M. Tull. Hortensio || 8 Pomponius Pictoribus || 11 de praet. urb. 36, 91 || 13 M. Tullius ad Caes. iun. I.

---

30 et in ea (et mea *Bh*) *e. q. s.; haec iuncta eis quae leguntur pg. 323 s. l.* inmane — minime bonum. — *cf. ibi comm.* — delendo *Gen, H; in B utrum hoc esset an* delenda, *non satis potuit discerni.* — 31 et sunt *melius cdd. Cic.* — ferunt *cdd. Non.* — 34 Varro; *cf. 121 l.* hornum. — esset (esse *B*) *cdd. h. l.* — 35 scola *et B* (sola H_2, *G*). — Dyonysia *L; G;* Dyonisia *B.* — 3 optumam *cdd. Pl.;* optimas *Non.* — 5 occupata *L.* — Aeneas; *ita et A;* aen *Gen, pr. L,* H_1*;* aeñ *B.* — sepulchro *B.* — 6 filippicarum *B, Gen, H, G.* — agriculani *Genm;* H_1*;* agricolam, *tum* agriculam *B.* — possessionem *ed. Bas.; Genhm; non B, L, H.* — 7 agelli *Rothius;* angelli *B, Gen,* H_1*;* macelli (*praec.* m) *rell.* — *de Cincinnato vel Curio videtur agi.* — tholum macelli *non bene Me.* — 8 *post* Occupare *add.* est *B, Gen, L, pr. H.* — conlocare. *hic reponendum videri Plauti exemplum, quod legitur supra, ad 355, 25. 26. 27. est adnotatum.* — 9. 10 ulcram *Gen.* — victoriatum *Iun.* (*qui del.* in); victoriata *cdd.; quod nescio an sit tolerandum.* — greca *C, Gen, B.* — mercede; merced *cum Bergkio Ribbeckius; quod non licet admitti.* — *possit scribi:* merce ea eilico; *sed potius existimo levitate vulgi ut ea, quae sunt* gener, genus, genu (*cf. 119 l.* genus), *ita illa* merx, merces *confusa.* — *tali soloecismo vel maxime locus in Atellana.* — illico *Genm, H.* — curavit *pr. H.* — occuparet *pr. L.* — 11 actione II *ed. Bas., B.* — 12 popolos Gen_1. — singraphas *L;* syngrafas *Gen, H, G;* symgrafas *Bh;* singrafas *A.* — 14 erat h. opinio bona *pr. L.* — Planco *Me;* plancio *Gen; pr. H; ed. Bas.;* planatio *A, B;* plantio *rell.* — de Lepido *om. A.* — suspicio *C, Gen, B;* suspitio *A.*

Varro Eumenidibus: qui omnes, me bilem atram agitare clamitantis, opinionem mihi insaniae meae confirmant. — Accius Eurysace:

> opínione fáctumst, quanto *illí* minus
> stirpem édocebant, tánto ut reremúr magis
> eos ésse.

M. Tullius de officiis lib. III: qui primum haec natura cohaerentia opinione distraxissent. ‖ Opinio, spes, opinatio. M. Tullius ad Caesarem iuniorem: posthac quod voles a me fieri scribito. vincam opinionem tuam. — idem de officiis lib. II: opinionem adferunt populo eorum se similes fore quos sibi delegerint ad imitandum. — Varro Endymionibus: sic ad vos citius opinione vertilabundus miser decidi. — Sisenna Hist. lib. IIII: Popedius opinione frustrata.

OBSCENVM est inmundum. Vergilius Aen. lib. III:

> obscaenas pelagi ferro foedare volucres.

---

15 Varro Eumenidibus ‖ 16 Accius Eurysace ‖ 20 III, 3, 11 ‖ 22 M. Tullius ad Caes. iun. ‖ 23 II, 13, 46 ‖ 25 Varro Endymionibus ‖ 26 Sisenna Hist. IV ‖ 28 III, 241.

---

15 Varro; *cf. comm. in 153, 3.* — bilem atram H_2; *G 242 s. l.* atrum; bim atram *Gen, L, G;* bimatrem, *m. 2* bimatram *H;* in matram *B.* — damitantis *Gen;* H_1; clamitantes *B.* — **16** confirmam *L,* H_2; *Genm*$_1$; *G;* confirmant *Genm*$_3$; H_1; confirmaNI *B.* — Actius *A.* — Euresace *Gen*$_1$; *pr. L.* — **17** quanto illi *M;* ut quanto *Vossius, f. recte; cf. v. seq.* — quanto *e. q. s. om. A.* — **18** stirpem; inferrem *pr. L.* — edocebant *M;* edocabant *Gen,* H_1 (*hi* stirpe medocabant), *pr. L;* odocabant *B;* educabant *rell.* — ut reremur *Iun.;* uteremur (uteremmur *pr. L*) *cdd.;* reremur *Voss.* — muragis *pr. L.* — **19** eos esse. *manca haec culpa Nonii. addenda ut puta haec:* non parentes. — *verba vid. esse Eurysacis ad Teucrum. nempe a Telamone una cum Teucro Eurysacem, ut e serva genitum, apparet repudiatum et hunc a Teucro, ne periculis suis immisceretur, aliis traditum. qui cum adulescentem de origine celarent, suspicionem tamen moverunt alienae stirpis. igitur cum profectus esset 'parentum incertum investigandum gratia', ut Pacuvius ait in Atalanta, casu Teucro obviam factus est et cum hoc reversus Salaminem Telamoni regnum reddidit. — Ribbeckii autem et Buecheleri commenta sunt talia, ut ne legisse quidem eos Nonii lemma constet.* — **20** *n. N. — cet. cf. 287 l.* distrahere, separare. — hic (hoc *pr. B*) *cdd. h. l.* — coherentia *L, H.* — **21** openatio *pr. L.* — **22** p̃thac *Gen, H;* ꝓhac *B.* — **23** scribito *Me;* scripto *C, Gen, B.* — vincam *L; H ex corr.; G;* unicam *B, Gen, pr. H.* — **23. 24** tuam — opinionem *om. B, Gen,* H_1. — idem *supra add. in L.* — se H_2; *Cic.* (*cuius cdd.:* fore se similes); sit *cdd.* — sibi ipsi *cdd. Cic.* — **25** eudymionibus *B, Gen,* H_1; aen dymionibus *L;* eumenidibus, *tum* endimionibus *G.* — **26** opione *B.* — *f.* misere. — decidit *A;* decidis *pr. L.* — Sisaenna *L.* — **27** popiuius *pr. H.* — opinio *B, Gen,* H_1. — **28** Obscenum; e *ubique A.* — II *B.* — **29** obscenas *B, Gen, H, G.* — foedare *Gen*$_1$; fedare *B; Gen*$_2$; *H ex corr.; G;* federe *L ex corr.; pr. H;* foedere *pr. L.*

M. Tullius de officiis lib. I: alter ne libero quidem, si rerum turpido adhibetur aut verborum || obscenitas. — Varro Agathone: pueri obscenis verbis novae nuptulae aures returant. || **Obscenum**, vitabile. Vergilius Aen. lib. III:

obscenamque famem. quae prima pericula vito?

idem lib. XII:

ne me terrete timentem,
obscaenae volucres.

Accius Astyanacte:

tu, Cálcha, feinem réligionum fác, desiste exércitum
morári ac med ab dómitione arcére tuo obsceno ómine.

Cicero Tusculanarum lib. V: nam et obscenas voluptates, de quibus multa ab illis habetur oratio. || **Obscenum** significat et male dictum. Accius Oenomao:

vos íte actutum atque ópere magno edícite
per úrbem, ut omnes qui árcem Alpheumque áccolunt

---

30 I, 29, 104 || 1 Varro Agathone || 3 III, 367 || 5 XII, 875 || 8 Accius Astyanacte || 11 V, 33, 94 || 13 Accius Oenomao.

---

30 alter ne *B;* alter nae *ed. Bas.;* alternae *Gen, L, H.* — ne libero quidem; *sc.* homine dignus est. — **1** turpido *pr. L;* turpitudo *rell.; cf. 96 l.* dulcitas. — si rerum turpitudini adhibetur verborum obsc. *rectius cdd. meliores Cic.;* si rerum turpitudo adh. et verborum obsc. *cd. Bernens. 104.* — Varro; *cf. 167 l.* returare *ibique comm.* — Agathone; cathone *pr. L;* agatone *pr. B.* — **2** nuptilae *pr. L.* — returant *Iun.;* reiurant *A, B,* Gen_1*;* redurant Gen_2, H_1*;* restaurant *L,* H_2*, G; om. cdd. 167.* — **3** Verg.; *cf. 364 l.* periculum. — **7** obscenae *B, Gen, H, G.* — vol. *om. B.* — **8** Astyanacte *ed. Bas.;* Astianacte *H ex corr.;* Astianactet *B; L* (*hic pr.* Ascianactet); *pr. H; Gen.* — **9** tu *M* (nunc *Grotius*); Calcha (*a nominat.* Calchas) *Quicheratus* (Calchas *Me*); finem *Ae. Baehrensius;* religionum *Is. Vossius; Bothius;* fac, desiste *Ae. Baehrensius;* hunc (*praec.* t) aicaispinem (aciaspinem *B;* aicaispanem *pr. H*) regionum fac ac desisset *C, Gen, B.* — **10** ac med *M;* nec me *cdd.* — ab domitione *M de re m. pg. 420* (ab domuitione *Ald., qui primus hoc exemplum addidit*); arcere *Bothius;* tuo *M, Ribbeckius;* ab domuitione marceretu *L ex corr.,* H_2*, G* (*L pr.* domutioñ arceretu; *sed in his* uti *litterae parum certae*); domuictonem arceretu *B,* H_1*;* domuictionem arceretu *Gen.* — omine *Me;* homine *cdd.* (homine et ne, *tum* h. e, *L*). — tuo — omine; *id est* omine, quod tu dicis esse; *ut idem Accius pg. 120 s. l.* honestitudo: tua honestitudo Danaos decepit diu. — **11. 12** *hoc exemplum pr. l. fini add. Quicheratus. sane ibi melius habet locum. sed et hic a Nonio potuit poni.* — II *C, Gen, B; cf. notam seq.* — nam *Cic.;* una *cdd.* — voluntates *id.* — ab illis; *i. e.* Epicureis. — habetur *Cic.;* habet *cdd.* — **13** male dictum; *i. e.* male ominatum; maledictum *A, B, Guietus;* maledicum *rell.* — Accius; *cf. 205 l.* favor *ibique comment.* — **14** actum *B; Gen;* H_1. — **15** et omnes *G.* — arcem *Bentin.* (arcem hanc *Voss.*); Alpheumque *Kiesslingius* (astuque *Turneb.*); arcana (archana *B*) asteumque *cdd.* — arcem hanc astuque accolunt *Quicheratus; at debebat esse* incolunt.

civés ominibus faústis augustam ádhibeant
favéntiam, ore obscéna dictu ségregent.

Lucilius lib. XXVIIII:

deum réx avertat vérba obscena. . .

OBITVS significat mors vel occasus. Vergilius Georg. lib. I:

nec frustra signorum obitus speculamur et ortus.

|| Obitus rursus adventus. Accius Antigona:

áttat, nisi me in óbitu fallit sónitus.

Turpilius Epiclero:

écquis istest, qui ínterrumpit meúm sermonem obitú suo?

OMEN dicitur auspicium prosperum. Vergilius Georg. lib. IIII:

omine quo firmans animum sic incipit ipsa.

|| Omen *auspicium* adversum significat. Vergilius lib. XII:

neve omine tanto
prosequere.

OLIM trinam habet significationem temporum: praeteriti * * * *Vergilius bucolicis:*

meos olim si fistula dicat amores.

|| Olim temporis futuri. Vergilius Aen. lib. I:

hunc tu olim caelo spoliis Orientis || onustum
accipies secura.

---

18 Lucilius l. XXVIIII || 20 I, 257 || 22 Accius Antigona || 24 Turpilius Epiclero || 26 IV, 386 || 28 XII, 72 || 32 X, 34 || 34 I, 289.

---

16 ominibus *Iun.;* omnibus *cdd.* — fautis *H.* — angustam *B.* — adhibent *cdd. h. l.* — **17** faventius *B, Gen, H_1.* — dictu segregent; *cf. comm. in 205;* dicti segregent *B;* dictis egregent *Gen, pr. L, H_1;* dicta segregent (segreget *G*) *L ex corr., H_2, G.* — **19** deum rex avertat *Turneb.; Me;* deum rixa vertat vertat (vertant *ex corr. A;* vertat *add. in H m. 2; del. ed. princ.*) *cdd.* — **20** mortem vel occasum *A.* — **21** ut ortus *pr. L.* — **22** Antius *pr. L;* Actius *A.* — **23** in obitu (obitu *Palmer.*) fallit *M;* fallit (favillit *L*) in obitum *cdd.* — *anapaestos dimetitur tales Ribbeckius:* attát, nisi me fallít in obitu | sonitús. — **25** ecquis *Ald.;* et quis *cdd.;* set quis *Grautoffius.* — istest *M;* est (*praec.* is) *cdd.* — meum sermonem *Grautoffius;* sermonem meum *cdd.* — *creticos Ribbeckius instituit, qui tamen non possunt concinnari nisi ita:* écquis ést | qui ínterrúmpít meúm sérmonem óbitú suó? — **26** Omen; *nullum l. in L.* — **27** homine *Gen_1; L.* — formans *A, C, Gen; non B.* — **28** auspicium adversum significat *M;* adversa significatio *cdd.* — **29** neve omine; neve homine *Gen_1; H_1;* nehomine *pr. L.* — **31** *lacuna in hunc fere modum explenda:* praeteriti, ut plerumque. Olim temporis praesentis. *etiam ante illud* praeteriti *aliquid videtur haustum, ut puta:* Olim temporis. — Virgilius Bucolicis *add. Quicheratus.* — **33** *nisi gravius turbatum, notae socordiae reus crimine Nonius. nam in hoc versu* olim *futuri esse temporis recte notat Servius.* — olym *B.* — si *om. id.* — festulla *Gen_1;* festula *pr. L.* — **34** Olym *G.* — **1** olym *B.* — spiliis *Gen_1;* spilus *pr. L.*

Lucilius Satyrarum lib. XVIIII:

sic tu illos fructus quaeras, adversa hieme olim
quis uti possis ac delectare domi te.

Turpilius Philopatro:

deínde cum ad te rédierit res ólim post mortém patris.

Afranius Suspecta:

núnc amatorem, ólim defensórem, ut peream, *mé* volet.

OBTARE est precibus a dis aliquid postulare. Vergilius Aen. lib. VII:

et reor et siquid veri mens augurat opto.

|| Optare, eligere. Lucilius Satyrarum lib. XVIIII:

'aurum vis? hominem *en* habeas!' — 'hominem? quid ad aurum?
quare, ut dícimu', non video, hic quid magno opere optem.'

Sallustius Hist. lib. III: adque eum Curio laudatum accensumque praemiorum spe quibuscum obtavisset ire iubet. — Vergilius Aen. lib. III:

optavitque locum regno.

---

3 Lucilius l. XVIIII || 6 Turpilius Philopatro || 8 Afranius Suspecta || 10 VII, 273 || 13 Lucilius l. XVIIII || 16 Sallustius Hist. III || 18 III, 109.

---

3 XXVIIII *B.* — 4 si *B, Gen,* H_1. — olym *B.* — 5 ac *I. Dousa* (et *v. d. in mrg. ed. Iun.*); haec *cdd.* — domi te L_1 (domi teturpilius); domine (*vel* domi ne) *rell.* — *pro eis quae sunt* quis uti possis *Gen,* H_1 *habent* defensorem, ut per eum; *B* defensorem. — 6 Turpillius *pr. L.* — filopatro *cdd.* — 7 at te *pr. B;* H_2. — te, *add. supra e virgula, Gen, ut saepius. qua tamen dubium utrum in littera indicetur an accentus sit signum.* — redierit res; *puto* res redierit. *ita molliores numeri.* — olym *B.* — post; preter *B.* — 9 nunc *Me;* non *cdd.* — amatorum *B, Gen,* H_1*;* materem, *tum* amaterem *L.* — defensorem (*cf. comm. in v. 5*) *ed. a. 1498;* defensore *L, H ex corr., G;* defensor et *B, Gen, pr. H.* — ut peream, me *M;* ut per eum *cdd.* — *verba amantis suspiciosi.* — 10 Obtaree (*tum* Opt.) *L;* Optare est (Obt. H_1) *rell.* — a dis *om. A; f.* ac votis*; cf. 360, 37.* — 12 *cf. 469 l.* auguro. — veri *om. A, B, Gen, L,* H_1. — 13 Obtare *H.* — Lucil.; uirgt, *sed id punctis notat. et in mrg. add.* lucit *G.* — XXVIIII H_2*; cd. Victor.; scripti Me.* — satyriarum *prius L.* — 14 hominam *pr. B.* — en *add. I. Dousa.* — aurum vis hominemne habeas? — hominem? quid ad aurum? *non bene Quicheratus.* — *neque recte Mercerum puto in explicandis Lucilianis recordatum Themistoclis illud, malle se virum qui pecunia egeat quam pecuniam quae viro.* — 15 ut dicimus; *h. e.* ut dicere solemus. — quid; quidam, *tum* quiddam *L.* — magnopere *B, Gen,* H_1. — 16 Salustius *B.* — adque *pr. L;* atque *rell.* — eum *Ald.;* cum (*om. B, Gen,* H_1) *cdd.* — Curio *vel* Caepio *Lips.;* cupio *cdd.* — *utrumque nomen in Historiis occurrit.* — *cet. cf. Kritz ad III, 54.* — 17 spe *B, Gen,* H_1*;* spes *rell.* — quibus *B, Gen,* H_1. — obtavisset *pr. L;* H_1*;* optavisset (optaviset *B*) *rell.* — iubet *ed. princ.;* iuvet *cdd.* — 18 eneidis *m. 2 add. H.*

M. Tullius de officiis lib. I: quaeque maiori parti pulcerrima videantur, ea maxime optant. — Terentius in Eunucho:

hoc si féceris,
quódvis praemiúm donum a me obtáto.

Varro Marcipore: et Diogenes cynicos, qui ab Alexandro rege iussus optare quid vellet: se facturum.

OFFENDERE est percutere. Turpilius Paraterusa:

cáput offendi ad límen pol!

Lucilius lib. XXVIIII:

'crus lápide?' — 'nil est.' — 'caédam, si te offénderit.'

Varro Marcipore: dein inmittit virile veretrum in frumen: offendit buccam Volumnio. || Offendere, laedere. M. Tullius lib. VII, de suppliciis: cum iste cum palleo purpureo talarique tunica versaretur in conviviis cum mulieribus, non offendebantur homines in eo neque moleste ferebant. — Lucilius lib. XXVII:

nam híc quidem
réditum talem pórtendebant néque alia in re [ulla] || offéndere.

|| Offendere, invenire. Pacuvius Iliona:

quos égo, ita ut volui, offéndo incolumis.

---

20 I, 32, 118 || 21 V, 8, 26 || 24 Varro Marcipore || 26 Turpilius Paraterusa || 28 Lucilius l. XXVIIII || 30 Varro Marcipore || 31 II, 5, 13, 31 || 34 Lucilius l. XXVII || 2 Pacuvius Iliona.

---

20 pulcherrima *cdd. pr. L.* — **21** videntur *Cic.* — exoptant *cdd. Cic.* — **22** feceris *Bembin. Ter.*; effeceris *interpol.* — **23** don. pr. *Ter.* — obtato *L;* opt. *rell.* — **24** cynicos *vel* cynicus *Canterus nov. lect. VI, 6;* quiamicos *cdd.* — **26** turpillius *pr. L.* — paraterus Gen_1*; pr. L;* paraturus, *tum ras.*, a H_1. — **27** cap̃ *pr. L.* — caput ut *L*, H_2, *G.* — ad limen pol *Pius;* adimere pol *cdd.* — **29** *diverbii, quod instituimus, initium videtur mancum. — fuere ut puta:* 'crus lapide percussit mihi.' | 'crus lapide?' — *ante sic verba a nobis distincta:* crus lapide (nil est) caedam, si te offenderit; *quod tamen non potest admitti, nisi a Nonio falsa tradi statueris et* offendere *hic idem quod* laedere. — nihil *cdd.* — est; em *in mrg.* H_2. — caedam *Gerlachius;* credam *cdd.* — **30** dein immittit *Oehlerus;* dein (deim *G*) mittit *cdd.* — virele *pr. B.* — in *(ita iam ed. a. 1476)* frumen *Scal.;* ut flumen *cdd.* — **31** Volumnio *Scal.* (Volumni *mrg. Iun.*); bolumnio *cdd.* — **31. 32** lib. VII, de suppliciis *M;* de suppliciis (supliciis *B*) lib. VII *cdd.* — *recte si habent omnia, apparet usum esse N. auctore, qui Div. in Caec. Actionumque in Verrem libros numeraret continuos. ita 437 s. l.* aemulatio *citatur* M. Tullius in Caesarianis; *idem 238 s. l.* aemulus — sectator *sic:* M. Tullius pro M. Marcello. — *cf. comm. in 437.* — **32** ac per hos dies cum *Cic.* — cum *alterum om. A, B.* — polleo *pr. L;* pallio *B.* — talarique *Hotomannus; cf. ibid. 33, 86;* parique *cdd. Cic. et Non.* — **32. 33. 34** tun. vers. *in ras.* H_1. — convivis *pr. A.* — in conv. muliebribus *ap. Cic.* — offenderentur *cdd.* — in eo *om. meliores cdd. Cic.* — ferebant; *seq. ap. Cic.:* abesse a foro magistratum. — **35** hic *nom. plur.* — **1** re *ed. a. 1480;* mare *cdd.* — ulla (ulula *pr. L*) *secl. M de re m. 386.* — **2** Pacuius *Gen.* — **3** offendi *A.* — incolumes *A;* incolumitas *B, Gen,* H_1.

Afranius Omine:

ea mémoriter, cum vénero, confécta ut offendám, *tene.*

Quadrigarius Annalium lib. II: inde postquam aliquantum recessit, offendit montem loco munitum, res omnes habentem, quae militibus opus sunt, ligna, aquam, pabulum. — [et] Terentius [in] Eunucho:

óffendi *hodie* advéniens quendam meí loci *hinc* atque órdinis hóminem.

M. Tullius de signis: quod nondum perfectum templum offenderant, neque ponere potuerunt. — Lucilius lib. XXVI:

síquod verbum inúsitatum aut zétematium offénderam.

M. Tullius de re publica lib. I: sed imitor Archytam illum Tarentinum; qui cum ad villam venisset et omnia aliter offendisset ac iusserat. — Plautus Amphitryone:

eó more expertém *te* factam advéniens offendí domi.

Varro Sexagesi: Romam regressus ibi nil offendi quod ante annos quinquaginta, cum primum dormire coepi, relinqui.

OBSCVRVM est tenebrosum, sine lumine. Vergilius Georg. lib. I:

si nigrum obscuro conprenderit aera cornu.

|| Obscurum, ignobile. M. Tullius de officiis lib. I: qui magna

---

4 Afranius Omine || 6 Quadrigarius Annal. II || 9 II, 2, 3 || 12 II, 4, 28, 64 || 13 Lucilius l. XXVI || 15 I, 38, 59 || 17 II, 2, 81 || 19 Varro Sexagesi || 21 I, 428 || 23 I, 32, 116.

---

4 homine *Gen*$_1$*; L; G;* omi, *tum ras.,* ne *B.* — **5** tene *add. M.* — *construendum sic:* ea m. tene, ut confecta offendam, cum venero. — **6** annali *cdd.* (annalib̄ II *B*). — postquam aliquantum; pquantum *pr. L, in quo* aliquantum *a correctore add.* — **7** loco munitum — habentem *M;* loca munita — habere *v.* — **8** aqua *A, B.* — babulum *pr. L.* — et *om. A, B, Gen,* *H*$_1$. — Terentius; *cf. comm. in 270, 37.* — in *om. Gen, H*$_1$*, pr. L.* — **9** enucho *pr. L.* — **10** off.; conveni *Non. pg. 270.* — hodie *om. cdd.* — adveniens *bis, sed alterum del., L.* — quaedam *pr. L* — ci *Gen, H*$_1$*;* eius *B.* — hinc *om. cdd.* — ordines *Gen*$_1$*; pr. L.* — **12** Tullius *supra scr. H*$_2$. — offenderant *Cic.;* offenderent *cdd.* — **13** pot.; *seq. ap. Cic.:* neque vulgo ostendere ac proferre voluerunt. — **14** verbum *Gulielmius;* verum *cdd.* — aut; *f.* ad. — aut zet. (aut zematium *B*) *supra add. in L.* — **15** II *cdd.* — Arcytam (Arcitam *B*) *cdd.* — **16** ad illam *B.* — offendiset' *B.* — **18** o more *B* (omere *Bm*), *Gen, H*$_1$ (*praec.* e). — expertem te *Pl.;* experte *cdd. cum B.* — factum *B; Gen; pr. H.* — adv. tenebrosum off. *cdd.;* tenebr. *ad v. 21 transtulit Guietus; ubi post* lumine *colloc. Me.* — **19** sexagysi *pr. L.* — nil *H*$_1$*;* nihil *rell.* — **20** cepi *L, G, Gen; non B.* — reliqui *B; Gen*$_2$*; H; L ex corr.; G.* — **21** tenebrosum *habet A, om. rell.; cf. comm. in v. 18.* — **22** comprenderit *H*$_2$*, G;* conp̄henderit, *sed* he *del., L;* conp̄henderit *B;* comp̄hen derit *Gen;* comprehenderit *H*$_1$. — **23** ignobilem *Gen*$_1$. — II *cdd.* — quam *B.*

sibi proponunt obscuris orti maioribus. ‖ Obscurum, absconditum, latens. Vergilius lib. VIIII:

vidimus obscuris primum sub vallibus urbem.

OBSERVARE, suspicere, magnificare. M. Tullius de officiis lib. I: sic ut aliquo honore aut imperio affectos observare et colere debemus. ‖ Observare, celare et intus tegere. Plautus Aulularia:

ubi is óbiit mortem quí mi id aurum ‖ crédidit,
coepi óbservare.

‖ Observare, cognoscere. Vergilius Aen. lib. II:

et vestigia retro
observata sequor per noctem.

‖ Observare, curiose et suspicaciter circumspicere. Plautus Aularia:

oculós ego [tibi] istos, ínprobe, ecfodiám tibi,
ne me óbservare póssis quid rerúm geram.

‖ Observare, captare. Vergilius Georg. lib. IIII:

quos durus arator
observans nido inplumis detraxit.

Lucilius lib. XXVII:

quódsi observas hóminem, qui pro cómmodo et regno aúdeat.

Terentius in Andria:

pertérrefacias Dávum, observes fílium,
quid agát.

---

25 IX, 244 ‖ 27 I, 41, 149 ‖ 29 prol. 16 ‖ 3 II, 753 ‖ 6 I, 1, 14 ‖ 10 IV, 512 ‖ 13 Lucilius l. XXVII ‖ 15 I, 1, 142.

---

24 sorti *Gen*$_1$. — 26 videm' *L;* videmus *Bm, Genm,* H_1*;* videnius *Bh.* — primum *etiam Servii librorum pars;* primam *rell. cum cdd. Verg.; Charis. pg. 188; cf. et Donat. in Hec. V, 3, 24.* — 27 suscipere *A, B, Gen,* H_1. — M. Tullius; *cf. 519 l.* adfici. — 28 sic, ut *ed. Bas.;* sicut *L; H;* sicuti *A; B; Gen; om. cdd. Baiteri praeter Palat.* — honore ut *pr. L.* — 29 intes H_1. — tegere *B;* retegere *rell.* — Plaut.; *cf. 275, 11 sq. ibique comm.; item 320, 17 sqq.* — 1 is *om. B, Gen,* H_1. — obit *cdd.; cf. comm. in 275.* — mihi *cdd.* — credidi *B, Gen, pr. L,* H_1. — 3 recognoscere *Quicheratus, f. recte.* — 6 suspicaciter *M;* suspiciter *cdd.* (et suspiciter *om. A*). — circumspicere *A;* circum aspicere *C, Gen, B* (*post* circum *ras. in Gen;* asaspicere *L*). — 8 oculos hercle ego istos *cdd. Pl.* — improbe (inpr. *pr. L*) *cdd. Non.;* improba *recte Plauti.* — *ante* ecfodiam *ras. in Gen* (*f. fuit* haecfodiam); haec fodam, i *supra scr., L;* effodiam *A, sicut Plauti libri.* — tibi *om. A.* — 9 ne me; nemine *pr. L;* nemo H_1. — quid perum *B, Gen,* H_1. — quid rerum geram *om. A.* — 10 captare *in mrg. add.* G_1. — Verg.; *cf. 287 l.* detrahere, tollere. — III *B, Gen, L,* H_1. — 14 commodo *in ras. B.* — audeat *Iun.;* gaudeat (gaudeas *pr. L*) *cdd. cum B.* — 16 perterraefacias *H;* perterrae, *sed* a *eras.,* facias *L.*

ORATORVM significantia manifesta est. ‖ Oratores, legatos. Vergilius Aen. lib. XI:

centum oratores prima de gente Latinos
ire placet.

OCCVRRERE dicitur obvium fieri. Vergilius Aen. lib. VI:

hic illi occurrit Tydeus.

‖ Occurrere, subvenire, commonere. M. Tullius de suppliciis: occurrebat illa ratio.

OFFERRE, invenire. Lucilius lib. XXVI:

hómines ipsi hanc síbi molestiam últro atque aerumnam ófferunt:
dúcunt uxorés.

‖ Offerre, adferre. Lucilius lib. XXVIIII:

ut núnc *in* hac re míhi opem atque auxilium ófferas.

‖ Offerre, ostendere. Vergilius Aen. lib. VI:

strictamque aciem venientibus offert.

OBDVCERE, aperire. Lucilius lib. XXVIIII:

vós interea lúmen auferte átque aulaea obdúcite.

‖ Obducere, tegere. Vergilius in Bucolicis:

obducat pascua iunco.

ORARE est precibus poscere. M. Tullius in Verrem, Divinatione: rogare et orare, ne ‖ eos supplices aspernarer. ‖ Orare, agere. M. Tullius de officiis lib. III: ut veram amici causam

---

19 XI, 331 ‖ 22 VI, 479 ‖ 24 V, 40, 104 ‖ 26 Lucilius l. XXVI ‖ 29 Lucilius l. XXVIIII ‖ 31 VI, 291 ‖ 33 Lucilius l. XXVIIII ‖ 35 I, 48 ‖ 37 1, 3 ‖ 2 III, 10, 43.

---

18 manifesta *in mrg. add. Gen*$_2$. — 18—20 *illa* Oratores — centum *m. 1 suppleta in L, qui habet* Vigts aeñđ. — legati *B.* — 20 prime *pr. L.* — Latinos *Verg.;* latino *cdd.* (latina *B; pr. L*). — 22 obviam *A.* — 23 illo currii (*post* cur *ras.*) *pr. L.* — tydeos *pr. L.* — 26 lucilius *bis, sed prius del., L.* — Lucilius; *cf. 372 l.* producere, gignere. — XXVII *B, H*$_1$. — 27 modostiam, *tum* molestiam *L;* moles, *supra add.* tiam, *G.* — erumnam *Gen, H, G, non A, B.* — 28 dicunt *H*$_1$. — duc. ux. *om. A.* — 29 adferre *A, B, Gen, H, pr. L;* afferre *L ex corr.;* efferre *G.* — 30 in *add. Quicheratus.* — hac re mihi *L, G;* acrem ihi *Gen, pr. H;* ac re mihi *H ex corr.;* acre mihi *in ras. B.* — *f.* uti nunc acrem mihi opem atque auxilium offeras. — 32 stritamque *pr. L;* strctamque *Gen*$_1$*;* scrictamque *B.* — 33 aperire (apere, *supra scr.* ri, *H*); *non reponendum* operire *demonstrat v. 35.* — 34 auferte *A, B, Gen, L ex corr. H;* autferte *pr. L;* adferte *G;* offerte *Montepess.* — aulea *cdd.* — oducite *pr. G.* — 35 Verg. *om. B, Gen, H*$_1$*;* uirḡ *add. H*$_2$. — 36 obducet *B, pr. L, H*$_1$. — 37 Operare *Gen*$_1$. — M. Tullius; *cf. 383 l.* rogare — precari. — in Verrem, Divinatione *M;* Verrinarum in Divinatione *v.* — 1 ne eos; *ita cdd. Non. etiam 383;* ne illos *Ciceronis.* — aspernerer *H*$_1$. — 2 M. Tullius; *cf. 244 l.* accommodare, adhibere.

361 M.

esse malit; ut orandae litis tempus, quoad per leges liceat, accommodet.

* * * OPPIDO, valde. Plautus Amphitryone:

óppido interii! óbsecro hercle, quántus *et* quam válidus est!

OBPETERE, obcumbere, mori. Vergilius Aen. lib. I:

quis ante ora patrum Troiae sub moenibus altis
contigit obpetere.

‖ Obpetere, incidere. Plautus in Asinaria:

atque ílla viva vívus ut pestem óbpetat.

OBESVM pro uberi et crasso saepius ponitur. Vergilius Georg. lib. III:

argutumque caput, brevis alvus obesaque terga.

Obesum, gracile et exile. Laevius in Carmine:

corpóre pectoreque undíque obesso, [ac]
mente éxensa, tardígenuclo
senio.

---

5 I, 1, 143 ‖ 7 I, 95 ‖ 10 I, 1, 7 ‖ 12 III, 80 ‖ 15 Laevius Carmine.

---

3 quosad *pr. L;* quodad Gen_1. — legis *B, Gen,* H_1. — accomodet *L.* — 5 *apparet hausta quaedam. nec videtur improbabile interisse lemma* oppidum. *cf. Paul. pg. 184, ubi item iuncta illa* oppidum, oppido. — 6 interii *Plaut.;* interi *B, Gen,* H_1*;* interio (*seq.* o) *rell.* — *in L supra* o *et infra eras. punctum.* — haecde *pr. L;* herde Gen_1*;* hercle *etiam B.* — et *om. cdd.* — 7 Obpetere, obcumbere *A;* Obtereor cumbere *pr. L;* Oppere *(sic)* occumbere *id. ex corr.;* Oppetere (Obp. *B*) obcumbere (occ. *B, G*) *rell.* — 8 o terque quaterque beati quis *A per interpolationem.* — minibus *pr. L.* — 9 connisit *pr. L;* contingit Gen_1. — obpetere *A;* oppetere *rell. cum B* (appetere Gen_1*;* acpetere *f. pr. L*). — 10 Obpetere *A, pr. L;* Opp. *rell. cum B.* — 11 ut *Pl.;* et *cdd.* — obpetat *Gen, pr. L, H;* opp. *rell.* (optat *B*); oppetas *Plautus.* — 12—14 *in mrg. add.* H_2. — 12 Obesum pro uberi et crasso; *cf. Gell. XIX, 7; M. Hertzii Opusc. Gell. 117; 129.* — uueri *L;* ueri *B, Gen;* uberi et *om. A.* — Verg.; *cf. 239 l.* argutum, parvum. — 13 II *B, Gen, L, P.* — 14 oboesaque terga *L* (*pr.* oboesaqua eterga); *H ex corr.* (*prius* obsaque, *tum* obesaque terga). — 15 Obaesum *L;* Obseum *B.* — gratile *pr. L.* — nevius *cdd. Non.; ac f. ipse N.* — levi (*vel* levii), *tum* leviano *cdd. Gell. plerique.* — Laevii *nomen apud Non. restituit Me.* — in Carmine; *ex Alcesti petita sequentia; cf. Gellium; sed Nonius pro stupore suo exscripsit huius verba:* in Laeviano illo carmine. — 16—18 *anapaesticos dimetros agnovit Scal.* — 16 obesso *M;* oboesso *L;* obeso *rell. cum B.* — *illud* ac, *quo mirifice infringitur asyndeti vis, videtur a Gellio esse additum; delevit Scal.* — 17 mente exsensa *Gell., cuius quidam libri* extensa; merito (meridito *pr. L*) exeso *cdd. cum A, B.* — tardigenuclo *M; cf. 87 l.* congenuclare; tardi ingenulo *L* (*in quo illud* tardi *add. corrector*); tardi ingenio *rell. cum A, B;* tardigemulo *libri Gellii.* — 18 senio *per socordiam Non.;* senio obpressum *Gell.;* senis *cdd. cum A, B.*

INCIPIT PER P LITTERAM.

PROPRIVM, diuturnum. Sisenna Hist. lib. III: tum subito tacuit; atque metu et suspicione propriam capere non poterat quietem. || Proprium est suum uniuscuiusque. Vergilius lib. VII:

hunc mihi da proprium, virgo sata nocte, laborem.

Varro in Caprino proelio:

unam virtutem propriam mortalibu' fecit;
cetera promisque voluit communia habere.

Proprium rursum significat perpetuum. Sisenna Hist. lib. IIII: victoribus propriae spem *virtutis*, victis adversae fortunae maiorem formidinem obiecit. — Plautus Mustellaria:

atque íllum amatorém tibi propriúm futurum in víta.

Vergilius lib. VI:

propria haec si dona fuissent.

idem lib. III:

da propriam, Thymbraee, domum.

Terentius in Andria:

égo deorum || vitám propterea sémpiternam *esse* árbitror,
quód voluptates eórum propriae súnt.

Accius Armorum iudicio:

nám non facile síne deum opera humána propria súnt bona.

---

20 Sisenna Hist. III || 22 Aen. VII, 331 || 24 Varro Caprino proelio || 27 Sisenna Hist. IV || 29 I, 3, 68 || 31 Aen. VI, 871 || 33 Aen. III, 85 || 35 V, 5, 3 || 3 Accius Armorum iudicio.

---

19 *om. H spatio relicto.* — Litterarum *pr. L.* — **21** atque *ed. princ.;* atquem *cdd.* (adquem *B, Gen*). — metu et susp. (suspitione *B*) *ablat. causae.* — *f.* atque e metu et susp. — in metu et s. *Me.* — poterat *ed. princ.;* potuerat *cdd.* — **25** unam *Scal. Catal. pg. 237;* nam *cdd.* — **26** cetera *ed. princ.;* cetere *cdd.* (ceterae *B*). — promisque (p *in ras. B*); *cf. de re m. pg. 260.* — *post hunc versum satis bene Ciceronis exemplum, quod legitur 362, 11, repositum a Quicherato.* — haberi *Scal.* — **27** historiae *L;* hist *Gen;* historiarum *B, H, G.* — **28** propriae *pr. L; H;* proprie *rell.* — spem; sepm *pr. H; item Gen add. corruptelae signo;* sepmi *B.* — *illud* virtutis, *quod ante* victis *facile potuit omitti, add. M; sine hoc esset, etiam* felicitatis *vocabulum haberet locum.* — **29** Mustellaria *Me;* cistellaria *cdd.* — *f. ipsius Nonii est error.* — **30** atq *(tum ras.) H.* — ullum *A, B, Gen.* — **32** fuisset *pr. L;* fuisent *B.* — **33** idem; *cf. 278, 31.* — III *supra add. in L.* — **34** propria *L.* — Thymbraee *ed. Bas.;* thymbeae *pr. L; Gen_1;* thymbree *L ex corr.; Gen_2; H* (e *prius in ras. m. 2*); tymbree *B.* — **1** ego deorum vitam *vel* ego vitam deorum *libri Ter.;* ego deum v. *Vmpfenbachius (cf. Bentl.);* ego deorum vitam eapropter *Servius ad ecl. 7, 31; Bentleius.* — esse *om. cdd.* — **2** voluntates *cdd.* — **3** armo *H_1*. — iucio *B.* — **4** non *om. B, Gen, H_1*.

362 M.

idem Medea:

fors dóminatur,
neque vís ulli propria ín vitast.

Lucilius Satyrarum lib. XVII:

cetera contempnit et in usura omnia ponit
non magna; proprium vero nil neminem habere.

M. Tullius de re publica lib. IIII: et noster Plato magis etiam quam Lycurgus, omnia qui prosus iubet esse communia, nequis civis propriam aut suam rem ullam queat dicere.

Afranius Vopisco:

di tíbi dent propria quaécumque exoptés bona!

Lucilius lib. XXVII:

cúm sciam nil ésse in vita próprium mortalí datum.

PRAEVERTERE est praeterire. Vergilius Aen. lib. I:

volucremque fuga praevertitur Hebrum.

Praevertere iterum significat anteponere. Plautus Amphitryone:

ílluc redeundúmst mihi,
né me uxorem praévertisse dícant prae re públíca.

Praevertit, revocat. Plautus Amphitryone:

íbi me inclamat Álcumena; iam éa res me horrore áfficit;
erílis praevertít metus. adcúrro, ut sciscam quíd velit.

---

5 Accius Medea ‖ 8 Lucilius l. XVII ‖ 11 M. Tullius de re publ. IV ‖ 14 Afranius Vopisco ‖ 16 Lucilius l. XXVII ‖ 18 I, 317 ‖ 20 I, 3, 29 ‖ 23 V, 1, 16.

---

7 vis *M;* vita *cdd.* — ut illi *pr. L;* illi *B, G.* — 8 satyriarum *pr. L.* 9 cera, *supra scr.* te, *G;* cetere *B.* — contempni *pr. L;* contemnit *rell.* — 10 nihil *cdd.* — habere; *scil.* dicit. — 11 *cf. comm. in 361, 26.* — 12 Licurgus *B, Gen, H.* — prosus H_1; prorsus *rell.* — esse communia; omnia *pr. L.* — 13 ullam queat dicere H_2; *cd. Vrbin. 307;* ullaque (ullaquae *pr. L*) addicere (adiecere *L;* adducere *pr. B*) *cdd.* — 15 dii *cdd.* — propria dent *A.* — 17 nihil *cdd.* — datum est *cdd. pr.* H_1. — *illud* est *ad sequens lemma bene traxit Rothius.* — 18 Praevertere *nulla l. nota addita supra scr. in L; in mrg. add.* Gen_2; Prae *supra add.* H_2; vertere *(ante rasura)* H_1. — est *om. cdd. h. l.* — praeterire; praevenire *pr. G.* — 19 *cf. 307 l.* fuga. — fugam *B.* — herbum *pr. L;* herba Gen_1. — 20 iterum *supra add.* Gen_2. — Plaustus *pr. L.* — 21 clam illuc *Plaut.* — 23 Praeverti *Gen,* H_1; Praevertitur H_2; Praevevertitur *L.* — vocat *L.* — 24. 25 ibi med *Guietus.* — *cf. Goetzii comment.* — inclamat Alcumena: iam (ita *I;* tum *Lambin.*) ea *cdd. Pl.;* inclamar (inclama *B, Gen,* H_1) argumenta (argumenta a *B, Gen,* H_1) mea *(post* mea *spatium sex fere litterarum relictum in L erasis circiter tribus) cdd.* — re, *supra scr.* s, *L.* — horrere *pr. B et L.* — adficit. erilis *Plaut.;* affiter illis H_1; affit erilis *B; item secundum ed. Bas.* L_1; affiterilis *Gen;* affi lebelis *L auctore Zangem.;* affil ebelis *secund. ed. Bas.* L_2; *G.* — affi leberis H_2. — praeberet *B, Gen,* H_1; praeperit, *tum* praeberit, *denique* praevertitur *L;* praevertitur *etiam* H_2; *G.* — accurro H_2, *G, non B.* — sciscam *Plaut.;* sciam *cdd.* — veliti *pr. L.*

PROMITTERE est polliceri. Vergilius Aen. lib. II:

promisi ultorem et verbis odia aspera movi.

M. Tullius ad Caesarem iuniorem: promissa tua memoria teneas. ‖ Promittere etiam significat ad magnitudinem nutrire. Plautus Rudente:

capíllum promittam óptimumst incípiamque ariolári.

Vergilius Aen. lib. III:

promissaque barba.

Varro Modio:

quód tum erant in Graécia
comá promissa, rása barba, pállia
trahéntes.

PROTELARE est percutere, perturbare. Terentius ‖ in Phormione:

né te iratus suís saevidicis díctis protelét..

Sisenna Hist. lib. III: Romanos inpetu suo protelant, protelatos persecuntur. ‖ Protelare rursus adiuvare. Varro Cato vel de liberis educandis: remotissimum a discendo formido ac nimius timor et omnis perturbatio animi. contra delectatio protelat [discendum]. ‖ Protelare etiam excludere. Turpilius Lemniis:

---

26 II, 96 ‖ 28 M. Tullius ad Caes. iun. ‖ 30 II, 3, 46 ‖ 32 III, 593; cf. comm. ‖ 34 Varro Modio ‖ 1 I, 4, 35 ‖ 4 Sisenna Hist. III ‖ 5 Varro Cato ‖ 8 Turpilius Lemniis.

---

27 promissi *B.* — ultro rem *Gen;* H_1*; etiam in L* r *supra* to *adscr.* — spera *pr. L;* aspara, *m. 2* aspaera *H.* — 28 promisa Gen_1. — tua *om. B.* — memoriat *pr. L.* — 30 in *ante* Rud. *m. 2 add., sed erasum in H.* — 31 incipiamque H_2*;* incipiantque *rell. cum B;* occipiamque *Plautus.* — aliolari *B, Gen, L,* H_1. — 32 Aen. lib. III. — *ibi legitur* immissaque barba; *idque ipse Non. adserit 130; 330 s. l.* inmissum; inmittere. — *illud* promissaque barba *Bucolicon 8, 34 legi notat Gerlachius; ubi cf. comm. Ribbeckii; sed potius socordia lapsum videri Nonium adsentior Mercero, cum praesertim Aen. lib. III* promissa *pro varia lectione memoretur in Gudiano.* — 35—37 *senarios instituit Meinekius; neque abnui, cum nulla ad eos efficiendos opus esset mutatione. quamquam siquis prosam his contineri maluerit, non repugnem pertinacius.* — quod te *pr. L.* — erat *pr. H.* — grecia *Gen, L, G; non B;* gratia H_1. — palla *pr. L.* — 1 est percutere est pert. *B;* est perc. vel pert. *A.* — proturbare *non bene Quicheratus.* — formione *cdd.* — 3 ne *om. B, Gen,* H_1. — saev.; se iudiciis (iudicis *Gen*) H_1*; Gen;* sevicis *B.* — 4 Romanus *B; Gen; pr. L;* H_1. — inpetu *L solus.* — protelatos *Vrsin.;* Me_1 (proiectos *non bene Iun.*); prolectus *B, C;* prolettus *Gen.* — 5 persecutorum *G.* — Protelare rursus adiuvare (adiugare *male Cuiac.; N. Faber*). *secuntur in cdd. vv. 12—20 inde a loco Luciliano; ubi vide comment.* — 6 a discendo *M;* ad discendum *v.* (ad discendunt *Genm*). — nimius *Iun.;* nimis *L ex corr.;* H_2*; G;* nismis *pr. L;* minus *B, Gen,* H_1. — 7 pertubatio *B.* — animi c. del. *om. B.* — dedecectatio, *tum* dedelectatio *L.* — 7. 8 protelat [discendum] *M;*

363 M.

proptér peccatum paúsillum indigníssime
patriá protelatum ésse saevitiá patris.

Sisenna Hist. lib. IIII: duae cohortes de subsidio procedunt atque equites protelant * * * *quod protelo sit porro.* Lucilius Satyrarum lib. VI:

quem neque Lucanis oriundi montibu' tauri
ducere protelo validis cervicibu' possent.

idem lib. XII:

hunc iuga mulorum protelo ducere centum
non possunt.

Cato Originum lib. V: sed protelo trini boves unum aratrum ducunt.

PRODERE significat deferre. Vergilius Aen. lib. II:

prodere voce sua quemquam aut opponere morti.

|| Prodere rursus differre vel excludere. Vergilius Aen. lib. I:

nos, tua progenies, caeli quibus annuis arcem,
navibus, infandum! amissis unius ob iram
prodimur atque Italis longe diiungimur oris.

Lucilius Satyrarum lib. V:

possisne elabi an *porro* prodenda dies sit.

Terentius in Andria:

. . . . ut áliquod saltem núptiis prodát dies.

---

11 Sisenna Hist. IV || 12 Lucilius l. VI || 16 Lucilius l. XII || 19 Cato Origin. V || 21 II, 127 || 23 I, 250 || 27 Lucilius l. V || 29 II, 1, 13.

---

protelo *(in mrg. add.* Gen_2*)* ad discendunt (discedunt H_2, *Gs*) *v.* — Turpilius; *cf. comm. in 259, 28. 29.* — lemnis (lenis *B*, *Gen*, H_1*; item f.* L_1) *cdd.* — **9** pausillum *B; ed. a. 1471;* pausillulum (pusillulum *pr. L*) *Gen, C.* — **10** sevitia *cdd.* — **11** quohortes *L.* — **12** *lacunae signum nec non illa* quod protelo sit porro. *add. M.* — Lucilius *et quae secuntur v. 5 post* adiuvare *legi v. supra est notatum.* — *huc revocavit M.* — *nam cum nullo pacto possit credi confusum a Nonio verbum* protelo *cum adverbio, hoc videtur adhibitum ad originem illius declarandum. lacuna in hunc fere modum explenda:* dictum id vel a graeco τῆλε (*cf. Paul. 235:* protelare longe propellere, ex graeco videlicet τῆλε, quod significat longe) vel quod protelo sit porro. — *cf. et pg. 345 l.* medicamentum — venenum. — **13** satyriarum *pr.;* III, *supra scr. in ras.* VI, *L.* — **15** duceri *B, Gen,* H_1. — cervibus *B, Gen.* — **19** origine G_1 *et L testante Petro;* riginum Gen_1. — **20** ducunt *pr. G;* ducent *rell.* — *posita haec in describendis moribus gentium.* — **22** quaequam *pr. L.* — **23** differe *L.* — II *B, Gen, L, pr. H.* — **24** annues *pr. L;* Gen_1*;* annis H_1. — **25** ira *B, Gen, pr. H.* — **26** atque talis *pr. L.* — disiungimur *L ex corr.,* H_2, *G; non B.* — **27** satyriarum *pr. L.* — **28** possis sine elabcan *Bh* (possis sine elabi an *Bm*). — porro *add. Don. ad Andr. II, 1, 13; om. cdd.* — si *pr. L.* — **30** aut (*praec.* a) *cdd.* — aliquod *pro* aliquot. — nuptis prodeat *cdd.*

|| Prodere etiam protendere vel tradere. Vergilius Aen. lib. IIII:

Italiam regeret, genus alto a sanguine Teucri
proderet.

M. Tullius in Verrem, de suppliciis: ius imaginis ad memoriam posteritatemque prodendae. — et de senectute: non accipere modo haec a maioribus voluerunt, sed etiam posteris prodere. ||

PERICVLVM est salutis discrimen. Vergilius Aen. lib. III:

obscenamque famem. quae prima pericula vito?

Lucilius lib. XXVIIII:

adde álios omnes meó periclo ex órdine.

|| Periculum, experimentum. Sisenna Historiarum lib. IIII: periclitantur tormenta ac tela multaque genera machinamentorum. — M. Tullius de re publica lib. III: sed ut ipsi suum animum periclitentur [sum] videantque quid se putent esse facturos. — Terentius in Eunucho:

fác periclum in lítteris.

M. Tullius de deorum natura lib. II: sicut ex quibusdam stirpibus et herbis, quarum utilitatis longinqui temporis usu et periclitatione percepimus. — Lucilius lib. XXVIIII:

cuius sei ín periclo féceris perículum.

Plautus in Amphitryone:

verúm periclitátus animum súm tuum.

---

31 IV, 230 || 34 II, 5, 14, 36 || 35 7, 25 || 1 III, 367 || 3 Lucilius l. XXVIIII || 5 Sisenna Hist. IV || 7 M. Tullius de re publ. III || 9 III, 2, 23 || 11 II, 64, 161 || 13 Lucilius l. XXVIIII || 15 III, 2, 33.

31 tradere *M;* edere *v.* — **32** itam *B;* ita aliam *pr. L.* — regeret et H_2. — a *om. Gen,* H_1. — **34** proderat *Gen,* H_1*;* prodere et H_2*;* rodere, *tum* prodere *L.* — **34** M. Tullius; *cf. 541 l.* praetexta. — in Verrem de suppliciis *Quicheratus;* de suppliciis in Verrem *cdd.* — ius imaginis H_2, *G;* ipsimaginis *L;* iussi magnis *B, Gen,* H_1*; item ex corr. L.* — **35** prodendae *I. Fr. Gronovius;* prodendam *cdd. Cic. et Non.* — accepere *Gen*$_1$*; pr. L.* — **36** a *corrector add. in L.* — **1** est sallustius *Gen, L,* H_1*;* salutis *om. B.* — Verg.; *cf. 357 l.* obscenum, vitabile. — Aen. *om. B; Gen;* H_1 (*m. 2 supra scr.* eneidis). — lib. III *a corr. add. in L.* — **2** bscenamque *pr. L.* — fanem H_1. — **4** periclo *I. Dousa;* periculo *cdd.* — **5** experintum *pr. L.* — **6** telam *pr. L.* — machimentorum *Gen;* H_1. — **7** ipsis *B, Gen, L,* H_1. — suum *Me;* seu *cdd.* — **8** sum *secl. M; nam videtur ex marg. translatum in locum alienum, cum olim pertinuisset ad emendandum* seu *(om. ed. princ.).* — videantque *M;* vident (*seq.* quid) *cdd.* (tum videant *Me*). — **10** periculum *cdd.* — **11** M. Tullius; *cf. 219 l.* periculum. — sicut lex *B, Gen,* H_1*; puto* sicuti ex. — **12** stirpus *Gen*$_1$. — erbis *pr. L.* — quorum *cdd. h. l.* — utilitatibus *pr. L;* utilitates *L ex corr.,* H_2. — temporibussusu *pr. L.* — et *om. B,* H_1*; non Genhm.* — **13** percipimus *B, Gen, pr. L,* H_1. — **14** sei in periclo *M;* se (si *L,* H_2, *G*) in (im *Gen, H*) periculo *cdd.* — cuius sine periclo *Franckenus* — **16** animum sum *Camerarius;* sum animum *cdd. Pl. et Non.*

Sallustius in Catilinae bello: tunc vero periculo atque negotiis conpertum est. ‖ Periculosum, molestum, vehemens. M. Tullius de officiis lib. I: gravioribus autem morbis periculosas curationes et ancipitis adibere coguntur.

PRESSVM, subtile. M. Tullius in Hortensio: quis te aut est aut fuit umquam in partiundis rebus, in definiundis, in explicandis pressior? ‖ Pressum, onustum, gravatum. Vergilius Georgicon lib. I:

> ceu pressae cum iam portum tetigere carinae
> puppibus.

‖ Premere, defodere. Vergilius lib. X:

> sulcumque sibi premat ipsa carina.

‖ Premere, claudere. Vergilius lib. VIIII:

> pressive oculos aut vulnera lavi,
> veste tegens.

‖ Premere, insequi, fugare. Vergilius Aeneidos lib. I:

> hac fugerent Grai, premeret Troiana iuventus.

‖ Premere, urgere. Vergilius Georgicon lib. III:

> ingentem clamore ‖ premes ad retia cervum.

---

17 2, 2 ‖ 19 I, 24, 83 ‖ 21 M. Tullius Hortensio ‖ 23 I, 303 ‖ 27 Aen. X, 296 ‖ 29 Aen. IX, 487 ‖ 32 I, 467 ‖ 34 III, 413.

---

17 Catillinae Gen_2, *L*, *H*. — tunc vero; tum demum *cdd. Sall.; nec tamen displicet illud* tum vero. — **18** conpertus *pr. L;* compertum *rell.* — est *om. Sall. Lugdun. 63.* — molestum *M;* navis est (*seq.* u) *B*, *Gen*, H_1; maius et *L*, H_2, *G*. — vehemens *cdd.* (vehementius *mrg. Ho*). — **19** morbus *B*, *Gen*, H_1. — periculosas *Cic.;* periculo *cdd.* — **20** adibere; adhib. *cdd. Cic.;* adigere (adire *B*, *Gen*, H_1) *cdd.* — **21** Pressum; *pro illo* pre *Gen ubique* p̃ *pr. 365, 14;* prae (*semel* p̃) *semper fere L; saepe etiam in H et B* p̃; pre *ed. Bas.; cui tamen in talibus rebus fides perexigua. et 365, 23 in G esse illud* praemit *testatur Riesius. — denique A, in quo hoc l. mancum valde et circumcisum, ubique habet* ae *exc. ubi sequitur* s. — Pressum *f.* L_1. — aut est *docti apud Cic.;* autem est *L; G; v.;* aut̃ est H_2; at̃ est *Genm;* H_1; ater est *B*. — **22** fuit umquam L_2, H_2, *G;* futum quam L_1; stutumquam *B*, *Gen*, H_1; *in hoc* stut *lineolis infixis deletum.* — partiandis *pr. L;* partiendis *B*, *Gen;* pariendis H_1. — rebus in definiendis (*ita cdd.;* definiundis *M*) *om. B*, *Gen*, H_1. — in explanandis *Ald.* — **23** p̃sior. p̃sum *Genh.* — Pressum etiam honustum vel gravatum *A*. — **25** pressae *f.* L_1; p̃sesse, *tum* praesse *B*. — portum *post m. 1 vel 2 add. in L.* — **26** pupibus Gen_1. — p. *ad sqq. pertinet ap. V.* — **28** sulcumque sibi *B;* sulcum quaesivi (sulcumquae sivi *ed. Bas.*) *rell.* (*in Gen supra* ae *pos.* ◡). — **30. 31** *cf. 434 l.* ulcus. — labi Gen_1; L_1. — segens Gen_1; L_1; H_1. — **33** gai *Gen;* gai, *tum ras.*, H_1. — pr. Tr. *in ras.* H_1. — **34** vergere *Gen, sed in mrg. corr.*, *L*, H_1; urguere *A*. — **1** p̃mens *B;* praemens *A*. — et retia Gen_1; L_1.

et lib. VII:

Faunique premunt te iussa parentis.

|| **Premere** significat inniti cum pondere. Vergilius Georg. lib. IIII:

et spumantia cogere pressis
mella favis.

idem lib. X:

et laevo pressit pede talia fatus
exanimum, rapiens inmania pondera baltei.

|| **Premere** rursum refrenare vel cohibere. Vergilius Aeneidos lib. I:

inperio premit et vinclis et carcere frenat.

item:

et premere et laxas sciret dare iussus habenas.

idem lib. VIIII:

sic memorat vocemque premit.

|| **Premere**, tegere. Vergilius lib. VIIII:

canitiem galea premimus.

et lib. XI:

quos Simois premat ille viros.

Varro Modio:

capitís corona fásciis niveís face
faciem út labore flátili viridís premat.

|| **Premere** etiam removere vel excidere. Vergilius Georg. lib. I:

---

2 Aen. VII, 368 || 4 IV, 140 || 7 Aen. X, 495 || 10 I, 54 || 13 Aen. I, 63 || 15 Aen. IX, 324 || 17 Aen. IX, 612 || 19 XI, 257 || 21 Varro Modio || 24 I, 156.

---

2 *non vid. addendum post* et *nec v. 7 post* idem: Aen. — VI *cdd. pr. B.* — **3** fauniteque p̃munt te *B.* — **4** cum pondere; competere *B;* cum pedere Gen_1 *(in mrg. corr.);* H_1. — **7** idem; et *B.* — *cet. cf. comm. in v. 2.* — **8** levem *B, Gen, L,* H_1; levo *rell.; cf. comm. in 331, 18.* — pedem *B, Gen, L,* H_1. — ialia L_1. — **9** exanimam *Gen, L,* H_1; exanimem *cdd. Verg.* — immania L_2, *G; non B.* — pondere *Gen, L,* H_1. — **11** I *om. Gen,* H_1; *non B.* — **12** inperio L_1 *solus.* — et *om. A.* — ac vinclis *Verg.* — **13** item *M;* idem *v.* — *cet. cf. 340 l.* laxum. — **14** premere; premeret (r *in ras. Gen;* praemeret *L*) *Gen, L,* H_1. — abenas *(id. del.)* habenas *Gen;* savenas (*m. 2* abenas) habenas (h *punctis notatum supra et infra; m. 2, ut vid., totum verbum linea transfixum*) *L.* — **15** idem *ed. Bas.; v.;* item *B, Gen, L, H.* — **17** Georg. (*quod ex praec.* Verg. *videtur ortum*) lib. VIIII *Gen* (*in quo supra* VIIII *nota* ◡); H_1. — **18** canit item *Gen,* H_1; caniciem H_2. — **22. 23** fasciis *(ita Scal.; qui et iambis graecanicis contineri haec intellexit)* niveis face faciem ut (tiligneis faciem *Scal.*) *M;* vaccitis livei (live vaccitis *B*) face ut *cdd.* — premat *Iun.;* praemit *L; G;* p̃mit *B; Gen;* premit *H.* — **24** excindere *L,* H_2, *G; non B.*

365 M.

et ruris opaci
falce premes umbram.

|| Premere, occidere. Vergilius lib. VIIII:

armigerumque Remi premit.

|| Premere, adversari. Vergilius lib. X:

numina nulla premunt; mortali urguemur ab hoste
mortales.

|| Premere, calcare. Vergilius Aeneidos lib. II:

veluti qui sentibus anguem
pressit humi nitens.

|| Premere, deponere. Vergilius Georg. lib. II:

quod superest, quaecumque premes vergulta per agros.

PRETIVM, poena, exemplum. Livius Achille:

ní malos imitábo, tum *tu* prétium pro noxá dabis.

|| Pretium dicitur quod re empta datur. Vergilius Aeneidos lib. IIII:

urbem
exiguam pretio posuit.

Terentius in Eunucho:

prétium sperans ílico
prodúcit, vendit.

M. Tullius Verrinarum actione secunda: et parentis pretium pro sepultura liberum posceret. — Lucilius lib. XXVIII:

nec párvo catulum prétio. ||

---

27 Aen. IX, 330 || 29 Aen. X, 375 || 32 II, 379 || 35 II, 346 || 37 Livius Achille || 39 IV, 211 || 43 I, 2, 53 || 46 de praet. urb. 3, 7 || 47 Lucilius l. XXVIII.

---

25 apaci Gen_1; opaci e, *tum* opaci et *L*. — **26** falcem L_1. — praemis L_1, H_1, *Gen*; praemes L_2; H_2. — umbras *pars cdd. V*. — **27** Virg. (Virgilius *H*) georg *Gen (add. supra* ◡); H_1; Virg. aenđ *B*. — **28** armicerum qui L_1. — *post* premit *in Genh leg.*: uirg. georg. lib.; *sed id m. 2 del.* — **30** unguemur Gen_1; urgemur *B*, Gen_2, *H*. — **32** Verg.; *cf. 353 l.* niti — ambulare. — **33** sensibus *Gen*, H_1. — **35** Verg.; *cf. 148 l.* occule. — **36** vergulta L_1; virgulta *rell.* — peri L_1. — **37. 38** *initium lemmatis olim fuit a v. 39—48.* — **37** Pretium *semper pr. 366, 2 L; idem per* p̄ *ubique Genh; item pr. v. 38 H; etiam B locis longe pluribus;* pretium *ed. Bas.; neque a nobis notata ad Luc. versus scripturae diversitas.* — pretium *per* c *B usque ad 366, 1.* — poena, exemplum *M;* poenae exitum *v.* — Livius (luvius *Gen, pr. H; cf. comm. in 194, 20*); *cf. 473 l.* imitat. — **38** ni *M;* si *cdd. utrobique; cf. Il. I, 293 sqq.* — malos *ed. princ.;* malas *cdd. h. l.;* males *473.* — tu *om. cdd. h. l.* — pretium; e *cum cauda, sed quae statim sit deleta, L.* — dabit *cdd. h. l.* — **43** eunocho *B*. — **46** Verrinarum; *f.* in Verrem. — *praecedunt apud Cic. haec:* qui — filios ad necem duceret. — actio L_1. — actione II *B, ed. Bas.* — **48** parvo catulum *M;* parvo catullo *B*, *Gen*, H_1; par vocat

|| Pretium, [pro] praemium. Sallustius in Iugurtae bello: vicit tamen in senatu pars illa quae vero pretium aut gratiam anteferebat. — Naevius Danae:

quín ut quisquest méritus, praesens prétium pro factís ferat.

Terentius in Andria:

quod hábui summum prétium persolví tibi.

Vergilius lib. V:

et palmae pretium victoribus.

Lucilius lib. XXX:

cuius vultu ac facie ludo ac sermonibu' nostris
verginis hoc pretium atque hunc reddebamus honorem.

PATIBVLVM est crux. Sallustius Hist. lib. III: in quis notissimus quisque ec malo dependens verberabatur aut inmutilato corpore in prori patibulo eminens† adfigebatur. || Patibulum, sera qua ostia obcluduntur; quod hac remota valvae pateant. Titinius Fullonibus:

---

1 16, 1 || 3 Naevius Danae IV || 5 I, 1, 12 || 7 Aen. V, 111 || 9 Lucilius l. XXX || 12 Sallustius Hist. IV || 15 Titinius Fullonibus.

---

ullo *L*, H_2, *G*. — *olim scripseramus trochaico numero, secuti Mercerum:* nec parvo catillo pretio, *quae verba iungerentur cum eis, quae leguntur XXVIII, 30; at displicet quod in his piscium mentio non in fine versus occurrit, sed in capite.* — nec parvo satullo (*i. e.* saturo) pretio, *ut suppleretur illud* ventris rabiosam famem, *non ita probabiliter Loewius Opusc. pg. 228.* — **1** praemium *M;* pro praemio *v.* — Iugurthae *Gen, H, G; non B.* — **3** nevius *cdd.* — dane *L;* dane *per* e *caudatum, ut saepius factum in libris, B, H.* — **4** praesens *per lemma* L_1. — **5** Terentius; *cf. 317 l.* habere. — **9** Lucilius; *cf. 320 l.* honor, praemium. — **10** ludo *cdd. 320;* ludis *h. l.* — *parum placet per asyndeton scribi:* ludis, sermonibu' nostris. — **11** verginis *L; G ex corr.;* virginis *rell. cum B.* — reddimus *cdd. h. l.* — **12** *nullum l. in L.* — *post* crux *in L additur* Y. — III *B, Gen,* H_1*;* IIII *rell.* — *apparet agi de piratarum vel scelere vel poena; cf. comm. in 257, 43.* — **13** ec *M;* et *cdd.;* aut *Bentin.; et ita v.* — dependens *Ald.;* deperdens *cdd.* — verberavatur Gen_1. — *illud* inmutilato *(ita C, Gen, B) valde suspectum, cum* inmutilandi *vocabulum alibi non videatur reperiri;* mutilato *Lips. Op. III, 1228;* mulcato *Vrsinus.* — **14** in prori *M; cf. comm. in 200, 38* (in proris *Lips. Ant. lect. II, 4*); inprobi (impr. *B,* L_2, *G*) *cdd.* — improbe *idem Lips. Op. III, 1229; at debebat esse:* inmutilato improbe corpore. — *illud* eminens (emnens Gen_1*; item* L_1*;* eminus *A*) *mirifice dictum vid. adsentior Dietschio, qui non bene* eminenti; *quod etiam Guieto in mentem venit.* — **14. 15** *post illud* adfigebantur (*sic* L_1) *incipit in L fol. 168, in quo litt. capitalibus et auratis scripta haec:* Priscianus grammaticus Cum omnis *(gr. lat. II, 1). relicua pars folii vacat.* — Pat. etiam sera qua hostia *(sic et Gen, H)* obcluduntur *A.* — quo H_1. — obclauduntur *B;* obduduntur, *sed in mrg. m. 2 corr., Gen,* H_1. — ac *A,* Gen_1. — remote Gen_1*; L.* — Titinius; *cf. 217 l.* posticam.

sí quisquam hodie praéterhac postícum nostrum pépulerit,
pátibulo hoc ei cáput effringam.

PETERE significat poscere. Vergilius Aen. lib. VIII:

mittitur et magni Venulus Diomedis ad urbem,
qui petat auxilium.

Lucilius lib. XXVI:

férri tantum sí roget me, nón dem, quantum aurí petit.

|| Petere, *repetere.* Vergilius lib. VIII:

quid causas petis ex alto?

|| Petere, percutere, ferire. Vergilius in Bucolicis:

iam cornu petat et pedibus qui spargat harenam.

|| Petere, adpetere. Vergilius lib. VIII:

notumque petivit
coniugis infusus gremio per membra soporem.

|| Petere, sequi. Vergilius lib. V:

quem petit et summis adnixus viribus urguet.

Lucilius lib. XXVII:

rérum exploratórem mittam, míserum mendicúm petam.

|| Petere, abducere. Vergilius lib. VI:

Tartareum ille manu custodem in vincla petivit. ||

|| Petere, inquirere. Vergilius lib. VIII:

Euandrum petimus.

|| Petere, eligere. Vergilius Georg. lib. IIII:

---

19 VIII, 9 || 22 Lucilius l. XXVI || 24 VIII, 395 || 26 III, 87 || 28 Aen. VIII, 405 || 31 Aen. V, 226 || 33 Lucilius l. XXVII || 35 Aen. VI, 395 || 1 Aen. VIII, 119 || 3 IV, 8.

---

17 si quis *testante Quicherato Montepess., ut cdd. 217.* — quisquam et *B, Gen,* H_1; L_2; *non A. — cf. comm. in v. sq.* — praeterhac; praeter (preter *L*) hanc *cdd. h. l.;* praeter has *217.* — **18** hoc et Gen_1. — effringam *M;* defringam *cdd.* (defrigam *pr. B*). *videtur olim fuisse* capud effringam. — **19** Patere Gen_1. — Verg.; *cf. 348 l.* mittere. — **20** Venullus *Gen, pr. L et H.* — domedis Gen_1; L_1. — **22** Luc.; *cf. 382 l.* rogare. — XXVII *pr. H.* — **23** si roget me non dem quantum *in mrg. add.* Gen_2. — **24** repetere *add. M;* commemorare *male Ald.; cf. Serv. ad l. Verg.* — Verg.; *cf. 237 l.* altum, vetus. — **25** *post* ex alto *in Gen legitur* si roget me, *sed id m. antiqua deletum.* — **27** spargit H_2. — arenam *H (non A, B); item,* h *eraso, Gen.* — **29** placidumque pet. *cdd. V.* — **32** urguet; urg, *tum ras.,* et *Gen, in quo et ante* u *ras.;* verget L_1; urget *rell.* — **34** recum *Gen,* L_1, H_1; rem cum *B.* — exploratorem *Me* (expiscatorem *non bene Scal.*); explicatorem *L;* expilatorem *Gen;* H_1; expilatore *B;* expiratorem H_2; ex, *tum ras. duarum litt.,* pli (i *in ras.*) ratorum *G.* — **36** unda Gen_1; uncla L_1. — **1** VII H_1.

principio sedes apibus statioque petenda.

|| Petere, obtinere. Vergilius Aen. lib. I:

quae proxima litora cursu
contendunt petere.

|| Petere, manere, expectare. Vergilius lib. VIIII:

Troianos haec monstra petunt.

|| Petere, cupere, adpetere. Vergilius Georg. lib. IIII:

pulchramque petunt per vulnera mortem.

Lucilius lib. XXVI:

sín autem hoc vidént, bona semper pétere sapientém putant.

|| Petere, tenere. Vergilius Aen. lib. III:

submissi petimus terram et vox fertur ad aures.

PROPTER significat eius causa. Vergilius Aen. lib. IIII:

te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni
odere.

[|| Propter, alicuius rei causa. Varro Sesquulixe: quod Menerva propter stet, id significare eum propter doctrinam.] || Propter, iuxta. Vergilius Georg. lib. III:

et viridi in campo templum de marmore ponam
propter aquam.

---

5 I, 157 || 8 Aen. IX, 128 || 10 IV, 218 || 12 Lucilius l. XXVI || 14 III, 93 || 16 IV, 320 || 19 Varro Sesquulixe; cf. comm. || 21 III, 13.

---

4 incipio *Gen; H_1; L_2; om. L_1.* — des *L_1.* — statdioque *H_1;* stadioque *Gen_1; L_1.* — 5 Petinere *Gen_1.* — optinere *B.* — Vergilius Aen. lib. I *om. B.* — Verg.; *cf. 258 l.* contendere *ibique comm.* — 6 littora *Gen.* — 7 contempnunt *Gen_1; L_1.* — 8 expectare. *cum praecedat illud* manere, *vix admittendum* spectare. — 10 cupere, appetere *supra add. in L.* — adpetere *B, Gen, H; puto* exp.; *cf. 366, 28.* — 11 morem *Gen; L; H_1.* — 13 *philosophiae studium commendare videtur L.* — *verbum* putant *etiam suspensum a* sin. — sapientem et putant (petant *H_1*) *cdd.; del.* et *Iun.* — 14 *n. N.* — I *B (hic in mrg. add. corruptelae signo); Gen; L; H_1.* — *f. haustum l. I exempl.* — *cet. cf. 389 l.* submissum — humile. — 15 vos *Gen_1; L_1.* — 17 libece *L_1;* libecae *Gen_1;* libicae *Gen_2, B;* lybicae *H.* — 17. 18 N. t. od. *in ras. B.* — Nvmadumque *L_2.* — tyrani *Gen; H;* tvrani *L_1; in quo alterum* r *adscr. supra* vr, *sed m. 2 del.* — *in L* v *et* y *exiguum plerumque distant forma.* — 19. 20 Propter — doctrinam *seclusit M.* — *quae cum in prioribus editionibus plene apposita essent, non sine corruptelis (eisdem omissa pars lemmatis, quae legitur post v. 23), primus Aldus, qui relicua supplevit, dedit haec:* Propter alicuius rei causa. Varro sesquiulisse. *illud* V. sesq. *delevit Bentinus, ex insequentibus irrepsisse recte ratus.* — *cet. cf. comment. in v. 32.* — sesquecolixe, *tum* sesqueulixe *L.* — Minerva *cdd. pr. L_1.* — propter *in mrg. add. Gen_2.* — stet, id *Vahlenus;* stetit *cdd. h. l.; cf. v. 32, ubi recta dabitur lectio.* — 21 iuxta *in mrg. add. Gen_2.* — Verg.; *cf. 368 l.* ponere, constituere. — IIII *cdd. pr. B.*

Varro Cato vel de liberis educandis: id quod postea verum esse adtestatast Fortuna, propter cuius aram ea hostia erat caesa. — Terentius [in] Adelphis:

nímium stuc abísti; hic propter húnc adsiste....

M. Tullius de senectute: sic aduliscentia voluptates propter intuens magis fortasse laetatur; sed delectatur etiam senectus procul aspiciens. — idem de re publica lib. I: eum quoque ut salutavit, propter Tuberonem iussit adsidere. — Varro Sesquulixe: quod Menerva propter eum stet, id significare [eum propter] doctrinam. — idem Eumenidibus: propter eam porticum situm erat dolium. — Sisenna Hist. lib. III: partem cohortium propter mare conlocat in litore. ||

PONERE est deponere. Vergilius Aen. lib. I:

ponuntque ferocia Poeni
corda volente deo.

|| Ponere, consumere, conterere. M. Tullius: mirentur in ea me tantum operae et temporis ponere. || Ponere, constituere. Vergilius in Georg. lib. III:

24 Varro Cato || 26 II, 1, 15 || 28 14, 48 || 30 I, 11, 17 || 31 Varro Sesquulixe || 33 Varro Eumenidibus || 34 Sisenna Hist. III || 1 I, 302 || 4 de officiis II, 1, 2 || 6 III, 13.

24. 25 *in cdd. ordo hic:* adtestatast Fortuna — erat caesa. Varro — esse. — *titulum praepos. Ald.; rell. in suum locum redegit Me.* — *omittit Gs.* adtest. — caesa. — it L_1. — id quod; idque *Me.* — postea (p̃tea Gen_1) *f. collocandum ante illud* adtestatast. — verum *B; Me;* virum *rell.* — adtestatast *M;* adtestatas (attestatas *L, supra* s *posterius puncto posito m. 2*) est *L, H, Gen;* adtestatus est *B.* — forma *B.* — aram ea *Gifanius; B;* aramea H_1*;* Gen_2*;* armea Gen_1*;* arameha H_2*;* aram mea *L.* — hostia; haostia (*m. 2* ha.ostia) *L.* — caesa *B, L, pr. H, G;* cesa *Gen, H ex corr.* — **26** in *add.* H_2*;* L_2*; ed. Bas.; om. rell.* — adelfis *cdd. pr. B.* — **27** numium tuc *B.* — istuc *vel* istoc *cdd. Ter.* — **28** aduliscentia *Gen* (*in quo post* ia *ras.*); H_1*;* adulescentia *ed. Bas.;* aduliscentiae L_1, H_2*;* adulescentiae *B,* L_2. — **29** intuens Gen_2*;* H_1*;* erentur est *B;* erentus est Gen_1*;* entu est L_1*;* enetum est H_2*;* L_2*;* enetum *G.* — etiam *del.* H_2*; om. ed. Bas.; Me.* — **30** procula *Gen;* L_1. — eas spectans *Parisin. Cic.;* eas aspiciens (aspectans) *pleriq.* — lib. *om.* H_1. — quoque *Vatic. Cic.;* quodque *cdd.* — **32** Minerva *cdd. pr.* L_1. — pro Gen_1. — eum stet, id (stet, id *Vahlenus*) *M;* est et id (estetit L_1) *cdd. h. l.;* stetit *supra.* — eum; *i. e.* Vlixem. — eum propter *delevit M. Ann. philol. a. 1867 pg. 492.* — *verba haec olim haud dubie fuere addita in margine ad corrigenda vitiosa illa* propter est et id, *dein illata in locum alienum.* — *antiquum autem esse errorem demonstrat interpolatio supra indicata.* — **34** dolium; *sc.* Diogenis. — **34. 35** IIII *B.* — conlocati L_1*;* collocat L_2*;* H_2*; G; non B.* — **2** poni, e *supra* o *scr., Gen.* — **4** conterere (comt. H_2) *L,* H_2*, G;* committere *B, Gen,* H_1. — mirenturque *Cic.* — **4. 5** in ea me tantum *B, Gen,* H_1*;* in eam eiam tum L_1*;* in eam etiam tum L_2, H_2*, G.* — in ea tantum me (me in ea tantum *Bern. 104*) *cdd. Baiteri.* — opere *cdd. pr.* L_2*, G.* — tempore risponere L_1. — Verg.; *cf. 367 l.* propter, iuxta.

templum de marmore ponam.

|| Ponere, servare. Vergilius in Georg. lib. III:

aut parco sale contingunt hiemique reponunt.

idem [et] in Aen. lib. I:

manet alta mente repostum
iudicium Paridis.

|| Ponere, desinere. Vergilius lib. VII:

cum venti posuere omnisque repente resedit
flatus.

PERNIX significat celer. Vergilius Georg. lib. III:

talis et ipse iubam cervice effundit equina
coniugis adventu pernix Saturnus.

Lucilius lib. XXVII:

fúimus pernicés, aeternum id nóbis sperantés fore.

|| Pernix, perseverans. Vergilius Georg. lib. III:

et inter
dura iacet pernix instrato saxa cubili.

PVLLVM est aetatis novellae. Vergilius Georg. lib. III:

continuo pecoris generosi pullus in arvis.

|| Pullum, non album. Vergilius [in] Georg. lib. III:

ne maculis infuscet vellera pullis
nascentum.

[Titus] Livius:

. . . . . véstis púlla púrpurea ámpla.

---

8 III, 403 || 10 I, 26 || 13 Aen. VII, 27 || 16 III, 92 || 19 Lucilius l. XXVII || 21 III, 230 || 24 III, 75 || 26 III, 389 || 29 Livius; cf. comm.

---

9. 10 hiemique reponunt *m. 2 add. et quidem post* idem L_2. — idem [et]. *del.* et *M; nisi potius ante aliquid haustum; de quo iam aliquoties memoravimus. hic apte poterit inseri Georg. IV, 157 illud:* et in medium quaesita reponunt; *cf. Serv. in h. l.* — Aen. lib. I; *cf. 349 l.* manet, inhaeret. **16** Pernix *sine l. nota L;* Peruix, n *supra scr., G.* — Verg.; *cf. 444 l.* pernicitatem. — **17** cervicem *Gen, L, pr. H.* — effundit *C, Gen;* effudit *B, ut deteriores multi V. libri.* — **18** aventu Gen_1*;* L_1. — Saturnum *eidem.* — **19** VII, *supra scr.* XX, *Gen.* — **20** nobis *ed. princ.;* vobis *cdd.* — **23** duo *pro* dura *Gen, L,* H_1. — instrato *cdd. 444 s. l.* pernicitatem; *h. l. B;* strato *rell.* — saxoubili Gen_1. — **24** Pullum; *nullum l. in L.* — **24—26** Vergilius — non album *in mrg. add.* H_2. — pullis *pr. H.* — **26** albus *pr. H.* — in *om. B,* H_1*, ed. Bas.* — **27** bellera Gen_1*;* L_1. — **29** Titus, *quod ex praec.* tum *vid. ortum, seclus. M. cf. comm. in 196, 16.* — **30** *haec ex Livii Andronici Odyssea petita intellexit M. Hertzius. neque umquam nisi in capite III Livio historico usus est Nonius. cet. cf. lib. de v. Saturn. pg. 130 sq.* — propure *B, Gen, L post ras.* (*pr.* propurea), H_1.

M. Tullius de signis: in hac officina partem diei cum tunica pulla et pallio solebat sedere. — Varro Sesquulixe:

ubi nítidi ephebi, véste pulla cándidi,
modéste amictus† _ ᴗ pascunt péctore.

PLAGAE sunt verbera. Vergilius Georg. lib. IIII:

plagisque perempto
tunsa per integram solvuntur viscera pellem.

M. Tullius de suppliciis: plagis confectum dico a lictoribus tuis civem Romanum ante oculos || tuos concidisse. || Plagae vulnera. Vergilius lib. XII:

et venienti Ebyso plagamque ferenti
occupat os flammis.

idem [in] Georg. lib. III:

multa gemens ignominiam plagasque superbi
victoris.

M. Tullius de suppliciis: atque etiam ipsi adulescentes cum Sextio de plaga et de uno illo ictu loquebantur. || Plaga, spatium inmensum. Vergilius Aen. lib. I:

aetheria quos lapsa plaga Iovis ales aperto
turbabat caelo.

---

31 II, 4, 24, 54 || 32 Varro Sesquulixe || 35 IV, 301 || 38 II, 5, 54, 140 || 2 XII, 299 || 5 III, 226 || 8 II, 5, 45, 119 || 10 I, 394.

---

31. 32 ac *Gen_1; L_1.* — oficina *Gen_1; L;* officia *G.* — maiorem partem *Cic.* — tunicam *Gen_1, L_1.* — *ap. Cic. fertur:* cum tunica pulla sedere solebat et pallio. — **33. 34** *trimetri graecanici.* — ubi; *Athenas significari putat Riesius.* — nitidi ephebi *Turneb. Advers. XXIX, 28;* nitidiae foebi *L_1;* nitide foebi *B, Gen, L_2, H, G.* — puella *B (addito et supra et in mrg. corruptelae signo), Gen, H_1.* — pura *Acidalius.* — modeste amictus *cdd.;* modestiam intus pascunt pectore *non bene Oehlerus.* — *f.* modeste amico studia pascunt pectore. — **35** Plagas *Gen_1, L_1.* — III *cdd. cum B.* — **37** tunssa *H;* tunsam *B.* — intaegram *L_1;* integra *B.* — **38** *cf. 268 l.* confectum — occisum. — plagiis *L_1.* — lectoribus *L_1.* — **1** civem Rom. *Cic.;* C. R. *Me;* p̄r *L;* p̄. r. *H;* p̄r̄ *Gen,* P. R. *ed. Bas.;* r̄p *B.* — *idem error pg. 268.* — **2** Verg.; *cf. 355 l.* occupare — praevenire. — **3** venientiae byso *L.* — ebuso *B.* — **4** os, *m. 2* ôs *L.* — **5** in *punctis notatum in H; om. G; habet B.* — **8** M. Tull. de suppl. *om. B.* — atque ipsi etiam *cdd. Cic.* — **8. 9** cum Sextio suo *meliores cdd. Cic.* — de eadem plaga *deteriores Cic.* — ictu loquebantur; ictulo *B, Gen, H_1.* — Plagas *Gen, H, pr. L; non B.* — Plaga; *quantitatis diversitatem non curavit Numida. — nam haec quae secuntur ne omnino existimes a prioribus revellenda novoque assignanda lemmati, ea re videtur prohiberi, quod pg. 377 iterum habetur l.* plaga. — *subiungunt id male huic loco edd. ante Me; antiquissimarum ex his lacunas supplevit Ald.*

Varro Lege Maenia:

nos ádmirantes, quód sereno lúmine
tonuísset, oculis caéli rimarí plagas.

|| Plagae sunt et in retibus quibus capta inplicantur. Vergilius Aen. lib. IIII:

retia rara, plagae.

M. Tullius de officiis lib. III: suntne igitur insidiae tendere plagas, etiamsi excitaturus non sis?

PVTARE, colligere, conferre. Plautus in Aulularia:

itúr, putatur rátio cum argentário.

|| Putare dicitur purgare, rarefacere. Vergilius [in] Georgicon lib. II:

finxitque putando.

|| Putare, aptare. Titinius Fullonibus:

adpénsam lanam quí non reddet témperi
putátam recte, fácite ut mulcetúr male.

|| Putare, [animo] disputare. Vergilius [in] Aen. lib. VI:

multa putans sortemque animo miseratus iniquam.

---

13 Varro Lege Maenia || 17 IV, 131 || 19 III, 17, 68 || 21 III, 5, 53 || 23 II, 407 || 26 Titinius Fullonibus || 29 VI, 332.

---

13. 14 Varro; *cf. 382 l.* rimari — scrutari. — *primus hoc exemplum utrobique Aldus addidit.* — lege Maenia: admirantes. *Iun.* (nos *add. Me*); lege (*om.* L_1*;* legem *Gen*) maeniados (aeniados *Gen,* H_1) adminiandos (admaeniandos *L;* adminianos H_2, *G*) admirantes *cdd. cum B.* — lumine *cdd. 382; ut inde h. l.* — **15** tonuisset *Iun.;* tenuisset *cdd. h. l.;* comuisset (conivisset) *id. 382.* — quod sereno lumine tonuisset; *cf. Endymionum locum 407 s. l.* tempestas, tempus *ibique comm.* — caeli *cdd. 382;* caeci (ceci *Gen; Gs;* caeti *G sec. Riesium*) *hic cum B.* — caeli rimari plagas; *cf. Enn. Fab. 76.* — **16** Verg.; *cf. 378 l.* plagae — maculae retiales. — **17** III H_1. — **19. 20** IIII *B, Gen,* L_1*, pr. H.* — plagis *B, Gen, H.* — etiamsi excitaturus non sis nec agitaturus *Cic.* — *in A haec tantum:* M. Tullius insidias tendere plagis. — **21. 22** in Aulularia: itur *Me* (Aulularia: itur *Iun.; cf. Errata*); tur H_1*;* in aulularia tur L_1*;* in aulularia tur (cur *B;* H_2) *B; Gen (hic add. supra* tur *corruptelae signo);* L_2*;* H_2 *in mrg.;* in aulularia vir *G.* — **23** etiam *pro* dicitur *A.* — rarefacere *om. A.* — in Georgicon *L;* Georg. (Georgicorum *H*) *rell.* — **24** Verg.; *cf. 308; 462 l.* fingere, conponere; dentes. — **25** fingitque *Verg.; et ita cdd. pg. 308; 462.* — **26** apertare L_1*;* abtare H_1. — **27** adpensam *Madvigius Advers. Cr. II, 664;* da pensam *cdd.;* date pensam lanam, qui *Iun.* — quae *Bergkius.* — temperi *Ritschelius Suetonii Reifferscheidiani pg. 509;* tempori *cdd.* — **28** putam *B, Gen,* H_1. — facito *Bothius; quod qui acceperit, poterit servare v. 27 codicum illud* da pensam lanam. — mulcetur *coni. vir doctus ap.* Me_1*;* multetur *L,* H_2*, G;* miletur *B, Gen,* H_1. — male *M; cf. Phaedr. I, 3, 9;* malo *v.* (*ante eras.* homo, ho *tamen ut non omnino sit certum, in L*). — **29** an *secl. M.* — Virg. lib. VI *B.* — in *om. ed. Bas.; in H idem lineolis transfixum, sed hae rursus deletae.* — III H_1*;* II Gen_1. — **30** multa ut putans *L.* — animi *Medic. Verg.* — iniqua *L.*

Ennius Thyeste:

ibi quíd agat, secum cógitat, curát, putat.

Caecilius Exsule:

án non haec putás, non haec in córde versantúr tibi?

Plautus in Amphitryone:

quo íd, malum, pactó potest nam? mécum argumentís puta.

|| Putare, aestimare. Terentius in Andria:

recté putas.

M. Tullius in Epistularum ad Caesarem lib. I: quod sapientis homines ac boni putant. — Lucilius lib. XXVIIII:

pérge, amabo; ac sí potes, face dígnam me ut vobís putem. ||

PIARE dicitur impiare, contaminare. Vergilius lib. VI:

distulit in seram conmissa piacula mortem.

|| Piare, expiare, purefacere. Vergilius lib. VI:

duc nigras pecudes. ea prima piacula sunto.

|| Piare, condere, consecrare. Vergilius lib. VI:

prodigiis acti caelestibus ossa piabunt.

PASSVM, perpessum. Vergilius Aen. lib. I:

o passi graviora!

|| Passum dicitur genus licoris, quod ex uva passa cogitur. Vergilius in Georg. lib. II:

et passo psithia utilior.

---

31 Ennius Thyeste || 33 Caecilius Exule || 35 II, 1, 45 || 37 I, 1, 114 || 39 M. Tull. ad Caesarem I || 40 Lucilius l. XXIX || 1 Aen. VI, 569 || 3 Aen. VI, 153 || 5 Aen. VI, 379 || 7 I, 199 || 10 II, 93.

---

31 thieste *B*, Gen_2, *H* (*hic pr.* thiestae); theste Gen_1. — **32** quid agat *supra scr. in B m. 1.* — cogitet *L*, H_2, *G; non B.* — curat *Studemundius;* parat *cdd.* — **33** exsulae, *tum* exsule *L;* exule *rell.* — **34** an *add. M.* — *si octonarius sit iambicus instituendus, post illud* corde *potest suppleri* dudum *vel* pridem. — hic, *tum* hec, *denique* haec, putas *L.* — versantur tibi *Ald.* (tibi versatur *ed. princ.*); versantur ti *cdd. cum B.* — **36** quod *B.* — potes (putes) nam *cdd. Pl.* — mecum *Pl.;* meum *cdd.* — argumentus *Bm, Gen*, H_1; argumentiis *Bh.* — puta *Pl.;* putat *B, Gen*, H_1; putet *rell.* — **37** aestimare *pro* existimare. — **39** Ep. *M;* epistulis L_1; epistolis *rell. cum B.* — II *L; id. supra scr.* H_2. — sapientes *B.* — **40** *puto* hominis. — **41** ambo *B, Gen*, H_1. — si *supra scr. in G.* — potest *B.* — *melius erit propter r. m.* fac. — *post* putem pia *eras. in L.* — **1** *n. N.* — impiare *om. A.* — Verg.; *cf. 284 l.* differre. — **3** purefacere; ref *in ras.* L_1; purofacere *pr. B.* — **4** *post* duc *ras. in Gen.* — piaculas ancto L_1. — **5** Verg.; *cf. comm. in 243, 35.* — **6** prodictis L_1. — **9** licoris *L;* liquoris *rell. cum A, B.* — passi *B;* passo Gen_1. — **11** et passo psithia utilior *ed. Bas.;* et passus sit (*supra* sit *add. corruptelae signo Gen*) lautilior (iautilior *pr. L*) *Gen, L*, H_1; et passo sithia utilior H_2; *item in mrg. adscr. m. 2* psthitia; et passo scythia utilior *B.* — sithia, *forma plebeia, olim fuit in libris Nonii.*

‖ P a s s u m, dispessum, solutum. Vergilius Aen. lib. I:

crinibus Iliades passis.

Terentius in Phormione:

capíllus passus, núdus pes, ipsa hórrida.

Caecilius Synaristosis:

heri véro prospexísse *se* eum *ex tégulis;*
ecnúntiasse et flámmeum expassúm domi.

‖ P a s s u m, extensum, patens: unde et p a s s u s dicimus, quod gressibus mutuis pedes patescunt. Ennius Annalium lib. X:

egro corde, comis . . . .
. passis late palmis 'pater' . . . .

[p a s s i s ait p a l m i s patentibus et extensis.] Naevius Iphigenia:

pásso velo vícinum aquilonei hánc in portum fér foras.

PARCERE est veniam dare. Vergilius lib. VI:

parcere subiectis et debellare superbos.

Lucilius lib. XXX:

quanti vos faciant, sociis com parcere possint.

---

12 I, 480 ‖ 14 I, 2, 56 ‖ 16 Caecilius Synaristosis ‖ 20 Ennius Ann. X ‖ 23 Naevius Iphigenia ‖ 25 Aen. VI, 853 ‖ 27 Lucilius l. XXX.

---

12 dispessum *M;* dispersum *v.* — **13** *ante* passis *ras. in L* (*f. erasum* dispassis). — **14** Ter.; *cf. 198 l.* capillus. — formione *cdd. pr. B.* — **15** orrida *Gen, L, H_1; non B.* — **16** Caecilius *h. l. omnes; quod alibi vix umquam.* — Caecil.; *cf. Gell. XV, 15; quo non improbabile est usum Nonium.* — synaristosis *vel* sinaristosis *libri Gellii;* inaristosis (inaristoris *Gen, H_1;* inaristotoris, *tum* inaristoteris, *ut vid., B*) *Non.* — **17. 18** *supplevit ex Gellio Iun.* — prospexi *B.* — se *add. M.* — *v.* eum se *ut libri Gelliani* (eumpse *Bergkius, Ribbeckius*) *numeris minus rotundis. neque si hoc admiseris apparet, cur haustus sit versus apud Nonium.* — ecnuntiasse et *Ribbeckius, Hertzius;* haec nuntiasset *fere cdd. Gell.* (haec nuntiasse et *v.*). — domi. *secuntur in cdd. vv. 25—28.* — *relicuam l.* passum *partem huc revocavit ed. princ.; qua omissa Caecilii et Naevii exempla, quae primus Aldus addidit.* — **19** passi dicimus *B.* — **20** gressus *vel* gressusi *pr. L.* — *f.* patescant. — Ennius; *cf. Annal. 363 ibique comm.* — *ante* X *ras. Gen.* — **21. 22** aegro *B, H, G.* — *verba Sophonibes ad Masinissam, ut puto, in hunc fere modum videntur fuisse concepta:* aegro corde, comis sparsis lacrimisque profusis et passis late palmis 'pater' inquit. — **23** passis — extensis *secl. M.* — *pro* ait late *Gen_1; et sic puto scriptum ab interpol.;* aut *B.* — nevius *B, Gen, H, G.* — efigenia *cdd.* — **24** *cf. comm. in Naevii Iphigeniam.* — velo *Iun.;* vel hoc *cdd.* — aquilonei *M;* aquilone (aquolone *Gen_1*) *cdd.* — hanc (*sc.* Iphigeniam) in p. *M;* hortum (ortum *B*) *cdd.* — passo velo vicinum Aquilo in portum fert orias *Me.* — **25—28** *cf. comm. in vv. 17. 18.* — **28** vos; *h. e.* cives Romanos. — faciunt *B.* — sociis *I. Dousa;* socii (socii socii, *sed alterum delet., Gen*) *cdd. cum B.* — com parcere *Lachm. comm. Lucr. pg. 71;* cum parcere *B;* conparcere *Gen, L_1, H_1;* comparcere *rell.* — possint; *i. e.* sustineant. — *ita mansuetudinem adversus socios in oratione ad populum Romanum iactat C. Gracchus ap. Gell. XV, 12.*

| Parcere, servare. Vergilius lib. X:

argenti atque auri memoras quae multa talenta,
natis parce tuis.

Lucilius lib. XXVII:

párcat illi málu', cui prosit, cuí fidem esse exístimet.

PAX significantiam habet notam. Vergilius lib. VII:

pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyranni.

|| Pax, venia. Vergilius in Aen. lib. III:

sed votis precibusque iubent exposcere pacem.

|| Pax, || propitiatio. Vergilius Aen. lib. III:

exorat pacem divum.

PRAESTARE dicitur consuetudine beneficium dare [M. Tullius]. || Praestare facere. M. Tullius de officiis lib. III: emptorem indemnem† damno praestari oportere. || Praestare, exibere. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: tu si meam fidem praestiteris, quod confido te esse facturum. — et de officiis lib. III: nam cum ex duodecim *tabulis satis esset ea praestari quae essent* lingua nuncupata. || Praestare, antecellere. Vergilius lib. XII:

o praestans animi iuvenis!

---

29 Aen. X, 531 || 32 Lucilius l. XXVII || 34 Aen. VII, 266 || 36 III, 261 || 1 III, 370 || 3 cf. comm. || 4 III, 16, 66 || 6 M. Tull. ad Caes. iun. I || 7 III, 16, 65 || 9 XII, 19.

---

31 gnatis *cdd. Verg.* — tus *Gen₁;* lus *pr. L.* — **33** malus *B, Gen;* maius *L, H* (*hic cum rasura supra* aiu *et infra* i), *G.* — malu'; *i. e.* ineptus. — magis *coni. Iun.* — prosit *M;* possit *C, B, Gen* (possint *pr. G*). — existimet *M* (existiment *Iun.*); eximent *C, Gen;* extiment *B.* — **35** dettram *Gen₁.* — **37** *cf. 324, 8.* — iuvent *Gen₁; L₁.* — *in mrg. Ho:* Virg. (*Aen. XI, 414*) oremus pacem. — **2** exorant *B.* — **3** *haec in cdd. posita v. 5 post* oportere. — Praestare; e *pro* ae *ubique A; item praeter v. 17 B; nec non L plerumque; qui ubi* ae *exhibet, id notabitur;* ae *fere H; omnino Gen; ed. Bas.* — M. Tullius *secl. M.* — *post* M. Tullius *unius versus spatium vacat in optimo libro Merceri.* — **3—5** *in Gen, H₁ hic ordo:* Praestare, facere. M. Tullius de officiis lib. VI (III *H₂*): emptorem indemnem damno dare. M. Tullius. Praestare dicitur cons. benef. praestari oportere. Praestare, exhibere. — *similiter B:* Praestare, facere. M. Tullius de officiis lib. VI: emptorem indemnem dampno dare (*tum unius versus spatium vacuum*). Prestare, exhibere. — **4. 5** emptori damnum praestari oportere *cdd. Ciceronis; a quo certe alienum illud* indemnem damno. — exibere *L;* exhibere *rell. cum B.* — **7—9** et de officiis — nuncupata. *hunc l. primus edidit editumque supplevit Me.* — duodecim; duode *cdd.* — tabulis — essent *om. idem* (lingua nuncupata essent *Me*). — **9** excellere *B.*

Sallustius in Catilinae bello: omnis homines qui sese student praestare. — Terentius Phormione:

..... vír viro quid praestat? ....

M. Tullius in Verrem, Siciliensi: nimirum illi non ingenio solum his patronis, sed fortuna etiam praestiterunt. — Lucilius lib. XVII:

si *facie* facies praestat, si corpore corpus.

M. Tullius de officiis lib. II: quid enim est, per deos inmortalis! optabilius sapientia? quid praestabilius? — et in Ortensio: itaque nec in philosophia cuiquam cessit et vitae gravitate praestitit. — Varro Quinquatrubus: an hoc praestat Herophilus Diogenei? || Praestat, utilius est. Vergilius Aen. lib. III:

praestat Trinacrii metas lustrare Pachyni.

Lucilius lib. XXX:

uti pecudem te asinumque ut denique nasci
praestiterit.

M. Tullius de senectute: ne vos quidem Titi Ponti centurionis viris habetis: num idcirco est ille praestantior?

---

11 1, 1 || 12 V, 3, 7 || 14 II, 2, 78, 191 || 15 Lucilius l. XVII || 18 II, 2, 5 || 19 M. Tullius Hortensio || 21 Varro Quinquatrubus || 22 III, 429 || 24 Lucilius l. XXX || 27 10, 33.

---

11. 12 Catillinae *Gen, L; non B.* — omnes *Gen;* ōms *B, pr. H.* — homines; o *B.* — se *B.* — praestare *(ita L); illud* ceteris animalibus *add. Sall.; ed. princ.; quod incertum an librariorum culpa sit omissum.* — **12. 13** Ter. — praestat *(ita L); pro his Ald., Iun.:* Ter. Eunucho: dii immortales, homo homini quid praestat; *om. edd. pr., in quibus totum l. mancum valde.* — Formione (in F. *B*) *cdd.* — **15** praestiterunt *L.* — **16** XVII *Quicheratus;* XXVII *v.* — **17** facie *add. M.* — si facies praestat facie *Ald.* — restat L_1; prestat L_2; *H.* — *illa* facie *et* corpore *dativi.* — **18** inmortales *B, Gen,* L_1, H_1; immortalis (inm. H_2) L_2, H_2, *G; om. Cic. cdd.* — **19** praestantius *cdd. Cic.* — hortensio *cdd. pr.* L_1. — **20** itaque *om. G.* — filosophia *L, H;* filosofia *Gen.* — cesset Gen_1. — vittae *Gen.* — gratuitae *B.* — **21** Varro — praestat *in mrg. add.* Gen_2. — Varro; *cf. 69 l.* aquilex *ibique comm.* — quinquatribus Gen_2; H_1; *non B.* — herofilius *cdd.* — Diogenei; Diogeni *Iun.;* Diogene *cdd. h. l.;* Diogenis *pg. 69.* — *post h. v. Quicheratus collocat 27, 28, qui potius ante v. 18 fuere reponendi et in hoc scribendum* idem de off. — **22** utilius est *Quicheratus, per neglegentiam quidem, sed recte:* utile (utille Gen_1) esse (est *L et H ex corr., B, G*) *cdd.* — **23** Trinacrii *Verg.;* trinacri Gen_1, L_1; trinacria *rell. cum A, B.* — pachini *A, B, pr. H.* — **25. 26** te *Iun.;* tu *cdd. (B in ras.)* — asimumque *G* (tuasinumque *L;* tua sinumque *H;* tua simumque *G*). — denique *Ald.;* dentique *cdd. cum B.* — *cf. Sall. Catil. init.* — praestiterit *L.* — **27. 28** *cf. comm. in v. 21.* — quidem *om. B.* — Ponti centurionis viris: ponti centurionis vires H_2 (pontii *cdd. Cic.*); ponticem turi ni L_1; pontificem turini viri *B, Gen,* H_1; ponticem turini viri L_2; Ponti centurini viris *ed. Bas.* — *cet. cf. comm. in Luc. l. inc. IX.* — praestantior *L.*

371. 372 M.

PIVM dicitur religiosum. Vergilius in Bucolicis:

* * *

idem Georg. lib. III:

di meliora piis!

|| Pium, castum. Vergilius lib. VI:

quique pii vates.

PRAECIPERE est iubere vel monere. Vergilius || lib. XI:

ipsi numerumque modumque carinis
praecipiant.

et lib. VIIII:

namque ita discedens praeceperat optimus armis
Aeneas.

Terentius in Adelphis:

nam quid tu híc agas,
ubi, síquid bene praecípias, nemo obtémperet?

Lucilius lib. XXVI:

pórro amicist béne praecipere, Túsci bene praedícere.

M. Tullius de officiis lib. III: nec omnino quicquam de eo genere praecipiendum fuisse. — et in Hortensio: praecipiunt haec isti, set facit nemo. || Praecipere, praevenire. Vergilius lib. XI:

exultatque animis et spe iam praecipit hostem.

et lib. VI:

omnia praecepi atque animo mecum ante peregi.

---

29 Vergilius Bucolicis; cf. comm. || 31 III, 513 || 33 Aen. VI, 662 || 1 XI, 328 || 4 Aen. IX, 40 || 7 III, 3, 79 || 10 Lucilius l. XXVI || 12 III, 3, 13 || 13 M. Tull. Hortensio || 14 XI, 491 || 16 Aen. VI, 105.

---

29. 31 *nullum l. L.* — in Buc. *e. q. s.;* in bucolicis lib. III (IIII *Gen,* H_1) *Gen, L,* H_1*;* georg. lib. III *B;* in georgic lib. III H_2*;* in Georg. lib. III *ed. Bas.* — *lacunam indic.*, idem *add. M.* — *haustus vid. Buc. I, 70:* inpius haec tam culta novalia miles habebit. *quo versu usus est Non. 215 s. l.* novalia. — **34** vatis *cdd. pr. B.* — **2** ipse *Gen,* H_1. — rumque *Gen*$_1$. — canis *id.* — **5** discedes *B.* — praeciperat *Gen*$_1$*;* L_1. — **6** aen *Gen;* L_1*;* H_1. — **7** adelfis *cdd. pr. B.* — **8** nam quid; namque (nanque *Genm*) *B, Gen,* H_1. — **9** nemo; neme *Gen,* H_1*;* mene *B.* — obtemperat *plerique libri deter. Ter.* — **11** atnici est *B;* amici est *rell.* — Tusci bene praedicere *Me;* tueri bene praedicare *cdd. cum B.* — **12. 13** deo gere H_1*;* de eo gere *Genh;* deogere *Genm; in Gen supra* g *add.* ◡; deo geri *B.* — de eo genere quicq. *cdd. Cic.* — fuisse. Et *Me;* fuisset *cdd.* — precipiunt *B* (pre *ubique in toto l. Bh sec. ed. Me*). — **14** isti, set *ed. Bas.* (isti, sed *Me*); istis et *B; Gen; H; L.* — 'incusat philosophos ignava opera et philosopha sententia' *Me.* — **15** spe tam *L;* petam *Gen*$_1$. — precipit *L.* — **17** praecipi *Gen*$_1$, L_1, H_1. — animum *L;* anima *Gen*$_1$. — metum *pr. H.*

PVLSATVM significat percussum. Vergilius lib. VI:

pulsatusve parens aut fraus innexa clienti.

M. Tullius de suppliciis: lictores circumsistunt valentissimi et ad pulsandos verberandosque homines exercitatissimi. || Pulsatum, violatum. Vergilius lib. XII:

pulsatos referens infecto foedere divos.

PRODVCERE dicitur longius ducere. Vergilius Aen. lib. II:

abnegat excisa vitam producere Troia.

Lucilius lib. XXVIIII:

ét si retinere húnc voles
spe lóngius te próducturum et díutius.

M. Tullius de senectute: conviviumque vicinorum cotidie conpleo; quod ad multam noctem, quod maxume possumus, vario sermone producimus.

|| Producere, prosequi. Varro Ὄνος λύρας:

valéteque et me pálmulis prodúcite.

Vergilius lib. VIIII:

nec te, tua funera mater
produxi.

|| Producere, instituere * * * || *Producere, gignere.* Terentius in Adelphis:

seni ánimam primum extínguerem ipsi, qui íllud produxít scelus.

Lucilius || lib. XXVI:

---

18 Aen. VI, 609 || 20 II, 5, 54, 142 || 22 XII, 286 || 24 II, 637 || 26 Lucilius l. XXIX || 29 14, 46 || 32 Varro Ὄνος λύρας || 34 Aen. IX, 486 || 38 III, 2, 16 || 1 Lucilius l. XXVI.

---

19 et *mel. propter euphoniam cdd. pleriq. V.* — clenti *Gen*$_1$.; clinti *L*$_1$. — 20 sex lict. *Cic.* — lect. *B, Gen, L*$_1$*, H*$_1$*; non A.* — ulentissimi *Gen, H*$_1$*;* viol. *A, B.* — 21 hominis *Gen, H*$_1$. — 22 XI *B.* — 23 federe *ed. Bas.* — 24 longus *Gen*$_1$*; L*$_1$. — dicere *Gen*$_1$. — 25 excisan *pr. L.* — 27 etsi *al.* — huc *B.* — 28 spe *M;* si *v.* — 29 cotidie *et B;* cotidiae *L*$_1$*;* cottidie *Gen, pr. H.* — 30 conpleto *L, ed. Bas.;* completo *B, Gen, H*$_1$*;* complecto *H*$_2$. — ad m.; admittam *L*$_1$. — quod (*pro* quoad) *L;* quam *rell. cum B et Cic. libris.* — *sine L esset, posset legi* qua. — maxime *L, non B.* — 32 *Varronis exemplum ad hoc lemma referendum intellexit Passeratius; nam in libris legitur ante* producere, prosequi. — 33 valeteque *M;* valete *cdd.* — valete meque *audacius Scal., hactenus tamen laudandus, quod Graecanicum trimetrum agnovit.* — 34 Verg.; *cf. 434 l.* ulcus. — VIII *Gen, L, H*$_1$*; non B.* — 35 te *om. A, B, Gen, H*$_1$. — te tua funera *etiam Vergilii cdd. meliores inveterato vitio;* nec fletu funera *Perlcampius.* — 37 *lacunam significavit, illa* producere, gignere *addidit Quicheratus.* — 38 adelfis *cdd. pr. B.* — 1 Lucilius; *cf. 360 l.* offerre, invenire.

373 M.

dúcunt uxorés, producunt quíbus haec faveant líberos.

|| **Producere**, deducere. Terentius in Adelphis:

o, quin égomet produxi! . . .

|| **Producere**, foras ducere. Terentius [in] Heautontimorumeno:

. . produxi ac véndidi. . . . .

M. Tullius in Verrem, [in] Frumentaria: quid opus est Lollio? nemo *hoc nescit; nemo* tuorum amicorum, nemo abs te productus, nemo interrogatus. — Lucilius lib. XXX:

producunt me ad te, tibi me haec ostendere cogunt.

PROLVVIES et INLVVIES significantiam habent parem. est enim inmunditia. Vergilius Aen. lib. III:

foedissima ventris
proluvies.

[et:

respicimus: dira inluvies.

Terentius [in] Heautontimorumeno:

pannis óbsita,
neclécta, inmunda inlúvie.]

|| **Proluvies**, profusio. Terentius in Adelphis:

quód proluvium? *quae* haec† subito lárgitas? . . . .

---

3 III, 3, 48 || 5 I, 1, 92 || 7 II, 3, 25, 63 || 9 Lucilius l. XXX || 12 III, 216 || 15 Aen. III, 593 || 17 II, 3, 53 || 20 V, 9, 28.

---

2 producunt *in mrg. add.* Gen_2. — quibus *om. B.* — haec *(nominat. plur. gen. fem.)* faveant *M;* haec faciant (faciunt *B*) *cdd.* — *f.* quibu'cum haec faciant. — **3** ducere, *supra scr.* de, *B.* — adelfis *cdd. pr. B.* — **4** qui *meliores cdd. Ter.;* quin *deteriores quidam; alii* quem; *et ita cum Donato Bentleius.* — *ipse Non. haud dubie* quin. — **5** foras *om. B, Gen,* H_1. — in *delet. in H; om. L, G; habet B.* — **7** in *del. Quicheratus.* — lolio *B, Gen,* H_1. — **8** hoc nescit; nemo *om. cdd.* — nemo abs te productus *om. cdd. plerique Cic.; in Lagomars. 42 pro his legitur:* nemo pro opte abductus; *in Nanniano* nemo prompte abductus. — **9** nemo abs te interrogatus *Lagom. 42.* — **10** ad tem H_1*; in Gen notus ille apex supra* e. — **11. 12** set Gen_1, L_1. — inluvies *cdd. cum A, B pr.* L_2, *G.* — est enim *A;* est *rell.;* et est *ed. princ., f. recte.* — inmundicitia *B.* — **13** fedissima ventris *in ras. B.* — fedissima *et* Gen_2*; H; G; non A.* — **15—19** *haec ab interpolatore addita probabile est. nec enim solet Nonius in hoc capite aliena a lemmatis admiscere exempla.* — *cf. comm. in 308 l.* frigere. — *et potuit certe prior l. ex ipso adsumi N.; cf. comm. in 125, 27.* — **15. 16** *om. A.* — **16** inluviis H_1; illuvies *ed. Bas.* — **17** in *om.* L_1. — **19** neglecta *ed. Bas.; A; non B.* — inmundis *B, Gen,* H_1; immunda L_2*; G.* — inluviae *A,* Gen_1; illuvie L_2, *G.* — **20** Proluvium *G;* Proluvies *sec. morem Nonii rell. cum A, B.* — Ter.; *cf. 493 l.* largitas. — adelfis *cdd. pr. B.* — **21** proluvium *Serv. Daniel. ad Aen. III, 217;* prolubium *rectius pars cdd. Ter., idque et Donatus vid. agnoscere.* — quae *om. cdd. h. l.* — ista haec *cdd. 493;* istaec *vel* ista *libri Ter.* — subito; *cf. comm. in 493.* — quae haec est subita l. *Serv. l. m.* — *f. fuit olim:* quae haece.

PROIECTVM dicitur dimissum, derelictum. Vergilius lib. VI:

proiece tela manu.

* * * Vergilius in Bucolicis:

non ego vos poshac, viridi proiectus in antro.

‖ Proiectum longe iactum, extensum. M. Tullius de signis: sed quod erat eiusmodi loco atque ita proiecta in altum. — Vergilius Aen. lib. III:

proiectaque saxa Pachyni
radimus.

M. Tullius de re publica lib. III: iustitia foras spectat et proiecta tota est atque eminet. — et de oratore lib. III: bracchium procerius proiectum, quasi quoddam telum orationis. ‖ Proiectum, subtractum. M. Tullius in Philippicarum lib. IIII: quid? hoc senatus consultum fuit, *cur* clam te ex urbe proieceres?

PRAESTRINGERE, obtenebrare. Plautus in Milite glorioso:

praestríngat oculorum áciem in acie hóstibus.

‖ Praestringere, attingere. M. Tullius ‖ de signis: ignoscite: rei magnitudo me breviter praestringere atrocitatem criminis non sinit. ‖ Praestringere, radere. M. Tullius in Philippicarum lib. II: cuius quidem vomere portam Capuae paene praestrinxisti.

22 Aen. VI, 835 ‖ 24 I, 75 ‖ 26 II, 4, 10, 21 ‖ 28 III, 699 ‖ 31 M. Tullius de re publ. III ‖ 32 III, 59, 220 ‖ 34 M. Tull. Philippic. IV ‖ 36 I, 1, 3 ‖ 1 II, 4, 47, 105 ‖ 3 II, 40, 102.

22 VII *B, Gen, L; item H m. 2.* — **23** proiece tela manu *M;* proiecte (proiectae L_2) lanu (ianu *B, in quo post* u *spatium quattuor litt.) B, Gen,* L_1*;* H_1*;* proiice tela manu H_2*;* proice tela manu *ed. Bas.* — **24** Proiectum, iacens, recubans *bene supplet Quicheratus.* — *excidisse lemma vel ideo probabile, quod aliter pro* Verg. *ponendum erat* idem. — **25** poshac L_1*;* posac Gen_1*, ut vid.;* posthac *rell. cum B.* — **26** longe actum *B, Gen,* H_1. — set Gen_1. — **27** loco *om. B, Gen,* H_1. — **28** *ante* Aen. *add.* in *L,* H_2. — **29** panni (pachini H_2) *B, Gen,* H_1. — **31** III *Maius;* II *cdd.* — *cf. Lactant. Epitom. Inst. Divin. cap. 55:* solam esse iustitiam, quae — foras tota promineat; *item in Appendice notata ad Comm. in 299, 30.* — expectat *L,* H_2*, G; non B.* — proiectat *L,* H_2. — **32** brachium *B, Gen, H, G.* — **33** quasi; quaesi H_1. — **34. 35** M. Tullius; *non invenitur h. l. in Philippicis.* — filippicis (ph. *B*) *cdd.* — quod *B.* — sc̄ *L;* senat̄ consultum *in mrg.* H_2*;* S. C. *ed. Victor.; ed. Bas.;* sunt (s̄ *Gen*) *B, Gen,* H_1. — fuit *M;* facit *cdd.* — cur *add. M.* — fecit, ut *Rothius.* — dam H_1. — proieceres *M* (proiceres *Rothius*); proieceris *cdd.* — quid hoc, si cum fascibus clam te ex urbe proieceris *non bene Me.* — **36** Praestringere; *cf. 34 l.* praestringere. — Praestringere (Prestringere *H*); ae *ubique ed. Bas.; A;* e *B pr. 374, 4.* — Plautus (Plaustus L_1); *cf. 34 l. m. ibique comm.* — **37** prestringat L_1. — **1** Prestringere L_1. — att. *L,* H_2*, G;* ingere (ingerere *B*) *B, Gen,* H_1*;* compendiosae colligere *A.* — M. — sign. *om. B.* — ignoscite *(om. A) ad praec. pertinet.* — **2** me *Cic.;* ne *cdd.; om. Am.* — prestringere *L;* praestringere *Parisinus Ciceronis;* perstringere *recte rell.* — **3** Prestringere L_1. — filippicis (philippicis *B*) *cdd.* — **4** portem *A.* — pene *cdd.*

374 M.

POSCERE, accipere. Varro Parmenone: 'in quibus partibus?' — 'in argumentis Caecilius poscit palmam, in ethesin Terentius, in sermonibus Plautus.' || Poscere significat petere. Vergilius lib. XII:

poscit equos gaudetque tuens ante ora frementis.

Plautus in Aulularia:

ubi síquid poscam usque ád ravim poscám prius.

Varro *Γνῶθι σεαυτόν*:

non súbsilis ac plaúdis et ab Aráto poscis ástricam
corónam?

|| Poscere, provocare. Vergilius lib. VIII:

aut acrem dubites in proelia poscere Turnum.

M. Tullius in Verrem, actionis secundae primo: poscunt maioribus poculis. || Poscere, adversari. Vergilius lib. V:

equidem sic poscere ventos
iandudum et frustra cerno te tendere contra.

PROFERRE, palam facere. Lucilius lib. XXVII:

próferam iam ergo, órdo vester scélera quae in se admíserit.

|| Proferre, protendere. M. Tullius de re publica lib. III: sapientia iubet *augere* opes, amplificare divitias, proferre *finis*.

---

5 Varro Parmenone || 8 XII, 82 || 10 II, 5, 10 || 12 Varro *Γνῶθι σεαυτόν* || 15 Aen. VIII, 614 || 17 II, 1, 26, 66 || 18 Aen. V, 26 || 21 Lucilius l. XXVII || 23 III, 15, 24.

---

pr. Amh. — prestrinxisti L_1; praestrinxi *A, B, Gen,* H_1; perstrinxisti *cdd. Cic.* — **5** *interrogandi signum addidit, diverbium significavit M.* — **6. 7** Caecilius — Plautus *om. B versus spatio relicto.* — parmam *Gen,* H_1. — aethesin *Gen, pr. H.* — **9** tues Gen_1. — **11** *cf. 164 l.* ravis *ibique comm.* — poscamus quae *B, D ap. Pl.; cdd. 164;* poscas usque *h. l.; corr. Gruter.* — rabim *cdd. hic.* — poscãs *L.* — **12** Varro; *cf. 135 l.* mirius *cum comm.* — **13** subsilis *cdd. 135; h. l. H ex corr.;* subsiliis *Gen, pr. H, G;* subsiles *B;* subtiliis *L.* — plaudis *cdd. 135;* plaudes (plautus G_1) *h. l.* — et ab Arato (aratro *B;* G_1). *defectus caesurae excusari videtur iniecto nomine proprio.* — posces *cdd. utrobique.* — **15** VIIII *B.* — **16** dubitem L_1. — praelia *ed. Bas., non B.* — **17** in Verrem, actionis secundae primo *M* (lib. primo s. act. in V. *Quicheratus*); prima secundae (secunde *L, Gen*) actionis (actionis secundae *B*) in Verrem *cdd.; f.* in Verrem, actione secunda. — **20** iandudum L_1; iamdudum *rell.* — **22** proferam *Lachmannus;* proferat *cdd.* — iam ergo ordo vester sc. *M de re m. 34;* ergo iam vester ordo sc. (sc. ordo *pr. L;* sc. *om. B*) *cdd.;* ego iam, vester ordo sc. *Lachm.* — in se; *f.* in te, *h. e.* in P. Scipionem. — **24** augere opes, amplificare divitias, proferre fines (finis *Vatican.*) *e Cic. Quicheratus; cf. comm. Halmii;* proferre *(om. B, Gen,* H_1*)* opes, amplificare divitias *cdd.*

PENETRARE, cum vi ingredi, sicuti plerumque. ‖ Penetrare, exire, proripere. Plautus Trinummo:

quo illic homo foras se penetravit aedibus?

PARITER, ex aequo. Novius Decuma:

quód profanaví modo,
sí tris menses âbsim, in aede páriter ut dispértiant.

Afranius Abducta:

dispértiantur ‖ pátris *uti paritér* bona.

Pariter, convenienter. Titinius Praelia:

né tu istum edepol aédi exclusti páriter ut dignús fuit.

‖ Pariter, similiter. Afranius Omine:

tíbiis in utrâmque partem póllet et paritér potest.

Pacuvius Niptris:

páriter te esse erga íllum video, ut íllum ted ergá scio.

Plautus Aulularia:

is ex se húnc reliquit, qui híc *nunc* habitat fílium,
paritér moratum ut páter atque avus eiús fuit.

POSTERIVS dicitur tardius vel secundo. ‖ Posterius, minus. Plautus in Asinaria:

---

26 II, 2, 1 ‖ 28 Novius Decuma ‖ 31 Afranius Abducta ‖ 2 Titinius Praelia ‖ 4 Afranius Omine ‖ 6 Pacuvius Niptris ‖ 8 prol. 21 ‖ 12 I, 1, 48.

---

25 sicut *A, B, Gen,* H_1. — **26** excire *non bene Ritschelius.* — se penetrare *non recte Quicheratus; cf. exempl. Plaut.* — exire, proripere. *talis inconcinnitas condonanda socordiae Nonii.* — **27** *cf. Ritschelii comm. in h. l.; Spengelii libri de canticis Plautinis pg. 26 sq.* — foras *(om. D)* se *Pl.;* fortasse *cdd. Non.* — ex aed. *Pl. cdd.* — **29** profanavi *Bothius;* profanari *cdd.* — **30** si tris menses absim, in aede *Bergkius* (si tris menses sim in aede *Mc;* sic tris menses in ede *ed. princ.*); si tris menses iminede *L;* si tris menssesim ine de *H;* si tris mense simine de *Gen;* sitrismensesiminede *B add. in mrg. corruptelae signo;* si tris menses im in ede *ed. Bas.* — pariter ut *Bothius;* ut pariter *cdd.* — dispertiant *Bergkius;* dispertiam *cdd.* — *quo servato Ribbeckius:* si tris mensae sint in aede, ut pariter eis dispertiam, *qui de epulo in aede Herculis instituendo cogitat. at ita displicet illud* pariter. — ut dispertiant, *sc.* amici inter se seposita tamen parte in usum dei. — **1** dispartiantur *ed. Bas.; non B.* — partris *pr. L.* — uti p. *add. M* (ut patris pariter bona *Bothius*). — **2** Praelia *etiam B.* — **3** aedi exclusti *M;* media extulisti *cdd.* — ne tu istum edepol inedia *(ita ed. a. 1476)* | exercuisti *Hermannus.* — ut dignus fuit *om. B.* — **4** homine *H, G;* hominem *Gen, L;* omnem *B.* — **5** tibiis in utramque partem *M* (in utramque partem *iam Bothius*); tibi in utraque parte *cdd.* — **6** Niptris; nitra *cdd.* — **7** vi. deeo *(sic) pr. L.* — ted *Vossius;* te *cdd.* (ut illunc erga te scio *Vmpfenbachius*). — *cf. Plaut. Pseud. 1020:* ne malus item erga me sit, ut illum erga (*ita Ritschelius;* erga illum *cdd.*) fuit. — **9** his *cdd.* — hic; hoc L_1. — nunc *om. cdd.* — atque avus eius; avusque huius (eius *Serv.*) *cdd. Pl.; Serv. in Georg. I, 189.* — eius *merito praeferre videtur Wagnerus.* — **11** *nullum l. in L.*

375 M.

postérius istuc dícis quam credó tibi.

POSTVLARE intellegitur apertissime quam habeat significantiam, id est poscere. Terentius in Andria:

álios mores póstulat.
dehinc *póstulo, sive aéquomst, te oro, Dáve, ut redeat iam ín viam.*

* * *

. . . . . *si évenat, quod* póstulo,
in Pámphilo ut nil sít morae.

‖ Postulare, velle. Plautus in Asinaria:

úbi piam pietátem, si stoc móre moratám tibi
póstulem placére, mater, míhi quei pacto praécipis?

idem Aulularia:

nám qui eri ex senténtia servíre servus póstulat.

PARET, obsequitur. Vergilius lib. I:

paret Amor dictis carae genetricis.

‖ Paret, videtur, ostenditur. Vergilius lib. X:

cui pecudum fibrae, caeli cui sidera parent.

PORTENTA dicuntur quae aliquid portendunt, ut saepe. ‖ Portenta, inania quaedam et inridenda. Cicero Tusculanarum lib. I: aut quid negoti est haec poetarum et pictorum portenta convincere?

---

15 I, 2, 18 ‖ 18 Ter. Andr. I, 1, 138; cf. comm. ‖ 21 III, 1, 3 ‖ 24 IV, 1, 3 ‖ 26 Aen. I, 689 ‖ 28 Aen. X, 176 ‖ 31 I, 6, 11.

---

13 istiic (isti ic *Gen*) *Gen*, H_1. — **14** intelligitur *B*. — **15** id est *M;* ut est *v*. — **16** *praec. ap. Ter.* nunc hic dies aliam vitam adfert; *quae praemissa a Quicherato.* — **17—20** *eidem obsecutus librariis potius quam Nonio, cui Mercerus adsignavit, putavi tribuendum, quod duo loci Terentiani conflati in unum.* — **18. 19. 20** *ap. Terentium fertur:* quem quidem ego si sensero — sed quid opust verbis? — sin eveniat, quod volo, | in Pamphilo ut nil sit morae. *sed apparet olim fuisse dittographiam, qua exhiberetur vel quod supra est positum vel tale:* sin venat quod postulo. — in Pamphilo *om. cdd.* — nihil *cdd. Ter. et Non.* — postulo ut nil sit morae *omissis rell. non bene Quicheratus.* — *cet. vid. hic l. potius referendus ad sequens lemma.* — **21** Plaut.; *cf. 151 l.* piem *ibique comm.* — ubi opem *cdd. h. l.* — si stoc *M;* sistuc *B, Gen,* H_1; si istuc *rell.;* si istoc *cdd. pg. 151;* si isto *Plautini.* — more moratam *B, Gen,* H_1; memoratam *L,* H_2, *G*. — **23** postulam *Gen,* H_1; postulaem H_2. — placerem *H; L.* — mater mihi *cdd. pg. 151;* martem (artem H_2; *L*) tibi *h. l. cum B.* — quei *M;* quoque *B, Gen,* H_1; quo *rell.* — **25** non qui haeri *B*. — ero *cdd. Pl.* — **26** *nullum l. in L.* — Parte L_1. — **27** genitricis L_2. — **29** *cf. Serv. comment.* — celi *Gen solus; eaque rarissima scriptura in libris nostris.* — **30** Portenta; *cf. 430; 436 l.* portentum; portenta. — protendunt *A, B, Gen,* H_1. — **31** inani H_1. — **32** negotii *A, B, Gen, pr. H.* — est *om. Am.*

PROTINVS ubicumque lectum est contra usum intellectus communis, quo statim significare creditur, positum invenitur ut sit [protinus] porro ac sine intermissione, continuo; quod iunctum tenus eius significantiam confirmet adverbii. Vergilius || namque in quocumque loco protinus posuit, sub hoc sensu intellegendum reliquid. et quoniam nonnulli veterum pro eo quod protinus est protinam vel protinis converterunt, exempla de his necessario decerpenda sunt. Afranius Epistula:

. cómisatum prótenis rectá domum
digrédimur.

Plautus in Astraba:

dare pédibus protinam sése ab his regiónibus.

idem Curculione positione addita:

óstium ubi prospéxi, exinde me ílico protenám dedi;

quasi in longam fugam. — Naevius in Colace:

ubi vídi, exanimabíliter timidus pédibus protinam mé dedi.

id est [pedibus] longius fugi. Varro etiam de lingua latina lib. VII vel protinam vel protinus continuationem vel praeteritae vel futurae longitudinis dicit. et tamen quoniam, ut mihi videtur, potest *esse* eius adverbii enuntiatio varia, significantia eius mutata pro locis exemplis testibus desiguanda est. || Protinus, insequenter, deinceps. Vergilius [in] Georg. lib. IIII:

---

1 Vergilius || 5 Afranius Epistula || 8 Plautus Astraba || 10 II, 3, 84 || 12 Naevius Colace || 14 VII, 107 || 19 IV, 1.

---

34 *hoc lemma cum mancum valde esset in edd. prioribus, primum est suppletum ab Aldo.* — conmunis L_1 *solus.* — **36** protinus *secl. M.* — itermissione *Gen*, H_1. — continua *A, B, Gen*, H_1. — quod iunctum; coniunctum *B.* — **1** confirmet *M;* confirmat *cdd.* — **2** in cocumque *L.* — protenus *L*, H_2, *G, non A, B.* — hoc; h̄ *B.* — in intellegendum H_1. — **3** reliquit *cdd. pr.* Gen_1; *L.* — **4** protinis *L;* protenis *rell. cum A, B.* — necessario *Carrio;* necessaria *cdd.* — **5** epistola *B, L*, H_2, *G.* — **6** nos *add. Quicheratus; non deterius erit* hinc *vel* quin. — comisatum *Gen, H;* comissatum *L, G;* commissatum *A, B.* — protenus Gen_1; protinus *Me.* — **8** Astraba *Iun.; Me; ed. Bas.;* astravada (*seq.* dare) *B, Gen, H;* astravat a *L.* — **10** idem *supra v. add. in Gen.* — positione *M;* praepositione *v.* — positione addita;. *i. e. adhibito per translationem illo, quod est* se dare *vel* pedibus se dare. — **11** hostium *A.* — conspexi *cdd. Pl.* — **12** Nevius *A, B, Gen, H, G.* — **13** ubi — timidus *om. A.* — timidus H_2; tamedus *B, Gen*, H_1; timedus *L; Montepess.;* timed̄ *G;* timidis *Ald.* — **14** pedibus *del. Iun.* — Varro. *respicitur ad illud:* in Lampadione (Naevii) 'protinam' a 'protinus', continuitatem significans. — **15** protinus, *mut. in* protinam vel *Bh* (protinam, *m. 2* protinis; vel *Bm*). — continuatione *L, G, Gen, B.* — **16** longius *B.* — **17** esse *add. Quicheratus.* — enuntiatia Gen_1; significatio *male B.* — signif. eius; eius *f. delend.* — **19** in *om. B; Gen;* H_1. — VII *Gen;* II, *ante rasura*, H_1.

376. 377 M.

protenus aerii mellis caelestia dona
exequar.

et:

protinus Antaeum et Lucam, prima agmina Turni,
persequitur.

et:

protinus Orsilochum et Buten, duo maxuma Teucrum
corpora.

et:

protinus aerias Phaeacum abscondimus arces.

|| Protinus, iugiter et continue. Sisenna Hist. lib. I: nocte consumpta postero die per incertas vias Aeserniam, inde Romam protenus profugerant. — idem lib. IIII: castra de planitie convertit in montes, ut retro per callis protinus procedundo posset intra fines Asculanorum pervenire. — Tubero Hist. lib. I: siquod a parentibus acceptum protinus antiquei memoriae tradiderunt. — Vergilius lib. X:

huic frater subit || Alcanor fratremque ruentem
sustentat dextra; traiecto missa lacerto
protinus hasta fugit servatque cruenta tenorem.

idem:

mos erat Hesperio in Latio, quem protinus urbes
Albanae coluere sacrum.

et lib. III Aen.:

---

22 Aen. X, 561 || 25 Aen. XI, 690 || 28 Aen. III, 291 || 30 Sisenna Hist. I || 32 Sisenna Hist. IV || 34 Tubero Hist. I || 36 Aen. X, 338 || 4 Aen. VII, 601 || 7 Aen. III, 414.

---

20 protinus *cdd. pr.* L_1. — 21 exsequar Gen_1; *G.* — 23 ante eum H_1; anteum *B.* — licam *B.* — 24 persequatur Gen_1. — 26 orsolochum Gen_1; orsilocum *B.* — do L_1. — maxima *B*, H_2. — Teucrorum H_1. — 29 faeacum *cdd.* (feacum *B*; foetatidum Gen_1; foeacum H_1; Gen_2). — artes Gen_1. — 30 hist *Gen*; *G*; historiae *L*; historiarum *rell.* — 31 posterio Gen_1. — per incerta suiase (sui ase H_1) serniam *Gen*, H_1. — escrniam *omnes.* — unde G_1. — 32 protinus *cdd. pr.* L_1. — perfugerant *Me.* — *f.* profugerunt. — de planitie *Iun.*; de paniae *C*, *Gen*, *B.* — 33 retro *Rothius*; crebro *cdd.* — per callis *M* (per collis *Rothius*); ferculis *cdd.* — protinus protinus *B*, *Gen*, L_2, H_1. — procedendo G_1. — 34 Asculanorum *Iun.*; Aeculanorum *Rothius*; Salapiorum (*debebat* Salapinorum) *Popma*; aesculapiorum (esc. *B*) *cdd.* — lubero G_1. — siquid *Aldus*; *Ah.* — 35 antiquei; antiqui *Me*; antiquae (antiq̄: *G*) *cdd. cum A*, *B.* — 36 XII *cdd.* — 1 hic H_1. — subitat canor *L.* — atcanor Gen_1. — fratremquae Gen_1; L_1. — rentem Gen_1; L_1; H_1. — 2 dextera *Gen*, H_1. — 3 asta H_1. — tenorem; terentius *B*; tereñ (*add. supra* r *illo* ◡) *Gen*; H_1. — *post* terentius *rel. pars versus vacat in B*; terentius (*om. in v. 4* idem) *A*; *qui caret praecedente Vergilii exemplo.* — 4 *pro* idem Virgil, *tum lacuna in B.* — 7 *cf. 341, 10; item comm. in 303, 4.* — Aen. *f. delend.*

haec loca vi quondam et vasta convulsa ruina,
tantum aevi longinqua valet mutare vetustas,
dissiluisse ferunt, cum protinus utraque tellus
una foret.

et lib. VIIII:

felix, si protinus illum
aequasset nocti ludum in lucemque tulisset!

|| P r o t i n u s, statim. Vergilius Aen. lib. IIII:

protinus ad regem cursum detorquet Hiarbam.

|| P r o t i n u s, longe, porro. Vergilius lib. VII:

cornuque recurvo
Tartaream intendit vocem, qua protinus omne
intremuit nemus et silvae insonuere profundae.

idem [Vergilius] lib. VIII:

nam memini Hesionae visentem regna sororis
Laomedontiaden Priamum, Salamina petentem,
protinus Arcadiae gelidos invisere finis.

|| P r o t e n u s, valde. Vergilius in Bucolicis:

en ipse capellas
protinus aeger ago;

ut sit: et animo et corpore valde aeger; aut si aliud enuntiat, refertur ad illud *ago*, ut sit: longe, porro ago. || at t e n u s, licet, ut positionem acceperit, ita significatione varietur, tamen maxime finem terminumque designat. Vergilius in Georg. lib. II:

hactenus arvorum cultus et sidera caeli.

idem lib. XI:

hactenus, Acca soror, potui.

---

12 Aen. IX, 337 || 15 IV, 196 || 17 Aen. VII, 513 || 21 Aen. VIII, 157 || 25 I, 12 || 31 II, 1 || 33 XI, 823.

---

9 evi *Gen, L.* — longiqua *B.* — **12** *cf. 244 l.* aequare, continuare. — VIII *Gen, H, L ex corr.; non B.* — **14** aequisset *Gen*$_1$. — **15** III *cdd.* — **16** cursu *B;* cursus *V.* — hiarbam *et A;* hirbam *Gen*$_1$*;* *L*$_1$*;* hairbam *H*$_1$*;* hiarban *B;* iarbam *G.* — **17** VIIII *B.* — **19** incendit *pars cdd. Verg.* — **20** intr. *etiam Arusian. gr. lat. VII, 513;* contr. *cdd. Verg.* — **21** Verg.; *om. ed. princ.* — **22** Hesione *cdd.* — **23** laomedantiadem *C, Gen;* laomedantiaden *B.* — **24** fines *B.* — **25** Protinus *B.* — **26** aen. *Gen;* aen *H*$_1$*;* *L*$_1$. — capillas *Gen*$_1$*;* *L*$_1$. — **27** protenus *B;* *Gen*$_2$*;* *L*$_2$*;* *Hqo;* *G.* — **28** sit et *B;* sit *rell.* — aegra (*seq.* a) *Gen*$_1$*;* aegro *B, Gen*$_2$*, H*$_1$. — ut *Gen, H*$_1$*;* at *B.* — **29** ago *add. M.* — si *Gen; L; H*$_1$. — at tenus *M;* at ipsum tenus *Iun.;* actenus *A* (*qui om. praec. usque ad v. 16*)*;* *L*$_1$*;* ad ipsum actenus *B;* *Gen;* *H*$_1$*;* ad ipsum attenus *L*$_2$*;* at ipsum tenus (*pr.* hactenus, *sed* hac *del.*) *H*$_2$*;* At ipsum Hactenus *ed. Bas.* (hucusque *in mrg. Ho*). — pos. *A, Gen, H*$_1$*;* praepos. *rell. cum Bhm.* — **30** variet veruntamen *B.* — **32** actenus *A, L, Gen*$_1$. — arborum *Gen*$_1$*;* *L*$_1$. — **33. 34** *habent B, Gen, P; om. L, Hs, G.* — idem (idem uirg. *Genh*); *cf. 268 l.* confectum. — actenus *Gen*$_1$. — potu *Gen; P.*

idem [Vergilius] lib. X:

laterum tenus hispida nanti
fros hominem praefert.

idem lib. II:

capulo tenus abdidit ensem.

idem [Vergilius] in Georg. lib. III:

et crurum tenus a mento palearia pendent.

idem [Vergilius in] Aen. lib. III:

et pulcro pectore virgo
pube tenus.

PLAGA, spatium amplissimum vel caeli vel || agri. Vergilius lib. VII:

in medio diremit plaga solis iniqui.

|| Plagae rursum maculae retiales. Vergilius in Aen. lib. IIII:

retia rara, plagae, lato venabula ferro;
Massylique ruunt equites.

|| Plaga, aliquando pars lecti, aliquando omnis. Pacuvius Atalanta:

etsi métuo picta dé plaga [pallam];

ut sit plaga quem nunc dicimus clavum. — Varro Prometheo:

ebúrneis lectis ét plagis sigíllatis.

Afranius:

pallam fác cito,
Démea, et plagulám de lecto! péllis demitte órdine!

---

35 Aen. X, 210 || 38 Aen. II, 553 || 40 III, 53 || 42 III, 426 || 2 Aen. VII, 227 || 4 IV, 131 || 7 Pacuvius Atalanta || 9 Varro Prometheo; cf. comm. || 11 Afranius.

---

35 idem *om.* L_1. — Vergilius *om. ed. princ.* — *cet. cf. 535 l.* pristis. — XI *cdd.* — **36** cui laterum t. *Verg.* — hispi L_1. — **37** fros Gen_1; frons *rell. cum B.* — **38** refert L_1; pefert Gen_1. — **39** tenus *om.* L_1. — addit L_1; addidit Gen_1. — **40—44** *ab interpol. additos suspicio est.* — **40** Vergilius in *om. Ald.* — **42** Vergilius *om. Ald.* — in *om. B, Gen,* H_1. — **43** pulcro *L;* pulchro *rell.* — **1** Plaga; *cf. comm. in 369, 8. 9.* — **2. 3** lib. VII; in georg. lib. IIII, *quod e 377, 40 vid. illat., B, Gen, L,* H_1. — **3** dirimit *A; H ex corr.; G; non B.* — **5** *cf. 369, 16.* — plagellato L_1. — **6** Massylique r. *ed. Bas.;* masylique r. *B;* massyly (*ante* massyli) quaerunt *pr. H;* massylyi quaerunt *P;* massyly, *supra* ly *scr.* i, querunt *H ex corr.;* massyli, *tum ras.,* quaerunt *Gen;* massilii, *m. 2* massily, queruunt, *m. 2* quaerunt, *L testante Zangemeistero.* — **7** Atalanta *ed. Bas.;* Athalanta *rell. cum B.* — **8** picta de; pietate *A, B, Gen,* L_2, H_1. — plaga palga, *sed hoc m. 2 del., L;* plagam *B.* — pallam (palam L_2), *ut e v. 12 illatum, del. M.* — picta de plaga; *i. e.* de insigni regio *vel* de regno. — **9** quem *Me;* quam H_2; quae *rell. cum A, B.* — Prometheo libero *Riesius.* — **10** *cf. de re m. 415. choliambus si est, illud* eburneis *descendit ab* eburnus, *et olim fuit positum:* eburneis lecteis. — sigillabis L_1. — **12** pallam *Palmer.;* palam *cdd.* — fac cito *Neukirchius;* facto *cdd.* — **13** Demea *Bothius;* demea (demet — *seq.* et — *B, Gen,* H_1

PARVMPER, ut saepe, interim et parvo tempore. ‖ Parumper, cito et velociter. Vergilius lib. VI:

pulsusque parumper
corde dolor tristi: gaudet cognomine terrae.

Ennius Annalium lib. I:

te nunc sancta precor Venus, te genetrix patri' nostri,
ut me de caelo visas cognata parumper.

idem in eodem:

indotuetur ibi lupu' femina, conspicit omnis;
hinc campum celeri passu permensa parumper
conicit in silvam sese.

INCIPIT PER R LITTERAM.

RESTARE dicitur superesse. Terentius in Andria:

restát Cremes,
qui mi éxorandus ést.

M. Tullius de senectute: nec cum aequalibus solum, qui pauci admodum restant, sed cum vestra etiam aetate. — Vergilius Aeneidos lib. II:

aut quid iam misero mihi denique restat?

‖ Restare, resistere. Vergilius Aen. lib. IIII:

hospes.
hoc solum nomen quoniam de coniuge restat.

---

15 Aen. VI, 382 ‖ 18 Ennius Ann. I ‖ 21 Ennius Ann. I ‖ 26 I, 1, 139 ‖ 29 14, 46 ‖ 31 II, 70 ‖ 33 IV, 323.

---

cdd. — *fuit qui coniceret* demas. — plagilam *Gen;* H_1*;* plagi iam *B.* — demitte *Palmer., alii;* dimitte *cdd.* — ordine *ed. princ.;* in ordine *cdd.* — **14** Parum periit saepe *Gen.* — **15** Verg.; *aliter Servius.* — **17** terrae *longe plures Vergilii libri;* terra *Servius.* — **18** aennius *H.* — Annalium *Quicheratus;* annali *cdd.* — **19** te nunc sancta *Columna;* tesane neta *(vel aliter divisis partibus) cdd.* — te *Vahlenus;* et *cdd.* — **20** mae L_1. — cognota *B, Gen, L,* H_1*;* cognita H_2*;* cognata *Aldus, qui primus hoc exemplum cum sequente addidit; ed. Bas.; v.* — **22** in deo tuetur ubi *(ita et Columna)* lepus feminam *B.* — **23** hinc campum *Columna;* in campo *cdd.* — permensa *Columna;* praemens *cdd.* — **24—29** nec cum *in ras.* L_1. — **25** *m. 2 add. H.* — **27** chremes L_2, H_2, *G, B.* — **28** mihi *cdd. Non. et Ter.* — **29** M. Tullius; *cf. 235 l.* aequales — aequaevi. — ne *B.* — cum. *hic finit in L pg. 174 aversa.* — **29** aequalibus — **379, 15** sub religione. *haec in L tenent pg. 176 rectae priorem columnam et partem alterius. sed signis m. 1 additis ordo legitimus indicatus.* — *cet. cf. comm. in 379, 15.* — **31** Aeneidos; aen. *H;* aend *B; om. Genhm; ed. Bas.* — **32** quod *H.* — **35** quoniam *om. B.* — *illud* restat *per* superest *recte explicat Servius; sed add. idem:* alii 'restat' intellegunt 'resistit', id est 'contrarium tibi est.'

M. Tullius de finibus bonorum et malorum: nullam quaerentes voluptatem Stoici restant.

RELIGIO est deorum cultura. Vergilius Aen. lib. VII:

horrendum silvis et religione parentum.

idem lib. II:

religione patrum multos servata per annos. ||

|| Religiosos quoque dies infames vel infaustos lib. XI Conmentariorum grammaticorum Nigidius appellavit. — M. Tullius ad Atticum nono: maiores nostri funestiorem diem esse voluerunt Aliensis pugnae quam urbis captae, quod hoc malum ex illo: itaque alter religiosus etiamnunc dies, alter in vulgus *ignotus*. — Lucilius lib. XXVIIII:

ánno vertenteí dies
tétri, miseri ac réligiosi.

Religio, metus vel sollicitudo. Varro Ἀνθρωποπόλει, περὶ γενεθλιακῆς:

non fit thensauris, non auro pectu' solutum;
non [auris] demunt animis curas ac religiones
Persarum montes, non atria diviti' Crassi.

---

36 V, 25, 74 || 38 VII, 172 || 40 Aen. II, 715 || 1 Nigidius Comment. gramm. l. XI || 2 IX, 5, 2 || 5 Lucilius l. XXVIIII || 8 Varro Ἀνθρωποπόλει.

---

37. 38 *apud Cic. ante illud* Stoici *interpungitur praecedente sententia omnino diversa. neque pro* resistunt *dictum* restant, *sed pro* supersunt. — *similis stuporis exemplum habes 280, 37.* — istoici L_1; soici Gen_1. — **39. 40** *supplevit Quicheratus.* — **41** religione. *ita, per unum* l, *ubique in versibus huius lemmatis libri nostri; neque immutavi. ab ipsis tamen poetis duplex* l *positum satis constat. cf. de re m. 361.* — **1—5** *cf. Gell. IV, 9.* — **1** Reliosos *G;* Religioses Gen_1. — XI *ed. Bas.; L; Hqos;* in undecimo commentariorum grammaticorum *Gellius;* X *B; Gen; P.* — Conmentariorum *L solus;* Commentatoriorum Gen_1. — **3** nono; M. Cicero in libro epistularum nono ad Atticum *Gell.;* non (nam *B*) *cdd.* — ut maiores nostri *Cic.* — diem; viam H_2. — aliensis *B, Gen,* H_1; alienis *rell. cum cdd. Gell.* — Alliensis *antiquiore scribendi genere cdd. Cic.; cf. de re m. 360.* — **4** quam urbis *Gell.; Cic.;* quod orbis *cdd.* (urbis H_2). — **4. 5** alter — alter *Gell.; Cic.;* aliter — aliter *cdd.* — religiosos *B, Gen, H; item L m. 2.* — ignotus *ex Gellio et Cic. add. docti.* — **5—7** *Luc. exempl., quo Gellius caret, in cdd. post v. 22 legitur. huc retraxit Quicheratus.* — *quamquam siquis existimarit cum lemmate, cui adhaeret, toto ex alio fonte nota incogitantia a Nonio transcriptum, non est quod valde repugnes.* — XXVIII *L.* — **6** vertentei *M;* vertente *cdd.* — **8** tetri *et A, B.* — **8. 9** ανϑ (τ H_2) ϱοποιτοαιπεϱιγ (τ H_2) ενεϑαιακηϲ *G sec. Ries.;* H_2; ανοϱοπογγοαιυεϱιτεϑ (νε *rell.*) ϑαιαιϲην L_1 *in mrg.; simillime* H_1; *Gen; B.* — **10** non fit thensauris (thesauris L_2; H_2 *in mrg.; G*) *cdd.;* non fit ihens *capitalibus litteris latinis Gen,* H_1; *sed in mrg. m. 2 id mutatum; graecis B, in quo pro* ih *est* ιη. — solum *B.* — **11** demuunt *pr. L;* demut *G.* — non demunt animis *Iun.;* non animis demunt *Scal., minus concinne.* — religionis *B, Gen,* H_1. — *f.* non acris demunt curas ac religiones. — *cf. illud Varronis ex Parmenone:* demitis acris pectore curas cantu castaque poesi. — *alterum tamen tutantur Lucretii versus (II, 40 sqq.):* si non forte — his tibi tum rebus timefactae religiones effugiunt animo pavide mortisque timores tum vacuum pectus lincunt curaque solutum. — **12** Persarum montes;

Lucretius lib. I:

humana ante oculos foede cum vita iaceret
in terris, oppressa gravi sub religione.

Vergilius lib. VIII:

iam tum religio pavidos terrebat agrestis
dira loci.

Terentius in Andria:

dígnus es
cum tuá religione, ódium! nodum in scírpo quaeris. . .

M. Tullius de officiis lib. II: item est habendum religioni, nocentem aliquando, modo ne nefarium inpiumque, defendere.

RARVM consuetudine infrequens significat. Vergilius Aen. lib. VIIII:

qua rarast acies interlucetque corona.

M. Tullius de officiis lib. I: sic ad hoc genus castigandi raro invitique veniamus. ‖ Rarum, electum. Vergilius in Georgicon lib. IIII:

hic rarum tamen in dumis holus.

RVERE, decipi. M. Tullius de officiis lib. III: si hoc non est emptorem pati ruere et per venditorem in maximam fraudem incurrere? ‖ Ruere rursum significat cadere. Vergilius Aen. lib. II:

ruit alto a culmine Troia.

M. Tullius de suppliciis: quae cum accidunt, nemo est quin

---

13 I, 62 ‖ 16 Aen. VIII, 349 ‖ 19 V, 4, 37 ‖ 22 II, 14, 51 ‖ 24 IX, 508 ‖ 27 I, 38, 136 ‖ 28 IV, 130 ‖ 31 III, 13, 54 ‖ 33 II, 290 ‖ 35 II, 5, 6, 12.

---

cf. Plaut. Stich. I, 1, 24 sq. — non est igitur cur scribatur Persarum merces *coll. Hor. Carm. III, 1, 44; I, 31, 12.* — divitis *H_2, Bentin.;* divites *rell. cum B.* — Croesi *Camerarius ap. Lips. Epistol. Quaest. I, 4.* — **13** Lucr.; *cf. comm. in 314, 25.* — **14** fede *B; H_2; G;* fide *rell.* — **15** sub religione. *seq. in L haec:* uerḡ lib̄ VIII iam tum religio uerḡ lib̄ XI; *sed omnia punctis additis deleta. — tum continuantur 380, 42 sqq. — cf. comm. in 378, 29* aequalibus. — **16** Virḡ. *L.* — **21** religione *in mrg. add. Gen.* — odio *A.* — in scirpo quaeris. — *seq. exemplum Lucilii; cf. comm. in v. 5—7. — in A l. Luciliano postpositus Terentianus.* — **22** M. Tullius; *cf. 438 l.* nocens. — nec tamen, ut hoc fugiendum est, item *Cic.* — **23** nocendum *B.* — modo nefarium *B; L; H_2; G.* — aliquando et nefarium *male Baiteri libri paene omnes.* — **24** in cons. *B.* — Virḡ. *L; item v. 28 et 33.* — **27** sic, c *ex* t facto, *L;* sit *rell. cum B.* — castigando *pr. L.* — **28** inu, *tum ras.,* tique *Gen.* — veniemus *cdd. Cic.* — **30** in dumis holus.; *ita B; om. L unius versus spatio relicto;* in dulis holus *H_2, G;* et (ei *Gen_1*) indolis holus *Gen_2, H_1.* — **31. 32** IIII *pr. L.* — non est emptorem pati *Cic.;* non est emptore pati *ed. Bas.;* non es temptore *Gen, H_2* (*m. 1* n. estemptore) p.; n. es tempore p. *L;* mones pati tempore *B.* — per v.; perditorem *B;* per errorem *Cic.* — **34** alta *docti.* — a *om. A, B.* — **35** quin; qui *A, B, L, H_2.*

intellegat || ruere illam rem publicam. || **Ruere**, effundi. Vergilius lib. VI:

unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllae.

idem [Verg.] in Georgicon lib. III:

ruit aequore turbo.

et lib. I:

ruit arduus aether.

|| **Ruere**, inruere sine cautela. Vergilius lib. X:

quo, moriture, ruis maioraque viribus audes?

Lucilius lib. XXX:

ruis hoc et colligis omnia furtim.

|| **Ruere**, eruere, levare. Vergilius lib. XI:

et confusa ruebant
ossa focis.

idem [Aen.] lib. I:

totumque a sedibus imis
una eurusque notusque ruunt.

|| **Ruere**, diruere, complanare. Vergilius Georgicon lib. I:

quid dicam, iacto qui semine comminus arva
insequitur cumulosque ruit male pinguis arenae?

Terentius in Adelphis:

céteros ruerem, ágerem, raperem, túnderem et prostérnerem.

|| **Ruere**, erigere, extollere. Vergilius *Georg.* lib. II:

et ruit atram
ad caelum picea crassus caligine nubem.

---

2 Aen. VI, 44 || 4 III, 470 || 6 Georg. I, 324 || 8 Aen. X, 811 || 10 Lucilius l. XXX || 12 XI, 211 || 15 I, 84 || 18 I, 104 || 21 III, 2, 21 || 23 II, 308.

---

3 Sibyllae *ed. Bas.;* sibille Gen_2, *L;* sibillae *B, H;* sebelle Gen_1. — **4** Verg. *om. ed. princ.* — **5. 6** ruit aequore turbo. et Georg. (lib. *M*) I *add. Quicheratus.* — **9** morit̃ eruis H_1; moriturer uis *pr. L.* — audis Gen_1. — **10** Lucil.; *cf. 273 l.* colligere, auferre. — **11** hoc *pro* huc; huc *Perottus pg. 755.* — omnia *supra add. in G.* — furtim. *f. interrogandi signum addendum.* — *olim editionem princ., in qua est* hec, *secuti scripseramus:* ruis haec et colligis omnia furtim. *quod ne nunc quidem displicet, sed ita, ut versus ad sequens lemma transferatur.* — **12** Ruere; Revertere Gen_1. — **15** Aen. *vid. secludendum.* — II *cdd. pr. B.* — **16** *om. B.* — **17** eurus nothusque *B;* erusque notusque Gen_1. — **18** complantare Gen_1. — Verg.; *cf. 164 l.* ruta. — **19** comminus *B;* cominus *A (in quo Vergilii exemplum postpositum Terentiano).* — **20** harenae *A, B.* — **21** adelfis *cdd. pr. B.* — **22** ceteros *Ter.;* H_2; citeros Hs_1; ciceros Ho_1; *rell. cum A, B.* — funderem *pulchre Guietus.* — **23** geor. *add. ed. a. 1476.* — **25** grassus Gen_1.

et Aeneidos lib. II:

vertitur interea caelum et ruit oceano nox.

‖ Ruere, dividere. Vergilius Aeneidos lib. I:

spumas salis aere ruebant.

RIGIDVM significat frigidum. Vergilius in Georgicon lib. II:

tellurem borea rigidam spirante moveri.

‖ Rigidum, erectum. Vergilius in Bucolicis:

tunc rigidas motare cacumina quercus.

et Georgicon lib. I:

et curvae rigidum falces formantur in ensem.

‖ Rigidum, durum. Vergilius Georgicon lib. III:

vestesque rigescunt
indutae caeduntque securibus umida vina.

RELATVM [dicitur] perlatum dictum a M. Tullio ad Caesarem iuniorem lib. I: sed haec videbimus, cum legati responsa rettulerint. ‖ Relatum, conversum. Vergilius lib. XI:

multa dies variusque labor mutabilis aevi
rettulit in melius. ‖

REDDERE, reponere. Plautus Mostellaria:

témpestás venít,
cónfringít tégulás ímbricésque; ibí
dóminus índíligéns réddere áliás nevúlt.

---

26 II, 250 ‖ 28 I, 35 ‖ 30 II, 316 ‖ 32 VI, 28 ‖ 34 I, 508 ‖ 36 III, 363 ‖ 39 M. Tullius ad Caes. iun. I ‖ 41 XI, 425 ‖ 1 I, 2, 27.

---

26 *cf. 328 l.* involvere, tegere. — **27** ocaeano *Gen, L.* — **29** et sp. *Verg.* — **30** in *om. B.* — **31** movere *pars cdd. Verg.* — **32** erectum *in ras.* L_1. — **33** tum *B; Verg.* — quaercus *Gen, L.* — **34. 35** *post 38 collocavit Quicheratus. sed videtur illud* curvae *auctori Nonii causa extitisse interpretationis satis bonae. cf. Serv. Daniel. comm. in Aen. XII, 304.* — curbae *Gen, pr. L,* H_1. — formantur (curvantur *B*); *eadem interpolatio apud Serv. l. m.;* conflantur *Verg.* — **36** Verg.; *cf. 272 l.* caedere, frangere. — **37** rigent Gen_2; *L;* H_1; riguntur Gen_1; rigentur *B.* — **38** inductae *L.* — ceduntque *ed. Bas., non B.* — humida *B,* H_2, *G.* — **39—43** *haec si olim cum l.* Referre, *quod infra ponitur, fuerint iuncta, id quod non caret probabilitate, et subiecta v. 28 pg. 381, prima pars lemmatis ita concipienda:* [Relatum dicitur perlatum, indicatum.] Marcus Tullius *e. q. s.* — **39** dicitur *del. Quicheratus.* — *f.* Relatum dictum perlatum. M. Tullius. *certe ita solet loqui Non.* — *in A 39—43 ita contracti:* Relatum dicitur perlatum vel conversum. — **40** redtulerint Gen_1; retulerint *B, L, G.* — **41** lib. XI; *post haec in L eras. vv. 42, 43. relicua pars columnae vacat.* — *sequitur pg. 176 recta; in qua priorem partem obtinent 378, 29—379, 15. cf. comm. in 378, 29.* — **42** variique *pars cdd. Verg.;* variusque *et Macrob. VI, 2, 16.* — **1** Mustellaria *B;* Gen_2; L_2; *H; G.* — **4** reddere *om. B.* — nonvult *pr. A.*

381 M.

|| Reddere dicitur acceptum restituere. Terentius in Phormione:

siquís quid reddit, mágna habendast grátia.

|| Reddere, facere. Lucilius lib. XXVIIII:

pluteós excudet téctaque et testúdines
reddét.

|| Reddi, advehi. Vergilius lib. VI:

redditus his primum terris.

|| Reddere, exponere et dare. Plautus in Aulularia:

tibi egó rationem réddam, stimulorúm seges?

REMI sunt navales pedes, sicuti plerumque. || Remos remiges Vergili auctoritate possumus dicere, ut [in] lib. V:

quem deinde Cluanthus
consequitur, melior remis, sed pondere pinus
tarda tenet.

REFERRE, recensere. Vergilius in Bucolicis:

cogere donec oves stabulis numerumque referre
iussit.

|| Referre, adscribere. Varro Eumenidibus: forenses decernunt ut Existimatio nomen meum *in* insanorum numerum referat. || Referre significat perferre, indicare. Vergilius Aeneidos lib. II:

referes ergo haec et nuntius ibis
Pelidae genitori.

Lucilius lib. XXVI:

quód is intellegébat nosse *mé rem,* haud paucos réttuli.

---

5 I, 2, 6 || 7 Lucilius l. XXVIIII || 10 Aen. VI, 18 || 12 I, 1, 6 || 15 Aen. V, 152 || 19 VI, 85 || 22 Varro Eumenidibus || 24 II, 547 || 27 Lucilius l. XXVI.

---

5 formione *cdd. pr. B.* — **6** reddidit *B.* — **8. 9** excudet *M* (*prius* excutiet, *i. e.* rimabitur; excudit, *post cum Iun.* reddit *Quicheratus*); excutet *pr. G;* excutit *rell. cum A, B.* — testitudines *B.* — **10** reddi *Quicheratus;* reddere *v.* — **13** *cf. 395 l.* segetem — terram. — tibi enim *D ap. Pl.;* tibi egon *Wagnerus.* — **14** *cf. 461 l.* revocare pedem. — Remos; Remus *cdd. pr. B; H_2.* — regis *B, Gen, H_1;* remigis *L, G, non H_2.* — **15** Vergili L_1 (*m. 2* Vergilii); Virgili *Gen;* Virgilii *B, H, G.* — ut *f. delend.* — in *om. B, Gen, H_1.* — lib. V; *cf. 270 l.* consequi. — **16** quem *cdd. 270;* quam *h. l.* — cluanthus *Gen_1; L_1;* cloanthus *rell. cum B.* — **17** m. semis L_1. — pinis, *add. supra* ni *corruptelae signo, Gen.* — **19** censere *B, Gen, L, H_1.* — Verg.; *cf. 264 l.* cogere, in unum colligere. — **22** adscr. *et A, B;* asscribere *L_2;* ascr. *ed. Bas.* — Varro; *cf. 285 l.* decernere *ibique comment.* — **23** in *om. cdd. utrobique.* — Refferre *Gen_1.* — **24** significat; dicitur *A.* — **27** XXXVI *Gen, H.* — **28** his *B; Gen_1.* — intelligebat *Ald.;* intellegebar *cdd.* — nosse *F. Dousa;* posse (posse posse, *sed deleto altero, G*) *cdd.* — me rem *add. M.* — haud; ad *L_1;* aut *B, Gen, H_1.* — retuli *cdd. pr. Gen.* — *de coniuratione aliqua videtur agi. talia plura apud Luc.*

|| Referre, ostendere. Lucretius lib. I:

unde refert nobeis victor, quid possit oriri,
quid nequeat.

|| Referre, revocare. Vergilius lib. X:

ille pedem referens et inutilis inque ligatus
cedebat.

M. Tullius de signis: cum iam satis perspexisse videretur, tollere incipiunt, ut referrent. — idem de officiis lib. II: uti eo, unde digressa est, referat *se oratio*. — Plautus in Asinaria:

quó magi' te *in altúm* capessis, aéstus te in portúm refert.

|| Referre, reddere. Vergilius lib. || VIII:

o mihi praeteritos referat si Iuppiter annos,
qualis eram.

Lucilius lib. XXVIIII:

quod te íntromisi, grátiam referás mihi.

RIMARI dicitur scrutari, quaerere. Vergilius lib. XI:

et partis rimatur apertas.

idem lib. VII:

quod cuique repertum
rimanti, telum ira facit.

Pacuvius Atalanta:

cum incúltos pervestígans rimarém sinus.

Pacuvius† Iliona:

ut stágnorum humidórum rimarém loca.

---

29 I, 75 || 32 Aen. X, 794 || 35 II, 4, 28, 65 || 36 II, 22, 77 || 37 I, 3, 6 || 39 Aen. VIII, 560 || 3 Lucilius l. XXVIIII || 5 XI, 748 || 7 Aen. VII, 507 || 10 Pacuvius Atalanta || 12 Pacuvius Iliona.

---

30 nobeis; nobis *cdd. Lucr.;* novus *cdd.* — dictor *id.* — quid *Lucr.; B;* qui *Gen,* H_1; quis *rell.* — **32** XI *cdd. cum B.* — **33** inque ligatos *B, Gen,* H_1; *item m. 2 L.* — **36** referent *B, Gen,* H_1. — uti *M;* ut in *B, Gen, pr. H;* ut *rell. cum Cic. libris.* — **37** egressa est *cdd. meliores Cic.* (degressa est *Lambin.*). — se oratio *om. cdd.* — Plautus; *cf. comm. in 247, 15.* — in *om. B.* — *ea quae sunt* **38—383, 1** (*ubi rursus* Plautus in Asinaria) *bis scripta in H; sed posterius posita del. m. 2.* — *atque his nullae additae correcturae.* — **38** te *om. B.* — in altum *h. l. om. cdd. cum A, B.* — *cet. cf. comm. in 247, 16.* — **39** Refferre *Gen, H secundo loco.* — VIIII *B.* — **4** intromissi *B.* — referas *I. Dousa;* referat (refert *pr. G*) *cdd.* — **6** parti Gen_1. — **7** XII *pr. B;* VI *H secundo l.* — **8** reppertum *L.* — **9** taelum *L.* — rimanti ira facit telum *B.* — **10** Athalanta *cdd.* — **11** rimarem *Montep.; A; Ribbeckius;* rimare H_1; rima, *tum ras., Genh;* rimari *B;* inrima L_1; inrimare L_2, H_2, *G.* — rimarer (*vel* inrimat) *Vossius; f.* rimaris *(quod falso Bernensi tribuit ed. Bas.), sive pro futuro habueris sive pro praesenti.* — sinus; Resinus sinus *Genh;* Resinus L_1; *hoc del. m. 2 et praemissum* sinus. — **12. 13** Pacuvius *Rothius* (*olim haud dubie fuit:* idem); accuius *L;* actius H_1;

382 M.

Varro lege Maenia:

nos ádmirantes, quód sereno lúmine
tonuísset, oculis caéli rimarí plagas.

‖ Rimari, expleri. Vergilius lib. VI:

rimaturque epulis habitatque sub alto
pectore.

‖ Rimari, inhabitare. Vergilius Georg. lib. I:

dulcibus in stagnis rimantur prata Cahystri.

RVMPERE significantiam habet manifestam. Vergilius lib. X:

rumpimus invitae tua vincula;

et plerumque. ‖ Rumpere, defetigare. Terentius in Hecyra:

ut me ámbulando rúmperet.

Afranius in Epistula:

ego mísera risu clándestino rúmpier.

Lucilius lib. XXX:

quae quondam populo risu res pectora rumpit.

idem lib. XXVII:

. . contentúrum, cum me rúperim, summa ómnia
fécerim *ima.*

---

14 Varro Lege Maenia ‖ 17 Aen. VI, 599 ‖ 20 I, 384 ‖ 22 Aen. X, 233 ‖ 24 III, 4, 21 ‖ 26 Afranius Epistula ‖ 28 Lucilius l. XXX ‖ 30 Lucilius l. XXVII.

---

accius *rell. cum B.* — Iliona *(ita Quicheratus):* ut *M* (ut *etiam Ribbeckius coniecit*); Ilione aut *v.* — humidorum *Vossius;* humorem *cdd.* — loco *B, Gen, H_1.* — **14** Varro; *cf. 369 l.* plaga, spatium inmensum *ibique comm.* — minia *B, Gen, L, H_1;* menia *H_2, G.* — **15** nos *om. h. l. cdd.* — **16** comuisset *C, Gen;* coniuisset *B.* — celi *G.* — **18** *n. N.; sed cf. Serv.* — oculis *cdd. pr. B.* — **21** stacnis *Gen_1;* staunis *L.* — rimatur *Gen; L_1; H_1; non B.* — Cahystri *ed. Bas.;* hystri *L_1;* caistri *H_1;* cahistri *B, Gen, H_2 (secundo l.* cahistri). — **23** rumpimus *et Serv. Daniel.;* rupimus *Verg.* — invitet etua *L_1; corr. L_2.* — vincla *H_1 (posteriore l.* vincula). — **24** ut pl. *L_2, H_2, G.* — defatigare *A, B.* — Hequira *Gen_1; L_1;* Hecyira *L_2.* — **26** Afran.; *cf. 503 l.* fervere. — epistola *B, L_2, G.* — **27** misera risu *L* (miser arisu); *H_2; G;* miser risu *Gen_2; H_1;* miseri sub *B;* miseri su *Gen_1.* — misere *Ribbeckius.* — clamdestino *Gen, L (in hoc addito puncto ex* m *factum* n, *sed id elutum), H* (clam destino *L, H*). — populi (populo *M*) risu res *Madvigius Advers. Crit. I, 73;* populi oris aures (auris *B, Gen, H_1;* auraes *G*). — pectore *pr. G.* — *olim nos:* quae quondam populis ora, aures, pectora rumpit; *idque ne nunc quidem displicet.* — **30** idem; *cf. 88 l.* contenturum *ibique comm.* — XXII (*pr.* XXIII), *supra add.* V, *G.* — **31. 32** *h. l. cdd.:* contentu (contemtum *L;* contentum *H_1;* contemptum *H_2, G*) cum me ruperint (cum eruperint *B, Gen, H_1;* cum me rumperient, *m. 2* rumperint, *G*) *cdd.* — ima *om. cdd. utrobique.* — *nugari videri Non. illudque* se rumpere *potius idem esse, quod* prorumpere, *iam de re m. 28 est monitum.*

|| Rumpere, dissicere. Vergilius in Bucolicis:

frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.

|| Rumpere, retentum proferre, diu tacita dicere. Vergilius lib. X:

quid me alta silentia cogis
rumpere?

Terentius in Eunucho:

iámne rumpere hóc licet mi gaúdium? ....

|| Rumpere, introire. Terentius in Eunucho:

césso huc intro rúmpere?

ROGARE, poscere. Lucilius lib. XXVI:

férri tantum sí roget me, nón dem, quantum aurí petit;
sí secubitet, síc quoque a me, quaé roget, non ímpetret. ||

Plautus in Asinaria:

spéctandum necui† ánulum det néque roget.

|| Rogare dicitur precari [poscere]. M. Tullius in Verrinis, [in] Divinatione: rogare et orare ne eos supplices aspernarer. — Vergilius Aen. lib. VII:

litusque rogamus
innocuum.

|| Rogare, quaerere, scitari. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: roga ipsum, quemadmodum ego eum Arimini acceperim. — Terentius in Andria:

---

33 VIII, 71 ‖ 35 Aen. X, 63 ‖ 38 III, 5, 2 ‖ 40 V, 5, 26 ‖ 42 Lucilius l. XXVI ‖ 1 IV, 1, 33 ‖ 3 1, 3 ‖ 5 VII, 229 ‖ 8 M. Tullius ad Caes. iun. I ‖ 10 I, 1, 96.

---

33 discere L_1. — Verg.; *cf. 311 l.* frigidum, venenatum. — **35** *n. N.* — Verg.; *cf. 237 l.* altum, pressum. — **38—40** introire *m. 2 mrg. add. H priore loco.* — **38** eunocho L_1. — **39** iamn *Genh.* — erumpere *Ter.* — hoc (h̃) *ante* gaud. *pos. in B.* — mihi lacet (iacet *B, Gen,* H_1) *cdd. Non.;* licet mihi *Ter.* — **40** eunuco L_1. — **41** consesso huc *B.* — inrumpere *Donat.; deter. plerique Ter. libri.* — **42** Lucil.; *cf. 366 l.* petere. — **44** secubitet *Me;* secubit et (et *cum seq.* si *iunctum L*) *B, Gen, L, H, cd. Victor.* — sic *Gulielmius, Fruterius;* si *cdd.* — quoqueam aequae *pr. L.* — rogat *Gulielm.* — **1** Plaut.; *cf. 402 l.* spectare, inspicere. — **2** necui *cdd. etiam 402; item libri Plauti;* ne quoiquam *Pylades, Goetzius; qui tamen putat fortasse reponendum* ne quoii. — anulum; *cf. 402;* aullum *h. l.* (nec uia ullum *Gen, H*). — **3** precari *M;* deprecari *ed. Bas.;* dep̃cari (dep̃care *Gen,* L_1, H_1) *rell. — error ex praecedente vocabulo, quod plerumque per compendium scribitur* dr̃, *vid. ortus.* — poscere *secl. M; om. A cum sequentibus.* — M. Tull.; *cf. 360 l.* orare. — in Verrem Divin. *bene Quicheratus.* — **4** aspernarer *cdd. 360; h. l.* H_2; aspernaret (asperneret H_1) *rell.* — **5** Aen. *om. B.* — I *B; Gen; L;* H_1. — *f. fuit olim:* Verg. Aen. lib. XI (101): velati ramis oleae veniamque rogantes. idem lib. VII. — lib. VII; *cf. 325 l.* innocens. — **8** sciscitari *A; ut puto, recte.* — M. Tull.; *cf. 239 l.* accipere, tractare. — **9** eum ego *cdd. 239.* — arimimini *L.* — acciperem *B, Gen,* H_1. — roga — acceperim. *haec quo pertineant incertum. certe non de se loquitur Cicero.*

accedo ad pédisequas;
quae sít, rogo.

|| Rogare, instituere. M. Tullius in Philippicarum lib. II: ego ad eum belli civilis causam adtuli; ego leges perniciosas rogavi. — Lucilius lib. XXVIII:

consilium patriae legumque oriundu' rogator.

REMISSVM, laetum. M. Tullius de oratore: quis umquam res praeter hunc tragicas paene comice, tristis remisse? || Remissum significat concessum. Vergilius lib. X:

manibus et cineri, si quast ea cura, remitto.

|| Remissum, missum. Lucilius lib. XXVIIII:

cohibét domi
maestús se, Albinus répudium quod fíliae
remísit.

|| Remittere, delectare. M. Tullius in Hortensio: quaero enim non quibus intendam rebus animum, sed quibus relaxem ac remíttam. — idem de senectute: sed tamen est senis sermo quietus ac remissus.

RECIPERE, promittere, polliceri. Varro Bimarco: ebrius es, Marce. Odyssian enim Homeri ruminari incipis, cum περὶ τρόπων scripturum te Seio receperis. || Recipere, extinguere, prosternere. Vergilius lib. VIIII:

---

13 II, 29, 72 || 15 Lucilius l. XXVIII || 17 III, 8, 30 || 19 Aen. X, 828 || 21 Lucilius l. XXVIIII || 25 M. Tullius Hortensio || 27 9, 28 || 29 Varro Bimarco || 32 Aen. IX, 347.

---

11 pedis aequas L_1; petissequas Gen_1; pedissequas *rell.*; *B.* — **13. 14** in filippicis (ph. *B*) *cdd.* — ad eum *Me*; ad eam *B, Gen, C*; ad illum *cdd. Cic.* — attuli *B, L, G.* — pernitiosas *B*; Gen_1. — **15** XXVIII *M*; XXVII *cdd.* — **16** oriundis *B, Gen,* H_1; oriunđ *G.* — progator L_1; H_2 *(sed delet.)*; *G*; propagator L_2; orator *B.* — **17** M. Tull.; *cf. 513 l.* hilare. — **18** praeter (a *del. in L*) huc *cdd. h. l.* — poene L_2; *H* (*pr.* poenae); *Gen*; *B.* — comite *B.* — tristis *supra scr. B.* — *Cic.:* quis umq. r. pr. h. tr. p. com., tristes rem., severas hilare, forenses scenica prope venustate tractavit? — **20** si quest *Gen,* H_1; si qua est *rell.* — **21** Lucil.; *cf. 350 l.* maestum, triste. — **23** mestus *B.* — *f. comma ponendum post illud* Albinus *ac Nonii stupore in sequentibus omissum subiectum.* — **25** M. Tullius; *cf. 329 l.* intendere, innectere *ibique comm.* — **26** sed qui *B, Gen,* H_1. — relaxare L_1. — remmitam *L*; remitam Gen_1. — **27** est decorus (*vel* decorus est) senis sermo *cdd. Cic.* — quietus et rem. *idem.* — **29** Recedere *cdd. pr.* H_2. — repromittere *B, Gen, pr. H.* — Varro; *cf. 480 l.* ruminat *ibique comm.* — vimarce (VI marce *B, Gen*) *cdd.* — *ante* ebrius *septem litt. spat. vacat in G.* — **30** *illud* Marce *nescio an ex praecedentibus irrepserit.* — odissian *G.* — homera *B.* — rumirari L_1; rumeari H_1; rumerari *B*; *Gen.* — ruminare *probabiliter Klussmannus.* — περὶ τρόπων *Ald.*; perit ropon (peri tropon *B, qui prius* peri topon; H_1; *ed. Bas.*) *cdd.* — **31** *illud* Seio *(ita ed. Bas.) suspensum a* scripturum. — scio *Ald.* — recaeperis *Gen,* H_1 (te seiore caeperis H_1).

totum cui conminus ensem
condidit adsurgenti et multa morte recepit.

|| Recipere dictum est [datum] accipere. M. Tullius de officiis lib. III: Cyrsilum || quendam, suadentem ut in urbe manerent Sersemque reciperent, lapidibus obruerunt. — Varro Meleagris: quem idcirco terra non cepit et caelum recepit. || Recipere, revocare. Lucilius lib. XXVIIII:

primum éx advorso síquod est cenáculum,
quo récipiat te.

Vergilius Aen. lib. II:

sic fata recepit
ad sese.

M. Tullius de officiis lib. III: qui cum ad diem se recepisset, admiratus eorum fidem tyrannus. || Recipere, exceptum facere. Plautus Trinummo:

'úbi nunc adulescéns habet?' —
'postículum hoc recépit, cum aedis vénderet.'

Cicero de oratore lib. II: set dicis te, cum aedes venderes, ne in rutis quidem et caesis solium tibi paternum recepisse.

---

35 III, 11, 48 || 2 Varro Meleagris || 4 Lucilius l. XXVIIII || 7 II, 524 || 10 III, 10, 45 || 12 I, 2, 156 || 15 II, 55, 226 (Crassus).

---

33 totum L_1; *ed. Bas.*; tum *rell. cum B.* — comminus L_2, *B.* — ensen *Gen*$_1$; L_1. — 34 recepit *recte per* eduxit *explicat Serv.* — 35 Recepere *Gen*$_1$; L_1. — *nullum lemma, ut vid., in libris.* — datum *secl. M.* — *post* acc. *add. cdd. novo lemmate:* Recipere, accipere; *om. ed. princ.* — M. Tullius; *cf. 349 l.* manere. — 1 gyrsilum L_1; cirsilum *pr. H.* — quondam *G.* — suadente *B, Gen, P.* — maneret *cdd. h. l.* — 2 xersemque L_2, *G*; *non B.* — reciperunt *Gen*; H_1; receperunt *B.* — obruerunt; cooperuerunt *minus bene quid. libri Baiteri.* — Varro; *cf. 252 l.* capere est tollere *ibique comm.* — 3 quom *pr. B.* — caepit *Gen, L,* H_1; coepit *B.* — celum *G.* — recipit *cdd. h. l.* — vocare *B.* — *vid. haustum* referre; *cf. 384, 26.* — 5 primo *Gen*; H_1; proximo *B.* — adverso *B, G.* — caen. *cdd. pr. G.* — recipiat te; *pr. nos* recipias te *vel* recipiare. — *ac neutrum displicet; quamquam potuit N. culpa omitti subiectum sequens. cf. comm. in 383, 23.* — *illud autem* recipiat *cur alia atque* accipiendi *significatione adhibitum esse dicam non habeo.* — 8 sic ore effata *Verg.* — fata *etiam B*; effata H_2, *G.* — recipit *Gen, L,* H_1, *non B.* — 9 ad se L_1. — 10 recipisset *Gen*; L_1; *H*; *non B.* — 11 admiratus; admiratum *ed. Bas.*; adiratum *B, Gen,* H_1; etadiratum *L*; et admiratum H_2. — finem tirannus *B.* — 11. 12 Recipere, exceptum facere. Plautus; *cf. 54 l.* recepticium *ibique comm.* — 13 aduliscens *Gen*$_1$. — 14 edis *B, Gen.* — vinderet *Gen*$_1$; L_1. — vendidit *cdd. pg. 54 cum Plauti libris.* — 15 Cicero; *cf. pg. 54 cum comment.* — sed *cdd. pg. 54*; et *h. l. et 164 s. l.* ruta. — edes *B*; ades *Gen*$_1$. — vendere *cdd. hic.* — 16 ne in putes *B, Gen,* L_1, H_1, *ed. Bas.*; ne imputes L_2; ne im *(sic)* rutis H_2. — *cdd.:* caesi (caesis H_2) solum. — recipisse *Gen, L, H*; *non B.*

REDVNDARE, redire. || Redundare, abundare, superesse. Lucilius lib. XXVIII:

primó redundat aúrum ac thensaurí patent.

M. Tullius de officiis lib. III: nunc fugientes conspectum sceleratorum, quibus omnia redundant. — et in Ortensio: tum intellegas quam illud non sit necessarium quod redundat.

REDIRE manifestam habet significantiam; ut Terentius in Andria:

redeo inde irátus atque aegré ferens.

|| Redire, referri, revocari. Lucilius lib. XXVII:

sí non tamen ad te hóc redibit, tu hóc carebis cónmodo.

Vergilius Georg. lib. II:

redit agricolis labor actus in orbem.

RVRSVS significat iterum. Vergilius Aen. lib. II:

rursus in arma feror.

|| Rursus, retro. Vergilius in Georg. lib. III:

rursus cura patrum cadere.

Varro Andabatis:

mortáles multi rúrsus ac prorsús meant.

Ennius Andromeda:

.... rúrsus prorsus réciprocat || fluctús fera.

---

17 Lucilius l. XXVIII || 20 III, 1, 3 || 21 M. Tullius Hortensio || 24 I, 1, 110 || 26 Lucilius l. XXVII || 28 II, 401 || 30 II, 655 || 32 III, 138 || 34 Varro Andabatis || 36 Ennius Andromeda.

---

17 Red., redire. 'hoc vero sine exemplo. et aliquem abusum notat Noniani saeculi' *Me.* — dire. Redundare *in mrg.* Gen_2. — red. Red. *om. A.* — habundare *A.* — supere esse *Gen;* H_1. — 18 XXVIIII *B.* — 19 primo *om. A.* — redundat *idem; Montep.;* redundant *C, Gen, B.* — thesari H_1. — tens. Gen_1; L_1; tes. *B;* Gen_2; thes. L_2; H_2; *G.* — 21 hort. *cdd. pr.* L_1. — 22 redundant *Gen,* H_1. — 23 significationem Gen_1. — ut *om. A.* — 25 egre *Gen;* haecre *A.* — 26 referi Gen_1; referre *A.* — 27 ad te tu, *sed del.* tu, *G.* — hoc ad te *B.* — hoc *pro* huc *positum probabiliter statuit Me.* — redibit *Me;* redivit *cdd.* — tum *f. Gen; pr. H;* tu *supra add. in G.* — conmodo *Gen,* L_1, *H.* — 29 agricoli Gen_1; L_1. — 31 rursus significat Gen_1; rursus in arma feror Gen_2. — *v. om. B spatio relicto.* — 32 Rursus, contra, vicissim *Quicheratus, illo* Rursus, retro *traiecto in v. 34.* — *cf. Serv. ad Aen. IV, 534.* — Rursus significat retro *B.* — 33 rursus *in loco Vergilii* contra *significare recte monet Philargyrius.* — *sed auctor Nonii videtur accepisse* rursus *similiter dictum ac* retro *Aen. II, 169* ex illo fluere ac retro sublapsa referri spes Danaum; *ubi cf. Serv.* — 34 Andabatis; batis *B, Gen,* L_1, H_1. — 35 porsus *G (nihil a se adnotatum dicit Riesius).* — 36 Ennius (aennius *H*); *cf. 165 l.* reciproca. — 1 porsus *G.* — recipiprocat *pr. L.* — fera *Bergkius;* feram *cdd.*

RVMOR, ut plerumque, opinio est. Sallustius Hist. lib. II: ad hoc rumoribus adversa in pravitatem, secunda in casum, fortuita in temeritatem declinando conrumpebant. || Rumor, favor, auxiliatio. Vergilius lib. VIII:

ergo iter inceptum peragunt rumore secundo;

hoc est: prospero favore et auxilio fluminis. — Fenestella Annalium lib. XXII: itaque ut magistratum tribuni inierunt, C. Cato, turbulentus adulescens et audax nec imparatus ad deicundum, contionibus adsiduis invidiam Ptolomaeo simul, qui iam profectus ex urbe erat, et Publio Lentulo consuli, paranti [iam] iter, concitare secundo quidem populi rumore coepit. — Ennius Annalium lib. VII:

legio rediit rumore *secundo.*

idem:

ruina
mox auferre domos populi rumore secundo.

INCIPIT PER S LITTERAM.

SVBLATVM, susceptum. Vergilius lib. VIIII:

Troiaeque labore
sublatum erudiit.

---

2 Sallustius Hist. II || 5 Aen. VIII, 90 || 7 Fenestella Annal. XXII || 12 Ennius Annalium VII || 14 Ennius || 18 Aen. IX, 202.

---

2 lib. II. *de Sertorio agi adnotarunt docti.* — 2. 3 ad hec *ed. princ.* — in casu *B, Gen.* — fort. *M;* fortunam *v.* — *recte dicit Kritzius intercidisse obiectum velut* exercitum *sive* bonam Sertorii famam. *atque id Nonii culpa interrupta temere oratione omissum probabile.* — Rumor, favor, auxiliatio. — *n. N.* — *mira etiam Servius de Verg. loco.* — 6 incoeptum *B, Gen.* — peragunt; celerant *B; plures V. libri.* — *illud* peragunt *(ita et Macrob. VI, 1, 37) videtur irrepsisse ex Aen. VI, 384.* — 7 prospera *Gen*$_1$. — Fenastella *Gen*$_1$. — Annali *cdd.; om. A, qui habet* libro XXII. — 8 magistrati L_1. — C. *om. A, B, Gen,* H_1*; Montepess.* — 9 imperatus *Montepess., A, G.* — ad deicundum *M;* ad dicendum *Ald.;* ad deiciendum *cdd. cum A, B.* — contionibus *Me* (initio concionibus *Iun.*); initionibus *cdd. cum B.* — 10 adsiduis L_1*;* absiduis *B, Gen,* H_1*;* ass. *rell.* — inv. *M;* invidiam et *Me;* invideat et *cdd.* — ptolomeo *L;* tholomeo H_2*;* plemeo *B, Gen,* H_1*;* Ptolemeo *ed. Bas.* — initionibus — Ptol. *om. A, Montep.* — simul qui iam *L;* simul iam *A; B; Gen;* H_1*; Montep.;* qui iam H_2*; G.* — 11 lentuloco consuli *B, Gen, pr. H.* — parenti *A, B, L, P, Gs; Montepess.;* paranti *Hqos; Me; ed. Bas.* — iam *secl. M.* — concitare *Me;* cogitare *cdd. cum A, B.* — 12 Annali *cdd.* — 13—16 *conflata duo Ennii exempla intellexit Me; qui tamen minus bene cetera.* — 13 rediit *Vahlenus;* redditu (redditur umore *Gen,* H_1) *C, Gen;* redditui *B.* — secundo *add. M.* — 14 idem *add. M.* — 15 ruina (*vel* ruineis) *M;* ruinas *cdd.* — 16 mox *om. B.* — ferre *B.* — domos *om.* L_1. — popoli *pr. L.* — 17 *om.* H_1. — 18. 19 labore *L;* labores *rell.* — oblatum *Gen,* H_1. — *Vergilii haec sunt:* Argolicum terrorem inter Troiaeque labores subl. er.; *quae videntur Nonii culpa truncata.*

385. 386 M.

|| Sublatum dicimus remotum. Vergilius lib. XII:

sine me haec haut mollia fatu
sublatis aperire dolis.

M. Tullius in Philippicarum lib. I: non modo regno, sed etiam regni timore sublato. — Lucilius lib. XXX:

sublatus pudor omni', licentia fenore fervit.

M. Tullius de officiis lib. III: sustulit quos opstare intellegebat. || Sublatum, erectum. Vergilius lib. V:

sublataque procul dextra conixa coruscat.

Terentius Hecyra:

quia paúlum vobis áccessit pecúniae,
subláti animi sunt.

Lucilius lib. XXX:

hic ut muscipulae tentae adque ut scorpiu' cauda
sublata.

M. Tullius in Ortensio: * * * eloquentiam tueri, quam tu in caelum, Ortensi, credo, ut ipse cum ea simul ascenderes, sustulisti. ||

SVFFICIT significat consuetudine sat est. Vergilius Aen. lib. XII:

idque diu, dum terga dabant palantia Teucri,
suffecit.

|| Sufficit, subministrat. Vergilius in Aen. lib. II:

---

21 XII, 25 || 24 I, 2, 4 || 25 Lucilius l. XXX || 27 III, 9, 38 || 28 Aen. V, 642 || 30 III, 5, 56 || 33 Lucilius l. XXX || 36 M. Tullius Hortensio || 1 XII, 738 || 4 II, 617.

---

21 Verg.; *cf. 319 l.* haurire, accipere. — **22** haut; aut Gen_1; L_1; haud *rell. cum B.* — fatus Gen_1; *pr. L.* — **23** dolus Gen_1; *pr. L.* — **24** in filippicis (ph. *B*) *cdd.* — II *B.* — non modo regno, quod pertuleramus, sed *Cic.* — **26** fenore fervit *M;* fenus referuntur *B, Gen,* H_1; f. refertur *rell.* (infertur, *supra* in *scr.* re, *G*). — fenore fertur; *i. e.* quo minor antea fuit licentia, eo gravius nunc accrevit. — **27** obstare *Cic.;* optare *L, Gen, B;* obtare *H, ed. Bas.* — intellegat *B.* — intell.; arbitrabatur *cdd. Cic.* — **28** Verg.; *cf. 327 l.* iacere. — **29** conexa *cdd. utrobique.* — **30** in Hecyra *B.* — Haecyra *Gen, H.* — **31** paululum *B; item Bembin. ap. Ter. cum aliis nonnullis.* — **32** sublati animi sunt. *ita et Ter. cdd.* — *sed vitium latere probabile reddit res m.* — *iustos reddit numeros ut puta illud:* animi sunt sublati. — **33** Lucil.; *cf. 181, 30 sqq.; 264, 12 sqq. cum comment.* — **34** hic *om. B, Gen,* H_1. — tantae (tante *G*) *cdd. h. l.* — atque *cdd. pr.* L_1. — scorpios *cdd. bene 181; 264.* — **36** ortensio L_1; hortensio *rell.* — *ante* eloquentiam *(ita Iun.;* eloquentia *cdd.) sive Nonii sive librariorum opera quaed. hausta.* — **37** caelo H_2; *Me.* — ortensi *B; Gen;* L_1; ortesi H_1; hortesi H_2; hortensi *rell.* — simul *om. B.* — ascenderes *Me;* ascenderis *cdd. cum B.* — sustulisti *M;* sustulisset *L;* H_2; sustulisse *rell. cum B;* sustulisses *Ald.* — **1** satis *A, B.* — Aen. *om.* L_1. — **2** diu dum *Verg.;* dudum *cdd.* — dab. *om.* L_1. — **3** sufficit *(ut pars libr. V.)* L_1; *ed. Bas.; Me errore operarum;* sufficiat *rell.*

ipse pater Danais animos viresque secundas
sufficit.

|| Sufficit, durat. Vergilius lib. V:

nec nos obniti contra nec tendere tantum
sufficimus.

et lib. VIIII:

nec sufficit umbo
ictibus.

|| Sufficere, *mutare* [ab] inficiendo. M. Tullius in Ortensio: ut i qui conbibi purpuram volunt sufficiunt prius lanam medicamentis quibusdam.

SVSPENSVM, placidum, silens. Terentius in Phormione:

hóc ubi ego audivi, ád fores
súspenso gradú placide ire pérrexi . . . . .

|| Suspensum dicitur alte ligatum. M. Tullius in Verrem, *Frumentaria: hominem corripi ac suspendi iussit in oleastro quodam.* — *idem pro Rabirio:* caput obnubito, arbori infelici suspendito. — Vergilius lib. V:

quo tendant ferrum, malo suspendit ab alto.

|| Suspensum, sollicitum. Vergilius Aen. lib. II:

suspensi Eurypylum scitatum oracula Phoebi
mittimus.

M. Tullius [in] Philippicarum lib. VII: aberrat a sententia suspensus [a] curis maioribus.

---

7 Aen. V, 21 || 10 Aen. IX, 810 || 13 M. Tull. Hortensio || 16 V, 6, 26 || 19 II, 3, 23, 57 || 21 4, 13; cf. comm. || 22 Aen. V, 489 || 24 II, 114 || 27 VII, 1, 1.

---

5 animus L_1. — veresque L_1; virosque *Gen*, H_1. — secundus L_1. — 8 obliti *Gen; L;* H_1. — 13 mutare *add. M.* — [ab] inficiendo *M;* abiciendo *L;* ab inficiendo Gen_2; *H; G;* ab infiendo *B;* Gen_1. — *latet aliquid.* — M. Tullius; *cf. 521 l.* inbuere. — hortensio *cdd. pr.* L_1. — ut i; uti *cdd. 521;* ut hi *h. l.;* ut ii *Ald.* — 14 concubibi Gen_1; concubili *B;* convivi *L*, H_2, *G.* — volunt *cdd. 521; h. l. L:* tuo; *et ita* H_2; *G; om.* H_1; vo *Gen;* vos *B.* — sufficitunt *Gen*, H_1. — lanam *libri 521; h. l.* sane (sanae Gen_1; saneme *L*, H_2, *G*). — medicantis *Gen;* H_1; medicatis *B.* — 16 formione *cdd. pr. B* (in f. *in mrg.* Gen_2). — 18 irae Gen_1. — 19 legatum Gen_1; L_1. — 19—21 *ex oratione pro Rabirio perduellionis reo petitum exemplum quod infra sequitur intellexit Mercerus. ex Verrinis locum ductum indagavit Quicheratus. — sane alibi Nonius Rabiriana non est usus nisi semel, 51, 27, loco tracto ex Gellio.* — 21 arbor *cdd. cum B.* — suspendito *v. ap. Cic.; sed cf. Halmii comm. in h. l.;* suspenditur (suspendit *B, Gen*) *cdd.* — 23 ut quo *L.* — 25 erypilum (eripylum *L*) *cdd. cum B.* — scitantem *pars cdd. Verg.; idque exquisitius; cf. II, 111.* — foebi *cdd. pr. B.* — 27 in *om.* L_1. — felipp' *L;* filipp *Gen, H;* filippicis *ed. Bas.;* philippicis *B.* — tamen animus ab. *Cic.* — aberat *cdd.* — 28 a *om. Cic. libri.*

SPECIES dicitur effigies, facies. Livius Aegistho:

iamne óculos specie laétavere optábili?

|| Species, factum, spectaculum. Vergilius in Aen. lib. II:

non tulit hanc speciem furiata mente Coroebus.

|| Species, imago. M. Tullius de officiis lib. III: cum sit is, qui [his] *id solum* bonum iudicet quod honestum; quae autem huic repugnent specie quadam utilitatis. || Species, pulcritudo. Varro Eumenidibus:

quae cásta vestis, aétas quae aduliscéntium?
quae géneris species?

SEGNE dicitur tardum. Vergilius in Georg. lib. III:

en age, segnes
rumpe moras.

|| Segne, dissimile. || Vergilius Aen. lib. IIII:

haut illo segnior ibat
Aeneas.

SALTVS consuetudine a saliendo dicitur. Vergilius lib. VIIII:

tum demum praeceps saltu sese omnibus armis
in fluvium dedit.

|| Saltus, campi spatium. Vergilius in Georg. lib. III:

saltibus in vacuis pascunt et plena secundum
flumina.

SVBIECERE est subtus iacere, subponere. Vergilius Georg. lib. IIII:

---

29 Livius Aegistho I || 31 II, 407 || 33 III, 3, 12 || 35 Varro Eumenidibus || 39 III, 42 || 1 IV, 149 || 4 Aen. IX, 815 || 7 III, 143 || 10 IV, 303.

---

29 Livius; *cf. 132 l.* laetari. — luvius *Gen; H_1.* — in Egisto *ed. princ.;* egisthi *cdd. cum B.* — **30** laetavere *M;* laetaviri (letaviri *L;* laeta viri *H;* leta viri *A*) *cdd. h. l.;* letavisti *fere 132.* — *illud* laetavere *videtur verius.* — obtabilis *A, Montepess.* — **33** cum *Cic.* (sed cum); tum *cdd.* — quia *cdd.* — **34** his *ex superioribus irrepsit.* — id *(om. cd. Bern. 514 Cic.)* solum *om. cdd.* — iudicis *Gen_1.* — onestum *L.* — honestum sit *cdd. Cic.* — autem; cum *A, B.* — huc *A, B, Gen; pr. H.* — **35** utilitatis; *seq. ap. Cic.:* eorum neque accessione meliorem vitam fieri nec decessione peiorem. — pulchritudo *A; Gen; H; ed. Bas.; non B.* — Varro; *cf. 267 l.* castum *cum comm.* — **37** aetas, *tum ras.,* q. *Gen;* aetas q. *H_1.* — aetas q., *supra scr.* a, *B.* — adulescentium *cdd. cum B pr. L.* — **38** que *Gen, H_1; non B.* — generis *M (quia ex viris facti esse videbantur feminae; cf. Catulli Attis);* teneris *L, H_2, G;* tenebris *B, Gen, H_1.* — **39** Signe *Gen_1; L_1.* — Verg.; *cf. 33 l.* ignavum et segne. — **40** in *Gen_1; L.* — segnes; se unum *Gen_1;* segnis *cdd. 33.* — **41** mores *G.* — **1** *n. N.* — **2** aut *L_1;* haud *rell.* — **4** VIII *cdd. cum B.* — **7** Verg.; *cf. 389 l.* secundum, iuxta; *531 l.* secundum; *ubi alio fonte usus N.* — **8** pascant *pars cdd. V.* — plana *L; cf. 531.* — **10** Subicere *cdd. pr. L_1.*

et ramea costis
subiciunt fragmenta.

et lib. XI:

caudamque remulcens
subiecit pavitantem utero.

M. Tullius in Philippicarum lib. II: cervicisque suas ei subiecit securi, qua multi minoribus in peccatis occiderunt. || Subicere, susum iacere; excrescere. Vergilius in Bucolicis:

quantum vere novo viridis se subicit alnus.

et in Georgicon lib. IIII:

ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit.

et lib. XII:

aut corpora saltu
subiciunt in equos.

SERVARE, liberare. Vergilius Aen. lib. III:

servatum ex undis Strophadum me litora primum
accipiunt.

|| Servare dicitur custodire, tueri. Vergilius in Aen. lib. II:

servate domum, servate nepotem!

et lib. VII:

sola domum et tantas servabat filia sedes.

|| Servare, sollicite et suspiciose observare. Lucilius lib. XXX:

quid servas quo eam, quid agam? quid id attinet ad te?

Plautus [in] Asinaria:

tuu' sérvus servet, Vénerine eas det án vero.

Vergilius in Georgicon lib. I:

quod superest, caeli menses et sidera serva.

---

14 XI, 812 || 17 II, 21, 51 || 19 X, 74 || 21 IV, 385 || 23 XII, 287 || 26 III, 209 || 29 II, 702 || 31 Aen. VII, 52 || 33 Lucilius l. XXX || 35 IV, 1, 60 || 37 I, 335.

---

12 tramea *pr. L.* — 13 fragmanta *H.* — 15. 16 cadamque — pavitatem Gen_1. — 17 in filippicis (ph. *B*) *cdd.* — cervicesque *B.* — 19 Subieceris usum, *m. 2* Subiceres usum, *Gen.* — excrescere; subjici, excrescere *Quicheratus. sed Nonium, qua est diligentia, in paraphrasi activis verborum significationibus iungere passivas iam alibi vidimus.* — 19—22 Verg. *e. q. s.; cf. comm. in 169, 5. 6. 7. 8.* — 20 alnus *in ras.* H_1. — 22 tecta *pr. L.* — subiaecta, *tum ras. duar. litt. H.* — 27 strofadum *cdd. pr. B.* — littora *ed. Bas.* — 33 suspitiose *B.* — servare Gen_1. — 34 *cf. Luc. XXX, 21; 22.* — id *om. A, B, Gen,* H_1. — adtinet *A; Gen; H;* ait. *rell.* — 35 in *om.* L_1. — 36 servae tuae nerinae eas *B.* — venerine as Gen_1. — vero *pro* viro. — 37 in; aen. in Gen_1. — 38 quod superest; hoc metuens *Verg.* — *sane illud haud infrequens apud didacticos, maximeque in principio versus. cf. Georg. II, 346; IV, 51; Lucr. I, 50; III, 350 al.*

387. 388 M.

quod est Menandri:

τηρῶ τὸν Δία
τὸν αἰγίοχον.

|| Servare, inhabitare, possidere. Vergilius [in] Georg. lib. IIII:

centum quae silvas, centum quae flumina servant.

et:

inmanem ante pedes hydrum || moritura puella
servantem ripas.

|| Servare, tenere. Vergilius lib. VII:

curvam servans sub imagine falcem.

SVPREMVM significat extremum. Vergilius lib. XI:

qui supremum comitentur honorem.

|| Supremum, rusum altum. Vergilius [in] Georg. lib. IIII:

clamore supremos
inplerunt montis.

|| *Supremum, summum.* Terentius in Adelphis:

pró supreme Iúppiter!

Plautus Amphitryone:

út Iovis suprémi multis hóstiis pacém petam.

---

39 Menander || 42 IV, 383 || 44 Georg. IV, 458 || 3 Aen. VII, 179 || 5 XI, 61 || 7 IV, 460 || 10 II, 1, 42 || 12 V, 1, 75.

---

40. 41 ‘mihi veteres et fugientes iam ac prope exoletos literarum male exaratos ductus rimanti visum est scriptum fuisse *τηρῶ τὸν δία, τὸν αἰγιόχον*’ *(sic) Turneb. Adv. XXIX, 2; τηρωτοναιατοντατιοχω Gen; H. in H tertium τ radendo mutatum in ι. — τηρογοναιατωντλτιοοχο B; τηρωτον* (*τηρῶ τὸν ed. Bas.*) *αια* (*Δία ed. Bas.*) *νοντατιοχω L, ed. Bas.; cd. Victor. auctore Mercero, quem tamen falli existimo: τηρωτονηλιονταποχω* (*τηρῶ τὸν ἥλιον τάποχω*). — *τηρῶ τὸν Δία ὄοντα πολλῷ Porsonus; at ipsi apices, quos adposui, vix aliud quam quod Turnebus sibi visus est eruere commendare videntur. — τηρῶ τὸν ἥλιον τά τ’ ἄστρα male Ald.; Iun.* — **42** in *om. B, Gen, L, P.* — **1** inanem *B.* — inmanehant pedes, *m. 2* immanem *(ita et ed. Bas.)* ante pedes *L.* — **2** s. r.; *add. Verg.:* alta non vidit in herba. — **3** Verg.; *cf. 329 l.* imago *ibique comm.* — georg. lib. II *B; cf. Georg. II, 524.* — **4** curbam *Gen*, L_1, H_1. — **5** Supremum; pre *ubique L; A; ed. Bas.;* p̃ *Genh pr. v. 5 et 8; item H pr. v. 5; Bh pr. 6; 7; 13. — duplex* p *L 5; 7; Genh ubique pr. 5 et 8; numquam Bh;* H_1; *at* H_2 *5; 7.* — uirgt *m. 2 in mrg. add. H; om. Genm.* — **7** rusum *M;* susum *cdd.* — in *om. B; Gen;* H_1. — **8** suprēmus (us *m. 2 mutat. in* os) *Genh;* supremo *pr. B.* — **9** montes *A, B.* — **10** Suprėmum, summum *add. M.* — adelfis *cdd. pr. B.* — **11** iupiter *A.* — **12** Plaut.; *cf. 460 l.* pacem. — **13** hostis *h. l. cdd. pr. B.* — expetam *cdd. 460; libri Plauti.*

SAEVVM, iratum. Vergilius Aen. lib. I:

et saevum ambobus Achillen.

|| Saevum dicitur inmite. Vergilius Aen. lib. I:

saevae memorem Iunonis ob iram.

Lucilius lib. XXX:

et saevo ac duro in bello multo optimus hostis.

idem lib. XXVI:

quódque te in [te in] tranquíllum ex saevis tránsfers tempestátibus.

|| Saevum, forte. Vergilius Aen. lib. I:

saevus ubi Aeacidae telo iacet Hector.

|| Saevum, potens. Vergilius Aen. lib. I:

non illi imperium pelagi saevumque tridentem,
sed mihi sorte datum.

|| Saevum, durum. Vergilius lib. V:

cum saevo e scopulo multa vix arte revulsus.

Lucilius lib. XXX:

aque tuis factis saevis et tristibu' dictis.

SVPERARE est vincere. Terentius in Eunucho:

súperat ipsam Tháidem.

Vergilius in Bucolicis:

quid si idem certet Phoebum superare canendo?

|| Superare, abundare. Vergilius in Georg. lib. I:

si superant fetus, pariter frumenta sequentur.

|| Superare, vivere, superesse. Vergilius in Aen. lib. III:

quid puer Ascanius? superatne et vescitur aura?

---

14 I, 458 || 16 I, 4 || 18 Lucilius l. XXX || 20 Lucilius l. XXVI || 22 I, 99 || 24 I, 138 || 27 Aen. V, 270 || 29 Lucilius l. XXX || 31 II, 1, 25 || 33 V, 9 || 35 I, 189 || 37 III, 339.

---

14 Saevum. ae *ubique C, Gen, B exc. ubi aliud notabitur. — cet. in A totum l. sic contractum:* Saevum, iratum vel inmite. Virg.: et saevum ambobus Achillem. Saevum, durum. — 15 saevum; immitem *potius quam* iratum. — ambobus, *sed* bus (bu *Bm*) *eras., B.* — achillem *A; Bh;* H_1*;* anchillen *Genh* (anchillem *Genm*). — 17 memoris Gen_1*;* L_1. — 18 Luc.; *cf. 285 l.* durus, nocens. — 19 sevo *G (ut et 285).* — 21 te in *Ald.; et ita B;* te in te in *C, Gen.* — ex evis, *m. 2* ex sevis, L_1 *cum Gen;* ex aevis H_1*;* eius *B.* — transfers *I. Dousa; Me;* transfer *cdd.* — transfert *non bene* Me_1. — 23 eacidae (eacide *Gen, H*) — haector *cdd. cum B.* — 29 Lucilius *(om.* L_1*); cf. 409* triste, crudele *ibique comm.* — 30 aque *M;* aquae *B, Gen,* H_1*;* idque H_2*; G;* itque L_1*;* itaque *cdd. 409.* — saevus *B, Gen,* H_1*;* sevis *G.* — 32 haec superat *Ter.* — 34 qđ, *supra scr.* i, *H;* quod *etiam* L_1. — certet (certe *Gen, H,* L_1) foebum *C, Gen;* phoebo certet *B.* — 35 habundare Gen_1. — 36 si *om. Gen;* H_1. — foetus *B, Gen,* L_2*, H, G.*

388. 389 M.

et [Aen.] lib. II:

satis una superque
vidimus excidia et captae superavimus urbi.

|| Superare, suppetere. Vergilius || Georg. lib. III:

praeterea superat gregibus cum laeta iuventus.

|| Superare, ascendere. Vergilius in Georg. lib. III:

superant montis et flumina tranant.

et:

gravido superant vix ubere limen.

|| Superare, occidere. Vergilius Aen. lib. I:

clam ferro incautum superat.

STRATVM significat iacens. Vergilius Georg. lib. IIII:

sternunt se somno divorsae in litore phocae.

|| Stratum, deiectum. Vergilius lib. X:

sternitur infelix Acron.

et in Bucolicis:

strata iacent passim sua quaeque sub arbore poma.

|| Stratum, placatum, lenitum. Vergilius in Bucolicis:

et nunc omne tibi stratum silet aequor.

|| Stratum, tectum. Vergilius in Georgicon lib. III:

et multa duram stipula felicumque maniplis
sternere subter *humum*.

et Aen. lib. VIIII:

sternitur omne solum telis.

---

39 II, 642 || 1 III, 63 || 3 III, 270 || 5 Georg. III, 317 || 7 I, 350 || 9 IV, 432 || 11 Aen. X, 730 || 13 VII, 54 || 15 IX, 57 || 17 III, 297 || 20 IX, 666.

---

39 et aen *del.* H_2; et lib. aen. II *B.* — **1** suppetere *M; cf. Serv.;* superesse *v.* — Verg.; *cf. 433 l.* iuventus. — **2** interea *libri 433; Verg.* — cum *cdd.;* dum *Verg.* — leta *L solus.* — iuventas *cdd. 433.* — *variant et Verg. libri.* — **3** *post* ascendere *in B, Gen,* H_1 *add.:* uirg. in georg. lib. III superat (superant *H ex corr.*) gregibus. — *del.* H_2. — **4** superat *B.* — montibus L_1. — **5. 6** *cf. 313 l.* grave, plenum. — et gr. *Verg.; cdd. 313; f.:* item: et. — gradio *Gen (add. corruptelae signo);* H_1. — lumen *Gen;* H_1. — **10** strenunt Gen_1. — divorse *pr. H;* diverse *H ex corr., Gen;* diverso *B;* diversae *rell.* — litorea Gen_1. — afocae *pr. L;* focae *rell.; B.* — **12** Gen_1: Stratum significat accens acron. *haec m. 2 del. teste Hageno et supra scriptum:* sternitur infelix (acron *servatum Genm*). — infelix; acer *B.* — acron *om.* H_1. — **13** *cf. 326 l.* iacet. — **14** iacent *supra add. in L.* — **16** nunc *per interpol. e Verg. add. B; om. rell.; et ipse f. Non.* — **18** multa duram *B;* multarum *rell.* — felicum *Gen;* H_1; filicum H_2; filicumque L_2; *G; B.* — **19. 20** humum *om. cdd.* (*pro* subter et L_1 subtere). — VIIII Gen_1; *B;* VIII *rell.*

‖ Stratum, conpositum, structum. Vergilius in Aen. lib. I:

miratur portas strepitumque et strata viarum.

SECVNDVM est numero aut ordine secutum. ‖ Secundum, iuxta. Vergilius in Georg. lib. III:

saltibus in vacuis pascunt et plena secundum
flumina.

‖ Secundum, prosperum. Vergilius lib. X:

et servare modum, rebus sublata secundis.

M. Tullius de officiis lib. I: sic homines secundis rebus effrenatos sibique supra * * * Terentius Heautontimorumeno:

si míhi secundae rés de amore meo éssent. . . .

M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II * * * scribtum erat equestre proelium valde secundum, in his autem potius adversum. ‖ Secundum, lene vel placidum. Vergilius Georg. lib. III:

mersusque secundo defluit amni.

SVBMISSVM significat humile. M. Tullius de officiis lib. I: neque submissum et abiectum neque ‖ se ecferentem. — Vergilius Aen. lib. III:

submissi petimus terram et vox fertur.

‖ Submittere, subdere, subponere. Lucilius lib. XXVIII:

submíttas alios, síquos possis, cénseo.

‖ Submittere, admittere. Vergilius in Bucolicis:

pascite, ut ante, boves, pueri, et submittite tauros.

---

22 I, 422 ‖ 25 III, 143 ‖ 28 Aen. X, 502 ‖ 30 I, 26, 90 ‖ 31 II, 2, 1 ‖ 33 M. Tull. ad Caes. iun. II ‖ 35 III, 447 ‖ 37 I, 34, 124 ‖ 2 III, 93 ‖ 4 Lucilius l. XXVIII ‖ 6 I, 45.

---

22 structum *L;* exstructum (extructum *A, B*) *rell.* — Verg.; *cf. 420 l.* via. — 23 portas *om. B.* — est irata *Gen*$_1$. — 24 Secundum; *cf. 531 l.* secundum. — secutum *M;* secundum *v.* — 25 Verg.; *cf. 387; 531 l.* saltus, campi spatium; secundum. — 27. 28 flumina. Secundum *supra add.* *L*$_1$. — 31 sibique praefidentes *cdd. Cic.; ap. Non. fuit:* sibique supra quam licet fidentes *vel simile.* — 33 *interceptum vel Nonii culpa vel librariorum ut puta:* in illis (*sc.* litteris). — scriptum *cdd. pr. L*$_1$. — 34 aequestrem, *tum* aequestre *L;* equestrem *Gen*$_1$. — proelium *L;* praelium *rell. cum B.* — 35 VI *Gen, H*$_1$*; item L*$_2$. — 36 mersusque; mersatur, missusque *Verg.* — amni *a correctore add. in L.* — 37 Submissum; mm *ubique L*$_2$*; et ita ed. Bas. pr. v. 390, 7; H*$_2$ *pr. 390, 1; 3;* bm *rell. cum A, B.* — 1 et abiectum *Cic.;* aetale et (etale et *B*) *cdd.* — haecferentem *B, Gen*$_1$*, L.* — Verg.; *cf. 367 l.* petere, tenere. — 3 fertur ad aures *Verg.; cdd. 367; hic B.* — 4 XXVIIII *H ex corr., sed m. 2 restitut.* XXVIII. — 5 summitas *G.* — censeo *I. Dousa;* censeas (*sq.* s) *cdd. cum B; om. A.* — 6 admittere *Quicheratus;* ommittere (*pro* amm.) *L*$_1$*, ut vid.;* demittere *B, Gen, H;* dimittere *L*$_2$*; A; ed. Bas.* — 7 boves *A; B; Gen*$_2$*; H*$_1$*;* vobis *Gen*$_1$ (*hic deinde* ovis); *L*$_1$*;* bovis *L*$_2$*, H*$_2$*, G.* — et *om. bene cdd. Verg.; item B; non A.* — etauros *Gen*$_1$*; pr. L.*

390 M.

idem in Georg. lib. III:

tu modo quos in spem statuis submittere gentis.

SEVERVM, triste. Varro Eumenidibus:

tertía Poenarum Insánia ⏑ –
⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ stans fixa ín vulgi
pectóre, fluctanti intónsa coma,
sordída vestitu, oré severo.

‖ Severum significat grave, censorium. Vergilius lib. VIII:

Romulidis Tatioque seni Curibusque severis.

‖ Severum, asperum, trucem. M. Tullius in Hortensio: aliud ex silvis severum et triste. — Vergilius lib. VII:

qui tetrice horrentis rupes montemque severum.

‖ Severum, saevum, inplacidum, vitabile. Vergilius in Georg. lib. III:

Invidia infelix Furias amnemque severum
Cocyti metuet.

M. Tullius de officiis lib. III: et qui perindulgens in patrem, idem acerbe severus in filium.

SOLVERE usu significat enodare. Vergilius lib. VII:

solvite crinalis vittas, capite orgia mecum.

‖ Solvere, debitum reddere. Sallustius in Catilinae bello: argentum aere solutum est. — M. Tullius in Verrem, Divinatione: pro quo frumento pecunia omnis soluta non est. ‖ Solvere, admittere. Vergilius Georgicon lib. III:

---

8 III, 73 ‖ 10 Varro Eumenidibus ‖ 15 Aen. VIII, 638 ‖ 17 M. Tull. Hortensio ‖ 18 Aen. VII, 713 ‖ 20 III, 37 ‖ 24 III, 31, 112 ‖ 26 Aen. VII, 403 ‖ 28 33, 2 ‖ 29 10, 32 ‖ 31 III, 64.

---

9 statues *recte Verg. libri tantum non omnes.* — **11—14** *anapaesticos dimetros G. Hermannus El. d. m. 389 constituit, qui tamen prima parum bene dimetro et monometro contineri putavit.* — **11. 12** *lacunam ad satisfaciendum r. m. signif. M.* — Insania *Roeperus;* infamia (infama *B*) *cdd.* — stans *B.* — fixa *M;* nixa *al.;* nexa *cdd.* (*praec.* ns). — **13** fluct. *Ribbeckius;* fluctuanti *cdd.; cf. 111, 38.* — intunsa L_1. — **15** censorum Gen_1. — VII (septimo *Gen*) *cdd.* — **17** *puto* truce (*seq.* m), *ut* perspicace. — M. Tull.; *cf. 409 l.* triste est mestum. — **18** Verg.; *cf. 181, 12. 13 ibique comm.* — **19** *dedi v., qualem Nonii stupor perscripserat.* Tetricae *et* Severum *Verg.* — quae *B.* — tetrice *H post ras.;* tetricae *prius idem cum rell.;* tetrice *fere cdd. 181.* — horrentis *cdd. 181; h. l.* orentis *B, Gen;* orientis H_1; orantis *L;* H_2; *G.* — rumpes *Gen;* H_1; rupit (*pro* rupis) *cdd. 181.* — **24** M. Tull.; *cf. 326 l.* indulgere, temperare; *comm. in 228, 3.* — **25** acerve L_1. — in *cdd. 326; at h. l.* L_1: in qui; inquo *B, Gen,* H_1; inquid *H ex corr.;* inquit in H_2, L_2; inquit *ed. Bas.* — **27** orgiam meam Gen_1. — **28** Catillinae *Gen, L; non B.* — **29** in varrem divinationem L_1. — **30** Solvere — **32** *om.* L_1. — admittere *Quicheratus; cf. comm. in v. 6;* dimittere *cdd. cum A, B.* — Verg.; *cf. 348; 433 l.* mittere; iuventus. — Virg. *(sic) L.*

solve mares, mitte in venerem pecuaria primus.

|| Solvi, a curis liberum esse. Vergilius Georg. lib. II:

risuque soluto.

idem Aen. lib. I:

solvite corde metum, Teucri.

|| Solvere, contempnere, despicere. Vergilius Aen. lib. IIII:

solvitque pudorem.

|| Solvere, excipere. Vergilius lib. X:

nec Rutulos solvo. ||

SVPERBVM, adrogans, truculentum, asperum. Vergilius in Aen. lib. III:

stirpis Achilleae fastus iuvenemque superbum.

idem lib. X:

te, Turne, superbum
caede nova quaerens.

|| Superbum, vitabile. Vergilius lib. VIII:

foribusque adfixa superbis
ora virum tristi pendebant pallida tabo.

|| Superbum, elatum, altum. Vergilius Georg. lib. III:

et gressus glomerare superbos.

idem lib. VII:

Atina potens Tiburque superbum.

|| Superbum, ornatum. Vergilius Aen. lib. II:

barbarico postes auro spoliisque superbi
procubuere.

---

33 II, 386 || 35 I, 562 || 37 IV, 55 || 39 Aen. X, 111 || 1 III, 326 || 4 Aen. X, 514 || 7 Aen. VIII, 196 || 10 III, 117 || 12 Aen. VII, 630 || 14 II, 504.

---

32 pecuria *Gen_1*. — **33** Solvi *Quicheratus;* Solvere *v.* — curiis *L_1;* curtis *Gen_1*. — **35** primo *L_1; sed id m. 2 del. eademque add.* libro I. — **36** metuo *L_1*. — **37** contemnere *Gen_2; H;* contempnere *rell. cum B.* — dispicere *L_1;* despicere *id. m. 2, sed radendo rursus effectum* dispicere. — Verg. Aen.; *om. Gen; H_1; in hoc m. 2 supra scr.* uirgt eneidis. — Aen. *om. B.* — lib. IIII *omittere vid. H.* — **40** rutulos *per interpolationem B;* populos *C, Gen.* — *illud* populos *recepit Ribbeckius.* — *videntur verba* nec Rutulos solvo *per parenthesin iungenda prioribus ita:* seu fatis Italum castra obsidione tenentur sive errore malo Troiae monitisque sinistris (nec Rutulos solvo), sua cuique exorsa laborem fortunamque ferent. — solvo *recte per* absolvo *explicat Serv.* — **1** Verg.; *cf. 407; 458 l.* tollere, pati; enixas. — *cf. et 405 l.* subnixum. — in *om. ed. Bas.* — **3** stirpes *Gen, L, H_1; non B.* — fatus *Gen_1; pr. L.* — **4** *cf. 240 l.* ardere, dolere. — **7** vitavile *L_1*. — VIIII *Gen_1*. — **9** squallida *Mediceus m. 1 testante Heinsio.* — **10** Super *Gen_1; item v. 14.* — Verg.; *cf. comm. in 106, 24.* — **13** uina *cdd. pr. B.* — pot. Tib.; potentibusque *Gen* (*add. supra* pot *corruptelae signo*); *H_1*.

391 M.

|| Superbum, opulentum. Vergilius lib. VIIII:

simul ense superbum
Rhamnetem adgreditur, qui forte tapetibus altis
extructus.

|| Superbo, iniquo. Vergilius lib. VIII:

quos illi bello profugos egere superbo.

STARE consistere omnium consensu dicitur. Vergilius [in] Georg. lib. III:

stare loco nescit.

Plautus Amphitryone:

ita statim stant signa omnia.

|| Stare iterum horrere significat. Titinius Veliterna:

adque íllud ante pártum comedet; fúndi stabunt séntibus.

Caecilius Syracusiis:

hic amét, fame famíliae pereant, áger autem stet séntibus?

Vergilius Aen. lib. XII:

iam pulvere caelum
stare videt.

|| Stare, erigi, prominere. Lucilius lib. XXVIII:

hic corpus solidum invenies, hic stare papillas
pectore marmoreo.

|| Stare, fidem servare. M. Tullius de officiis lib. III: facere pro-

---

17 Aen. IX, 324 || 21 Aen. VIII, 118 || 24 III, 84 || 26 I, 1, 120 || 28 Titinius Veliterna || 30 Caecilius Syracusiis || 32 XII, 407 || 35 Lucilius l. XXVIII || 38 III, 25, 95.

---

17 Verg.; *cf. 542 l.* tapete. — VIII *B; Genm.* — **18—21** *om. B, Gen,* H_1. — simulem se superbum hramnetem *L.* — ramgnetem, *tum* ramnetem H_2. — Verg.; *cf. 243 l.* agere, persequi. — VIIII *L.* — **22** profugus Gen_1*;* L_1. — exgenere L_1*;* exgegere Gen_1. — **23** Stare, cons.; *cf. 272, 29; 31:* Constat, consistit; Constitit — stetit. — in *om. B; Gen;* H_1. — **26** Plautus; *cf. 393 l.* statim. — **27** statim *B.* — stant *cdd. 393;* ad *h. l.* — *cf. comm. in pg. 393.* — **29** adque L_1*;* atque *rell. cum B.* — *f.* adquei (*seq.* i). — partu *B; Gen; P.* — **30** syracusi *cdd.; corr. Iun.* — **31** fame familiae *M;* familiae fame (famil *pr. L*) *cdd.* — *in L illud* fame (*pr.* famil) pereant *m. 1 supra add.* — *per trochaicos numeros Spengelius:* hic amet, familiae pereant, ager autem stet sentibus; *Bergkius:* hic amet, fame aliei pereant, ager *e. q. s.; e quibus neutrum displicet.* — **34** *illud* stare *melius per* plenum esse *explicat Servius. ac repositum a Quicherato Vergilii exemplum infra, pg. 392, post v. 4.* — *et de illo et de Luciliano, quod est* 'interea stat sentibu' pectus' *Gellius dixerat l. VIII cap. 5. quo quin usus sit Non. haud dubium.* — vident *Verg.* — **35** XXVIIII *L;* XXVII *B; f. scribend.* XVII; *cf. 371, 15 sqq.* — **36** papyllas (yllas *in ras. H*) *B, Gen, C; sed in H* i *scriptum supra* y *m. 2;* papillas *et A.* — **38** habere *cdd.;* servare *M.*

missa, stare conventis, reddere deposita. ‖ Stare, valere et constare et fixum esse. Varro Flaxtabulis, *περὶ ἐπαρχιῶν*: adque si addam, quantei misericordia mea heredibus meis stet, quot miseros sublevaverim. — Vergilius lib. X:

stat sua cuique dies.

et lib. II:

stat casus renovare omnes.

‖ Stat etiam plenum ‖ est. Lucilius Satyrarum lib. V:

interea stat sentibu' pectus.

Vergilius in Bucolicis:

stant et iuniperi et castaneae hirsutae.

Varro Eumenidibus:

denique avarus
qui sanust? cui stet terrai traditus orbis:
furando tamen, a morbo stimulatus eodem,
ex sese ipse aliquid quaerat cogatque peculi.

Sisenna lib. VIIII: caelum calligine stat.

---

40 Varro Flaxtabulis ‖ 42 Aen. X, 467 ‖ 44 Aen. II, 750 ‖ 1 Lucilius l. V ‖ 3 VII, 53 ‖ 5 Varro Eumenidibus ‖ 10 Sisenna lib. IX.

---

39 stare *Cic.;* adstare (*praec.* a) *B, Gen, L* (*mutat. in* asstare), H_1*;* astare H_2, *G.* — 39. 40 valere et constare et fixum esse. *nisi duo lemmata in unum coaluerint, Nonius duplici verbi quod est* constare *significatione videbitur adductus, ut iungeret tam diversa.* — επαρχιωn, *m. 2* επαρχιων *L;* επαρχων *Gen;* εναρχων H_1*;* επαρχνων H_2*;* επαρχιων *et G.* — Varro flaxstabulis επαρχων *B.* — adque L_1*;* atque *rell.* — 41 quantei; quanti *Gulielmius;* quanta *cdd.* — quot *Gulielm.;* quod *cdd.* — *Varronis verba nescio an tetrametris iambicis sint discribenda sic:* átque si addam, quántei misericórdia | herédibus meis stét mea, quot míseros sublevâverim, *producta in* mea *finali propter caesuram.* — 44 et; est *Gen, L,* H_1. — 45 causas *G.* — 1 Luc.; *nullam omnino causam esse, cur exemplum, quod sequitur, idem esse existimemus cum eo quod adfert Donatus ad Ter. Andr. IV, 2, 16 omissa libri nota tali:* stat sentibus fundus *et in priore illud* sentibus *translate accipiendum videri de curis iam in ed. Lucilii est monitum.* — 2 stet, *sed supra scr.* a, *G.* — 4 *cf. Serv. ad h. l.; Donat. ad Andr. IV, 2, 16.* — 5 *ante illud* Varro *l.* Stare, existere, esse *Forcellinum secutus add. Quicheratus. qui Sisennae exemplum in fine collocat lemmatis* stat — plenum est. — *neque potest negari ita fere, ut Forcellino visum, dictum videri in sequentibus v.* constare, *ut sit* 'esse' *cum aliqua significatione diuturnitatis. nihil tamen duxi novandum, servasse contentus verba Nonii, ubi aliquo viderentur modo posse tolerari.* — Varro; *cf. 264 l.* cogere. — 6. 7 denique avarus qui *(adverb.)* sanust? *Oehlerus, exc. quod scr.:* quis sanu' 'st; denique quis (qui *P; Lachmannus*) sanus est avarus *cdd.* — denique qui sit avarus sanus *Lachm. comm. Lucr. pg. 85, parum quidem eleganter, cum ita post tertiam thesin hexametri graviter sit interpungendum.* — cui stet *M; et ita Gen;* H_1*;* cui est et *B;* cui si stet *rell.* — terrai *Lachm.;* terra id *cdd.* — 8 a *Lachm.;* ac *cdd.* — morbustimulatus L_1. — 9 ex sese et ipse, *sed del.* et, *H.* — quaerat, *supra* at *scr.* i, *B.* — cogitatque *id.* — 10 VIIII *B, Gen, L, H;* VIII *G; Me.* — calligine *pr. L;* caligine *rell.*

392 M.

SPISSVM densum dicimus. Vergilius in Georg. lib. II:

sin in sua posse negabunt
ire loca et scrobibus superabit terra repletis,
spissus ager.

|| Spissum significat tardum. Cicero de oratore lib. II: et principia tarda sunt et exitus tamen spissi et producti esse debent. — Caecilius Dardano:

nil ré ego spe credo: ómnis res spissás facit.

Titinius Gemina:

longús sérmo habétúr; revórtétur spíssá.

Afranius Incendio:

ítaque spissum *cúm* videtur fíeri, non possúm domi
meúm virum expectáre, quem mi stúdeo iamdudúm dari.

idem Materteris:

quae deféssa expectandó domi
sédi, quod spissó venire vísu's tu, Maní, mihi.

Plautus Poenulo:

eheú, quare ego habui áriolos, arúspices?
quidquíd boni promíttunt, perspisso évenit;
id quód mali promíttunt, praesentáriumst.

---

11 II, 234 || 15 II, 53, 213 || 17 Caecilius Dardano || 19 Titinius Gemina || 21 Afranius Incendio || 24 Afranius Materteris || 27 III, 5, 46.

---

12 sic L_1, H_1, *Gen; B.* — nagabt̄, *m. 2* naegabunt, *H;* nag. *et B.* — 13 superavit *cdd. pr. B.* — repletus Gen_1; L_1. — 14 spissus ager. *seq. in cdd. exemplum Ciceronis, quod recte post l.* spissum sign. tardum *reiectum est a Quicherato.* — 15 tardum *Guietus;* tarde *v.* — 16 sunt *recte delent Pearcius, Schuetzius, alii multi.* — tamen *om. pars meliorum Cic. librorum;* item *Lambinus;* etiam *Madvigius.* — 17 tardano *B, Gen,* H_1. — 18 nil re ego spe credo *M; quae obscura sibi dicit Ribbeckius* (*illa* re, spe *genetivi*); nihil rei ego credo *B, Gen,* H_1; nihil ego spei credo *L,* H_2, *G.* — *cf. de re m. 441.* — spissa *B.* — 20 *bacchios agnovit Neukirchius.* — *f.* spisse *vel* spisso. — 21 incendo *B, Gen, pr. H;* incaedo L_2; *supra* ed *et infra* d *ras.; id. m. 1* incaetio *vel* incaecio; incenidio *G.* — 22 cum *add. M;* mihi *Buechelerus.* — possunt *Bm; Gen; P; L; edd. ante Me;* possum *Hqos; ed. Bas.; Me.* — 23 exsp. *Gen, H.* — mihi *cdd.* — istudeo L_1. — 24 matertera *cdd.; cf. comm. in 149, 21.* — 25 quae *M; f.* quam; quod (*seq.* d) *cdd.; ut ex seq. v. illatum suspectat Ribbeckius.* — *minus placet de lacuna cogitari, sic fere explenda:* quod (*pro* quot) dies noctesque iam defessa *e. q. s.* — spectando *B, Gen, H.* — 26 quod; quo *B; f.* quom. — visu's tu, Mani, mihi *M;* visum (vifum *L*) est mani mihi *cdd.* — *illud* mani *proprium esse nomen iam significavit Turneb. Advers. XXIX, 2.* — 27 Penulo *B.* — 28 quare *M;* quam (*seq.* e) *cdd.;* quom (cum) *libri Pl.; Goetzius.* — hariolos *L;* H_1; *Gen; quod cui placuerit, in seqq. reponi oportet* haruspices. — aruspices *et A, qui priora om.* — hos *(add. Geppertus)* ariolos haruspices *Goetzius; qui provocat ad Luebberti de particula* quom *libri pg. 104.* — 29 quidquid *M;* quia (*omittit A*) quid (qui *B,* H_1; *non Genhm;* quod *A*) *cdd. Nonii;* qui (quid) si quid (siquit) *Pl.* — boni *Itali apud Pl.;* bene *cdd. Non. et Pl.* — 29. 30 perspisso — promittunt

Naevius Gymnastico:

> ád enim tu nimís spisse adque tárde incedis.

Turpilius Canephoro:

> íta. verum haut facilést venire illo, úbi sitast Sapiéntia:
> spíssumst iter; apísci haut possis, nísi cum magna míseria.

Varro Mysteriis: enascimur enim spissius quam emorimur. vix duo homines decem mensibus edolatum unum reddunt puerum; contra una pestilentia aut hostica acies puncto temporis inmanis acervos facit. — et Periplu lib. II, περὶ φιλοσοφίας: et ne erra-
1 remus, || ectropas esse multas; omnino tutum esse, sed spissum iter. — Pacuvius Hermiona:

> habet hóc senectus ín sed, ipsa cúm pigret,
> ut eí videantur spísse confieri ómnia.

---

31 Naevius Gymnastico || 33 Turpilius Canephoro || 36 Varro Mysteriis || 39 Varro Periplu II; cf. comm. || 2 Pacuvius Hermiona.

---

om. boni Pl. libri. — perspesso evenit (evit H_1) *L*, H_1; per spes solvit *Gen;* perspisso evitant *B*. — id quod; qni *B;* id quid *Gen; L;* H_1. — praesentarium est *B ap. Pl.;* praesentari est *B*, *Gen*, *C;* praesentariae est *A*. — **31** Nevius *cdd.* — gemnastico L_1; gemmastico *B; Gen;* H_1 (*m. 2* gimnastico); *cf. comm. in 486 l.* herem. — **32** at *B*, L_2, H_2, *G*. — spesse L_1; spessem, *m. 2* spissem *Genh.* — adque L_1; atque *rell.* — incedis; inaedis *B;* incedis dis, *sed hoc del.*, *L*. — **33** Caneforo *cdd.* — **34** ita *Ribbeckius ed. priore;* ita est (*sequitur ter* est) *cdd.* — haud *Bentin.;* aut *cdd.* — illo *Lips.;* illi *cdd.* — sitast; sita est *B; Rothius;* si ita est *Gen*, H_1; spissa (spiss *in ras. L*) est *rell.* — **35** spessum est Gen_1; L_1. — apisci *Ribbeckius;* adipisci *cdd.* — haut *Lips.;* aut *cdd.* — possis *Lips.;* posse *cdd.; f.* potis est. — **36** Var. *(sic) add. Ald.; om. cdd.* — misteriis' *L; G;* miseris *B*. — enascimur *M;* nascimur *v.* — memorimur *Gen*, H_1. — **38** aut hostica *Laurenbergius* (hostica *Ald.*); austica *cdd. cum B*. — puncto *Ald.;* puncta *cdd.* — **39** et peritplus *cdd. cum B, qui relicuam lemmatis partem omittit. — illud Περίπλους primum a Iunio in Indice restitutum est. nos latinas servavimus litteras. quamquam dubito valde, an graecis fuerint permutandae. — nam cum tribus locis, qui ex libro II citantur, additum sit ubique περὶ φιλοσοφίας, neque ullo pacto videatur probari posse aut locis item tribus, ubi prior liber affertur, librariorum sive Non. culpa ubique alterum titulum omissum aut posteriori tantum titulum fuisse duplicem, iustissima oritur suspicio, illud περὶ φιλοσοφίας nihil esse nisi* graecis litteris *repetitum περίπλου, in quo πλου habitum sit pro compendio eius quod est φιλοσοφίας.* — *περιφιλ(α G) οϲοφιαϲ* et ne H_2, *G; περιφιλοϲοφιαϲετπε Gen;* H_1; *L ex corr.; περιφιλοϲοφ* iacetne *pr. L*. — **1** extropas *Gen;* L_1; H_1; exstrophas L_2; H_2; *G* (etstr. G_1 *sec. Riesium*); ectropas *Iun.* — tutum *Iun.;* totum *cdd.* — *f.* multas omnino; tutum. *vix puto verba traicienda ita:* omnino spissum esse, sed tutum iter. — sed sp.; despissum, *supra scr.* sed, *G*. — spessum *Gen*, L_1, H_1. — **2** ermiona *L*. — **3. 4** hoc *supra scr. in L*. — senectus *om. Gen*, *L*, H_1. — sed *Ribbeckius;* se *cdd.* — ipsa cum pigret *M* (*indicativus.* — ipsa cum pigrast *Ribbeckius*); cum pigra est ipsa (ita *Gen*, H_1) *cdd.* — ut ei videantur spisse confieri omnia *M;* ut spisse (spesse *Gen*, L_1, H_1) omnia videantur confieri *cdd.; f.* ut ei v. conf. sp. o. — *non male Bothius:* habet hóc senectus ín se, cum pigra ípsa sit, spisse út videantur ómnia ei confíeri.

STATIM mox dicitur. Cicero in Verrinis: 'statim Messana litteras dedit'. — *et:* '*statim Messana litteras Alesam mittit*, ut Alesinus ad se Dio continuo veniret.' ‖ Statim producta prima syllaba, a stando, perseveranter et aequaliter significat. Terentius:

talénta *argenti* bína
capiébam statim.

Plautus Amphitryone:

néc recédít locó quín statím rém gerát.

idem in eadem:

ita statim stant signa omnia.

Ennius Aiace:

---

5 II, 1, 10, 27 ‖ 6 II, 2, 7, 19 ‖ 8 Phormion. V, 3, 6 ‖ 11 I, 1, 84 ‖ 13 I, 1, 120 ‖ 15 Ennius Aiace.

---

5. 6. 7 *cf. 409, 2. — illa* statim Messana litteras dedit *leg. in or. de praetura urbana 10, 27. — in or. de praetura Siciliensi sunt haec:* statim Messana litteras Halesam mittit, quas ego istum in Italia scripsisse arbitror. nam simul atque e navi egressus est, dedit operam, ut Halesinus *e. q. s. — conflatum utrumque locum haud improbabiliter statuit Quicheratus, qui* (*praemisso* et) *ex altero supplet haec:* statim Messana litteras Halesiam mittit; *tum om. mediis:* dedit operam ut *e. q. s. — ego satis esse existimo addi ea quae supra sunt cursivis litteris expressa. — quamquam siquis existimarit errorem potius subesse Nonii, a quo diversorum librorum confusa sint exempla, ne hoc quidem prorsus alienum a probabilitate.* — **5** messanam (mec sanam *L;* metsanam *B, Gen*$_1$) *cdd. Non.; et ita plerique Cic. libri.* — **7** ad se; ase *B.* — **7. 8** sillaba L_1. — producta prima syllaba; *cf. Ritschelii Opusc. IV, 272 sqq.; de re m. 348.* — perseveram herede (heredem H_1) qualiter *B, Gen, L,* H_1. — Terent.; *cf. 254 l.* capere, accipere *ibique comment.* — **9** tal. a. b. *Ter.;* bina talenta *cdd. h. l.;* latent argenti moeniae nam *id. 254.* — **10** statim capiebat *cdd. Ter.* (*sane id. deinceps pr. Bemb.* hem vir, *non* vir); *Non. 254.* — stātim. *etiam in Donat. comm. ad hunc l. fertur illud* statim, *si* perpetuo, aequaliter et quasi uno statu *significet, habere primam longam. quae tamen qua fide librorum stent (nam ex Nonio adiecta putarunt quidam), non liquet. sed praeter Terentii versum et Plauti aliud nullum est apud Non. exemplum, in quo de longa priore adverbii illius debeat cogitari. quae quidem invenitur in Didascalicis Accianis pg. 305 ed. nostrae. — Nonius autem quam sit accuratus quantitatum exactor satis novimus. — itaque ab hoc pariter et Donato falsa tradi apparet; sicut et visum Ritschelio Opusc. IV, 274 sqq. — scilicet illud* statim *cum olim communem habuisset priorem nullo significationis respectu (atque ideo Avienus notissimo exemplo priscum dum repetit morem aetate ultima* a *produxit), tempore optimo usu venit, ut semper corriperetur prior. — qua re effectum, ut iam in trochaicis solum et iambicis, non in dactylicis et anapaesticis numeris haberet locum.* — **13** *cf. 391 l.* stare. — **14** *cf. Goetzii comment. in h. l.* — statim *supra add. in L.* — stant; ad *cdd. 391. — Nonius vel auctor Nonii haec verba pro iambicis videtur accepisse. om. illud* omnia *cdd. Plauti et Donati. — nec sane ei locus, cum versus inter medios sit positus trochaicos. fertur autem talis:* íta statim stant sígna neque nox quóquam concedít die. — **15** alace *Gen, pr. H.*

. . qui rem cum Achívis gesserúnt statim.

Afranius Augure:

quamquám non istis éxercetur ín locis,
hic nóster delabórat cum pueró statim.

SVPERSTITES dicimus qui supersint mortuis. ‖ Superstites veteres ponebant incolumes. Terentius Andria:

deos quaéso ut sit supérstes.

Plautus Asinaria:

sicút tuum vis únicum natúm tuae
superésse vitae sóspitem et supérstitem.

[Vergilius lib. X:

liceat superesse nepotem.]

Accius Alcimeone:

suós deseruit líberos supérstites.

SPVRCVM, saevum vel sanguinarium. Afranius Divortio:

muliér; novercae nómen huc adde ímpium:
spurcei íngeni vestígia haut dicí petes.

Lucilius Satyrarum lib. IIII:

---

17 Afranius Augure ‖ 21 III, 2, 7 ‖ 23 I, 1, 1 ‖ 26 Aen. X, 47 ‖ 28 Accius Alcmeone ‖ 30 Afranius Divortio ‖ 33 Lucilius l. IIII.

---

16 Achivis; acibis L_1; achibidis *Gen*, H_1. — iesserunt L_1. — 18 no, *supra scr.* n, *L.* — exircere *pr. L; tum* exercere; *post* ir *rasura.* — istis — in locis; *h. e.* istis in partibus; in re venerea. — 19 puero *Quicheratus, qui adfert locum notissimum Quintiliani, quo puerorum amoribus fabulas inquinasse dicitur Afranius;* puera *Ritschelius l. supra mem.* — 20 decimus *pr. H.* — supersunt *B.* — 21 Ter.; *cf. Donat. ad h. l.* — 22 superstis *B; Gen;* L_1. — 23 Plautus; *male hunc l. priori lemmati subiunxit Quicheratus.* — 24 sicut (icut) *cdd. Pl.;* sicut *et* H_1; sicuti *rell.* — tuum *cdd. Pl.;* tum *Nonii.* — ius (tumius) *Genh.* — gnatum *cdd. Pl.* — 26. 27 *seclusit M.* — 28 Alcim.; *cf. Ribbeck. ap. Ritschel. Opusc. II, 512 sqq.;* alcemeone *C, Gen.* — 29 deseruit *pro* reliquit. — superstites *Bothius;* superstites sunt *cdd.* — *non bene haec per diverbium, cuius prior pars finiretur in* liberos, *accepere quidam.* — 31 mulier; *cf. Ennii illud:* mulierem. quid potius dicam aut verius quam mulierem? — 32 spurcei *M;* spurca *cdd.* — ingeni (*olim fuit* ingenei) *Bothius;* gingi *cdd.;* gremi *ed. princ.* — spurcae gingivae *(ita mrg. Iun.) nullus hic locus. id quod declarant et Nonii lemma et priora verba Afranii.* — vestigi *Gen*, H_1; vestiga *pr. L.* — haud *ed. a. 1480;* aut (ut *B*) *cdd.* — petes *M;* potest *v.* — *cf. Pacuvii Ilionae illud:* di me etsi perdunt tamen esse adiutam expetunt; *ipsum* petendi *verbum Gellius, amantissimus vetustatis scriptor, iunxit cum accusativo et infinitivo IV, 8, 5; IX, 2, 1.* — spurca magis gigni bestia (*vel* bestia aut gigni) aut dici hau potest *C. F. G. Muellerus prosod. Plautin. pg. 722.* — 33 Luc.; *cf. 257 l.* conponere — conparare *ibique comm.*

Aeserninu' fuit Flaccorum munere quidam
Samnis, spurcus homo, vita illa dignu' locoque:
cum Pacedeiano conponitur, optimu' multo
post homines natos gladiator qui fuit unus.

Afranius Fratriis:

cónmemorabo, osténdam illius fúrta et spurcitiam ínprobi. ||

idem Divortio:

o dígnum facinus! áduliscentis óptumas,
bene cónvenientes, cóncordantes cúm vireis,
repénte viduas fáctas spurcitiá patris!

* * * Varro Rerum humanarum lib. XX: nequis lictorem spurcum hominem liberum prehendere iussisse velit. || Spurcum, vehemens, asperum. M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. II: cum iter facerent ad Hirtium Claternam tempestate spurcissima. || Spurcum significat obscenum et inpurum et lutulentum. Varro Eumenidibus: nunc de te, inquid, meliusculam spem habeo, qui rem spurcissimam gustare nolueris. — Plautus Asinaria:

tot nóctes reddat spúrcas, quot pure hábuerit.

---

38 Afranius Fratriis || 1 Afranius Divortio || 5 Varro Rer. hum. XX || 7 M. Tull. ad Caes. iun. II || 9 Varro Eumenidibus || 11 IV, 1, 62.

34—37 *in A tantum haec:* aserninus flacco fuit quidem samnis spurcus homo. — **34** Eserninus (Aes. *Me*) *Bentin. ex Cicerone; cf. comm. in Luc. IV, 11;* aserninus (asaninus L_1) *cdd.* (asernius *B*). — flaccorum *B;* flaccoram *pr. G;* flacchoram H_2*; G ex corr.;* flacchorum *rell.* — munere quidam *Turneb. Advers. XXIX, 2;* unae (*praec.* m) quidam (unae quidem *Gen;* H_1*;* una equidem *B*) *cdd.* — **35** ista *libri 257.* — **36** pacedeiano *cdd. h. l.* (*B. f.* pacedoiano); *cf. comm. in 257.* — *post hoc vocabulum quidam perperam addunt* hic; *cf. comm. in Lucil.* — ponitur *B.* — optimus longe *Cic. de opt. gen. or. 6, 17.* — **37** natus *cdd. h. l.* — **38** fratris *cdd.* — **39** furta *M;* facta *v.* — spurcitiam *Iun.;* spurcitia (pur. Gen_1) *cdd.* — **1** devortio *Gen;* L_1*;* H_1. — **2** o dirum *vel* o Stygium *nos Annal. philol. a. 1867 pg. 492;* o indignum *Delrius.* — adulescentis *cdd. pr. L.* — **3** concordantes *M;* concordes *cdd.;* et concordes *Bothius; sed magis placet asyndeton.* — viris *Cuiacius; Me* (vireis *Ribbeckius*); vires *cdd.* — **4** factas *Guietus;* facias *cdd.* — spurticia *L.* — **5** Varro. *haustum videtur lemma ut puta* Spurcum, vile. — nec quis *Gen,* H_1. — *f. olim fuit* neiquis. — lictorem *Passerat.; Me; alii;* lectorem *cdd.* — **7** II *B, Gen, L, H;* I *ed. Bas.* — facerent *M;* facerem *cdd.; id quod stare non potest, nisi existimaris haec verba a Cicerone ex alterius epistula suae inserta. cf. comm. in 383 l.* rogare, quaerere. — **8** ad Hirtium *Rothius;* ad (at *B,* L_2*,* H_2*, G*) hiquiiam (*vel* hi qui iam; i *tertium longum in Gen*) *cdd.;* ad Aquilam *Gurlittius.* — laternam *H,* c *eraso ante* l; aternam *G.* — Claternam; *cf. Philipp. VIII, 2, 6.* — temp. spurcissima. *seq. in cdd. Varr. exemplum; quod recte in v. 9 reiecit Quicheratus.* — **9** obscenum *A, B, Gen, C.* — vel lut. *B.* — **10** de te; d, *tum ras.,* te Gen_1. — inquid L_1*; Montepess.;* inquit *rell. cum A, B.* — abeo G_1*; Montepess.* — **11** nolueris *Popma, Me;* noluerim (*seq.* s) *cdd. cum A, B* (im *in ras.* H_1). — **12** quod *Gen;* L_1*;* H_1*;* pure *Scal.;* puras (pluras *B;* pueras H_1) *cdd. Non. et Pl.*

Pomponius Prostibulo:

quaé peditibus núbere
non póterant, equites spérant spurcae?

|| Spurcum etiam fetidum. Plautus Menaechmis:

nam éx isto locó spurcatur násum odore inlútili.

Lucretius lib. VI:

deinde videre licet quam multae *sint* hoṃini res
acriter infesto sensu spurcaeque gravisque.

idem [lib. VI]:

ad contra nobis caenum taeterrima cum sit
spurcities, eadem subus iucunda videtur.

Lucilius lib. XI:

praetor noster ad hoc quam spurcu' *sit* ore, quod omnis
extra castra, ut stercu', foras eiecit ad unum!

idem lib. XXVIII:

quaeque aspectu sunt spurca et odore.

SICCVM dicitur aridum et sine umore. Vergilius lib. V:

summa petit scopuli siccaque in rupe resedit.

|| Siccum, exercitum. Lucilius lib. XXVI:

gýmnasi cum stádio in duplici córpus siccassém pila.

---

13 Pomponius Prostibulo || 16 I, 2, 57 || 18 VI, 781 || 21 VI, 976 || 24 Lucilius l. XI || 27 Lucilius l. XXVIII || 29 Aen. V, 180 || 31 Lucilius l. XXVI.

---

13 prostipulo *Gen, H; non B.* — **14** peditibus *Casauboni liber ap. Me;* pedibus *rell. cum B.* — **15** non *ad. M.* — *possunt et trochaei reponi in h. modum:* quae peditibus numquam nubere | poterant, equites sperant spurcae? — *sensus hic est:* quae ne plebeiis quidem hominibus potuerunt nubere, equitum se sperant matrimoniis potituras? — *illud* pedites *ridicule dictum, ut ap. Horatium:* Romani tollent equites peditesque cachinnum. — **16** foetidum *A, Gen,* H_1*; non B.* — **17** nam ex *(om. B) cdd. Pl.;* nec *C, Gen, B.* — istoc *cdd. Pl.* — inlutili *Ritschelius;* inlutibili *cdd. Non.;* inlucido *cdd. Pl.; unde* mucido *pulchre Colvius.* — **19. 20** sint *om. cdd.* — homini *add.* L_2. — res acr.; sacriter, *m. 2 supra scr.* re, *Gen.* — infestu (infestus *pr. H*) *cdd. cum B.* — spurcae (spurce *B*) *cdd.* — **21** idem [lib. VI]; *puto* item; idem in eodem *Ald.;* idem eodem *Iun.* — **22** ad *C, Gen.* — teterrima *Gen, H.* — **23** spurcitiis *cdd.* — eadem subus iucunda; *cdd. Non.:* idem subrutunda (subrutenda *Gen;* H_1); *Lucr.:* eadem subus haec ciuunda *vel* inunda (iucunda *Marullus*). — idem subus res iucunda *Me; in quibus* idem *vitiose;* res iuc. *nescio an vere.* — **24** *cf. comm. in Luc. XI, 4.* — **25** praeter *pr. B.* — nr̃t *G.* — ad hoc (*vel* ad haec) *M;* adhuc (athuc L_1) *cdd.* — quem *B; Gen;* H_1. — sit *add. M.* — spurcus sit ore; *i. e.* incestus. — *supplendum* narrabo *vel simile.* — **28** aspecto *Montepess.; A.* — **29** aredum Gen_1*;* L_1. — humore *cdd. pr.* L_1. — **30** in rupe sedit *cdd. pr. B.* — **31** Sicum *pr. G.* — Siccum dicitur *(repetit. e v. 29) A.* — exercitatum *idem, nescio an recte.* — **32** gymnasi cum stadio in duplici *M; prius* cum stadio in gymnasii duplici; cum stadio in gymnasio in duplici *cdd.* — stadio duplici; *i. e.* διαύλῳ. — siccassem *in mrg. add.* G_2. — pila *Ald.;* pilas (*seq.* s) *cdd.*

394. 395 M.

|| Siccum dicitur et sobrium, modicum. Plautus Asinaria:

síccum, frugi, cóntinentem, amántem uxoris máxime.

idem Pseudolo:

vino modo cupidae estis:
eo vos vestrosque adeo pantices || madefactatis, cum ego sim hic siccus.

Cicero Academicorum lib. II * * * alius adultis; alius valentibus, alius aegris; alius siccis, alius vinulentis. || Siccum, firmum. Varro Cato vel de liberis educandis: Persae propter exercitationes puerilis modicas eam sunt consecuti corpori' siccitatem, ut neque expuerent neque emungerentur sufflatove corpore essent. — M. Tullius de senectute: nullo imbri, nullo frigore adduci ut capite operto sit; summam esse in eo corporis siccitatem.

SEGES est frumenti fructus. Vergilius Aen. lib. II:

in segetem veluti cum flamma furentibus austris
incidit.

|| Segetem etiam ipsam terram dicimus. M. Tullius in Ortensio:

---

33 V, 2, 7 || 35 I, 2, 50 || 2 Cicero Academicorum II || 4 Varro Cato || 7 10, 34 || 9 II, 304 || 12 M. Tull. Hortensio.

---

33 Sicum *B.* — modicum *Goetzius;* madidum (maditum *Gen*$_1$*;* aditum *f.* *L*$_1$) *cdd.* — 34 maximae (*pr. f.* maxima) *L.* — 35 *cf. 500 l.* ablativus pro genetivo. — pseudulo *cdd. pr. H.* — 36. 1 *cf. Spengel. de canticis Plaut. pg. 168 sqq.* — vino. *ita cdd. Non.; item Plauti. sed recte docti* vini. — estis *del. Bothius.* — eo; *ita et Plauti libri; ex* enim *corruptum suspicatur Ritschelius.* — urõsque, *in mrg. m. 2* vestrosque, *H.* — panticis *cdd.* — madefacta discum *B.* — *ap. Pl. cdd.:* vos vestros panticesque adeo madefactis (madefacitis; madefecistis). — 2 Ach. *Gen*$_2$*; H.* — alius (*ita B; ed. princ.;* alios *cdd.*) adultis. *praecessit ut puta:* alius pueris. — valentibus *Quicheratus;* lentibus *cdd.* (sentibus *edd. ante Pium; qui* senibus). — 3 aegris *B;* egris *ed. princ.;* eugris *C, Gen.* — 4—6 *recte Quicheratus Varronis locum, qui in cdd. est ante l.* firmum, siccum, *propter summam similitudinem iunxit cum Ciceroniano; quamquam eum non fugit siccitatis nomen propria potius in illo constare significatione.* — Varro; *cf. 481 l.* emungerentur. — vel *om. Gen; H*$_1$. — propter; *puto* per. — exercitationis *Gen; H*$_1$. — pueriles *A, Montepess.* — *illud* modicas *suspectum.* — eam sunt *Ald.;* eo se *(om. A) cdd. h. l.;* eo *481.* — *ac potest f. servari illud* eo. — consecuti *cdd. 481;* consuiti *Gen*$_1$*; L; H*$_2$*;* consueti *rell. cum A.* — corpori' *M;* corpore *cdd. hic;* corporis *481.* — *cf. 334, 29 eiusdem Varr. illud* Luciu' Scipio; *de l. lat. X, 84:* opu' fuit; *Lachm. comm. Lucr. pg. 28 sq.* — expuerent *M;* spuerent *cdd. 481;* spuerentur (espuerentur *Gen; H*$_1$) *h. l. cum A* (*praec.* e). — emugerentur *Gen*$_1$*; pr. L.* — suflatove *cdd. pr. A, Montepess.;* inflatove *Costa.* — *cf. 46 l.* sufflatum. — 6. 7 M. Tull.; *cf. 246 l.* adduci, cogi. — ymbri *A.* — 8 in eo *om. B.* — 9 frumenti ut fructus *B, Gen, H*$_1$*;* frum. et fr. *A.* — *puto olim fuisse:* frumenti vel aliarum frugum fructus. — 10 flama *B.* — 11 incidit *e Verg. add. Quicheratus.* — *sane h. l. in archetypo vid. turbatum.* — 12 Segetem etiam ipsam terram dicimus. *ita Quicheratus; cdd. h. l.:* Segetem terram; *mox post M. Tullii exemplum:*

ut enim segetes agricolae subigunt aratris multo ante quam serant. — Vergilius Georg. lib. IIII:

nec pecori opportuna seges nec commoda Baccho.

et in Aen. lib. III:

arebant herbae et victum seges aegra negabat.

Plautus Aulularia:

tibi egó rationem réddam, stimulorúm seges?

id est, in qua stimuli seri possunt. — Accius Oenomao:

forte ánte auroram, rádiorum ardentum índicem,
cum *e* sómno in segetem agréstis cornutós cient,
ut rórulentas térras ferro físsilei
proscíndant glebasque árvo ex mollito éxcitent.

idem [in] Andromeda:

quód beneficium hau stérili in segete, réx, te obsesse intélleges.

Lucilius Satyrarum lib. VII:

solam auram adversam segetem inmutasse satumque.

Varro *Ἄμμον μετρεῖς, περὶ φιλαργυρίας*: etenim quibus seges praebeat domum, escam, potionem, quid desideremus?

SVMERE est accipere, tollere. Vergilius lib. V:

sume, pater.

Sallustius in Iugurtae bello: || epistulam super caput in pul-

---

14 IV, 129 ‖ 16 III, 142 ‖ 18 I, 1, 6 ‖ 20 Accius Oenomao ‖ 25 Accius Andromeda ‖ 27 Lucilius l. VII ‖ 29 Varro *Ἄμμον μετρεῖς* ‖ 31 Aen. V, 533 ‖ 1 71, 4.

Segetem *(om. B; Gen; L_1; H_1)* etiam ipsam terram dicimus; *om. A, qui habet exempl. praecedens et subsequens.* — M. Tull.; *cf. 401 l.* subigere, mollire. — in ortensio *B, L_1;* hin ortensio *L_2;* in hortensio *rell.* — **13** enis *L_1.* — segetis *cdd. pr. A.* — **15** Cereri *recte Salmasius.* — oportuna *L, H_2, G, A, B.* — bacho *L;* bacco *B.* — **18** Plaut.; *cf. 381 l.* reddere, exponere. — **20** in qua; *de anu dictum.* — stimulis *pr. L.* — seri *Guietus;* eripi *cdd.;* erigi *non bene quidam ap. Bentin.* — **21** forte *Turneb.; Lips.; al.;* perte *L_1* (oenoma operte); ferte *rell.* — ardentum *Lips.; Scal.; al.;* ardentem *cdd.* — **22** e *add. Lips.; al.* — somno *L, H_2, G;* summo *Gen, H_1.* — agrestis *nominativ.* — corn. (cornuto scient *L, Gen*); *i. e.* boves; *cf. Varr. de re rust. II, 7, 2.* — **23** terram *Gen; pr. H.* — fissilei *(active positum) M;* fidas *cdd.;* putridas *Iun. (cf. comm. in 152, 22).* — **24** glebasque *Iun.;* glebasquae *cdd.* — mollito *M;* molli *cdd.* (molli exsuscitent *Fruterius ap. Gruter. V, 385*). — **25** in *supra scr. in L; del. H_2; om. G.* — **26** *pronuntiandum* benficium. — hau; haud *Iun.;* aut *cdd.* (au *Gen_1*). — obsesse *Gulielmius ap. Gruter. II, 843; Fruterius ibid. V, 385;* obesse *cdd.* — intelliges *Gulielm.; Fruter.;* intellegis *libri.* — **28** solem *cdd. pr. G.* — satumque *I. Dousa:* statumque *cdd.* — **29** δ *(pr. λ H)* μοιμεμϑιcπεριφιλ(α *G*) α(δ *L_1; λ Gen*) ρτ(γ *G*) νρια *C, Gen; corr. Iun.* — **30** aescam *G.* — **31** est *om. B.* — **1** Iugurthae *ed. Bas.* — epistolam (aep. *Gen_1*) *cdd. pr. L_1.* — pulbino *Gen, H_1;* bulbine *L_1.*

396 M.

vino temere positam sumit. — M. Tullius de signis: iste unumquodque vas sumere in manus, laudare, mirari. — Luciliūs lib. XXVIII:

omnia vescatis manibus leget, omnia *sumet;*
crede mihi; presse *ut dicam, res* auferet omnis.

[et] Plautus Aulularia:

nón ego quid voluntáte sumsi néc tetigi

‖ Sumere, suscipere. Lucilius lib. XXVI:

húnc laborem súmas, laudem quí tibi ac fructúm ferat.

Cicero de finibus bonorum et malorum lib. II: verum hoc loco sumo de verbis his eandem vim voluptatis. ‖ Sumere etiam significat eligere. Lucilius Satyrarum lib. III:

et spatium curando corpore honestum
sumemus.

Plautus Aulularia:

Silváni lucus éxtra murumst ávius,
crebró salicto opplétus: ibi sumám locum.

Lucilius Satyrarum lib. X:

honorumst
iudicium Crassis, sicut describsimus ante.
hoc est: quid sumam, quid non? quo quaeque loco res?

---

2 II, 4, 27, 63 ‖ 3 Lucilius l. XXVIII ‖ 7 IV, 4, 13 ‖ 9 Lucilius l. XXVI ‖ 11 II, 3, 8 ‖ 13 Lucilius l. III ‖ 16 IV, 6, 8 ‖ 19 Lucilius l. X.

---

3 in m. sum. *cdd. Cic.* — 5 *cf. 332 l.* legere, subripere. — viscatis *cdd. pr.* L_1. — *cet. cf. comm. in Luc. XXVIII, 44.* — omnia *supra scr. in G.* — sumet *Bentin.* (sumit *Ald.*); *om. cdd.* — 6 praese *Gen;* H_1*;* praesse H_2. — ut dicam, res (res *iam Popma*) *add. M.* — 7 et *vid. delendum (om. B; in quo dest exemplum praecedens).* — 8 non ego quid voluntate sumsi *M;* non equidem ego qua (quia *Gen; pr. H; item per compendium B*) voluptate sumsi (suam si *L;* sum si *Gen; H;* sumpsi *B*) *cdd.* — non hercle (ercle) equidem quicquam sumpsi *libri Plauti.* — nec *idem;* neque *C, Gen, B.* — 10 fructu *Gen; non A, B.* — ferrat *pr. L.* — 11. 12 *praemittit Quicheratus:* Sumere, contendere *ac deinde expungit* de, *quod bene abest a Ciceronis cdd.; Nonii pg. 121.* — *sed quis adderet? porro etiam* suscipiendi *verbum aliquando pro* contendere, concedere *positum. quae res potuit fraudi esse stupori Nonii.* — Cicero; *cf. 121 l.* hilaretur *ibique comm.* — summo *B.* — eundem *pr. B.* — eandem certe vim voluptatis Epicurum notasse quam ceteros *Cic.* — 13 Satyrarum *om. B, Gen,* H_1*;* psatyrarum *pr. L.* — 14 corpore *dativus.* onestum *Gen, L; non B.* — 17 silvam *Gen,* H_1. — 18 crebro (crebo *pr. B*) salicto oppletus. ibi (ubi *pr. B*) sumam l. *fere cdd. Plauti;* creber salictu opletus ibi (opletu sibi *Gen; pr. H*) summam l. *Nonii.* — 19 Luc.; *cf. comm. in Luc. X, 7.* — 20 bonorum est *I. Dousa.* — 21 iudicum *Gen; pr. H.* — Crassis *I. Dousa;* crassis *edd. priores.* — sicut *Corpetus, M;* ut *cdd.* — describsimus; descripsimus *I. Dousa;* discribimus *cdd.;* discribsimus, *id est* divisimus, *ut supplendum esset* honores, *prius nos.* — 22 hoc est; *ad* iudicium *referend.* — summam *Gen, H.* — quo quaeque loco res *M;* in quoque locemus *v.*

et lib. XVIIII:

sume diem, quist visu' tibi pulcherrimus unus.

Sallustius in Iugurtae bello: scilicet ut in tanta re ignarus omnium trepide festinet, sumat aliquem ex populo monitorem officii sui. — M. Tullius in Hortensio: quare velim dari mihi, Luculle, iubeas indicem tragicorum, ut sumam qui forte mihi desint. ‖ Sumere, conducere. M. Tullius de officiis lib. III: quoad enim perventum est eo quo sumpta navis est, non domini est navis, sed navigantium.

SVFFERRE est sustinere. Vergilius [in] Aen. lib. II:

nec claustra nec ipsi
custodes sufferre valent.

Accius Myrmidonibus:

égo me non peccásse plane osténdam aut poenas súfferam.

‖ Sufferre significat dedere vel subponere. Plautus Casina: ‖

íntrem ad úxórem eám
súfferámque eí meúm térgum ob íuiúriám?

idem Poenulo:

út enim ubi mihi vápulandum sít tu corium súfferas.

Accius Nyctegressia:

aut égo illum eripiam aut ílli poena súfferar.

---

23 Lucilius l. XVIIII ‖ 25 85, 10 ‖ 27 M. Tull. Hortensio ‖ 29 III, 23, 89 ‖ 32 II, 491 ‖ 35 Accius Myrmidonibus ‖ 37 V, 3, 10 ed. Vssing. ‖ 3 IV, 2, 33 ‖ 5 Accius Nyctegresia.

---

23 idem liƀ XXVIIII *B; qui om. praecedentia duo exempla.* — 25 Iugurthae L_2, H_2, *G.* — gnarus *Gen, L, pr. H.* — 26 trepidet *Sall.* — festinat *Gen*, H_1. — ex pop. nitorem *Gen. L*, H_1. — 27 offici *Sall.* — 28 *om. Gen*, H_1. — *causa hiatus, quod praecedit* mihi. — tragiorum L_1. — si qui *Orellius.* — 29 desint *M;* desunt *v.* — 30 perventum sit *cdd. potiores Cic.* — navis *cdd. Cic.;* vis *Non.* — 32 Sustinere (*add.* nere H_1) est sufferre *A, B, Gen*, H_1. — in *om. B*, H_2, *G.* — 33 clautra L_1. — 36 auti, *tum* uti *L.* — oenas *pr. L.* — 37 Suffere *B (ita et 34).* — easina Gen_1. — 1. 2 *cf. O. Seyfferti commentatiuncula Philol. XXVI, 722; qui primus locum verbis a Nonio servatis adsignavit creticosque agnovit numeros. eum et secutus Vssingius.* — 1 intrem *M;* intro *cdd.* — eam *Gerlachius;* meam *cdd.* — ea dux uxorem meam *cdd. Plauti.* — 2 sufferamque ei *Me;* sufferamquae (sufferamque H_2) et *L*, H_2, *G;* sufferam et quae *B, Gen*, H_1. — 3 penulo *B; Gen; pr. H.* — 4 varulandum *B; Gen; pr. H.* — sit tu; situs *B.* — sit *Ambros. Pl.; rell.* est; *quo servato Bentleius cum Spengelio* tu tuum; *alii* tute. *et hoc vel illud videtur elegantius.* — sorium *cdd.* (orium *B*). — 5 Actius *L.* — nyptegressia (nyptaegressia *L;* niptegressia *B*) *cdd.* — 6 aut; *f.* ut (*praec.* a). — ergo *B, Gen*, H_1. — aut *ed. Bas.; Bhm; Me;* ut *Gen, L, H.* — poena *ablativ.* — sufferar *M;* sufferam *cdd.* — poena sufferar; *i. e.* loco illius poenae dedar. — *verba videntur esse Diomedis, cum Vlixis*

397 M.

|| *Sufferre, efferre.* Afranius Prodigo:

> nam mé pudet, ubi mécum loquitur Númerius,
> aliquíd sufferre graéce; inridet me ílico.

SVRGERE, crescere, augeri. Vergilius [in] Georg. lib. I:

> quis sine nec potuere seri nec surgere messis.

idem Aen. lib. IIII:

> Ascanium surgentem et spes heredis Iuli
> respice.

|| Surgere, erigi. Sallustius Historiarum lib. V: sella surgere, caput aperire solitum. — Terentius in Adelphis:

> ut tríduo hoc perpétuo prorsum e lécto nequeat súrgere.

Vergilius lib. VIII:

> surgit et aetherii spectans orientia solis
> lumina.

SACRVM est sacratum vel religiosum. Vergilius lib. VI:

> Cererique sacrum Polyboeten.

et [in] lib. VII:

> sceptrumque sacerque tiaras.

|| Sacrum etiam scelestum et detestabile [ita et consecratum]. Afranius Fratriis:

> ó sacrum scurram ét malum!

Plautus Poenulo:

---

7 Afranius Prodigo || 10 I, 161 || 12 Aen. IV, 274 || 15 Sallustius Hist. V || 16 IV, 1, 4 || 18 Aen. VIII, 68 || 21 Aen. VI, 484 || 23 Aen. VII, 247 || 26 Afranius Fratriis || 28 prol. 88.

---

a Rhesi militibus clausi audisset vocem, clamantis se aut utrumque erepturum aut pro eo periturum. — certe non cogitandum de errore Nonii; qualem suspicatus Quicheratus hoc exemplum subiunxit 396, 36. — 7 Suff., eff. *add. M.* — Prodito *Quich.* — 8 pudet it (pudet id *Me*) *G.* — pudet, ubi. — *vid. h. l., sicut apud Plautum fieri videmus, finalis in* pudet *produci. nam non credo haberi tribrachum. — de ea re amplius quaerendum.* — 9 sufferre *Bothius;* suffero *cdd.* — grece *C; Gen.* — 10 augeri *Quicheratus;* augere *v.* — in *om. B, Gen,* H_1. — 11 qui *H.* — messis L_1; H_1; menses *B;* messes *rell.* — 15 Sall.; *cf. 236 l.* apertum, nudatum *ibique comment.* — surgere de sella (sylla) *cdd. 236.* — 16 soletum Gen_1; L_1. — adelfis *cdd. pr. B.* — 17 lectum equeat L_1. — 18 VIIII *Gen, L, pr. H, ed. Bas.; non B.* — 19 aetheris *Gen; L; pr. H.* — 21 Sacratum Gen_1. — est *om. B.* — VII *B.* — 22. 23 *om. B; Gen;* H_1. — Poleboeten *L;* H_2 (*pr.* Poleboeetem); *G.* — Polyboten *melius pars cdd. Verg.;* Polypoeten *coll. Il. XXIII, 836 N. Heinsius.* — in *secl. M.* — 24 sacerque uirg. Gen_1. — uaras Gen_1; tyaras *B.* — 25 detextabile Gen_1; L_1. — *illa* ita et consecratum, *quae olim in mrg. erant adscripta ad v. 21, ubi post* religiosum *inseruit Quicheratus, secl. M.* — 26 fratribus *cdd.; corr. Iun.* — 27 scurram *Ald.;* succuram (succuram *L;* H_2) *cdd. cum B.* — 28 penulo *B.*

vendít eas omnis, ét nutricem et vírgines,
praesénti argento homini, si lenóst homo,
quantum hóminum terra sústinet, sacérrimo.

Vergilius:

auri sacra fames.

Lucilius Satyrarum lib. XV:

adde isto: sacer ille tocoglyphos ac Syrophoenix
quid facerest solitus?

Turpilius Demetrio:

etiám me inrides, péssime ac sacérrime?

idem Lindia:

abhinc triénnium
sacérrimum domicílium hoc quidam cóntulit
lenó.

Varro Lege Maenia: signa tum sacra esse desierunt, posteaquam homines sunt sacri. ‖

SAVCII dicuntur proprie vulnerati, non maesti, sicuti vult consuetudo. Accius Phoenissis:

---

32 Aen. III, 57 ‖ 34 Lucilius l. XV ‖ 37 Turpilius Demetrio ‖ 39 Turpilius Lindia ‖ 43 Varro Lege Maenia ‖ 2 Accius Phoenissis.

---

29 vendit eas omnis. *ita Ritschelius;* vendit eas crinis *B, Gen, C;* vendite asomnis *similia boni cdd. Pl.; interpolati quidam:* venditque has omnis; venditque eas omnis *Me.* — virginis *cdd.* — et nutricem et virginis *m. 2 supra scr. in L.* — 30 praesenti; praesens *sim. cdd. Pl.* — *ad hiatum, qui ferri non potest, removendum* praesenti ibi *F. C. G. Muellerus;* praesenti argentod *Guietus; sic vel* praesentid argento *vel* praesenti argento homoni *Ritschelius (cf. Nov. excurs. Plaut. pg. 73), omnia tamen dubitanter, quod alienus sit a Plauti aetate prologus Poenuli.* — 31 hominus *Gen;* H_1*;* ominus *B.* — terras *cdd.* — 34 XVI *pr. B.* — 35. 36 adde *Ald.;* ac de *cdd.* — isto *Turneb.;* istos (*seq.* s) *cdd.* — ille *Iun.;* tocoglyfos *Rothius* (τοκογλύφος *nos in ed. Luc.*); ac syrophoenix (Syrophoenix *iam Iun.*) *Turneb.;* illoto colfo (c, *tum ras.*, lfo Gen_1) saxsiro (saxiro *Gen, H;* saxyro *B*) fenix (phoenix *B*) *cdd.* — *puto:* adde isto, s. — quod. — 37. 38 Demetrio: etiam *Me;* demetrio sed iam H_2*, Gs;* demetrius etiam *B, Gen, L,* H_1. — irrides *Iun.;* inridens (irr. L_2, H_2, *G*) *cdd. cum B.* — 39 india *cdd. (idem error 343, 16).* — 40—42 *non placet institui octonarios ita:* abhinc | tr. s. d. hoc quidam contulit | leno. — abhic *B.* — sacerrimus *probabiliter Bothius.* — dominicilium *B.* — hoc *pro* huc, *quod Turneb. coniecit.* — 43 Minia *cdd.* — signa tum *Lips.;* signati *cdd.* — 44 sacri *M;* facti *cdd.;* facti sacri *Fruterius.* — *hoc recepto de re m. 435 septenarios trochaicos constitueramus ita:* signa tum sacra | esse desierunt posteaquam homines sunt facti sacri; *quos tamen non ausim tueri, nisi reponatur* postequam *(cf. 192, 32 sq.); quod an Varroni minus conveniat dubito.* — 1 Saucii. 'nota aetate Nonii abusos voce *Saucius* translata ad moestitiam animi' *Me.* — dicantur Gen_1. — mesti *B, ed. Bas.* — sicuti velut *B.* — consuitudo L_1. — 2 phenissis *B;* foenissis *rell.*

398 M.

obít nunc vestra moénia, omnis saúcios
convísit, ut curéntur diligéntius.

Turpilius Epiclero:

patrócinantem ubi fáctum audierit saúcium.

Sallustius Hist. lib. II: avidis ita promtisque ducibus, ut Metellus ictu tragulae sauciaretur. — Vergilius in Aen. lib. II:

qualis mugitus, fugit cum saucius aram
taurus.

et lib. VII:

saucius ad quadrupes nota intra tecta refugit.

Varro de vita populi Romani lib. IIII: itaque multis civibus ex utraque parte sauciis, multis occisis fugatur.

SVPPLICIVM dicebatur damnatio vel poena. Vergilius in Aen. lib. IIII:

mediis, siquid pia numina possunt,
supplicia hausurum scopulis.

|| Supplicium rursum supplicatio. Sallustius in Catilinae bello: in suppliciis deorum magnifici. — Accius Epigonis:

núnc pergam, ut supplíciis placans caélitum aras éxpleam.

Afranius Fratriis:

. . . . nullám profecto accéssi ad aram, quín deos
supplíciis, sumptu, vótis, donis, précibus, plorans, óbsecrans
nequíquam defetígarem . . . .

---

5 Turpilius Epiclero || 7 Sallustius Hist. II || 8 II, 223 || 11 Aen. VII, 500 || 13 Varro de vita pop. Rom. IV || 15 IV, 382 || 19 9, 2 || 20 Accius Epigonis; cf. comm. || 22 Afranius Fratriis.

---

3 obit *Me;* ubi *cdd.* — nostra *probabiliter valde Ribbeckius.* — *f.* obi nunc nostra moenia, omnis saucios convisito, ut curentur diligentius (*vel* convise, uti). — **5** clero *Gen,* H_1. — **6** patricinantem L_1; patrocinatem *Gen;* H_1. — audierit *Bentin.;* audiverit *cdd.* — saucium *Lips.; Me;* saucius (*om. Gen,* H_1) *cdd.* — **7** Sallustius; *cf. 553 l.* tragula. — III *cdd. 553.* — avidis ita promptisque *Guietus* (avidisque ita promptisque *Ald.*); avidisque (*om. A*) ita promtis (promptis *A, Gen, H, G*) *cdd. h. l.;* avidissimis atque promtis (promptis) *553.* — **8** sicut ragulae Gen_1. — hictu *A.* — sociaretur *id.* — **12** at *B,* Gen_2; *H;* L_2; *G.* — quadrupedes Gen_1. — **14** ex utr. p. s., m. occisis *om. Gen,* H_1. — **15** dampnatio *B.* — vel *supra scr.* Gen_2. — **17** medii *cdd. pr. B.* — **18** suplicia *H, Gen* (*hic m. 1* suplica). — ausurum L_1. — **19** rursum *A, B, Gen,* H_1; rursus *rell.* — suplicatio L_1. — attillinae *L;* catillinae *Gen.* — **20** Epigonis *Ald.;* Erigona *Me;* epigono (epigona H_2, *G*) *cdd.* — *ac nescias hic, ut alibi, utrum praeferas.* — **21** pergam ut. *Bh; Fruterius* (pergamus ut *Iun.*); pergamus *C, Gen.* — supliciis L_1. — celitum *L.* — **22** fratres (frs̃ *H*) *cdd.;* Fratriis *mrg. Iun.* — **24** votis *Bongarsius;* vatis *C, Gen;* atis (sumptuatis) *A.* — plorans; plor *in ras. A.* — **25** defatigarem *Montepess.; Am.*

SAMIVM est testeum. Lucilius Satyrarum lib. XIII:

et non, pauper utei, Samio curtoque catino.

M. Tullius de re publica lib. VI: *testatur* oratio Laeli, quam omnes habemus in manibus, quam simpuia pontificum dis inmortalibus grata sint Samiaeque, uti scribit, capedines. ‖ Samium rursum acutum. unde et samiare dicimus acuere, quod in Samo insula hoc genus artis polleat. Lucilius Satyrarum lib. VII:

hanc ubi vult male habere, ulcisci pro scelere eius,
testam sumit homo Samiam *atque* ibi, 'ἀπειρόκαλε!' ‖ inquid;
praeceidit caulem testisque una amputat ambo.

SPERNERE, fastidire. Vergilius Aen. lib. IIII:

comitemne sororem
sprevisti moriens?

Terentius in Andria:

tót modis contémtus, spretus! fácta, transacta ómnia.

‖ Spernere rursum segregare. Ennius Hectoris Lytris:

mélius est virtúte ius: nam saépe virtutém mali
náncíscuntur; iús atque aecum se á malis spernít procul.

---

26 Lucilius l. XIII ‖ 28 M. Tullius de re publ. VI ‖ 32 Lucilius l. VII ‖ 3 IV, 677 ‖ 6 I, 5, 13 ‖ 8 Ennius Hectoris lytris.

---

27 pauper utei *M* (pauper uti *cdd. infra; et ita Iun.*); pauperitiae *C; Gen; B;* pauperitie *A.* — 28. 29 M. Tull. de Republica libro VI: extat oratio Laelii, quam omnes habemus in manibus. *ita Iun., qui se dicit manuscripti exemplaris fide adiutum; C, Gen:* M. Tullius de republica (republ *Gen, H*) lib. III et non pauper uti oratio et in libro sexto *(ita Gen; L; H;* lib. VI *ed. Bas.)* laeli (leli *Gen, H*). — testatur *add. M.* — *illud* lib. III *ortum ex eo quod seq.* lib. VI *vel* libro sexto, *quo etiam verbum* test. *haustum.* — *praeterea res turbata eis, quae ad v. Luc. emendand. in mrg. fuerant adscripta, delatis in l. alienum.* — simpuvia H_2*;* puia, *sed del. m. 2, L;* simpuia *add.* L_2 (sim *in ras.*); simpula *Turn.* — diis *cdd.* — 30 grata sint Samiaeque *Iun.;* grata sint samiae quae *L,* H_2*, G;* gratas instamiae quae *Gen,* Ho_1*;* grata sintamiaequae Hs_1. — uti *Halmius;* uthi (ut hi) *cdd.;* ut is *Iun.* — capedines *Ald.;* cappudines *cdd.* — 31. 32 sama ire *L.* — in samo insula *A;* in samo (in samio *B*) *rell.; cf. 118, 22 sq.* — polleat; *cf. 3, 14 sq.* — 33 ulcisci; lucilius *Gen;* H_1. — *hinc in B haec tantum:* h. g. a. polleat. Licilius *(sic)* proceleius *e. q. s.* — pro scelere eius *Iun.;* pro cele eius (proceleius *B*) *cdd.* — 1 humo *Dousa pater.* — atque *add. M.* — ἀπειρόκαλε *M;* an uno telo *C, Gen;* a nunc telo (samia mibia nunc telo) *B.* — inquid L_1*;* inquit *rell. cum B.* — Samiam sibi, 'anopbelê' inquit *Lachm. Comm. Lucr. pg. 99.* — 2 praeceidit; praecedit *B; Gen;* H_1*;* praecidit *rell.* — tetisque *Gen,* H_1*;* tethisque *B;* testis quae *L;* H_2*; G.* — 7 quot modis *cdd. Ter.* — contemptus *B;* H_2 (*m. 1* cōtemtus). — 8. 9 haectoris *C, Gen.* — Hectoris — virtute eius *om. B.* — lytris *pr. L;* listris *G;* lystris *rell.* — 9. 10 *cf. de his vv. vit. Ennii pg. 267.* — ius *Bentin.;* eius (*praec.* e) *cdd.* — virtutum *B.* — nanciscu (*supra* u *ras.*) tur L_1*;* nanciscum tur H_1*;* nascuntur *G.* — ius; vis H_1. — aecum; aequum *B;* ecum *Gen; H in ras.; G;* cum *L.* — si *B.*

399 M.

SVBDVCERE, subputare. Terentius in Adelphis:

númquam ita quisquam béne subducta rátione ad vitám fuit.

Lucilius lib. XXVIIII:

eódem una hic modó rationes *ómnes* subducént suas.

M. Tullius in Ortensio: non et sine ea cogitatione ineundis subducendisque rationibus. — idem de finibus bonorum et malorum: qui autem esse potest, nisi te amor ipse ceperit? quod non subducta utilitatis ratione effici solet. ‖ Subducere est subripĕre. Turpilius Lindia:

ego ínterim in turbá foras
subdúxi cum hac me.

Vergilius in Bucolicis:

et sucus pecori et lac subducitur agnis.

Terentius in Eunucho:

. . . ubi prímum poterit, se ílli subducét, scio.

Lucilius lib. XXX:

neuqui te ignaro famuli subducere *possint*.

M. Tullius in Ortensio: an, cum videat me et meos comites, fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam, constantiam, gravitatem, fidem, ipsa se subducat? ‖ Subducere etiam susum ducere, levare. Turpilius Paraterusa:

cum anthác videbam stáre tristis, túrbido
vultú, subductis cúm superciliís senes.

---

11 V, 4, 1 ‖ 13 Lucilius l. XXIX ‖ 15 M. Tullius Hortensio ‖ 16 II, 24, 78 ‖ 18 Turpilius Lindia ‖ 22 III, 6 ‖ 24 IV, 1, 14 ‖ 26 Lucilius l. XXX ‖ 28 M. Tullius Hortensio ‖ 31 Turpilius Paraterusa.

---

11 Subducere H_2; *A; B;* Subdere *rell.* — adelfis *cdd. pr. B.* — **12** numquam *B; ed. Bas.;* nuncquam *Gen; H;* L_1; nunquam L_2. — bene *om. B, Gen,* H_1. — **13** Lucilius Satyrarum lib. XXVIIII *ed. Bas.* — **14** edem Gen_1. — una *M;* uno *v.* — hic *(nomin. plur.) Gen; L; P;* his *pr. Hs;* hi *Hs post ras.; G.* — rationes omnes *M;* errationes (rationes *l. v. Dousae; Ald.*) *cdd.* — *in ed. nos:* aeris iam rationes; *f.* rationes aeris; *cf. Luc. XXIX, 59—61.* — subducent *Iun.;* subduceret *cdd.* (subducet *lib. vet. Dousae*). — **15** hortensio L_2, *G.* — non; *f.* nam. — *mancus locus et obscurus Non., ut vid., culpa.* — *cet. cf. 193, 11.* — **17** potest *vitiosum;* potes *Me;* poteris *cdd. Cic.* — amor ipse ceperit *Cic.;* amori praeceperit *Gen, L,* H_1; amore praec. H_2; amor ipre ceperit *ed. Bas.* — **19** lyndia *cdd.* — **20. 21** *haec f. septenario iambico vel octonario continenda.* — **22** Verg.; *cf. 331 l.* lac. — **23** sucos L_1; sucas Gen_1. — **25** potuerit *cdd.* — illi; *vid. olim fuisse* illim; *et sic Quicheratus;* illinc *cdd. Ter.* — **27** neuqui; qui *adverb.* — ignaro *Gerlachius;* ignoro *cdd.* — famuli *M; et ita P;* famulis *v.* — possint *add. M; idem vel* possent *supplendum coniecit Quicheratus.* — **28** hortensio *cdd. pr.* L_1. — me; *scil.* iustitiam. — **30** ipsa; *i. e.* philosophia. — **30. 31** ducere vel levare *A; B.* — paratelusa *Gen;* L_1; H_1. — **32** antehac *cdd.* — **33** supertiliis Gen_1.

Varro *Εὗρεν ἡ λοπὰς τὸ πῶμα, περὶ γεγαμηκότων*:

ego unus scílicet
antíquorum hominum súbductis supércilis
dicám: *γαμήσεις νοῦν ἔχων.*

Sallustius in Iugurta [bello]: || dein cunctos pleno gradu in collem subducit. — Vergilius in Bucolicis:

qua se subducere colles
incipiunt.

M. Tullius de officiis lib. III: huic ille classem Lacedaemoniorum, quae subducta esset ad Gytheum, clam incendi posse. — Plautus in Aulularia:

ut ín puteo cenám coquant.
inde coctam sursum súbducemus córbulis.

STVPIDVS est obstupefactus. || Stupidus, stultus et inicus. Varro *περὶ ἐξαγωγῆς*: Andromeda vincta et proposita ceto non debuit patri suo, homini stupidissimo, in os spuere [vitam]?

SVSPICERE, [est] susum aspicere. Vergilius lib. I:

et fastigia suspicit urbis.

Varro Agathone: et pueri in aedibus saepius pedibus offensant,

---

34 Varro *Εὗρεν ἡ λοπὰς τὸ πῶμα* || 1 98, 4 || 2 IX, 7 || 5 III, 11, 49 || 7 II, 7, 3 || 11 Varro *περὶ ἐξαγωγῆς* || 13 Aen. I, 438 || 15 Varro Agathone.

---

34 heurenae(ne H_2)lopasto ponia *L; H_2; G;* heurelelopasto ponia *Gen; H_1; corr. Iun.* — *καθηικοντων L; καθηιcοντων Gen; H_1; καθυκοντων G; καθηκοντων H_2; γεγαμηκότων Iun.* — *illud εὗρεν ἡ λοπὰς τὸ πῶμα, quod initium tetram. trochaici implet, ex comoedia, ut puta Menandri, sumptum latine redditur per trimetrum* accessit huic patellae dignum operculum; *de quo dictum comm. Lucil. pg. 286.* — **35—37** *numeros distinxit M.* — hominem *A, Gen; pr. H.* — supercilis *M;* superciliis *v.* — *v. 37 om. A.* — *γαμήσεις Meinekius* (*γαμήσω Oehlerus*); *γαμησιο G; ταμησιο L; H; Gen.* — *νοῦν ἔχων Turneb.; νουνεχων L_1; H ex corr.; G; νοιυνεχων rell.* — **1** in Iugurta *Gen, H_1;* in Iugurtae *L_1;* in Iugurthae bello *L_2, H_2, G.* — deine *Gen_1.* — **2** colem *L_1.* — Verg.; *cf. 347 l.* molle, non arduum. — **3** tolles *H_1.* — **5** Lacedemoniorum *Gen; L; H.* — **6** esset *ed. Bas.; v.;* esse *Gen; L; H.* — Gytheum *cdd. Cic.;* citaeum *Gen, H;* cytaeum *L, G.* — **8** ut in puteo *etiam Plauti cdd., parum quidem eleganter;* in puteo uti *Bothius.* — caenam *A; Gen; H.* — coquant *Plaut.;* coquam *C, Gen;* quoquam *A.* — **9** inde coctam, *quod non credo posse tolerari, etiam Pl. libri.* — coctam inde *Camerarius.* — corbulis *om. A; Gen; H_1.* — **10** est stupefactus *B; non A.* — inicus *L;* iniquus *rell. cum A, B.* — **11** *περιεατωτηc Gen, L, H; περιεαγωγηc G; om. B.* — Andrometa *B.* — vicuncta *pr. L.* — ceto *Iun.;* cito *cdd.* — **12** patri *Iun.;* pari *cdd.* — spuere *H_2, G;* expuere *rell. cum B.* — vitam, *quod ex* vincta *vid. ortum, del. Duentzerus; f. scribend.:* in os spuere ultro. — *post* vitam *in L m. 2 add.* su, *sed id elutum.* — **13** est *om. B, Gen, H.* — sursum *B.* — Virg. aend lib. *B.* — **14** suscipit *H_1.* — suscipitur bis *Gen.* — **15** et; *f.* ut. — offensum *Gen, H_1.*

400 M.

dum recentes, musteos in carnario fluitantes suspiciunt * * * || Suspicere est suspectum habere. Sallustius in Iugurta [bello]: per idem tempus Bomilcar, cuius inpulsu Iugurtha deditionem, quam metu deseruit, inceperat, suspectus regi et eum suspiciens, novas res cupere, ad perniciem eius dolum quaerere. — Vergilius [in] Aen. lib. II:

suspectaque dona
praecipitare iubet.

[et] Cicero in Oratore: quod prudentia hominibus grata siet, lingua suspecta.

SVBIGERE, acuere. Vergilius lib. VII:

subiguntque in cote secures.

|| Subigere est superare et sub dicione habere. Vergilius [in] Aen. lib. I:

ternaque transierint Rutulis hiberna subactis.

Sisenna Hist. lib. IIII: terrore perturbatam multitudinem

---

17 70, 1 || 21 II, 36 || 24 42, 145 || 26 Aen. VII, 627 || 29 I, 266 || 31 Sisenna Hist. IV.

---

16 recentes, *ut glosema eius quod est* musteos, *deletum vult Forcellinus s. v.* musteus. *at id genus vitii in cdd. Non. rarissimum. neque idem est* musteus *ac* recens. — musteos (museos *Gen*, H_1); caseos *add. Quicheratus coll. Plin. XI, 42, 97:* musteo (caseo) tantum commendatio. — *v. etiam Turneb. Advers. XXVIII, 12. — sed carnarii iniecta mentio facit, ut potius cum Forcellino de petasonibus vel farciminibus cogitandum esse videatur.* — dum petasones musteos *Vahlenus.* — fluitantes *Laurenbergius;* fluitare (*seq.* s) *cdd.* — *similis error 359, 7.* — suspiciunt petasunculos *Riesius; qui cum Roepero trochaicos disposuit numeros. — quos et nos olim probavimus. nunc hanc rem in medium relinquimus. — quodsi versus instituendi sint, scribendum sic fere:* ut pueri in aedibus | saepius pedes *(ita Quicheratus)* offensant, dum recentes, musteas | in carnario fluitantes suspiciunt succidias; *cf. Varr. de re r. II, 4, 3:* ignavum et sumptuosum esse, qui succidiam in carnario suspenderit potius ab laniario quam e domestico fundo. — **17** in Iugurta *Gen;* H_1*;* in Iugurtae L_1*;* in Iugurthae (Iugurtae H_2) bello L_2*;* H_2*; G.* — *cf. comm. in v. 1.* — **19** deserit *pr. L.* — inciperat L_1. — suspicens Gen_1*; pr. L.* — et ipse eum suspiciens *recte cdd. Sall.* — **20** ad *cdd. Sall.;* ac *Non.* — ac perniciem eius dolo q. *Ald.;* eius per dolum q. *Quicheratus.* — pernitiem Gen_1. — **21** in *om. B; ed. Bas.* — **23** iuvet Gen_1*;* iubent *Verg.* — **24** et *secl. M.* — in Oratore *Rothii Index;* de oratore *cdd.* — propterea quod *Cic. libri;* quo *Non.* — grata siet *M;* gratis est *Gen,* H_1*;* grata est *L,* H_2*, G; et ita minus bene cdd. Cic.* — **27** in cute Gen_1*;* L_1*;* H_1. — secures. *seq. in cdd. haec:* Subigere, exercere, mollire. Cicero — iterato. *quae apparet retrahenda ad ea quae infra sunt:* Subigere, mollire vel exercere. *itaque ab hoc loco exclusimus; cf. comm. in 401, 2. 3. 4.* — **28** Subigere etiam superare *A.* — ducioni *Gen;* H_1*;* ducione *pr. L;* ditioni *B;* dictione *pr. A.* — in *om. B; ed. Bas.* — **29** II *L.* — **30** transierunt Gen_1*; L.*

subigunt. ‖ Subigere, exarare. M. Tullius de senectute: cum autem admiraretur ‖ Lysander proceritatem arborum et derectos ordines et humum subactam atque puram. ‖ Subigere, mollire vel exercere. Cicero de oratore lib. II: subacto mihi ingenio opus est, ut agro non semel arato, sed novato et iterato. — Vergilius Georg. lib. II:

aut scrobibus mandet mutata subactis.

Lucilius lib. XXX:

an equam te acrem adque animosam
Thessalam et indomitam frenis subigamque domemque?

M. Tullius in Ortensio: ut enim segetes agricolae subigunt aratris multo ante quam serant. — et de senectute: sed etiam ipsius terrae vis ac natura delectat: quae cum gremio mollito et subacto sparsum semen excepit. — Varro Sesquulixe: anteiqua militia subactus aliquod annis erat. ‖ Subigere, cogere. Vergilius in Georg. lib. III:

et saepe superbos
cornibus interse subigit decernere amantis.

et lib. VI:

---

32 17, 59 ‖ 3 II, 30, 131 ‖ 5 II, 50 ‖ 7 Lucilius l. XXX ‖ 10 M. Tullius Hortensio ‖ 11 15, 51 ‖ 13 Varro Sesquulixe ‖ 15 III, 217 ‖ 18 Aen. VI, 567.

---

32 Sub., ex.; Subigere est *(supra scr. Gen)* superare *Gen;* H_1. — **1** et proceritates *Cic.* — directos *perperam libri Cic.* — in quincuncem ordines *Cic.; ed. a. 1476.* — **2** humum; hominum et *Gen;* H_1. — **2. 3. 4** Subigere — iterato. *cf. comm. in 400, 27.* — *Ciceronis exemplum nescio an olim praecesserit loco, qui ex Hortensio est petitus, et successerit:* idem Hortensio. — Subicere *h. l. L; G; Gen_1; non B* (Subigere, exercere, mollire *cdd supra*). — semel orato H_1. — **7** Lucil.; *cf. 233 l.* anima — significat iracundiam *ibique comm.* — **8** an equam te acrem *Turn.;* an ego te acuam (acuan *Hs*) *cdd.* — adque *L_1;* atque *rell.* — **9** tessalam *h. l. cdd.* — et *libri 233;* ut *hic.* — subigamque domemque *Bentin.;* subigam ante domemque *cdd. h. l.;* subigantque domentque *plerique 233.* — **10** M. Tull.; *cf. 395 l.* segetem — terram. — ortensio *L_1;* hortensio *rell.* — segetes *Ald.;* segetis *C, Gen.* — **11** aratris; patris *Gen,* H_1. — et de sen.; *cf. 42 l.* occationem. — **12. 13** ac subacto *cdd. Cic.* — spassum *Gen_1; L_1* (*hic* subactos passum). — excoepit *Gen.* — **13** *Mercerus qui primus addidit hoc exemplum putat tangi veterem Romanorum morem, quo non licebat ad rem publicam accedere nisi post decem annorum militiam. at tali pacto Varro potius fuit scripturus:* antequam m. s. decem *vel* multis annis erat. — anteiqua *M; cf. Hor. C. III, 2, 2;* antequam (*seq.* m) *cdd.* — **14** militia *Me;* mitia *cdd.* — *cf. eiusdem saturae frgm. quod leg. pg. 86 s. l.* caballus. — aliquot *L_2; H_2; G.* — Verg.; *cf. 285 l.* decernere, certare. — **15** in *om. B.* — **17—20** *in Gen haec:* cornibus inter se subigitque fateri Lucilius amantis et lib VI castigatque auditque dolos subigitque fateri lib. XXX (Lucilius lib. XXX *Genm*); *in H v. 17 talis est:* cornibus inter se subigitque fateri Lucilius amantis; *in mrg. m. 1 adscr.:* decernere amantis. *illa* que fat. Luc. am. *deleta m. 2.* — *recte omnia B, qui habet* amantes *et om. 20—24.* — **18** *cf. 251 l.* castigare, vindicare.

castigatque auditque dolos subigitque fateri.

Lucilius lib. XXX:

tune iugo iungas me apte et succedere aratro
invitam et glebas subigas proscindere ferro?

Plautus Mercatore:

mírum quin me súbigitaret.

SVMMVM significat quod omnibus sit altius. Vergilius in Aen. lib. IIII:

summoque ulularunt vertice nymphae.

idem lib. XII:

apicem tamen incita summum
hasta tulit summasque excussit vertice cristas.

|| Summum, proximum. Cicero Tusculanarum lib. I: summam aquam adtinges, enectus siti Tantalus. || Summum, extremum. Vergilius Aen. lib. II:

venit summa dies et ineluctabile tempus
Dardaniae.

Lucilius lib. XXVI:

scúlitate súmma, scabie súmma in erumna óbrutam.

---

20 Lucilius l. XXX || 23 I, 2, 91 || 25 IV, 168 || 28 XII, 492 || 31 I, 5, 10 (tragicus incertus) || 33 II, 324 || 36 Lucilius l. XXVI.

---

19 castigat H_2, *G*. — **21** iugo iugans *Gen*, H_1. — apte *M*; ante *cdd.* — **22** invitum *cdd.*; *corr. Gulielm.* — proscendere Gen_1; L_1. — **24** quin *Plaut.*; quid *cdd.* — **25** in *om. B.* — **27** nymphae *B*; L_2; nimphae *A*; nemfe L_1; memfei Gen_1; nymfae *rell.* — **29. 30** *L:* apicem tamen incita vertice cristas; *H:* apicem tamen in summum hasta fulit summas extra vertice cristas; *in mrg. m. 1:* apicem tamen incita vertice cristas (*illa* vertice cristas *deleta*) summum hasta tulit summasque ex, *tum ras.*, *supra scr.* ti, vertice cristas. — incita; in *B*; *Gen*; *pr. H.* — fulit *Gen*, *pr. H.* — summas *pr. H.* — excussit *Verg.*; extra *B*; *Gen*; *pr. H*; exti *H ex corr.*; *G.* — christas *B.* — **31. 32** *ap. Cic. est:* mento summam *e. q. s.* — mentó summam aquam *(trisyllabum)* attíngens, enectús siti *Lachmann. comm. Lucr. pg. 379.* — summam amnem *Buechelerus, ut poetae recentiores; cf. Senecae Thyest. 68; 106; Hor. Sat. I, 1, 68; Phaedri Append. 5, 7. — de Lachm. commento iure dubitavit Ritschelius. qui post* aquam *addi vult* nitenti. — *vid. gravius turbatum.* — *f. olim fuit:* mentó labrisque súmmam aquam iam attíngens, enectús siti; *vel* mentó summam attigéns aquam, siti énecatus *(ita F. A. Wolfius)* Tántalus. *quamquam* Tantalus *utrum poetae sit necne non constat.* — aquam; quam L_1; Gen_1. — attingens, enectus *Cic.*; adtinget (att. *L*) senextus Gen_1; *pr. L*; adtinget (att. *L*) enectus Gen_2; *L ex corr.*; *H*; attinget eiectus *B*; adtingit enectus *A*; attinget senectus *ed. Bas.* — *in archetypo fuit* adtinges *subtracta* n. — sitit antulus *H.* — tantulus *Gen*; *non A*; *B.* — **34** inelectabile Gen_1. — **36** Lucil.; *cf. 126 l.* invidiosum *ibique comm.* — **37** isculitate *cdd.*; *cf. pg. 126;* squalitate *Lucil.* — ac scabie *recte cdd. 126.* — *nam* summa *sequens iungendum cum* erumna. — scabiae *H*; *Gen.* — summam erumna (aer. *H*) *Gen*; *L*; Ho_1; summa aerumna, *supra scr. m. 2* in, *Hs;* summam in aer. (er. *G*) Ho_2 *ac nisi fallor G.*

M. Tullius in Ortensio: vixit ad summam senectutem optuma valitudine. || Summum, gloriosum, laudabile. Vergilius lib. VIIII:

mene igitur socium || summis adiungere rebus,
Nise, fugis?

Ennius Andromacha aechmalotide:

annos múltos longinque áb domo,
bellúm gerentes súmmum summa indústria.

SPECTARE, dirigi. Lucilius lib. XXX:

quid sibi vult? qua re fit ut introvorsus et ad te
spectent atque ferant vestigia se omnia prorsus?

M. Tullius de officiis lib. III: ad extremum, si ad perniciem patriae res spectabit, patriae salutem anteponet saluti patris. || Spectare est videre. Vergilius in Georg. lib. I:

heu! magnum alterius frustra spectabis acervum.

Lucretius lib. II:

e terra magnum alterius spectare laborem.

Vergilius lib. XII:

sedeant spectentque Latini.

M. Tullius in Ortensio: caeli signorum admirabilem ordinem insatiabilis incredibilemque pulcritudinem magis† spectat. || Spectare, inspicere [cavere]. Plautus in Asinaria:

---

38 M. Tullius Hortensio || 39 Aen. IX, 199 || 3 Ennius Andromacha aechmalotide || 6 Lucilius l. XXX || 9 III, 23, 90 || 11 I, 158 || 13 II, 2 || 15 XII, 15 || 17 M. Tullius Hortensio || 19 IV, 1, 33.

---

38 hortensio *cdd. pr.* L_1. — summam *om. Gen, H.* — optima *Gen,* L_1, H_1. — 39 valet. L_2; *H; G.* — VIII *cdd. pr. B.* — 1 summis *om.* L_1. — adiunge *C, Gen* (*in H ex* e *f.* o *factum*); *non B.* — 2 nisi L_1. — fungeris Gen_1; pugeris L_1; fuis H_1; is *eras. et supra scr.* gis. — 3 Ennius; *cf. 515 l.* longinque. — andromaca *cdd.* — aechmalotide *Rothius;* haec malo *C, Gen;* aechmaloto *Quicheratus; cf. comm. in 505 l.* sonunt. — 4 longique *cdd. h. l.* — a *idem 515.* — 5 summam ind. *Gen; pr. H.* — 6 *olim l. incipiebat a v. 11.* — dirigi *Quicheratus;* dirigere *cdd.* — Lucil.; *cf. 303 l.* ferre, dirigere *ibique comm.* — 7 fit *in ras. B.* — intravorsus aetate *cdd. h. l.* — 8 expectent *Gs.* — ferent *B,* L_1. — sed omnia (omnino *B*) *C, Gen, B h. l.;* se o. *pr. P.* — 9 si p. Gen_1. — 10 patriae res spect. *Cic.;* patris (patri *L*) respectabit (respectavit H_2) *cdd.* — anteponet *Cic.;* anteponam et *C, Gen.* — 11 in *om. B.* — 14 e terra *cdd. Lucr.;* et terrae *Non.* — *testatur illud* e *Mar. Vict. pg. 2475. itaque non scripserim* ec terra. — *cet. cf. comm. in 325, 21.* — 15. 16 *f. delendi.* — 15 Verg.; idem *B; in quo Lucr. exemplum omissum.* — 17 hortensio *cdd. pr.* L_1. — 18 insatiabilis incredibilemque *M;* insatiabilemque *cdd.* — pulchritudinem *cdd. pr.* L_1. — spectant *docti ap. Cic.* — *videtur de astrologis agi, qui omissis rebus terrenis 'caeli scrutantur plagas.'* — 19 cavere, *quod ex praecedentis vocabuli fine ortum videtur, secl. M.* — *pro 6—21* probare *haec tantum A:* Spectare, inspicere vel probare. — Plaut.; *cf. 382 l.* rogare, poscere *ibique comm.* — in *om B.*

spectándum ne cui† ánulum det néque roget.

|| Spectare, probare. Cicero Tusculanarum lib. V: non igitur ex singulis vocibus philosophi spectandi sunt. — Terentius prologo Andriae:

spectándae an exigéndae sint vobís prius.

Vergilius lib. VIII:

sunt nobis fortia bello
pectora, sunt animi et rebus spectata iuventus.

M. Tullius de officiis lib. II: qui simul ac iuvenis esse coeperunt, magna spectare adque ad ea rectis studiis debent contendere. — Varro *Γνῶθι σεαυτόν*: qui sint secundum naturam perfecti homines, ut non modo eos spectemus, sed etiam imitemur.

STRINGERE, percutere. Vergilius [in Aen.] lib. IX:

atque animum patriae strinxit pietatis imago.

|| Stringere, nudare vel exerere. Vergilius in Aen. lib. X:

strictum rotat acer Lucagus ensem.

|| Stringere, || rarefacere, excidere. Vergilius in Bucolicis:

hic ubi densas
agricolae stringunt frondes.

et in Georg. lib. II:

tunc stringe comas, tunc brachia tonde.

|| Stringere, decerpere. Vergilius in Georg. lib. I:

sed tamen et quernas glandes tunc stringere tempus
et lauri bacas.

---

21 V, 10, 31 || 22 prol. 27 || 25 Aen. VIII, 150 || 28 II, 13, 45 || 30 Varro *Γνῶθι σεαυτόν* || 32 IX, 294 || 34 X, 577 || 1 IX, 60 || 4 II, 368 || 6 I, 305.

---

20 nec via nullum *Gen;* H_1*;* nec vi anullum H_2*;* ne cui anulum *et B.* — **22** philosophi *et A;* filosofi L_1*;* .phi .filosofi *idem m. 2* (*i. e.* phifilosofi); philosofi *Gen.* — expectandi *L.* — Ter.; *cf. 290 l.* exigere est excludere. — prol.; in *praemittit* L_2. — **24** expectande *L;* spectandae an *supra add.* Gen_2*;* spectandi H_2*, G.* — *illud* spectandae *etiam Donat. explicare videtur per* probandae. — exigendi $Genm_1$*, L,* H_2*, G.* — sunt Gen_1*; L; H (hic per compendium).* — **26** forti *cdd. pr. B.* — bello et, *sed del.* et, *L.* — **28** qui; i *vel* hi *Cic.* — iuvenes H_2*; cdd. Cic.* — **29** ceperunt *pr. H.* — adque L_1*;* atque *Gen;* L_2*; H; G; et ita ap. Cic. Bern. 104; quem constat ex Nonio interpolatum;* et *rell.* — eam L_1. — **30. 31** qui — homines; *vid. Non. socordia omissum verbum, unde haec essent suspensa.* — spectarmus *pr. A.* — invitemur *A.* — **32** in Aen. *om. B, Gen,* H_1. — X *C, Gen, B.* — **34** exercere *B, Gen,* H_1*;* exserere *ed. Bas.* — XI *L, G; non B.* — **35** protata *pr. L.* — lugagus *A, Gen;* L_1*;* H_1*; non B.* — ensum L_1*; post* s *ras. in Gen.* — **1—16** Str., excid. vel decerpere. Virg., *tum 2. 3 om. rell. A.* — **2** hinc *B.* — ubi *om.* L_1. — **5** tum — tum *recte pars cdd. Verg.* — tunde *B, Gen, L, pr. H.* — **7** et q. et gl. $Genh_1$. — tum *Verg.; et ita B.* — **8** baccas *B; Gen.*

Varro de re rustica lib. I: quod non solum stringit bacam, sed etiam ramos glubit. ‖ Stringere, radere, celeriter praeterire. Vergilius lib. VIII:

ego sum, pleno quem flumine cernis
stringentem ripas.

‖ Stringere, vulnerare. Vergilius lib. VIIII:

hunc primo levis asta Themillae
strincxerat.

SVCCEDERE dicitur in alterius locum venire. Vergilius lib. X:

interea soror alma monet succedere Lauso
Turnum.

M. Tullius de officiis lib. III: ad qui quodam veneno perficiat ut veros heredes moveat, in eorum locum ipse succedat? ‖ Succedere, ingredi. Vergilius lib. VIII:

et nostris succede penatibus, hospes.

Afranius Excepto:

audíte, pueri, paúca; vos succédite.

SVBIT, in memoriam reducitur. Vergilius [in] Aen. lib. II:

subiit deserta Creusa
Ascaniusque omnisque domus.

‖ Subire significat ingredi. Vergilius lib. VIII:

haec, inquid, limina victor
Alcides subiit.

‖ Subire, succedere. Lucilius lib. XXVIII:

puerí praeterea nóstris quo subeánt iubet.

---

9 I, 55, 1 ‖ 11 Aen. VIII, 62 ‖ 14 Aen. IX, 576 ‖ 17 Aen. X, 439 ‖ 20 III, 19, 76 ‖ 22 Aen. VIII, 123 ‖ 24 Afranius Excepto ‖ 26 II, 562; ib. 651; 2; cf. comm. ‖ 29 Aen. VIII, 362 ‖ 32 Lucilius l. XXVIII.

---

9 Varro; *cf. 119 l.* glubere *ibique comm.* — II *L.* — *post* solum *in cdd. est:* celeriter praeterire, *quod recte ad v. 10 transtulit Me (del. Iun.).* — strigit *G.* — vacam *Gen; L; H_1; Gs;* vacant *H_2; G sec. ed. Bas.* — **10** ramos *Varro;* ramis *cdd. 119;* ram *h. l.* (ramum *hic Me*). — **13** stringantem *L_1.* — pipas *Gen_1; L_1.* — **14** VIII *cdd. pr. B; Hqos.* — **15** hasta Themillae *ed. Bas.;* astatamille *Gen, L, H_1;* astathemille *H_2;* ala camillae *B.* — **16** strinxerat *cdd. pr. L.* — **18** almam *L.* — **20** M. Tull.; *cf. 351 l.* movere *ibique comm.* — at *cdd. pr. L_1.* — quodam quasi ven. *recte cdd. 351.* — **23** inostris *pr. L.* — penatibus *B;* paenatibus (poen. *Gen, H_1*) *rell. cum A.* — **25** succedit *Gen.* — **26** redducitur *G.* — in *om. B; ed. Bas.; Hqos; non P.* — **27** subit *cdd.* — **28** Asc. o. d. (o. d. *om. A;* domos *L ex corr.; H; Gen*). *haec add. A, B, Gen, L, H_1; om. H_2, G; apud Verg. seq.* et deserta domus et parvi casus Iuli. *cf. 651; 2. hic eadem levitate peccatum, qua ex duobus Verg. locis vel tribus unum conflatum 413 s. l.* tueri *videbimus.* — **30** inquit *cdd. pr. L_1.* — **31** alcide subigit *A.* — **32** *l.* Subire, succedere, *quod v. fertur post v. 33, huc traiecit M.* — **33** pueris *non bene F. Dousa.* — quo *M;* qui *v.*

Varro Sexagesi: in quarum locum subierunt inquilinae inpietas, perfidia, inpudicitia. ‖ Subire, subdi, subponi. Vergilius lib. X:

> Aeneae subiit mucronem ipsumque morando
> sustinuit.

‖ Subire, nasci, subcrescere. Vergilius [in] Georg. lib. I:

> ne subeant herbae neu pulvere victa fatiscat.

Subire, adgredi [succedere]. Vergilius lib. VIIII: ‖

> Fadumque Herbesumque subit.

Subire, respondere, resistere. M. Tullius in Verrem, Divinatione: poterisne eius orationi subire?

SECARE dicitur scindere. Vergilius lib. VIIII:

> qualis Nereia Doto
> et Galatea secant spumantem pectore pontum.

‖ Secare, sequi: unde et sectatores bonorum sectores dicti sunt. Vergilius lib. X:

> quae cuiquest fortuna hodie, quam quisque secat spem.

SCVLIDVM, sicuti plerumque, dicitur sordidum. Vergilius in Aen. lib. II:

> squalentem barbam et concretos sanguine crinis.

‖ Squalidum, fulgens. Vergilius lib. X:

> per tunicam squalentem auro latus aurit apertum.

---

34 Varro Sexagesi ‖ 36 Aen. X, 798 ‖ 39 I, 180 ‖ 41 Aen. IX 344 ‖ 2 14, 46 ‖ 4 Aen. IX, 102 ‖ 8 Aen. X, 107 ‖ 11 II, 277 ‖ 13 Aen. X, 314.

---

35 subdi, supponi *Quicheratus;* subdere, subponere (supp. L_2, *G*) *cdd.* — **36** X *om. B.* — **37** aen *Gen;* L_1*;* aen. H_1*;* aenđ. *B;* aenaeas L_2. — subit *B, Gen, L,* H_1 (*ita Romanus ap. V.;* subigit *Medic.*). — mucro *B, Gen, L,* H_1. — **39** succr. *B, G* (succcr. L_2). — in *om. B, Gen,* H_1. — **41** succ. *secl. M; cf. v. 32.* — VIII *Gen; H; non B.* — **1** cadumque *cdd. cum B.* — herbaesumque *cdd. pr. B.* — **2. 3** *ap. Cic. haec:* poterisne eius orationis subire invidiam? *seq.* vide; *quae causa fuit, cur illud* invidiam *intercideret.* — *veterem autem errorem demonstrat, quod Arus. gr. lat. VII, 507 pariter ac scholiasta Cic. idem legerunt quod Non. — cf. Keilii comm. in Arus. l. m.* — orationi; divinatione L_1. — **4** scind. *M;* excidere *v.* — VIII *cdd. pr. B.* — **5** qualis *plural.* — doto *B;* H_2*;* dato *rell.* — **7** *n. N.* — unde; funde Gen_1. — sectatores; secutores *A.* — sectores *v.;* sectatores *A; B;* Gen_2*;* H_1*;* sectatoris Gen_1*;* sectoris *rell.* — **8** XI *B.* — **9** *cf. Serv. in h. l.* — **10** Sculidum; *cf. Gell. II, 6, 4; 19 sqq.* — Sculidum *M; cf. comm. in 126, 4. 5;* Scalidum L_1*;* Squalidum *rell.* — in *om. B.* — **12** concretus *Gen; L;* H_1. — crines *B.* — **13** *n. N.* — Verg.; *cf. comm. in 319, 25.* — **14** *cf. Serv. Daniel. in h. l.* — latum Gen_1*;* L_1. — haurit *cdd. pr.* Gen_1*;* L_1.

* * * SCITVM, elegans. Terentius in Andria:

per ecástor scitus púer est natus Pámphilo.

M. Tullius in Verrem, actione Siciliensi: ut etiam nos, qui rudes harum rerum sumus, intellegere possimus, scite facta et venuste.

SEDET significationem habet claram. Vergilius lib. VIIII:

Turnus sacrata valle sedebat.

|| Sedet, placet. Vergilius lib. V:

idque pio sedet Aeneae, probat auctor Acestes.

SVSTVLIT est susum tulit, erexit. Vergilius Aen. lib. II:

sustulit exutas vinclis ad sidera palmas.

|| Sustulit, abstulit. M. Tullius Philippicarum lib. X: eos, qui regni nomen sustulerint, deserendos putatis. — Vergilius in Georg. lib. I:

sustuleris fragilis calamos silvamque sonantem.

SPARGERE significat destillare vel guttatim fundere. Vergilius lib. XII:

spargit rapida ungula rores
sanguineos.

idem lib. IIII:

spargens umida || mella soporiferumque papaver.

|| Spargere, madefacere. Lucilius lib. XXVIIII * * * *Ennius Thyeste:*

látere pendens, sáxa spargens tábo, sanie et sánguine atro.

15 III, 2, 6 || 17 II, 2, 35, 87 || 20 Aen. IX, 4 || 22 Aen. V, 418 || 24 II, 153 || 26 X, 3, 7 || 27 I, 76 || 31 XII, 339 || 34 Aen. IV, 486 || 2 Lucilius l. XXIX || Ennius Thyeste; cf. comm.

15 *haustum ut puta lemma:* Scitum, iussum; *cf. Fest. 330 l.* scitum populi. *a quo subiecta haec:* scitae alias — bona facie, alias bonis artibus mulieres *(cf. comm. O. Muelleri)* a poetis usurpantur. — eligans L_2, H_2, *G; non A, B.* — **16** pampilo *Gen; H;* pamfilo *L;* pamphilo *et B.* — **17** siciliensium (sciliensium *Gen*) *cdd.; corr. Me.* — *praec.:* etiam, quod paene praeterii, capella quaedam est, ea quidem mire. — ut *om.* nos e. *A.* — **18** redes L_1. — summus L_1. — intelligere L_2. — possimus *B; Gen; L;* H_1*; pars cdd. et edd. Cic.;* possumus *cum aliis A,* H_2, *G.* — **18. 19** scitae factae et venustae, *mutat. in* scite facte et venuste *A.* — **23** aeneae *B; pr. H;* eneae *A;* aenae *rell.* — **24** Sustulit; *cf. 385 l.* sublatum. — **25** *cf. 300 l.* exui. — **26** filippicarum *cdd.* — eos; *praec.* nisi forte. — **27** regni *et Vatic. Cic.;* regis *al.* — Verg.; *cf. 409 l.* triste, amarum. — **29** sustulerit *L;* H_2*; G; non B.* — **30** Surgere Gen_1. — dist. *A.* — **31** X *B; Gen; P.* — **32** uncula L_1. — roris Gen_1*;* L_1. — **33** sanguinis *B;* Gen_2*;* L_2*; H;* sanguines Gen_1. — **34** idem; *cf. 220 l.* papaver; *comm. in v. 10.* — **1** spargens *pr. L; ed. Bas.; A;* sparges *rell. cum B.* — humida *A,* H_2*; non B.* — soporiferumve *B.* — s. p. *om. A.* — **2** XXVIIII *B, Gen,* H_1*;* XIX *rell.* — **2–4** *octonarius trochaicus qui sequitur cum haud dubie sit Ennii, ad XIX Lucilii librum,*

405 M.

Vergilius:

spumant aspargine cautes.

|| Spargere, separare. Vergilius in Georg. lib. IIII:

diversum latos iuvenem sparsere per agros.

|| Spargere, inplere. Vergilius in Aen. lib. VIIII:

et iam prima novo spargebat lumine terras.

SIGNARE est designare, ostendere. Lucilius lib. XXVIIII:

sic Sócrates amórem in adulescéntulis
melióre paulo fácie signat nílque amat.

|| Signare, inprimere. Vergilius Georg. lib. III:

et summo vestigia pulvere signent.

|| Signare, discernere, separare. Lucilius lib. XXVIIII:

nám discrimen nón facit,
quei sígnat linia álba.

SOLIDI significatio manifesta est. Vergilius lib. VI:

solidoque adamante columnae.

Solidum, continuum, iuge. Varro Sesquulixe: navibus duodecim [dum] profectum decem annos solidos errasse.

---

5 Aen. III, 534 || 7 IV, 522 || 9 IX, 459 || 11 Lucilius l. XXIX || 14 III, 171 || 16 Lucilius l. XXIX || 19 Aen. VI, 552 || 21 Varro Sesquulixe.

---

hexametris conscriptum, pertinere nullo pacto potest. extant quaedam, ex quibus appareat in XXIX eiusdem etiam tragoedias respici. sed propius est a fide hausta huius verba cum illis quae sunt Ennius Thyeste *(ea iam in ed. Lucilii pg. 74 addita). — monuit de Ennio Bentin.; lacunam indicavit Me. — quamquam potuit Nonius versum Ennii etiam sub Ciceronis nomine adferre, a quo Tuscul. I, 44 citatur, ut 121, 4 factum in verbis poetae tragici. — notus mos grammaticorum.* — sanguineo *Gen;* H_1. — atra *B.* — **5. 6** Virg *(sic)* spumant asp. c. *m. 2 add. in L.* — *f.* *haec delenda.* — aspergine *B.* — **7** in *om. B.* — **8** diversos L_1; *m. 2 id.* diversv̇; diversi H_2; discerptum *Verg.; ex hoc in B interpol.* discereum. — iuvem H_1. — iuvenem latos *B.* — per agros *Verg.; B;* per auras *rell.* — **9** in *om. ed. Bas.; non B.* — lib. VIIII *om. Gen; L;* H_1; lib. I *B.* — **10** *leg. et IV, 584, ubi tamen suspectat Perlcampius. — post in cdd. leg. haec:* Spargere, guttatim fundere. Verg. (Virg.) Aen. lib. IIII: spargens umida (humida *B,* H_2, *G*) mella. *quae om. A, del. ed. princ.* — **11** lib. XXVIIII *om. B.* — **12** si *B, Gen, L, H.* — S. in *cdd.; om.* in *quidam ap. Iun.* — amorem *M;* amore et *cdd.* — adulescentilis *pr. G.* — **13** facte (factae *B*) *B, Gen,* H_1. — signant *B, Gen,* H_1. — nilque amat *M;* nihilque amaret *cdd.* — **15** vestigio pulvera servant *A.* — **16** S., sep., disc. *B;* S., disc. vel sep. *A.* — Luc.; *cf. 282 l.* discrimen rursum separatio *ibique comm.* — XXVIIII *cdd. 282;* XVIIII *h. l.* — **17** nam ut *cdd.* — **18** neque *cdd.* — lima *A, B, Gen,* H_1; linea *cdd. 282.* — **21** duodecim; XII *B.* — **22** dum *ut ex praec. vocabulo ortum secl. M. cf. Odyss. IX, 39.* — domum *Roeperus; at displicet illud* profectum; *malis* redeuntem. — domo *Victorius; Iun.; Me; quod non potest probari, nisi statueris quaedam intercidisse et fuisse olim velut haec:* decem a. s. bellasse, decem a. s. errasse; *cf. Ov. Art. am. III, 15 sq.* — *pro* decem X *B.*

SVBNIXVM, subditum. Vergilius [in] Aen. [lib. III:

iuvenemque superbum
servitio enixae tulimus.

Subnixum Vergilius [in] Aen.] lib. IIII:

Maeonia mentum mitra crinemque madentem
subnixus rapto potitur.

|| Subnixum, sublime, hoc est susum nixum. Coelius Annalium lib. I: ea *dum fiunt*, Latini subnixo animo et victoriae certi consilium ineunt.

INCIPIT PER T LITTERAM.

TANDEM significat vix; ut apud Ciceronem: tandem aliquando, Quirites. — Vergilius [in] Aen. lib. III:

ergo insperata tandem tellure potiti.

|| Tandem significat || et tamen. Titinius [in] Gemina:

síne forma odiosá sim, tandem ut móribus placeám viro.

TAMEN ipsum significat statim. Plautus Rudente:

---

23 III, 326 || 26 IV, 216 || 29 Coelius Ann. I; cf. comm. || 33 Catil. II, 1, 1 || 34 III, 278 || 1 Titinius Gemina || 3 II, 6, 49.

23—26 *illa* lib. — Aen., *quae Gen. exhibet in margine m. 2, delevit Quicheratus.* — 23 Verg.; *cf. comm. in 297, 12.* — in *ante* Aen. *add. B, Gen,* H_1. — II *B; Gen; L* (*in quo prius fuerat* III); H_1. — 24 suberbum *L.* — 26 Verg. — 28 *om. B.* — 26 in *om.* H_2, *G.* — 27 Meonia *cdd.* — mitram (mam *Genh*) *cdd.* — 28 portitur Gen_1; *pr. L.* — 29 sublime hoc est susum nixum *add.* L_2. — ho, *supra scr.* c, L_2. — sursum *A.* — Coelius *L;* Celius *P* (*de H nihil adnotatum ad Quicherati exemplar, in quo est* Claudius); Caelius *A; Gen; G;* Cecilius *B.* — 29. 30 Annali *cdd. cum B* (annalib I *L;* anna lib. I Gen_1). — *exemplum, quod sequitur, ex Gell. XVII, 2 petitum iam observavit Bent.* — *porro cf. Hertz. Opusc. Gell. 117; 128.* — *ductum est ex Claudii Annalibus.* — *cf. comm. in 87, 4.* — ea dum fiunt *Gell.;* ea *L;* H_2; *G;* e *B; Gen;* H_1; et *A.* — 30. 31 et v. c. c. in. *om. Gell.; cf. Hertz. pg. 108.* — et victoriae certi *G. Canterus;* ex victoria inerti *cdd.; f.* s. a. ec victoria indepta (*cf. Sall. Cat. 7, 3* civitas — adepta libertate) *vel* ineptum c. i. — 32 *om. H spatio rel.* — 34 in *om. B, Hqos.* — I *B, Gen, L,* H_1. — *f. haustus ex alio Aen. libro locus veluti VI, 83.* — 1. 2 atinius *Gen,* H_1. — in *om. B, Gen,* H_1. — sine *M;* sin (si in *L;* siun *pr. Gs; v. infra;* geminas in H_1; *Gen*) *cdd. cum B; v.* — forma *Lipsius;* foma (gemina sinfonia H_2; *Gs pr.:* siunfonia, *tum* synfonia) *cdd.; f.* fama. — odiosa *M;* odio (*seq.* s) *cdd.* — sim *M;* sum *v.* — 3 ipsum significat; ipsum sig *in ras.* L_1; ipsum saepe significat *A.* — *illud* ipsum, *quo ad superius lemma respicitur parum ex more huius capitis, vid. delendum.* — *cet. n. N.*

utinám fortunam núnc *ego* anatinam úterem,
utí, cum exivissem éx aqua, arerém tamen!

Vergilius in Bucolicis:

hic haedos depone: tamen veniemus in urbem.

|| Tamen significat tandem. Pacuvius Periboea:

taménn' obfirmato ánimo mitescít metus?

Sallustius Historiarum lib. III: nam qui enare conati fuerant, icti saepe fragmentis navium aut adflicti alveis undarum vi mulcato foede corpore postremo interiere tamen.

---

6 IX, 62 || 8 Pacuvius Periboea || 10 Sallustius Hist. III.

---

4 fortuna *cdd. Pl.* — ego *add. Ald.;* hic *Schoellius.* — anutinam (canutinam *Gen,* H_1) *cdd. Non.;* anatina *Ambros. Pl.;* anetina *B, C, D.* — *cf. Lachm. in Lucr. pg. 16* (fortuna nunc anetinad *Ritschelius*). — uterem *M;* terent *(sic) C, Gen;* uterer *libri Plauti.* — **5** uti *docti ap. Plautum;* ut *cdd.; om. C, Gen.* — exivissem *docti ap. Pl.;* exissem *cdd. Pl. et Non.* — arerem *Pl.;* rerem (*praec.* a) *cdd.* — *Schoellius diverbio facto interposuit:* quid istuc? *servata alioqui librorum scriptura:* 'quid istuc.' — 'ut cum exissem ex aqua arerem tamen.' — *sane de illo* exivissem *amplius quaerendum.* — **7** hedos *cdd. pr. B.* — **8** Periboea *om. B.* — **9** tamenn'. *ita M;* tamen *cdd.* — offirmato L_2*; G; non B.* — **10** Sall.; *cf. Arusian. gr. lat. VII, 456:* adflictus illam rem. Sallustius lib. III: adflicti *e. q. s.* — *agitur de strage classiariorum Mithridatis apud Cyzicum.* — *cf. Kritz. comm. in III, 25.* — **11** fragmentis *Me:* frumentis *cdd.;* ferramentis (ferrimentis *ed. a. 1476*) *male Pius.* — ut *Gen;* H_1. — alveis *Me;* asuis *cdd.;* alveos *legit Arusianus (ap. quem* alveo *Gudianus et Perizonianus). sed illum hoc loco ut saepius deceptum existimo corruptela librorum.* — vim *L;* H_2. — **12** fide *L,* H_1*, Gen;* fede H_2*, G.* — postremum Ho_1*;* postre *Gen; pr. L;* postremo *ex corr. L m. 1 vel 2;* Ho_2*; G.* — *hic inserenda quae pg. 3, 13 post illud* Pausimacho *leguntur intellexit Me; cf. comm. in 3, 13.* — *vid. autem folium hoc, antequam post primam archetypi schedam collocaretur, hic illic esse attritum. unde graviores quasdam traxit corruptelas, maxime in l.* tenacia. — *B om. Sallustii exemplum; A ex toto lemmate nihil habet nisi haec:* Tamen ipsum saepe significat statim. — *iam usque ad pg. 409, 15* nascitur *cum A, B deficit Gen; quorum in locum succedunt Bamb. vel Lugd. alter ac Parisini 7665; 7666.* — interiere (periere *Ald.*) tamen *Me; f.* intereunt tamen; mum (pausimachomum; *sc. in archetypo antequam pagina haec luxata in alium deferretur locum fuerat* postremum) intereni tamen L_1*;* mum interent tamen L_2*; H; Bamb.* — *in Victorino erasis aliquot litteris existere* munite res tamen *Mercerus testatur in Comment. pg. 84; ubi item in G haberi adnotat Schneiderus.* mumiteres tamen *affert Me e Vict. pg. 191. Schneiderus ad textum adscribit id quod est*
◡ q̃ t ◡
mumiterettam̃. *at Heinemannus legi scripsit:* pausimacho mum iteret (mum it *in ras.*)*; tum, supra add.* ĩ *(si recte lego),* tam̃; ĩ *nota significari alias omissum* n. — mum iterert *ex G adfert ed. Bas. hoc loco. eadem nota neglegentia pg. 3 habet haec:* 'mum in terenti (interiere) tamen Toga dicta est' mss. Merc. Cdd. omnes boni, W, L, Montp. — *de Montepessulano dictum pg. 3.* — *ceterum apparet falli Non. in explicando illo* tamen. — *apud Arusianum haec inveniuntur:* adflicti alveos undarum vi *(om. cdd.)* mulcato corpore interibant. — *ab Aldo violentius nec pro sua sollertia locus ita interpolatus:*

TOGA dicta est a tegendo. et est *toga*, sicut in consuetudine habetur, vestimentum quo in foro amicimur, cuius et Cicero meminit in Catilinam: velis amictos, non togis. — Titinius Fullonibus:

intér decem quae annós nequisti unám togam detéxere.

|| *Toga* dicitur et tectum. Titinius Gemina:

sí rus cum scortó constituit íre, clavis ílico
ábstrudi iubeó, togae ne rústicae sit cópia;

id est: tecti.

TOLLERE, occidere†. Lucilius lib. XXVIII:

ad cuí? quem febris úna atque una *ἀπεψία*,
vini, ínquam, cyathus únus potuit tóllere.

|| Tollere, emittere. Vergilius Aen. lib. II:

clamores simul horrendos ad sidera tollit.

|| Tollere, transferre. Vergilius Aen. lib. II:

unius in miseri exitium conversa tulere.

---

15 II, 10, 22 || Titinius Fullonibus || 18 Titinius Gemina || 22 Lucilius l. XXVIII || 25 II, 222 || 27 II, 131.

---

nam qui enare conati fuerant icti saepe ferramentis navium, tamen aut vulnerati a suis, aut aflicti *(sic)* undarum vi multato foede corpore postremo periere. — **13. 14** Toga; foga L_1. — *f.* T. d. est a teg., id est [toga], sicuti cons. hab. — **14. 15. 16** quo — togis. *in L haec tantum potuere legi:* q . . . . amicimur cuius e . . . . t in Catillinam v . . . . togis. — *tum* fullonibus *non comparet neque* uis *in* nequisti. — **15** Catillinam *L, pr. H.* — **17** *cum duriusculi viderentur numeri secundi versus, si trimetri constituerentur, tetrametrum effecimus.* — inter decem quae annos *M;* quae inter d. a. *cdd.* — nequivisti *Paris. 7665.* — **18** Toga *add. Quicheratus.* — tictum *L;* tinctum *Bamb.* — **19. 20** si rus; situs *Bamb.* — togae ne rusticae *M;* rusticae togae ne *cdd.* — copia *om. Bamb.* — *molliores erunt numeri, si octonarios reposueris iambicos in hunc modum:* nam sí rus cum scortó constituit íre (si rus cum sc. constituerit ire *Hermannus*), clavis ílico | abstrúdi iubeo rústicae togaé ne sit illi cópia. — *in verbo* togae, *quod ridicule dictum pro* tecto *vel* tigillo *(Plaut. Aulul. II, 4, 22), non videtur esse offendendum.* — **22** occidere *Me;* hoc cid L_1*;* hoc cid; *id. m. 2; Bamb.;* occid. *(ante o littera, quae legi non posset) H;* occidi (cidi *in ras.) G; idem in mrg.* H_2. — *sed gravius vid. latere mendum, non modo quod sequitur mox l.* tollere, occidere, *quod potuit ab illo avulsum in alienum locum deferri, sed quod omnino* occidendi *notio parum convenit Lucilii verbis. expectes:* tollere, auferre *vel* absumere. — *ceterum haec et sequentia maculis aqua infusa ortis in H deformia dicit Siversius; v. 22 legere se potuisse negat Onionsius.* — XXVIII *M;* XXVI *v.* — **23** febris atque *Ho; cf. comm. in 22.* — *απεψα* L_1*; απεψια et Bamb.; in quo praec.* una *supra scr.* — **24** v. inquam; *f.* vini quem. — cyathus *coni. Iun.; et ita ms. Casaub.;* hiatrus *L; G; Bamb.;* hyatus, hiatus *(ita Hs; v. infra) male edd. ad Iun.* — *illud* vini *tantum in h. v. comparuit Onionsio.* — **25** emittere (*praec.* e) *M;* mittere *v.* — **27** *n. N.*

|| Tollere, inferre. Vergilius in Georg. lib. III:

tollentemque minas et sibila colla tumentem
deice.

|| Tollere est elevare, erigere, ectollere. Vergilius Aen. lib. I:

et mulcere dedit fluctus et tollere vento.

et lib. XII:

* * *

idem in X:

tollit se adrectum quadrupes.

M. Tullius Philippicarum lib. XI: vel in caelum || vos, si fieri poterit, umeris nostris tollemus. — Lucilius lib. XXVIII:

tanti se emporiis montes εἰς αἰϑέρα tollent.

M. Tullius [in] Hortensio: nihil tamen inesse quo se animus excellens tolleret. || Tollere, ostendere. Vergilius [in] Aen. lib. I:

cui mater media sese tulit obvia silva.

idem lib. VII:

laborum
prima tulit finem.

|| Tollere, occidere. Varro Sexagesi: nunc quis patrem decem

---

29 III, 421 || 32 I, 66 || 34 XII; cf. comm. || 36 Aen. X, 892 || 1 XI, 10, 24 || 2 Lucilius l. XXVIII || 4 M. Tull. Hortensio || 5 I, 314 || 7 Aen. VII, 117 || 10 Varro Sexagesi.

---

32 erigere, extollere *huc transtulit Quicheratus. nam in cdd. leguntur 407, 5 post illud* ostendere. — et tollere L_1*; ed. Victor.; Paris. 7666; ed. princ.;* extollere *H*, L_2, *ed. Bas.;* ectollere *Me.* — **32—37** *in Hs tradita haec:* Verg. Aen. lib. I et lib. XII. et (lib. XII et *add. m. 2*) mulcere — vento. item in X tollit — quadrupes. — *et ita rell. cum Bamb., ut vid., exc. quod L* Verg.; *porro om. verba* item (idem in IX *ed. a. 1480*) in X, *quae del.* H_2. *pro his* item *add.* L_2. — **32** Verg.; *cf. 415 l.* ventus. — *ex libro XII et 114 et 904 poni potuisse adnotat Quicheratus. sed nescio an illud* et lib. XII *sit ab interpolatore additum.* — **36** *cf. 29 l.* calces. — **37** arectum H_1; adr. *rell.* — **1. 2** filippicarum L_1*; G.* — tunc vel *Cic.* — celum H_1. — potuerit L_2; H_2; *G;* potierit H_1; poterit *Halmii cdd. omnes; qui praefert illud* potuerit. — tollem H_1. — **3** tati, *supra scr.* n, *L.* — emp. *Palmer.;* temporis *C* (tantis etemporis *L;* H_2; *cd. Vict.;* tantisetemporis H_1). — eis aetera *Vahlenus;* et faetera *C;* ad sidera *I. Dousa; similiter Palmerius.* — *nos in ed. Lucilii, quod ne nunc quidem displicet:* tantae se emporiis merces et fenera (*i. e.* capita) tollent. — **4** in *om.* L_1. — inesse quo *(ablat.) M;* esse in quo *cdd.* — **5** tolleret *M;* tollere (*seq.* t) *cdd.;* tollat *ed. princ.;* tollere non possit *Mc;* t. queat *Orell.* — Tollere, ost.; *add. cdd.* erigere, extollere; *v. supra.* — in *a correctore add. in L; om. G; habet Bamb.* — **8** ea vox audita lab. *Verg.* — **10** *cf. comm. in 406, 22.* — *Varr. exemplum adfertur pg. 422 s. l.* tollere. — nunc quis *elegantissime libri 422;* nunquis (numquis *Bamb.*) *h. l.;* nam quis *Scal.* — decem annorum *cdd. utrobique; quod potest tolerari, si* natus *sit* filius. — decem annos *Scal.*

annorum natus non modo aufert, set tollit, nisi veneno? ‖ Tollere est et differre. Plautus Poenulo:

omnís extollo ex hóc die in aliúm diem.

‖ Tollere, pati, sustinere. Vergilius in Aen. lib. III:

iuvenemque superbum
servitio enixae tulimus.

et lib. XII:

non tulit instantem Phegeus animisque frementem.

Terentius Phormione:

égo te conplurés advorsum ingénium meum mensés tuli.

M. Tullius in Verrem, Divinatione: tuli graviter et acerbe, iudices. — idem de officiis lib. II: nisi enim multorum inpunita scelera tulissemus.

TENACIA est perseverantia et duritia. Ennius Hectoris Lytris:

ducít quadrupedum *vim* ínvictam efferam índomitam et iungít iugo
quorúm tenacia ínfrenari válida *vix quitúr* minis.

‖ Tenacia, parsimonia. Afranius Privigno:

vixísti tristis, dúrus, difficilís, tenax.

TEMPESTAS est turbo ventorum. Vergilius in Georg. lib. I:

quid tempestates autumni et sidera dicam?

‖ Tempestas, tempus. Sallustius in Iugurtha: ea tempestate in

---

12 II, 52 ‖ 14 III, 326 ‖ 17 XII, 371 ‖ 19 III, 2, 35 ‖ 21 2, 4 ‖ 22 II, 8, 28 ‖ 24 Ennius Hectoris lytris ‖ 27 Afranius Privigno ‖ 29 I, 311 ‖ 31 8, 1.

---

11 aufert *cdd. 422;* fert *h. l.* — set; sel *pr. L;* sed *L ex corr.; H_1; Bamb.; cdd. 422;* seu *H_2; G.* — *illud* tollit *neutro loco satis commode explicatur a Non.; sed inest amphibolia, quam perspexit Oehlerus apteque inlustravit notissimo in Neronem epigrammate, quod extat vitae Sueton. cap. 39.* — ferendi *et* tollendi *verbis lusit idem Varro in satura de officio mariti ap. Gell. I, 17.* — **13** *ita etiam Pl. cdd.; exc. quod in Ambros. vid. fuisse:* omnis extollo ex hoc in alium diem; *cf. Goetzii comm.* — *a Plauto tamen venisse existimo:* omnis ex hoc die in alium extollo diem. — **14** Verg.; *cf. comm. in 297, 12.* — II *Bamb.* — **18** fegemus *L_1;* fegeus *rell.* — **19** formione *cdd.* — **20** cumplures *H.* — adversum *L_1; Bamb.* — **21** Divinatione *ed. a. 1476;* divinationes *Paris. 7666;* divinationis *rell.* — acerve *L_1.* — **22** inpunita *Cic.;* inpunitates (imp. *L_2; G*) *L_1; H_2; G;* in inp. *H_1;* inpunitas *Lugd.* — **23** scelerum *L_2; H_2; pr. G; Bamb.* — tulissem *cdd.* — **24** haectoris listris *cdd.;* ustris *(sic) f. L_1;* lystris *Bamb.* — **25. 26** *ita M, ut in loco desperato; cf. Il. XVI, 148—51; cdd.:* ducet quadrupedum iugo invitam doma infrena (domain frena *H*) et iuge valida quorum tenacia (frenatia *Bamb.; Paris. 7566;* tenatia *H_1*) infrenari minis. — *commenti sunt alii alia, quae videre est apud Ribbeckium et Quicheratum.* — **27** Afranius; *cf. comm. in 409 l.* triste, severum. — **28** vixistis *L_1.* — **31** temptate *pr. L.*

exercitu nostro fuere conplures novi atque nobiles. — Lucilius lib. XXVII:

iám qua tempestáte vivo, crésin ad me récipio.

Pacuvius Teucro:

quam té post multis túeor tempestátibus!

M. Tullius de senectute: cursus est || certus aetatis et una via naturae eaque simplex; sua cuique parti aetatis tempestivitas est data. — Varro Endymionibus: dum sermone cenulam variamus, interea

'tonuit bene tempestate serena.'

TREPIDARE, metuere. Vergilius lib. VIIII:

dum trepidant, it hasta Tago per tempus utrumque.

idem lib. VIII:

trepident inmisso lumine Manes.

Lucilius lib. XXX:

sed quid ego haec animo trepidantei dicta profundo?

|| Trepidare, festinare. Vergilius lib. VIIII:

ne trepidate meas, Teucri, defendere navis.

et Georg. lib. IIII:

tunc trepidae inter se coeunt pinnisque coruscant.

TANGERE, ferire, commovere. Vergilius lib. VIIII:

nec solos tangit Atridas
iste dolor.

idem lib. XII:

miseri te siqua parentis
tangere cura potest, oro.

---

32 Lucilius l. XXVII || 35 Pacuvius Teucro || 1 10, 33 || 3 Varro Endymionibus || 5 Ennius || 6 Aen. IX, 418 || 8 Aen. VIII, 246 || 10 Lucilius l. XXX || 12 Aen. IX, 114 || 14 IV, 73 || 16 Aen. IX, 138 || 19 XII, 932.

---

32 noviles L_1. — **33** XXVI *Bamb.* — **34** chresin *Lachmannus*; certe sine *C, Bamb.;* sine *post* ad me *collocatum in Turicensi;* certe finem *Palatin.* — **35** Pacuvius; *cf. 413 l.* tueri, videre. — **36** tueor *cdd. 413;* ebeor *h. l.* — **2** naturaequae simplex *L,* H_1, *Bamb.* — sua *L;* H_1; *Bamb.;* suaque *cum* H_2 *et G Cic. cdd.* — parti aetatis *ed. a. 1471; Bas.;* partis aetatis *L;* Ho_1; *Bamb.;* parcitatis Ho_2 (*del.* aetatis); *G, ut Cat. Paris. 6332* (parti aetatis, *m. 2* parcitati *Hs; sed in P est* parcis). *variae hic cdd. Cic. corruptelae; qui quidem omnes om.* aetatis. — **3** endaemionibus *L,* H_1; endemionibus H_2, *G, Bamb.* — celula H_1 (celulam Ho_1). — **5** *est Ennii versus; cf. Ann. 155:* cum tonuit laevum b. t. s. — tonuiit Hs_2. — seraena *Bamb.* — **7** it; *cf. Lachmann. comm. in Lucr. pg. 209.* — **8** VIIII *C; non Bamb.* — **10** Lucilius lib. XXX *in ras. add.* G_2. — **11** ahaec *(supra* a *prius et infra rasura)* *L.* — trepidante *cdd.;* trepidanti Ho_1; *Bent.* — **15** tum *Verg.* — pennisque L_2; *Hqos; G; Bamb., ut vid.* — **16** commore L_1. — **20** parentes L_1.

M. Tullius in Verrem, Frumentaria: *ut* numquam tuum animum cura tuarum fortunarum cogitatioque tangeret. — Lucretius:

nec bene promeritis capitur neque tangitur ira.

‖ Tangere est contingere. Lucretius lib. I:

tangere enim et tangi nisi corpus nulla potest res.

Terentius in Adelphis:

.... númquam, dum ego adero, híc te tanget.

‖ Tangere, inspicere. Lucilius lib. XXVI:

númquam priu' quam vénas hominis tétigit ac praecórdia.

‖ Tangere etiam circumvenire. Turpilius Demetrio:

ad étiam ineptus méu' mist iratús pater,
quia sé talento argénti tetigi véteri exemplo amántium.

idem Leucadia:

hoc quaero: ignóscere
istíc solentne has quási minoris nóxias,
erúm si forte gáliola viní tago?

Lucilius lib. XXX:

et Musconi' manum perscribere posse tagacem.

---

22 II, 3, 26, 65 ‖ 23 II, 651 (I, 49); cf. comm. ‖ 25 I, 304 ‖ 27 II, 1, 3 ‖ 29 Lucilius l. XXVI ‖ 31 Turpilius Demetrio ‖ 34 Turpilius Leucadia ‖ 38 Lucilius l. XXX.

---

22. 23 in Verrem, Frum. *M;* in Frum. Verrinarum *cdd.* — ut *om. cdd.* — nuncquam *Bamb.;* nunc quam L_1. — tuum animum *Me;* tua me *C, Bamb.* animum tuum *cdd. Cic.* — fortunarum tuarum *ap. Cic. Lagomarsinianorum optimus.* — Lucr.; *cf. 252 l.* capi, propitiari. — *ubi cum variarent cdd., cur sequentia secundo potius quam primo libro adscriberentur, haec fuit causa, quod locus, quem claudunt in l. I, haud dubie est suppositicius.* — **24** nec tangitur *cdd. Lucr. I, 49; Serv. ad Aen. VI, 376 libri pr. R.* — *cet. cf. Lachm. comm. in Lucr. II, 646.* — **27** adelfis *cdd.* — **28** nunquam H_1. — hic H_1*; Bamb.;* hoc *rell.* — **29** XXVII *Bamb.* — **30** nunquam *Gerlachius;* nequam (nequa H_1) *cdd.; fuerat in archetypo per compendium scriptum* nuncquam. — neque prius quam *Ald.* — venas *in ras.* L_1. — **32** ad L_1*;* at *rell. cum Bamb., ut vid.* (ad *Lugdun.*). — mihi est *cdd.* — irat. *(sic) Bamb.,* t *in ras.* — **33** talem to L_1. — amantium *Carrio; Me;* amanti *cdd.* — **36** istic; ista, *supra scr.* vel istic *Bamb.* — solentne has *Me;* solent neas *L, H;* solentne as *ed. Bas.; Bamb.* — quasi *ex seq. v. huc retraxit M.* — min *tantum in H potuit legi.* — noxas L_1*;* H_1. — **37** galiola; galeola *Ribbeckius* (erum si forte quas galiolas vini tago *metro non satis curato Cuiacius*); quasi alias res *cdd.* (quasi *ad priorem v. revocavit M; porro illud* res *videtur olim pertinuisse ad emendandum id quod est* minoris). — tago *Cuiacius; Gulielmius;* cavo *cdd.* — **38** Luc.; *cf. Fest. 359; Paul. 358 s. l.* tagax; *qui* tagacem *male explicant per* furunculum, *cum sit* furax. — Lucilius lib. *in ras. add.* G_2. — **39** Mutonis *Fest.; Paul.* — *utrumque nomen recte habet. cet. cf. comm. in XXX, 100.* — manum *Fest.; Paul.;* manu *cdd.* — perscribere; *scil.* verberibus. — posse tagacem *Paul.* (posse tagem *Festi cd.*); posset agacem L_1*;* posset aiacem L_2*; H; G;* posset alacem *Bamb.*

Pomponius Aleonibus:

ád ego rusticátim || tangam; *nam* úrbanatim néscio.

|| Tangere, attingere. M. Tullius in Verrem, actione II: Verres simul ac tetigit provinciam. — Vergilius lib. VIIII:

sat fatis Venerique datum, tetigere quod arva
fertilis Ausoniae Troes.

TRISTE, crudele, inmite. Vergilius Aen. lib. II:

illi mea tristia facta
degeneremque Neoptolemum narrare memento.

Lucilius lib. XXX:

aque tuis saevis factis et tristibu' dictis.

|| Triste est mestum aut infestum. Vergilius in Bucolicis:

tristis at ille: tamen cantabitis, Arcades, inquid.

idem Georg. lib. III:

aut unde nigerrimus auster
nascitur et pluvio contristat frigore caelum.

idem in Bucolicis:

triste lupus stabulis, maturis frugibus imbres.

Terentius in Andria:

cave né te tristem séntiat.

M. Tullius in Ortensio: aliud ex silvis severum et triste.
|| Triste, severum. [C.] Afranius Privigno:

* * *

---

40 Pomponius Aleonibus || 2 II, 1, 10, 27 || 3 Aen. IX, 135 || 6 II, 548 || 9 Lucilius l. XXX || 11 X, 31 || 13 III, 278 || 16 III, 80 || 18 II, 3, 29 || 20 M. Tullius Hortensio || 21 Afranius Privigno; cf. comm.

---

40 Pomponium *cdd.* — *cf. 166 l.* rusticatim. — 1 ad *L; Lugdun.;* at *H, G; item, ut vid., Bamb.* — nam *om. cdd.* — 2 Tangere, attingere *Quicheratus (qui male ponit post 408, 39);* Tangere contingere *(om.* L_1*) cdd.* — accione *Bamb.* — 3 ac *om.* L_1. — 4 datum est *plures Verg. cdd.; sed cf. II, 291.* — 7 illic L_1. — tristitia L_1, H_1. — 8 degenerem *Bamb.* — 9 Luc.; *cf. 388 l.* saevum, durum. — 10 aque *M; cf. comm. in 388;* itaque *h. l. C, Bamb.* — suis *Bamb.* — sevis *C, non Bamb.* — factis saevis *cdd. 388.* — 11 maestum *ed. Bas.; Bamb., ut vid.* (mestum *Lugd.*). — 12 inquid L_1*; Lugd.;* inquit L_2*; H; G; Bamb., ut vid.* — 15 nascitur. *post hoc vocabulum, non, ut in comm. ad 3, 13. 14 expressum est, post* auster, *C, Bamb. continuant ea quae 3, 15 sqq. leguntur. cf. comm. in 3, 13. 14.* — *rursus incipit Gen.* — 16 idem; *cf. 349 l.* maturum, mite. — 19 ne tristem *Gen;* H_1. — cave te esse tristem sentiat *cdd. Ter.* — 20—24 tristior *primus add. Iun.* — 20 *f. ad seq. l. pertinet.* — *cet. cf. 390 l.* severum, asperum. — ort. L_1*;* hort. *rell.* — ex silvis severum et triste *cdd. 390;* ex silvis severe (exiluisse vere H_1) tristis (tristes *Gen;* H_1) *h. l.* — 21 Triste, sev.; *hinc rursus incipit A, qui omissis sequentibus continuat l.* triste, amarum. — C. *del. Iun.* — *etiam 33, 29 fertur:* M. Afranius Privigno; *ubi tamen erroris originem demonstravimus.* — 22 *lacunam posse expleri vel hoc versu (33, 30):* non ego te novi tristem,

M. Tullius de officiis lib. I: ad in eius familiari Scipione ambitio *maior, vita tristior.* — Terentius *Andria:*

trístis veritás inest in vúltu adque in verbís fides.

|| Triste, amarum. Vergilius Georg. lib. I:

tristisque lupini
sustuleris fragilis calamos.

|| Triste, minax. Vergilius Aen. lib. II:

isque adytis haec tristia dicta reportat.

|| Triste, grave. M. Tullius de re publica lib. VI: qui numerum optumatum et principum optudit his vocibus et gravitatis suae *testem* linquit illum tristem et plenum dignitatis sonum. || Triste, difficile. M. Tullius de senectute: facilius in morbos incidunt adulescentes, gravius egrotant, tristius curantur. || Triste, nigrum. Vergilius Georg. lib. III:

aut tonsum tristi contingunt corpus amurca.

|| Tristis, iratus. Afranius Epistula:

---

23 I, 30, 108 || 24 V, 2, 16 || 26 I, 75 || 29 II, 115 || 31 M. Tull. de re publ. VI || 34 19, 67 || 36 III, 448 || 38 Afranius Epistula.

---

saevum, serium? *vel tali (407, 28):* vixisti tristis, durus, difficilis, tenax *monet Me.* — **23** M. Tull. *(sic) add. Iun.* — ad in *M;* adin *Gen*, H_1*;* adein *pr. L;* acdein *L ex corr.;* H_2*; G.* — familiaris *cdd.* — Scipionem *Gen; H.* — *ap. Ciceronem haec feruntur:* erat in L. Crasso — multus lepos — at isdem temporibus in M. Scauro — singularis severitas; in C. Laelio multa hilaritas, in eius fam. *e. q. s.* — **24** maior, vita tristior *om. cdd.* — Andria *add. Quicheratus.* — **25** tristis *add. Ald.; qui primus hoc exemplum adiecit.* — tristis veritas. veritas *etiam cdd. Serv. ad Aen. X, 612; item Donati in Eunuch. V, 1, 22 ed. princ.; at libri Ter.:* tristis severitas. *et ita Serv. ad Georg. III, 37. nam recte ibi videtur habere lectio vulgata.* — *defendit illud* tristis severitas *Studemundius Annal. philolog. a. 1868 pg. 568; eumque secutus Bartelsius pg. 32.* — *nec sane obstat, quod Nonius verbum* tristis *explicat per* severus. *nam talia saepe idem alibi. sed molliores erunt numeri, si cum Spengelio reposueris id quod est* tristis veritas. — adque L_1*;* atque *rell.* — fideles Gen_1. — **26** *hinc rursus incipit B.* — Verg.; *cf. 404 l.* sustulit, abstulit. — **27** tristis *A; Gen;* H_1*; non B.* — **28** fragiles *A.* — **29** Verg. *e. q. s. om. B.* — in Aen. *L.* — **30** aditis *C, Gen, B.* — tristitia *Gen;* H_1. — duta H_1. — **31** qui. *de Catone Censorio vid. agi.* — numerum *B;* numero (inumero *pr. L*) *rell.* — **32** optimataum H_1*;* optimatam *Gen;* optimatum *B.* — principium *Gen; pr. L et H.* — n. opt. et princ.; *i. e.* multos optimates et principes. — optudit (*i. e.* tacere coegit) *Halmius;* optulit *cdd.* (obtulit *B*). — his *ed. a. 1471;* is *cdd.* — vocis *B, Gen,* H_1. — **33** testem *add. M.* — linquit *perfectum* (liquit *B*); *puto* relinquit. — **34** M. Tull.; *cf. 315 l.* grave, molestum. — **35** adulescentes *om. A; B; Gen; L;* H_1*; cf. comm. in 315.* — egrotant *A, Gen, L; non B.* — tristitius Gen_1. — **37** amurga Gen_1. — **38** *fuit cum scribendum existimarem* ingratus, *verba, quae secuntur:* iactet. mihi erit tristior *eiusdem esse personae ratus.* — *sed enim altero Afranii versu videtur adseri lectio tradita.* — epistola L_2*, H, G, Gen, B.*

'iactábit sese.' — 'iáctet.' — ‖ mihi erit trístior;

id est, iratior. — idem in eadem:

idém natura trístiori paúlulo.

‖ Tristis, doctus. Varro Trihodite Tripylio, *περὶ ἀρετῆς κτήσεως*: illud vero quodam mei *sedet fato,* ut ego non metuam fulmen, non aruspicem tristem, simul ac Glycerion quaero. — Lucilius lib. XXVIII:

adde eódem tristis ác severos phílosophus.

TRAHERE, [per terram] ducere. Vergilius in Aen. lib. I:

lora tenens tamen; huic cervixque comaeque trahuntur
per terram.

‖ Trahere est rursum levare. M. Tullius de deorum natura lib. II: et recenti fossione terram fumare calentem adque etiam ex puteis iugibus aquam calidam trahi. — Plautus Amphitryone:

ní ego illi puteó, si occepso, ánimam omnem íntertraxero.

TARDVM significat pigrum, lentum. Vergilius Georg. lib. I:

saepe oleo tardi costas agitator aselli.

---

2 Afranius Epistula ‖ 4 Varro Trihodite Tripylio ‖ 6 Lucilius l. XXVIII ‖ 9 I, 477 ‖ 12 II, 9, 25 ‖ 14 II, 2, 41 ‖ 16 I, 273.

---

1 iactabit *Passerat.;* iactavit *cdd.* — iactat L_1. — tristitior Gen_1. — **2** id est iratior *f. ab interpolatore add.* — **2. 3** id est *L.* — idem in — paululo *om. B.* — **3** idem *ed. Bas.; v.;* id est *Gen, L, H.* — tristitiori paulato *Gen,* H_1. — **4** Tristis, doctus. *ingens hic Non. stupor.* — trifodite (trifote *B, Gen,* H_1) trifolio *cdd.* — *cf. comm. in 4, 11 et Indicem.* — *π. ἀ. κτ.;* περι-αρετηcεωc *C, Gen.* — **5** quondam *L ex corr.,* H_2*, G, B.* — mei (*pro* mihi) *M;* meae *cdd.* — sedet fato *add. M* (illud vero quondam animo meo sedet *Stevechius; sed* quondam, *cum non soleat poni pro* iam diu, *non videtur hic habere locum;* quod animae meae insidet *Vahlenus*). — sedet; *i. e.* fixum est, *ut Aen. V, 418.* — fulmen; fulmem L_1*;* pamem *B, Gen,* H_1. — *nec tamen videtur dubitandum de illo* fulmen. *ita 166, 4 L,* H_1*, Bamb.* pamones *pro* pulmones. — panem *inepte P; neque Pani deo hic puto esse locum.* — **6** ac simul *B.* — Glycerion *M;* dici non (non *om. B, Gen,* H_1) *cdd.* — **8** acde *B.* — severus *cdd.* — filosofus L_1*;* philosofus L_2*;* filosophus *Gen.* — philosophus; *cf. comm. in Luc. XXVIII, 5.* — tristes ac seueros philosophos *v. c. Dousae.* — **9** Trahere; *cf. 412 l.* trahere; *quod subiungit versui Plautino ed. princ., rectius cum initio huius loci conflat Quicheratus ita:* Trahere consuetudine manifestam habet significantiam: p. t. ducere. Virgilius — terram. Virgilius Aeneidos (*debebat esse* idem) lib. II: altaria — traxit. Trahere dare — trahebat. Trahere est rursus levare *c. q. s.* — *nos tamen, ne violentius res gereretur, servavimus librorum memoriam.* — per t. *secl. M.* — in *om. B.* — **10** huc H_1. — **12** rursum *A, B, Gen,* H_1*;* rursus *rell.* — **13** recenti *Cic.;* regem qui *C, Gen, A, B.* — atque *cdd. pr.* L_1. — **14** trahit *cdd. cum A, B.* — Plautus; *cf. 148 l.* occepso *ibique comm.* — **15** ni *om. cdd. h. l.* — **16** Georg. *om. cdd. pr. B.* — **17** agitator; igitur *Gen;* H_1. — asselli *L; post* a *ras. in Gen.*

Terentius Eunucho:

fátuus est, insúlsus, tardus.

|| Tardum, diuturnum, perseverantem. Vergilius Georg. lib. II:

Mediá fert tristis sucos tardumque saporem.

TENDERE, inhabitare, tabernacula et hospitia ponere. Vergilius Aen. lib. II:

hic Dolopum manus, hic saevus tendebat Achilles.

|| Tendere, insidiari, decipere: dictum a tendicula. Terentius Phormione:

. . quia non réte accipitri téndìtur neque míluo.

|| Tendere est proprie laxitate distendere et sine rugis facere. Vergilius in Aen. lib. III:

tendunt vela noti.

idem lib. VI:

tendebantque manus ripae ulterioris amore.

|| Tendere est dirigere. Vergilius in Aen. lib. I:

per tot discrimina rerum
tendimus in Latium.

idem lib. II:

ad caelum tendens || ardentia lumina.

Lucretius lib. I:

primum Graius homo mortalis tendere contra
est oculos ausus.

|| Tendere, contendere. Vergilius in Aen. lib. II:

ille simul manibus tendit divellere nodos.

idem lib. V:

---

18 V, 8, 49 || 20 II, 126 || 23 II, 29 || 26 II, 2, 16 || 29 III, 268 || 31 Aen. VI, 314 || 33 I, 204 || 36 II, 405 || 2 I, 66 || 5 II, 220 || 7 Aen. V, 154.

---

18. 19 *om. B.* — **19** fatus *Gen_1; pr. L.* — **20** Verg.; *cf. 345 l.* medicamentum — venenum. — **21** fer *Gen, L, H_1; non B.* — **22** *olim in lemmatis initio vid. fuisse vv. 28—32.* — Tendere dicitur inh. *A.* — **24** sevus *A, Gen, H, G; non B.* — **25** decerpere *B, Gen, H_1.* — **26** in *ante illud* Phormione *add. L_2; H_2; sed in hoc eras.* — formione *Gen, H, G; non B.* — **27** recte *cdd. cum A, B.* — accipit ritenditur *Gen, H_1.* — accipit neque tenditur *B.* — tenditur; legitur et 'tennitur' *Donat.* — *post* miluo rete *addit B.* — **28** laxitate *M;* laxitatem *v.* — **29** Verg.; *cf. 307 l.* fuga — navigatio. — in *om. B;* in Aen. *om. ed. Bas.* — **30** nothi *A, B.* — **33** Verg.; *cf. 282 l.* discrimen est periculum. — **1** tentens *Gen_1.* — **3** primus *B.* — gaius *L_1;* gravis *Gen; L_2; H; non B.* — tollere *cdd. Lucr.; sed* tendere, *ut exquisitius, merito praefert Lachmannus; cuius conf. comm.* — **5** in *om. B.* — **7** idem; *cf. 282 l.* discrimen, certamen.

411 M.

aequo discrimine Pistrix
Centaurusque locum tendunt superare priorem.

TVRPE est indecorum, informe. Vergilius lib. VI:

et Metus et malesuada Fames ac turpis Egestas.

idem Georg. lib. III:

scabiemque ferat turpisque podagras.

‖ Turpe, grande. Vergilius Georg. lib. III:

optuma torvae
forma bovis, cui turpe caput.

idem [Georgicon] lib. IIII:

et turpis pascit sub gurgite phocas.

TENERVM significat gracilentum * * * Vergilius in Georg. lib. III:

et ros in tenera pecori gratissimus herba.

TENVE, vehemens. Vergilius Georg. lib. II:

tenuisque lageos,
temtatura pedes olim vincturaque linguam.

‖ Tenue, infecundum. Vergilius in Georg. lib. II:

tenuis ubi argilla et dumosis calculus arvis.

‖ Tenue, tenerum. M. Tullius in Verrem, de suppliciis: reticulum-

---

10 Aen. VI, 276 ‖ 12 III, 299 ‖ 14 III, 51 ‖ 17 IV, 395 ‖ 19 III, 326 ‖ 22 II, 93 ‖ 25 II, 180 ‖ 27 II, 5, 11, 27.

---

8 aeque (eque *Gen*) *cdd. h. l.* — dyscr. *B.* — Pistrix; *ita et B; cf. comm. in 282.* — **10** indecorem Gen_1. — deforme *B, non A.* — **11** *cf. 349 l.* metus. — malasuada *B;* Gen_2; H_1; malasuadas Gen_1; malaesuada H_2. — egetas *Gen.* — **13. 14** *om. B.* — **13** podagros H_1. — **14** *n. N.* — **15** optuma (optima *B*) torvae; scabiemq. uae *Gen* (*hic supra* sc *pos.* ◡); H_1. — **17** idem; Vir̃ *B.* — Georg. *secl. M.* — **18** pacit Gen_1. — focas *cdd. cum B.* — *similia Serv. adnotat ad locos Vergilianos. sed et hic falsus. cum v. 18 cf. Ovid. Metam. I, 300.* — **19—21** *hoc l. mancum esse apparet, cum una tantum eius quod est* tenerum *apponatur significatio· neque ea res fugit Quicheratum. verum non post Vergilii exemplum, sed ante lacunae signum ponendum demonstrat locus Vergilianus, cui parum convenit illud* tenerum, gracilentum. *fuit qui coniceret haud inepte haustum Aen. l. IX v. 698 sq.:* volat Itala cornus aera per tenerum (*ita et Macrob. V, 13, 7 Georg. III, 109 habet* aera per tenerum, *ubi Vergilii cdd.* vacuum; aera per tenerum *iam Lucretius II, 146*); *ac dein addendum l.* Tenerum, molle, *quod post v. 21 intercidisse suspicatur Quicheratus.* — **19** gracile lentum *Montepess., A, B, Gen,* H_1. — **21** rost *pr. L; post* ros *ras. in Gen.* — **22—33** *multa in his perverse Non.* — **22** Verg.; *cf. Serv. ad h. l.* — **24** temtatura *L;* tempt. *rell. cum B.* — vinturaque *H;* victuraque *G.* — lingua *L.* — **25. 26. 27** Verg. — tenerum *om. B.* — Verg.; *cf. Serv. ad h. l.* — **26** calculis Gen_1; *pr. L.* — **27** M. Tull.; *cf. 141, 15 sq. ibique comm.* — in V., de s. *M;* de suppliciis (officiis L_1) in V. *cdd.*

que sibi ad naris admovebat tenuissimo lino. ‖ Tenue, frigidum. Vergilius Georg. lib. I:

ne tenues pluviae rapidive potentia solis
acrior.

idem lib. III:

tum tenues dare rursus aquas.

‖ Tenue, parvum, exiguum. M. Tullius in Ortensio: eundem non *modo* mediocri pecunia, sed etiam tenui percipere possumus. — Vergilius lib. V:

et tenuis Teucrum res eripe leto.

idem Georg. lib. I:

ni refugis tenuisque piget cognoscere curas.

TENET, sicuti est usu, significat conprehendit, detinet. Vergilius Georg. lib. IIII:

verum ubi correptum ‖ manibus vinclisque tenebis.

M. Tullius in Verrem, Divinatione: non te, sed hunc librum esse responsurum, quem monitor tuus hic tenet. ‖ Tenet, inhabitat, possidet. Vergilius in Georg. lib. IIII:

quae gurgitis huius
ima tenes.

‖ Tenet, prohibet. Vergilius [in] Georg. lib. II:

texendae saepes etiam, pecus omne tenendum.

‖ Tenet, conpescit, subprimit. Vergilius Georg. lib. IIII:

tenuitque inhians tria Cerberus ora.

‖ Tenet, tegit. Vergilius Georg. lib. I:

---

29 I, 92 ‖ 32 Georg. III, 335 ‖ 34 M. Tullius Hortensio ‖ 36 Aen. V, 690 ‖ 38 I, 177 ‖ 41 IV, 405 ‖ 2 16, 52 ‖ 4 IV, 321 ‖ 7 II, 371 ‖ 9 IV, 483 ‖ 11 I, 115.

---

28 ad naris *om. B.* — 29—34 exiguum *om. B.* — 29 Verg.; *cf. Serv.* — 30 pontia *L.* — 32 *cf. Serv.* — 34 hortensio *cdd. pr.* L_1. — 35 modo *add. Nobbius.* — etiam *om. B; non A.* — possumus. *hic finit A in cd. 347. relicua eius pars in 357 legitur.* — 37 loeto *B; Gen;* L_2*;* H_1. — 38 idem; *cf. 275 l.* cognoscere. — 40 usu; usus (*seq.* s) *ed. princ.;* in usu *Quicheratus.* — significat Gen_1. — Verg.; *cf. 254 l.* corripere. — 1 virum *L.* — 2 video mihi non te *Cic.* — huc H_2. — librum *om. B;* lib *Gen, L, H.* — 3 tenet hic, *sed corr., L.* — 4 in *om. B.* — 4—7 lib. IIII — lib. II *in mrg. add.* Gen_2. — 6 tenens *A, Gen,* H_1*; non B.* — 7 Tenet, prohibet. *om. seq. usque ad 17* dicit *B.* — in *om.* H_1*; pro* Verg. in Gen_2*:* uirgi. — III Gen_2*; L; pr. H.* — 8 saepes et *A.* — etiam; etiam *pr. Mediceus Verg.* (et iam *quidam ap. Serv.*); etiam (et iam) et *rell.* — tuendum *pars librorum Verg.* — 9 conpescit L_1 *solus.* — supprimit *A,* L_2*, G.* — 10 tenuique Gen_1*;* L_1. — hora *A.* — 11 tegit; tetigit *L;* etgit Gen_1. — Verg.; *cf. 41 l.* abundare.

412 M.

amnis abundans
exit et obducto late tenet omnia limo.

|| Tenet, dirigit. Vergilius Aen. lib. I:

sed vos qui tandem? quibus aut venistis ab oris
quove tenetis iter?

|| Tenet, intellegit [dicit]. Terentius in Andria:

'íd paves, ne dúcas illam; tu aútem, ut ducas.' — 'rém tenes.'

TREMERE dicitur conmoveri, agitari. Vergilius lib. XI:

cur ante tubam tremor occupat artus?

|| Tremere, timere. Vergilius Aen. lib. II:

hic aliud maius miseris multoque tremendum
obicitur magis.

Plautus [in] Asinaria:

nón placet: pro mónstro extemplost, quándo sudat quí tremit.

TRAHERE consuetudine manifestam habet significantiam. [ut] Vergilius Aen. lib. II:

altaria ad ipsa trementem
traxit.

|| Trahere, dare. Vergilius in Aen. lib. I:

partibus aequabat iustis aut sorte trahebat.

TEMPTARE est exercere. Vergilius in Georg. lib. III:

et temptat sese adque irasci in cornua discit,
arboris obnixus trunco.

---

14 I, 369 || 17 II, 2, 12 || 19 XI, 424 || 21 II, 199 || 24 II, 2, 23 || 27 II, 550 || 30 I, 508 || 32 III, 232.

---

12 omnis *h. l. cdd.* — 13 exsit Gen_1; etsit L_1 (*fuerat in archet.* ecsit). — abducto *Gen*; H_1. — laetae L_1; laete H_1; lete Gen_1; limite L_2. — 14 diriget Gen_1. — 15 quibus advenistis Gen_1; L_1. — ob oris Gen_1; L_1. — 17 intellegit *A*; intellegis Gen_2; *H*; *G*; intelleges Gen_1; *L*. — dicit, *quod ex* git *supra* intellegis *apposito videtur esse ortum, secl. M; om. cum Ter. l. A.* — Tenet, intelligit, dicit *non bene Me; nec melius Iun.*: Tenes, intelligis dicit Terentius. — 18 id caves (praecaves, cave) *pars cdd. Ter.* — ne d. tu illam *plerique cdd. Ter.; apud quem G om.* tu. — 19 conm. L_1 *solus.* — 20 cur ante tubam (tuuam L_1); curant et uuam *Gen*, H_1; curantur et, *tum lacuna quinque vel sex litterarum, B.* — artus *et B*; aritus *pr. L*; ar, *tum ras.*, tus *Gen*; arcus H_1. — 22 miseri (miserum H_2) *cdd.; om. B.* — 23 *e Verg. add. Quicheratus.* — 24 in *om. B; Gen;* H_1. — 25 *cf. ed. Goetzii.* — exemplo est *C, Gen, B;* extemplo est (exemplo est *pr. D*) *cdd. Goetzii;* exemplumst *e libris Langianis Gulielmius ap. Grut. III, 338; f. recte.* — quid *C, Gen, B;* qui sudat tremit *cdd. Pl.* — 26 *cf. comm. in 410 l.* trahere. — consuitudine (*pr.* consuitudinem) *L;* consuetudinem Gen_1. — ut *om. B; Gen;* H_1; *ed. Bas.* — 27 in Aen. *B.* — I *B, qui om. 28, 29, 30.* — 30 Verg.; *cf. 244 l.* aequare. — 31 trahebat. *rectiora de h. l. Servius.* — 32 exercere *Quicheratus;* exerceri *cdd. cum B, qui sequentia usque ad 413, 3 om.* — I *Gen, L;* II H_1. — 33 atque *Gen*, L_2, *H*, *G.* — corna L_1; Gen_1. — 34 ab oris H_1.

|| Temptare, experiri. Vergilius lib. VIII:

his fretus non legatos neque prima per artem
temtamenta tui pepigi.

|| Temptare, adgredi. Vergilius Aen. lib. II:

extemplo temptanda fuga canit aequora Calchas.

|| Temtare, petere, ducere. || Vergilius Aen. lib. III:

unde laborum
temptare auxilium iubeat.

TAETRVM, vitabile. M. Tullius de officiis lib. III: postremo etiam in liberis civitatibus regnandi existunt cupiditatis, quibus nihil nec taetrius nec foedius excogitari potest. || Taetrum dicitur inluviosum, faetidum. Vergilius Aen. lib. III:

tunc vox taetrum dira inter odorem.

idem lib. X:

lavit inproba taeter
ora cruor.

M. Tullius in Verrem, actione secunda: quam multis istum ingenuis, quam multis matribus familias in illa tetra adque inpura legatione vim adtulisse existimatis? — Lucilius lib. XXX:

quae non [spectans] spectandi studio, sed ab omini' taetri
inpulsu ingressast.

---

35 VIII, 143 || 38 II, 176 || 1 III, 145 || 4 III, 8 36 || 7 III, 228 || 9 Aen. X, 727 || 12 de praet. urb. 24, 62 || 14 Lucilius l. XXX.

---

35 VIIII *Gen; pr. H.* — 36 fretos *Gen*$_1$*;* *L*$_1$. — 37 temptamenta *Gen*$_2$*; H, G.* — 39 aequore *Gen, L, H*$_1$. — calcas *H*$_2$. — 1 Temptare *cdd. pr. L.* — petere; etere *in ras. L*$_1$. — ducere *M;* dare (dare *in ras. L*$_1$*;* dare *supra scr. Gen*) *cdd.* — 4 Taetrum; e *ubique A, B; item Gen et H pr. v. 10; contra* ae *L pr. v. 13; item cd. Bas. ubique* (*v. 6 et 17* Tetrum *a nobis ex G notatum*). — Taetrum, vitabile *om. B.* — 5 etiam *B; cdd. Cic.;* eiam *Gen, H, L;* hae iam *G; ita fere edd. priores.* — cupiditatis *nominativ.* (cupiditates *B; H*$_2$). — 6 fedius *B; Gen*$_2$*; H; G.* — cogitari *Bakius.* — potest. *post h. v. collocandum exemplum Lucilii, quod cum olim in marginem esset delatum, mox post alterum, non, ut oportebat, post prius M. Tullii exemplum est collocatum.* — 7 inliviosum *L*$_1$*;* inluviorum *Gen*$_1$*;* illuviosum *L*$_2$*; H*$_2$*; G; non B.* — foetidum *B; Gen; H*$_1$. — Tetrum dicitur ingluviosum (g *in ras.*), fetidum, nigrum *om. prioribus A.* — 8 tum *Verg.* — 9—11 *om. B.* — 9 id.; *cf. comm. in 327, 7, ubi hoc exemplum omissum.* — 12 M. Tull.; *cf. 324 l.* inpurus *cum comm.* — accione *B, L.* — II *ed. Bas.* — illum *pro* istum *cdd. 324.* — 13 ingeniis *B, Gen, H*$_1$. — familiis *cdd.* — ilia *Gen*$_1$. — atque *cdd. pr. L*$_1$. — 14 Lucil.; *cf. comm. in v. 6.* — 15 quem *B.* — spectans (expectans *G*) *seclus. Gulielm.* — sed *idem;* se *cdd.* — ad *L*$_1$*; m. 2* at. — ominis *Gen;* omnis *H*$_1$*;* hominis *B; L; H*$_2$*;* hominibus *G.* — omini' taetri; *ita 357 in v. Acciani illis* obsceno omine obscenum *explicatur per* vitabile. — 16 ingressast *M;* ingressus (*seq.* t) *cdd.* — *agitur de vulpe ad leonem aegrotum accedente.*

413 M.

|| Taetrum, amarum. Lucretius lib. IIII:

ac veluti pueris absinthia taetra medentes
cum dare conantur.

|| Taetrum, impium, crudele. M. Tullius de officiis lib. III: promissum potius non faciundum quam taetrum facinus admittendum fuit.

TORQVERE significat inflectere. Vergilius in Georg. lib. II:

Ityraeos taxi torquentur in arcus.

Terentius in Eunucho:

illúd vide, os ut síbi contorsit cárnufex!

|| Torquere, guro celeri rotare. Vergilius Aen. lib. I:

ast illam ter fluctus ibidem
torquet agens circum.

|| Torquere, iacere, mittere. Vergilius lib. V:

in medios telum torsisti primus Achivos.

TVERI dicitur servare, custodire. M. Tullius Epistularum ad Caesarem lib. I: ut sciret tuenda maiore cura esse quam parta sunt. — Vergilius lib. VIIII:

succedunt variantque vices, quod cuique tuendumst.

---

17 IV, 11 || 20 III, 25, 95 || 23 II, 448 || 25 IV, 4, 3 || 27 I, 116 || 30 Aen. V, 497 || 32 M. Tull. Epist. ad. Caes. I || 34 Aen. IX, 175; sed cf. comm.

---

17 Tetrum (etrum *in ras.*) *G.* — Lucr.; *cf. 190, 24.* — **18** nam *cdd. Lucr. h. l.;* sed *I, 936.* — *post* veluti hic *supra scr.* A_2. — absenthia L_1; Gen_1; absinthia *et A;* absynthia *ed. Bas.* — **20** Taetr. — crud. *cum Lucr. exemplo om. B.* — crudelem *pr. L;* H_1. — M. Tull.; *cf. 309, 32.* — **21** potius *om. B.* — faciendum *A, B, Gen,* L_1, H_1. — **24** ityreos *C, Gen;* etireos *B;* itureos *A;* ityreos taxi *litt. capitalibus Gen, H.* — **26** video *B.* — os *om. id.* — video (*m. 1* videos *Genhm*) $Genh_2$. — ut *om.* Gen_1; H_2; *L; G.* — distorsit *Ter.* — carnifex *B, Gen,* L_1, H_1. — **27** guro *M;* guiro Gen_1; *pr. L;* H_2 *in mrg.* (*ubi* guiro *del., sed restitut.*); giro *B;* Gen_2; *L ex corr.;* H_1; gyro *A, ed. Bas.* — Aen. *om. Gen,* H_1. — **28** illum H_2. — **29** torquet agens *Verg.;* H_2; *sed id rursus mutatum;* torqueat gens L_1; *ed. Bas.;* torqueat ingens *Gen,* L_2, H_1. — **31** achibos *Gen,* L_1, H_1. — **32** Tueri — custodire *perinde ac v. 27 inde a* Verg., *porro 28–31 om. B.* — custodire *om. Gen,* H_1. — epistolarum *B,* H_2, *G.* — at L_1. — **33** scire *B, Gen,* H_1. — maiora *B, Gen,* H_1 (*m. 2* maiorae). — gura Gen_1; curae, *sed* e *eras.,* H_2. — *notus versiculus:* nec minor est virtus quam quaerere parta tueri. — **34** VIII *cdd. pr. B.* — **35** *haec e duobus vel adeo tribus (nam de IX, 164 potest dubitari) Vergilii versibus conflatu; i. e. IX, 222; 164; 175:* succedunt servantque vices: statione relicta; discurrunt variantque vices fusique per herbam; excubat exercetque vices, quod cuique tuendum est. — *similis neglegentiae exemplum pg. 403 ad l.* subit, in memoriam reducitur *est adnotatum.* — vices *B per interpolationem;* duces *rell.*

|| Tueri, videre. Vergilius lib. V:

excipiunt plausu pavidos || gaudentque tuentes
Dardanidae.

Pacuvius Teucro:

quam té post multis túeor tempestátibus!

TERGORA dicuntur coria. Vergilius in Aen. lib. I:

tergora diripiunt costis.

|| Tergora, dorsa. Vergilius lib. VIIII:

hinc raptas fugientibus ingerit astas
in tergum.

Lucilius lib. XXVIIII:

orátionem fácere conpendí potes,
solví dum salvo térgo a tergínó licet.

|| Tergum, scutum. Vergilius lib. VIIII:

et venit adversi in tergum Sulmonis.

idem lib. X:

dentibus infrendens et tergo decutit hastas.

* * * TRASMITTERE, tradere, derelinquere. Lucilius lib. XXVIII:

Polemónem amavit, mórtei huic transmisít suam
scolám, quam dicunt.

TEMERARIVM, sicut plerumque, a temeritate. || Temerarium, metuendum et sollicitum. Plautus in Asinaria:

séd quid hoc quod pícus ulmum túndit? heu, temeráriumst.

---

36 Aen. V, 575 || 3 Pacuvius Teucro || 5 I, 211 || 7 Aen. IX, 763 || 10 Lucilius l. XXIX || 13 Aen. IX, 412 || 15 Aen. X, 718 || 17 Lucilius l. XXVIII || 21 II, 1, 14.

---

36 VI *cdd.; in B post spatium duarum litt. vacat.* — *cf. Aen. VI, 688.* — 1 plauso *Gen*, H_1. — gaudentque tuentque tuentes Gen_1. — 3 Pacuvius; *cf. 407 l.* tempestas, tempus. — 4 te *cum apice Gen; H.* — 5—9 *inde a* Verg. *om. B.* — 5 in *om. ed. Bas.* — 6 deripiunt *Heinsius.* — 7 Terga Gen_2, *L ex corr., H, G.* — 8 hastas Gen_2; *H, G.* — 10 XXVIIII *M;* XXVIII *cdd.* — 11 conpendi L_1 *solus.* — potes *Gen, L ex corr.*, H_1; postes *B; pr. L;* potest *rell.* — 12 solvi *Iun.;* salvi *cdd.* — tergo; in tergo *C pr.* L_1; *Gen; B.* — a terg. *M;* et tergino *Gen; L;* H_1; et in tergino H_2; *G;* et salvi *(quod ex praec. irrepsit)* non *B.* — 14 *cf. Serv.* — sulminus Gen_1; *L (in hoc supra* i *f.* o *eras.; supra pr. partem* u *litterae eras. punctum).* — 16 *cf. Serv.* — 17 *apparet quaedam hausta.* — Trasm. L_1; Transm. *rell.; B.* — trad. *Iun.;* trahere *cdd.* — 18 Pol. *Iun.;* polemon et *L*, H_2, *G;* polemo et *B, Gen*, H_1. — amavit; am (etam) aũt *B.* — mortei; morte *Lachm. comm. Lucr. 170;* mortem *cdd.* — trasmisit *nos in ed. Luc.* — 19 scholam *Iun.;* scholen *Lachm.;* scolem *B, Gen*, H_1; scotlem *rell. (in H supra* c *eras.* h). — 20 sicuti *B.* — temeritatem Gen_1; *pr. L.* — 21 sollitum *G;* insolitum *non bene Guietus.* — metuendum et sollicitum; *n. N.* — 22 hoc *om. G; Me; non B.* — almum *B, Gen*, H_1. — heu *M; nam ita apparet legisse auctorem Nonii;*

et in sequentibus:

aút mihi in mundó sunt virgae aut átriensi Saúreae.

[TEGETES a tegendo. Varro de re rustica lib. I: sic quae fiunt de cannabi, lino, iunco, palma, scerpo, ut funes, restes, tegetes; quaeque *e* fundo sumi non poterunt.

TALEAS scissiones lignorum vel praesegmina Varro dicit de re rustica lib. I (nam etiamnunc rustica voce intertaliare dicitur dividere vel excidere ramum): ex utraque parte aequabiliter praecisum, quas alii clavulas, alii taleas appellant.]

INCIPIT PER V LITTERAM.

VOLARE est avium. Vergilius in Aen. lib. IIII:

humilis volat aequora iuxta.

|| Volare, celeriter currere. Terentius Hecyra:

ne frustra íllic expectét, || vola.

Vergilius lib. V:

ecce volat calcemque terit iam calce Diores.

---

23 II, 1, 16 || 25 I, 22, 1 || 28 I, 40, 4 || 33 IV, 255 || 35 III, 4, 24 || 2 Aen. V, 324.

---

haut *Gen*$_1$*;* *L*$_1$*;* haud *rell. cum B;* non *libri Plauti, quem euphonia ductum puto scripsisse* hau; *nam seq.* t. — **24** in mundo; *i. e.* paratae, expeditae. — aut; ut *Gen; L; Ho; P.* — atriensis aureae *B, Gen, H, L;* atriensi Saureae *ed. Bas.* — **25—31** *haec cum omnino aliena sint a capite IV, quo de varia significatione verborum agitur et suspecta propter duplicatam Varronis de re rustica librorum memoriam (cf. comm. in 302, 12; qui praeterea habetur locus 403 s. l.* stringere, decerpere *ex cap. II est sumptus), recte putat Quicheratus utrumque exemplum ex primo capite huc translatum.* — **25** sic *Varro;* si *cdd. cum A, B (in H* c *supra scr., sed erasum).* — que *Gen; f.* *L*$_1$*;* qui *B,* *H*$_1$. — **26** cannabo *Montepess.; A;* *Gen*$_2$*;* *H*$_1$*;* canabo *B.* — scirpo *B;* *Gen*$_2$*; H; G;* syrpo *Montepess.;* scyrpo *A.* — **27** tegetes *B;* *Gen*$_2$*; H (in hoc supra tertium* e *et infra ras.); A, qui seq. om.;* tegeses, *si fides Quicherato, Montepess.;* tegetis *rell.* — quaeque e; quae e *cdd. Varr.;* quaeque *Non.* — potuerunt *H*$_2$*, G; non B.* — quaeque — poterunt *ap. V. ad sequentia pertinet.* — **28** scisiones *B;* scissionis *H*$_1$. — presemina, *m. 2* presegmina *L.* — *f. hausta post* praesegmina *origo Graeca vocabuli huius, quam putaret Nonius (cf. Forcellinum s. l.* talea). *quamquam minime semper in capite primo, ubi de proprietate agitur sermonum, veriloquium lemmatum declaratur.* — **29** intertalia *A, B, Gen,* *H*$_1$. — **30** dividere; *puto* diffindere *vel* discindere. — ramumque *A, B, Gen;* ramumq̃. *H*$_1$. — ex utramque par *Gen*$_1$. — aequaliter *A, B, Gen,* *H*$_1$. — **31** quā salii *Bh.* — clavolas *Varro;* clabulas (dabulas *cum A* *H*$_1$) *C, Gen;* tabulas *B.* — ali *A*$_1$. — appellent *L.* — **32** *om. H spatio relicto.* — **33** I *cdd.; cf. I, 300 sq.* — **34** *cf. 321, 32.* — **35** T. in Hecyra *B.* — **1** ne me frustra illic *cdd. paene omnes Ter.;* illi *cum Faerno Bentleius.* — **3** *cf. comm. in 29, 12.* — teret *Gen*$_1$*;* *L*$_1$. — chalce diones *Gen*$_1$.

VASTVM est magnum. Vergilius [in] Aen.:

vastumque cava trabe currimus aequor.

|| Vastum, horrens et asperum. Cicero de oratore: ita vultu motuque corporis vasti et agrestes, ut, etiamsi ingeniis valeant adque arte, tamen in oratorum numerum venire non possint. || Vastum, ingens. Vergilius Aen. lib. I:

hic vasto rex Aeolus antro.

|| Vastum, ferox. Cicero Tusculanarum *lib. V:* quae barbaria India vastior aut agrestior?

VENTVS est flatus.† Vergilius lib. I:

et mulcere dedit fluctus et tollere vento.

|| Ventus etiam significat odorem. Plautus Cistellaria:

ita mústilentus véntus naris óbtigit.

VIRTVS est fortitudo. Vergilius lib. V:

tunc pudor incendit vires et conscia virtus.

|| Virtus etiam significat auxilium. Plautus in Milite:

deúm virtutest, te únde hospitio accípiam. . . . .

|| Virtus rursum meritum est et dignitas. Plautus in Milite:

---

4 III, 191 || 6 I, 25, 115 || 9 I, 52 || 11 V, 27, 77 || 13 Aen. I, 66 || 15 Plautus Cistellaria || 17 Aen. V, 455 || 19 III, I, 82 || 21 III, 1, 133.

---

4 Vastum; *cf. comm. in 184, 26.* — in *om.* H_2, *G; non B.* — *post* aenđ *duarum litt. spatium in B.* — 5 caba *C, Gen; non B.* — trebe Gen_1*;* *L.* — curribus *Gen; L;* H_2*; G; non B;* turrimus H_1. — 6 aut ita *Cic.;* ita *om. A;* ut a *B; Gen; pr. L;* H_1. — 7 vasti atque agr. *minus bene cdd. Cic.; cf. v. 8.* — 7. 8 ut — arte *om. A.* — ingentis *B, Gen,* L_1*, pr. H, ut vid.* — atque *cdd. pr.* L_1. — arce *Gen,* H_1*; non B.* — atque arte val. *cdd. Cic.* — inveniri *pr. A.* — non *om.* H_1. — possunt *A, B, Gen, L,* H_1. — 9—11 Vastum, ingens — Vastum, ferox *om. B.* — 10 rix L_1. — eolus *Gen; H; L ex corr.* — 11 lib. V *add. M; om. C, Gen, B* (primo *add.* H_2); Tuscl. *ed. a. 1471;* Tuscul. *Iun.* — 13 flatus L_2*; H a correctore; G;* plautus *Gen (add. corruptelae signo);* L_1*; pr. H (in quo id deletum);* flatus *om. B trium vel quattuor verborum spatio relicto.* — *vid. fuisse:* Ventus est flatus, aura; *cf. 245 l.:* aura est ventus. — Verg.; *cf. 406 l.* tollere est elevare. — *post* Virg. *add. B:* aenđ. — 15 Plautus; *cf. 63 l.* mustulentum *ibique comment.* — 16 nam ita *melius cdd. 63.* — aestus, *quod exquisitius est, id. ibid.* — nares adtigit, *quod vulgarius, id. ib.* — 17 V *supra add. m. 1 vel 2 L.* — 18 tum *Verg.* (tunc *et Medic., sed corr.*). — 19—21 Plautus — dignitas *om. B.* — 19 *n. N.* — est te unde *M. Hauptius;* est eundem *C, Gen;* deum virtute est eundum *om. rell. A.* — est tasenunde *cdd. Pl.* — accipiem (accipiaem) *cdd. meliores Plauti; quod tutatur Bergkius Opusc. I, 116.* — accipiam; accipiam apud me comiter• (*ita Ritschelius;* comitas, commitas *libri*) *Plaut.* — 21 est *om. A.* — Plaut.; *cf. 157 l.* pauperat *cum comm.; Ritschelii et Brixii edd.; Caes. pg. 107; Spengelii T. Macc. Pl. 37.*

quae ínprobast† mers, prétium ei statuit, pró virtute ut véneat.

VESCI est edere. Vergilius lib. VIII:

vescitur Aeneas simul et Troiana iuventus.

Accius Atreo:

ne cúm tyranno quísquam epulandi grátia
accúmbat mensam aut éandem vescatúr dapem.

|| Vesci etiam significat uti. Vergilius Aen. lib. I:

quem si fata virum servant, si vescitur aura
aetheria.

Lucretius lib. V:

quoque modo genus humanum variante loquella
coeperit interse vesci per nomina rerum.

Pacuvius Chryse:

fúgimusque; arte haec || véscimur.

---

23 Aen. VIII, 182 || 25 Accius Atreo || 28 I, 546 || 31 V, 71 || 34 Pacuvius Chryse.

---

22 quae inproba (impr. *B*, L_2) est *cdd.* — *in quibus Nonii potius vel auctoris eius quam librariorum culpa videtur* inproba *poni pro* proba. — p̃tium *Gen, H;* p̃cium *B.* — ei *Spengelius;* eis (eius *B*) *cdd.* — statuit *Spengelius;* statuis (satuis L_1) *cdd.* — veneat *Beroaldus;* veniat *B, C, D ap. Plaut.;* neviant *cdd. Non.* — *pg. 157 haec sunt:* Plautus in Milite glorioso: quae inprobast, pro mercis vitio dominum pretio pauperat. — *vv. Pl. 727—729 tales habentur in Ambros.:* sicut merci pretium statuit qui est probus agoranomus quae proba est pro mercis vitio dominum pretio pauperet; *at B, C, D:* sicuti merci (merti *C*) pretium statuit pro virtute ut veniat quae (que *B*) inproba si pro mercedis (mercis *C, D*) vitio dominum pretio pauper erit. *quae a Spengelio ita constituta:* sicut merci pretium statuit qui est probus agoranomus: | quae probast mers, pretium ei statuit, pro virtute ut veneat: | quae inprobast, pro mercis vitio dominum pretio pauperet. — *quem secuti sunt Brixius et Caesar.* — *mihi tamen neque altero versu satis eleganter repeti videtur illud* pretium statuit *et ea quae sunt in tertio* pro mercis vitio *non habere locum iam in commentariis ad pg. 157 est adnotatum.* — *itaque in prioribus Ritschelium verum vidisse opinor, qui ex primo versu ratus interpolata sic conformavit:* quae probast aut luculenta (*vel* ut esse oportet) pro virtute ut veneat; *in sequentibus verba* pro mercis *videntur corrupta e veteri glosemate* inproba mercis (*sive* merces; *cf. comm. in 114, 1*). — *igitur sic fere totum locum puto restituendum:* sicut merci pretium statuit, quist probus agoranomus: quae probast, ut esse oportet, pro virtute ut veneat; quae inprobast, eadem pro vitio dominum pretio pauperet. — **25** Actius *A.* — **26** tiranno *B.* — **27** messam *pr. B.* — **29** quem si fata virum *in mrg. add.* Gen_2. — servat Gen_1; servant si vescitur *in mrg. add.* H_2. — *om. hoc exemplum B.* — **32** quoquo *A.* — modo si, *sed* si *eras., A.* — quove *cdd. Lucr.* — loquella *M;* loquela *cdd. Lucr.;* loquillam *L;* loqui illam *B, Gen,* H_1; loquelam *rell. cum A.* — **33** coeperit H_2 (*pr. id.* coeperint, *sed* n *eras.*); coeperint *ed. Bas.;* ceperint *L;* coeperat *A, B;* ceperat *Gen;* H_1. — **34** crisse (crissae *L*) *C, Gen.* — **1** fugimusque *Ribbeckius;* fugimus qui *cdd.* — arte, *i. e.* dolo. — haec *Gen,* H_1; hac *rell.* — haec; *i. e.* simulacrum Dianae et siqua alia ex Tauride deportarant Orestes et Iphigenia.

idem Armorum iudicio:

quí viget, vescátur armis; íd percipiat praémium.

Novius Macco exule:

'cur ístuc *ad* vadimónium assim?' — 'véstimentum vésceris.'

Accius Armorum iudicio:

sed íta Achilli armis ínclytis vescí studet,
ut cúncta opima [Achilli inclyto] lévia prae illiús putet.

idem Phoenissis:

num páriter videor pátriis vesci praémiis?

M. Tullius de finibus bonorum et malorum lib. V: si gerundis negotiis orbatus possit paratissimis vesci voluptatibus. || Vesci iterum videre. Accius Athamante:

priu' quam ínfans facinus óculi vescuntúr tui.

VELARE est coperire; unde et revelare nudare dicitur. || Velare rursum ligare. Pomponius Pannuceatis:

núnc roges quid fíat? restis vílis est: velét gylam.

VOLA est media manus. Varro Epitaphionibus, *περὶ τάφων*:

---

2 Pacuvius Armorum iudicio || 4 Novius Macco exule || 6 Accius Armorum iudicio || 9 Accius Phoenissis || 11 V, 20, 57 || 13 Accius Athamante || 16 Pomponius Pannuceatis || 18 Varro Epitaphionibus; sed cf. comm.

---

3 armis; *sc.* Achillis. — id *M;* it *Gen,* L_1, H_1 (ut id percipiant *P*); ut *rell.; et ita male v.* — id p. pr. *om. A cum relicuo lemmate.* — **4** exule; aule *Gen,* H_1. — **5** cur *Gen;* H_1; curis *rell.* — istuc (tuc L_1); *puto* isteic. — ad *add. M.* — vadimonium *M;* vadimonia *cdd.* — assim *M;* sum *Gen;* L_1; H_1; suum *rell.* (cur istuc vadimonio *vel* vadimonium assum *Ribbeckius*). — vestimentum vesceris: *diverbium instituit Ribbeckius.* — vest. vesc.; *de dono haec videntur intellegenda, quod acceperat is qui prius verba facit ad vadimonii laborem compensandum.* — **7** ita *Grotius; Delrius; Bothius;* it (*seq.* a) *C, Gen.* — armis inclutis *Vossius* (inclytis armis *mrg. Iun.*); incletis armis *cdd.; v. infra.* — **8** ut cuncta opima *Me;* ut ea cuncta optima *C, Gen.* — Achilli inclyto (inclito *Gen, H*) *del. Me.* — illius *M;* illis *v.* — levia iam prae illis putet *Hermannus.* — **9** fenissis (faenissis *L*) *cdd.* — **10** patriis *Bothius;* patris *cdd.* — praemiis *Ald.;* praemis (premis *L*) *cdd.* — **11** gerendis *B, Gen,* L_1, H_1. — orbatus possit *Cic.;* possit orbatus *cdd.* — **13** Accius; *cf. 56 l.* infans. — **14** uacinus *Bm, Gen,* H_1; uaciniis *Bh.* — **15. 16** Valere Gen_1. — coperire L_1; *G;* cooperire *A, B, Gen,* L_2, *H.* — Valere Gen_1. — ligare *Ald.;* legare *cdd.* — **17** roges *Quicheratus;* rogis *cdd.;* rogas *Ald.* — *cf. Hor. illud:* roges tuum labore quid iuvem meo. — vilis est *Turneb.;* biles est *cdd.* (bile est *B;* bilest est *pr. H*); est vilis *Iun.* — gylam *C, Gen, B.* — **18** Vola; *cf. Paul. pg. 370 s. l.* vola. — *in Varronis exemplis rectissime de palma volam puto accipi.* — Epitaphionibus, περὶ τάφων *Oehlerus;* epitafionibus (epitafonibus *B, Gen, pr. H*) περιταφων *cdd.* — *Iun.: ἐπιτάφιον ἢ βοῦς περὶ τάφον; quod recte refutat Oehlerus; Turneb.: ἐπιταφίῳ ἢ περὶ τάφων.* — epitaphiones *ridicule dictos, qui in monumentorum splendore omnem spem memoriae ponerent, putat Oehlerus.* — *fatendum tamen perinde*

plḗní libri, ínquam, úbi maneánt épitaphià hórúm,
quórum ín sepulcrís néc vola néc vestígium éxstát.

idem *Ταφῇ Μενίππου*: haec Numa Pompilius fieri si viderit, sciet suorum institutorum nec volam nec vestigium apparere. || Vola rursum cavum sub planta * * *

VANVM, leve, inane. Vergilius Georg. lib. I:

sed illos
expectata seges vanis elusit aristis.

|| Vanum est mendax. Vergilius [in] Aen. lib. I:

ni frustra augurium vani docuere parentes.

Sallustius in Iugurtae bello: Mauri, vanum genus. — M. Tullius de officiis lib. I: nihil enim proficiant, nisi admodum mentiantur; nec vero est quicquam turpius vanitate. — Cicero Tusculanarum lib. III: tum ita variis inbuimur erroribus, ut vanitati veritas et opinioni confirmatae || natura ipsa cedat. || Vanum, insidiosum, subdolum. Vergilius Aen. lib. II:

---

21 Varro *Ταφῇ Μενίππου* || 24 I, 225 || 27 I, 392 || 29 Sallustius Iugurtae bello; cf. comm. || 30 I, 42, 150 || 31 III, 1, 2 || 2 II, 79.

---

simili priore et posteriore parte titulum duplicem non inveniri alibi in saturis Varronis. — itaque dubito, an inveterato vitio, sicut Περίπλου libro accessit illud περὶ φιλοσοφίας, hic olim nihil fuerit nisi vel περὶ τάφων vel potius περὶ ἐπιταφίων, ut existimetur illud περὶ τάφων emendandi causa adscriptum, cum prior pars labem traxisset. — epitafiouibus *autem eodem modo potuit oriri, quo saepissime pro* Annalium, Philippicarum *legitur* Annalibus, Philippicis. — **19** liberi G_1. — maneant epitaphia horum *M; qui et versus constituit;* maneant tepiti (tepeti *L;* epeti *Gen,* H_1*; in quo est* mane ante peti) eorum *C, Gen;* maneantepetitorum *B.* — **20** sepulchris H_1*; non B.* — extat *B, Gen, H, G.* — **21** fieri *supra add.* L_1. — videret *A, B,* Gen_2, H_1. — **22** sciret *A, B, Gen, pr. H.* — vola *G; H ex corr.; L sec. Riesium; non A, B.* — **23** Vola *A, B;* Volare *rell.* — cavum (cabum *Gen,* H_1) sub; cabumlum (*vel* cabulum) L_1. — sub planta; *haud dubie interceptum vel unum huius usus exempl. vel plura.* — **24** Verg.; *cf. 301* expectare, sperare. — **24—27** Verg. — mendax *om. B.* — **26** elusita tristis L_1. — **27** in *om. B, Genhm, ed. Bas.* — — **29** Iugurtae *pr. L;* Iugurthae *rell.* — *om. hoc exempl. B.* — Mauri, vanum genus. — *antiquum valde grammaticae traditionis apparet subesse errorem. nam etiam Priscianus pg. 994 (ubi est* Maurique) *hunc locum, quem longe pleniorem adfert, Sallustii tribuit Iugurthino. — orta fraus intercepto exemplo, quod adfert Quicheratus, e Iugurthae cap. 103, 5:* eos (Mauros, Bocchi legatos) ille non pro vanis hostibus, uti meriti erant, sed adcurate ac liberaliter habuit. — *Historiarum verba ad lib. I bene rettulere docti. cf. Kritzii comm. in I, 63. — ceterum ut hoc l. interpretatur Non., illud* vanus *etiam Iug. 24, 9 positum. — eundem atque hic errorem, sed eum Nonii levitate ortum, notavimus ad pg. 129 l.* ignarum. — **30** proficiunt *B; Bernensis 104 Cic.* — admodo L_1. — **32** inbuimur L_1*; Gen; H; non B.* — verbitas *pr. L.* — **1** natur Gen_1. — caedat *B, L.* — **2** Verg.; *cf. 308 l.* fingere, effigiare.

nec si miserum fortuna Sinonem
finxit, vanum etiam mendacemque inproba finget.

|| Vanum, obscurum. Vergilius Aen. lib. IIII:

et procul in tenuem ex oculis evanuit auram.

M. Tullius de re publica lib. V: [ut] nostra vero aetas cum rem publicam sicut picturam accepisset egregiam, sed iam evanescentem vetustate.

VASTITAS significat vastationem. Accius Astyanacte:

própter tot tantásque havemus vástitatis fúnerum.

|| Vastitas, desertio. Varro Prometheo libero:

mortális nemo exaúdit, set late íncolens
Sacárum inhospitális campis vástitas.

Vergilius lib. VIIII:

haec ego vasta dabo et lato te limite ducam.

Cicero de deorum natura lib. II: qui quasi cultores terrae constituti non patiuntur eam nec inmanitate beluarum efferari nec stirpium asperitate vastari.

VLTIMVM usu novissimum dicitur. Vergilius Aen. lib. VIIII:

ultimus ille dies bello gentique fuisset.

[et] M. Tullius de senectute: magis delectatur qui in prima cavea

---

5 IV, 278 || 7 M. Tull. de re publ. V || 10 Accius Astyanacte || 12 Varro Prometheo libero || 15 Aen. IX, 323 || 17 II, 39, 99 || 20 IX, 759 || 22 14, 48.

---

3 sinon est H_1. — **6** in genuem L_1. — **7** M. Tullius; *cf. Augustin. de civ. dei II, 21.* — ut *om. Augustin.; quod vel ex numero praecedente vel ex sequente* sicut *vid. ortum.* — **8** sič H_1. — picturam *B; H_2; Augustin.;* pictura *rell. cum A.* — aegregiam *L.* — evanescentem *A, B, L_2, H_2, G.* — **10** Vastitas*; cf. comm. in 184, 26.* — **11** havemus (*sc.* Astyanactis metu carere) *M;* habemus *v.* — te (*praec.* te) propter tot tantasque habemus *Bothius; quod de Helena accipiendum; f. recte.* — **12** Vastitatis *Gen, H_1; non B.* — prometeo *Gen; L; H_1.* — lib. I *cdd.* — **13** mortalis *Scal.;* mortales *cdd.* — *nota spondeorum in hoc v. multitudinem, quibus pulchre depingitur atrocitas rerum.* — set; sel *L_1;* sed *rell.* — **14** Sacarum *Iun.; cf. Plin. VI, 17, 19:* ultra sunt Scytharum populi. Persae illos Sacas in universum appellavere a proxima gente; satharum *B, Gen, H_1;* sattharum *rell.* — *Sacae etiam a Catullo memorantur.* — Scytharum *idem Iun.* (Scutharum *Riesius*). — campis; *cf. Rud. IV, 2, 2:* qui salsis locis incolit pisculentis; *non bene Scal.* campi. — **16** ergo *Gen; H_1; L_2.* — lemite *Gen_1; L;* limine *B.* — **17** *cf. 185 l.* vastescant; *ubi alio fonte usus Non.* — quid *cdd. h. l.; f. hausta quaedam; cf. 185.* — **18** patitur *cdd. hic* (patiatur H_1). — imm. *L_2;* immanite *G.* — balbarum *Gen, H_1, L;* barbarum *B.* — efferarum *Gen, L, H_1;* efferatum *B.* — **19** asp. v. (a. vastare *cdd. 185*); asperitates altari *Gen; Ho_1; P; L* (*in quo ante* al *eras.* s); asperitate saltari *B; G; Hs_1;* asperitate valtari *H_2.* — **22** et, *quod ex praec. voc. ortum, del. M.* — ut Turpione Ambivio m. del. *Cic.* — prima *supra add. Gen_2* (*post* in *ras.*).

spectat, delectatur tamen etiam qui in ultima. || Vltimum, primum. Vergilius Aen. lib. VII:

tu sanguinis ultimus auctor.

M. Tullius de officiis lib. I: ecficiturque id, quod Pythagoras ultimum in amicitia putavit, ut unus fiat ex pluribus. — idem de finibus bonorum et malorum lib. III: eorum dico qui summum bonum, quod ultimum appellamus, in animo ponerent.

VRGVERE, insistere. Lucilius lib. XXVIIII:

caede óstium, Gnatho; úrguent, instant: périimus!

Quadrigarius || Annalium lib. IIII: sed circiter horas duas gravi proelio urserunt; deinde in fugam sunt coniecti. || Vrguere est premere, cogere. Vergilius Georg. lib. III:

ima
solvuntur latera atque oculos stupor urguet inertis.

et:

versaque in obnixos urguentur cornua vasto
cum gemitu.

Lucilius lib. XXVIIII:

urguét gravido saépius culpá tua.

Varro Antiquitatum Rerum humanarum * * *

qua murum fieri voluit, urguentur in unum.

---

24 VII 49 || 26 I, 17, 56 || 27 III, 9, 30 || 30 Lucilius l. XXVIIII || 1 Quadrigarius Annal. IV || 3 III, 522 || 6 Georg. III, 222 || 9 Lucilius l. XXVIIII || 11 Varro Antiquitatum Rerum humanarum || 12 Ennius; cf. comm.

---

23 tamen *om. plures Cic. libri.* — Vlt., pr.; *n. N.* — **26** ecficiturque *P;* etficiturque *Gen;* L_1 (*hic* etficitur quae); H_1*;* efficiturque *rell. cum B.* — Pythagoras *ed. Bas.;* petagoras Gen_1*;* L_1*;* pytagoras Gen_2*; H;* pitagoras L_2*; B.* — **27** ultimum in amicitia putavit; vult in amicitia *minus eleganter cdd. Cic.* — **29** appellamus *M;* appellant *cdd.* (appellavit L_1); appello *cdd. Cic.* — **30** Vrguere. ge *omnibus locis B, H, ed. Bas.;* gu *Gen, L; sed in illo ubique* u *deletum; item in hoc praeter v. 7 puncta supra* u *et infra addita. at ea rursus erasa pr. v. 12.* gu *ubique Montepess.; variat A.* — Vrguere *et A.* — Luc.; *cf. 272 l.* caedere, frangere *ibique comm.* — XXVIIII *cdd. pg. 272;* XXVIII *h. l.* — **31** hostium *B, Gen, H.* — gnato *B; Hqo (sec. ed. Luc. L; sed nihil notat Zangemeisterus);* gnate *cd. Iun.* — urguent, instant *M;* urgue (urge) restant *cdd. h. l.;* urguere (urgere) istam *272.* — periimus *cd. Iun.;* perimus *rell.* — **1** Annalium *M;* arena *B, Gen, L,* H_1*;* annali *rell.* — oras *L.* — **2** praelio *Gen, H; non A, B.* — urguebant *per interpolationem A.* — **3** IIII *B.* — **4** at ima *V.* — **5** ineritis Gen_1. — **6. 7** et: v.; eversaque *Bm.* — urg.; *supra prius* u *et infra eras. punctum in L.* — corna Gen_1*;* L_1. — **10** gravido *et B.* — tua tua *G.* — **11** Antiquitatum *M; cf. 479 l.* sacrificantur; antiquitate *cdd.; cf. 479 l.* fatiscuntur. — *f.* Antiquitatum vel R. h. — *nota autem quod rarissime in capite quarto Antiquitatum libris utitur Non.* — **12** *Ennio hunc v. adscr. Popma; quem secuti sunt plerique.* — *illud dubium,*

M. Tullius in Ortensio: itaque tunc Democriti manus urguebatur: est enim non magna. ‖ Vrguere est tegere. Vergilius Georg. lib. II:

> qui saxo super adque ingenti pondere testae
> urguerent.

‖ Vrguere, adcelerare. Vergilius lib. VIIII:

> tibi quam noctes festina diesque
> urguebam.

VINCERE significat superare. Vergilius Georg. lib. II:

> ubi aera vincere summum
> arboris haut ullae iactu potuere sagittae.

‖ Vincere, exprimere. Vergilius Georg. lib. III:

> nec sum animi dubius verbis ea vincere magnum
> quam sit.

‖ Vincere, voti conpotem fieri. Vergilius Georg. lib. III:

> illi victor ego *et* Tyrio conspectus in ostro.

idem lib. VII:

> Iunonem victrix adfatur.

VERTERE dicitur convertere, contorquere. Vergilius lib. VIII:

> Gorgona desecto vertentem lumina collo.

‖ Vertere, fallere, decipere. Vergilius Aen. lib. II:

> seu versare dolo seu certae obcumbere morti.

‖ Vertere, mutare. Vergilius Aen. lib. I:

> quae te, genitor, sententia vertit?

‖ Versat, agitat, conmovet, volvit. Vergilius Georg. lib. III:

---

13 M. Tull. Hortensio ‖ 15 II, 351 ‖ 18 Aen. IX, 488 ‖ 21 II, 123 ‖ 24 III, 289 ‖ 27 III, 17 ‖ 29 Aen. VII, 544 ‖ 31 Aen. VIII, 438 ‖ 33 II, 62 ‖ 35 I, 237 ‖ 37 III, 258.

---

utrum Varro usus sit eo an simul cum Varronis verbis interciderit Ennii memoria. — urgentur *Popma;* urguemur (urgemur) *cdd.* — **13** hortensio *cdd. pr.* L_1. — urgebatur *A.* — **16** atque *cdd. pr.* L_1. — ingentis *plures cdd. Verg.* — **18** Vrgere *A.* — acc. L_2 (*m. 1* adcaelerare); H_2, *G, A; non B.* — **21** V.; *cf. 241 l.* aer. — I *B.* — **23** haud *B*, Gen_2, L_2, *H, G.* — iacto *G.* — **24** *n. N.* — **27** voti *M;* animi, *quod e v. 25 irrepsit, cdd.* (anim Gen_1*;* animo L_1). — conpotem *L solus.* — **28** illi *om. B, Gen,* H_1. — eco (victore cotyrio) *L.* — et *om. Verg. cd. Bern. 184; item auctor libelli de dubiis nominibus gr. lat. V, 585. neque est improbabile a Nonio datum illud:* victor ego, Tyrio *e. q. s.* — tirio *B.* — **30** *cf. Serv.* — victrix; ad victrix Gen_1*;* at victrix *B*, Gen_2, L_2, H_1. — **31. 32** *om. B, Gen,* H_1. — VIIII H_2. — **34** dolo (do Gen_1*;* L_1); *ita et Verg. cd. Bern. 165; agnoscit Servius, qui explicat* dolo evertere; *idem et alteram commendat lectionem, quam a Vergilio venisse probabile est:* seu versare dolos. *cf. Aen. XI, 704 ibique Serv.* — seu superare dolo *Perlcampius.* — occumbere *B*, L_2, *G; non A.* — **35** mutari *B.* — **37** Verg.; *cf. 285 l.* durum, inmite.

quid iuvenis, magnum cui versat in ossibus ignem?

idem Aen. lib. VI:

nunc me fluctus habet versantque in litore venti. ||

VINDICARE est malefactum defendere. M. Tullius de officiis lib. III: adque iste dolus malus et legibus erat vendicatus. || Vindicare, liberare, retrahere, revocare. Vergilius Aen. lib. IIII:

Graiumque ideo bis vindicat armis.

Cicero Academicorum lib. III: aliqua potestas sit, vindicet se in libertatem. — M. Tullius de senectute: et senectus est natura loquacior, ne ab omnibus eam vitiis videar vindicare. — Varro Andabatis: sic me Iuppiter Olympiae, Minerva Athenis suis mystagogis vindicassint! — idem Epistulis latineis: si te in libertatem vindicare non potes, feres fortunam. — M. Tullius ad Caesarem iuniorem lib. I: qui si nihil ad id beneficium adderes, quo per te me una cum re publica in libertatem vindicassem. || Vindicat, adsciscit, ad se trahit. M. Tullius in Ortensio: deinde imitator, ut sibi quidem videtur, naturae mos vindicat.

VSVS dicitur ab utendo. Vergilius Georg. lib. III:

nam neque erat coriis usus.

|| Vsus dicitur consuetudo. Terentius Heautontimorumeno:

mihi síc est usus: tíbi ut opus factóst, face.

---

39 VI, 362 || 1 III, 15, 61 || 3 IV, 228 || 5 Cicero Academicorum III || 6 16, 55 || 7 Varro Andabatis || 9 Varro Epistulis latinis || 10 M. Tullius ad Caesarem iun. I || 13 M. Tullius Hortensio || 15 III, 559 || 17 I, 1, 28.

---

38 iuenis *Gen_1*. — ignem; *seq. ap. Verg.:* durus amor; *idque additum pg. 285; hic f. librariorum culpa omissum.* — **39** Aen. *om. B.* — **40** fluctuus *Gen_1, L_1*. — habet *B, ed. Bas.;* habent *rell. cum Mediceo Vergilii; et ita f. ipse Numida; cf. de re m. pg. 342.* — **1** malum factum *B.* — defendere *hic idem quod* prohibere; *cf. 277 l.* defendere, depellere. — **2** atque — vindicatus *cdd. pr. L_1*. — **2. 3** Vindicare, liberare, retrahere, revocare. *ita M; cdd. cum A, B:* Vindicare liberare trahere (trahere liberare *L, H ex corr., G*) *et infra v. 10 ante illud* M. Tullius: Vindicare revocare. — *quamquam non est improbabile gravius olim turbatum ac duo reponenda lemmata, h. e.:* Vindicare, liberare *et* Vindicare, retrahere, revocare, *ita quidem, ut ad prius pertineant exempla Vergilii Aeneidos, M. Tullii de senectute, Varronis Andabatarum, ad alterum relicua.* — **3** III *B, Gen, H_1*. — **5** si sit *Ald.; f. recte.* — **7** nec *H_1*. — **8** sic *M;* et (*praec.* s) *cdd.* — Olympiae *Iun.;* olimpie *cdd.* — Atheniensis *B.* — suis *utrum ad praecedens an ad sequens verbum pertineat non satis comparet.* — mystagogis *Iun.;* mystagotis *C, Gen, B.* — **9** vindicassint *M;* vindicassent *v.* — *carpit Varro mystagogorum Olympiae et Athenis hospites spe lucri circumstantium urguentiumque impudentiam; cf. Cic. Verr. II, 4, 59, 132.* — epistolis *cdd. pr. L_1*. — latineis *M;* latiniae (*seq.* s) *cdd.* (latinae *B*). — **11** qui si; quis *B, Gen; non Hqos; A.* — vindicassem *Iun.;* vindicavissem *Ald.;* vindicassent *A, B, Gen, H_1;* vindicavissent *rell.* — **13** assciscit *H_2, G;* asciscit *L ex corr.* — ortensio *cdd. pr. L_1*. — **14** videatur *B, Gen, H_1; L_2*.

‖ Vsus, opus. Vergilius lib. VIII:

arma acri faciunda viro. nunc viribus usus,
nunc manibus rapidis.

VITAM manifestum est a vivendo dictam. Sallustius in Catilinae bello: vitam sicuti peregrinantes transiere. ‖ Vitas, umbras. Vergilius lib. VI:

et ni docta comes tenuis sine corpore vitas
admoneat volitare.

VENIRE claram habet significationem. Vergilius lib. VI:

venisti tandem.

‖ Venire, inminere. Vergilius lib. VII:

se satis ambobus Teucrisque venire Latinisque. ‖

VERRERE est trahere. Vergilius lib. I:

quippe ferant rapidi secum verrantque per auras.

‖ Verrere, ferire, pervertere. Vergilius in Aen. lib. III:

adnixi torquent spumas et caerula verrunt.

Lucilius lib. XXVII:

quám non solum dévorare se ómnia ac devórrere.

‖ Verrere, mundare. Titinius Gemina:

evérrite aedis, ábstergete aráneas.

Lucilius lib. XXVII:

lígnum caedat . . . . aédis vorrat, vápulet.

VIA est iter. Vergilius Aen. lib. I:

strepitumque et strata viarum.

---

19 Aen. VIII, 441 ‖ 22 2, 8 ‖ 24 Aen. VI, 292 ‖ 27 Aen. VI, 687 ‖ 29 Aen. VII, 470 ‖ 1 Aen. I, 59 ‖ 3 III, 208 ‖ 5 Lucilius l. XXVII ‖ 7 Titinius Gemina ‖ 9 Lucilius l. XXVII; cf. comm. ‖ 11 I, 422.

---

19 VIIII *B.* — **20** facienda *B, Gen,* L_1*,* H_1. — **22** Catillinae *Gen, L.* — **23** Verg.; *cf. 466 l.* cavi; *ubi legitur* ac ni. — **26** admoveat *Gen,* H_1*; non B.* — **27** significantiam *Gen;* H_1*;* significantionem *B;* H_2. — **29** inminere (imm. L_2*, G; non B*); *n. N.* — **1** Verre Gen_1. — Verg.; *cf. 302 l.* ferre, disturbare. — Virg. aend. lib. I *B.* — **2** fuerant Gen_1*; L.* — trepidi (*praec.* t) *cdd. pr. B;* rapidi *302.* — aures *B;* Gen_1. — **3** Verg.; *cf. comm. in 446* eniti et inniti et obniti. — in *om. ed. Bas.; non B.* — **4** caerula *L, H;* cerula *B,* Gen_2*, G;* cerrula Gen_1. — ferrunt Gen_1. — **6** a, *supra scr.* c, *B.* — devorrere *M;* deverrere *v.* — **7. 8** Titin.; *cf. 192 l.* araneae. — Gemina: everrite; *h. l. L:* geminae verritae (*mutat. in* verrite); geminae verrite *B, H;* gemine verrite (verite Gen_1); Gen_2*; G.* — aedes *B.* — abstergite *cdd. h. l.; non 192.* — **9** Luc.; *cf. 271 l.* caedere, scindere (*v. Appendicem*). — XXVIII *G; non B.* — **10** l. c., pensum faciat *Luc.* — edis *H;* edes *A.* — vorrat *M;* varrat *G utrobique;* verrat *rell.* — ac vap. *cdd. h. l.; om.* ac *271.* — **11** Verg.; *cf. 389 l.* stratum, conpositum. — **12** et *del.* H_2*; om. P.*

420 M.

|| Via, ratio, causa. Vergilius lib. X:

haec via sola fuit, qua perdere possis.

Terentius Phormione:

quá via istuc fácies?

|| Via, consuetudo. Terentius Heautontimorumeno:

. . . sed vi et viá pervulgatá patrum:
cotídie accussábam.

VESTIGIVM dicitur pedum inpressio. Vergilius in Georg. lib. III:

et gradiens ima verrit vestigia cauda.

|| Vestigium, extrema pars pedis. Vergilius lib. V:

vestigia primi
alba pedis frontemque ostentans arduus albam.

VOLVTARI dicitur volvi. Lucilius lib. XXX:

quid tu istuc curas, ubi ego oblinar adque voluter?

|| Volutare, cogitatione perquirere. Vergilius in Bucolicis:

id quidem ago et tacitus, Lycida, mecum ipse voluto.

Lucilius lib. XXX:

haec tu me insimulas nonne ante in corde volutas?

VIS est celer impetus. Lucilius lib. XXVI:

át Romanus pópulus victus veí, superatus proéliis.

|| Vis, fortitudo. Vergilius Aen. lib. II:

instat vi patria Pyrrhus.

et:

auxilioque levare viros vimque addere victis.

|| Vis, celeritas. Lucretius lib. III:

---

13 Aen. X, 879 || 15 III, 3, 33 || 17 I, 1, 49 || 20 III, 59 || 22 Aen. V, 566 || 25 Lucilius l. XXX || 27 IX, 37 || 29 Lucilius l. XXX || 31 Lucilius l. XXVI || 33 II, 491 || 35 Aen. II, 452 || 37 III, 7.

---

14 posses *Verg.* — **15** formione *cdd. pr. B.* — **16** quia *cdd.* — **18** sed via et via H_1. — **19** cottidie *L*, H_2; *non B.* — accussabam Gen_1; accusabam *rell.* — **22** Verg.; *cf. 464 l.* vestigia. — II *Gen*, H_1; *non B.* — **24** pedes Gen_1; L_1. — frontem *B.* — ardus L_1. — **25** Volutari *Ald.*; Volutare *A*; *ed. a. 1471* (Volutarie *ed. princ.*); Voluter *(cf. v. seq.) C, Gen, B.* — **26** istunc *A, B, Gen*, H_1 (*hic* tuis tunc). — ubi; ebi, *tum* abi, *denique* ubi, *sed* u *rursus eluto, L.* — atque *A; B; Gen; H; G.* — **28** *cf. 243, 45.* — licida *B; non A.* — **30** insimilas *pro* insimilans. — **31** Luc.; *cf. 437 l.* bellum. — at *M;* ut *cdd. 437; om. h. l.* — vei *M;* vel *h. l. C, Gen* (ac *B*); vi et *cdd. 437.* — praeliis *G; non B.* — **34** Pyrrhus *ed. Bas.;* phyrrhus *Gen;* phyrrus *L, H;* pyrrus *A, B.* — **36** auxilio *pr. B.* — umque addere victus Gen_1; L_1. — **37** Lucr.; *cf. 306 l.* fortis est celer.

aut quidnam tremulis facere artubus aedi
consimile in cursu possint ac fortis equi vis? ||

VIX, cum labore. Vergilius lib. V:

vix illam famuli Phegeus Sagarisque ferebant.

idem in Georg. lib. II:

vix humiles apibus casias roremque ministrat.

|| Vix, statim. Vergilius lib. II:

vix ea fatus eram, gemitu cum talia reddit.

Varro Eumenidibus: vix vulgus confluit, non Furiarum, sed puerorum atque ancillarum.

---

1 Aen. V, 263 || 3 II, 213 || 5 Aen. II, 323 || 7 Varro Eumenidibus.

---

38 haedi *cdd. Lucr.;* aevi *C, A, B;* evi *Gen;* et *cdd. 306.* — 39 consimile *Lucr.;* consimili *cdd.* — ac; et *cdd. Lucr.; item Non. 306.* — equi vis *Lucr.; cdd. 306;* equi vi L_1; *H; G;* equivi *Gen,* L_2; aequi vi *A, B.* — 1 Verg.; *cf. 302, 18 sq. ibique comm.* — 2 illam *B;* L_1; *cdd. 302;* illum *rell.* — fegeus *cdd. pr. B.* — sagarusque (sagariisque L_1) *C, Gen, A; non B.* — 4 ministrant *B.* — 5 Vix, statim; *n. N.; sed cf. Serv. in Aen. II, 172:* vix modo 'mox'. — Virg. aenđ. lib. III *B.* — 6 gemitu *B; f.* L_1; *ed. Bas.;* gemitum *rell.* — 7 Varro; *cf. comm. in 153, 3.* — vix. *speraverat, qui verba facit, fore ut novitate facinoris totius populi ipsarumque adeo Furiarum ora in se converteret.* — furiarum H_2; furgarum *B; Gen;* H_1; fugarunt L_1; fugarum L_2; *G.* — 8 *nulla subscriptio in B, Gen, C;* . ñ . EXPLICIT *A.*

APPENDIX.

Iam in Commentariis hisce cum tot milia dittographiarum essent memoranda, tam saepe diversae eorundem codicum collationes respiciendae, locis plurimis secundae manus distinguendae a primis, numeri ponendi prope innumeri, litterae adhibendae modo rectae, modo obliquae, denique vel proferenda vel reticenda commenta doctorum, ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε, potuisse quaedam collocari falsa vel omitti, quae velles relata, non est quod dicam. Accedit quod, dum toti tenemur cupidine editionem tam diu procrastinatam absolvendi quam celerrime, ne aestivis quidem mensibus, quibus abesse solemus Petropoli magnaque bibliothecae nostrae carere parte, typothetarum operam intermitti passi sumus.

Quae cum ita essent, nihil quidem a nobis praetermissum, quod aut labore et vigilia aut sumptu impendioque posset parari, ut liber, quem tantis doctorum studiis scirem expectari, prodiret quam emendatissimus et ad usus accommodatissimus. Neque cura haec praemio caruit. Nam cum saepe revolverem locos typis expressos, partim voluntate ductus, partim necessitate, paucissima inveni, quae mutata vellem, eaque in primore potissimum libro posita et maiorem partem levissima, adeo ut ne notanda quidem in hac Appendice viderentur omnia. Etenim ut pgg. 270—272 paulo plura adicerentur ex Bernensi priore ea re effectum, quod paginae 185, 6 ed. Basil., in qua perscripta erat collatio Hageni accuratius pleniusque quam in libro Merceri, aliquamdiu delituerant.

Attamen in eis investigandis, quae vel manus lapsu vel incuria operarum traxere errorem, quam facile fallantur oculi, constat plerisque.

Itaque eos, qui iudicium laturi sunt de hoc opere, qua par est observantia rogamus, ut in hanc potissimum partem conversis curis, quae vel perperam posita vel omissa esse videantur, adnotent quam plenissime. Quibus usuri sumus in Appendice voluminis alterius.

Paginarum numeri editionis sunt Mercerianae, versuum nostrae.

Comm. in **1**, 1. 2 praemittendum: *Numeri capitum absunt a codicibus L, H;* habet *ed. Bas. praemisso:* Cap.; *non Me.*

Comm. in **3**, 13. 14 post: auster add.: nascitur.

Comm. in **3**, 15 legend.: quatuor (IIII^{or} *G*).

Ibid. post: *pg. 460* add.: *cf. 398, 31 sq.*

Comm. in **5**, 2 addend.: *cet. cf. 157 l.* pollictores.

Comm. in **6**, 19 post: pellex *L*, H_1, *G*. add.: pallax *Halmius; cf. Gell.*

Comm. in **7**, 7 initio ponend.: *cf. Sallust. frgm. ed. Kritz. III, 96.*

Comm. in **7**, 20 add.: *cf. 299 l.* exornare.

Comm. in **7**, 25 post: sartorque L_1 add.: sator sartorque *recte cdd. Pl.*

Comm. in **9**, 6 add.: 7 *cf. 456 l.* indolem.

Comm. in **9**, 11 post: *H* add.: *τοῦ — παιδίον finis trim. iamb. vel tetram. troch.*

Comm. in **9**, 21 post: *Schoellius.* add.: moest. *ed. Bas.;* tum leg.: infantium *rell.*

Comm. in **10**, 15 add. post: *L, H* add.: *περι τυφος G, ut vid.*

Comm. in **17**, 21 post: *C pr. L_1* add.: sed me sed *G.*

Comm. in **20**, 20 leg.: libro (lib.) I *cdd.*

Comm. in **21**, 23 leg.: *cet. vid. scribend.* quiritat (*vel* quiritatur) clamat.

Comm. in **22**, 13 leg.: dis (di *H_2, L*) *del. Bothius; M.*

Pag. **22**, 22 leg.: lubidinem. gliscit.

Comm. in **22**, 22 leg.: libidinem *L_1*. — *l. mancus Non. culpa.* — *f.* si accessit ad iuv. lib. cop. vol., gliscit *(similiter Madvigius Adv. II, 245).*

Comm. in **25**, 13 add.: 14 lib. *om. G.*

Comm. in **28**, 8 add.: *πειρι L ex corr., pr. H.* — *επλρχιων L; ερaρχιων G.* — ibid. 9 del.: *H.*

Comm. in **28**, 11 add.: retae *H.*

Comm. in **28**, 13 leg.: ipse Varro scripsit.

Comm. in **30**, 7 add.: curbitatem *L_1*.

Comm. in **30**, 21 add.: 23 Verg.; *cf. 242 l.* ambire, interpellare.

Comm. in **40**, 27. 28 leg.: subinis; *cf.*

Comm. in **43**, 15 add.: *illud* ubi supra *vid. secludendum.*

Comm. in **44**, 14 post: 14 add.: *potius* in mentemst; *cf. Caesar. pg. 27.*

Comm. in **44**, 22 post: *prius H.* add.: quaerita *Acidal.*

Comm. in **45**, 12 post: *H_1*. add.: levis sint *Lugd.*

Comm. in pg. **46** leg.: 25 misteriis *H_1*.

Comm. in **51**, 3 leg.: penus *add. Me ex Gellio, cuius aetate hanc formam in usu fuisse constat; cf. et Hertz. ad IV, 1, 2.*

Comm. in **52**, 21 post: *cdd. G. et N.* add.: ab aspiciendo (*pr.* ab spiciendo) species *gl.*

Ibid. post: speties *H_1*. — add.: figendo *G, sed in mrg.* fingendo.

Comm. in **53**, 27 leg.: *cf. Gell. XVI, 12; 439 l.* mutuum.

Testim. in **54**, 17 leg.: II, 55, 226 (Crassus).

Comm. in **56**, 19 add.: *cf. Gell. I, 15, 6, ex quo sua sumpsisse vid. N.* — *ibi cdd.* dummodo — norit — inscientiam (inscitiam *V*).

Comm. in **56**, 21 leg.: inscientiam *plures cdd. Cic., minus bene; cf. quae seq. apud eum.* inscitia *ut* infantia *ambigue dicta.* — scitiam *C.*

Comm. in **62**, 17 add.: ubi *temporale.* — conflugae subito conventu *Havetus.*

Comm. in **68**, 5 fini add.: *ex Cap. I duo l. delata in IV; cf. comm. in 414, 25.*

Testim. in **70**, 3 leg.: Laberius (Cophino).

Pag. **71**, 15 leg.: neutro Varro.

Comm. in **71**, 25 leg.: *Erycius Puteanus.*

Comm. in **72**, 17 post: 17 add.: *cf. Gell. VI, 17, 12.*

Comm. in **72**, 29 post: dedolabo viscera add.: *quamquam non ignoro illud* osse fini *pro* osse tenus *nihil habere, in quo offendas.*

Comm. in **74**, 3 post: 3 add.: Aera; *cf. comm. in 193 l.* aera.

Comm. in **76**, 28 post: illaec *cdd. Pl.* add.: dedicante *pr. H.*

Pg. **79**, 1 leg.: nequid.

Comm. in **83**, 10 leg.: mensa Liboni *Scal.;* mensa Sabino *Franckenus.*

Comm. in **86**, 22 leg.: (humuli *G_1*.

Pg. **87**, 9 etiam ante: lib. I lacunae signum ponendum.

Pg. **89**, 17 leg.: neque *ego* litis coepio.

Comm. in **89**, 19. 21 fini add.: *alii putant nihil contineri eis quae tradita nisi Plauti verba male discerpta.*

Comm. in **100**, 26 leg.: hermoge *cdd. h. l.*

Comm. in **102,** 10. 11 add.: 12 exmenidibus L_1. —

Post comm. in **103,** 19 add.: 20 effutires Hs_2.

Comm. in **104** add.: 19 actione *G; ita et 111, 28.*

Pg. **105,** 27 leg. Trihodite Tripylio.

Comm. in **112,** 24 leg.: (ex spina *Iun.;* e spina *Turneb.*). — ibid.: ex pin H_1.

Pg. **119,** 5 leg.: gallantibus?

Comm. in **126,** 18. 19 leg.: noxa (*vel* noxia).

Pg. **129,** 3 leg.: ab eo, cuiust, indispisces.

Comm. in **132,** 28 post: *L, G.* add.: et l. fieri *add. M.*

Comm. in **132,** 30 leg.: laetaviri (*pro* laetavere) *melius.*

Comm. in **133,** 21 leg.: *ita 354 s. v.* necessitas.

Comm. in **138,** 14 leg.: pro me *v.; et ita, ut puto, Non.*

Comm. in **140,** 9 add.: alvi — sucum *etiam Buechelerus.*

Comm. in **143,** 14 leg.: itum *pro* positum *L_1, H, G, Bamb.*

Comm. in **144,** 1 leg.: (*om.* si inaenum.

Comm. in **149,** 9 leg.: *haec* (petili *L, G*), *in quibus.*

Comm. in **150,** 39 leg.: (perpetiassint *L_1;* perpetuassint *Hs*).

Comm. in **151,** 32 leg.: Plautus in Aulularia. *cf. comm. in 144, 26.*

Pg. **152,** 25. 26 leg.: Penitudine — penitudine.

Comm. in **154,** 5 leg.: puerascunt *Friedlaenderus; cf. Riesii praef. pg. XIII; M.*

Comm. in **154,** 16. 17 leg.: (porrecissem *operarum ut vid. errore, sicut ibid.* extra *scriptum pro* exta, *Palmer. ap. Grut. IV, 777*).

Comm. in **155,** 15 add.: 16 esset *Halmius.*

Comm. in **157,** 2 leg.: es fuga *cdd.* (effuga *G*).

Comm. in **157,** 7 leg.: memoratur.

Comm. in **163,** 20 leg.: Plage *Bamb.;* Plance *gl.*

Comm. in **164,** 15 leg.: *fabula; quam nullam fuisse demonstravit Ritschelius Parerg. 159 sqq.*

Comm. in **166,** 4 leg.: *supra scr.* c *L.*

Comm. in **166,** 9. 10 initio add.: *scribend. vid.* Trihodite Tripylio.

Comm. in **174,** 16 add.: 19 duplicarat *obscurum. reponendum puto* puplicarat; *i. e.* scripto rem vulgo notam fecerat; promiserat se crediturum cuilibet pecuniam usura minima. — *simillime dictum* vulgo publicare corpus *Pl. Bacch. IV, 8, 22.*

Comm. in **183,** 5 add.: ing. vestis *G.*

Comm. in **190,** 24 add.: Lucr.; *cf. 413 l.* taetrum, amarum; *Lachmanni comm. in I, 922.*

Comm. in **191,** 18 add.: 19 *cf. 435 l.* monstra.

Comm. in **192,** 9 post: et *secl. M* add.: *f. tamen hoc servandum et ante* Araneae *hausta ut puta illa:* Aranea neutro genere dicimus.

Comm. in **192,** 13 leg.: *ab* aranus, *non* aranius.

Comm. in **196,** 16 leg.: *ad pg. 207 l.* gelu.

Pg. **208,** 9 leg.: Trihodite Tripylio.

Comm. in **231,** 10 add.: cuneis ipso *C.*

Comm. in **231,** 15. 16 post illud: peri pocons *Ald.* add.: *verba* per hypocor. *f. ad v. 17 trahenda:* [a vepre est veprecula per hypocorisma]; *cf. tamen 198, 5.*

Comm. in **242,** 24 post: L_2. add.: *f. haustum:* Atrum, noxium, pestiferum.

Comm. in **255,** 7 fini add.: *conflatum hunc Ter. locum cum Andriae nondum expeditis verbis (682 sq.):* 'sed mane. concrepuit (*ita cdd.; docti* crepuit) a Glycerio ostium.' — 'nihil ad te' *minus probabiliter, nisi fallor, statuit Bartelsius pg. 32.*

Comm. in **258,** 27 post: *ed. pr.* add.: expl. Aristoteli *Orellius.* —

Comm. in **268,** 20 subiungend.: 21 cur — ad hoc *Cic.* — contulissem *B.* —

Comm. in **268,** 22 add.: Verg.; *cf. 377, 33.*

Comm. in **270,** 35 post *pr. L* add.: ortenseo, *tum* ortensio *B.*

Comm. in **270,** 36 add.: hortendum, *mutat. in* hostendum *B.*

Comm. in **270,** 37 add.: enucho *B.*

Comm. in **271,** 8 leg.: debuit *cdd.*

Comm. in **271,** 11 scrib.: car. *Gen, H, B* (*hic m. 1* caroctera). — deopantus *G, B, f. L.*

Comm. in **271,** 23 post *rell.* add.: (e *ubique Bh pr. 271, 24*).

Comm. in **271,** 25 post Hs_1 add.: de supplitio *B.*

Comm. in **271,** 26 post: Cedere *cdd.* add.: excidere; *potius* scindere. *cf. 404, 4.*

Comm. in **272,** 20 post *pr. H* add.: *B.*

Comm. in **272,** 21 leg.: lib. VIII *L, B.*

Comm. in **272,** 28 post: mi add.: ($\widetilde{\text{m}}$, *m. 2* $\overset{\text{i}}{\text{m}}$) *B.*

Comm. in **272,** 30 initio ponendum: quattuor quorum *B.*

Comm. in **285,** 32 add.: *f.* decertare.

Comm. in **286,** 13 leg.: tuereris *Madvigius Adv. II, 245; M.*

Comm. in **288,** 25. 26 post *Gs* add.: Clodi; *vid. P. Clodius respici, cuius uxorem Fulviam post Curionem duxit Antonius.*

Comm. in **292,** 7. 8. 9 leg.: Andromachemolotto *(sic) Me.*

Comm. in **299,** 30 initio ponend.: *lib. III haud improbabiliter adscr. Maius. nam de iustitia videtur agi. — cf. Lactant. Epitom. Instit. Divin. cap. 55.*

Comm. in **303,** 32 initio ponendum: *cf. 455 l.* fatum *ibique comm.*

Comm. in **309,** 4 add.: 5 Verg.; *cf. 417 l.* vanum, insidiosum.

Comm. in **318,** 26 leg.: Habit. *(alterum);*

Comm. in **323,** 21 leg.: qui lacerarunt *cdd. Cic. om.* et; *minus eleg.*

Comm. in **327,** 7 leg.: *cf. 413; 466; 503 l.* tetrum — inluviosum; lavare; lavit.

Comm. in **361,** 8 leg.: o ter quaterque.

Comm. in **364,** 30 post: ulcus add.: pressive *f.* L_1.

Comm. in **368,** 16 Verg. e. q. s. ad v. 21 transferend.

Comm. in **388,** 10 post: *M.* add.: *cf. Serv. ad Aen. VII, 49.*

Comm. in **393,** 9 scrib.: bina talenta (talamta Gen_1) *cdd. h. l.*

LL
N8138M

324149

Author Nonius Marcellus

Title Compendiosa doctrina; ed. Mueller. Vol.1.

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED